This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

http://books.google.com

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Bg - b - 4 (1)

MANUSCRIPTORUM CODICUM

BIBLIOTHECAE

REGII TAURINENSIS ATHENAEI

PARS PRIMA.

Complectens HEBRAICOS, & GRAECOS.

A. 414

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

CAROLO EMMANUELI

REGI SARDINIÆ

ET

VICTORIO AMEDEO

DUCI SABAUDIÆ EJUS FILIO

Literarum Literatorumque

Patronis & Mecœnatibus

Beneficentissimis

Memorie del Regno di Carlo Emma

Battaglia di Parma e Guastalla

cuneo,

di Alessandria

di Asti

Digitized by Google

CODICES
MANUSCRIPTI
BIBLIOTHECAE
REGII TAURINENSIS ATHENAEI

PER LINGUAS DIGESTI, & BINAS IN PARTES DISTRIBUTI, IN QUARUM
PRIMA HEBRAEI, & GRAECI, IN ALTERA
LATINI, ITALICI, & GALLICI.

Recenſuerunt, & animadverſionibus illuſtrarunt

JOSEPHUS PASINUS

REGI A CONSILIIS

BIBLIOTHECAE PRAESES, ET MODERATOR.

ANTONIUS RIVAUTELLA, & FRANCISCUS BERTA

EJUSDEM BIBLIOTHECAE CUSTODES.

Inſertis parvis quibuſdam Opuſculis hactenus ineditis, adjectoque in fine Scriptorum, & eorum Operum Indice, praeter Characterum ſpecimina, & varia Codicum ornamenta partim aere, partim ligno inciſa.

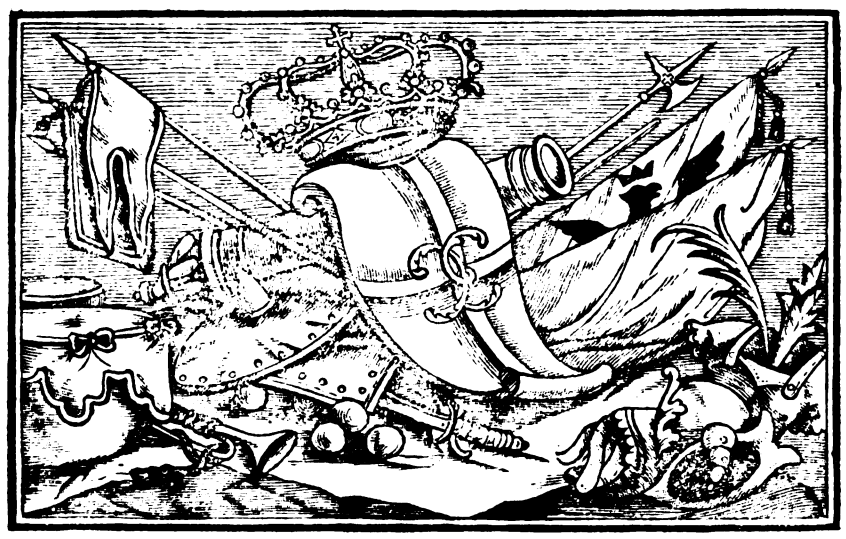

BIBLIOTECA NAZIONALE DI TORINO

TAURINI. MDCCXLIX.

EX TYPOGRAPHIA REGIA.
SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

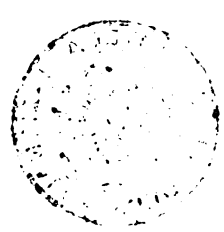

Digitized by Google

PRAEFATIO.

QUOS eximia SABAUDORUM PRINCIPUM munificentia olim manuſcriptos Codices ingenti ære comparavit, & in nupera ſollemni Studiorum inſtauratione e Regiis Ædibus in Taurinenſe Athenæum transferri juſſit, ne quid novo huic inſtructiſſimo Scientiarum omnium domicilio ſplendoris deeſſet, & ornamenti; nos tandem reſeratis Bibliothecæ foruli publicam in lucem emittimus. Dolebamus enim vehementer, cum ante oculos quotidie obverſarentur Lipſienſes, Vindobonenſes, Bavarici, Norimbergenſes, Leidenſes, Oxonienſes, Heilsbronenſes, Vinarienſes, Auguſtani, Coisliniani, Septentrionales, Medicei, Scorialenſes, Pariſienſes, Veneti, aliique, ſolos Taurinenſes, qui ſcriptionis antiquitate, & operum præſtantia nullis concedunt, atra oblivionis caligine obvolutos in tenebris adhuc lateſcere; præſertim quum honorificam de iis mentionem fecerint Viri doctrinæ, & eruditionis fama ubique terrarum celebratiſſimi, Mabillonius, Montfauconius, Clericus, Oudinus, Caveus, Pfaffius, Fabricius, Marchio Maffejus: quorum alii ſe eos ſatis commode, dum Auguſta Taurinorum pertranſirent, inſpicere non potuiſſe, acrioribus verbis conqueſti ſunt; alii ex eorum lectione nova multa ſcitu digniſſima, & typis commendanda ſe percepiſſe, affirmarunt; omnes autem una voce teſtati ſunt, rem plane miſeram fore, ac nullo modo tolerandam, ſi tot egregii, præſtantiſſimique Codices diutius in umbra jacerent, eorumque notitia literatis hominibus longiori temporis intervallo invideretur.

Chriſtophorus quidem Matthæus Pfaffius accuratiſſimum Græcorum catalogum, quem, dum præceptor Sereniſſimi Principis Wirtembergenſis Taurini verſaretur, confecerat, ſe editurum, teſtantibus Ephemeridum Lipſienſium autoribus, pollicitus fuerat, eumque univerſa Literaria Reſpublica expectabat quam avidiſſime: aſt hic nullibi apparuit. Cur autem vir ceteroquin literis Græcis perpolitus id minime compleverit, utinam ſcrip-

Digitized by Google

ſcriptum reliquiſſet, aut ſaltem Lipſienſes Scriptores indicaſſent. Forte animadverterat poſtea, ſe nimia celeritate, eadem prorſus, qua Lactantii Inſtitutionum Epitomen exſcripſerat, Græcos Codices percurriſſe.

Bernardus vero Montfauconius in ſua, quam incredibili labore concinnavit, omnium MSS. Europæ Codicum Bibliotheca, ne Taurinenſes, quos magno in pretio habebat, omiſiſſe videretur, perbrevem, & male compoſitum, ut per literas a neſcio quo, imperito certe homine, acceperat, protulit eorum indicem. Multos enim prætermiſit, qui præ aliis, quos ſelegerat, communi omnium æſtimatione in cenſum redigi debebant; alios titulo deceptus, qui vel in fronte, vel in tergo appoſitus erat, falſo inſcripſit; quoſdam unius Scriptoris opus complecti exiſtimavit, qui vel diverſa ejuſdem Scriptoris, vel multorum opera continebant; quæ intus autem in ſingulis latebant rerum, & doctrinæ argumenta, vel penitus miſſa fecit, vel leviſſime repræſentavit. Animo itaque ſtatuimus ſingulos Codices attentis oculis perlegere, eorum catalogum, quam fieri poterat, diligentiſſime conficere, confectumque typis vulgare, ut quot, & quantæ iis occulerentur literariæ divitiæ, cum noſtris, tum vero exteris hominibus, certo tandem conſtaret.

Et ne forte Lectoribus fucum nos facere velle videamur, & inſtitorum adinſtar mercium pretium inanibus verbis jactare; integræ nobis ſunt Amphilochii quæſtiones ad Photium, & Photii ad eum reſponſiones: integri quoque, & diſtincti ſermones aſcetici Patris Iſaaci Syri, Ninivitani Epiſcopi, qui confuſi, mutilique, & ex parte, ac Latine tantum exſtant in Bibliotheca Patrum: & iter legimus Jeremiæ Secundi Patriarchæ Conſtantinopolitani in Moſcoviam, comite Arſenio Elaſſonenſi Epiſcopo, unde Moſcorum Patriarchatus percipitur inſtitutio, quod forte nullibi reperies; & Joſephi Pluſiadeni Synaxarium Concilii Florentini, ejuſque carmen de ejuſdem Concilii laudibus, & Parergon de feſto die Sancti Johannis Baptiſtæ apud Florentinos celebrari ſolito, quibus mirifice acta illius ſanctiſſimi conventus illuſtrari poſſunt. Quid de Monembaſiæ Eccleſiæ monumentis, & chronologica ejus Epiſcoporum ſerie, quorum pauciſſimos recenſere potuit vir orientalis eruditionis amantiſſimus Pater Lequien? Quid de nonaginta tribus epiſtolis Michaelis Glycæ, quarum decem priores dumtaxat edidit ex Bibliotheca Richardina vir politioribus literis excultiſſimus Johannes Lamius? Quid de Imperatorum Chryſobullis, Argyrobullis, Deſpotarum Chartis, Patriarcharum, & Epiſcoporum Hypomnematis, venditionis, emptionis, conſtitutionis, donationis inſtrumentis? Ex his autem quanta in Græcorum Diplomaticam ſcientiam lux derivari poteſt? Adde Concilii Piſani acta elegantiſſimo charactere ſcripta, ubi Principum, Cardinalium, aliorumque ſummorum virorum Epiſtolæ; Patrum, qui Concilio interfuerunt, ſubſcriptiones, dignitates, munia; teſtium nomina, qui in Pſeudo-pontificum cauſſa evo-

Digitized by Google

evocati fuerant : de quibus ne unum quidem verbum reperire eſt aut apud Labbeum , aut apud Harduinum , aut apud Caniſium , ceteroſque , qui ad illuſtranda Eccleſiæ Concilia animum applicuerunt . Adde Iſidori Hiſpalenſis Epiſcopi librum *Numerorum* , quem prorſus interiiſſe arbitrati ſunt Caſimirus Oudinus , & Guilielmus Cave . Adde Divi Brunonis Aſtenſis Civis , & Segnienſis Epiſcopi Commentarium in Evangelia , quem fruſtra quæſivit Marcheſius , ut cum ceteris ſapientiſſimi Antiſtitis operibus evulgaret : & Ogerii Abbatis Leocedienſis Tractatum de laudibus Deiparæ Virginis a doctiſſimo Canonico Irico in ſua Tridinenſi Hiſtoria ſumma cum laude commemoratum ; & Divinarum Lactantii Inſtitutionum Epitomen , quam initio hujus ſæculi ex noſtris Codicibus edidit Cl. Pfaffius ; & Memoriale Raymundi Turchi Civis Aſtenſis ſæculo XI. ſcriptum , cujus habendi deſiderio vehementiſſime flagravit Muratorius , ut illud Scriptoribus Rerum Italicarum inſereret ; & veteris Societatis Baroniæ militum Aſtenſium Conſtitutiones , & Chronici Salutienſis Epitomen , & plurima Hiſtoriæ Aſtenſis fragmenta , nec non Chronica ad Inſubriam , & Subalpinum agrum ſpectantia ; & Pyrrhi Ligorii Patricii Neapolitani Græcas , Romanaſque Antiquitates triginta voluminibus comprehenſas , quas CAROLUS EMMANUEL PRIMUS , immortalis memoriæ Princeps , ob ſummam , qua literas , literatoſque fovebat , voluntatem , duodeviginti ducatorum millibus comparavit : & Sancti Bernardi Abbatis Clarevallenſis Sermones in Canticum Canticorum a Johanne Samminiatenſi in Italicam linguam translatos , & quintam Operum Boteri partem , & novam Boccalini narrationem , & Dantis Comœdiam vetuſtiori Rythmo Gallico redditam , eruditoque commentario exornatam . Denique ut aliquid etiam de Hebræis Codicibus delibemus , fruſtra quæſiveris in Bibliothecis Buxtorphii , Bartoloccii , & Wolphii aut commentarium Eſdræ filii Salomonis , cognomento Aſtruk , in Pentateuchum , aut Jechielis filii Tubielis tractatum de virtutibus moralibus , aut Joſephi Aben Caſpì librum moralem ad Salomonem filium , aut librum Cabbaliſticum Beniamini Maghiantzini , aut librum Medicum Goem Kakmi , aut R. Salomonis Korkos animadverſiones in librum Aſtronomicum R. Iſaaci filii Iſraelis . Plura alia non memoramus opera inedita , quæ apud alias etiam gentes reperiuntur ; neque recentioribus ſæculis ſcripta , quibus exornari mirum in modum , & augeri poterunt Bibliothecæ Eccardi , Wadingi , Nicolai Antonii , Julii Nigri , Ghilini , Topii , Roſſotti , Verdierii , Goujeti , aliorumque , qui aut ſui Cœtus , aut ſuæ Patriæ Scriptores recenſuerunt . Quæ enim hactenus attulimus , ſatis ſuperque Codicum Taurinenſium præſtantiam , & excellentiam demonſtrant , ut propterea eorum catalogus amplius a nobis differri non debuerit , ne tantum bonum invidere Reipublicæ Literariæ videremur .

Atque hìc literatos homines monitos volumus de fragmentis anecdotis

Digitized by Google

tis Sancti Irenæi, quæ ſupra laudatus Pfaffius edidit *Hagæ Comitum* anno 1715. tamquam ex variis MSS. Codicibus Taurinenſibus deſumta. Nos enim non ignorantes, quæ de hac re ſcripſerat Cl. Maffejus, maxima adhibita diligentia, intentiſque oculis eos omnes perlegimus, in quibus Patrum Catenæ haberentur; ſiquidem ex iis videtur Pfaffius aſſerere ſe ea ſumſiſſe: & ne unum quidem verbum invenimus, aut aliquid, quod proxime accederet. Pfaffium quidem fraudis, & mendacii arguere nolumus, aut quod invida manu folia avulſerit, aut quod Codices abſtulerit. Primum enim ſummæ eſſet impudentiæ; alterum cum non ferendum, tum non effeciſſet id, quod intendebat; quomodo enim aliis probare potuiſſet, ſe vere ea fragmenta ex Taurinenſibus Codicibus collegiſſe? Tertium vero eſſe nequit, quia ex antiquis Regiæ Bibliothecæ catalogis non conſtat, ullum deſiderari Codicem. Forte in ultima non multis ab hinc annis Codicum compactione ex incuria, & ignorantia Bibliopegi aliqua exciderint folia, ubi hæc reperirentur fragmenta. Sed cur ſaltem Pfaffius Codices nominatim non indicavit, unde ea deſumſit, cum ſinguli ſuis diſtincti eſſent notis? & cur Scripturæ librum, ac textum reticuit, cui ſubjecta eſſet, quam affert, Sancti Irenæi commentatio? Certe id perficere debuiſſet, ut a ſe inventis Sanctiſſimi Patris fragmentis fidem, & autoritatem conciliaret. Perperam autem confudit πατερικὰ γεροντικὰ, λειμωνάρια, παραδείσους cum Catenis Patrum. Illa enim dicta, & facta memoratu digna nobis repræſentant veterum Patrum, eorum præcipue, qui Aſceticæ vitæ inſtituto claruerunt. Hæ vero multiplices ejuſdem textus Scripturæ amplectuntur interpretationes, quæ in eorum commentariis, aut aliis libris occurrunt.

Ad ſcriptionis vero antiquitatem quod ſpectat, habemus Divinarum Inſtitutionum Firmiani Lactantii Epitomen ſæculi quinti, Sedulii Opus Paſchale ſexti, Catenam Græcam in Pſalmos octavi, Theodoreti commentarium in duodecim Prophetas noni, Gregorii Magni homilias, S. Auguſtini librum de quantitate Animæ, Rhabani Mauri de laudibus Sanctæ Crucis, Gregorii Nazianzeni orationes, Maximi Monachi, & Johannis Climaci opera decimi, Baſilicorum Synopſin, & Sancti Johannis Chryſoſtomi undecimi, ut miſſa faciamus, quæ ſæculis duodecimo, & tertio decimo ſcripta ſunt, quæ ſane nec pauca ſunt, nec infimæ notæ.

Certiſſima itaque ſpe juvandi aliorum ſtudia, hilari, lætoque animo manum excutiendis codicibus admovimus. Ac ſtatim nobis ſe obtulit dubitatio, quo in iis recenſendis procedendum eſſet ordine, num per claſſes, ut a literatis hominibus fieri conſueſcit, an per linguas, qui modus longe facilior eſt, & expeditior. Atque hunc prætulimus non facilitatis gratia, ſed quia aliter a nobis fieri non poterat, quin omnis inverteretur diſpoſitio, quam Anteceſſores noſtri conſtituerant, & quam in antiquis omnibus Regiæ Bibliothecæ catalogis religioſiſſime ſervatam animadver-

Digitized by Google

madvertebamus : quod ſane cum diutini fuiſſet, & injucundi laboris, tum ſummum, quo tenebamur, rei expediendæ deſiderium non parum retardaſſet. Id tamen nobis curæ ſemper fuit, ut aliquis in Codicum forma, & in ipſis linguis appareret ordo; ut nempe primas ducerent Hebraico ſermone ſcripti, hos ſequerentur Græci, ponc Græcos Latini, Latinos exciperent Italici, hos Gallica lingua exarati; tum primæ magnitudinis, ſive in *folio*, ut dici ſolet, Codices primum tenerent locum, his ſuccederent ſecundæ magnitudinis, ſive in *quarto*, & poſtremo loco in cenſum referrentur, qui in *octavo*, nulla literarum, quibus ſinguli obſignati erant, aut foruloruin, quibus occluſi jacebant, habita ratione.

Occurrit deinde Codicum ætas. Et quidem ad Orientales quod pertinet, nulla prorſus difficultas: ſolent enim Hebræi annum, & diem, quin & exſcriptoris nomen in fine cujuſque libri adnotare. In Græcis autem, & Latinis perquam raro, præcipue in antiquioribus, ulla exſcripta legitur temporis nota. Horum vero ætatem nos ſtatuimus judicio ſapientiſſimorum hominum, Montfauconii, Mabillonii, Baringii, Maffei, Wactheri, qui de Græcorum, & Latinorum Palæographia diligentiſſime omnium, & erudite ſcripſerunt. Codices ſcilicet noſtros cum characterum ſpeciminibus contulimus, quæ viri modo laudati ad diſcernendas priſcorum ſæculorum ſcriptiones æterno Reipublicæ Literariæ commodo incidi curarunt; & ex ſimili literarum, atque apicum forma cujuſque Codicis ætatem conſtituimus; illud ſemper ante oculos habentes, quod ſcriptum reliquit eruditiſſimus Casleus, ſatius eſſe veteres codices uno, aut altero ſæculo antiquiores pronunciare, quam nullam omnino eorum ætatem definire; quamquam nos hac in re modum adhibuimus, ut legentibus Catalogum non ſemel conſtabit. Qui autem aliquam temporis notam præſeferebant, ii exemplo nobis fuerunt, ut de ceteris, qui nullo erant temporis ſigno diſtincti, veroſimile ferremus judicium: quod idem de Italicis, & Gallicis dictum ſit.

Porro autem non ſolum cujuſque Codicis ætatem tradere nobis viſum eſt, ſed etiam ornamenta, picturas, icones, characteris elegantiam, & varietatem, tum quot conſtarent foliis, qui in membranis, & qui in papyro, & qui in bombyce eſſent exarati, qui vel initio, vel fine mutili, qui temporis injuria detriti, quive fœdati, aut iniqua manu abſciſſi, vel abraſi, & qui ab imperito Bibliopego male compacti, aliaque hujus generis vitia, quæ antiquos Codices occupare ſolent, diſtincte notare, ne aliquid prætermiſiſſe argueremur, unde eorum ſtatus vel bonus, vel malus intelligi poſſet. Hanc ob rem multa characterum ſpecimina inveniet Lector ære, & ligno inciſa, quibus quæ antea dicebamus de Codicum ætate, ampliſſime confirmabuntur, & nonnulla etiam ornamenta eodem modo expreſſa, ea tamen dumtaxat, quæ aliquam antiquæ eruditionis ſpeciem exhibere videbantur.

Digitized by Google

Singula excuſſimus folia, accurateque, & diligenter perlegimus, & quæ iis continerentur, vel minima, & levioris momenti, ut epiſtolas, prologos, carmina, ſententias, ſive ejuſdem, ſive diverſi eſſent. Scriptoris, ſumma fide, & diligentia deſcripſimus, appoſito cujuſque opuſculi autore, exſcriptoque ut plurimum initio. Inſtituta poſtea cum editionibus comparatione, lectionis varietatem, ſicubi eſſet, indicare placuit, & plura ſpecimina adferre, quibus novæ SS. Patrum, atque illuſtrium Scriptorum editiones exornari quam maxime poterunt; ſuppoſita a genuinis ſecernere, alia inter dubia recenſere, alia ſuis autoribus aſſerere, corrupta emendare, fœdata reſtituere, male compoſita in ordinem redigere, quibus omnibus conficiendis quantum temporis, & laboris a nobis inſumtum fuerit, ii dumtaxat recte judicare poſſunt, qui hujuſmodi oblectantur ſtudiis. Notas præterea librariorum, quæ vel ſcriptionis tempus exprimerent, vel locum, ubi Codices exarati fuiſſent, vel ad quos pertinuiſſent, adſcripſimus. Et ſi qua alia a primo Calligrapho, aut ab aliis ſubſequentium temporum lectoribus notatu digna, ſive in fronte, ſive ad calcem, ſive in marginibus, ſive in ima pagellarum ora ſcripta fuiſſent, ea ſuis *locis* commemorare non omiſimus. Hinc perbreves quaſdam animadverſiones paſſim ſubjicere nobis neceſſum fuit, quibus vel Codicis pretium palam fieret, vel criticæ aliorum obſervationes indicarentur, aut etiam corrigerentur, vel ſcribentium audacia, & ignorantia notaretur. Integras nonnumquam eadem de cauſſa exſcripſimus epiſtolas, & præfationes, quæ in editionibus deſiderantur, & prolixiora aliquanto initia ſubjecimus eorum operum, quæ nobis peculiaria ſunt, aut ab omnibus inedita cenſentur. Tum opuſcula quædam edidimus, præſertim ad res patrias ſpectantia, quæ jamdiu a literatis hominibus expectabantur, & varias Græcorum Imperatorum Chryſobullas, Patriarcharum Hypomnemata, venditionis, donationis, conſtitutionis Chartas cum Latina earumdem interpretatione inſeruimus, non alio profecto conſilio, quam ut per nos, ſi fieri poſſet, & Codicum noſtrorum adjumento ars Diplomatica Græcorum, quæ obſcuris adhuc tenebris involuta eſt, parumper illuſtraretur. In his autem exſcribendis antiquam ſcriptionem, etſi mendoſam, & abnormem ſancte, & religioſe multorum exemplo ſecuti ſumus. In Græcis tamen non omnem ſervare potuimus antiquæ ſcriptionis modum, propter frequentes literarum mutationes, quibus verborum ſignificatio valde immutatur, ut Græce ſcientes norunt: quare ut lectionis moleſtiam, & intelligentiæ difficultatem legentibus imminueremus, propriis literis ſcriptionem reſtituere pro virili ſtuduimus, ubi præſertim mutatis literis ſenſus turbari videbatur. Totum autem Opus binas in partes diſtribuimus, in quarum prima Hebræi, & Græci, in altera Latini, Italici, & Gallici. Hebræi ſunt numero CLXIX. Græci CCCLXIX. Latini MCLXXXIV. Italici CCX. Gallici vero CLXXII. Denique, ut cujus generis, cujuſve ſcrip-

Digitized by Google

ſcriptoris opera ſingulis Codicibus comprehenderentur, uno veluti ictu oculi quiſque etiam harum rerum ignarus diſpicere poſſet, duplicem tabulam, ſive indicem concinnavimus; unum Scriptorum, eorumque operum, quem fini cujuſque partis ſubjecimus; alterum Anecdotorum, quæ catalogo inſerta nunc primum prodeunt, atque hunc initio præfiximus.

Habes itaque, Studioſe Lector, paucis rationem omnem, qua Manuſcriptos Codices Regiæ Bibliothecæ Taurinenſis publicæ luci expoſuimus: ſat cito, ſi ſatis bene. Illud unum te etiam, atque etiam rogamus, obteſtamurque, ne judicium de opera noſtra, qualiſcunque ſit in conficiendo hoc Catalogo, antea pronuncies, quam pagellas aliquot, criticis etiam oculis, percurreris. Pro certo enim habemus, te, cum immanem, quem ſuſtinuimus, ardente præſertim Syrio, laborem animo, & cogitatione perceperis, humaniter etiam, & benevole, ſi quid a nobis in tanta rerum multitudine, & varietate peccatum fuerit, condonaturum. *Non* enim *omnia poſſumus omnes.*

Nam neque chorda ſonum reddit, quem vult manus, & mens,
Poſcentique gravem perſæpe remittit acutum,
Nec ſemper feriet, quodcumque minabitur, arcus.

Et quidem non ſemel manum de tabula ſuſtuliſſemus, operis difficultate perterriti, quam procedentes majorem in dies offendebamus (quem enim non perterruiſſet tanta Hebrææ, Græcæ, Latinæ, Italicæ, & Gallicæ eruditionis moles, quam humeris noſtris, hujuſmodi ponderibus non aſſuetis, impendere videbamus?) niſi animos identidem addidiſſet, & ad proſequendum opus humaniſſimis verbis, clementiæ, atque amoris pleniſſimis, ut ſemper aſſolet, nos incitaſſet Rex Optimus, & Sapientissimus, quem & nobis, & bonarum artium felicitati diu ſoſpitent Superi. Ut enim ſuſceptum conſilium evulgandi Codices Manuſcriptos, quorum cuſtodiam commendaverat, a nobis intellexit, cum lætitiam quamdam vultu, oculiſque ſignificavit, & de ratione, qua opus a nobis ſuſcipiendum eſſet, curioſius perquiſivit, quippe, ut ajebat, de re ſua ageretur; tum percunctari, cum opus incœpit, non deſtitit, quando nam abſolveretur. Tantam admirati Regis Augustissimi ſollicitudinem, vires omnes, & nervos contendimus, nulla valetudinis, aut temporis habita ratione, ut quam citiſſime ejus vota, quæ multorum etiam erant, adimplerentur.

Telam teximus, & reteximus quaſi inſtar Penelopes, donec tandem confecimus, facem tamen ubique præferentibus viris antiquitatis ſtudioſiſſimis, in Hebræis quidem Hottingero, Plantavitio, Buxtorfio, Bartoloccio, & Wolphio; in Græcis Caveo, Oudino, Alberto Fabricio, Allatio; in Latinis autem, Italicis, & Gallicis Dupinio, Montfauconio, Alberto pariter Fabricio, Eccardo, Wadingo, Roſſotto, Cellierio, Ghilino, Nicolao Antonio, Toppio, Goujeto, aliisque. Multa etiam

Digitized by Google

debemus Johanni Paullo Ricolvi, noſtro olim Collegæ, & amico cariſſimo, qui Græcos pene omnes, & Italicos Codices delibaverat, & ea, qua præſtabat, ingenii, & eruditionis copia, numeris omnibus abſolviſſet, niſi immaturo fato peremtus, magna literarum jactura, vehementiſſimoque apud nos relicto ſui deſiderio mortalitatem expleviſſet. Multo minus vero ſilentio præterire poſſumus ingentia, atque illuſtria beneficia, quæ ab ampliſſimo literarum Moderatore Comite Cæſare Juſtiniano Alferio accepimus. Quod enim unicum in domeſticis ejus ſcriniis ſupererat Raymundi Turchi Aſtenſis Civis Memoriale, nobis exſcribendum humaniſſime non ſolum, ſed etiam ultro, & ſponte tradidit, una cum Baroniæ Militum Aſtenſium ſanctionibus, & innumeris ejuſdem Civitatis hiſtoricis fragmentis. Atque utinam nobiliſſimi Comitis exemplum, & patriæ illuſtrandæ amorem æmulari ſibi conſtantiſſime animo proponerent ii omnes, qui manuſcriptos Codices poſſident. Quot enim latitant in Eccleſiarum Capitulis, in Monaſteriis, in Privatorum Tabulariis, ignoratæ ſæpius ipſis poſſeſſoribus opes, quarum valde, multumque veremur, ne obtinendarum nulla ſuperſit ſpes! Miſerum ſane, tot majorum noſtrorum monumenta in umbra, atque in tenebris tinearum pabulum jacere, eorumque uſum publico bono invideri: *Sapientia enim abſconſa, & Theſaurus inviſus, quæ utilitas in iis?* Eos igitur enixe precamur, ut quæcumque habent in latebris celata antiquorum Patriæ Scriptorum monumenta, recludere nobis, aut aliis nobis doctioribus velint, atque iis catalogum noſtrum ampliari ſinant, quo ſtudioſi homines primo adſpectu videant, quæ, & quot juvandis, illuſtrandiſque literis, & bonis artibus ſubſidia, noſtra hæc feliciſſima Subalpina Regio valeat ſuppe-

OPUS-

Digitized by Google

OPUSCULA
ANECDOTA,

Quæ huic Volumini inserta nunc primum in lucem prodeunt.

I. *Jacobi Goupyli Pictavienſis Medici Epiſtola ad Emmanuelem Philibertum Sabaudiæ Ducem. pag.* 153. *Cod.* XLIX.

II. *Parvulum Lexicon explicans dictiones, quæ in pſalmis occurrunt.* 190. CII.

III. *Chryſobulla Johannis Alexii Comneni ad ſtabilienda cum Venetis commercii jura.* 222. CXVII.

IV. *Deſcriptio diei feſti Præcurſoris, qui olim agebatur Florentiæ.* 371. CLXXXVI.

V. *Johannis Pluſiadeni Hymnus in octavam Synodum Florentiæ habitam.* 273. CLXXXVI.

VI. *Ejuſdem Synaxarium Sanctæ, & Oecumenicæ Synodi Florentinæ, ſive narratio eorum, quæ in Concilio Florentino geſta ſunt.* 277. CLXXXVI.

VII. *Gregorii Palamæ opuſculum adverſus confeſſiones Latinorum.* 281. CLXXXVI.

VIII. *Theodori Studitæ Jambici verſus adverſus Iconomachos.* 305. CCXII.

IX. *Series, & commemorationes eorum, qui Monaſterium Sancti Nicolai Caſularum primum condiderunt, ac moderati ſunt.* 308. CCXVI.

X. *Epiſtola Johannis Camateri præfecti Canicleo ad Imperatorem Porphyrogenitum.* 315. CCXXIX.

XI. *Johannis Canabutzæ Magiſtri epiſtola ad Principem Aeni, & Samothraciæ.* 317. CCXXXIV.

XII. *Michaelis Palæologi Chryſobulla ad confirmandas poſſeſſiones Venerandi Patriarchalis Monaſterii Macrinitiſſi.* 327. CCXXXVII.

XIII. *Ejuſdem Chryſobulla altera in favorem dicti Monaſterii Macrinitiſſi, & Sancti Johannis Novæ Petræ.* 328. CCXXXVII.

XIV. *Ejuſdem decretum in favorem dicti Monaſterii Sancti Johannis Novæ Petræ.* 328. CCXXXVII.

XV. *Arſenii Patriarchæ Conſtantinopolitani Hypomnema in favorem Monaſterii Macrinitiſſi.* 332. CCXXXVII.

XVI. *Joſephi Patriarchæ Actio Synodica in favorem ejuſdem Monaſterii Macrinitiſſi.* 338. CCXXXVII.

XVII. *Comneni Palæologi Deſpotæ Chartæ in favorem ejuſdem Monaſterii.* 341. CCXXXVII.

XVIII. *Cæſaris Comneni Præfecti Exercitui Charta in favorem ejuſdem Monaſterii.* 344. CCXXXVII.

XIX. *Charta Conſtitutionis factæ a Druanubainitis in favorem Monaſterii Præcurſoris Novæ Petræ.* 344. CCXXXVII.

XX. *Charta venditionis poſſeſſionum Zoes Syropulæ in favorem dicti Monaſterii Novæ Petræ.* 344. CCXXXVII.

XXI. *Charta Donationis Demetriadis Michaelis Panareti in favorem ejuſdem Monaſterii.* 350. CCXXXVII.

XXII. *Charta judicii coram Raul Pincerna inſtituti, & latæ ab eo ſententiæ in favorem ejuſdem Monaſterii.* 352. CCXXXVII.

XXIII. *Charta Conſtitutionis a Cypriano præfecto factæ Monaſterio Macrinitiſſo ſuper terram Petræ.* 353. CCXXXVII.

XXIV. *Charta Donationis Monaſterioli in Charmæna ſiti factæ a Theodoſio Hieromonacho Monaſterio Macrinitiſſo.* 355. CCXXXVII.

XXV. *Conſtantini Laſcaris de Poeſis natura, atque origine.* 375. CCLXI.

XXVI. *Maximi Cytherorum Epiſcopi Epiſtola ad Gabrielem Severum Archiepiſcopum Philadelphiæ.* 387. CCXCI.

XXVII. *Monumentum de origine urbis Monembaſiæ.* 417. CCCXXXVI.

XXVIII.

Digitized by Google

XXVIII. *Reſcriptum ex Synodico Metropoleos Monembaſiæ, gratiarum actionis, quæ ſingulis annis ad Deum fieri debet die Dominico Orthodoxiæ.* 421. CCCXXXVI.

XXIX. *Decretum Synodicum in favorem Metropoleos Monembaſiæ.* 423. CCCXXXVI.

XXX. *Leonis Epiſcopi Argus, & Nauplię hypomnema circa Monaſterium ab ipſo inſtitutum in loco Areæ.* 426. CCCXXXVI.

XXXI. *Arſenii Elaſſonis Epiſcopi deſcriptio itineris in Moſcoviam habiti a Jeremia II. Patriarcha Conſtantinopolitano, ubi & Patriarchatus Moſcovitici inſtitutio narratur.* 453. CCCXXXVII.

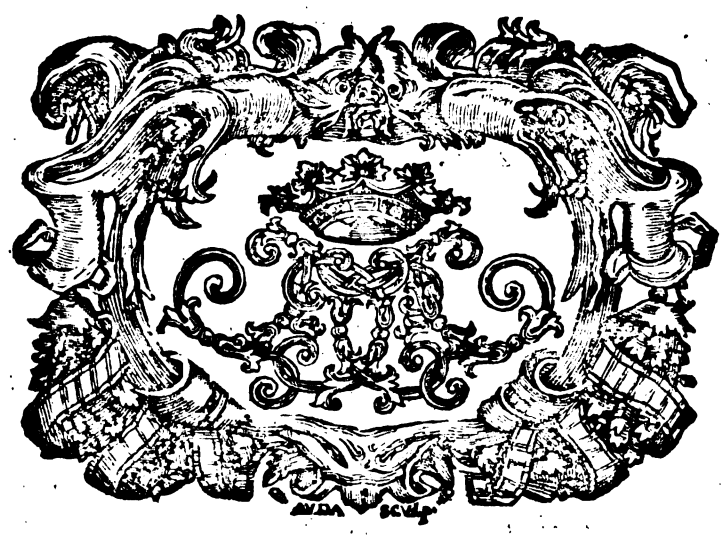

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

CODICES HEBRAEI.

In-Folio.

CODEX Primus *a.* I. 5.

Membranaceus, constans foliis 142. non numeratis octo, quibus continetur præfatio, & index, charactere exaratus *Hebræo-Rascì* (id est quo vulgo typis consignari solent commentaria R. *Salomonis Isaacidæ*, cognomento *Rascì*) eleganti, & perpolito; inscribitur יורה דעה Joreh Deah *docebit scientiam*. titulo desumto ex commate 9. cap. 28. *Isaiæ*, pars secunda majoris voluminis, quod communiter vocant טורים Turim, *Ordines* R. Jacobi *Filii* R. Ascer, qui floruit anno *Christi* 1340.

Est primum autoris præfatio, postea rerum index; dein in fronte primi folii spatium quasi usque ad medium paginæ nullo charactere notatum, quod nobis argumento est, librarium in animo habuisse exornare aliquot figuris illud spatium, quemadmodum passim rubro colore splendentissimo initia capitum distinxit.

Codex pertinebat ad quemdam Judam Samuelem Sinai *Colonienſem*, ut est in fronte libri, charactere quadrato scriptum his verbis: שלי יהודה שמואל סיני מקולונייא:

In fine

כתבתי זה היורה דיעה להר׳ שמואל בר׳ שמעון וסיימתי ביום יו׳ שבט שנה רכה לפרט קטן בנימין בר׳ יהודה: *Scripsi hunc librum Joreh Deah in usum R. Samuelis filii R. Simeonis, & finem imposui die* 16. *mensis Scevat*, ideſt Lunæ Januarii, *anno creationis* 225. *secundum minorem computationem*, ideſt Christi 1455. *Beniamin filius Judæ.*

CODEX H. *a.* I. 7.

Membranaceus, charactere scriptus *Hebræo-Germanico*, constans foliis 429. est מרדכי Mordechai: hoc est commentarii Legales R. Mordechai Germani *filii* Hillelis, qui floruit anno *Christi* 1310. in *opus* Alphesii, quos commentarios de nomine suo inscripsit מרדכי *Mordechai*.

Meminit similis MS. Codicis Membranacei in *fol.* inter MSS. Codices *Bibliothecæ Vaticanæ* Bartoloccius parte IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 47. & Johannes Christophorus Wolfius in *Bibliotheca Oppenheimeri* egregium extare scribit pag. 790. partis I. *ſuæ Bibliothecæ Hebraicæ*. Videre est etiam Buxtorfium in sua *Bibliotheca Rabbinica* ad vocem מרדכי *Mordechai*, & catalogum *Bibliothecæ Regiæ Parisiensis*.

CODEX III. *a.* I. 8.

Membranaceus constat foliis 474. Est opus R. Mosis *filii* R. Jacobi Kotzensis *Hiſpani*, qui floruit anno *Christi* 1230. communiter dictum ab Hebræis per initia dictionum סמג Samag, ideſt ספר מצוות גדול Sepher Mitzvoth Gadol *liber præceptorum magnus*: ubi de omnibus præceptis Judaicis tam מצוות עשה *affirmantibus*, quam *negantibus* לא תעשה sermo habetur secundum sensum utriusque *Ghemaræ*, & antiquorum Scriptorum *Tosaphtæ*, *Mechiltæ*, *Torath Cohanim*, *Siphrà*, & *Siphrì*, & insignium Rabbinorum *Alphesii*, *Maimonidis*, *Asceri*, & *Terumæ*, lingua purissima Hebræa.

Digitized by Google

Desideratur titulus libri, præfatio, & pars indicis usque ad caput יו 16. Nec omnia recensentur 365. præcepta *negantia*. Desinit enim præcepto שנב 352. Character est *Hebræo-Hispanus*.

MS. reperiri etiam in *Bibliotheca Vaticana* sub titulo ספר עקרי מצוות הרי"ג *liber de fundamentis* 613. *præceptorum*, testatur Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 80. Habuit & Plantavitius, ut scribit ipsemet num. 400. & vidit Wolphius in *Bibliotheca Oppenheimeri*: tum exstat in *Bibliotheca Senatorum Lipsiensium* inter Codices *Wagenseilii*, ut est apud citatum Wolphium pag. 828. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, & in *Catalogo MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Parisiensis*.

CODEX IV. *a.* I. 9.

Membranaceus, charactere exaratus *Hebræo-Hispano*, constat foliis 402. Habentur in eo tres טורים Turim *Ordines* R. Jacobi *filii* Ascer; idest

I. אורח חיים Orach Chajim, *via vitæ*.

II. יורה דעה Joreh Deah, *docebit scientiam*.

III. אבן העזר Aven Haezer, *lapis adjutorii*.

In primo *Ordine* sunt passim adnotatiunculæ in margine.

In fine

תהלה לסומך ועזר נשלם אבן העזר: *laus ei, qui sustinet, & auxiliatur, completus est Ordo Aven Haezer.*

CODEX V. *a.* I. 13.

Membranaceus, charactere quadrato conscriptus, foliis constat 471. Sunt quatuor טורים Turim *Ordines* laudati R. Jacobi *filii* Ascer, præmisso singulis capitum indice.

I. אורח חיים Orach Chajim, *via vitæ*: qui Ordo complectitur omnia, quæ ad ritus sacros spectant, puta ad *benedictiones*, ad *preces*, ad *decisiones de Sabbatho*, de *Neomeniis*, *Jejuniis*, *Tecuphis*, sive de *ingressu Solis in quatuor puncta præcipua Zodiaci*.

II. יורה דעה Joreh Deah, *docebit scientiam*: tractat de *vetitis*, & *licitis*, quæ pertinent ad cibum, & potum, ubi de *jugulatione animalium*, de *inspectione viscerum*, de *idololatria*, de *balneis*, de *muliere menstruis polluta*, de *vino libaminum*, & de *funerum luctu*.

III. אבן העזר Aven Haezer, *lapis adjutorii*: sermo habetur de uxore, quæ in Scripturis dicitur *adjutorium viri*, ubi & de *matrimonio*, de *instrumento dotali*, de *repudio*, de *Fratriis*, de *Leviratu*, de *votis*, & de *Nazaræatu*.

IV. חושן המשפט Choscen Hammisrat *pectorale judicii*: præcepta expenduntur judicialia.

In fine

נשלם חושן המשפט שבח לאל עולם והכל מלאכת עבודת הקודש ביום שני עשרים ושמנה לחדש תמוז הוא החדש הרביעי חמשת אלפים ירלה למספר קבועי בפייבא בבית מהר משלם: *completus est Ordo Choscen Hammiscpat, laus Deo mundi, & completum est opus ministerii sacri die 2. vigesimo octavo mensis Tamuz, qui est mensis quartus*, idest Luna Junii, *anno creationis* 5235. *secundum numerum constitutum*, idest Christi 1475. *Ticini in ædibus R. Mesciullam*.

Eosdem *Ordines* exstare MSS. in *Bibliotheca Vaticana*, scribit Bartoloccius part. III. pag. 838. *Bibliothecæ Rabbinicæ*, & nos legimus in catalogo MSS. *codicum Bibliothecæ Regiæ Parisiensis*.

CODEX VI. *a.* I. 15.

Membranaceus, constans fol. 178. charactere exaratus eleganti *Hebræo-Hispano*, continet Almagestum, sive *magnam constructionem* Ptolemæi. Est ei titulus: זה ספר הגדול הנקרא אלמגסטי חברו פטולמיוס: *hic liber magnus vocatus Almagestum*,

Digitized by Google

mageſtum, compoſuit illum Ptolemæus; ex interpretatione R. *Jacobi filii Samſonis, filii R. Antolì*, ut dicitur in fine. נשלם ספר אלמגסטי לפטולמיוס והתלה לאל לבדו והעתיקו הגדול יעקוב בר׳ אבא שמשון בר׳ אנטלי: *completus eſt liber Almageſti Ptolemæi, laus Deo ſoli, & tranſtulit illum magnus Jacobus filius R. Abbà Samſonis, filii R. Antolì.*

Sunt paſſim figuræ Mathematicæ, & adnotationes in margine.

CODEX VII. *a.* I. 16.

Chartaceus conſtat foliis 69. duplici ſcriptus charactere; uſque ad *fol.* 14. charactere eleganti *Raſcì*: reliqua charactere *Hebræo-Italo* admodum diluto, & inconcinno.

Inſcribitur charactere craſſiori quadrato חבור ספר אלמגסטי מבן רשד *compoſitio libri Almageſti per Ben Raſciàd.* Eſt nempe epitome ALMAGESTI PTOLEMÆI concinnata a BEN RASCIAD, ſive AVERROE, & ex Arabica lingua in Hebræam converſa a R. *Jacobo filio Samſonis, filii R. Antolì* anno *creationis* 4996. ideſt æræ Vulgaris 1236. ut legitur in fine codicis.

Sunt paſſim figuræ Mathematicæ, & adnotationes in margine.

Hæc interpretatio exſtat MS. ſed in 4. etiam in *Bibliotheca Cæſarea*, teſte Spizelio, & in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*, ut conſtat ex ejus catalogo.

CODEX VIII. *a.* I. 20.

Membranaceus, conſtans foliis 198. charactere exaratus *Raſcì* admodum nitido, & eleganti, *Elementa* continet EUCLIDIS una cum ejuſdem figuris Geometricis, translata ex idiomate Arabico in Hebræum a *Moſe filio R. Samuelis, filii Judæ, filii Tibbon, Granatenſi Hiſpano*, ut eſt in fine: העתקתיו מלשון הנרי אל לשון הקודש אני משה בר׳ שמואל בר׳ יהודה בן תבון מרמון ספרדי ונשלמה העתקתו ביו׳ אלול שנת חמשת אלפים ושלשים: *tranſtuli ex lingua Arabica in linguam ſanctam ego Moſes filius R. Samuelis, filii Judæ, filii Tibbon, Granatenſis Hiſpanus: & completa eſt ejus translatio die* 17. *Elùl*, ideſt Lunæ menſis Auguſti, *anno creationis* 5030. ideſt æræ Vulgaris 1270.

Additur poſtea tempus, quo ſcriptus fuit codex: ואני הכותב השלמתי זה בששי בשבת יום השלשים לתשרי שנת הארבע ושמנים לפרט אלף הששי: פה טרשקון *& ego ſcriba perfeci hoc die ſexto hebdomadæ*, 30. *Tiſrì*, ideſt Lunæ Septembris, *anno creationis ſecundum minorem computationem* 84. *ſexti millenarii*, ideſt anno æræ Vulgaris 1324. *hìc Taraſcone.*

Scribit Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 242. hunc librum MS. non facile reperiri apud Hebræos.

CODEX IX. *a.* II. 2.

Chartaceus, charactere conſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, conſtat foliis 267. Eſt ei titulus, יסוד עולם JESOD OLAM, *fundamentum mundi*, deſumtus ex commate 10. cap. 25. *Proverbiorum*, autore R. ISAACO *filio* JOSEPHI, *filii* ISRAELIS, inſigni Aſtrologo, qui floruit anno *Chriſti* circiter 1300. Tractantur in eo omnes Aſtronomiæ partes.

Ex hoc opere multa Scaligerum, & Petavium hauſiſſe, monet Groddeckius in *Theatro Anonymorum Placciano*; & Morinus *Exercitationum Biblicarum* pag. 250. *librum* appellat *de computo Judaico operoſiſſimum*. Wolfius autem addit pag. 663. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* nihil illius lucem vidiſſe, ſi excipias ea, quæ in libro *Juchaſin*, & *Scialſceleth* hinc inde citantur.

Reperiri MS. etiam in *Bibliotheca Collegii Neophytorum* Romæ, teſtatur Bartoloccius pag. 904. part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ*; in *Vindobonenſi* Neſſelius pag. 150. in *Pariſienſi Regia*,

Digitized by Google

& *Oratoriana* Morinus pag. 250. *exercitationum Biblicarum*, in *Heidelbergenſi* Hottingerus, in *Oppenheimeriana* Wolfius.

CODEX X. *a.* II. 3.

Membranaceus, conſtans foliis 394. eleganti ſcriptus character *Raſci*, continet מלחמות השם MILCHAMOTH HASSCEM, *prælia Domini*, titulo deſumto ex lib. I. *Regum* cap. 25. cap. 28. R. LEVI *filii* GHERSON, vel GHERSOM, qui vixit anno *Chriſti* 1290. Sermo eſt

Fol. 1. De *immortalitate animæ*.

Fol. 31. De *ſcientia futurorum*, de *interpretatione ſomniorum*, de *divinatione*, & *prophetia*.

Fol. 40. De *ſcientia Dei*, *quomodo Deus cognoſcat res omnes creatas univerſales*, & *particulares*.

Fol. 50. De *Divina providentia*, & *quomodo bona diſtribuat*, & *retribuat*.

Fol. 63. De *Cælorum motu*, & *numero*.

Fol. autem 302. notatur dies, & annus, quibus prædicti tractatus completi fuerint, ſcilicet בעשרים ואחד יום לחדש כסלו של שנת השע ושמנים לפרט אלף הששי: *die* 21. *menſis Chisleu*; qui reſpondet diei 21. Lunæ menſis Novembris, *anno creationis ſecundum minorem computationem* 89. *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1329.

Fol. 303. De *corporibus Cæleſtibus*: & in fine *fol.* 313. *pag.* 2. והנה היתה השלמת החלק הזה בעשרים וחמשה יום לירח כסלו של שנת השע ושמנים אלף הששי ליצירה: & *ecce completa eſt pars hæc die* 25. *menſis Chisleu*, ideſt Lunæ Novembris, *anno creationis* 5089. ideſt æræ Vulgaris 1329.

Fol. 314. De *natura*, & *qualitate rerum terreſtrium*, *earumque ſitu*: & in fine *fol.* 339. והיתה השלמת זה המאמר בשני החדש טבת של שנת פט לפרט אלף הששי: *completus eſt hic tractatus die* 2. *Teveth*, ideſt Lunæ Decembris, *anno creationis* 89. *ſecundum minorem computationem*, *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1329.

Fol. 339. De *mundi creatione*: & in fine *fol.* 393. והיתה השלמתו בשבעה ימים לירח שבט של שנת שמנים ותשע לפרט האלף הששי ליצירה לעולם: *completum eſt opus die* 7. *menſis Scevat*, ideſt Lunæ Januarii, *anno creationis mundi* 89. *ſecundum minorem computationem*, *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1329.

Similis MS. codicis in *Bibliotheca Vaticana* meminit Bartoloccius par. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 8. & in *Bodlejana*, & in *Medicea*, & *Canonicorum Lateranenſium Patavii*, Chriſtophorus Wolfius pag. 729. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, & in *Regia Pariſienſi*, Autor catalogi ejuſdem numeris CCII. & CCIII.

Præſtantia noſtri codicis ex eo maxime elucet, quod autore adhuc ſuperſtite ſcriptus fuit: dicitur enim, ut multis in locis indicavimus, exaratus anno *Chriſti* 1329. *Levi* autem filius *Gherſon* obiit *Perpiniani* anno 1370. teſte Autore *Juchaſin* pag. 133. Hoc idem adnotavit Bartoloccius loco ſupra citato de codice MS. *Bibliothecæ Vaticanæ*.

CODEX XI. *a.* II. 7.

Membranaceus, conſtans foliis 97. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* ſatis concinno, inſcriptus eſt פירוש ספר יצירה PERUSC SEPHER JETZIRAH *expoſitio libri Jetzirah*, ſive *creationis*, שפירש ר׳ משה נחמני *quem expoſuit* R. MOSES *filius* NACHMAN, communiter dictus רמב״ן, RAMBAN, qui floruit initio duodecimi ſæculi.

Sunt in margine adnotationes, & foliis 35. 36. ſunt duodeviginti circuli Cabbaliſtici, & foliis 44. 45. tabulæ Cabbaliſticæ.

Fol. autem 65. *pag.* 2. דברי הר׳ מנחם תלמיד הר׳ אליעזר מוורמיישא: *verba* R. MENACHEM *diſcipuli R. Eliezeri Wormenſis*. Eſt itidem liber Cabbaliſticus.

Fol. 82. תפילת היחוד TEPHILLATH HAI-

Digitized by Google

HAICHUD *precatio unitatis* R. NECHUNIAH *filii* HAKKANAH. Tractat *Cabbaliſtarum* more de *unitate Divinæ eſſentiæ*. Has preces legere eſt in זמירות *pſalmodiis matutinis* ex ritu Judæorum Luſitanorum pag. 22.

Fol. 84. explicatio tredecim מדות MIDDOTH *attributorum*; R. ASCER *filii* DAVIDIS, *filii* ABRAHÆ, *filii* DAVIDIS. Liber Cabbaliſticus. Exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*, teſte Labbeo in *Bibliotheca nova MSS.* pag. 292. Hæc autem tredecim *attributa* explicat Wolfius pag. 225. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* de tredecim *modis* interpretandi Legem, quos מדות *Middoth* appellant Judæi.

Fol. 89. שער השואל SCIAAR HASSCIOEL *portæ interrogantis*: eſt dialogus Cabbaliſticus, cujus autor non indicatur.

CODEX XII. *a.* II. 10.

Membranaceus, charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* perquam eleganti, folia habens 26. præfefert hunc titulum, מאזני הלשון הקדש MOZENE HALLESCION HAKKODESC *ſtateræ linguæ ſanctæ*. Eſt nempe Grammatica Hebræa R. ABEN ESRÆ, non *liber de ponderibus, & menſuris*, ut exiſtimavit Plantavitius deceptus titulo.

In fine hæc notantur.

נשלם ספר מאזנים וכל החיבור שחיבר ר׳ יהודה הנקרא חיוג בר׳ דוד בה׳ בשבת בחי ימים לחדש כסלו שנה ן לפרט לאלף הששי: *completus eſt liber* Mozenaim *ſtateræ, & id omne, quod compoſuit R. Judas vocatus Chiugh filius R. Davidis, die quinto hebdomadæ, decimo octavo menſis Chisleu*, ideſt Lunæ Novembris, *anno* 50. *creationis ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1290. Nominatur *R. Judas filius Davidis Paſsì*, cognomento CHIUGH, quia, ut ſcribit Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ*, pag. 42. *ejus vitula ararunt quicunque deinceps Grammaticis conficiendis operam dederunt.*

Reperitur MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ut affirmat Bartoloccius part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 40.

CODEX XIII. *a.* III. 1.

Membranaceus, conſtans foliis 478. charactere ſcriptus quadrato craſſiore perquam eleganti, & perpolito, ac punctis vocalibus ornato, continet

I. תורה TORAH *Pentateuchum* cum duplici commentario *Raſcì*, & *Moſis filii Nachman*, & תרגום TARGUM, *paraphraſi Chaldaica*.

2. *Fol.* 309. אסתר ESTHER *hiſtoriam* cum commentariis *Raſcì*, & *Targum*.

3. *Fol.* 329. שיר השירים SCIR HASSCIRIM *Canticum Canticorum* cum duplici commentario, *Raſcì* nempe, & *Moſis Ben Nachman*, & *paraphraſi Chaldaica*.

4. *Fol.* 337. רות RUTH *hiſtoriam* cum commentariis *Tanchumàh*, & *Chaldàica paraphraſi*.

5. *Fol.* 341. איכה ECHAH *Lamentationes* JEREMIÆ cum *paraphraſi Chaldaica*, & commentariis *Raſcì*.

6. *Fol.* 349. קהלת KOHELETH *Eccleſiaſten* cum commentariis *Raſcì*, & *Chaldaica paraphraſi*.

7. *Fol.* 361. Commentarium *Anonymi* in *Lamentationes Jeremiæ*.

8. *Fol.* 370. איוב JOBI hiſtoriam cum commentariis *Raſcì*, & *paraphraſi Chaldaica*.

9. *Fol.* 400. Partitionem HAPHTAROTH, & PARASCIOTH, additis *paraphraſi Chaldaica*, & commentariis *Raſcì*.

Eſt ſingulis libris utraque MASORA, *Magna*, & *Parva*.

CODEX XIV. *a.* III. 8.

Membranaceus, charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, duplici columna, folia habens 222. complectitur commentaria *Raſcì* in libros *Joſuæ*, *Judicum*, *Samuelis*, *Regum*, *Jeremiæ*, *Iſaiæ*, *Ezechielis*, & *duodecim Prophetarum*, in *Pſalmos Davidis*, *Jobum*, *Proverbia*, *Can-*

Digitized by Google

Canticum Canticorum, *Ruth*, *Lamentationes Jeremiæ*, *Ecclesiasten*, *Esther*, *Esdram*.

Sunt passim adnotationes in margine.

CODEX XV. *a.* III. 9.

Membranaceus, constans foliis 202. charactere scriptus *Rasci* perquam nitido, & eleganti, est commentarius R. MENACHEM RECANATENSIS in *Toràh*, sive *Pentateuchum*.

Desiderantur in fine aliquot folia.

CODEX XVI. *a.* III. 10.

Membranaceus constat foliis 260. charactere exaratus *Hebræo-Hispano*, & duplici columna. Sunt commentaria RASCI in *Toràh* (desiderantur aliquot folia) in *Scir Hasscirim*, *Ruth*, *Echàh*, *Koheleth*, *Esther*, & *Haphtaroth*.

Fol. 156. Tabulæ Geographicæ *itineris Israelitarum* per desertum.

CODEX XVII. *a.* III. 11.

Chartaceus, charactere exaratus *Hebræo-Italo* satis nitido, cui folia 302. est commentarius Mosis *filii* NACHMAN in *Pentateuchum*.

Fol. 146. hæc habentur: הם ונשלם שבח לבורא עולם על ידי אברהם דטרבוט צרפתי יום ה פרשת לך לך: יום ששי לירח מרחשון שנת דרך *completus est, & absolutus liber, laus Creatori mundi, per manus Abrahæ de Tarbot Galli die* 5. *Parasciath* לך לך *die* 6. *Lunæ Marcheśvan*, idest Octobris, *anno creationis secundum minorem computationem* 224. idest æræ Vulgaris 1464.

Fol. autem 239. est typus civitatum *Refugii*, pro ut præscriptum est in *Lege*.

CODEX XVIII. *a.* III. 12.

Chartaceus, insertis passim membranis, charactere scriptus *Rasci* non invenusto; ac satis distincto; constans foliis 333. est commentarius RALBAG, idest R. LEVI *filii* GHERSON, in *Pentateuchum*, una cum ejusdem præfatione.

Postremum folium lacerum est, in cujus fine exstat adhuc nomen scribæ שמואל פנחס SAMUEL PINCHAS: apparet etiam ex parte annus, dies, & mensis, quo codex scriptus fuit, scil. אלף ששי *Sexto millenario*, die ג *tertio*, & mense מרחשון *Marcheśvan*, idest Octobri.

CODEX XIX. *a.* III. 13.

Membranaceus, constans foliis 234. charactere exaratus *Hebræo-Hispano*; & duplici columna, complectitur commentarium RASCI in *Pentateuchum*. In margine sunt interdum adnotationes.

Duo priora folia foedata sunt, ut ægre legi possint: & ultima pagella parumper exesa: hæc tamen adhuc comparent: נשלם — בסו לפרט בחדש טבת ב פה בלונץ — בין נהר טרא ונהר אישיל: *completum est opus .. anno creationis* 66. *secundum minorem computationem*, idest æræ Vulgaris 1306. *mense Teveth*, idest Decembri, *die secundo*, *hìc Belonatz — inter fluvium Tra*, *& fluvium Iscil*. Quænam urbs sit *Belonatz*, & quæ flumina *Tra*, & *Iscil*, non est ita facile divinare. Fortassis est *Belona*, vicus cum portu in Andalusia inter *Tariffa*, & *Rio Barbate*.

CODEX XX. *a.* III. 14.

Chartaceus, charactere scriptus *Hebræo-Hispano*, neque ab uno tantum librario, foliis constans 156. est commentarius R. ABRAHAMI *filii* ESRÆ in *Toràh*, sive *Pentateuchum*.

In fine.

אני שמואל בר יצחק סיימתי זה ספר אבן עזרא והוא ליצחק אל כליל: *Ego Samuel filius R. Isaaci absolvi hunc librum Aben Esræ in usum Isaaci Alcalìl*.

CODEX

Digitized by Google

CODEX XXI. *a.* III. 15.

Chartaceus conſtat foliis 147. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, cui titulus משך החכמה MESCECH HACHOCHMAH *comparatio ſapientiæ*: commentarius *Anonymi* in *Legem*, mutilus principio.

CODEX XXII. *a.* IV. 8.

Chartaceus, charactere ſcriptus *Armenio-antiquo*, folia habens 341. in quo commentaria R. SALOMONIS SIKEM in *Iſajam*, alioſque Prophetas, in *Proverbia*, & *Canticum Canticorum*.

CODEX XXIII. *a.* IV. 10.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato elegantiſſimo, foliis conſtans 553. eſt MACHAZOR *Italicum*, ideſt *Breviarium*, ut explicat Bartoloccius in ſua *Bibliotheca Rabbinica*, voce Eccleſiæ Romanæ in ſimili argumento recepta, ſive *Euchologium*; ut Hottingerus, ex Græcæ Eccleſiæ ritu, ſive *liber precum, & cantionum*, quibus Hebræi Itali utuntur diebus *Sabbathi*, & feſtis aliis.

Initia *Precum* ſunt ſplendentiſſimo auro obducta, & folia circumquaque variis coloribus elegantiſſime picta.

CODEX XXIV. *a.* IV. 11.

Membranaceus, conſtans foliis 602. charactere ſcriptus quadrato craſſiori cum punctis vocalibus, eſt tertia pars MACHAZOR *Germanici*.

Poſtrema folia foedata ſunt, & corrupta.

CODEX XXV. *a.* IV. 16.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato craſſiore elegantiſſimo cum punctis vocalibus, & literis paſſim minio diſtinctis, cui folia 342. eſt itidem tertia pars MACHAZOR *Germanici*, additis in margine identidem adnotatiunculis.

Deſiderantur in fine aliquot folia.

CODEX XXVI. *a.* IV. 17.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato craſſiore, cum punctis vocalibus, foliis conſtans 296. eſt MACHAZOR *Germanicum*, additis commentariis.

Fol. autem 226. pag. 2. זה פתרון חלומות ZEH PITHRON CHALOMOTH, de *interpretatione ſomniorum*. Abeſt Autoris nomen: ſed profecto eſt ר' שלמה אלמולי *Rabbinus* SALOMON ALMOLI, ſive ALMOULI, ut legunt Buxtorfius, & Hottingerus, qui librum confecit eodem titulo, collectum ex *Talmud*, *Zobar*, & aliis Scriptoribus, ſpeciatimque ex *Joſepho Juſto*, & *R. Hai Gaon*, cui perperam integrum opus attribuit Plantavitius.

Fol. 228. מנהגים, MINHAGHIM, *ritus ſacri*, cum commentariis interpretis *Anonymi*.

Fol. 239. *pag.* 2. adduntur הלכות עיבור HILCOTH IBBUR *deciſiones* de *intercalatione*: ubi multæ tabulæ Aſtronomicæ.

Fol. 262. הלכות שחיטה HILCOTH SCECHITAH, *deciſiones* de *animalium jugulatione* R. MAARAM, & R. ZALMAN, ubi & *cultrorum* forma.

Fol. 263. הלכות איסור והיתר מחיבור ר' יצחק מן דורא: *deciſiones* de *vetitis, & licitis ex ſcriptis excerptæ* R. JSAACI DURENSIS.

Fol. 273. הלכות נדה HILCOTH NIDDAH, *deciſiones* de *muliere menſtruis polluta*.

Fol. 274. *pag.* 2. הלכות תפילין HILCOTH TEPHILLIN, *deciſiones* de *Tephillin*: ſunt duo lora coriacea, quæ Hebræi precaturi ſibi alligant, unum circa caput, alterum brachio ſiniſtro: illud appellant תפלין של ראש TEPHILLIN CAPITIS, hoc תפלין של יד TEPHILLIN MANUS. Vocantur in *Novo Teſtamento* Græco vocabulo *Phylacteria*.

Fol. 275. הלכות גיטין HILCOTH GHITTIN, *deciſiones* de *libello repudii*.

Fol. 276. *pag.* 2. הלכות חליצה HILCOTH CHALITZAH *deciſiones* de *ablatione calcei*.

Fol. 279. הלכות סוכה HILCOTH SUCCHAH *deciſiones* de *feſto die Tabernaculorum*.

Fol.

Digitized by Google

Fol. eodem *pag.* 2. הלכות לולב HILCOTH LULAU, *deciſiones* de *ſpatula Palmæ*; cujus uſus apud Judæos fuit die feſto TABERNACULORUM.

Fol. 280. *pag.* 1. הלכות ערבה HILCOTH ARAVAH, *deciſiones* de *ſalice*; cujus uſus pariter die feſto TABERNACULORUM.

Fol. eodem *pag.* 2. הלכות אתרוג HILCOTH ITHROGH, *deciſiones* de *malo citreo*; quo utuntur quotannis Judæi eodem die feſto TABERNACULORUM.

Fol. 282. הלכות מגילה HILCOTH MEGHILLAH, *deciſiones de volumine Eſther*.

Fol. 283. הלכות ריבית HILCOTH RIBBITH, *deciſiones* de *uſura*.

Fol. eodem *pag.* 2. הלכות תשובות HILCOTH TESCHUVOTH *deciſiones* de *pœnitentia pro quolibet peccato ſubeunda*.

Fol. 285. הלכות ברכות HILCOTH BERACHOTH, *deciſiones de benedictionibus*, autore R. MEIR *de* ROTENBURGO.

Fol. 290. התחיל חיי עולם *incipit vita æterna*; liber ethicus de acquirenda poſſeſſione vitæ æternæ, cujus autor cenſetur a Bartoloccio, & Wolfio inter *Anonymos*. Deſiderantur aliquot folia, unde tractatus eſt mutilus fine.

Fol. 292. Exemplar formulæ conficiendorum contractuum: eadem de cauſſa deeſt principium.

CODEX XXVII. *a.* IV. 18.

Membranaceus, charactere ſcriptus *quadrato-Germanico* perpolito cum punctis vocalibus, folia habens 303. eſt tertia pars MACHAZOR *Germanici*, adjectis ad aliquot loca in margine adnotationibus, & initiis capitulorum minio, varioque colore diſtinctis, tum foliis circumquaque perbelle pictis.

In fine autem hæc habentur.

אני יהודה בר׳ שלמה סיימתי זה המחזור
לר׳ יהודה בן ר׳ יוסף באחד בשבת
בעשרים וחמישה לירח תמוז שנת חמשת
אלפים ושמנה וארבעים לבריאת עולם:

ego Judas filius Salomonis abſolvi hocce Machazor in uſum R. Judæ filii R. Joſephi die primo hebdomadæ, 25. *Lunæ Tamuz*, ideſt Junii, *anno creationis mundi* 5048. ideſt æræ Vulgaris 1288.

CODEX XXVIII. *a.* IV. 20.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato majore cum punctis vocalibus, & nonnullis adnotationibus in margine, ſed alterius manus, foliis conſtans 221. eſt ſecunda pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX XXIX. *a.* IV. 21.

Membranaceus, charactere ſcriptus *quadrato-Germanico*, partim cum punctis, partim ſine punctis vocalibus, folia habens 262. eſt prima pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX XXX. *a.* IV. 22.

Membranaceus, conſtans foliis 175. charactere exaratus quadrato craſſiore cum punctis vocalibus, eſt ſecunda itidem pars MACHAZOR *Germanici*. Literæ ſunt paſſim minio pictæ.

CODEX XXXI. *a.* IV. 23.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato perpolito cum punctis vocalibus, conſtans foliis 375. eſt tertia pars MACHAZOR *Germanici*. Sunt paſſim adnotationes in margine.

CODEX XXXII. *a.* IV. 24.

Membranaceus, charactere conſcriptus quadrato craſſiore cum punctis vocalibus, & literis paſſim minio pictis, folia habens 216. eſt tertia pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX XXXIII. *a.* V. 2.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato majori cum punctis vocalibus, foliis conſtans 314. eſt tertia pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX

Digitized by Google

CODEX XXXIV. *a.* V. 3.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato, cum punctis vocalibus, non ſatis nitido, folia habens 359. eſt ſecunda pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX XXXV. *a.* V. 4.

Chartaceus, charactere ſcriptus *Hebræo-Raſci* cum punctis vocalibus, foliis conſtans 129. eſt ſecunda pars MACHAZOR *Hiſpanici*.

CODEX XXXVI. *a.* V. 5.

Membranaceus, conſtans foliis 40. charactere ſcriptus quadrato majori cum punctis vocalibus, & elegantiſſimis, minioque, atque auro ſplendentiſſimo depictis ornatus figuris, continet ritus celebrandi PASCHATIS, unde dicitur a nonnullis barbaro-Latino vocabulo PASCHALE, & Hebraice הגדה לפסח HAGGADAH LAPPESACH *narratio Paſchatis*. Hæc *Haggadah Paſchalis* exſtat in *Machazor Germanico* Theſſalonicæ edito ſine anno, & Sabionetæ anno 1563.

CODEX XXXVII. *a.* V. 7.

Membranaceus, conſtans foliis 271. & tribus exaratus columnis, in quarum media craſſioribus literis, ſive quadratis, ut vocant, reperitur textus *Talmudicus*, in compendium redactus a RAU ALPHES, ideſt a R. ISAACO BAR RABBI JACOBO ALPHES, qui natus eſt anno *Chriſti* 1013. Juxta textum in utroque latere ſunt תוספות TOSAPHOTH *additiones*, ſeu deciſiones, & ſententiæ Rabbinorum, quæ ad illuſtrandam *Ghemaram* poſtremo ſunt additæ, quaſi *additamenta Ghemaræ*, & מרדכי *Mordechai*, ideſt explanationes R. MORDECHAI, *filii R.* HILLELIS *Germani*.

Initio codicis eſt index totius operis RAU ALPHES, ſed non exſtant, niſi quatuor tractatus, ideſt

Fol. 14. בבא קמא BAVA KAMA, *Porta prima*; ubi de damnis, quæ a beſtiis, vel ab hominibus, igne, aliove modo alicui inferuntur.

Fol. 63. בבא מציעא BAVA METZIA, *Porta media*; ubi de rebus inventis, de depoſito, mercede, commodato, mutuo, uſura, fœnore, de conductionibus, & locationibus.

Fol. 150. בבא בתרא BAVA BATHRA, *Porta poſtrema*; ubi de ſocietate in commerciis, de ædium vicinitate, de emtione, & venditione, de hæreditate, & ſucceſſione, de poſſeſſione, de fidejuſſionibus &c.

Fol. 246. מסכת קדושין MASECHETH KIDDUSCIN, *tractatus de ſponſalibus*; ubi quot modis ſponſa de jure acquiratur, quomodo conſecretur, & quomodo varii caſus pertinentes ad matrimonium decidi debeant.

Sunt paſſim in margine adnotationes, ſed alterius exſcriptoris manu appoſitæ.

CODEX XXXVIII. *a.* V. 8.

Membranaceus, conſtans foliis 230. eodem charactere, eademque forma ſcriptus, qua Codex XXXVII. alteram partem complectitur magni Operis RAU ALPHES cum Rabbinorum *Raſci*, *Niſſim*, & *Mordechai* commentariis, nec non *Toſaphoth*, ideſt:

Fol. 1. מסכת סנהדרין MASECHETH SANHEDRIN, *tractatus de Sanhedrin*; ideſt de Senatu majore, de judicibus, de teſtibus, de judiciis pecuniariis, & criminalibus, de quatuor ſupplicii generibus, lapidatione, combuſtione, decollatione, & ſtrangulatione.

Fol. 18. מסכת שבועות MASECHETH SCEVUOTH, *tractatus de juramentis*; ideſt qui ad jusjurandum idonei ſint, qui non, quomodo jurent quadruplices rerum cuſtodes, nempe, qui gratis cuſtodit, qui petiit cuſtodiam, qui mercedem cuſtodiæ accepit, & qui mercede conduxit.

Fol. 41. עבודה זרה AVODAH ZARAH,

Digitized by Google

de *idololatria*; ubi de vitanda non ſolum idololatria, ſed etiam omni converſatione, & ſocietate cum idololatris.

Fol. 66. מסכת יבמות MASECHETH JEVAMOTH, *tractatus de Fratriis*; ubi de uxore ducenda fratris abſque liberis defuncti, de juribus ejus, exuendoque, ſi nolit frater, calceo, & quibus ceremoniis id olim factum.

Fol. 120. מסכת כתבות MASECHETH CHETUVOTH, *tractatus de inſtrumentis dotalibus*; ubi de contractibus matrimonialibus, de jure dotium, de privilegiis uxorum, de officio mariti, de jure virginum, & viduarum.

Fol. 189. מסכת גיטין MASECHETH GHITTIN *tractatus de repudiis*; ubi de libello divortii, quomodo ſcribi, dari, & offerri debeat.

Utraque pars MS. reperitur etiam in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*, ut apparet ex ejus catalogo.

CODEX XXXIX. *a.* V. 9.

Membranaceus, charactere *Raſci* nitidiſſimo, & elegantiſſimo conſcriptus, atque figuris minio, auroque depictis ornatus, folia habens 396. continet ארבע טורים ARBAA TURIM, *quatuor Ordines* R. JACOBI, cognomento ob id nuncupati, בעל טורים BAAL TURIM; ſcilicet.

Fol. 1. אורח חיים ORACH CHAJIM, *via vitæ*.

Fol. 13. יורה דעה JOREH DEAH *docebit ſcientiam*.

Fol. 201. אבן עזר AVEN EZER, *lapis adjutorii*: at deſideratur initium.

Fol. 254. חושן המשפט CHOSCEN HAMMISCPAT, *pectorale judicii*.

Singulis ordinibus præfixus eſt index rerum, quæ iis continentur.

CODEX XL. *a.* V. 10.

Chartaceus in *folio maximo*, charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, lectu perdifficili, & duplici columna, foliis conſtans 591. ſequentia continet opera ARISTOTELIS.

Fol. 1. uſque ad 9. ספר מבוא על תניך לאריסטוטלים SEPHER MAVO AL HIGGAJON *Iſagoge*, ſive *introductio ad Logicam* ARISTOTELIS, cum commentariis R. LEVI BEN GHERSON. In fine *fol.* 8. *pag.* 2. נשלם ספר המבוא עם הביאור אשר חברו החכם ר' לוי בן גרשום: *completus eſt liber* Hammavo *introductio cum commentario, quem compoſuit ſapiens Rabbinus Levi filius Ghersom*. Etiam inter MSS. codices *Bibliothecæ Vaticanæ* reperitur, teſte Bartoloccio part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 13. & in catalogo *codicum MSS. Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 9. uſque ad 21. ביאור אבן רשד לספר המאמרות BIUR ABEN RASCIAD LASSEPHER HAMMAAMAROTH commentarius ABEN RASCIAD *in librum Categoriarum*, ſive *Prædicamentorum* ARISTOTELIS cum commentariis R. LEVI BEN GHERSOM. Scriptum eſt enim *fol.* 21. *pag.* 2. נשלם ביאור אבן רשד מספר המאמרות תהלה לאל ונשלם ביאור ר' לוי בן גרשום על ספר המאמרות: *completus eſt commentarius Aben Raſciàd in librum Categoriarum, laus Deo, & completus eſt commentarius R. Levi Ben Gherſom in librum Categoriarum*. Hæc quoque pars codicis Taurinenſis exſtat MS. in *Bibliotheca Vaticana*, ut aſſerit Bartoloccius part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 480. & in *Vindobonenſi* ex catalogo *Neſſeliano*, & in *Regia Pariſienſi*.

Fol. 22. uſque ad 34. commentarius ABEN RASCIAD in ספר הפתרון SEPHER HAPPITHRON, *librum* ARISTOTELIS de *interpretatione*, ſive *Peribermenias*, qui dicitur etiam ספר המליצה SEPHER HAMMELITZAH, *liber eloquentiæ*; cum expoſitione R. LEVI BEN GHERSON, ut eſt ſcriptum *pag.* 1. *fol.* 34. והנה נשלם ביאור הענינים אשר כללם אבן רשד בזה הספר הוא ספר הפתרון וגם נשלם ביאור ספר המליצה הוא הספר הנזכר לחכם ר' לוי בן גרשום: & *ecce completa eſt expoſitio rerum, quas collegit Aben*

Digitized by Google

Aben Raſciàd in hoc libro, qui eſt Happithron *de interpretatione, & etiam completa eſt expoſitio libri* Melitzah *eloquentiæ, qui eſt liber memoratus, ſapientis R. Levi filii Ghersom.*

Et hic liber, aſt in 4. reperitur MS. in *Bibliotheca Vaticana*, ex Bartoloccio citato loco *Bibliothecæ Rabbinicæ*, tum in *Collegio Mertonenſi* apud Oxonienſes, ex Chriſtophoro Wolfio pag. 219. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, & in *Regia Bibliotheca Pariſienſi*.

Fol. 35. *uſque ad* 93. ספר ההקש SEPHER HAHEKESC, *liber de Syllogiſmo*, ſive *Priorum Analyticorum* ARISTOTELIS cum commentariis R. LEVI BEN GHERSOM.

In calce commentariorum notatur annus, quo expoſitio confecta fuit: נשלם זה הביאור בחדש אב של שנה שמנים ושלש לפרט אלף הששי: *completus eſt hic commentarius menſe Ab*, qui reſpondet Julio, *anno creationis* 83. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1323.

Poſtea hæc ſequuntur: והנה נשלם ספר ההקש והוא אנליטיקא הראשונה: תהלה לאל לבדו: *& ecce completus eſt* Sepher Hahekeſc *liber de Syllogiſmo, hoc eſt Analytica priora, laus Deo ſoli.*

Habet MS. etiam *Bibliotheca Vaticana*, teſte Bartoloccio citato loco *Bibliothecæ Rabbinicæ*, & *Bibliotheca Regia Pariſienſis*, ut conſtat ex ejus catalogo.

Fol. 93. uſque ad 96. מאמר לפילוסוף אבן רשד בקצת ענייני ספר ההקש: *tractatus Philoſophi* ABEN RASCIAD *in extremam partem rerum, quæ ſunt in libro* Hahekeſc *de Syllogiſmo*, ſive *Priorum Analyticorum*.

Fol. 98. uſque ad 119. ההקש ישר HAHEKESC JASCIAR, *Syllogiſmus rectus* cum commentariis R. LEVI BEN GHERSOM.

Fol. 119. *pag.* 2. uſque ad 157. ספר המופת והוא אנליטיקא שנית SEPHER HAMMOPHETH *liber de demonſtratione, hoc eſt Analytica poſteriora*, ex elucidatione ABEN RASCIAD, & cum commentariis R. LEVI BEN GHERSOM, interprete *R. Jacobo filio Samſonis Antolì*.

In fine hæc habentur: והנה נשלם ביאור זה המאמר מענייני ספר המופת לאריסטוטלים וגם נשלם ביאור החכם ר' לוי בן גרשום על ספר המופת: ותהלה לאל לבדו: *ecce completus eſt commentarius hujus tractatus rerum, quæ ſunt in* Sepher Hammopheth *libro de demonſtratione Ariſtotelis, & completus eſt etiam commentarius ſapientis R. Levi filii Gherſom in librum de demonſtratione, laus Deo ſoli.*

Poſtea additur tempus, quo interpretatio a *Rabbino Jacobo filio Samſonis Antolì* abſoluta fuit, ſcil. *menſe Adar ſecundo*, ideſt Luna ſecunda Februarii, *anno creationis* 4992. ideſt æræ Vulgaris 1232. in urbe *Neapoli*.

Eoſdem Ariſtotelis libros Hebraice manuſcriptos ſervari in *Bibliotheca Vaticana*, affirmat Bartoloccius part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 480. Videre eſt etiam Spizelium in *Bibliotheca Cæſarea*, & Labbeum in *Bibliotheca Nova MSS.* & autorem catalogi MSS. codicum *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. eodem 157. adduntur animadverſiones interpretis, ideſt JACOBI *filii* SAMSONIS ANTOLI in prædicta ARISTOTELIS *Analytica*. Eædem leguntur in catalogo MSS. codicum *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 158. uſque ad 212. ביאור ספר טוביקא והוא ספר הנצוח BIUR SEPHER TOVIKA VEHU SEPHER HANNITZUACH *expoſitio libri Topicorum*, qui ab Hebræis Logicis dicitur, SEPHER HANNITZUACH *liber Victoriæ*, cum commentariis R. LEVI BEN GHERSOM, ex interpretatione *Rabbini Kalonymi*.

Fol. 212. *pag.* 2. hæc habentur. נשלם ביאור ספר טוביקא לאריסטוטליס והעתיקו מלשון הגרי אל לשון עברי הנשיא ר' קלונימוס בן הנשיא ר' קלונימוס בן הנשיא ר' מאיר ונשלמה העתקתו בכ"ג לירח אלול בשנת שבעים ושלוש לפרט האלף הששי ליצירה: *abſoluta eſt expoſitio libri* Tovikà *Topicorum Ariſtotelis*,

Digitized by Google

telis, & tranſtulit illam ex lingua Arabica in Hebræam Princeps R. Kalonymus filius Principis R. Kalonymi, filii Principis R. Meir; & abſoluta eſt translatio ejus die 23. *Elùl*, ideſt Lunæ Auguſti, *anno creationis* 73. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1313.

Poſtea hæc adduntur:

והנה היתה השלמת ביאור זה הספר לר לוי בן גרשום בחדש אלול בעשרי שנת שמנים ושלוש לפרט האלף הששי: *& ecce completus eſt commentarius R. Levi Ben Gherſom in hunc librum die* 10. *menſis Elùl*, ideſt Auguſti, *anno creationis* 83. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1323.

Habet etiam catalogus MSS. codicum *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 213. uſque ad 236. ביאור סופיסטיקא והוא ספר ההטעאה לאריסטו: *expoſitio ſophiſticæ, ideſt* Sepher Hahatea ah *libri de fallaci argumentatione* Aristotelis, cum commentariis R. Levi Ben Ghersom, ex interpretatione *Rabbini Kalonymi*.

In fine:

נשלם ביאור ענייני ספר סופיסטיקא לארסטו והעתיקו הנשיא ר קלונימוס בן הנשיא ר קלונימוס בן הנשיא ר מאיר ונשלמה העתקתו בחמשה ימים לירח תשרי בשנת שבעים וארבע לפרט: *completa eſt explicatio rerum, quæ continentur libro Sophiſticæ Ariſtotelis, & tranſtulit eam Princeps R. Kalonymus filius Principis R. Kalonymi, filii Principis R. Meir, & abſoluta eſt ejus translatio die quinto Lunæ Tiſrì*, ideſt Septembris, *anno creationis* 74. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1314. Numeratur etiam inter MSS. codices *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 236. uſque ad 274. הלצה Halatzah *oratio proſa*, ideſt de *Rhetorica* cum commentariis Ben Rasciad ex interpretatione *Todròs Todrosì*, ut dicitur *pag.* 1. *fol.* 274. ונשלם ביאור זה הספר לארסטולים השופט אלולד בן רשד בחדש השלישי בשנת שבעים וחמש מאות לחשבון הישמעאלים והשלמתי העתקתו מלשון הגרי אני טודרוס טודרוסי מזרע היהודים בחדש השלישי בשנת תשעים ושבע לפרט האלף הששי לחשבון הישראלים: *completus eſt commentarius in hunc librum Ariſtotelis Judicis Alulìd Ben Raſciàd menſe tertio anno* 570. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, ideſt æræ Vulgaris 1192. *& abſolvi translationem ejus ex lingua Iſmaelitica ego Todròs Todrosì ex Gente Judæa menſe tertio, anno creationis* 97. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii, ſecundum computationem Iſraelitarum*, ideſt anno æræ Vulgaris 1337.

Fol. 274. uſque ad 279. ספר השיר לארסטוטליס Sepher Hasscir *liber Cantici* Aristotelis, ideſt de *Poeſi*, ex interpretatione ejuſdem *Todròs Todrosì*, ut ſcriptum eſt *pag.* 1. *fol.* 279. ובכאן שלמו ענייני ספר השיר לארסטוטליס ובהשלמו שלמה מלאכת ההגיון בכלילה והנה השלמתי העתקת זה הספר החתם ההגיון אני טודרום טודרוסי בחדש השלשי בשנת תשעים ושבע לפרט האלף הששי וזה בכפר * טרנקטולייש על נהר רודנו המפסיק בין ובין הרלדי: *completæ ſunt res, quæ continentur in libro* Haſſcir *de Poeſi Ariſtotelis, atque ita completum eſt opus Logicum univerſum; & ecce abſolvi translationem hujus libri, qui eſt finis Logicæ, ego Todròs Todrosì, menſe tertio, anno creationis* 97. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1337. *& hoc in pago Tranktolies ad Rhodanum fluvium, qui ſeparat Tranktolies ab urbe Arelate*.

Idem omnino MS. codex, eodem anno, & eodem in loco ſcriptus, exſtat in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

* Puto utique legendum eſſe טרנקטאלייח *Trin-Ketalià*, ut habet Chriſtophorus Wolfius in voce מאיר pag. 750. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, ſive טרונקטילא *Tronketilà*, ut Sciabbathæus in *Sciphtè Jeſcenim*, quod eſt oppidum prope Arelate, teſte Plantavitio num. 504.

Fol. 280. *pag.* 2. uſque ad 323. ספר המדות לארסטולים Sepher Hammiddoth *liber de Moribus* Aristotelis, cum

cum expoſitione BEN RASCIAD, ex interpretatione *Todròs Todrosì*, præmiſſo capitum indice. Servatur & hic liber MS. in citata *Regis Galliarum Bibliotheca*.

In margine ſunt adnotationes. *Fol.* autem 323. notatur annus, quo completa fuit expoſitio, ſcilicet שנת חמש מאות ושבעים ושנים לחשבון דישמעאלים: 572. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, ideſt æræ Vulgaris 1194.

Fol. 324. uſque ad 340. ביאור בן רשד לספר הנהגת המדינה לארסטוטליס: *commentarius* AVERROIS in SEPHER HANNEHAGATH HAMMEDINAH *librum de gubernatione provinciæ* ARISTOTELIS, ideſt de *Republica*.

Fol. 339. in fine primæ columnæ *pag.* 1. hæc leguntur: נשלם ביאור בן רשד בספר הנהגת המדינה לארסטוטליס ונשלמה העתקתו כב כסלו בשנת פא לפרט האלף הששי ליצירה בעיר אודיס והעתקתיו אני שמואל בן יהודה בן משלם בן יצחק בן שלמה ברבה ווירייאה דמארשיליאה והנקרא מילש בנגודש דמארשיליאה: *abſolutus eſt commentarius Ben Raſciàd in librum Ariſtotelis* Hannehagàth Hammedinàh *de Republica*; *& ejus translatio abſoluta eſt die* 22. *Chisleu*, ideſt Lunæ Novembris, *anno creationis* 81. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1321. *in urbe Odis, & tranſtuli eum ego Samuel filius Judæ, filii Meſciullam, filii Iſaaci, filii Salomonis Berabbàh Vairiàh Maſſilienſis, qui cognominatur miles Bongudas Maſſilienſis*. Situm urbis *Odis* in nulla tabula Geographica invenire potuimus. Fruſtra etiam quæſivimus hanc interpretationem in editis Bibliothecis Hebræis.

Fol. 340. uſque ad 404. ספר השמע האמצעי ביאור בן רשד SEPHER HASSCEMAA *liber de auſcultatione media cum expoſitione* BEN RASCIAD, additis commentariis R. LEVI BEN GHERSOM.

Fol. 404. *pag.* 1. hæc habentur: ובכאן נשלם זה המאמר חשלמתי הביאור הזה יום שבת ראשון לחדש רנב שנת תקסה לחשבון ישמעאלים הוא במדינת השביליאר: *abſolutus eſt hic tractatus; abſolvi hanc expoſitionem die Sabbathi primo menſis Rageb anno* 554. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, ideſt æræ Vulgaris 1186. *Hiſpali*.

Poſtea additur: ובכאן נשלם זר הביאור והיתה השלמתו בחדש תמוז של שנת אחד ושמונים לפרט האלף הששי והתהלה לאל לבדו ויחי שמו מבורך לעד ולנצח אמן אמן סלא: *& jam completus eſt commentarius hic*, ſcil. RALBAG, *menſe Tamuz*, ideſt Junio, *anno creationis* 81. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1321. *Laus Deo ſoli, & ſit nomen ejus benedictum in ſæcula, & ſemper, Amen, Amen, Sela*.

Fol. 406. uſque ad 436. ספר השמים והעולם לארסטוטלים SEPHER HASSCIAMAIM VEHAOLAM *liber de Cælo, & Mundo* ARISTOTELIS, cum commentariis BEN RASCIAD. Scriptum eſt enim in fine *pag.* 1. *fol.* 436. השלמתי אני שלמה בר יוסף בן איוב העתקתי הספר הזה והוא ספר השמים והעולם לארסטוטליס ביאור בן רשד בשנת חמשת אלפים ותשע עשרה ליצירה במדינה בדרש: *abſolvi ego Salomon filius R. Joſephi, filii Jobi translationem hujus libri Ariſtotelis* de Cælo, & *Mundo cum commentariis Ben Raſciàd anno creationis* 5019. ideſt æræ Vulgaris 1259. *in Provincia Badras*.

De interprete *Salomone filio Joſephi* nihil ſcriptum invenimus neque apud Bartoloccium, neque apud Wolfium.

Fol. 436. uſque ad 449. ספר הדריה והתפסד לארסטוטליס SEPHER HAHAVAJAH VEHAHEPHSED *liber* ARISTOTELIS *de generatione*, & *corruptione* cum commentariis BEN RASCIAD, ex interpretatione *Kalonymi*. Dicitur enim in fine *pag.* 2. *fol.* 449. נשלמה העתקה זה הביאור בתשעה במרחשון עד לפרט והעתקתיו אני קלונימוס בר קלונימוס בר מאיר: *abſoluta eſt translatio hujus commentarii die* 9. *menſis Marcheſvan*, ideſt Octobris, *anno creationis* 77. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vul-

Vulgaris 1317. & *tranſtuli illum ego Kalonymus filius R. Kalonymi, filii R. Meir*. Recenſetur etiam inter MSS. codices *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 450. uſque ad 466. ספר הנפש SEPHER HANNEPHESC *liber de Anima* cum commentariis BEN RASCIAD, ex interpretatione *Moſis filii R. Samuelis, filii R. Judæ, filii Tibbon*. Hæc namque habentur *pag.* 2. *fol.* 466. כאן נשלם המאמר הזה ובהשלמתו נשלם הספר והעתקתיו אני משה בר שמואל בר יהודה בן תבון מלשון הגרי ללשון עברי ונשלמה העתקתו שנת חמשת אלפים ואחד ועשרים ליצירה: *ſic completus eſt tractatus hic, & ſic completus eſt liber. Tranſtuli eum ego Moſes filius R. Samuelis, filii R. Judæ, filii Tibbon ex lingua Iſmaelitica in Hebræam, & completa eſt ejus translatio anno creationis* 5021. ideſt æræ Vulgaris 1261. Eundem codicem legimus in catalogo *codicum MSS. Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 467. uſque ad 470. ספר הצמחים דברי ארסטוטליס SEPHER HATZEMACHIM *liber de Plantis, verba* ARISTOTELIS, ex interpretatione *Kalonymi*.

In fine.

נשלם המאמר השני מספר הצמחים ובהשלמו נשלם הספר והלה לאל והעתקתיו אני קלונימוס בר קלונימום בר מאיר ונשלמה העתקתו בשמונה ימים בניסן שנת עוד לפרט: *completus eſt tractatus ſecundus libri* Hatzemachim de *plantis, & ſic completus eſt liber, laus Deo. Tranſtuli ego Kalonymus filius R. Meir*, & *completa eſt ejus translatio die* 8. *Niſan*, ideſt Lunæ Martii, *anno creationis* 74. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1314.

Fol. 471. uſque ad 506. ספר בעלי חיים לארסטוטליס SEPHER BAALE CHAJIM *liber* ARISTOTELIS de *Animalibus*, cum commentariis BEN RASCIAD, Incipit a מאמר האחד עשר *tractatu undecimo*. Eſt idem profecto liber, quem Lambecius *comment.* in *Bibliothecam Vindobonenſem* Tom. I. pag. 178. ſcribit reperiri in codice quodam *Tengnagelliano a Sermone* XI. *incipientem*, & *deſinentem in* XVIII. *incerto autore*; & quem ſuſpicatur eſſe *fragmentum librorum Ariſtotelis* de *Animalium hiſtoria*. In noſtro codice aperte dicitur eſſe opus ARISTOTELIS, quin commentariis ab AVERROE illuſtratum; & præterea interpretis nomen adjicitur, qui illud in linguam Hebræam ex Arabica tranſtulit, ſcil. *Jacobi filii Meir*, ut in fine *pag.* 1. *fol.* 506. ſcriptum eſt: נשלם ביאור בן רשד והעתקתי אותו אני יעקוב בר מאיר בחדש טבת שנת ששים ושלש לאלף הששי ליצירה ושנת אלף ומאתים ושלשים וחמש לחורבת הבית: *completus eſt commentarius Ben Raſciàd, & tranſtuli illum ego Jacobus filius Meir menſe Teveth*, ideſt Decembri, *anno creationis* 5063. *& a deſtructione Templi* 1235. ideſt æræ Vulgaris 1303.

Fol. 506. *pag.* 2. uſque ad *fol.* 559. ספר מה שאחר הטבע לארסטוטליס SEPHER MAH SCEACHER HATTEVAA *libri Metaphyſicorum* ARISTOTELIS cum commentariis BEN RASCIAD alphabeti ordine digeſtis uſque ad literam מ *Mem. Pagina* enim 1. *fol.* 559. inquit *Ben Raſciàd*, ſive *Averroes*: השלמתי לביאורו יום א כד מן רביע האחרון בשנת תקע לחשבון הערביים: *complevi expoſitionem ejus die primo* 24. *quadrantis ultimi anni* 570. *ſecundum computationem Arabum*, ideſt æræ Vulgaris 1192.

Poſtea *pag.* 2. ejuſdem *folii* ſubjicitur: שלמה העתקת ביאור בן רשד לכל מאמד מה שאחר הטבע לארסטוטליס והשלמתי אני קלונימוס בר קלונימוס ביג סיון עוד לפרט: *completa eſt translatio commentarii Ben Raſciàd in omnes tractatus Metaphyſicorum Ariſtotelis*, & *complevi ego Kalonymus filius R. Kalonymi die* 13. *Sivan*, ideſt Lunæ Maii, *anno creationis* 77. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1317. Eandem translationem MS. legere eſt in catalogo *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 560. uſque *ad* 567. אורח הלמד לארסטוטליס ממה שאחר הטבע ביאור

Digitized by Google

ביאור תמאסטיוס *litera Lamed* ARISTOTELIS *libri Metaphyſicorum cum commentariis* TAMASTII. Sunt ſcilicet commentarii cujuſdam *Tamaſtii*, de quo nihil compertum habemus, in eam partem libri Metaphyſicorum Ariſtotelis, quam AVERROES deſignavit litera *Lamed*. Incipiunt: אמר ארסטוטלים וכול

Fol. autem 567. *pag.* 2. hæc habentur: נשלם ביאור תמאסטיוס והעתיקו החכם ר׳ משה בן הפילוסוף האלהי ר׳ שמואל תבון: *completus eſt commentarius Tamaſtii, & tranſtulit eum ſapiens R. Moſes filius Philoſophi divini R. Samuelis Tibbon*. Interpretatio a nemine hactenus memorata.

Fol. eodem, eademque *pag.* ſequuntur commentarii in eandem partem Metaphyſicorum ſub hoc titulo: המאמר הנרשם עליו אות חלמ״ד מאמרי מה שאחר המבע: *tractatus deſignatus litera Laned ex tractatibus Metaphyſicorum*. Incipit: אמרתי לא ימצא וכול

In fine *pag.* 2. notatur nomen illius, qui hunc codicem ſcripſit, & annus, quo opus ſuum complevit: ותשלם מלאכת זאת הכתיבה יום שני בשבוע יג׳ מרחשון שנת מאתים ושלשים ואחד לפרט האלף הששי ליצירה: *completum eſt opus hujus ſcriptionis die ſecundo hebdomadæ* 13. *Marcheſvan*, ideſt Lunæ Octobris, *anno creationis* 231. *ſecundum minorem computationem*, *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1471.

Et paullo poſt כתבתי מרדכי טודרוס נתן *ſcripſi Mordechai Todròs Nathan*.

CODEX XLI. *a.* V. 12.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato perquam nitido, & eleganti, paſſimque literis majoribus, & capitulorum initiis minio, alioque colore diſtinctis, conſtat foliis 245. Eſt ei titulus: מורה נבוכים MOREH NEVUCHIM, *Doctor perplexorum*, autore R. MOSE *filio* MAIMONIS, qui natus eſt Cordubæ anno *Chriſti* 1131. dictus per compendium literarum רמב״ם RAMBAM, & ſtrictius רם RAM, & a diuturna mora, quam protraxerat in Ægypto, *Ægyptius* communiter appellatus.

Præit index capitum concinnatus a *R. Juda filio Salomonis Charizi*; poſtea *fol.* 12. præfatio interpretis, ideſt *Samuelis filii Judæ*, *filii Tibbon*; deinde *fol.* 14. epiſtola *Maimonidis* ad diſcipulum R. *Joſeph*; denique *fol.* eodem *pag.* 2. præfatio ejuſdem *Maimonidis*. Conatur viribus omnibus abducere Judæos a confuſione, & ambiguitate, in qua hodie ſunt, circa intelligentiam *Scripturarum*. Liber dividitur in tres partes; in quarum prima ſermo eſt de *nominibus æquivocis*, *& analogis*, quæ paſſim in ſacris *Literis*, & præſertim apud *Prophetas* reperiuntur, ubi de *Prophetia*, de *Cælo*, de *Mundo*, de *Angelis*. In ſecunda de *Deo*, *Ente ſimpliciſſimo*, *Creatore*, & *Motore primo*, de *Intelligentiis Cælos moventibus*, de *Sphæris*, de *influxu ſuperiorum in inferiora*, de *miraculis*, & *præſtantia legis Moſaicæ*. In tertia denique de *opere ſex dierum*, de *viſione animalium*, *& rotarum Ezechielis*, de *materia prima*, & *privatione*, de *origine diſſenſionum inter homines*, de *providentia Dei*, de *præceptis*, & *ceremoniis Legis Moſaicæ*, & de *Legislatoris circa ea ſcopo*, *& fine*.

Fol. autem 193. *pag.* 2. hæc habentur: שלמתי העתקת המאמר הזה בחדש טבת שנת ארבע אלפים ותתקסה לפרט ליצירה אני שמואל בן כבד החכם הנדול ר׳ יהודה אבן תבון: *abſolvi translationem hujus tractatus menſe Teveth*, ideſt Decembri, *anno creationis* 4000. & 965. *ſecundum minorem computationem*; ideſt æræ Vulgaris 1205. *ego Samuel filius illuſtris*, *ſapientis*, & *magni R. Judæ Aben Tibbon*.

Fol. 194. eſt פירוש מהמלות זרות PERUSC MEHAMMILLOTH ZAROTH *explicatio vocum extranearum*, quæ reperiuntur in MOREH NEVUCHIM, interprete eodem, qui ſupra, *Samuele Aben Tibbon*; cujus præmittitur proœmium, quod incipit: בהשלימי העתקת המורה הכבד מורה הנבוכים וכול;

Fol. 213. Incipit explicatio vocum diffici-

Digitized by Google

difficilium ejuſdem libri per eundem *Aben Tibbon*; & ejus initio hæc ſcripta ſunt: עשיתי זה הספר בתוך הספינה על חוף אדיר לאקליבה ובארבעת מילין ולתונס יום וחצי בבאי מאלכסנדריא בחדש תמוז שנת תתקעג ליצירה: *feci hunc librum in medio mari prope portum magnificum Aklivæ, quatuor milliaribus a Tuneto, die uno, & dimidio itineris ab Alexandria, menſe Tamuz*, ideſt Junio, *anno creationis* 973. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1213. Portum *Aklivæ* indicent alii; nos enim ignorantiam noſtram ingenue fatemur.

Fol. 217. eſt appendix ejuſdem explicationis per eundem *Aben Tibbon*, cujus initium: הנה הודעתי בפתיחת העתקתי וכול:

Fol. autem 219. eſt index vocum explicatarum alphabeti ordine.

Fol. eodem *pag.* 2. ספר מלות הגיון SEPHER MILLOTH HIGGHAJON *liber dictionum Logicarum*: eſt compendium Logicæ R. MOSIS MAIMONIDIS ex Arabica lingua in Hebræam translatum a *Moſe filio Samuelis, filii Tibbon*, ut dicitur *fol.* 229. *pag.* 1. נשלם החיבור ברצון השם יתי ועזרתו למי שיקרא בו והעתיקו מלשון הגרי אל לשון עברי החכם ר׳ משה בן החכם הפלוסוף ר׳ שמואל התבון: *abſoluta eſt compoſitio libri, favente Deo benedicto, & auxiliante omnibus, ſuper quos invocatur, & tranſtulit illum ex lingua Arabica in linguam Hebræam ſapiens R. Moſes filius ſapientis Philoſophi R. Samuelis Tibbon.*

Sequitur eodem *folio* 229. *pag.* 2. tractatus ejuſdem MAIMONIDIS שלשה עשר עקרי הדת משה SCELOSCIAH ASCIAR AKARE HADDATH MOSCEH *de tredecim articulis, ſive fundamentis legis Moſaicæ.*

Fol. denique 238. eſt tractatus ejuſdem MAIMONIDIS de *Unitate Dei*, ex interpretatione *Samuelis filii Tibbon*, ut dicitur in fine: נשלם המאמר אשר חבר הרב הגדול ר׳ משה בר׳ מימון והעתיקו מלשון הערב אל לשון הקודש החכם ר׳ שמואל אבן תבון: *abſolutus eſt tractatus, quem compoſuit Rau Magnus R. Moſes filius R. Maimonis, & tranſtulit illum ex lingua Arabica in Hebræam ſapiens R. Samuel filius Tibbon.*

CODEX XLII. *a.* V. 13.

Membranaceus, charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano* ſatis claro, & diſtincto, foliis conſtans 163. in quo primum ביאור בטוב הגמור BIUR BETOU HAGGAMUR *commentarius in librum de bono perfecto.*

Fol. autem 8. qui eſt finis hujus commentarii, habetur: נשלמו השערים בטוב הגמור והם שערים מיוחסים לארסטוטליס ואיפשר שאינם לו והם לחכם אחר זולתו: תרחיה בן יצחק העתיקם מלשון ישמעאל אל לשון הקודש: *completi ſunt tractatus de bono perfecto, qui dicuntur Ariſtotelis, quanquam alterius eſſe poſſunt Sapientis: & Zerachias filius Iſaaci tranſtulit eos ex Arabica in linguam Sanctam.*

Fol. 9. ביאור על ספור לבלעם *expoſitio Hiſtoriæ Balaam*; de cujus autore nihil compertum.

Fol. 11. מה שאחר הטבע לארסטוטליס ביאור החכם הפילוסוף אבו אלוליד בן רשד העתקת זרחיה בן יצחק הספרדי מעיר ברצלונה: *libri Metaphyſicorum* ARISTOTELIS *cum commentariis ſapientis Philoſophi Abù Alulìd Ben Raſciàd, ex interpretatione Zerachiæ filii Iſaaci Hiſpani Barcinonenſis.*

Fol. 162. Hæc notantur: נשלם ספר מה שאחר הטבע מביאור בן רשד העתקת זרחיה בן יצחק הספרדי מן הערבי אל לשון עברי והועתק הספר הזה עם ספר השמע וספר השמים והעולם לחכם ר׳ שבתאי בן שלמה במדינת רומא העיר הגדולה שנת ה אלפים ומד לבריאת העולם: *completus eſt liber Metaphyſicorum cum commentariis Ben Raſciàd ex interpretatione Zerachiæ filii Iſaaci Hiſpani ex lingua Arabica in Hebræam; & translatus eſt liber hic una cum libro de Phyſica Auſcultatione, & libro de Cælo, & Mundo, in uſum Sapientis R. Sciabbathai filii Salomonis in Provincia Romæ urbis magnæ*

Digitized by Google

gna anno creationis 5044. ideſt æræ Vulgaris 1284.

Interpretatio addenda Bibliothecis Hebræis Bartoloccii, & Wolfii.

CODEX XLIII. *a.* V. 26.

Chartaceus, charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* quadrato non ſatis diſtincto, folia habens 214. in quo primum

Fol. 3. Liber R. SAMUELIS *filii* JUDÆ *filii* TIBBON, inſcriptus יקוו המים IKKAVU HAMMAIM, *congregentur aquæ*, titulo deſumto ex cap. 1. *Geneſeos*: quia in eo eſt ſermo de aquis, & mari; & rationibus philoſophicis demonſtratur, cur aquæ terram non obruant. Attribuunt alii hunc librum *Salomoni filio R. Judæ Tibbon*, ut videre eſt apud Wolfium part. I. Bibliothecæ Hebrææ pag. 1055. & 1098.

Similem MS. codicem citat in ſua *Bibliotheca Rabbinica* Buxtorfius, & in Catalogo *Bibliothecæ Oppenheimerianæ* exſtare, notat Chriſtophorus Wolfius citatis locis *Bibliothecæ Hebrææ*.

Huic autem libro prioribus binis foliis charactere *Hebræo-Italo* lectu perdifficili præmittuntur *viſio Iſajæ*, & *tempus creationis Angelorum*, ſine autoris nomine.

Secundo *fol.* 111. ſunt perbreves quædam animadverſiones in MOREH NEVUCHIM, incerti pariter ſcriptoris.

Fol. autem 214. numerantur opera philoſophica ARISTOTELIS.

CODEX XLIV. *a.* VI. 1.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato craſſiori, cum punctis vocalibus, duplici columna, foliis conſtans 129. Eſt prima pars *ſacrorum* BIBLIORUM, ideſt תורה TORAH *Lex*, ſive PENTATEUCHUS, una cum *Targum*, ideſt Paraphraſi Chaldaica ONKELOSI, eo ordine diſpoſita, ut commata ſint alternatim Hebræa, & Chaldæa, adjecta præterea utraque MASORA, *Magna*, & *Parva*.

Exemplar MS. *Pentateuchi Hebræi* non abſimile, alternis verſibus Hebræis, & Chaldæis, ſe Romæ vidiſſe in *Bibliotheca Vaticana*, teſtatur Bernardus Monfauconius pag. 277. *Diarii Italici*. Exhibet etiam Bibliotheca *Sorbonæ*, ut refert Wolfius pag. 320. part. II. *Bibliothecæ Hebrææ*.

CODEX XLV. *a.* VI. 2.

Membranaceus, conſtans foliis 310. charactere ſcriptus quadrato majori, cum punctis vocalibus, triplici columna, partem ſecundam complectitur *ſacrorum* BIBLIORUM, quæ ab Hebræis dicitur, נביאים NEVIIM *Prophetæ*, ideſt libros Hiſtoricos *Joſuæ*, *Judicum*, *Samuelis*, *Regum*, tres Prophetas majores, *Iſajam*, *Jeremiam*, *Ezechielem*, & *duodecim minores*, adjecta ſingulis libris utraque MASORA, *Magna*, & *Parva*.

In fine notatur librarii, ſive ſcribæ nomen, & annus, quo codex ſcriptus fuit, hiſce verbis: אני אליהו הסופר בר׳ יהודה כתבתי זה הנביאים לר׳ מנחם בר׳ אהרון מקדש ריינבירגו וסיימתיו בליל ב׳ פ׳ וארא בשלשה ועשרים ימים לירח טבת שנת חמשת אלפים וששים וחמשה לבריאת עולם: *Ego Elias ſcriba filius R. Judæ ſcripſi hunc librum* הנביאים *Hanneviim in uſum R. Menachem filii R. Aaronis Mekadaſc Reinbergenſis*, & *abſolvi illum nocte ſecunda Paraſciàh* וארא *vigeſimo tertio die Lunæ Teveth*, ideſt Decembris, *anno creationis* 5065. ideſt æræ Vulgaris 1305.

CODEX XLVI. *a.* VI. 3.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato cum punctis vocalibus, & duplici columna, folia habens 188. Eſt tertia pars *ſacrorum* BIBLIORUM, vulgo ab Hebræis dicta כתובים CHETHUVIM *Scripta*, & a noſtris Græco vocabulo HAGIOGRAPHA, adjecta utraque MASORA.

Digitized by Google

CODEX XLVII. *a.* VI. 4.

Mebranaceus, charactere quadrato craſſiori, & triplici columna ſcriptus, cum punctis vocalibus, foliis conſtans 315. continet ſecundam, & tertiam partem *ſacrorum* BIBLIORUM, ſcilicet נביאים *Prophetas*, & כתובים CHETHUVIM, *Scripta*, ſive *Hagiographa*, adjecta utraque MASORA.

In fine:

אני אלכסנדרי בר׳ נתן הסופר כתבתי זה עשרים וארבעה: *Ego Alexander filius R. Nathan ſcriba ſcripſi hos viginti quatuor libros.* Deſideratur itaque prima pars.

Hi omnes codices MSS. Biblici, qui hactenus a nobis memorati ſunt, & qui deinceps memorabuntur, *Regiæ Taurinenſis Bibliothecæ*, addi poterunt catalogo *exemplarium MSS. Biblicorum antiquioris, vel recentioris ætatis adhuc exſtantium*, quem inſtruxit Chriſtophorus Wolfius ſect. 3. lib. 2. part. II. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 293.

CODEX XLVIII. *a.* VI. 5.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato majori cum punctis vocalibus, foliis conſtans 206. eſt prima pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX XLIX. *a.* VI. 6.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato craſſiore cum punctis vocalibus, foliis conſtans 148. eſt ſecunda pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX L. *a.* VI. 7.

Membranaceus, charactere quadrato craſſiore ſcriptus cum punctis vocalibus, & figuris perquam ridiculis variegatus, folia habens 182. eſt tertia pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX LI. *a.* VI. 8.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato craſſiore cum punctis vocalibus, folia habens 205. eſt altera pars MACHAZOR *Germanici*.

CODEX LII. *a.* VI. 9.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato perquam eleganti, & nitido, figuris identidem conſpicuus auro, & minio pictis, aliiſque coloribus, foliis conſtans 411. continet quatuor טורים Turim *Ordines* R. JACOBI filii R. ASCER. Singulis ordinibus præfixum eſt præloquium, & rerum præcipuarum index.

In calce autem codicis hæc notantur.

ותשלם מלאכת הקדש בתשעה ימים לחדש אדר רלב לפק הנה בעיר פירארה על ידי הצעיר מרדכי המנגן בן ר׳ אברהם פריצול אשר מעיר אביניון כתבתיו אל האחים אברהם ומשה בני מנחם המסתפחים: הים במנטובה *completum eſt ſanctum opus die* 9. *menſis Adar*, ideſt Lunæ Februarii, *anno creationis* 232. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1472. *Ferrariæ, per manus junioris Mardochæi Fidicinis filii R. Abrahami Peritzol Avenionenſis, & ſcripſi eum in uſum fratrum Abrahami, & Moſis filiorum Menachem, nunc habitantium Mantuæ.*

CODEX LIII. *a.* VI. 10.

Membranaceus, charactere ſcriptus quadrato, & triplici columna, foliis conſtans 221. eſt commentarius RASCI in univerſam Scripturam, ſed caret principio, & fine.

CODEX LIV. *a.* VI. 11.

Membranaceus, charactere ſcriptus *Raſci* craſſiore, ſatis nitido, & eleganti, & literis quandoque minio ſplendidiſſimo pictis, folia habens 202. hunc præfefert titulum, ספר הפרקים לאפוקראט בפירוש גאלינוס העתקת חנן בן אסתק הישראלי

Digitized by Google

ספר הישראלי מלשון יח ללשון ערבי: SEPHER HAPPERAKIM LEHIPOKRAT *Liber aphoriſmorum Hippocratis cum commentariis Galeni, ex interpretatione Chanen filii Aſtak Iſraelitæ ex lingua Græca in linguam Arabicam*: NATHAN autem HANNAVI tranſtulit in ſermonem Hebræum, ut ſtatim dicitur ab initio *fol.* 2.

Hujus translationis nemo unus, quod ſciam, adhuc mentionem fecit; niſi forte *Nathan Hannavì* idem ſit, ac *Nathan Hamathæus, filius Eliezeri*, Arabs medicus, & *Chanen filius Aſtak Iſraelita*, idem ac *Honain filius Iſaaci*, quem conſtat *Hippocratis* aphoriſmos cum Galeni commentariis in linguam Arabicam convertiſſe, & cujus MS. exemplar ſervatur in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*, ut legimus in ejuſdem catalogo.

Sunt paſſim adnotationes in margine, & fere omnes punctis vocalibus ornatæ.

CODEX LV. *a.* VI. 12.

Chartaceus, cui folia 260. charactere exaratus *Raſci*, & titulis tractatuum minio pictis, inſcribitur ספר צורי הגוף SEPHER TZORI HGGUPH, *liber opobalſami corporis*, multo aptius, quam apud Wolfium pag. 921. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* צרי הנוף TZORI HANNOPH *opobalſamum Noph*. Autor autem eſt נתן בר יואל בן פלקירא NATHAN, *filius* JOELIS, *filii* PALKERÆ. Sunt ſententiæ compilatæ ex operibus *Hippocratis*, *Galeni*, *Averrois*, *Avicennæ*, & *R. Moſis Ægyptii* de conficiendis remediis, cognoſcendis aromatum, & herbarum viribus, conſervanda ſanitate, aliiſque ad artem medicam ſpectantibus.

Codex mutilus eſt fine, & a fol. 231. uſque ad finem ita dilutus, ut quamplurima legi non potuerint.

Fol. autem 225. incipit index aromatum, lapidum, herbarum, aliarumque rerum, quæ uſu in arte medica veniunt, cum interpretatione Italа vulgari, at Hebræis literis minio delineatis, ſcripta in margine.

Exſtare ſimilem codicem MS. chartaceum in 4. *in Bibliotheca Vaticana*, ſcribit Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 265.

CODEX LVI. *a.* VI. 13.

Chartaceus, charactere ſcriptus *Raſci*, folia habens 173. varia cõtinet opuſcula.

Fol. 1. uſque ad *fol.* 3. כללי ספר ראשית אבו עלי אלחסין בן עבד אלה בן סינה *ſumma capita libri primi Abù Alì Alchasìn Ben Aud Allàh Ben Sinàh*, ideſt AVICENNÆ.

Fol. 4. *pag.* 2. התחלת ספר חמשי מאס *principium libri quinti* AVICENNÆ, *de* רפואות מורכבות REPHUOTH MURCAVOTH *medicamentis compoſitis*.

Fol. 9. uſque ad *fol.* 167. commentaria MAGISTRI GHIRABAT DE SCIOLA in librum nonum ALMANSORIS *de variis infirmitatibus corporis humani*, ex interpretatione LEONIS JOSEPH CARCASSONENSIS, cum ejuſdem additionibus. Initium fit his verbis: אמר החכם מאגישתרי גיראבט דשולה וכול:

Præmittitur præfatio interpretis *Leonis Joſephi*, quam proxime ſequitur index rerum præcipuarum, quæ ſunt in commentariis DE SCIOLA. Incipit autem; אמר לאון יוסף המעתיק היושב קרקשונה וכול:

Fol. vero 267. hæc habentur: והנה נשלמה העתקתו עם תוספות המעתיק בעשרים ואחד יום לחדש אב שנת קנד פה קרקשונה: *Ecce completa eſt interpretatio ejus cum additionibus interpretis die* 21. *menſis Ab*, ideſt Lunæ Julii, *anno creationis* 154. *ſecundum minoreus computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1394. *hìc Carcaſſone*.

Commentarium MAGISTRI GHIRABATI DE SCIOLA in *Almanſorem* omiſit Mangetus in ſua *Bibliotheca Medicorum Scriptorum*.

Julius autem Bartoloccius part. I.

Digitized by Google

Bibliothecæ Rabbinicæ pag. 725. primo eum vocat MAGISTRUM GERAUT, quo nomine intelligit *Gilbertum, de Sciola*: deinde ait, ſe *MS. in folio Papyraceo vidiſſe apud eruditum virum*, & *in Hebraicis peritiſſimum D. Odoardum Altham Anglum*; ſed *percipere non potuiſſe, quo anno, & ubi, & qua lingua primo ſcriptus fuerit; attamen animadvertiſſe, quam diligentiſſime explicatos fuiſſe omnes morbos, qui a planta pedis uſque ad verticem capitis hominibus obvenire ſolent, ideoque exiſtimare eſſe librum valde bonum, & utilem, eoque magis utilem, ſi Latine redderetur*. Non exſtabat igitur in codice MS. *Odoardi Altham Angli* neque interpretis nomen, neque annus, quo interpretatio abſoluta fuit, neque interpretis præfatio, & additiones, quæ omnia apparent clariſſime in Taurinenſi, ut ex iis, quæ ſupra ex eodem codice tranſcripſimus, liquet: quoniam Bartoloccius horum nullam mentionem fecit. Chriſtophorus vero Wolfius, qui *Bibliothecam Rabbinicam Bartolocii* in compendium redegit, & ubi opus fuit, eam emendavit, & adauxit, nomen duntaxat *Scriptoris* in titulo Hebræo aliqua ex parte immutavit. Scribit enim neſcio quo doctus exemplari גיראות די שולא, ubi Bartoloccius מאשמרו גיראבט די שולא, quæ ſcriptio plane convenit cum noſtro codice; & præterea addit, ſub nomine GERAUT intelligi poſſe non ſolum GILBERTUM, ſed etiam GERANDUM. Nos autem maluimus reddere GHIRABATUM ſono Latinæ linguæ magis conſono. Ceterum *Magiſtrum Ghirabatum*, ſive *Geraut* magno in pretio habitum fuiſſe ab Hebræis Medicis, patebit ex iis, quæ ſtatim ſubjiciemus ex hoc eodem codice de *Abraham Avigador*.

Fol. 168. uſque ad finem *regulæ medicinales ex libris erutæ medici excellentis Ghirabat* ab ABRAHAMO AVIGADOR. Scribit enim ipſemet *Avigador* initio *fol.* 167. *ſe aſcendiſſe ad viros doctos Academiæ Montiſpeſſulanæ, ut perdiſceret medicinam, ac inter libros permultos ad hanc ſcientiam ſpectantes inveniſſe libellum mole quidem exiguum, ſed utilitate grandem, in eorum uſum, qui cupiunt operam dare medicinæ, compoſitum ab excellenti Medico Ghirabat de Sciola, & tranſtuliſſe eum anno creationis* שנה מאה ושלושים והשעה לפרט האלף הששי 139. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1379.

Meminit quidem Wolfius pag. 31. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, cujuſdam *Abrahami filii Avigador*; ſed alius profecto eſt a noſtro: ille enim vixit anno *Orbis conditi* 5303. ideſt *Chriſti* 1543. ut ſtatuit ipſemet Wolfius; hic vero anno 1379. Bartoloccius autem, Hottingerus, Buxtorfius, ceterique penitus omiſerunt.

Ex his manifeſtum fit, *Magiſtrum Geraut*, ſive *Ghirabatum de Sciola* floruiſſe ſæculo XIV. & medicinam docuiſſe in *Academia Montepeſſulana*, atque adeo Latine ſcripſiſſe, quod Bartoloccius loco ſupra citato *Bibliothecæ Rabbinicæ* faſſus eſt, ſe ex MS. codice *Odoardi Altham* percipere non potuiſſe.

CODEX LVII. *a.* VI. 19.

Chartaceus, charactere exaratus *Raſci* ſatis claro, & perpolito, folia habens 125. inſcribitur ספר צידת הדרכים SEPHER TZEDATH HADDERACHIM, *liber viatici in itineribus*. Eſt opus medicum ACHMED BEN ABRAHAM, Arabis ſcriptoris, a neſcio quo in linguam Hebræam translatum. Incipit interpretis præfatio: אמר מעתיק הספר הזה מלשון הגרי אל לשון עברי וכול:

Bartoloccius, & Wolfius tribuunt *Achmedi Ben Abraham* librum duntaxat על רפואה AL REPHUAH *de medicina*, ac propterea ignoraſſe videntur librum ejus, צידת הדרכים TZEDATH HADDERACHIM, *viaticum in itineribus*.

In

Digitized by Google

In-Quarto.

CODEX LVIII. *a.* I. 1.

Chartaceus, foliis conſtat 336. charactere *Hebræo-Italo* ſcriptus ſatis diluto. Diverſos continet tractatus:

Fol. 1. Sermones morales *Anonymi* ſcriptoris.

Fol. 5. Tractatus morales BEN AZAI.

Fol. 9. RITUALE cum precibus R. HAAI GAON.

Fol. 44. Commentarium HARAN in *Ritualia Hebræa*.

Fol. 71. הלכות טומאה HILCOTH TUMAH *deciſiones de immunditie*, ſine Autoris nomine.

Fol. 141. מסכת העניות MASECHETH TAANITH *tractatus de Jejunio*, ideſt *de variis jejuniis, quorum Scriptura meminit, & antiquo jejunandi modo*. Eſt liber IX. *Ordinis Miſcnici* מועד MOED *de ſacris diebus feſtis*.

In fine folii 175. hæc leguntur: תם ונשלם יו אלול רעו לפק תהלה לאל עולם אמן: *completus eſt, & abſolutus die* 16. *Elùl*, ideſt Lunæ Auguſti, *anno creationis* 276. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1516. *laus Deo Mundi. Amen.*

Fol. 176. ראש השנה ROSCH HASCIANAH *de novi anni initio*, quod incidit in Kalendas *Tiſrì*, ideſt Lunæ Septembris. Liber VIII. ejuſdem *Ordinis Miſcnici* מועד MOED *de ſacris diebus feſtis*.

Fol. 202. מסכת יומא MASECHETH JOMA *tractatus de die expiationis peccatorum*. Liber V. *ejuſdem* מועד *Moed*.

Fol. 215. מסכת פסח MASECHETH PESACH *tractatus de feſto die Paſchatis*. Liber III. ejuſdem מועד *Moed*.

Fol. 250. מסכת סכה MASECHETH SUCCHAH *tractatus de feſto die Tabernaculorum*. Liber VI. ejuſdem מועד *Moed*.

Fol. 314. שיר השירים SCIR ASSCIRIM, *Canticum Canticorum* cum commentariis R. ABRAHAM, *filii* R. ISAAC TIBBON. Incipit: אמר ר אברהם בר יצחק תבון וכול:

CODEX LIX. *a.* I. 2.

Chartaceus, folia habens 196. charactere exaratus quadrato ſatis nitido, in quo אגרת חברה החכם הגדול המשורר אנבוניט הנקראת בחינת העולם: IGGHERETH CHIBBERAAH HACHACHAM HAGGADOL HAMMESCIORER ANBONET HANNIKRATH BECHINATH HAOLAM *epiſtola, quam compoſuit ſapiens magnus Poeta* ANBONET ABRAHAM, *vocata* Bechinath Haolam *experimentum mundi*. Eſt ſcilicet R. JEDAAJAH HAPPENINI, cognomento *Anbonet Abraham*, & κατ' ἐξοχὴν vocatus המליץ HAMMELITZ *Rhetor*, qui floruit Barcinone anno *Chriſti* 1298. teſte Ganzio in *Tzemach David* ad hunc annum, quique inter alia opuſcula ſcripſit ſingulari dicendi elegantia libellum de rerum humanarum varietate, & de ratione ſectandi, adipiſcendique vitam beatiorem ſub titulo בחינת העולם BECHINATH HAOLAM *experimentum mundi*.

In fine libelli, ſive epiſtolæ hæc leguntur *fol.* 20. *pag.* 2. אנכי אשטלינה אשת הנכבד אברהם כתבתי זאת אגרת בחינת עולם עם עזר הצעיר יעקוב לוי מארץ פרונה מטרסקון: *ego Eſtelina, uxor nobilis Abrahami, ſcripſi hanc epiſtolam Bechinàth Olàm, cum auxilio junioris Jacobi Levi Taraſconenſis.*

Hunc librum cum interpretatione Latina, & ſuis animadverſionibus edidit *Alhardus Vehtmannus* primum ſub titulo בחינת עולם BECHINATH OLAM *experimentum mundi*, Lugduni *Batavorum* 1620. deinde vero ibidem 1688. ſub titulo הבל הבלי חלד HAVEL HAVLE CHELED, *vanitas vanitatum mundi*: & cum interpretatione Gallica *Pariſiis* 1629. *Philippus Aquinas*. MS. autem ſe habuiſſe refert Andreas Maſius in *indice Scriptorum* commentario in JOSUAM ſubjecto: & inter codices *Tengnagelianos* in *Bibliotheca Vindobonenſi* numerat Lambecius pag. 181. Tom. I. *commentariorum*. Habet etiam *Bibliotheca Regia Pariſienſis*.

Additur *fol.* 21. ספר נפת צופים SEPHER

Digitized by Google

SEPHER NOPHET TZUPHIN *liber liquoris favorum*, titulo desumto ex Psal. XIX. com. 11. Autor est *Rabbinus* JUDAS, vulgo dictus MESSER LEONE, *Mantuanus*, qui vivebat anno *Christi* 1470. ut statim dicitur a principio: אמר העבד הקטן האוהב הנאמן יהודה יצב חנקרא מסיר ליאון וכול: Agitur de Rhetore, ejusque officio, de oratione vitiosa, deque ceteris ad artem oratoriam spectantibus. Hunc librum laudat R. AZARIAS in *Meor Enaim*, & multa ejus Autorem observat, ex *Tullio*, & *Quinctiliano* desumsisse.

CODEX LX. *a.* I. 3.

Partim Chartaceus, partim membranaceus, charactere scriptus *Rascì*, constat foliis 61. Duos complectitur tractatus.

Primus caret titulo: agitur in eo de *pœnitentia pro peccatis subeunda*. Librum similis argumenti sub titulo איגרת התשובה IGGHERETH HATTESCIUVAH *epistola de pœnitentia* tribuunt Plantavitius, & Bartoloccius *R. Jacobo*, cognomento RABBENU TAM, *filio* R. MEIR, qui floruit anno *Christi* 1140. Christophorus autem Wolfius pag. 488. & 620. part. I. suæ *Bibliothecæ Hebrææ* R. JONÆ GERUNDENSI.

In fine hæc habentur:
תם ונשלם שבח לבורא עולם בשנת קמו לפרט על ידי אליהו בן דוד נבטריא יזכנו במוסרו וידריכנו לי ולזרעי עד סוף כל הדורות אמן: *absolutus, & completus est liber, laus Creatori mundi, anno creationis* 146. *secundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1386. *per manus Eliæ, filii Davidis Nautojæ: Deus erudiat nos, & dirigat nos, tam me, quam posteros meos usque in finem omnium generationum. Amen.*

Alter tractatus *fol.* 30. inscribitur; ספר הסדות מהחכם ר' משה מעיר ליאון SEPHER HASSODOTH MEHACHACHAM RABBI MOSCEH MEIR LEON *liber secretorum sapientis R. Mosis de urbe Leon*; ideſt R. MOSIS, *filii* R. SCEM TOU LEGIONENSIS, ex celebri familia ABEN חביב CHAVIV, qui floruit anno *Christi* 1290.

Nullum opus *R. Mosis Scem Tov Legionensis* memoratur a Bartoloccio, & Wolfio sub titulo ספר הסדות SEPHER HASSODOTH *liber secretorum*. Fortasse igitur idem fuerit, ac liber ejusdem Rabbini משקל החכמה MISCKAL HACHOCHMAH, *trutina sapientiæ*, qui MS. exstat in *Bibliotheca Leidensi*; ubi mendose Moses Scem Tov dicitur *Lugdunensis* pro *Legionensis*, ut notavit Wolfius pag. 898. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*.

In fine hæc sunt.
נשלם זה הספר מן סודות החכמה על ידי אליהו בן דוד נבטריא בעיר ליצי בשנת חמש אלפים וקס שבט לבריאת עולם האל יזכני ללמוד וללמד בני גלויין ונסתרין עד סוף כל הדורות אמן אמן סלא: *absolutus est hic liber secretorum sapientiæ per manus Eliæ, filii Davidis Nautojæ in urbe Litzi* * *anno creationis* 5140. ideſt æræ Vulgaris 1380. *mense Scevat*, ideſt Januario. *Deus concedat mihi discere, & docere filios meos manifesta, & occulta legis usque ad finem omnium generationum. Amen, & Amen. Sela.*

Animadverto, librum hìc inscribi סודות החכמה SODOTH HACHOCHMAH *secreta sapientiæ*, quod magis, magisque in ea sententia me confirmat, eundem esse, ac memoratum in *Bibliotheca Leidensi* משקל החכמה Miſckàl Hachochmàh, *trutina sapientiæ*.

* *Litzi* videtur *Aletium*, vulgo *Lecci* terræ *Hidruntinæ*.

CODEX LXI. *a.* I. 4.

Membranaceus, constat foliis 159. Est ei titulus עמודי גולה AMUDE GOLAH *columnæ captivitatis* ר' יצחק בן ר' יוסף מקורביל R. ISAACI, *filii* R. JOSEPHI DE KORBIL, sive CORBEIL, oppido Galliæ ad *Sequanam* fluvium, ideſt *Corbelensis*, qui floruit anno *Christi* 1240. vocatus communiter a magno naso בעל חוטם BAAL CHOTEN *habens nasum*. Est ab initio præloquium, quod proxime sequitur

Digitized by Google

tur index totius operis, & ad finem indicis hæc adnotantur: והנה בעונותינו לא הפסיק הגדול לשלם ספרו באלו המלכיות עד שנתבקש * בישיבה של מעלה יום שני פרשה במדבר כח באיר שנת ארבעים לפרט האלף הששי: *ecce ob noſtra peccata vir magnus perficere non potuit librum ſuum in his terris, donec requiſitus eſt in Academiam ſuperiorem, die ſecunda Paraſciah* במדבר *Bammidbar*, 28. *Jiar*, ideſt Lunæ Aprilis, *anno creationis* 40. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1280.

Liber duplici columna ſcriptus eſt, charactere Rabbinico nitidiſſimo ſecundum ſeptem hebdomadæ dies diſpoſitus, & ſeptem columnis mundi, quas ſtatuit Autor, ſuperſtructus.

I. Sermo eſt *de unitate Dei*. *Fol.* 8.

II. De *præceptis negantibus*, *fol.* 15.

III. De *primogeniti ſanctificatione*, *fol.* 42.

IV. De *periculis præcavendis*, *fol.* 59.

V. De *Animalium jugulatione*, *fol.* 85.

VI. De *anno ſeptimo*, *fol.* 120.

VII. De Sabbatho, ejuſque ſanctificatione, *fol.* 134.

Hinc ſcite Buxtorfius, ut obſervat Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 903. unum, & eundem librum exiſtimavit eſſe עמודי גולה Amude Golah *columnæ captivitatis*, ac ספר מצות הקטן Sepher Mitzvoth Hakkaton *liber præceptorum parvus*. Buxtorfium ſecutus eſt Wolfius pag. 659. part. I. *Bibliothecæ Hebręæ*, qui allegat ſimilem MS. codicem in *Bibliotheca Georgii Eliezeri Edzardi*, & apud *Wagenſeilium* in adnotationibus ad *tela ignea Satanæ*. Bartoloccius autem citato loco in *Bibliotheca Vaticana*. Et nos nuper legimus in catalogo *MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

* ישיבה של מעלה Jeſcivàh Scel Maalàh *Schola*, ſive *Academia ſuperior eſt apud Rabbinos Academia Cæleſtis*. Hinc de doctis hominibus ex hac vita decedentibus dicere ſolent, נתבקש בישיבה של מעלה Nithbakkeſc Biſcivah Scel Maalàh *requiſitus eſt in Academiam Superiorem*, ideſt *abiit in Cælum*.

CODEX LXII. *a.* I. 6.

Chartaceus, mutilus principio, foliis conſtat 90. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, ſed atramento ita diluto, ut aliquibus in locis vix legi poſſit. Continet commentaria in Librum X. Ordinis Miſcnici *Nezikin* פרקי אבות Pirke Avoth *capitula Patrum* R. Josephi Jaabetz, qui floruit anno *Chriſti* 1371.

In fine hæc leguntur:

תם ונשלם הספר הנהדר בחדש אב על ידי * הבחור ליאון בן שלמה רבינו במקום דישועה נקראת ממונפראטו אשר לדוכוס ממנטובא: ויתן לי בוח לכתוב ספרים הרבה עד אין קץ ומי שאמר לעולם די יאמר לצרותינו די וירים עלינו ברכה עד כל דורות אמן: *completus eſt, & abſolutus liber magnificus menſe Ab*, ideſt Julio, *per manus Juvenis Leonis filii Salomonis Rabbenu in loco, qui appellatur Servatoris Montisferrati ſub ditione Ducis Mantuæ. Adſit mihi Deus, ut multos alios libros ſine fine ſcribere poſſim, & qui dixit mundo, ſatis, idem dicat anguſtiis noſtris, ſatis, & exaltet ſuper nos benedictionem per omnes generationes. Amen.*

De hoc commentario Josephi Jaabetz in *Pirkè Avoth* ne verbum quidem in *Bibliotheca Rabbinica* Bartoloccii. Wolfius autem citat alteriusſi de, ſcilicet *Sciabbathæi* pag. 535. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*.

* בחור Bachur *Juvenis*: hoc nomine Judæi appellare ſolent eos in primis, qui ſtudiis operam dant.

CODEX LXIII. *a.* I. 10.

Membranaceus, folia habens 223. non numeratis foliis præloquii, & indicis, quæ ſunt 12. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* admodum nitido, continet primam partem טורים Turim *Ordinum* R. Jacobi, *filii* Ascer, אורח חיים Orah Chajim *via vitæ*.

In fine hæc ſunt.

סיימתי טור אורח חיים שבח לאלהים חיים: כתבתי זה הספר להר׳ אליעזר בר׳ אשר הלוי יצו להגות בו הוא וזרעו אני זרח

Digitized by Google

זרח בר דוד לפרש גמר וחסופר : *absolvi ordinem Orach Chajim, laus Deo viventi: scripsi hunc librum in usum R. Eliezeri filii R. Ascer Levi Itzau, ut illum meditetur ipse, & filius ejus, ego Zerach filius R. David anno creationis secundum minorem computationem* 243. ideſt æræ Vulgaris 1483. *Scriba*.

Pertinebat codex, ut dicitur initio, ad *Jacobum filium Eliezeri Segal Ticinenſem*, שלי זה הטור יעקוב בר אליעזר סגל מפוריאה :

Reperitur hic *Ordo* MS. ſejunctus ab aliis, etiam in Codice CXLVIII. *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

CODEX LXIV. *a.* I. 11.

Chartaceus, charactere ſcriptus partim quadrato, partim *Hebræo-Italo*, conſtans foliis 100. continet præcepta *Legis Moſaicæ* verſibus Hebræis deſcripta a quodam SALOMONE, *filio* JUDÆ cum ejuſdem Scholiis.

CODEX LXV. *a.* I. 12.

Chartaceus, folia habens 60. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo*, recentioris ævi, varia continet opuſcula.

I. Eſt קינה KINAH *lamentatio* ABRAHAMI *in obitu* SARÆ *uxoris ſuæ*, poeticis numeris ſcripta, *fol.* 1.

II. קינה KINAH *lamentatio in obitu* MARGARITÆ DUCIS SABAUDIÆ, poeticis itidem numeris, *fol.* 4.

III. קינה KINAH *lamentatio* in obitu EMMANUELIS OTTELINGI poeticis itidem numeris, *fol.* 4. *pag.* 2.

IV. קינה *lamentatio in obitu* R. JOSEPHI KARO, poeticis itidem numeris, *fol.* 5.

V. Eodem folio *pag.* 2. uſque ad *fol.* 11. ſequuntur alia cantica, parvi ceteroquin momenti.

VI. *Fol.* 11. ספר שלחן ארבע SEPHER SCIULCHAN ARBAA *liber tabulæ quadratæ* R. BECHAI HADDAJAN, qui floruit anno *Chriſti* 1140. ubi agitur I. ad quem finem referri debeat cibus, qui in menſa capitur. II. quæ debeant in menſa gratiarum actiones Deo haberi. III. Quo ſe quiſque modo debeat in menſa gerere. IV. De convivio illo, quod Deus noviſſime paraturus eſt hominibus juſtis. Vide Bartoloccium part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 507. qui multa diſputat de hoc Scriptore, num idem ſit, atque R. BECHAI ASCER, cui Wolfius pag. 233. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* adſcribit librum שלחן ארבע *Sciulchàn Arbàa*.

VII. *Fol.* 37. סדר הזמנין SEDER HAZZEMANIM *ordo temporum*, KALENDARIUM JUDAICUM cum *Officiorum* ordinatione. Incipit : זה השלחן אשר וכול

VIII. *Fol.* 43. שיר על פורים SCIR AL PURIM *carmen in diem feſtum Purim*, ſive *Sortium*, Anonymi poetæ.

IX. Eodem *folio*, & *pagina*; קינה KINAH *lamentatio* ISAIÆ, *filii* LEVI in *morte patris ſui*.

X. Eodem folio *pag.* 2. קינה KINAH *lamentatio* in *morte Deboræ uxoris Jonæ Todròs*.

XI. *Fol.* 44. commentarius ſine interpretis nomine in *Pſalmum* 119. אשרי תמימי דרך ההולכים וכול : *Beati immaculati in via, qui ambulant &c.*

XII. *Fol.* 56. *pag.* 2. uſque ad finem alia adduntur carmina, nullius prorſus momenti.

CODEX LXVI. *a.* I. 14.

Membranaceus, folia habens 151. charactere exaratus *Raſci* ſatis eleganti, & perſpicuo, inſcribitur ספר חשבון המהלכות SEPHER CHESBON HAMMAHALACHOTH *liber de ſubducendis converſionibus Syderum*, autore ABRAHAMO, *filio* CHIIA *Hiſpano*, qui anno *Chriſti* 1105. defunctus eſt, cum præloquio R. JACOBI MACHIR, *filii* TIBBON *Montani*, cujus initium; בעבור שחזכיר החכם הנשיא וכול :

Fol. 116. hæc habentur.

ונשלם הספר הזה והוא חשבון המהלך
לנשיא הגדול לר אברהם בן הנשיא ר
חייא במדינה ברזלונה שנת תתצו כב
לעומר יום ו בחצות היום והוא עשירי
לאפריל

Digitized by Google

לאפריל מחדשי חמה: *completus eſt liber hic, qui eſt de ſubducendis converſionibus Syderum, principis magni R. Abraham, filii Principis R. Chijà in provincia Barcellonæ, anno creationis* 896. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1136. 22. * *Omer, die* 6. *in meridie, qui eſt decimus Aprilis ex menſibus Solis.*

* עומר Omer eſt *manipulus hordei*, qui olim offerebatur in Templo die ſecundo *Paſchatis*. Hinc numerabantur hebdomadæ ſeptem, ſive dies quinquaginta uſque ad feſta *Pentecoſtes*: unde dies 22. *Omer* eſt 22. a die ſecundo Paſchatis.

Fol. autem 117. eſt רובע ישראל ROVAA ISRAEL *quadrans Iſraelis*, (titulus ex com. 10. cap. 22. *Numerorum* deſumtus) ſcil. de *quadrante Aſtrolabii*, JACOBI, *filii* MACHIR ABEN TIBBON; qui floruit ſæculo XIV. ineunte.

Uterque tractatus, ſed chartaceus, habetur MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ex Bartoloccio part. I. pag. 25. & part. III. pag. 859. *Bibliothecæ Rabbinicæ*. De priore meminit etiam Buxtorfius filius in appendice ad *Bibliothecam Rabbinicam Patris*, & Autor catalogi *codicum MS. Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*: & poſterior exſtat cum commentariis inter Codices *Laudanos*, ut aſſerit Wolfius pag. 606. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*.

CODEX LXVII. *a.* I. 19.

Partim membranaceus, partim chartaceus, foliis conſtans 258. characterе exaratus *Hebræo-Hiſpano* ſatis claro, & facili, eſt אוקלידס EUCLIDES, ex Arabico ſermone in Hebræum converſus a R. MOSE, *filio* SAMUELIS, *filii* TIBBON *Hiſpano*, anno *creationis* 5030. ideſt æræ *Chriſtianæ* 1270. ut ipſe TIBBONIDES aſſerit in præfatione.

Sunt figuræ Mathematicæ, & adnotationes in margine. Exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

CODEX LXVIII. *a.* I. 21.

Chartaceus, folia habens 91. characterе ſcriptus *Hebræo-Italo* non ſatis diſtincto ab IMMANUELE, *filio* JACOBI, ut dicitur in fine, continet eadem elementa Geometrica EUCLIDIS cum figuris, & adnotationibus in margine: אני עמנואל בן יעקוב כתבתי אלו המשניות מספר אוקלידיס לעצמי וסיימתי זה הספר יום ו' כ' טבת של שנת קו לפרט האלף הששי: *Ego Immanuel, filius Jacobi ſcripſi has ſectiones libri Euclidis in uſum meum, & finem impoſui huic libro die ſexto*, 20. *Teveth*, ideſt Lunæ Decembris, *anno creationis* 106. *ſecundum minorem computationem*, *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1346.

CODEX LXIX. *a.* I. 22.

Chartaceus, foliis conſtans 84. characterе *Hebræo-Italo* conſcriptus, commentarios exhibet ABEN RASCIAD, ſive AVERROIS in libros ARISTOTELIS השמים והעולם HASSCIAMAIM VEHAOLAM *de Cælo, & Mundo*. Sunt adnotationes in margine.

In fine autem

והנה השלמתי בעשירית הביאור הזה יום שני לחדש רגב שנת תקסו לחשבן ישמעאלים וזה בעת היותי באשבילייאה אני שלמה בן איוב הספרדי השלמתי העתקת זה הספר השמים והעולם לארסטוטליס ביאור החכם אבן רשד בשנת חמשת אלפים ותשע עשרה ליצירה במדינה בדרש: *Et ecce complevi opus commentarii hujus die* 2. *menſis Rageb anno* 566. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, ideſt æræ Vulgaris 1188. *quo tempore Hiſpali commorabar. Ego Salomon filius Jobi Hiſpanus abſolvi translationem hujus libri de Cælo, & Mundo Ariſtotelis cum commentariis Ben Raſciàd anno creationis* 519. ideſt æræ Vulgaris 1219. *in Provincia* * *Badràs*.

Interpretatio addenda Bibliothecis *Buxtorfii*, *Bartoloccii*, *Hottingeri*, &

Digitized by Google

Wolfii in voce אבן רשד ABEN RASCIAD.

* ברדש *Badràs*, vel *Bedràs* videtur esse urbs *Galliæ Narbonensis*, quæ incolis *Beziers*, Latine *Betiræ*, vel *Biterræ* appellatur, quatuor parasangis a Narbona sejuncta, ut scribit Beniaminus Tudelensis pag. 4. *Itinerarii*. Hinc R. Jedaja Happenini dictus est ברדשי Bedrascì *Bederscnsis*.

CODEX LXX. *a.* I. 23.

Chartaceus, constat foliis 221. charactere exaratus communi Rabbinico. Est liber *arithmeticus* incerti autoris, multis tabulis Arithmeticis instructus, ubi etiam sermo de valore *monetarum*, *mercium*, *& cambiorum*, ut vulgo dicitur.

CODEX LXXI. *a.* I. 24.

Partim chartaceus, partim membranaceus, constans foliis 195. vario conscriptus charactere, carens insuper principio, & fine, foliorum etiam serie perturbata, ut vix percipi possit, quibus de rebus agatur.

In primis habetur sermo de *multiplici literarum pronunciatione, & virtute* ad sacra mysteria cognoscenda, *de septem Angelis*, *de septem stellis*, de *septem Cœlis*, literis Alphabeti repræsentatis, de *nominibus Angelorum*, & *divinis attributis*: tum Tabulæ quamplurimæ Cabbalisticæ.

Fol. 82. *pag.* 3. hæc leguntur: עד כאן לשון החכם הרב ר עזריאל שקבל מפי הרב: *huc usque sermo sapientis Rau R. Azarielis, quem accepit de ore Rau*: idest *de ore* ABBA ARICHA, qui per excellentiam dictus fuit RAU *Doctor*, quique instituit Academiam in urbe סורא *Sorà*, eamque rexit usque ad mortem, scilicet ad annum *Mundi* 4903. *Christi* 243. ut testantur *Harravad*, idest *R. Abraham Ben David*, *Abrahamus Zacuthus* in יוחסין JUCHASIN, *R. Gedalia* in שלשלת הקבלה SCIALSCELETH HAKKABBALAH, *R. David Ganz* in צמח דוד TZEMACH DAVID, & alii omnes Hebræi Chronographi.

Postea *fol.* 175. incipit ספר סלם המזלות SEPHER SULAM HAMMAZALOTH *liber de gradibus planetarum*, omisso autoris nomine, cum tabulis Astronomicis.

CODEX LXXII. *a.* I. 25.

Chartaceus, folia habens 920. multiplici scriptus charactere. Agitur in eo de natura astrorum, eorumque influxu, de circulis Cœlestibus, ac de diversitate influxuum, absque titulo, & Autoris nomine.

In fine hæc sunt
כותב משה בר׳ אברהם בר׳ נחמיה פוא: *Scriba Moses, filius R. Abraham, filii R. Nehemiæ Fua.*

Apparent identidem tabulæ Astronomicæ, & adnotatiunculæ in margine.

CODEX LXXIII. *a.* I. 26.

Chartaceus, constat foliis 196. charactere scriptus *Hebræo-Italo* perquam diluto, & lectu difficili. Continet ABU ACHMED ALGOZALI libros de כוונות CHAVVANOTH *opinionibus* Philosophorum circa הדשגחה האלהית HAHASCGACHAH HAELAITH *providentiam divinam*, & תועלת ההגיון TOELETH HAHIGGAJON *de utilitate Logices* ex lingua Arabica in Hebræam conversos a R. MOSE, *filio* JOSUÆ ISAI, *filii* DAVIDIS DE NARBONA. Ambo hi libri MSS. reperiuntur etiam in *Bibliotheca Vaticana*, sed in membrana, & in *folio*, teste Bartoloccio part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 3.

Sunt quamplurimæ adnotationes in margine.

Fol. 102. Est ספר הפלת החפלה SEPHER HAPPALATH HAHAPPALAH LEBEN RASCIAD *dejectio dejectionis Ben Rascià*, tituhus non tam Arabicus, ut existimavit Nicolaus Antonius in *Bibliotheca Hispanica* V. T. Tom. II. pag. 248. quam Hebræus. Est confutatio libri ab ABU ACHMED ALGOZALIO scripti sub titulo הפלת פילוסופים HAPPALATH PILOSOPHIM *destructio Philosophorum* circa æternitatem mundi, Autore BEN RASCIAD, idest AVERROE.

Probat

Digitized by Google

Probat ſcilicet argumentis Philoſophicis contra ALGOZALIUM, mundum ab æterno fuiſſe, & perpetuo duraturum.

Opus in Codice eſt imperfectum; caret enim fine. Recenſetur etiam, & quidem quinquies in *Catalogo Leidenſi*, & in *Catalogo Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Latine prodiit *Venetiis* anno 1560. in Tomo X. *Operum* ARISTOTELIS cum expoſitione *Auguſtini Niphi*.

CODEX LXXIV. *a.* I. 27.

Chartaceus, foliis conſtans 166. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, mutilus fine, eſt commentarius in קאנון אבו עלי אבן סינא KANON ABU ALI ABEN SINA, *Canonem Avicennæ*. De ejus Autore nihil eſt compertum.

CODEX LXXV. *a.* I. 28.

Membranaceus, foliis conſtans 160. charactere exaratus *Hebræo-Germanico* admodum eleganti, & perpolito. Habetur in eo ספר קאנון אבן סינא SEPHER KANON ABEN SINA, *Canon Avicennæ*, interprete R. NATHAN HAMATHI BAGAD, *filio* ELIEZERI. Præit interpretis præfatio, poſtea AVICENNÆ, deinde ſubſequitur index capitum. Sunt paſſim adnotationes in margine.

Fol. 156. hæc leguntur:
תם ונשלם שבח לבורא עולם ביום ט בטבת ז דיזיינברא בשנת ורלו לפק אני הוא הכותב חיים בן יוסף: *completum eſt, & abſolutum opus, laus Deo, creatori Mundi, die* 9. *Teveth*, 7. *Decembris*, *anno creationis* 236. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1476. *Ego Scriba Vita filius Joſephi*.

Occurrit etiam legentibus in Catalogo MSS. *codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

CODEX LXXVI. *a.* I. 29.

Partim chartaceus, partim membranaceus, habens folia 250. charactere exaratus *Raſci* ſatis claro, & lectu facili, Opera medica complectitur ALMANSORIS *Arabis*, ex lingua Arabica in Hebræam converſa a R. SCEM TOU BAR ISAAC *Hiſpano*, cognomento הטרעישי HATTARISCI, anno *Mundi* 5028. *Chriſti* 1264. ut aſſerunt Bartoloccius. part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 220. & Wolfius ejus veſtigia ſecutus, part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 188. Eſt a principio elenchus variorum medicamentorum; in fine autem *Lexicon Anatomicum*, *Aromaticum*, *Botanicum*, itemque *omnium animalium*, *avium*, *piſcium*, quod memorant etiam Bartoloccius, & Wolfius, omiſit autem Sciabbathæus in ſua *Bibliotheca Rabbinica*, quam inſcripſit שפתי ישנים SCIPHTE JESCENIM *labia dormientium*.

Fol. denique 233. hæc leguntur, ſcripta charactere quadrato.
אני עזרא בר מדרוס כתבתי זה הספר מאלמנצורי לר יצחק בן בנימין וסיימתיו באחד עשר יום בחדש תמוז שנת חמשת אלפים ששים ושש לפרט: *Ego Eſra, filius R. Todròs ſcripſi hunc librum Almanſoris in uſum R. Iſaaci, filii Beniamini, & complevi illum die* 11. *menſis Tamùz*, ideſt Lunæ Junii, *anno creationis* 5000. & 66. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1306.

De ſimili codice MS. *in folio* partim membranaceo, partim Chartaceo in *Bibliotheca Vaticanu* mentionem facit Bartoloccius loco *Bibliothecæ Rabbinicæ* ſupra citato.

CODEX LXXVII. *a.* I. 30.

Chartaceus, cui folia 465. charactere ſcriptus *Raſci* ſatis claro, & nitido, inſcribitur צורי הגוף TZORI HAGGUPH *opobalſamum corporis*. De hoc ſupra in codice LV.

CODEX LXXVIII. *a.* I. 31.

Chartaceus, foliis conſtans 138. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* ita diluto, ut aliquibus in locis legi non poſſit, tractatum complectitur הקדחות HAKKADDACHOTH *de febribus* ISAACI ISRAELITÆ,

Digitized by Google

LITÆ, qui ſecundum *Juſtum* in *Chronolog. Medic.* vixit anno *Chriſti* 1158. Vide Codices CLII. & CLV.

CODEX LXXIX. *a.* I. 32.

Chartaceus, foliis conſtat 172. charactere ſcriptus Hebræo partim *Italo*, partim *Hiſpanico*, mancus ubique, mutilus, & imperfectus. Agitur ab initio de rebus medicis, & Philoſophicis.

Fol. autem 24. inſerta ſunt tria poſtrema capita *Logicæ* R. MOSIS MAIMONIDIS: ad calcem enim *pag.* 2. *fol.* 29. hæc habentur: נשלם ביאור המילת ההגיון והעתיקו מלשון הגרי אל לשון העברי החכם הגדול ר׳ משה בן ר׳ שמואל אבן תבון: *abſoluta eſt expoſitio dictionum Logicarum, & tranſtulit eam ex lingua Arabica in Hebræam ſapiens magnus R. Moſes, filius R. Samuelis Aben Tibbon.*

CODEX LXXX. *a.* I. 33.

Chartaceus, foliis conſtans 94. vario ſcriptus charactere, complectitur

I. ספר תועלת ההגיון SEPHER TOELETH HAHIGGAJON *librum de utilitate Logicæ* ABU ACHMED ALGOZALI, translatum a R. MOSE NARBONENSI, *filio* R. JOSUÆ ISAI, *filii* DAVIDIS ex idiomate Iſmaelitico in Hebræum.

Sunt adnotationes in margine, & arbor *Porphyriana*: aſt tractatus eſt mutilus, & imperfectus. Idem codex MS. exſtat in *Bibliotheca Vaticana* ex Bartoloccio part. IV. pag. 225. & in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*, ut conſtat ex ejus catalogo.

II. Sequitur *fol.* 10. liber cujuſdam FURNIS, inſcriptus ספר נהרות SEPHER NAHAROTH *liber fluviorum*, liber ſcilicet Medicus ex lingua Latina in Hebræam converſus a R. HILLELE, *filio* R. SAMUELIS, *filii* R. ELIEZERI, una cum tabula omnium morborum, motuum pulſus, urinarum, & medicamentorum.

Fol. autem 85. hæc habentur. אני משה בן ר׳ יעקוב כתבתי זה הספר יש בו נהרות פורניש מחובר מספרים שחבר גאלינוס וכתבתיו לעצמי והנה השלמתי יום ששה ועשרים לחדש טבת שנת מאתים וששה לפרט האלף הששי: *Ego Moſes, filius R. Jacobi ſcripſi hunc librum, in quo eſt liber* נהרות *Naharoth Furnis, excerptus ex libris Galeni; ſcripſi eum in uſum meum, & ecce complevi illum die 26. menſis Teveth*, ideſt Lunæ Decembris; *anno creationis 206. ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1446.

Memorat quidem Mangetus Tom. II. *Bibliothecæ Scriptorum Medicorum* pag. 362. VITALEM DE FURNO, qui medicinæ ſcientia claruerit anno *Chriſti* 1486. Aſt longe alius eſt a *Furno*, cujus opus Medicum habemus idiomate Hebræo in codice Taurinenſi: hic enim, ſi vera ſunt, quæ ſupra attulimus, floruit ante annum 1446. Abeſt etiam a Bibliothecis Hebræis Buxtorfii, Bartoloccii, & Wolfii.

III. Diſputatur *fol.* 90. quomodo vivere debeant fœminæ, adventante partu, ut a doloribus, quoad fieri poteſt, immunes ſint. Autor eſt BONGODOS COHEN; & in fine notatur annus קיד לפרט האלף הששי ליצירה *creationis* 114. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1354. die ז׳ חדש טבת *ſeptimo menſis Teveth*, ideſt *Decembris*. Quis hic BONGODOS COHEN, & quo tempore floruerit, exploratum nobis non eſt.

CODEX LXXXI. *a.* I. 34.

Chartaceus, charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, conſtat foliis 107. Eſt liber Medicus incerti autoris, cum adnotationibus in margine; aſt mutilus principio, & fine.

CODEX LXXXII. *a.* I. 36.

Chartaceus, vario conſcriptus charactere, ſed ita corruptus, & male habitus, ut nulla integra legi poſſint folia, mutilus etiam principio, & fine, con-

Digitized by Google

conſtat foliis 221. Ex iis, quæ ſuperſunt, agi videtur de *Chirurgia*.

CODEX LXXXIII. *a.* I. 37.

Chartaceus, ſcriptus eſt charactere *Hebræo-Hiſpano*, conſtatque foliis 39. non numeratis ſex, quibus continetur index, ſive tabula medicamentorum. Continet autem סודות על הרפואה SODOTH AL HAREPHUAH *Secreta Medicinæ* ſub titulo מקיץ נרדמים MEKITZ NIRDAMIM *excitans dormientes* דוד יוסף אלגואדיש DAVIDIS JOSEPHI ALGUADIS, ut ſcriptum legitur in fronte codicis charactere quadrato.

Incipit liber his verbis: אמר יוסף הכהן בר יהושע הכהן בר מאיר בר יהודה בר יהושע בר יהודה בר מאיר בר דוד בר משה וכול: *ait Joſeph Cohen filius Joſuæ Cohen, filii R. Meir, filii R. Judæ, filii R. Joſuæ, filii R. Judæ, filii R. Meir, filii R. Davidis, filii R. Moſis &c.* Hic JOSEPH COHEN eſt interpres, qui medica Secreta ALGUADIS ex lingua Hiſpanica tranſtulit in Hebræam *Genuæ anno creationis* 5306. ideſt æræ Vulgaris 1546. ut dicitur *fol.* 5.

Fol. 23. *pag.* 2. adduntur *Secreta Medica* ipſius JOSEPHI COHEN, ubi fol. 37. Secretum Medicum inſertum legitur, lingua Latina barbara ſcriptum.

De DAVIDE JOSEPHO ALGUADIS, & de JOSEPHO COHEN, *filio* JOSUÆ, ejus interprete, ne verbum quidem in vulgatis Hebræorum Bibliothecis.

CODEX LXXXIV. *a.* I. 38.

Partim Chartaceus, partim membranaceus, folia habens 68. inſcribitur ספר המסעדים SEPHER HAMMISADIM *liber ſuſtentaculorum*, liber ſcilicet, quo explicantur effectus ciborum, & potuum, quibus hominis vita ſuſtentatur, Autore MAGISTRO ABRAHAMO DE SCEKASCLAR, ſcriptus charactere *Hebræo-Hiſpano* ſatis nitido per *Salomonem Altzaigh*, ut dicitur in fine libri: תמו דברי החכם מאישתרי אברהם דישקאשלאר כתבתי אני שלמה אלצאיג זה הספר וסיימתיו בחדש שבט בשנת חמשת אלפים ומאה ועשרים ושתים ליצירה: *completa ſunt verba ſapientis Magiſtri Abrahami De Scekaſclar; ſcripſi ego Salomon Altzaigh hunc librum, & abſolvi eum menſe Scevat*, ideſt Januario, *anno creationis* 5122. ideſt æræ Vulgaris 1362.

De MAGISTRO ABRAHAMO *de Scekaſclar* nihil ſcriptum apud quempiam reperimus.

CODEX LXXXV. *a.* II. 4.

Membranaceus, concinno, & eleganti charactere quadrato conſcriptus, folia habens 24. eſt opus Immanuelis, *filii* JACOBI BAAL HACCHENAPHAIM de modo inveniendi momentum ipſum, quo Luna naſcitur, & Solis, Lunæque defectiones, una cum ſex tabulis, quas *alas aquilæ* autor appellavit, unde nomen BAAL HACCHENAPHAIM, ideſt *autoris alarum* accepit. Conſpiciuntur figuræ Signorum Zodiaci ridiculæ ſupra quam verbis dici poſſit.

Eſt fortaſſe idem, cujus commentatio de *annis*, *menſibus*, *motu Solis*, & *Lunæ* cum tabulis Aſtronomicis recenſetur MS. in *Bibliotheca Medicea*; aut etiam cujus tabulas aſtronomicas MSS. ſe vidiſſe teſtatur Plantavitius num. 274. ſub titulo לוחות בעל הכנפים LUCHOTH BAAL HACCHENAPHAIM *tabulæ aſtronomicæ Alitis*, ſive *Baal Hacchenaphaim R. Immanuelis*. Nec diſtinguendus forſan ab eo, quem Johannes Picus Mirandulanus lib. IX. cap. 5. contra *Aſtrologos* vocat *Immanuelem Hebræum*, *Aben Eſræ ſectatorem*.

CODEX LXXXVI. *a.* II. 5.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato nitido, & pereleganti, conſtat foliis 57. Eſt ei titulus לוחות על התכונה LUCHOTH AL HATTECHUNAH *tabulæ Aſtronomicæ* ſecundum hypotheſes *R. Abraham Bar Chija, & R. Levi Ben Gherſom*. Autor autem R. JACOBUS, *filius*

Digitized by Google

filius Davidis, *filii* JOM TOU POEL, ut dicitur ab initio, אמר יעקוב בר דוד טוב פועל וכול: *anno æræ Chriſtianæ* 1361. ut ſcriptum eſt in *Rubrica fol.* 5.

Reperitur MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ſed chartaceus, ut ſcribit Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 842.

CODEX LXXXVII. *a.* II. 6.

Chartaceus, charactere ſcriptus *Hebræo-Italo*, conſtat foliis 214. Præfixus eſt ei titulus ספר כללים מקבלה חבר ר׳ יצחק צרפתי שנת שכח לפרט SEPHER CHELALIM MIKKABBALAH *liber regularum Cabbaliſticarum, quem compoſuit R. Iſaacus Gallus anno creationis* 328. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1568. De R. *Iſaaco Gallo* infra recurret ſermo.

CODEX LXXXVIII. *a.* II. 8.

Chartaceus, folia habens 316. multiplici exaratus charactere, partim *Hebræo-Italo*, partim *Hebræo-Hiſpano*, & partim *Rabbinico-Raſci*, varios pariter continet tractatus & Cabbaliſticos, & Talmudicos, & Exegeticos.

I. Eſt ספר אידרא קדישא SEPHER IDRA KEDISCIA *liber areæ ſanctæ*. AREA SANCTA dictus eſt locus, quo multi cum SIMEONE, *filio* JOCHAI, conveniebant diſputantes de *Cabbalæ* excellentia. Eſt liber Cabbaliſticus, cujus meminit inter MSS. etiam Hottingerus ex Buxtorfio.

Duplici eſt ſcriptus columna: in prima eſt אידרא IDRA *area*; in altera פירוש PERUSC *commentarius*, & quidem prolixus, cujuſmodi ſe vidiſſe affirmat etiam Buxtorfius pag. 309. ſuæ *Bibliothecæ Rabbinicæ* ſecundæ editionis. Wolfius autem addit part. II. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 1255. ſapientes, & Doctores Hieroſolymitanos legere ſolitos eſſe hunc libellum poſt preces, & textus Biblicos, quos recitant in ſpelunca ſuper tumulum *Samuelis Prophetæ*.

II. *Fol.* 36. באר מים חיים BEER MAIM CHAJIM *puteus aquarum viventium*, titulo deſumto ex cap. 4. commate 15. *Cantici Canticorum*; liber itidem Cabbaliſticus, laudatus in catalogo librorum Cabbaliſticorum ſubjuncto libro *Jetziràh* editionis Mantuanæ, & vulgo adſcriptus R. MEIR DE ROTENBURGO, qui floruit anno *creationis* 5050. ideſt æræ Vulgaris 1290.

In calce libri *fol.* 130. hæc habentur: פה מודיליינו מדינה פיורנצה ע׳י יצחק צרפתי בן אברהם משה צרפתי מקונסטנזה מגורש צרפת היום יום א׳ החדש כסלו שנת חמשת אלפים ושיח לבריאת עולם: *hic Modiliani provinciæ Florentiæ per manus Iſaaci Galli, filii Abrahami Moſis Galli Conſtantienſis, ejecti ex Gallia, hodie die* 1. *menſis Chiſleu*, ideſt Lunæ Novembris, *anno creationis* 5318. ideſt æræ Vulgaris 1558.

Poſtea index ejuſdem libri.

III. *Fol.* 134. *Viſiones Angelorum*, quas habuiſſe ferunt R. ISMAELEM. Liber Cabbaliſticus.

IV. *Fol.* 139. *Diſcuſſio Divinæ eſſentiæ*. Liber Cabbaliſticus.

V. *Fol.* 144. סוד התורה SOD TORAH *arcanum datæ legis in monte Sinai*. Liber Cabbaliſticus.

VI. *Fol.* 146. סוד מצוות SOD MITZVOTH *arcanum præceptorum*, Liber Cabbaliſticus.

VII. *Fol.* 154. פירוש התפילות PERUSC HATEPHILLOTH *explicatio precum*. Liber Cabbaliſticus; idem fortaſſe, quem numerat Wolfius inter *ſcripta Hebræorum Anonyma* part. II. pag. 1404. *Bibliothecæ Hebrææ*.

VIII. *Fol.* 171. ספירות SEPHIROTH, *numerationes*, ſive *poſitiones myſticæ de decem attributis*. Hæ SEPHIROTH, inquit Reuchlinus lib. 3. *Cabbalæ*, ſunt *decem divina nomina, quæ nos Mortales de Deo concipimus, vel eſſentialia, vel perſonalia, vel notionalia, vel communia*. Nominantur autem ſic:

I. כתר CHETHER *Corona*.
II. חכמה CHOCHMAH *Sapientia*.
III. בינה BINAH *Intelligentia*.
IV. גבורה GHEVURAH *Potentia*.

V.

Digitized by Google

V. תפארת TIPHERETH *Ornatus*.
VI. נצח NETZACH *Æternitas*.
VII. הוד HOD *Majeſtas*.
VIII. יסוד JESOD *Fundamentum*.
IX. מלכות MALCHUTH *Regnum*.
X. אין סוף EN SOPH *Infinitas*.

IX. *Fol.* 178. ספר יצירה SEPHER JETZIRAH *liber Jetziràh*, ſive *Creationis*, librorum Cabbaliſticorum veluti baſis, & fundamentum, complectens, judice Lambecio pag. 52. *Prodromi Hiſtoriæ literariæ*, majori ex parte Pythagoricam philoſophandi rationem ex literis, & numeris; unde ejus argumentum eſt maxime Cabbaliſticum, & obſcuriſſimum.

In fine dicitur ספר יצירה לאברהם אבינו: *liber Jetziràh compoſitus ab Abrahamo Patre noſtro*. Conſueta Hebræorum deliria.

X. *Fol.* 180. פירוש ספר יצירה PERUSC SEPHER JETZIRAH *commentarius in librum Jetziràh* per שבתי בר אברהם רונולי הרופא SCIABBATHAI, *filium* R. ABRAHAM RONOLI MEDICUM, ut eſt in præloquio.

De SCIABBATHAI, *filio* ABRAHAM RONOLI, deque ejus commentario in librum *Jetziràh*, ne verbum quidem apud Bartoloccium, & Wolfium.

XI. *Fol.* 199. De *Chiromantia*, ubi etiam ſigna manuum, autore *Anonymo*.

XII. *Fol.* 203. סוד לב נתיבין SOD LEU NETHIVIN, *arcanum triginta duarum ſemitarum*. Liber Cabbaliſticus. Hæ autem 32. *Semitæ* conſtituuntur viginti duabus literis *Alphabeti*, & decem *Sephiroth*.

13. *Fol.* 208. כללי ספר הקנה CHILLE SEPHER HAKKANEH *ſumma capita libri calami*. Ita nuncupatur liber, quia ejus Autor KANAH AVENGADOR, *filius* NACHUM ex familia R. NECHONIÆ, *filii* KANAH, quem extulit ex quodam MS. codice *R. Sciabbathæus*, voluit hoc titulo tum ad nomen ſuum, tum ad rationem libri reſpicere, qui in 49. *calamos*, ſive *cannas* diſtinctus eſt. Aliis autem placuit legere SEPHER HAKKANAH, loco SEPHER HAKKANEH, habita ſolius autoris ratione. Sermo eſt in eo de præceptis legis Moſaicæ ſecundum Cabbaliſtarum myſteria. Sunt in margine adnotationes.

XIV. *Fol.* 217. כללי ספר פליאה CHILLE SEPHER PELIAH *ſumma capita libri Peliàh*, ideſt *mirabilium*, ut interpretatur Wolfius pag. 196. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, quia myſteria multa ab Angelo tradita in eo recenſentur. *Liber*, pergit Wolfius, *totus Cabbaliſticus eſt, nec dum editus*. Vulgo circumfertur ſub nomine R. ELKANÆ BEN JERUCHAM BEN AVIGADOR, de quo altum eſt apud omnes Hebræorum Chronologos ſilentium, atque adeo etiam de ſcriptis, quæ ei tribuuntur, quod certe non contemnendum eſt novitatis argumentum. Hinc liber in quodam codice MS. *Oppenheimeri*, teſte laudato Wolfio, inſcribitur, ספר הקנה והוא הנקרא ספר הפליאה להחכם הכולל: SEPHER HAKKANAH VEHU HANNIKRA SEPHER HAPPELIAH LEHACHACHAM HACCAOLEL *liber Kanàh, qui etiam vocatur liber Peliàh, autore ſapiente perfecto*. Integram ejus analyſim legere eſt apud eundem Wolfium citato ſuperius loco *Bibliothecæ Hebrææ*.

XV. *Fol.* 226. *Quæ ſingulis diebus, & menſibus opportunum ſit facere, vel non facere*. Initium fit his verbis: יום א טוב לעשות כל דבר וכול: De autore nihil compertum.

XVI. *Fol.* 230. אידרא זוטא IDRA ZUTA *area parva*. Liber Cabbaliſticus nondum editus, cujus meminit etiam Hottingerus ex Buxtorfio.

XVII. *Fol.* 250. De *precibus matutinis, & benedictionibus*. Deſideratur initium.

XVIII. *Fol.* 280. Nonnulli ſermones in *Pentateuchum*, omiſſo autoris nomine. Primus incipit a *Paraſciàh* לך לך LECH LECHA *Vade tibi*.

CODEX LXXXIX. *a.* II. 11.

Chartaceus, folia habens 168. characte-

Digitized by Google

ractere exaratus *Hebræo-Hiſpano* præfefert titulum, מה שאחר הטבע MAH SCEACHER HATTEVAA *libri Metaphyſicorum Ariſtotelis cum commentariis* BEN RASCIAD, ſive AVERROIS, abſoluti יום א׳ כה מן רבוע האחרון משנת תקע׳ *die primo* 25. *ultimi quadrantis anni* 570. ſecundum computationem Iſmaelitarum, ideſt æræ Vulgaris 1192. ut legitur in fine, ex interpretatione R. KALONYMI, *filii* KALONYMI.

Idem codex MS. exſtat in *Bibliotheca Vaticana*, teſte Bartoloccio part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 13. & in *Leidenſi* ex Chriſtophoro Wolfio pag. 20. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*; & in *Regia Pariſienſi* ex Labbeo pag. 279. & ex ejus Catalogo.

CODEX XC. *a.* II. 12.

Chartaceus, folia habens 106. charactere *Hebræo-Italo* exaratus pereleganti, multa continet opuſcula.

I. Sunt גמטריות של הרמבן GHEMATRIOTH SCEL HARAMBAN *expoſitiones ſubtiles, & Cabbaliſticæ* R. MOSIS, *filii* NACHMAN, qui floruit initio ſæculi decimi tertii. In Bibliothecis Rabbinicis Bartoloccii pag. 221. part. IV. & Wolfii pag. 877. part. I. recenſentur ſub hoc titulo ביאור על התורה BIUR AL HATTORAH *expoſitio legis*.

Fol. autem 7. apparet circulus complectens ordinem tabernaculorum filiorum *Jacobi* in deſerto, in cujus latere dextero URIM, & TUMMIM.

MS. hunc librum habuiſſe etiam Henricum Muhlium, patet ex ejus *Apologia Talmudica*, in qua allegat locum ex MS. ſuo codice commentarii hujus in *Pentateuchum*, ex quo editos codices emendat.

II. *Fol.* 13. גמטריות על התבה GHEMARTIOTH AL HATTHEVAH *expoſitiones Cabbaliſticæ arcæ Fœderis*, prætermiſſo autoris nomine.

III. *Fol.* 21. ספר מכתב מתים לחכם ר׳ יהודה בן זברח SEPHER MICHTHAU METHIM LECHACHAM RABBI JEHUDAH BEN ZAVARAH *liber de reſurrectione mortuorum Sapientis R.* JUDÆ, *filii* ZAVARÆ. Bartoloccius legit סברה SABARAH, Wolfius זבדאה SABDAAH, & in *Catalogo Leidenſi* BEN SAVARAH.

IV. *Fol.* 42. ספר האמונה הרמה חברו הגדול החכם הנכבד ר׳ אברהם הלוי בן דמור: SEPHER HAEMUNAH HARAMAH CHIBBERO HAGGADOL HACHACHAM HANNICHBAD RABBI ABRAHAM HELLEVI BEN DAMOR *liber de fide excelſa, quem compoſuit magnus, ſapiens, nobilis R. Abraham Levi, filius Damor*. Procul dubio idem hic liber eſt, quem Bartoloccius part. I. pag. 20. & Wolfius part. I. pag. 44. tribuunt ſub hoc eodem titulo *Abrahamo* בן דאור *filio Dior*, ſive בן דארי *filio Diorì*, aut בן דאוד *filio Daùd*, aut etiam בן דוד *filio David*, ut aliis placuit nuncupare. Meminit præterea laudatus Bartoloccius eadem parte ſuæ *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 18. cujuſdam Rabbini ABRAHAM ABEN דאגור הלוי DAGUAR LEVITÆ, eique tribuit librum ejuſdem tituli אמונה הרמה EMUNAH HARAMAH, *de fide excelſa*. Hunc vero putat Wolfius eundem eſſe, ac ABRAHAM BEN DIOR: atque adeo idem erit, atque ABRAHAM BEN DAMOR. Facile enim mutari potuit דאור in דאגור, & דמור. Sermo eſt de principiis naturalibus, & quomodo ex his ad fidem quis aſcendere debeat; tum de principiis fidei, & Legis, & quomodo animus a rebus terrenis ad Cœleſtia avocandus ſit.

In fine hæc leguntur.
תם ונשלם שבח לבורא עולם יום צדק ט׳ אדר ראשון פה קירי: *abſolutus eſt, & completus liber, laus Creatori mundi, die Jovis, nono Adar primi*, ideſt primæ Lunæ Februarii, *hic Cherii*.

CODEX XCI. *a.* II. 13.

Chartaceus, foliis conſtans 155. charactere ſcriptus *Raſci* ſatis diluto, ut pleriſque in locis literæ evanuerint, inſcribitur ספר ניקמאכיה SEPHER NIKOMACHIAH *liber Nikomachiàh*, ideſt pars prima

Digitized by Google

prima moralium ARISTOTELIS cum commentariis ABEN RASCIAD, ſive AVERROIS, ut ſcriptum eſt *fol.* 153. *pag.* 2. נשלם ביאור בן רשד לספר המדות לארסטוטליס הנקרא בלשון יון ניקומאכיה והוא החלק הראשון: *abſolutus eſt commentarius Ben Raſciàd in librum Moralium Ariſtotelis, dictum lingua Græca Nikomachiàh, & eſt pars prima.*

Paullo poſt hæc adduntur: והעתקתי הספר הזה אני שמואל בן יהודה בן משלם בן יצחק בן שלמה ממרשלייאר ונשלמה העתקתו יום ב׳ אדר הראשון משנת השמנים ואחד לפרט האלף הששי: *& tranſtuli librum hunc ego Samuel, filius Judæ, filii Meſciullam, filii Iſaaci, filii Salomonis Maſſilienſis, & abſoluta eſt ejus translatio die* 2. *primi Adar*, ideſt primæ Lunæ Februarii, *anno* 81. *creationis ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1321.

Pagina autem 1. ejuſdem folii notatur annus, quo *Aben Raſciàd* confecit expoſitionem ſuam, תקעב לחשבון ישמעאלים 572. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, ideſt æræ Vulgaris 1194.

CODEX XCII. *a.* II. 14.

Chartaceus, folia habens 36. charactere exaratus *Hebræo-Italo* lectu perdifficili, continet מסכת שבועות MASECHETH SCEVUOTH *tractatum de juramentis;* qui eſt liber VI. Ordinis Miſcnici נזיקין NEZIKIN *de damnis.*

CODEX XCIII. *a.* II. 16.

Chartaceus, folia habens 115. charactere ſcriptus *Hebræo-Germanico*, hiſtoriam complectitur gentis Hebrææ ab *Adami* genealogia uſque ad everſionem *Jeroſolymorum* ſub *Tito*. Incipit: אוליד את שת וכול: *genuit Seth* &c. omiſſo nomine *Adam*; quippe cum Scriba in animo haberet illud variis coloribus delineare, atque ob id ſpatium ei excipiendo ſatis idoneum reliquit. Duo priora folia exeſa ſunt, & lacera.

De hac hiſtoria, deque ejus autore, num ex Græco textu *Flavii Joſephi* translata ſit, num opus *Joſephi Gorionidis*, an recentioris Scriptoris, legere eſt, quæ fuſius differit Chriſtophorus Wolfius pag. 508. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*. Certe in noſtro Codice apparet communis Hebræorum ſententia, qui eam attribuunt *Joſepho, filio Gorionis*, quem a Joſepho, filio Mattathiæ, non diſtinguunt. Dicitur enim *pag.* 2. *fol.* 113. שלי זה הספר שנקרא יוסף בן גוריון הקטן יצחק טריוש: *eſt meus hic liber, qui vocatur* JOSEPH, *filius* GORIONIS, *minoris Iſaaci Treves.*

Fol. autem 112. *pag.* 2. & *fol.* 113. *pag.* 1. Sunt quædam carmina Itala literis Hebræis ſcripta de *infelici conjugum ſtatu.*

CODEX XCIV. *a.* II. 19.

Membranaceus, foliis conſtans 243. charactere ſcriptus eſt quadrato cum punctis vocalibus, in quo phraſes *Hebræo-Hiſpanicæ* ordine alphabeti digeſtæ a quodam R. ABRAHAMO, *filio* JOSEPHI COHEN.

CODEX XCV. *a.* II. 20.

Chartaceus, foliis conſtans 255. multiplici exaratus charactere, primam partem complectitur libri מכלול MICHLOL R. DAVIDIS, *filii* JOSEPHI KIMCHI, ſcilicet univerſam grammaticam linguæ Hebrææ. Contextui aliquot animadverſiones R. ELIÆ LEVITÆ *Germani* interjectæ leguntur; & loca *Scripturæ* exhibentur cum punctis vocalibus. Sunt etiam adnotationes in margine. Liber tamen paſſim mancus eſt, & imperfectus. *Nulla eſt alicujus nominis Bibliotheca*, inquit Bartoloccius part. II. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 34. *in qua MS. non reperiatur alterutra, aut utraque pars Michlòl.*

In fine *fol.* 191. dicitur liber ſcriptus fuiſſe *anno creationis* קה לפרט 105. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1345.

Digitized by Google

Poſt hæc adduntur nonnulla de libello repudii, excerpta ex libro quarto Ordinis Miſcnici נשים NASCIM *de mulieribus*.

Fol. autem 195. ספר צחות SEPHER TZACHUTH *liber elegantiæ* : liber itidem *Grammaticus*, ſed paſſim mutilus, & ita aqua, & ſitu corruptus, ut literæ in multis pagellis penitus evanuerint, non indicato autoris nomine. Wolfius autem tribuit librum hujus tituli, & argumenti R. SAADIÆ GAON, *filio* JOSEPHI, *Ægyptio* pag. 934. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*; & autor catalogi *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis* Codice CCCCXLVIII. ABRAHAMO ABEN ESRÆ.

Fol. 233. חליצה CHALITZAH *de ablatione calcei* excerpta quædam ex libro primo Ordinis Miſcnici נשים NASCIM *de mulieribus*.

Fol. 235. Eſt iterum ſermo de re grammatica, ſed mancus, & imperfectus, & ſine autoris nomine.

CODEX XCVI. *a.* II. 21.

Chartaceus, charactere exaratus eſt *Hebræo-Italo*, adjectis adnotationibus in margine, conſtatque foliis 116. Agitur primum in eo de Legis ſtudio inſtituendo, de Legis præceptoribus, de linguæ genere, de accentibus, de punctis vocalibus, & regulis grammaticis. Abeſt autoris nomen, & titulus libri.

Fol. 113. *pag.* 2. brevibus verbis deſcribitur *phænomenon*, quod ſe vidiſſe teſtatur מרדכי פנצי MARDOCHÆUS PINTZUS. Incipit enim אמר מרדכי פנצי הנה ראיתי וכול : *dixit Mordechai Pintzi, ecce vidi* &c.

In fine autem narrationis hæc habentur : ובזה נתבאר מה שנראה לנו בזה עתה ביום העשרים לחדש ניסן של שנת חמשת אלפים ומאתים ושבעה ליצירה : *& ſic explicatum eſt id, quod apparuit nobis hodie die* 20. *menſis Niſan*, ideſt Lunæ Martii, *anno* 5207. *creationis*, ideſt æræ Vulgaris 1447. MARDOCHÆUM PINTZUM ſcripſiſſe *de novilunii*, *æquinoctiis*, *& ſolſtitiis*, tradit Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 16. ejuſque librum non niſi MS. ait reperiri : num vero & hoc *phænomenon*, quod in MS. codice Taurinenſi legitur, exſtet in eodem libro, dijudicaverint illi, quibus ejus perlegendi copia fuerit.

Fol. 114. pag. 2. החלק השלישי מספר רב פעלים HACHELEK HASSCELISCI MISSEPHER RAU POALIM, *pars tertia libri*, qui inſcribitur, RAU POALIM, *magnus operationibus*, vel *conjugationibus*, ut vertit Bartoloccius part. III. pag. 804. *Bibliothecæ Rabbinicæ*, ſive *Magiſter verborum*, ut Wolfius pag. 528. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*. Eſt ſcilicet pars tertia grammaticæ JOSEPHI ZARKA, Scriptoris ſæculi XVI.

In fine: ובכאן נשלם מה שמצאתי מן הספר רב פעלים : *& jam completum eſt id, quod inveni, libri Rau Poalim.*

Hujus Grammatici meminit etiam Autor *Scialſceleth Hakkabbalah* pag. 60. eumque conjungit cum Elia Germano, qui floruit anno 1510. Recenſetur præterea in catalogo Grammaticorum Hebræorum, quem protulit Morinus ex codice MSS. *Bibliothecæ Oratorianæ* lib. II. *Exercit. Biblic.* pag. 431.

CODEX XCVII. *a.* II. 22.

Chartaceus, foliis conſtans 229. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, non ab eodem ſemper ſcriba, quamplurima continet opuſcula.

I. Sunt עמודי כסף AMUDE CHESEPH *columnæ argenteæ*, titulo deſumto ex com. 10. cap. III. *Cantici Canticorum*; commentarius R. JOSEPHI ABEN CASPI, qui floruit Sæculo XIII. in *Moreh Nevuchim Maimonidis*.

Reperitur MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, uti teſtatur Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 811.

II. *Fol.* 45. מסכיות כסף MASCHIJOTH CASEPH *cogitationes argenteæ*, ſive אוצר השם OTZAR HASSCEM *theſaurus Dei*, ut

ab

Digitized by Google

ab initio præfationis etiam inſcribitur; commentarius pariter CASPI in *Morèh Nevuchìm*, ubi, quæ ad ſecretiorem Theologiam ſpectant; סודות האלהות SODOTH HAELAHUTH, *ad ſecreta divinitatis*, ut ait eodem in loco ipſemet *Caſpì*.

Hujus commentarii non meminit ſpeciatim Bartoloccius in voce יוסף אבן כספי *Joſeph Aben Caſpì*, neque Wolfius, neque ceteri, qui *Bibliothecas Rabbinicas* confecerunt.

III. *Fol.* 80. מנורת כסף MENORATH CHESEPH *candelabrum argenteum*, titulo deſumto ex lib. I. *Paralipom.* cap. XXVIII. com. 15. Eſt itidem commentarius ejuſdem *Caſpì* in *Morèh Nevuchìm*, ubi ſermo eſt præſertim de *Hierarchiis Cæleſtibus*.

IV. *Fol.* 121. ספר גביע כסף SEPHER GHEVIAA CHESEPH *liber ſcyphi argentei*, titulo deſumto ex cap. XLIV. com. 2. *Geneſeos*. Commentarius pariter CASPI in *Morèh Nevuchìm*, ubi de *myſteriis legis*, omiſſus a Bartoloccio.

V. *Fol.* 157. ספר המוסר אשר שלח החכם ר׳ יוסף אבן כספי אל בחור ר׳ שלמה בנו לבלנסיה: SEPHER HAMMUSAR *liber moralis, quem miſit ſapiens R. Joſeph Aben Caſpì ad juvenem R. Salomonem, filium ſuum, Valentiam*; ignotus Buxtorfio, Hottingero, Plantavitio, Bartoloccio, Wolfio, ceteriſque omnibus, qui de *Joſepho Aben Caſpì* verba fecerunt.

VI. *Fol.* 165. ספר שלחן כסף SEPHER SCIULCHAN CHESEPH *liber tabulæ argenteæ*: tractatus ejuſdem CASPI de lingua Hebræa, ejuſque excellentia, & recta ſcribendi ratione. Et hic omnibus ignotus.

VII. *Fol.* 208. יסוד מורא וסוד תורה JESOD MORA VESOD TORAH *fundamentum timoris, & arcanum legis*, autore R. ABRAHAMO, *filio* MEIR, *filii* ESRÆ. Prior tractatus eſt *Theologicus*, alter *Cabbaliſticus*. Unde apparet, falſum omnino fuiſſe Bartoloccium, & qui eum ſecutus eſt, Jacobum Baſnagium Tom. V. *Hiſtoriæ Judaicæ* pag. 38. quando ait part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 38. יסוד מורא JESOD MORA *fundamentum timoris* eſſe librum Grammaticum. Sed erroris anſam præbuerunt fortaſſis Bartoloccio codices nonnulli MSS. in quibus præmittuntur his tractatibus elementa *linguæ ſanctæ* ejuſdem R. ABRAHAMI, *filii* ESRÆ: cujuſmodi porro eſt codex CCXXII. *catalogi MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Uterque MS. reperitur etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ut teſtatur Bartoloccius citato loco.

VIII. *Fol.* 219. איגרת אשר קלזנפר אל החכם ר׳ מנחם אנלפר והוא הספר היחוד לדרך החיים: IGGHERETH ASCER KALISNAPHAR EL HACHACHAM RABBI MENACHEM EGLAPHAR VEHU HASSEPHER HAIICHUD LADDERECH HACHAJIM. *Epiſtola Aſcer Kaliſnaphar ad ſapientem R. Menachem Eglaphar, ideſt liber de unica via vitæ*; a nemine, quod ſciam, memorata.

IX. *Fol.* 225. Ratio inveniendi ſolſtitia, & æquinoctia, autore R. IMMANUELE HACCHENAPHAIM. Vide codicem LXXXV.

X. *Fol.* 227. Commentarius *Anonymi* ſcriptoris in primum caput ברכות BERACHOTH *de benedictionibus*.

XI. *Fol.* 229. מבוא הגמרה לרבי שמואל הנגיד MEVO HAGGHEMARAH LERABBI SCEMUEL HANNAGHID *introductio in Ghemaram Rabbini* SAMUELIS HANNAGHID, antiquiſſimi Poetæ; ſed vix eſt initium. Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ*. pag. 400. citat hunc eundem librum, & quidem MS. ſub hoc titulo, בן משלי BEN MISCLE, *filius Proverbiorum*.

CODEX XCVIII. *a.* II. 24.

Chartaceus, folia habens 186. Hebræis literis Germanicis, & lingua Germanica ſcriptus; eſt *Antidotorum* liber.

CODEX XCIX. *a.* II. 25.

Chartaceus, foliis conſtans 144. charactere *Hebræo-Hiſpano* ſcriptus, ſitu fœdus, putriſque, ut foliorum extre-

Digitized by Google

mæ partes deperditæ ſint, & characteres alicubi vix appareant. Sunt in eo.

I. שערי תשובה SAARE TESCIUVAH *portæ pœnitentiæ*, ideſt commentatio de *pœnitentia*, autore RABBINO JONA, ut ſcriptum eſt *fol.* 53. Num hic JONAS ſit *Gerundenſis*, ut exiſtimant Buxtorfius, & Wolfius, an *Pragenſis*, ut Plantavitius, an denique *Catalaunus*, ut Bartoloccius, legere eſt Wolfium pag. 489. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, & Bartoloccium pag. 787. part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ*. Ex noſtro codice nihil definiri poteſt.

II. *Fol.* 54. תחיית המתים TECHIJATH HAMMETHIM *de reſurrectione mortuorum*, *R.* MOSIS *Ægyptii*, ſive *filii* MAIMONIS, ex interpretatione *R. Samuelis*, *filii Judæ Aben Tibbon*; non *R. Judæ Aben Tibbon*, qui fuit pater R. *Samuelis*, ut perperam exiſtimavit Buxtorfius, & poſt Buxtorfium Hottingerus. Præit *Tibbonidis* præfatio, cujus initium; אמר החכם וכול

Exſtat etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ut ſcribit Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 393. & *Regia Pariſienſi*, ut vidimus in ejus catalogo.

III. *Fol.* 67. איגרת תימן IGGHERETH TEMAN, *epiſtola meridionalis*, ideſt epiſtola, qua R. MOSES, *filius* R. MAIMONIS hortatur, & monet omnes Synagogas meridionales *Africæ*, ut conſtantes ſint in cultu legis Moſaicæ; converſa ex Arabico idiomate in Hebræum a R. NACHUM. Eadem eſt, ac epiſtola nuncupata in fine editionis Baſileenſis anni 1629. פתח תקוה PETHACH TIKVAH *janua ſpei*; & quæ prodiit, ſed mutatis nonnullis, in collectione *opuſculorum R.* SALOMONIS DEL MEDICO eodem anno 1629. eodemque in loco, & quæ in calce ספר מצות SEPHER MITZVOTH *libri de præceptis* Amſtelodami anno *Orbis conditi* 420. *Chriſti* 1660.

IV. *Fol.* 87. תוכחת מוסר TOCHACHATH MUSAR *correctio diſciplinæ*, liber didaſcalicus, quo R. CHAJIM, *filius* R. ABRAHAM corrigit, & caſtigat ſuorum mores. Altum de hoc libello apud omnes eſt ſilentium. Ejus initium אמר החכם ר' חיים בר' אברהם וכול:

V. *Fol.* 98. פירוש פרק חלק PERUSC PEREK CHELEK *commentarius* R. MOSIS, *filii* R. MAIMONI, *in caput Chelek*, ſeu in caput X. libri SANHEDRIN. Bartoloccius meminit duntaxat præfationis part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 109.

VI. *Fol.* 112. מורה נבוכים MOREH NEVUCHIM, *Doctor perplexorum*, liber R. MOSIS, *filii* R. MAIMON, ſed mutilus, & imperfectus, de quo in codice XLI.

VII. *Fol.* 122. *Antidotorum* libellus, mutilus fine, & ſine autoris nomine.

VIII. *Fol.* 123. Sermo *Anonymi* de laudibus Legis.

IX. *Fol.* 127. Sermo *Anonymi* pariter Scriptoris de laudibus Jeruſalem.

X. *Fol.* 130. *pag.* 2. Paraphraſis Poetica R. JECHIELIS, *filii* TUBIELIS *Romani* de deſtructione Jeruſalem.

XI. *Fol.* 133. Ejuſdem JECHIELIS tractatus de virtutibus moralibus.

CODEX C. *a.* II. 26.

Chartaceus, folia habens 240. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo*, in quo

Fol. 1. ספר כללים מהזוהר SEPHER CHELALIM MEHAZZOHAR, *ſumma capita libri* ZOHAR.

Fol. 48. ספר ספירות SEPHER SEPHIROTH *liber Sephiroth*, de quo in codice LXXXVIII. num. 8.

Fol. 102. כללי שערי אורה CHILLE SCIAARE ORAH *ſumma capita libri Cabbaliſtici, qui inſcribitur* SCIAARE ORAH *portæ lucis*; non indicato autoris nomine.

Fol. 132. מפתחות שערי צדק MIPHTACHOTH SCIAARE TZEDEK *apertiones portarum juſtitiæ*, ideſt *introductio* in librum Cabbaliſticum, cui titulus SCIAARE TZEDEK *portæ juſtitiæ*, autore *Anonymo*.

Fol. 157. Nonnulla excerpta ex libro Cabbaliſtico דרך אמונה DERECH EMUNAH *via veritatis*.

Fol. 159. טעם הקרבנות TAAM HAKKORBANOTH *de ratione ſacrificiorum*, ubi explicantur ſacrificia ex principiis Cabbaliſticis. Abeſt explanatoris nomen.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 170. אגרת חמודות IGGHERETH CHAMUDOTH *epiſtola deſiderabilium*; tractatus eſt Cabbaliſticus, citatus in præfatione libri *Cozrì*, ut monet Buxtorfius pag. 431. ſuæ *Bibliothecæ Hebrææ*, cum adnotationibus in margine; & quem recenſuit, tamquam *Anonymum*, Bartoloccius pag. 58. part. I. laudatæ ſæpius *Bibliothecæ Rabbinicæ*. Fortaſſis eſt eadem epiſtola *deſiderabilium*, quam autor *Catalogi MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis* tribuit R. ELIÆ, *filio* BENIAMIN, & in qua ait, ſermonem haberi de *decem Sephiroth*: aut etiam, quam Wolfius ſub titulo אגרת החמדה IGGHERETH HACHEMDAH *epiſtola deſiderii*, ſeu *deſiderabilis* part. 1. pag. 876. *Bibliothecæ Hebrææ* adjudicat Rabbino *Moſi Nachmanidi*; parte autem II. pag. 1250. refert inter *Scripta Hebræorum Anonyma*. Ceterum deſideratur initium.

Fol. 197. גלגול GHILGUL *de revolutione*, ſive *tranſmigratione animarum*, autore *Anonymo*.

Fol. 202. Folia tranſpoſita ſunt, & videntur ſpectare ad *Epiſtolam deſiderabilium* uſque ad *folium* 204.

Fol. 205. Sequuntur varii tractatus Cabbaliſtici uſque ad *folium* 232. ubi & explicatio quarumdam vocum Cabbaliſticarum.

Fol. 236. Diſputatio de ספירות SEPHIROTH inter R. MENACHEM, & R. DAVID.

CODEX CI. *a.* II. 27.

Chartaceus, foliis conſtans 122. vario exaratus charactere, multa complectitur opuſcula.

Fol. 1. Eſt איגרת חי בן מקיץ עם ביאור החשוב .... המעלה בן סינא: IGGHERETH CHAI BEN MEKITZ IM BIUR HACHASCIUV ... HAMMAALEH BEN SINA, ut ſcriptum eſt *folio* 18. in fine *pag.* 2. *epiſtola Chai Ben Mekitz cum commentariis viri magnæ exiſtimationis ... & excellentis* BEN SINA, ideſt AVICENNÆ, ſed mutila principio.

Fol. 19. שאלות ששאל החכם ר׳ יוסף בן ר׳ ישראל מהחכם הגדול הפילוסוף ר׳ שמואל בן תבון: *interrogationes, quibus interrogavit ſapiens R. Joſephus, filius R. Iſraelis, ſapientem magnum Philoſophum R. Samuelem, filium Tibbon*. Quærit nimirum R. JOSEPH, *filius* ISRAELIS, explicationem aliquot locorum *Morèh Nevuchìm* a R. SAMUELE, *filio* TIBBON.

Fol. 31. Ejuſdem ad eundem epiſtola de rebus quibuſdam ad *Matheſim* ſpectantibus.

Fol. 97. מאזני העיונים לחכם אבן רשד MOZENE HAIJONIM LECHACHAM ABEN RASCIAD *ſtateræ contemplationum ſapientis* ABEN RASCIAD, ideſt AVERROIS: liber, in quo ponderantur ea, quæ ſcripſit *Averroes de divina autoritate, providentia, & prima rerum creatarum cauſſa*, non indicato autoris nomine.

De his omnibus nemo unus, (quod ſciam) eorum, qui *Bibliothecas Rabbinicas* compoſuerunt, mentionem fecit.

CODEX CII. *a.* II. 28.

Chartaceus, folia habens 195. vario ſcriptus charactere Rabbinico, eſt collectio miſcellanea, in qua

Fol. 1. Grammatica Hebræa ſine autoris nomine, cum ortographia ejuſdem linguæ. Prima folia partim lacera ſunt, partim fœdata, ut vix legi poſſint.

Fol. 9. על תפילין AL THEPHILLIN *de Thephillin*, ideſt loris coriaceis, quæ Judæi precaturi alligant circa caput, & ſiniſtro brachio, tractatus R. MEIR DE ROTENBURGO. Et hìc aqua diluta folia omnia, ut pleriſque in locis characteres evanuerint.

Fol. 19. De *primo die anni, quo Deus aperit librum Juſtorum, Mediorum, & Impiorum*, charactere adeo exili, ut oculorum aciem fere effugiat.

Fol. 34. Interpretationes legis R. MEIR, *filii* ISAACI JAPHE.

Fol. 36. ספר מדות SEPHER MIDDOTH *liber de Moribus*, mutilus fine, ſine autoris nomine, & tam exili ſcriptus charactere,

Digitized by Google

ractere, dictionibusque invicem adeo compactis, ut ægre, multoque negotio singulæ dignosci possint.

Fol. 50. *pag.* 2. ספר מהריל SEPHER MAHARIL, *liber Maharil*, ideſt ספר מנהגים SEPHER MINHAGHIM *liber rituum* R. JACOBI LEVITÆ, qui obiit anno *Mundi* 5187. *Christi* 1427. ut scribit Rab. David Ganz, dicti per compendium literarum מהריל *Maharil*, ideſt מורנו הרב ר׳ יעקובלוי *Morenu Harau Rabbi Jacob Levi*, non *R. Jacob Levita Veilensis*, ut minus recte interpretatus est Buxtorfius pag. 115. *de Abbreviaturis*. Edisseruntur in eo omnes ritus a Judæis per totum annum recepti. Et quidem citato *folio* 50. est sermo de *festis diebus*; ast caret initio.

Fol. 67. *pag.* 2. תפילות TEPHILLOTH *de precibus* & ספר תורה SEPHER TORAH *de libro Legis*.

Fol. 68. *De* ברכות BERACHOTH *benedictionibus*, & de מזוזה MEZUZAH *Schedis*, quas Judæi in postibus januarum absondunt.

Fol. 69. De *luctu*, & *exequiis*.

Fol. 70. De *matrimonio*, & *divortio*.

Fol. 72. *pag.* 2. de *formula libelli repudii*.

Fol. 73. De *ascensu Mosis in Cœlum*.

Fol. 77. Hæc leguntur ביום ד׳ יב׳ תשרי שלמתי *die quarta duodecima mensis Tisri*, ideſt Lunæ Septembris, *anno creationis* 270. *secundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1510. *absolvi* דרשות שכתב אבי מהריל *homilias*, sive *conciones allegoricas*, *quas scripsit pater meus Maharil*, *quarum aliquot missas feci*, quod שלא יכולתי לקרותו כי היה הכתב קטן מאד *compendiosis literis*, & *minutissimo charactere scriptæ*, *ut nullo modo legere potuerim*.

Fol. autem 78. De *sonitu cornu primo die anni*, cum adnotationibus in margine.

Fol. 85. De כפור CHIPPUR, *expiatione peccatorum*, cum adnotationibus in margine.

Fol. 88. De סכות SUCCHOTH *tabernaculis*.

Fol. 90. De חנוכה CHANUCHAH, *dedicatione templi*, & de פורים PURIM, *die festo Purim*, sive *Sortium*.

Fol. 92. *pag.* 2. *de mulierum purificatione*.

Fol. 93. De *culinæ vasis ad festa Paschatis*.

Fol. 95. De עומר OMER *manipulo hordei*, qui offerebatur die secundo *Paschatis*, a quo die numerare incipiebant Hebræi septem hebdomadas *Pentecostes*, & *de primo die anni*.

Fol. 98. De *Sabbatho*.

Fol. 100. De *matrimonio*, de *redemtione primogeniti*, & de *circumcisione*.

Fol. 102. *pag.* 2. *formula* habetur *libelli repudii*, cui hæc subjiciuntur: זה העתקת מגיט שניתן לפני אבי מהריל והועתק יוה כיוה בשבעה עשר יום לחדש סיון שנת ח משת אלפים ומאה ושמנים ושש בעיר מוגנתייא: *hoc est exemplar Scripturæ repudii datæ coram patre meo Maharil*, *& transcriptum est verbo ad verbum die* 17. *mensis Sivan*, ideſt Lunæ Martii, *anno creationis* 5186. ideſt æræ Vulgaris 1426. *Moguntiæ*.

Fol. 104. De אסור והיתר ISSUR VAHETER, *vetitis*, & *licitis*.

Fol. 106. *pag.* 2. סדר סילוק SEDER SILLUK *Ordo Silluk*, ideſt carmen, quod in die festo communibus precibus interponere solent Judæi ante קדושה *Keduscìàh*, ideſt antequam dicant precationem illam, quæ incipit יתגדל ויתקדש Ithgaddel Veithkaddesc *magnificetur*, *& sanctificetur nomen ejus &c.* Vocant autem סלוק SILLUK, *finis*, *absolutio*, quia est earumdem precum finis. Hoc carmen dicitur in codice nostro præcepisse MAHARIL una cum jejunio trium dierum, & trium noctium se proximę consequentium *Moguntiæ*, feria scilicet prima, secunda, & tertia אחר שבת בראשית שנת קפא *post Sabbathum Berescith ann. creationis* 181. *secundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1421.

Fol. 107. *pag.* 2. Regulæ de *dando libello repudii*.

Fol. 108. De שחיטה SCECHITAH *jugulatione animalium*.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 110. De חליצה CHALIZAH, *ablatione calcei*.

Fol. 113. De שולחן SCIULCHAN *menſa*.

Fol. 119. De מילה MILAH *Circumciſione*, & de אסור והיתר ISSUR VAHETHER *vetitis*, & *licitis*.

Fol. 121. De *carne ſale condienda*, tractatus R. ISAACI DURENSIS cum commentariis in margine multorum Rabbinorum, minutiſſimo ſcriptus charactere, fœdo interdum, & ſpurco.

Fol. 153. ספר פרנס SEPHER PARNAS *liber Parnàs*, ideſt liber R. MOSIS PARNAS de ROTENBURGO, *qui eſt ritualis, aliquoties allegatus in libro Maharil*, ut ſcribit Wolfius pag. 887. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*. Fugit autem diligentiam Bartoloccii.

Fol. 164. Excerpta nonnulla ex טעמי המסורת TAAME HAMMASORETH *criticis obſervationibus* R. MEIR, *filii* BARUCH, in *textum Biblicum*, quas integras exſtare in *Codice MS. Vaticano*, affirmat Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 16. His ſubjiciuntur perbreves multorum Rabbinorum in aliquot *Legis* præcepta animadverſiones.

Fol. 178. Hiſtoria cujuſdam mulieris gravidæ, quæ partum tribus annis in utero geſtavit, nec parere potuit, niſi per jejunium, ſine autoris nomine.

Fol. 182. De *diſcrimine naturæ Angelorum, hominum, & Brutorum*, incerti pariter autoris.

Fol. 185. Teſtamentum morale R. ELIEZER LEVI.

Fol. 190. Tractatus moralis, ignoti Scriptoris, mutilus fine.

CODEX CIII. *a.* II. 29.

Chartaceus, conſtans foliis 74. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo* inconcinno admodum, & lectu perdifficili, mancus paſſim, & imperfectus, perturbata etiam foliorum ſerie. Tres in eo habentur tractatus.

Primus inſcribitur כוזרי COSRI, ſive CHUZARI; ſive CHUZRI, de cujus autore videre eſt Bartoloccium, qui multa differit pag. 62. part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ*, tum Chriſtophorum Wolfium pag. 440. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*.

Dividitur liber in quinque partes, agiturque in univerſum de vera religione inquirenda, & uno Deo colendo, quem *Chavèr* Regi ſuo *Cuzàr* oſtendere ſatagit, illi ſuadens, *Deum Iſraelitarum* eſſe verum Deum, Cœli, & terræ Creatorem, & conſervatorem: unde eſt ſermo de *Deo, ejuſque eſſentia*, de *Mundi creatione*, de *Angelis*, de *Sacra Scriptura, ejuſque autoritate*, de *traditione*, de *Providentia divina*, de *Decretis Dei*, de *libero arbitrio*, de *reſurrectione mortuorum*, de *vita æterna*, de *cultu Dei*, de *idololatria*, de *præſtantia*, & *dignitate Judaici populi, terræ promiſſæ, linguæ Hebrææ*, de *prophetia*, & *prophetis*, de *Cabbala*, & *Cabbaliſticis myſteriis*, de *anima, ejuſque potentiis*, & *facultatibus*, atque *immortalitate*, & de aliis innumeris rebus ad Judaicam religionem ſpectantibus. Addita ſunt commentaria R. JUDÆ MUSCATI, quæ cum libro ipſo prodierunt *Venetiis* anno 1594.

Alter *Anonymi* de *expectatione Meſſiæ*.

Tertius pariter *Anonymi* de quibuſdam rebus ad Aſtronomiam pertinentibus, una cum tabulis Aſtronomicis.

CODEX CIV. *a.* II. 31.

Chartaceus, folia habens 271. charactere *Hebræo-Italo* exaratus, continet miſcellanea. Et primo quidem eſt expoſitio Cabbaliſtica aliquot precum, & cantionum, quas ſolent Hebræi ad Deum adhibere, R. MENACHEM RECANATENSIS, qui floruit anno *Chriſti* 1280.

Deinde *fol.* 6. שערי אורה SCIAARE, ORAH, *portæ lucis*, notiſſimus liber Cabbaliſticus R. JOSEPHI GIGATELLÆ *Hiſpani*, המקובל האלהי HAMMEKUBBAL HAELAHI *Cabbaliſtæ divini*, ut plerumque vocatur, quo univerſa fere ſecretior Judæorum Theologia comprehenditur,

Digitized by Google

ditur, ſpeciatim de nominibus, & *Atributis* divinis, ac decem *Sephiroth*, cum adnotationibus in margine.

Eundem librum MS. habuit etiam Plantavitius, ut ipſemet teſtatur num. 704. Servat etiam *Bibliotheca Medicea*, ut patet ex ejus catalogo pag. 137. *editionis Fabricii*, & *Regia Pariſienſis*, ut eſt pariter in ejus catalogo. Maſius autem in indice *Scriptorum* commentariis in *Joſuam* addito tribuit librum Josepho Nyctelo, deceptus litera נ *Nun*: legit enim ניקטילה *Nyctela* pro ניקטליח *Gigatella*, ſive *Gigatelia*, ſive *Gecatilia*, ut in omnibus, etiam in noſtro, eſt MSS. codicibus. Corrupte etiam Archangelus a *Burgonovo* pag. 53. *Apologiæ* pro *doctrina Cabbaliſtica* inſcribit librum *Sera Hora* pro *Sciaarè Oràh*.

Floruit Gigatella Sæculo decimo quinto.

Poſtea *fol.* 206. בית השם Beth Hasscem *Domus Domini*, liber Cabbaliſticus R. Mosis Levi Alkabetz, qui vixit anno *Chriſti* 1575. De hoc libro multa habet Rabbinus Gedalia, autor *Scialſceleth Hakkabbalàh*. Buxorfius vero in ſua *Bibliotheca Rabbinica* tribuit librum hujus tituli בית השם *Beth Haſſcem* cuidam *Moſi Lota*. Sed utique eſt mendum typographi pro *Moſe Levi*.

Tum *Fol.* 218. מדרש חסיד Midrasc Chasid *commentarius myſticus*, ſive *Cabbaliſticus* in *Canticum Canticorum* R. Simeonis, *filii* Jochai, ex Judæorum ſententia Cabbaliſtarum Principis, qui claruit temporibus *Adriani Imperatoris*.

Et *fol.* 245. R. Josephi Aben Sarga *Hiſpani* explicatio myſtica *precum*, & *ceremoniarum*. Exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

Et *fol.* 246. De *Cabbala* liber R. Beniamin Maghiantzini; de quo nihil ſcriptum apud quempiam invenimus.

Fol. tandem 249. uſque ad finem ſequuntur alia multa ad eandem Cabbalam ſpectantia, hinc inde excerpta, & ſine ullo ordine congeſta.

CODEX CV. *a.* II. 42.

Membranaceus, foliis conſtans 262. charactere conſcriptus quadrato elegantiſſimo, partim cum punctis vocalibus, partim ſine punctis vocalibus, præter quotidianas Hebræorum preces ſecundum Synagogæ Germanicæ ritus, continet *fol.* 214. rationem conficiendi *Kalendaria*; & *fol.* 249. קינה Kinah *lamentationem* R. Salomonis in everſione Jeruſalem, cum commentariis, & adnotationibus in margine.

CODEX CVI. *a.* II. 43.

Chartaceus, cui folia 53. eſt *Rituale Hebræum* lingua Germanica, & literis *Hebræo-Germanicis* ſcriptum.

CODEX CVII. *a.* III. 2.

Membranaceus, conſtans foliis 614. charactere ſcriptus quadrato perquam nitido, & perpolito, cui ſubjecta puncta vocalia, & duplici diſtinctus columna, variis inſuper ornatus in foliorum margine, & fine figuris florum, animalium, circulorum, ſemicirculorum, pyramidum &c. magna ex parte minio pictis, quas plerumque effingunt Hebrææ dictiones Masoræ alio, atque alio modo diſpoſitæ, & circumductæ. Continentur in eo omnes *Scripturæ V. T.* libri, addita utraque Masora. In margine notantur ſuis locis Parascioth, & Haphtaroth, incluſæ ſingulæ figura aliqua verſicolori nunc animal, nunc florem, nunc aliquid aliud referente.

Fol. autem 424. eſt tabula omnium Parascioth, & Haphtaroth.

In calce codicis hæc leguntur: אני מנוח בר׳ מרדכי כתבתי אלו עשרים וארבעה ספרים תורה ונביאים וכתובים לר׳ ליאון סיני מקולונייא וסיימתי בירח אדר בששה ועשרים בשנת חמשת אלפים ושבעים לבריאת עולם כאן בשרדינייא: *Ego Manoach, filius R. Mordechai ſcripſi hos 24. libros, Toràh, & Neviim, & Che-*

Digitized by Google

Chethuvim in uſum R. Leonis Sinai Colonienſis, & abſolvi eos menſis Adar, ideſt Februarii, *die* 26. *anno creationis* 5070. ideſt æræ Vulgaris 1310. *hìc in Sardinia*.

CODEX CVIII. *a.* III. 3.

Membranaceus, folia habens 601. charactere ſcriptus quadrato nitidiſſimo cum punctis vocalibus, & duplici columna, BIBLIA continet cum utraque MASORA: aſt liber *Paralipomenon* eſt mutilus fine.

CODEX CIX. *a.* III. 4.

Membranaceus, foliis conſtans 479. charactere exaratus quadrato admodum perſpicuo, & triplici diſtinctus columna, BIBLIA tertio exhibet, addita utraque MASORA; & liber pariter *Paralipomenon* eſt mutilus fine.

Primo autem folio eſt index HAPHTAROTH: at deſideratur initium.

CODEX CX. *a.* III. 5.

Membranaceus, folia habens 499. charactere ſcriptus quadrato elegantiſſimo, cum punctis vocalibus, continet ſequentes *Scripturæ* libros una cum commentariis RASCI.

Incipit a *Joſua*, poſtea *Judicum*, *Samuelis*, & *Regum* libri: hos excipiunt prophetiæ *Jeremiæ*, *Iſaiæ*, *Ezechielis*, & *duodecim Prophetarum*, tum *pſalmi Davidis*, *Proverbia*, *Job*, *Daniel*, *Eſdras*, *Nehemias*, *Paralipomena*.

In fine hæc habentur: אני מתתיה בר׳ יצחק כתבתי זה העשרים וארבע לר׳ שלמה בן נכבד ר׳ יהודה טוביה וסיימתיו יום ג׳ פ׳ ויצא שנת צזה לפרט: *Ego Matthathias, filius R. Iſaaci, ſcripſi hos viginti quatuor libros in uſum R. Salomonis, filii Nobilis R. Judæ Tobiæ, & eos complevi die* 3. *Paraſciàh* ויצא *Vaiietzè anno creationis* 95. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1335.

Deſiderantur igitur reliqui libri.

CODEX CXI. *a.* III. 6.

Membranaceus, conſtans foliis 284. charactere ſcriptus quadrato, cum punctis vocalibus, & triplici columna, ſequentes continet *Scripturæ* libros cum utraque MASORA, & hoc ordine.

Fol. 1. תורה TORAH *Pentateuchum*; ſed deſideratur בראשית BERESCITH, *Geneſis*, & incipit a *Paraſciàh* בשלח *Beſcialàch*.

Fol. 56. תהלים TEHILLIM, *Pſalmos*.

Fol. 77. משלי MISCLE, *Proverbia*.

Fol. 84. איוב JOB.

Fol. 93. רות RUTH.

Fol. 95. שיר השירים SCIR HASSCIRIM, *Canticum Canticorum*.

Fol. 96. קהלת KOHELETH, *Eccleſiaſten*.

Fol. 99. איכה ECHAH, *lamentationes Jeremiæ*.

Fol. 100. מגילת אסתר MEGHILLATH ESTHER, *volumen Eſtheræ*.

Fol. 103. דניאל DANIELEM.

Fol. 109. עזרא ESRAM.

Fol. 113. נחמיה NEHEMIAM.

Fol. 119. דברי הימים DIVRE HAIJAMIM, *Verba dierum*, ideſt *Paralipomena*.

Fol. 147. MACCHABÆORUM *hiſtoriam*.

Fol. 249. יהושע JOSUAM.

Fol. 160. שופטים SCIOPHETIM, *Judices*.

Fol. 169. שמואל SAMUELEM.

Fol. 194. מלכים MELACHIM, *Regum libros primum*, & *ſecundum*.

Fol. 221. ישעיה ISAIAM.

Fol. 236. ירמיה JEREMIAM.

Fol. 254. יחזקאל EZECHIELEM.

Fol. 273. שני עשר נביאים SCENE ASCIAR NEVIIM, *duodecim Prophetas*. Aſt deſideratur *Malachias*, & *Zachariæ* prophetia caret fine.

CODEX CXII. *a.* III. 7.

Membranaceus, foliis conſtans 250. charactere ſcriptus quadrato cum punctis vocalibus, & duplici columna, in quo תהלים TEHILLIM, *Pſalmi* DAVIDIS cum commentariis R. DAVID KIMCHI.

Digitized by Google

CODEX CXIII. *a.* III. 17.

Chartaceus, foliis conſtans 347. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, in quo

Fol. 1. שלש עשרה עקרים SCELOSC ASCIARAH AKARIM, *tredecim articuli fidei*, quos primus conſtituit R. MOSES, *filius* MAIMON. Deſiderantur aliquot folia.

In fine *folii* 110. hæc habentur: כתבתיו אני אברהם תלמיד בשנת הרמג לפרט שבט כו: *Scripſi ego Abraham Talmid anno* 243. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1483. *menſis Scevàt*, ideſt Januarii, *die* 27. Reperitur etiam in catalogo MSS. *codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 111. מורשת קהלת יעקב MORESCETH KOHELETH JAAKOU *hæreditas congregationis Jacob*, titulo deſumto ex cap. 32. *Deuteronomii*; commentarius R. JACOBI, *filii* ISAACI TZAHALON *Romani*, & *Doctoris Synagogæ Ferrarienſis*, qui natus eſt anno Mundi 5290. Chriſti 1530. in tres priores tractatus libri היד חזקה HAIIAD CHAZAKAH *manus fortis* ejuſdem MAIMONIDIS, ſcilicet מדע MADAA de *ſcientia*, אהבה AHAVAH *de amore*; & זמנים ZEMANIM *de temporibus*.

Fol. 193. Commentarius R. SCEM TOU, *filii* R. JOSEPHI, *filii* PALKERÆ, qui floruit anno *Chriſti* 1509. in verba, quibus R. MOSES ÆGYPTIUS determinavit cauſſas inimicitiarum inter homines: mutilus eſt fine.

Exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ut ſcribit Bartoloccius part. IV. pag. 407. *Bibliothecæ Rabbinicæ*.

Fol. 271. פירוש המשנה PERUSC HAMMISCNAH *commentarius* MAIMONIDIS *in corpus Miſcnicum*. Eſt itidem mutilus, & imperfectus.

Fol. 296. ביאור ספר יסוד עולם BIUR SEPHER JESOD OLAM, *commentarius* R. SALOMONIS KORKOS in librum Aſtronomicum R. ISAACI, *filii* ISRAELIS, cui titulus יסוד עולם JESOD OLAM *fundamentum mundi*. Recenſens Bartoloccius genealogiam familiæ KORKOS part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 821. omiſit *Salomonem*, *filium Abrahæ*, autorem hujus commentarii: omiſit etiam Chriſtophorus Wolfius in ſua Bibliotheca Hebræa.

CODEX CXIV. *a.* III. 19.

Chartaceus, folia habens 445. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo* פירוש על התורה PERUSCH AL HATTORAH *commentarios Cabbaliſticos*, & *allegoricos* complectitur R. MENACHEM RECANATENSIS in *Legem*. Habet eoſdem MSS. etiam *Bibliotheca Regia Pariſienſis*.

In fine ſunt quædam myſteria Cabbaliſtica ad agnoſcendas res ſecretiores.

CODEX CXV. *a.* III. 20.

Membranaceus, folia habens 118. charactere exaratus *Raſci* nitido, & perſpicuo, in quo *Anonymi* animadverſiones in commentarium SALOMONIS JARCHI in *Legem*.

CODEX CXVI. *a.* III. 21.

Membranaceus, foliis conſtans 123. charactere ſcriptus quadrato, eſt commentarius *Anonymi* explanatoris in *Legem* ſub hoc titulo פענח רזין PAANEACH RAZIN *revelatio ſecretorum*, quia autor in qualibet ſectione *Pentateuchi* revelat, ſive explicat duo, vel tria loca recondita, & obſcuriora, deſumta ex MIDRASC, & ex PARASCIAH.

In fine hæc leguntur, סיימתי זה פענח רזין טוֹ בתמוז קנד לפרט בראשון יום שבח ליחוה דר במרום הד: נתן בר משה הכהן: *abſolvi librum Paanèach Razìn die* 15. *Tamuz*, ideſt Lunæ Junii, *anno creationis* 154. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1394. *die primo*, *laus Deo Cælum inhabitanti*; *manus eſt Nathan*, *filii R. Moſis Cohen*. In margine ſunt paſſim adnotatiunculæ.

Similis commentarii MS. in *Bibliotheca Vaticana* mentionem facit Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Vaticanæ* pag.

Digitized by Google

pag. 322. Memorat etiam Wolfius part. II. *Bibliothecæ Hebrææ* inter *Anonymos* ſub titulo פענח רזא PAANEACH RAZA, *revelatio ſecreti*. Parte autem I. pag. 627. tribuit *R. Iſaaco, filio Levitæ*; & librum Cabbaliſticum appellat, *in quo ſæpe adhibetur modus interpretandi per Notarikon*.

CODEX CXVII. *a.* III. 22.

Chartaceus, foliis conſtans 227. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo* non ſatis diſtincto, & mutilus principio; multa continet myſteria *Cabbalæ Rabbinicæ*.

Primo enim eſt myſtica expoſitio *Legis*, incipiens a *Paraſciàh* וירא VAIJERA, *& apparuit*, & deſinens in *Paraſciàh* ויחי VAIHECHI, *& vixit*, non indicato autoris nomine.

Secundo *fol.* 33. *pag.* 2. explicatio myſtica *Alphabeti Hebræi* per *Rabbinum* AKIBAM, *filium* JOSEPHI, qui floruit ſæculo ſecundo, ubi ſingulæ literæ variis ornatæ apicibus, ſecundum Cabbaliſtarum myſteria exponuntur. Recenſetur etiam in *Catalogo Codicum Manuſcriptorum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 35. ZOHAR in *Geneſim*, & *Exodum* uſque ad *Paraſciàh* יתרו ITRO, *Jetro*.

Fol. 138. explicatio myſtica *precum matutinarum*, autore R. AZARIELE. Fortaſſe eſt AZARIEL SAGHINAHOR, Cabbaliſta inſignis, qui Gerunda Burgum miſit ad ſuos librum Cabbaliſticum, inſcriptum מערכת אלהות MAARECHETH ELAHUTH, *ordinatio divinitatis*, de quo inferius in hoc eodem codice.

Fol. 145. ספירה עשירית SEPHIRAH ASCIRITH, *Sephiràh decima*, quæ eſt אין סוף EN SOPH, *ſine fine*, ideſt *Infinitas*.

Fol. 147. uſque ad *fol.* 165. *dies feſti Hebræorum* cum myſtica rituum explicatione, abſque autoris nomine.

Fol. 165. כללי הזוהר CHILLE HAZZOHAR *ſumma capita libri Zohar* uſque ad Paraſciàh בשלח *Beſcialàch*.

Fol. 198. *pag.* 2. מערכת האלהות MAARECHETH HAELAUTH, *ordinatio divinitatis*, liber Cabbaliſticus R. AZARIELIS SAGHINAHOR. Chriſtophorus autem Wolfius part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 995. tribuit R. PEREZ, *filio* ISAACI COHEN, *Gerundeſi*, qui per compendium dicitur הרח HARAH, & qui vixit circa annum *Chriſti* 1241. Bartoloccius tamen recenſet part. II. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 284. ſub nomine רבי עזריאל שגיהור *Rabbi* AZARIEL SAGHINAHOR. Prodiit *Ferrariæ* cum commentariis anno *Chriſti* 1558. & exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Oppenheimeriana*, & *Senatoria Lipſienſi* inter codices *Wagenſeilii*, ut citato loco notat Wolfius.

CODEX CXVIII. *a.* III. 23.

Chartaceus, folia habens 254. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, varias continet expoſitiones *Legis* Cabbaliſticas, & myſticas, deſumtas ex libro ZOHAR.

CODEX CXIX. *a.* III. 24.

Chartaceus, foliis conſtans 233. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, in quo primum מגלת סתרים MEGHILLATH SETHARIM *volumen occultorum*; commentarius לר שמואל בר סעדיא בן מוטוט *Rabbini* SAMUELIS, *filii* R. SAADIÆ, *filii* MOTOT in loca quædam obſcuriora *commentariorum Aben* ESRÆ in *Pentateuchum*. Minus accurate igitur R. Sciabbathæus ſcripſit ממוט *Matot*, & Bartoloccius מוהות *Mothoth*, quod obſervavit etiam Chriſtophorus Wolfius part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 1111. qui eundem commentarium MS. teſtatur ſe vidiſſe in *Bibliotheca Oppenheimeri*, & nos legimus in *Catalogo MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*. Deeſt ultima *paraſciàh* זאת הברכה ZOTH HABBERACHAH; ſed locus a ſcriba relictus fuit ei excipiendæ ſatis idoneus, poſito duntaxat titulo.

Fol. 173. *pag.* 2. סור ליהוה ליריאיו אמר עזרא בר שלמה בן גאטיני המכונה אשתרוק

Digitized by Google

אשתרוק שלמה: Sod Ladonai Lireau, *secretum Dei timentibus eum, dixit* Esra, *filius* R. Salomonis, *filii* Gatini, *qui cognominatur* Astruk Salomon: est scilicet commentarius Esræ, *filii Salomonis*, in Pentateuchum, de quo ne verbum quidem apud *Bibliothecarum Hebræarum* Scriptores. Exstat tamen numero CX. *Catalogi MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Parisiensis.*

In fine; נשלם יום ששי עשרים יום לחדש טבת שנת שקיד לפרט הכותב רודו אלי יעקוב בן ברזילי בן יצחק הספרדי: *completus est liber die sexto*, 20. *mensis Teveth*, ideſt Lunæ Decembris, *anno* 214. *secundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1454. *scripsit Rhodi Eli Jacob, filius Barzilai, filii Isaaci, Hispanus.*

CODEX CXX. *a.* IV. 1.

Chartaceus, folia habens 175. in quo הזוהר מספר שמות Hazzohar Missepher Scemoth *Zohar in librum Exodi.*

In fine, ותכל מלאכת הזה ספר הזוהר מספר שמות שמצאתי בהעתק ר׳ אליהו חלפן והשלמתי שבט שיד לפרט פרת ארימנו עי יצחק צרפתי בן אברהם דקוסנטצה מאיריונו: *& completum est opus hujus libri Zohar in librum Exodi, quod inveni in exemplari R. Eliæ Chalphan, & absolvi mense Scevat*, ideſt Januario, *anno creationis* 316. *secundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1556. *hic Arimini per manus Isaaci Galli, filii Abrahami Constantiensis de Avenione.*

CODEX CXXI. *a.* IV. 2.

Chartaceus, foliis constans 212. characterе exaratus *Hebræo-Italo*, in quo שערי אורה Sciaare Orah, *portæ lucis*, tractatus Cabbalisticus, de quo supra Cod. CIV.

Tum *fol.* 26. Zohar in *Leviticum.*

In fine *fol.* 161. hæc habentur: ה תמוז שדי לאלף חמישי פה ארימנו בחנות מנחם מפולונייה יצחק צרפתי יצו בן אברהם משה דקוסטנצה הכותב: *die* 5. *Tamùz*, ideſt Lunæ Junii, *anno creationis* 5314. ideſt æræ Vulgaris 1554. *hìc Arimini in officina Menachem Poloni Isaacus Gallus Itzau, filius Abrahami Mosis Constantiensis, scriba.*

Sequitur deinde *fol.* 162. Zohar in librum *Numerorum.*

Fol. autem 199. חקירה באכילת הפרי שאכל אדם ואשתו וחטאתם: Chakirah Baachilath Happeri Sceachal Adam Veisco Vechatatham, *examen manducationis fructus, quem manducavit Adam, & uxor ejus, & peccati eorum.* Incipit; בזוהר פרשת בראשית וכול: omisso autoris nomine.

Fol. 202. Excerpta ex Harambam, & Zohar de animarum qualitatibus. Incipiunt: בהרמבם בהלכות יסודי התורה וכול: Sunt passim in margine adnotatiunculæ.

CODEX CXXII. *a.* IV. 5.

Membranaceus, charactere exaratus quadrato nitidissimo, foliis constat 86.

Est primo ביאור קהלת לוי גרשום Biur Koheleth Levi Ghersciom *commentarius in Ecclesiasten* R. Levi Gershom.

In calce *pag.* 1. *fol.* 32. hæc notata sunt: ובכאן נשלם ביאור קהלת והיתה השלמתו בתשעי לחדש מרחשון של שנת שמנים ותשע לפרט אלף הששי: *& jam completus est commentarius in Ecclesiasten, & quidem completus est die* 9. *mensis Marchesvan*, ideſt Lunæ Octobris, *anno creationis* 89. *secundum minorem computationem, sexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1329.

Postea *fol.* 32. *pag.* 2. ביאור שיר השירים Biur Scir Hasscirim *commentarius ejusdem* Levi Ben Ghersom *in Canticum Canticorum.*

Et in fine *fol.* 75. hæc, ובכאן נשלם זה הביאור והיתה השלמתו בסוף תמוז שנת שמנים וחמש לפרט לאלף הששי: *absolutus est jam hic commentarius, & quidem absolutus est, in fine Tamùz*, ideſt Lunæ Junii, *anno creationis* 85. *secun-*

Digitized by Google

ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii, ideſt æræ Vulgaris 1325.

Deinde *fol.* eodem *pag.* 2. ejuſdem Rabbini commentarius in מגילת רות MEGHILLATH RUTH *volumen Ruth*: & in fine *fol.* 79. *pag.* 2. ובכאן נשלם ביאור זאת המגילה והיתה השלמתו בראש חדש ניסן של שנת פט לפרט אלף השש: *completus eſt jam commentarius hujus Meghillàh, & quidem completus eſt initio menſis Niſan*, ideſt Lunæ Martii, *anno creationis* 89. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1329.

Denique *fol.* 80. ביאור מגילא אסתר לחכם ר׳ אברהם אבן עזרא BIUR MEGHILLATH ESTHER LECHACHAM RABBI ABRAHAM ABEN ESRA, *commentarius in Volumen Eſther Sapientis* R. ABRAHAM, *filii* ESRÆ.

Iidem commentarii MSS. habentur etiam in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

CODEX CXXIII. *a.* IV. 6.

Membranaceus, folia habens 140. charactere *Raſci* exaratus perpolito, eſt commentarius RALBAG, ideſt R. LEVI BEN GHERSOM in librum *Jobi*.

In calce *fol.* 139. hæc habentur: וחיתה השלמת זה הביאור בשני בשלשה עשרים לירח טבה של שנת חמשת אלפים ושמנים ושש לפרט: *completa eſt hæc expoſitio die ſecundo* 23. *menſis Tevèth*, ideſt Lunæ Decembris, *anno creationis* 5000. & 86. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1326.

Fol. autem 140. ותכל מלאכת עבודת זה ספר על ידי מאיר דשלוש מפרובינצא יצו והיתה השלמתו פה.... ראש חדש אדר של שנת חמשת אלפים ומאה ותשעים וארבע לבריאת עולם: *completum eſt opus hujus libri per manus Meir de Silvis Provincialis Itzau hìc*..., (abraſum iniqua manu loci nomen) *initio menſis Adar*, ideſt Lunæ Februarii, *anno creationis* 5194. ideſt æræ Vulgaris 1434.

Sunt in margine adnotationes alterius manus, & textui *Scripturæ* ſubjecta puncta vocalia.

CODEX CXXIV. *a.* IV. 7.

Membranaceus, folia habens 317. charactere ſcriptus quadrato ſatis nitido, & duplici columna, mutilus principio, continet

Fol. 1. Commentaria RASEI in libros *Judicum*, *Samuelis*, & *Regum*, *in Iſaiam*, *Jeremiam*, *Ezechielem*, & *duodecim Prophetas minores*.

Fol. 188. תוספות הרב אליעזר מיוורונא בישעיה בחלק ח על פסוק וכי יאמרו אליכם; *appendix* RAU ELIEZERI DE JORONA *in Iſaiæ caput* 8. *commate* וכי יאמרו אליכם *& cum dixerint vobis*. Nomen *Eliezeri de Jorona* non apparet in Vulgatis Hebræorum Bibliotheeis.

Fol. 189. *pag.* 2. incipit commentarius ABEN ESRÆ in *Paralipomena*, ad cujus calcem *fol.* 210. hæc adnotata leguntur: סיימתי פירוש דברי הימים הגדול הפילוסוף ר׳ אברהם אבן עזרא על יד שמואל בר׳ ירחמאל הסופר: *abſolvi commentarios in Paralipomena ſapientis magni Philoſophi R. Abrahami Aben Eſræ per manum Samuelis, filii R. Jerachmeel, Scribæ*.

Fol. 210. *pag.* 2. Eſt fragmentum commentarii ejuſdem ABEN ESRÆ in *Malachiam*. Inquit enim ſcriba ſtatim ab initio: מצאתי בהשלמת הפירוש מעט מפירוש מלאכי חתם הנזכר: *inveni, cum abſolverem commentarium, fragmentum commentarii in Malachiam ſapientis memorati*.

Fol. 211. Sequuntur commentarii RASCI in *Pſalmos*, in *Proverbia*, in *Jobum*, in *Danielem*.

Fol. 310. Eſt commentarius *Anonymi* interpretis in librum *Eſdræ*; ſed poſtrema folia lacera ſunt, & fœda, ut vix literæ appareant: quod idem obſervare contigit etiam in quibuſdam foliis commentariorum *Raſci*.

CODEX

Digitized by Google

CODEX CXXV. *a.* IV. 9.

Membranaceus, foliis conſtans 46. charactere *Raſcì* conſcriptus ſatis nitido, & duplici columna, in quo multa explicantur *Scripturæ* loca ab ignoto interprete; cujus fortaſſe nomen fuerit ab initio codicis: nam *fol.* 36. *pag.* 2. hæc habentur: עד הנה ביאורים שמצאתי מן החכם קדם זכרו: *hactenus expoſitiones, quas inveni, ſapientis antea memorati.* Sed prima folia neſcio quo fato deperdita, abſtulerunt etiam autoris nomen.

Fol. igitur I. proſequitur ſermo de *Paſquate*, & *de ſervitute Ægyptiaca.*

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור עניין שבועות Biur Inian Scevuoth *expoſitio ſenſus abſconditi, ſive myſtici ſeptem Hebdomadarum*, ideſt *feſti diei Pentecoſtes.*

Fol. 4. *pag.* 2. ביאור מראה הסנה Biur Mareh Hassinah *explicatio viſionis in monte Sina.*

Fol. 6. ביאור אחר על המראה המתוארה *explicatio alia deſcriptæ viſionis.*

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור אחר על המראה חמתוארה *explicatio alia deſcriptæ viſionis.*

Fol. eodem, eademque *pag.* ביאור פרשת אליהו הנביא זכור לטוב על דרך הנסתר *expoſitio ſectionis* (cap. 19. l. 3. *Regum*) אליהו הנביא *Elias Propheta, ut recordemur boni per viam occultam*, ideſt, qua docemur, multa bona occultis modis evenire, quemadmodum evenerunt Eliæ Prophetæ.

Fol. 9. *pag.* 2. ביאור פרשת בשנת מות המלך עוזיהו *explicatio ſectionis* בשנה מות המלך עוזיהו *in anno mortis Oziæ.*

Fol. 12. ביאור כלי המשכן Biur Chele Hammischan *explicatio vaſorum Tabernaculi.*

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור סוד המנורה Biur Sod Hammenorah *explicatio arcani candelabri.*

Fol. 13. ביאור סוד השלחן Biur Sod Hassciulchan, *explicatur arcanum menſæ.*

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור בגדי כהונה גדולה Biur Bigde Chehunah Ghedolah *explicatio veſtium Sacerdotii magni.*

Fol. 14. סעם השלחן והלחם אשר לפני השם יערכנו ביום השבת *ratio menſæ, & panis, quem coram Domino ſingulis Sabbathis apponebant.*

Fol. 19. *pag.* 2. ביאור ארבע דגלים שבמדבר Biur Arbaa Deghalim Scebammidbar *explicatio quatuor Vexillorum, quæ in deſerto.*

Fol. 20. טעם למה נחלק שוה שבט מנשה לנחול חצי בארץ סיחון ועוג וחצי מעבר לירדן ועוד למה נחלק שבט מנשה יותר משאר שבטים *ratio, cur diviſa æqualiter Tribus Manaſſis partem hæreditatis habuerit in terra Sehon, & Og, & partem cis Jordanem, & rurſus, cur eadem Tribus Manaſſis magis, quam ceteræ Tribus, diſpertita fuerit.*

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור פסוק לא תלבש שעטנז וכול: גדלים תעשה לך *explicatio commatis* (cap. 22. com. 11. *Deuteronomii*) non indueris veſtimento heterogeneo &c. funiculos facies tibi.

Fol. 21. ביאור פסוק כי הצור אל עיר ימים רבים וכול: רק עץ אשר תדע וכול: *explicatio commatis* (cap. 20. com. 19. *Deuteronomii*) cum obſederis urbem multis diebus &c. verumtamen arborem, quam cognoſces &c.

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור פסוק לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא *explicatio commatis* (cap. 21. com. 23. *Deuteronomii*) non permanebit cadaver ejus in ligno, ſed ſepeliendo ſepelies illud in illo die.

Fol. eodem, eademque *pag.* ביאור ענין ענלה ערופה וטעמו Biur Inian Eghlah Arupha Vetaamo *explicatio ſenſus abditi*, ſive *myſtici vitulæ decollatæ, & ejus ratio.*

Fol. 22. ביאור פרשה וידבר העם Bivr Parasciah Vajedabber Aam *explicatio Paraſciàh* & locutus eſt populus.

Fol. 23. ביאור טרה וזבח *explicatur quid ſit* טרה & זבה.

Fol. 24. ביאור על פסוק הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים *explicatio commatis* (cap. 11. com. 4. *Exodi*) agedum ædificemus nobis civitatem, & turrim, & caput ejus in Cœlo.

Fol.

Digitized by Google

Fol. eodem *pag.* 2. ענין פרה ארומה INJAN PARAH ARUMAH *ſenſus abditus*, ſive *myſticus Vaccæ Rufæ*.

Fol. 27. ביאור טעם עדים זוממים BIUR TAAM EDIM ZOMEMIM *explicatur ratio teſtium* זוממים ZOMEMIM, *cogitantium malum*.

Fol. 28. ביאור טעם בהמות חי ועופות ודגים שאסרה לנו התורה *explicatur ratio jumentorum, ferarum, avium, & piſcium, quos prohibet nobis lex*.

Fol. 29. ביאור משנת אם מן דרך ארץ *explicatio textus Miſcnici*, אם מן דרך ארץ *ſi ex conſuetudine terræ*.

Fol. eodem *pag.* 2. ביאור משנת סוף פרק בן זומא *explicatio textus Miſcnici finis capitis* BEN ZUMA.

Fol. 30. ביאור טעם מצוות יבום נגלה ונסתר *explicatur ratio præceptorum* יבום נסתר & נגלה

Fol. 32. ביאור ענין בלעם *explicatio ſenſus myſtici Hiſtoriæ Balaam*.

Fol. 35. *pag.* 2. ביאור פרשת ויצא האשה הישראלית *explicatio Paraſciàh* ויצא האשה הישראלית & exivit mulier Iſraelitis.

Fol. 37. *pag.* 2. איגרת המוסר לארסטוטליס IGGHERETH HAMMUSAR *epiſtola moralis*, ſive *Ethica* ARISTOTELIS, e Græco textu in linguam Arabicam ab *Alì Iſmaelita*, & in Hebræam a R. *Juda*, *filio Salomonis Charizì*, poeta Hiſpano, converſa. Incipit: אמר יהודה בן חריזי וכול:

Exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana* ex Bartoloccio part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 132.

Fol. 40. *Tractatus* R. ISAACI, *filii* BENIAMIN, quod *Mundus non ſit ab æterno*, abſque titulo, ignotus Buxtorfio, Hottingero, Plantavitio, Bartoloccio, Wolfio, ceteriſque.

Fol. 42. מאמר לחכם ר יהודה בר משה MAAMAR LECHACHAM RABBI JEHUDAH BAR MOSCEH *tractatus Sapientis R. Judæ, filii R. Moſis*; ſcilicet de *Prophetia*. Forte JUDAS, *filius* R. MOSIS, eſt idem, ac JUDAS, *filius* MOSIS, *filii* DANIELIS, qui multa ſcripſit de prophetarum geſtis, teſte Wolfio pag. 488. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*. Incipit: אמר יהודה בר משה וכול:

Fol. 43. ערוגת המזימה ופרדס החכמה לבן עזרא ARUGHAT HAMMEZIMAH UPARDES HACHOCHMAH *areola cogitationis, & paradiſus ſapientiæ* R. ABRAHAMI ABEN ESRÆ: duo libelli Grammatici elegantiſſimi. Exſtat uterque MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ut teſtatur Bartoloccius part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 40. Wolfius autem pag. 80. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* recenſet primum ſub titulo ערמת המזמה ORMAD HAMMEZIMAH *calliditas*, ſeu *prudentia cogitationis*: & R. Schiabbathai utrumque titulum refert.

CODEX CXXVI. *a.* IV. 13.

Membranaceus, foliis conſtans 235. characte re ſcriptus *Hebræo-Germanico* cum punctis vocalibus, & duplici columna eſt MACHAZOR *Germanicum*.

In fine hæc leguntur: בשנת וגק לפרט כתב יוסף המחזור בסירן *anno creationis* 109. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1349. *ſcripſit Joſeph hoc Machazor in* * *Serran*.

* סירן *Serran*, niſi ſint *Serræ*, urbs Macedoniæ, quid loci ſit, fateor me ignorare.

CODEX CXXVII. *a.* IV. 25.

Membranaceus, foliis conſtans 336. charactere exaratus quadrato partim craſſiore, partim exiguo, partim cum punctis vocalibus, partim ſine punctis vocalibus, eſt MACHAZOR *Italicum*.

CODEX CXXVIII. *a.* V. 2.

Membranaceus, folia habens 398. charactere ſcriptus quadrato ſatis claro, & diſtincto, partim cum punctis vocalibus, partim ſine punctis vocalibus, eſt itidem MACHAZOR *Italicum*.

CO-

Digitized by Google

CODEX CXXIX. *a.* V. 6.

Membranaceus, folia habens 50. charactere ſcriptus quadrato majori cum punctis vocalibus, inſcribitur ערב פסח EREU PESACH *Veſpera Paſchatis*. Traduntur ritus celebrandi *pervigilium Paſchatis*.

CODEX CXXX. *a.* V. 11.

Chartaceus, foliis conſtans 234. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* lectu perdifficili, quatuor priores continet libros ARISTOTELIS על הטבע AL HATTEVAA *de phyſica auſcultatione*, cum ſcholiis in utroque margine R. MOSIS DE PALKERA, quemadmodum ſcriptum eſt *fol.* 233. בשנת חמשת אלפים ומאה ושנים בששי בשבת בראשון לירח אב כתבתי וסיימתי אני אשר כהן בן אברהם כהן אלה הארבעה מאמרים מספר השמע הטבעי לארסטוטליס והפירושם אשר המקצר קצר הפילוסוף ר׳ משה דפלקיירא מפירוש בן רשד הארוך: *anno creationis* 5102. ideſt æræ Vulgaris 1342. *die ſexto hebdomadæ, primo menſis Ab*, ideſt Lunæ Julii, *ego Aſcer Cohen, filius Abrahami Cohen, ſcripſi, & abſolvi hos quatuor tractatus de phyſica auſcultatione Ariſtotelis, & expoſitionem eorum, quam in compendium redegit Philoſophus R. Moſes de Palkera, ex magna expoſitione Aben Raſciàd*, ſive *Averrois*.

De Philoſopho *Moſe de Palkera* ne verbum quidem in vulgatis Hebræorum Bibliothecis.

CODEX CXXXI. *a.* V. 14.

Chartaceus, foliis conſtans 149. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, duos complectitur tractatus.

Primus eſt R. ANTOLI, ſive plenius, ut eſt in Codice MS. Vindobonenſi, teſte Lambecio Tom. I. *Commentariorum*, *Jacobi filii R. Aba Moſi*, *filii R. Simſon Antolì*, qui claruit Sæculo XIII. vocaturque רוח חן RUACH CHEN, *ſpiritus gratiæ*: & eſt commentarius in *decem prædicamenta* ARISTOTELIS. Recenſetur etiam in catalogo *MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Alter *fol.* 14. מלחמות השם MILCHAMOTH HASSCEM *bella Domini* RALBAG, ideſt R. LEVI, *filii* GHERSON. Vide codicem X.

CODEX CXXXII. *a.* V. 15.

Chartaceus, folia habens 213. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo*, inſcribitur מנחת יהודה MINCHATH JEHUDAH *Oblatio Judæ*, titulo deſumto ex com. 4. cap. III. MALACHIÆ. Eſt commentarius ר׳ יהודה חייט R. JUDÆ CHAIAT, qui vixit anno *Chriſti* 1492. ut narrat autor *Scialſceleth Hakkabbalah*, in librum R. PERETZ COHEN מערכת האלהות MAARECHETH HAELAHUTH *ordinatio divinitatis*, ubi agitur ex profeſſo, & enucleate de decem ספירות SEPHIROTH *numerationibus Cabbaliſticis*. Sunt etiam adnotationes in margine.

Huic commentario a fol. 157. uſque ad finem ſubjiciuntur expoſitiones aliquot פרשות *Paraſciòth*, quarum pleræque ex libro ZOHAR deſumtæ.

CODEX CXXXIII. *a.* V. 16.

Chartaceus, folia habens 112. charactere exaratus *Raſcì*, multa continet philoſophica, eruta e *Sacris Literis*: ſed mutilus eſt principio, & fine; & deſideratur autoris nomen.

CODEX CXXXIV. *a.* V. 17.

Chartaceus, foliis conſtans 218. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, continet ABEN RASCIAD, ſive AVERROIS commentarios in *Poſteriora* ARISTOTELIS, ex interpretatione *R. Jacobi, filii R. Samſonis Antolì*.

In fine, והיתה השלמתו בשנת תקסח לחשבון הישמעאלים וזה במדינה אסבילייא: *completus eſt liber anno* 568. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, qui reſpondet anno æræ Vulgaris 1190. in *Provincia Hiſpali*.

Repe-

Digitized by Google

Reperitur MS. etiam in *Bibliotheca Cæſarea* ex Spizelio, & in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

CODEX CXXXV. *a.* V. 18.

Chartaceus, folia habens 211. charactere ſcriptus *Raſcì* nitido, & eleganti, continet

Fol. 1. על תועלת ההגיון AL TOELETH HAHIGGAJON de *utilitate Logicæ*, ſive *Logica* ABU ACHMED ALGOZALI *Iſmaelitæ*, ex interpretatione R. *Moſis*, *filii Joſuæ Iſai*, *filii Davidis Narbonenſis*, & cum ejuſdem commentariis. Sunt paſſim adnotatiunculæ in margine.

Exſtare MS. ſed in membrana, & in *folio* etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ſcribit Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 73. & affirmat, nuſquam excuſum fuiſſe. Nos autem legimus in catalogo *MSS. Codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 39. Eſt liber אבו אחמד אלגוזלי ABU ACHMED ALGOZALI *Iſmaelitæ* de כוונות הפילוסופים CHAVVANOTH HAPPILOSOPHIM, *opinionibus Philoſophorum circa* ההשגחה האלהית HAHASGACHAH HAELAHITH *providentiam Divinam*, ex interpretatione laudati *R. Moſis*, *filii Joſuæ Iſai Narbonenſis*, & cum ejuſdem obſervationibus.

Et hic MS. habetur cum antecedenti tractatu in citato codice *Vaticano*, & in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

Fol. autem 154. ejuſdem ABU ACHMED ALGOZALI liber de כוונות הפילוסופים CHAVVANOTH HAPPILOSOPHIM *opinionibus Philoſophorum* circa הטבעיות HATTIVIIOTH *res naturales*, cum commentariis pariter *R. Moſis Narbonenſis*. Hunc commentarium memorat etiam *R. Sciabbathai*, & inter codices *Warnerianos* reperiri MS. dicitur in *Catalogo Leidenſi*; cui adde Catalogum *MSS. codicum Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

CODEX CXXXVI. *a.* V. 19.

Chartaceus, inſertis identidem membranis, foliis conſtans 220. charactere exaratus *Raſcì* perpolito, eſt מורה הנבוכים MOREH HANNEVUCHIM *Doctor perplexorum* R. MOSIS, *filii* MAIMONIS ex interpretatione *R. Samuelis*, *filii Judæ Aben Tibbon*.

Ab initio duplex eſt index, primus locorum *Scripturæ*; ſecundus capitum libri a R. JUDA, *filio* SALOMONIS CHARIZI, altero *Maimonidis* interprete, concinnatus. Poſtea eſt præfatio interpretis *Tibbonidis*, quam excipit epiſtola *Maimonidis* ad diſcipulum ſuum *Joſephum*, *filium Judæ*.

Fol. autem 200. notatur annus, quo *Samuel*, *filius Judæ Aben Tibbon*, interpretationem ſuam confecit. Dicitur enim, השלמתי העתקת המאמר הזה בחדש טבת שנת ארבעת אלפים ותשע מאות וששים וחמש לבריאת עולם: *abſolvi interpretationem hujus tractatus menſe Tevеth*, ideſt Decembri, *anno creationis* 4965. ideſt æræ Vulgaris 1205.

Pag. 2. ejuſdem *folii* eſt nomen librarii, ſive ſcribæ, & annus, quo ſcripſit: כתבו פינחס והשלימו בחדש סיון קסא לפרט היצירה: *Scripſit eum Pinchas, & abſolvit eum menſe Sivan*, ideſt Majo, *anno creationis* 161. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1401.

Tandem *fol.* 201. Eſt פירוש מלות הזרות PERUSC MILLOTH HAZZAROTH *expoſitio vocum exoticarum*, quæ ex philoſophia, vel aliunde in interpretatione *Moreh Hannevuchim* uſurpatæ ſunt, ſecundum literarum Alphabeti ordinem, interprete eodem *Samuele*, *filio Judæ Aben Tibbon*.

CODEX CXXXVII. *a.* V. 20.

Membranaceus, folia habens 186. charactere exaratus *Raſcì* ſatis diſtincto, & duplici columna, eſt itidem מורה נבוכים MOREH NEVUCHIM *Doctor perplexorum* R. MOSIS MAIMONIDIS, interprete,

Digitized by Google

terprete, qui ſupra, *Rabbino Samuele, filio Judæ Aben Tibbon.*

Præmittitur præloquium *Aben Tibbon*, & epiſtola *Maimonidis* ad diſcipulum *R. Joſephum, filium Achanin, filii Judæ*, in cujus gratiam ſcripſit Arabice librum *Moreh Nevuchim*. Hæc reperitur inter ejus epiſtolas editionis Venetæ ann. 304. *ſecundum minorem computationem*, Chriſti 1544. pag. 17. & in *appendice Epiſtolarum Johannis Buxtorfii* num. 1. pag. 361.

Secunda pars fol. 54. eſt imperfecta, incipit enim a capite XII. Tertia quoque mutila principio, quippe incipiens a capite IX. & caret fine.

CODEX CXXXVIII. *a.* V. 22.

Chartaceus, inſertis paſſim membranis, charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, foliis conſtans 249. Eſt pariter MOREH NEVUCHIM MAIMONIDIS, ſed mutilus fine.

CODEX CXXXIX. *a.* V. 23.

Membranaceus, foliis conſtans 50. charactere ſcriptus quadrato ſatis nitido, & duplici columna, multa complectitur opuſcula.

I. Eſt פירוש מלות הזרות PERUSC MILLOTH HAZZAROTH explicatio vocum exoticarum, quæ ſunt in MOREH NEVUCHIM MOSIS MAIMONIDIS, interprete *Samuele, filio Judæ, filii Tibbon.*

II. *Fol.* 16. פירוש מעשה מרכבה לחכם רבי דוד בן יוסף בן קמחי PERUSC MAASCEH MERCHAVAH LE CHACHAM RABBI DAVID BEN JOSEPH BEN KIMCHI, *explicatio operis currus Ezechielis Sapientis* R. DAVIDIS, *filii* JOSEPHI, *filii* KIMCHI, qui floruit ſecundum *Ganzium* anno *Mundi* 4950. *Chriſti* 1190.

III. *Fol.* 28. *pag.* 2. כתר מלכות CHETHER MALCHUTH *corona Regni*, titulo deſumto ex com. 17. cap. II. *Eſther*, R. SALOMONIS, *filii* GAVIROL, ſeu GHEBIROL, *filii* JUDÆ, *Hiſpani Malacenſis*, qui claruit anno *Chriſti* 1070. teſte Ganzio, qui eum laudat a muſices peritia. Sunt cantica, & preces rythmicæ in ſingulos dies, quæ libris precum ſecundum ritum *Synagogarum Germanicarum* addi ſolent.

MS. in 8. reperitur etiam in Catalogo *Bibliothecæ Seguerianæ*, & *Oppenheimerianæ*, ut teſtatur Chriſtophorus Wolfius part. I. *ſuæ Bibliothecæ Hebrææ* pag. 1044. & *Regiæ Pariſienſis*. Prodiit cum interpretatione Latina, ſtudio, & cura *Fr. Donati* Romæ anno 1718. in 4. & Germanice Amſtelodani anno 1674. in 4.

IV. *Fol.* 31. ביאור מפרקי הרמבם לרב יהודה הפילוסוף בר דניאל BIUR MIPPIRKE HARAMBAM LE RAU JEHUDAH HAPPILOSOPH BAR DANIEL *commentarius Rau Judæ Philoſophi, filii R. Danielis in quædam capita Harambam*, ideſt R. MOSIS BEN MAIMON, ſcil. *de unitate Dei, de Divinis attributis, de corporibus cæleſtibus, & de quatuor elementis.*

De *Juda Philoſopho, filio Danielis*, deque ejus commentario in quædam capita *R. Moſis, filii Maimonis*, nihil ſcriptum invenimus neque apud Bartoloccium, neque apud Wolfium, qui tamen diligentiſſime omnium ſcripta Rabbinica collegerunt.

V. *Fol.* 39. מאמר רבינו שמואל בן הבן על ענין האחדות יהוה MAAMAR RABBENU SEMUEL BEN TIBBON AL HAECHADUTH ADONAI, *tractatus Rabbenu Samuelis Ben Tibbon de ſenſu myſtico unitatis Dei*. Addendus hic tractatus operibus *Samuelis Tibbonidis*, quæ laudati Bartoloccius, & Wolfius in ſuis Bibliothecis Hebræis recenſuerunt. Incipit: מה שבא בתחילת ספר המדע וכול:

VI. *Fol.* 40. מבחר הפנינים MIVCHAR HAPPENINIM *ſelectio margaritarum* R. SALOMONIS, *filii* GHEBIROL. Complectitur hic liber multa philoſophica præcepta ad mores pertinentia ex antiquis philoſophis tum Græcis, tum Arabibus excerpta, & in unum collecta: multa etiam *Siracidis* dicta obſervantur. Scriptus fuit lingua primum Arabica hoc titulo MACHTAR ALGUAHAR, poſtea in Hebræum idioma converſus a

R.

Digitized by Google

R. Juda Ben Tibbon. Vide Bartoloccium part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 8. qui multa ſcribit de autore hujus libri, quamquam Bartoloccius ſibi non conſtat : nam part. IV. pag. 317. inter *Anonymos* refert, & mendoſe habet *Moſes* pro *Judas Ben Tibbon*. Vide etiam Chriſtophorum Wolfium pag. 404. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*; qui pluribus vindicat hanc ſententiarum, & apophtegmatum collectionem R. *Salomoni Ghebirol*, ſive *Gavirol* contra Gaulminum, Plantavitium, & Sciabbathæum, qui malunt eam adſcribere *R. Jedajæ Happenini, filio Abrahæ Bederſenſi*.

Habuere hunc librum MS. etiam Buxtorfius, Plantavitius, & Maſius; & ſervat *Bibliotheca Regis Galliarum*.

CODEX CXL. *a.* V. 24.

Chartaceus, folia habens 149. charactere ſcriptus *Raſci* pereleganti, & nitidiſſimo, initiis capitum minio ſplendentiſſimo pictis, continet פירוש PERUSC *commentarium* R. MOSIS, *filii* JOSUÆ ISAI, *filii* DAVIDIS in ספר חזאן בן יקטאן הנקרא יחיאל בן אוריאל SEPHER CHIZAN BEN JOKTAN HANNIKRA JECHIEL BEN URIEL, *librum Chizan, filii Joktan, dicti Jechiel Ben Uriel*.

Hic liber in Catalogo *Bibliothecæ Bodlejanæ* recenſetur ſub hoc titulo : *liber de Hai, filio Ioctan, autore Abu-Becro Ibn Topheil cum commentariis R. Moſis Narbonenſis ex Arabico*: & dicitur, eo contineri *expoſitio intentionis Abubecri, filii Alſaigh in libro ſuo de regimine Solitarii, nec non de poſſibilitate conjunctionis, ſeu communicationis cum Deo, autore Abuwalid Aben-rushd*, ideſt Averroe, *cum expoſitione Magiſtri Vidal, & R. Moſis Narbonenſis*. Eodem fere modo inſcribitur in Catalogo MSS. codicum *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis* num. DVIII. ſcil. *Hiſtoria Hai, filii Jokton*.

Bartoloccius autem part. II. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 830. habet חזאן *Chizan* viri nomen, & nonnullos tractatus philoſophicos eum ſcripſiſſe ait, ſuper quos AVERROES poſtulata quædam evulgaverit, converſa ex Arabico idiomate in Hebræum a *Moſe, filio Joſuæ Iſai, filii Davidis Narbonenſi*.

R. vero Sciabbathæus pag. 13. ſub בן יקטן *Ben Joktan* addit, eum vocari יחיאל בן אוריאל *Jechielem, filium Urielis*, quemadmodum vocatur etiam in noſtro codice; ejuſque librum in duas tribuit partes, quarum prior de *vita ſolitaria* agat; poſterior autem octo capitibus exponat, quomodo quis Deo conjungi poſſit; additis commentariis *Abu-Becr Ben Tophail*.

In codice *Warneriano Bibliothecæ Leidenſis* pag. 283. inſcribitur *Hiſtoria animalium, filii Joktan, vocati Jechiel, filii Uriel cum commentariis Abi Bicr, filii Tophail Hiſpani*.

Chriſtophorus denique Wolfius pag. 365. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* in voce חזאן בן יקטן *Chizan Ben Joktan* ingenue fatetur, ſe non aſſequi, quid ſibi velit חזאן *Chizan*, nihilque dubitat, *ſcriptorem, quem putavit Bartoloccius, Chimericum eſſe*. Pagina autem 13. in אבי יעפר אבן תופיל *Avi Jaaphar* (quem Hebræi dicunt *Abubecr*) *Ibn Thophail* exiſtimat, hunc Arabem Scriptorem epiſtolam, ſeu libellum compoſuiſſe de *Hai Ebn Joktan*, & ſub ejus Hiſtoria oſtendere voluiſſe, quomodo ex rerum inferiorum contemplatione ad ſuperiorum notitiam mens humana aſcendere poſſit. Et quia in fabuloſa hac narratione refertur, filium JOKTAN ſibi relictum, ab animali diſecto primum philoſophandi principium feciſſe, judicat, & quidem probabiliter, libellum in codice Warneriano *Hiſtoriam animalium*, idcirco appellatum fuiſſe : neque diſſentit, fuiſſe a Moſe Narbonenſi commentariis illuſtratum.

Quidquid ſit de voce חזאן *Chizan*, ſive ſit Scriptoris nomen, ſive etiam idem, quod *Hai*, aut pro *Hai* irrepſerit, id certum eſt, codicem noſtrum optimæ eſſe notæ, & lectionis. Habetur MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana* ex ſæpius laudato Bartoloccio.

Digitized by Google

Fol. 148. *pag.* 2. habetur, והשלמנו פירושנו זה ערב שבועות שנת תשע ומאה לפרט אלף הששי: *& complevimus expositionem nostram hanc vespere Scevuoth anno creationis* 109. *secundum minorem computationem, sexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1349.

Hæc *folio* poſtremo ſequitur initium Epiſtolæ ABU BECHER BEN JECHIEL TZAIGH, ſive TZIGH, aut SAIGH ut legit Wolfius, Scriptoris Arabis, לאחד מאחיו *ad unum ex fratribus ſuis*, inſcriptæ הפטירה Haphtiràh *diſceſſus*, quia agitur de diſceſſu, ſive potius de abductione animæ a rebus terrenis, & prophanis ad Deum. Non exſtat nomen interpretis; at Bartoloccius part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 4. exiſtimat eſſe R. CHAIIM, *filium* JUDÆ ABEN VIVASCH. Præter Bartoloccium vide Wolfium pag. 6. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, & Nicolaum Antonium in *Biblioth. Hiſpan. Vet.* Tom. II. pag. 235.

A *folio* 28. uſque ad finem deſiderantur initia capitum, quia exſcriptor in animo habebat ea minio, aliiſque coloribus diſtinguere, ut fecerat foliis antecedentibus, ſed morte præventus, vel oblivione, vel alia de cauſſa omiſit.

CODEX CXLI. *a.* V. 25.

Chartaceus, membranis paſſim inſertis, folia habens 123. multiplici exaratus characte, continet ביאור סודות הרמבן BIUR SODOTH HARAMBAN *explicationem myſteriorum legis Haramban*, ideſt R. MOSIS BEN NACHMAN uſque ad *Paraſciàh* בשלח BESCIALACH.

Fol. 37. adduntur טבעיות אבו אחמד TIVIIOTH ABU ACHMED *naturalia Abu Achmed*. Sunt commentarii Arabici *Abu Achmed* in libros *Phyſicorum* ARISTOTELIS, quos *R. Moſes Ben Tibbon* Hebræos fecit, & quorum exemplar MS. in *folio* exſtare Romæ in *Bibliotheca Medicea*, teſtatur Plantavitius n. 2.

Fol. 72. שאלות SCIALOTH *poſtulata* R. MOSIS NARBONENSIS ſuper BEN RASCIAD, ideſt AVERROEM cum adnotationibus in margine.

Scriba autem dicitur fol. 36. שמואל יצחק בירח אדר ראשון בעשרים ושבעה אחר אלף החמישי מאה ועשרים ושנים: *Samuel Iſaac die* 27. *primi Adar*, ideſt primæ Lunæ Februarii, *anno creationis* 5122. ideſt æræ Vulgaris 1362.

CODEX CXLII. *a.* V. 27.

Chartaceus, folia habens 261. characte exaratus *Raſci* nitido, & diſtincto, inſcribitur ביאור השמע טבעי BIUR HASSCEMAA TIVII *commentarius* in *libros* ARISTOTELIS *de phyſica auſcultatione*. Autor eſt ABEN RASCIAD, & quidem hæc eſt ejus magna expoſitio, ut dicitur in calce libri; interpres autem ex Arabico ſermone in Hebræum KALONYMUS, ut ibidem dicitur. Nam *fol.* 117. *pag.* 2. hæc habentur: והיתה השלמתו ביום שבת ראשון החדש רגב שנת תקסג לחשבון ישמעאלים תרח במדינת אישביליא ובבר יש לי אחר ביאור עשיתיו בעת הנערות והוא קצר וראיתי עתה לעשות זה הביאור יותר שלם: נשלם העתקת ביאור ספר השמע לבן רשד ביום יט אלול שנת עו לפרט והעתיקו החכם השלם קלונימוס בר קלונימוס: *completus eſt commentarius die Sabbathi, primo menſis Rageb, anno* 563. *ſecundum computationem Iſmaelitarum*, ideſt æræ Vulgaris 1186. *in provincia Hiſpali. Feci jam alium commentarium tempore meæ juventutis, qui eſt brevior; nunc conſtitui conficere hunc diffuſiorem. Interpretatio commentarii Ben Raſciàd in librum de Phyſica auſcultatione abſoluta eſt die* 19. *Elul*, ideſt Lunæ Auguſti, *anno creationis* 76. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1316. *Tranſtulit illum Sapiens perfectus R. Kalonymus, filius R. Kalonymi.*

Idem commentarius MS. exſtat etiam in *Bibliotheca Vindobonenſi, Bodlejana, Vaticana, & Regia Pariſienſi.*

Fol. 118. מה שאחר הטבע לארסטוטלים ביאור החכם הפילוסוף אבן רשד העתקת זרחיה בן יצחק הספרדי מעיר ברצילונה MAH SCEACHER HATTEVAA *libri Metaphyſicorum* ARISTOTELIS *cum commentariis ſapien-*

Digitized by Google

ſapientis Philoſophi ABEN RASCIAD, *ex interpretatione Zerachiæ, filii Iſaaci Hiſpani Barcellonenſis*. Caret fine. Sunt paſſim adnotatiunculæ in margine.

De hac *Zerachiæ, filii Iſaaci Hiſpani Barcellonenſis* interpretatione, ne verbum quidem apud Bartoloccium, & Wolfium.

CODEX CXLIII. *a.* V. 28.

Membranaceus, folia habens 16. charactere ſcriptus *Hebræo-Italo* admodum exili, mutilus principio, in quo primum שער השמים SCIAAR HASSCIAMAIM *porta Cæli*, ut eſt *fol.* 3. נשלם שער השמים NISCLAM SCIAAR HASSCIAMAIM *completa eſt porta Cæli*; liber, in quo agitur de *Dei, & rerum ſpiritualium exiſtentia, de Cælo, & Mundo, &c.* videturque ejus autor eſſe R. ISAAC ABEN LATEPH, qui apud Bartoloccium part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 911. & Wolfium part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 669. libellum confecit ejuſdem & tituli, & argumenti.

Poſtea *fol.* 3. מלאכת ההגיון MALECHETH HAHIGGAJON *opus Logicum* R. MAIMONIDIS.

Tum *fol.* 8. *pag.* 2. רוח חן RUACH CHEN, *ſpiritus gratiæ*, liber phyſicus, de quo in Codice CLIX.

Denique *fol.* 15. כבוד אלהים CHEVOD ELOHIM, *gloria Domini*, titulo deſumto ex cap. VII. com. 19. *Joſuæ*. Sunt philoſophica nonnulla a neſcio quo excerpta ex libro מורה נבוכים *Morèh Nevuchìm* MAIMONIDIS, adjectis in margine adnotationibus.

CODEX CXLIV. *a.* V. 29.

Partim Chartaceus, partim Membranaceus, foliis conſtans 147. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, ſed ubique tineis exeſus. Folia inſuper tranſpoſita ſunt, & confuſa: multa etiam deſiderantur, ut ordo rerum, quæ tractantur, vix percipi poſſit. Præfefert hunc titulum, שער השמים SCIAAR HASSCIAMAIM, *porta Cæli*; titulo deſumto ex cap. XXVII. com. 17. *Geneſeos*: agiturque de rebus naturalibus, nempe de metallis, lapidibus pretioſis, herbis, earumque virtute, de animalibus, de elementis, de homine. Tractantur etiam res Mathematicæ ex ALMAGESTO, & ex tractatu BEN RASCIAD de *Cælo*, & *Mundo*, ut videre eſt *fol.* 29. & deinceps. Quin ſermo eſt poſtremis foliis de *Dei unitate*, & rebus divinis ſecundum verba, & mentem R. MOSIS MAIMONIDIS.

Eſt profecto liber Philoſophicus R. GHERSON, *filii* SALOMONIS, Scriptoris ſæculi XIII. ſub titulo eodem שער השמים SCIAAR HASSCIAMAIM *porta Cæli*, in tres partes diſtinctus, in quarum prima habetur ſermo de quatuor elementis, rebuſque tum animatis, tum inanimatis, vento, aqua, igne, nive, grandine, arboribus, lapidibus &c. In ſecunda de *Aſtronomicis*, & quidem, teſte Bartoloccio, ex libris *Ptolemæi*, & *Avicennæ*, ut & de Cœlo, & Mundo ex *Averroe*. In tertia de rebus divinis, ex Maimonidis libro הנפש HANNEPHESC de *anima*, ut obſervavit R. Sciabbathæus.

CODEX CXLV. *a.* V. 30.

Chartaceus, foliis conſtans 88. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano* non ſatis diſtincto, cui eſt titulus ספר מערכת השמות SEPHER MAARECHETH HASSCEMOTH *liber ordinationis nominum Dei*: liber Kabbaliſticus, in quo

I. האחוד HAECHUD, *de Dei unitate*.

II. ספירות SEPHIROTH, de *numerationibus Cabbaliſticis*.

III. האדם HAADAM, de *Adamo*, *ejuſque peccato*.

IV. מעשה מרכבה MAASCEH MERCAVAH *opus quadrigæ*, ſcilicet de viſione currus Ezechielis.

V. עשיריות ASCIRIUTH, de *myſterio numeri denarii*.

VI. שביעיות SEVIIUTH, de *myſterio numeri ſeptenarii*.

VII.

Digitized by Google

VII. השם Hasscem, de *nomine Dei Tetragrammato*.

VIII. תפילות Tephilloth, de *precanibus*.

IX. הקדושה Hakkedusciah, de *ſanctitate*.

De autore vero nihil compertum.

In calce autem habetur: נשלמה כתיבת הזה הספר בעל יד משה שמואל דושקולא בתשעה ימים לירח מרחשון שנת קנט לפרט אלף הששי ליצירה: *abſoluta eſt ſcriptio hujus libri per manum Moſis Samuelis Doſcolà die* 9. *menſis Marcheſvan*, ideſt Lunæ Octobris, *anno creationis* 159. *ſecundum minorem computationem*, *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1399.

CODEX CXLVI. *a*. V. 31.

Partim chartaceus, partim membranaceus, folia habens 106. charactere ſcriptus *Raſcì* non ineleganti, hunc in fronte geſtat titulum, ספר אורים להחכם ר' חסדאי קרשקש, vel קרישקאש ut ſcribit Wolfius, Sepher Urim Lehachacham Rabbi Chasdai Kresckasc, *liber luminum ſapientis R. Chaſdai Kreſkàs*. Autor ſcil. eſt R. Chasdai, *filius* Abrahami, *filii* R. Chasdai, *filii* R. Judæ Chasdai Kreskas *Hiſpanus*, qui ſecundum Abrahamum Zachutum in *Juchaſin* obiit Cæſarauguſtæ anno *Mundi* 140. ſecundum æram minorem, ideſt *Chriſti* 1380. & de quo multa obſervat Bartoloccius part. II. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 851. Scripſit ספר אור יהוה Sepher or Adonai, *librum luminis Dei*, ſive, ut habetur in noſtro codice, *fol.* 1. ספר אורים Sepher Urim, *librum luminum*; nam *fol.* 3. poſt præloquium inſcribitur etiam אור יהוה Or Adonai, *lumen Dei*. Ab aliis appellatur etiam נר מצוות Ner Mitzvoth, *lucerna præceptorum*, ut eſt apud Wolfium pag. 378. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*, qui exiſtimat eundem eſſe, ac אור תורה Or Torah, *lux legis*, quem Bartoloccius tanquam diſtinctum recenſet loco citato ſuæ *Bibliothecæ Rabbinicæ*. Differitur in eo de *lege Divina*, *ejuſque dignitate*, & *perpetuitate*, de *Deo*, *ejuſque providentia*, de *libero arbitrio*, de *ultimo hominis fine*, *Mundi creatione*, *animi immortalitate*, *mortuorum reſurrectione*, *metempſychoſi*, de *pueris nondum rationis uſum adeptis*, num *Mundus futurus ſit æternus*, num *unus*, an *plures*, num *Cæleſtes orbes anima conſtent*, & *aliquam in homines habeant poteſtatem*, & *an ſit res una*, *& eadem intellectus*, *intelligens*, *& intellectum*.

Corrigendus itaque Spizelius in *Indice Cæſareo* pag. 72. exiſtimans, hunc librum eſſe commentarium in *Morèh Nevuchìm* Mosis Maimonidis: ac fruſtra ejus defenſionem ſuſcipit Wolfius citato loco *Bibliothecæ Hebrææ*. Ut enim capta occaſione defendat *Chaſdai* aliquibus in locis Doctrinam *Morèh Nevuchim*, appellari tamen non poteſt ejus liber *commentarius* in *Morèh Nevuchìm*.

In fine notatur annus, quo codex ſcriptus fuit: והיתה השלמה למאמרים בחדש זיו שנת קעו לפרט אלף הששי ליצירה: *abſoluti ſunt tractatus menſe Ziu*, ideſt Aprili, *anno creationis* 170. *ſecundum minorem computationem*, *ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1410.

Eundem codicem MS. ſervat *Bibliotheca Regia Pariſienſis*, ut legimus in ejus catalogo Pariſiis edito 1739. & *Vindobonenſis* num. LIX. ut nos docet loco citato Chriſtophorus Wolfius.

CODEX CXLVII. *a*. V. 32.

Chartaceus, exceptis prioribus ſex foliis, quæ ſunt membranacea, folia habens 150. vario ſcriptus charactere, & principio, atque fine mutilus.

A *fol.* 1. uſque ad 7. agitari videtus quæſtio, *quomodo Scriptura tribuat Deo membra corporea*; & ſunt adnotationes in margine.

A *fol.* 7. uſque ad 60. ספר הדרושים הטבעיים חברו החכם אבו אלוליד בן רשד ועמו דרושים טבעיים להחכמים: Sepher Hadderuscim Hattiviim Chibbero

Digitized by Google

BERO HACHACHAM ABU ALULID BEN RASCIAD VEIMMO DERUSCIM TIVIIM LEACHACHAMIM *liber perquiſitionum naturalium, quem compoſuit ſapiens Abu Alulid Ben Raſciàd, & cum eo perquiſitiones naturales ſapientum*, præcipue vero *R. Moſis, filii R. Joſuæ Iſai, filii Davidis Narbonenſis*. Habetur in eo ſermo de materia prima, ceteriſque rerum naturalium principiis. Hebræum fecit R. KALONYMUS philoſophus.

Exſtat MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana* ex Bartoloccio part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 13.

Fol. 61. מאמר לאבן רשד מעצם גלגל MAAMAR LEABEN RASCIAD MEETZEM GALGAL, *tractatus* ABEN RASCIAD *de ſubſtantia orbis cæleſtis*, interprete *Elia Hebræo*. Foliorum ſeries eſt aliquantulum perturbata. Eiuſdem in *Bibliotheca Vaticana* mentionem facit Bartoloccius citato loco pag. 14.

Fol. 102. *pag.* 2. hæc habentur: נשלם פירוש המאמר מעצם הגלגל ובו נשלם פירוש הדרשים הטבעיים בחדש אדר שני בחמישי: *abſoluta eſt expoſitio tractatus de ſubſtantia Orbis Cæleſtis, & cum ea abſoluta eſt expoſitio perquiſitionum naturalium, menſis Adar ſecundi*, ideſt Lunæ ſecundæ Februarii, *die quinto*.

Eodem *folio* 102. eademque *pagina* incipit de materia prima alter מאמר לחכם אבו אלא קאסם בן אדריס: *tractatus ſapientis* ABU AL KASAM BEN ADRIS, de quo nihil ſcriptum apud quempiam invenimus.

Fol. 105. *pag.* 2. de eadem materia prima tractatus לשופט המעלה אבו גאעפר בן סבאק *Judicis excellentis* ABU GAAPHAR BEN SBAK. Et hic autor nobis ignotus.

Fol. 107. *pag.* 1. tractatus *ſapientis* ABU AL KASAM BEN ADRIS de צורות TZUROTH *formis rerum creatarum*.

Fol. 109. uſque ad finem: ספר אותות השמים SEPHER OTHOTH HASSCIAMAIM *liber ſignorum Cæli*, ideſt tractatus de *meteoris*, compilatus ex operibus ARISTOTELIS a SAMUELE BEN JUDÆ ABEN TIBBON.

Sunt in margine adnotatiunculæ, quandoque etiam Latinæ; & circuli Aſtronomici. In fine deſiderantur nonnulla folia.

MS. habuit etiam Bartoloccius, ut ipſemet teſtatur part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 393.

CODEX CXLVIII. *a.* V. 33.

. Chartaceus, charactere ſcriptus *Raſci* admodum exili, & compacto, mutilus principio, folia habet 187. Sunt ספרי מדות האיטיקא SIPHRE MIDDOTH, ſeu HAETIKA *libri Ethicorum Ariſtotelis* ex Arabico ſermone in Hebræum converſi a *Don Meir, Medico Regis Caſtiliæ* anno *Mundi* 5165. *Chriſti* 1405. & a R. *Joſepho Scem Tou Aben Scem Tou* commentariis illuſtrati. Exſtant MSS. etiam in *Muſeo* Bartoloccii, in *Bibliotheca Bodlejana*, inter codices *Mareſchalli* num. V. & inter codices *Pokokii* num. CX. teſte Wolfio pag. 221. part. I. *Bibliothecæ* Hebrææ, & in *Bibliotheca Pariſienſi*.

CODEX CXLIX. *a.* V. 34.

Chartaceus, charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, lectu perdifficili, conſtat foliis 121. Eſt primo loco ביאור ספר טביקים והוא ספר הנצוח BIUR SEPHER TOVIKIM VEHU SEPHEE HANNITZUACH *expoſitio libri Topicorum, qui dicitur victoria*. Multæ ſunt adnotationes in margine, *Hebrææ* non ſolum, ſed etiam Latinæ.

Fol. 87. hæc habentur: נשלם ביאור ספר טביקים לאריסטוטלים והעתקתיו מלשון הגרי אל לשון עברי אני קלונימוס בן מאיר ונשלמה העתקתי בכג לירח אלול בשנת שביעים ושלש לפרט האלף הששי ליצירה: *completa eſt expoſitio libri Topicorum Ariſtotelis, & tranſtuli illam ex lingua Arabica in Hebræam ego Kalonymus, filius R. Meir, & completa eſt interpretatio mea die* 23. *Lunæ Elul*, ideſt Auguſti, *anno creationis* 73. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*,

Digitized by Google

narii, ideſt æræ Vulgaris 1313.

Fol. 88. ביאור ספר הטעאה לארסטוטליס BIUR SEPHER HATTAAAH *expoſitio libri de fallaci argumentatione* ARISTOTELIS. Sunt & hìc adnotationes in margine tum Hebrææ, tum Latinæ.

Fol. autem 120. *pag.* 2. נשלם ביאור ענייני ספר טוביקים לארסטוטליס והעתקתיו אני קלונימוס בר׳ קלונימוס בר׳ מאיר ונשלמה העתקתי בחמשה ימים לירח תשרי בשנת שבעים וארבע לפרט: *abſoluta eſt expoſitio rerum, quæ ſunt in libro Topicorum Ariſtotelis, & tranſtuli eam ego Kalonymus, filius Kalonymi, filii R. Meir, & translatio mea confecta eſt die* 5. *menſis Tiſrì*, ideſt Lunæ Septembris, *anno creationis* 74. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1314. Omiſerunt hanc interpretationem R. *Kalonymi* in ſuis Bibliothecis Rabbinicis Bartoloccius, & Wolfius.

Et *fol.* 121. אני נהנאל בר׳ מתתיה כתבתי זה הספר אשר יש ספר נצוח וספר הטעאה לעצמי וסיימתיו ביום כח לחדש אדר שנת מאה והשעים וחמש לפרט אלף הששי ליצירה: *ego Nathanael, filius R. Matthathiæ ſcripſi hunc librum, qui eſt liber victoriæ, & librum de fallaci argumentatione, in uſum meum, & abſolvi illum die* 28. *menſis Adar*, ideſt Lunæ Februarii, *anno creationis* 195. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1435.

CODEX CL. *a.* V. 35.

Membranaceus, foliis conſtans 101. Charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano* cum punctis vocalibus, & duplici columna, paſſimque literis minio diſtinctis, duos complectitur tractatus philoſophicos; primum אבו אחמד אלגזלי ABU ACHMED ALGOZALI cum adnotationibus R. *Judæ Salomonis, filii Nathan*, cujus etiam præfatio acceſſit, & inſcribitur כוונות הפילוסופים CHAVVANOTH HAPPILOSOPHIM *opiniones philoſophorum* tum circa הגיוניות HEGHIONIOTH *Logica*, & ab initio eſt arbor *Porphyriana*: tum circa אלהות ELAHUTH *Divinitatem fol.* 25. tum circa טבעיות TIVHOTH *naturalia fol.* 72. *pag.* 2.

Fol. autem 97. hæc leguntur: .. אני כתבתי אל עצמי זה ספר כוונות הפלוסופים מעתקת החכם ר׳ מאנישתרי בנגודאש נתן וסיימיו בחדש אייר שנת מאה וארבעים ואחד לפרט בששה ועשרים לספירה הה זה יו׳: *ego... ſcripſi in uſum meum hunc librum Chavvanoth Philoſophim ex exemplari ſapientis R. Magiſtri Bengudàs Nathan, & abſolvi illum menſe Jar*, ideſt Aprili, *anno creationis* 141. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1381. *die* 26. * *Sephiràh, ideſt die* 16. Librarii nomen arte deletum fuit.

Alter tractatus *fol.* 97. *pag.* 2. ספר עין משפט הדרושים כפי דעת לארסטוליס לאבו ישמעאל פרבי והם ששים דרושים העתיקו מהגרי לעברי טודרוס בן משלם בן דוד טודרוסי בהגיעו לשנת העשרים SEPHER EN MISCPAT *liber oculus Judicii, in quo* 60. *perquiſitiones naturales ad mentem Ariſtotelis comprehenduntur, autore* ABU ISMAELE PHARABI philoſopho Iſmaelita. *Interpretatus eſt eum ex lingua Arabica in Hebræam Todròs, filius Meſciullam, filii Davidis Todrosì, cum attingeret annum vigeſimum*. Sunt ubique adnotationes in margine, ſed alterius manus.
Idem liber reperitur MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ex Bartoloccio part. II. *Bibliothecæ Rabbinicæ*. pag. 859.

Quid igitur Chriſtophorus Wolfius pag. 8. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* ſuggillavit Julium Bartoloccium, quod *inſolenti*, (ejus verbis utor) *metamorphoſi* recenſuerit ſub nomine *Abu Iſmael Pharabi* librum עין משפט EN MISCPAT *oculus judicii*; quem ipſe nullius exemplaris fultus autoritate adſcribendum exiſtimavit *Abunaſari Alpharabio*? Confirmat enim egregie Taurinenſis codex ſententiam Bartoloccii, & conſonus plane eſt *Vaticano* ab eodem in ſua *Bibliotheca Rabbinica* allato.

* ספירת *Sephirah* eſt intervallum dierum quinquaginta inter Paſcha, & Pentecoſten.

CO-

Digitized by Google

CODEX. CLI. *a.* V. 36.

Membranaceus, foliis conſtans 46. mutilus principio, & fine, eſt TEPHILLAH *ordo precum* ſecundum Hebræorum Germanorum ritus.

CODEX CLII. *a.* V. 37.

Chartaceus, folia habens 139. charactere ſcriptus *Raſcì*, mutilus principio, & fine, in quo primum eſt elucidatio Cabbaliſtica *Legis* autore RAMBAN, ideſt R. MOSE, *filio* NACHMAN. *Folio* etenim 31. legitur נשלמו רזי הרמב"ן NISCLEMU RAZE HARAMBAN, *completa ſunt myſteria Haramban*.

Poſtea *fol.* 33. ספירות SEPHIROTH, *numerationes Cabbaliſticæ*. &

Fol. 101. Nonnullæ explicationes *Legis* excerptæ ex libro ZOHAR: incipiunt: ויהי כבא אברם מצרימה וכול

CODEX CLIII. *a.* VI. 15.

Chartaceus, inſertis paſſim membranis, folia habens 192. charactere ſcriptus quadrato ſatis nitido, & perpolito, mutilus principio; in quo primum ſeptem tractatus על הרפואה AL HAREPHUAH *de medicina*, autore ABU ACHMED, *filio* ABRAHAM, *Medico Arabe*, in linguam Hebræam ab Anonymo interprete translati. Eſt ab initio index omnium המאמרים *tractatuum*, & שערים *capitum*, quibus ſinguli conſtant tractatus: ſed non incipit, niſi a שער השמני *capite octavo* tractatus tertii.

Habetur idem liber MS. etiam in *Bibliotheca Vaticana*, teſte Bartoloccio pag. 2. part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ*.

Fol. 162. *pag.* 2. incipit tractatus ISAACI, *filii* SALOMONIS הקדחות HAKKADDACHOTH *de febribus*. Et hic mutilus principio. Fit enim initium a שער השני *capite ſecundo*.

In fine tractatus *fol.* 189. *pag.* 2. hæc leguntur: נשלם מאמר יצחק ובזה השער התשעי נשלמו חילוקי החולייס הכוללים לנוף: *completus eſt tractatus Iſaaci, & in hoc capite nono completi ſunt varii morbi univerſales corporis*. Nuſquam typis conſignatum fuiſſe hunc librum, aſſerit Bartoloccius pag. 924. part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ*. V. codicem CLV.

Poſtea eadem *pagina* ſubjicitur, תם הספר ונשלם על ידי יהושע בר' שלמ"ה הראש משפחת הענים יחיים: *abſolutus eſt liber, & completus per manus Joſuæ, filii R. Salomonis Haroſc, ex humili familia Jachiim*.

Fol. 190. מראות השתן MAROTH HASSCIATHAN *inſpectiones urinæ*; ideſt de ratione cognoſcendi morbos ex inſpecta urina, JOSEPHI, *filii* ASTAK. Incipit: אמר יוסף בן אסתאק צריך מי שרוצה וכול: Bartoloccius, & Wolfius legunt אספאק *Aſpak*. Septendecim traduntur rationes inſpiciendi urinam.

MS. reperiri etiam in *Bibliotheca Vaticana*, diſcimus ex Bartoloccio *pag.* 798. part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ*.

CODEX CLIV. *a.* VI. 16.

Chartaceus, conſtans foliis 279. charactere ſcriptus quadrato admodum exili, in quo

Fol. 1. Eſt index aliquot medicamentorum.

Fol. 9. Uſque ad *fol.* 40. multa diſputantur de rebus medicis: aſt deſideratur initium, & autoris nomen.

Fol. 41. Explicantur nonnullæ voces Arabicæ, quæ in libris medicis reperiuntur.

Fol. 43. כחות הסמים והמזונות CHOCHOTH HASSAMIM VEHAMMEZONOTH *virtutes aromatum*, & *alimentorum*, ſine autoris nomine.

Fol. 56. השתנים ממורה הרופא המומחה ממסילנו HASSCETHANIM *de urinis per* DOCTOREM MEDICUM HAMUMACHAH DE MESILANO; de quo nihil eſt compertum.

Fol. 60. Alter medicamentorum index.

Fol. 62. Commentarii R. MOSIS, *filii* EVED ELOHIM *Iſraelitæ* in *Aphoriſmos* HIPPOCRATIS. Incipiunt: אמר הרב הגדול משה בן עבד אלהים הישראלי וכול:

Digitized by Google

וכול: Iidem reperiuntur MSS. etiam in *Bibliotheca Leidenſi* ſub eodem autoris nomine.

Wolfius pag. 884. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* exiſtimat, MOSEM, *filium* EVED ELOHIM, eundem eſſe, ac MOSEM AUDALLAM CORDUBENSEM, qui multa Arabice ſcripſit de medicina, ut conſtat ex ejus MSS. codicibus, qui reperiuntur in *Bibliotheca Scorialenſi*, & *Vaticana*.

Meminit libri *Aphoriſmorum* HIPPOCRATIS cum commentariis Hebræis etiam Spizelius in *Bibliotheca Cæſarea*, & Bartoloccius part. I. pag. 423. in *Bibliotheca Vaticana*; aſt פלוני אלמוני *Anonymo autore*.

Fol. autem 86. hæc adduntur, ex quibus dignoſcitur, & *Moſem filium Eved Elohim* Arabice ſcripſiſſe, & ejus Hebræum interpretem fuiſſe *Moſem*, *filium Samuelis Tibbon*; נשלם המאמר השביעי מפירוש פרקי אבקראט והעתיקו מלשון הגרי ללשון עברי החכם ר׳ משה בן החכם ר׳ שמואל בן תבון והשלים העתקהו בחדש טבת ביום כו׳ שנת חמשת אלפים ושמנה עשר לבריאת העולם: *abſolutus eſt tractatus ſeptimus commentarii in Aphoriſmos Hippocratis, & tranſtulit eum ex lingua Arabica in Hebræam Sapiens R. Moſes, filius Sapientis R. Samuelis, filii Tibbon, & perfecit translationem ſuam menſe Teveth*, ideſt Decembri, *die* 26. *anno creationis* 5018. ideſt æræ Vulgaris 1258.

Fol. 90. תועלות המים TOALOTH HAMMAIM *utilitates aquæ*, ſcilicet de commodis, quæ in uſu artis medicæ proficiſcuntur ex potu aquæ ſive frigidæ, ſive calidæ, abſque autoris nomine.

Fol. 93. *pag.* 2. De multis corporis infirmatibus, earumque remediis.

Fol. 113. משיחות לכל נגע MESCIACHOTH LECHOL NEGAA *de unguentis pro quolibet vulnere*.

Fol. 119. *pag.* 2. Index alphabeticus vocum Arabicarum, quæ ſunt in libris medicis, earumque Hebræa explicatio.

Fol. 124. *pag.* 2. מזרכת מה שבלל חבור קטן מאישהרי נואן נאקמי *ſyllabus rerum, quæ continentur in libello* MAGISTRI GOEN GAKMI.

Fol. 127. & quæ ſequuntur uſque ad *fol.* 132. extra locum ſuum poſita ſunt ab eo, qui codicem ultimo compegit; ſpectant enim ad tractatum de *vulneribus*, ſive de *unguentis* משיחות.

Fol. 132. סוד המלאכה SOD HAMMELACHAH *arcanum operis*, liber medicus GOEN GAKMI, ſive KAKMI, utroque enim modo ſcribitur. De hoc medico Scriptore ne verbum quidem apud quempiam invenimus.

Fol. 176. גרדון קצר GORDON KATZER, *Gordon brevis*. Eſt opus BERNARDI GORDONII Medici, & profeſſoris Academiæ Montiſpeſſulanæ celeberrimi, qui obiit anno *Chriſti* 1305. ut refert Mangetus pag. 494. Tom. II. *Bibliothecæ Scriptorum Medicorum*, inſcriptum *Lilium Medicinæ*, in compendium redactum, & ex lingua Latina in Hebræam converſum a DON GOYET NATHAN, Hebræo Scriptore nobis prorſus ignoto. Integrum ejus opus ſecundum numerum ſeptenarium *foliorum lilii* in ſeptem libros diviſum, prodiit MS. *Montiſpeſſuli* anno *Chriſti* 1300. Et exemplar ejus pariter MS. ſervatur nunc in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

Fol. 224. *pag.* 2. uſque ad *fol.* 233. ſunt nonnulla ſpectantia ad *anatomen*, ſine ordine a neſcio quo collecta.

Fol. 233. גדרי הרפואה GHIDRE HAREPHUAH *definitiones medicinæ*. Incipiunt הקדחת היא חום וכול: *febris eſt calor* &c.

Fol. 235. *pag.* 2. השאלות HASSCEALOTH *quæſtiones medicæ* יוחנן בן עסכר JOCHANAN, *filii* ASCHER, Medici Hebræi prorſus ignoti.

Fol. 239. ספר המבוא נקרא יובנאסי SEPHER HAMMAVO NIKRA JOVANASI, *liber introductio dicta Jovanasi*, ſive *Johannitii*, ut aliis placuit. Eſt introductio לספר גלינוס הניקרא טיגני *in librum Galeni dictum Teghni*, ideſt *artem parvam*, interprete *Johannitio*, ideſt *Chanin*,

Digitized by Google

Chanin, ſive *Chanen*, *filio Iſaaci*. כנין *Chanìn* etenim, *filium Iſaaci*, & יובנאסי *Jovanasì* unum, eundemque eſſe Scriptorem, multis probat Wolfius pag. 275. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*. Mangetus autem in *Bibliotheca Scriptorum Medicorum* Tom. II. pag. 772. vocat *Humain*, & Nicolaus Antonius in *Bibliotheca Hiſpanica veteri* Tom. II. pag. 239. effert plenius, *Abu Said Honain Ibn Iishagel Abedi*; eumque ait ſub Alphonſo X. anno *Hegiræ* 656. ideſt *Chriſti* 1278. Hiſpali floruiſſe. Typographi errore apud Bartoloccium part. I. pag. 701. pro *Chanin Ben Iſaac* eſt *Chajim Ben Iſaac*. Hujus meminit R. Moſes Ægyptius in *Epiſtola* ad Samuelem Aben Tibbon.

Eadem introductio MS. exſtat etiam in *Bibliotheca Cæſarea*, teſte Spizelio, & *Regia Pariſienſi*, ut liquet ex ejus catalogo; ac Latine edita fuit *Venetiis* 1487. in *fol.*

CODEX CLV. *a.* VI. 17.

Partim Chartaceus, partim membranaceus, folia habens 298. charactere exaratus *Raſcì* craſſiore, inſcribitur ספר הקדחות SEPHER HAKKADDACHOTH *liber de febribus* ISAACI ISRAELITÆ, ut eſt in fine, נשלם ספר הקדחות ליצחק הישראלי *completus eſt liber de febribus Iſaaci Iſraelitæ*. Fuit ISAAC ISRAELITA Doctor in jure Hebræorum, & medicus inſignis, ut tradit autor *Scialſceleth Hakkabbalàh* pag. 40. Deſideratur initium. Sunt aliquando adnotatiunculæ in margine.

Exſtat hic liber *de febribus* Latine in Opere *de febribus* Venetiis edito 1576. Memoratur etiam a Mangeto pag. 34. Tom. III. *Bibliothecæ Scriptorum Medicorum*, & Hebraice MS. ſervatur in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*.

CODEX CLVI. *a.* VI. 18.

Chartaceus, foliis conſtans 213. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, in quo ביאור הפילוסוף אבן רשד לספר האותות BIUR HAPPILOSOPH ABEN RASCIAD LASSEPHER HAOTHOTH *commentarius Philoſophi* ABEN RASCIAD, ideſt AVERROIS, *in librum Meteororum Ariſtotelis*, ut eſt *pag.* 2. *fol.* 45. ubi paucis interjectis hæc adjiciuntur; והיתה השלמה כב ימים לחדש ניסן רכט לפרט: מאיר בר יצחק הכותב וכתבתיו לר משה קשטליון פה עיר ווילה: *& completus eſt liber die* 22. *menſis Niſan*, ideſt Lunæ Martii, *anno creationis* 229. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1469. *Meir*, *filius R. Iſaaci ſcriba; & ſcripſi eum in uſum R. Moſis Kaſtaliòn hìc in urbe Vaila*.

Fol. 46. ספר איגרת בעלי חיים SEPHER IGGHERETH BAALE CHAJIM *liber*, *epiſtola animalium*; liber, in quo homo, feræ, jumenta, aves, reptilia ſimul colloquuntur, & vires, virtutes, vitia, proprietates, & natura ſingulorum explicantur.

Buxtorfius Pater in ſua *Bibliotheca Rabbinica* ſcribit, hunc librum translatum primo fuiſſe ex Græco idiomate in Arabicum, poſtea ex Arabico in Hebræum a R. *Kalonymo*. Buxtorfius autem Filius, qui in *appendice* juxta catalogum codicum Hebræorum ſibi ab *Antonio Legero Pedemontano* communicatum refert hujus libri titulum, putat ex Græco in Arabicum fuiſſe converſum ab *Abù Siphè*, & ex Arabico in Turcicum a *Laamì Abì*, poeta Sultani Solymanni, ab eodemque in Hebræum. Quos inter ſe ita conciliat Bartoloccius part. IV. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 358. ut Buxtorfius Pater R. KALONYMUM interpretem dixerit ex Arabica lingua in Hebræam, tacuerit interpretem ex Græca in Arabicam; Buxtorfius autem Filius aperuerit poſterius, reticuerit prius. Ipſe autem Bartoloccius recenſet inter פלוני אלמוני *Peloni Almoni*, ideſt inter *Scriptores Anonymos*, parte eadem IV. pag. 287. & pag. 358. nihil dubitat aſſerere, KALONYMUM ex Græco in Arabicum idioma tranſtuliſſe, quamvis ingenue

Digitized by Google

fateatur, se librum nusquam vidisse.

Plantavitius sibi non constare scribit num. 16. ex qua lingua, aut a quo autore hæc interpretatio adornata sit.

Wolfius denique Hebræam putat factam Epistolam ex Arabico exemplari a R. KALONYMO, *filio* KALONYMI.

In nostro codice dicitur tantum KALONYMUS interpres; ita enim incipit, אמר קלונימוס מעתיק זה הספר וכול: Ex qua vero lingua transtulerit, non dicitur. Litera præterea manca est, & mutila fine.

Fol. 124. *pag.* 2. incipit liber כוזרי CHUZARI, sive COSRI, charactere scriptus quadrato, sed carens initio. Desiderantur enim duo integri מאמרים *tractatus*; & tertius incipit ab his verbis prope suum finem אמר הכוזרי לא ראיתי ולא שמעתי וכול: Caret etiam fine. Folia præterea confusa sunt, & perturbata, ignorantia ejus, qui codicem compegit, ut vere dici non possit, quæ in eo desiderentur.

Fol. 186. explicatio מלות זרות MILLOTH ZAROTH *vocum exoticarum*, quæ sunt in *Morèh Nevuchìm* R. MOSIS MAIMONIDIS, per *Samuelem*, *filium Judæ*, *filii Tibbon*. Et hìc perturbata sunt folia; inserta *folio* 197. epistola MOSIS MAIMONIDIS ad Samuelem Tibbon de translatione sui libri מורה נבוכים *Morèh Nevuchìm*.

CODEX CLVII. *a.* VI. 21.

Membranaceus, folia habens 123. charactere scriptus *Rasci* satis nitido, inscribitur המאמר הראשון מן השמע הטבע לארסטוטליס ביאור הפילוסוף אבו אלוליד בן רשד הקרטבי העתקת זרחיה בן יצחק מן הערבי אל העברי: *tractatus primus de Auscultatione Physica* ARISTOTELIS *cum commentariis Philosophi* ABU ALULID BEN RASCIAD, idest *Averrois Cordubensis*, *ex interpretatione R. Zerachiæ*, *filii Isaaci Hispani ex lingua Arabica in Hebræam*.

Fol. autem 91. hæc habentur: נשלמה העתקת ספר השמע הטבעי מביאור הפילוסוף הגדול בן רשד ונעתקה לר יחיא בר צדקיה וזה היה במדינה רומא העיר הגדולה מהעתקת ר זרחיה בן יצחק הספרדי שנת נד לפרט לאלף הששי לבריאת עולם: *absolutum est exemplar libri de Physica auscultatione cum commentariis Philosophi magni Ben Rasciàd, & transcriptum est in usum R. Jachiæ, filii R. Sedeciæ, & hoc Romæ urbe magna, ex exemplari R. Zerachiæ, filii Isaaci Hispani anno creationis* 54. *secundum minorem computationem, sexti millenarii*, id-est æræ Vulgaris 1294.

Hæc interpretatio nondum lucem aspexit; nisi forte ZERACHIAS BEN ISAAC sit *Anonymus Hispanus*, quem libros *Physicorum* ARISTOTELIS ex Arabico sermone in Hebræum transtulisse, scribit Wolfius pag. 229. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*.

Sequitur *fol.* 92. המאמר הראשון מספר הנפש לארסטוטליס העתיק זרחיה בן יצחק הספרדי מלשון ערבי אל לשון עברי מהעתקת חנין: *tractatus primus libri de anima* ARISTOTELIS: *transtulit Zerachias, filius Isaaci, Hispanus, ex lingua Arabica in Hebræam, ex interpretatione Chanim*, sive *Isaaci, filii Chanin*, aut *Chonanim*, quem Arabice interpretatum fuisse opera ARISTOTELIS, testatur *Moses, filius Maimonis* in Epistola ad R. Samuelem Ben Tibbon. Neque etiam hujus interpretationis ullam fecere mentionem in suis Bibliothecis Hebræis Bartoloccius, & Wolfius. Imo uterque *Anonymum Hispanum* interpretem appellat.

Fol. 115. hæc habentur: השלמת מה שהעתיק יצחק בן חנין מזה המאמר שהעתיק אבי עיסי בן יצחק מן האשורי אל לשון ערבי: *complectum est id, quod transtulit Isaacus, filius Chanin; exinde tractatus, quem transtulit Abì Isì, filius Isaaci, ex lingua Assyriaca in Arabicam.* Hic autem tractatus est ספר מהות הנפש SEPHER MEHUTH HANNEPHESC, *liber de essentia animæ* ABUNASARIS ALPHARABI, ut in fine est ejusdem tractatus: נשלם המאמר במהות הנפש לאבו

: לאבו נצר אלפארבי *abſolutus eſt tractatus de eſſentia animæ Abunaſaris Alpharabì*. Quis autem ex idiomate Arabico in Hebræum converterit, non dicitur, neque nos definire audemus. Sciabbathæus quidem apud Wolfium pag. 8. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* ab ANTOLIO translatum affirmat. Bartoloccius autem pag. 5. part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ* in voce אבונצר *interpretem* vocat *Anonymum*; pag. vero 824. part. II. ſui oblitus, ſtatuit R. ZERACHIAM HALLEVI, quem dubitat eundem eſſe, ac R. ZERACHIAM HISPANUM; additque MS. reperiri eundem librum in *Bibliotheca Vaticana*. Bartoloccio aſſentitur Wolfius part. I. Bibliothecæ Hebrææ pag. 362. Exſtat MS. etiam in *Vindobonenſi* ſecundum Neſſelii Catalogum num. LXX.

In-Octavo.

CODEX CLVIII. *a*. II. 15

Membranaceus, *folia habens* 147. charactere exaratus *Hebræo-Hiſpano*, & literis paſſim minio pictis, triplicique columna, inſcribitur שערי רבי יצחק מדורא SCIAARE RABBI ITZCHAK MIDDURA *portæ* RABBINI ISAACI DURENSIS, qui claruit anno *Chriſti* 1334. ideſt אסור והיתר ISSUR VAHETHER *de vetitis*, & *licitis* ad cibum pertinentibus, cum commentariis R. SALOMONIS LURIÆ. Prodiere *Lublini* in fol. ſub titulo עטרת שלמה ATERETH SCELOMOH *Corona Salomonis* anno *Mundi* 359. ideſt *Chriſti* 1599.

Fol. 99. Hæc habentur: תם ונשלם האסור והיתר אשר חברו הרב ר יצחק בן דורא: אני הוא הכותב אהרון בר יעקב: *abſolutus eſt liber* אסור והיתר *de vetitis, & licitis, quem compoſuit Rau R. Iſaac Durenſis. Ego ſcriba Aaron, filius Jacobi*.

Poſt hæc eſt index capitum libri, & *fol.* 100. legitur: סליקו הסימנים יום ה יא שבט שנת העשט פה אליכסנדריא: *abſoluta ſunt capita libri die quinto* XI. *menſis Scevat*, ideſt Lunæ Januarii, *anno creationis* 279. *ſecundum minorem computationem*, ideſt æræ Vulgaris 1519. *Alexandriæ*.

Fol. 101. ברכות מהרם BERACHOTH MEHARAM *benedictiones* HARAM, ideſt R. MEIR ROTENBURGENSIS, ut dicitur in fine *folii* 128. סליקו ברכות מהרם *completæ ſunt benedictiones Haram*; liber rationem præcipiens *precandi, & benedicendi*. Minus recte in *Theatro Anonymorum Placciano* pag. 687. explicatur cumpendium illud literarum מהרם per מהרבי משה *Rabbinum Moſem*. Eſt enim intelligendus RABBINUS MEIR ROTENBURGENSIS; quod ante nos notavit etiam Wolfius pag. 1272. part. II. *Bibliothecæ Hebrææ*; & patet apertiſſime ex indice alphabetico *Scriptorum* R. Sciabbathæi in שפתי ישנים *libro*, quem inſcripſit SCIPHTHE JESCENIM, *labia dormientium*.

Fol. 129. הלכות נדה HILCOTH NIDDAH *deciſiones de muliere menſtruis polluta*, R. ISAACI DURENSIS. Has MSS. reperiri etiam in *Bibliotheca Vaticana*, tradit Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 898. & in *Bibliotheca Regia Pariſienſi*, diſcimus ex ejus catalogo.

CODEX CLIX. *a*. II. 32.

Chartaceus, folia habens 292. vario ſcriptus charactere Rabbinico, multis conſtat partibus.

Fol. 1. כתב תוכחת מוסר ששלח הרב רבינו שלמה בן אדרת לקהלת פרובינצא: *Scriptura caſtigationis moralis, quam miſit* RAU RABBENU SALOMON, *filius* ADDERETH, *ad Synagogam Provinciæ*: ideſt Epiſtola R SALOMONIS, *filii* ADDERETH, ſive ut legit Wolfius, ADRATH, *Hiſpani Barcinonenſis*, qui floruit anno *Chriſti* 1280. ad Hebræos Provinciæ, qua eos reprehendit, quod neglecto legis, & linguæ Hebrææ ſtudio ad Philoſophiam, & linguam Latinam

Digitized by Google

tinam unice incumbant. Nulla fit hujus epiſtolæ mentio in *Bibliothecis Rabbinicis*, quæ uſque adhuc prodierunt.

Fol. 3. כתב התנצלות ששלח ר׳ ידעיה בן אברהם בדרשי אל הרב הגדול ר׳ שלמה בן אדרת על עניני חכמורת חצוניות בפרובינצא *Epiſtola Apologetica, quam miſit* R. Jedaaiah, *filius* Abrahami Bedersensis (qui floruit anno *Chriſti* 1293. vulgo dictus Happenini) *ad Rau magnum R. Salomonem, filium Addereth de ſcientiis prophanis, quæ erant in Provincia*. Memorant hanc epiſtolam Bartoloccius, & Wolfius fide tantum *Juchaſin*, & *Scialſceleth Hakkabbalàh*.

Fol. 34. uſque ad *fol.* 47. explicantur voces Arabicæ, quæ ſunt in ſingulis שערים *capitibus* מלאכת הגיון *operis Logici R.* Mosis Maimonidis.

Fol. 47. רוח חן Ruach Chen, *ſpiritus gratiæ*; liber eſt phyſicus, de cujus autore multæ ſunt doctorum opiniones. Wolfius part. II. *Bibliothecæ Hebrææ* pag. 1428. putat, Arabice primum ab *Anonymo* ſcriptum fuiſſe, deinde vero a *R. Juda Aben Tibbon* in Hebræam linguam converſum; atque eo per compendium contineri, quæ in *Morèh Nevuchìm* Maimonidis ad res naturales ſpectant: quam opinionem ex parte confirmare videtur adnotatio, quæ eſt in fine codicis Taurinenſis CXLIII. ubi eſt idem tractatus: הוא היה שמואל בן תבון העתיק המאמר מלשון הגרי אל לשון העברי: *eſt Samuel, filius Tibbon, qui tranſtulit tractatum de lingua Arabica in Hebræam*. Wolfius vocat interpretem Judam Aben Tibbon. In noſtro vero codice dicitur Samuel Ben Tibbon. Johannes autem Iſaacus Levita in præfatione ad interpretationem ſuam Latinam exiſtimat, *Tibbonidem* ipſum ex Arabico *Morèh Nevuchìm* compendium hoc feciſſe; quod idem ſentiunt Buxtorfius, & Plantavitius. Si prima præfationis verba quis attente legerit, intelliget profecto, neque obſcure, ſcriptum Maimonidis huic libello occaſionem dediſſe. Inquit enim autor, quiſquis fuerit, רוח חן מהמאר הנכבד מורה הנבוכים יחלוף על פני וכו׳: *pergratum quendam ſpiritum cepi ex tractatu excellenti Morèh Nevuchìm &c.* Hinc fortaſſe judicavit Bartoloccius, librum ipſi Maimonidi tribuendum eſſe.

MS. inveniri, & quidem tribus commentariis illuſtratum, & in *folio*, etiam in *Bibliotheca Oppenheimeriana*, & apud *Uffembachium*, tradit loco citato Chriſtophorus Wolfius; & in *Regia Pariſienſi*, docet ejus catalogus.

Fol. 65. חיבור קצר מלות ההגיון Chibbur Katzer Milloth Hahiggajon *compendium dictionum Logicarum*, ideſt compendium *Logices* R. Maimonidis, mutilum fine, cum *arbore Porphyriana*, & figuris Logicis.

Fol. 77. *pag.* 2. מלאת אזכרה *impletio monumenti*. Eſt ratio cognoſcendi hominum nomina, & rerum eventus ope artis Cabbaliſticæ, præſertim autem divini nominis *Tetragrammati*, abſque autoris nomine. Incipit autem, בשם יהוה אשר לו ההפארת אתחיל מלאת האזכרה וכול׳:

In fine *fol.* 89. hæc habentur: ובכאן נשלם כל הקצור אשר מצאתי מהמלאת האזכרה העתקתיו מהעתק שהועתק על יד מרדכי פנצי שהעתיק ממכתב עצם בחדש טבת ביום כד׳ הר׳ לפרט אלף הששי הנה בעיר מנטובא: *completum eſt compendium, quod inveni, impletionis monumenti; tranſcripſi illud ex exemplari, quod tranſcriptum fuit per manus Mordechai Pintzi, qui tranſcripſit ex ipſo autoris ſcripto, menſe Teveth*, ideſt Decembri, *die* 24. *anno creationis* 205. *ſecundum minorem computationem, ſexti millenarii*, ideſt æræ Vulgaris 1445. *Mantuæ*.

Fol. 89. *pag.* 2. סדר המספר בשנים Seder Hammispar Bescianim, *ordo numerationis in annis*, autore Mordechai Pintzo: ſed vix eſt initium. Incipit: אמר מרדכי פנצי בעבור שמצאתי בלשון הקודש סדר המספר וכול׳:

Fol. 90. ספר משרת משר׳ Sepher Mesciareth Mosceh *liber ſervus Moſis*, titulo deſumto ex com. 25. cap. XI. Nume-

Digitized by Google

Numerorum, quo continentur conciones, & diſſertationes, quas pro magiſtro ſuo MAIMONIDE ſcripſit KALONYMUS. Bartoloccius refert inter *Anonymos*, & MS. exſtare ait in *Bibliotheca Vaticana* part. IV. pag. 241. *Bibliothecæ Rabbinicæ*. Habet MS. etiam *Bibliotheca Oppenheimeri*, & *Senatoria Lipſienſis* inter codices *Wagenſeilii*, teſte Wolfio pag. 1004. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ*: & memorat Sciabbathæus in libro שפתי הישנים *labia dormientium*.

Fol. 116. uſque ad *fol.* 188. multis verbis diſſeritur de hominis infirmitate res percipere non valentis, quæ ſunt ſupra humanum captum: opus *Anonymum*, perturbata inſuper foliorum ſerie.

Fol. 189. *Commentarius* MAIMONIDIS in מסכת אבות MASECHETH AVOTH *tractatum Talmudicum* AVOTH, ex Arabico ſermone in Hebræum translatus a *R. Samuele Ben Tibbon*.

Fol. 219. מסכת פורים MASECHETH PURIM *tractatus de feſto die* PURIM, ideſt *Sortium*, de quo in Hiſtoria Eſther. Eſt liber X. Ordinis Miſcnici מועד MOED *de ſacris diebus feſtis*.

Fol. 224. ספר הנפש SEPHER HANNEPHESC *liber animæ*, mutilus fine. Eſt liber *moralis*, *utilis*, & *jucundus lectu*, ut eum definit Bartoloccius, in quo introducitur GALENUS, & MAURIA, ſive MORIA, ut pronunciant alii, ejus diſcipulus, inter ſe confabulantes, & ad modum dialogi tractantes de *anima*, *corpore*, & *intellectu*. Compoſitum fuiſſe, ſcribit Bartoloccius pag. 27. part. I. *Bibliothecæ Rabbinicæ*, primum Arabice a R. ABRAHAM, *filio* CHASDAI, deinde a R. JUDA, *filio* SALOMONIS CHARIZI *Hiſpano* de verbo ad verbum in Hebræam linguam translatum, & a DANIELE BOMBERGO excuſum *Venetiis* anno *Chriſti* 1519. Wolfius autem pag. 58. part. I. & pag. 1375. part. II. *Bibliothecæ Hebrææ* exiſtimat, ABRAHAMUM, *filium* CHASDAI, librum ab *Anonymo* Græce ſcriptum, Arabice interpretatum fuiſſe, non autem compoſuiſſe, & JUDAM, *filium* SALOMONIS CHARIZI, in Hebræam linguam convertiſſe.

Hoc opuſculum in Latinam linguam translatum exſtare inter MSS. codices Latinos *Bibliothecæ Vaticanæ*, ſcribit Bartoloccius loco citato, ſub hoc titulo, *Verba Galeni ad ſuum diſcipulum Mauriam, per viam quæſiti de virtutibus, & bono regimine cum reſponſionibus*. Ex his ſatis non percipio, quemadmodum R. Gedalia retulerit librum ad rem medicam, qua in re ſectatorem habuit Wolfium part. II. *Bibliotheeæ Hebrææ* pag. 1375. Vocat enim *ſcriptum Anonymi Medicum*, eorum oblitus, quæ ſcripſerat part. I. pag. 58. *liber de Anima, in quo Galenus cum Moria ſermones miſcens de anima, corpore, & intellectu commentatur*; & ubi Gedaliam reprehenderat, quod *minus recte librum hunc ad rem medicam referendum putaviſſet*.

Fol. 232. מסכת יום כפור MASECHETH JOM CHIPPUR, *tractatus de die feſto expiationis*, & הלכות שביתת יום טוב HILCOTH SCEVITHATH JOM TOU *deciſiones de ceſſatione operis diebus feſtis*.

Fol. 234. הלכות חמץ ומצה HILCOTH CHAMETZ UMATZAH *deciſiones de azymo, & fermento*.

Fol. 235. uſque ad 259. nonnulla hinc inde excerpta, & ſine ullo ordine congeſta, de *ſacrificiis*, & *menſuris*.

Fol. 259. De *anno*, *menſibus*, *diebus*, & *horis*. Aſt deſideratur initium, & autoris nomen.

CODEX CLX. *a.* II. 34.

Membranaceus, folia habens 220. charactere ſcriptus *Raſci* admodum eleganti, & perſpicuo; adjecta ſunt etiam puncta vocalia, ſed a recentiore ſcriba. Continet

Fol. 1. Epiſtolam R. JEDAAJAH BEN ABRAHAM HAPPENINI, cognomento HABBEDRASCI, inſcriptam בחינת עולם BECHINATH OLAM, *experimentum mundi*, in qua de *vanitate Mundi contemnenda, &*

Regno

Digitized by Google

Regno Dei quærendo. Vide *Codicem LIX.*

Fol. 29. בקשה BAKKASCIAH *precatio* ejuſdem JEDAAJAH BEN ABRAHAM HAPPENINI, cujus voces omnes a litera מ *Mem* incipiunt. In codice MS. *Bibliothecæ Vaticanæ* exſtat ſub titulo תהלה לשם Tehillàh Laſſcem *laus Deo*, vel *precatio ad Deum*, ut refert Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 7. Wolfius autem pag. 404. & 405. part. I. *Bibliothecæ Hebrææ* recenſet ſub utroque titulo, & addit ſub titulo בקשה *Bakkaſciàh* Hebraice cum punctis vocalibus, & Latina interpretatione, atque adnotationibus HILARII PRACHII prodiiſſe *Lipſiæ* 1662.

Fol. 34. *pag.* 2. ודוי ליום צום כפור לר׳ אברהם בדרשי קראו בית אל VIDDUI LAJOM TZUM CHIPPUR, *formula confeſſionis peccatorum die Jejunii Chippùr* RABBINI ABRAHAM BEDRASCI, cui *titulus* בית אל BETH EL *domus Dei*. De hac *confeſſionis formula Abrahami Bedraſci* nihil Bartoloccius, nec Wolfius, nec Buxtorfius, nec Hottingerus, nec ceteri.

Fol. 37. קערת כסף KAARATH CHESEPH *ſcutella argentea*, titulo deſumto ex com. 13. cap. VII. *Numerorum*. Eſt canticum didaſcalicum 130. conſtans verſibus, ſecundum pondus ſcutellæ, de qua fit mentio lib. *Numerorum* cap. VII. R. JOSEPHI EZOVI *Poetæ Hiſpani*, qui claruit anno *Chriſti* 1430. ad filium ſuum *Samuelem*, quem inſtruit, quomodo uxorem diligere, familiam gubernare, liberos educare, & in timore Dei inſtituere debeat.

Eſt primum præfatio, quam excipit canticum, cujus initium, עפר נפשי נפשי וכול: In fine autem *fol.* 86. pag. 1. hæc notantur, נשלם מוסר הנכבר המשורר ר׳ יוסף האזובי הנקרא שמו קערת כסף: *completa eſt inſtructio illuſtris poetæ R. Joſephi Ezovi*, ideſt *Æſopii*, ſive *Hyſſopei*, *nuncupata ſcutella argentea*.

Poſtea *pag.* 2. ejuſdem folii adduntur שבחים לפאר הקערה SCEVACHIM LIPHAR HAKKEARAH *laudes ad ornatum ſcutellæ*, quæ incipiunt, נפש קנה מוסר ובין שאלת וכול:

Demum *fol.* 48. Eſt epiſtola ejuſdem JOSEPHI HYSSOPEI, qui hìc dicitur בן חנן, *filius Chanen*, ad filium ſuum; quæ incipit כתבתי לך שלישים להודיעך וכול:

Exſtat MS. hoc Canticum etiam in *Bibliotheca Vaticana*, ut ſe vidiſſe teſtatur Bartoloccius part. III. *Bibliothecæ Rabbinicæ* pag. 796. In catalogo autem *Codicum MSS. Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis* Cod. CCCXLIII. recenſetur ſub titulo *poematis Anonymi*. Num vero in his codicibus MSS. & in editis etiam exemplaribus adjectæ ſint in fine *laudes ad ornatum Scutellæ*, *& epiſtola Joſephi ad filium ſuum*, quæ ſunt in noſtro Codice, nec Bartoloccius, nec Wolfius memorant, neque autor Catalogi *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis*.

Fol. 51. אבן בחן AVEN BOCHAN *lapis Lydius*, titulo deſumto ex com. 16. cap. XXVIII. Iſaiæ: epiſtola, ſive liber *moralis*, & *aſceticus* de recta vitæ humanæ inſtitutione, & quomodo vitia cognoſci, & explorari debeant, quibuſve modis ab illis ſibi cavere homines poſſint, & virtutes conſectari, autore RABBINO KALONYMO, *filio* KALONYMI, ut eſt in fine epiſtolæ, סיימתי האיגרת בחדש העשרי הוא חדש טבת והעולם אחר האלף החמשי בן שלש ושמנים שנה קלונימוס בר׳ קלונימוס: *finem impoſui epiſtolæ menſe decimo, qui eſt menſis Teveth*, ideſt December, *& orbis conditi anno* 5000. ideſt æræ Vulgaris 1240. *natus annos octoginta tres*, *Kalonymus*, *filius Kalonymi*. Capitum initia paſſim deſiderantur, quia librarius in animo habuerat ea auro, rubroque colore diſtinguere, ſicuti cetera pinxerat. Deſideratur etiam titulus libri.

Similis codicis MS. fit mentio in *Bibliotheca Leidenſi*.

Fol. 152. איגרת אשר שלח החכם אנבוניט אברהם לרשבא על אשר התקצר ביושבי ארץ פרובינצא המתעסקים בחכמות

Digitized by Google

בחכמות חיצוניות *epiſtola, quam miſit, ſapiens* ANBONET ABRAHAM (ideſt *Jedaajàh Happenini*) *ad Hariſcbà*, ideſt *R. Salomonem Ben Addereth, quod invehatur contra Judæos degentes in Provincia, ſtudiis prophanis operam dantes*. Eſt eadem, quam recenſuimus *fol.* 3. Codicis CLIX. ſub titulo כתב התנצלות *epiſtola Apologetica R. Jedajæ Bederſenſis*.

Fol. 220. *pag.* 2. האפר חבר כתב זה לאחד שהיה שמו לפנים בישראל דוד בונית בן יורן *epiſtola Anonymi ad quemdam, cujus nomen antea in Iſraele erat David Bonet, filius Joran*: ſed vix eſt initium, unde ejus argumentum percipere non potuimus.

CODEX CLXI. *a.* II. 35.

Membranaceus, folia habens 228. charactere ſcriptus quadrato, & punctis vocalibus ornatus, continet

Primo תהלים TEHILLIM *pſalmos* DAVIDIS.

Secundo *fol.* 168. איוב *librum* JOBI.

Tertio *fol.* 234. משלי שלמה *proverbia* SALOMONIS.

CODEX CLXII. *a.* II. 36.

Membranaceus, foliis conſtans 162. charactere ſcriptus quadrato, una cum punctis vocalibus, mutilus principio. Sunt *Hebræorum* תפילות *preces* diſtributæ per annum ſecundum Germanorum ritus.

CODEX CLXIII. *a.* II. 37.

Membranaceus, folia habens 218. charactere exaratus quadrato, & punctis vocalibus inſtructus. Eſt ei titulus סדר התפילות SEDER TEPHILLOTH, *ordo precum*: preces recitandæ per hebdomadam, initio menſis, & Sabbatho ſecundum Hebræorum Italorum ritus.

CODEX CLXIV. *a.* II. 38.

Membranaceus, foliis conſtans 91. charactere conſcriptus quadrato, & punctis vocalibus diſtinctus, cui titulus תפילת רבינו אברם בן עזרא *precatio* RABBENU ABRAHAM BEN ESRA, ſed mutila fine. Hæc exſtat in MACHAZOR *Hiſpanico*, & legitur tempore matutino.

CODEX CLXV. *a.* II. 39.

Membranaceus, folia habens 267. charactere ſcriptus quadrato cum punctis vocalibus, continet preces pro ſingulis diebus hebdomadæ, & initio menſis.

CODEX CLXVI. *a.* II. 40.

Membranaceus, foliis conſtans 136. charactere ſcriptus *Raſci*, cum punctis vocalibus, eſt, ut dicitur *fol.* 1. מחזור לראש השנה ויום הכפורים MACHAZOR LEROSC HASCIANAH VEJOM HACCHIPPURIM, *preces recitandæ initio anni, & die expiationis peccatorum*, ſecundum Hebræorum Hiſpanorum ritus.

CODEX CLXVII. *a.* II. 41.

Membranaceus, conſtans foliis 196. multiplici exaratus charactere, cum punctis vocalibus, eſt MACHAZOR *Hiſpanicum*.

CODEX CLVIII. *a.* II. 46.

Chartaceus, folia habens 136. charactere ſcriptus *Hebræo-Hiſpano*, multa complectitur opera ABEN RASCIAD.

I. חבור CHIBBUR *conſtructionem*, ſive *Almageſtum* PTOLEMÆI ALEXANDRINI; ſed caret principio.

In fine hæc leguntur: נשלם החבור והעתיקו מלשון הגרי אל לשון עברי החכם הגדול ר' משה בן שמואל תבון: *completa eſt conſtructio, & tranſtulit eam ex lingua Arabica in Hebræam Magnus*

Digitized by Google

R. Moſes, filius Samuelis Tibbon.

II. *Fol.* 21. ספר המבוא SEPHER HAMMAVO *introductionem in Logicam* ARISTOTELIS.

III. *Fol.* 43. ביאור במאמרות BIUR BEMAAMAROTH *commentarios in librum Categoriarum*, ſive *prædicamentorum*.

IV. *Fol.* 90. ספר מליצה SEPHER MELITZAH *Commentarium in libros Perihermenias*, ſive de *Interpretatione*.

De his omnibus vide Codicem XL.

CODEX CLXIX. *a.* VI. 20.

Membranaceus, folia habens 210. charactere ſcriptus quadrato admodum eleganti, & literis paſſim minio pictis, inſcribitur ספר צירלושיאה ממאשטרו ברוט *liber Chirurgiæ* MAGISTRI BROT. In tres partes dividitur: in prima eſt ſermo de vulneribus in genere, at deſiderantur tria priora capita. In ſecunda, quæ incipit *fol.* 74. de morbis oculorum, labiorum, aurium, de ulceribus, de puſtulis, de polypo, aliiſque hujus generis. In tertia *fol.* 133. de unguentis, oleis, & aliis רפואות Rephuoth *medicamentis*.

In fine; ספר צירלושיאה ממאשטרו ברוט ובתבתי בו גם רפואות אחרות טובים הרבה מאד: *liber Chirurgiæ Magiſtri Brot; ſcripſi in eo etiam remedia alia bona permulta.*

CODICES

Digitized by Google

CODICES GRÆCI.

In-Folio.

CODEX Primus *b.* IV. 1.

Chartaceus, conſtans foliis 185. ſæculi XVI. Habentur in eo

Fol. 1. Tractatus Πορφυρίου Φιλοσόφου περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων, Porphyrii Philoſophi *de abſtinentia ab eſu animantium*, in quatuor libros diſtinctus.

Fol. 67. Eustathii Diaconi commentaria in *Dionyſium Periegetem* ſub hoc titulo.

Πρὸς τὸν Πανσέβαστον Δοῦκαν Κύριον Ιωάννην Ευσταθίου Διακόνου ἐπὶ τῶν δεήσεων καὶ Μαίστορος τῶν ῥητόρων ἐπιστολὴ ἐπὶ ταῖς Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ παρεκβολαῖς. μεθ' ὃν προοίμιον εἰς τὸ πράγμα. καὶ μετὰ τὸ προοίμιον αὐταὶ αἱ παρεκβολαί.

Ad Auguſtiſſimum Ducam Dominum Johannem Euſtathii Diaconi a ſupplicibus libellis, atque oratorum magiſtri epiſtola de ſuo in Dionyſium Periegetem commentario, poſt quam proœminm in ipſum opus; poſt proœmium vero ipſe commentarius.

Omiſſo *Periegetis* textu, commentaria tantum Eustathii exhibentur.

CODEX II. *b.* IV. 2.

Membranaceus, forma pene quadrata, ſæculi circiter XIII. folia habens 524. accurate deſcriptus, & optimæ notæ, ampliſſima continet commentaria in *Pſalmos*, & *Cantica utriuſque Teſtamenti*, quæ profecto eadem videntur, ac illa, quæ refert Carolus Dufreſne in *Gloſſario Mediæ, & Infimæ Græcitatis* pag. 516. ſub hoc titulo, quem ſe exſcripſiſſe ait ex Codice *Colbertino*.

Κοσμᾶ Ινδικοπλεύστου ἐξήγησις εἰς τοὺς Ψαλμοὺς ἱστορικῶς γε καὶ ἀναγωγικῶς, ὁ μὲν κατὰ στοιχεῖον ἐπὶ πάντων τῶν τῆς βίβλου χωρίων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων, ἐξηρανιθεῖσα ἐκ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐνδόξων, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐν τόποις ἐπιτηδείοις ἐπιγράφει. ἔστι δὲ προθεωρία τις καὶ ἐξέτασις τοῦ αὐτοῦ περὶ συστάσεως Ψαλμῶν, καὶ ἄλλων τινῶν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαίων θεωρημάτων.

Cosmæ Indicopleustæ *enarratio in Pſalmos hiſtorica, & anagogica, non quidem continua in omnia libri loca, ſed in difficiliora tantum, collecta ex præclarioribus Eccleſiæ Scriptoribus, quorum & nomina ſuo loco ponit. Et primum præfatio quædam, & inquiſitio ejuſdem de compoſitione Pſalmorum, & aliis quibuſdam neceſſariis in eoſdem animadverſionibus.*

Deeſt porro hic titulus in noſtro Codice; exſtitiſſe tamen putamus in aliquo folio, quod vel caſu, vel negligentia ejus, qui codicem ultimo compegit, interierit. Omnia enim, quæ in citato codicis *Colbertini* titulo exprimuntur, noſtro perfecte congruunt, & poſt breviſſima uniuſcujuſque Pſalmi argumenta, ſequitur ſtatim

Fol. 2. Præfatio cum epigraphe, quæ Cosmæ Indicopleustæ nomen præfert, eodem ſane modo, quo in *Barocciano* codice apud Oudinum tom. I. pag. 1412. Κοσμᾶ τοῦ Ινδικοπλεύστου πρόλογος εἰς τοὺς Ψαλμούς, *Coſmæ Indicopleuſtæ prologus in Pſalmos*. Immo eodem plane initio, nimirum μὴ τὸν Μωσέα καὶ τὸν τύπον Διάδοχον Ιησοῦν τὸν τοῦ Ναυὴ καὶ μετὰ τοὺς γενομένους Κριτὰς ἐν τῷ Ισραὴλ &c.

Digitized by Google

Hanc præfationem in *Pſalmos* edidit Montfauconius tomo V. *Operum Chryſoſtomi* pag. 540. ex MS. *Ottoboniano*, in quo *Johanni Chryſoſtomo* adſcribitur. Notat tamen ibidem vir doctiſſimus, eam, licet non ſpernendam, *Chryſoſtomi* fœtum haud eſſe. Nihil vero addit de *Coſma* illius legitimo autore, id forte ignorans.

Fol. 3. Præfatio altera habetur ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς Μαρκελλῖνον περὶ τῶν ψαλμῶν τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, *ex Sancti Patris noſtri* ATHANASII *epiſtola ad Marcellinum ſuper Pſalmos*; cujus initium: πᾶσα μὲν ὦ τέκνον ἡ καθ' ἡμᾶς &c.

Fol. demum 4. *pag.* 2. incipit *Pſalmorum expoſitio*. Eſt primum textus, poſtea difficiliora explicantur loca, ea prorſus ratione, quæ in titulo Codicis *Colbertini* a nobis allato expreſſa eſt.

En totius operis initium.

Ὁ τῆς βίβλου σκοπὸς τῶν Ψαλμῶν διδασκαλίαν περιέχει μετὰ τοῦ Μωσέως νομοθεσίαν, καὶ ὅτι δευτέρα μὲν τοῦ Μωσέως γραφὴ &c.

Dum vero *Catenam* a Corderio vulgatam evolveremus, ac una ſimul Codicem compararemus, forte fortuna occurrit nobis Expoſitio INDICOPLEUSTÆ, quam affert Corderius in ſuis adnotationibus, *commatis* 14. *Pſalmi* XVI. conſultoque MS. codice eadem prorſus verba invenimus *fol.* 69. *pag.* 2. finem verſus; ut propterea nullus amplius nobis ſuperfuerit dubitandi locus, quin hæc Catena *Coſmæ* prædicto adſcribenda ſit.

Autores, quibus uſus eſt in illa concinnanda, hi ſunt, quos alphabeti ordine ſubjicimus, eundem ſemper ordinem eadem de re ſervaturi.

CYRILLUS.
DIDYMUS.
EUDOXIUS PHILOSOPHUS.
EUSEBIUS EDESSENUS.
GENNADIUS.
GREGORIUS THEOLOGUS.
HESYCHIUS.
HYPPOLITUS ROMANUS.
JOHANNES CHRYSOSTOMUS.
NICOLAUS PRESBYTER.
ORIGENES.
THEODORETUS.
THEODORUS HERACLEENSIS.
VICTOR.

Illud interea prætermittendum non eſt, ad calcem præfationis *Indicopleuſtæ* ſcriptum eſſe, cui uſui nonnulli Pſalmi eſſent in precibus deſtinati, hoc fere modo.

Εἰσὶν οἱ λεγόμενοι ἐν προσδοκίᾳ ψαλμοὶ ἕξ.

Εἰς τὸν λογισμὸν τῆς ἀκηδίας -- ψαλμοὶ ΝΓ ἕως ΝΔ.

Εἰς τὸν λογισμὸν τῆς μνησικακίας -- ψαλμ. Λ.

Εἰς τὸν λογισμὸν τῆς πορνείας -- ψαλμοὶ ΛΔ ἕως ΛΞ.

Εἰς τὸν αἰχμαλωσίαν τοῦ λογισμοῦ -- ψαλμ. ΙΒ ἕως Ις.

Εἰς τὸν λογισμὸν τῆς καταλήψεως -- ψαλμ. Ε ἕως ΜΕ.

Εἰς πλήθη λογισμῶν -- ψαλμ. ΝΕ ἕως ΞΝ.

Εἰς τὸν λογισμὸν τῆς ἀπογνώσεως -- ψαλμὸς Κς.

Εἰς λογισμὸν τῆς βλασφημίας -- ψαλμὸς ΛΕ ἕως ΡΛΘ.

Εἰς αἴτησιν προσδοκίας -- ψαλμὸς ΚΔ ἕως Νς.

Οἱ αὐτοὶ λέγονται ἐπὶ παντὸς πολέμου ἐπηρείας.

Pſalmi in precibus recitandi hoc modo ſunt.

In tentationem acidiæ – *Pſalmus* LIII. *&* LIV.

In tentationem recordationis injuriæ acceptæ – *Pſalmus* XXX.

In tentationem fornicationis – *Pſalmus* XXXIV. *&* XXXVII.

In captivitatem tentationum, ſeu ad vincendam earum pervicaciam – *Pſalmus* XII. *&* XVI.

In tentationem deprehenſionis – *Pſalmus* V. *&* XLII.

In turbam tentationum – *Pſalmus* LV. *&* LXVIII.

In tentationem deſperationis – *Pſalmus* XXVI.

In

Digitized by Google

In tentationem blaſphemiæ – Pſalmus XXXV. *&* CXXXIX.

In petitionem orationis, ſeu gratiæ ad orandum neceſſariæ – Pſalmus XXIV. *&* LVI.

Hi Pſalmi dici etiam poſſunt cujuslibet belli, & mali tempore.

CODEX III. *b.* IV. 3.

Chartaceus, conſtans foliis 235. ſæculi XVI. Continet primos quinque libros *Hiſtoriæ* DIODORI SICULI, quibus fere omnibus deſunt tituli, quippe rubro colore eos delineare meditabatur librarius, uti incœperat.

Contulimus aliquot paginas cum editione anni 1604. typis *Wechelianis*, & omnia prorſus convenire animadvertimus.

Variantium autem lectionum, quæ in margine dictæ editionis appoſitæ ſunt, nullam in noſtro Codice invenimus.

CODEX IV. *b.* IV. 4.

Bombycineus, ſæculi XIII. ſi pauca excipias chartacea folia initio, & in fine, a recentiori ſcriba ſuppleta. Eſt *Catena in Evangelia* MATTHÆI, & JOHANNIS, autore NICETA *Heracleæ Metropolita*, & *Serrarum Epiſcopo*, ut legitur in epigraphe *Evangelio S. Johannis* præpoſita.

Fol. 1. Eſt procœmium in MATTHÆI *Evangelium*, quod incipit: δεῖ μὲν ἡμᾶς μὴ δεδεῖσθαι τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων βοηθείας ἀλλ' ὅτω βίον παρέχεσθαι καθαρὸν ὡς τῷ πνεύματος τιμὴ χάριν ἀντὶ βιβλίων γένηθαι ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς &c.

Fol. 168. τῷ αὐτῷ κυρῷ Νικήτᾳ τῷ τῶν Σερῶν εἰς τὸ κατὰ ἰῶ ἅγιον εὐαγγέλιον. *Ejuſdem Domini* NICETÆ *Seronii in Sanctum* JOHANNIS *Evangelium*. Incipit.

Πᾶσα μὲν ἡ τῶν εὐαγγελίων φωνὴ μεγαλοφυεστέρα τῶν λοιπῶν τῆς πνεύματος διδαγμάτων &c.

Autorum, quibus uſus eſt *Nicetas* in adornanda catena, nomina hæc ſunt.

ATHANASIUS.
BASILIUS.
CYRILLUS.
DOROTHEUS.
GREGORIUS NAZIANZENUS.
GREGORIUS NYSSENUS.
JOHANNES CHRYSOSTOMUS.
ISIDORUS.
MACARIUS.
MAXIMUS.

In fine hæc leguntur: τὸ παρὸν βιβλίον εἶχε ἔτος τὸ ἔτος ἐν τῷ παλαιοτρῳ αὐτῆ φύλλῳ: ἔτους ϛψκβ. ἰνδ. γ.

Iſte liber annum, quo ſcriptus eſt, ſic habebat in antiquo folio: anno 6722. (nimirum anno æræ vulgaris 1214.) *indictione III.*

De antiquis vero poſſeſſoribus hæc adnotantur in margine primæ paginæ: τὸ παρὸν βίβλιον κτῆμα ἐστὶν Αρσενίου τῆ Μονεμβασιώτης . . . . νῦν δὲ Γαβριὴλ Μητροπολίτης Φιλαδελφίας τῆ ἐκ Μονεμβασίας τῆ Σεβήρε. *Hoc volumen Arſenii eſt Monembaſiæ Archiepiſcopi . . . nunc vero Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ ex Monembaſia cognomento Severi.*

Uterque & *Arſenius*, & *Gabriel* diu in Italia vixit circa finem ſæculi XVI.

CODEX V. *b.* IV. 5.

Chartaceus, ſæculi XVI. habet folia 488. Hiſtoriam exhibet ZONARÆ uſque ad regnum *Diocletiani*, & *Maximiani*. Deeſt initio folium, ideoque mutila eſt præfatio, cujus fragmentum incipit ab iis verbis: ὧδε πρὸς ψυχῶ ἀφελείαν &c.

Sectio inter præfationem, & initium operis diverſa eſt ab ea, quæ in editione Veneta anni 1729. Nam initium operis in Codice noſtro eſt ab iis verbis: Θεὸς δ' ἔστι μὲν ἀνενδεὴς φύσις &c. quod minus recte factum videtur, aptiuſque in laudata editione ducitur a verbis Ἄρκτεον δέ μοι τῆς συγγραφῆς ἀρχῶ ταύτης &c.

CO-

Digitized by Google

CODEX VI: *b.* IV. 6.

Chartaceus, ſæculi XVI. cui folia 247. Varia continet opuſcula, diverſique omnino generis.

Fol. 1. Eſt ORIGENIS PHILOCALIA *de aliquot præcipuis Theologiæ locis, & quæſtionibus*, in capita XXVII diſtributa. Principium, finis, & capitum argumenta congruunt omnino cum Latina *Genebrardi* interpretatione.

Fol. 110. Πόνημα ἐν σωόψει περὶ φύσεως ἀνθρώπου ξερανιθὲν καὶ σωτιθὲν παρὰ Μελετίου Μοναχοῦ ἐκ τῶν Ἐκκλησίας ἐνδόξων καὶ τῶν ἔξωλογάδων καὶ φιλοσόφων, *Opus ſynopticum de natura hominis collectum, atque concinnatum a* MELETIO *Monacho, ex Eccleſiæ Doctoribus, atque Philoſophis*. Latine tantum hactenus apparuit. Incipit: τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς &c.

Fol. 184. Sequuntur variæ obſervationes *Aſtronomicæ, & de tempeſtatibus, & diebus anni, & de phlebotomia*, aliisque ad medicinam ſpectantibus, & *de ſtructura humani corporis*.

Fol. 191. Γαληνοῦ προοίμιον περὶ τροφῶν δυνάμεως κατὰ στοιχεῖον, *Galeni de virtute alimentorum ſecundum alphabeti ordinem*, ſeu verius *tractatus* GALENI epitome. Incipit: πολλῶν δὲ λογίων ὦ μεγιστε βασιλεῦ οὐχ Ἑλλήνων μόνον ἀλλὰ καὶ Περσῶν &c.

Adduntur in fine pauca quædam de variis morbis ex eodem forte *Galeno* deſumta.

CODEX VII. *b.* IV. 7.

Bombycineus, ſæculi XIII. minutiſſimis literis exaratus, conſtans foliis 303. & qui pertinuiſſe ad *Lauram Sancti Athanaſii in Monte Atho* ſtatim ab initio dicitur, hunc præfefert titulum.

Ἐξήγησις καὶ συλλογὴ τοῦ ἱεροτάτου Μετροπολίτου Ἡρακλείας Κυροῦ Νικήτα εἰς Ψαλτήριον, ἔκ τῶν μεγάλων ἁγίων Πατρῶν καὶ ἑτέρων.

Expoſitio, & ſylloge piiſſimi Metropolitæ Heracleenſis Domini NICETÆ *in Pſalterium ex magnis Sanctis Patribus, aliiſque.*

Hac *Catena*, ceteroquin inedita, plurimum uſus eſt Corderius in ea, quam edidit ex pluribus Manuſcriptis Codicibus.

Fol. 1. Præmittitur præfatio ſatis prolixa, cujus mentionem Corderius miſſam fecit. Ita vero eam exorditur *Nicetas*, ut ſimul omnia, quæ dicturus eſt, in plura capita tribuat, hoc modo.

Πρόκειται μὲν ἡμῖν τῶν ἱερῶν Ψαλμῶν ἐξήγησις. δεῖ δὲ πρότερον ἐκθέσθαι τινὰ τῷ σκοπῷ συμναλλόμενα, καὶ ὅτως ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ τῶν Ψαλμῶν ἀνάπτειξιν. ἔστιν οὖν ταῦτα τὰ ζητήσεται ἄξια. πρῶτον μὲν πόθε ἀπὸ τῆς ἑβραίδος εἰς τὸ ἑλληνίδα γλῶσσαν ἡ παλαιὰ καὶ θεία γραφὴ μεταβλήθη, καὶ ποσάκις, καὶ ποίαν ἑρμηνείαν ἡμῶν ἐδοξάμεθα. Δεύτερον δὲ τίς ἡ αἰτία τῆς τῶν Προφητῶν βιβλίων ἀσαφείας. τρίτον δὲ τί τὸ Ψαλτήριον καὶ τίς ὁ Ψαλμός. καὶ τί τὸ διάψαλμα πολλάκις ἐν τῶν Ψαλμῶν διεισκόμενον. καὶ τί δηλοῖ τὸ ἀλληλούια. τί δὲ διαφέρει Ψαλμὸς. ᾠδὴ. καὶ ὑμνος. καὶ ἄνεσις καὶ προσευχή. τέταρτον δὲ εἰ πάντες τοῦ Δαβὶδ οἱ Ψαλμοί. ἢ τίνος χάριν ἐρύθμως καὶ μετ' ᾠδῆς αὐτὴ ἡ προφητεία λέγεται. πέμπτον δὲ καὶ τελευταῖον εἰς πόσας μερίδας τὸ τῶν Ψαλμῶν βιβλίον διήρηται. Ταῦτα τοίνυν εἰς ἄριθμον θέμενοι τὰ κεφάλαια φέρε πρῶτον τὸ πρῶτως ζητήσωμεν ὧδε περὶ τοῦ λόγου ἀρχόμενοι.

Sacros quidem enarrare Pſalmos nobis propoſitum eſt: at nonnulla primum exponenda cum hoc ſcopo conjuncta, & ſic Pſalmorum explicationem aggredi oportet. Hæc igitur ſcitu digna ſunt: primum, quando ex Hebraica in Græcam linguam antiqua divina Scriptura translata fuerit, & quoties, & quæ interpretatio nobis probata ſit. Secundum autem, quæ cauſſa ſit obſcuritatis Propheticorum librorum. Tertium, quid Pſalterium, quid Pſalmus, quidve Diapſalma multoties in Pſalmis inventum, & quid ſignificet Alleluja. Quomodo item differant Pſalmus, Ode, Hymnus, Laudatio,

Digitized by Google

datio, & Oratio. Quartum, num omnes Pſalmi Davidem autorem habeant, & cujus gratia rythmice, & per cantum Prophetia dicatur. Quintum denique, & ultimum, in quot partes liber Pſalmorum dividatur. Hæc poſtquam in totidem diviſimus capita, age jam primo a nobis propoſitum inveſtigemus, ab ipſo ſermone initium ducentes.

Autores in margine notati, hi præcipue ſunt.

ANEPIGRAPHUS
ATHANASIUS.
BASILIUS.
CLEMENS.
CYRILLUS ALEXANDRINUS.
DOROTHEUS.
EPHREM SYRUS.
EUSEBIUS.
GENNADIUS.
GREGORIUS NAZIANZENUS.
GREGORIUS NYSSENUS.
HESYCHIUS.
JOHANNES CHRYSOSTOMUS.
JOSEPHUS.
ISIDORUS.
JUSTINUS.
MACARIUS.
MAXIMUS.
MELETIUS.
ORIGENES.
SEVERUS.
THEODORETUS.
THEODORUS.

Plures hujuſmodi MSS. codices in variis Bibliothecis exſtantes recenſet Oudinus tom. II. pag. 716. & 717.

Ad finem in compactione codicis duo folia rejecta ſunt antiquiſſimi characteris, & literis majuſculis, ſeptimi forte ſæculi, in quibus fragmenta leguntur aſcetici cujusdam tractatus.

CODEX VIII. *b.* IV. 8.

Membranaceus, duplici columna exaratus, foliis conſtans 115. ſæculi circiter XI. mutilus quibuſdam in locis, & imperfectus. Præterea malus Bibliopegus foliorum ordinem perturbavit, notaſque, quibus quaterniones in fine primæ, & ultimæ paginæ numerari ſolent, ferro abſtulit, margine magnam partem reſecta, ut vix in ordinem redigi modo folia poſſint.

Continet I. partem vitæ *Sancti* GREGORII NAZIANZENI a *Gregorio Presbytero* ſcriptæ, quæ legitur in editionibus, Latinitate donata a Jacobo Billio.

In duas in noſtro Codice lacinias diſtracta eſt, inverſo ordine; quæ enim ultimum locum tenere debuit, initio poſita eſt; quæ primum, in calce codicis collocata.

II. Eſt Συναγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστοριῶν ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν τῷ λόγῳ τῷ εἰς τὰ φῶτα ἧς ἀρχὴ πάλιν ὁ ἐμός, *Collectio, ſeu explanatio hiſtoriarum, quarum meminit Sanctus* GREGORIUS THEOLOGUS *in oratione in Sancta lumina*, cujus initium: πάλιν *&c.* In editionibus num. XXXIX.

Hæc ſylloge NONNI eſſe videtur: eſt enim ſimilis aliis NONNI hiſtoriarum, quarum meminit GREGORIUS in duplici *invectiva in Julianum*, collectionibus, & interpretationibus, a laudato Billio Latine tantum editis. Quum itaque nulla hactenus Græce prodierit, rem non inutilem, neque injucundam lectoribus nos facturos putamus, ſi ſpeciminis loco primam Græce, & Latine hìc ponamus, præſertim cum a Billio prætermiſſa fuerit.

En igitur verba orationis: ὁ Διὸς ταῦτα γόνα καὶ κλόπαι τῶ Κρητῶν Τυράννου (καὶ Ἕλληνες ἀπαρέσκονται), *Non ſunt iſta Jovis generationes, & furta, illius nempe Cretenſis Regis (quamquam id admittere nolint Græci).*

Proxime ſequitur explanatio hoc modo: Τὸν Δία οἱ Θεολόγοι τῶν Ἑλλήνων ἐκ Κρόνου λέγουσι γεννηθῆναι. ᾧ γενηθέντα πεισθῆναι τοίνυν δὲ ὁ Κρόνος τῇ Ῥέᾳ γενόμενος σωφρονικὸς ἅπερ ἔτικτεν αὐτὴ παιδία, αὐτὸς λαμβάνων κατέπινεν. ἓν ὅτου ἐπὶ πολλῶν τούτου γενομένου ἄπαιδος ἔμεινεν ἡ

Ῥέα

Ρέα. ὅπε ἤν ἐγέννησε τὸν Δία ἡ Ρέα φοβυμένη μὴ πῶς καὶ τὸ βρέφος τῦτο καταποθὲν ἀπόληται λίθον μὲν σπαργανώσασα δέδωκε τῷ Κρόνῳ ὡς βρέφος καταπίνειν. τ δε Διὰ ὑπεξέθετο ἐν τῇ Κρήτῃ καὶ παρεξέτησε τῷ βρέφει τῦτῳ τὺς κορύβαντας ἐ τὺς κυρήτας ὀρχεῖσθαι· καὶ τὸ εἰς λόγον παρατείνειν εἰς ὕψος. καὶ κροτεῖν καὶ κτυπεῖν τὰ ὅπλα ἀυτῶν καὶ γίνεσθαι τίνα ἦχον τὸν δυνάμενον ὑποκλέπτειν καὶ παρὰ Κρόνε τὸν ἐκ τῦ κλαυθλῦντος παιδίε ἦχον. ἵνα μὴ μαθῶν ὁ Κρόνος πῦ κέκρυπται τὸ παιδίον τῦτο λαβὼν καταπίῃ. νυῶ ἓν πατέρα μὲν καλεῖ μισότεκνον τὸν Κρόνον. παιδίον δε' κλαυθμυριζόμενον τὸν Δία. τὺς κυρήτας δε' λέγει τὺς μ τῶν κορυβάντων ταχθέντας παρὰ τῆς Ρέας ὀρχεῖσθαι. δαίμονες δε' ἤτοι οἱ κυρῆται καὶ οἱ κορύβαντες ἐν ὅπλῳ δέ ὄρχησιν λέγει τλῶ πυρρίχλω κτύπον ἦν τίνα ἐν ταῖς ἀσπίσιν ἐποίυν ἵνος πρὸς τὸ ὑπερηχεῖσθαι τὸν κλαυθμὸν τῦ παιδίε κρητῶν δε' τυράννυ. εἶπεν, ὅτι οἱ μὲν θεολόγοι τῶν Ἑλλήνων Θεὸν λέγυσι γένεσθαι καὶ τὸν Κρόνον καὶ τὸν Δία. ἡ δε' ἱστορία ἡ δημώδης λῶ καὶ τίθεται ὁ θεῖος Γρηγόριος. λέγει ὅτι ὁ ζδς τύραννος λῶ Κρήτης. καὶ θέλοντες ἀυτὸν θεραπεύειν οἱ ὑπηκόοι ἐμυθολόγυν ὡς ἐκ Κρόνυ θεῦ καὶ Ρέας ἔχει τλῶ γένεσιν. ἐπεὶ ἄνθρωπος λῶ. διὸ ἐπήγαγεν. καὶ Ἕλλυες ἀπαρέσκωνται. οἱ γὰρ Ἕλλυες ὐ θέλυσιν ἀυτὸν εἶναι ἄνθρωπον καὶ τύραννον Κρητῶν, ἀλλὰ Θεόν.

Jovem Ethnici Theologi ortum ex Saturno ajunt, & sic vix natum servatum. Quum enim Saturnus cum Rhea conveniens quoscumque pariebat illa pueros, ipse deglutiret, idque sæpius jam contigisset, prolis expers remanebat Rhea. Quum Jovem itaque peperisset, metuens Rhea, ne deglutitum etiam illum puerum amitteret, lapidem fasciis involutum tamquam puellum Saturno deglutiendum dedit: Jovem autem clam posuit in Creta, & Corybantes, Curetasque constituit, qui circum saltarent, vocemque in altum ferrent, & crepitacula, strepitusque tamquam armorum ederent, ita ut sonus quidam inde fieret, quo flentis pueri vox occultari, atque a Saturno averti posset, ne forte audiens, ubi lateret, sumtum statim devoraret. Patrem igitur vocat Saturnum, qui puerum odio prosequitur: puerum autem flentem Jovem. Curetas dicit, qui una cum Corybantibus positi fuerunt, ut Rheam circum saltarent: dæmones quidem sunt isti Curetæ, & Corybantes. Hanc vero saltationem cum instrumentis Pyrrhicam vocat strepitum quendam tamquam clypeorum reddentem, ad superandum nempe fletum Cretensium Tyranni. Inquit deinde, quod Theologi quidem Græcorum dicunt, Deum generatum esse Saturnum, & Jovem; historia autem popularis erat, & supponit ipse Gregorius. Subdit, quod Jupiter Tyrannus erat Cretensium, ipsique famulatum præstituri subditi fabulati sunt, ex Saturno Deo; & Rhea ortum habere: quoniam homo erat; propterea addit (quamquam id Græci admittere nolunt) Græci enim nolunt, ipsum esse hominem, & Cretensium Tyrannum, sed Deum.

Porro historiæ ad hanc orationem spectantes viginti quatuor numerantur.

III. *Fol.* 4. *pag.* 2. Σωαγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήσθη ἱστοριῶν ὁ ἐν ἁγίοις Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς Βασίλειον τὸν μέγαν ἐπιταφίῳ.

Collectio, & enarratio historiarum, quarum meminit Sanctus Gregorius *in funebri laudatione Magni Basilii*. Hujus opusculi magna pars interiit.

IV. *Fol.* 5. Σωαγωγὴ καὶ ἐξήγησις ὧν ἐμνήθη ἱστοριῶν ὁ ἐν ἁγίοις Γρήγοριος ἐν τῷ πρώτῳ ἐγκωμιαστικῷ λόγῳ.

Collectio, & explanatio historiarum, quarum meminit Sanctus Gregorius *in prima oratione in Julianum*. Opusculum itidem imperfectum, quippe non pertingit, nisi ad LXXXII. historiam, seu fabulam Junonis, in æthere, ac nubibus pendentis. Ceterum diversa est numerorum distributio ab ea, quæ in interpretatione Billii legitur, edita cum operibus Gregorii Parisiis anno 1630. In hac enim, historia Junonis est numero LXXX. Sequitur deinde *fol.* 12. pars alterius col-

Digitized by Google

collectionis hiſtoriarum, quarum meminit NAZIANZENUS in altera ſua in *Julianum invectiva*. Nonnulla ab initio deſiderantur, tum manca eſt collectio; quippe deſinit in hiſtoria *tibiarum Minervæ*. Ex iis tamen, quæ ſuperſunt, apparet hìc quoque aliter diſtributos fuiſſe numeros, atque in interpretatione Billii. Nam quæ apud Billium numeris XV. continentur, in Codice noſtro decem vix numeros implent.

V. *Fol.* 13. Habetur funebris laudatio BASILII MAGNI, ſeu GREGORII NAZIANZENI oratio in editionibus numero XX. cujus initium: ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις &c. Addita ſunt in margine Scholia, inter quæ *fol.* 35. ſeptem orbis miracula duplici modo recenſentur.

Primus eſt. Περὶ τῶν ἑπτὰ θεαμάτων.

A.

Ὁ ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀρτεμίδος ναός.

B.

Ὁ ἐν Ἴλιδι παρὰ τῷ Ἀλφειῷ ὁλοσφύρατος χρυσῆς Ζεὺς ἑκκαίδεκα πηχῶν ὃν Ἴλιοι ἀπισχύπες τλῳ πτέρναν διέτρησαν.

Γ.

Τὰ ἐν Βαβυλῶνι τείχη, ἃ Σεμίραμις κατεσκάσεν ἐξ ὀπτῆς πλινθυ & ἀσφάλτυ σταδίων τὸ περίμετρον Υ ὧν τὸ πλάτος τῦ τείχυς πηχῶν Π.

Δ.

Αἱ ἐν Αἰγύπτῳ Πυραμίδες ὧν τῆς μεγίστης τὸ ὕψος πηχῶν Υ.

E.

Τὰ Κύρυ Βασιλεία ἐν Περγάμοις.

ς.

Ἡ Φειδίυ Ἀθηνᾶ ἐν Ἀθήναις κατεσκασμένη ἐξ ἐλέφαντος, & χρυσῆ.

Z.

Ὁ ἐν Ῥόδῳ κολόσσος πηχῶν Ξ. χαλκῆ ὃς ἑκτήκει ἐπὶ Τιβερίυ Καίσαρος. κατὰ Ἀεισοτέλη πηχῶν ΙΘ.

De ſeptem mirabilibus.

1.

Dianæ templum in Epheſo.

2.

In Elide prope Alphæum aurea Jovis ſtatua tota ſolida ſexdecim cubitos, quam Elienſes increduli ex calce conflatam arbitrati ſunt.

3.

Babylonis mœnia a Semiramide ædificata ex coctis lateribus, atque bitumine, perimetri 400. *ſtadiorum, eorum autem latitudo octoginta cubitis conſtabat.*

4.

Pyramides in Ægypto, quarum maxima altitudinem habebat 400. *cubitorum.*

5.

Cyri Aula Pergamenſis.

6.

Phidiæ Minerva Athenis ſtructa ex ebore, & auro.

7.

Rhodius Coloſſus æreus cubitorum 60. *qui liquefactus eſt ſub Tiberio Cæſare: ſecundum Ariſtotelem fuit cubitorum* 19.

Alter modus eſt.

Καὶ κατ' ἄλλους.

A.

Ἐν Ἐφέσῳ ναός.

B.

Τὰ ἐν Βαβυλῶνι τείχη.

Γ.

Αἱ Πυραμίδες.

Δ.

Ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς ἐκ χρυσῆ, & ἐλέφαντος καθήμενος ἐπὶ θρόνυ πηχῶν Ρ.

E.

Ἡ ἐν Ἀθῆναις Ἀθηνᾶ.

ς.

Τὸ ἐν Ἁλικαρνασσῷ μαυσολεῖον.

Z.

Τὰ ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ Διόσπολιν τῆς Θηβαίδος Μεμνωνεία κάτω ᾠκοδομημένα ἐκ πυρροποικίλυ λίθυ μέλανος τοῖς μεγέθεσι τίνα μὲν ὥσπερ τὸ πολὺ πηχῶν σ. τὰ δὲ ἐλάχιστα πηχῶν ε. αὐτὴ δὲ τῦ Μέμνονος εἰκὼν ἐκ πυρροποικίλυ λίθυ πηχῶν π. ὁ δὲ ὄνυξ τῦ μεγάλυ δακτύλυ τοῦδός παλαιστῶν δ. μονόλιθος οἶκος ἑπτάκλινος ἐκ λίθυ ἀλαβαστίνυ.

Et ſecundum alios.

1.

Templum Epheſi.

2.

Mœnia Babylonis.

Digitized by Google

3.

Pyramides.

4.

Jupiter in Olympia ex auro & ebore conflatus, ſedens ſuper thronum cubitorum centum.

5.

Athenis Minerva.

6.

Mauſoleum Halicarnaſſenſe.

7.

Memnonæa in Ægypto prope Dioſpolim Thebaidos ſubtus conſtructa ex variegato lapide nigro diverſa magnitudine, maximum quidem cubitorum 100. *ipſa vero Memnonis ſtatua ex vario itidem lapide cubitorum* 80. *unguis autem majoris digiti pedis palmorum* 4. *ex uno lapide; domus ſeptem lectis inſtructa ex alabaſtri lapide.*

In ejuſdem paginæ ſuperiori margine ſeptem pylæ numerantur.

VI. *Fol.* 42. *pag.* 2. Ejuſdem GREGORII NAZIANZENI *prima in Julianum invectiva*, ſeu *oratio* in editionibus num. III. cujus initium, ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη &c.

VII. *Fol.* 68. *pag.* 2. *In Julianum invectiva altera*, oratio ſcilicet IV. cujus initium: ἕτος μὲν δὴ τῶν ἐμῶν λόγων &c. Brevia pariter ſcholia utrique in margine appoſita ſunt.

VIII. *Fol.* 80. pag. 2. *Oratio* ejuſdem *in illa Evangelii verba* (quum conſumaſſet Jeſus ſermones &c.) dicta Conſtantinopoli, in editionibus num. XXXI. Incipit: ὁ τὰς ἁλιεῖς προελόμενος Ἰησοῦς.

IX. *Fol.* 87. *pag.* 2. Ejuſdem *ad Nectarium Epiſcopum Conſtantinopolitanum oratio brevis*, in editionibus num. XLVI. Incipit: ἔοικε τῷ παρεῖναι ζωλώ &c.

X. *Fol.* 88. *pag.* 2. Ejuſdem *oratio in ordinatione Eulalii Doarenſium Epiſcopi*, in editionibus num. XXX. cujus initium: Δέξασθε τὸν ἡμέτερον λόγον &c.

XI. *Fol.* 89. *Ad Virginem exhortatio*, numeris metro ſolutis, ad imitationem Syracuſii Poetæ ſcripta, cujus initium: Παρθένε νύμφη Χριστῷ δέξασέ σε τὸ νυμφίον &c. In editione Pariſienſi anni 1630. tom. II. pag. 299. inter *carmina*.

XII. *Fol.* 90. *Ad Evagrium oratio de divinitate*. Hæc diverſa omnino eſt ab ea, quæ numero XLV. habetur ſub hoc eodem titulo in laudata editione Pariſienſi: nam & initium, & finis omnino differunt. En initium, ut habetur in Codice: ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ τῆς πνευματικῆς ἑτιάσεως λειτουργία μετέχειν μᾶλλον ἑτέρων &c.

In editione vero, Σφόδρα τι θαυμάζω ἐκ λίαν ἐκπλήττομαι τὴν νηφαλιότητος, ὅπως τοιούτων θεωρημάτων καὶ τηλικούτων ζητήσεων αὐτὸς καθίσασα &c.

XIII. *Fol.* 94. *Significatio in Ezechielem*, alia omnino ab oratione XLVII. ſub hoc eodem titulo in editis exemplaribus.

In Codice ſiquidem ita incipit: Τί ἂν κακὸν κολασθέν. οὐδὲν δὲ κολαζόμενον ἄφθαρτον οὐδὲν ἄρα κακὸν ἄφθαρτον. οὐδὲν φθαρτὸν ἀγέννητον. ἔστι δὲ τὸ κακὸν φθαρτὸν &c.

In editione vero: Νομίζομεν τὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸ λογικὸν, τὴν λέοντα τὸ θυμικὸν, τὴν μόσχον τὸ ἐπιθυμητικὸν, τὴν ἀετὸν τὴν συνειδησιν ἐπικειμένην τοῖς λοιποῖς &c.

XIV. Eodem *fol.* 94. *pag.* 2. *Metaphraſis in Eccleſiaſten*, ſeu *oratio* in editione LIII. cujus initium: τί δὲ λέγει Σολομῶν ὁ τοῦ Δαβὶδ &c.

XV. Tandem *fol.* 103. initium *vitæ Sancti Gregorii* compingendum ſimul cum fine, qui eſt, ut diximus, in principio codicis. Priora verba hæc ſunt: συγκαλεῖ μὲν ὦ ἄνδρες Γρήγοριος &c.

CODEX IX. *b.* IV. 9.

Membranaceus, forma omnino quadrata, conſtans foliis 135. Exhibet lacinias optimi codicis ſæculo IX. ſcripti, quo continebantur THEODORITI *in duodecim minores Prophetas commentarii*. Præmittuntur a fol. 1. uſque ad 22. omnia ſimul eorumdem argumenta ſub hoc titulo: τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου Ἐπισκόπου Κύρου εἰς τοὺς ιβ. Προφήτας ὑπόθεσις, *Beati* THEODORITI *Cyrenſis Epiſcopi in duodecim Prophetas hypoteſis*, ſeu *argumentum*. Magna pars adhuc legi poteſt: triplex in ſingulis paginis eſt columna, riti-

Digitized by Google

SPECIMEN CHARACTERIS, & ORNATUS

COD. *b.* IV. 9. pag. 26.

Λόγος Κυρίου ὃς ἐγε
νήθη πρὸς Ὡσηὲ τὸν τοῦ
Βεηρὶ ἐν ἡμέραις Ὀζίου
καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐ
ζεκίου βασιλέων Ἰούδα
καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ
υἱοῦ Ἰωὰς βασιλέως Ἰσρ̄λ

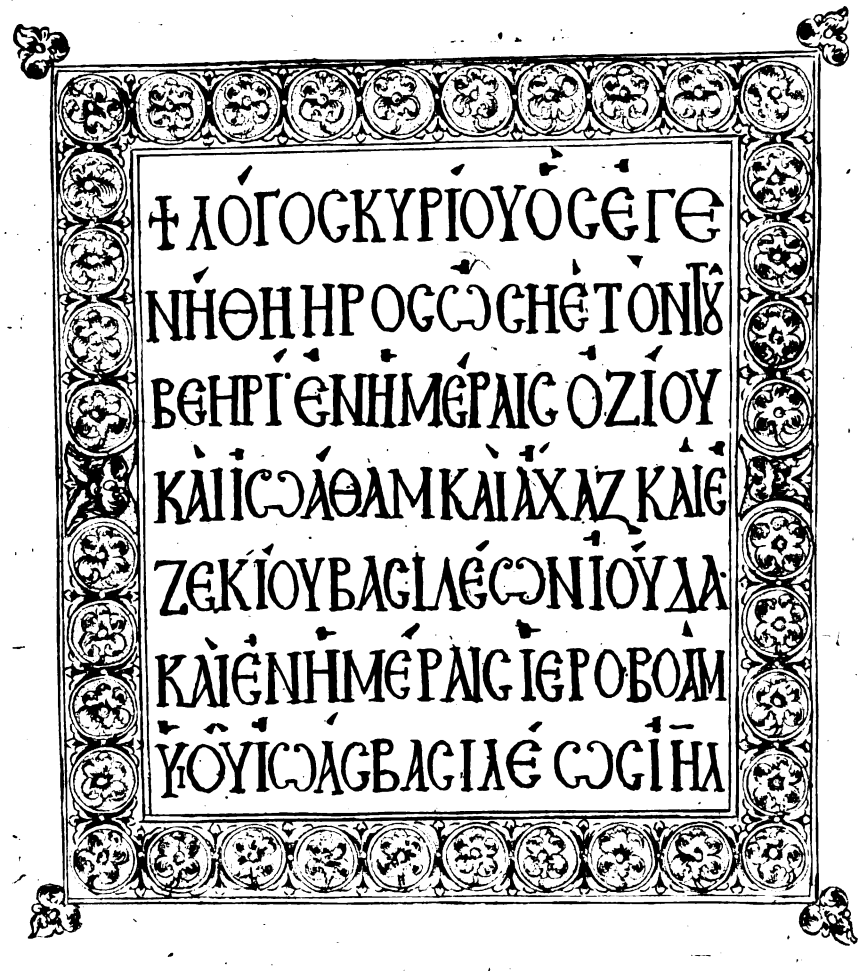

Verbum Domini, quod factum eſt ad Oſee filium Beeri, in diebus Oziæ, & Joatham, & Achaz, & Ezechiæ Regum Juda, & in diebus Ieroboam filii Joas Regis Iſrael.

SPECIMEN ALTERUM.

Ἀρχὴ λόγου Κῦ πρὸς Ὡσηέ
Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς Ὡσηέ. βάδιζε λάβε σεαυτῷ
γυναῖκα πορνείας. καὶ τέκνα πορνείας διότι
πορνεύσασα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ.

Principium ſermonis Domini ad Oſee.
Et dixit Dominus ad Oſee. Vade, ſume tibi uxorem fornicationis, & filios fornicationis: quia fornicans fornicabitur terra.

Digitized by Google

Digitized by Google

nitidiſſimuſque character maioribus literis, quarum forma æque, ac interpungendi ratio ex ſubjecto ſpecimine dignoſci poterunt, quod ſumtum eſt ex *folii* 16. columna tertia, ubi deſinit argumentum in *Sophoniam*.

καὶ θανὼν ἐτά-
φη ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ: κατη-
γορία τοῦ αἰσθητοῦ
ἰσραὴλ ὅσα εἰς τὸν χν̄ν̄
διαφόρως ἐξήμαρ-
τε, καὶ ὅτι παλαι-
ωθείσης αὐτῶν
τῆς πολιτείας ὐ-
κ ἠισθάνοντο. ἐξή-
λωσαν δὲ τῶν ἐ-
θνῶν τὴν ἀρχαί-
αν ἀσέβειαν. ἀν-
θ' ὧν αὐτοῖς τα-
πεινώσιν
ἠπείλη-
σεν.

Et moriens ſepultus eſt in agro ſuo. Accuſatio carnalis Israelis quanta in Chriſtum diverſis modis peccavit, & quod antiquata ipſorum politeia, ſeu morum ratione non ſenſerunt. Æmulati ſunt autem gentium antiquam iniquitatem, pro quibus ipſis humiliationem comminatus eſt.

Fol. 22. & 23. Duodecim Prophetarum effigies exhibentur in tabella aurea affabre pictæ pro ſæculi illius more.

Fol. 27. Incipiunt *duodecim Prophetarum Minorum* libri cum ſcholiis amplioribus, ſeu commentariis in margine; at folia turpiter adeo lacerata ſunt, ut integrum aliquod non habeatur. Titulus literis prægrandibus, iisque majuſculis deſcriptus eſt, ut medium fere pagellæ ocupet: Λόγος Κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς Ὡσηὲ τὸν τοῦ Βεηρί ἐν ἡμέραις Ὀζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἀχαζ καὶ Ἐζεκίου · Βασιλέων Ἰούδα καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ἰωὰς Βασιλέως Ἰσραήλ.

Sermo Domini, qui factus eſt ad Oſeam Beeri in diebus Oſiæ, & Joatham, & Achaz, & Ezechiæ Regum Juda, & in diebus Jeroboam, filii Joas Regis Israel.

Ad calcem Codicis ſcriptum erat Calligraphi nomen, ſed cum dimidia folii pars lacerata ſit, colligi amplius nequit.

CODEX X. *b.* IV. 10.

Chartaceus, ſæculi XV. ſatis nitido charactere exaratus, cui folia 256. complectitur ACTA duorum Conciliorum Generalium. Et quidem

Fol. 1. Σύνταγμα τῶν κατὰ τὸν ἐν Νικαίᾳ ἁγίαν σύνοδον πραχθέντων: *Syntagma Actorum Sancti Nicæni Concilii*, ſeu *Commentarius* GELASII CYZICENI, idem omnino, qui habetur apud Labbeum tomo II. pag. 117.

Fol. 59. *Acta tertii Generalis Concilii Epheſini primi contra Neſtorium coacti*, capitibus comprehenſa CXXIX. quorum elenchus initio exhibetur.

Quandoquidem vero capitum ordo diverſus eſt omnino ab eo, qui apud *Binium*, *Harduinum*, & *Labbeum*, opportunum nobis viſum eſt, integrum hujuſmodi elenchum ſubdere, ut quilibet inde *Actorum* ordinem, compoſitionemque omnem deprehendere queat.

Digitized by Google

A.

Τῦ ἁγίυ Κυρίλλυ ἐπιστολὴ πρὸς τὺς μονάζοντας.

I.

S. Cyrilli epiſtola ad Monachos

B.

Τῦ αὐτῦ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή.

2.

Ejuſdem ad Neſtorium epiſtola.

Γ.

Νεστορίυ ἐπιστολὴ πρὸς Κύριλλον.

3.

Neſtorii ad Cyrillum epiſtola

Δ.

Κυρίλλυ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή.

4.

Cyrilli epiſtola ad Neſtorium

E.

Νεστορίυ ἐπιστολὴ πρὸς Κύριλλον.

5.

Neſtorii epiſtola ad Cyrillum

ς.

Κυρίλλυ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή, ἐν ᾗ καὶ ἀναθεματισμός, ἤτοι τὰ κεφάλαια.

6.

Cyrilli ad Neſtorium epiſtola, in qua & anathematiſmus, ſeu capitula.

Z.

Τῦ αὐτῦ προσφωνητικὸς πρὸς τὸν θεοσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως.

7.

Ejuſdem ad piiſſimum Imperatorem Theodoſium allocutio panegyrica orthodoxæ fidei.

H.

Θεοδόσιος ἔνδοξος θριαμβευτὴς ἀεὶ σεβάσμιος Κυρίλλῳ Ἐπισκόπῳ.

8.

Theodoſius glorioſus triumphator ſemper Auguſtus Cyrillo Epiſcopo.

Θ.

Ἐπιστολὴ Κελεστίνυ Ἐπισκόπυ Ρώμης πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον.

9.

Epiſtola Celeſtini Epiſcopi Romani ad S. Cyrillum.

I.

Ἐπιστολὴ τῦ αὐτῦ πρὸς Νεστόριον.

10.

Ejuſdem epiſtola ad Neſtorium

IA.

Κελεστῖνος ἐπισκόποις, πρεσβυτέροις, διακόνοις, κλήρῳ, Θεῦ δούλοις, καὶ καθολικῷ λαῷ διάρυσιν ἐν Κωνσταντίνυ πόλει.

11.

Celeſtinus Epiſcopis, Presbyteris, Diaconis, Clero, Deo famulantibus, & univerſo populo Conſtantinopoli verſantibus.

IB.

Ἐπιστολὴ τῦ αὐτῦ Κελεστίνυ πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας.

12.

Epiſtola ejuſdem Celeſtini ad Johannem Epiſcopum Antiochenum

IΓ.

Ἐπιστολὴ τῦ ἁγίυ Κυρίλλυ πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας.

13.

Epiſtola S. Cyrilli ad eumdem Johannem Epiſcopum Antiochenum.

IΔ.

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Ἰωάννυ ἐπισκόπυ Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον.

14.

Exemplum epiſtolæ ſcriptæ a Johanne Epiſcopo Antiocheno ad Neſtorium.

IE.

Ἐπιστολὴ Κυρίλλυ πρὸς Ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων.

15.

Epiſtola Cyrilli ad Juvenalium Epiſcopum Jeroſolymitanum.

Iς.

Ἐπιστολὴ Κυρίλλυ πρὸς Ἀκάκιον.

16.

Epiſtola Cyrilli ad Acacium.

IZ.

Ἐπιστολὴ Ἀκακίυ πρὸς Κύριλλον.

17.

Epiſtola Acacii ad Cyrillum

IH.

Διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν δημοσίᾳ κατὰ κληρικῶν Κωνσταντίνυ πόλεως καὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα, ὡς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶν Νεστόριος Παύλυ τῦ Σαμοσατέως τῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων.

18.

Conteſtatio palam propoſita a Clericis Conſtantinopolitanis, & in Eccleſia promul-

Digitized by Google

mulgata, quod eadem ſentiat Neſtorius, ac Paullus Samoſatenus, anathemate condemnatus ante centum ſexaginta annos ab orthodoxis Epiſcopis.

ΙΘ.

Ομιλία Πρόκλυ ἐπισκόπυ λεχθεῖσα καθεζομένυ Νεσορίυ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντίνυ πόλεως.

19.

Homilia Procli Epiſcopi lecta ſedente Neſtorio in magna Eccleſia Conſtantinopolitana.

Κ.

Κυρίλλυ πρὸς τὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένυς, ὅτιπερ ὑ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον, τλὼ δυσεβῆ Νεσορίυ διδασκαλίαν.

20.

Cyrilli ad accuſatores ſuos, a quibus notabatur, quod vulgi rumore perſuaſus nefariam Neſtorii doctrinam in pejus ſerpere non ſiluiſſet.

ΚΑ.

Τῦ αὐτῦ.

21.

Ejuſdem.

ΚΒ.

Τῦ αὐτῦ.

22.

Ejuſdem.

ΚΓ.

Ἴσον Σάκρας γραφείσης πρὸς Ακάκιον τ Βεροιαίων, καὶ Συμεῶνα τὸν ἐν Αντιοχείᾳ ἀναχωρητλὼ, καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἰδία ἑκάςῳ.

23.

Exemplum Sacræ miſſæ ad Acacium Berrhææ Epiſcopum, & Symeonem Antiochiæ monachum, aliaſque Eparchias, unicuique propria.

ΚΔ.

Θεῖον γράμμα ἀποσαλὲν ἐν Αλεξανδρείᾳ Κυρίλλῳ ἀρχιεπισκόπῳ, καὶ τοῖς κατὰ χώραν τῶν Μητροπόλεων Επισκόποις.

24.

Sacra miſſa Alexandriæ ad Cyrillum Archiepiſcopum, alioſque Epiſcopos Metropolitas provinciarum.

ΚΕ.

Πρὸ τῆς σωὸδυ ἐπιςολὴ Κυρίλλυ πρὸς τὸν ἐν Αλεξανδρείᾳ λαὸν ἀπὸ Ρόδυ.

25.

Epiſtola ante Synodum a Cyrillo ſcripta Rhodo ad populum Alexandrinum.

Κς.

Τῦ αὐτῦ ἐπιςολὴ δευτέρα ἀπὸ Εφέσυ.

26.

Ejuſdem epiſtola ſecunda Epheſo miſſa.

ΚΖ.

Τῦ αὐτῦ ἐπιςολὴ τρίτη περὶ τῆς συνόδυ.

27.

Ejuſdem epiſtola tertia de Synodo.

ΚΗ.

Τῦ αὐτῦ ἐπιςολὴ τετάρτη περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεσορίυ.

28.

Ejuſdem epiſtola quarta de Neſtorii depoſitione.

ΚΘ.

Πάντων συνεδραμόντων ἐν Εφέσῳ τὸ ἑξῆς θεῖον γράμμα.

29.

Sacra omnibus Epheſi convenientibus miſſa his verbis concepta.

Λ.

Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι ἐν Εφέσῳ τῦτο αὐτὸ τὸ προγεγραμμένον θεῖον γράμμα παρατέτακται παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων, ὁ ἐπισκόπων, τὰ τῇ ὑποθέσει ἡρμοσμένα.

30.

Et poſt lectam Epheſi hanc præmiſſam Sacram agitur a ſanctis Patribus, & Epiſcopis Synodus ſecundum ordinem in ea præſcriptum.

ΛΑ.

Αἱ ὀνομασίαι τῶν ἐν τῇ συνάδῳ ἐπισκόπων, καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν.

31.

Nomina Epiſcoporum in Synodo convenientium, & civitatum, quibus præerant.

ΛΒ.

Διδασκαλία Πέτρυ πρεσβυτέρυ Αλεξανδρείας καὶ Νοταρίυ, περὶ τῶν Νεσορίυ ὁμιλιῶν.

32.

Petri Presbyteri Alexandrini, & Notarii allocutio de homiliis Neſtorii.

ΛΓ.

Διαλαλία Ιυβεναλίυ ἐπισκόπυ Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῦ θείυ γράμματος, τῦ πρὸς ἕκαςον μητροπολίτλω ἀποσαλέντος.

33. Ju-

Digitized by Google

33.

Juvenalii Jeroſolymorum Epiſcopi ſermo de lectione divinarum literarum ad unumquemque Metropolitam miſſarum.

ΛΔ.

Αἴτησις Φίρμου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, καὶ κατάθεσις Μέμνονος ἐπισκόπου Εφέσου περὶ τοῦ ποιῆσαι τοὺς ἐπισκόπους ἡμέρας δέκα ἐξ ἐν Εφέσῳ μιᾷ τινὶ ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν καὶ τότε συνήδρευσαν.

34.

Poſtulatio Firmi Epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ, & reſponſio Memnonis Epiſcopi Epheſini, a ſexdecim jam diebus verſari Epiſcopos Epheſi poſt præfinitam diem, qua ſimul convenirent.

ΛΕ.

Διαλαλία Θεοδότου ἐπισκόπου Αγκύρας τοῦ παραγενέσθαι Νεσόριον ἐν τῇ συνόδῳ.

35.

Theodoti Epiſcopi Ancyrani petitio, ut Neſtorius Synodo exhibeatur.

Λς.

Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων πρὸς Νεσόριον.

36.

Reſponſiones Epiſcoporum, qui ad Neſtorium miſſi fuerant.

ΛΖ.

Διαλαλία Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Φιλίππων περὶ τοῦ κληθῆναι Νεσόριον ἐκ δευτέρου.

37.

Petitio Flaviani Epiſcopi Philippenſium de iterum vocando Neſtorio.

ΛΗ.

Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων ἐν τῇ δευτέρᾳ κλήσει Νεσορίου.

38.

Reſponſiones Epiſcoporum, qui ſecundo miſſi fuerant ad vocandum Neſtorium.

ΛΘ.

Διαλαλία τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς κλήσεως.

39.

Petitio ejuſdem, ut iterum citaretur.

Μ.

Καταθέσεις τῶν ἐν τῇ τείτῃ κλήσει ἀποσταλέντων ἐπισκόπων.

40.

Reſponſiones Epiſcoporum, qui tertio miſſi fuerant ad illum citandum.

ΜΑ.

Διαλαλία Ιουβεναλίου ἐπισκόπου Ιεροσολύμων περὶ τῶν τελῶν Νεσορίου κλήσεων, καὶ περὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συμβόλου.

41.

Juvenalii Epiſcopi Jeroſolymorum allocutio de tribus citationibus Neſtorii, & de lectione ſymboli.

ΜΒ.

Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου, καὶ Νοταρίου. καὶ διαλαλία Ακακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς περὶ τῆς δευτέρας Κυρίλλου πρὸς Νεσόριον ἐπιστολῆς.

42.

Petri Presbyteri, atque Notarii, & Acacii Epiſcopi Melitenes petitio, ut legeretur ſecunda Cyrilli ad Neſtorium epiſtola.

ΜΓ.

Καταθέσεις πάντων τῶν ἐπισκόπων ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.

43.

Reſponſiones omnium Epiſcoporum ſuper eandem epiſtolam.

ΜΔ.

Διαλαλία Παλλαδίου ἐπισκόπου Αμασείας περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Νεσορίου πρὸς Κύριλλον ἐπιστολῆς.

44.

Palladii Epiſcopi Amaſeæ petitio, ut Neſtorii ad Cyrillum epiſtola legeretur.

ΜΕ.

Καταθέσεις πάντων τῶν ἐπισκόπων περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς.

45.

Reſponſiones omnium Epiſcoporum ſuper hanc epiſtolam.

Μς.

Αἱ τῶν ἐπισκόπων ἐκβοήσεις κατὰ Νεσορίου.

46.

Epiſcoporum adclamationes contra Neſtorium.

ΜΖ.

Διαλαλία Ιουβεναλίου ἐπισκόπου Ιεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως ἐπιστολῆς Κελεστίνου ἐπισκόπου Ρώμης.

47.

Juvenalii Jeroſolymorum Epiſcopi poſtulatio, ut Celeſtini Romani Pontificis epiſtola legeretur. ΜΘ. Κα-

Digitized by Google

ΜΗ.

Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων ἀποδεδωκότων τὰς Νεσορίου ἐπιστολάς.

48.

Responsiones Episcoporum Nestorii epistolas condemnantium.

ΜΘ.

Διδασκαλία Φίδου ἐπισκόπου Ἰόππης περὶ ὧν καὶ ἐν Ἐφέσῳ Νεσόριος ἐδυσφήμησεν.

49.

Phidi Episcopi Joppes admonitio de blasphemiis, quas Nestorius Ephesi dixerat.

Ν.

Διαλαλία Κυείλλου ἐπισκόπου Ἀγκύρας, περὶ τῶν αὐτῶν δυσφημιῶν.

50.

Cyrilli Alexandrini Episcopi admonitio de iisdem blasphemiis.

ΝΑ.

Καταθέσεις Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας, καὶ ἐπισκόπου Μελιτίνης περὶ τῶν αὐτῶν δυσφημιῶν.

51.

Responsiones Theodoti Episcopi Ancyrani, & Episcopi Melitenes de iisdem blasphemiis.

ΝΒ.

Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ Νοταρίου περὶ τῶν χρήσεων τῶν ἁγίων πατέρων.

52.

Petri Presbyteri, atque Notarii propositum de utilibus quibusdam Sanctorum Patrum capitibus legendis.

ΝΓ.

Ὅτι Χαρίσιος προσῆλθε τῇ συνόδῳ κατὰ τῶν Τεσσαρεσκαιδεκατιτῶν.

53.

Quando Charisius accessit ad sacram Synodum adversus Quartodecimanos.

ΝΔ.

Οἱ ἐπιδοθέντες λίβελλοι παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου.

54.

Libelli exhibiti a Charisio Presbytero.

ΝΕ.

Γνῶσιν ἐκθέσεως τοῦ παραπλαισθέντος συμβόλου, καὶ ὑπογραφαὶ τῶν μεταθεμένων ἀπὸ τῶν Τεσσαρεσκαιδεκατιτῶν, καὶ ὑπογραψάντων εἰς αὐτό.

55.

Exemplum expositionis symboli depravati, & subscriptiones eorum, qui a Quartodecimanis decepti fuerunt, ut ipsi subscriberent.

ΝϚ.

Ὅρος τῆς συνόδου περὶ τοῦ μηδενὶ ἐξεῖναι πίστιν ἑτέραν ἐκτίθεσθαι παρὰ τὸ ἅγιον σύμβολον.

56.

Synodi decretum, quod nemini liceat alteram fidem proferre præter sanctum symbolum.

ΝΖ.

Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ Νοταρίου, καὶ διαλαλία Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Φιλίππων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Νεσορίου λόγων.

57.

Petri Presbyteri, & Notarii, & Flaviani Philippensium Episcopi petitio, ut Nestorii sermones legantur.

ΝΗ.

Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ Νοταρίου περὶ τῆς ἀποσταλείσης ἐπιστολῆς ἀπὸ Καπρωλίου ἐπισκόπου Καρθαγένης.

58.

Petri Presbyteri, & Notarii admonitio de epistola a Capreolo Episcopo Carthaginis missa.

ΝΘ.

Ἀπόφασις τῆς συνόδου κατὰ Νεσορίου καὶ ὑπογραφαὶ τῶν ἐπισκόπων.

59.

Sententia Synodi contra Nestorium, & subscriptiones Episcoporum.

Ξ.

Καθαίρεσις.

60.

Depositio.

ΞΑ.

Ὁμιλία Ρηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεσορίου.

61.

Homilia Rhegini Episcopi Cypri habita Ephesi post Nestorii depositionem.

ΞΒ.

Ὁμιλία Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ.

62. Theo-

Digitized by Google

62.

Theodoti Episcopi Ancyrani homilia habita Ephesi.

ΞΓ.

Τῦ αὐτῦ εἰς τὼ γένναν τῦ Σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ Σωόδῳ ἐπὶ τῦ ἐπισκόπυ Κυείλλυ.

63.

Ejusdem in Christi Natirvitatem lecta in Synodo, Episcopo Cyrillo præsente.

ΖΔ.

Τῦ αὐτῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τ γεννήσεως τῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ιησῦ Χεισῦ ὑπανεγνώσθη δε' ᾗ αὐτὴ ἐν τῇ σωόδῳ.

64.

Ejusdem habita in die Nativitatis Servatoris nostri Jesu Christi, quæ etiam lecta fuit in ipsa Synodo.

ΞΕ.

Α'χακίυ ἐπισκόπυ Μελιτιωῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Εφέσῳ.

65.

Acacii Episcopi Melitenes homilia Ephesi habita.

Ξς.

Ο'μιλία Κυείλλυ ἐπισκόπυ Α'λεξανδρείας λεχθεῖσα ἐν Εφέσῳ, σωάξεων ἐπιπλυμένων καθαιρεθέντος Νεσοείυ.

66.

Cyrilli Episcopi Alexandrini homilia habita Ephesi, cum synaxes peragerentur, depositio Nestorio.

ΞΖ.

Τῦ αὐτῦ εἰς τὰ τῦ Εὐαγελισῦ.

67.

Ejusdem in die (S. Johannis) Evangelistæ.

ΞΗ.

Τῦ αὐτῦ ἐν Εφέσῳ:

68.

Ejusdem Ephesi.

ΞΘ.

Τῦ αὐτῦ κατὰ Ιωάνιω:

69.

Ejusdem contra Johannem Antiochenum.

Ο.

Τῦ αὐτῦ τελν συχεθῆ παρὰ τῦ Κόμητος καὶ ὑπὸ σρατιωτῶν φυλαχθῆ.

70.

Ejusdem priusquam a Comite comprehenderetur, & militibus custodiendus traderetur.

ΟΑ.

Τῦ αὐτῦ πρὸς Νεσόειον λοίκα καθῆλθον οἱ ἑπτὰ πρὸς τὼ ἁγίαν Μαείαν.

71.

Ejusdem in Nestorium habita, quando septem ad Sanctam Mariam descenderunt.

ΟΒ.

Α'ναφορὰ πρὸς τὺς ἀσεβεσάτυς βασιλεῖς περὶ τ καθαιρέσεως Νεσοείυ.

72.

Relatio ad piissimos Imperatores de Nestorii depositione.

ΟΓ.

Α'ναφορὰ πρὸς Κελεσῖνον ἐπίσκοπον Ρώμης.

73.

Relatio ad Celestinum Romanum Pontificem.

ΟΔ.

Ι''σον βασιλικῦ γράμματος ἀποσαλέντος ἐν Εφέσῳ πρὸς τὼ ἁγίαν σωόδον, διὰ Παλλαδίυ Μαγισειανῦ.

74.

Exemplum Imperatoriæ literæ ad sanctam Synodum Epheso missæ per Palladium Magistrianum.

ΟΕ.

Ι'σον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας σωόδυ ἀποσαλείσας διὰ Παλλαδίυ Μαγισειανῦ καλανδῶν Ιυλίων ἐπὶφ ξ ἰνδικτιῶνος πέντε ⁊ δεκάτης.

75.

Exemplum relationis sanctæ Synodi missæ per Palladium Magistrianum Kalendis Julii, mensis Epiphi septima, indictione 15.

Ος.

Ι'σον ἐπισολῆς γραφείσης παρὰ τ ἁγίας σωόδυ πρὸς τὸν κλῆρον ⁊ τὸν λαὸν Κωνσαντίνυ πόλεως.

76.

Exemplum epistolæ a Sancta Synodo scriptæ Clero & populo Constantinopolitano.

ΟΖ.

Ι'σον ἐπισολῆς γραφείσης παρὰ τῦ κλήρυ Κωνσαντίνυ πόλεως πρὸς τὼ ἁγίαν σύνοδον.

77.

Exemplum epistolæ scriptæ a Clero Con-

Digitized by Google

Constantinopolitano ad Sanctam Synodum.

ΟΗ.

Λίβελλοι ἐπιδοθέντες παρὰ τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων Κυρίλλῳ καὶ Μέμνονος.

78.

Libelli traditi a sanctissimis Episcopis Cyrillo, & Memnone.

ΟΘ.

Διαλαλία Ἰουβεναλίου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν αὐτῶν λιβέλλων.

79.

Juvenalii Jerosolymitani Episcopi postulatio de eorundem libellorum lectione.

Π.

Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς συνόδου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας.

80.

Responsiones Episcoporum, qui ad Johannem Episcopum Antiochenum a Synodo missi fuerant.

ΠΑ.

Διαλαλία τῆς συνόδου ἀνατρέπουσα τὰ πεπραγμένα παρὰ Ἰωάννου καὶ Μέμνονος.

81.

Synodi pronunciatio, qua irrita declarantur acta a Johanne, & Memnone.

ΠΒ.

Ἐπιστολὴ ἀποσταλεῖσα παρὰ τῆς συνόδου τοῖς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν πρεσβυτέροις, διακόνοις; ἅμα ἐπισκόποις, καὶ παντὶ τῷ λαῷ.

82.

Epistola a Synodo missa Presbyteris, Diaconis, simulque Episcopis, omnique populo cujusque Eparchiæ, & Civitatis.

ΠΓ.

Γέσον ἀναφορᾶς.

83.

Exemplum relationis.

ΠΔ.

Γέσον Σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου τοῦ Κόμητος τῶν Σακρῶν τῇ συνόδῳ.

84.

Exemplum Sacræ missæ per Johannem Comitem Sacrarum Synodo.

ΠΕ.

Γέσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν Σάκραν, τὸν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ Ἰωάννου Κόμητος τῶν Σακρῶν.

85.

Exemplum relationis sanctæ Synodi, qua Sacræ lectæ per Johannem Sacrarum Comitem respondetur.

Πς.

Ἐντολιμαῖον γράμμα πρὸς τὰς ἐξῆς, ὥστε ἐν Κωνσταντίνου πόλει δικάσασθαι πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας.

86.

Mandatum ad eos, qui Constantinopolim missi fuerant, ut caussam dicerent adversus Johannem Episcopum Antiochenum.

ΠΖ.

Γέσον ἐντολικῆς.

87.

Exemplum mandati.

ΠΗ.

Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πρὸς Ῥοῦφον ἐπίσκοπον Θεσσαλονίκης.

88.

Epistola ab ipso Johanne, ejusque asseclis scripta ad Ruffum Episcopum Thessalonicensem.

ΠΘ.

Γέσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν εὑρεθέντων ἐν Κωνσταντίνου πόλει ἐπισκόπων.

89.

Epistola Synodo Ephesum congregatæ scripta ab Episcopis, qui Constantinopoli reperiebantur.

ς.

Ἀντίγραφα τῆς προτεταγμένης ἐπιστολῆς παρὰ τῆς συνόδου.

90.

Exemplum epistolæ a Sancta Synodo (ad eosdem Episcopos) scriptæ.

ςΑ.

Γέσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντίνου πόλεως.

91.

Exemplum epistolæ Cyrilli Alexandrini ad Clerum Constantinopolitanum.

ςΒ.

Γέσον ἐπιστολῆς Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν αὐτὸν κλῆρον.

92.

Exemplum epistolæ a Memnone Ephesino Episcopo scriptæ ad Clerum Constantinopolitanum.

Digitized by Google

ϛΓ.

Ἀναφορά ;

93.

Relatio. (de ſubſcriptione Imperatorum).

ϛΔ.

Πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντίνης πόλεως παρὰ τ σωόδ ,

94.

Ad Clerum Conſtantinopolitanum ſynodica epiſtola.

ϛΕ.

Δέησις παρὰ τῦ κλήρ Κωνσταντίν πόλεως πρὸς τ ἀσεβέσατον βασιλέα ,

95.

Cleri Conſtantinopolitani obteſtatio, & ſupplicatio ad piiſſimum Imperatorem.

ϛϛ.

Ἐπιστολὴ Κυείλλ πρὸς Δεόπεμπτον , Ποτάμωνα κ Δανιὴλ ἐπισκόπ ,

96.

Epiſtola Cyrilli ad Dheopemptum, Potamonem, & Danielem Epiſcopos.

ϛΖ.

Ἴσον ὑπομνήματος προχθέντος ἐπὶ παρυσίᾳ τῶν ἀπὸ Ρώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων & πρεσβυτέρων ,

97.

Exemplum commentarii rerum, quæ actæ ſunt coram Epiſcopis, & Presbyteris, qui ex urbe Roma venerant.

ϛΗ.

Ἴσον ἀναφορᾶς πρὸς τὺς ἀσεβεσάτυς βασιλεῖς περὶ τῶν ἀπὸ Ρώμης ἐπισκόπων π & πρεσβυτέρων , διὰ τῦ διακόν Εὐτυχίν.

98.

Exemplum relationis ad piiſſimos Imperatores de Epiſcopis, & Presbyteris, qui ab urbe Roma venerant, per Diaconum Eutychium.

ϛΘ.

Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς σωόδ διὰ Ἰβεναλίν , Φίρμ , Φλαβιαν , Ἀρκαδίν , Ἀκακίν , Θεοδότ , Εὐοπτίν ἐπισκόπων , & Φιλίππ πρεσβυτέρ ,

99.

Exemplum relationis a Synodo facta per Juvenalium, Firmum, Flavianum, Arcadium, Theodotum, Acacium, Evoptium, Epiſcopos, & Philippum Presbyterum.

Ρ.

Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον & ἐξορίζον Νεσόριον ,

100.

Decretum Regium, quo Neſtorio aperte, & publice exilium indicitur.

ΡΑ.

Ἀντίγραφον ἑρμηνείας βασιλικῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἔπαρχον πραιτωρίων κ ὕπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεσορίν ,

101.

Exemplum interpretationis decreti Imperatorii ſcripti ad Iſidorum Præfectum Prætoriis, & Conſulem de Neſtorii exilio.

ΡΒ.

Ἀντίγραφον θείν νόμ ,

102.

Exemplum divinæ legis. (contra Neſtorium),

ΡΓ.

Διάταξις τῶν ἐπάρχων ,

103.

Edictum Præfectorum. (de non legendis Neſtorii libris)

ΡΔ.

Ἐπιστολὴ σωοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντίν πόλεως ,

104.

Epiſtola Synodica Conſtantinopoli ſcripta.

ΡΕ.

Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῦ γενομένυ ἐπισκόπ Κωνσταντίν πόλεως Μαξιμιαν πρὸς Κύειλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας ,

105.

Epiſtola Maximiani creati Epiſcopi Conſtantinopolitani ad Cyrillum Epiſcopum Alexandrinum.

Ρϛ.

Ἐπιστολὴ Κυείλλ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπισκοπον Κωνσταντίν πόλεως ,

106.

Epiſtola Cyrilli ad Maximianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum.

ΡΖ.

Ἐπιστολὴ Ἀλυπίν πρεσβυτέρ τῶν Ἀποστόλων πρὸς Κύειλλον ,

107.

Epiſtola Alypii Presbyteri Apoſtolorum ad Cyrillum.

ΡΘ. Κυ-

Digitized by Google

PIH.

Κυείλλυ Αλυπίῳ πρεσβυτέρῳ.

108.

Cyrilli ad Alypium Presbyterum.

PIΘ.

Κυείλλυ ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον.

109.

Cyrilli Apologeticus ad Imperatorem Theodosium.

PI.

Τῦ αὐτῦ πρὸς Ουαλεριανὸν ἐπίσκοπον κατὰ τ τὰ Νεσορίυ φρονούντων.

110.

Ejusdem ad Valerianum Episcopum adversus eos, qui cum Nestorio sentiebant.

PIA.

Γσον θείυ γράμματος ἀποσταλέντος διὰ Αριστολάυ Τριβούνυ καὶ Νοταρίυ Ιωάννη ἐπισκόπῳ Αντιοχείας περὶ τ εἰρλνης καὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

111.

Exemplum Sacræ missæ per Aristolaum Tribunum & Notarium Johanni Episcopo Antiocheno de Ecclesiarum pace, & unione constituenda.

PIB.

Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας.

112.

Sacra missa ad Acacium Beroeæ Episcopum.

PIΓ.

Λίβελλος ἐπιδοθεὶς τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κυείλλῳ παρὰ Παύλυ ἐπισκόπυ Εμέσης τῦ ἀποσταλέντος παρὰ Ιωάννυ τῦ Αντιοχείας ἐπισκόπυ.

113.

Libellus Cyrillo Archiepiscopo traditus a Paullo Emeseno Episcopo, qui ad Johannem Episcopum Antiochiæ missus fuerat.

PIΔ.

Ἐπιστολὴ Ιωάννυ ἐπισκόπυ Αντιοχείας πρὸς Κύειλλον.

114.

Epistola Johannis Episcopi Antiocheni ad Cyrillum.

PIE.

Ὁμιλία Παύλυ ἐπισκόπυ Εμέσης λεχθεῖσα χοιὰκ εἰκοστῇ ἐννάτῃ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Αλεξανδρείας, καθημένυ τῦ μακαρίυ Κυείλλυ εἰς τὸ γέννα τῦ Χριστῦ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι ὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλὰ ἕνα υἱὸν, καὶ κύριον τὸν Χριστὸν, καὶ εἰς τὸν Αρχιεπίσκοπον ἐγκώμια.

115.

Homilia Episcopi Emeseni habita vigesimo nono die mensis Chœac (nimirum 25. Decembris) in magna Alexandriæ Ecclesia, sedente Beato Cyrillo, in Nativitatem Christi, & quod Deipara sit Beata Virgo Maria, & quod non duos filios dicimus, sed unum filium, & Dominum Christum, simul continens encomium Archiepiscopi Cyrilli.

PIς.

Τῦ αὐτῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Αλεξανδρείας. καὶ εἰς τὸ ἐνανθρώπησιν τῦ σωτῆρος ἡμῶν Ιησῦ Χριστῦ. καὶ εἰς τὸν Αρχιεπίσκοπον Κύειλλον ἐγκώμια.

116.

Ejusdem homilia habita in magna Alexandriæ Ecclesia de Incarnatione Servatoris nostri Jesu Christi, iterumque Cyrilli Archiepiscopi encomia.

PIZ.

Κυείλλυ Αρχιεπισκόπυ Αλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὸ ἐνανθρώπησιν τῦ Κυρίυ.

117.

Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini de Paullo, qui ante disseruerat, & de Incarnatione Dominica.

PIH.

Ἐπιστολὴ Κυείλλυ ἐπισκόπυ Αλεξανδρείας πρὸς Ιωάννλω Αντιοχείας.

118.

Epistola Cyrilli Episcopi Alexandrini ad Johannem Antiochenum.

PIΘ.

Τῦ αὐτῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελιτινῆς.

119.

Ejusdem epistola ad Acacium Episcopum Melitenes.

Digitized by Google

ΡΚ.

Τῷ αὐτῷ περὶ Δυνατοῦ ἐπίσκοπον Νικοπόλεως παλαιᾶς Ἤπείρου.

120.

Ejusdem ad Donatum Episcopum Nicopoleos veteris Epyri.

ΡΚΑ.

Ἰωάννης ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων περὶ Ξύστου ἐπισκόπου Ῥώμης. καὶ πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας. καὶ περὶ Μαξιμιανοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως.

121.

Johannis Episcopi Antiocheni, & ceterorum cum eo sentientium epistola ad Sixtum Romanum Pontificem, & ad Cyrillum Episcopum Alexandrinum, & ad Maximianum Episcopum Constantinopolitanum.

ΡΚΒ.

Κυρίλλου περὶ Μαξιμιανοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως.

122.

Cyrilli ad Maximianum Episcopum Constantinopolitanum.

ΡΚΓ.

Τῷ αὐτῷ περὶ Εὐλογίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας σατίζοντα ἐν Κωνσταντίνου πόλει.

123.

Ejusdem ad Eulogium Episcopum Alexandrinum Constantinopoli degentem. (in editionibus *Presbyterum*)

ΡΚΔ.

Τῷ αὐτῷ περὶ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν συναχθέντων ἐκεῖ συνόδου.

124.

Ejusdem ad Johannem Episcopum Antiochenum & Synodum ibidem congregatam.

ΡΚΕ.

Τῷ αὐτῷ ἐπιστολὴ περὶ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτινῆς περὶ τῆς ἀποπομπαίας.

125.

Ejusdem epistola ad Acacium Melitenes Episcopum de capra emissaria.

ΡΚς.

Τῷ αὐτῷ εἰς τὸ σύμβολον.

126.

Ejusdem in Symbolum.

ΡΚΖ.

Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφυγόντων ἐν ἐκκλησίᾳ.

127.

Imperatoria lex de iis, qui ad Ecclesiam confugiunt.

ΡΚΗ.

Ἴσον θείᾳ θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τῆς Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν, καὶ κατὰ Εἰρηναίου ἐπισκόπου Τυρίων.

128.

Exemplum Sacræ Piissimi Imperatoris Theodosii contra Porphyrium, & Nestorianos, & adversus Irenæum Tyriorum Episcopum.

ΡΚΘ.

Διάταγμα προπεθὲν περὶ τῶν ἐπάρχων μετὰ τῆς θείας πραγματικῆς κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου.

129.

Edictum a Præfectis propositum cum sacra pragmatica adversus Porphyrium, & Nestorium, & Irenæum.

Hæc tria postrema capita, quamvis numerentur in indice, exscripta tamen non sunt in codice.

Hactenus index, cujus titulos, seu capita comparans quisque cum editis exemplaribus, maximum sane discrimen animadvertet in ordine, atque distributione.

Sequuntur deinde capita enarrata, continua serie procedentia, neque in tres partes divisa, ut apud Labbeum tom. III. pag. 578. Multas vero interdum variantes lectiones observare contigit, quarum nonnullæ in margine collectionis Labbeanæ adnotantur. Speciminis interim loco, ut aliquam adferamus, exemplum sumimus ex capitulo XXXV. primæ partis tom. III. pag. 989. Hujus titulus in editione his verbis continetur.

Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ διὰ Κανδιδιανοῦ κόμητος δομεστίκων, τοῦ καὶ τῷ ἀπεξίᾳ τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος Αὐτοκράτορες Καίσαρες, Θεοδόσιος ὁ Οὐαλεντινιανὸς, νικηταὶ, τροπαιοῦχοι, μέγιστοι, ἀεὶ σέβαστοι Αὔγουστοι, τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ.

In Codice vero *fol.* 118. ita legitur.

Πάντων συνεδρευσάντων ἐν Ἐφέσῳ ἀπεστάλη τὸ ἑξῆς θεῖον γράμμα περιέχον ὅπως

Θεο-

Digitized by Google

Θεοδόσιος ἔνδοξος θεραμβᾶτης ἀεὶ ἄυγυστος πρὸς τῷ ἁγίαν σιώοδον.

Deinde in *Sacra* ſub hoc titulo contenta.

In editione.

Ἐντέταλται τοίνυν Καιδιδιανὸς ὁ μεγαλοπρεπέστατος κόμης τῶν καθωσιωμένων δομεστίκων, ἄχει τῆς ἁγίας ἡμῶν διαβλῶαι συνόδυ. καὶ μηδὲν μὲν ταῖς περὶ τῶν δογμάτων γινομέναις ζητήσεσι κινωνῆσαι.

In Codice autem.

Ἐντέταλται τοίνυν Καινδιδιανὸς ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ καθωσιωμένος κόμης τ̃ δομεστίκων, ἄχει τ̃ ἁγίας ὑμῶν διαβῆναι συνόδυ. καὶ μηδὲν μὲν ταῖς περὶ τῶν ἀσεβεστάτων δογμάτων γινομέναις ζητήσεσιν, εἰτ' ὧν γινομέναις εἰσηγήσεσιν κοινωνῆσαι.

Abſoluta *Sacra* ſequitur in editione epiſtola Johannis Antiocheni ad Cyrillum, finiſque imponitur primæ parti; & ſecunda incipit a primæ *Actionis* verbis, μετὰ τῶ ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν &c.

Contra in Codice ſtatim poſt *Sacram* ſequitur caput XXX. hoc modo: καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῶαι ἐν Ἐφέσῳ τῇ, τὸ αὐτὸ τὸ προγεγραμμένον θεῖον γράμμα, προτέτακται παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ ἐπισκόπων τὰ τῇ ὑποθέσει ἡρμοσμένα, ἅτινα καὶ ὑποτέτακται πῶς μὴ τ̃ ὑπατίαν τ̃ ἡμῶν, & cetera deinde, ut in editione.

His ſubjiciuntur utrobique Epiſcoporum nomina, quæ non eodem ſemper modo diſpoſita ſunt, ſæpiſſimeque tranſpoſita; interdum etiam nonnulla obſervavimus in Codice, quæ deſiderantur apud Labbeum: & viciſſim alia apud Labbeum, quæ deſiderantur in Codice. E. G. præter ea, quæ legimus tum apud *Labbeum*, tum apud *Arduinum*, & *Binium* initio primæ *Actionis* deſcripta, hæc præterea in noſtro Codice leguntur: καὶ Ἀρκαδίυ καὶ Προιέκτυ τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐκ πρεσβυτέρων καὶ θεοσεβεστάτυ Φιλίππυ πρεσβυτέρυ τῆ Ἀποστολικῆ θρόνυ Ρωμαίων καὶ Γελάτυ: *Et Arcadii, & Projecti Piiſſimorum Epiſcoporum, & Presbyterorum, & Piiſſimi Philippi Presbyteri Apoſtolicæ ſedis Romanorum, & Gelati.*

Eamdem nominum tranſpoſitionem, mutationemque notavimus in ſubſcriptionibus ſententiæ *depoſitionis Neſtorii*, ubi & varia in fine lectio. Nam poſt Epiſcoporum nomina ita legitur apud *Labbeum* pag. 1088.

Καὶ ἕτεροι δὲ ἐπίσκοποι προσελθόντες τῇ ἁγίᾳ σιωόδῳ, μετὰ τὸ ὑπογράψαι τὰ τῆς καθαιρέσει Νεσορίυ, ὑπέγραψαν τῇ προκειμένῃ ἀποφάσει. εἰσὶν ὧν καθελόντες αὐτὸν τὸν Νεσόριον ἐπίσκοποι ὑπὲρ τῆς διακοσίυς. ἐποποήσαν γὰρ τινὲς ἄλλοις ἐπισκόποις, μὴ δυναμένοις παραγενέσθαι ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει.

In Codice vero: εἰσὶ καὶ διάκονοι ὑπὲρ τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν. ἠπόρησαν γὰρ τινὲς ἐξ αὐτῶν μὴ δυνάμενοι ἐλθεῖν εἰς τ̃ ἁγίαν σιώοδον.

CODEX XI. *b.* IV. 11.

Membranaceus, ſæculi XVI. habens folia 351. Sequentia comprehendit opuſcula.

Fol. 1. Sexti Empirici *Pyrrhonicarum Hypotheſeon libri tres*, ad quorum calcem idem epigramma, quod in *Lipſienſi editione*,

Πύῤῥων μέγα θαῦμα &c.

Fol. 176. Ejuſdem ad *Mathematicos* libri decem, cum hac hypographe in fine: τέλος τῶν τῆ Σκεπτικῆ Σέξτυ τῶν πρὸς ἀντίῤῥησιν ὑπομνημάτων, *Finis Sceptici Sexti monumentorum, quæ ad contradictionem ſcripſit.*

Paullo inferius deinde eodem folio 350. atque ſejunctim titulus ſequens legitur.

Δωρικῆς διαλέκτυ ἐνπῦθεν ἕως τῆ τέλυς ζητεῖται δὲ εἰ καὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα Σεξτεῖον ἐσίν.

Περὶ ἀγαθῆ καὶ κακῆ.

Dorica dialecto hinc ad finem uſque. Quæritur autem, num & præſens ſcriptum Sexti Empirici ſit.

De bono & malo.

Habentur nimirum breves diſputationes quædam dialecto Dorica ſcriptæ, & *Scepticis* oppoſitæ, quas Sexto Empirico abſurde tribui, judicat Fabricius

Digitized by Google

bricius tomo XII. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 617. ubi eas integras ſubjecit cum *Johannis Northi* Latina interpretatione. Uſus eſt autem Fabricius *Cizenſi* codice, in quo verba a nobis allata in fine poſita ſunt.

Opuſculum in Codice noſtro mutilum eſt: quinque enim diſputationum, quibus conſtat, prima tantum integra legitur, ſecundæ dimidia fere pars, poſtremæ, ſeu quintæ fragmentum circa finem; cætera deſunt, avulſis turpiter foliis, quibus ea continebantur.

In prima Codicis pagina hæc leguntur Latino idiomate ſcripta: *Ex libris Henrici Stephani Florentiæ emptus* 1555. Et fortaſſe ejuſdem *Stephani* ſunt adnotationes aliquot, & correctiones paſſim in margine appoſitæ; quibus ſane probatur, codicem ſumma diligentia ab eo fuiſſe perlectum. Nec difficile crediderim eodem eum uſum fuiſſe in interpretandis libris *Hypotheſeon*, in quibus profecto major cura adhibita obſervatur, & frequentiores occurrunt notationes. Hinc etiam diſputationes ultimo loco a nobis enarratas forte deſumpſit, quas edidit inter *Fragmenta Pithagoræorum*.

CODEX XII. *b.* IV. 12.

Membranaceus, duplici columna exaratus, conſtans foliis 264. ſæculi circiter XI. optimæ notæ, mutilus tamen initio, & fine, varias complectitur Divi Johannis Chrysostomi *homilias*, eo, quo dicturi ſumus, ordine.

Fol. 1. Homilia, cujus deeſt initium.

Fol. 9. *Homilia adverſus eos, qui dicunt, dæmones gubernare mundum*, cujus initium: ἐγὼ μὲν ἠλπίζων τῇ ἰσωεχείᾳ &c. In editione *Patris Montfauconii*, qua ſemper uſi ſumus, tom. II. pag. 246.

Fol. 21. *Homilia de non vulgandis peccatis fratrum*, cujus initium: μακαρίζω τὴν ἀγάθης ὑμᾶς &c. In editione tom. III. pag. 344.

Fol. 31. *Homilia, quod non deſperandum ſit.* Incipit: πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας ὅτι μετὰ προθυμίας &c. In editione tom. III. pag. 354.

Fol. 37. *Homilia, quod periculoſum ſit concionari ad captandam gratiam*; cujus initium: ἱκανῶς ὑμῶν δόξαι καταψάμεθα &c. In editione tom. II. pag. 658.

Fol. 45. *Homilia de reſurrectione*; cujus initium: περὶ δογμάτων ὑμῖν ἔμπροσθεν &c. In editione tom. II. pag. 422.

Fol. 52. *Homilia contra eos, qui Synaxes deſerunt*, cujus initium: τί τοῦτο ὅσον πρόφασιν &c. In editione tom. III. pag. 50.

Fol. 61. *Homilia in inſcriptionem Actorum ſecunda*. Incipit: διὰ χρόνου πρὸς τὸν μπέρα &c. In editione tom. III. pag. 60.

Fol. 70. *Homilia in inſcriptionem Actorum tertia.* Incipit: ὅταν μὲν εἰς τὴν πτωχείαν &c. In editione tom. III. pag. 71.

Fol. 80. *Homilia in inſcriptionem Actorum* quarta. Incipit: τὸ μὲν πλέον τῆς χρείας &c. In editione tom. III. pag. 81.

Fol. 92. *pagina* 2. *Homilia in illud*; Saulus adhuc ſpirans &c. *de mutatione nominum*. Incipit: ἆρα ταῦτα φορητὰ &c. In editione tom. III. pag. 98.

Fol. 101. *Homilia de mutatione nominum ſecunda*, cujus initium: τί ποτε ἆρα χρὴ ἡμᾶς ποιῆσαι &c. In editione tom. III. pag. 107.

Fol. 108. *Homilia* IX. *in Geneſim*, cujus initium: εἰ μὲν δύνατον ὑμῖν &c. In editione tom. IV. pag. 687.

Fol. 116. *pag.* 2. *Homilia de mutatione nominum tertia*, cujus initium, ἐνεκάλεσαν ἡμῶν τινὲς &c. In editione tom. III. pag. 115.

Fol. 126. *Homilia, quod Chriſtus ſit Deus*. Incipit: ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων &c. In editione tom. I. pag. 558.

Fol. 144. *Homilia de pœnitentia*, cujus initium: ἆρα ἐμέμνησθε ἡμῶν &c. In editione tom. II. pag. 279.

Fol. 151. *Homilia ſexta in epiſtolam ad Philippenſes*. Incipit: ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μέλλων &c. In editione tom. XI. pag. 233. *Fol.*

Digitized by Google

Fol. 187. *Homilia in martyres* JUVENTINUM & MAXIMUM, cujus initium: ὁ μακάριος Βαβύλας &c. In editione tom. II. pag. 578.

Fol. 192. *Homilia in Sanctas* BERENICEN, PROSDOCEN &c. Incipit: ὅσῳ εἴκοσιν ἡμέρας &c. In editione tom. II. pag. 634.

Fol. 200. *Homilia in Sanctam* PELAGIAM. Incipit: ἀλογητὸς ὁ θεὸς ἐκ γυναικείας θανάτου &c. In editione tom. II. pag. 585.

Fol. 209. *pag.* 2. *Homilia in S.* ROMANUM *martyrem*. Incipit: πάλιν μαρτύρων μνήμη καὶ πάλιν ἑορτή &c. In editione tom. II. pag. 613.

Fol. 214. *Homilia in Martyres Ægyptios*, cujus initium: ἀλογητὸς ὁ θεὸς καὶ ἐξ αἰγύπτου &c. In editione tom. II. pag. 699.

Fol. 217. *pag.* 2. *Homilia in Sanctum*. IGNATIUM, cujus initium: οἱ πολυπλεῖς καὶ φιλότιμοι &c. In editione tom. II. pag. 592.

Fol. 225. *Homilia in Sanctum* PHILOGONIUM, cujus initium: ἐγὼ μὲν χθὲς ἡμέραν &c. In editione tom. I. pag. 492.

Fol. 231. *Homilia in Sanctum* LUCIANUM. Incipit: ἅπερ (in editione ὅπερ) χθὲς ἐδεδώκειν &c. In editione tom. II. pag. 524.

Fol. 235. *Homilia in Sanctum* METLETIUM, cujus initium: πανταχοῦ τῆς ἱερᾶς ταύτης &c. In editione tom. II. pag. 518.

Fol. 239. *pag.* 2. *Homilia in Sanctum* EUSTATHIUM *Antiochenum*. Incipit: σοφός τις ἀνὴρ καὶ φιλοσοφεῖν &c. In editione tom. II. pag. 603.

CODEX XIII. *b.* IV. 13.

Membranaceus, duplici exaratus columna, fæculi circiter X. optimæ notæ, atque characteris, folia habens 463. cui titulus in margine primæ paginæ recentiori charactere ſcriptus,

Βίβλος τοῦ Χρυσοστόμου ἡ ἐπιλεγομένη παραμυθίας, *Liber* CHRYSOSTOMI *continens allocutiones, ſeu conſolationes*, ideſt tractatus ad privatos homines miſſos, in quibus eos hortatur, alloquitur, conſolatur. Complectitur itaque hic Codex omnes hujuſmodi argumenti homilias.

Argumenta earum, & initia ſic habeto.

Fol. 1. *Homilia ad Theodorum lapſum duobus libris*, cujus initium: τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ &c. In editione tom. I. pag. 1.

Fol. 53. *pag.* 2. *Ad Demetrium de compunctione*, cujus initium: ἐγὼ σε ὁρῶν ὦ μακάριε Δημήτριε &c. In editione tom. I. pag. 122.

Fol. 76. *pag.* 2. *Ad Stelechium de compunctione*. Incipit: ἐκ πῶς ἐνὶ γενέσθαι. &c. In editione tom. I. pag. 140.

Fol. 93. *Homilia commonitoria ad Stagirium a Dæmone vexatum*. Incipit: ἔδει μὲν ἡμᾶς ὦ φίλτατε πάντων ἡμῶν Σταγείριε &c. In editione tom. I. pag. 154.

Fol. 125. *Libellus ſecundus ad eumdem*, cujus initium: ταῦτα μὲν ἦν ὑπὲρ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας &c. In editione tom. I. pag. 179.

Fol. 156. *Libellus tertius ad eumdem*, cujus initium: ἱκανὰ μὲν ἦν καὶ τὰ εἰρημένα &c. In editione tom. I. pag. 207.

Fol. 187. *pag.* 2. *De* ANNA *ſermo primus*, cujus initium: ἐπηδὰν ξένον τινὰ καταχθέντα &c. In editione tom. IV. pag. 699.

Fol. 203. *De* ANNA *ſermo ſecundus*, cujus initium: οὐδὲν ἄρα ἴσον ἀχῆς &c. In editione tom. IV. pag. 711.

Fol. 215. *Homilia ſecunda in* DAVID, & SAUL, cujus initium: ὑμεῖς μὲν πρώην ἐπλωίσατε &c. In editione tom. IV. pag. 759.

Fol. 226. *Homilia in illud*: Salutate Priſcillam &c. Incipit: πολλοὺς ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν &c. In editione tom. II. pag. 180.

Fol. 252. *Homilia prima in* LAZARUM, cujus initium: τῷ χθὲς ἡμέραν ἑορτῷ &c. In editione tom. I. pag. 707.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 275. *pag.* 2. *Homilia ſecunda in* LAZARUM, cujus initium: ἐθαύμασα τὴν ἀγάπῃ ὑμῶν *&c.* In editione tom. I. pag. 726.

Fol. 288. *Homilia tertia in* LAZARUM, cujus initium: ὁ τὰ τυχόντα ἡμᾶς ὠνησεν *&c.* In editione tom. I. pag. 736.

Fol. 306. *Homilia quarta in* LAZARUM, cujus initium: τῆς τῦ Λαζάρυ παραβολῆς *&c.* In editione tom. I. pag. 751.

Fol 320. *Homilia ſexta in Geneſim*. Incipit: βέλομαι τῆς σωτήρυς πάλιν *&c.* In editione tom. IV. pag. 39.

Fol. 332. *Homilia in illud Apoſtoli de Dormientibus*. Incipit: ἡμέρας τεσσαρας *&c.* In editione tom. I. pag. 762.

Fol. 344. *pag.* 2. *Homilia, quando presbyter ordinatus fuit*. Incipit: ἆρα ἀληθῆ τὰ συμβάντα *&c.* In editione tom. I. pag. 436.

Fol. 351. *Homilia adverſus eos, qui monaſticam vitam impugnant*. Incipit: ὅτε τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεὼν *&c.* In editione tom. I. pag. 44.

Fol. 365. *Homilia ad infidelem Patrem*, cujus initium: ικανὰ μὲν ἦν ἃ ταῦτα *&c.* In editione tom. I. pag. 57.

Fol. 384. *Homilia altera ad infidelem Patrem*, cujus initium: φέρε δὴ λοιπὸν ἃ τὸν πιστὸν *&c.* In editione tom. I. pag. 75.

Fol. 423. *pag.* 2. *Homilia in venerandam Crucem*, cujus initium: πολλάκις ἐζήτησα πρὸς ἐμαυτὸν *&c.* In editione tom. II. pag. 397.

Fol. 427. *pag.* 2. *Homilia in Viduam juniorem*. Incipit: ὅτι μὲν χαλεπῶ ἔλαβες τῶ πληγῶ *&c.* In editione tom. I. pag. 338.

Fol. 436. *pag.* 2. *Homilia altera ad Viduam juniorem*, cujus initium: τὸ μὲν τὰς ἀπείρυς ὁμιλίας *&c.* In editione tom. I. pag. 349.

Fol. 445. *pag.* 2. *Homilia adverſus eos, qui Virgines ſubintroductas habent*: Incipit: ἐπὶ μὲν τῶν πρωτογώνων *&c.* In editione tom. I. pag. 218.

Hujus, & præcedentis Codicis præſtantia vel maxime ex eo elucet, quod *homiliarum* DIVI CHRYSOSTOMI nullam comprehendant, quas veluti ſpurias, aut dubias viri critici rejecerunt.

CODEX XIV. *b.* IV. 14.

Membranaceus, duplici columna ſcriptus, circa finem ſæculi X. conſtans foliis 358. nitidi characteris, tituloſque omnes præſeferens literis aureis delineatos, κτῆμα olim *Gabrielis Severi*. Eſt in eo pars minima magni MENOLOGII. Continet enim dimidium tantum menſem *Novembrem*, ſeu vitas *Sanctorum*, quos Eccleſia Græca colit a primo uſque ad XVI. diem *Novembris*.

Fol. 1. Βίος καὶ πολιτεία τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων θαυματύργων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιάνυ, *Vita, & mores Sanctorum, glorioſorumque thaumaturgorum Anargyrorum* COSMÆ, & DAMIANI. Incipit: ἄρτι τὴν δυσέβειας ἀναλαμπύσης καὶ τῦ εὐαγγελικῦ κηρύγματος τὸν πάντα κόσμον διαλαμβάνοντος *&c.*

Fol. 8. *Martyrium ſanctorum, atque glorioſorum martyrum* ACINDINI, PEGASII, ANEMPODISTI, APHTONII, & ELPIDIPHORI. Incipit: εἰ καὶ τοῖτοι Πέρσαι Χριστὸν ἐκ παρθένυ γεννώμενον προσεκύνησαν *&c.* Latine exſtat apud *Surium* die 11. *Novembris*.

Fol. 30. *Martyrium Sanctorum, & glorioſorum Chriſti martyrum* ACEPSIMÆ, JOSEPHI, & AITHALÆ, cujus initium: ἐλύττα. κατὰ Χριστιανῶν Σαβώριος ὁ Περσῶν βασιλεὺς τοῖς μάγοις *&c.* Latine apud *Surium* die XXII. *Aprilis*, Græce vero ex MS. codice *Mediceo*, & Latine ex interpretatione *Herveti* in *Actis Sanctorum* tom. III. *Aprilis* eadem die XXII.

Fol. 53. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri* JOANNICII MAGNI. Incipit: τῶ πρὸς ἀρετῶ ὁδὸν φέρυσαν, τραχεῖαν εἶναι *&c.* Apud *Surium*, & *Lipomannum* die IV. *Novembris*.

Fol. 97. *Vita, & mores, & martyrium Sanctorum* GALACTIONIS, & EPISTEMIÆ, cujus initium: τῆς πρὸς τῷ Λιβάνῳ ὄρει φοινίκης, πολλαὶ μὲν πόλεις *&c.* Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die 5. *Novembris*.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 108. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri* PAULLI CONFESSORIS, cujus initium: *ὡίκα Κωνσάντιος ὁ τῦ μεγάλυ Κωνσαντίνυ τείτος υἱὸς τὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐχειρίζετο σκῆπτρα &c.* Latine apud *Surium* die VII. *Junii*.

Fol. 118. *Martyrium Sancti, & glorioſi magni martyris* HIERONIS, cujus initium: *Ἱέρωνι τῷ γενναίῳ πατρὶς μὲν ἡ δευτέρα τ Καππαδοκῶν. πόλις δε Τύαννα &c.* Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die VII. *Novembris*.

Fol. 126. *Vita, mores, atque certamen ſanctæ martyris* MATRONÆ, cujus initium: *τὺς σώφρονας τὸν βίον καὶ φιλαρέτυς κατὰ δωίαμιν ἐπαινεῖν ὅσιόν π ὁμῦ καὶ ὠφελιμώτατον &c.* Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die VIII. *Novembris*.

Fol. 150. *pag.* 2. *Vita, & mores Sanctæ matris noſtre* THEOCTISTIÆ LESBIÆ, cujus initium: *εἰκόνες καὶ σήλαι δ ἀνδριάντες. διὰ τῦτο πάντως εἰς τὸν ἡμέτερον &c.* Vitæ hujus mentionem facit, immo & loca adducit Allatius in diatriba de *Symeonum ſcriptis* pag. 49.

Fol. 164. *Martyrium Sancti, & glorioſi magni martyris* MENÆ ÆGYPTII: Incipit: *βασιλεύοντος Διοκλητιανῦ καὶ Μαξιμιανῦ, τῶν τῦ ἀληθῦς βασιλέως &c.* Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XI. *Novembris*.

Fol. 172. *Vita, & mores Sancti, & glorioſi Patris noſtri* JOHANNIS ELEEMOSINARII, cujus initium: *τὰς τ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀναγράπτυς τίθεσθαι ωφάξεις &c.* Latine ex interpretatione *Gentiani Herveti* apud *Surium*, & cum adnotationibus apud *Bollandum* die XXIII. *Januarii*.

Fol. 227. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti, glorioſique Patris noſtri* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani*. Incipit: *καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος τοῖς εὐσεβέσιν ὠφελιμώτατος &c.* Latine apud *Lipomannum* die XIII. *Novembris*, & apud *Surium* XXVII. *Januarii*. Græce autem in *Chryſoſtomo Savilii* tomo VIII.

Fol. 357. *pag.* 2. *Hypomnèma Sancti magnique Apoſtoli Chriſti* PHILIPPI, cujus initium: *ὁ Θεῦ λόγος ἀϊδίως συνὼν τῷ πατρὶ καὶ ἄχρονος ὢν &c.* Latine apud *Surium* die I. *Maii*.

Fol. 365. *Martyrium Sanctorum Chriſti confeſſorum* SURIÆ, SAMONÆ, & ABIBI. Incipit: *ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρυ τῦ Μακέδονος ἀρχῆς ἑξακοσιοστὸν &c.* Latine apud *Surium* die I. *Novembris*.

Autor omnium creditur magnus *βιόγραφος* METAPHRASTES.

CODEX XV. *b.* IV. 15.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtat foliis 298. Habentur in eo præfatio, & ſcholia in APHTONII *progymnaſmata*, prætermiſſo *Scholiaſtæ* nomine. Scholia quidem diverſa ſunt ab *Exegeſibus* incerti autoris, editis ab *Aldo Manutio* anno 1509. iiſdemque longe prolixiora. Præfationis initium deeſt, cum primum exciderit folium: ex iis tamen, quæ ſuperſunt, liquet omnino & hanc aliam eſſe ab ea, quam edidit Montfauconius ex codice CCCLXXXVII. *Bibliothecæ Coiſlinianæ*. Hæc interea ſpeciminis gratia ſubjicimus excerpta ex *folio* 13. ubi incipiunt ſcholia.

Ἀφθονίυ προγυμνάσματα.

Ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προσῆλθεν.

Ζητῦσί τινες διὰ τί τὰ μὲν ἄλλα γυμνάσματα ὁρίζεται ἐν προκαταρκτικοῖς ἐπὶ δὲ τῦ μύθυ τῦτο ὐ ποιεῖ. ἀλλὰ πρῶτον μὲν λέγει τλὼ γένεσιν τῦ μύθυ. εἶθ' ὅτως ὁρίζεται αὐτόν. καὶ λέγομεν ἐπειδή τινες ἔλεγον μὴ δεῖν τοῖς γυμνάσμασι τὸν μῦθον σωτάττεσθαι ἅτε ὁμολογυμένως ψεῦδη ὄντα. διὰ τῦτο πρῶτον μὲν θεραπεύει, καὶ λέγει τλὼ αἰτίαν δι' λὼ δεῖ ἡμᾶς αὐτὸν δέχασθαι. εἶθ' ὅτως ἐπιχειρεῖ τῇ περὶ αὐτῦ διδασκαλίᾳ καὶ ὁρίζεται αὐτόν. τί γὰρ φήσιν ὅτι τοῖς ποιηταῖς ὅρηται ὁ μῦθος. εἰ ἦν ἐκεῖνοι τῷ μύθῳ ἐχρήσαντο, πῶς αὐτῷ καὶ ἡμεῖς ἐχρήσομεθα. κἀίτοι οἱ μὲν ποιηταὶ ψιλῆς ἕνεκα ψυχαγωγίας αὐτῷ ἐχρήσαντο. ἡμεῖς δὲ ἕνεκα παραινέσεως.

Digitized by Google

Aphtonii Progymnaſmata.

Fabula profecta quidem a poetis eſt. (Textus)

(Schol.) *Quærunt nonnulli, cur Aphtonius alia quidem gymnaſmata in ipſo orationis aditu definiat. At fabulæ, longe aliter faciens, originem primum dicat, deinde ſic eam definiat. Nos vero ita ratiocinamur. Quoniam quidam dixere fabulam gymnaſmatis adnumerari non debere, utpote quæ falſa contineat; idcirco hoc primum diluit, & cauſam dicit, propter quam deceat nos eam ſuſcipere. Deinde ſic adgreditur ejus expoſitionem, ipſamque definit: quid enim, inquit, quod apud poetas inveniatur fabula? Si igitur illi fabula uſi ſunt, quin ea & nos utemur? & poetæ quidem ad parvam animi inſtitutionem adhibuerunt, nos vero ad hortandum, monendumque.*

CODEX XVI. *b.* IV. 16.

Membranaceus, duplici columna exaratus, ſæculi circiter XI. folia habet 199. Primæ capitulorum literæ imagunculas exhibent auro, variiſque coloribus delineatas, quales Montfauconius deſcripſit in *Paleographia Græca* pagina 254. Tituli vero peculiaribus ornameniis incluſi ſunt. Continet autem ſequentes DIVI GREGORII NAZIANZENI *orationes*.

Fol. 1. *Oratio in ſanctum Paſcha, & tarditatem*, cujus initium: ἀναςάσεως ἡμέρα &c. In editione Pariſienſi ann. 1620. XLI.

Fol. 3. *Homilia ſecunda in ſanctum Paſcha*, cujus initium: ἐπὶ τ̃ φυλακ̃ης μ̀ ςήσομαι &c. In edit. XLII.

Fol. 16. *Oratio in novam Dominicam*, ideſt *in Albis*. Incipit: ἐνκαίνια τιμᾶσθαι παλαιὸς νόμος &c. In editione XLIII.

Fol. 29. *Oratio in laudem* MACCHABÆORUM, cujus initium: τί δὲ οἱ μακκαβαῖοι &c. In editione XXII.

Fol. 47. *Oratio de ſuis ſermonibus ad Julianum tributorum Exactorem*. Incipit: τίς ἡ τυραννὶς &c. In editione IX.

Fol. 55. *pag.* 2. *Oratio in Theophaniæ diem feſtum* Incipit: Χριςὸς γέννεται δοξάσατε &c. In editione XXXVIII.

Fol. 66. *Oratio funebris in Baſilium*, cujus initium: ἐμέλλειν ἄρα πολλὰς &c. In editione XX.

Fol. 105. *Oratio in ſancta lumina*. Incipit: πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς &c. In editione XXXIX.

Fol. 114. *Oratio habita altero poſt Epiphaniam die*. Incipit: χθὲς τ̃ῇ λαμπρᾷ τ̃ῶν φωτ̃ῶν &c. In editione XL.

Fol. 140. *pag.* 2. *Ad Gregorium fratrem Baſilii*. Incipit: φίλε πιςὸν ὐκ ἔςιν &c. In editione VI.

Fol. 144. *pag.* 2. *Oratio in Sanctum Athanaſium*; cujus initium: Ἀθανάσιον ἐπαινῶν &c. In editione XXI.

Fol. 162. *pag.* 2. *Oratio habita coram CL. Epiſcopis*. Incipit: πῶς ὑμ̃ῖν τὰ ἡμέτερα &c. In editione XXXII.

Fol. 177. *pag.* 2. *Oratio de amore pauperum*, cujus initium: ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ συμπένητες &c. In editione XVI.

CODEX XVII. *b.* IV. 17.

Membranaceus, ſæculi XII. conſtans foliis 197. variis in locis mutilus, in quo ſequentes *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homiliæ* in epiſtolas quaſdam DIVI PAULLI.

Fol. 1. *In epiſtolam ad Coloſſenſes homiliæ XII.* Præmittitur initio hypotheſis *Epiſtolæ*, & capitum elenchus cum eorundem argumentis. Prima *folio* 2. incipit: πᾶσαι μὲν ἁγίαι αἱ ἐπιςολαὶ Παύλ̃ου ἔχουσι &c. In editione tom. XI. pag. 322.

Fol. 89. Sequuntur *homiliæ in epiſtolam ad Theſſalonicenſes*, præmiſſa pariter *Epiſtolæ* hypotheſi. Earum priores quatuor tantum integræ habentur, & pars quintæ; ceteræ deſunt. Prioris initium eſt: τί δήποτε Ἐφεσίοις μὲν ἐπιςέλλων &c. In editione eodem tomo pag. 425.

Fol. 124. Habetur fragmentum *homiliæ quartæ in epiſtolam ad Philippenſes*, a verbis nimirum . . . ἵνα σπεύσαι ὑμᾶς &c. uſque ad finem. Hæc in Codice noſtro numero quinta erat, aliqua forte

Digitized by Google

te præcedentium in binas diviſa: nam quæ ſtatim ſequitur, numero ſexta ſcribitur, ejuſque initium: ὐδὲν ἄμεινον, ὐδὲν φιλοσοργάτερον &c. In editione vero quinto ſtatuitur loco, eodem tomo pag. 227. Sequuntur deinde aliæ homiliæ in eamdem epiſtolam omnino, ut in editione, ſed aucto, ut notavimus; numero.

Decima ſub finem mutila eſt, & undecima initio deficiens: incipit enim *folio* 160. a verbis διὰ τί ὐδὲν γὰρ ἄλλο ποιῦσιν &c.

Porro legentibus, atque conferentibus multæ nobis occurrerunt variantes lectiones, non magni tamen faciendæ.

CODEX XVIII. *b.* IV. 18.

Chartaceus partim, partim Membranaceus, ſæculi XIV. folia habens 277. vetuſtate plurimum detritus, eſt MENÆUM quatuor menſium *Septembris*, *Octobris*, *Novembris*, *Decembris*, & hunc præſefert titulum: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ Μηναίῳ, *Initium Deo juvante, Menæi*. Singulis diebus unius, vel plurium Sanctorum occurrentium *Officium* digeritur: *troparia* ſcilicet in primis, & ſecundis *Veſperis*, *ac Miſſa*, nec non *Canones* in *Matutino*, aliiſque *divini Officii* partibus recitandi, tum *Synaxaria*, ſeu rerum ab iiſdem ſanctis geſtarum breves narrationes continentur. Fit etiam aliorum Sanctorum, licet eorum peculiare *officium* non habeatur, vel proſa, vel carmine commemoratio. Adduntur præterea aliquibus in locis notæ muſicales.

CODEX XIX. *b.* IV. 19.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 450. in quo SIMPLICII *Philoſophi Peripatetici commentaria in IV. libros* ARISTOTELIS *de Cælo*, diligenter accurateque deſcripta.

CODEX XX. *b.* IV. 20.

Membranaceus, ſæculi circiter XI. olim *Gabrielis Severi ex Monembaſia*, multis aureis literis decorus, cui folia 301. *Commentarios* exhibet *in quatuor Evangelia*, omiſſo plane interpretis nomine. Literæ aliquibus in paginis ita evanuerunt, ut vix ſuperſint earumdem veſtigia, & vix, ac ne vix quidem legi poſſint.

Præmittitur primo index capitum *Evangelii ſecundum* MATTHÆUM, quæ ſunt numero LXV. ſecundum morem Eccleſiæ Græcæ, ut in omnibus fere codicibus obſervandum venit. Sequitur deinde ipſum MATTHÆI Evangelium ita diſpoſitum, ut ſingulis lectionibus ſuus ſupponatur commentarius, quæ interpretandi ratio in ceteris etiam Evangeliis ſervatur. Commentarius in *Evangelium* MATTHÆI ſic incipit: βίβλος τῆς γενέσεως ἐστι τὸ γενομένα ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα &c.

Notatu vero digna ſunt, quæ in commentario *ad orationem* a CHRISTO DOMINO dictatam habentur: τὸ δ' ὅ σὸ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ δυνάμις καὶ ἡ δόξα ἐν τισὶ ὐ κεῖται μέχει τὸ ἀμὴν, *Illud autem, quod tuum eſt regnum, & poteſtas, & gloria, in aliquibus non ponitur uſque ad amen*. Diſcimus enim hinc, clauſulam illam, *quia tuum eſt regnum, & potentia, & gloria in ſæcula*, non ſolum ab antiqua Vulgata Latina Interpretatione, ſed etiam ab antiquis quibuſdam Manuſcriptis codicibus Græcis *Novi Teſtamenti* abeſſe. Hoc idem obſervatum fuit ab Autore *Catalogi Bibliothecæ Vindobonenſis* in codice CLIV. parte I. pag. 232. ubi eadem verba leguntur.

Fol. 87. Sequitur *commentarius in Evangelium* DIVI MARCI. Præit, ut in antecedenti commentario, capitum elenchus, quæ ſunt numero XLVIII, & proœmium quoddam, cujus initium: πολλῶν εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον καὶ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην τὸν υἱὸν τῆς βροντῆς συνταξάντων ὑπομνήματα ὀλίγων καὶ εἰς τὸ κατὰ

Digitized by Google

Λυκᾶν. ὕδενος καὶ ὅλως οἶμαι εἰς τὸ κατὰ Μάρκον ἀναγνόσιον ἐξηγησαμένης συνεῖδον &c.

Fol. 131. *pag.* 2. *Commentarius in Evangelium* SANCTI LUCÆ, præpoſito itidem indice capitum, quæ ſunt numero LXXXIII. Initium ſtatim fit ab ipſis *Evangelii* verbis, tum vero commentarius incipit hoc modo: ἐπειδὴ ὑπὲρ ἐκ λῴ ἄνθρωπον ὄντα Θεῦ διδασκαλίαν καὶ ῥήματα συγγράφειν, εἰκότην ἀπολογεῖται ἐν τῷ προοιμίῳ. ὥσπερ δὲ ἐν τῷ πάλαι λαῷ πολλοὶ προφητείαν ἐπηγγέλλαντο &c.

Fol. 221. *pag.* 2. *Commentarius in Evangelium* JOHANNIS, quod in capita XIX. dividitur, ut monſtrat præmiſſus eorundem index. Eſt etiam huic proœmium, cujus initium: μὴ τλῶ εἰς ἐμὲ ἀνάληψιν τῦ Κυρίυ πολλῷ μὲν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐνδιέγραψαν οἱ μαθηταὶ τῷ χρόνῳ &c.

Ante ſingula Evangelia poſitæ ſunt EVANGELISTARUM effigies, quas hìc fideliter exhibere nobis curæ fuit. Simillimas iis animadvertet Lector, quas edidit Montfauconius in *Paleographiæ* initio, & quas Neſſelius *in catalogo Bibliothecæ Vindobonenſis*. Ex his percipiuntur inſtrumenta, & ſuppellex, quibus olim aliquot ante typorum inventionem ſæculis utebantur Calligraphi, quicumque operibus antiquorum exſcribendis operam navabant.

In prima tabella notanda eſt *Menſa* binis loculamentis diſtincta, in quibus *volumina* involuta antiquorum more, & *Lagena Atramentaria* repoſita. Super *Menſam* vero *circinus*, & *cultri* habentur ad ſcindendam chartam, & *Normæ* ad lineas ducendas, cum *theca*, in qua hæc omnia reponi ſolita. Ad *Menſæ latus Columna* eſt inſtar cochleæ, ut verſari, attolli, ac deprimi poſſit, cui affixus *Abaculus* ad legenda volumina ſupra ipſum explicanda accomodatus. In reliquis vero notanda præter hæc ſunt antiqua volumina *faſciarum* inſtar explicita, modo ſuper parvum abacum, modo ſuper genua Evangeliſtarum, modo convoluta, ſuiſque funiculis ligata.

Neque prætermittenda, quæ ad inferiorem marginem tabellæ referentis SANCTUM LUCAM ſcripta ſunt.

Ἀνεκαινίσθη καὶ ἐκαχώθη ἡ βίβλος αὐτὴ διὰ χειρὸς ἐμῦ ἐλαχίστυ ἁμαρτωλῦ χειροδύλυ καὶ τάχα ἡγυμένυ διὰ συνδρομῆς τῦ ἐπισκόπυ Θεωριανῦ μηνὶ Ἀπρείλι ἔτυς ϛ ψ ξ ζ.

Renovatus, & compactus eſt hic liber manu mea miſerrimi peccatoris Chriſtoduli, atque Præfecti per concurſum Epiſcopi Theoriani menſe Aprili anno 6767. nimirum anno Chriſti 1259.

CODEX XXI. *b.* V. 1.

Membranaceus, duplici ſcriptus columna, circa finem ſæculi X. conſtat foliis 229. Prima folia *Bibliodetes* aliunde deſumſit, ex aliquo nempe lacero *Menæo*. Exhibent enim SANCTÆ MARIÆ ÆGYPTIACÆ vitam, mutilam quidem, autore SOPHRONIO *Archiepiſcopo Hieroſolymitano*, ſub cujus etiam nomine exſtat in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 401. Incipit: μυςήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν &c.

Codex vero continet XVI. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *orationes* cum earumdem indice ad calcem. Harum priores XV. eædem ſunt, quæ in Codice *b.* IV. 16. eodemque ordine. Ultima igitur, ſeu XVI. eſt *oratio ad Patrem de plaga grandinis*, in editione numero XV. Ornamenta ſimilia omnino iis, quæ in citato codice: characteres vero nitidiores, & majores.

In fine ſubjicitur explicatio quarumdam notarum, quibus Calligraphi exſcribentes *Sanctorum Patrum* exemplaria, utebantur in margine, ad indicanda loca, in quibus peculiare aliquid illi diſputant, aut docent. Eas, paucæ enim ſunt, hìc addere non piguit.

Τὸ ἡλιακὸν τῦτο σημεῖον τέταχται ἐν οἷς χωρίοις περὶ θεολογίας ὁ πατὴρ διαλέγεται διὰ τὸν ἥλιον δικαιοσύνης τὸν Θεὸν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ὀνομάζεσθαι.

Si-

Digitized by Google

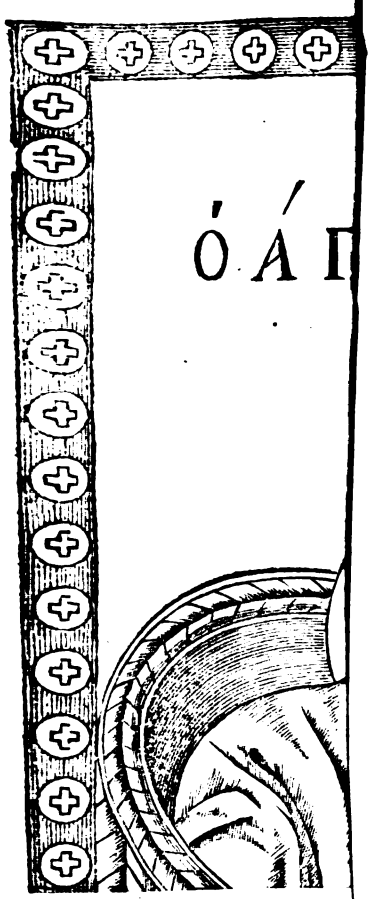

Digitized by Google

Digitized by Google

Signum hoc SOLEM *indicans, in iis ponitur locis, in quibus de Theologia Pater disputat, quandoquidem Sol justitiæ in Divinis Scripturis Deus appellatur.*

Ὁ ἀστερίσκος τέτακται ἐν οἷς χωρίοις ὁ Θεολόγος περὶ τῆς ἐν σάρκι οἰκονομίας τοῦ μεγάλου Θεοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαλέγεται διὰ τὸν φανέντα τοῖς Μάγοις θεῖον ἀστέρα.

ASTERISCUS *ponitur iis in locis, in quibus de Incarnatione magni Dei Servatoris nostri Jesu Christi Theologus ratiocinatur: idque propter stellam, quæ Magis apparuit.*

Τὸ σημεῖον τὸ ὡραῖον τέτακται ἐν τοῖς χωρίοις ἐν οἷς κεκαλλώπισται, ἢ τὸ νόημα ἔχάνθισται, ἢ ἀμφότερα ὑπερκέρεται.

Signum hoc PULCHRUM *significans, ponitur e regione locorum, in quibus aliquid præclarum vel phrasis, vel sententia, vel utraque habent.*

Τὸ σημεῖον τοῦτο τέτακται ἐν τοῖς χωρίοις ἐν οἷς ἀπέσχεται, ἢ κατὰ δόγμα, ἢ καθ' ἱστορίαν, ἢ κατὰ φράσιν, ἢ κατά τι τοιοῦτον ὄφελος σημειωθῆναι τῷ ἀναγινώσκοντι.

Signum hoc poni solet in locis, in quibus aliquid notatu dignum vel propter opinionem, vel propter historiam, vel propter phrasim utile legenti futurum.

CODEX XXII. *b.* V. 2.

Chartaceus, sæculi XVI. habens folia 285. titulum hunc initio præfert.

Ἐξήγησις εἰς τὸν μακάριον Ἰῶβ συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας κυροῦ Νικήτα.

Expositio in beatum Job scripta a Sanctissimo Heracleensi Metropolita Domino NICETA.

Præmittitur argumentum singulorum capitum, tum JOBI textus interseritur, & copiosus ut plurimum commentarius distincte sequitur ad modum *Catenæ*. Initium ita se habet: ὑπόθεσις μὲν ἡμῖν καὶ σκοπὸς τοῦ λόγου ἡ τῆς βίβλου τοῦ πολυάθλου Ἰῶβ ἀνάπτυξις &c.

Vulgata fuit hæc *Catena* ex Latina interpretatione *Paulli Comitoli* primum *Lugduni* anno 1585. cura *Laurentii cum Deo*, qui epistolam præmisit, in qua demonstrare conatus est, autorem hujus *Catenæ* esse NICETAM HERACLEENSEM, non vero OLYMPIODORUM, uti *Comitolus* contendebat, propterea quod illius sæpe mentio fiat, præsertim in *protheoriis* cuilibet capiti præfixis. Postremo impressa est Græce, & Latine ex duobus MSS. codicibus *Bibliothecæ Bodlejanæ* opera *Patricii Junii Bibliothecarii Regii*, Londini anno 1637.

Ad calcem codicis hæc scripta leguntur.

Λύσιν παθῶν μοχθήσαντι παράσχε ὁ Χριστὲ δόξης ὅπως σῆς φέγγος ἴδοιμι μέγα.
ᾳ φ ξ β. Μαρτίῳ β.
Πόνος Μιχαήλου Μαλεᾶ Ἐπιδαυριώτου.

Laboranti mihi solutionem ab affectibus Christe præsta, gloriæ tuæ maximum splendorem ut videre queam. Anno 1562. *Martii die* 2.
Opus Michaelis Malea Epidauriotæ.

CODEX XXIII. *b.* V. 3.

Chartaceus, sæculi XV. constans foliis 403. in quo

Τοῦ σοφωτάτου Θωμᾶ τοῦ τῆς παρὰ Ῥωμαίοις λεγομένης τάξεως τῶν ἀδελφῶν Προδικατώρων, ἔτι παρὰ τοῖς αὐτοῖς μαίστορος τῆς ἱερᾶς τῶν Χριστιανῶν Θεολογίας περὶ τῆς ἐν τῇ καθολικῇ πίστει ἀληθείας καὶ κατὰ τῶν αἱρεσέων τῶν ἐναντιουμένων αὐτῇ.

Sapientissimi Thomæ ex ordine in Ecclesia Romana dicto Fratrum Prædicatorum, & in ipsa magistri sacræ Christianorum Theologiæ de veritate Catholicæ fidei, & adversus sectas ipsi contrarias. Summa scilicet est *Catholicæ fidei* THOMÆ AQUINATIS *contra Gentiles*, e Latino in Græcum

Digitized by Google

cum ſermonem converſa. Deſideratur interpretis nomen. Putamus tamen, eſſe DEMETRIUM CIDONIUM, quem Fabricius tom. X. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 389. tradit hanc ſummam Græce interpretatum fuiſſe.

Præmittitur initio totius operis index, ad cujus calcem hæc habentur:

Ἡ βίβλος αὐτὴ πρότερον μὲν ἦν τοῦ μακαρίτου κυροῦ Γενναδίου πατριάρχου, ὕστερον δὲ γέγονε τοῦ πατριάρχου μακαρίτου κυροῦ Μαξίμου. πεπρασκομένη δὲ παρὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ ἠγοράσθη παρ' ἐμοῦ Δημητρίου τοῦ Καστρηνοῦ διὰ μνήμην τῶν πατρώτερον κτησαμένων αὐτήν, καὶ ἵνα μὴ ὑπερόριος γένηται.

Νῦν δὲ ἔστιν ἐμοῦ Γαβριὴλ φιλαδελφίας τοῦ ἐκ Μονεμβασίας τοῦ Σωτῆρος.

Hic codex primum quidem fuit Beati Domini Gennadii Patriarchæ, deinde vero Patriarchæ Beati Domini Maximi; poſtea venditus ab illius conſobrino Domino Manuele Comneno emtus eſt a me Demetrio Caſtreno in memoriam eorum, ad quos primitus ſpectabat, & ne contemptui ſubeſſet.

Nunc autem ſpectat ad me Gabrielem Philadelphiæ metropolitam ex Monembaſia Severum.

Initium operis hiſce verbis continetur: ἀληθείαν μελετήσει ὁ λάρυγξ μου. ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ. τὰ δὲ χείλη μου &c.

In fine dicitur codex ſcriptus *anno* 6941. *ideſt Chriſti* 1443. *menſe Novembri manu Gregorii Monachi.*

CODEX XXIV. *b.* V. 4.

Chartaceus, conſtans foliis 132. ſæculi XV. Continet

I. NICETÆ CHONIATÆ *hiſtoriam Græcorum Imperatorum.*

II. NICEPHORI GREGORÆ *hiſtoriam*, quæ incipit a capta Latinorum armis Conſtantinopoli: cujus tamen priores octo libri dumtaxat integri, & ſeptem capita libri IX. leguntur, ab Imperio nimirum THEODORI LASCARIS uſque ad ANDRONICI JUNIORIS mortem.

Utramque hanc hiſtoriam contulimus cum editis exemplaribus, & plurimum diſcriminis intereſſe animadvertimus: multa ſcilicet in noſtro codice contracta ſunt, ac veluti in compendium redacta.

CODEX XXV. *b.* V. 5.

Membranaceus, eleganti, nitidoque charactere deſcriptus, ſæculi circiter XI. in quo pars magna operum SANCTI MAXIMI MONACHI *Confeſſoris*, cum frequentibus ſcholiis in margine.

Fol. 1. Μαξίμου μοναχοῦ πρόλογος τῶν παρακειμένων ἐν τοῖς μετώποις σχολίων, *Maximi monachi prologus adjacentium in fronte Scholiorum*, in quo nempe monetur lector, ne ſcholia ullo modo prætereat. Incipit: Φυσικὸν μὲν τοῖς λογικοῖς πέφυκε κάλλος ὁ λόγος &c.

Eodem folio *pag.* 2. *De variis dubiis ad Thalaſſium Presbyterum & Abbatem.* Præit epiſtola ad eumdem, cujus initium: τῆς σαρκὸς κατὰ τὸ χέσιν λογικῶς &c. Sequuntur poſtea *quæſtiones*, & *reſponſiones* LXIV. quibus aliquid in fine deeſſe videtur. Deficit enim foliorum numerus a ſexageſimo ſecundo uſque ad ſeptuageſimum primum.

Fol. 71. *De duabus in* CHRISTO *naturis, capitula decem*, quorum initium eſt: ὁ Ἄρειος τὰς τρεῖς ὑποστάσεις ὁμολογεῖ &c.

Eodem folio *pag.* 2. τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἁγιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἰωάννην περὶ τοῦ ὅτι ἀσώματός ἐστιν ἡ ψυχή, *Ejuſdem ad Sanctiſſimum Archiepiſcopum Johannem, quod anima ſit incorporea.* Incipit: τὸ τίμιον τῆς ὑμετέρας ἐπ' ἀρετῇ πλειότητος &c.

Fol. 72. *pag.* 2. *Ad Jordanem* (in editionibus *ad Johannem*) *Presbyterum, quod anima etiam poſt mortem intelligendi vim habeat, nullamque naturalem facultatem amittat.* Incipit: τῇ δευτέρᾳ τοῦ ἑνεστῶτος Αὐγούστου &c. Eamdem diſcrepantiam obſervavit etiam Oudinus tom. I. pag. 1645. in titulo MS. codicis *Gudiani*, quem plurimum cum Codice

Digitized by Google

ce noſtro convenire, didicimus ex analyſi, quam ſubjecit laudatus Oudinus.

Fol. 73. *pag.* 2. *Ad Præpoſitum de Moniali e monaſterio egreſſa, quam deinde facti pœnituit.* Incipit: οἱ τῆς ἀληθείας κήρυκες *&c.*

Fol. 74. *pag.* 2. *Expoſitio compendioſa precationis Dominicæ ad quemdam Chriſti amantem.* Incipit: αὐτὸν ἐδόξαμεν τὸν θεοφυλακτόν *&c.*

Fol. 80. *De triſtitia ſecundum Deum.* Incipit: ἡμῖν δὲ φαίνομαι διὰ πάσης ἐπιστολῆς *&c.*

Fol. 81. *pag.* 2. *Epiſtola ad Johannem Presbyterum de caritate.* Incipit: ὁ κατὰ σάρκα πόθος *&c.*

Fol. 82. *pag.* 2. *Ad Thalaſſium Presbyterum.* Incipit: τρία καθώς φάσιν ὑπάρχειν. *&c.*

Fol. 83. *Ad Georgium Præfectum, cum navigaſſet Conſtantinopolim.* Incipit: εἴδεις ἄτως τῶν φωτὸς ὡς οἶμαι καθοῖον δήποτε τρόπον ἐσερημείων *&c.*

Fol. 89. *pag.* 2. *Ad Pyrrhum ſanctiſſimum presbyterum.* Incipit: τῷ ἁγίᾳ σε θεοτίμητε πῆρ *&c.*

Fol. 90. *pag.* 2. *Ad Johannem Cubicularium de rectis Eccleſiæ Dei decretis, & de Severo.* Incipit: καλῶς ἔχειν λογισάμενος *&c.*

Fol. 92. ὀρθῆς ὁμολογίας ἔκθεσις, *Rectæ confeſſionis expoſitio*, cujus initium: πρὸ δὲ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσιν *&c.*

Eodem folio pag. 2. περὶ διαφορᾶς, καὶ πῶς δύσεβῶς δεῖ δύο φύσεις ὁμολογεῖν ἐπὶ Χριστοῦ μετὰ τὴν ἕνωσιν, *De differentia, & quomodo pie confitendum ſit, duplicem eſſe in Chriſto naturam poſt unionem Hypoſtaticam.* Incipit: τῶν ἄτως σοφῶς κατὰ τὴν ὑγιῆ ἔννοιαν τοῖς ἱεροῖς τῆ ἐκκλησίας διδασκάλοις *&c.*

Fol. 108. τῷ αὐτῷ περὶ διαφόρων ἀπορείων τῶν ἁγίων Διονυσίου καὶ Γρηγορίου πρὸς Θωμᾶν τὸν ἡγιασμένον; *Ejuſdem de diverſis dubiis Sanctorum Dionyſii, & Gregorii ad Thomam Præfectum.* Habentur nimirum quatuor capita in primam Sancti Gregorii orationem de Filio, & quintum in Dionysii Areopagitæ *epiſtolam ad Cajum Therapeutam.* Initium eſt: ἀπλανῆς θεωρίας ἐξ ἐμμελῆς περὶ τὰ θεῖα ἀγωγῆς *&c.*

Fol. 112. *Epiſtola ad Johannem Cyzici Archiepiſcopum*, in qua nonnulla de laudibus Gregorii Nazianzeni, & de fine ſibi propoſito in ejus expoſitione differit; tum ſequuntur ampliſſimi in varias Nazianzeni orationes commentarii. Incipit: ἐπαινῆται μὲν ἐκ τυχὸν δικαίως παρὰ πάντων τῆς φιλομαθείας *&c.*

Ad calcem vero commentariorum hæc leguntur: τέλος τῶν σχολίων τῦ ἁγίε Μαξίμε τὰ εἰς τὸν Θεολόγον; *Finis ſcholiorum Sancti Maximi in orationes Gregorii Theologi.*

Inedita hactenus ſunt hæc ſcholia. Combefiſius enim, qui in præfatione ſuæ editionis *Operum ſancti Maximi* ea ſe daturum promiſerat in tomo III. una cum *ſcholiis in Sanctum Dionyſium*, morte præventus, opus ad finem perducere non potuit. Diverſum autem eſſe opus ab eo, quod Scotus Erigena aggreſſus eſt, excuſum Oxonii 1681. nos docet Oudinus adverſus Caveum tom. I. pag. 1639.

Fol. 169. *Diſputatio ab eodem* Maximo *habita cum* Pyrrho *Patriarcha Conſtantinopolitano Monothelitarum partes defendente coram Gregorio Patricio in conventu Epiſcoporum, aliorumque nobilium virorum.* Incipit: τί σοι κακὸν ἐποιήσαμεν μὲν κύριε ἀββᾶ μέγιστε *&c.*

Fol. 178. *pag.* 2. *Ad Marinum ſanctiſſimum Presbyterum de eadem re.* Incipit: σκοπὸν θέμενος *&c.*

Fol. 182. *Ex tractatione de operationibus, & voluntatibus caput quinquageſimum, & quinquageſimum primum.* Incipit: ἄλλα τούτοις Σαλῆρος *&c.*

Fol. 184. *pag.* 2. *Ad Georgium ſanctiſſimum Presbyterum, qui per epiſtolam interrogaverat de Chriſti imperio.* Incipit: τὸν μὲν τὸν οἰκεῖον *&c.*

Fol. 185. *pag.* 2. *Adverſus eos, qui dicunt, unam Chriſti dicendam operationem, quod divina præ humana valeat.* Incipit: τῶσιν τῷ θείᾳ *&c.*

Ibi-

Digitized by Google

Ibidem *adverſus eos, qui dicunt, quod ſicut inſtrumenti, & moventis una eſt operatio, ſic quoque divinitatis & humanitatis una ſit operatio.* Incipit: εἰ μὲν φυσικὸν &c.

Eodem *fol. adverſus eos, qui dicunt unam Chriſti operationem compoſitam.* Incipit: ἡ σωθεῖσα ἐνέργεια &c.

Ibidem *tomus dogmaticus miſſus in Cyprum Inſulam ad Marinum Diaconum.* Incipit: ὁ μᾶλλόν σου τῆς πολλῆς ὑλαβείας &c.

Fol. 188. *pag.* 2. *De eo, quod ſcriptum eſt*: Pater, ſi fieri poteſt, tranſeat a me calix iſte. Incipit: εἰ τὸ πὲρ εἰ δυνατὸν &c.

Fol. 189. ὅροι διαφόροι, *Definitiones diverſæ.* Incipit: ὐσία ϗ φύσις &c.

Fol. 190. *Exemplum epiſtolæ ad Nicandrum.* Incipit: αὐτὸς θεοτίμητε ἐ παμμακάειτε πατὴρ &c.

Fol. 193. *Epiſtola ad ſanctos Patres, Abbates, & Monachos, & orthodoxos populos Chriſti amantem Siciliæ inſulam incolentes.* Incipit: εἰρλύη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι &c.

Fol. 196. *Quorum ſigna ſint, quæ in Sancta Eccleſia peraguntur in divina ſynaxi.* Incipit: πῶς σοφώτερος γίνεται λαβών &c.

Fol. 206. *Expoſitio Pſalmi* LIX. cujus initium: εἰς τὸ τέλος τοῖς &c.

Fol. 209. *Sermo aſceticus* per interrogationem, & reſponſionem. Incipit: ἀδελφὸς ἠρώτησε γέροντα &c.

Fol. 214. *pag.* 2. *De caritate* centuriæ quatuor, quibus præmittitur prologus rubro charactere deſcriptus. Incipit: ἰδὼ πρὸς τῷ ἀσκητικῷ βίῳ λόγῳ &c.

Fol. 229. *De Theologia, deque filii Dei in carne diſpenſatione* centuriæ duæ; ad quarum calcem hæc habentur verba: ἑκατοντάς α ϗ β γνωστικῶν κεφαλαίων, *Centuria prima, & ſecunda capitulorum Gnoſticorum.*

Fol. 342. *pag.* 2. τοῦ αὐτοῦ ἄλλα κεφάλαια, *Ejuſdem capitula alia*, numero quindecim. Primum ſic incipit: ἓν ἔστι τὸ ὑπεράναρχον ϗ ὑπερούσιον ἀγαθὸν &c. Hæc ſumpta ſunt ex prima quinque Centuriarum de *Theologia, deque virtute, & vitio.*

In fine hæc habentur:

Ἐγράφη χειρὶ Θεοφανῶ ἁμαρτολῷ.

Scriptum manu Theophanis peccatoris.

CODEX XXVI. *b.* V. 6.

Chartaceus, conſtans foliis 222. ſæculi XVI. in quo varia THEODORI BALSAMONIS opuſcula Juridico-canonica continentur. Prioris titulus hic eſt.

Θεοδώρου διακόνου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας νομοφύλακος ϗ χαρτοφύλακος ϗ πρώτου τῶν Βλαχερνῶν τοῦ Βαλσαμώνος τοῦ μετὰ χρόνους τινὰς γεγονότος Πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας.

Ἐκ τῶν μετὰ τὸν Κώδικα θείων νεαρῶν διατάξεων τοῦ τῆς θείας λέξεως Ἰουστινιανοῦ διάφοροι διατάξεις σωϱάδουσαι ἐξαιρέτως τοῖς θείοις· ϗ ἱεροῖς κανόσι ϗ ἐκ πειρασίας τοῦ οἰκείαν ἰσχὺν νέμουσαι αἷς τάξιν τινὰ ϗ ἀριθμὸν ἐπεθήκαμεν πρὸς σωτήριον ἔρεσιν τοῦ ἐπιζητουμένου κεφαλαίου. διὰ τὸ ὡς εἴρηται ἐκ διαφόρων διατάξεων εἶναι τὰ συνταχθέντα, ὡς ὑποτέτακται.

Theodori Diaconi Sanctiſſimæ Dei magnæ Eccleſiæ Nomophylacis, & Chartophylacis, & primi Blachernorum, Balſamonis poſt aliquot annos facti Patriarchæ theopolis magnæ Antiochiæ.

Ex editis poſt codicem novis diviniſque conſtitutionibus Juſtiniani diverſæ conſtitutiones conſentientes eximie divinis, ſacrisque canonibus, & ab ipſa natura propriam vim accipientes, quas ordine quodam, numeroque collocavimus, ita ut compendioſe inveniri poſſit quodlibet caput quæratur. Propterea ſicut ex diverſis conſtitutionibus collecta hæc dicuntur, ita ſubjecta ſunt.

Eumdem hunc titulum legere eſt in catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte II. pag. 22. numero 3. ubi notat ejus autor Neſſelius, hunc *Balſamonis* tractatum exſtare in *Bibliotheca Voelli, & Juſtelli* tom. II. longe aliter tamen expoſitum, atque diverſum. Sed minus recte, ut nobis quidem videtur, Neſſelius. Tractatus enim, qui

Digitized by Google

qui editi fuerunt a *Voello & Juſtello*, alii prorſus ſunt, & diſtincti a tractatu, cujus titulum ſupra exſcripſimus. Quod apertiſſime conſtat ex noſtro codice, in quo deinceps habentur iidem illi tractatus, quos vulgarunt *Voellus*, & *Juſtellus*. Quoniam igitur hic *Balſamonis* tractatus prætermiſſus fuit in laudata *Voelli*, & *Juſtelli Bibliotheca*, accuratiſſimam ejus analyſim tradere pergimus, ut quæ eo continentur, omnibus pateant, & eruditiſſimi Scriptoris ſtudium, atque ſollertia in pertractandis rebus Civilibus, & Canonicis amplius innoteſcat.

Totum itaque opuſculum octoginta ſeptem capitulis continetur, quæ ex ipſis *Conſtitutionibus* excerpta ſunt, non iiſdem quidem ſemper verbis, ſed per compendium, & in modum ſylloges, ſive collectionis. Præit Index, in quo capitula ita deſcripta leguntur:

Τῆς ἐγκειμένης μετὰ τὰς κανόνας τ̃ συνόδων διατάξεως τὰ κεφάλαια.

Poſitæ poſt Conciliorum Canones Conſtitutionis Capita.

A.

Περὶ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων Θεῦ δωρεῶν καὶ τῆς προσηκούσης τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς κανόσι τιμῆς.

1.

De primis, & maximis Dei donis, & de honore divinis, ſacriſque canonibus impendendo.

B.

Περὶ τοῦ σκοπεῖσθαι πρότερον τὸν βίον τοῦ εἰς ἐπισκοπὴν ἀγομένου. καὶ ποῖα δεῖ εἶναι ἐν αὐτῷ καὶ μὴ εἶναι.

2.

De indaganda primum illius vita, qui ad Epiſcopatum evehi debet, & quæ in ipſo eſſe, & quæ non eſſe debeant.

Γ.

Περὶ τοῦ μὴ πλέον ἐνιαυτοῦ ἔξω τῆς ἰδίας ἐκκλησίας διάγειν ἐπίσκοπον χωρὶς βασιλικῆς κελεύσεως. μήτε δίχα συγκατικῶν ὁδεύειν μήτε πρὸ τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου, ἢ τ̃ ἀποκρισιαρίων ἐξ ἧς εἰσὶ διοικήσεως ὀφθῆναι βασιλεῖ, καὶ ὅπως χρὴ μένειν.

3.

Ne quis Epiſcoporum a ſua Eccleſia plus anno abeſſe audeat ſine Imperatoria juſſione, neque ſine ſyſtaticis literis proficiſci; neque ad Imperatoris conſpectum ſe ſiſtant, priuſquam ad ſanctiſſimum Patriarcham, vel ad uniuſcujuſque diœceſeos, ex qua ſunt, Apocriſarios venerint, & quomodo id ſignificari oporteat.

Δ.

Περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι κληρικὸν ἀγράμματον.

4.

Ne Clericus quiſpiam illiteratus eligatur.

E.

Περὶ τοῦ μὴ προχειρίζεσθαι εἰς ἐκκλησίαν διακόνισσαν ἐλάττων ἐτῶν πεντήκοντα. μήτε συνοικεῖν προσώπῳ ὑποπτῳ. τὸν δὲ τοιαύτῃ ὑποφθείραντα, τῇ τοῦ ξίφους ὑποκλιθῆναι τιμωρίᾳ.

5.

Ne Diaconiſſa ordinetur in Eccleſia minor quinquaginta annis, neque cum perſona ſuſpecta cohabitet. Qui autem eam corruperit, gladii pœnam ſubeat.

5.

Περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν καὶ περὶ βίου μοναχικοῦ καὶ τοῦ μηδένα χωρὶς ἐπισκόπου κτίζειν μοναστήριον.

6.

De monaſteriis, & monachis, atque de monaſtica vita, tum ne quis inconſulto Epiſcopo monaſterium condere præſumat.

Z.

Περὶ τοῦ μὴ προχείρως χῆμα διδόσθαι μοναχικὸν ἐλευθέρῳ ἢ δούλῳ.

7.

Ne facile nimium monachalis habitus concedatur tam libero, quam ſervo.

H.

Περὶ τοῦ μετὰ τελετίαν τ̃ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐναγομένου οἰκέτου καὶ ὅπως χρὴ τὰ περὶ τούτου προελθεῖν.

8.

De eo, qui poſt tranſactum in monaſterio triennium recipi debet, & quomodo circa hoc procedendum ſit.

Digitized by Google

Θ.

Περὶ τῶν μετὰ ἀποταγὴν λειποτακτούντων.

9.

De iis, qui posteaquam renuntiaverunt omnibus, monasterium deserunt.

I.

Περὶ τοῦ ἔχειν ἄδειαν τὸν ἀποτασσόμενον τὰ οἰκεῖα διαθέσθαι πρὸ τῆς εἰς μοναστήριον εἰσόδου, εἰ δὲ καὶ παῖδας ἢ γυναῖκα ἔχοι τί δεῖ πρᾶξαι.

10.

De facultate, quam habet relinquens sua, de iis testandi, antequam monasterium ingrediatur. Si vero filios habuerit, vel mulierem, quid ipsi agendum sit.

IA.

Περὶ τῶν ἀπὸ μοναστηρίου εἰς μοναστήριον μεταβαινόντων, ἢ κληρικῶν γινομένων, ἢ τοῦ μὴ γίνεσθαι κατὰ τάξιν ἡγούμενον, ἀλλὰ τὸν ἄξιον.

11.

De iis, qui ab uno monasterio ad aliud transeunt, vel clerici fiunt, & quod Abbas non secundum ordinem eligatur, sed qui sit dignior.

IB.

Περὶ κληρικῶν ἐχόντων τι πρὸς ἀλλήλους, ἢ καὶ ἐναγομένων ὑπό τινος, τοῦ μὴ πλέον διμηνιαίου ὑπερβαίνειν τὸν δίκαιον καὶ εἰ φωραθείη ποινῆς ἄξιος κληρικός τί δεῖ γενέσθαι.

12.

De clericis, qui causæ aliquid adversus se invicem habent, vel ab aliquo conveniuntur: & duorum mensium spatium lis non transcendat; & si lata pœna dignus fuerit clericus, quid fieri debeat.

IΓ.

Ἄλλη διάταξις.

Περὶ τοῦ τὰ ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων πραγμάτων ἐκποιήσεως δίχα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

13.

Alia Constitutio.

De rerum Ecclesiasticarum immobilium alienatione extra civitatem Constantinopolitanam.

IΔ.

Ἄλλη διάταξις.

Περὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐμφυτεύσεων τίνα χρὴ τρόπον ἐκδιδόναι καὶ ἐμφυτεύεσθαι.

14.

Alia Constitutio.

In bonorum Ecclesiasticorum emphyteusi instituenda quem modum servari oporteat.

IE.

Περὶ τῶν ἐν χρείᾳ δημοσίων ἢ ἑτέρας ἀνάγκης γινομένων ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ φέρος ἀλλήλας ἐμφυτεύσεις ποιεῖν χωρὶς τῶν ἐκ βασιλικῆς δωρεᾶς.

15.

De Ecclesiis, quæ sive pro publica causa, sive pro quacumque alia necessitate debitis obnoxiæ sunt, & de emphyteusi facta sine Imperatoria facultate.

IS.

Περὶ τοῦ ἔχειν ἄδειαν τὴν ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων πωλεῖν οἰκίας.

16.

De facultate, quam Jerosolymis habet Ecclesia, domos vendendi.

IZ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι μετὰ σχηματίζεσθαι μοναστήριον εἰς ἰδιωτικὴν ἀγωγήν.

17.

Non licere cuipiam, postquam monasticum institutum professus est, ad privatam vitæ rationem redire.

IH.

Περὶ τοῦ μὴ ζημιοῦσθαι κληρικὸν λόγῳ ἐμφανισίμων.

18.

Non esse damnum inferendum Clerico ratione insinuationis (ideſt relationis in catalogum ministrorum Ecclesiæ.)

IΘ.

Περὶ τοῦ μὴ διορίζεσθαι τὸν καθ' οἱανδήποτε φορὰν ἀφιστῶντα ἑαυτὸν τῶν μυστηρίων καὶ τῆς λειτουργίας.

19.

Non esse distinguendum, quo quis prætextu se se a divinis mysteriis, & sacra lyturgia amoveat.

K.

Περὶ τοῦ μὴ πέρα τοῦ μέτρου χειροτονεῖν κληρικοὺς ἢ κατατάσσειν ἀδιορίστους, τὸν δὲ ταῦτα παραβαίνοντα ἐξεῖναι παντὶ αἰτιᾶσθαι αὐτόν.

20. *Non*

Digitized by Google

20.

Non ultra debitum numerum ordinandos esse clericos, neque indeterminatim collocandos. Si quis autem legem hanc violaverit, liceat cuique ipsum in jus vocare.

ΚΑ.

Περὶ τῦ μηδένα δανείζοντα γεωργῶ κρατεῖν τλὼ γλῶ αὐτῦ. ἢ πόσον ὀφίλει τόκον καρπῦσθαι.

21.

Qui agricolis mutuum dat, ne illorum terram ad se recipiat, & quantas usuras percipere possit.

ΚΒ.

Ἄλλη διάταξις.

Περὶ τῦ τάξιν νόμυ ἐπέχειν τὺς κανόνας τῶν δ σωτόδων καὶ κατὰ τὺς αὐτῶν ὅρυς τὰς διαιροδοσίας τῶν πατειαρχῶν καὶ ἐπαρχῶν φυλάττεσθαι.

22.

Alia Constitutio.

Vicem legum tenere Canones Sanctorum quatuor Conciliorum, & secundum eorum definitiones, sententias Patriarcharum, atque Præfectorum servandas esse.

ΚΓ.

Περὶ τῦ μὴ βαρύνεσθαι κτήσεις ἁγίων οἴκυ ῥυπαραῖς λειτυργίαις χωρὶς ὁδοιπορίας ἢ γεφυρῶν οἰκοδομῆς.

23.

Non esse onerandas sacrarum ædium possessiones sordidis functionibus, nisi ad iter sternendum, & pontium ædificationem.

ΚΔ.

Περὶ τῆς ποιεῖσθαι τὰς διαγράφυς οἴκοις τῶν μ ἐτῶν παραγραφῆς καὶ τῆς τῶν ληγάτων καὶ κληρονομιῶν ἀπαιτήσεως.

24.

De præscriptione quadraginta annorum sacris ædibus concessa, & de exactione legatorum, atque hæreditatum.

ΚΕ.

Περὶ τῶν διατυπύντων ἐν διαθήκαις πρᾶξιν δύσεβῆ προσελθεῖν ἐ ὅτι ἀμελύντων τ κληρονομιῶν ὑπὸ τῶν κατὰ χώραν ἐπισκόπων ἀναγκαοθήσονται, εἰ καὶ τὰ μάλισα παρὰ τῶν διαθεμένων, ἢ δωρησαμένων ἀπηγορεύθη αὐτῦ.

25.

De iis, qui testamento operis pii institutionem mandarunt, & quod hæredes voluntatem adimplere negligentes ab Episcopis illius regionis compellantur, licet id a testatoribus, aut donatoribus præsertim fuerit interdictum.

Κς.

Περὶ τῦ ὀφειλόμενυ καιρῦ τῆ τῶν ληγάτων ἀπαιτήσεως καὶ περὶ τρόπυ ἐκποιήσεως καὶ τιμῆς καὶ ἀνταλλαγῆς εἰδέναι.

26.

De tempore definito ad legatorum exactionem, & de modo alienationis, atque æstimationis, & permutationis forma.

ΚΖ.

Ἄλλη διάταξις.

Περὶ τῦ μηδὲν κτίζειν ἀκτήνιον χωρὶς ἐπισκόπυ καὶ εἰ μὴ πρόπρον τὰ εἰς λυχνοκαΐαν καὶ φιλοκαλίαν καὶ ἀνατροφὴν τῶν προσεδρευόντων σήση.

27.

Alia constitutio.

Non esse fabricandas oratorii domos præter voluntatem Episcopi, & nisi prius, quæ ad luminaria, & ornamentorum supellectilem, & ministrantium alimenta necessaria sunt, definita fuerint.

ΚΗ.

Περὶ τῶν τὰ ψηφίσματα τῶν ἐπισκόπων ἐπιδιδύντων ὅπως δεῖ γενέσθαι.

28.

De iis, qui Episcoporum electionis decreta exhibent, & quomodo fieri debeant.

ΚΘ.

Περὶ τῦ εἶναι προσώπων τελῶν μὴ διϊσκυμένων ἐπὶ δυσὶ ἐ ἐνὶ ψήφισμα γίνεσθαι.

29.

Quum tres personæ inveniri nequeunt, valere decretum in duabus, vel in una tantummodo factum.

Λ.

Περὶ τῦ μετὰ ἐξάμηνον χειροτονεῖν τὸν ὀφείλοντα εἰς παραιτίαν τῶν ποιύντων τὸ ψήφισμα ἀναμονὴ γένοιτο.

30.

Intra sex menses ordinationem fieri debere. Si autem recusatio fiat ab iis, ad

Digitized by Google

quos ſpectat decreta electionis facere, ſuperſedendum.

ΛΑ.

Περὶ τοῦ χωρὶς ὑποβληθῆναι τὸν κατηγορούντα ἐπὶ μὴ ἀποδεικνύντα.

31.

Exilii pœna puniendum eſſe accuſatorem, qui crimen haud probaverit.

ΛΒ.

Περὶ συνηθειῶν, ἥτις ἐνθρονίων ἑκάστης ἐκκλησίας.

32.

De conſuetudinibus, & cathedratico cujuſlibet Eccleſiæ.

ΛΓ.

Περὶ τοῦ ὑπεξουσίου χειροτονουμένου ἐπισκόπου ἢ τοῦ μὴ ξένην ἐπισκόπῳ ἢ μοναχῷ ἐπίτροπον ἢ κυράτορα εἶναι.

33.

De filio familias ad Epiſcopatus ordinem evecto, & non licere Epiſcopo, aut Monacho tutoris, aut curatoris munus obire.

ΛΔ.

Περὶ κληρικῶν εἰς ἐπιτροπεῖαι, ἢ κυρατορίαν συγγενῶν καλουμένων καὶ πῶς χρὴ τούτους σωίζεσθαι.

34.

De clericis ad tutelam, aut curatelam cognationis jure vocatis, & quomodo oporteat hos conſtituere.

ΛΕ.

Περὶ τοῦ μηδένα κληρικὸν ἢ μοναχὸν ἀλλοτρίων κτήσεων μισθωτεῖν, καὶ ἀπαιτητὴν δημοσίων, ἢ ἐκκολέα, ἢ ἐγγυητὴν, ἢ κυράτορα οἴκου προβληθῆναι.

35.

Non conducendas a clerico, aut monacho alienas poſſeſſiones, neque debere eos vectigalium exactoris, vel mandatarii, vel fidejuſſoris, aut curatoris officio fungi.

ΛϚ.

Περὶ τοῦ μὴ ξένην ἄρχοντι εἰς δικαστήριον παρεῖναι ἐπίσκοπον εἰς μαρτυρίαν ἐκτὸς βασιλικῆς κελεύσεως.

36.

Non licere judici Epiſcopum ad tribunal vocare, ut teſtimonium præbeat abſque Imperatoria juſſione.

ΛΖ.

Περὶ τοῦ μὴ ξένην κληρικὸν ταυλίζειν, ἢ θεωρίαις παραβάλλειν, καὶ τοῦ περὶ τούτου ὁρισμένου ἐπιτιμίου.

37.

Non licere clericis tabula ludere, & ſpectaculis adeſſe, deque pœna adverſus violatores ſtatuta.

ΛΗ.

Περὶ τοῦ μὴ ἀναγκάζεσθαι ἐπίσκοπον ἴδιον κληρικὸν ἀπολύεσθαι.

38.

Cogi haud poſſe Epiſcopum, proprio clerico literas dimiſſorias concedere.

ΛΘ.

Περὶ τοῦ μηδένα ἀκρίτως ἐξ ἁγίας κοινωνίας χωρίζεσθαι.

39.

Non debere quempiam re injudicata a ſacra communione ſeparari.

Μ.

Περὶ τοῦ μὴ ξένην ἐπισκόπῳ οἰκείαις χερσὶ πλήττειν.

40.

Non licere Epiſcopo quempiam propria manu percutere.

ΜΑ.

Περὶ τῶν κανονικῶς καθαιρεθέντων ἢ ἐκβεβλημένων καὶ μὴ καταδεχομένων.

41.

De iis, qui canonice repellendi ſunt, aut in exilium detrudendi, quin amplius ſuſcipiantur.

ΜΒ.

Περὶ τοῦ μηδένα κληρικὸν γίνεσθαι ἀγαμμάτου, ἢ ἀπηγορευμένου τοῖς θείοις κανόσι γάμου λαβόντα.

42.

Ne quis clericus illiteratus eligatur, vel qui nuptias ſacris canonibus vetitas contraxerit.

ΜΓ.

Περὶ χειροτονίας ἐκκλησιαστικῶν ταγμάτων πόσου χρόνου δεῖ ἑκάστου προαγωγὴν γίνεσθαι.

43.

De collatione ſacrorum ordinum, quo tempore promotio ad ſingulos fieri debeat.

ΜΔ.

Περὶ τοῦ διαφαινομένου κατηγόρου τῆς οἰκείας χειροτονίας.

44.

De accuſatore ipſo ordinationis tempore apparente.

ΜΕ. Περὶ

ΜΕ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι διακόνῳ, ἢ ὑποδιακόνῳ μετὰ χειροτονίαν γαμεῖν.

45.

Non licere Diacono, vel Subdiacono poſt acceptam manuum impoſitionem nubere.

ΜϚ.

Περὶ τῶν ὀφειλόντων ἐπιτιμίων τοῖς μετὰ χειροτονίαν γαμετὰς ἀγομένοις.

46.

De poenis ſtatutis adverſus eos, qui poſt ordinationem nuptias contrabunt.

ΜΖ.

Περὶ τοῦ μὴ προβαίνειν ἕτερον βαθμὸν ἀναγνώστου διπρογαμήσαντα, ἢ ἀπηγορευμένον τῷ νόμῳ γάμον ἔχοντα.

47.

Ne aſcendat ad alterum gradum Lector iterum nubens, aut nuptias lege prohibitas contrahens.

ΜΗ.

Περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι κληρικὸν βυλευτὴν, ἢ ταξεώτην.

48.

Ne clericus curialis, aut apparitoris officium exerceat.

ΜΘ.

Περὶ τρόπου καρποφορίας διοικητῶν, ἢ φροντιστῶν ἁγίων τόπων.

49.

De modo percipiendi fructus ab adminiſtratoribus, & curatoribus piorum locorum.

Ν.

Περὶ τῶν ἐκ δικαίας τύχης εἰς κλῆρον καταλεγομένων.

50.

De iis, qui ex ſervili ſtatu in clerum electi ſunt.

ΝΑ.

Περὶ τῶν χειροτονουμένων ἐναποχάφων.

51.

De iis, qui ſunt adſcriptitiæ conditionis.

ΝΒ.

Περὶ τοῦ ἀξιοῦσθαι πάντα κληρικὸν εἰς τὰ ὅπως ἂν περιελθόντα εἰς αὐτὸν πράγματα. εἰ μὴ ὑπεξούσιος εἴη.

52.

Poteſtatem habere clericum in omnia bona, quæ ad ejus dominium veniunt, licet parentum poteſtati ſubjectus ſit.

ΝΓ.

Περὶ τῶν ἐπὶ χρηματικῇ, ἢ ἐγκληματικῇ ὑποθέσει ψευδομαρτυρούντων πρεσβυτέρων, ἢ διακόνων.

53.

De presbyteris, aut Diaconis, qui tam in civili, quam criminali cauſſa falſum teſtimonium tulerint.

ΝΔ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι κληρικὸν ἢ ἕτερον ἀλλαβεῖν χήματος αἰτιᾶσθαι πρὸ κρίσεως ἐπισκόπου παρά ἄρχοντι. ὅπως χρὴ τιμᾶν τὸν ἐπισκόπον ἢ ὑπὸ ἄρχοντος ψῆφον ἢ ἔκκλητον χώραν ἔχειν.

54.

Non licere clericum, aut alium religioſo ſchemate ornatum convenire apud judicem ante Epiſcopi judicium, & quomodo Epiſcopi, nec non & judicis ſententia, aut appellatio locum habere poſſit.

ΝΕ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἄρχοντι κληρικὸν ἐπὶ ἐγκλήματι κατηγορούμενον πρὸ κρίσεως τοῦ ἐπισκόπου κρῖναι. εἰ δὲ χρηματικὴ εἴη ἐκτὸς ἐγγυητῆς καὶ ἄρνησις ὁμολογίαν τὸν ἐναγόμενον ἐκτίθεσθαι.

55.

Non licere judici Clericum criminis reum factum ante judicium Epiſcopi judicare: ſi autem civilis ſit cauſa, ſine fidejuſſione, & juramento confeſſionem ab accuſato faciendam.

ΝϚ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι πολιτικῷ ἄρχοντι ἐκκλησιαστικὸν ἐπιζητεῖν πράγμα.

56.

Non licere civili judici Eccleſiaſticam rem inquirere.

ΝΖ.

Περὶ τοῦ διὰ τοῦ μητροπολίτου τὰς ἀναφυομένας ἀμφισβητήσεις τῶν ἐπισκόπων διοικεῖσθαι μὴ ἐμμενόντων δὲ τῷ τῆς διοικήσεως ἐκείνης πατριάρχῃ ἀναφέρεσθαι.

57.

Si cum metropolita oriatur controverſia Epiſcoporum diœceſim male adminiſtrantium, ad dioeceſeos illius Patriarcham referri debere.

ΝΗ.

Περὶ κληρικοῦ, ἢ λαϊκοῦ ἐνάγοντος ἐπισκόπῳ, ἢ μητροπολίτῃ: 58. De

Digitized by Google

58.

De clerico, aut laico Epiſcopum, aut metropolitam conveniente.

ΝΘ.

Περὶ τοῦ μηδεμίαν ἐγγυλὼ, ἢ ὁμολογίαν ἀπαιτεῖσθαι ἐπίσκοπον ἐναγόμενον.

59.

Nullam fidejuſſionem, aut confeſſionem requirendam ab Epiſcopo convento.

Ξ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι οἰκονόμῳ, ἢ ἑτέρῳ διοικητῇ ἀλαγῶς οἴκου ἀποφεύγειν τὸν ἴδιον ἐπίσκοπον πρὸ τῆς τῶν λογισμῶν παραθέσεως.

60.

Non licere œconomo, aut alteri adminiſtratori religioſæ domus proprium Epiſcopum declinare priuſquam gubernationis rationem expoſuerit.

ΞΑ.

Περὶ τῶν πλαστόντων πρὸ τῆς ἑαυτῶν λογοποιΐας.

61.

De iis, qui ante rationum expoſitionem ſupremum diem obierunt.

ΞΒ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐναχθῶναι ἐπίσκοπον, ἢ κληρικὸν ἀγωνιζόμενον ἐν Κωνσταντίνου πόλει. προκατάρξεως ἐπὶ χώρας γενομένης.

62.

Non poſſe conveniri Epiſcopum, aut clericum Conſtantinopoli inventum, ſi litis conteſtatio in provincia facta ſit.

ΞΓ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐνάγεσθαι τὰς ἀποκρισιαρίας ὑπὲρ ἰδίων ἐπισκόπων, ἢ ἰδιωτικῶν, ἢ δημοσίων χρεῶν τῆς ἐκκλησίας; εἰ μὴ ἐντολὰς ἔχοιεν ἢ ἑαυτὰς ὑπεύθυνους ποιήσοιεν.

63.

Non eſſe conveniendos apocriſarios neque pro ſuis Epiſcopis, neque pro privato, aut publico Eccleſiæ debito, niſi mandatum habuerint, aut ſemetipſos reddendæ rationi obnoxios fecerint.

ΞΔ.

Περὶ τοῦ μηδεμίαν ὄχλησιν ὑπομένειν τὰς διὰ πρεσβείαν, ἢ χειροτονίαν ἐπισκόπου σελλομένας ἐν τῇ βασιλίδι, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ.

64.

Nullam moleſtiam ſuſtinendam ab iis, qui propter legationem, vel ordinationem Epiſcopi profecti ſunt ad Regiam civitatem, vel alium locum.

ΞΕ.

Περὶ τοῦ μετὰ τιμῆς εἰδέησοι ἐκβιβασμὸν προσάγεσθαι πάντι κληρικῷ. τὰς δὲ ἀσκητρίας ἢ μοναστρίας δι ἐντολέως ἀποκρίνεσθαι.

65.

Honoris cauſſa a quolibet clerico officialem adhibendum eſſe; aſcetrias autem, atque monaſtrias per procuratorem reſpondere debere.

ΞϚ.

Περὶ τοῦ ἐξεῖναι τοῖς μοναχοῖς τὰς ἑαυτῶν ἢ τὰς τοῦ μοναστηρίου δίκας πράττειν δι ἑαυτῶν ἢ δι ἐντολέων. ϗ περὶ τῆς δεύσης ὑπὸ τῶν ἀρχόντων περὶ τούτων διεκδικίας.

66.

Licere monachis tam proprias, quam monaſterii cauſſas agere per ſe ipſos, aut per procuratorem, & de ea, quæ a judicibus de his ſumi debet, vindicta.

ΞΖ.

Περὶ τοῦ μὴ διδόσθαι ασόρτελλον ἀπὸ παντὸς κληρικοῦ, ἢ μοναχοῦ, ἢ λοιποῦ ἁλαβοῦς σχήματος πλέον τῶν δ. εἴτε ἐγκληματικὴ εἴτε χρηματικὴ αἰτίασις ἔσαι.

67.

Non plures quam quatuor ſiliquas dandas eſſe ſportularum nomine a quolibet clerico, aut monacho, vel quovis religioſo viro, ſeu criminalis, ſeu civilis fuerit cauſſa.

ΞΗ.

Περὶ ἐκβιβασῶν σελλομένων. εἴτε ἐκ βασιλέως, εἴτε ἄρχοντος, εἴτε πατριάρχου κατὰ κληρικοῦ ἢ ἑτέρου τῶν ἁλαβῶν προσώπων μὴ πλέον ἑνὸς νομίσματος κομίζεσθαι.

68.

De executoribus miſſis tam ab Imperatore, quam a judice, vel Patriarcha ad clericum, vel religioſum virum, ne ultra unum ſolidum accipiant.

ΞΘ.

Περὶ τοῦ εἰ ὑπὲρ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας πολλοὺς ὑπομνηθῆναι συμβαίη μὴ πλέον τοῦ ἑνὸς νομίσματος λαμβάνειν.

69.

Si pro una eademque cauſſa multos admonere contigerit, ne ultra unum ſolidum etiam accipiant.

Digitized by Google

Ο.

Περὶ τοῦ μὴ δὲ μίαν ὄχλησιν ἢ μεθοδίαν ὑπομένειν ἐπίσκοπον ὑπὲρ τῶν τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ πραγμάτων. εἰ δὲ ὑπὲρ ἰδικῶν χ᾽ σπόρτυλα ἀπαιτείσθω, μόνων τῶν οἰκονόμων ἢ τῶν ἐπὶ τούτῳ προβαλλομένων τὰς ἀγωρὰς ὑπομενόντων.

70.

Nullam pro rebus Eccleſiæ ſuæ ſuſtinendam eſſe ab Epiſcopo exactionem, moleſtiamque. Si autem & pro talibus ſportulæ exigantur, œconomi duntaxat, aut illi, qui huic rei deſtinati ſunt, actiones ſuſcipiant.

ΟΑ.

Περὶ τοῦ μὴ ἔχειν σωνείσακτον κληρικὸν οἵαν δήποτε· εἰ δὲ προμυρτυρηθεὶς παρὰ τῶν συγκληρικῶν μὴ ἀπόσχηται, τῷ ἐγκειμένῳ κανόνι ὑποβληθήσεται.

71.

Interdictum eſſe clericis ſuperadductas mulieres domi habere, qualem ſi quis ab aliis clericis admonitus ejicere recuſaverit, diſpoſitioni canonum ſubjiciatur.

ΟΒ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἐπισκόπῳ μηδεμίᾳ γυναικὶ σωνοικεῖν,

72.

Non licere Epiſcopo cum ulla muliere cohabitare.

ΟΓ.

Περὶ τοῦ μὴ σωνοικεῖν διακόνισαν προσώπῳ ὑπόπτῳ. & εἰ ὑπομνηθεῖσα μὴ ἀπόσχοιτο ὅπως χρὴ κανονίζεσθαι.

73.

Ne cohabitet Diaconiſſa cum viro ſuſpecto, & ſi admonita non receſſerit, qua regula utendum ſit.

ΟΔ.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις λειτουργίαις ταραχὴν ἢ ὕβριν ἐπισκόπῳ, ἢ κληρικοῖς, ἢ αὐτοῖς τοῖς μυστηρίοις ἐπαγόντων, & τῆς ὀφειθείσης αὐτοῖς τιμωρίας.

74.

De iis, qui lyturgiæ ſacræ tempore turbas cient, vel injuriam Epiſcopo, aut clericis, aut ipſiſmet divinis myſteriis faciunt, ac de pœna adverſus eos ſtatuta.

ΟΕ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι λαικοῖς λιτὴν ποιεῖν ἐκτὸς ἐπισκόπου, ἢ κληρικῶν.

75.

Non licere laicis ſupplicationes facere ſine Epiſcopo, aut clericis.

Ος.

Περὶ τοῦ μὴ κατὰ βαθμὸν πάντως ἀλλὰ κατ᾽ ἐπιλογὴν τοὺς ἡγουμένους γίνεσθαι. τὰ αὐτὰ δὲ & ἐν γυναικείοις μοναστηρίοις.

76.

Non debere omnino ſecundum gradum, ſed ſecundum virtutem potius Abbates eligi. Quod & in mulierum monaſteriis ſervari debet.

ΟΖ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἀγνῶτος τὸ πρόσωπον πρὸ τελετοῦς χρόνου λαβεῖν τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

77.

Non licere ignaro cuipiam ante tricennale tempus monaſticum habitum ſuſcipere.

ΟΗ.

Περὶ τοῦ μὴ βαρεῖσθαι ὑποκατασάσει ἢ ἀποκατασάσει τοὺς μονάζοντας, ἢ κληρικοὺς ἢ διακόνισσας. εἰ δὲ λειποτακτήσαιεν, τί δεῖ ὑποσχεῖν.

78.

Non eſſe ſubſtitutione, aut reſtitutione onerandos monachos, aut clericos, & diaconiſſas. Si vero ab ordine receſſerint, cui pœnæ eos reddere obnoxios oporteat.

ΟΘ.

Περὶ τοῦ διαφέρειν τὰ τῶν ἀποτακτικῶν πράγματα τῷ μοναστηρίῳ, ἔνθα καὶ ἀπετάξαντο.

79.

De iis, qui monaſterium ingreſſi bona ſub reſtitutionis conditione accepta ipſi monaſterio reliquerunt, & ab ordine mox regreſſi ſunt.

Π.

Περὶ τοῦ ἐξεῖναι τῷ οἰκείαν οὐσίαν διανεῖμαι παίδων αὐτοῦ τῷ ἀποτασσομένῳ, συναριθμοῦντος ἑαυτὸν ἐπὶ λόγῳ τοῦ μοναστηρίου, ὡς ἕνα τῶν παίδων. εἰ δὲ χ᾽ πρό τούτων πλουτήσοι, τί δεῖ γενέσθαι.

80.

Licere ei, qui monaſticam vitam ingreſſus eſt, proprias facultates filiis dividere, propria ſua perſona tanquam uno filiorum connumerata pro monaſterii jure

reci-

Digitized by Google

recipiendo. Si vero ante divisionem quis moriatur, quid agendum sit.

ΠΑ.

Περὶ τῶν ἐπὶ μνήστρων, ἢ συνηγῶτος τῷ γάμῳ ἀποταττομένων.

81.

De iis, qui sponsalibus initis, vel constante matrimonio monasterium ingrediuntur.

ΠΒ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι γονεῦσι παῖδας ἀποταττομένους ἢ παισὶ γονέας ἀποκλέειν τῆς ἰδίας κληρονομίας.

82.

Non licere parentibus filios religionem ingressos, vel filiorum natos propria hæreditate privare.

ΠΓ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι γονεῦσι τὰ ἴδια πήγνα ἀποσπᾶν τῶν μοναστηρίων.

83.

Non licere itidem parentibus proprios filios a monasterio abstrahere.

ΠΔ.

Περὶ τῶν μεταβαινόντων ἀπ' μοναστηρίων εἰς μοναστήριον, ἢ λειποτακτούντων, τί δεῖ γενέσθαι.

84.

De iis, qui ab uno monasterio ad aliud transeunt, vel a monasterio recedunt, quid erga illos agendum sit.

ΠΕ.

Περὶ τῶν ἁρπαζόντων, ἢ ὑπονοθεύοντων ἀσκητείαν, ἢ διακόνισσαν, ἢ μονάστριαν καὶ τῶν τούτοις ὀφειλομένων ἐπιτιμίων.

85.

De iis, qui rapere, aut sollicitare Ascetriam, aut Diaconissam, aut quamlibet Monastriam tentaverint; & de pœnis adversus eos statutis.

Πϛ.

Περὶ τοῦ πᾶσι τρόποις ὑπὸ τῶν δικαγῶν οἴκων ταῦτα καταζητεῖσθαι. εἰ δὲ εἴσω ἐνιαυτοῦ μὴ διεκδικηθῇ τὸν τῆς χώρας ἄρχοντα, καὶ εἶνον ἀμελοῦντα ὑπὸ τοῦ Κόμητος Πετρίνων τὸ μῦσος κολάζεσθαι.

86.

Omnibus modis hæc a venerabilibus domibus investiganda sunt. Si autem intra unum annum crimen non vindicetur a judice illius loci; hunc negligentem a Comite Privatarum sceleris puniendum esse.

ΠΖ.

Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι μηδενὶ κεχρῆσθαι ἢ ἐμπαίζειν ἑτέρῳ χήματι, ἢ πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ καταστάσει, καὶ τῆς τοῖς τοιούτοις ὀφειλομένης κολάσεως.

87.

Non licere cuiquam uti, vel illudere religioso schemati, aut cuicumque Ecclesiasticæ disciplinæ, & de pœna adversus hos definita.

Hactenus capitum Elenchus.

Ipsa vero compendiosa *Constitutionum Imperialium* sylloge incipit *folio* 12. instructa perbrevi hocce proœmio.

Εἰς δόξαν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ νῦν σωτηθεμένα μετὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῶντε ἁγίων καὶ μακαρίων Ἀποστόλων καὶ τῶν τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν καθ' ἑκάστῳ συνόδου ἀκολουθησάντων ὁσίων πατέρων μετεχάφη ἐκ τῶν ταραδόξως κειμένων καὶ ἐκφωνηθέντων ὑπὸ τοῦ τῆς θείας λέξεως Ἰουστινιανοῦ μετὰ τὸν Κῶδικα θείων νεαρῶν διατάξεων. αἵ τινες οὐ μόνον τοῖς τῶν ὀρθοδόξων ἡμῶν πατέρων κανόσιν ἀκολουθοῦσιν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τιμὴ ἐκ τῆς βασιλικῆς ἰσχύος αὐθεντίαν χαρίζονται. μετὰ προθήκης ἐννόμου τε καὶ θεαρέστου τὸ συμφέρον πάσῃ τῇ ἀνθρωπίνῃ κτίσει θεομιμήτως περισκοποῦσαι.

Ad laudem Magni Dei, & Servatoris nostri Jesu Christi hæc constituta post sacros canones beatorum Apostolorum, atque sanctorum Patrum in unaquaque Synodo eorum vestigiis inhærentium transcripsi ex sparsim expositis, atque Justiniano imperante prolatis post Codicem novellis constitutionibus, quarum quædam non solum orthodoxorum patrum regulis adsentiri, ac veluti servire videntur, sed ex Imperatoria potestate ipsis, vim autoritatemque tribuunt, toti humano generi providendi, summamque Dei curam imitandi, post additamentum scilicet piissimi legislatoris, qui convenientiam hanc altius inspexit.

Fol. 39. Sequitur tractatus alter, a *Voello & Justello* pariter omissus, cui titulus.

Διατάξεις νόμων πολιτικῶν ἐκ τῶν νεαρῶν Ἰουστινιανοῦ διατάξεων καὶ ἑτέρων βασιλέων συνη-

Digitized by Google

σωηγορῦσαι καὶ ἐπικυρῦσαι τὰς τῶν ἁγίων πατέρων ἐκκλησιαστικὰς νόμους ; *Conſtitutiones legum politicarum ex novellis Juſtiniani, aliorumque Imperatorum conſtitutionibus, conſentientes, atque ſubſidium præbentes Eccleſiaſticis ſanctorum Patrum canonibus.*

Viginti quinque numerantur capita, quibus totidem *Imperatorum Conſtitutionus* ad res Eccleſiaſticas pertinentes continentur.

In primo capite tanquam proœmii loco habetur THEODOSII, & VALENTINIANI *edictum ad Ormiſdam Prætorio Præfectum*, cujus initium: Θεσπίζομεν πάντα ὅσα Πορφύριος ὑπὸ τῆς ἑαυτῦ μανίας ἐλωνόμους &c.

II. Ιυςινιανῦ τῦ ἀσεβεςάτυ βασιλέως περὶ πελατόντων ⸗ καταλιμπανόντων κληρονόμον ἐκκλησίαν οἱανδήποτε. *Juſtiniani piiſſimi Imperatoris de defunctis, qui propriorum bonorum hæreditatem Eccleſiæ relinquunt.*

III. Λέοντος νόμος περὶ τῦ μὴ ἐξεῖναι μοναχὸν ἐξελθεῖν ἐκ τῦ μοναςηρίυ ἀυτῦ ⸗ περιάγειν ἐν πόλει. *Leonis edictum; non debere monachum egredi a ſuo monaſterio, & vagari in civitate.*

IV. Ιυςινιανῦ νόμος περὶ τῦ τρεῖς ἄνδρας χρῆναι δοθῆναι εἰς ψήφισμα ἐπισκόπυ ⸗ τὸν γινόμενον ἀγύναιον ⸗ ἄτεκνον εἶναι χρή. *Juſtiniani lex, tres viros in electionis Epiſcopi decreto oportere interrogari, electumque ſine uxore & liberis eſſe debere.*

V. Ιυςινιανῦ νόμος περὶ τῦ μὴ δεῖν ἐπίσκοπον ἄνευ κελεύσεως βασιλικῆς ἀπιέναι ἐν Βυζαντίῳ. *Iuſtiniani lex, quod ſine Imperatoria juſſione nequeat Epiſcopus Byzantium accedere.*

VI. Ιυςινιανῦ νόμος ἀπαγορεύων εἶναι μοναςήρια διπλᾶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἢ συνδιαιτᾶσθαι μοναχὰς μοναςηρίαις. *Juſtiniani lex prohibens duplicia monaſteria virorum, atque mulierum, ac monachos cum monaſtriis cohabitare.*

VII. Ιυςινιανῦ νόμος περὶ τῦ μὴ ἐξεῖναι γαμεῖν μετὰ χειροτονίαν ὑποδιάκονον, ἢ διάκονον, ἢ πρεσβύτερον. *Juſtiniani lex, ne liceat ſubdiaconis, diaconis, atque presbyteris poſt ordinationem nuptias contrahere.*

VIII. Ιυςινιανῦ νόμος περὶ πελατόντων ⸗ διατιθεμένων ποιεῖν ξενῶνα τὰς κληρονόμυς ἀυτῦ ἐκ τῶν ἀυτῦ πραγμάτων. ἢ ἄλλον διαγῆ οἶκον ⸗ ἀμελῦντων τῶν κληρονόμων. ὅτι χρὴ τὸν τῆς πόλεως ἐπίσκοπον καταναγκάζειν τὸν κληρονόμον πληρῦν τὰ περιεχόμενα τῇ διατυπώσει. *Juſtiniani lex de defunctis, qui teſtamento hæredibus mandarunt xenodochium ex propriis bonis inſtituere, vel aliam religioſam domum, quodve negligentes hæredes debeant ab Epiſcopo civitatis compelli ad ea implenda, quæ deſignata ſunt a teſtatore.*

IX. Ιυςινιανῦ νόμος περὶ τῦ μὴ δεῖν κατὰ τάξιν ⸗ βαθμὸν πρωτείων γίνεσθαι τὰς ἡγυμένυς ἢ τὰς ἡγυμένας. ἀλλὰ κατ' ἐκλογὴν ἐνάρετον ⸗ ἱκανὸν ἀντέχεσθαι ψυχῶν. *Juſtiniani lex; non debere ſecundum ordinem, & gradum prioritatis fieri Abbates, vel Abbatiſſas, ſed ex majori virtutum copia, atque animarum utilitatem omnino anteponendam eſſe.*

X. Ιυςινιανῦ νόμος ὅτι ὐ χρὴ ἐπίσκοπον ἔχοντα γυναῖκα ἢ τέκνα γίνεσθαι. *Juſtiniani lex, in qua fertur non debere Epiſcopum eligi eum, qui uxorem, aut filios habeat.*

XI. Ιυςινιανῦ νόμος βυλευτὰς ἢ ταξεώτας μὴ γίνεσθαι ἐπισκόπυς ἢ κληρικὰς εἰ μήπω παιδόθεν ἐμόναςαν. μὴ δὲ κληρικὰς οἱ ὁδήποτε τάγματος ἀφίςασθαι τῦ κλήρυ καὶ ςρατεύεσθαι. *Juſtiniani lex, ne curiales, aut apparitores agant Epiſcopi, aut clerici, niſi ab ineunte ætate inter monachos numerati ſint, vel de clericis agatur, qui ordinem negligentes a clero receſſerunt, & militiæ nomen dedere.*

XII. Ιυςινιανῦ νόμος περὶ τῶν καταλιμπανομένων ἀναλίων πτωχείοις, ἢ ξενῶσιν, ἢ ἄλλοις τισὶν διαγέσι συςήμασιν. ὅτι ὐ χρὴ ἀπάρασιν ἀυτῶν γενέσθαι ἐκ πόσυ χρυσίυ ἀλλὰ ἐκ παντὸς τρόπυ κατ' ἔτος διδόσθαι. *Juſtiniani lex de annali legato relicto ptochiis, aut xenonibus, aut quibuslibet cœtibus piis, non licere ſuper tali actione certa pecuniæ ſumma tranſigere, ſed omnino ſingulis annis ſolvi debere.*

XIV. Λέοντος νόμος περὶ τῦ μὴ ἐξεῖναι εἰς θυμέλλω καταφέρειν σώματα ἐλεύθερα, ἢ δοῦλα ἔχοντα. *Leonis lex, illicitum*

Digitized by Google

citum esse quempiam sive liberum, sive servilis conditionis, invitum duci ad altaris ministerium.

XIV. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ τῦ μηδένα ἐμβάλλεσθαι εἰς φυλακλὼ δίχα βασιλικῆς προσάξεως ἢ ἀρχόντων ἢ δημ' ἐχδίκων. δὶς γὰρ τῆς ἑβδομάδος ἐμβεβλημένυς ἐπισκέπτεσθαι χρὴ τὺς ἐπισκόπυς καὶ ἀναφέρειν τῷ βασιλεῖ, ἢ τοῖς ἄρχυσιν. *Justiniani lex, neminem custodiæ injiciendum sine Imperatoris mandato, vel judicum, vel populi defensorum: bis autem in hebdomade eos, qui sunt in custodia, invisendos ab Episcopo, qai & Principi, aut judicibus causam referat.*

XV. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ τῦ μὴ δεῖν εἶναι φυλακλὼ ἰδιοτικλὼ. *Justiniani lex; nullum admitti debere privatum carcerem.*

XVI. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ τῶν κυβλόντων· *Justiniani lex de iis, qui tesserarum ludum exercent.*

XVII. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ πολιτικῶν προσόδων. *Justiniani lex de civilibus supplicationibus.*

XVIII. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ κληρικῶν ἐν αἰτίᾳ γινομένων. μὴ πρόπερον ἐπὶ τὺς πατριάρχας αὐτὺς αἰτιᾶσθαι πρὶν ἂν οἱ ἐπίσκοποι σωειδοιεν. *Justiniani lex de clericis in jus vocatis, ne prius apud Patriarchas conveniantur, quam Episcopi causam noverint.*

XIX. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ κηδεμόνων ἤγυν κυρατόρων ὀρφανῶν. *Justiniani lex de curatoribus orphanorum.*

XX. Ιυστινιανῦ νόμος περὶ τῦ μὴ δεῖν ἀκύσιαν δύλω ἢ ἐλευθέραν εἰς σκλωλὼ ἢ ὀρχίστραν κατιέναι. *Justiniani lex, nullam sive liberam, sive servilis conditionis cogendam esse contra propriam voluntatem ad scenicam artem, & saltationes redire.*

XXI. Ιυστινιανῦ νόμος ὅτι ὐ χρὴ κύβοις προσανέχειν ἐπισκόπῳ ἢ πρεσβυτέρῳ, ἢ διακόνῳ ἢ ὑποδιακόνῳ, ἢ ψάλτας, ἢ ἀναγνώστας. ἀλλ' ὐ δὲ ἱππικὰ, ἢ θέατρα, ἢ κυνήγια ἢ τι τυῦτο θεωρεῖν. *Justiniani lex, non oportere Episcopum, Presbyterum, Diaconum, Subdiaconum, Cantorem, Lectoremque cubos, seu tesseras contrectare, sed neque spectaculis equorum, theatris, venationibus, aliisque similibus se immiscere.*

XXII. Ἄλλη διάταξις περὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν θείων κανόνων. καὶ ὅτι δεῖ τῆς χειροτονίας μετὰ πάσαν ἀκριβείαν καὶ ἐρεύνησιν γίνεσθαι, καὶ περὶ τ ἀναξίων χειροτονυμένων. *Alia (Justiniani) constitutio de Episcopis, divinisque canonibus, quodve ordinationes omni cura, & diligenti investigatione fieri debeant, tum de iis, qui indigne ordinati sunt.*

XXIII. Ἑτέρα διάταξις τῦ αὐτῦ πῶς δεῖ βιῦν τὺς μοναχύς. *Alia ejusdem constitutio de vitæ instituto a monachis servando.*

XXIV. Ἄλλη διάταξις περὶ ἐκκλησιῶν. *Altera Constitutio de Ecclesiis.*

XXV. Ἴσον θείυ νόμυ. *Exemplum divinæ legis.*

Fol. 100. Sequitur nunc collectio, eadem omnino, quæ est in *Bibliotheca Justelli, & Voelli* tom. II. pag. 1223. nimirum: συναγωγὴ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ Κώδικι, καὶ τοῖς Διγέστοις, καὶ νεαραῖς διατάξεσιν περὶ ἐπισκόπων, & κληρικῶν, καὶ μοναχῶν, & πραγμάτων ἁγίων, ἔτι δὲ καὶ περὶ Ιυδαίων & Αἱρετικῶν.

Collectio expositorum in Codice, & Digestis, & Novellis Constitutionibus de Episcopis, & Clericis, & Monachis, & rebus sacris, atque etiam de Judæis, & Hæreticis.

Fol. 164. Συναγωγὴ τῶν ἀποράδλω ἐν τοῖς Διγέστοις καὶ ἰνστιτύτοις κειμένων περὶ τῶν ἱερῶν τόπων τε καὶ πραγμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς γινομένων τε & πλημμελυμένων, καὶ περὶ ἱερέων, ἔτι δὲ καὶ Ιυδαίων καὶ θυσιῶν, & τῶν ἀπαγόντων τινὰς πρὸς ἀπηγορευμένλω θρησκείαν. & περὶ ἀποτροφῆς παίδων, γερόντων, & ἀσθενῶν.

Collectio sparsim expositorum in Digestis, & Institutis de sacris locis, & rebus, & de his, quæ in eis facta sunt, & committuntur: & de sacerdotibus, & Judæis, & sacrificiis, & de his, qui aliquos ad prohibitam religionem abducunt: & de puerorum, senum, ac infirmorum alimentis.

Fol. 174. Καὶ ἐκ τῶν μετὰ τὸν Κώδικα νεαρῶν διατάξεων: *& ex editis post Codicem novellis constitutionibus.*

Fol. tandem 213. Heraclii *constitutiones*

Digitized by Google

tiones referuntur, ut in citata *Juſtelli Bibliotheca*, demta, quæ ibi quarto loco ponitur.

Porro hæc omnia, quæ a *folio* centeſimo in Codice continentur, accurate contulimus cum iis, quæ in dicta editione leguntur, atque perfecte cohærentia deprehendimus.

CODEX XXVII. *b.* V. 7.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 224. Habetur primum in eo *Chronographia* GEORGII SYNCELLI ſub hoc titulo.

Γεωργίυ τῦ ἀσεβεςάτυ μοναχῦ ϗ Συγγέλλυ γεγονότος Ταραςίυ τῦ ὁλωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Κωνςαντίνυ πόλεως σώταξις ἤτοι Χρονογραφία ἐν ἐπιτόμῳ ἀπὸ τῆς βασιλείας Ιυλίυ Καίσαρος Ρώμαίων ἔτυς ἀπὸ κτίσεως κόσμυ ε ψ λδ μέχρι τῆς βασιλείας τῦ πρώτυ ἔτυς Διοκλητιανῦ κόσμυ ἔτη ε ψ ο ζ ὁμῦ ἔτη τ μ γ.

GEORGII *religioſiſſimi Monachi, factique Syncelli Tarajii Oecumenici Archiepiſcopi Conſtantinopolitani Syntaxis, ſeu Chronographia compendiaria ab Imperio Julii Cæſaris Romanorum anno a creatione Mundi* 5434. *uſque ad primum Imperii Diocletiani annum, mundi* 5677. *ſpatio ſcilicet annorum* 343.

Eſt nimirum pars ſecunda Chronographiæ, quæ ſola in omnibus Manuſcriptis codicibus reperitur, ſi excipias codicem *Regium* vetuſtum, ex quo editionem totius operis concinnavit *Jacobus Goar Ordinis Prædicatorum*: qua de re multa ſcripſit Oudinus tom. I. pag. 1939. & ipſe Goar in præfatione ſuæ editionis.

Poſtea *fol.* 128. Θεοφάνυς ἁμαρτολῦ μοναχῦ ἡγυμένυ τῦ Ἄγρυ ϗ ὁμολογήτυ χρονογραφία ἐτῶν ϛκη ἀρχομένη ἀπὸ πρώτυ ἔτυς Διοκλητιανῦ ἕως δευτέρυ ἔτυς Μιχαὴλ ϗ Θεοφιλάκτυ υἱῦ αὐτῦ. τῦτ' ἔςιν ἀπὸ τῦ ε ψ ο ζ ἔτυς τῦ κόσμυ μέχρι ἔτυς ϐ τε κατὰ τὺς Αλεξανδρεῖς, κατὰ δὲ Ρωμαίυς ϐ τκα.

THEOPHANIS *peccatoris Monachi Abbatis Agri, & Confeſſoris Chronographia annorum* 528. *initiò facto ab anno primo Diocletiani uſque ad ſecundum Michaelis, & Theophilacti ejus filii, hoc eſt ab anno mundi* 5777. *ad annum* 6305. *ſecundum Alexandrinos, ſecundum Romanos vero* 6321.

Hæc in titulo, ſed codex non pervenit, niſi ad annum mundi 5883. Cætera deſunt.

CODEX XXVIII. *b.* V. 8.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 114. in quo exſtant ARISTOTELIS *Metaphyſicorum* libri XIII.

CODEX XXIX. *b.* V. 9.

Chartaceus, ſæculi XVI. rudi charactere, lectuque admodum difficili ſcriptus, habet folia 136. Continet autem *Aſtronomicon* ignoti autoris, ſeu potius *inſtitutiones Chronologicas*, quibus variarum Gentium ratio computandi tempora indicatur. Vacua paſſim ſpatia videre eſt ad excipiendas fortaſſe figuras, quæ deſcribendæ erant, vel titulos.

In fine tabulæ aliquot Aſtronomicæ additæ ſunt, quarum tamen multæ imperfectæ relictæ.

CODEX XXX. *b.* V. 10.

Chartaceus, ſæculi XV. exeuntis, foliis conſtans 253. duplici exaratus columna, ſi pauca excipias folia.

I. Habetur BASILII CÆSAREENSIS ARCHIEPISCOPI *commentarium in Iſaiam prophetam*, quod non ultra caput XVI. protenditur, ut in editione.

Ad calcem commentarii ſunt aliquot verſus exſcriptoris rudes valde, & inconcinni, in quibus ait ſe opus abſolviſſe anno 6980. *Chriſti* nempe 1472.

II. *Folio* 161. Exſtat ANDREÆ CÆSAREENSIS *in Cappadocia Archiepiſcopi commentarius in Apocalypſim*, cujus procœmium inſcribitur, atque incipit hoc modo:

Digitized by Google

Ανδρέᾳ Αρχιεπισκόπῳ Καισαρείας ὁ Καππαδοκίας κυρίῳ μου ἀδελφῷ ἐ συλλειτούργῳ.

Πολλάκις αἰτηθεὶς ὑπὸ πολλῶν ἐξ ἀγάπης &c.

Andreæ Archiepiſcopi Cæſareæ Cappadociæ Domino meo fratri, & comminiſtro. Sæpius interrogatus a multis ex charitate &c.

Non ſemper conſtans eſt in omnibus Manuſcriptis codicibus autor hujus operis: in aliis enim tribuitur ORIGENI, in aliis METHODIO, in quibuſdam ANDREÆ CRETENSI, ut videre eſt apud Oudinum Tom. II. pag. 93. Plerique tamen, quos ibidem refert, conſentiunt cum codice noſtro, atque ANDREAM CÆSAREENSEM autorem faciunt; neque alius hactenus uſque in editionibus apparuit.

Fol. 219. Eſt *totius Lyturgiæ Græcæ explanatio*, ſine ullius autoris nomine. Titulus quidem ita ſe habet.

Τίς ὁ νοῦς τῆς ἱερουργίας ὅλης ὡς ἐν κεφαλαίῳ; *Quæ ſignificatio ſit totius ſacrificii tamquam in capite.*

Initium autem: τῆς ἁγίας πλευρᾶς τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἔργον μὲν καὶ τῶν δώρων &c.

CODEX XXXI. *b.* V. 11.

Chartaceus, ſæculi XV. conſtat foliis 530. Continet præclarum opus *Amphilochianarum quæſtionum*, quæ nimirum ab AMPHILOCHIO *Cyziceno Metropolita* propoſitæ fuerunt PHOTIO, & ab eodem ſolutæ, numero CCXCVII. Hujus operis utilitatem plurimum commendat Allatius, iis præſertim, qui ad ſacrarum ſcripturarum expoſitionem animum intendunt.

Quamplurimas hujuſmodi quæſtiones jam editas habemus in *Bibliotheca Coisliniana*, tum a Johanne Chriſtophoro Wolfio in *curis criticis & philologicis in epiſtolas Canonicas, & Apocalypſim*; qui inſuper oſtendit in præfatione, ſextam fere partem earum exſtare in *epiſtolis Photii*, vulgatis a Richardo Montacutio: quod cum nonnulli, ut par erat, non animadvertiſſent, factum eſt, ut inter ἀνέκδοτα adnumeraverint reſponſa quædam Photii, quæ jampridem typis conſignata fuerant. Nos earum indicem, pro ut exſtat in noſtro codice, cum edito a Patre Montfauconio ex *Bibliotheca Coiſliniana* contulimus, & præter aliquam, licet non maximi momenti, lectionis diſcrepantiam, obſervavimus, quaſdam, numero tamen paucas, deeſſe in noſtro codice quæſtiones, & e contra alias haberi, quæ in *Codice Segueriano* deſiderantur. Opportunum igitur viſum nobis eſt ſingularum quæſtionum titulos exſcribere, & titulis earum initia ſubjicere, ut quid inter utrumque codicem diſcriminis interſit, ſapiens Lector dijudicet.

Πίναξ σὺν Θεῷ τῆς παρούσης βίβλου τῶν ἱερῶν ζητημάτων τοῦ ὁσιωτάτου Αμφιλοχίου μητροπολίτου Κυσίκου εἰς ἀριθμὸν τριακοσίων. καὶ πρῶτον.

Index, Deo favente, præſentis Codicis ſacrarum quæſtionum Sanctiſſimi Amphilochii Metropolitae Cyſiceni ad numerum fere CCC. & prima eſt.

A.

Πῶς οὐκ ἐκτίον τὸ κυριακὸν λογίον τὸ λέγον μὴ ἔχετε ζώνην, μήτε ὑποδήματα, μήτε πῆραν πρὸς τὸ λόγιον, ἀλλ' ὁ ἔχων βελτίονα ἀράτω ὁμοίως καὶ πῆραν καὶ τὰ ἑξῆς.

I.

Quomodo verba illa Domini: Non habeatis neque zonam, neque calceamenta, neque peram, *contraria non ſint iſtis*; ſed qui habet crumenam, tollat ſimiliter & peram, *& quæ ſequuntur*. Incipit (*folio* 13.) hiſce verbis: πολλὰ τῶν ἀπορημάτων προκατασκευῆς δεῖται καὶ τὰ λοιπὰ ὑποφεύγει χωρισμετοῦσαν προκατασκέυης τοιαύτης τινὸς οἰκονομίας λόγων &c.

B.

Εἰ τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, πῶς ὁ Σωτῆρος τοῦ πατρὸς λόγος φησὶν, ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται κἀγὼ ἐργάζομαι.

2. *Si*

Digitized by Google

2.

Si ſeptimo die requievit Deus ab omnibus operibus ſuis, quomodo ſalutare Patris verbum dicit: Pater meus uſque modo operatur, & ego operor? Incipit (*fol.* 37.) Τέσσαρας ὁρῶ μὲν τῦ δημιύργυ ἐργασίας ὧν πρώτη μὲν ἐστιν ἄυτη τῶν ὄντων ἡ κατ' ἀρχὰς προβολὴ καὶ δημιυργία Ὅc.

Γ.

Διὰ τί πηλῷ χρισάμενος ὁ δεσπότης, ἀλλὰ μὴ ἄλλῳ τρόπῳ τὺς ὀφθαλμὺς ἰξιάσατο τῦ τυφλῦ.

3.

Curnam luto uſus, non vero alia ratione cæci oculos ſanaverit Dominus. Incipit (*fol.* 38. *pag.* 2.) πηλῷ δὲ χρισάμενος ὁ πλάσης, ὀφθαλμὺς ἐδημιύργησε τῷ τυφλῷ Ὅc.

Δ.

Τί ἐστι μισῦντες καὶ τίλω ἀπὸ τῆς σαρκὸς. ἐσπιλομένον χιτῶνα.

4.

Quid ſibi vult illud: Odientes & eam, quæ carnalis eſt, maculatam tunicam. Incipit (*fol.* 39.) ἔνδυμα γάμυ παρὰ τῆς θείας διδασκόμεθα γραφῆς, τὸν κατ' ἀρετὴν εἶναι βίον ἐκ πολιτείαν Ὅc.

E.

Εἰ πᾶν τὸ ὑποκείμενον ἀνάγκη καὶ μὴ βυλόμενον πληροῖ τὰ τῆς βίας. ἀνάγκη δὲ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα ἐν τῷ κόσμῳ. ἀ δίκαιον ἁπάσις ὑποβάλλειν τὸν βιασθέντα, ἀδὲ μὴ δίκαιος ἀπαιτεῖσθαι τῦ ἁμαρτήματος.

5.

Quum quidquid neceſſitati ſubjectum eſt, etiam contra voluntatem vi cedat; neceſſe vero ſit, ſcandala venire in mundum, æquum non eſt, eum, qui cogitur, obnoxium eſſe imprecationibus, & criminis reum agi. Incipit (*fol.* 39. *pag.* 2.) ἔχει μὲν τὸ πείθανον καὶ ἡ κατασκαὴ τῦ λόγυ. πλὴν ἐπὶ θύραις Ὅc.

Ϛ.

Τί δή ποτε Μωσῆς τῆς ὐρανῶν ἀ μέμνηται βασιλείας. καίτοι τῦ Σωτῆρος ἐν τοῖς ἀγγελίοις λαμπρῶς εἰπόντος ἀπὸ καταβολῆς κόσμυ τοῖς δικαίοις ταύτην ἑτοιμασθῆναι.

6.

Cur nullam unquam mentionem regni Cælorum fecit Moſes, etſi in Evangelio Servator aperte dicat illud juſtis a mundi conſtitutione præparatum. Incipit (*fol.* 41.) πολλὰ τῶν νοητῶν ὁ θεῖος Μωσῆς παρῆκεν. καὶ ἡ βασιλεία δὲ τῶν ὐρανῶν Ὅc.

Z.

Εἰ τὰ τέλη τ αἰώνων εἰς ἡμᾶς κατλώτησεν, ἐν ποίαις αἰῶσιν ἀ τῦ Χρισῦ πλῦτος εἰς ἡμᾶς ἐπιδειχθήσεται.

7.

Si in nos devenerunt fines ſæculorum, quibuſnam ſæculis Chriſti divitiæ nobis oſtendentur? Incipit (*fol.* 43.) ὐκ ἄπορον δὲ ὐδ' εἰς τὰ τέλη τῶν αἰώνων εἰς ἡμᾶς κατλώτησεν. ἐν τοῖς ἐπερχομένοις αἰῶσιν τὸν πλῦτον ἀυτῦ ἐπιδείξασθαι Ὅc.

H.

Πῶς τὰ τέκνα τῦ Θεῦ λέγεται ἁμαρτίαν μὴ ποιεῖν. εἶναι δὲ ταῦτα ἡ αὐτὰ λέγει γραφὴ, τὰ δὶ ὕδατος καὶ πνεύματος γεννηθέντα. καὶ πάλιν πολλὰς ὁρῶμεν διὰ τῦ βαπτίσματος ἱποποιηθέντας, τὰς ἁμαρτίας διαπραττομένυς.

8.

Quomodo dicuntur filii Dei peccatum non facere? Sacra enim ſcriptura ait per aquam & ſpiritum generatos hujuſmodi fieri; & nos tamen videmus multos per baptiſmum filios Dei factos adhuc peccata perpetrare. Incipit (*fol.* 44.) εἰ δ' ὕδατος ἐκ πνεύματος οἱ γεννηθέντες τέκνα Θεῦ χρηματίζυσι. τὰ δὲ τέκνα τῦ Θεῦ Ὅc.

Θ.

Πῶς τῦ Θεοπάτορος Δαβὶδ εἰπόντος. ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι ἀυτῦ. καὶ ἰξῆς. ὁ τύτυ παῖς Σολομὼν ἀποφαίνεται. μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνήρ.

9.

Quomodo David, ex cujus ſemine natus eſt Chriſtus, inquit, homo ſicut fœnum dies ejus &c. *Salomon autem ipſius filius diſſentit*: magnum aliquid homo, & veneratione dignum aliquid vir. Incipit (*fol.* 45. *pag.* 2.) τίω τῶν ἀνθρώπων φύσιν τὰ πολλὰ ἐκ ὁ θεῖος Δαβὶδ κονδυλίζων Ὅc.

I.

Τί δή ποτε τὺς δαιμονία πόσω κακυμένυς, σεληνιαζομένυς ὁ Εὐαγγελισῆς ὀνομάζει.

Digitized by Google

10.

Cur dæmoniaco morbo vexatos, lunaticos vocat Evangelista? Incipit (*fol.* 47.) σελληνιαζομένους ὁ Εὐαγγελιστὴς τοὺς δαιμονίᾳ κατόχους ὀνομάζει νόσῳ. οὐχὶ τῷ σελλίῳ αἰτίαν τοῦ πάθους ἀναγράφων &c.

11.

Διὰ τί τοῦ Ἀδὰμ ἡμαρτηκότος, καὶ τοῦ θανάτου δεξαμένου ἐπιτίμιον, ὁ τούτου παῖς μηδὲν ἡμαρτηκὼς προπλάττα.

12.

Cur quum Adam peccaverit, mortisque pœnam commeritus ipse fuerit, prior Abel moritur, qui non peccaverat? Incipit (*fol.* 47.) ὁ μὲν βαρύτερος καὶ ὑψηλώτερος περὶ τούτου λόγος ἐμφιλοχωρεῖν ἴσως εἰς τῷ τῶ θείων χρημάτων &c.

13.

Περὶ ὅτι οὐ μάχεται καὶν δοκῇ τισι τὸ εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα. καὶ τὸ οὐκ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω.

14.

Haud invicem pugnat, ut quibusdam videtur illud: In judicium ego in mundum veni, *& illud:* non veni, ut judicem mundum, sed ut salvum faciam. Incipit (*fol.* 49. *pag.* 2.) τὸ εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, καὶ τὸ οὐκ ἦλθον &c.

15.

Εἰ τὸ ἐν κολάσει διλωσεκεῖ εἶναι τοῦ μηδ' ὅλως εἶναι πολλῷ χαλεπώτερον· τὸ γὰρ ἀλγηδόσι καὶ ὠδίναις κατεύνεσθαι τοῦ μηδὲν τοιοῦτον πάσχειν πολλῷ ἄμεινον. ὡς ὁ Θεὸς τοὺς ἐν ἁμαρτίαις φάσι μέλλοντας τὸν βίον καταστρέβειν παρήγαγε τὸ χεῖρον ἢ τὸ ἄμεινον προηλόμενος.

16.

Quum æterno supplicio cruciari longe pejus sit, quam omnino non esse (longe enim melius est nihil pati, quam dolores, & cruciatus tolerare) curnam, inquiunt aliqui, Deus eos, qui in peccatis vitam transacturi erant, in lucem prodire voluit, ut quod pejus, vel quod melius, eligerent? Incipit (*fol.* 51.) ὅτι μὲν οὖν βέλτιον ἦν τοῖς εἰς χαλεπότητα πταισμάτων ἐληλακόσι, τὸ μὲν ὅλως γεννέσθαι &c.

17.

Τί ἐστι τὸ διλωοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ. καὶ πῶς ἡ παράβασις ἴσχυε διανοίγειν ὀφθαλμούς.

18.

Quid significat illud: aperti sunt oculi eorum, *& quomodo peccatum vim oculos aperiendi habuit?* Incipit (*fol.* 54.) τὸ δὲ διλωοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, οὐχ ὅτι ἡ παράβασις διλώοιξεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς, ἄπαγε &c.

19.

Διὰ τί ἀόρατον τῷ γῷ ὁ Μωυσῆς ὠνόμασεν.

20.

Quare invisibilem terram Moses vocavit. Incipit (*fol.* 55.) ἀόρατον τῷ γῷ ἔφησεν ὁ Μωσῆς. ἐπὶ τὸ τῆς θείας δίκαιον τῆς τῶν ὑδάτων πλημμύρας &c.

21.

Διὰ τί θηριάλωτα κρέα τοὺς ἀνθρώπους αἱσιεῖν ἀπεκωλύει.

22.

Cur discerptarum a feris carnium usum hominibus Moses interdixit? Incipit (*fol.* 56. *pag.* 2.) παρηλλαγμένον διὰ τοῦ παρόντος πράγματος νομοθετεῖ τὸν τῶν θηρίων εἶναι τρόπον &c.

23.

Πῶς νοητέον τὸ οὐκ ὀφθήσῃ κενὸς ἐναντίον μου.

24.

Quomodo intelligendum illud: Non apparebis vacuus in conspectu meo? Incipit (*fol.* 57.) τινὲς μὲν οὖν φασίν ὡς ἀπιόντα προσκυνῆσαι Θεῷ, δεῖ δῶρα προσάγειν &c.

25.

Πῶς οὐκ ἔστιν ἐναντίον τὸ λέγειν, ἰδοὺ πάντα καλὰ λίαν. καὶ τὸ μετὰ ταῦτα ἐπιδιελεῖν, καὶ τὰ μὲν τῶν ζώων καθαρὰ λέγειν, τὰ δὲ ἀκάθαρτα.

26.

Quomodo absurdum non est dicere: Ecce omnia erant valde bona, *& deindeps res distinguendo, animalium alia pura vocare, alia impura?* Incipit (*fol.* 57. *pag.* 2.) πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις εἴποι περὶ ταύτης τῆς ζητήσεως. καὶ γὰρ καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν οὐκ ὀλίγοι ταύτῳ ἐπελύσαντο &c.

27. Διὰ

Digitized by Google

ΙΘ.

Διά τι της αιρέσεως αφισάμενος ο άνθρωπος τον βίον ουκ έχων επίμωμον προς ιεροσυνην ανέρχεται. ο δε κηλίδων σωματικων γεγονως υπόδυτος, καν των αθεμίτων πάσης πράξεων, προς το της ιεροσυνης τέλος ουκ ανάγεται.

19.

Cur vir ab hæresi resipiscens, & inculpatam vitam ducens sacerdotii capax est; qui vero corpus aliquo vitio affectum habet, etsi ab omni injusto opere abstinuerit, ad sacerdotium non promovetur? Incipit (*fol.* 59. *pag.* 2.) το δ' εις αποείαν σωαγόμενον φοβλήματι δήποτε των πλημμελημάτων το χαλεπώτατον &c.

Κ.

Επί τίνος παραλαμβάνεται παρά τοις ιεροις ημων λογίοις η τω απεκείθη φωνη. αυτή τε, & τα παρά ταύτην εκ της αυτης χηματιζόμενα λέξεως.

20.

Quo sensu accipi debet in sacris scripturis vox illa respondit, *tum illa, tum aliæ ab eadem derivatæ, aut adinstar ejus formatæ?* Incipit (*fol.* 61.) πολλων όντων φωνων πολυσήμων, ωσε & πραγματίαν ολόκληρον ουκ ολίγοις επελθειν περι αυτων ξεργάσασθαι &c.

ΚΑ.

Τί δήποτε πρίν η διανοηθηναι τον Ιωσήφ απολυσαι την Μαρίαμ, μη επέστη ο Άγγελος αυτην προαναστέλλων τη μελέτη, αλλ' ότε προς την πράξιν από της μελέτης κατέβη, τότε κωλύσων εφίσταται. και διά τί την παρθένον γυναίκα λέγει τω Ιωσήφ.

21.

Curnam antequam de dimittenda Maria Joseph cogitaret, Angelus ad eum non venit, ut hujusmodi cogitationem anteverteret, sed cum jam exequi vellet, quod cogitabat, protinus adstitit prohibens Angelus, & cur Virginem Mariam conjugem Josephi appellavit? Incipit (*fol.* 68. *pag.* 2.) περι του προκειμένου ζητήματος, και των μακαρίων ημων πατέρων, ουκ ολίγοι διέλαβον. & οίδα τινας αυτων &c.

ΚΒ.

Τί σημαίνει το ιδού Αδάμ γέγονεν ως εις εξ ημων, του γινώσκειν καλον και πονηρόν.

22.

Quid sibi vult illud: Ecce Adam factus est quasi unus ex nobis ad cognoscendum bonum, & malum? Incipit (*fol.* 71.) οίδα μεν ον ως τινες των ειρωνολόγων, δια των προκειμένων ρημάτων φασι προειλωέχθαι &c.

ΚΓ.

Πως θελητόν τε και αθέλητον τω πατρι ο θάνατος λέγοιτ' αν είναι του Χριστου. & πως πάλιν ο αυτος σωέλθοι τω πονηρω, θελητός τε άμα είναι και αθέλητος.

23.

Quomodo mors Christi Patri dicitur esse voluntaria simul, & involuntaria, & quomodo contingit, eamdem impio voluntariam simul esse, ac involuntariam? Incipit (*fol.* 74.) η μεν ουν απορία γλαφυροτέρας τινος θεωρίας απτεται και διακρίσεως λόγου &c.

ΚΔ.

Τίνος εστιν η λέγουσα φωνη. τουτο δε όλον γέγονε πότερον του συγγραφέως, η του αρχαγγέλου.

24.

Cujus sunt illa verba: Hoc autem totum factum est, *Scriptoris ne potius, an Archangeli?* Incipit (*fol.* 82.) ότι μεν εκπληττομένους και θαυμάζοντός εστιν, των έργων τε και των λόγων το υπερφυες &c.

ΚΖ.

Τίνος ένεκεν γεννηθείς ο Χριστός συνεχώρησε δι' αυτου την αναίρεσιν προσελθειν των νηπίων.

25.

Qua de caussa natus Christus permisit, uti propter se infantium cædes fieret? Incipit (*fol.* 83.) καλον μεν ουν συμπαθείας το σον διαπόρημα ου χειρόνων δ' ίσως αλλα και κρίσεως οίμαι γλυκυτέρας τυγχάνει των επιλύσεων &c.

ΚΕ.

Πως λέγοντες Θεον μεν ένα, τρεις δε υποστάσεις. και τον Πατέρα λέγομεν Θεον. και τον Υιον καθ' εαυτον Θεον. και το Πνεύμα ωσαυτως. θεότητα δε λέγοντες μίαν και τρεις υποστάσεις, ουκ έτι δυνάμεθα λέγειν

Digitized by Google

γειν τὸν Πατέρα Θεότητα, ὅτε τὸν Υἱὸν, ὅτε τὸ Πνεῦμα. ἀλλ' ἅμα τὰ τρία.

26.

Quomodo cum Deum quidem unum, tres autem hypoſtaſes fateamur, Patrem dicimus Deum, & filium itidem Deum, ac ſimiliter Spiritum Sanctum: at unam divinitatem aſſerentes, & tres hypoſtaſes, dicere tamen non audemus Patrem divinitatem, neque Filium, neque Spiritum Sanctum, ſed tria ſimul? Incipit (*fol.* 85. *pag.* 2.) τὸ μὲν ἓν ἅμα μὴ λέγειν τὰς Θεαρχικὰς ὑποστάσεις Θεότητα. καίτοι λεγομένας ἐν μίᾳ Θεορεῖσθαι Θεότητι &c.

Perperam igitur in *Bibliotheca Coiſliniana* pag. 348. legitur in fine hujus quæſtionis ἀλλ' οὐδ' ἅμα τὰ τρία, *ſed neque tria ſimul.*
Hæc enim lectio verborum ſcopo, ipſique dogmati plane contraria eſt.

Κς.

Εἰ τῷ αὐτῷ αἰτίῳ πρόεισιν ὁ Υἱὸς & τὸ Πνεῦμα, πῶς οὐχὶ τιὼ τῶν ἀδελφῶν ἀναδέξονται κλῆσιν. καὶ τιὼ τῷ ἐξ προσηγορίαν οὐκ ὑπέλθοι τὸ Πνεῦμα.

27.

Si ab eodem principio procedunt Filius, & Spiritus Sanctus, cur fratres non apellantur, & Spiritus Sanctus filii denominationem non habet? Incipit (*fol.* 89. *pag.* 2.) ἡ μὲν πρόοδος ὥ βέλτιστε ἅμα πε & ἀδιαστάτως ἐκ τοῦ πατρὸς τῷ πι ῷ &c.

ΚΗ.

Εἰ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς ὁ ἱερὸς Λουκᾶς ἀναγράφει, παρεῖχε, τίς ἡ παρὸς αὐτὸ τοῦ δεσποτικοῦ διαφορά.

28.

Si Johannis baptiſma peccatorum remiſſionem afferebat, ut ſcriptum reliquit S. Lucas, quodnam erit diſcrimen inter ipſius, & Domini baptiſmum? Incipit (*fol.* 91. *pag.* 2.) ὁ μὲν Θεόσοφος Λουκᾶς ὅτι μὲν τιὼ τοιαύτιω ἀναγράφει φωνιὼ οἷς αὐτὸς συνέταξεν ἀγγελικοῖς λογίοις οὐκ ἄδηλον &c.

ΚΘ.

Πῶς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν λέγοντος, οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἄνευ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Παῦλος ὁ τὸν Χριστὸν ἔχων λαλοῦντα ἐν ἑαυτῷ φησὶ. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ. ἀντιφθέγγεσθαι γὰρ ἡ τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὸν διδάσκαλον φαντασίας παρέχεται φωνή.

29.

Quomodo dicente Servatore: Nonne duo paſſeres veneunt dipondio, & unus ex illis non cadet ſine Patre meo, qui in Cœlis eſt: *Paulus, ex cujus ore Chriſtus ipſe loquebatur, ait*: Numquid de bobus cura eſt Deo? *Videtur enim diſcipuli dictum magiſtro contradicere.* Incipit (*fol.* 96.) ὅτι μὲν ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια & μέχρι τῶν στρουθίων διήκει. ἡ οὐδὲ ἐν αὐτοῖς τὸ αὐτοῦ περιγράφει κηδεμονίαν &c.

Λ.

Πῶς νοητέον τὸ δυνάται ὁ Θεὸς καὶ ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

30.

Quomodo intelligendum eſt: Poteſt Deus ex lapidibus iſtis ſuſcitare filios Abrahæ. Incipit (*fol.* 98. *pag.* 2.) τὸ μὲν πρόχειρον τῆς φωνῆς ἄνωθέν τινος βαθυτέρας ἐπινοίας ἐκδιδάσκοιαν &c.

ΛΑ.

Τί δηλοῖ ὃ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ & διακαθαριεῖ τιὼ ἄλωνα αὐτοῦ καὶ τὰ ἑξῆς.

31.

Quid ſignificat illud, cujus ventilabrum in manu ejus, & emundabit aream ſuam &c. Incipit (*fol.* 100.) ἐπειδὴ τὸν σωτῆρα κηρύσσων ὁ πρόδρομος. ἄλλα τε θεολόγων &c.

ΛΒ

Πῶς τῆς θεομιωίας τῆς περὶ τὸν Κορὲ καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβιρὸν γεγενημένης. δέον τὸ ἄλλο πλῆθος καταπτηχότας, καὶ τὸν περὶ ψυχιὼ κίνδυνον δεδοικότας, τότε τοῦ φρονήματος χαῦρον καὶ ἀπονενοημένον συσέλλειν, & ἐπιγνωμένας γίνεσθαι τῶν ἡμαρτημένων. οἱ δὲ μηδὲν τοιοῦτον ἐπιδεικνύμενοι καὶ κατὰ Μωυσέως γογγύζουσι.

32.

Quomodo poſt divinam ultionem in Core, Dathan, & Abiron, cum debuiſſet cætera multitudo perterrefacta, & vitæ periculum metuens inſanam mentis ſuperbiam deponere, atque a peccatis animum revocare, hoc tamen conſilium ſequi detrectavit, &

con-

Digitized by Google

contra Moſen obmurmurare cæpit? Incipit (*fol.* 101. *pag.* 2.) ἡ δὶ ὅτι πλῆθος ὄντες ὁρμᾶς ἀλόγοις ἐκδεδιητημένον καὶ λογισμοῖς ἐνεχόμβον &c.

ΛΓ.

Ἐν τῷ ἀγγελικῷ ῥητῷ τίνα δεῖ νοεῖν παιδία ἃ τοῖς Ἰουδαίοις ἠύλησαν, & οὐκ ὠρχήσαντο. ἐθρήνησαν, & οὐκ ἐκόψαντο. τὸν γὰρ πρόδρομον & τὸ κοινὸν δεσπότην παιδία νοεῖν μὴ τῷ ἀτόπῳ συνδαλύεται & τῷ Ἰουδαίων τὸ ἔγκλημα. παιδίοις γὰρ μὴ πειθαρχεῖν οὐχ ὑπάδυνον.

33.

Quinam intelligendi ſunt in Evangelico dicto pueri, qui Judæis tibia cecinerunt, & illi ſaltare noluerunt, lamentati ſunt, & illi non planxerunt? *Nonne enim extra locum videtur Præcurſorem, vel communem omnium Dominum pro pueris intelligere, indeque Judæi objecta ſolvendi occaſionem ſumere queunt, cum culpa plane vacet pueris haud obtemperare?* Incipit (*fol.* 103.) ἄλλος μὲν ἄντις τῶν παραβολῶν καὶ ὁμοιώσεων ἰδιότητος τὸν τύπον φυλάττων, οὐ πάντως &c.

ΛΔ.

Πῶς οὐ μάχεται ἡ τοῦ κορυφαίου τῶν μαθητῶν παραίνεσις ἡ λέγουσα. ἕτοιμοι γίνεσθε ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος. καὶ τὸ δεσποτικὸν προσαγμα παρακελεύομβον μὴ προμελετᾶν ἀπολογίζεσθαι ἐπὶ βήματος βασιλέων καὶ ἡγουμένων ἀγομένους. ἐφ' ᾧ λόγον ὑποχεῖν τῆς πίστεως.

34.

Quomodo Apoſtolorum Principis adhortatio hiſce verbis expreſſa: Parati ſemper eſtote ad defenſionem omni poſcenti vobis rationem ſpei, quæ eſt in vobis, *non pugnat cum Dominico mandato, quo juſſit, ne ſoliciti forent, quid loquerentur in conſpectu Regum, & Præſidum ducti ad reddendam rationem?* Incipit (*fol.* 108.) διότι φιλολόγων ἱερῶν ἄειστε ἑκάτερα χρεία εἰ & διαφόροις ὀνόμασιν ἀπαγγέλλεται &c.

ΛΕ.

Κατά τί εἴρηται ποιήσωμβυ ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν. ἡ τίς ἐνταῦθα ἡ εἰκών. ποῖον δὲ τὸ ἀρχέτυπον, ἁπάσης γὰρ εἰκόνος ἀνάγκη σωῤῥωρεῖσθαι & τὸ πρωτότυπον.

35.

Quare dicitur, Faciamus hominem ad imaginem noſtram? *Quænam fuit hæc imago, quale archetypum? Omnis enim imaginis ſimul conſpici debet prototypum.* Incipit (*fol.* 109.) τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγεννῆσθαι τὸν ἄνθρωπον. τοῖς μὲν τὸ λογικὸν &c.

Λς.

Πῶς δυνάται μὴ εἶναι ἀντικείμενον ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ & ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. πρὸς τὸ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιθῆναι τῷ πονηρῷ τοῦτ' ἐστι μὴ ἐπεξέλθειν τοῖς ὁμοίοις μηδ' ἀμύνεσθαι τὸν ἐχθρόν.

36.

Quomodo illud: Oculum pro oculo, dentem pro dente: *non pugnat cum alia ſententia*: Ego autem dico vobis: non obſiſtere maligno, *hoc eſt parem pœnam, atque vindictam haud ſumere?* Incipit (*fol.* 114.) ἔστι μὲν οὖν εἰπεῖν ἃ & τοὺς πρὸ ἡμῶν περὶ τούτου πεφιλοσόφηται τοῦ ζητήματος &c.

ΛΖ.

Τινὲς διαπόρησιν ὡς εἰ ἀπερίγραπτος ἡ ἐν τῷ υἱῷ θεότης, ἡ σὰρξ ἣν ἀνέλαβεν ἦ πανταχοῦ, ἔνθα γὰρ ἡ θεότης κἀκείνην παρεῖναι δεῖ. ἡ περιγραφομένη τόπῳ τοῦ προεληφότος διέσηκεν.

37.

Quidam ita dubitando ratiocinantur. Si divinitas in Filio incircumſcripta foret, caro, quam ſumpſit, eſſet ubique: nam ubi divinitas eſt; illa quoque reperiri debet. At ſi circumſcripta loco ponitur, diſtat profecto ab aſſumente. Incipit (*fol.* 115.) οὐκ ἐν ὑῷ ἀπορεῖν τῶν δυσεβεῖν ζητούντων καὶ τὸ τῶν χειριανῶν μυσήριον εἰδότων &c.

ΛΗ.

Πῶς τοῦ Ἰακὼβ δύο παῖδας ἐκ τῆς Ῥαχὴλ ἐχθρότος, τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸν Βενιαμίν. εἶτα γενεαλογῶν τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἰακὼβ ὁ Μωσῆς. ἐγένοντο δὲ, φησὶν, υἱοὶ Βάλλα, Γηρὰ, & Νοεμὰν, καὶ Ἀγχεῖς καὶ Ῥὼς καὶ Ἰαμφεὶμ. Γηρὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀῤῥαθ. εἶτα ἐπάγει, ὅτοι υἱοὶ Ῥαχὴλ, ὃς ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ. τῆς δὲ τὸν Ἰωσὴφ & τὸν Βενιαμὶν μόνους πεκύσης, πῶς τούτους ἐγενεαλόγει τῷ Ῥαχὴλ πεχθῆναι τῷ Ἰακώβ.

Digitized by Google

38.

Quomodo cum Jacob duos ex Rachele filios ſuſceperit Joſeph, & Beniamin, genealogiam Jacobi deſcribens Moſes, Fuerunt, *inquit*, autem filii Balla, Gera, & Noeman, & Anchi, & Ros, & Jamphir. Gera autem genuit Arad. *Inde ſubdit*: Hi filii Rachel, quos peperit Jacobo. *Hæc igitur cum Joſeph tantum & Beniamin pepererit; cur in genealogia & illos peperiſſe dicitur?* Incipit (*fol.* 118.) αὐτὴ ἑαυτῷ διερμηνεύει τῶν ἱερῶν ἡμῶν λογίων ἡ γραφή. γενεαλογήσασα γὰρ τοὺς παῖδας τοῦ Ιακὼβ &c.

ΛΘ.

Τοῦ Δεσποτικοῦ προσάγματος ἐν τῇ Ἐξόδῳ τὸν Μωσέα παρακελευομένου. Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὰ ὕδατα Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς διώρυχας αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν συνεχὲς ὕδωρ, καὶ ἔσται αἷμα, καὶ τοῦ θαύματος δηλονότι πέρας εἰληφότος, πόθεν ἕτερον ὕδωρ ἀνῃρέθη, ὅπερ ταῖς τῶν ἐπαοιδῶν μαγγανίαις ὕλη πρὸς τελὼ τοῦ αἵματος φαντασίαν ὑπεβλήθη.

39.

Cum Dominus in Exodo Moſi præceperit: Extende manum tuam ſuper aquas Ægypti, & ſuper flumina ejus, & ſuper canales ejus, & ſuper paludes, ſuperque omnem congregationem aquarum; & ſanguis fiet: *ubinam manifeſtato jam, atque impleto miraculo aqua inveniri adhuc potuit, qua incantatores miraculum præſtigiis mentientes, uterentur?* Incipit (*fol.* 119.) τινὲς μὲν οὖν τῶν μακαρίων ἡμῶν πατέρων φασὶν ὡς γείτονα τῆς Αἰγύπτου τὴν θάλασσαν ἐχούσης &c.

Μ.

Πῶς νοητέον τὸ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραώ.

40.

Quomodo intelligi debet: Ego indurabo cor Pharaonis? Incipit (*fol.* 123.) τινὲς μὲν φασὶ σκληρύνειν λέγεσθαι τὸν Θεὸν τὴν καρδίαν Φαραώ, διότι μακροθυμῶν &c.

ΜΑ.

Πῶς νοητέον τὸ σὺ ὠργίσθης εἰρημένον τῷ θεολήπτῳ Ησαΐᾳ καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν.

41.

Quomodo accipiendum illud Iſaiæ divino numine pleni dictum: Tu iratus es, & nos peccavimus? Incipit (*fol.* 125.) ἐνλῶ μὲν τὸ ἡμάρτομεν ἐκλαβεῖν, οὐχ ὅτι τὰς παραξεις αἱ τὰς ἀρετὰς λυμαίνονται &c.

ΜΒ.

Τί δή ποτε τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ εἰς ὄνομα Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος βαπτίζειν μυσταγωγήσαντος, οἱ Ἀπόστολοι καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ οὐχ' οὕτως. ἀλλ' εἰς τὸ ὄνομα Κυρίου Ιησοῦ Χριστοῦ ἐβάπτιζον.

42.

Quid quod præcipiente Domino, ac Servatore noſtro Jeſu Chriſto baptizandum eſſe in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Apoſtoli, atque diſcipuli ejus non ita, ſed in nomine Domini Jeſu Chriſti baptizabant? Incipit (*fol.* 132.) τινὰς μὲν ἔν τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν ἔστιν ἰδεῖν ἰσαμένους πρὸς τὸ ἄπορον. οὐ δι' ὧν τὸ ζήτημα διαλύεται &c.

ΜΓ.

Τί δηλοῖ τὸ εἰρημένον ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν τὰ ἱμάτιά σου λευκὰ καὶ ἔλαιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου μὴ ὑστερησάτω, καὶ τοῦ σόφου οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ.

43.

Quinam ſenſus eſt illorum verborum: In omni tempore ſint veſtimenta tua alba, & oleum ſuper caput tuum ne deficiat, & ſapientis oculi in capite ejus? Incipit (*fol.* 149.) τὸ λαλούμενον οἷς ἡ κατὰ τὰ παλαιὰ νόμιμα πολιτεία περιεστήσατο ἀφροσύνης ἱερᾶς &c.

ΜΔ.

Τὸ τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες οἱ ἀδελφοί μου, πῶς νοητέον. πολλοὶ γὰρ αὐτῷ προσκόμματος ἔθεντο πρόφασιν.

44.

Quid illud: Quæ eſt mater mea, & qui ſunt fratres mei? *Multi enim inde offendiculi occaſionem acceperunt*. Incipit (*fol.* 152. *pagina* 2.) οὐδὲν θαυμαστὸν ἂν ὁ τοῦ γνώμου ἀσήμαντος προσκόπτειν &c.

ΜΕ.

Πῶς δὲ μάχεται τὸ ἐρρήθη τοῖς ἀρχαίοις. ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ

Digitized by Google

τῷ πονηρῷ. ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην.

45.

Quomodo non repugnat effatum illud: Dictum est antiquis, oculum pro oculo, & dentem pro dente: Ego autem dico vobis non resistere maligno, sed si quis percusserit dexteram, porrige illi & aliam? Incipit (*fol.* 157.) ωρῶτον μὲν διότι ὁ εἰπὼν οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πληρῶσαι &c.

Μς.

Τοῦ Κυρίου λέγοντος, ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ Διαβόλου ἐστὲ. ζητοῦμεν τίνα λέγει Διάβολον & τίνα τὸν πατέρα αὐτοῦ.

46.

Cum dixerit Dominus: Vos ex Patre Diabolo estis, *quærimus, quem Diabolum dicat, & quem Patrem ejus*? Incipit (*fol.* 158.) διάφορος δόξα τοῖς πρὸ ἡμῶν περὶ τούτου προελήλυθε τοῦ ζητήματος &c.

ΜΖ.

Πόσαι εἰσὶν αἱ τὸν Κύριον ἀλείψασαι μύρον.

47.

Quot sunt, quæ Dominum unguento perfuderunt? Incipit (*fol.* 161. *pag.* 2.) οὐχὶ τὴν αὐτὴν δυνάμεσθαι φαμὲν δόξαν παρ' οἷς ταῦτα διεφωνῆσθαι γέγονεν ἡ ἀπορία &c.

ΜΗ.

Πῶς νοητέον τὸ πᾶσα ἁμαρτία, καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· τῷ δὲ βλασφημήσαντι εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἀφεθήσεται οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

48.

Quomodo intelligendum est: Omne peccatum, & blasphemia dimittetur hominibus, ei autem, qui blasphemaverit in Spiritum Sanctum, non dimittetur neque in hoc sæculo, neque in futuro? Incipit (*fol.* 168.) εἴρηται μὲν τοῖς μακαρίοις πατράσιν ἡμῶν ἅπερ δεῖ ῥηθῆναι κατὰ τῶν αὐτῶν &c.

ΜΘ.

Τοῦ μακαρίου Μάρκου καὶ Εὐαγγελιστοῦ, τοῦ γεγραφότος. Ἐξῆλθον οἱ παρ' αὐτοῦ κρατῆσαι αὐτὸν. ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. ποίαν διανοίαν τῶν ῥημάτων σωθήκαμεν ἁρμόζοντες, οὐκ ἂν εἴημεν πόρρω τοῦ ἀναγκαίου διηγήματος παρεληλυθότες.

49.

Cum scriptum sit in Evangelio Divi Marci: Exierunt sui tenere eum, dicebant enim in furorem versus est: *quænam intelligentia huic verborum compositioni accommodari potest, ut ab Evangelicæ narrationis sensu non recedamus*? Incipit (*fol.* 172. *pag.* 2.) διαφόροις καταλάβομαι τὸ ῥητὸν ὑποβαλλόμενον ἑρμηνείαις &c.

Ν.

Διὰ τί τὸν παράδεισον ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς. μέλλων αὖθις ἐκβάλλειν τὸν Ἀδὰμ ἐξ αὐτοῦ.

50.

Cur paradisum plantavit Deus, expellendum videns ab eo Adamum? Incipit (*fol.* 174. *pagina* 2.) τῶν μὲν ἀπορρήτων καὶ κρειττόνων, ἢ ζητεῖσθαι καὶ καταλαμβάνεσθαι &c.

ΝΑ.

Τοῦ θεσπεσίου Παύλου παραινοῦντος, ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου ψώμισον αὐτὸν. ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν. τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πῶς νοήσωμεν τὸ ἄνθρακας πυρὸς σωρεύειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

51.

Cum suadeat Divus Paullus: Si esurierit inimicus tuus, ciba illum, si sitierit, pota illum; hoc enim faciens carbones ignis coacervabis super caput ejus, *quomodo accipienda sunt postrema hæc verba*: Carbones ignis coacervabis super caput ejus? Incipit (*fol.* 177. *pag.* 2.) ἄνθρακας μὲν ὁ τῆς ἀναγωγῆς λόγος, τὰς Ἀποστόλου Κυρίου δὲ μάρτυρας ὀνομάζει &c.

ΝΒ.

Πῶς νοητέον τὸ εἰρημένον παρὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Μωσεῖ. ἰδοὺ δέδωκά σε Θεὸν Φαραώ.

52.

Quinam est sensus eorum, quæ Mosi a Deo dicta sunt: Ecce dedi te Deum Pharaoni? Incipit (*fol.* 179. *pag.* 2.) ἐκ τῶν κατὰ τόδε ῥημάτων ἡ τοῦ ζητουμένου ἑρμηνεία. ἐπάρει γὰρ &c.

ΝΓ.

Πῶς νοητέον τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε. βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε, καὶ τὰ τούτων συμπεμμένα.

Digitized by Google

53.

Quinam eſt ſenſus Apoſtolici dicti: Si invicem mordetis, & comeditis, videte ne invicem conſumamini, *& quæ ſequuntur*. Incipit (*fol.* 180.) εἰσὶν ἄνδρες ἱεροὶ τῶν ἀποστολικῶν ῥημάτων τὴ ἐν τῷ βάθει τε θεσαυρισμένῳ διάνοιαν &c.

ΝΔ.

Πῶς ὁ ἱερὸς χρησμὸς, ὥσπερ ἐσὶ πρείττων αἰτίας ἀπάσης, ὅτω καί ἐπιδειχθήσεται ταύτης ἀπροσπέλαστος, ὡς ἁμὼ ἁμὼ λέγω ὑμῖν φησὶν. ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο λαληθήσεται. ᾗ ὁ ἐποίησεν αὐτὴ εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. εἰ μὲν γὰρ τίς εὐαγγέλιον αὐτὼ τὼ πράξιν θείη τῆς γυναικὸς, ἀδολεχίας ἂ δοκεῖ φάγειν αἰτίαν. ἂν δὲ τὼ ὅλλω συγγραφὼ τ συνταξαμένων μαθητῶν τὰ τοῦ διδασκάλου καὶ κοινοῦ σωτῆρος ὑπερφυῆ ἔργα ἐς πολιτεύματα. οὐδὲ τοῦτο νομίζεται σώζειν τὸν ἀκόλουθον, ὅπω γὰρ ταῦτα τοῖς γράμμασι παρεπεθεῖτο.

54.

Quomodo demonſtrari poteſt divinum oraculum, quum omnis reprehenſionis expers ſit, neque etiam ullam reprehenſionis ſpeciem habere poſſe, uti Amen amen dico vobis, ubicumque prædicatum fuerit hoc Evangelium, narrabitur & quod hæc fecit, ut ſervetur ejus memoria. *Si quis enim Evangelii loco ipſum mulieris opus intelligat, nugacitatis notam haud vitabit; ſin omnia a diſcipulis ſcripta, dum præceptoris, atque communis Servatoris divina geſta, & mores enarrant, neque id exiſtimabitur legitime conſequi; nondum enim hæc literis conſignata erant*. Incipit (*fol.* 182.) τὸ μὲν ὖν σε διαπόρημα. δειμύτερον ἐπελθεῖν τοιοῦτο &c.

ΝΕ.

Τίνα νῦν ἐσιν ἀκόλουθον ᾗ ἀδυσφήμητον ἀνιχνεῦσαι καὶ καταυοῆσαι διὰ τῶν Δαβιτικῶν ῥημάτων τῶν λεγόντων, σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σε κἀ ποίησης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

55.

Quemnam congruentem, atque inculpatum Davidicorum verborum ſenſum inveſtigare, atque accipere poſſumus, quæ ſic habent: Tibi ſoli peccavi, & malum coram te feci, ut juſtificeris in ſermonibus tuis, & vincas, cum judicaris? Incipit (*fol.* 183.) ἰδιάζουσα μὲν τῆ διαπορήματος ἐπίλυσις, καὶ πρὸς τὴν Δαβιτικὼ σοφίαν &c.

Νς.

Διὰ τί τῶν τοῦ σωτῆρος βαπτιζόντων μαθητῶν, ἔτι ἐβάπτιζεν ὁ Ἰωάνης.

56.

Cur diſcipulis Domini baptizantibus, Johannes quoque baptizabat? Incipit (*fol.* 186. *pag.* 2.) διότι τὼ αὐτὼ γνώμω μέχρι τῆς σφαγῆς ἀπαράτρεπτον συνετήρει &c.

ΝΖ.

Τίνος ἕνεκα ὁ Μωυσὴς κατὰ τὼ Γένεσιν γενεαλογῶν τὰς ἡγεμονίας εἰς αὐτῶν μὲν ἄλλων ἁπλῶς ψιλὰ διέρχεται τὰ ὀνόματα. ἐπὶ δὲ τὸν Αἰνᾶν ἐλθὼν φησὶν. ὗτός ἐσιν ὃς ηὗρε τὸν Αἰμὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. τί ὖν ἐσιν ὁ ηὗρεν. καὶ τίνος ἕνεκα μνήμης ἀξιοῦται.

57.

Qua de cauſa Moſes in Geneſeos libro principatuum genealogiam contexens, quorumdam quidem nomina ſimpliciter recenſet, cum vero ad Aenan pervenit, inquit: Ipſe eſt, qui invenit Æmin in deſerto, quando paſcebat ſubjugalia Sebegon Patris ſui? *Quid igitur eſt ab ipſo inventum, & quare memorari meruit?* Incipit (*fol.* 187. *pag.* 2.) ἡ Σύρα φωνὴ τὸν Ἰαμὶν ἢ ὡς ἔνιοι τὸν Ἐλμεὶν, πηγὼ ἐθέλει καλεῖν &c.

ΝΗ.

Τί δηλοῖ τὸ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ γεγραμμένον ἐὰν δὲ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ ποιήσεις στεφάνω ἐν τῷ δωματίῳ σοῦ. καὶ ὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σοῦ.

58.

Quid ſignificat, id quod in Deuteronomio ſcriptum legimus: Si autem ædificaveris domum novam, & feceris coronidem in tecto tuo, non facies cædem in domo tua? Incipit (*fol.* 188.) εἴρηται μὲν τῆς πρὸ ἡμῶν περὶ ταύτης τῆς ῥήσεως, ὅτι τῆς σαφωνίας οὐδὲν &c.

ΝΘ.

Τί δήποτε τοῦ νόμου κωλύοντος ἅπτεσθαι λεπροῦ, εἰ δὲ μὴ ἀκάθαρτον εἶναι ἕως ἑσπέρας, ἐν τῷ θεραπεύειν τὸν λεπρὸν ὁ Σωτὴρ

τὴρ, ἄπτηται αὐτῦ, ϗ τῷ λόγῳ θεραπεύειν δωάτος ὤν.

59.

Quid quod vetante lege, ne tangatur leprosus, sin minus immundum quempiam fore usque ad vesperam, nihilominus Servator leprosum sanans ipsum tangit, cum posset verbo sanare? Incipit (*fol.* 190. *pag.* 2.) πρῶτον μὲν ἐκεῖνο προσῆκεν εἰδέναι ὡς ἐξ ὧν ὁ Σωτὴρ Ὅτ.

Ξ.

Τί δηλοῖ τὸ ἔστιν ἐλπὶς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθός ἐστιν ὑπὲρ τὸν λέοντα τ̀ τεθνηκότα.

60.

Quomodo intelligendum est: Spes est, quia canis vivus ipse melior est Leone mortuo. Incipit (*fol.* 193. *pag.* 2.) κατὰ μὲν τὸ χράμμα, τὸ πρόχειρον ἡ διάνοια ἔχει. πρὸς ὐδὲν δὲ δοκεῖ τῶν λυσιτελούντων Ὅτ.

ΞΑ.

Τί βύλεται δηλῦν τὸ παρὰ τῷ Ἐκκλησιαςῇ ῥηθέν. ἀπόςειλον τὸν ἄρτον συ ἐπὶ προσόπυ τῦ ὕδατος, ὅτι ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν ἀρήσεις αὐτόν.

61.

Quid sibi vult illud Ecclesiastis: Mitte panem tuum in faciem aquæ, quia in multitudine dierum invenies eum? Incipit (*folio* 195.) τὸ τῆς ἐλεημοσώνης, διὰ πολλῶν οἴωθε παραδηλῦν ἡ γραφὴ, μάλιςα δὲ τῇ χωρηγίᾳ Ὅτ.

ΞΒ.

Τί δηλοῖ ὁ ὀρύσσων βόθρον, ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται.

62.

Quid significat: Qui fodit foveam, incidet in eam? Incipit (*fol.* 196. *pagina* 2.) βόθρον ἐνταῦθα, τὸν κατὰ τῦ πλησίυ μελέτων καὶ τὸν βαθὺν ὄλεθρον ὀνομάζει Ὅτ.

ΞΓ.

Πῶς νοητέον ὃ γέγραπται τῷ Ἐκκλησιαςῇ. ὁ χύζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς ἐὰν ἐκπέσει τὸ σιδήριον. καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξεν. καὶ δυνάμεις δυναμώσει καὶ περισσία τῦ ἀνδρείυ σοφία.

63.

Quis sensus est verborum Ecclesiastis: Findens ligna periclitabitur in eis, si excidat securis; & ipse faciem turbabit, & virtutes roborabit, & abundantia viri sapientia. Incipit (*folio* 197. *pag.* 2.) ὁ Ἐκκλησιαςὴς τὸ παρὸν βιβλίον ὥσπερ τὰ ἄσματα τῶν ἀσμάτων προηγύμενον Ὅτ.

ΞΔ.

Πρός τίνα σκοπὸν ἀποβλέπει τὸ γενεὰ πορεύεται. ϗ γενεὰ ἔρχεται. ἡ δὲ γὴ εἰς τὸν αἰῶνα ἕςηκεν.

64.

Quo spectat illud: Generatio vadit, & generatio venit: Terra autem in æternum stat? Incipit (*folio* 199.) ἐκ τῶν τῶν ἀνθρώπων ὁ Σολομῶν τὰ παραδόσματα ϗ τὰς διηνεκεῖς πόνυς Ὅτ.

ΞΕ.

Τίνα νῦν ἀναπτύσσει τὸ ἔςι δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτῦ. ϗ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτῦ.

65.

Quomodo accipiendum est illud: Est justus periens in sua justitia, & est impius manens in malitia sua? Incipit (*fol.* 201. *pagina* 2.) δίκαιος μὲν ὡς φοίνιξ ἀνθήσει. ϗ ὡσεὶ κέδρος ἣ ἐν τῷ Λιβάνῳ.

Ξς.

Πῶς νοητέον τὸ εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεῦ δικαιοσύνην συνίςησιν.

66.

Quomodo intelligi debet illud: Si autem iniquitas nostra Dei justitiam commendat? Incipit (*fol* 292. *pagina* 2.) ἐνταῦθα τὸ συνίςησι τῷ θεασεσίῳ Παύλῳ εἴρηται. ὐχὶ προκαταρκτικόν Ὅτ.

ΞΖ.

Τὸ ἐὰν γενήσῃ ἀνὴρ ἑκατὸν ϗ ἔτη πολλὰ ζήσεται, ϗ πλῆθος ὅτι ἔσονται ἡμέραι ἐτῶν αὐτῦ ὐκ ἐμπλησθήσεται ὑπὸ τ̀ ἀγαθοσύνης. καίγε ταφὴ ὐκ ἐγένετο αὐτῷ. εἶπα ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα, ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθεν, ϗ ἐν σκότει τὸ ὄνομα αὐτῦ καλυφθήσεται, καίγε ἥλιον ὐκ εἶδε, ϗ ὐκ ἔγνω. ἀνάπαυσις τύτῳ ὑπὲρ τύτον. τῦτο δὲ τὸ ῥητὸν τίνα διάκρισιν ϗ σαφωνείαν ἐπιδείξαθαι δυνάται.

67.

Quonam sensu, atque explicatione donari

Digitized by Google

ri poteſt illa ſententia: Si genuerit vir centum, & multos annos vixerit, & quantoſcumque dies ætatis habuerit, non implebitur bonis: utique ſepultura non erit illi. Dixi, melius illo eſſe abortivum, quia in vanitate venit, & in tenebris nomen ejus abſcondetur, ſiquidem Solem non vidit, & non novit: requies eſt huic magis, quam illi. Incipit (*fol.* 204.) ἡ πολυπαιδία τοῖς ἐν νόμῳ, οἷα δὴ μέγα χρῆμα φιλοτιμώτερον ἐσπουδάζετο &c.

ΞΗ.

Τί δηλαῖ τὸ ζῆθι ἐν ἀγαθῷ & ἴδε ἐν ἡμέρᾳ κακίας. ἴδε, καίγε τοῦτο σύμφωνον τούτῳ ἐποίησεν ὁ Θεὸς περὶ λαλίας ἵνα μὴ ἄρῃ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ μηδέν.

68.

Quid ſignificat illud: Vive in bono, & vide in die mala, vide. Utique hoc fecit Deus conſonum huic circa loquelam, ut non inveniat homo poſt ſe quidquam? Incipit (*fol.* 205.) ἃ φησὶ τῷ ζωῷ καιρὸς ἀρετῷ ὁρᾶν παρασκάζε &c.

ΞΘ.

Τίνας δεῖ νοεῖν δερματίνους χιτῶνας, οὓς ὁ Ἀδὰμ & ἡ Εὔα μετὰ τὸ παράβασιν ἐνεδύσαντο.

69.

Quænam intelligi debent pelliceæ tunicæ, quibus Adam & Eva induti ſunt poſt lapſum? Incipit (*fol.* 206. *pagina* 2.) οἶδα μὲν τινὰς δερματίνους χιτῶνας ἀποφωναμένους τὸ σῶμα, ἐξ οὗ τὸ λογικὸν ζῶον &c.

O.

Πρός τίνα διάνοιαν ἡμᾶς παραπέμπει τὸ οὐκ ἂν ὀρθῶς προσηνέγκης, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλης, ἥμαρτες, ἡσύχαζον & τὰ ἑξῆς.

70.

Quo ſenſu accipi oportet illud: Nonne ſi recte obtuleris, & non recte diviſeris, peccaſti, quieſce &c. Incipit (*fol.* 208. *pag.* 2.) τὸ παρὸν χωρίον διαφόροις ἑρμηνείαις ὑποβάλλεσθαι δύναται. τοῦτο μὲν τῆς ἀναγνώσεως διαφορᾶς προβαλλομένης δύο &c.

OA.

Τῷ θεσπεσίῳ Παύλῳ λέγοντος. Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν. σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας & ἑξῆς. πῶς δεῖ νοεῖν τὸ μὴ τὸν Ἀδὰμ ἀπατηθῆναι. & δὲ χ τὸ σωθήσεσθαι διὰ τῆς τεκνογονίας τὴν γυναῖκα.

71.

Cum dictum ſit a divo Paullo: Adam non deceptus eſt, mulier vero decepta fuit in prævaricatione, ſalvabitur autem per filiorum procreationem &c. *Quomodo intelligendum eſt, Adam non fuiſſe deceptum; mulierem vero ex filiorum procreatione ſalutem conſequuturam*? Incipit (*fol.* 210. *pag.* 2.) παραινῶν ὁ τοῖς πᾶσι πάντα γινόμενος Παῦλος τὸ δεῖν ὑποπτήχθαι τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρὶ &c.

OB.

Πῶς νοητέον τὸ ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνει τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος χ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου & ἑξῆς.

72.

Quis ſenſus iſtorum verborum: Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis, & ſanguinis Domini &c. Incipit (*fol.* 214.) ἡ μετάληψις τοῦ θεανθρωπικοῦ σώματός τε χ αἵματος &c.

OΓ.

Τῷ Κυρίῳ πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα εἰπόντος πίστευσόν μοι γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρί. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων, χ ἑξῆς. τοῦτον δὴ τῶν σεβασμίων λογίων τὴν δύναμιν διὰ ποίας ἐπιβολῆς καταληψώμεθα.

73.

Quum ad Samaritanam dixerit Dominus: Crede mihi, mulier, quia venit hora, cum neque in monte hoc, neque Hieroſolymis adorabitur Pater: vos adoratis, quod neſcitis, nos adoramus, quod ſcimus, quia ſalus ex Judæis &c. *Verba hæc veneratione digna, eorumque vim quomodo intelligentia aſſequemur*? Incipit (*fol.* 216. *pag.* 2.) ἡ μὲν Σαμαρείτις τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐθῶν χ δογμάτων τὰ τῆς Σαμαρείτιδος δόξης &c.

OΔ. Πῶς

Digitized by Google

ΟΔ.

Πῶς λέγεται τὸ θεῖον εἶναι ἐν τῷ παντὶ. καὶ πῶς ἔνεστι διαλύειν τὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην παρά τινων προκομίζεται διαπορούμενα.

74.

Quomodo dicitur divinum numen ubique esse, & quomodo solvi possunt quorumdam objectiones adversus hanc hypothesin? Incipit (*fol.* 219 *pagina* 2.) πολλὰ τῶν ἱερῶν περὶ Θεοῦ θεωρημάτων. ἵνα μὴ πάντα λέγω &c.

ΟΕ.

Τί δηλοῖ τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου τοῖς μαθηταῖς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ εἰρημένον. ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς. ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι. καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσι.

75.

Quid significat illud discipulis dictum a Domino in Evangelio: Vobis datum est nosse mysteria regni Dei, ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant, & audientes non intelligant. Incipit (*fol.* 221. *pagina* 2.) τοῦ ῥητοῦ τοῦ μαθεῖν τὴν διάνοιαν ἤτησας. τοῖς τέσσαρσιν μὲν τῶν εὐαγγελιστῶν ἐγγέγραπται &c.

Ος.

Περὶ φύσεως καὶ ὑποστάσεως.

76.

De natura, & hypostasi. Incipit (*fol.* 226. *pag.* 2.) τὸ φαινόμενον τοῦ Χριστοῦ τί λῶ. φύσις, ἢ ὑπόστασις. ἀλλ' εἰ μὲν ὑπόστασις &c.

ΟΖ.

Περὶ ὑποστάσεως.

77.

De hypostasi. Incipit (*folio* 227.) πότερον ἡ τοῦ λόγου σωθεῖσα ὑπόστασις, ὁμοφυὴς ἐστι &c.

ΟΗ.

Περὶ θεότητος.

78.

De divinitate. Incipit (*folio* 228.) πότερον ἡ θεότης καὶ τὸ Θεὸς ταυτόν ἐστιν ἢ ἕτερον, εἰ μὲν γὰρ ἕτερον τί τοῦτο &c.

ΟΘ.

Πότερον ὁ Χριστὸς τὸν καθόλου ἄνθρωπον ἀνελάβετο, ἢ τὸν ἐπὶ μέρους.

79.

Num Christus totum hominem assumpserit, an ex parte solum? Incipit (*folio* 230. *pagina* 2.) φαμὲν ὅτι τὸν καθόλου, ὅτε τὸν ἐπὶ μέρους. οὐδὲ γὰρ ἐξ ἀνάγκης &c.

Π.

Τί ἐστιν ὑπὲρ Χριστοῦ ἂν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος, δι' ἡμῶν καταλλάγεσθαι τῷ πατρί.

80.

Quid est: Pro Christo ergo legatione fungimur tanquam exhortante per nos reconciliari Patri? Incipit (*folio* 231. *pag.* 2.) εἴρηται τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ. ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ. ὡς τῶν μαθητῶν ἀντὶ τοῦ διδασκάλου &c.

ΠΑ.

Τί ἐστιν, ἢ τόγε ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἃ ἡ θεότης.

81.

Quid est, vel ut accuratius dicamus, quænam sunt divinitas? Incipit (*fol.* 232.) ἐπειδὴ φησὶν τὸ ἐν ᾧ οὐχ' ἕν τι περιέχειν &c.

ΠΒ.

Τίνος ἕνεκα ὁ μὲν ὁλόλεπρος παρὰ τῷ παλαιῷ καθαρὸς ἐλογίζετο, ὁ δὲ ἐπὶ μέρους ἀκάθαρτος.

82.

Qua de caussa, qui totus leprosus erat, mundus censebatur in veteri testamento, qui vero ex parte tantum, immundus? Incipit (*fol.* 232. *pagina* 2.) ὅτι ὁ μὲν ὅλου λεπροῦ τὸ ἀνέλπιστον ἔφερε πρὸς τὴν ἴασιν &c.

ΠΓ.

Τίνος ἕνεκα λέγεται τὸ πνεῦμα εἰκὼν τοῦ Υἱοῦ. καὶ τίς ἡ τῶν Πυθαγορείων τετρακτὺς καὶ τί περὶ τῆς ζ ὁ Θεολόγος φησί.

83.

Quare Spiritus dicitur imago Filii; & quodnam est quaternarium Pythagoræorum; quidve de septenario sentit Theologus. Incipit (*fol. eodem*) εἰκὼν λέγεται τοῦ πατρὸς ὁ υἱός. καὶ ὡς φῶς ἀπὸ φωτὸς κατ' αἰτίαν ἀναφερόμενος &c.

ΠΔ.

Διὰ τί ἀλείφει τὸν λίθον ὁ Ιακὼβ.

84. Cur

Digitized by Google

84.

Cur unxit lapidem Jacob? Incipit (*folio* 233.) τίνα ἀπεράμονα ϗ κατὰ λίθους καρδίαν προτυπῶν τ ἐθνῶν &c.

ΠΕ.

Διὰ τί προσκυνεῖ τὸ ἄκρον τ ῥάβδυ.

85.

Cur ſummitatem virgæ adoravit? Incipit (*fol. eodem*) προσκυνεῖ μέν τοι τ ῥάβδον τῦ παιδός, ὁ νῦς ὁρῶν τὸν Θεόν, τῦτο γὰρ ὁ Ισραὴλ &c.

Πϛ.

Τί ἐστιν οἶδα ὅτι ϗκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ, τῦτ' ἐστιν ἐν τῇ σαρκί μυ τὸ ἀγαθόν.

86.

Quid eſt: ſcio quod non habitat in me (*hoc eſt in carne mea*) bonum? Incipit (*fol. eodem*) τῦτο ϗκ εἰς ἑαυτὸν ὁ Παῦλος εἴρεκεν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τ ἀνθρωπίνης &c.

ΠΖ.

Τί ἐϛι τὸ ὑμεῖς ἐκ τῦ πατρὸς ὑμῶν τῦ διαβόλυ ἐϛέ. ϗ τίς ἐϛιν ὁ τῦ διαβόλυ πατήρ.

87.

Quid eſt illud: Vos eſtis e diabolo patre veſtro, *& quis eſt diaboli pater?* Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) πρῶτον μὲν ἀντιφθέγγεται τὸ μηδαμῶς τ ἱερᾶς ἡμῶν γραφῆς &c.

ΠΗ.

Τί ἐϛι νυμφία ϗ τί καλανδαι ϗ τὶ εἴδοι ϗ τί νῶναι.

88.

Quid eſt neomenia, quid Kalendæ, *quid Idus, & Nonæ?* Incipit (*folio* 235.) οἱ Ρωμαῖοι γῆς καθηγησάμενοι, ἕκαϛον μῆνα εἰς τρεῖς μερίδας ἐμέρισον &c.

ΠΘ.

Ἐξαπέϛειλεν ὁ Θεὸς τὸν ὑὸν αὐτῦ, γεννόμενον δεῖ λέγειν, ἢ γενόμενον διὶ ἑνὸς ν.

89.

Miſit Deus Filium ſuum, γεννόμενον *ne* natum *dicere oportet, an* γενόμενον *per unum* ν factum. Incipit (*fol. eod.*) γενόμενον δεῖ λέγειν ἐκ γυναικός, ὥϛπερ ϗ γενόμενον ὑπὸ νόμον &c.

ϛ.

Πόθεν παραγέγονας.

90.

Unde acceſſiſti? Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) ϗχὶ ἁπλῶς ὡς ἄν τις οἰηθείη ἡ φωνὴ ἐρωτήσεως μόνον προβάλλεται τύπον, ἀλλὰ ϗ βαθυτέρας ζητήσεως &c.

ϛΑ.

Τίνα νῦν ἀναπτύσσει τὸ τῦ Αποϛόλυ ῥητὸν ἐκάθισεν ἡμᾶς ἐν δεξιᾷ τῦ Θεῦ ϗ Πατρός.

91.

Quis ſenſus eſt Apoſtolici dicti: Sedere nos fecit in dextera Dei, & Patris? Incipit (*ibidem*) ὅτι κρείττυς ἀγγέλων γεγενεῖθαι διὰ τ ἐν σαρκὶ τῦ λόγυ παρυσίας ἡμᾶς ἡ θεία γραφὴ &c.

ϛΒ.

Διὰ τί διδασκόμεθα ἀποτάσσεσθαι τῷ Σατανᾷ ϗ ϗχὶ τοῖς πονηροῖς ἀνθρώποις.

92.

Cur docemur abrenuntiare Satanæ, non vero pravis hominibus? Incipit (*folio* 237.) ἀποτασσόμεθα τῷ Σατανᾷ ϗ τοῖς ἔργοις αὐτῦ, ϗ ϗχὶ τοῖς πονηροῖς ἀνθρώποις. πρῶτον μὲν ἵνα μὴ ἀφορμὰς &c.

ϛΓ.

Διὰ τί ἐπετίμησεν ὁ Ιησῦς τῷ Πέτρῳ πρὸς τὸν θάνατον δυσαναχετῦντι.

93.

Cur Jeſus ſuccenſuit Petro, ipſius mortem ægre ferenti? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) ὅτι περ εἰ ϗ φίλτρῳ ζέοντι ϗ σοργῇ διαπύρῳ ἐδόκει προαγορεῦειν τὸ ῥῆμα &c.

ϛΔ.

Τί σημαίνει ἡ τῦ Αβσαλὼμ τῷ Πατρὶ ἐπανάϛασις.

94.

Quid ſignificat Abſalonis adverſus patrem rebellatio? Incipit (*ibidem*) ἢ τὶ τ Ιυδαίων εἰκονίζει κατὰ τῦ Σωτῆρος ἐπανάϛασιν. ϗ γὰρ υἱὸς πρωτότοκος ὁ Ἰσραὴλ &c.

ϛΕ.

Πῶς ἐντελλόμενος ὁ Σωτὴρ πάντας ἀγαπᾶν, ἐπιτάττει πέμπων τὺς μαθητὰς εἰς τὸ κήρυγμα μηδένα ἀϛάσεσθαι κατὰ τὴν ὁδόν.

95.

Quomodo Servator, qui omnes charitate complecti docuit, diſcipulos ad prædicandum Evangelium mittens, quemquam in via ſalutare prohibet? Incipit (*fol.* 238.)

εἰ

Digitized by Google

εἰ ἤδει ὅτι ὐκ ἔστιν ἐναντία ταῦτα ἀλλήλων. ἀπαχρλεῖσθαι γὰρ περὶ τὰς ἁπασμὰς Ὅc.

ϛϛ.

Τί ἐστι σοὶ μόνῳ ἥμαρτον. ⸀ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα.

96.

Quid eſt. Tibi ſoli peccavi, & malum coram te feci? Incipit (*fol. eodem*) διορύττει μὲν ὁ Δαβὶδ τὰς ἀλλοτρίας γάμους Ὅc.

ϛZ.

Τί ἐστι τὸ φοιβήσασθαι ⸀ τὸ φαλάκρωμα ἐπιτιθέναι μωρίαν τῇ κεφαλῇ.

97.

Quid eſt illud: *Luſtrare ſe, & calvitium circumponere ſtultitiam capiti*? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) τὸ μὲν φοιβήσασθαι λέγειν, ἀντὶ τοῦ μὴ μαντίαις χρεῖσθαι Ὅc.

ϛH.

Διὰ τί σωρᾶται ὁ Χριστός.

98.

Quare cruci affixus eſt Chriſtus? Incipit (*fol.* 239.) σωρᾶται σαρκωθεὶς ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος καὶ Θεός, ἵνα λαμπρῶς ἀδικῆται διελέγξῃ τὸ διάβολον. Ὅc.

ϛΘ.

Πῶς συμβιβασθήσεται τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν τὸ φάσκον τὰ σημεῖα ὐ τοῖς πιστεύουσιν. ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις. τοῖς δεισιδαίμοσι λογίοις τοῖς λέγουσι. ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. ⸀ ὐκ ἠδύνατο ποιῆσαι σημεῖα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ὑποβάλλει διάνοιαν.

99.

Quomodo convenit Apoſtolica ſententia: Signa non credentibus, ſed incredulis: *cum Dominicis verbis*: fides tua te ſalvum fecit, & non poterat facere ſigna propter incredulitatem eorum, & *quibuslibet aliis eumdem ſenſum ferentibus*? *Incipit* (*folio eodem pag.* 2.) τῷ διερμηνεύοντι φιλομαθῶς, ὐκ ἐργώδεις τὰ εἰρημένων ἡ κατανόησις Ὅc.

P.

Ἔκδοσις περὶ γενῶν τε ⸀ εἰδῶν.

100.

Expoſitio generum, atque ſpecierum. Incipit (*folio* 240.) ἐζήτηται μὲν ἡμῖν πολλάκις ἡ περὶ τῶν γενῶν τε καὶ εἰδῶν ὑπόθεσις ⸀ διάκρισις Ὅc.

PA.

Ἐκ τοῦ περὶ τῆς δευτέρου λόγου τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ἀντιῤῥητικῶν τε καὶ δογματικῶν ἱερῶν ζητημάτων.

101.

Ex ſecunda Gregorii Theologi oratione de Filio Antirrheticæ & Dogmaticæ quæſtiones. Incipit (*folio* 245. *pagina* 2.) ὐκ ἠζίουν ἔγωγε ῥημάτων πατρικῶν διάνοιαν εἰς μάθησιν ἐλθεῖν ἐπιζητεῖν Ὅc.

PB.

Διὰ τί Ἀγγέλων μνήμην ὐκ ἔσχεν ἐν τῇ κοσμογενείᾳ Μωυσῆς. ⸀ τί σημαίνει τὸ τοῦτο γὰρ ποιῶν ἀνθρακας πυρὸς σωρεύειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

102.

Cur nullam Angelorum mentionem fecit Moſes mundi creationem deſcribens? *Et quid ſignificat illud*: Hoc enim faciens carbones ignis congeres ſuper caput ejus? Incipit (*folio* 251. *pagina* 2.) ἄμφω μὲν τὰ ζητήματα, καὶ ἐν ἑτέροις ἡμῶν γράμμασιν οἶμαι τὴν λύσιν εὑρεῖν Ὅc.

PΓ.

Περὶ ὅρου ζωῆς.

103.

De termino vitæ. Incipit (*fol.* 253.) τοῖς μὲν πλείοσι τοῦ ἀνθρωπίνου βίου μετεχόντων, πλούτῳ ⸀ κτημάτων περιουσίᾳ Ὅc.

PΔ.

Τί ἐστιν τὸ εὐλόγησεν Μελχολ τὸν Δαβίδ.

104.

Quid eſt illud: Benedixit Melchol David? Incipit (*fol.* 272. *pagina* 2.) τὸ δὲ εὐλόγησε Μελχολ τὸν Δαβὶδ, λαμβάνει μὲν ἐκ τῆς προειρημένης ἀναπτύξεως Ὅc.

PE.

Διὰ τί ὁ Δαβὶδ τὸ ἐφοὺδ περιεβάλετο.

105.

Cur David Ephod induerit? Incipit (*folio* 273.) εἴρηται δὲ ὅτι ⸀ ἐπὶ τοῦ Δαβὶδ ἐφοὺδ. καίτοι ὐκ ἄξιον αὐτῷ ἀσεβῶς βιοῦντι, ἱερέως στολὴν περιβαλέσθαι.

Pϛ.

Τί ἔπραττεν Ἀδὰμ ἐν παραδείσῳ.

Digitized by Google

106.

Quid fecit Adam in Paradiſo? Incipit (*folio eodem pag.* 2.) ἐν δὲ τῷ παραδείσῳ πιθεὶς ὁ Ἀδάμ, ἃδὲ ἔργον, ἃδὲ ἄπραχτον Ὅτ.

PZ.

Διὰ τί πρὸς ἑσπέραν ἐθύετο ὁ ἀμνός.

107.

Cur ad veſperam immolabatur agnus? Incipit (*folio* 274.) πρὸς ἑσπέραν δὲ ἐθύετο ὁ ἀμνός, ὅτι τύπον προδιέγραφεν τῦ ἀληθινῦ ἀμνῦ Ὅτ.

PH.

Διὰ τί ὁ κόραξ ἀκάθαρτος ὢν ὑπηρετεῖ τῷ προφήτῃ.

108.

Cur corvus, qui immundus habebatur, prophetæ miniſtrabat? Incipit (*fol. eodem*) ὁ δὲ κόραξ ἀκάθαρτος ὢν ὑπηρετεῖται τῷ προφήτῃ τροφὼ Ὅτ.

PΘ.

Τί ἐστι θήσω τὸ τόξον μυ ἐν τῇ νεφέλῃ.

109.

Quid eſt: Ponam arcum meum in nubibus? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) τὸ δὲ ἐν τῇ νεφέλῃ τόξον, Ἑλλήνων μὲν παῖδες φυσικόν τι νομίζυσιν ἔργον Ὅτ.

PI.

Δίκαιος δὲ ὁ Νῶε τυγχάνων, διὰ τί ἐμέθυσε, ϗ ὐ δίδωσι δίκην.

110.

Juſtus quum eſſet Noe, cur ebrius factus eſt, nec pœnas luit? Incipit (*fol.* 275.) δίκαιος δὲ ὁ Νῶε τυγχάνων ἐμέθυσε, ϗ ὐ δίδωσι δίκην. ὅτι μήπω ἀκρασίᾳ κεχρημένος τῇ μέθῃ Ὅτ.

PIA.

Πόθεν ἐστὶν ἡ γραφῆς λαβεῖν ὑπὸ τῦ διαβόλυ τὸν Ἀδάμ ἀπατηθεῖναι.

111.

Ubinam ait Scriptura, Adamum a diabolo deceptum fuiſſe? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) ὁ δὲ ἐπερώτησας ὡς πόθεν ἐστὶ ἡ γραφῆς λαβεῖν ὑπὸ τῦ διαβόλυ τὸν Ἀδάμ ἀπατηθεῖναι Ὅτ.

PIB.

Τί ἐστιν Κύριε ὐχὶ ὑψώθη ἡ καρδία μυ, ϗ τὰ ἑξῆς.

112.

Quid eſt. Domine non eſt exaltatum cor meum &c. Incipit (*fol.* 276.) τὸ Κύριε ὐχὶ ὑψώθη ἡ καρδία μυ, ϗ μεταμωρήθησαν οἱ ὀφθαλμοί μυ Ὅτ.

PIΓ.

Διὰ τί ἐν τῷ βάτῳ ϗ ὐκ ἐν ἑτέρῳ φυτῷ τῷ Μωυσεῖ ὀπτάνεται ὁ Θεός.

113.

Cur in rubo, & non in alia planta apparuit Deus Moyſi? Incipit (*fol.* 278.) διὰ τὸ πολλὰς αἰτίας μάλλον δὲ πρὸ τῦ ἀποδῦναι τὰς διὰ τί ὤφθη αἰτίας Ὅτ.

PIΔ.

Τί δήποτε τῦ Θεῦ διαῤῥήξαντος ϗ διαμερίσαντος ἡ Ἑβραίων λαόν. ϗ ἡ μὲν εἰς Σαμάρειαν ἐξωκηκότος, ἡ δὲ ἡ Ἰυδαίαν ὐκ ἐγκαταλελοιπότος. Γέγραπται γὰρ ὡς εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Σολομῶντι διαῤῥήσσων διαῤῥήξω τὴν βασιλείαν συ. ἐκείνυ τοίνυν διαῤῥηγνύντος, τί δήποτε τὰς τὴν ἐκ τῦ Θεῦ διαίρεσιν ὑποσάντας μέμψεσι καθυποβάλλομεν καὶ αἰτίαις. Θεῦ γὰρ διαῤῥήσσοντος τίς ἂν συναφθείη, ϗ μερίσμυ καταδικάζοντος τίς ἐξελεῖται.

114.

Cum Deus diſciderit, atque ſeparaverit Hebraicam gentem, eoſque, qui in Samaria, degebant, expulerit, alios, qui in Judæa, non reliquerit. Scriptum eſt enim dixiſſe Dominum Salomoni: Diſcindens diſcindam regnum tuum? *Cum igitur ipſe diſciderit, cur eos, qui diviſionem hanc paſſi ſunt, redarguimus, & criminis reos facimus? Deo enim diſcindente quis conjungat, & ad diviſionem damnante quis eruat?* Incipit (*fol.* 279. *pag.* 2.) τὸ μὲν ἓν διαπορηθέν σοι εἴ τι μέμνημαι, πολλῶν εἰδέναι Ὅτ.

PIE.

Διὰ τί ὁ θεοσέβιος Δαβὶδ παραχωρεῖται πέσειν εἰς ἁμαρτίαν, καὶ τόπε πηλικαύτην.

115.

Cur divinus plane vir David ſinitur in peccatum, illudque graviſſimum labi? Incipit (*folio* 282.) τάχα μὲν διά τινας ἑτέρας ἀποῤῥήτυς αἰτίας. πλὴν ὡς ἄν ϗ τῷ βίῳ μετανοίας Ὅτ.

PIϛ. Διὰ

Digitized by Google

PIς.

Διὰ τί πρωτότοκον ὁ Θεὸς τὸν Ισραὴλ καλεῖ.

116.

Quare Iſrael a Deo primogenitus vocatur. Incipit (*folio* 285.) πρωτότοκον δὲ ὁ Θεὸς τ̀ Ισραὴλ καλεῖ, *ἱνίκα* τὸν Μωσῆ ἀπέστελλε πρὸς τ̀ Φαραὼ ἐνδεικνύμενος τ̀ ἀγάπην Θς.

PIZ.

Πῶς οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται τὴν δόξαν τ̃ Θεοῦ.

117.

Quomodo Cæli enarrant gloriam Dei? Incipit (*folio* 286.) οἱ δὲ οὐρανοὶ καίτοι μὴ ἔχοντες στόμα, διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ Θς.

PIH.

Τί ἐστιν ἐπετίμησας ἔθνεσι, ⁊ ἀπώλετο ὁ ἀσεβὴς Θς.

118.

Quid eſt: Increpaſti gentes, & periit impius? Incipit (*fol.* 286. *pagina* 2.) τὸ ἐπετίμησας ἔθνεσι ⁊ ἀπώλετο ὁ ἀσεβὴς, φασὶ τοῦτο δηλοῦν Θς.

PIΘ.

Διὰ τί Μάγοι ἐξ Ανατολῶν ⁊ Περσῶν ⁊ οὐκ ἐξ ἑτέρας χώρας ἢ ἔθνους τῷ δεσποτικῷ τόκῳ παραγεγόνασι πρῶτοι.

119.

Cur Magi ex Oriente, & Perſide, non vero ex alia regione, aut gente primi ad natum Dominum adorandum venerunt. Incipit (*fol.* 287.) διὰ πολλὰς οἶμαι αἰτίας. πρῶτον μὲν γὰρ προφητείαν τινὰ ἐξεπλήρουν τ̀ λέγουσιν Θς.

PK.

Διὰ τί ἐπιπελάζεται ὁ Ηρῴδης τοῖς εἰς προσκύνησιν ἥκουσι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ Μάγοις. ἀκριβῶς ἐξετάσατε λέγων περὶ τοῦ παιδίου. ἐπ' ἂν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι ἵνα κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.

120.

Cur præcepit Herodes Magis, qui ad adorandum Servatorem noſtrum Jeſum Chriſtum venerant: Diſquirite diligenter, *inquiens*, de puero; & cum inveneritis, renuntiate mihi, ut & ego veniens adorem eum? Incipit (*fol.* 288. *pag.* 2.) ὅσον μὲν ἀπὸ τοῦ γράμματος διὰ τοῦτο ὅτι βασιλεὺς ἐστὶν τ̀ Ιουδαίων, ⁊ βασιλέως τόκον ἀκούσας Θς.

PKA.

Διὰ τί ὁ Πρόδρομος ἐλέγχει τ̀ Ηρῴδην.

121.

Cur Præcurſor Herodem arguit? Incipit (*fol.* 289. *pag.* 2.) ὁ δὲ πρόδρομος ⁊ Βαπτιστὴς Ιωάννης ἐλέγχει τ̀ Ηρῴδην δικαίως εἰς παρανομίαν ἀποκλίναντα Θς

PKB.

Πῶς νοητέον τὸ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ιωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ οὐκ ἐγήγερται.

122.

Quomodo intelligendum illud: Inter natos mulierum non ſurrexit major Johanne Baptiſta? Incipit (*fol.* 290.) περὶ τοῦ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μὴ ἐγηγέρθαι μείζονα Ιωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ Θς.

PKΓ.

Διὰ τί κατὰ τὸ σωτήριον πάθος ὁ Κύριος ἡμῶν Ιησοῦς Χριστὸς τ̀ πλευρὰν λόγχῃ νύσσεται.

123.

Cur tempore paſſionis Domini noſtri Jeſu Chriſti latus ejus lancea perfoſſum fuit? Incipit (*folio* 291. *pagina* 2.) λόγχῃ δὲ νύσσεται τ̀ πλευρὰν κατὰ τὸ σωτήριον πάθος Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν Θς.

PKΔ.

Τί ἐστι. Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τοῦτο ἁμαρτίαν ταύτην. ⁊ εἰ ἔλαβε πέρας ἡ δέησις.

124.

Quid eſt: Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum? *finem ſuum ſortita ne eſt hæc precatio?* Incipit (*fol.* 292.) τὸ δὲ Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τ̀ ἁμαρτίαν ⁊ ἐξῆς οὐχ ὡς ἄντις ἁπλῶς οἰηθείη οὐκ ἐκβέβηκεν εἰς πέρας Θς.

PKE.

Πόσοι Ασέριοι γεγόνασι, ⁊ τίς ἡ δόξα αὐτῶν.

125.

Quot fuerunt Aſterii, & quænam eorum doctrina? Incipit (*fol.* 293.) ὅτι σωήκμασαν μὲν Ασέριοι δύο. ὅπερ τ̀ ἀρείας λύσης ὑπαισιῆς, ⁊ ὁ τ̀ ἀσεβῶν δογμάτων τρόφιμος Θς.

Digitized by Google

PKς.

Περὶ τῦ Ιακὼβ ⁊ τ Λείας.

126.

De Jacobo, & Lia. Incipit (*fol.* 294.) ὅτι μὲν μετὰ ἐπιτιείαν τ Λείαν ὁ Ιακὼβ. ἀντὶ τ Ραχὴλ εἰς γυναῖκα παρέλαβεν, δῆλον ἡ γραφὴ ποιεῖ Ὅc.

PKZ.

Περὶ τ περιτομῆς τῦ Χριςῦ.

127.

De circumcisione Christi. Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) ἡ περιτομὴ, τέλα τινὰ φραγματεύεθαί μοι δοκεῖ Ὅc.

PKH.

Τί σημαίνει ἡ τῦ εἰμὶ παρολκὴ, ⁊ διὰ τί παραλαμβάνεται καὶ τὸ σφὰς αὐτὺς ⁊ ἕπερα.

128.

Quid significat redundantia vocis εἰμὶ *sum: & cur usurpatur etiam illud* σφὰς αὐτὺς vos ipsos Ὅc. Incipit (*fol.* 296. *pag.* 2.) ἡ τῦ εἰμὶ παρολκὴ τ ἐγὼ ἀντονυμίας κατὰ σχήθεσιν φροηγησαμένης. συνήθες μὲν ἐςι τῇ θείᾳ γραφῇ Ὅc.

PKΘ.

Διὰ τί τῷ τληπαθεῖ Ηρακλεῖ τὸ τ Αμαλθείας κέρας οἱ ποιηταὶ ἐγχειρίζυσιν.

129.

Quare inter patientis Herculis manus Amaltheæ cornu posuerunt poetæ? Incipit (*folio* 297.) ἴωθι ὡς ὁ μόνον τῷ τληπαθεῖ Ηρακλεῖ. ἀλλὰ ⁊ τῷ λογίῳ ἑρμῇ, τὸ τ Αμαλθείας κέρας, οἱ ποιηταὶ ἐγχειρίζυσιν Ὅc.

PΛ.

Τί δηλοῖ, τὸ ἐξυσίαν ἔχειν τ γυναῖκα ἐπὶ τ κεφαλῆ.

130.

Quid significat illud: Habere mulierem potestatem super caput? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) τὸ ἐξυσίαν ἔχειν τὴν γυναῖκα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, ὑχ' ὡς τὸ φρόχειρον τ ῥημάτων νοεῖν δίδωσι Ὅc.

PΛA.

Τί δηλοῖ τὸ ὑκ ἂν ὀρθῶς φροσενέγκῃς. ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες, ἠτύχαζον.

131.

Quis sensus illorum verborum: Nonne si recte obtuleris, recte vero non diviseris, peccasti, quiesce? Incipit (*fol.* 299.) τοῖς φιλομαθῦσιν ἔγωγε πῶς ἀνεπιφθονότερον εἴπω, χαείεις εἰμὶ Ὅc.

PΛB.

Διὰ τί πρὸ τ Γαλιλαίας ὁ Σωτὴρ τοῖς μαθηταῖς ἐν Ιεροσολύμοις ἐμφανίζεται.

132.

Qua de causa Jerosolymis prius, quam in Galilæa, apparuit Servator discipulis? Incipit (*folio* 302.) σωτέμνει τὴν ὑπόχεσιν ὁ Σωτὴρ διὰ τὴν ὀλιγοψυχίαν τ μαθητῶν, ⁊ πρὸ τ Γαλιλαίας Ὅc.

PΛΓ.

Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον ⁊ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

133.

Simulacra gentium argentum, & aurum opera manuum hominum. Incipit (*fol.* 303.) τὰ εἴδωλα τ ἐθνῶν, ἀργύριον ⁊ χρυσίον ἀνθρώπων. τί δὲ τὰ ασονδεῖα τῆς τ Χρισιανῶν. θρησκίας Ὅc.

PΛΔ.

Τί ἐςι τὸ ηὐχόμην αὐτὸς ἀνάθεμα εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μȣ τ συγγενῶν μȣ τ κατὰ σάρκα.

134.

Quid est illud: Optarem ego anathema esse pro fratribus meis, cognatis meis secundum carnem. Incipit (*fol.* 305.) ὃν ȣδὲν δύναται χωρίσαι τῆς ἀγάπης Θεȣ, ȣ θάνατος ἀπηλλάμενος, ȣ ζωῆς ὑπόχεσις Ὅc.

PΛE.

Διὰ τί τὴν τȣ μαρτυρίȣ σκίνην, ἐν ᾗ ὁ Θεὸς ὠπτάνετο, διαφόροις χρώμασι ⁊ κιβδήλοις ὁ νομοθέτης καλύπτεσθαι φροσέταξε.

135.

Quare tabernaculum testimonii, in quo Deus apparebat, variis, fucatisque coloribus operiri jussit Legislator? Incipit (*fol.* 309.) τί δήποτε διαπυνθάνει τὸ ἐκ διαφόρων χρωμάτων ὕφασμα κιβδηλόν τε καλῶν Ὅc.

PΛς.

Εἰ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ ⁊ ὁ Υἱὸς ἐν τῷ Πατρί. πῶς λέγει φρὸς τȣς Αποςόλȣς. περὶ δὲ τ ἡμέρας ⁊ ὥρας ἐκείνης, ⁊ ἐξῆς.

136.

Si Pater in Filio, & Filius in Patre

Digitized by Google

tre, quomodo Apoſtolis dicit: De die autem, & hora illa, *&c.* Incipit (*fol.* 312.) ὁ πολλῶ μοι δοκεῖ τὴν δυχέρειαν ἔχειν ὅπερ σοι πολλῶ ὡς χάφεις εὐποιεῖ τὴν ἀπορίαν *&c.*

ΡΛΖ.

Πῶς ἐσοφίσατο Σολομῶν ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους. ἢ ὑπὲρ Γαιθὰν τ Ισραηλίτην.

137.

Quomodo ſapientior fuit Salomon cæteris hominibus, & Gætha Iſraelita? Incipit (*fol.* 318. *pagina* 2.) ἄνθρωπε τῶ Θεῶ τί παθῶν. τί δὲ διανοηθεὶς μῆ τοσοῦτον χρόνον μακρὸν *&c.*

ΡΛΗ.

Ποία πατρὶς ἦν τῷ θεσπεσίῳ Παύλῳ.

138.

Quænam patria fuit divo Paullo? Incipit (*folio* 321.) Παῦλος ὁ θεῖος Απόστολος ὁ τῷ διαπύρῳ πόθῳ τ εἰς Χριστὸν ἀγαπήσεως, καὶ τῷ ἀνυπερβλήτῳ λόγῳ *&c.*

ΡΛΘ.

Διὰ τί περιετμήθη ὁ Χριστός.

139.

Quare circumciſus eſt Chriſtus? Incipit (*fol.* 323.) τὸ μὲν βαθύτερον τ τῆς προνοίας. δι ὃν Ιησοῦς ὁ Χριστὸς ἢ Θεὸς ἡμῶν σαρκὶ τὴν περιτομὴν ἔσχε *&c.*

ΡΜ.

Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε.

140.

Deum nemo vidit unquam. Incipit (*fol.* 225.) καλή σου περὶ τοῦ ὄντος σοφὰ καὶ θεῖα μαθήματα φιλοπονία ἢ ἀσυδή *&c.*

ΡΜΑ.

Τί δηλοῖ τὸ Ἀποστολικὸν ῥητὸν τὸ πάντοτε καὶ νῦν δοξασθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου καὶ ἐξῆς.

141.

Quid ſignificat Apoſtolica ſententia? Semper, & nunc glorificabitur Chriſtus in corpore meo *&c.* Incipit (*fol.* 237. *pag.* 2.) ἡ τοῦ ῥήτορος τῆς ἀληθείας φωνὴ ἡ ὡς πάντοτε καὶ νῦν δοξασθήσεται Χριστὸς *&c.*

ΡΜΒ.

Τίνα ἦν τὰ ὑστερήματα τοῦ Χριστοῦ. ἅπερ ὁ Παῦλος ἐπλήρωσε.

142.

Quænam erant, quæ Chriſtus imperfecta reliquit, ac divus Paullus poſtmodum complevit? Incipit (*fol.* 229. *pag.* 2.) τῶν Ἀποστολικῶν ῥημάτων ἡ προτεθεῖσα περικοπὴ, διπλῶ ἐκφέρεται διανοίας ὁδῷ *&c.*

ΡΜΓ.

Οὐκ ἐστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα ἢ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τ πονηρίας ἐν τοῖς ὑπουρανίοις.

143.

Non eſt nobis colluctatio adverſus ſanguinem, & carnem, ſed adverſus Principatus, & Poteſtates, adverſus mundi rectores tenebrarum ſæculi hujus, contra ſpiritualia nequitiæ, in cœleſtibus. Incipit (*fol.* 332.) ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας ἐκάλεσεν τὰ ἐναέρια καὶ πονηρὰ πνεύματα, οὐχ' ὡς ἀρχῶν ἡμῶν *&c.*

ΡΜΔ.

Διὰ τί πράξεις τῶν Αποστόλων ἐπιγράφεται τὸ βιβλίον. καίτοιγε οὐ τῶν δώδεκα πράξεις περιέχει. ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς μὲν θαύματα ἢ διδασκαλίαν ὀλιγῶν τῶν Αποστόλων ἐφεξῆς δὲ εἰς Παῦλον κινεῖται πᾶσα ἡ πραγματία.

144.

Cur Actuum Apoſtolorum liber ita inſcribitur, cum non duodecim Apoſtolorum acta complectatur, ſed initio quidem miracula, & brevem doctrinam Apoſtolorum; deinde vero circa Paullum ſemper verſetur? Incipit (*folio* 333. *pagina* 2.) ὅτι πράξεις φησὶ τῶν Αποστόλων ἐπιγράφεται τὸ βιβλίον, καίτοιγε οὐ τῶν δώδεκα πράξεις περιέχει *&c.*

ΡΜΕ.

Ποσάκις ὁ Χριστὸς τοῖς Αποστόλοις μετὰ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι ὤφθη, καὶ πῦ, ἢ πότε.

145.

Quoties Chriſtus Apoſtolis, poſtquam ex mortuis reſurrexit, & ubinam, & quando apparuit? Incipit (*folio* 334.) ὅτι ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῖς μαθηταῖς ὁ Σωτὴρ ὠπτάνετο *&c.*

ΡΜϛ.

Διὰ τί παρήγγειλεν ὁ Χριστὸς τοῖς Αποστόλοις

Digitized by Google

σόλοις ἀπὸ Ιεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι - ἀλλὰ πότε τ ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἤκουσαν.

146.

Cur præcepit Chriſtus Apoſtolis, ab Hieroſolymis ne diſcederent? quandonam vero promiſſionem Patris audierunt? Incipit (*fol.* 335.) παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ιεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι. ἀλλὰ περιμένειν τ ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς &c.

PMZ.

Πότε ἐβαπτίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι & παρὰ τίνος.

147.

Quando baptizati ſunt Apoſtoli, & a quo? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) διείσκομεν τοὺς Αποστόλους λαβόντας βάπτισμα μετὰ τοῦ πάθους Χριστοῦ &c.

PMH.

Πῶς οἱ εἰς Χριστὸν βαπτιζόμενοι, Χριστὸν ἐνδύονται.

148.

Quomodo in Chriſtum baptizati, Chriſtum induunt? Incipit (*fol.* 336.) εἰ μὴ Θεὸς τὸ πνεῦμα. εἰ μὴ θεικῆς χάριτος πηγή. πῶς οἱ θεικὸν ἔνδυμα τ Χριστὸν ἐνδυσάμενοι &c.

PMΘ.

Διὰ τί εἶπεν πορευομένου αὐτοῦ & οὐκ ἀναλαμβανομένου. & διὰ; τί καλοῦσιν οἱ Ἄγγελοι Γαλιλαίους τοὺς Αποστόλους.

149.

Cur dicitur: Eunte illo & non aſſumto? *Cur Angeli Apoſtolos Galilæos appellant?* Incipit (*fol.* 336. *pag.* 2.) καὶ ἀπενίζοντες ἦσαν, πορευομένου αὐτοῦ εἰς τ οὐρανόν, οὐκ ἔτι φησὶν ἀναλαμβανομένου λέγει, ἀλλὰ πορευομένου &c.

PN.

Τίνος ἐστὶν ἡ φωνὴ ἡ λέγουσα. τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τ δόξης.

150.

Cujuſnam eſt dictum illud: Quis eſt iſte Rex gloriæ? Incipit (*folio* 337.) ὅστερ ἡ γῆ θεασαμένη τ Σωτῆρα, δύναμιν ἔχοντα θεικὴν &c.

PNA.

Διὰ τί ὁ τ νηστείας χρόνος ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις ἀριθμεῖται.

151.

Cur Jejunii tempus quadraginta diebus conſtat? Incipit (*ibidem*) ζητοῦσί τινες τί δήποτε τ νηστείας χρόνος ἐν ἡμέραις ἡμῶν τεσσαράκοντα περιγράφεται.

PNB.

Τί λέγεται μαγνῆτις.

152.

Quid eſt, quod magnetem vocant? Incipit (*fol.* 338. *pag.* 2.) μαγνῆτις ὅπερ ἡράπτησας καλεῖται ἡ τ σίδηρον ἕλκουσα λίθος &c.

PNΓ.

Τίνα δεῖ καλεῖν τέκνα, & τίνα παιδία & τίνας υἱούς. & τί λέγει Πέτρος. ἔχομεν βεβαιότερον τ προφητικὸν λόγον.

153.

Quoſnam oportet vocare liberos, quos pueros, & quos filios, & quomodo ait Petrus: Habemus firmiorem propheticum ſermonem? Incipit (*folio* 339. *pag.* 2.) τέλεια ταῦτα ἐστὶν οἷς τὸ ἀνθρώπινον τελειοῦται. κάθαρσις ἁμαρτημάτων. πίστις δ σεβὴς & ἀδίσακτος &c.

PNΔ.

Τί λέγει ὁ Απόστολος περίψημα.

154.

Quid vocat Apoſtolus peripſema? Incipit (*folio* 341.) τὸ περίψημα δύναται μὲν ὅτως ἁπλῶς νυνὶ σημαίνει τὸ ἐν ἀτιμίᾳ &c.

PNE.

Πόσας ἀρχὰς δεῖ νοεῖν ἡμᾶς τοῦ ἑνὶ αὐτοῦ & ποίας.

155.

Quæ & qualia anni principia noſſe debemus? Incipit (*folio* 343. *pagina* 2.) ἢ ὅσα & οἷα γῆς τὸ δῶρο παρατείνασα Ρώμη. & τὸ κράτος δείξασα &c.

PNς.

Πῶς οὐκ ἐστιν ἐναντίον τὸ λέγειν. ἐάν τις σε ῥαπίσῃ ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα. στρέψον αὐτῷ & τ ἄλλω πρὸς τό. εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις.

156.

Quomodo non ſibi repugnant hæc: Si quis te percuſſerit in maxillam dexteram, verte illi & aliam: &: ſi autem bene, quid me cædis? Incipit (*folio* 345.) πολιτείας ἡμέρᾳ & ἀσφαλείᾳ κρηπίδα πηγνὺς ὁ Σωτὴρ, ἐάν τις σε ῥαπίσῃ &c.

PNZ. Διὰ

Digitized by Google

PNZ.

Διὰ τί ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ Παῦλος ὁ Απόστολος προτάττει τὸ ἴδιον ὄνομα.

157.

Cur in epistolis Paullus nomen suum præmittit? Incipit (*folio* 349.) προτάττει τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ Παῦλος ὁ θεῖος τὸ ὄνομα &c.

PNH.

Διὰ τί ὁμολογηταὶ καλοῦνται οἱ περὶ Σαμωνᾶν.

158.

Cur confessores vocantur, qui cum Samona? Incipit (*folio* 353. *pagina* 2.) ὁμολογηταὶ δ' ἂν οἱ περὶ γνείαν μάρτυρες καλοῖντο. ὑχ' ὅτι τ Χεισὰν ἐν σαδίῳ διωμολογήσαντο &c.

PNΘ.

Πόσαι Σίβυλλαι γεγόνασιν.

159.

Quot fuere Sibyllæ? Incipit (*fol.* 354.) Σίβυλλαι μὲν γεγόνασι δέκα, ὧν πρώτη ὄνομα Σαβαήθη. Χαλδαίαν δέ φασιν αὐτὴν οἱ παλαιοὶ λόγοι &c.

PΞ.

Τί ἐστιν ἡ ἀσάφεια τῆς γραφῆς.

160.

Quid est obscuritas scripturarum? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) ἡ ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἀσάφεια, πολλὰς ἔχει τὰς αἰτίας. πρῶτον μέν, ὅτι πᾶσα γλῶσσα εἰς ἑτέραν μετατιθεμένη &c.

PΞA.

Τῷ αὐτῷ ἐμφατικώτερον.

161.

De eodem argumento clarius, & fusius. Incipit (*fol.* 355. *pag.* 2.) μία μὲν αἰτία τῆς ἀσαφείας ἐστὶ τῶν παλαιῶν γραμμάτων &c.

PΞB.

Διὰ τί ὁ Χριστὸς τῆς Μαγδαλήνης προσιούσης μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀπεκρίθη μή μου ἅπτου.

161.

Quare Christus accedenti Magdalenæ post resurrectionem respondit: Noli me tangere? Incipit (*folio* 357.) ὅπερ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν τῇ Μαγδαλινῇ Μαρία προσιούσῃ φησί· μή μου ἅπτου. οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τ Πατέρα μου &c.

PΞΓ.

Τί ἐστι τὸ ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος.

163.

Quid est illud: Factus est sudor ejus tanquam guttæ sanguinis? Incipit (*fol.* 359.) παροιμία λέγεται, ἐπὶ τῶν σφόδρα λυπουμένων & ἀγωνιώντων &c.

PΞΔ.

Ὁ ἐμβλέψας γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ πότε πέρ δεῖ νοεῖν.

164.

Quomodo intelligendum est: Qui respexerit mulierem ad concupiscendum eam, jam mœchatus est eam in corde suo? Incipit (*fol.* 360.) πολλὰ μὲν εἰπεῖν ἔχων, δι' ὧν ἔστι σοι σαφῶς ἐπιγνῶναι, ὡς ὑχὶ βαρὺς ὐδὲ ἀδιώατος &c.

PΞE.

Ποίας αἱρέσεως ἦν Ευσέβιος ὁ Παμφίλου.

165.

In qua hæresi fuit Eusebius Pamphili? Incipit (*fol.* 362. *pag.* 2.) Εὐσέβιος ὁ τοῦ Παμφίλου. εἴτε δῆλος, εἴτε σιωπήσης, ὅτι μὲν ἀρειανισμῷ &c.

ΓΞς.

Τί ἐστιν ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν.

166.

Quid est. Qui autem minimus est in regno cœlorum, major est illo? Incipit (*fol.* 263.) τὸ περὶ τοῦ προδρόμου ἐν ἐπαίνῳ & κατ' ἐρώτησιν εἰρημένον &c.

PΞZ.

Εἰ πανταχοῦ τὸ θεῖον, πῶς διαβολὴ τοῦ μυστηίου καὶ γυναικὸς μήτρα παρεῖναι. ναί φησιν παρεῖναι μὲν γαστρὸς γυναικὸς ὃ ὡς καὶ πανταχοῦ ὐδὲ μία διαβολή. σαρκωθῆναι δὲ Θεὸν ἐξ αὐτῆς πῶς οἷόν τε ἐστιν.

167.

Si Deus est ubique, quomodo calumnia fit mysterio, in mulieris vulva adesse? Etiam, inquit, quod in mulieris vulva adsit eo modo, quo ubique præsens est, nulla calumnia; carnem autem ex ipsa Deum suscipere qua ratione fieri potest? Incipit (*fol.* 369. *pag.* 2.) ὑχὶν ὧ βέλτιστε. χ' αὐτὸς τ κατὰ τοῦ μυστηίου διαβολῆς &c.

ΠΞH.

Digitized by Google

ΡΞΗ.

Πόθεν παραγέγωνας ἐν τῷ Ιὼβ.

168.

Unde venis? *In Job.* Incipit (*fol.* 370. *pag.* 2.) ὐχ' ἁπλῶς ὡς ἄντις οἰηθείη ἡ φωνὴ ἐρωτήσεως, μόνον προβάλλεται τύπον Ὅc.

ΡΞΘ.

Πῶς διλογήσας τὺς παῖδας ὁ Ιακὼβ λέγεται, ἐν οἷς ἐπαρασάμενος.

169.

Quomodo benedicere filiis dicitur Jacob, cum nonnullis potius maledicat? Incipit (*ibidem*) ὅτε ἀραὶ εἰσιν ὅτε διλογίαι, ἀλλὰ προρρήσεις, οἱ πελιταῖοι τῦ πατριάρχυ λόγοι Ὅc.

ΡΟ.

Τιὼ σκιωιὼ δὲ τὰ ἐν αὐτῇ τί δήποτε γενέσθαι προσέταξεν.

170.

Cur præcepit Deus fieri tabernaculum, & omnia, quæ in ipso erant? Incipit (*fol.* 374. *pagina* 2.) αὐτὸς ὁ Θεὸς τ αἰτίαν δεδήλωκεν. δὲ ποιήσεις γάρ μοι φησὶν ἁγίασμα, δὲ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν Ὅc.

ΡΟΑ.

Πῶς νοητέον τὸ διφράνθεπε ἔθνη μ τῦ λαῦ αὐτῦ, δὲ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτῦ.

171.

Quomodo intelligi debet illud: Lætamini gentes cum populo ejus, & invalescant ipsi omnes Angeli Dei? Incipit (*fol.* 377. *pag.* 2.) καὶ ὀξ Ιυδαίων πολλαὶ μυριάδες ἐπίσευσαν τῷ δεσπότῃ Χριστῷ. καὶ τὸ πλεῖσον τ κατὰ τ οἰκυμένιν ἐθνῶν Ὅc.

ΡΟΒ.

Περὶ χρήσεων τ ἔξω ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γραφῇ διεισκομένων.

172.

De locis exterorum, quæ apud nos in Scriptura inveniuntur; Incipit (*fol.* 378. *pag.* 2.) Ιύδας μὲν ὤν ὁ Απόστολος ἐν τῇ αὐτῦ ἐπιστολῇ, ἐκ τῶν λεγομένων ἀποκρύφων Μωσέως Ὅc.

ΡΟΓ.

Πόσαι ἐκδόσεις γεγόνασι τ γραφῆς.

173.

Quot editiones Scripturæ factæ sint. Incipit (*fol.* 379.) πρώτη ἡ τ ἑβδομήκοντα δύο ἑρμιλωτῶν. ὕστι Εβραῖοι ὄντες Ὅc.

ΡΟΔ.

Τί ἰδόντες οἱ ποιμένες διεγνώρησαν περὶ τῦ λαληθέντος αὐτοῖς παιδίυ.

174.

Quo lumine ducti pastores intellexerunt loquentem ad eos puerum? Incipit (*folio* 380.) αὐτοψία τὰ διαγγελισμένα λαβόντες. δὲ τῷ θαύματι τ ἀληθείας κατεχόμενοι Ὅc.

ΡΟΕ.

Ἆρα ἱερεὺς ἰῶ ὁ Συμεὼν ὁ τ Κύριον ἡμῶν Ιησῦν Χριστὸν δεξάμενος ἐν ἀγκάλαις.

175.

Num sacerdos erat Simeon, qui Dominum nostrum Jesum Christum ulnis complexus est? Incipit (*fol.* 381.) ὐκ ἰῶ ἱερεὺς ὁ Συμεών. τ δὲ ἱερέων ταῖς ἀρεταῖς πολλὰ προεῖχε Ὅc.

ΡΟς.

Τί ἐσιν κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ισραὴλ, δὲ σημεῖον ἀντιλεγόμενον καὶ ἐξῆς.

176.

Quid significat: Hic positus est in ruinam & resurrectionem multorum in Israel, & signum, cui contradicetur &c. Incipit (*folio* 383.) ἐπειδὴ δὲ τ ὑπολοίπων τ λύσιν τάχος ἐπεζήτησας Ὅc.

ΡΟΖ.

Τί ἐσι καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον δὲ σῦ τ ψυχιὼ διελεύσεται ῥομφαῖα καὶ ἐξῆς.

177.

Quid est: Et in signum, cui contradicetur: & tuam ipsius animam pertransibit gladius? Incipit (*ibidem*) τ αἰτίαν δι' ἰῶ ἡ πτῶσις δὲ ἡ ἀνάστασις εἴρεται παραδηλοῖ Ὅc.

ΡΟΗ.

Διὰ τί τιὼ Μαρίαν Μαγδαληνὴν ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια, ἐκλέγεται ὁ Κύριος.

178.

Cur eligit Dominus Mariam Magdalenam, a qua septem dæmonia ejecerat? Incipit (*fol.* 385. *pag.* 2.) τ ἕβδομον ἀριθμὸν καὶ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἐπὶ τῆς κακίας

Digitized by Google

καπίας, διείσκομβυ τιῶ γραφιῶ Ὅc.

ΡΟΘ.

Τί ἐςι τὸ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτῦ ϗ λαλῶ.

179.

Quid eſt illud: Ego ex me non loquor? Incipit (*folio* 386. *pagina* 2.) οἱ ψαδόχειροι, ἀφ' ἑαυτῶν ἐλάλυν, ὄκ ἐκ νόμυ ὄκ ἐκ προφητῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰδίας γνώμης Ὅc.

ΡΠ.

Πῶς βραχίονα Κυείυ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης τ̃ οἰκονομίαν διαλαμβάνει.

180.

Cur Theologus Johannes providentiam per Dei brachium intelligi vult? Incipit (*folio* 387. *pagina* 2.) ὅτι ὁ Θεολόγος Ἰωάννης, τ̃ βραχίονα εἰς τ̃ οἰκονομίαν ἐκλαμβάνων τῦ Σωτῆρος ἐ τ̃ αὐτῦ θεότητα Ὅc.

ΡΠΑ.

Τί δηλοῖ ϗ αὕτη ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τ̃ δυλείας, ἐ ἔξῆς.

181.

Quid ſonant illa verba: Et ipſa creatura liberabitur a ſervitute? Incipit (*folio* 388.) ἐδύλευσεν ἡ κτίσις τῷ ἀνθρώπῳ. ὐχ' ὡς ἀξίῳ, ἥλιος ϗ σελήνη, λῶ ϗ ὑπόδικος Ὅc.

ΡΠΒ.

Τί ἐςι πρωτότοκος πάσης κτίσεως.

182.

Quid eſt primogenitus omnis creaturæ? Incipit (*folio* 392.) ὅτι τῦ θείυ Παύλυ εἰπόντος, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, οἱ αἱρετικοὶ φησὶν Ὅc.

ΡΠΓ.

Τί ἐςι δέησις ϗ τί προσευχή.

183.

Quid eſt ſupplicatio, & quid oratio? Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) ὅτι φησὶ δέησις μὲν λέγεται, ὅταν τις τ̃ Θεὸν ἀξιοῖ εἰς πρᾶγμα Ὅc.

ΡΠΔ.

Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ ἐυαγγέλιον, δημοσιώη γὰρ Θεῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται, τί ἐςιν.

184.

Non enim erubeſco Evangelium, juſtitia enim Dei in ipſo abſconditur: *Quid inde ſignificatur*? Incipit (*fol.* 393.) ὅτι φησὶν ὁ Παῦλος, ὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ ἐυαγγέλιον Ὅc.

ΡΠΕ.

Πῶς πρεσβευτὴς ἦλθεν ὁ Χριςὸς παρὰ τῦ Πατρός.

185.

Quomodo legatus venit Chriſtus a Patre? Incipit (*folio* 395. *pag.* 2.) ὅτι ἦλθεν φησὶ παρὰ τῦ Πατρὸς ὁ Χριςὸς πρεσβευτὴς πρὸς τὺς ἀνθρώπυς Ὅc.

ΡΠς.

Τί ἐςιν, εἰ τίς ἐν Χριςῷ καινὴ κτίσις, τὰ ἀρχαῖα παρῆλθον, ἰδὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα.

186.

Quid eſt: Si qua in Chriſto nova creatura, vetera tranſierunt, ecce nova fecit omnia? Incipit (*folio* 396.) ὅτι φασίν οἱ Ἑλληνισταὶ, καὶ τὸ Ἰυδαΐζον τί κομπάζει Παῦλος λέγων. ἰδὺ Ὅc.

ΡΠΖ.

Διὰ τί ὁ Απόςολος ὅταν περὶ Χριςῦ διαλέγεται θανάτυ, καλεῖ τ̃ ἐκείνυ θάνατον, ὅταν δὲ περὶ ἡμῶν, κοίμησιν.

187.

Cur Apoſtolus de Chriſto loquens, mortem ejus mortis nomine vocat, noſtram vero dormitionem appellat? Incipit (*fol.* 397.) τί δήποτε, ὅταν μὲν περὶ τῦ Χριςῦ διαλέγεται Παῦλος, θάνατον καλεῖ Ὅc.

ΡΠΗ.

Διὰ τί ἀφεὶς τ̃ ὅρασιν Ησαΐας, περὶ ὐρανῦ ϗ γῆς διαλαμβάνει.

188.

Quare viſionem dimittens Iſajas, de cœlo, terraque diſſerit? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) εἶπε τ̃ ὅρασιν λῶ εἶδεν, ὁ δὲ λέγει ἄκυε ὐρανὲ ϗ ἐνωτίζυ ἡ γῆ Ὅc.

ΡΠΘ.

Τίς ἡ παραβολὴ τῦ τ̃ πατρικλῶ ὐσίαν λαβόντος, ἐ εἰς χώραν ἀποδημήσαντος μακράν.

189.

Quænam eſt parabola illius, qui paterna ſubſtantia accepta in longinquam regionem abiit? Incipit (*fol.* 398. *pag.* 2.) ὅτι τὸ τάγμα τῶν δικαίων ὐ βύλεται εἰς ἑαυτὸν ἁρπάσαι τιῶ ἀξυσίαν τῶν κτισμάτων Ὅc.

Digitized by Google

Pϛ.

Περὶ τοῦ δράκοντος τοῦ διαβόλου.

190.

De dracone diabolo. Incipit (*fol.* 399.) ὅτι δράκοντα πολλάκις ἡ γραφὴ καλεῖ τὸν διαβόλον &c.

PϛA.

Τί δηλοῖ τὸ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον.

191.

Quid significat; Et non cognovit eam, donec pareret filium suum primogenitum. Incipit (*ibidem*) ὁ ἀσπασμὸς ἄνωθεν, ἡ σύλληψις ἄπορος, ἡ κύησις ἄφραστος &c.

PϛB.

Περὶ προνοίας.

192.

De providentia. Incipit (*fol.* 400.) εἰ μηδεὶς τῶν ἀδικούντων, καὶ ὅλως ἁμαρτανόντων &c.

PϛΓ.

Περὶ Τελείου.

193.

De Trinitate. Incipit (*folio* 402. *pagina* 2.) ἡ τοῦ Τελείου σύγχυσις, ἀναίρεσιν τῶν προσώπων ποιεῖ. ἡ δὲ τοῦ οὐσίας διαίρεσις &c.

PϛΔ.

Πῶς δεῖ νοεῖν τὸ παρὰ τῷ Ἰὼβ ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα καθ' ἣν τὰς μητρικὰς ὠδῖνας λύων ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἑξῆς.

194.

Quomodo intelligendum est illud Job: Maledicta dies, in qua materno ex utero prodiens homo &c. Incipit (*ibidem*) καταρᾶται τὴν ἡμέραν αὐτῷ τῆς γενέσεως ὁ Ἰὼβ. τάχα ἄλλα &c.

PϛE.

Τί ἐστι τὸ κατ' ἐμαυτῷ ὤμοσα λέγει Κύριος.

195.

Quid est illud: Per me metipsum juravi, dicit Dominus? Incipit (*folio* 404.) κατ' ἐμαυτῷ ὤμοσα λέγει Κύριος. ἐν τῷ λαβεῖν ἐστιν &c.

Pϛ.

Τί ἐστι καὶ σὺ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,

196.

Quid est: Et tuam ipsius animam pertransibit gladius? Incipit (*fol. eod. pagina* 2.) ἡ παναγίας καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἡ ψυχὴ ῥομφαίᾳ διῆλθε &c.

PϛZ.

Τί ἐστι μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων ἵνα μὴ κριθῆτε.

197.

Quid est: Nolite ingemiscere in alterutrum, ut non judicemini? Incipit (*folio* 405.) μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων ἵνα μὴ κριθῆτε &c.

PϛH.

Τί ἐστι μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες.

198.

Quid est: Adulteri & adulteræ? Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) τὴν πρὸς τὰ πάθη τῶν ἁμαρτημάτων ῥοπὴν ὁ Ἀπόστολος εἰς δύο τέμνει διαφοράς &c.

PϛΘ.

Τί δηλοῖ τὸ τοῦ Ἀποστόλου ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, ὡς ἐλευθέροι.

199.

Quid significat Apostolicum dictum: Subjecti estote omni humanæ creaturæ propter Dominum, ut liberi? Incipit (*fol.* 406.) τοῦτο δὴ τὸ ῥητὸν τοῖς ἀνωτέροις συνάπτεται, οἷον ὑποτάγη τῇ πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει &c.

Σ.

Περὶ θεολογίας ζητήματα τῷ αὐτῷ.

200.

De Theologia quæstiones ad eumdem. Incipit (*folio* 408.) ἄῤῥητον μὲν τὸ θεῖον ὥσπερ καὶ ἄληπτον. διότι μηδ' ἔστιν &c.

ΣA.

Διὰ τί μεχρὶ Τελείου τὸ θεῖον προάγεται καὶ ὅτε ἐντὸς γράφεται εἶτα τορρωτέρω παρατείνεται.

201.

Cur ad Trinitatem usque divinitas pertingit, nec intra circumscribitur, nec ultra producitur? Incipit (*folio* 410.) ὁ μὲν ἐν ἀπορρήτοις λόγοις καὶ μυχῶν τὸν ἐν ἐσόπτροις καὶ αἰνίγμασι γνῶσιν &c.

ΣB.

Πῶς λέγομεν ἓν καὶ τρία τὸ Θεῖον.

202. *Quo-*

Digitized by Google

202.

Quomodo dicimus unum & trinum Deum? Incipit (*folio* 413. *pag.* 2.) ἕν δὲ τεία τὸ θεῖον θεολογοῦμεν. τὸ ἕν δὲ καὶ τὰ τεία ἐπὶ τ ὑπερφυοῦς ταύτης θεαρχίας &c.

ΣΓ.

Περὶ τ αὐτῶν τῷ. αὐτῷ.

203.

De eodem argumento ad eumdem. Incipit (*fol.* 414. *pagina* 2.) τὸ ἕν καὶ τὰ τεία ἐπὶ τ θεαρχικῆς θεολογούμενα φύσεως οὐκ ἀριθμός ἐστι κυρίως &c.

ΣΔ.

Τῷ αὐτῷ περὶ τ αὐτῶν.

204.

De eodem rursus ad eumdem. Incipit (*folio* 415.) εἰ ὁ θεὸς δὲ ἡ θεότης ἐν πᾶσι τοῖς ὅσι δὲ διὰ πάντων, τί θαυμαστὸν εἰ καὶ ἐν ἀνθρώποις &c.

ΣΕ.

Πῶς ἐστι δυνατὸν ὅλως ἐννοεῖν τὸ θεῖον σαρκωθῆναι.

205.

Quomodo intelligi potest omnino Dei incarnatio? Incipit (*folio eodem pag.* 2.) Θεοῦ μὲν οὐδὴ θείας ἐλλάμψεως, οὐδένα τοσοῦτον κεκενωμένον εἶναι &c.

Σς.

Διὰ τί Θεὸς ἐσαρκώθη.

206.

Quare incarnatus est Deus. Incipit (*fol.* 416. *pag.* 2.) ἐπειδὴ. λίαν ὀλίγων ἐστὶ διὰ νοῦ δὲ θεωρίας εἰς φαντασίαν ἀνελθεῖν &c.

ΣΖ.

Διὰ τί ὁ Υἱὸς ἐσαρκώθη, καὶ οὐχ' ἑτέρα τ Τελάδος ὑπόστασις.

207.

Cur Filius humanitatem assumpsit, non vero alia Trinitatis hypostasis? Incipit (*folio* 417.) τί δήποτε ὁ Υἱὸς, δὲ οὐχ' ἑτέρα τ ἁγίας Τελάδος ὑπόστασις τ ἡμετέραν ἀναλαβὼν ἐσαρκώθη φύσιν &c.

ΣΗ.

Διὰ τί ὁμοφυοῦς δὲ ἰσοτίμου τ Τελάδος κηρυττομένης, ὁ μὲν πατὴρ λέγεται διὰ τοῦ Υἱοῦ δὲ διὰ τοῦ Πνεύματος δημιουργεῖν, οὐκ ἔμπαλιν δε'.

208.

Cur quum æqualis natura, & dignitas Trinitatis asseratur, Pater quidem per Filium, & per Spiritum creare dicitur, non autem vicissim? Incipit (*fol.* 419. *pag.* 2.) εἰς ἀποστολὰς τινές φασίν ἐνίους ὑπάγεσθαι. τίνος χάριν τ ὑπεραγίας Τελάδος &c.

ΣΘ.

Διὰ τί πνεῦμα μὲν Πατρὸς δὲ πνεῦμα Υἱοῦ ἱερολογοῦμεν.. οὐκ ἔτι δὲ Πατρὶ Πνεύματος, οὐδὲ Υἱὸν ἀποδίδοσθαι σωζομολογοῦμεν.

209.

Cur Spiritum quidem Patris, & Spiritum Filii dicimus, non autem Patrem Spiritus, vel Filium dari confitemur? Incipit (*fol.* 422.) ἡ ὑπεράρχιος καὶ ὑπέρθεος τ θεαρχικῶν ὑποστάσεων θεότης, τὰ πλῆσα μὲν ὥσπερ τῷ ἀκαταλήπτῳ &c.

ΣΙ.

Τί δήποτε Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος ὁμοσίου τε καὶ ὁμοταγοῦς, κατάγε δυνάμιν δὲ βουλὴ καὶ κυριότητα πεφυκότων, ἐν τῇ σωαριθμήσει τὴν πρώτην τάξιν ὁ Πατὴρ ἐπέχει.

210.

Quare cum Pater & Filius & Spiritus sanctus consubstantiales sint, & æquales potestate, consilio, & dominatione, in enumerando tamen primas Patri damus? Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) ἄλλος μὲν ἂν ἄντις ἴσως θεολογικωτέρας ἐποχούμενος ἐννοίας &c.

ΣΙΑ.

Διὰ τί τοῦ γένους ἡ ἀνάρθωσις, οὐχὶ διὰ τινος τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων, ἢ διὰ ἀνθρώπου ψιλοῦ, ἀλλὰ διὰ τ τοῦ Λόγου κενώσεως γέγονεν.

211.

Cur hominum reparatio non ab incorporea quadam potentia, aut ab exili homine, sed per Verbi emissionem facta est? Incipit (*fol.* 426. *pagina* 2.) ζητοῦντας οἶδα τινάς τ φιλολόγων, διὰ τί μὴ τοῦ κοινοῦ πτώματος διόρθωσις &c.

ΣΙΒ.

Τί δήποτε κατὰ τ μέλλοντα αἰῶνα κριτὴς μόνος καθήσεται ὁ Υἱὸς.

212.

Cur in futuro sæculo Filius tantum judicaturus sedebit? Incipit (*folio* 429. *pagina* 2.) πᾶσα μὲν δημιουργία δὲ πᾶσα πρᾶξις,

Digitized by Google

πραξις, ἰῶ ἐνεργεῖν λέγεται μία τ ὑποστάσεων τ θεαρχικῶν &c.

ΣΙΓ.

Τῷ αὐτῷ περὶ τ ἐπὶ Χριστὸν δύο φύσεων.

213.

Ad eumdem de duabus in Chriſto naturis. Incipit (*fol.* 430. *pag.* 2.) ὥσπερ ἐπὶ τ θεολογίας, ἓ τὸ τρεῖς ὁμολογεῖν ὑσίας πολύθεον &c.

ΣΙΔ.

Τῷ αὐτῷ περὶ τ δύο τῦ Χριστῦ φύσεων ἐν μιᾷ ὑποστάσει.

214.

Ad eumdem de duabus Chriſti naturis in una hypoſtaſi. Incipit (*ibidem*) ὥσπερ Νεστόριος τ θολερῶν ῥαμάτων πάσας τῦ Σαμοσατέως Παύλυ &c.

ΣΙΕ.

Τῷ αὐτῷ περὶ τ ἐπὶ Χριστὸν δύο θεληματων καὶ ἐνεργειῶν.

215.

Ad eumdem de duabus in Chriſto voluntatibus, & operationibus. Incipit (*fol.* 431.) εἰ μία φύσις ἐπὶ Χριστὸν ἐγνώριζετο, ἓν ἂν καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἐπήγαζεν θέλημα &c.

ΣΙς.

Τῷ αὐτῷ περὶ εἰκόνων.

216.

Ad eumdem de imaginibus. Incipit (*ibidem*) Ἕλλωες τ Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν εἰκονίζειν ὅτι μηδὲ θεόζυσιν ἃ ἂν ἔχονται &c.

ΣΙΖ.

Τῷ αὐτῷ περὶ εἰκόνων ἕτερον.

217.

Ad eumdem rurſus de imaginibus. Incipit (*ibidem*) Σίμων ὁ μάγος καὶ Καρποκρας ἐβαπτίσαντο, διὰ τῦτο καὶ εἰκόνα Χριστῦ περιέφερον &c.

ΣΙΗ.

Τῷ αὐτῷ περὶ μαχομένων ῥητῶν.

218.

Ad eumdem de dictis invicem pugnantibus. Incipit (*ibidem*) πώλησόν σε τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς. βαρύ νομίζεις ἓ δυσβέσακτον τὸ ἐπίταγμα &c.

ΣΙΘ.

Τί ἐστι τὸ οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἀλλὰ πληρῶσαι; ἓ διὰ τί ἐλθόσης τ χάριτος ὁ νόμος ὑπεχώρησεν.

219.

Quid ſignificat illud: Non veni ſolvere legem, ſed adimplere? *Cur vero adveniente gratia lex ceſſavit?* Incipit (*folio* 432.) οὐκ. ἐστιν ἐναντίον. ἀσράσιν ἥλιος, οὐδὲ τῇ νυκτί ἡ ἡμέρα. οὐδὲ πυρὸς &c.

ΣΚ.

Τῦ Κυρίυ λέγοντος, μὴ βάλλετε τοὺς Μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τ χοίρων, καὶ ἑξῆς. πῶς διδάσκει τοὺς ἀπίσους.

220.

Cum Dominus dixerit: Nolite projicere margaritas veſtras ante porcos &c. *Quomodo poſtea infidelibus doctrinam præbet?* Incipit (*folio* 433. *pag.* 2.) ἅγια καὶ μαργαρίται, ὅπ τῦ θείυ κηρύγματος λόγος, ἓ τὸ δεσποτικὸν ἓ ἄχραντον χρηματίζει σῶμα &c.

ΣΚΑ.

Πῶς δεῖ κρίνειν τὰ κατὰ τὸν βίον συμβαίνοντα.

221.

Quomodo inſtituendum eſt de iis judicium, quæ in vitæ hujus curriculo contingunt? Incipit (*fol.* 436.) ὑπέχυσί τινες τ ἀδικημάτων, δίκας ἐν τῷ βίῳ. ἔχεις ἐναργεσάτην ἀπόδειξιν &c.

ΣΚΒ.

Πῶς οἱ Ἀπόσολοι ἰδιῶται ὄντες ῥητόρων πάντων κατεκράτησαν.

222.

Quomodo Apoſtoli cum eſſent illiterati, oratores omnes ſuperarunt? Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) εἰ νῦς μὲν γραμμάτων. νῦ δὲ ἓ θεῖα χάρις ἀσυγκρίτῳ μέτρῳ πλεονεκτεῖ &c.

ΣΚΓ.

Διὰ τί Παῦλος Ἀθηναίοις διαλεγόμενος, ἀπὸ τ ἰδίων ἐπιγραμμάτων αὐτοῖς διαλέγεται.

223.

Cur Paulus cum Athenienſibus diſputans, e propriis ipſorum epigrammatibus argumenta deducit? Incipit (*ibidem*) τοὺς μὲν ἄλλυς εἰκὸς ἦν ἀπορεῖν. τί δήποτε ὁ θεοσέβιος Παῦλος &c.

ΣΚΔ. Διὰ

Digitized by Google

ΣΚΔ.

Διὰ τί ἡ προφητεία τοῖς τ ἀσαφείας τρόποις σωεσκίασθαι.

224.

Quare prophetia obſcuris ſemper modis involuta proponitur? Incipit (*fol.* 437.) πυθομένῳ σοι τί δήποτε ἡ προφητεία τοῖς τ ἀσαφείας τρόποις σωεσκίασθαι &c.

ΣΚΕ.

Περὶ διαμορφώσεως, & χαρακτῆρος τῶν ἁγίων εἰκόνων.

225.

De forma, & charactere ſacrarum imaginum. Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) προτείνουσιν ἔφης τῶν εἰκονομάχων ὅσοι θρασύτεροι &c.

ΣΚϛ.

Διὰ τί σκιὰ ἡμὴν ὄναρ ἡμὴν καὶ πνὸς ἀνθρώπινος βίος ὀνομάζεται.

226.

Cur umbra, ſomnium, & fumus appellari ſolet humana vita? Incipit (*folio* 439.) ὁ καταῤῥητορεύσας τ ἡμετέρας ἀπειλείας, ἡ θεία χαφὴ σκιὰν & ὄναρ &c.

ΣΚΖ.

Τί σημαίνει τὸ θὲς τ χεῖρά σου ὑπὸ τ μηρόν μου.

227.

Quid ſignificat illud: Pone manum tuam ſub femur meum. Incipit (*fol.* 440.) θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τ μηρόν μου ὁ πατριάρχης Αβραάμ, δύο ταῦτα παραδηλῶν &c.

ΣΚΗ.

Τί ἐστι τὸ παρὰ Μάρκον εἰρημένον. ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, καὶ τὸ ὕπνω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε, καὶ ἐξῆς, καὶ ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε.

228.

Quid, quod ait Marcus: Videte, cavete a fermento Phariſæorum, & *illud*: nondum cognoſcitis, neque intelligitis, & oculos habentes non videtis? Incipit (*fol.* 441.) τί θαυμάζεις λίαν τὴν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις τῶν μαθητῶν πώρωσιν, καὶ λέγεις &c.

ΣΚΘ.

Τῷ αὐτῷ ἀποροῦντι & αὐτοὶ οὐ συνίεσαν, & ἐπὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν.

229.

Ad eumdem dubitantem de illa ſententia: Et ipſi non intellexerunt, eratque verbum hoc abſconditum eis. Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) ἀπορεῖς πάλιν & διερωτᾷς, πῶς τοῦ δεσπότου &c.

ΣΛ.

Τί ἐστι τὸ δυνάται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Αβραάμ.

230.

Quid eſt: Poteſt Deus ex lapidibus iſtis ſuſcitare filios Abrahæ? Incipit (*folio* 442.) τὸ δυνάται ὁ Θεὸς & ἐκ τ λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Αβραάμ οἱ μὲν πρὸ ἡμῶν &c.

ΣΛΑ.

Πῶς δυνατὸν μὴ ἀλῶναι ψεύδει τὸ θεῖον Απόστολον, Ιουδαῖον αὐτὸν καὶ Ρωμαῖον ὑποφηνάμενον. καὶ ποτε μὲν Ταρσὸν ἔχειν πατρίδα, ποτὲ δὲ ἐν τῇ Ρώμῃ γεννηθῆναι.

231.

Quomodo mendacii notam evadere poteſt Divinus Apoſtolus, qui ſe Judæum ſimul, ac Romanum, ac modo ſibi Patriam eſſe Tarſum, modo ſe Romæ natum dicit? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) ἤτε Ιουδαῖον, ἤτε Ρωμαῖον ἑαυτὸν εἰπὼν ὁ τ ἀληθείας μαθητὴς Παῦλος ἐψεύσατο &c.

ΣΛΒ.

Διὰ τί τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη.

232.

Cur velum templi ſciſſum eſt? Incipit (*fol.* 446.) ῥήγνυται τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ξύλῳ τοῦ δεσπότου κρεμαμένου &c.

ΣΛΓ.

Τὸ πᾶσα ἐπὶ τοῦ καθόλου λαμβανομένη. διὰ τί διέστειλεν. ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθῇ, καὶ ἐξῆς.

233.

Cum vox omnis de univerſis intelligenda ſit, cur diſtinxit poſtea, Blaſphemia autem in Spiritum ſanctum non remittetur &c. Incipit (*fol.* 447.) ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἐρμηνείαις, ἃς οἱ θεῖοι πατέρες ἡμῶν κατὰ πλείους ἢ τέσσαρας οἰμαι διανοίας &c.

ΣΛΔ.

Διὰ τί τ κεφαλὴν ἀλείφεσθαι & τὸ πρόσωπον νίπτεσθαι ὁ Χριστὸς ἐπέτρεψεν.

234. Cur

Digitized by Google

234.

Cur ungere caput, & faciem lavare præcepit Chriſtus? Incipit (*folio* 449.) ἐπειδὴ τὸ ἀλείφεσθαι τὴν κεφαλὴν, ⁊ τὸ νιπτεσθαι, τοῖς δύφρανομένοις &c.

ΣΛΕ.

Τί ἐστι τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου εἰρημένον. τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ⁊ τίνες οἱ ἀδελφοί μου.

235.

Quid eſt, quod inquit Dominus: Quæ eſt mater mea, & qui ſunt fratres mei? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) ὅπερ ἔφησεν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ὁ Σωτήρ. τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου. ⁊ τίνες &c.

ΣΛς.

Τί δηλοῖ τὸ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὰ ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.

236.

Quid ſignificat illud: Non ſum dignus ſolvere corrigiam calceamentorum ejus? Incipit (*fol.* 452. *pag.* 2.) τλῶ. τοῦ κήρυκος φωνλ', καθ' ἣν ἐκεῖνος ἐκήρυττεν, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι &c.

ΣΛΖ.

Περὶ διαφορᾶς εἰκόνων.

237.

De differentia imaginum. Incipit (*fol.* 454.) οὐδὲν λυμαίνεται τῇ εἰκόνι Χριστοῦ, τὸ λέγεσθαι τὸν Υἱὸν ἀληθινὸν εἰκόνα τοῦ Πατρός &c.

ΣΛΗ.

Πῶια δεῖ λέγειν ἐπὶ Χριστοῦ γνωμικὰ θελήματα. ⁊ ποῖον. ἐστι λέγειν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ἀνθρώπινον θέλημα ὑποστατικὸν, ⁊ ἕτερα.

238.

Quales in Chriſto dici debent deliberativæ voluntates, & quid eſt dicere in Chriſto humanam voluntatem hypoſtaticam? Incipit (*folio* 455. *pagina* 2.) ὁ περὶ τῶν γνωμικῶν θηλημάτων ἐπὶ Χριστοῦ λόγος πῆ μέν ἐστι χαλεπὸς &c.

ΣΛΘ.

Πῶς οὐκ ἔστιν ἐναντίον τὸ λαβεῖν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἐπὶ ματαίῳ, τῷ οὐ λήψει τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

239.

Quomodo non repugnat accipere nomen Domini Dei in vanum præcepto: Non accipies nomen Domini Dei in vanum. Incipit (*folio* 468.) λαμβάνεσι τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν ἐπὶ ματαίῳ. οἱ μὲν τῶν παλαιῶν, εἰδώλοις αὐτὸ περιχάπτοντες, ⁊ περιτιθέντες &c.

ΣΜ.

Τί ἐστι πνεῦμα Πύθωνος, ὃ οἱ πολλοὶ ἐγγαστρίμυθον ὀνομάζουσι.

240.

Quid eſt Pythonis ſpiritus, ventriloquus a multis appellatus? Incipit (*fol.* 469.) τὸ ἐμφωλεῦον τῇ ἀνθρωπίᾳ γαστρὶ πονηρὸν ⁊ ἄξιον &c.

ΣΜΑ.

Τί δηλοῖ τὸ τοῦ Ἀποστόλου ῥητὸν. ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον.

241.

Quid ſignificat illud Apoſtoli dictum: In quo omnes peccaverunt? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) τὸ ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον, ὅπερ Παῦλος μὲν ὁ θεῖος ἔφησεν &c.

ΔΜΒ.

Τί σημαίνει τὸ μὴ ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις ⁊ τίς ἡ γραφὴ αὐτοῦ.

242.

Quid ſignificat illud: Non jugum ducentes cum infidelibus, *& quomodo ſcribi debet?* Incipit (*folio* 470.) ὅπερ ἠρώτησας τί ἐστι μὴ ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις. διττὴν οἶμαι τὴν ἔννοιαν &c.

ΣΜΓ.

Τί σημαίνει τὸ ἐγκομβώσασθαι παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ, ἐν ταῖς καθολικαῖς ἐπιστολαῖς εἰρημένον.

243.

Quid ſignificat illud ἐγκομβώσασθαι inſinuare *ab Apoſtolo Petro in catholicis epiſtolis uſurpatum?* Incipit (*folio eodem pagina* 2.) θαυμάζω μάλιστα εἰ γάρ σοι γραμματικευομένῳ, ⁊ ταῖς τῶν ποιητῶν λεσχηνευόντι μελέταις &c.

ΣΜΔ.

Διὰ τί βοῶν ⁊ λεόντων ⁊ ἀετῶν ⁊ ἀνθρώπων μορφαῖς αἱ τῶν Χερουβὶμ ὄψεις τοῖς Προφήταις ἐδείκνυντο.

244.

Quare ſub boum, leonum, & aquilarum, hominumque forma ſe ſe prophetis con-

Digitized by Google

conſpiciendos præbebant Cherubini? Incipit (*folio* 471. *pag.* 2.) τί δήποτε διαπιωθήνη· βοῶν δὲ λεόντων, ἀετῶν δὲ &c.

ΣΜΕ.

Πῶς ἐςι λέγειν Θεὸν τ̀ Πατέρα. Θεὸν τ̀ Υἱὸν. Θεὸν τὸ Πνεῦμα. χ̀ μὴ εἰς ἀνάγκλω πεείσασθαι τρεῖς ἀνθ' ἑνὸς Θεὸς ὁμολογεῖν.

245.

Quomodo dici poteſt Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus ſanctus, quin neceſſe ſit tres pro uno Deos confiteri? Incipit (*fol.* 472.) ἐρωτᾶς πῶς ἐςι λέγειν, Θεὸν τ̀ Πατέρα, Θεὸν τ̀ Υἱὸν &c.

ΣΜς.

Εἰ μὲν ἰῶ ἄῤῥητον τὸ Θεῖον ὄνομα. πῶς ἐπέκειτο θάνατος τῷ φθεγξαμένῳ τ̀ ζημία.

246.

Si nomen Dei ineffabile erat, cur pœna mortis decreta fuit in eos, a quibus proferretur? Incipit (*folio* 473.) ὡς καλή σε ἡ ἀπορία, χάφεις γὰρ ὡς εἰ μὲν ἄῤῥητον τὸ ὄνομα &c.

ΣΜΖ.

Τί ἐςιν ὃ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις πφοεθυμήθην ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχει τ̀ δεῦρο ἵνα καρπόν τινα χῶ, χ̀ ἐξῆς.

247.

Quid eſt: Nolo vos ignorare fratres, quia ſæpe propoſui venire ad vos, & prohibitus ſum uſque adhuc, ut aliquem fructum habeam &c. Incipit (*folio eodem pagina* 2.) ὃ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ &c.

ΣΜΗ.

Τί δηλοῖ τὸ. ὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τ̀ ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα κ̀ δοξάσωσι τ̀ Πατέρα ὑμῶν τ̀ ἐν τοῖς ὐρανοῖς.

248.

Quid ſignificat: Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum, qui in Cœlis eſt? Incipit (*folio* 475. *pag.* 2.) τ̀ μακρᾶς σε μεμηχανομένης ἀπειλάς, ἁπλῶ καὶ σώφρονόν σοι παραχόμεθα τ̀ λύσιν &c.

ΣΜΘ.

Πρὸς τίνα λύσιν ἀναφέρεται ἡ τῦ Υἱῦ φωνὴ ἡ λέγυσα ὁ Πατήρ μυ μείζων μυ ἐςί.

249.

Quomodo ſolvi poteſt, ſeu explicari vox Filii dicentis. Pater major me eſt? Incipit (*folio* 476.) τ̀ ὁ Πατήρ μυ μείζων μυ ἐςὶ τῦ ἀγγελίυ φωνῶ, διαφόρως οἱ Πατέρες ἡμῶν ἐξεληφασι &c.

ΣΝ.

Πῶς ὐ μάχεται τὸ τῦ ἀγγελίυ ῥητὸν. τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῦ Πατρός μυ μοναὶ πολλαί εἰσι τῦ ἐὰν πορευθῶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον.

250.

Quomodo non pugnat Evangelicum dictum: In domo patris mei manſiones multæ ſunt, *cum altero*: Cum abiero, præparabo vobis locum? Incipit (*fol.* 477. *pag.* 2.) ὐ μάχεται κατὰ διανοιαν τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῦ Πατρός μυ μοναὶ πολλαὶ &c.

ΣΝΑ.

Διὰ τί ὁ Πέτρος ἐν τῷ καιρῷ τῦ πάθυς τῦ δεσποτικῦ πεειπίπτει ἀρνήσει.

251.

Quare Petrus paſſionis Dominicæ tempore lapſus eſt Chriſtum negando? Incipit (*folio* 478.) ὅπερ μαθεῖν ἐπερώτησας. ἔξεσί σοι κατοίγε διδασκαλίαν ἐπιςολῆς ἐνωτίζεσθαι &c.

ΣΝΒ.

Πῶς ὐκ ἐςιν ἐναντίον λέγειν. ἐγὼ ἐὰν μαρτυρῶ πεεὶ ἐμαυτῦ ἡ μαρτυρία μυ ὐκ ἐςιν ἀληθής. τῦ καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ πεεὶ ἐμαυτῦ ἡ μαρτυρία μυ ἀληθής ἐςιν.

252.

Quomodo non repugnat dictum illud: Si teſtimonium perhibeo de me ipſo, teſtimonium meum verum non eſt, *cum altera ſententia*. Etſi ego teſtimonium perhibeo de me ipſo, teſtimonium meum verum eſt. Incipit (*fol.* 479. *pag.* 2.) σωτομόν σοι τ̀ ἀπορίας τ̀ λύσιν ἐρῶ. τὸ μὲν ἐγὼ ἐὰν μαρτυρῶ πεεὶ ἐμαυτῦ &c.

ΣΝΓ.

Πῶς ὐκ ἐςιν ἐναντίον τ̀ δεσποτικῆς φωνῆς τῆς λεγύσης ὅπυ ἐγὼ ὑπάγω οἶδατε, κ̀

Digitized by Google

καὶ τὴν ὁδὸν οἴδαμεν. ἡ τῦ μαθητῦ. Κύριε οὐκ οἴδαμεν πῦ ὑπάγεις. καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν γνῶναι.

253.

Quomodo non adverſatur Domino dicenti: Quo ego vado, ſcitis, & viam noſtis, *vox diſcipuli*: Domine neſcimus, quo vadis, & quomodo poſſumus viam ſcire? Incipit (*folio* 430.) τῇ δεσποτικῇ φωνῇ τῇ λεγούσῃ, ὅπυ ὑπάγω ἐγὼ οἴδατε &c.

ΣΝΔ.

Διὰ τί μὴ πρὸ τῦ πεσεῖν τὸν Ιωσὴφ εἰς ἀπορίαν περὶ τῆς Παρθένυ, ὁ Ἄγγελος ἦλθε πρὸς αὐτόν.

254.

Cur Angelus ad Joſeph non venit, antequam dubium illi ſuboriretur de Virgine? Incipit (*fol.* 481.) ὅτε εἰς ἀπορίαν λογισμῶν κατέσχε ὁ Ιωσήφ, τότε ὁ Ἄγγελος ἐπέστη &c.

ΣΝΕ.

Τί ἐστι πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν. καὶ δότε πτωχοῖς καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα.

255.

Quid eſt: Vendite quæ poſſidetis, & date pauperibus, & facite vobis ſacculos, qui non veteraſcunt? Incipit (*folio* 482.) τὸν σὸν ἀπορίαν καὶ πικρότερον καὶ δριμύτερον οἶδα &c.

ΣΝϛ.

Τί δηλοῖ ἐφὼδ, καὶ πόσα τύτυ τὰ σημαινόμενα.

259.

Quid ſignificat Ephod, *& quot ipſius ſignificationes*? Incipit (*fol.* 490.) τὸ ἐφὼδ περὶ ὃ μαθεῖν ἐπεζήτησας, τοία σημαίνει ἐξ ὧν &c.

ΣΝΖ.

Πῶς οὐκ ἐστιν ἐναντίον ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμῦ καὶ ἑξῆς τῷ. ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλων.

257.

Quomodo non contradicit: Oculum pro oculo &c. *alteri dicto*. Si quis te percuſſerit in maxillam dexteram, verte illi & aliam? Incipit (*folio* 491.) οὐκ ἐστιν ἐναντίον ὡς ἔδοξέ τισι τῶν μὴ σοφρονούντων &c.

ΣΝΗ.

Διὰ τί τὸν Αβὲλ δίκαιον ὄντα πρὸ τῦ ἁμαρτηκότος Αδὰμ συνεχώρησεν ὁ Θεὸς εἰς θάνατον ἐλθεῖν.

258.

Cur Abelem juſtum ante Adam peccatorem voluit Deus mortis pœnam ſubire? Incipit (*ibidem*) ὁ μὲν ἀπορρητότερος καὶ βαθύτερος τῶν αἰτίας λόγος. ἀνείσθω Θεῷ &c.

ΣΝΘ.

Εἰ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ καὶ ὁ Υἱὸς ἐν τῷ Πατρί. πῶς τῦ Υἱῦ ἐνανθρωπήσαντος, ὁ συνανθρωπήσει καὶ ὁ Πατὴρ καὶ εἰ ἐν τῷ Υἱῷ θεότης ὅλη, πῶς τῦ Υἱῦ σαρκυμένυ, ἄσαρκος ὁ Πατὴρ μένει.

259.

Si Pater in Filio, & Filius in Patre, quomodo Filio humanam naturam aſſumente non ſimul aſſumit Pater, & ſi in Filio divinitas eſt tota, quomodo incarnato Filio ſine carne manet Pater? Incipit (*folio* 492.) τῶν προκειμένης ἀπορείας προηγήσασθε &c.

ΣΞ.

Τί ἐστι τὸ παρὰ τῦ Λυκᾶ εἰρημένον ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Αποσόλων γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε τὸ πλῆθος.

260.

Quid, quod inquit Lucas in actibus Apoſtolorum: Facta autem hac voce convenit multitudo? Incipit (*fol.* 493.) πότερον οἱ χλευάζοντες συνίεσαν λαλύντων γλώσσαις τῶν Αποσόλων &c.

ΣΞΑ.

Πόσα σημαινόμενά ἐστιν εἰρεῖν ἐν τῇ γραφῇ ἐπὶ τῦ Θεὸς φωνῆς.

261.

Quot ſignificata inveniuntur in Scripturis vocabuli hujus Deus? Incipit (*folio* 494.) τοία σημαινόμενα τῦ Θεὸς ὀνόματος, ὅσαγε εἰς μνήμην ἦκε τὴν ἡμὴν &c.

ΣΞΒ.

Πῶς ῥητόρων ἰδέαις αἱ τῦ Αποσόλυ ἐπισολαὶ σχηματίζονται, καὶ πῶς ἐκεῖνος ἰδιώτην αὐτὸν ἐκάλει.

252.

Cur oratorum forma epiſtolas Scripſit Apoſtolus & quomodo ipſe ſe idiotam vocat? Incipit (*folio* 497.) θαυμάζεις εἰ τοιαύταις ἰδέαις τῦ θείυ Παύλυ αἱ ἐπισολαὶ σχηματίζονται &c. ΣΞΓ.

Digitized by Google

ΣΞΓ.

Ζητήματα διάφορα τῆ Αποστόλῳ, διὰ εἴκοσι ϗ ἑπτὰ κεφαλαίων ἐπιλυόμενα.

263.

Quæstiones diversæ Apostoli XXVII. capitibus absolutæ. Initium ita se habet (*fol.* 505.) ἐπειδήπερ ϗ μόνον χαίρων ἀνομολογεῖς τ ἦτταν, ἀλλὰ ϗ εἰς ἑορτὴν ὠφελείας ἀναφέρεις Ὅτ.

ΣΞΔ.

Εἰ λῶ ἡ γῆ πῶς ἐγένετο. λέγει γάρ, ἡ δὲ γῆ λῶ.

264.

Si terra erat, quomodo facta est? Dicit enim: Terra autem erat. Incipit (*folio* 510.) ἠλίθιον τὸ ἐρώτημα ὁ γὰρ εἶπὼν ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς Ὅτ.

ΣΞΕ.

Εἰ τὸ φῶς ὁ Θεὸς ἐδημιούργησεν. οὐκ αὐτὸς τὸ σκότος ἐποίησεν. ἐναντία γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις.

265.

Si Deus lucem creavit, ipse tenebrarum auctor non est, hæc enim invicem contraria sunt. Incipit (*fol. eod. pag.* 2.) ἐναντία μὲν ἀλλήλοις, ἀλλ' ἀναγκαῖα τοῖς ἀνθρώποις ἀμφότερα Ὅτ.

ΣΞς.

Διὰ τί τὰ θηρία ϗ τὰ ἑρπετὰ πεποίηκεν ὁ Θεὸς.

266.

Cur feras, & reptilia fecit Deus? Incipit (*folio* 511.) δεῖται τὰ παιδία ἐκ μορμολυμίων, ϗ ἰμάντων ϗ ῥάβδων, ἐκ τοῖς μὲν αὐτὰ δεδιττόμεθα Ὅτ.

ΣΞΖ.

Τῷ νόμῳ μή ποτε θέντος, ὃς διαγορεύει, τιμᾶν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, πῶς ὁ Χὰμ ὡς πατραλοίας κεῖται.

267.

Nondum posita lege, qua jubemur patrem & matrem honore prosequi, quomodo Cham tanquam parricida judicatur? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) τῇ φύσει τὰς ἀναγκαίας νόμους ἐνέθηκεν ὁ Θεὸς Ὅτ.

ΣΝΗ.

Τί δή ποτε τῷ Χὰμ ἐπταικότος, ὁ ἐκείνου παῖς ἠράθη.

268.

Quare propter Chami peccatum, male-

dicitur illius infans? Incipit (*fol.* 512.) κοινῇ πάντες μετὰ τοῦ τῆ κατακλυσμῷ παῦλαν Ὅτ.

ΤΞΘ.

Πῶς Αβραὰμ πιστὸς ὀνομάζεται εἰρηκὼς τῷ Θεῷ. κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο, ὅτι κληρονομήσω αὐτοῦ.

269.

Quomodo Abraham fidelis vocatur, cum dixerit Deo: In quo cognoscam, quod possidebo eam? Incipit (*folio eodem pag.* 2.) τὸ κατὰ τί γνώσομαι, οὐκ ἀπιστοῦντος ἐστὶν. ἀλλὰ μαθεῖν ποθοῦντος Ὅτ.

ΣΟ.

Τί δηλοῖ τὸ τ βάτου καίεσθαι, ϗ μὴ κατακαίεσθαι.

270.

Quid significat rubus ardens, qui non comburitur? Incipit (*fol.* 513. *pag.* 2.) τ τῆ Θεῆ δυνάμιν ἐκ φιλανθρωπίαν κηρύττει Ὅτ.

ΣΟΑ.

Τί δηλοῖ ἡ λέπρωσις τ χειρός.

271.

Quid significat lepra manus? Incipit (*folio* 514.) ἐν ἀσεβείᾳ τραφὲν τὸ γένος τῆ Ιακὼβ, εἰς τ Αἴγυπτον εἰσελήλυθεν Ὅτ.

ΣΟΒ.

Διὰ τί ἠβουλήθη ὁ Ἄγγελος ἀνελεῖν τ Μωυσῆν.

272.

Cur voluit Angelus Mosem interficere? Incipit (*fol. eodem*) ἡ γυνὴ μὲν ἐτόλμησε διὰ τὸ θάτερον τ παίδων Ὅτ.

ΣΟΓ.

Πῶς νοητέον τὸ ὑπὸ τῆ Αποστόλῳ εἰρημένον. πάντες εἰς τ Μωυσῆν ἐβαπτίσθησαν, ἐκ ἐξῆς. ἡ δὲ πέτρα λῶ ὁ Χριστός.

273.

Quinam sensus est Apostolici dicti: Omnes in Moyse baptizati sunt *&c.* Petra autem erat Christus? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) τύπος λῶ τ νέων τὰ παλαιά, ϗ σκιὰ μὲν ὁ νόμος Ὅτ.

ΣΟΔ.

Πῶς δίκαιον σώζεται τ παίδων τ πατέρων κολαζομένων.

274.

Quomodo servantur justitiæ leges, dum

Digitized by Google

filii pro parentibus pœnas ferunt? Incipit (*folio* 515.) μείζως τῶν κολάσεων παρὰ τῷ Θεῷ αἱ ἀπειλαί, φησὶ γάρ πᾶς ἀπερείτμητος Ὅς.

ΣΟΕ.

Τί ἐστιν ἐξεικονισμένον βρέφος.

275.

Quid eſt figuratus infans? Incipit (*folio* 516.) φασί τὸ σώματος ἐν τῇ μήτρᾳ διαπλασθέντος πότε ψυχῶσθαι τὸ ἔμβρυον Ὅς.

ΣΟς.

Διὰ τί τὰς πλάκας συνέτριψεν ὁ Μωυσῆς.

276.

Cur tabulas fregit Moyſes? Incipit (*ibidem*) ἀνάξιον κρίνας τὸ λαὸν τῆς θείας νομοθεσίας, ἐπειδὴ γὰρ προικόνων γραμματείων τύπον εἶχον αἱ πλάκες Ὅς.

ΣΟΖ.

Πῶς ἐν τοῖς ἱματίοις λέπρα ἐγένετο.

277.

Quomodo in veſtimentis erat lepra? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) πολλὰς αὐτῆς παιδίας ὁ Θεὸς τοιαύτας ἐπήγαγεν Ὅς.

ΣΟΗ.

Τί σημαίνει τὰ δύο ὀρνίθια, τὰ ὑπὲρ τοῦ καθαριζομένου λεπροῦ προσφερόμενα.

278.

Quid ſignificant duo paſſeres pro leproſo mundato oblati? Incipit (*folio* 517.) τὸ σωτηρίου πάθος περιέχει τὸ τύπον ὥσπερ γὰρ τούτων τὸ μὲν θύεται Ὅς.

ΣΟΘ.

Διὰ τί ἀπαγορεύει μὴ πόρρω τῆς σκηνῆς θύεσθαι τὰ ἐσιόμενα θρέμματα.

279.

Cur prohibet extra tabernaculum macta ri pecora ad cibum inſervientia? Incipit (*folio eodem pagina* 2.) ἤδει τὸν ἐποίων ἀσέβειαν. καὶ ὅτι τοῖς δαίμοσι θυσίας προσείσουσι Ὅς.

ΣΠ.

Διὰ τί προσέταξεν ἀριθμηθῆναι τὸν λαὸν ὁ Θεός.

280.

Cur præcepit Deus dinumerari populum? Incipit (*folio* 518.) ἵνα τὸ οἰκείας ἐπαγγελίας δείξῃ τὸ ἀληθές. ὑπισχνεῖτο γὰρ τῷ Αβραὰμ ἔφη Ὅς.

ΣΠΑ.

Διὰ τί προσέταξεν ὁ Θεὸς τὰ τῶν στασιαστῶν πυρεῖα τῷ θυσιαστηρίῳ γενέσθαι περίθεμα;

281.

Cur juſſit Deus ſeditioſorum thuribula in altari deponi? Incipit (*ibidem*) εἰς ἔλεγχον τῶν κατὰ τὸν ἱερωσύνης θρασυνομένων, καὶ βεβαίωσιν τοῦ ἱερουργεῖν προσταγμένων Ὅς.

ΣΠΒ.

Τί δὴ ποτε ὠργίσθη τῷ Μωυσῇ, καὶ τῷ Ααρὼν ὁ Θεὸς λοιπὸν τὸ ὕδωρ τῆς πέτρας ἐξήγαγεν.

282.

Quare iratus eſt Deus adverſus Moyſem, & Aaron, cum aquam de petra eduxit? Incipit (*folio* 519.) ἀθυμῆσαι αὐτοῖς διὰ τὴν τοῦ ἀδελφῆς πλάνην. ἐπέκειντο αὐτοῖς ὁ λαὸς Ὅς.

ΣΠΓ.

Διὰ τί τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς ὁ Μωυσῆς διαμαρτύρεσθαι προσετάχθη.

283.

Cur cælum, & terram obteſtari juſſus eſt Moyſes? Incipit (*ibidem*) οὐκ ἐπειδὴ ἔμψυχα ταῦτα καὶ λογικά. ἀλλ' ὅτι πάντων ἐστὶ τῶν κτισμάτων Ὅς.

ΣΠΔ.

Τί δήποτε διὰ σμικρὰν πλημμελίαν πόρρωθεν ἰδεῖν προσετάχθη τῆς γῆς ὁ Μωυσῆς. εἰσαγάγειν δὲ τὸν λαὸν ἐκωλύθη.

284.

Cur ob levem culpam procul conſpicere terram juſſus eſt Moyſes, populum vero introducere prohibitus? Incipit (*fol. eodem pagina* 2.) διδάσκει διὰ τούτων ἡμᾶς ὁ Θεὸς ὡς τοὺς ἐν ἀρετῇ πλείους Ὅς.

ΣΠΕ.

Τί ἐστιν ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χριστιανὸν γενέσθαι.

285.

Quid eſt; In modico ſuades me Chriſtianum fieri? Incipit (*fol.* 520.) τοῦτ' ἐστὶ δι' ὀλίγα ῥημάτων, ἐν βραχέσι λόγοις, ἐν ὀλίγῃ διδασκαλίᾳ Ὅς.

ΣΠς.

Τί ἐστι τοῦ ὀφειλέντος ἐμὲ τῷ Θεῷ ἐν δωρεῖσθαι. καὶ ἑξῆς.

286.

Quid eſt: Qui prædeſtinatus eſt Filius

Digitized by Google

lius Dei in virtute? Incipit (*fol. eod. pagina* 2.) τῦ εἰς γνῶσιν ἐλθόντος, τῦ ἐπιγνωσθέντος ἡμῖν & φανερωθέντος ἡμῖ Θεῦ &c.

ΣΠΖ.

Τί ἐστι τὸ ἢ ἐκολύθλω ἄχει τῦ δεῦρο ἵνα καρπόν τινα χῶ.

287.

Quid eſt illud: Et prohibitus ſum uſque adhuc, ut fructum aliquem habeam? Incipit (*folio* 521.) ἡ κατ' ὑπερβατόν εἰρῆσθαι μοι δοκεῖ, ἵν' ἢ τὸ κατὰ σωνέχειαν ὅτως &c.

ΣΠΗ.

Τί ἐστι δικμοσύνη γὰρ Θεῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται.

288.

Quid eſt: Juſtitia enim Dei in ipſo revelatur? Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) δικμοσώνη γὰρ Θεῦ, τῦτ' ἐστιν ἡ δικμοσωνη τῦ Θεῦ ἐν τῷ διαγγελίῳ αὐτῦ &c.

ΣΠΘ.

Τί ἐστι τὸ παράδοτε αὐτὸν τῷ Σατανᾷ ἢ ἐξῆς.

289.

Quid eſt: Tradite eum Satanæ &c. Incipit (*folio* 522.) ὅτι τὸ παραδῦναι αὐτὸν τῷ Σατανᾷ περὶ τῦ ἡμαρτηκότος Κορινθίε &c.

Σζ.

Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σε ἐλέγξης με. μηδὲ τῇ ὀργῇ σε παιδεύσης με.

290.

Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me. Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) ὅταν ἀκύσης θυμὸν & ὀργὼ ἐπὶ Θεῦ, μηδὲν ἀνθρώπινον ὑποπτεύσης &c.

ΣζΑ.

Ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀσᾶ με & ἐξῆς.

291.

Quoniam conturbata ſunt oſſa mea &c. Incipit (*folio* 523.) ὀσᾶ δὲ ἐνταῦθά λέγει τ ἰσχυὼ ἅπασαν. παραχὴν δὲ τ πληγὼ &c.

ΣζΒ.

Κύριε ἐκέκραξα πρός σε εἰσάκυσόν μυ.

292.

Domine clamavi ad te, exaudi me. Incipit (*fol. eodem pag.* 2.) τύτυ τῦ ψαλμῦ τὰ μὲν ῥήματα, ἅπαντες ὡς εἰκὸς ἴσασιν &c.

ΣζΓ.

Φωνῇ μυ πρὸς Κύριον ἐκέκραξα. φωνῇ μυ πρὸς Κύριον ἐδεήθλω.

293.

Voce mea ad Dominum clamavi, voce mea ad Dominum deprecatus ſum. Incipit (*folio* 524.) δύο ἐνταῦθα ἀρετὰς μανθάνομεν. τότε σ̈τονον τ προθυμίας &c.

ΣζΔ.

Τίνας ὑὸς Θεῦ κέκληκεν ὁ Μωυσῆς.

294.

Quoſnam filios Dei Moſes appellavit? Incipit (*ibidem*) οἱ μὲν τὰς ἀγγέλυς ὑπονοήσαντες, μαίνονται. ὑὸς δὲ κέκληκε &c.

ΤζΕ.

Διὰ τί ἄλδυρον κείθινον ὑπὲρ τ ὑποπτδομένης μοιχλθλῶαι προσεκομίζετο.

295.

Cur farina hordeacea offerebatur pro muliere, quæ adulterii ſuſpicionem dederat? Incipit (*folio* 525.) αὐτὸς ὁ δεσπότης ἡμῶν ἐλώσεν. ἔστι γὰρ ἔφη θυσία ζηλοτυπίας &c.

Σζς.

Διὰ τί φεύγυσιν ἐπιτελέσαι προσέταξεν τ τῦ πάσχα ἑορτλω.

296.

Cur fugientibus præcepit, ut Paſchatis feſtum celebrarent. Incipit (*folio eodem pagina* 2.) ἀείμνησον ἠβυλήθη φυλαχθῆναι τ σωτηρίας τ μνήμλω &c.

ΣζΖ.

Περὶ ὄρυς ζωῆς.

297.

De termino vitæ. Incipit (*fol.* 527. *pag.* 2.) ἐπὶ παλαιὰς ἡμᾶς ἀγῶνας καλεῖς. ἢ ἀφ' ὧν πολλοὶ &c.

CODEX XXXII. *b.* V. 12.

Chartaceus, habens folia 228. ſæculi XVI. in quo

Folio 1. SYRIANI PHILOXENI *commentarius in librum ſecundum Metaphyſicorum* ARISTOTELIS. Incipit: ἐν τῷ μείζονι α τίς ἡ παρῦσα σκέψις &c.

Fol. 66. Συριανῦ τῦ Φιλοξένυς ἐπισκέψεις τ Αριστοτέλυς ἀπορίων πρὸς τὰ μαθήματα

Digitized by Google

θήματα δὲ τὰς ἀριθμὰς τ ἐν τῷ μ δὲ ν τ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματείας: Ejuſdem SYRIANI PHILOXENI *ſpeculationes in Ariſtotelis dubia circa mathemata, & numeros in undecimo, & duodecimo Metaphyſicorum libro*. Initium eſt: ὐκ εἰμὶ τ φιλαπεχθημόνων ὐ μλὼ ὐδὲ τ ἐν τοῖς λόγοις ὅc. Quod initium multo aptius videtur, quam quod legitur in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 222. ὐκ εἰμὶ τ φιλαπεχθημόνων ὐδὲ τ ἐν ὀλίγοις ὅc.

Fol. 226. εἰς τὰ περὶ προνοίας τινὰ σωπελλῆται. *De providentia definitiones quædam*. Incipit: τ ὐσιῶν κατὰ Αριστοτέλη ἡ μὲν ἐστι ἀσώματος π ὅc.

Eodem omnino ordine exſtant hæc commentaria in *Bibliotheca Coiſliniana* loco ſupra citato. Notat autem Fabricius *Bibliothecæ Græcæ* tom. VIII. pagina 451. commentariorum SYRIANI in libros *Metaphyſicorum* ARIRTOTELIS non prodiiſſe hactenus uſque, niſi qui in libros III. XIII. & XIV. & quidem ex interpretatione Hieronymi Bagolini.

CODEX XXXIII. *b.* V. 13.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 107. in quo ſcholia *Anonymi* explanatoris in *Aphoriſmos* HIPPOCRATIS. Titulus, & initium ita ſe habent.

Σχόλια εἰς τὰς Ιπποκράτους ἀφορισμὰς κατὰ σωόψιν.

Ὅρος ἀφορισμῦ.

Τί ἐστιν ἀφορισμὸς.

Αφορισμός ἐστι λόγος σωίτομος αὐτοπλῆ διαθέσεων ἀπαρτίζων ᾗ λόγος κατὰ μὲν τλὼ προφορὰν ᾗ τ φράσιν πενόμενος, πλειστῶν δὲ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν. εἴρηται δὲ ἀφορισμὸς διὰ τὸ περὶ ὀείζεσθαι ἐν αὐτῷ τὸ νόημα ἀφορίζεσθαι δὲ ἅ ἀποδιίσασθαι ἀπό τε τῶν πρὸ αὐτῦ ἅ τ μετ' αὐτῦ. ἰσέον ὅτι δύο προοίμια ἔχει ἡ παρῦσα πραγματεία. ἅ τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶν ἀποφατικόν, ἤγουν ἀποτρεπτικὸν κατὰ προτροπλὼ. τὸ ὁ βίος βραχὺς. ἡ δὲ τέχνη μακρή. τὸ δὲ δεύτερον συμβολατικὸν τὸ δεῖ δὲ ὐ μόνον ἑαυτὸν παρέχειν τὰ δέοντα ᾗ τὰ ἐξῆς.

Brevia in Aphoriſmos Hippocratis ſcholia.

Definitio Aphoriſmi.

Quid eſt Aphoriſmus?

Aphoriſmus eſt ſermo quidam compendioſus, abſolutum ex ſe ſenſum perficiens, pauper quidem ſecundum pronunciationem, loquutionemque, dives autem, ſi ſignificationem ſpectemus. Dicitur autem aphoriſmus propterea quod in ipſo veluti circumſcribatur intelligentia, atque diſcernatur, ſeponaturque ab iis, quæ antecedere, vel conſequi debent. Sciendum autem, quod duo proœmia habet præſens opus. Et primum quidem eſt enuntiativum, ſeu neque diſſuadens, neque exhortans, ut E. G. vita brevis, ars longa. Secundum autem ſuaſorium, uti: oportet autem non ſolum ſe ipſum exhibere neceſſarium &c.

Hæc ſpeciminis loco ſufficere poſſunt, ut ceterorum pretium quiſque conjicere poſſit.

CODEX XXXIV. *b.* V. 14.

Chartaceus conſtans foliis 232. ſæculi XV. complectitur

I. Excerpta nonnulla ex DIVI JOHANNIS CHRYSOSTOMI *operibus* ad modum fere ſermonum ſimul collecta.

II. *fol.* 189. *Sancti Patris* GREGORII NYSSENI *dialogum cum ſorore Macrina de anima*, cujus initium: ἐπιδὴ τῦ ἀνθρωπίνυ βίυ πρὸς θεὸν μετέση ὁ πολὺς ἐν ἁγίοις ὅc.

CODEX XXXV. *b.* V. 15.

Membranaceus, circa finem ſæculi X. folia habens 317. optimo, nitidoque charactere exaratus. Argumenta præterea cujuſque capitis aureis deſcripta ſunt literis. Pertinuit olim ad *Gabrielem Philadelphiæ metropolitam* cognomento *Severum*.

Continet autem *Sancti* MAXIMI *opera* ſequenti ordine, alio ſane ab eo, quem ſuperius in codice *b.* V. 5. innuimus. Præmittitur initio copioſus index, recentioris cæteroquin manus, quo contenta opuſcula in duas partes diſtribuuntur.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 12. MAXIMI *opera* incipiunt, & quidem ab epiſtola ejus ad Johannem Cyzici Archiepiſcopum, cujus initium: ἐπαινῆται μὲν ἐκ τύχου δικαίως &c.

Poſt hanc vero ſequuntur *ſcholia in orationes ſancti* GREGORII NAZIANZENI cum hypographe ad calcem, omnino ut in ſuperiori codice *b.* V. 5. τέλος τῶν σχολίων τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ εἰς τὸν Θεολόγον: *Finis ſcholiorum Sancti Maximi in Theologum.*

Fol. 180. *Epiſtola ad Thalaſſium Preſbyterum.* Incipit: τρία καθώς φάσιν &c.

Fol. 181. *Ad Georgium Præfectum, cum navigaſſet Conſtantinopolim.* Incipit ὑδεὶς ἅπως τῆ φωτὶς &c.

Fol. 197. *Ad Pyrrhum ſanctiſſimum Preſbyterum.* Incipit: τῷ ἁγίῳ σου Θεοτίμῳ πατρὶ &c.

Fol. 200. *Ad Johannem cubicularium de rectis Eccleſiæ Dei decretis, & de Severo.* Incipit: καλῶς ἔχειν λογισάμενος &c.

Fol. 204. *pagina* 2. ὀρθῆς ὁμολογίας ἔκθεσις: *Rectæ confeſſionis expoſitio.* Incipit: πρὸ δὲ πάντων &c.

Fol. 206. *De differentia, & quomodo confitendum ſit, duplicem eſſe in Chriſto naturam poſt unionem hypoſtaticam.* Incipit: τούτων ἅπως σοφῶς &c.

Fol. 227. *pagina* 2. *Ad Petrum illuſtrem brevis liber adverſus Severi dogmata*, cujus initium: ἔδειξεν ὡς ἀληθῶς ἀλογημένος &c.

Fol. 240. *pag.* 2. *Ad Coſmam Deo dilectum Diaconum Alexandrinum de communi, & proprio, hoc eſt de eſſentia, & hypoſtaſi.* Incipit: ἐπειδήπερ πολὺς ἡμῖν &c.

Fol. 258. *Ad Marinum ſanctiſſimum Preſbyterum epiſtola.* Incipit: σκοπὸν θέμενος &c.

Hanc ſequuntur undecim capitula de *voluntatibns*, de *natura*, aliiſque ad hanc materiam ſpectantibus.

Fol. 268. *De operationibus & voluntatibus* capitulum quinquageſimum, & quinquageſimum primum. Incipit: ἄλλα τούτοις Σεβῆρος &c.

Fol. 376. *pagina* 2. *Ad Georgium ſanctiſſimum Preſbyterum, qui per epiſtolam interrogaverat de Chriſti myſterio.* Incipit: νῦν μὲν τὸ οἰκεῖον &c.

Fol. 279. *pagina* 2. *Adverſus eos, qui dicunt unam Chriſti dicendam operationem, quod divina præ humana valeat.* Incipit: τοῦσαν τὴ θείαν &c.

Fol. eodem. *Adverſus eos, qui dicunt, quod ſicut inſtrumenti, & moventis una eſt operatio, ſic quoque divinitatis, & humanitatis una ſit operatio.* Incipit: εἰ μὲν φυσικὸν τὸ ὄργανον &c.

Fol. 280. *Adverſus eos, qui dicunt unam Chriſti operationem compoſitam.* Incipit: ἡ σωθεῖσα &c.

Eodem folio *pagina* 2. *Tomus dogmaticus miſſus in Cyprum inſulam ad Marinum Diaconum.* Incipit: ὁ μᾶλλον σου &c.

Fol. 290. *De eo, quod ſcriptum eſt:* Pater ſi fieri poteſt, tranſeat a me calix iſte. Incipit: εἰ τὸ πατὴρ &c.

Fol. 291. Definitiones variæ, quarum initium: οὐσία ἐκ φύσις &c.

Fol. 293. *Exemplum epiſtolæ ad Nicandrum.* Incipit: αὐτὸς Θεοτίμῳ &c.

Fol. 302. *pagina* 2. *Epiſtola ad Sanctos Patres, Abbates & Monachos, & orthodoxos populos Chriſti amantem Siciliæ Inſulam incolentes.* Incipit: εἰρήνη πολλὴ &c.

Fol. 311. *pag.* 2. τί τὸ καταληπτικὸν τῆς ψυχῆς κριτήριον. *Quid comprehenſivum animæ judicium.* Incipit: ἅπαντα τὰ ὄντα &c.

CODEX XXXVI. *b.* V. 16.

Chartaceus, ſæculi XV. habens folia 100. dilucide, accurateque deſcriptus, cui titulus:

Ἀρχὴ τῆ Γεωπονικῆ πρώτης βιβλίου Μάρωνος τοῦ Ρωμαίου καὶ τῶν λοιπῶν: *Initium Geoponici ex primo libro* MARONIS ROMANI, *aliiſque autoribus.*

Opus eſt viginti libris diſtinctum, quorum priores duodecim ſunt de *agricultura*, octo poſtremi de *cura rei pecuariæ*. Juſſu, & auſpiciis CONSTANTINI

Digitized by Google

TINI PORPHYROGENITI collectos fuisse, affirmat Fabricius tom. VI. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 500. qui multa de autore hujus collectionis scribit, & varias ejus editiones recenset, subdito Scriptorum indice, ex quibus conflata fuit.

Argumentum, sive materia cujuslibet capituli notatur in margine vocabulis Latinis.

CODEX XXXVII. *b.* V. 17.

Chartaceus, constans foliis 80. circa finem sæculi XV. varios tractatus complectitur SIMEONIS JUNIORIS THEOLOGI in duas partes distinctos, quarum unaquæque peculiarem indicem habet.

Prior XXIV. capita comprehendit sub hoc titulo.

Ἐκ τ̃ συγγραφῆς τ̃ ὁσίυ πατέρος ἡμῶν Συμεὼν τ̃ νέυ θεολόγυ πρεσβυτέρυ & ἡγυμένυ μονῆς τ̃ ἁγίυ Μάμαντος τ̃ Ξηροκέρκυ πίναξ ἐν κεφαλαίοις.

Ex descriptione Sancti Patris nostri Simeonis junioris Theologi Presbyteri, & Præfecti monasterio Sancti Mamantis Xerocerci. Index capitum; quæ sequenti ordine subjiciuntur.

I. Τίς ἡ τ̃ Ἀδὰμ παράβασις. καὶ πῶς ἐκ τ̃ς αὐτ̃ παραβάσεως γέγονε πᾶς ἄνθρωπος φθαρτὸς & θνητός. *Quale fuit Adæ peccatum, & quomodo ex ejus peccato cæteri homines facti sunt corruptibiles, atque mortales.* Incipit (*fol.* 1.) ἄνθρωπος ὁ πρώτος ἔτι ὢν ἔσω τ̃ παραδείσυ &c.

II. Ὅτι διὰ τ̃ς ἀναγεννέσεως τ̃ θείυ & ἱερ̃ βαπτίσματος ξωοργονῶνται πάλιν αἱ τῶν πιστῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ: *Quomodo per regenerationem sacri, divinique baptismatis iterum vita donentur credentium hominum animi.* Incipit (*fol.* 3. *pag.* 2.) βάπτισμα τὸ θεῖον ὁ βαπτισθεὶς μεμνημένος &c.

III. Πῶς τὸ ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίυ ὁποῖα δὲ τὰ σημεῖα καὶ αἱ πράξεις τ̃ πιστῶν ἀνθρώπων & φοβυμένων τὸν Θεόν: *Quomodo initium sapientiæ timor Domini, & quæ signa, & operationes sunt credentium hominum, & timentium Deum.* Incipit (*fol.* 5.) γέγραπται ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίυ &c.

IV. Ὅτι τὺς μὴ αἰτησαμένυς λαβεῖν τ̃ χάριν τ̃ Θε̃ ἁμαρτολὺς καταδικάσει ὁ Θεὸς ἐν τ̃ ἡμέρᾳ κρίσεως: *Quod eos, qui divinam gratiam haud postulant, tamquam peccatores judicabit Deus in die judicii.* Incipit (*fol.* 7. *pagina* 2.) δύο εἰσὶ τὸ ἁμαρτάνειν & τὸ μὴ ἁμαρτάνειν &c.

V. Ὅτι δεῖ εἰδέναι ἕκαστον ἡμῶν ὅτι Ἀδάμ ἐστιν ἵνα γένηται Χριστός: *Sciendum est ab unoquoque nostrum esse Adam, ut generetur Christus.* Incipit (*fol.* 9. *pag.* 2.) ἐὰν μὴ εἰδείη πᾶς ἕκαστος &c.

VI. Τί ζητεῖ παρὰ τ̃ Χριστιανυ̃ ὁ Θεὸς τί δὲ ἔπαθεν ὁ ἄνθρωπος: *Quid postulet a Christiano Deus, quid autem passus est homo?* Incipit (*fol.* 11. *pag.* 2.) ζητεῖ παρὰ τ̃ χριστιανυ̃ ὁ Θεὸς πρῶτον &c.

VII. Ὅτι τὰ ἁμαρθανόμενα τέσσαρά εἰσιν ἑκούσια. ἀκούσια. ἐν γνώσει. ἐν ἀγνοίᾳ: *Quatuor sunt peccatorum genera; voluntaria, involuntaria, ex scientia, & ex ignorantia.* Incipit (*fol.* 14.) ἡ θεραπεία τ̃ ψυχῆς &c.

VIII. Τίνες οἱ ἐν ἀληθείᾳ τ̃ Θεὸν ἀγαπῶντες. *Quinam sunt, qui Deum in veritate diligunt.* Incipit (*fol.* 15. *pag.* 2.) θαυμάζυσί τινες πῶς οἱ πολλοὶ &c.

IX. Ὅτι ὐκ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τ̃ ἄνθρωπον ἀσθενῆ ὡς τε ἁμαρτάνειν ἐξ ἀσθενείας ὡς νῦν: *Quod non fecerit Deus hominem infirmum, atque peccantem ex infirmitate, uti nunc est.* Incipit (*folio* 17.) ὅδε τ̃ ἁμαρτίαν &c.

X. Περὶ ἐλεημοσύνης: *De eleemosyna.* Incipit (*fol.* 19.) καλὸν τὸ ἐλεεῖν κατὰ τ̃ ἐντολὴν τ̃ Κυρίυ &c.

XI. Ὅτι ἡ ἐγκράτεια ἓν ἐστὶ καρπὸς τῶν καρπῶν τ̃ ἁγίυ Πνεύματος. *Quod temperantia summum est Spiritus Sancti donum.* Incipit (*fol.* 22. *pagina* 2.) λέγυσιν οἱ θεόσοφοι πατέρες & ἀληθῶς λέγυσιν.

XII. Ὅτι μεῖζον τ̃ ἁμαρτιῶν τὸ προσιέναι τ̃ Θεῷ δίχα φόβυ καὶ αἰδυ̃ς: *Quod maximum peccatum sit accedere ad Deum absque timore, & reverentia.* Incipit

Digitized by Google

cipit (*fol.* 24.) μείζων ἁμαρτία τῆ προσιέναι τῷ Θεῷ &c.

XIII. Περὶ τῆ ἀμελῶς ἔχειν περὶ τὰ τῆ Θεῆ ἐντολῶν : *De negligentia in obſervandis divinis mandatis*. Incipit (*fol.* 25.) νόμον ἅπαντα ὁ φυλάξας φησὶν ὁ Απόστολος &c.

XIV. Πῶς ψυχὴ διὰ πίστεως ἐ τ τῶν ἐντολῶν τῆ Χριστῆ ἐγκρατίας καθαίρεται : *Quomodo anima per fidem, & obſervantiam mandatorum Chriſti mundetur*. Incipit (*fol.* 28. *pag.* 2.) ξένα θεάματα ὁρᾷ νῦς .

XV. Ὅτι μετὰ τ παράβασιν τῆ ἀνθρώπῳ φύσει προσφέρει τ ἀνθρώπων ἡ φύσις ἁμαρτίας : *Quod poſt hominis lapſum naturæ humanæ adhæret ipſa peccati natura*. Incipit (*fol.* 31.) ὁ ἄνθρωπος μετὰ τ παράβασιν &c.

XVI. Ὅτι ἐπταικώς ἡ πίστις . τί δὲ ζητεῖ παρὰ Χριστιανῆ ὁ Κύριος . ἐ πῶς ἀδιώατον χωρὶς πίστεως ἀρεσθῆναι Θεῷ : *Labimur nonnunquam a fide. Quid autem quærit a Chriſtiano Deus? & quomodo ſine fide impoſſibile eſt placere Deo*. Incipit (*fol.* 33. *pag.* 2.) πίστις , τὸ πιστεύειν εἰς Θεὸν ἀκατάληπτον &c.

XVII. Ὅτι διὰ τ τῆ Θεῆ Λόγῳ σαρκώσεως πρὸς τὸ εὖ εἶναι πάλιν ἐπανάγεται τ ἀνθρώπων ἡ φύσις . *Per Divini Verbi Incarnationem optimo ſtatui reſtituitur humana natura*. Incipit (*fol.* 35. *pag.* 2.) ῥύσασα ἡ φύσις τ ἀνθρώπων &c.

XVIII. Ὅτι ὥσπερ νόσος σώματι , τῆτο ἁμαρτία ψυχῇ : *Quod corpori morbus, idem animæ præſtat peccatum*. Incipit (*fol.* 37.) σώματος νόσος ὑγείας ἔλλειψις &c.

XIX. Ὅτι ἑπτὰ τάξεις εἰσὶ τ δεομένων ἀχῆς : *Septem ſunt precantium ordines*. Incipit (*fol.* 39. *pag.* 2.) τάγματα ἑπτὰ εἰσιν τ δεομένων &c.

XX. Τί τὸ ἐν ἡμῖν αὐτεξούσιον . *Quid in nobis liberum ſit*. Incipit (*fol.* 42.) ὅπερ φύσιν ἐσὶν ἡ πηρεία ἀ ἀγρυπνία &c.

XXI. Περὶ βλασφημίας ἀ ὅτι ὁ λέγων μὴ δύνασθαί τινα κατὰ τ παρῆσαν γενεὰν ἐν μετοχῇ γενέσθαι τῆ ἁγίῳ Πνεύματος. *De blaſphemia, & quod dicit neminem blaſphemum poſſe in præſenti vita participem fieri Spiritus Sancti*. Incipit (*fol.* 44. *pag.* 2.) φησὶ τὸ ἱερότατον λόγιον τῆ Κυρίῳ ἡμῶν Ιησῆ Χριστῆ ὅτι πᾶσα &c.

XXII. Ὅτι ἀναχώρησις κόσμῳ ἡ ἀπροσπαθεία ἐσὶ τ ὑλικῶν πραγμάτων : *Separatio a Mundo eſt averſio a rebus ſenſibilibus*. Incipit (*fol.* 47.) χωρισθῶμεν ἀγαπητοὶ τῆ κόσμῳ &c.

XXIII. Ὅτι θάνατος ψυχῆς ὁ τῆ ἁγίῳ Πνεύματός ἐσι χωρισμός : *Mortem animæ præbet ſeparatio a Spiritu Sancto*. Incipit (*fol.* 50. *pag.* 2.) ψυχῆς θάνατος ὁ τῆ ἁγίῳ Πνεύματος χωρισμός &c..

XXIV. Περὶ μετοχῆς Πνεύματος ἁγίῳ . ἐ ὅτι ἀδιώατον ἄλλως βεβαιωθῶναι τὰ ἔργα τ ἀρετῆς εἰ μὴ δι ἐπιδημίας τῆ Πνεύματος , ᾧ χωρὶς ὐδεὶς πρὸς ἀρετὴν κατευθύνεται . *De communione Spiritus Sancti, quodve impoſſibile ſit in virtute firmari, niſi per communionem Spiritus, ſine quo nemo ad virtutem recta contendit*. Incipit (*fol.* 55.) ὥσπερ ἡ λυχνία ἐ ἐλαίῳ πεπλήρωται κὴ συπείῳ &c..

Hæc porro capitula non reperiuntur inter edita, neque etiam memorantur a Fabricio tom. X. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 300. ubi varia SIMEONIS opuſcula tam edita, quam inedita recenſet. Oudinus quidem tomo II. pag. 589. varia ex Manuſcriptis codicibus memorat capitula; ſed cum nec titulum, nec initium eorum dederit, definire certe non poſſumus, utrum quæ ex noſtro codice attulimus, in eorum numero ſint.

In ſecunda parte ſunt orationes XXXIII. *de fide & moribus* tum *Chriſtianis*, tum *Monaſticis*, quas *Jacobus Pontanus* e Bibliothecis *Bavarica*, & *Auguſtana* ſimul cum aliis opuſculis Latine edidit anno 1603. quæve recuſæ fuerunt in *Bibliotheca Patrum Lugdunenſi* 1672. tomo XXII.
Eodem prorſus ordine reperiuntur in noſtro codice, quo in editionibus, ut facta collatione obſervavimus. Præmittitur autem initio, ut in præcedenti parte, capitum index; huic proxime ſubjicitur Hymnus in laudem *Simeonis*, cujus initium:

Ὃς

Digitized by Google

Ὅς ἂν ἐνίδῃς τ γραφῆς τῇ τ βίβλῳ τὸν νῦν χαλάσας κομισχῶν ἐκφορτίδων &c.

CODEX XXXVIII. *b.* V. 18.

Chartaceus, conſtans foliis 54. ſæculi XVI. cui titulus:

Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίυ Ἀρχιεπισκόπυ Ἀλεξανδρείας κεφάλαια ἀναγκαῖα πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα περὶ πλείσων ⁊ ἀναγκαίων ζητημάτων ⁊ ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς διαπορυμένων. ⁊ παρά πᾶσι χειστιανοῖς γινοσκομένων.

Sancti Patris noſtri Athanasii *Archiepiſcopi Alexandrini capita neceſſaria ad Antiochum Principem de multis, & neceſſariis quæſtionibus in divina Scriptura controverſis, & ab omnibus Chriſtianis pernoſcendis.*

Perperam hoc opus D. Athanasio attributum fuiſſe, jamdiu notarunt *Patres Benedictini* in tomo II. ſuæ editionis *operum Athanaſii* pagina 268. qui inſuper definierunt, quæſtiones, quæ eo comprehenduntur, ex variis ſcriptoribus deſumtas fuiſſe. Nonnullæ conferentibus nobis occurrerunt variantes lectiones, ſed parvi momenti.

Illud tamen notandum, non omnes in codice haberi quæſtiones, ſed CXXXI. dumtaxat priores: ceteræ deſunt.

CODEX XXXIX. *b.* V. 19.

Chartaceus, ſæculi XVI. habet folia 183.

Continentur in eo Σχόλια σωὶ Θεῷ εἰς τὸν τῦ Πλατῶνος Γοργία ἀπὸ φωνῆς Ὀλυμπιοδώρυ τῦ μεγάλυ Φιλοσόφυ, *Scholia, juvante Deo, in Gorgiam Platonis excerpta ex ore* Olympiodori *magni Philoſophi.*

Quædam initio præeunt prolegomena, in quibus de ſcopo libri explanandi præcipue differitur. Initium autem eſt hujuſmodi: πολέμυ ⁊ μάχης φασὶ χρῆναι ὦ Σώκρατες. ἰσέον ὅτι ὁ διάλογος περιέχει διαλεγόμενα προσώπα &c.

Multas in *Actiones* dividuntur ſcholia, ſcilicet in quadraginta novem. In codice autem CCXXI. *Bibliothecæ Vindobonenſis* catalogi parte IV. pag. 120. quadraginta octo dumtaxat numerantur: quocirca uberior fortaſſis erit codex *Taurinenſis*; quamquam, quæ in laudato catalogo referuntur, cum eodem omnino conſentiunt.

Fabricius tom. IX. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 354. nihil dubitat aſſerere, hæc ſcholia, ſicut & pleraque alia in *Platonis* libros, inedita eſſe.

CODEX XL. *b.* V. 20.

Chartaceus, duplici exaratus columna ſæculi XV. foliis conſtat 403. Habentur initio, & fine nonnulla folia libri alicujus Eccleſiaſtici cum notis interdum muſicis, huc profecto ex alio codice ignoranter translata.

Fol. 9. Præclariſſimum nobis exhibetur opus; *Homiliæ* nimirum Johannis Xiphilini *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani in Evangelia* totius anni, quas Manuſcriptas ſervari in *Bibliotheca Sereniſſimi Bavariæ Ducis* codice XCI. & in *Vaticana* inter Manuſcriptos codices *Heidelbergenſes Palatinos* numero CCXXI. & CCXXXIX docemur ab Oudino tomo II. pag. 685. qui ſe a viris doctis, & ſapientibus audiviſſe affirmat, eas digniſſimas eſſe, quæ in lucem proferantur. Memorat etiam Montfauconius inter codices manuſcriptos *Bibliothecæ D. Julii Juſtiniani in Diario ſuo Italico capite* XXVIII.

Ordo, quem Xiphilinus in ſuis homiliis ſervavit, hujuſmodi eſt. Præmittit primo loco prologum, poſtea *Evangelii* textum, non quidem continuum, ſed interſectum, ſubjecta ſemper interpretatione.

Interim operæ pretium exiſtimamus earum titulum, & initia fideliter tradere, eo vel maxime, quod id a nemine factum hactenus novimus.

Fol. itaque 9. τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννυ ἀρχιεπισκόπυ, Κωνσταντινυπόλεως τῦ

Digitized by Google

τῦ Ξιφιλίνυ εἰς τὸν Κυριακὸν τὸν πρὸ τ̃ Χριστ̃ γεννήσεως Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, *Sancti Patris noſtri Johannis Archiepiſcopi Conſtantinopolitani* XIPHILINI *in Dominicam ante nativitatem Chriſti Evangelium ſecundum Matthæum*. Incipit: ἀπροσιμιάστως ἀγαπητοὶ πρὸς ὑμᾶς διαλέξομαι &c.

Fol. 19. *pagina* 2. Κυριακὴ μετὰ τὸν Χριστ̃ γέννησιν Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. πρόλογος. *Dominica poſt nativitatem Chriſti Evangelium ſecundum Matthæum*. *Prologus*, qui incipit: ἔναγχος μὲν ὦ Φιλότης τῇ τ̃ Σωτῆρος γεννήσει τὰ εἰκότα συνεορτάσαμεν. ἐν τῇ τ̃ ἑορτῆς ἡμέρᾳ. &c.

Fol. 27: *pagina* 2. Κυριακὴ πρὸ τῶν φώτων Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. πρόλογος. *Dominica ante lumina Evangelium ſecundum Marcum*. *Prologus*, cujus initium: φέρε δὴ ἐν σήμερον τὰ τ̃ φώτων προβόλαια μυστικῶς τῷ λόγῳ διακοσμήσωμεν. καὶ διὰ τύτων πρότερον εἰσελάσαντες &c.

Fol. 35. Κυριακὴ μετὰ τὰ φῶτα Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. πρόλογος. *Dominica poſt lumina Evangelium ſecundum Matthæum*. *Prologus*, cujus initium: τί δὲ τ̃ τ̃ Θεοφανίων πανήγυριν ἀπροσαύδητον καταλίπωμεν, καὶ πῶς ἂν ἑτέρως ἢ τῷ καιρῷ &c.

Fol. 42. Κυριακὴ δωδεκάτη τῦ Λυκᾶ Εὐαγγέλιον. πρόλογος. *Dominica duodecima Lucæ Evangelium*. *Prologus*, qui incipit: οὐδὲν ἀνχαλκείας κρεῖττον ἀγαπητοὶ ὥσπερ αὐτῦ ναντίον. οὐδὲν ἀχαλκείας χεῖρον καθέστηκεν &c.

Fol. 49. *pag* 2. Κυριακὴ τεὶς ἐν δεκάτη τῦ Λυκᾶ. πρόλογος. *Dominica decima tertia Lucæ Evangelium*. *Prologus*, cujus initium: οὐδὲν οὕτως ἀγαπητοὶ θαλῦ οἷδεν ἀνθρωπίνως διάνοιαν, ὡς τὸ τῶν παρόντων ὀλοψύχως ἐξέχεσθαι &c.

Fol. 57. Κυριακὴ τέσσαρες ἐν δεκάτη τῦ Λυκᾶ. πρόλογος. *Dominica decima quarta Lucæ Evangelium*. *Prologus*, cujus initium: πολλὴ τῦ χειμῶνος ἡ σφοδρότης ἀλλὰ τῷ προθυμίαν τ̃ εἰωθότων ἅπαντᾶν πρὸς ἡμετέραν. ἀκρόασιν οὐ διέλυσε &c.

Fol. 63. *pagina* 2. Κυριακὴ πέντε καὶ δεκάτη τῦ Λυκᾶ. πρόλογος. *Dominica decima quinta Lucæ Evangelium*. *Prologus*, cujus initium: ὑμεῖς μὲν ἐν αὖθις προθύμως συνελήλυθατε. ἐν πρὸς τ̃ ἡμετέραν ἀσθένειαν κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀπλωτήκατε &c.

Fol. 70. Κυριακὴ τῦ Τελώνυ καὶ τῦ Φαρισαίυ Εὐαγγέλιον κατὰ Λυκᾶν. πρόλογος. *Dominica Publicani, & Phariſæi Evangelium ſecundum Lucam*. *Prologus*, cujus initium: οὐδὲν ἀνοίας δεινότερον. οὐδὲν ὑπερηφανίας αἰνότερον. αὕτη τ̃ ἐωσφόρον οὐρανόθεν κατήνεγκε &c.

Fol. 77. Κυριακὴ τῦ ἀσώτυ Εὐαγγέλιον κατὰ Λυκᾶν. πρόλογος. *Dominica ſeptuageſimæ Evangelium ſecundum Lucam*: *Prologus*, cujus initium: ἀγαθὸς μὲν ὁ Θεὸς πρὸς πάντας καὶ φιλάνθρωπος καὶ μακρόθυμος. ἐξαίρετος δὲ τ̃ ἑαυτῦ ἀγαθότητα πρὸς τὺς ἁμαρτάνοντας ἐπιδείκνυται &c.

Fol. 85. Κυριακὴ τ̃ ἀποκρεω Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. πρόλογος. *Dominica carniſprivii*, *ſeu Sexageſimæ Evangelium ſecundum Matthæum*. *Prologus*, qui incipit: φειδὼ ἡμῖν ἀγαπητοὶ τὸ δικαστήριον σήμερον. ἐν τὸ λογοθέσιον φειδωδέστερον &c.

Fol. 93. Κυριακὴ τ̃ τυρινῆς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. πρόλογος. *Dominica Quinquageſimæ Evangelium ſecundum Matthæum*. *Prologus*, cujus initium: ὁ τ̃ τ̃ ἀνθρώπων ἀεὶ σωτηρίας ὀρεγόμενος Κύριος. ὁ μηδέποτε τῦ ἁμαρτωλῦ θηλήσας τ̃ θάνατον &c.

Fol. 100. *pag.* 2. Κυριακὴ πρώτη τῶν ἁγίων νηστειῶν ἤτοι τ̃ ὀρθοδοξίας Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. πρόλογος. *Dominica prima ſancti jejunii*, *ſeu Orthodoxiæ Evangelium ſecundum Johannem*. *Prologus*, cujus initium: ἐν οἱ διά τινος κλήμακος ἐπί τινα, ὑψηλοτάτην περιωπὴν ἀνατρέχειν βυλόμενοι &c.

Fol. 110. *pag.* 2. Κυριακὴ β. τ̃ ἁγίας τεσσαρακοστῆς Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. πρόλογος. *Dominica ſecunda ſanctæ Quadrageſimæ Evangelium ſecundum Marcum*. *Prologus*, cujus initium: καὶ τὸ χρυσίον ἐπειδὰν κίβδηλον γένηται. καὶ διά τινος ἀτιμοτέρας ὕλης &c.

Fol. 119. *pag.* 2. Κυριακὴ γ τ̃ ἁγίων νηστειῶν Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. πρόλογος. *Dominica tertia ſancti jejunii Evangelium ſecundum Marcum*. *Prologus*, qui incipit:

Digitized by Google

πάλαι μὲν ἡ τῦ Μωσέως ῥάβδος τῦ Ισραηλιτικῦ προπορευομένη λαῦ διχῆ τ θάλασσαν ἔτεμε &c.

Fol. 128. Κυριακὴ δ τῶν ἁγίων νηστειῶν εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. ὡρόλογος. *Dominica quarta ſancti jejunii Evangelium ſecundum Marcum. Prologus*, cujus initium: φέρε δ τήμερον τοῖς καλοῖς ὑμῖν δαιτυμόσι τ σωτὴρ παραθῶ μεθ' ἑτέραν &c.

Fol. 136. Κυριακὴ ε τ ἁγίας τεσσαρακοστῆς. *Dominica quinta ſanctæ Quadrageſimæ*. Incipit: πῶς οἴεσθέ με διατεθῆναι τῇ προπαραμονῇ ἀγαπητῇ &c.

Fol. 144. *pag.* 2. Κυριακὴ τῶν Βαΐων εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica Palmarum Evangelium ſecundum Johannem*. *Prologus* incipit: ὁ μὲν νῦς τ προκειμένων ἡμῖν εἰς ἐξήγησιν εὐαγγελικῶν ῥημάτων &c.

Fol. 154. Κυριακὴ τῦ Θωμᾶ εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica ſancti Thomæ Evangelium ſecundum Johannem*. Prologi initium eſt: ἱκανῶς τῇ προτέρᾳ ἐπὶ τοῖς τῦ δεσπότου κατὰ θάνατον τροπαίοις πανηγυρίζοντες &c.

Fol. 163. Κυριακὴ τ μυροφόρων εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. ὡρόλογος. *Dominica unguenta ferentium* (ſeu tertia poſt Paſcha) *Evangelium ſecundum Marcum*. *Prologus*, cujus initium: τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτῦ &c.

Fol. 170. *pag.* 2. Κυριακὴ τῦ παραλύτου εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica Paralytici Evangelium ſecundum Johannem*. *Prologus* incipit: οὐδὲν τ τ θείας γραφῆς ἀνώνητον ἀδελφοί. ἀλλὰ πάντα μέγα τὸ κέρδος παρέχουσι &c.

Fol. 177. *pag.* 2. Κυριακὴ τ Σαμαρείτιδος εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica Samaritanæ Evangelium ſecundum Johannem*. *Prologus* incipit: καὶ πάλιν ὁ πανσοφὸς ἐστάτωρ τῶν πάντων ὑμῖν παρατίθησι τράπεζαν &c.

Fol. 187. *pag.* 2. Κυριακὴ τῦ τυφλοῦ εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica Cæci Evangelium ſecundum Johannem*. *Prologus* incipit: ἁπλετόν μοι τ τήμερον τὸ τ εὐαγγελικῆς ἀβύσσου καθέστηκε πέλαγος, ἐκ μεγίστων θεωρημάτων ἀνάπλεων &c.

Fol. 196. Κυριακὴ τῶν ἁγίων πατέρων εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica ſanctorum Patrum Evangelium ſecundum Johannem*. *Prologus* incipit: στρατιῶται μὲν καὶ οἱ περὶ τὰ τακτικὰ ἀσχολούμενοι ἀγῶνας ἐκ ἆθλα ἐκ στρατηγήματα &c.

Fol. 204. Κυριακὴ τ ἁγίων πάντων ἥτις ἐστὶ πρώτη τῦ δρόμου τῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου. *Dominica Sanctorum omnium, quæ prima eſt curſus Evangelii ſecundum Matthæum*. Incipit: οὐκ ἄχαρι οἶμαι περὶ τ τῶν Μακαρίων μυσαρᾶς αἱρέσεως βραχέα πρὸς ὑμᾶς διαλέξασθαι &c.

Fol. 210. Κυριακὴ β τῦ δρόμου μ τ ἑορτὴν τ ἁγίων πάντων εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. *Dominica ſecunda curſus poſt ſolemnitatem Sanctorum omnium Evangelium ſecundum Matthæum*. Incipit: φέρε δὴ τὸ τ διδασκαλίας τύπης διακόνημα, ἐκ ἄνθις ἀφοσιώσομαι &c.

Fol. 214. Κυριακὴ γ τῦ Ματθαίου. *Dominica tertia Matthæi*. Incipit: οὐδὲν φιλαργυρίας αἰσχύτερον, οὐδὲν φιλοχρηματίας δεινότερον &c.

Fol. 219. *pag.* 2. Κυριακὴ τετάρτη τῦ Ματθαίου. *Dominica quarta Matthæi*. Incipit: οὐδὲν τ ἀδιστάκτου πίστεως ἰσχυρότερον. οὐδὲν τ πρὸς Θεὸν πεποιθήσεως κρατιστότερον &c.

Fol. 224. *pag.* 2. Κυριακὴ ε τῦ Ματθαίου. *Dominica quinta Matthæi*. Incipit: πηγὴ πάλιν ἡμᾶς ἀδελφοὶ περικλύζει σωτήριος. ἐκ τ εὐαγγελικῶν φρεάτων &c.

Fol. 231. Κυριακὴ ς τῦ Ματθαίου εὐαγγελίου. *Dominica ſexta Evangelii ſecundum Matthæum*. Incipit: οἱ τὸ φιλεργὸν ἐκ φιλόπονον τῆς μελλούσης θεοφιλῶς ἐκμιμούμενοι. ὥσπερ ἐκείνη &c.

Fol. 237. *pag.* 2. Κυριακὴ τ ἑνώσεως εὐαγγέλιον κατὰ Ιωάννην. *Dominica unionis Evangelium ſecundum Johannem*. Incipit: οὐδὲν ἀγάπης ἡδύτερον οὐδὲν τῆς κατὰ Θεὸν ἑνώσεως ὑψηλότερον &c.

Fol. 245. Κυριακὴ τῦ ὅρου εὐαγγέλιον. *Dominica termini Evangelium*. Incipit: ὑπόθεσις προοιμίου γενέσθω μοι. ἡ κατὰ τ προκειμένην ἑορτὴν τ τῦ Θεῦ ἐκκλησίας ὑπόθεσις &c.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 251. *pag.* 2. Κυριακὴ τ̃ ἀλλαχτῶν. *Dominica flagellorum*. Incipit. ἄλλοι μὲν ᾖν ἄλλα πεθήπασί π ἐκθειάζυσι ἐς οἷς γεγήθασι, ταῦτα ϗ ἐνωτίζεσθαι βύλονται Ὅτε.

Fol. 260. Κυριακὴ ὀγδόη τ̃ Ματθαίυ. *Dominica octava Matthæi*. Incipit: ὁ μὲν τ̃ ἡμετέρας σωτηρίας κηδόμενος Κύριος, πολλὰς ϗ ποικίλας ἡμῖν τὰς τραπέζας ἀεὶ παρατίθησι Ὅτε.

Fol. 266. *pagina* 2. Κυριακὴ θ τ̃ Ματθαίυ. *Dominica nona Matthæi*. Incipit: ϗ αἰσθηταὶ παιδαισίαι ὑ μονοειδῆ ἔχυσι τὰ ἐδέιματα Ὅτε.

Fol. 274. *pagina* 2. Κυριακὴ ια τ̃ Ματθαίυ. *Dominica undecima Matthæi*. Incipit: φοβερὸν ἡμῖν ἡ παρῦσα ἡμέρα καθίσησι τὸ λογοθέσιον. φοβερὸν ὅτι λόγον Ὅτε.

Fol. 280. *pagina* 2. Κυριακὴ ιβ τ̃ Ματθαίυ. *Dominica duodecima Matthæi*. Incipit: ὑδὲν ὕτως ἀγαπητοὶ θολῦν οἶδεν ἀνθρωπίνλω διάνοιαν Ὅτε.

Fol. 286. *pagina* 2. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον ἐν ᾧ μνήμη πλεῖται τ̃ ἀποτομῆς τ̃ προδρόμυ. *Evangelium secundum Marcum, ubi memoria fit decollationis ſancti Johannis Baptiſtæ Præcurſoris*. Incipit: Δεινὸν ἀγαπητοὶ τὸ τῆς πορνείας ἁμάρτημα. αἰνὸν ὡς ἀληθῶς τὸ τ̃ ἀκολασίας ἐνέργημα Ὅτε.

Fol. 293. *pagina* 2. Κυριακὴ ιδ τ̃ Ματθαίυ. *Dominica decima quarta Matthæi*. Incipit: ἐπὶ πολυτελῆ παιδεσίαν ὁ λόγος συγκαλεῖται τ̃ σήμερον: γάμος γὰρ πλεῖται βασιλικός Ὅτε.

Fol. 299. *pagina* 2. Κυριακὴ πρὸς τ̃ ὑψώσεως διαγγέλιον κατὰ Ιωάννλω. *Dominica ante exaltationem crucis Evangelium ſecundum Johannem*. Incipit: φέρε δὴ ἐς σήμερον τ̃ σωτήθη τοῖς καλοῖς ὑμῖν δακτυμόστ Ὅτε.

Fol. 304. Κυριακὴ μ̃ τλῶ ὕψωσιν διαγγέλιον κατὰ Μάρκον. *Dominica poſt exaltationem crucis Evangelium ſecundum Marcum*. Incipit: ὥσπερ πολλὰ μέν ἐστι τὰ τ̃ γενναίον στρατιώτην χαρακτηρίζοντα. ϗ ἄξιον αὐτὸν τ̃ βασιλικῶν τιμῶν ἀποφαίνοντα Ὅτε.

Fol. 310. *pagina* 2. Κυριακὴ πρώτη τ̃ Λυκᾶ. *Dominica prima Lucæ*. Incipit: ἐπειδὴ τ̃ θείας ἀποῤῥαγέντες ζωῆς διὰ τλω παράβασιν κατήχθημεν εἰς ἀτιμοτάτην διαγωγλω Ὅτε.

Fol. 316. *pag.* 2. Κυριακὴ β τ̃ Λυκᾶ. *Dominica ſecunda Lucæ*. Incipit: ὑδὲν ἀγαπῆς ἀνώτερον. ὑδὲν τ̃ κατὰ Θεὸν ἑνώσεως ὑψηλότερον Ὅτε.

Fol. 323. Κυριακὴ τρίτη τ̃ Λυκᾶ. *Dominica tertia Lucæ*. Incipit: πάλιν ἡμῖν ἡ τ̃ διαγγελικῶν φρεάτων ἀναβλύζει πηγή. πάλιν τὰ ῥήματα δαψηλεῖ Ὅτε.

Fol. 328. *pag.* 2. Κυριακὴ τετάρτη τ̃ Λυκᾶ. *Dominica quarta Lucæ*. Incipit: ἡ τ̃ θείων λογίων ἀνάγνωσις λιμῶνι πολυανθεῖ ἐς ἐυάδει προσέοικεν Ὅτε.

Fol. 335. *pag.* 2. Κυριακὴ ε τ̃ Λυκᾶ. *Dominica quinta Lucæ*. Incipit: ὑ μόνον αἱ διδασκαλίαι ϗ δημηγορίαι τ̃ Σωτῆρος Χριστ̃ ἐς Θεὸν ἡμῶν ποικίλαι ϗ διάφοροι Ὅτε.

Fol. 343. Κυριακὴ ς τ̃ Λυκᾶ. *Dominica ſexta Lucæ*. Incipit: πάντα μὲν τὰ θεῖα λόγια, χρησὰ ϗ ἐπωφελῆ τοῖς προσέχυσι Ὅτε.

Fol. 351. Κυριακὴ ἐν ᾗ μνήμη πλεῖται τ̃ ἁγίυ Παύλυ τ̃ ὁμολογητ̃. διαγγέλιον κατὰ Λυκᾶν. *Dominica, in qua memoria fit ſancti Paulli confeſſoris. Evangelium ſecundum Lucam*. Incipit: ὑπόθεσις προοιμίυ γενέσθω μα σήμερον, ἡ κατὰ τ̃ μέσαν Παῦλον ὑπόθεσις. παῦλον λέγω Ὅτε.

Fol. 358. *pag.* 2. Κυριακὴ ζ τ̃ Λυκᾶ ἐν ᾗ ἀναγινώσκεται ὁ Ἰάειρος. *Dominica ſeptima Lucæ, in qua legitur Jairus*. Incipit: δυσάγωγον τὸ τ̃ ἀνθρώπων γένος εἰς ἀρετλὼ. ϗ μικρὰ φροντίζον τ̃ ἐκλόγων διδασκαλίας Ὅτε.

Fol. 367. *pag.* 2. Κυριακὴ η τ̃ Λυκᾶ. *Dominica octava Lucæ*. Incipit: μέγα δεινὸν ἡ αἴησις ϗ τὸ μεγάλα περὶ αὐτ̃ φαντάζεσθαι Ὅτε.

Fol. 375. Κυριακὴ ἐννάτη τ̃ Λυκᾶ. *Dominica nona Lucæ*. Incipit: ὑδὲν φιλαργυρίας δεινότερον. ὑδὲν φιλοχρηματίας αἰνότερον. οἶκυς γὰρ ὁλοκλήρυς ἀνέτρεψε Ὅτε.

Fol. 384. Κυριακὴ δεκάτη τ̃ Λυκᾶ. *Dominica decima Lucæ*. Incipit: πολυμερῶς ϗ πολυτρόπως ἀγαπητοὶ τὸν Ιυδαικὸν λαὸν ἄνωθεν διεξάγων ϗ παιδάγων ὁ Κύριος Ὅτε.

Digitized by Google

Fol. 391. Κυριακὴ ἑνδεκάτη τῦ Λουκᾶ. *Dominica undecima Lucæ*. Incipit: ἀβροτέραν ἡμῖν τ̃ τράπεζαν ὁ θεῖος Λουκᾶς ἀγαπητοὶ προτίθησι σήμερον &c.

Tandem in fine ſequentia verba leguntur.

Οὐ Μωσαικῶς πρὸς σκιὰν μόνον βλέπει
Τὰ θητὰ ῥητὰ τ̃ σοφ̃ Ξιφιλίνυ
Ὑψοῖ δὲ τ̃ νῦν μυσικαῖς θεωρίαις.
Εὐαγγελικλῶ λαοδισκάων χάριν.

Ὥσπερ ξένοι χαίρουσιν ἰδεῖν πατρίδα καὶ οἱ κινδυνάοντες ἐρεῖν λιμένα ὕτω ἥδ οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίυ τέλος.

Χριστὲ δίδυ πονοῦντι τ̃ πολύολβον ἀρωγλν.

Non Moſaice ſolum umbram ſpectant admiranda verba ſapientis Xiphilini, *ſed mentem extollit, myſticis contemplationibus Evangelicam demonſtrans gratiam.*

Sicut gaudent peregrini conſpecta patria, & periclitantes in mari viſo portu, ſic & qui ſcribunt, lætantur conſpecto libri fine.

Chriſte da laboranti perbeatum auxilium.

CODEX XLI. *b.* V. 21.

Membranaceus, duplici columna exaratus, circa finem ſæculi X. foliis conſtans 167. in quo habentur *ſancti* Johannis Climaci *opera*.

Ac prioribus quidem octo foliis charactere ſæculi XVI. & in papyro deſcripta legitur

I. *fol.* 1. ipſius *Climaci* vita, ab ea omnino diverſa, quæ exſtat Græce, & Latine in editione Pariſienſi anno 1731. En tibi initium:

Τίς μέν ἐστιν ἡ τ̃ θείου τ̃τον ἄνδρα πόλις ἐνεγκαμένη κ̀ θρεψαμένη πρὸ τ̃ς ἀθλητικ̃ς αὐτ̃ κ̀ μοναδικ̃ς ὐκ ἔχω λέγειν ἐπεσκεμμένως τε κ̀ ἀκριβωμένως &c. Hæc porro prima verba ſimilitudinem quamdam retinent eorum, quæ leguntus in editione: at quæ ſequuntur, magis ſemper, magiſque differunt.

II. *fol.* 4. *Eſt epiſtola Abbatis* Johannis Præfecti Raithuni *ad Abbatem Johannem Præfectum Montis Sina, libri Scalæ autorem*. Incipit: γινώσκοντες ἡμεῖς οἱ ἄπλεῖς &c.

III. *Epiſtola* Johannis Climaci, *qua reſpondet Johanni Antiſtiti Raithuni*, cujus initium: ἀπεδέξαμ̃ν ὡς ἐφέρεσαν &c.

Variantes interdum in his epiſtolis obſervavimus lectiones, ſed parvi momenti.

Sequitur *fol.* 6. index capitum *Scalæ*. Et primus quidem gradus de *abdicatione vitæ ſæcularis*, eodem, qui ſupra, recenti ſcriptus eſt charactere uſque ad ea verba πάντες οἱ ἐν τῷ καλῷ ἀγῶνι τούτῳ τ̃ῷ &c. poſt quæ antiquior incipit character.

Omnia porro cum editis exemplaribus contulimus; perfecteque omnia conveniunt, paucis exceptis in fine capitum, quæ deſunt nonnumquam in codice, non magni tamen facienda.

Caput autem XXI. de *timiditate* inchoatur ab his verbis: δειλία ἐστὶ νηπιώδης ἦθος &c. quibus nonnulla præeunt in editione.

CODEX XLII. *b.* V. 12.

Partim chartaceus, partim bombycineus ſæculi XVI. foliis conſtat 452. Continentur eo decem priores gradus *Scalæ paradiſi* Johannis Climaci cum ampliſſimis commentaiis *Eliæ Cretenſis*.

Eadem, quæ in antecedenti codice, præmittitur vita *Climaci*. Hanc excipiunt binæ epiſtolæ *Johannis Antiſtitis Raithuni*, item & *Climaci*. Ante hæc vero veluti proœmii loco exſcripta ſunt ſequentia verba, quæ ex parte dumtaxat leguntur in editione ad finem Indicis.

Τὸν ἰσάριθμον ἡμῖν τ̃ τ̃ Κυρίυ κατὰ σάρκα ἡλικίας ἀνάβασιν πεπήγαμενος καλῷ ὄντως ἐσκόπησεν, τ̃ πλειότητος γὰρ τ̃ αὐτ̃ τριάκοντα ἐνιαυτῶν συμβολικῶς ἐδείματο κλίμακα ἧς κ̀ ἡμεῖς τ̃ Κυρίυ χρόνον κατηληφότες ἔννομοι ὡς ἀληθεῖς κ̀ ἄπτωτοι ἀρεθησώμεθα. ὁ δὲ μήπω τ̃τον πεφθακὼς νήπιος ἔτι ἐν πάσῃ μαρτυρίᾳ καρδίας ὐκ ἀπόδεκτος ἀρεθήσεται. ἡμεῖς δὲ ἀναγκαῖον ὡήθημεν μ̃ῦ τ̃ ἀπαρίθμησιν τ̃ν τριάκοντα τ̃των βαθμῶν τ̃ τ̃ παντόφυ δημιουργ̃ τ̃ς

νοερᾶς

Digitized by Google

νοερᾶς τε καὶ θείας κλίμακος ταύτης βίου ἐνθάδε προτάξαι. ἵν' ὁρῶντες τὰς κόπους μὴ ἀπιστῶμεν τοῖς γεγραμμένοις. εἶτα δὲ τὰς ἱερὰς ἐπιστολὰς τοῦ ἐπιτάξαντος ἁγίου πατέρος, δὲ τοῦ ὑπαγορεύσαντος προθέμελιον τῆς γραφῆς, ὅτου τὴν ἐν αὐτῇ λόγων ἀρξόμεθα.

Aequalem menſuræ annorum Domini incarnati aſcenſum nobis parans optime ſane rem expendit: ad perfectam enim triginta annorum ipſius ætatis ſignificationem ſcalam exædificavit, qua & nos Domini ætatem deprehendentes vere juſti, & lapſus expertes inveniemur: qui vero hæc haud curæ habebit, infans adhuc, atque cordatorum omnium teſtimonio imperfectus reperietur. Nos interim neceſſe exiſtimavimus poſt enumerationem iſtorum triginta graduum, vitam ſapientiſſimi autoris, qui intellectualem hanc divinamque ſcalam concinnavit, præmittere, ut illius labores contemplati ſcriptis fidem præbere non dedignemur; poſtea & ſacras epiſtolas imperantis ſancti Patris, & proponentis fundamentum ſcripturæ, ut ab ipſa ſermonem ordiamur.

CODEX XLIII. *b.* V. 23.

Membranaceus, conſtans foliis 267. ſæculi XIII. optimæ notæ, atque characteris, in quo duplex *Catena*, in *Evangelia* nimirum MATTHÆI, & MARCI, habetur.

Præit initio utriuſque Evangelii capitum elenchus more Græcorum, nec non brevis præfatio rubro charactere deſcripta, in qua *Catenæ* autor quaternarium *Evangeliorum* numerum commendat, comparatione ducta a quatuor elementis, & quatuor virtutibus præcipuis hoc modo.

Ἐπεὶ δὲ τὸν μέγαν κόσμον τὸν ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τὰ ἐν μέσῳ τέσσαρα σωματικὰ στοιχεῖα καὶ τέσσαρα περιγράφει πέρατα. δὲ τὸν μικρὸν ἄνθρωπος κόσμον τὸν ἄνθρωπον, τέσσαρες σωματοῦσι χυμοί. καὶ τέσσαρες ἀρεταὶ φαιδρύνουσι. παρὰ πλησίον τέσσαρα καὶ τὰ εὐαγγέλια. ἃ μέχρι τῶν τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου περάτων διὰ τοῦ κηρύγματος φθάσαντα, τὸν νοητὸν κόσμον τῶν ἀρετῶν σωματήσαντο. δὲ τὸν μικρὸν κόσμον μέγαν εἰργάσαντο. ὁ γάρ ἐστιν ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ τὸ πῦρ, τοῦτο φασὶν ἐν τῷ νοητῷ κόσμῳ τῶν ἀρετῶν τυγχάνειν τὸν φρόνησιν. δαπανῶσαν μὲν τὸν κακίαν φωτίζουσαν δὲ τοὺς λογισμοὺς καὶ τοὺς λόγους τῶν ὄντων ἀναλόγως ὑποδεικνύουσαν. καθάπερ ἐν τῷ αἰσθητῷ τὸν ἀέρα, τοῦτο ἐν τῷ νοητῷ τὸν ἀνδρείαν θάλπουσαν δὲ πυκνοῦσαν τὸν εἰς Θεὸν ἔρωτα. δὲ ὥσπερ ἐν τῷ αἰσθητῷ τὸ ὕδωρ, τοῦτο ἐν τῷ νοητῷ τὸν σωφροσύνην ἀρδεύουσαν τὸν ψυχὴν καὶ τὸν φλόγα τὸν ἀκολασίας σβεννύουσαν. δὲ ὅπερ ἐν τῷ αἰσθητῷ τὸν γῆν, τοῦτο ἐν τῷ νοητῷ τὸν δικαιοσύνην. τοὺς πνευματικοὺς ἑδράζουσαν λογισμοὺς δὲ διὰ τὸν ἰσότητος ἀναπαυομένους αὐτοῖς ἀπονέμουσαν δὲ φύουσαν. πᾶν καλὸν τῷ μὲν ὃν ἀναφερεῖ πνεῦμα καὶ τὴν φρονήσει, τὸ κατὰ Ἰωάννην ἔοικεν ἀγγέλῳ ὡς ὑψηλότερον δὲ δραστικώτερον τὸν λόγον παιδεύοντι. τῷ δὲ ἀέρι καὶ τὴν ἀνδρείᾳ τὸ κατὰ Λουκᾶν. ὥσπερ ἰοδικώτερον καὶ πλείσας πυκνοῦμενον ἰσορρίας. τῷ δὲ ὕδατι καὶ τὴν σωφροσύνῃ τὸ κατὰ Μάρκον ὡς ἐκ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου καὶ τὸν ὑπ' αὐτοῦ κηρυττομένης μετανοίας. καθ' ἣν ἡ σωφροσύνη συνέσηκεν, ἀρχόμενον. τῇ δὲ γῇ δὲ τῇ δικαιοσύνῃ τὸ κατὰ Ματθαῖον ὡς φυσικωτέραν εἰσάγον διδασκαλίαν.

Quemadmodum vaſtum hunc orbem ex Cælo, terraque conſtantem cæteraque ambitu ejus contenta, quatuor elementa conſtituunt, quatuorque definiunt termini; & parvum ſimiliter orbem, hominem ſcilicet, quatuor conſtituunt humores, & quatuor virtutes clarum reddunt. Sic propter quamdam analogiam quatuor ſunt Evangelia, quæ ad omnes viſibilis hujus mundi terminos prædicatione perlata intellectualem virtutum orbem conſtituerunt, unde parvus mundus magnus plane effectus eſt. Quod enim eſt in ſenſibili mundo ignis, hoc in ſpirituali virtutum orbe dicunt præſtare prudentiam, quæ malitiam quidem expellit, mentem autem illuſtrat, rerumque cauſſas analogia quadam demonſtrat. Et quod in mundo viſibili aer, hoc in intellectuali fortitudo, fovens, ac promovens amorem erga Deum. Et quod in viſibili aqua, hoc in intellectuali temperantia, irrigans animum, & ſtammam incontinentiæ exſtinguens.

Digitized by Google

guens. Et quod in visibili mundo tellus, hoc in intellectuali justitia, quæ spirituales firmat cogitationes, & ex æqualitate motus earum compescit, tranquillitatemque parit. Quum igitur bonum omne profluat ex igne, atque prudentia, illis idcirco adsimilatum est Evangelium secundum Johannem, utpote quod sublimem continet sermonem, & supra hominum captum se extollit. Aeri autem, & fortitudini comparatur Evangelium Lucæ, tamquam obscurius, & multis implicatum historiis: aquæ vero, & temperantiæ Evangelium secundum Marcum, quod nimirum exordium habet a Johannis baptismate, & prædicatione pœnitentiæ, per quam temperantia perstat. Telluri denique, atque justitiæ Evangelium Matthæi, naturalem exhibens doctrinam.

Sequitur deinde titulus expositionis Sancti MATTHÆI:

Ερμηνεία τῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίυ φιλοπόνως ἐρανισθεῖσα μάλιστα μὲν ἀπὸ τ ἐξηγήσεως τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ιωάννυ τῦ Χρυσοστόμυ ἔτι δὲ ἀπὸ διαφόρων ἄλλων πατέρων συνεισενεγκόντος τινά, ὑπὸ τῦ ταύτην ἐρανισαμένυ. *Interpretatio sancti Evangelii secundum Matthæum summo labore collecta maximam partem ex expositione sancti Patris nostri Johannis Chrysostomi, deinde ex aliis diversis Patribus, conferente etiam aliqua, qui eam collegit.*

Huic titulo proœmium statim subjicitur hoc initio: πρῶτον μὲν ἀγαθὸν ἡγῦ μηδεῖσθαι ἡμᾶς ἀπὸ τ γραμμάτων βοηθείας &c.

Fol. 225. Incipit *Expositio Evangelii sancti* MARCI sub hoc titulo: ὁμοίως ἑρμηνεία τῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίυ. *Similiter interpretatio Evangelii secundum Marcum.*

Brevior est præcedenti, & paucis contenta. Proœmium vero sic incipit:

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς υἱὸς μὲν γέγονε Μαρίας τ δεξιωσαμένης. ἐν τῇ ἑαυτῆς οἰκίᾳ τὸν Αποστόλυς. ἐκαλεῖτο δὲ ὁ Ιωάννης ὡς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Αποστόλων ἀνείσκομεν &c.

In utraque expositione Patrum nomina prætermissa sunt, ex quibus *Catena* conflata fuit, neque ullibi autoris nomen legitur. Ex titulo tamen, qui expositioni Evangelii sancti *Matthæi* præfigitur, facile est conjicere, non alii adscribendam esse hanc *Catenam*, quam EUTHYMIO ZIGABENO clarissimo XII. sæculi scriptori. Ejus etenim *commentarios* in *Evangelia* Græce adhuc ineditos enarrans Fabricius *Bibliothecæ Græcæ* tomo VII. pagina 787. eumdem omnino titulum, iisdemque conceptum verbis refert; atque observat præter CHRYSOSTOMUM usum fuisse *Euthymium* etiam scriptis BASILII, GREGORII, MAXIMI, & ORIGENIS.

Profert quidem modo laudatus Fabricius *pagina* 474. ejusdem tomi ex *Historia Critica Novi Testamenti Richardi Simonii* Manuscriptum codicem *Mazarinianum*, in quo hæc commentaria tribuuntur NICETÆ. Sed hoc inde profectum putaverim, quod proœmium *Evangelio* MATTHÆI ab *Euthymio* præpositum iisdem ferme verbis incipiat, quibus proœmium NICETÆ, ut utriusque scriptoris commentarios conferentes animadvertimus, unde fortasse quispiam occasionem erroris sumsit.

Ceterum magni faciunt hos commentarios *Maldonatus*, *Simonius*, aliique sacrarum literarum eruditione præstantes viri.

CODEX XLIV. *b.* V. 24.

Chartaceus, sæculi XVI. cui folia 110. Complectitur quatuor *Evangelia* rudi aliquantulum calamo scripta. *Evangelio* duntaxat secundum MATTHÆUM præmittitur hypothesis, cum nonnullis versibus, quos exscribere non piguit.

Κατὰ Ματθαῖον τὸ εὐαγγέλιον ἐπιγέγραπται. ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Ματθαῖος ὁ μαθητὴς τῦ Κυρίυ συνεγράψατο τὸ εὐαγγέλιον τῦτο. διηγεῖται δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸν κατὰ σάρκα γέννησιν τῦ Σωτῆρος. τὸν ἐκ σπέρματος

Digitized by Google

ματος τῦ Δαβίδ. διὸ ἐκ ἀπ' αὐτῦ τὴν γενεαλογίαν κατάγει. ἕως τῦ Χριςῦ γενεαὶ πεντεκαίδεκα δύο. περιέχει δὲ ἐκ τὸ βάπτισμα Ιωάννυ. καὶ τὰς ἐν τῷ ὄρει τῦ διαβόλυ πειρασμὰς ἐκ σημεῖα ἐκ ἕτερα τὰ γενόμενα παρὰ τῦ Σωτῆρος ἃ τε ἐξ μαθητῶν ἐκλογὴν. ἐκ ἃ τῦ μυςηρίυ παράδοσιν. ἐκ πῶς ὅτι παρεδόθη Πιλάτῳ καὶ ἐςαυρώθη τῷ σώματι: καὶ τὸ σῶμα ἐτέθη ἐν μνημείῳ. καὶ οἱ μὲν ςρατιῶται διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτῦ. αὐτὸς δὲ ἐν τεσσαρακοντημέρῳ ἀναςὰς ἐνετείλατο τοῖς μαθηταῖς. μαθητεύειν πάντα τὰ ἔθνη ἐκ βαπτίζειν αὐτύς. ἐπαγγελλόμενος εἶναι μετ' αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας. ἕως τῆς συντελείας τῦ αἰῶνος ἀμήν. τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον ἐυαγγέλιον ἐγράφη Ἑβραϊςὶ εἰς Παλαιςίνην ἐν Ιερυσαλήμ. ἐξεδόθη δὲ μετὰ χρόνυς ε τῆς τῦ Χριςῦ ἀναλήψεως.

Στοίχοι εἰς τὸ ἐυαγγέλιον Ματθαίυ.

Τὸν ἐκτελώνην θαυμαςὸν θεηγόρον
Εὐαγγελις ὴν πρῶτον ἐκλελεγμένον
Ὀλέθριον λίποντα κέρδος χρήματα
Καὶ ζῶντα κερδαίνοντα τὸν Θεῦ λόγον
Ἔθνη μαθητεύσαντα πάντα καὶ κόσμον
Καλῶς τελωνήσαντα ἐκ σωτηρίως.
Ματθαῖος ἦτος. ὃς διδάσκων συγγράφη
Ὡς ἐν σαγίνῃ τῇ θεοπλόκῳ βίβλῳ
Πλέκων τὰ θεῖα τῦ κενωθέντος λόγυ.
Καὶ σάρκα προσλαβόντος ἐκ τῆς παρθένυ.
Καὶ ζῶντι καὶ τρέφοντι τὰς ψυχὰς λόγῳ
Ζωργεῖ πρὸς εὐσέβειαν ἀνθρώπων γένος.

Inscribitur Evangelium secundum Matthæum, quoniam scriptum est a Matthæo discipulo Domini. Narrat autem ab initio generationem Servatoris secundum carnem ex semine David, quocirca genealogiam ab ipso deducit. Sunt autem usque ad Christum generationes quadraginta duæ. Describit quoque Johannis baptisma, & diaboli tentationes, & signa, aliaque multa a Servatore gesta, tum discipulorum electionem, atque mysteriorum doctrinam. Demum quomodo ad Pilatum ductus, & cruci affixus, atque in sepulchro positum fuerit corpus, divisæque vestes a militibus, quomodo tertia die resurgens discipulis præceperit, ut docerent omnes gentes baptizantes eas, promittens se, una cum illis futurum usque ad consumationem sæculi. Amen. Sanctum Evangelium secundum Matthæum scriptum fuit Hebraice Jerosolymis in Palæstina. Editum autem est anno quinto post Ascensionem Christi Domini.

Versus in Matthæi Evangelium.

Expublicanus mirabilis hic Dei famulus
Evangelistarum primus electus,
Qui exitialem relinquit pecuniarum quæstum,
Ut vitam lucretur, Deique verbum
Gentibus omnibus prædicat, & orbem
Optimo, ac salutari modo pro telonio habet.
Matthæus hic est, docens scriptione,
Tamquam sagena, divinitus contexto libro,
Ubi divina contexens, exinaniti Verbi
Carnem sumentis ex Virgine,
Vivifico, aptoque ad alendos animos verbo
Vivum servat ad pietatem humanum genus.

Titulus autem operis est hujusmodi: σὺν Θεῷ βίβλος τῶν τεσσάρων ἐυαγγελις ῶν Ματθαῖυ. Μάρκυ. Λυκᾶ καὶ Ἰωάννυ ἧς ἡ ἀρχὴ ἐυαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. *Deo dante Liber quatuor Evangelistarum Matthæi, Marci, Lucæ, & Johannis, cujus principium Evangelium secundum Matthæum.*

CODEX XLV. *b.* V. 25.

Chartaceus, sæculi XVI. folia habens 122. in quo varia opuscula philosophica. Et quidem.

Fol. 1. Ἰωάννις τῦ Κοτρώνη Ἑρμόδοτος ἐ περὶ κάλλυς. JOHANNIS COTRONÆ *Hermodotus, sive de pulchritudine.* Est nimirum dialogus ad imitationem *Platonis*, in quo differentes inter se inducuntur ARISTOCLES, & MENEDEMUS. Incipit: ὅτε σοί ὦ Μενέδημε περὶ τὴν ἀγορὰν ἐνέτυχον ἔωθεν οἷός ὅπως δίθυς ἀφηρέθλω ἐπιπλέον ἰὼ καίτοιγε πολλάκις ἔςιν μεταξὺ τῆς ὁδῦ καὶ ἀναςρέφειν ἐπειρώμην ὡς σὲ &c.

Fol. 18. *pagina* 2. Opusculum aliud ejusdem generis, cui titulus, Μυσοκλῆς καὶ περὶ ἀρίςυ βίυ. MUSOCLES, & de

Digitized by Google

de optima vita. Incipit: τί ποτ' ἂν ὦ Μυσόχλεις εἴη τὸ τῦ ἀείσυ βίυ, ἢ τίνα χρηὸν ἔπυ βιῦντα καλεῖν. πόπρον ὁς μήπ ἀδικεῖν &c.

Fol. 27. *pagina* 2. Ερμίππος, ἢ περὶ ἀστρολογίας. HERMIPPUS, *sive de astrologia*. Continet hic dialogus Astrologicæ scientiæ synopticam expositionem, commendationemque, in binos distinctus libros, quorum singula capita initio recensentur. Ab iis describendis supersedemus, utpote quæ eadem omnino sint, ac illa, quæ sub titulo quorumdam ineditorum recenset Fabricius *Bibliothecæ Græcæ* tomo XII. pagina 261.

Expleto capitulorum indice, prioris libri initium habetur hoc modo: ἀλλ' ἢ τοιῦτον τί τὸ τῦ Πρωτέως ᾖῶ παρ' Ομήρῳ φάσμα εἰς πολυειδεῖς μορφὰς ἀλλάττον, ὁ τοῖος ἐκ τ̃ λόγων ὦ Ερμίππε ἡμῖν ἀναφαίνη &c.

Consonant omnino hæc verba cum iis, quæ idem Fabricius refert tomo II. ejusdem *Bibliothecæ* pag. 514. ubi & duo loca ex hoc opusculo adducit: primum, in quo de *Stella*, quæ CHRISTI *nativitatem* indicabat; secundum, in quo de *Eclipsi*, quæ tempore *mortis* CHRISTI apparuit. De autore vero dubius fuit. *Platonicum* duntaxat, atque *Christianum* dicit: quare COTRONÆ nomen ignorasse videtur, siquidem in ingenti ejus *Bibliotheca* nullibi occurrit, neque etiam priorum dialogorum ullibi fit mentio. Ejusdem tamen COTRONÆ omnes genuinos fœtus esse, ex codice nostro satis aperte constat, tum quod tres dialogi ejusdem generis sint, eademque ratione, & stylo pertractentur, tum quod simul juncti eodem ordine non solum in hoc Codice, sed & in alio inferius subjiciendo occurrant.

Fol. 63. Ερεννίυ φιλοσόφυ ἐξήγησις εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικά. HERENNII *philosophi expositio Metaphysicorum*.

Hic est HERENNIUS PHILO BYBLIUS GRAMMATICUS sub Domitiano Imperatore, multis egregie scriptis clarus, cujus commentarium MS. in *Metaphysicorum* libros extitisse in *Bibliotheca Isaaci Vossii* scribit Fabricius tom. II. pag. 148. *Bibliothecæ Græcæ*. Incipit autem: μετὰ τὰ φυσικὰ λέγονται ἅπερ φύσεως ὑπερῆρται ᾗ ὑπὲρ αἰτίαν καὶ λόγον εἰσὶ περὶ ὧν ἐπιβάλλη τὸ παρὸν βιβλίον δεικνύυα &c.

CODEX XLVI. *b.* V. 26.

Chartaceus, circa finem sæculi XV. foliis constat 37. Habentur in eo THEOCRITI *Idyllia* sequenti ordine.

Primum. Θύρσις, sive ᾠδὴ CANTIO.

Secundum. Σιμαίθα (in corpore Poetarum Græcorum Φαρμακεύτρια) VENEFICA.

Tertium. Αμαρυλλὶς ἢ Αιπόλος. AMARYLLIS, *sive* CAPRARIUS.

Quartum. Βυκολιασταὶ Δάφνις & Μενάλκας. *Bucolico carmine certantes* DAPHNIS, & MENALCAS.

Quintum. Aliud simili titulo.

Sextum. Εργατίναι ἢ θερισταί. OPERARII, *sive* MESSORES.

Septimum. Κύκλωψ ᾗ Γαλατεία. CYCLOPS, & GALATEA.

Octavum. Ἐρασπιλος ἢ Αἴτης, AMATOR, *seu* AITAS.

Nonum. Υ̓λας Δωρίδι. HYLAS *Dorica dialecto*.

Decimum. Βάττος & Κορύδων, BATTUS, & CORYDON.

Undecimum. Βυκολιασταὶ Κομάτας καὶ Λάκων. *Bucolico carmine certantes* COMATAS, & LACON.

Duodecimum. DAMETAS, & DAPHNIS, *itidem Bucolico carmine certantes*.

Decimum tertium. Θαλύσια ἢ ἐκεινὸς ὁδοιπόρος. THALYSIA, *sive vernum iter*.

Decimum quartum. Αἰσχίνης & Θοώνυχος. AESCHINES, & THEONICUS.

Decimum quintum. Χάριτες ἢ Ιέρων. GRATIÆ, *vel* HIERON.

Decimum sextum. Ερῶντος. AMORIS.

Fol. 34. *pag.* 2. Sequuntur deinde ejusdem THEOCRITI *epigrammata*.

Singulis *Idylliis* hypotheses, seu argumenta præeunt; atque in ipso libri aditu

Digitized by Google

aditu pauca de genere THEOCRITI, variisque poeseos generibus, præsertim de *Idylliis* disseruntur, quorum initium habes his verbis: Θεόκριτος ὁ τῶν βυκολικῶν ποιητὴς Συρακούσιος μὲν τὸ γένος. πατρὸς Σιμιχίδου ὡς αὐτὸς φησι Σιμιχίδα &c.

CODEX XLVII. *b.* V. 27.

Chartaceus, duplici columna exaratus, habens folia 141. sæculi XV. in quo *Sancti* AUGUSTINI *de Trinitate Libri XV.* e Latino in Græcum sermonem a *Maximo Planude* translati, neque hactenus, quod sciam, typis editi.

Titulus ita se habet: τοῦ μακαριωτάτου Αυγουστίνου ἐπισκόπου Ιππῶνος περὶ Τριάδος βιβλία πέντε καὶ τοὺς δέκα ἅπερ ἐκ τῆς Λατινικῆς διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλλάδα μετέβαλεν ὁ σοφώτατος καὶ τιμιώτατος μόναχος Κύριος Μάξιμος ὁ Πλανούδης. *Beatissimi Augustini Hipponensis Episcopi de Trinitate libri XV. quos e Latina lingua in Græcam vertit sapientissimus, atque venerabilis Monachus* MAXIMUS PLANUDES.

Præmittitur singulis libris capitulorum index. Prioris autem libri initium est hujusmodi: δεῖ εἶναι φημὶ τὰ δὲ ἀναγνωσόμενον, ἅπερ Τριάδος διαλαμβάνομεν, πρότερον γνῶναι τὸν ἡμέτερον σκοπὸν &c.

Servantur iidem libri MSS. etiam in *Bibliotheca Vindobonensi*. Verum, ut ex ejus catalogo Parte I. pag. 21. & 402. observavimus, codices, quibus continentur, omnes mutili sunt; noster autem integer omnino est, absolutusque.

CODEX XLVIII. *b.* V. 28.

Chartaceus, sæculi XV. constans foliis 238. satis accurate scriptus, continet THUCYDIDIS *historiarum de bello Peloponnesiaco libros octo*, quibus interdum Scholia addita fuerunt in margine a recentiore Scriba.

Dicitur in fine scriptus manu cujusdam sacerdotis *Georgii* in gratiam *Principis Domini Georgii Phangi* anno æræ Vulgaris 1487. perfectusque die 14. mensis *Octobris*.

CODEX XLIX. *b.* V. 29.

Chartaceus, sæculi XVI. cui folia 49. multa diligentia, & studio exscriptus, habet ONOSANDRI *strategicon*, seu de *Imperatoris institutione librum*, pluries jam Græce, Latineque typis consignatum.

Fuit autem codex EMMANUELI PHILIBERTO SABAUDIÆ DUCI dono datus a *Jacobo Goupylo Pictavienſi Medico*, viro Græce, & Latine eruditissimo, ut patet ex epistola ejusdem ad EMMANUELEM propria manu subscripta, quam præstat integram subjicere, utpote perelegantem.

„ Sereniſſimo Duci Allobrogum,
„ & Illustrissimo Principi Pedemon-
„ tium D. EMMANUELI PHILIBERTO
„ felicitatem.

„ Etsi apud me dubium numquam fuit, Dux Sereniſſime, quin „ pro tua in omneis mortaleis humanitate, munus istuc nostrum boni „ consuleres, putavi tamen mearum „ esse partium, non id quidem verbis „ ornare, sed in eo consilii mei rationem tibi exponere. ne quis facilitate tua ambitiose abusum exi„ stimaret. Ego, Princeps Optime, „ ut primum Onosandri philosophi „ de Imperatoris officio librum ab „ iis redemi, qui eum domi veluti „ custodia septum tenebant, rem sta„ tui omnino esse, quæ eum maxi„ me deceret Principem, qui eo avi„ dius laudem bellicam persequitur, „ quo ea magis in familia sua flo„ ruit. Legeram etiam Ptolemæi, „ Eumenisque, ac (ut citeriora, & „ nobis notiora sæcula repetam) Fran„ cisci Regum ea studia fuisse, ut ma„ ximis, & plane Regiis sumptibus ve„ terum Scriptorum monumenta undi„ que compararent. Cum enim ge-

Digitized by Google

„ neroſi illi ac potentes Principes li-
„ bros, ex quibus Regis officium co-
„ gnoſcitur, neque erubeſcere, neque
„ ad gratiam loqui viderent, mutis
„ quidem illis, ſed ad facta illuſtria,
„ ac glorioſa magiſtris optimis inſtruen-
„ dam Bibliothecam putaverunt. Inep-
„ tiarum porro crimen ut minus ex-
„ timeam, tamquam tuæ dignitatis
„ rationem in eo parum habeam,
„ illud efficit, quod Deo Optimo
„ Maximo auſpice nuptui Princeps
„ illa incomparabilis & Regis unica
„ ſoror tibi, nimirum Pallas Marti,
„ collocata ſit. Etenim quum majo-
„ ribus iis ortus, qui magnam ſibi
„ multis ſtrenue geſtis ac confectis
„ bellis gloriam quaeſierunt, ad illo-
„ rum Regios Spiritus ſuperior acceſ-
„ ſeris; illa vero quum a Rege Pa-
„ tre lautum & copioſum patrimo-
„ nium literarium ſic auxerit, ut
„ non benignitatem modo in philo-
„ logos exerceat, ſed ipſa ſe bonis
„ omnibus literis expoliverit, Mar-
„ tem te, illam Palladem appellare
„ convenit. His autem nuptiarum il-
„ larum concordiæ, dignitatiſque ac
„ majeſtatis plenarum auſpiciis nulla
„ meliora ad antiquam illam ac illu-
„ ſtrem domum Sabaudianam augen-
„ dam, amplificandamque eſſe poſſunt.
„ Quis enim majorem ad res præ-
„ claras gerendas, tantoque Principe
„ dignas facultatem, pluraque inſtru-
„ menta habeat, quam cui arma fo-
„ ris, conſilium domi ſit? Atque hæc
„ una libri hujus offerendi tibi cau-
„ ſa fuit. Altera autem eſt, ut tibi
„ gratias pro ea benevolentia, qua
„ Hieronymum Ruverium Tolonen-
„ ſem Pontificem deſignatum comple-
„ cteris, agerem. Hoc enim nomine
„ cum univerſam literarum ſtudioſo-
„ rum nationem, tum me ipſum mul-
„ tum tibi devinxiſti; qui ut primum
„ puerum adhuc illum, puerilibus
„ illis in ſtudiis, hic jam non pue-
„ riliter ſe gerere vidi, ſed ſpei mul-
„ to plus alere, quam ætas illa da-
„ ret, ſic eum colere, ac obſervare
„ cœpi, ut plurimum nunc gaudeam,
„ ei oblatam occaſionem omnibus
„ oſtendendi, quo e genere, quaque
„ e diſciplina ad commendationem
„ hominum, famamque proceſſerit,
„ gratulerque ei, quod campum na-
„ ctus ſit, in quo plurimæ ejus ex-
„ cellenteſque virtutes exercere ſe ap-
„ tius, atque commodius poterunt,
„ & ad cæterorum hominum utili-
„ tatem, & ad nominis ſui famam,
„ gloriamque ſempiternam. Tibi igi-
„ tur, Dux Sereniſſime, incompara-
„ bilique Principi tibi deſponſæ gra-
„ tias immortales ago, vobiſque ut
„ omnia fauſte ac feliciter eveniant,
„ a Deo Optimo Maximo ſummis
„ precibus expeto.

„ Nobilitati atque Amplitudini
„ tuæ addictiſſimus Jacobus Goupylus.

CODEX L. *b.* V. 30.

Chartaceus, ſæculi XVI. rudi aliquantulum calamo exaratus, folia habet 638. Varia autem complectitur in *ſacram Scripturam commentaria*.

Fol. 1. Sunt quæſtiones nonnullæ, ſeu morales expoſitiones quorumdam locorum *Veteris Teſtamenti*, ex variis Patribus ſumtæ, initio tamen mutilæ:

Fol. 20 Sequitur *Catena* in PENTATEUCHUM, ac *libros* JOSUE, JUDICUM, & RUTH, variis itidem ex Patribus contexta, cui præmittitur præfatio, ſumta ex *Theodoreto* hocce titulo, & initio:

Θεοδωρήτου εἰς τὰ ἄπορα τ̃ θείας γραφ̃ης.
Καὶ ἄλλοι μὲν φιλομαθεῖς ἄνδρες ἐπηγγείλαντο διαλύσαι τ̃ θείας γραφ̃ης τὰ δοκοῦντα εἶναι ζητήματα &c.

Eadem porro hæc Catena videtur, quæ in Codice VII. *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte I. pag. 20. deſcribitur. Ibi enim, ut refert Neſſelius, eadem habetur *Theodoreti* præfatio, quam perperam *Cyrillo Alexandrino* tribuit Fabricius tomo VII. pag. 736. *Bibliothecæ Græcæ*.

Pa-

Digitized by Google

Patrum, & Scriptorum, ex quibus conflata fuit, nomina hæc fere ſunt, quæ in margine notata nobis occurrerunt.

ACACIUS CÆSAREENSIS.
ANEPIGRAPHUS, ſeu ANONYMUS.
APOLLINARIS.
BASILIUS.
CLEMENS.
CYRILLUS ALEXANDRINUS.
DIDYMUS.
DIODORUS.
DIONYSIUS ALEXANDRINUS.
EPHREM SYRUS.
EUSEBIUS EDESSENUS.
EUSTATHIUS ANTIOCHENUS.
GENNADIUS CONSTANTINOPOLITANUS.
GREGORIUS NYSSENUS.
GREGORIUS THEOLOGUS.
HYPPOLITUS ROMANUS.
JOHANNES CHRYSOSTOMUS.
JOSEPHUS.
IRENÆUS.
ISIDORUS PELUSIOTA.
JUSTINUS MARTYR.
MELITO SARDENSIS.
ORIGENES.
PHILO *Epiſcopus Carpathi*.
PHILO JUDÆUS.
SERAPIO *Thmueos Epiſcopus*.
SEVERIANUS GABALITA.
SEVERUS ANTIOCHENUS.
SYMMACHUS.
THEODORETUS.
THEODORUS.
THEOPHYLUS ALEXANDRINUS.

Fol. 512. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τ̃ ἐις τὼ γέννεσιν τ̃ ἐκλογῶν ἐπιτομῆς Προκοπίυ χειςιανῦ σοφιςῦ. *Initium, Deo dante, epitomes eclogarum in Geneſim* PROCOPII CHRISTIANI SOPHISTÆ. Eſt nimirum commentarius ex multis Patribus collectus a PROCOPIO, qui tamen propriis eorum verbis uſus non eſt.

Paratum ad prælum Græce, & Latine, cum ejuſdem commentariis in alios *Scripturæ* libros, per *Godfridum Olearium Theologum Lipſienſem*, vidiſſe ſe teſtatur Fabricius tom. VII. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 733. quum antea Latine tantum haberetur. Incipit autem: ἤδη μὲν ϗ πρόπρον θεῦ τὸ δύναθαι χορηγήσαντος τὰς καταβεβλημένας ἐκ τ̃ πατέρων ϗ τ̃ ἄλλων &c.

CODEX LI. *b.* V. 31.

Chartaceus, conſtans foliis 272. ſæculi XIV. parumper fœdatus, cui eſt titulus,

Τῦ ἁγιωτάτυ Φιλοθέυ πατριάρχυ Κωνσταντίνυ πόλεως ὁμιλίαι εἰς τὰ κατὰ Κυριακὼ ἀναγινωσκόμενα διαγγέλια ὅλυ τῦ ἐνιαυτῦ ἀρχόμεναι ἐκ τ̃ κυριακ̃ς τῶν ἁγίων πάντων. *Sanctiſſimi* PHILOTHEI *Patriarchæ Conſtantinopolitani homiliæ in Evangelia, quæ leguntur in Dominicis per totum annum, initio ducto a Dominica Sanctorum omnium.*

Opus hactenus uſque ineditum, quod Manuſcriptum ſervari etiam in *Bibliotheca Sereniſſimi Bavariæ Electoris*, & *Regis Catholici*, narrat Fabricius tomo X. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 470. ex *Bandurio*. Cujuſque homiliæ titulos, & initia dabimus inferius, ubi iterum idem occurret Manuſcriptus Codex.

CODEX LII. *b.* V. 32.

Membranaceus, duplici ſcriptus columna, folia habens 104. ſæculi circiter XII. *Commentarium* exhibet ignoti interpretis in *Evangelium* MATTHÆI, variis ex Patribus collectum, ſub hoc titulo:

Τῶν εἰς κατὰ Ματθαῖον διαγγέλιον ἐξηγητικῶν ἐκλογῶν. *Eclogæ exegeticæ in Evangelium ſecundum Matthæum.*

Porro multa initio deeſſe videntur. Primus enim, qui occurrit Evangelii locus, ex capite XXII. ſumptus eſt, nimirum, οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τὺς Σαδδυκαίυς συνήχησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. ϗ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτὸν ϗ λέγων διδάσκαλε. ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ. *Pharizæi autem audientes, quod ſilentium impoſuiſſet Sadducæis, convenerunt in unum, & interrogavit*

Digitized by Google

terrogavit eum unus ex eis legis Doctor tentans eum: Magister, quod est mandatum magnum in lege.

Expositionis, quæ sequitur, exordium hoc est: πάλιν τ αἰτίαν τίθησιν δι ὧ ἔδει φιγῆσαι. ἐ τ θρασύτητα τῶ ἐκείνων καιπεῦθεν ἐνδείκνυται πῶς καὶ τίνι τρόπῳ &c.

Patrum nomina, quibus usus est *Anonymus* autor, raro notantur in margine. Vestigia tamen quædam interdum apparent nominum JOHANNIS CHRYSOSTOMI, APOLLINARIS, CYRILLI, ORIGENIS, & *Anepigraphi* cujusdam.

CODEX LIII. *b.* V. 33.

Chartaceus, sæculi XVI. foliis constans 155. literis initialibus aureis identidem ornatus, in quo opuscula aliquot Grammaticalia multis schediasmatis, & adnotationibus ab homine Græcæ linguæ studioso congestis interpolata, Latinis etiam alicubi interjectis vocabulis.

Fol. 1. agitur περὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημασίων. *De verborum significationibus, & de variis casibus, quibus illa copulantur*, tacito autoris nomine. Verba autem alphabeti ordine disposita sunt. Præfatio sic incipit: ἐκ τῶν ῥημάτων τὰ μὲν ὐδαμῶς μεταβαίνουσαι εἰς ἕτερον πρόσωπον τῷ λόγῳ τ σώταξιν ἔχει δὶ ὃ ἡ ἀμετάβατα προσηγορεύεται &c.

Fol. 29. *pagina* 2. Χοιροβοσκῦ περὶ ποιητικῶν τρόπων εἰσὶ δὲ εἴκοσι καὶ ζ. CHOEROBOSCI (GEORGII) *de figuris poeticis, quæ sunt numero viginti septem.*

Inter Grammaticos Græcos ineditos numerat Fabricius tomo VII. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 42. etiam CHOEROBOSCUM, & plures ejus Manuscriptos codices ex variis Bibliothecis profert.

Statim vero ab initio operis *figuræ dictionis* ponuntur hoc ordine.

Αλληγορία μεταφορὰ κατάχρησις μετάληψις ὑπερβατὸν ἀναστροφὴ συνεχδοχὴ σύλληψις ὀνοματοποιία πεποιημένον ἀντωνομασία μετωνυμία ἀντίφασις περίφρασις ἔλλειψις πλεονασμὸς ἐπανάληψις ἡχὼ ὑπερβολὴ αἴνιγμα παραβολὴ ἀνταπόδοσις προσωποποιία παράδειγμα εἰρωνεία σχῆμα ὑστερολογία. *Allegoria, metaphora, catachresis, metalepsis, hyperbaton, conversio, synecdoche, syllepsis, onomatopœja, similiter desinens, antonomasia, metonimia, antithesis, periphrasis, ellypsis, pleonasmus, conduplicatio, expolitio, hyperbola, ænigma, parabola, parabolæ demonstratio, prosopopœia, paradigma, ironia, schema, præposterum.*

Postea singularum definitiones, & explicationes subjiciuntur.

Fol. 34. *pagina* 2. περὶ τῶν λέξεων κυείᾳ Μανυὴλ τῦ Μοσχοπύλᾳ. *De passionibus, seu figuris dictionum Domini* EMMANUELIS MOSCHOPULI. Incipit: ἐν τοῖς παθήμασι τ λέξεων προάθεσις ἰδίως λέγεται. ἔστι δὲ ἕ αὕτη προαθήκη γράμματος φωνήεντος &c.

Nullam hujus opusculi mentionem facit Fabricius tomo superius citato pag. 37. & 38. ubi tamen multa loquitur de MOSCHOPULO.

Fol. 41. τῦ Μαγίστρᾳ γραμματικὴ κατὰ στοιχεῖον ἥτις λέγεται καὶ ἀττικισμοὶ. MAGISTRI *grammatica secundum alphabeti literas, seu de Atticismis.* λέξικον potius *Atticum* dixeris, quam Grammaticam.

Contulimus autem cum editione Romana anni 1517. ac magnam animadvertimus interesse discrepantiam. Siquidem in codice multa prætermissa fuerunt, & multa in compendium redacta. Habeas exemplum in verbis, a quibus fit initium:

Ανθέων ὐκ ἀνθῶν. Ακρατέεσθαι μὴ εἶπης ἀλλ' ὐκ ἐκρατέεσθαι. Ακρατία. ἀδυνασία καὶ ἀνοητία παρὰ Θυκυδίδῃ μόνῳ. Αφωνία ὐκ ἀφασία &c.

In editione namque nonnulla præeunt, & hæc ipsa fusius exponuntur, ut cuique legenti patebit.

CODEX LIV. *b.* V. 34.

Chartaceus, duplici columna exaratus, cui folia 55. sæculi XV. Continet

I. Nonnullas *Homilias* NILI *Metropolitæ* Rhodii DAMILÆ dicti, qui sæculo XIV. do-

Digitized by Google

doctrinæ fama inclaruit. Harum prima initio deficit. Secundæ vero *folio* 5. pagina 2. titulus eſt: τῦ αὐτῦ λόγος εἰς τὸ γενέσιον τ ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκυ ἐν ᾧ ὁ π θρῆνος τῦ Ιωακεὶμ ἐ τ Ἄννης. ἐ ἡ ταύτης διαλαμβάνεται σύλληψις. *Ejuſdem ſermo in Nativitatem Sanctiſſimæ Dominæ noſtræ* DEIPARÆ, *in quo & luctus* JOACHIM, & ANNÆ, *ipſiuſque diſtinguitur conceptio*. Incipit: ἀφ ἑκ ἑξεπίπδες τῇ προνοίᾳ ἐ τῦτο ᾠκονομήθη Θc.

Tertia *fol.* 14. *pagina* 2. Inſcribitur Τῦ αὐτῦ Νείλυ ἀρχιεπισκόπυ Ῥόδυ λόγος εἰς τ ἀναγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκυ. *Ejuſdem* NILI *Archiepiſcopi Rhodii ſermo in annuntiationem ſanctiſſimæ* DEIPARÆ. Incipit: ἡ ἐξ αὐτῆς τ προσηγορείας ἡ τήμερον ἑορτὴ, πολλῷ ἐνίσι ταῖς ψυχαῖς τ φαιδρότητα Θc.

Ignotæ profecto fuerunt hæ Homiliæ Oudino, Fabricio, & Allatio: nullam enim earum mentionem faciunt, licet multa in ſuis Bibliothecis congeſſerint in laudem *Nili Metropolitæ Rhodii*.

II. Sequitur *fol.* 23. *pagina* 2. πολιτεία τῦ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Ιωάννυ τῦ Δαμασκηνῦ συγγραφεὶς παρὰ Ιωάννυ πατριάρχυ Αντιοχείας. *Vita ſancti Patris noſtri* JOHANNIS DAMASCENI *ſcripta* a JOHANNE PATRIARCHA ANTIOCHENO. Eadem prorſus, quæ præfixa eſt editioni *operum* DAMASCENI *Patris Lequien*, niſi quod in editione tribuitur *Johanni Patriarchæ Hieroſolymitano*.

III. *Fol.* 47. τῦ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Ιωάννυ τῦ Δαμασκλωῦ περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος διακεκριμένη καὶ λιωρικὴ θεολογία. *Sancti Patris noſtri* JOHANNIS DAMASCENI *de ſancta Trinitate abſoluta, & unica Theologica expoſitio*. Incipit: πιςδόμεθα τοιγαρῦν εἰς ἕνα Θεὸν μίαν ἀρχὴν ἄναρχον Θc. Eſt in editione octavum caput libri primi de *fide orthodoxa* tom. I. pagina 131.

IV. *Fol.* 52. Τῦ αὐτῦ περὶ θείων ὀνομάτων. *Ejuſdem de divinis nominibus*. Incipit. τὸ θεῖον ἀκατάληπτον ὂν πάντως ἡ ἀνώνυμον ἔσα Θc. Eſt in editione *appendix* capitis XII. libri primi tomo I. pag. 146.

V. *Fol.* 53. *pag.* 2. Τῦ αὐτῦ περὶ τόπυ Θεῦ ἡ ὅτι μόνον τὸ θεῖον ἀπερίγραπτον. *Ejuſdem de loco Dei, & quod ſolus Deus incircumſcriptus ſit*. Incipit: τόπος ἐςὶ σωματικὸς πέρας τῦ περιέχοντος Θc. In editione caput XIII. ejuſdem libri tomo I. pagina 149.

CODEX LV. *b.* VI. 37.

Membranaceus, conſtans foliis 6. ſæculi XIV. in quo

Primum habetur *ſancti* ABRAHAMII *vita*, initio mutila.

Secundo AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi ſermo in* DEIPARAM, ANNAM, & SIMEONEM, cujus tamen vix eſt initium.

CODEX LVI. *b.* VI. 40.

Membranaceus, ſæculi XV. folia habens 226. eleganti, nitidoque charactere exaratus, ſequentia ARISTOTELIS opera complectitur.

Fol. 1. *De partibus animalium* libros IV.

Fol. 46. *pag.* 2. *De generatione animalium* libros quinque.

Fol. 104. *pag.* 2. *De hiſtoria animalium* libros X.

CODEX LVII. *b.* VI. 41.

Chartaceus, ſæculi XVI. multis ſcatens lacunis, conſtat foliis 285. Occurrit primum in eo tractatus aſtronomicus, cui titulus: τῦ σοφωτάτυ κυρὶυ Θεοδώρυ τῦ Μελιτινιώτυ ἐκ τῆς αὐτῦ ἀςρονομικῆς τριβίβλυ διὰ τάξεων προοίμιον. *Sapientiſſimi Domini* THEODORI MELITINIOTÆ *ex ejus Aſtronomica ſyntaxi tribus libris diſtincta proœmium*.

Edidit proœmium, & caput primum hujus operis ex *Bibliotheca Iſaaci Voſſii*, addita Latina interpretatione, Iſaacus Bulliadus ad calcem PTOLEMÆI *de judicandi facultate, & animi principatu*.

Exi-

Digitized by Google

Exinde vero tranſtulit in ſuam *Bibliothecam Græcam* Albertus Fabricius tom. IX. pagina 199. Verum alia ſunt, & prorſus ab iis diverſa, quæ leguntur in noſtro codice; ut non opus, ſed operis compendium dumtaxat nos habere putemus, quod vel ipſemet titulus innuere videtur. Initium ita legimus: ἐπειδήπερ τὴ σύγασιν τῶ προκειμένων προχειρῶν κανόνων τὴ περιέχουσαν τὰς τῶ ἀστέρων κινήσεις &c.

A fol. 119. uſque ad *folium* 191. multæ habentur tabulæ, ſeu canones dierum, & horarum juxta variarum gentium mores, tum Planetarum, & Solis Eclypſeon ſatis accurate deſcriptæ.

Fol. 238. MICHAELIS GLYCÆ *epiſtola ad Monachum quemdam Alypium de mathematicis ſtudiis*. Incipit: τὰ τ μαθηματικῆς ἐπιστήμης εἰς δύω ταῦτα &c.

Fol. 242. *Selecta ex reſponſionibus* GREGORII NAZIANZENI *ad quæſtiones propoſitas Cæſarii fratris*.

Fol. 254. τῦ σοφωτάτυ καὶ λογιωτάτυ κυρίυ Νικηφόρυ τῦ Γρηγορᾶ τῶ Καβασίλα κυρίῳ Δημητρίῳ περὶ τῦ πάσχα ἀπόδειξις ὅπως ἐσφάλη πρὸ χρόνων. καὶ ὅπως χρὴ παυέσθαι τῶν τότυ διόρθωσιν. *Sapientiſſimi, diſſertiſſimique Domini* NICEPHORI GREGORÆ *ad Cabaſilam Dominum Demetrium de Paſchate demonſtratio, quomodo anteactis temporibus erratum ſit, & quomodo fieri debeat hujus erroris correctio.* Incipit. ἐπειδή μοι φίλος εἶ τ πάνυ καὶ κατὰ ἀκροαμάτων &c.

Hæc epiſtola memoratur a Fabricio tom. VI. pag. 305. *Bibliothecæ Græcæ* in Indice uberrimo operum GREGORÆ, concinnato ex *D. Bernardi Montfauconii* ſchedis Roma ad Boivinium tranſmiſſis, aliiſque codicum Manuſcriptorum catalogis; ſed inſcripta dicitur *Reverendo Joſepho*. Edita autem legitur in libro VIII. capite 13. *hiſtoriæ Byzantinæ*, paucis quibuſdam exceptis in principio, & in fine, utpote quæ hiſtoricæ narrationi parum convenire videbantur.

Fol. 261. Περὶ σημείων ὑδάτων καὶ πνευμάτων καὶ χειμώνων καὶ εὐδιῶν. *De ſignis pluviæ, ventorum, tempeſtatum, & ſerenitatis*, prætermiſſo autoris nomine. Incipit: σημεῖα ὑδάτων δὲ πνευμάτων καὶ χειμώνων καὶ εὐδιῶν ὧδε ἐξεύρομεν καθόσον ἐφικτὸν &c.

Fol. 275. τῦ σοφωτάτυ κυρίυ Νικηφόρυ τῦ Γρηγορᾶ παράδοσις ὅπως δεῖ κατασκευάζειν τ ἀστρόλαβον. *Sapientiſſimi Domini* NICEPHORI GREGORÆ *inſtitutio de modo conſtruendi Aſtrolabum*. Tamquam ineditum refert hoc opus loco ſupra citato Fabricius ex codice *Regio MMDCCXXXVII.* & ex *Morelli* catalogo. Incipit: περὶ τῶν τῦ ἀστρολάβυ τυμπάνων, ἐν οἷς τὰ διάφορα τ οἰκουμένης καταγράφεται κλίματα &c.

CODEX LVIII. c. III. 1.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 226. κτῆμα olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*. Continet autem ſequentia S. MAXIMI Confeſſoris opuſcula.

Fol. 1. πρόλογος τῶν παρακειμένων ἐν τοῖς μετωπίοις σχολίων. *Prologus adjacentium in fronte ſcholiorum*, cujus initium: φυσικὴ μὲν τοῖς λογικοῖς &c.

Fol. eodem *pag.* 2. *Epiſtola ad Thalaſſium presbyterum de diverſis dubiis ſacræ Scripturæ*, cujus initium: τ σαρκὸς κατὰ τ χέσιν &c.

Sequuntur poſtea quæſtiones LXV. in quibus varia Scripturæ loca expoñuntur.

Fol. 101. *pagina* 2. *Ejuſdem reſponſiones ad quæſtiones nonnullas ipſi propoſitas*, quarum initium: τίνες ἁπτεται ψυχῆς & τίνες σώματος &c. Numero ſunt XXXIII.

Fol. 105. *Ejuſdem definitiones diverſæ* XIX. *de ſubſtantia*. Initium eſt: ὐσία καὶ φύσις ταυτὸν ἄμφω γὰρ κοινὰ &c.

Fol. 108. ἐπαπόρηματα ὑποθετικὰ καὶ ὁριστικὰ πρὸς τὰς ἀρνουμένας ἐν τῷ ἑνὶ Χριστῷ μετὰ τ ἕνωσιν τ διττὴν τ θείας καὶ ἀνθρωπίνης φύσεως ἀλήθειαν. *Dubia hypothetica, atque definita ad eos, qui duplicem in Chriſto naturam, divinam ſcilicet, & humanam poſt unionem fateri recuſant.*

Inci-

Digitized by Google

Incipit: εἰ τὰ πάντα ταυτὸς μιᾶς ἐστι φύσεως &c.

Fol. 114. *Ad Johannem Cubicularium de rectis Ecclesiæ decretis contra Severum.* Incipit: καλῶς ἔχειν λογισάμενος μηδὲν ὑμῖν &c.

Fol. 119. *Capitula varia de duabus in Christo naturis.*

Fol. 135. *pag.* 2. *Ad Petrum Illustrem liber brevis adversus Severi dogmata*, cujus initium. ἔδειξεν ἀληθῶς ὁ ἀλογημένος μου δεσπότης &c.

Fol. 146. *Ad Cosmam Diaconum Alexandrinum de communi, & proprio, hoc est de essentia, & hypostasi.* Incipit: ἐπειδήπερ πολὺς ἡμῖν &c.

Fol. 160. *Acta disputationis a* MAXIMO *habitæ cum Pyrrho dogma Monothelitarum defendente.* Initium fit a *Pyrrhi* verbis: τί σοι κακὸν ἐποίησα μὲν κύριε Ἀββᾶ Μάξιμε &c.

Fol. 184. Συναγωγὴ τῶν ἀναγωγικῶς ἑρμηνευομένων ῥητῶν τ παλαιᾶς ἁγίας γραφῆς ἐρανισθεῖσα κατὰ συνοψιν καὶ σαφεστέραν ἀπαγγελίαν ἐκ π τ τῦ θεσπεσίυ Κυρίλλυ καὶ τ τῦ μεγάλυ Μαξίμυ καὶ λοιπῶν ἐξηγητῶν. *Collectio locorum Veteris Testamenti anagogice explanatorum, compendiosa, clarissimaque narratione, excerpta ex Divo Cyrillo, & Magno Asceta Maximo, & reliquis explanatoribus.*

Loca, quæ in hac collectione explicantur, sumta sunt ex PENTATEUCHO, ex libris JOSUÆ, REGUM, & ESDRÆ.

Sit hujus explicationis specimen ex primo, qui profertur, *Geneseos* loco.

Βίβλος γενέσεως ἐπὶ κατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις συ.

Η' κατηραμένη γῆ ἐν τοῖς ἔργοις τῦ Ἀδὰμ ἡ σάρξ ἐστι τῦ γεωθέντος νῦ ὃ ἔργα τὰ παθητῆς ἀτιμίας διακεκτήραται, ἥτις σάρξ ἀναδίδωσιν αὐτῷ, ὡς μὲν ἀκάνθας μερίμνας καὶ φροντίδας ὡς δὲ τριβόλυς πειρασμὸς καὶ κινδύνυς κατὰ π λόγον καὶ θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν. τὸ δὲ ἐν ἱδρῶτι τῦ προσώπυ συ φαγῇ τὸν ἄρτον συ, λαμβάνοι ταῦτα καὶ περὶ πράξεως καὶ θεωρίας. ἐν πόνῳ γὰρ τ πρακτικῆς φαγῇ τὸν ἄρτον τῆς θεωρητικῆς.

Dicitur in Geneseos libro: Maledicta terra in operibus tuis. *Maledicta terra in operibus Adam caro est ratione humanæ mentis, cujus opera passivi contemptus execrationi subjacent. Et sane caro ipsi præbet tamquam spinas, curas, atque cogitationes, tamquam tribulos vero, tentationes, atque pericula ex sermone, ira, atque concupiscentia. Illud autem*: in sudore vultus tui comedes panem tuum; *accipiendum similiter de praxi, & speculatione; ita ut in praxeos labore speculationis panis comedendus sit.*

CODEX LIX. c. III. 2.

Chartaceus, continens folia 74. sæculi XVI. cui titulus:

Γρηγορίυ Νύσσης περὶ ψυχῆς μετὰ τ ἰδίας ἀδελφῆς Μακρίνης. GREGORII NYSSENI *de anima dialogus cum Sorore Macrina.* Incipit: ἐπειδὴ τῦ ἀνθρωπίνυ βίυ πρὸς τὸν Θεὸν μετίση ὁ πολὺς ἐν ἁγίοις &c.

CODEX LX. c. III. 3.

Chartaceus, sæculi XVI. foliis constans 207. in quo plura veterum Mathematicorum opuscula scripta sunt, propriis figuris vario colore delineatis ornata. Autores fere iidem sunt, qui editi fuerunt *Parisiis* anno 1683. Ordo autem hic est.

Fol. 1. Ἀθηναίυ περὶ μηχανημάτων; ATHENÆI *de machinis bellicis liber.* In editione *fol.* 1.

Fol. 13. Βίτωνος κατασκαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ κατατελτισῶν. BITONIS *constructiones bellicarum machinarum, & catapultarum.* In editione *fol.* 105.

Fol. 19. Ἥρωνος χειροβαλλίστρας κατασκαὶ καὶ συμμετρία. HERONIS *de constructione, & mensura manubalistæ.* In editione *folio* 115.

Fol. 21. *pagina* 2. *Ejusdem* βελοποιικὰ seu *de telis conficiendis* liber. In editione *fol.* 121.

Fol. 22. *pagina* 2. ἐκ τ Ἀπολλοδώρυ πολιορκητικά. *Ex libris* APOLLODORI *de*

ma

Digitized by Google

machinis obſidionalibus. In editione *folio* 13.

Fol. 51. PHILONIS *de telorum conſtructione* liber quartus acephalus, incipiens dumtaxat a verbis: ὅταν εἰς ἔλασσον σωαιρῶν. καὶ περὶ μὲν τούτων &c. atque poſt eum liber V. In editione *fol.* 49.

Fol. 81. JULII AFRICANI, quæ ſub *ceſtorum* titulo exſtant, ſeu, ut ex Caſaubono notat Fabricius tom. II. pag. 2. *excerpta ex Julio Africano, aliiſque ſcriptoribus*. In editione Græce tantum *folio* 277.

Fol. 100. ὅπως χρὴ τὸ τὸν πολιορκημένης πόλεως στρατηγὸν ὑπὸς τὴν πολιορκίαν αὐτῇ τάσθαι (in edit. ἀντιτάττεσθαι) καὶ οἷς ἐπιτηδεύμασι ταύτῃ ἀποκρέεσθαι. *Quomodo obſeſſæ civitatis præfectus in obſidione ſe gerere debeat, & quibus ſtudiis illam defendere*. In editione Græce tantum *folio* 317.

Autoris nullum quidem eſt in noſtro codice veſtigium: ſed in *Vindobonenſi* catalogo parte IV. pagina 35. HERONIS nomen reperimus.

Fol. 127. *pag.* 2. παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν παραταξεων περὶ τῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸ στρατηγόν. *Excerpta ex inſtitutionibus militaribus, qualis nempe debeat eſſe exercitus Dux*. Et hìc autoris nomen deſideratur æque, ac in pleriſque *Bibliothecarum* codicibus ex teſtimonio *Naudei*. In *Vindobonenſi* tamen LV. loco ſupra citato HERONIS opus dicitur, ibidemque notat Neſſelius, tamquam inedita referri hæc excerpta a Nicolao Rigaltio in *Gloſſario Tactico Græco-Barbaro*, qui perperam ea JULIO AFRICANO adſcribit. Initium hoc eſt: ὅτι ἐπιμελητὴ καὶ ὀζὼ καὶ ἀνδρεῖον καὶ διεργετικὸν καὶ ὡρὸς τὰς κινδυνὰς μὴ ὀκνῦντα μηδὲ καταπίπτοντα &c.

Fol. 175. Περὶ παραδρομῆς τῦ Κυρὶς Νικηφόρυ Βασιλέως. *Domini* NICEPHORI *Imperatoris liber de præparatione*.

Tamquam ineditum paſſim citari a Meurſio in *Gloſſario* obſervat Neſſelius loco ſupra citato. Fabricius autem tomo VI. pag. 347. *Bibliothecæ Græcæ* plures illius MSS. codices in variis Bibliothecis ſervari aſſerit ex Naudeo, additque *Nicephori II. Nicephori Phocæ Patricii nepotis* juſſu ſcriptum fuiſſe. Incipit: τὸ τὴ παραδρομῆς μέθοδον παραδῶναι βυλόμενος &c.

Fol. 196. Λέοντος βασιλέως πολεμικῶν παρασκευῶν διάταξις περὶ ναυμαχίας. LEONIS (VI. *Baſilii Macedonis filii*) IMPERATORIS *militarium præparationum conſtitutio de naumachia*, ſeu *navali pugna*.

Albertus Fabricius comparationem inſtituens MS. Codicis *Gudiani* cum *Meurſiana* editione, cujus defectus ſupplet, multis verbis ea, quæ in hoc opuſculo continentur, expoſuit Tomo VI. *Bibliothecæ Græcæ pag.* 372. Quantum tamen ex iis, quæ ibidem adfert, colligere potuimus, Regius Taurinenſis Codex tum ab editione, tum a *Gudiano* Codice plurimum diſcrepat, ut vel ex ipſis prioribus verbis invicem collatis quiſque deprehendere poteſt.

In Codice enim noſtro initium ita ſe habet:

Ἐφ' ἑξῆς τούτων ἤδη καὶ περὶ ναυμαχίας διατάξομεθα, ὧδὲν μὲν ἐν τοῖς παλαιοῖς τακτικοῖς περὶ αὐτῆς κεκανονισμένον ὁρῶντες.

In editione vero *Meurſii*, & Codice *Gudiano* apud Fabricium ita legitur:

Περὶ ναυμαχίας βυλόμεθα διατάξασθαι περὶ ἧς ὧδὲν μὲν ἐν τοῖς παλαιοῖς τακτικοῖς κεκανονισμένον ὁρῶμεν.

Longe pluribus locus eſſet obſervationibus, ſi editionis copiam haberemus. Ceterum capitula, licet numero notata non ſint, diſtincta tamen ſunt octoginta duo.

Supereſt nunc, ut inſcriptionem in fronte Codicis poſitam exſcribamus, ex qua clarum nobis fit, Codicem dono datum fuiſſe EMMANUELLI PHILIBERTO SABAUDIÆ DUCI a Felice Paciotto Urbinate.

Sereniſs. Emanueli Philiberto
Sabaudiae Duci Invictiſs.
Plurim. & Max. Virtutib. Ornato
Armorum & Literar.
Vindici ac Patrono Opt.
Athenaei Bitonis

Digitized by Google

Heronis Cteſibii
Eruditiſſimor. Mathematicor.
Julii Aphric. militis inſignis
Necnon Cyri Nicephori
Leoniſque Regum præſtantiſſ.
Rediviva hæc opera
Ex tenebris eruta &
Studio ſuo illuſtrata
D.
Felix Paciottus Urbinas
Ut hoc exſtet monimentum
Suæ erga illum
Obſervantiæ

CODEX LXI. c. III. 4.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtans 104. Habentur in eo excerpta ex ſanctis Patribus ad expoſitionem capitum Isaiæ VII. VIII. IX. X. & XI. in quibus clariora de Christo Messia exſtant vaticinia. Codex initio, & in fine mutilus eſt.

CODEX LXII. c. III. 5.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habet 269. Complectitur *Divi* Johannis Chrysostomi *homilias in Geneſim*, ab homilia XXXI. uſque ad ultimam. Prioris, quæ occurrit, initium eſt: πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας, ὅτι μεθ' ἡδονῆς &c. In edit. tom. IV. pagina 304.

CODEX LXIII. c. III. 6.

Membranaceus, ſæculi circiter XII. elegantiſſimo charactere, & literis ferme uncialibus, iiſque plerumque aureis ad uſum chori, & duplici columna ſcriptus, variis præterea ornamentis conſpicuus, ſed mutilus in fine, *Evangelia* continet legenda per annum, in certas diviſa ſectiones pro ſingulis diebus, & ſollemnitatibus, interpoſito modo unius, modo alterius Evangeliſtæ textu, ea prorſus ratione, quam enarrat Allatius in diſſertatione prima *de libris Eccleſiaſticis Græcorum*. Et primum quidem *Evangelia* ſingulis Dominicis, ſinguliſque hebdomadæ diebus legenda ſubjiciuntur.

Fol. vero 211. Habentur *Evangelia*, quæ diebus feſtis Sanctorum legi ſolent, digeſta per menſes, factoque initio a menſe *Septembri*.

CODEX LXIV. c. III. 7.

Chartaceus, conſtans foliis 143. ſæculi XVI. in quo variæ obſervationes philologicæ, & cujuſcumque pene dixerim generis, inconcinne admodum ſcriptæ ad uſum privati alicujus hominis. Inter has *fol.* 46. poſt brevem de diverſis epiſtolarum generibus tractationem, habentur epiſtolæ nonnullæ Alexandri Nerulis, Jacobi Diasorini, Hermodori Lestarchi, Justini Decadii, recentium plane Græcorum, quorum nomina haud valde nota.

Fol. 107. *pag.* 2. Νικολάου τοῦ ὁσιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἀναστάσιον καθηγουμένου τοῦ Σινᾶ ὄρους ἑξάστιχον. Nicolai *ſanctiſſimi Patriarchæ Conſtantinopolitani ad Anaſtaſium Præfectum montis Sina hexaſtichon*, cujus argumentum eſt de jejuniis, & diebus feſtis totius anni. Incipit: πολλάκις με ἠξίωσας τέκνον ἀλογημένον διὰ γραφῆς δηλῶσαί σοι, πῶς ὀφείλης διάγειν εἰς ἄχλω εἰς ἐγκράτειαν εἰς ἀληθῆ νηστείαν &c.

Hoc idem carmen refertur in catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte II. pagina 25. Incertum autem, inquit Fabricius tomo X. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 291. num auctor ſit Nicolaus Mysticus, an Chrysoberges, an Muzalo, qui omnes Patriarchæ fuere.

CODEX LXV. c. III. 8.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habens 240. cui titulus,

Τῷ ταπεινῷ Συμεὼν Ἀρχιεπισκόπῳ Θεσσαλονίκης διάλογος ἐν Χριστῷ κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων, καὶ περὶ τῆς μόνης πίστεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν ἱερῶν πλετῶν καὶ μυστηρίων πάντων τῆς ἐκκλησίας ὑδὲν ἀυτοῦ ἴδιον κεκτημένος ἀλλ'

Digitized by Google

ἐκ τ ἁγίων χαφῶν καὶ τ πατέρων ἐρανισθεὶς αὐτῷ ϗ σωπισθεὶς κατὰ δωάμιν ἀπολογίαν διδὺς ἑκάστῳ τ κατὰ χαρὺς ἠρωτικότων.

Humilis SIMEONIS *Archiepiſcopi Theſſalonicenſis dialogus in Chriſto adverſus omnes hæreſes, & de ſola Domini, & Dei Servatoris noſtri Jeſu Chriſti fide, divinis ſacrificiis, atque ſacramentis omnibus, nihil proprium continens, ſed ex ſacris Scripturis, & Patribus collectus ab ipſo, atque in ordinem redactus, in quo ſingulis reſpondere pro viribus nititur, a quibus interrogatus fuerat.*

Plura de hujus SIMEONIS ætate diſſerit Allatius in *diatriba de Simeonum ſcriptis*, ubi eumdem dialogi titulum refert, atque opus ſummopere commendat, piumque, & dignum, quod aliquando typis conſignaretur, affirmat. Verum poſt Allatium Græce lucem vidit *Jaſſii* in Moldavia anno 1683. una cum altera parte, ut videre eſt apud Fabricium tomo XIV. pag. 49. *Bibliothecæ Græcæ*, qui accuratiſſimum capitum omnium indicem confecit.

Nos integram tantum primam partem habemus. Altera ſcribi cœpta erat, ſed imperfecta relicta fuit, vixque tres completæ ſunt pagellæ, quibus titulus hic præfixus legitur *fol.* 239. *pag.* 2.

Τ αὐτ ἑρμωνεία περὶ π τ θείς ναῦ ϗ τ ἐν αὐτῷ. ἱερέων π περὶ ϗ διακόνων, ἀρχιερέωντε, ϗ τ ὧν ἕκαστος τύτων σολῶν ἱερῶν περιβάλλεται ἃ μὲν ἀλλὰ ϗ περὶ τ θείας μυσαγωγίας λόγον ἑκάστῳ διδῦσα τ ἐν αὐτῇ πλκμένων θείως ϗ τοῖς ἐν Κρήτῃ δισεβέσι ζητήσασιν ἀποσταλεῖσα. *Ejuſdem expoſitio de divino templo, & de Sacerdotibus ejus, & Diaconis, & Epiſcopis, ac de ſacris ſtolis, quibus unuſquiſque eorum induitur, ſed & de divina Miſſa, ubi ſingulorum, quæ in ipſa divino ritu peraguntur, ratio redditur, Cretenſibus viris piis petentibus tranſmiſſa.*

Dialogi forma inter *Clericum*, & *Epiſcopum* amplius non ſervatur, ut in prima parte, ſed continua eſt locutionis ſeries.

CODEX LXVI. *c.* III. 9.

Chartaceus, conſtans foliis 129. ſæculi XVI. in quo rerum Conſtantinopolitanarum hiſtoria poſt captam a Francis Conſtantinopolim ritu metrico deſcripta, & ſtylo prorſus rudi, atque incondito. Autoris nomen, & nonnulla initio deſiderantur.

CODEX LXVII. *c.* III. 10.

Bombycineus, ſæculi XIII. foliis conſtat 361. quorum duo initio recenter ſuppleta. Complectitur autem duorum Conciliorum Generalium Acta.

I. Quidem *Sanctæ Sextæ Synodi apud Conſtantinopolim congregatæ adverſum eos, qui impie docuerunt unam voluntatem, & unam operationem &c.* Hæc contulimus cum editis a Labbeo tomo VII. pag. 614. atque ſatis cohærentia invenimus, exceptis ſubſcriptionibus, in quibus quorumdam Epiſcoporum nomina vel tranſpoſita, vel tantiſper immutata ſunt.

Fol. 208. *Acta Sanctæ Nicænæ Secundæ Synodi Generalis ſeptimæ*, quorum initium ducitur ab apologia, quam per compendium habuit *Tharaſius* ad populum, eadem, quæ eſt apud Labbeum tomo VIII. pag. 2. cum quo & cætera apprime conſentiunt.

Verum præter ea, quæ habet Labbeus, legitur adhuc in calce noſtri Codicis *Epiſtola Taraſii*, ſeu mavis, epiſtolæ fragmentum, illudque omnino deturpatum. Cum enim poſtremum folium, ubi deſcribitur, lacerum eſt, tum quæ ſequebantur, penitus interierunt. Epiſtolæ titulus, qui legi poteſt, hujuſmodi eſt:

Ἀδελφοῖς ϗ συλλειτργοῖς πάσι τοῖς ὁσιωτάτοις ἐπισκόποις τ φιλοχείσ Σικελῶν νήσ. Ταράσιος ἐλέει Θ ἐπίσκοπος Κωσταντινπόλεως νέας Ρώμης. *Fratribus, & comminiſtris omnibus ſanctiſſimis Epiſcopis Chriſti amantis Siciliæ inſulæ, Taraſius divina miſeratione Epiſcopus Conſtantinopoleos novæ Romæ.* Initium autem ita habet: οἱ τοῖς θείοις

θείοις σοφῶς ἐμμελέτωνται λόγοις καὶ ἐρωτητικῶς καὶ ὑ . . . . ἐν αὐτοῖς ἐσκύπτονται ἐκ τῶν αὐτῶν τῇ ἀσεβείᾳ ἐκ τῆ ἀληθείᾳ ἀφεστηκύιης &c.

CODEX LXVIII. c. III. 11.

Membranaceus, duplici columna exaratus, continens folia 148. sæculi XIV. optimi characteris. Sunt in eo Sanctorum vitæ sequenti ordine.

I. Initio deficit; ex iis tamen, quæ in fine leguntur, colligitur esse S. NICOLAI.

Fol. 21. *Vita, & mores Sancti Patris nostri* AMBROSII *Mediolanensis Episcopi*. Incipit: Ουαλεντινιανὸς μετὰ παλλάτιν Ιουνιανῦ τὰ σκήπτρα τῆ βασιλείας διαδεξάμενος &c. Legitur idem initium in *Bibliothecæ Coisliniana* pag. 212. Aft observat Fabricius Tom. IX. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 52. mutilam esse vitam hoc exordio, & integram ita incipere: ὅτος ὁ ἐν ἁγίοις Αμβρόσιος &c.

Fol. 29. *Vita* PATAPII *Thebani Ægyptii*, cujus deest principium, avulso folio. Prima, quæ leguntur, verba, hæc sunt, ξένος. ἔρημος. ἀμύητος. καὶ τοῖς πολλοῖς ἐκ ἀθέατος &c.

Fol. 33. *pag.* 2. *Vitæ Sanctorum Martyrum* MENÆ, HERMOGENIS, & EUGRAPHI. Initium est: μετὰ τῆ γῆς τῦ Σωτῆρος Χριστῦ παρουσίαν πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι τοὺς ἀγῶνας μαρτυρικῆς ἀπεδύσαντο &c. Habentur Latine apud *Surium* & *Lipomannum* die X. *Decembris*.

Fol. 54. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti Patris nostri* DANIELIS STYLITÆ. Incipit: ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀγώνων ὁπόταν περὶ πολέμων ἐκ ἀγώνων ἐκ τροπαίων τὶς διαλέγεται &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XI. *Decembris*.

Fol. 85. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti, & thaumaturgi Patris nostri* SPIRIDONIS *Episcopi Trimithuntis*. Incipit: μεγίστων εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν βίος γενναίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XII. *Decembris*.

Fol. 106. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum, & glorioforum Christi martyrum* EUSTRATII, AUXENTII, EUGENII, MARDARII, & ORESTÆ. Incipit: Βασιλεύοντος Διοκλητιανῦ καὶ Μαξιμιανῦ πᾶσα ἡ τῶν Ρωμαίων ἀρχὴ &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XIII. *Decembris*. Ejus vero autorem, notat Allatius in libro de *Symeonibus*, esse EUSEBIUM *Monachum Sebastenum*.

Fol. 123. *pag.* 2. *Martyrium sanctorum martyrum* LEUCII, PHILEMONIS, & APOLLONII, cujus initium: τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ιησῦ Χριστῦ κοινωνία &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XIV. *Decembris* sub titulo THYRSI, LEUCII, PHILEMONIS, CALLINICI, & APOLLONII, non secus ac in *Bibliotheca Coisliniana* loco superius citato.

Fol. 138. *pag.* 2. *Hypomnema* DANIELIS *prophetæ, & trium puerorum* ANANIÆ, AZARIÆ, & MIZAELIS. Incipit: ἄρτι Ναβυχοδονόσωρ ὁ Βασιλεὺς Ασσυρίων &c. Latine apud *Surium* die XXI. *Julii*.

Fol. 146. *Martyrium sancti* ELEUTHERII, cujus initium: Αἰλίυ Αδριανῦ Ρωμαίων μὲν βασιλεύοντος &c. Latine apud *Surium* die XVIII. *Aprilis*: Græce vero ex MS. codice *Bibliothecæ Vaticanæ in Actis sanctorum Aprilis* tomo II. pagina 976.

Hoc martyrium ob male compactum codicem in duas lacinias distinctum est, adeo ut finis præeat monumento DANIELIS; initium autem postpositum sit.

Ceterum omnes hæ sanctorum vitæ eodem ordine referuntur in laudata *Bibliotheca Coisliniana* pagina 212.

CODEX LXIX. c. III. 12.

Membranaceus, duplici exaratus columna, habens folia 292. quorum 18. priora nescio quo fato perierunt, sæculi XIII. nitidi characteris. Sunt itidem multorum Sanctorum vitæ mensis *Novembris*.

Prior initio deficit; ex adnotatione tamen recenter scripta, constat esse μάρτυρος Αβίβυ *martyris* ABIBI.

Fol. 30. *Mensis Novembris die XVI.*

Digitized by Google

Hypomnema ſancti Apoſtoli, & Evangeliſtæ MATTHÆI, cujus initium: ἤδη μὲν τὸ παρὰ τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς δοθεῖσαν φυλάττοντες ἐντολὴν &c. Latine apud *Surium* die XXI. *Septembris*.

Fol. 34. *Die XVII. ejuſdem menſis ſancti Patris noſtri* GREGORII EPISCOPI NYSSENI *de vita, & miraculis ſancti Patris noſtri Epiſcopi* Neocæſareenſis *Thaumaturgi*. Incipit: ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστι τῷ τε ἡμετέρῳ λόγῳ καὶ τῷ παρόντος συλλόγου. Γρηγόριος γὰρ ὁ μέγας &c. Exſtat in editione Pariſienſi anni 1637. tom. III. pag. 534.

Fol. 76. *pagina* 2. *Die XVIII. Novembris Martyrium ſancti Magni martyris* PLATONIS, cujus initium: ὁ ξένα Γαλάται τὰ παρόντα οὐδὲ ὁμολογητοῦ τῆς ἀληθείας ἀλλότρια. Γάλαται μὲν γὰρ ἔσφαττον ἀνοήτως &c. Latine apud *Surium* die XXII. *Julii*.

Fol. 86. *Die XXII. Novembris Vita, & mores ſancti Patris noſtri* AMPHILOCHII *Epiſcopi Iconienſis facti*. Incipit: ᾧ τί τῶν καλῶν ἔσται τις τῇ μνήμῃ παραδιδοὺς, εἰ τὸν Ἀμφιλοχίου βίον παρέλθοι σιγῇ, τῷ μεγίστῳ γὰρ ζημιώσει πάντας τὸ τῆς ἐκκλησίας πλήρωμα &c.

Fol. 95. *pagina* 2. *Die XXIII. Novembris Vita, & mores ſancti Patris noſtri* GREGORII *Epiſcopi Agrigentini*. Incipit: καλλιστόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ καὶ δόξαν ὅσῳ ἐγκόσμιόν τε καὶ ὑπερκόσμιον, προξενῆσαι τοῖς ἐρασταῖς &c. Latine apud *Surium* die eodem XXIII. *Novembris*.

Fol. 108. *pag.* 2. *Die XXV. Novembris Vita ſancti martyris* CLEMENTIS *Epiſcopi Romæ, diſcipuli ſancti Apoſtoli* PETRI, cujus initium: Κλήμης Ἰακώβῳ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπισκόπῳ. καὶ ἐπισκόπων ἐπισκόπῳ διέποντι δὲ τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἁγίαν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν &c. Eſt nimirum Clementina epitome geſtorum *Sancti Petri*, quæ exſtat apud Cotelerium *in Patribus Apoſtolicis* tom. I. pag. 755. de qua plura ibidem legi poſſunt. Deſunt Codici pauca in fine ob deperditum folium.

Fol. 183. *Die XXVI. Novembris Martyrium ſancti magni martyris* MERCURII, cujus initium: Δέκιος λοιπὸν καὶ Γαλεριανὸς ὁ μὲν ἐπὶ τοῦ Ῥώμης σκήπτρων λῶν. ὁ δὲ τοῖς τῆς Ἀσίας θρόνοις ἐφήδρευεν &c.

Fol. 196. *Eodem Novembris die Vita, & mores Patris noſtri* ALYPII STYLITÆ. Incipit: καλοὶ μὲν οἱ τῶν Μαρτύρων ἄθλοι καὶ πολλῷ δυναμένοι τοῖς φιλαρέτοις ἐμποιεῖν τὴν ὠφέλειαν &c.

Fol. 213. *pagina* 2. *Die XXVII. Novembris Martyrium Sancti* JACOBI PERSÆ, cujus initium: Ἀρκαδίου τὰ Ῥωμαίων διέποντος σκήπτρα. ᾧ πατὴρ μὲν λῶν Θεοδόσιος ὁ ἐξ Ἰσαυρίας &c.

Fol. 225. *pagina* 2. *Die XXVIII. Novembris Vita, & mores ſancti Patris noſtri, & confeſſoris* STEPHANI JUNIORIS. Incipit: θεῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ καὶ πολλῶν ἀξία τῶν ἐγκωμίων &c. Latine apud *Surium* die XXVIII. *Novembris*, & inter *Damaſceni* opera, interprete Billio, qui tamen illius opus eſſe negat.

Fol. 284. *pag.* 2. *Die XXX. Novembris Hypomnema ſancti Apoſtoli* ANDREÆ, *primi omnium a Chriſto vocati*, cujus initium: ἄρτι τοῦ παιδὸς Ζαχαρίου Ἰωάννου φημὶ τοῦ πάνυ τοὺς ἐρήμους ἀπολίποντος &c. Deſunt in fine aliquot folia.

CODEX LXX. *c.* III. 13.

Bombycineus, duplici columna exaratus, conſtans foliis 401. ſæculi circiter XIV. nitidi caracteris, atque optimæ lectionis, initio deficiens, multorum Patrum complectitur Sermones.

Fol. 1. Exſtat fragmentum cujuſdam Sermonis, qui cum titulo, & initio careat, cujus ſit, divinare non potuimus.

Fol. 4. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in parabolam de Filio Prodigo*, cujus initium: ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν &c. Inter ſpurias recenſetur a *Benedictinis* Tomo VIII. pag. 33.

Fol. 11. S. JOHANNIS DAMASCENI *Sermo de iis, qui in fide obdormierunt: quomodo Miſſis, & eleemoſynis, quæ pro illis*

Digitized by Google

illis fiunt, adjuventur. Incipit: τὰ τῶν βρωμάτων ἥδεα π ἐ τίμια προτιθέμενα &c. Damaſceni ne ſit, contentio eſt inter viros criticos, de qua re vide admonitionem ipſi orationi præpoſitam in edit. Tom. I. pag. 583.

Fol. 23. *pag.* 2. Νεκταρίου Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως δι' ἣν αἰτίαν τῷ πρώτῳ σαββάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἑορτάζομεν τὴν μνήμην τῆ ἁγίᾳ ἐ ἐνδόξῳ μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου καὶ περὶ νηστείας ἐ ἐλεημοσύνης. NECTARII *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani, qua de cauſſa primo Sabbato Sancti jejunii celebretur memoria Sancti, & glorioſi martyris* THEODORI (STRATELATI) *& de jejunio, & eleemoſyna*. Incipit: ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τ χρησότητός σου Κύριε &c. Prodiit Latine tantum; & quidem exſtat apud *Surium* die IX. *Novembris*. Græce autem refertur in Catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* part. I. pag. 25. & part. V. pag. 10. & *Bibliothecæ Coiſlinianæ pag.* 401.

Fol. 32. *pag.* 2. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Sermo de cruce*, cujus initium: τοῦτο ἐστιν ἀδελφοὶ τὸ σημεῖον &c. In editione tom. XII. *pag.* 709. Ecloga 38.

Fol. 37. *Enarratio ex vetuſtis hiſtoriis collecta, quomodo* DEIPARÆ VIRGINIS *interceſſione liberata fuerit Conſtantinopolitana Civitas tempore Heraclii, dum a Perſis obſideretur*. Titulus rubro charactere exaratus vix aliquibus in locis legi poteſt. Evanuerunt enim pene omnes literæ. Incipit autem narratio hoc modo: ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλείου τοῦ τῶν Ρωμαίων βασιλέως Κοσρόης ὁ τ Περσῶν τ ἀρχὴν ἔχων &c.

Fol. 45. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Homilia in Annuntiationem*, cujus initium; πάλιν χαρᾶς ἀναγγελία πάλιν ἐλευθερίας &c. Habetur inter ſpurias Tom. II. pag. 797.

Fol. 48. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *Sermo in Annuntiationem* DEIPARÆ. Incipit: ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρὰ &c. Latine apud *Surium* die XXV. *Martii*: Græce vero cum Latina interpretatione inter *Orthodoxographa*, & in editione *Combefiſii pag.* 11.

Fol. 60. S. GREGORII *Epiſcopi Neocæſareenſis Sermo in eamdem Annunciationem* DEIPARÆ, cujus initium: ἑορτὰς μὲν ἁπάσας ᾠδὰς ὑμνῳδίας &c. Exſtat *pag.* 66. editionis *Gerhardi Voſſii*.

Fol. 67. ANDREÆ CRETENSIS *Homilia in quatriduanum Lazarum*, cujus initium: Λάζαρος τ παρόντα συγκεκρότηκε σύλλογον &c. Græce, & Latine in *Combefiſii* editione *pag.* 56.

Fol. 80. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Homilia in ſollemnia Palmarum*. Incipit: πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν ὁ Ιησοῦς &c. Eſt Ecloga XXXIII. in tomo XII. pag. 687.

Fol. 83. *pag.* 2. S. CYRILLI *Alexandrini Epiſcopi Sermo in ſollemnia Palmarum, & in Divum Paullum*. Incipit: βασιλικῶ οἱ πιστοὶ σήμερον ἐπιδημίαν ἑορτάζοντες &c. Exſtat tom. V. Operum *S. Cyrilli pag.* 2. & in *Auctario Combefiſiano* tom. I. *pag.* 651. *in* quo S. EULOGIO *Archiepiſcopo Alexandrino* tribuitur.

Fol. 94. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Homilia in Job*, cujus initium: ἦκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος σήμερον ὁ τ οἰκουμένης ἀθλητὴς &c. Inter ſpurias Tomo VI. pag. 579.

Fol. 99. *pag.* 2. *In Job Sermo ſecundus*, cujus initium: τὰ μεγάλα τ πραγμάτων μεγάλων δεῖται &c. Ibidem *pag.* 583.

Fol. 104. *In Job. Sermo tertius*, cujus initium: φέρε κ ἡμεῖς ἀψώμεθα τ ὑποχέσεως &c. Ibidem *pag.* 587.

Fol. 113. Γρηγορίου Αντιοχείας εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ. GREGORII ANTIOCHENI *Sermo in ſepulturam divini corporis, & reſurrectionem magni Dei, & Servatoris noſtri* JESU CHRISTI, cujus initium; ἐπαινετὸς καὶ ὕστος τ ἐκκλησίας ὁ νόμος &c. Editus eſt Græce, & Latine a Combefiſio in *Novo Auctario* Pariſiis 1648. Tomo I. pag. 827. ampliori tamen titulo.

Fol. 121. *pag.* 2. JOHANNIS ARCHIEPISCOPI THESSALONICENSIS *Sermo in reſurrectionem Domini noſtri* JESU CHRISTI, *& quod nulla ſit diſſenſio inter IV. Evangeliſtas, & inter mulieres unguenta ferentes*.

In-

Digitized by Google

Incipit: καθὼς ἐνεχώρει διεσαφήσαμεν τῇ φιλοχείσῳ ὑμῶν ἀκοῇ &c. Edidit Combefisius Græce, & Latine citato tom. I. *Novi Auctarii pag.* 791. atque legitimo suo autori eum restituit, cum pridem Savilius inter *Chrysostomi* dubia opera vulgasset Græce tantum.

Fol. 133. GEORGII *Presbyteri Cæsareensis Cappadociæ Sermo in* CCCXVIII. *Patres, & in Constantinum Magnum, piissimumque Imperatorem*, cujus initium: πείθεσθαι τοῖς ἡγεμένοις ἐκ τ̃ ἀποστολικῆς &c. Exstat Græce, & Latine apud *Combefisium* in *Auctario Novo* Tom. II. pag. 547.

Fol. 141. *pag.* 2. *S. Patris nostri* THEODORI STYDITÆ *Sermo in Natalem diem S. Johannis Baptistæ*. Incipit. ἀηδόνι τινὶ πολυφώνῳ ἔοικα κ̃ ἡδεῖσα περὶ τὰς ἑαρινὰς ὥρας ἐοικῶς ἡμῖν ὁ λόγος &c. Latine apud *Surium* die XXIV. *Junii*.

Fol. 147. *pag.* 2. Ιωάννου μοναχοῦ ὑπόμνημα εἰς τ̀ προφήτλω Ηλίαν. JOHANNIS MONACHI *hypomnema Prophetæ Eliæ*. Incipit: ἄρτι μὲν αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ισραὴλ σωὶ ἀλλήλαις ἦσαν ἐ ἀδιαίρετοι &c. Latine apud *Surium* die XX. *Julii*.

Fol. 157. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *Sermo in transformationem Domini Servatoris nostri* JESU CHRISTI, cujus initium: ὅσοι τῇ κενώσει τοῦ λόγου τ̃ ἀλογίας περιαιρεθέντες &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretensi* Combefisii *pag.* 38.

Fol. 169. *Sancti Patris nostri* JOHANNIS DAMASCENI in JESU CHRISTI *transformationem*. Incipit: δεῦτε παννυχίσωμεν σήμερον ὦ φιλόθεον σύστημα &c. In editione *Michaelis Lequien* Tom. II. *pag.* 791.

Fol. 184. ANDREÆ CRETENSIS *Archiepiscopi Encomium in Dormitionem, sive Assumptionem* DEIPARÆ VIRGINIS MARIÆ, cujus initium: οἱ τὸ ἐν πνεύματι θεωρίαν τῷ αὐλῷ κ̃ καθαρώτατῳ φωτὶ &c. MS. dumtaxat memorat Fabricius ex *Bibliotheca Coisliniana pag.* 389.

Fol. 191. *Ejusdem Sermo alter in* DEIPARÆ *Assumptionem*, cujus initium: καλεῖ κ̃ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretensi* Combefisii *pag.* 143.

Fol. 199. *pag.* 2. *Ejusdem Sermo tertius in* DEIPARÆ *Dormitionem*, cujus initium: μυστήριον ἡ παροῦσα πανήγυρις ὑπόθεσιν ἔχουσα &c. Græce, & Latine apud *Combefisium pag.* 131.

Fol. 206. *pag.* 2. *Sancti Apostoli*, & *Evangelistæ* JOHANNIS THEOLOGI *narratio in venerandam Assumptionem Sanctissimæ Dominæ nostræ* VIRGINIS MARIÆ. Incipit: τ̀ ἁγίας ἐνδόξου Θεοτόκου ἐ ἀειπαρθένου Μαρίας &c. Apocrypha omnino, atque a cordatis omnibus rejecta.

Fol. 214. *pag.* 2. Θεοδώρου πρεσβυτέρου τ̀ μεγάλης ἐκκλησίας ἐ Συγκέλλου λόγος δηλῶν τ̀ τόπον ἐ τ̀ χρόνον κ̃ τ̀ τρόπον καθ' ὃς ἐφανερώθη ἡ θεία ἐσθὴς τ̀ Θεοτόκου ἡ ἀποκειμένη ἐν τῇ σεβασμίᾳ σορῷ τῇ ἐν Βλαχερναῖς. THEODORI *Presbyteri magnæ Ecclesiæ, & Syncelli sermo demonstrans locum, tempus, & modum, quibus apparuit divina vestis* DEIPARÆ, *reposita in venerando sepulcro in Blachernis*. Incipit: θεῖα τινὰ ἐ μεγάλα μυστήρια θεοῦ φιλανθρωπίας γνωρίσματα &c. Græce, & Latine tom. II. *Auctarii Novi Combefisiani pag.* 752. sub nomine GEORGII *Metropolitæ Nicomediensis*. Possevinus nihilominus THEODORO *Presbytero, & Syncello magnæ Ecclesiæ* vindicat, uti habetur in nostro Codice.

Fol. 228. S. JOHANNIS CHRISOSTOMI *Homilia quarta in Epistolam primam ad Corynthios*, cujus initium: τοῖς κάμνουσι καὶ ψυχορραγοῦσι καὶ αἱ τροφαὶ &c. In editione tom. X. pag. 23.

Fol. 233. Λόγος εὑρέσεως τοῦ τιμίου ἐ ζωοποιοῦ σταυροῦ. *Sermo in inventionem venerandæ, ac vivificæ Crucis*, sine ullius autoris nomine. Incipit: ἔτος ἦνυε το τριακοσιοστὸν τεῖτον τοῦ πάθους τοῦ Σωτῆρος &c.

Memorat Fabricius tomo IX. pag. 93. laudatæ sæpius *Bibliothecæ Græcæ*, tamquam incerti autoris, aitque, exstare apud *Gretserum pag.* 526. Græce, & Latine.

Fol. 240. Παντελέοντος διακόνου τ̀ τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας διήγησις τῶν θαυμάτων τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ. PANTALEONIS *Diaconi Magnæ Dei Ecclesiæ enarratio miraculorum* MICHAELIS *exercitus*

Digitized by Google

citus *Angelorum Ducis*. Incipit: μεγάλαι καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι τοῦ ἀσωμάτου καὶ μεγαλοπρέπειαι &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Septembris*.

Fol. 274. *pag.* 2. *Sancti Patris* GERMANI *Archiepiscopi Constantinopolitani Encomium in Præsentationem* DEIPARÆ VIRGINIS, cujus initium: ἰδοὺ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις καὶ φαιδρὰ ἑορτὴ &c. eodem modo, quo in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 195. & 385.

Sæpius lucem vidit hic sermo: emendatissimus autem prodiit studio, & cura Combefisii in *Auctario novo* tomo I. pagina 1411.

Fol. 279. *Sancti Patris nostri* PROCLI *Archiepiscopi Constantinopolitani encomium sanctissimæ* DEIPARÆ MARIÆ, cujus initium: παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον τὴν γλῶτταν ἡμῶν ἀδελφοὶ &c.

Apparuit primum in *Actis Synodi Ephesinæ*, Peltano interprete, tum alias sæpius: postremo autem emendatiorem edidit, & auctiorem ex *Mazariniano* codice cum nova interpretatione Combefisius *Auctarii Novi* tomo I. pagina 301.

Fol. 283. *pagina* 2. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia de fugiendis spectaculis, & de Abrahamo*, cujus initium: πολλὰς ἡμῖν τὰς πορφύρας καταλιπόντων ἡμᾶς &c. Spuria, & omissa a *Benedictinis* in editione *operum Chrysostomi*.

Fol. 300. *pagina* 2. *Ejusdem homilia in sanctum* PHILOGONIUM, cujus initium: ἐγὼ μὲν καθ' ἡμέραν παρασκευάζομαι &c. In editione tomo I. pagina 492.

Fol. 309. *pag.* 2. *Ejusdem homilia in illud*: Exiit edictum &c. Incipit: μέλλοντος ἀγαπητοὶ τὸν καινὸν Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν &c. In editione tomo II. pag. 800.

Fol. 316. *Ejusdem homilia in illud Apostoli*: Nolo vos ignorare Fratres: Incipit: Οἱ ναῦται τοῦτο μάλιστα φιλοῦσι &c. In editione tomo III. pagina 228.

Fol. 328. *pagina* 2. *Ejusdem homilia* ὅτι φρικτὸν καὶ χαλεπὸν πρᾶγμα ἐστὶν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξέρχεσθαι ἐν τῷ ἐκκλησίᾳ, *quod grave, ac pernicioſum ſit ante completam totius divini myſterii celebrationem ab Eccleſia recedere*. Incipit: τί ποιεῖς ἄνθρωπε ὁ Χριστὸς παρόκειται θυόμενος. τὰ Χερουβὶμ φείδονται παίουσιν, πᾶσα ἡ κτίσις ἥσυχάζει &c.

In indice *operum ſancti Chryſoſtomi* per literas initiales non exſtat hoc principium.

Fol. 329. *pag.* 2. JOHANNIS *Metropolitæ Euchaitarum ſermo in tres eximios Doctores* JOHANNEM CHRYSOSTOMUM, BASILIUM, & GREGORIUM NAZIANZENUM, cujus initium: πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς καὶ πάλιν ἡμῖν ἐπιφανὴς ἑορτὴ &c.

Habetur hæc eadem homilia in *Bibliotheca Coisliniana* pagina 418. ubi notat Montfauconius, nullibi ſe illius mentionem factam reperiſſe. Fabricius tamen tomo VII. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 558. ait, fuiſſe MS. hunc ſermonem apud *Savilium*, quamquam operæ pretium non exiſtimaverit illud typis vulgare.

Fol. 343. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Sermo in hypapantem Domini noſtri* JESU CHRISTI, *& in* DEIPARAM, *& in* SIMEONEM. Incipit: ὁ μόνου φορέσαι σάρκα ὁ Χριστὸς &c. Inter ſpuria tomo II. pag. 812.

Fol. 349. *Sancti* GREGORII NYSSENI *homilia in idem argumentum*, cujus initium: ὁ τῇ φρονήσει τὸν οὐρανίων μετεώρος &c. In editione *Græco-Latina* Tomo II. pag. 876.

Fol. 364. *pagina* 2. *Sancti Patris noſtri* AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi homilia de eadem re*, cujus initium: πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων τὴν παρθενίαν &c. Edita eſt Græce cum interpretatione *Laurentii Sifanii* in tomo II. *Auctarii Ducæani*, & cum nova interpretatione in *Amphilochio* Combefiſii pag. 231.

Fol. 371. *Sancti Patris noſtri* CYRILLI *Archiepiſcopi Hieroſolymitani homilia in idem argumentum*. Incipit: χαῖρε σφοδρὰ θύγατερ Σιών &c. In editione *Patris Toutée* Benedictini pag. 352. tamquam autoris incerti, qui ſub *Cyrilli* nomine eam prodiderit. *Fol.*

Digitized by Google

Fol. 375. *pagina* 2. TIMOTHEI *Presbyteri Hierosolymitani in idem argumentum.* Incipit: φέρε ἀγαπητὲ τὸν πλάτιον διάλογον τῷ λόγῳ κατίδωμεν &c. Græce, & Latine cum *Sifanii* interpretatione in tomo II. *Auctarii Ducæani* pag. 844.

Fol. 380. *pag.* 2. Προκοπίου διακόνου καὶ Χαρτοφύλακος λόγος εἰς τὸ τῆς ὀρθοδοξίας τὰ σεπτὰ καὶ ἁγίων εἰκόνων πανήγυριν. PROCOPII *diaconi, & Cartophylacis sermo in celebrationem orthodoxiæ sanctarum, & venerabilium imaginum.* Incipit: ἡμέρα σήμερον εὐσεβὴς καὶ πανήγυρις θεοκρότητος &c.

De hoc sermone PROCOPII ne verbum quidem apud Fabricium. Eodem tamen titulo refert ex MS. codice *Eusebii Renaudoti* Carolus Dufresne in indice autorum, quem subjecit *Glossario Mediæ, & Infimæ Græcitatis pag.* 31.

Fol. 391. *Sancti Patris nostri* EPIPHANII *Cyprii in sepulturam* JESU CHRISTI &c. *homilia*, cujus initium: τί τὸ σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ &c. Græce, & Latine in editione *Petavii* tom. II. pag. 259.

CODEX LXXI. c. III 14.

Bombycineus, circa finem sæculi XIV. compactus foliis 346. non numeratis sex chartaceis, & quidem recentioris manus, initio positis, in quibus habetur index operum GREGORII NYSSENI in hoc volumine contentorum, ejusque disputatio περὶ εἱμαρμένης de *fato*. Nonnulla etiam in medio codice sunt folia recentius scripta.

Interim ordo operum laudati GREGORII hujusmodi est.

Fol. 1. *Expositio Ecclesiastæ Salomonis*, sine titulo, cui tamen describendo spatium relictum fuit. Incipit: προκειται ἡμῖν ὁ Ἐκκλησιαστὴς &c. In edit. *Gr. Lat.* Paris. anni 1638. tom. I. pag. 374.

Fol. 27. *De opificio hominis*, cujus initium: εἰ δὲ διὰ τὴν χρημάτων τιμὴν &c. In edit. tom. I. pag. 44.

Fol. 52. *Apologetica explicatio Hexaemeri ad Petrum fratrem Episcopum Sebastenum.* Incipit: ταῦτα ποιεῖς ὦ ἄνθρωπε τὸ Θεῷ &c. In edit. tom. I. pag. 1.

Fol. 62. *pag.* 2. *Sermo catecheticus*, cujus initium: ὁ τῆς κατηχήσεως λόγος ἀναγκαῖος μέν ἐστι &c. In edit. tom. III. pag. 43.

Fol. 79. *De Virginitate cum epistola exhortatoria ad virtutem.* Incipit: ὁ μὲν σκοπὸς τῷ λόγῳ ἐστὶν ἐπιθυμίαν τὴν κατ' ἀρετὴν ζωῆς &c. In edit. tom. III. pag. 111.

Fol. 98. *pag.* 2. *Homilia in Luminiferam, & sanctam resurrectionem Domini* JESU CHRISTI. Incipit: εὐλογητὸς ὁ Θεὸς εὐφημήσωμεν σήμερον &c. In edit. tom. III. pag. 437.

Fol. 100. *pagina* 2. *Homilia, cum Episcopus ordinatus esset*, cujus initium: ἦλθε καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἡ τὴν πνευματικὴν ἐστίασεως λειτουργία &c. In edit. tom. II. pag. 40.

Fol. 102. *Homilia in sanctum Pascha & de triduano festo Resurrectionis* CHRISTI. Incipit: εἴ τις πατριαρχῶν εὐλογία θείῳ πνεύματι &c. In edit. tom. III. pag. 382.

Fol. 103. *Encomium sanctorum quadraginta martyrum duabus homiliis comprehensum*, quarum prior incipit: οἷς ἀνιᾶσθαι τὰς πολλὰς &c. In edit. tom. III. pag. 499. Secunda vero: χθὲς οἱ μάρτυρες ὥρας ἑαυτὰς &c. Ibidem pag. 504.

Fol. 106. *pag.* 2. *Homilia in sanctum* STEPHANUM *protomartyrem*, cujus initium: ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία &c. In edit. tom. III. pag. 354.

Fol. 109. *pagina* 2. *Oratio funebris in* PLACILLAM AUGUSTAM, cujus initium: ὁ πιστὸς οἰκονόμος &c. sive ut in edit. tom. III. pag. 524. ὁ πιστὸς δὲ φρόνιμος οἰκονόμος &c.

Fol. 114. *De Resurrectione* CHRISTI, *& quod nullo modo contrarii inter se sint Evangelistæ.* Incipit: πάντες μὲν ἀγαπητοὶ ὡς εἰπεῖν ἀποδέχονται &c. In edit. tom. III. pag. 400.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 118. *Oratio funebris in* MAGNUM MELETIUM *Antiochiæ Episcopum*. Incipit: ἠύξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τ̃ Ἀποστόλων &c. In edit. tom. III. pag. 587.

Fol. 121. *Homilia in ascensionem Domini nostri* JESU CHRISTI. Incipit: ὡς γλυκὺς σωέμπορος τ̃ ἀνθρωπίνῳ βίῳ &c. In edit. tom. III. pag. 441.

Fol. 122. *Homilia in Nativitatem Domini*, cujus initium: σαλπίζατε ἐν νεομενίᾳ σάλπιγγι &c. In edit. tom. III. pag. 339.

Fol. 125. *pagina* 2. *Homilia in diem Luminum, quo* CHRISTUS *baptizatus est*. Incipit: νῦν γνωρίζω τ̃ ἐμῷ ἀγέλῳ &c. In edit. tom. III. pag. 366.

Fol. 129. *Homilia in illud*: Quod uni ex his feciſtis, mihi feciſtis. Incipit: ἔτι πρὸς τῷ θεάματι τ̃ φοβερᾶς τ̃ βασιλέως ἐπιφανείας &c. In edit. tom. II. pag. 49. ſub titulo *orationis ſecundæ de pauperibus amandis & benignitate complectendis*.

Fol. 132. *Encomium ſancti* EPHREM, cujus initium: κινεῖ με πρὸς τὸ παρῶσαν ὑπόθεσιν &c. In edit. tom. III. pag. 595.

Fol. 138. *De vita* MOSIS, *perfectaque vivendi ratione*. Incipit: οἷον τι πάχυσι οἱ τ̃ ἱππικῶν ἀγώνων φιλοθεάμονες &c. In edit. tom. I. pag. 167.

Fol. 159. *Liber de perfectione, & qualem oporteat esse Christianum*. Incipit: φρέπυσα τῇ φροαιρέσει σου ἡ σωδὴ &c. In edit tom. III. pag. 275.

Fol. 164. *pagina* 2. *Liber ad Armonium; Quid Christianorum nomen, atque professio ſibi velit*. Incipit, ὅπερ ποιοῦσι φρὸς τοὺς κρατοῦντας οἱ τοῖς ἡμερησίοις &c. In edit. tom. III. pag. 267.

Fol. 166. *De psalmorum inscriptionibus*. Incipit: ἐδεξάμην σου τὸ ἐπίταγμα μετὰ φροθυμίας ὦ ἄνθρωπε &c. In edit. tomo I. pagina 257.

Fol. 193. *Homilia in Psalmum sextum de octava, sive die circumcisionis*. Incipit: οἱ ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν φοραδόμενοι &c. In edit. tom. I. pag. 367.

Fol. 194. *In illud* 1. *ad Corinthios* XV. Quando ſibi ſubjecerit omnia, tunc ipſe quoque Filius &c. Incipit: πάντα μὲν τὰ λόγια Κυρίου &c. In edit. tom. II. pag. 6.

Fol. 198. *Adverſus eos, qui caſtigationes ægre ferunt*. Incipit: θεῖον ὄντως καὶ ἱερὸν χρῆμα ὁ λόγος τ̃ Θεοῦ &c. In edit. tom. III. pag. 311.

Fol. 199. *pagina* 2. *De iis, qui adeunt Hieroſolymam*. Incipit: ἐπειδήπερ ἠρώτησας ὦ φίλε &c. In edit. tom. III. pag. 651.

Fol. 200. *pag.* 2. *In octo beatitudines homiliæ octo, quarum ultima deficit*. Prioris initium eſt: τίς ἄρα τοιοῦτος ἐστὶν ἐν τοῖς σωειλεγμένοις &c. In edit. tom. I. pag. 762.

Fol. 216. *Adverſus Eunomium libri* XIII. Prioris quidem habetur tantum fragmentum circa finem integra pagella contentum, cetera deſiderantur. Secundus incipit: ἡ τῶν χειστιανῶν πίστις ἡ εἰς πάντα τὰ ἔθνη &c. In edit. tom. II. pag. 429.

Fol. 292. *pag.* 2. Sequitur ἡ τ̃ δόγματος Εὐνομίου ἔκθεσις. *Dogmatis Eunomiani expoſitio*, cujus initium: τ̃ Θεῷ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ &c. Hanc in editione fruſtra quæſivimus.

Fol. 293. *In orationem Dominicam homiliæ V*. Prima incipit: προσδοκῶμεν ἡμῖν διδασκαλίαν ὁ θεῖος ὑφηγεῖται λόγος &c. In edit. tom. I. pag. 712.

Fol. 305. *De Deitate* FILII, *&* SPIRITUS SANCTI, *& de* ABRAHAM *ſermo Conſtantinopoli dictus*, cujus initium: οἷον τι πάχυσι πρὸς τοὺς πολυανθεῖς τ̃ λειμῶνας &c. In edit. tom. III. pag. 464.

Fol. 308. *pag.* 2. *Encomium Sancti Martyris* THEODORI, cujus initium: ὑμεῖς ὁ τ̃ Χριστοῦ λαὸς ἡ ἁγία ποίμνη τὸ βασίλειον ἱεράτευμα &c. In edit. tom. III. pag. 578.

Fol. 310. *pag.* 2. *In principium jejuniorum*. Incipit: σύνθετον ζῶον ὁ ἄνθρωπος &c. In edit. tom. II. pag. 247.

Fol. 312. Folia deinceps ſunt fœdata, tineiſque corroſa, ut vix legi poſſint. Videtur tamen ſequi liber primus *Antirreticus adverſus Eunomium*, quem ſuperius deficere notabamus.

Digitized by Google

A *folio* 331. usque ad finem membranaceus est codex, diversoque charactere exaratus, continetque ejusdem Gregorii Nysseni opusculum ad Hierium Cappadociæ Præfectum *de infantibus, qui præmaturo fato abripiuntur*. Incipit: σοὶ μὲν ὦ Ἄειστε πάντες σοφισταὶ π ῾ λογογράφοι &c. In edit. tom. III. pag. 317.

CODEX LXXII. *c.* III. 15.

Membranaceus, duplici scriptus columna, foliis constans 218. sæculi circiter XI. optimæ notæ, atque characteris, in quo Sanctorum aliquot vitæ, resque gestæ.

Fol. 1. *Sancti* Sabæ *Hagiopolitæ, sive Hierosolymitani Abbatis vita*, quam a *Cyrillo Scythopolitano Monacho Monasterii Sancti Euthymii* descriptam, edidit Græce, & Latine Cotelerius in *Monumentis Ecclesiæ Græcæ* tom. III. pag. 220. Caret initio, & incipit a verbis: ἐπεὶ γὰρ ἤδη κατειλήφει τὸ φροντιστήριον &c.

Fol. 81. *Vita, & mores, & particularis enarratio miraculorum Sancti Patris nostri* Nicolai *Episcopi Myrensis in Lycia*. Incipit: σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χεὶρ & δεινὴ μὲν μιμήσασθαι τὴν ἀλήθειαν &c. Eadem porro, quam notavimus in Codice *c.* III. 11. ast mutila principio. Exstat etiam MS. in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 212.

Fol. 104. *Vita, & mores Sancti Patris nostri* Ambrosii *Episcopi Mediolanensis*. Incipit: Οὐαλεντινιανὸς μετὰ πλάτωνα &c.

Fol. 116. *Vita Sancti Patris nostri* Pataphi, cujus initium: ὁ πολλὰς Αἰγύπτους ἐπ᾽ ἂν δὲ τοῦ μέγα τίκτει &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die VIII. *Decembris*.

Fol. 121. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum Martyrum* Menæ, Hermogenis, & Eugraphi, cujus initium: μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτῆρος &c.

Fol. 141. *pag.* 2. *Vita* Danielis Stylitæ, cujus initium: ὥσπερ ἐπὶ τ῾ ἀρχαίων &c.

Fol. 181. *pag.* 2. *Vita Sancti* Spiridonis, cujus initium: μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν &c.

Fol. 214. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum Martyrum* Eustratii, Auxentii, Eugenii, Orestæ, & Mardarii, cujus initium: Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ & Μαξιμιανοῦ &c. Deficit in fine.

Eædem prorsus vitæ, excepta prima *Sancti Sabæ Hagiopolitæ*, sunt etiam in citato Codice *c.* III. 11.

CODEX LXXIII. *c.* III. 16.

Chartaceus, sæculi XVI. constans foliis 119. olim *Collegii Patavini Societatis Jesu*, ut in primi folii ima parte notatur. Sunt in eo

I. Diophanti Alexandrini *Arithmeticorum libri sex* superstites ex XIII. quos scripserat ad Dionysium. Duobus prioribus libris addita sunt in margine scholia Maximi Planudæ.

II. *Fol.* 71. *pag.* 2. *Ejusdem* Diophanti *tractatus de multangulis numeris*.

III. *Fol.* 82. Hipparchi *Enarrationum ad Arati, & Eudoxi phænomena libri tres, Æschrioni dicati*.

CODEX LXXIV. *c.* III. 17.

Chartaceus, sæculi XVI. habens folia 50. in quo Gemini Rhodii antiqui Mathematici libellus εἰς τὰ φαινόμενα, *elementa* continens *Astronomiæ*, quem Petavius *Uranologio suo* inseruit.

CODEX LXXV. *c.* III. 18.

Chartaceus, sæculi XVI. folia habet 235. Sunt in eo Johannis Philoponi, cognomento Grammatici *commentaria* in *libros Analyticorum Posteriorum* Aristotelis, Græce, & Latine pluries edita.

CODEX LXXVI. *c.* III. 19.

Chartaceus, sæculi XVI. foliis constans 397. Continet Dionis Cassii *Romanæ*

Digitized by Google

manæ hiſtoriæ ſuperſtites libros, initio facto a 37.

CODEX LXXVII. c. III. 20.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 547. olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*, deinde *Collegii Patavini Societatis Jeſu*, ut adnotatur in primo folio. Varia complectitur opuſcula Rhetorica: & quidem

Fol. 1. *Rhetorices prolegomena* breviter, accurateque tractata abſque ullo autoris nomine, quorum initium: ζητητέον ἐπὶ τ῀ ῥητορικῆς τὸ ὀκτὼ κεφάλαια. εἰσὶ δὲ πᾶσα. ὁ σκοπὸς &c.

Fol. 8. *pagina* 2. Ερμογένους προγυμνάσματα. HERMOGENIS *progymnaſmata*, ſeu *tractatus de* Rhetorices *præexercitamentis* in XII. claſſes diſtributis ab HERMOGENE, qui & libellum de hac materia ſcripſerat: verum periiſſe illum, inquit Fabricius tomo IV. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 431. Initium tractatus hujuſmodi eſt: τ῀ μύθου πρῶτον ἄξιόν ἐστι προσάγειν τοῖς νέοις διότι τὰς ψυχὰς αὐτῶν &c.

Fol. 20. τ῀ σοφωτάτου κ῀ λογιωτάτου Κυρίου Μαξίμου τ῀ Πλανούδη προλεγόμενα τ῀ ῥητορικῆς. *Sapientiſſimi, diſertiſſimique* MAXIMI PLANUDÆ *Rhetorices prolegomena*, quæ incipiunt: τῷ ῥητορικῷ διαφόρως τινὲς ὡρίσαντο. Πλάτων μὲν γὰρ εἶπεν αὐτὴν &c. Omiſſa fuerunt a Fabricio tom. X. pag. 333. ubi varia *Planudæ* opera recenſet.

Fol. 25. *pag.* 2. προλεγόμενα τ῀ προγυμνασμάτων. *Progymnaſmatum prolegomena*; brevis nimirum præfatio ad APTHONII progymnaſmata, quæ ſtatim ſequenti folio ſubjiciuntur una cum incerti autoris commentariis, editis ab Aldo *Venetiis* anno 1509. Initium eſt: προγύμνασμά ἐστιν ἄσκησις μετείων πρὸς μειζόνων ἐπίρρωσιν πραγμάτων &c.

Hæc porro *prolegomena*, quæ proœmii locum tenent, fuſiora multo ſunt in citata editione: ut propterea nihil dubitandum ſit, nos habere dumtaxat eorum compendium. Cetera ſatis congruunt, paucis exceptis, non multi ſane momenti.

Fol. 84. προλεγόμενα τ῀ στάσεων. *Prolegomena ad* HERMOGENIS *librum de partitione ſtatuum, & quæſtionum oratoriarum*, diverſa omnino ab iis, quæ edidit Aldus, ut facta comparatione deprehendimus. Incipiunt autem: ὁ τὸ τ῀ ῥητορικῆς βιβλίον συνταξάμενος Ερμογένης ἐστὶν ὁ Ταρσεύς &c.

Poſt *prolegomena* ſequitur liber de *Statibus* cum commentariis textui interjectis, quæ contracta crediderim ex multis, quæ edidit Aldus in editione *Veneta* ſupra memorata. Ultima ſane expoſitio *de amphibolia* convenit de verbo ad verbum cum commentariis *Anonymi* explanatoris in eum locum editis ab Aldo.

Fol. 213. *Prolegomena in libros* HERMOGENIS *de inventione*, & libri ipſi IV. de *inventione*, cum commentariis itidem *Anonymi* explanatoris. Omnia, ut apud Aldum pag. 354.

Fol. 310. *pag.* 2. *Prolegomena in libros ejuſdem* HERMOGENIS *de formis oratoriis*, & ſequenti folio iidem libri una cum *Anonymi* commentariis, ut in eadem *Aldina* editione pag. 376.

Fol. 479. HERMOGENIS *de gravi, & ponderoſo dicendi genere* cum brevi commentario, quem typis conſignavit Aldus pag. 415.

Fol. 500. *pag.* 2. περὶ σχημάτων ὧν Ερμογένης ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς περὶ διρέσεων καὶ περὶ ἰδεῶν βίβλοις σύνοψις. *Synoptica expoſitio figurarum, quarum meminit* HERMOGENES *in libris de inventione, & de formis oratoriis*; addito commentario incerti explanatoris. Incipit: προγύμνασμα ἐστὶ τόδε ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων &c.

Fol. 514. DIONYSII HALICARNASSEI *de conſtructione orationis liber ad Rufum Melitium*, ad cujus calcem ſubjiciuntur προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς στάσεις. *Problemata rhetorica in ſtatus orationis*, ſive *argumenta varii generis*.

Horum primum ſic proponitur: νόμος ἐκέλευε τῷ ὀρφανῷ μήτε τὸν ἐπίτροπον αὐτῆς μήτε τὸν ἐπιτρόπου παῖδα εἰς γάμου ἄγειν. ἀποκηρυχθεὶς ἐπιτρόπου παῖς ἐβιά-

Digitized by Google

σατο τ ἐπιτροπεύομένην. καὶ πάλιν ὁ πατὴρ ἀπέλαβε τ υἱὸν καὶ κείνεται ὡς καταφρονήσας τ νόμον. *Juſſit lex filiam parentibus deſtitutam, neque cum ejus curatore, neque cum curatoris filio nuptias contrahere. Ejectus e paterna domo curatoris filius vim fecit filiæ, cujus procurationem Pater gerit. Pater iterum filium ſuſcipit, & judicatur tamquam fallaciis uſus adverſus legem.*

CODEX LXXVIII. c. III 21.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 152. plurium ſanctorum vitas complectitur.

Fol. 1. *Vita, & mores ſancti Patris noſtri* AMPHILOCHII *Epiſcopi Iconienſis.* Incipit: καὶ τί τῶν καλῶν ἔσται τις τῇ μνήμῃ παραδιδὺς &c. Eadem, quæ in codice c. III. 12. fol. 86.

Fol. 6. *pag.* 2. *Vita, & mores ſanctorum, & glorioſorum, piiſſimorumque Imperatorum* CONSTANTINI, & HELENÆ, *& apparitio venerandæ, & vivificæ Crucis.* Incipit: τὸν τῆ μακαριωτάτῃ καὶ ἁγιωτάτῃ & ὁσίᾳ τῆς τῶν χριστιανῶν εὐσεβείας &c.

Fol. 31. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *Archiepiſcopi ſermo in exaltationem ſanctæ Crucis*, cujus initium: σωρῶς παυήγυειν ἀγωρῆν καὶ τὸ τ ἐκκλησίας &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretenſi* Combefiſii pagina 96.

Fol. 37. SANCTI JACOBI *fratris Domini hiſtoricus ſermo de Aſſumptione, ſeu Dormitione ſanctiſſimæ* DEIPARÆ VIRGINIS MARIÆ. Incipit: ἐν ταῖς ἱστορίαις τ δώδεκα φυλῶν τῆ Ισραὴλ ἦν Ιωακεὶμ πλούσιος σφόδρα &c. Habetur Græce, & Latine inter *Orthodoxographa ſanctorum Patrum monumenta* Baſileæ anno 1569. tomo I. pagina 71. & in variis etiam Bibliothecis inter MSS. codices reperiri, teſtatur Oudinus tomo I. pag. 6. Nemo unus tamen hodie eſt, qui de ejus falſitate paulliſper ambigat.

Fol. 45. *pag.* 2. *Vita, & mores ſancti* PAULLI CONFESSORIS. Incipit: Λυΐκιος Καισάντιος ὁ τῆ μεγάλῃ Κωνσταντίνῃ τέκνος ἦν &c. Latine apud *Surium* die VII. *Junii*.

Fol. 51. *Narratio, & epitome translationis reliquiarum ſancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI, autore *Anonymo*, ut ait Fabricius tomo IX. pag. 67. Incipit: ἦπιον ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος καὶ πόθῳ μὲν ἡ πανήγυεις τῆ θείᾳ διδασκάλῳ καὶ Χρυσοστόμῳ πατρὸς &c.

Fol. 64. *pag.* 2. Ἀνδραγαθήματα καὶ ἄθλησις τ ἁγίων τριῶν παίδων Ανανία Αζαρία & Μιζαὴλ καὶ Δανιὴλ τῆ προφήτῃ. *Strenua geſta, atque certamen trium puerorum* ANANIÆ, AZARIÆ, *&* MIZAELIS, *atque* DANIELIS *prophetæ.* Initium eſt: βούλομαι τοίνυν ἀφήγησιν ἀγαθὴν διηγήσασθαι τῆς τῆ Χριστῆ ἐκκλησίας &c. Incerti autoris, ut judicat idem Fabricius tomo IX. pag. 71.

Fol. 68. *pagina* 2. *Sermo in translationem ex Antiochia venerandæ manus* JOHANNIS BAPTISTÆ. Incipit: ἰδὲ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερὸς τῆ Χριστῆ ἐπεδήμησε πρόδρομος &c. Autor eſt THEODORUS DAPHNOPATES. Exſtat vero Latine apud *Surium* die XXIX. *Auguſti*.

Fol. 82. Opuſculum carens epigraphe, mutilumque principio, in quo de ſacerdotio differitur, comparatione facta inter Veterem, & Novam Legem, ſumto potiſſimum argumento ex epiſtola *Apoſtoli* PAULLI *ad Hebræos*.

Fol. 134. JOHANNIS DAMASCENI *de hæreſibus compendium, unde ortæ ſint, & quomodo prodierunt.* Præmittitur initio accuratiſſimus index omnium hæreſeon, de quibus habetur ſermo, quæ numerum centeſimum non excedunt. Neque enim habentur hic, quæ præterea variis ex codicibus collectæ, vulgatæ fuerunt a *Patre Lequien* ſupplementi loco.

Fol. 150. περὶ τ θείων & ἁγίων συνόδων ἐπιτομὴ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων. προθεωρεία. *De divinis ſanctiſque Conciliis epitome ſacrorum, & divinorum canonum. Protheoria*, in qua nimirum ſubditur Conciliorum omnium notitia, quo tempore, ac loco, & adverſus quos celebrata fuerint, variorumque canonum, tam Conciliorum, quam ſanctorum Patrum ſeries dinumeratur. Initium fit his

Digitized by Google

his verbis: τῶν κανόνων οἱ μέν εἰσι τῶν Ἀποστόλων, οἱ δὲ τῶν οἰκουμενικῶν ἑπτὰ συνόδων, οἱ δὲ τ μερικῶν συνόδων, οἱ δὲ ἁγίων &c.

CODEX LXXIX. c. III. 22.

Membranaceus, optimæ notæ, atque characteris, sæculi XII. constans foliis 308. Complectitur *Catenam* in Psalmos, ex variis collectam Patribus, quorum nomina in margine notantur, scilicet ex Apollinari, Athanasio, Basilio, Cyrillo, Didymo, Diodoro, Eudoxio, Hesychio, Isidoro Pelusiota, Origene, Polychronio, Severo, Symmaco, Theodoreto, Theodoro Corepiscopo, Victore, quibus Aquilam adde.

Psalmorum usus initio multis verbis explicatur secundum varios humanæ vitæ casus, malorumque ingruentium pericula. Sequitur postea cujusque *Psalmi*, & *Cantici* hypothesis ex *Eusebio Pamphyli*, cui subjicitur *fol.* 9. ejusdem argumentum in *Psalmorum* enumerationem una cum brevi expositione *Diapsalmatis*, ut in *Catena Corderiana*; hoc tantum discrimine, quod in illa præcedit expositio *Diapsalmatis*.

Fol. 9. *pag.* 2. Brevis interpretationum omnium *Psalterii* enumeratio exhibetur.

Fol. denique 11. Incipit *Psalmorum* expositio, cujus titulus est hujusmodi.

Ψαλτήριον ὄργανον ὅπερ ᾗ ναύλα καλεῖται. ἀλληλούια αἰνεῖτε τ ὄντα ἤτοι τ Κύριον ἢ αἶνος Θεοῦ.

Psalterium organum, quod & nablia vocatur. Alleluja laudate eum, qui a se exstitit, sive Dominum, aut laus Deo.

In fine additur Canticum matutinum, nec non vespertinum. Hujus posterioris origo subjicitur ex ingenti miraculo, quod in Ecclesia Hierosolymitana visum est. En ipsummet hymnum, subjectamque expositionem:

Ἄσμα ἑσπέριον ἤ ὕμνος λυχνικὸς τὸ κατὰ συνήθ. *Canticum vespertinum, sive hymnus Lucernarius, ut dici solet.*

Φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης ἀθανάτου πατρὸς οὐρανίου ἁγίου μάκαρος Ἰησοῦ Χριστὲ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἠλίου δύσιν ἰδόντες φῶς ἑσπερινὸν ὑμνοῦμεν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα Θεοῦ ἄξιος εἶ ἐν πᾶσι καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίαις Υἱὲ Θεοῦ ζωὴν ὁ διδοὺς διὸ ὁ κόσμος σε δοξάσει. *Lux hilaris, præclari decoris, immortalis, sancti, cœlestis, beatissimique Patris, Jesu Christe venientes sub solis occasum ad vespertinam lucem hymnis celebramus Patrem, & Filium, & Sanctum Spiritum. Dignus es omni tempore fausta voce celebrari Fili Dei, qui vitam præbes, Divumque te mundus glorificat.*

Ὁ ὑποκείμενος λυχνικὸς ὕμνος γεγένηται τρόπῳ τοιῷδε. ἐπειδὴ συνήθες τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Ἱερουσαλὴμ τ ὑπεραγίας ἀναστάσεως νέον καὶ ὑράνιον φῶς κατὰ πᾶν ἅγιον σάββατον δέχεσθαι ἐξαπτόμενον ἐν ταῖς ἐπάνω τοῦ ζωηφόρου καὶ θείου μνήματος καυδήλαις, τούτῳ περιμένοντι ἐπὶ τ πατριαρχῶν λέγω δὴ κατ' ἐκείνῳ καιρῷ. οὐ γὰρ ἄρχεται ἡ ἐκκλησία οὐδὲ ἅπτει τις, ἀλλὰ καθορμένει πᾶσα ἡ ἁγία πόλις, ὅπως ἐξ αὐτοῦ λάβωσιν. ἐξ ἀφῆς δ μόνον ἐκεῖ ἔσωθεν τοῦ τάφου, ἀλλὰ χεδὸν πᾶσα ἡ ἁγία ἀνάστασις ἐξῆψε παρὰ τὸ εἰωθός. ἐξεφάνησεν, ὅτι ὁ πατριάρχης ὡς ἀχαεισίαν τοῦτον τὸν ὕμνον, καὶ ἐξ ἐκείνου μέχει τοῦ δεῦρο εἰς ἀχάεισον μνήμην τῷ Θεῷ παρέληπται πᾶσιν ᾄδεσθαι.

Præsens lucernarius hymnus hoc modo factus est. Quum mos sit in sancta, magnaque Ecclesia Hierosolymitana Sanctissimæ Resurrectionis, novum ac cœleste lumen quolibet sabbato sancto recipi accensum in candelis, quæ super vivificum, divinumque sepulcrum exstant, ibi expectante uno Patriarcharum, eo, inquam, qui tunc temporis erat (non enim incipit Ecclesia, neque accendit ullus, sed expectat omnis sancta civitas, ut ab ipso accipiant) repente non solum illic intus in sepulcro, sed omnis prorsus Sanctæ Resurrectionis Ecclesia accensa visa est præter consuetum. Edidit itaque Patriarcha hunc hymnum pro gratiarum actione, & ex illo ad hoc usque tempus pro grata recordatione Deo ab omnibus canitur.

De-

Digitized by Google

Demum clauditur codex his verbis: & quidem rubro colore tinctis:

Ψάλτιξ ἔναθρος μυσικῆς μελῳδίας
Φέρουσα τῷ γράψαντι φέρτατον κλέος
Σωτῆριον χάριν τε τῷ κεκτημένῳ
Ἑξήκοντα μὲν κεκτιμένη τὰς δόξας
Καθίσματα δὲ δυοδέκαδας φέρων.

Ἔσχε δὲ τέλος κατὰ τ ἀπρίλλιον μῆνα ἰνδ . . . ἐν ἔτει τῷ ͵ϛφνζ ἐπὶ Κωνσαντίνου μεγάλου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ρωμαίων τοῦ μονομάχου.

Psaltrix mystici concentus plena
Ferens scribenti præstantissimum decus
Et salutarem possidenti gratiam
Sexaginta quidem continens Doxas
Lectionibus autem viginti constans.

Habuit vero finem mense Aprili indictione . . . anno 6657. *ideſt Christi* 1149. *sub Constantino magno Rege, & Imperatore Romanorum Monomacho.*

CODEX LXXX. c. III. 23.

Membranaceus, duplici scriptus columna, foliis constans 142. sæculi XIII. initio mutilus, qui multorum Patrum homilias continet in variis festis sanctorum.

Fol. 1. Fragmentum homiliæ, in qua de *vetustis Patribus antiqui testamenti* sermo fit.

Fol. 5. *Beati* Theodori Studitæ *sermo in sanctos Patres*, cujus initium: τοῦ παμφαοῦς φωσῆρος ἡλιοβολεῖν μέλλοντος ϗ τ ἀστέρων φρυκτορίας ἐντεῦθεν &c.

Frustra quæsiveris hunc sermonem in *Bibliothecis* Oudini, & Fabricii.

Fol. 8. *pagina* 2. *Martyrium sancti* Ignatii *Theophori Episcopi Antiocheni*. Incipit: ἀρτι διαδεξαμένου τ Ρωμαίων ἀρχὴν Τραϊανὸς Ιγνάτιος ὁ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου μαθητὴς &c.

Edidit Græce, & Latine Ruinartius in *Actis martyrum selectis*; legiturque in editione *Veronensi* anni 1731. pag. 13. consentiens omnino cum nostro codice. Pauca tamen in fine deficiunt, deperdito folio, quo continebantur, unde & sequens Sanctæ Anastasiæ martyrium initio mutilum est, incipitque *fol.* 113. ab his verbis: ζήλῳ πεμ τὰς ἁγίας ἀναφθεῖσα. ἐπειδὴ ἐκεῖναι μὲν &c.

Ad calcem vero hæc habentur: ἐτελειώθη δὲ ἡ μακαρία ϗ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστασία ἐν καλῇ ὁμολογίᾳ πρὸ ἐννέα καλανδῶν Ἰανουαρίων οἱονεὶ μηνὶ Δεκεμβρίῳ εἰκάδι δευτέρᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. *Mortua est beata, & glorioſa martyr Christi Anastasia in præclara confessione nono Kalendas Januarias, seu mensis Decembris die* 22. *in Christo Jesu, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen*

Fol. 19. Martyrium plurimorum sanctorum refertur, deficiens pariter initio.

Fol. 21. τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης τῆς Ἱεροσωλυμίτου ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοὺς ἐν Κρήτῃ μαρτυρήσαντας, *Beati* Andreæ *Archiepiscopi Cretensis Hierosolymitani encomium sanctorum martyrum Cretensium*, cujus initium: ἐποθεῖται τάχα τινὶ ἡμετέραν ἐπάνοδον ὦ φίλοι ϗ ἀδελφοὶ ϗ τέκνα &c. Ne verbum quidem de hoc opusculo apud Fabricium, Oudinum, & Caveum.

Fol. 28. *pagina* 2. *Sancti* Athanasii *Episcopi Alexandrini sermo in descriptionem sanctæ* Mariæ, *&* Joseph. Incipit: ὥσπερ οἱ τινὶ χρυσίτιν γῆν &c. Inter spuria rejecit Montfauconius tom. III. pagina 404.

Fol. 34. *Sancti* Gregorii Nazianzeni *in Nativitatem* Servatoris. Incipit: Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν &c. In editis exemplaribus oratio XXXVIII.

Fol. 41. *Sancti* Basilii *Cæsareensis sermo in eamdem* Servatoris *Nativitatem*, cujus initium: Χριστοῦ γέννησις ἡ μὲν οἰκία ϗ φάτνη ϗ ἰδία &c. In editione tomo I. pagina 584.

Fol. 57. *Martyrium sancti Apostoli, & Evangelistæ* Marci, cujus initium: κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς τῶν Ἀποστόλων διαμεμερισμένων εἰς τὴν ὅλην οἰκουμένην &c. Latine apud *Surium* die XXV. *Aprilis*.

Fol. 60. Johannis Chrysostomi *homilia*

Digitized by Google

milia in mediam Pentecoſten, cujus initium literis fere deletis legi nequit.

Fol. 62. *pagina* 2. *Ejuſdem homilia altera in idem argumentum.* Incipit: ὅτε δ' ἂν ὁ δεσπότης Χριστὸς ὡς πηγὴ ζωῆς &c. Inter ſpurias tomo X. pagina 795.

Fol. 64. *Ejuſdem homilia in aſcenſionem Domini noſtri* JESU CHRISTI, cujus initium: φαιδρόν μοι τὸ τῆς ἐκκλησίας θέατρον &c. Inter ſpurias itidem tom. III. pag. 781.

Fol. 68. *Ejuſdem homilia altera de eadem re.* Incipit: καὶ ὅτι σωρὸς μυρίων ἐπεπλήμμυρεν &c. In edit. tomo II. pag. 447.

Fol. 74. *pagina* 2. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in Pentecoſten, & in Spiritum ſanctum.* Incipit: περὶ τῆς ἑορτῆς βραχέα φιλοσοφίζωμεν &c. In editione numero XLIV.

Fol. 80. *pagina* 2. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in pentecoſten*, cujus initium: πάλιν ἑορτὴ καὶ πάλιν πανήγυρις &c. In editione tom. II. pag. 457.

Fol. 95. *Ejuſdem homilia in Dominicam Palmarum.* Incipit: ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα τοῦ Κυρίου &c. Inter ſpurias tomo VIII. pagina 231.

Fol. 100. *pag.* 2. *Ejuſdem homilia in parabolam de Ficu*, cujus initium: ὀφθαλμὸς μὲν ὁρᾷ ἢ δένδρον ἀνθοφόρον &c. Inter ſpurias eodem tomo pag. 106.

Fol. 112. *pag.* 2. *Martyrium ſancti Martyris* ATHENOGENIS, *& decem diſcipulorum ejus.* Incipit: ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐγένετο πολλὴ μανία κατὰ τῶν χριστιανῶν ὥστε κινδυνεύειν πάντας τοὺς κατὰ Θεὸν ἀσεβῶς ζῶντας &c. Latine apud *Surium* die XVII. *Julii*.

Fol. 115. *pag.* 2. *Martyrium ſanctæ, & glorioſæ Virginis martyris* MARINÆ, cujus initium: τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ λυτρωτοῦ ἡμῶν &c. Idem, quod in *Bibliotheca Coisliniana* pagina 196.

Fol. 123. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in laudem* MACCHABÆORUM. Incipit: τί δὲ οἱ Μακκαβαῖοι τούτων γὰρ &c. In editione XXII.

Fol. 129. ANDREÆ *Hieroſolymitani Epiſcopi Cretenſis ſermo in transfigurationem* JESU CHRISTI, cujus initium: ὅσοι τῇ κενώσει τοῦ λόγου τὸ ἀλογίας &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretenſi* Combefiſii pag. 38.

Fol. 139. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in eamdem transfigurationem.* Incipit: ἤκουσε τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ἀρτίως λέγοντος ἀμὴν λέγω ὑμῖν. εἰσὶν τινὲς &c. Spuria, & rejecta a *Benedictinis*.

CODEX LXXXI. *c.* III. 24.

Membranaceus, ſæculi circiter XI. conſtans foliis 204. initio, & fine mutilus. Continetur in eo *librorum Baſilicorum univerſi juris Romani ecloga, & ſynopſis*, alphabeti ordine diviſa, pluribus titulis qualibet litera comprehenſis.

Litera A titulos quinquaginta complectebatur, ut ex numeris in margine appoſitis colligitur; ſeptem tamen priores deſiderantur; primuſque octavus occurrit περὶ ἀδιαθέτων, *De iis, qui ab inteſtato mortui ſunt.*

Litera B. titulos ſex habet, quorum primus περὶ βαθμῶν συγγενείας, *De gradibus cognationis.*

Litera Γ titulos decem, quorum primus περὶ γάμων νομίμων. ᾧ πότε ἀναγκάζονται οἱ γονεῖς ἐγγαμίζειν τοὺς ἰδίους παῖδας. *De nuptiis legitimis, & quando cogantur parentes proprios filios nuptui collocare.*

Litera Δ. titulos quadraginta quatuor, quorum primus περὶ δαπανημάτων ἐν πράγματι ἀλλοτρίῳ γινομένων, *De ſumptibus in re aliena factis.*

Litera E titulos quadraginta duos, quorum primus περὶ ἐγγυητῶν, *De Fidejuſſoribus.*

Litera Z titulos duos, quorum primus περὶ ζημιούντων ἀνθρώπους τε καὶ ἀλόγων ζώων οἷον ἵππον λακτίζοντος. ἢ βοὸς κερατίζοντος. ἢ κυνὸς δάκνοντος καὶ λοιπῶν, *De hominibus damnum ferentibus, itemque de brutis animalibus, ut equo calcitrante, aut bove cornu feriente, aut cane morſu lædente, aliiſque.*

Litera H unico conſtat titulo περὶ ἡμερῶν

Digitized by Google

ἐκ τ ἁγίων γραφῶν καὶ τ πατέρων ἐραυθεὶς αὐτῷ ϗ σωπηθεὶς κατὰ δύναμιν ἀπολογίαν διδὺς ἑκάστῳ τ κατὰ καιρὸς ἠρωτικότων.

Humilis SIMEONIS *Archiepiſcopi Theſſalonicenſis dialogus in Chriſto adverſus omnes hæreſes, & de ſola Domini, & Dei Servatoris noſtri Jeſu Chriſti fide, divinis ſacrificiis, atque ſacramentis omnibus, nihil proprium continens, ſed ex ſacris Scripturis, & Patribus collectus ab ipſo, atque in ordinem redactus, in quo ſingulis reſpondere pro viribus nititur, a quibus interrogatus fuerat.*

Plura de hujus SIMEONIS ætate diſſerit Allatius in *diatriba de Simeonum ſcriptis*, ubi eumdem dialogi titulum refert, atque opus ſummopere commendat, piumque, & dignum, quod aliquando typis conſignaretur, affirmat. Verum poſt Allatium Græce lucem vidit *Jaſſii* in Moldavia anno 1683. una cum altera parte, ut videre eſt apud Fabricium tomo XIV. pag. 49. *Bibliothecæ Græcæ*, qui accuratiſſimum capitum omnium indicem confecit.

Nos integram tantum primam partem habemus. Altera ſcribi cœpta erat, ſed imperfecta relicta fuit, vixque tres completæ ſunt pagellæ, quibus titulus hic præfixus legitur *fol.* 239. *pag.* 2.

Τῦ αὐτῦ ἑρμωνεία περὶ π τῦ θείυ ναῦ ϗ τ ἐν αὐτῷ. ἱερέων π περὶ ϗ διακόνων, ἀρχιερέωντε, ϗ τ ὧν ἕκαστος τύτων στολῶν ἱερῶν περιβάλλεται ἃ μὲν ἀλλὰ καὶ περὶ τ θείας μυσαγωγίας λόγον ἑκάστῳ διδῦσα τ ἐν αὐτῇ πλημμέλειαν θείως καὶ τοῖς ἐν Κρήτῃ εὐσεβέσι ζητήσασιν ἀπαλείψασα. *Ejuſdem expoſitio de divino templo, & de Sacerdotibus ejus, & Diaconis, & Epiſcopis, ac de ſacris ſtolis, quibus unuſquiſque eorum induitur, ſed & de divina Miſſa, ubi ſingulorum, quæ in ipſa divino ritu peraguntur, ratio redditur, Cretenſibus viris piis petentibus tranſmiſſa.*

Dialogi forma inter *Clericum*, & *Epiſcopum* amplius non ſervatur, ut in prima parte, ſed continua eſt locutionis ſeries.

CODEX LXVI. c. III. 9.

Chartaceus, conſtans foliis 129. ſæculi XVI. in quo rerum Conſtantinopolitanarum hiſtoria poſt captam a Francis Conſtantinopolim ritu metrico deſcripta, & ſtylo prorſus rudi, atque incondito. Autoris nomen, & nonnulla initio deſiderantur.

CODEX LXVII. c. III. 10.

Bombycineus, ſæculi XIII. foliis conſtat 361. quorum duo initio recenter ſuppleta. Complectitur autem duorum Conciliorum Generalium Acta.

I. Quidem *Sanctæ Sextæ Synodi apud Conſtantinopolim congregatæ adverſum eos, qui impie docuerunt unam voluntatem, & unam operationem &c.* Hæc contulimus cum editis a Labbeo tomo VII. pag. 614. atque ſatis cohærentia invenimus, exceptis ſubſcriptionibus, in quibus quorumdam Epiſcoporum nomina vel tranſpoſita, vel tantiſper immutata ſunt.

Fol. 208. *Acta Sanctæ Nicænæ Secundæ Synodi Generalis ſeptimæ*, quorum initium ducitur ab apologia, quam per compendium habuit *Tharaſius* ad populum, eadem, quæ eſt apud Labbeum tomo VIII. pag. 2. cum quo & cætera apprime conſentiunt.

Verum præter ea, quæ habet Labbeus, legitur adhuc in calce noſtri Codicis *Epiſtola Taraſii*, ſeu mavis, epiſtolæ fragmentum, illudque omnino deturpatum. Cum enim poſtremum folium, ubi deſcribitur, lacerum eſt, tum quæ ſequebantur, penitus interierunt. Epiſtolæ titulus, qui legi poteſt, hujuſmodi eſt:

Ἀδελφοῖς ϗ συλλειτργοῖς πᾶσι τοῖς ὁσιωτάτοις ἐπισκόποις τ φιλοχείσ Σικελῶν νήσυ. Ταράσιος ἐλέει Θεῦ ἐπίσκοπος Κωνσαντινυπόλεως νέας Ῥώμης. *Fratribus, & comminiſtris omnibus ſanctiſſimis Epiſcopis Chriſti amantis Siciliæ inſulæ, Taraſius divina miſeratione Epiſcopus Conſtantinopoleos novæ Romæ.* Initium autem ita habet: οἱ τοῖς θείοις

Digitized by Google

θείοις σοφῶς ἐμμελέτωνται λόγοις καὶ ἐρμηνευτικῶς καὶ ὑ . . . . . ἐν αὐτοῖς ἐσκύπτονται δὲ τὸ κῦρ αὐτῶν τῇ ἀσεβείᾳ δὲ τῇ ἀληθείᾳ παρασπηγνύντες &c.

CODEX LXVIII. c. III. 11.

Membranaceus, duplici columna exaratus, continens folia 148. sæculi XIV. optimi characteris. Sunt in eo Sanctorum vitæ sequenti ordine.

I. Initio deficit; ex iis tamen, quæ in fine leguntur, colligitur esse S. Nicolai.

Fol. 21. *Vita, & mores Sancti Patris nostri* Ambrosii *Mediolanensis Episcopi*. Incipit: Οὐαλεντινιανὸς μετὰ πλάτωνα Ἰουλιανὸν τὸ σκήπτρα τῆς βασιλείας διαδεξάμενος &c. Legitur idem initium in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 212. Aft observat Fabricius Tom. IX. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 52. mutilam esse vitam hoc exordio, & integram ita incipere: ὅτος ὁ ἐν ἁγίοις Ἀμβρόσιος &c.

Fol. 29. *Vita* Patapii *Thebani Ægyptii*, cujus deest principium, avulso folio. Prima, quæ leguntur, verba, hæc sunt, ξένος. ἔρημος. ἀμύητος. καὶ τοῖς πολλοῖς δὲ ἀθέατος &c.

Fol. 33. *pag.* 2. *Vitæ Sanctorum Martyrum* Menæ, Hermogenis, & Eugraphi. Initium est: μετὰ τὴν γῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ παρουσίαν πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι τόπος ἀγῶνας μαρτυρικοὺς ἀπεδύσαντο &c. Habentur Latine apud *Surium* & *Lipomannum* die X. *Decembris*.

Fol. 54. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti Patris nostri* Danielis Stylitæ. Incipit: ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀριστέων ὁπόταν περὶ πολέμων καὶ ἀγώνων καὶ τροπαίων τις διαλέγεται &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum*, die XI. *Decembris*.

Fol. 85. *pag.* 2. *Vita, & mores Sancti, & thaumaturgi Patris nostri* Spiridonis *Episcopi Trimithuntis*. Incipit: μεγίστων εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν βίος γενναίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XII. *Decembris*.

Fol. 106. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum, & glorioſorum Christi martyrum* Eustratii, Auxentii, Eugenii, Mardarii, & Orestæ. Incipit: βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ πᾶσα ἡ τῶν Ρωμαίων ἀρχὴ &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XIII. *Decembris*. Ejus vero autorem, notat Allatius in libro de *Symeonibus*, esse Eusebium *Monachum Sebastenum*.

Fol. 123. *pag.* 2. *Martyrium ſanctorum martyrum* Leucii, Philemonis, & Apollonii, cujus initium: τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνία &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die XIV. *Decembris* ſub titulo Thyrsi, Leucii, Philemonis, Callinici, & Apollonii, non ſecus ac in *Bibliotheca Coisliniana* loco ſuperius citato.

Fol. 138. *pag.* 2. *Hypomnema* Danielis *prophetæ, & trium puerorum* Ananiæ, Azariæ, & Mizaelis. Incipit: ἄρτι Ναβυχοδονόσωρ ὁ Βασιλεὺς Ασσυρίων &c. Latine apud *Surium* die XXI. *Julii*.

Fol. 146. *Martyrium ſancti* Eleutherii, cujus initium: Αἰλίου Ἀδριανοῦ Ρωμαίων μὲν βασιλεύοντος &c. Latine apud *Surium* die XVIII. *Aprilis*: Græce vero ex MS. codice *Bibliothecæ Vaticanæ in Actis ſanctorum Aprilis* tomo II. pagina 976.

Hoc martyrium ob male compactum codicem in duas lacinias diſtinctum eſt, adeo ut finis præeat monumento Danielis; initium autem poſtpoſitum ſit.

Ceterum omnes hæ ſanctorum vitæ eodem ordine referuntur in laudata *Bibliotheca Coisliniana* pagina 212.

CODEX LXIX. c. III. 12.

Membranaceus, duplici exaratus columna, habens folia 292. quorum 18. priora neſcio quo fato perierunt, ſæculi XIII. nitidi characteris. Sunt itidem multorum Sanctorum vitæ menſis *Novembris*.

Prior initio deficit; ex adnotatione tamen recenter ſcripta, conſtat eſſe μάρτυρος Αβίβι *martyris* Abibi.

Fol. 30. *Menſis Novembris die XVI.*

Digitized by Google

Hypomnema ſancti Apoſtoli, & Evangeliſtæ MATTHÆI, cujus initium: ἤδη μὲν ἡ παρὰ τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς δοθεῖσαν φυλάττοντες ἐντολὴν &c. Latine apud *Surium* die XXI. *Septembris*.

Fol. 34. *Die XVII. ejuſdem menſis ſancti Patris noſtri* GREGORII EPISCOPI NYSSENI *de vita, & miraculis ſancti Patris noſtri Epiſcopi* Neocæſareenſis *Thaumaturgi*. Incipit: ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστι τῇ ἡμετέρᾳ λόγῳ καὶ τῷ παρόντος συλλόγῳ, Γρηγόριος γὰρ ὁ μέγας &c. Exſtat in editione Pariſienſi anni 1637. tom. III. pag. 534.

Fol. 76. *pagina* 2. *Die XVIII. Novembris Martyrium ſancti Magni martyris* PLATONIS, cujus initium: ὁ ξένα Γαλάται τὰ παρόντα ὑδὲ ὁμολογητῆ τ ἀληθείας ἀλλότρια. Γάλαται μὲν γὰρ ἔφραττον ἀνοήτως &c. Latine apud *Surium* die XXII. *Julii*.

Fol. 86. *Die XXII. Novembris Vita, & mores ſancti Patris noſtri* AMPHILOCHII *Epiſcopi Iconienſis facti*. Incipit: ᾗ τί τ καλῶν ἔσαι τὶς τῇ μνήμῃ παραδιδὺς, εἰ τ Αμφιλοχίου βίον παρέλθοι σιγῇ, τῷ μεγίστῳ γὰρ ζημιώσει πάντως τὸ τ ἐκκλησίας πλήρωμα &c.

Fol. 95. *pagina* 2. *Die XXIII. Novembris Vita, & mores ſancti Patris noſtri* GREGORII *Epiſcopi Agrigentini*, Incipit: κάλλιστόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ ᾗ δόξαν ὅσῳ ἐγκόσμιόν τε καὶ ὑπερκόσμιον, ὡροξενῦσαι τοῖς ἐρασταῖς &c. Latine apud *Surium* die eodem XXIII. *Novembris*.

Fol. 108. *pag.* 2. *Die XXV. Novembris Vita ſancti martyris* CLEMENTIS *Epiſcopi Romæ, diſcipuli ſancti Apoſtoli* PETRI, cujus initium: Κλήμης Ιακόβῳ τῷ κυρίῳ & ἐπισκόπῳ. ᾗ ἐπισκόπων ἐπισκόπῳ διέποντι δὲ τ ἐν Ιερουσαλὴμ ἁγίαν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν &c. Eſt nimirum Clementina epitome geſtorum *Sancti Petri*, quæ exſtat apud Cotelerium *in Patribus Apoſtolicis* tom. I. pag. 755. de qua plura ibidem legi poſſunt. Deſunt Codici pauca in fine ob deperditum folium.

Fol. 183. *Die XXVI. Novembris Martyrium ſancti magni martyris* MERCURII, cujus initium: Δέκιος λοίκα ᾗ Γαλεριανὸς ὁ μὲν ἐπὶ τ τ Ρώμης σκήπτρων λῶ. ὁ δὲ τοῖς τ Ασίας θρόνοις ἐφήδρευεν &c.

Fol. 196. *Eodem Novembris die Vita, & mores Patris noſtri* ALYPII STYLITÆ. Incipit: καλοὶ μὲν & οἱ τῶν Μαρτύρων ἄθλοι καὶ πολλῷ δυναμένοι τοῖς φιλαρέτοις ἐμποιεῖν τ ὠφέλειαν &c.

Fol. 213. *pagina* 2. *Die XXVII. Novembris Martyrium Sancti* JACOBI PERSÆ, cujus initium: Αρκαδίου τὰ Ρωμαίων διέποντος σκήπτρα. ᾧ παπὴρ μὲν λῶ Θεοδόσιος ὁ ἐξ Ισαυρίας &c.

Fol. 225. *pagina* 2. *Die XXVIII. Novembris Vita, & mores ſancti Patris noſtri, & confeſſoris* STEPHANI JUNIORIS. Incipit: θεῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ καὶ πολλῶν ἄξια τῶν ἐγκωμίων &c. Latine apud *Surium* die XXVIII. *Novembris*, & inter *Damaſceni* opera, interprete Billio, qui tamen illius opus eſſe negat.

Fol. 284. *pag.* 2. *Die XXX. Novembris Hypomnema ſancti Apoſtoli* ANDREÆ, *primi omnium a Chriſto vocati*, cujus initium: ἄρτι τοῦ παιδὸς Ζαχαρίου Ιωάννου φημὶ τοῦ πάνυ τὰς ἐρήμους ἀπολίποντος &c. Deſunt in fine aliquot folia.

CODEX LXX. c. III. 13.

Bombycineus, duplici columna exaratus, conſtans foliis 401. ſæculi circiter XIV. nitidi caracteris, atque optimæ lectionis, initio deficiens, multorum Patrum complectitur Sermones.

Fol. 1. Exſtat fragmentum cujuſdam Sermonis, qui cum titulo, & initio careat, cujus ſit, divinare non potuimus.

Fol. 4. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in parabolam de Filio Prodigo*, cujus initium: ἀεὶ μὲν τ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν &c. Inter ſpurias recenſetur a *Benedictinis* Tomo VIII. pag. 33.

Fol. 11. S. JOHANNIS DAMASCENI *Sermo de iis, qui in fide obdormierunt: quomodo Miſſis, & eleemoſynis, quæ pro illis*

Digitized by Google

illis fiunt, adjuventur. Incipit: τὰ τῶν βρωμάτων ἤδεα τε & τίμια προτιθέμενα &c. Damaſceni ne ſit, contentio eſt inter viros criticos, de qua re vide admonitionem ipſi orationi præpoſitam in edit. Tom. I. pag. 583.

Fol. 23. *pag.* 2. Νεκταρίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως δι' ἣν αἰτίαν τῷ πρώτῳ σαββάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἑορτάζομεν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου & ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου καὶ περὶ νηστείας & ἐλεημοσύνης. NECTARII *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani, qua de cauſſa primo Sabbato Sancti jejunii celebretur memoria Sancti, & glorioſi martyris* THEODORI (STRATELATI) *& de jejunio, & eleemoſyna*. Incipit: ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου Κύριε &c. Prodiit Latine tantum; & quidem exſtat apud *Surium* die IX. *Novembris*. Græce autem refertur in Catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* part. I. pag. 25. & part. V. pag. 10. & *Bibliothecæ Coiſlinianæ pag.* 401.

Fol. 32. *pag.* 2. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Sermo de cruce*, cujus initium: τοῦτο ἔστιν ἀδελφοὶ τὸ σημεῖον &c. In editione tom. XII. *pag.* 709. Ecloga 38.

Fol. 37. *Enarratio ex vetuſtis hiſtoriis collecta, quomodo* DEIPARÆ VIRGINIS *interceſſione liberata fuerit Conſtantinopolitana Civitas tempore Heraclii, dum a Perſis obſideretur*. Titulus rubro charactere exaratus vix aliquibus in locis legi poteſt. Evanuerunt enim pene omnes literæ. Incipit autem narratio hoc modo: ἐν ταῖς χρόνοις Ἡρακλείου τοῦ τῶν Ρωμαίων βασιλέως Κοσρόης ὁ τῶν Περσῶν τὴν ἀρχὴν ἔχων &c.

Fol. 45. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Homilia in Annuntiationem*, cujus initium; πάλιν χαρᾶς διαγγέλια πάλιν ἐλευθερίας &c. Habetur inter ſpurias Tom. II. pag. 797.

Fol. 48. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *Sermo in Annuntiationem* DEIPARÆ. Incipit: ἑορτὴ σήμερον ἡ πάντων χαρὰ &c. Latine apud *Surium* die XXV. *Martii*: Græce vero cum Latina interpretatione inter *Orthodoxographa*, & in editione *Combefiſii pag.* 11.

Fol. 60. S. GREGORII *Epiſcopi Neocæſareenſis Sermo in eamdem Annunciationem* DEIPARÆ, cujus initium: ἑορτὰς μὲν ἁπάσας & ὑμνῳδίας &c. Exſtat *pag.* 66. editionis *Gerhardi Voſſii*.

Fol. 67. ANDREÆ CRETENSIS *Homilia in quatriduanum Lazarum*, cujus initium: Λάζαρος ὁ παρόντα συγκεκρότηκε σύλλογον &c. Græce, & Latine in *Combefiſii* editione *pag.* 56.

Fol. 80. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Homilia in ſollemnia Palmarum*. Incipit: πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς &c. Eſt Ecloga XXXIII. in tomo XII. pag. 687.

Fol. 83. *pag.* 2. S. CYRILLI *Alexandrini Epiſcopi Sermo in ſollemnia Palmarum, & in Divum Paullum*. Incipit: βασιλικῶς οἱ πιστοὶ σήμερον ἐπιδημίαν ἑορτάζοντες &c. Exſtat tom. V. Operum *S. Cyrilli pag.* 2. & in *Auctario Combefiſiano* tom. I. *pag.* 651. *in* quo S. EULOGIO *Archiepiſcopo Alexandrino* tribuitur.

Fol. 94. S. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Homilia in Job*, cujus initium: ἦκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος σήμερον ὁ τῆς οἰκουμένης ἀθλητὴς &c. Inter ſpurias Tomo VI. pag. 579.

Fol. 99. *pag.* 2. *In Job Sermo ſecundus*, cujus initium: τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων μεγάλων δεῖται &c. Ibidem *pag.* 583.

Fol. 104. *In Job. Sermo tertius*, cujus initium: φέρε καὶ ἡμεῖς ἀψώμεθα τῆς ὑποχέσεως &c. Ibidem *pag.* 587.

Fol. 113. Γρηγορίου Ἀντιοχείας εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. GREGORII ANTIOCHENI *Sermo in ſepulturam divini corporis, & reſurrectionem magni Dei, & Servatoris noſtri* JESU CHRISTI, cujus initium; ἐπαινετὸς καὶ ἅγιος τῆς ἐκκλησίας ὁ νόμος &c. Editus eſt Græce, & Latine a Combefiſio in *Novo Auctario* Pariſiis 1648. Tomo I. pag. 827. ampliori tamen titulo.

Fol. 121. *pag.* 2. JOHANNIS ARCHIEPISCOPI THESSALONICENSIS *Sermo in reſurrectionem Domini noſtri* JESU CHRISTI, *& quod nulla ſit diſſenſio inter IV. Evangeliſtas, & inter mulieres unguenta ferentes*.

In-

Digitized by Google

Incipit: καθὼς ἐνεχώρει διεσαφήσαμεν τῇ φιλοχείσῳ ὑμῶν ἀκοῇ &c. Edidit Combefisius Græce, & Latine citato tom. I. *Novi Auctarii pag.* 791. atque legitimo suo autori eum restituit, cum pridem Savilius inter *Chrysostomi* dubia opera vulgasset Græce tantum.

Fol. 133. Georgii *Presbyteri Cæsareensis Cappadociæ Sermo in* CCCXVIII. *Patres, & in Constantinum Magnum, piissimumque Imperatorem*, cujus initium: πείθεσθαι τοῖς ἡγεμένοις ἐκ τ ἀποστολικῆς &c. Exstat Græce, & Latine apud *Combefisium* in *Auctario Novo* Tom. II. pag. 547.

Fol. 141. *pag.* 2. *S. Patris nostri* Theodori Studitæ *Sermo in Natalem diem S. Johannis Baptistæ*. Incipit. ἀηδόνι τινὶ πολυφώνῳ βύηχα ϗ λαθοῦσα περὶ τὰς ἑαρινὰς ὥρας ἑοικῶς ἡμῖν ὁ λόγος &c. Latine apud *Surium* die XXIV. *Junii*.

Fol. 147. *pag.* 2. Ιωάννου μοναχοῦ ὑπόμνημα εἰς τ προφήτλω Ηλίαν. Johannis Monachi *hypomnema Prophetæ Eliæ*. Incipit: ἄρτι μὲν αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ Ισραὴλ σωὶ ἀλλήλαις ἦσαν ϗ ἀδιαίρετοι &c. Latine apud *Surium* die XX. *Julii*.

Fol. 157. *pag.* 2. Andreæ Cretensis *Sermo in transformationem Domini Servatoris nostri* Jesu Christi, cujus initium: ὅσοι τῇ κενώσει τοῦ λόγου τ ἀλογίας περιαιρεθέντες &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretensi* Combefisii *pag.* 38.

Fol. 169. *Sancti Patris nostri* Johannis Damasceni in Jesu Christi *transformationem*. Incipit: δεῦτε πανηγυείσωμεν σήμερον ὦ φιλόθεον σύστημα &c. In editione *Michaelis Lequien* Tom. II. *pag.* 791.

Fol. 184. Andreæ Cretensis *Archiepiscopi Encomium in Dormitionem, sive Assumptionem* Deiparæ Virginis Mariæ, cujus initium: οἱ τλὼ ἐν πνεύματι θεωρίαν τῷ αὐλῷ ϗ καθαρώτατῳ φωτὶ &c. MS. dumtaxat memorat Fabricius ex *Bibliotheca Coisliniana pag.* 389.

Fol. 191. *Ejusdem Sermo alter in* Deiparæ *Assumptionem*, cujus initium: καλεῖ ϗ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretensi* Combefisii *pag.* 143.

Fol. 199. *pag.* 2. *Ejusdem Sermo tertius in* Deiparæ *Dormitionem*, cujus initium: μυστήριον ἡ παροῦσα πανήγυρις ὑπόθεσιν ἔχουσα &c. Græce, & Latine apud *Combefisium pag.* 131.

Fol. 206. *pag.* 2. *Sancti Apostoli*, & *Evangelistæ* Johannis Theologi *narratio in venerandam Assumptionem Sanctissimæ Dominæ nostræ* Virginis Mariæ. Incipit: τ ἁγίας ἐνδόξου θεοτόκου ϵ ἀειπαρθένου Μαρίας &c. Apocrypha omnino, atque a cordatis omnibus rejecta.

Fol. 214. *pag.* 2. Θεοδώρου πρεσβυτέρου τ μεγάλης ἐκκλησίας ϵ Συγκέλλου λόγος δηλῶν τ τόπον ϵ τ χρόνον ϗ τ τρόπον καθ' ὃς ἐφανερώθη ἡ θεία ἐσθὴς τ θεοτόκου ἡ ἀποκειμένη ἐν τῇ σεβασμίᾳ σορῷ τῇ ἐν Βλαχερναῖς. Theodori *Presbyteri magnæ Ecclesiæ, & Syncelli sermo demonstrans locum, tempus, & modum, quibus apparuit divina vestis* Deiparæ, *reposita in venerando sepulcro in Blachernis*. Incipit: θεῖα τινὰ ϵ μεγάλα μυστήρια θεοῦ φιλανθρωπίας γνωρίσματα &c. Græce, & Latine tom. II. *Auctarii Novi Combefisiani pag.* 752. sub nomine Georgii *Metropolitæ Nicomediensis*. Possevinus nihilominus Theodoro *Presbytero, & Syncello magnæ Ecclesiæ* vindicat, uti habetur in nostro Codice.

Fol. 228. S. Johannis Chrisostomi *Homiliæ quarta in Epistolam primam ad Corynthios*, cujus initium: τοῖς κάμνουσι καὶ ψυχοραγοῦσι καὶ αἱ τροφαὶ &c. In editione tom. X. pag. 23.

Fol. 233. Λόγος αἱρέσεως τοῦ τιμίου ϵ ζωοποιοῦ σταυροῦ. *Sermo in inventionem venerandæ, ac vivificæ Crucis*, sine ullius autoris nomine. Incipit: ἔτος ἦνύετο τριακοσιοστὸν τεῖτον τοῦ πάθους τοῦ Σωτῆρος &c.

Memorat Fabricius tomo IX. pag. 93. laudatæ sæpius *Bibliothecæ Græcæ*, tamquam incerti autoris, aitque, exstare apud *Gretserum pag.* 526. Græce, & Latine.

Fol. 240. Παντελέοντος διακόνου τ τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας διήγησις τῶν θαυμάτων τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ. Pantaleonis *Diaconi Magnæ Dei Ecclesiæ enarratio miraculorum* Michaelis *exercitus*

Digitized by Google

citus *Angelorum Ducis*. Incipit: μεγάλαι ἡ πολλαὶ ἐ ποικίλαι ἡ ἀσωμάτε ἐ μεγαλοπρέπες &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Septembris*.

Fol. 274. *pag.* 2. *Sancti Patris* GERMANI *Archiepiscopi Constantinopolitani Encomium in Præsentationem* DEIPARÆ VIRGINIS, cujus initium: ἰδὲ ἐ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις ἐ φαιδρὰ ἑορτὴ &c. eodem modo, quo in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 195. & 385.

Sæpius lucem vidit hic sermo: emendatissimus autem prodiit studio, & cura Combefisii in *Auctuario novo* tomo I. pagina 1411.

Fol. 279. *Sancti Patris nostri* PROCLI *Archiepiscopi Constantinopolitani encomium sanctissimæ* DEIPARÆ MARIÆ, cujus initium: παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον ἡ γλῶτταν ἡμῶν ἀδελφοὶ &c.

Apparuit primum in *Actis Synodi Ephesinæ*, Peltano interprete, tum alias sæpius: postremo autem emendatiorem edidit, & auctiorem ex *Mazariniano* codice cum nova interpretatione Combefisius *Auctarii Novi* tomo I. pagina 301.

Fol. 283. *pagina* 2. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia de fugiendis spectaculis, & de Abrahamo*, cujus initium: πολλὰς ἄμμα ἡ τῶν ὁρῶν καταλιπόντων ἡμᾶς &c. Spuria, & omissa a *Benedictinis* in editione *operum Chrysostomi*.

Fol. 300. *pagina* 2. *Ejusdem homilia in sanctum* PHILOGONIUM, cujus initium: ἐγὼ μὲν καὶ πάλαι παρασκευάζομαι &c. In editione tomo I. pagina 492.

Fol. 309. *pag.* 2. *Ejusdem homilia in illud*: Exiit edictum &c. Incipit: μέλλοντος ἀγαπητοὶ τὴν καινὴν Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ &c. In editione tomo II. pag. 800.

Fol. 316. *Ejusdem homilia in illud Apostoli*: Nolo vos ignorare Fratres: Incipit: οἱ ναῦται τοῦτο μάλιστα φιλοῦσι &c. In editione tomo III. pagina 228.

Fol. 328. *pagina* 2. *Ejusdem homilia* ὅτι φρικτὸν καὶ κατανυκτικὸν πρᾶγμα ἡ ἐκκλησία ἀρχῆς ἡ μυσταγογίας ἐξέρχεσθαι ἐκ ἡ ἐκκλησίας, *quod grave, ac pernicioſum ſit ante completam totius divini myſterii celebrationem ab Eccleſia recedere*. Incipit: τί ποιεῖς ἄνθρωπε ὁ Χριστὸς παρόκειται θυόμενος. τὰ Χερουβὶμ φείττονται παείσανται, πᾶσα ἡ κτίσις ἵξίσαται &c.

In indice *operum ſancti Chryſoſtomi* per literas initiales non exſtat hoc principium.

Fol. 329. *pag.* 2. JOHANNIS *Metropolitæ Euchaitarum ſermo in tres eximios Doctores* JOHANNEM CHRYSOSTOMUM, BASILIUM, & GREGORIUM NAZIANZENUM, cujus initium: πάλιν Ἰωάννης ὁ ἡ γλώτταν χρυσῆς καὶ πάλιν ἡμῖν ἐπιφανὴς ἑορτὴ &c.

Habetur hæc eadem homilia in *Bibliotheca Coisliniana* pagina 418. ubi notat Montfauconius, nullibi ſe illius mentionem factam reperiſſe. Fabricius tamen tomo VII. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 558. ait, fuiſſe MS. hunc ſermonem apud *Savilium*, quamquam operæ pretium non exiſtimaverit illud typis vulgare.

Fol. 343. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Sermo in hypapantem Domini noſtri* JESU CHRISTI, *& in* DEIPARAM, *& in* SIMEONEM. Incipit: ὁ μόνον φορῶν σάρκα ὁ Χριστὸς &c. Inter ſpuria tomo II. pag. 812.

Fol. 349. *Sancti* GREGORII NYSSENI *homilia in idem argumentum*, cujus initium: ὁ τῇ φρονήσει τὸ ὑπερέχων μετέωρος &c. In editione *Græco-Latina* Tomo II. pag. 876.

Fol. 364. *pagina* 2. *Sancti Patris noſtri* AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi homilia de eadem re*, cujus initium: πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων ἡ παρθενίαν &c. Edita eſt Græce cum interpretatione *Laurentii Sifanii* in tomo II. *Auctarii Ducæani*, & cum nova interpretatione in *Amphilochio* Combefiſii pag. 23.

Fol. 371. *Sancti Patris noſtri* CYRILLI *Archiepiſcopi Hieroſolymitani homilia in idem argumentum*. Incipit: χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιὼν &c. In editione *Patris Toutée Benedictini* pag. 352. tamquam autoris incerti, qui ſub *Cyrilli* nomine eam prodiderit.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 375. *pagina* 2. TIMOTHEI *Presbyteri Hierosolymitani in idem argumentum.* Incipit: φέρε ἀγαπητὲ τὸν πλάτιῶον δίκμον τῷ λόγῳ κατίδωμεν &c. Græce, & Latine cum *Sifanii* interpretatione in tomo II. *Auctarii Ducæani* pag. 844.

Fol. 380. *pag.* 2. Προκοπίυ διακόνυ καὶ Χαρτοφύλακος λόγος εἰς τὴν τῆς ὀρθοδοξίας τ σεπτῶν καὶ ἁγίων εἰκόνων πανήγυριν. PROCOPII *diaconi, & Cartophylacis sermo in celebrationem orthodoxiæ sanctarum, & venerabilium imaginum.* Incipit: ἡμέρα σήμερον ἁσεβος καὶ πανήγυρις θεοκρότητος &c.

De hoc sermone PROCOPII ne verbum quidem apud Fabricium. Eodem tamen titulo refert ex MS. codice *Eusebii Renaudoti* Carolus Dufresne in indice autorum, quem subjecit *Glossario Mediæ, & Infimæ Græcitatis pag.* 31.

Fol. 391. *Sancti Patris nostri* EPIPHANII *Cyprii in sepulturam* JESU CHRISTI &c. *homilia*, cujus initium: τί τὸ σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ &c. Græce, & Latine in editione *Petavii* tom. II. pag. 259.

CODEX LXXI. c. III 14.

Bombycineus, circa finem sæculi XIV. compactus foliis 346. non numeratis sex chartaceis, & quidem recentioris manus, initio positis, in quibus habetur index operum GREGORII NYSSENI in hoc volumine contentorum, ejusque disputatio περὶ εἱμαρμένης de *fato*. Nonnulla etiam in medio codice sunt folia recentius scripta.

Interim ordo operum laudati GREGORII hujusmodi est.

Fol. 1. *Expositio Ecclesiastæ Salomonis*, sine titulo, cui tamen describendo spatium relictum fuit. Incipit: προκειται ἡμῖν ὁ Ἐκκλησιαστὴς &c. In edit. Gr. *Lat.* Paris. anni 1638. tom. I. pag. 374.

Fol. 27. *De opificio hominis*, cujus initium: εἰ τ διὰ τ χρημάτων τιμῆς &c. In edit. tom. I. pag. 44.

Fol. 52. *Apologetica explicatio Hexaemeri ad Petrum fratrem Episcopum Sebastenum.* Incipit: ταῦτα ποιεῖς ὦ ἄνθρωπε τῷ Θεῷ &c. In edit. tom. I. pag. 1.

Fol. 62. *pag.* 2. *Sermo catecheticus*, cujus initium: ὁ τῆς κατηχήσεως λόγος ἀναγκαῖος μέν ἐστι &c. In edit. tom. III. pag. 43.

Fol. 79. *De Virginitate cum epistola exhortatoria ad virtutem.* Incipit: ὁ μὲν σκοπὸς τῷ λόγῳ ἐστὶν ἐπιθυμίαν τ κατ' ἀρετὴν ζωῆς &c. In edit. tom. III. pag. 111.

Fol. 98. *pag.* 2. *Homilia in Luminiferam, & sanctam resurrectionem Domini* JESU CHRISTI. Incipit: εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ φημίσωμεν σήμερον &c. In edit. tom. III. pag. 437.

Fol. 100. *pagina* 2. *Homilia, cum Episcopus ordinatus esset*, cujus initium: ἦλθε καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἡ τ πνεύματικῆς ἐστιάσεως λειτουργία &c. In edit. tom. II. pag. 40.

Fol. 102. *Homilia in sanctum Pascha & de triduano festo Resurrectionis* CHRISTI. Incipit: εἴ τις πατριαρχῶν εὐλογία θείῳ πνεύματι &c. In edit. tom. III. pag. 382.

Fol. 103. *Encomium sanctorum quadraginta martyrum duabus homiliis comprehensum*, quarum prior incipit: οἷς ἀνιᾶσθαι τὰς πολλὰς &c. In edit. tom. III. pag. 499. Secunda vero: χθὲς οἱ μάρτυρες πρὸς ἑαυτὰς &c. Ibidem pag. 504.

Fol. 106. *pag.* 2. *Homilia in sanctum* STEPHANUM *protomartyrem*, cujus initium: ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία &c. In edit. tom. III. pag. 354.

Fol. 109. *pagina* 2. *Oratio funebris in* PLACILLAM AUGUSTAM, cujus initium: ὁ πιστὸς οἰκονόμος &c. sive ut in edit. tom. III. pag. 524. ὁ πιστὸς δὲ φρόνιμος οἰκονόμος &c.

Fol. 114. *De Resurrectione* CHRISTI, *& quod nullo modo contrarii inter se sint Evangelistæ.* Incipit: πάντες μὲν ἀγαπητοὶ ὡς εἰπεῖν ἀποδέχονται &c. In edit. tom. III. pag. 400.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 118. *Oratio funebris in* MAGNUM MELETIUM *Antiochiæ Epiſcopum*. Incipit: ἠύξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τ̃ Ἀποστόλων &c. In edit. tom. III. pag. 587.

Fol. 121. *Homilia in aſcenſionem Domini noſtri* JESU CHRISTI. Incipit: ὡς γλυκὺς σωέμπορος τ̃ ἀνθρωπίνῳ βίῳ &c. In edit. tom. III. pag. 441.

Fol. 122. *Homilia in Nativitatem Domini*, cujus initium: σαλπίζατε ἐν νεομενίᾳ σάλπιγγι &c. In edit. tom. III. pag. 339.

Fol. 125. *pagina* 2. *Homilia in diem Luminum, quo* CHRISTUS *baptizatus eſt*. Incipit: νῦν γνωρίζω τ̃ ἐμῷ ἀγέλῳ &c. In edit. tom. III. pag. 366.

Fol. 129. *Homilia in illud*: Quod uni ex his feciſtis, mihi feciſtis. Incipit: ἔτι πρὸς τῷ θεάματι τ̃ φοβερᾶς τ̃ βασιλέως ἐπιφανείας &c. In edit. tom. II. pag. 49. ſub titulo *orationis ſecundæ de pauperibus amandis & benignitate complectendis*.

Fol. 132. *Encomium ſancti* EPHREM, cujus initium: κινεῖ με πρὸς τλῶ παρῶσαν ὑπόθεσιν &c. In edit. tom. III. pag. 595.

Fol. 138. *De vita* MOSIS, *perfectaque vivendi ratione*. Incipit: οἷον τι πάχυσι οἱ τ̃ ἱππικῶν ἀγώνων φιλοθεάμονες &c. In edit. tom. I. pag. 167.

Fol. 159. *Liber de perfectione, & qualem oporteat eſſe Chriſtianum*. Incipit: ωρέπουσα τῇ ωροαιρέσει σου ἡ σωυδὴ &c. In edit tom. III. pag. 275.

Fol. 164. *pagina* 2. *Liber ad Armonium; Quid Chriſtianorum nomen, atque profeſſio ſibi velit*. Incipit, ὅπερ ωοιῶσι ωρὸς τὺς χρατῦντας οἱ τοῖς ἡμερησίοις &c. In edit. tom. III. pag. 267.

Fol. 166. *De pſalmorum inſcriptionibus*. Incipit: ἐδεξάμην σου τὸ ἐπίταγμα μετὰ ωροθυμίας ὦ ἄνθρωπε &c. In edit. tomo I. pagina 257.

Fol. 193. *Homilia in Pſalmum ſextum de octava, ſive die circumciſionis*. Incipit: οἱ ἐκ δωάμεως εἰς δωάμιν ωορευόμενοι &c. In edit. tom. I. pag. 367.

Fol. 194. *In illud* 1. *ad Corinthios* XV. Quando ſibi ſubjecerit omnia, tunc ipſe quoque Filius &c. Incipit: πάντα μὲν τὰ λόγια Κυρίου &c. In edit. tom. II. pag. 6.

Fol. 198. *Adverſus eos, qui caſtigationes ægre ferunt*. Incipit: θεῖον ἀληθῶς καὶ ἱερὸν χρῆμα ὁ λόγος τ̃ Θεῦ &c. In edit. tom. III. pag. 311.

Fol. 199. *pagina* 2. *De iis, qui adeunt Hieroſolymam*. Incipit: ἐπειδήωερ ἠρώτησας ὦ φίλε &c. In edit. tom. III. pag. 651.

Fol. 200. *pag.* 2. *In octo beatitudines homiliæ octo, quarum ultima deficit*. Prioris initium eſt: τίς ἄρα τοιῦτος ἐστὶν ἐν τοῖς σωειλεγμένοις &c. In edit. tom. I. pag. 762.

Fol. 216. *Adverſus Eunomium libri* XIII. Prioris quidem habetur tantum fragmentum circa finem integra pagella contentum, cetera deſiderantur. Secundus incipit: ἡ τῶν χειρίστων πίστις ἡ εἰς πάντα τὰ ἔθνη &c. In edit. tom. II. pag. 429.

Fol. 292. *pag.* 2. Sequitur ἡ τ̃ δόγματος Εὐνομίου ἔκθεσις. *Dogmatis Eunomiani expoſitio*, cujus initium: τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ &c. Hanc in editione fruſtra quæſivimus.

Fol. 293. *In orationem Dominicam homiliæ V*. Prima incipit: ωροσάχης ἡμῖν διδασκαλίαν ὁ θεῖος ὑφηγεῖται λόγος &c. In edit. tom. I. pag. 712.

Fol. 305. *De Deitate* FILII, *&* SPIRITUS SANCTI, *& de* ABRAHAM *ſermo Conſtantinopoli dictus*, cujus initium: οἷον τι πάχυσι πρὸς τὺς πολυανθεῖς τ̃ λειμόνων &c. In edit. tom. III. pag. 464.

Fol. 308. *pag.* 2. *Encomium Sancti Martyris* THEODORI, cujus initium: ὑμεῖς ὁ τ̃ Χριστῦ λαὸς ἡ ἁγία ωοίμνη τὸ βασίλειον ἱεράτευμα &c. In edit. tom. III. pag. 578.

Fol. 310. *pag.* 2. *In principium jejuniorum*. Incipit: σύνθετον ζῶον ὁ ἄνθρωπος &c. In edit. tom. II. pag. 247.

Fol. 312. Folia deinceps ſunt fœdata, tineiſque corroſa, ut vix legi poſſint. Videtur tamen ſequi liber primus *Antirreticus adverſus Eunomium*, quem ſuperius deficere notabamus.

Digitized by Google

A *folio* 331. uſque ad finem membranaceus eſt codex, diverſoque charactere exaratus, continetque ejuſdem GREGORII NYSSENI opuſculum ad Hierium Cappadociæ Præfectum *de infantibus, qui præmaturo fato abripiuntur*. Incipit: σοὶ μὲν ὦ Ἄριστε πάντες σοφισταὶ κ ῾ λογογράφοι &c. In edit. tom. III. pag. 317.

CODEX LXXII. *c.* III. 15.

Membranaceus, duplici ſcriptus columna, foliis conſtans 218. ſæculi circiter XI. optimæ notæ, atque characteris, in quo Sanctorum aliquot vitæ, reſque geſtæ.

Fol. 1. *Sancti* SABÆ *Hagiopolitæ, ſive Hieroſolymitani Abbatis vita*, quam a *Cyrillo Scythopolitano Monacho Monaſterii Sancti Euthymii* deſcriptam, edidit Græce, & Latine Cotelerius in *Monumentis Eccleſiæ Græcæ* tom. III. pag. 220. Caret initio, & incipit a verbis: ἐπεὶ γὰρ ἤδη κατειλήφει τὸ φροντιστήριον &c.

Fol. 81. *Vita, & mores, & particularis enarratio miraculorum Sancti Patris noſtri* NICOLAI *Epiſcopi Myrenſis in Lycia*. Incipit: σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χεὶρ ἡ δεινὴ μὲν μιμήσασθαι τὴν ἀλήθειαν &c. Eadem porro, quam notavimus in Codice *c.* III. 11. aſt mutila principio. Exſtat etiam MS. in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 212.

Fol. 104. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri* AMBROSII *Epiſcopi Mediolanenſis*. Incipit: Οὐαλεντινιανὸς μετὰ πολλῶν &c.

Fol. 116. *Vita Sancti Patris noſtri* PATAPII, cujus initium: ὁ πολλὰς Αἰγύπτους ἐφ' ἃς δεῖ καὶ μέγα τίκτει &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die VIII. *Decembris*.

Fol. 121. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum Martyrum* MENÆ, HERMOGENIS, & EUGRAPHI, cujus initium: μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτῆρος &c.

Fol. 141. *pag.* 2. *Vita* DANIELIS STILITÆ, cujus initium: ὥσπερ ἐπὶ τῶν θείων &c.

Fol. 181. *pag.* 2. *Vita Sancti* SPIRIDONIS, cujus initium: μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν &c.

Fol. 214. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum Martyrum* EUSTRATII, AUXENTII, EUGENII, ORESTÆ, & MARDARII, cujus initium: βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ & Μαξιμιανοῦ &c. Deficit in fine.

Eædem prorſus vitæ, excepta prima *Sancti Sabæ Hagiopolitæ*, ſunt etiam in citato Codice *c.* III. 11.

CODEX LXXIII. *c.* III. 16.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 119. olim *Collegii Patavini Societatis Jeſu*, ut in primi folii ima parte notatur. Sunt in eo

I. DIOPHANTI ALEXANDRINI *Arithmeticorum libri ſex* ſuperſtites ex XIII. quos ſcripſerat ad Dionyſium. Duobus prioribus libris addita ſunt in margine ſcholia MAXIMI PLANUDÆ.

II. *Fol.* 71. *pag.* 2. *Ejuſdem* DIOPHANTI *tractatus de multangulis numeris*.

III. *Fol.* 82. HIPPARCHI *Enarrationum ad Arati, & Eudoxi phænomena libri tres, Æſchrioni dicati*.

CODEX LXXIV. *c.* III. 17.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 50. in quo GEMINI RHODII antiqui Mathematici libellus εἰς τὰ φαινόμενα, *elementa* continens *Aſtronomiæ*, quem Petavius *Uranologio ſuo* inſeruit.

CODEX LXXV. *c.* III. 18.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habet 235. Sunt in eo JOHANNIS PHILOPONI, cognomento GRAMMATICI *commentaria* in *libros Analyticorum Poſteriorum* ARISTOTELIS, Græce, & Latine pluries edita.

CODEX LXXVI. *c.* III. 19.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtans 397. Continet DIONIS CASSII *Romanæ*

Digitized by Google

manæ historiæ superstites libros, initio facto a 37.

CODEX LXXVII. c. III. 20.

Chartaceus, sæculi XVI. habens folia 547. olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*, deinde *Collegii Patavini Societatis Jesu*, ut adnotatur in primo folio. Varia complectitur opuscula Rhetorica: & quidem

Fol. 1. *Rhetorices prolegomena* breviter, accurateque tractata absque ullo autoris nomine, quorum initium: ζητητέον ἐπὶ τ῀ ῥητορικῆς τὰ ὀκτὼ κεφάλαια. εἰσὶ δὲ ταῦτα. ὁ σκοπὸς &c.

Fol. 8. *pagina* 2. Ερμογένους προγυμνάσματα. HERMOGENIS *progymnasmata*, seu *tractatus de* Rhetorices *præexercitamentis* in XII. classes distributis ab HERMOGENE, qui & libellum de hac materia scripserat: verum periisse illum, inquit Fabricius tomo IV. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 431. Initium tractatus hujusmodi est: τ῀ μύθου τοὺς τρόπους ἡδέως προσάγειν τοῖς νέοις διότι τὰς ψυχὰς αὐτῶν &c.

Fol. 20. τ῀ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Κυρίου Μαξίμου τ῀ Πλανούδη προλεγόμενα τ῀ ῥητορικῆς. *Sapientissimi, disertissimique* MAXIMI PLANUDÆ *Rhetorices prolegomena*, quæ incipiunt: τῷ ῥητορικῷ διαφόρως τινὲς ὠρίσαντο. Πλάττων μὲν γὰρ εἶπεν αὐτὴν &c. Omissa fuerunt a Fabricio tom. X. pag. 333. ubi varia *Planudæ* opera recenset.

Fol. 25. *pag.* 2. προλεγόμενα τ῀ προγυμνασμάτων. *Progymnasmatum prolegomena*; brevis nimirum præfatio ad APTHONII progymnasmata, quæ statim sequenti folio subjiciuntur una cum incerti autoris commentariis, editis ab Aldo *Venetiis* anno 1509. Initium est: προγύμνασμά ἐστιν ἄσκησις μετρίων πρὸς μειζόνων ἐπίρρωσιν πραγμάτων &c.

Hæc porro *prolegomena*, quæ proœmii locum tenent, fusiora multo sunt in citata editione: ut propterea nihil dubitandum sit, nos habere dumtaxat eorum compendium. Cetera satis congruunt, paucis exceptis, non multi sane momenti.

Fol. 84. προλεγόμενα τ῀ στάσεων. *Prolegomena ad* HERMOGENIS *librum de partitione statuum, & quæstionum oratoriarum*, diversa omnino ab iis, quæ edidit Aldus, ut facta comparatione deprehendimus. Incipiunt autem: ὁ τὸ τ῀ ῥητορικῆς βιβλίον συντάξας Ερμογένης ἐστὶν ὁ Ταρσεύς &c.

Post *prolegomena* sequitur liber de *Statibus* cum commentariis textui interjectis; quæ contracta crediderim ex multis, quæ edidit Aldus in editione *Veneta* supra memorata. Ultima sane expositio *de amphibolia* convenit de verbo ad verbum cum commentariis *Anonymi* explanatoris in eum locum editis ab Aldo.

Fol. 213. *Prolegomena in libros* HERMOGENIS *de inventione*, & libri ipsi IV. de *inventione*, cum commentariis itidem *Anonymi* explanatoris. Omnia, ut apud Aldum pag. 354.

Fol. 310. *pag.* 2. *Prolegomena in libros ejusdem* HERMOGENIS *de formis oratoriis*, & sequenti folio iidem libri una cum *Anonymi* commentariis; ut in eadem *Aldina* editione pag. 376.

Fol. 479. HERMOGENIS *de gravi, & ponderoso dicendi genere* cum brevi commentario, quem typis consignavit Aldus pag. 415.

Fol. 500. *pag.* 2. περὶ σχημάτων ὧν Ερμογένης ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς περὶ διρέσεων καὶ περὶ ἰδεῶν βίβλοις σύνοψις. *Synoptica expositio figurarum, quarum meminit* HERMOGENES *in libris de inventione, & de formis oratoriis*; addito commentario incerti explanatoris. Incipit: στρογγύλον χῆμα ἐστὶ τόδε ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων &c.

Fol. 514. DIONYSII HALICARNASSEI *de constructione orationis liber ad Rufum Melitium*, ad cujus calcem subjiciuntur προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς στάσεις. *Problemata rhetorica in status orationis*, sive *argumenta varii generis*.

Horum primum sic proponitur: νόμος ἐκέλευε τῷ ὀρφανῷ μήτε τὸν ἐπίτροπον αὐτῆς μήτε τὸν ἐπιτρόπου παῖδα εἰς γάμου ἄγειν. ἀποκηρυχθεὶς ἐπιτρόπου παῖς ἐβιάσατο

σατο τ ἐπιτροπαλομένην. καὶ πάλιν ὁ πατὴρ ἀνέλαβε τ υἱὸν καὶ κείνετας ὡς κατασφισάμενος τ νόμον. *Juſſit lex filiam parentibus deſtitutam, neque cum ejus curatore, neque cum curatoris filio nuptias contrahere. Ejectus e paterna domo curatoris filius vim fecit filiæ, cujus procurationem Pater gerit. Pater iterum filium ſuſcipit, & judicatur tamquam fallaciis uſus adverſus legem.*

CODEX LXXVIII. c. III 21.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 152. plurium ſanctorum vitas complectitur.

Fol. 1. *Vita, & mores ſancti Patris noſtri* AMPHILOCHII *Epiſcopi Iconienſis.* Incipit: καὶ τί τῶν καλῶν ἔσται τις τῇ μνήμῃ παραδιδὺς &c. Eadem, quæ in codice c. III. 12. fol. 86.

Fol. 6. *pag.* 2. *Vita, & mores ſanctorum, & glorioſorum, piiſſimorumque Imperatorum* CONSTANTINI, & HELENÆ, *& apparitio venerandæ, & vivificæ Crucis.* Incipit: τὸν τῦ μακαριωτάτυ καὶ ἀγιωτάτυ & ὁσιωτάτυ τῆς τῶν χριστιανῶν δυσεβείας &c.

Fol. 31. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *Archiepiſcopi ſermo in exaltationem ſanctæ Crucis*, cujus initium: σωρῦ πανήγυριν ἄγωμεν καὶ τὸ τ ἐκκλησίας &c. Græce, & Latine in *Andreæ Cretenſi* Combefiſii pagina 96.

Fol. 37. SANCTI JACOBI *fratris Domini hiſtoricus ſermo de Aſſumptione, ſeu Dormitione ſanctiſſimæ* DEIPARÆ VIRGINIS MARIÆ. Incipit: ἐν ταῖς ἱστορίαις τ δώδεκα φυλῶν τῦ Ισραὴλ ἦν Ιωακεὶμ πλούσιος σφόδρα &c. Habetur Græce, & Latine inter *Orthodoxographa ſanctorum Patrum monumenta* Baſileæ anno 1569. tomo I. pagina 71. & in variis etiam Bibliothecis inter MSS. codices reperiri, teſtatur. Oudinus tomo I. pag. 6. Nemo unus tamen hodie eſt, qui de ejus falſitate paullisper ambigat.

Fol. 45. *pag.* 2. *Vita, & mores ſancti* PAULLI CONFESSORIS. Incipit: *Ἐπὶ τῦ* Κωνσάντιος ὁ τῦ μεγάλυ Κωνσταντίνυ τέκνος υἱὸς &c. Latine apud *Surium* die VII. *Junii*.

Fol. 51. *Narratio, & epitome translationis reliquiarum ſancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI, autore *Anonymo*, ut ait Fabricius tomo IX. pag. 67. Incipit: ἦκεν ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος καὶ πόθυ μὲν ἡ παννύχεις τῦ θείυ διδασκάλυ καὶ Χρυσοστόμυ πατρὸς &c.

Fol. 64. *pag.* 2. Ἀνδραγαθήματα καὶ ἄθλησις τ ἁγίων τρίων παίδων Ανανίε Αζαρία & Μιζαὴλ καὶ Δανιὴλ τῦ προφήτυ. *Strenua geſta, atque certamen trium puerorum* ANANIÆ, AZARIÆ, *&* MIZAELIS, *atque* DANIELIS *prophetæ.* Initium eſt: βούλομαι τοίνυν ἀφήγησιν ἀγαθὴν διηγήσασθαι ταῖς τῦ Χριστῦ ἐκκλησίαις &c. Incerti autoris, ut judicat idem Fabricius tomo IX. pag. 71.

Fol. 68. *pagina* 2. *Sermo in translationem ex Antiochia venerandæ manus* JOHANNIS BAPTISTÆ. Incipit: ἰδὺ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερὸς τῦ Χριστῦ ἐπεδήμησε πρόδρομος &c. Autor eſt THEODORUS DAPHNOPATES. Exſtat vero Latine apud *Surium* die XXIX. *Auguſti*.

Fol. 82. Opuſculum carens epigraphe, mutilumque principio, in quo de ſacerdotio diſſeritur, comparatione facta inter Veterem, & Novam Legem, ſumto potiſſimum argumento ex epiſtola *Apoſtoli* PAULLI *ad Hebræos*.

Fol. 134. JOHANNIS DAMASCENI *de hæreſibus compendium, unde ortæ ſint, & quomodo prodierunt.* Præmittitur initio accuratiſſimus index omnium hæreſeon, de quibus habetur ſermo, quæ numerum centeſimum non excedunt. Neque enim habentur hìc, quæ præterea variis ex codicibus collectæ, vulgatæ fuerunt a *Patre Lequien* ſupplementi loco.

Fol. 150. περὶ τ θείων & ἁγίων συνόδων ἐπιτομὴ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων. προθεωρία. *De divinis ſanctiſque Conciliis epitome ſacrorum, & divinorum canonum. Protheoria*, in qua nimirum ſubditur Conciliorum, omnium notitia, quo tempore, ac loco, & adverſus quos celebrata fuerint, variorumque canonum, tam Conciliorum, quam ſanctorum Patrum ſeries dinumeratur. Initium fit his

Digitized by Google

his verbis: τῶν κανόνων οἱ μέν εἰσι τῶν Ἀποστόλων, οἱ δὲ τῶν οἰκουμενικῶν ἑπτὰ συνόδων, οἱ δὲ τ μερικῶν συνόδων, οἱ δὲ ἁγίων &c.

CODEX LXXIX. c. III. 22.

Membranaceus, optimæ notæ, atque characteris, sæculi XII. constans foliis 308. Complectitur *Catenam* in Psalmos, ex variis collectam Patribus, quorum nomina in margine notantur, scilicet ex APOLLINARI, ATHANASIO, BASILIO, CYRILLO, DIDYMO, DIODORO, EUDOXIO, HESYCHIO, ISIDORO PELUSIOTA, ORIGENE, POLYCHRONIO, SEVERO, SYMMACO, THEODORETO, THEODORO COREPISCOPO, VICTORE, quibus AQUILAM adde.

Psalmorum usus initio multis verbis explicatur secundum varios humanæ vitæ casus, malorumque ingruentium pericula. Sequitur postea cujusque *Psalmi*, & *Cantici* hypothesis ex *Eusebio Pamphyli*, cui subjicitur *fol.* 9. ejusdem argumentum in *Psalmorum* enumerationem una cum brevi expositione *Diapsalmatis*, ut in *Catena Corderiana*; hoc tantum discrimine, quod in illa præcedit expositio *Diapsalmatis*.

Fol. 9. *pag.* 2. Brevis interpretationum omnium *Psalterii* enumeratio exhibetur.

Fol. denique 11. Incipit *Psalmorum* expositio, cujus titulus est hujusmodi.

Ψαλτήριον ὄργανον ὅπερ καὶ ναύλα καλεῖται. ἀλληλούια αἰνεῖτε τὸ ὄντα ἤτοι τὸ Κύριον ἢ αἶνος Θεοῦ.

Psalterium organum, quod & nablia vocatur. Alleluja laudate eum, qui a se existit, sive Dominum, aut laus Deo.

In fine additur Canticum matutinum, nec non vespertinum. Hujus posterioris origo subjicitur ex ingenti miraculo, quod in Ecclesia Hierosolymitana visum est. En ipsummet hymnum, subjectamque expositionem:

Ἄσμα ἑσπέριον ἤ ὕμνος λυχνικὸς τὸ κατὰ συνήθ. *Canticum vespertinum, sive hymnus Lucernarius, ut dici solet.*

Φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης ἀθανάτου πατρὸς οὐρανίου ἁγίου μάκαρος Ἰησοῦ Χριστὲ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἠλίου δύσιν ἰδόντες φῶς ἑσπερινὸν ὑμνοῦμεν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα Θεοῦ ἄξιος εἶ ἐν πᾶσι καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίαις Υἱὲ Θεοῦ ζωὴν ὁ διδοὺς διὸ ὁ κόσμος σε δοξάσει. *Lux hilaris, præclari decoris, immortalis, sancti, cœlestis, beatissimique Patris, Jesu Christe venientes sub solis occasum ad vespertinam lucem hymnis celebramus Patrem, & Filium, & Sanctum Spiritum. Dignus es omni tempore fausta voce celebrari Fili Dei, qui vitam præbes, Divumque te mundus glorificat.*

Ὁ ὑποκείμενος λυχνικὸς ὕμνος γεγένηται τρόπῳ τοιῷδε. ἐπειδὴ συνήθες τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Ἱερουσαλὴμ τ ὑπεραγίας ἀναστάσεως νέον καὶ ὑράσιον φῶς κατὰ πᾶν ἅγιον σάββατον δέχεσθαι ἐξαπτόμενον ἐν ταῖς ἑπάνω τοῦ ζωηφόρου καὶ θείου μνήματος κανδήλαις, τούτου μεριμένοντι ἑνὶ τ πατριαρχῶν λέγω δὴ κατ' ἐκεῖνο καιρῷ. ὑ γὰρ ἄρχεται ἡ ἐκκλησία οὐδὲ ἅπτει τις, ἀλλὰ καθορμένει πᾶσα ἡ ἁγία πόλις, ὅπως ἐξ αὐτοῦ λάβωσιν. ἐξ ἀφνης ὑ μόνον ἐκεῖ ἔσωθεν τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ χεδὸν πᾶσα ἡ ἁγία ἀνάστασις ἐξῆψε παρὰ τὸ ἐώθος. ἐξεφάνησεν, ὅτι ὁ πατριάρχης ὡς ἀχαεισίαν τοῦτον τὸν ὕμνον, καὶ ἐξ ἐκείνου μέχει τοῦ δεῦρο εἰς ἀχάεισον μνήμιον τῷ Θεῷ παρείληπται πᾶσιν ᾄδεσθαι.

Præsens lucernarius hymnus hoc modo factus est. Quum mos sit in sancta, magnaque Ecclesia Hierosolymitana Sanctissimæ Resurrectionis, novum ac cœleste lumen quolibet sabbato sancto recipi accensum in candelis, quæ super vivificum, divinumque sepulcrum exstant, ibi expectante uno Patriarcharum, eo, inquam, qui tunc temporis erat (non enim incipit Ecclesia, neque accendit ullus, sed expectat omnis sancta civitas, ut ab ipso accipiant) repente non solum illic intus in sepulcro, sed omnis prorsus Sanctæ Resurrectionis Ecclesia accensa visa est præter consuetum. Edidit itaque Patriarcha hunc hymnum pro gratiarum actione, & ex illo ad hoc usque tempus pro grata recordatione Deo ab omnibus canitur.

De-

Digitized by Google

Demum clauditur codex his verbis: & quidem rubro colore tinctis:

Ψάλτιξ ἔναθρος μυσικῆς μελῳδίας
Φέρουσα τῷ χράψαντι φέρτατον κλέος
Σωτῆρον χάριν τε τῷ κεκτημένῳ
Ἑξήκοντα μέν κεκτιμένη τὰς δόξας
Καθίσματα δὲ δυοδέκαδας φέρων.

Ἔσχε δὲ τέλος κατὰ τ' ἀπρίλλιον μῆνα ἰνδ . . . ἐν ἔτει τῷ ͵ϛφνζ ἐπὶ Κωνσταντίνου μεγάλου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ρωμαίων τοῦ μονομάχου.

Psaltrix mystici concentus plena
Ferens scribenti præstantissimum decus
Et salutarem possidenti gratiam
Sexaginta quidem continens Doxas
Lectionibus autem viginti constans.
Habuit vero finem mense Aprili indictione . . . anno 6657. ideſt Christi 1149. sub Constantino magno Rege, & Imperatore Romanorum Monomacho.

CODEX LXXX. c. III. 23.

Membranaceus, duplici scriptus columna, foliis constans 142. sæculi XIII. initio mutilus, qui multorum Patrum homilias continet in variis festis sanctorum.

Fol. 1. Fragmentum homiliæ, in qua de *vetustis Patribus antiqui testamenti* sermo fit.

Fol. 5. *Beati* Theodori Studitæ *sermo in sanctos Patres*, cujus initium: τοῦ παμφαοῦς φωστῆρος ἡλιοβολεῖν μέλλοντος καὶ τ' ἀστέρων φρυκτορίας ἐντεῦθεν &c.

Frustra quæsiveris hunc sermonem in *Bibliothecis* Oudini, & Fabricii.

Fol. 8. *pagina* 2. *Martyrium sancti* Ignatii *Theophori Episcopi Antiocheni*. Incipit: ἄρτι διαδεξαμένου τ' Ρωμαίων ἀρχὴν Τραϊάνου Ἰγνάτιος ὁ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου μαθητὴς &c.

Edidit Græce, & Latine Ruinartius in *Actis martyrum selectis*; legiturque in editione *Veronensi* anni 1731. pag. 13. consentiens omnino cum nostro codice. Pauca tamen in fine deficiunt, deperdito folio, quo continebantur, unde & sequens Sanctæ Anastasiæ martyrium initio mutilum est, incipitque *fol.* 113. ab his verbis: ζήλῳ περὶ τὰς ἁγίας ἀναφθεῖσα. ἐπειδὴ ἐκεῖναι μὲν &c.

Ad calcem vero hæc habentur: ἐτελειώθη δὲ ἡ μακαρία καὶ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστασία ἐν καλῇ ὁμολογίᾳ πρὸ ἑννέα καλανδῶν Ἰανουαρίων οἱονεὶ μηνὶ Δεκεμβρίῳ εἰκάδι δευτέρᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. *Mortua est beata, & glorioſa martyr Christi Anastasia in præclara confessione nono Kalendas Januarias, seu mensis Decembris die 22. in Christo Jesu, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen*

Fol. 19. Martyrium plurimorum sanctorum refertur, deficiens pariter initio.

Fol. 21. τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης τῆς Ἱεροσωλυμίτου ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοὺς ἐν Κρήτῃ μαρτυρήσαντας, *Beati* Andreæ *Archiepiscopi Cretensis Hierosolymitani encomium sanctorum martyrum Cretensium*, cujus initium: ἐπιτέθειται τάχα τῷ ἡμετέρῳ ἐπάνοδον ὦ φίλοι καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα &c.

Ne verbum quidem de hoc opusculo apud Fabricium, Oudinum, & Caveum.

Fol. 28. *pagina* 2. *Sancti* Athanasii *Episcopi Alexandrini sermo in descriptionem sanctæ* Mariæ, *&* Joseph. Incipit: ὥσπερ οἱ τῷ χρυσίτῃ γλῷ &c. Inter spuria rejecit Montfauconius tom. III. pagina 404.

Fol. 34. *Sancti* Gregorii Nazianzeni *in Nativitatem* Servatoris. Incipit: Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν &c. In editis exemplaribus oratio XXXVIII.

Fol. 41. *Sancti* Basilii *Cæsareensis sermo in eamdem* Servatoris *Nativitatem*, cujus initium: Χριστοῦ γέννησις ἡ μὲν οἰκία καὶ ἡ φάτνη καὶ ἰδία &c. In editione tomo I. pagina 584.

Fol. 57. *Martyrium sancti Apostoli, & Evangelistæ* Marci, cujus initium: κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς τῶν Ἀποστόλων διαμεμερισμένων εἰς τὴν ἅπασαν οἰκουμένην &c. Latine apud *Surium* die XXV. *Aprilis*.

Fol. 60. Johannis Chrysostomi *homilia*

Digitized by Google

milia in mediam Pentecoſten, cujus initium literis fere deletis legi nequit.

Fol. 62. *pagina* 2. *Ejuſdem homilia altera in idem, argumentum.* Incipit: ὅτε δ' ἂν ὁ δεσπότης Χριστὸς ὡς πηγὴ ζωῆς &c. Inter ſpurias tomo X. pagina 795.

Fol. 64. *Ejuſdem homilia in aſcenſionem Domini noſtri* JESU CHRISTI, cujus initium: φαιδρόν μοι τὸ τῆς ἐκκλησίας θέατρον &c. Inter ſpurias itidem tom. III. pag. 781.

Fol. 68. *Ejuſdem homilia altera de eadem re.* Incipit: καὶ ὅτι σωρὸς μυείων ἐπεπλήμμεν &c. In edit. tomo II. pag. 447.

Fol. 74. *pagina* 2. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in Pentecoſten, & in Spiritum ſanctum.* Incipit: περὶ τῆς ἑορτῆς βραχέα φιλοσοφίζωμεν &c. In editione numero XLIV.

Fol. 80. *pagina* 2. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in pentecoſten*, cujus initium: πάλιν ἑορτὴ ἐκ πάλιν πανήγυρις &c. In editione tom. II. pag. 457.

Fol. 95. *Ejuſdem homilia in Dominicam Palmarum.* Incipit: ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα τοῦ Κυρίου &c. Inter ſpurias tomo VIII. pagina 231.

Fol. 100. *pag.* 2. *Ejuſdem homilia in parabolam de Ficu*, cujus initium: ὀφθαλμὸς μὲν ὁρῶν ἢ δένδρον ἀνθοφόρον &c. Inter ſpurias eodem tomo pag. 106.

Fol. 112. *pag.* 2. *Martyrium ſancti Martyris* ATHENOGENIS, *& decem diſcipulorum ejus.* Incipit: ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν πολλῇ μανίᾳ κατὰ τῶν χριστιανῶν ὥστε κινδυνεύειν πάντας τοὺς κατὰ Θεὸν ἀσεβῶς ζῶντας &c. Latine apud *Surium* die XVII. *Julii.*

Fol. 115. *pag.* 2. *Martyrium ſanctæ, & glorioſæ Virginis martyris* MARINÆ, cujus initium: τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ λυτρωτοῦ ἡμῶν &c. Idem, quod in *Bibliotheca Coisliniana* pagina 196.

Fol. 123. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in laudem* MACCHABÆORUM. Incipit: τί δὲ οἱ Μακκαβαῖοι τούτων γὰρ &c. In editione XXII.

Fol. 129. ANDREÆ *Hieroſolymitani Epiſcopi Cretenſis ſermo in tranſfigurationem* JESU CHRISTI, cujus initium: ὅσοι τῇ κενώσει τοῦ λόγου τὸ ἀλογίας &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretenſi* Combefiſii pag. 38.

Fol. 139. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in eamdem tranſfiguratione.* Incipit: ἤκουσε τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ἀρτίως λέγοντος ἀμὴν λέγω ὑμῖν. εἰσὶν τινὲς &c. Spuria, & rejecta a *Benedictinis.*

CODEX LXXXI. *c.* III. 24.

Membranaceus, ſæculi circiter XI. conſtans foliis 204. initio, & fine mutilus. Continetur in eo *librorum Baſilicorum univerſi juris Romani ecloga, & ſynopſis*, alphabeti ordine diviſa, pluribus titulis qualibet litera comprehenſis.

Litera A titulos quinquaginta complectebatur, ut ex numeris in margine appoſitis colligitur; ſeptem tamen priores deſiderantur; primuſque octavus occurrit περὶ ἀδιαθέτων, *De iis, qui ab inteſtato mortui ſunt.*

Litera B. titulos ſex habet, quorum primus περὶ βαθμῶν συγγενείας, *De gradibus cognationis.*

Litera Γ titulos decem, quorum primus περὶ γάμων νομίμων. ᾧ πότε ἀναγκάζονται οἱ γονεῖς ἐγγαμίζειν τοὺς ἰδίους παῖδας. *De nuptiis legitimis, & quando cogantur parentes proprios filios nuptui collocare.*

Litera Δ. titulos quadraginta quatuor, quorum primus περὶ δαπανημάτων ἐν πράγματι ἀλλοτρίῳ γινομένων, *De ſumptibus in re aliena factis.*

Litera E titulos quadraginta duos, quorum primus περὶ ἐγγυητῶν, *De Fidejuſſoribus.*

Litera Z titulos duos, quorum primus περὶ ζημιούντων ἀνθρώπων τε καὶ ἀλόγων ζώων οἷον ἵππου λακτίζοντος. ἢ βοὸς κερατίζοντος. ἢ κυνὸς δάκνοντος καὶ λοιπῶν, *De hominibus damnum ferentibus, itemque de brutis animalibus, ut equo calcitrante, aut bove cornu feriente, aut cane morſu lædente, aliiſque.*

Litera H unico conſtat titulo περὶ ἡμερῶν

Digitized by Google

ἡμερῶν ἀνωράκτων ἤτοι χολαζυσῶν. καὶ τίνες ἐν αὐταῖς τιμωρῶνται ἢ ἐκ φυλακῆς οὐκ ἐκβάλλονται. καὶ τίνες δὲ τιμωρῶνται ἢ τῆς φυλακῆς ἐκβάλλονται. καὶ ὅτι ἡ ἡμέρα ἀπὸ ζ ὥρας τῆς νυκτὸς ἄρχεται. *De diebus feriatis, & quinam in eis puniantur, aut custodia non emittantur: & qui non puniantur, emittantur vero e custodia. Item quod dies ab hora VII. noctis incipiat.*

Litera Θ tres comprehendit titulos, quorum primus περὶ θεάτρων & θυμελικῶν, *de theatris, & thymelicis.*

Litera I titulos quatuor, quorum primus περὶ ἱερῶν, *de sacris.*

Litera K titulos viginti octo, quorum primus περὶ κακοτρόπων ἤτοι περιέργων καὶ δολίων τῶν τὸ ἑτέρῳ ὑποκείμενον ἢ πραθὲν, ὡς ἴδιον καὶ ἀνεπίθυτον πρός ἕτερον μεταφερόντων. οἵτινες καὶ τῷ στελλιονάτους ὑπόκεινται ἐγκλήματι ὡς ἀντιβαδισταί. *De impostoribus, sive stellionibus, & fraudulentis, qui rem alii obligatam & venditam tamquam propriam, & non obligatam ad alium transferunt: qui & stellionatus crimen incurrunt, ut antibadistæ.*

Litera Λ titulos duos, quorum primus περὶ λεγάτων *De legatis.*

Litera M titulos octodecim, quorum primus περὶ μαθηματικῶν *De mathematicis.*

Litera N titulos sex, quorum primus περὶ ναυτικῶν ἐνοχῶν καὶ πάντοίων ἀγωγῶν κινυμένων περὶ πλοίων καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς ἐμπλεόντων ναυκλήρων στατικῶν ναυτῶν ἐμπόρων τε καὶ λοιπῶν ἐπιβατῶν καὶ περὶ ναυαγίου. *De nauticis obligationibus, & omnigenis actionibus, quæ competunt ex navibus, & omnibus in iis navigantibus, exercitoribus, magistris, nautis, mercatoribus, & reliquis vectoribus, & de naufragio.*

Litera Ξ titulum unicum περὶ ξενῶνος τῦ ὁσίου Σαμψών. *De xenone sancti Sampsonis.*

Litera O titulos novem, quorum primus περὶ ὁδῦ δημοσίας τε καὶ ἀγροικικῆς & ἰδιωτικῆς καὶ πλατείας. *De via publica, & rustica, nec non privata, & lata.*

Litera Π titulos triginta quatuor, quorum primus περὶ παίδων φυσικῶν ἤτοι νόθων καὶ τῶν ἐκ νόθων γνησίων γινομένων καὶ περὶ παλακῶν τῶν καὶ γνησίων γινομένων τῇ τῦ προικοίων συμβολαίων ποιήσει, *De liberis naturalibus, seu nothis, & iis, qui ex nothis legitimi facti sunt, & de concubinis, quæ per instrumenta nuptialia fiunt legitimæ.*

Litera P titulum unicum περὶ ῥημάτων σημασίας. *De verborum significatione.*

Litera Σ titulos duodecim, quorum primus περὶ σωρῦ τιμίου, *De veneranda Cruce.*

Litera T titulos tredecim, quorum primus περὶ ταβυλαείων, *De tabellariis.*

Literæ Υ quatuor dumtaxat tituli supersunt, reliqui cum sequentibus literis perierunt. Prior autem titulus est περὶ ὕβρεων, *de injuriis.*

Porro ex hac *literarum* distributione, & ex titulis, qui iis comprehenduntur, facile est conjicere, nostrum codicem similem omnino esse Vindobonensi in parte II. *catalogi illius Bibliothecæ* pag. 1. Quamquam negare non possumus, minorem in nonnullis literis, in aliis vero ampliorem reperiri titulorum numerum. Priores tamen cujuslibet Literæ tituli semper conveniunt, *Litera* Λ excepta, ut cuilibet utrumque codicem comparanti patebit. Plura in margine addita sunt scholia, partim ejusdem antiquitatis, partim recentiora.

Fusius vero de hac synopsi agit Lambecius libro VI. commentariorum pag. 4. & 5.

CODEX LXXXII. c. III. 25.

Chartaceus, sæculi XVI. constans foliis 258. in quo sunt opuscula varia *Mathematica, & Chimica* haud contemnenda, quorum maxima pars Græce lucem nondum vidit.

Fol. 1. Apollonii Pergæi *quatuor priores Conicorum libri.* Hos Latine tantum prodiisse, & Græce servari etiam in *Bibliotheca Regia Parisienſi*, aliisque, affir-

Digitized by Google

affirmat Fabricius tomo II. pag. 557.

Fol. 107. SERENI ANTISNENSIS *opusculum de Cylindri sectione ad Cyrum amicum*, duobus libris comprehensum. Latine interpretatus est, & Apollonio subjunxit Commandinus. Græce autem latescit adhuc in Bibliothecis.

Fol. 160. Sequitur collectio quorumdam scriptorum Chemicorum, cui præmittitur λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον τ ἱερᾶς τέχνης, *Lexicon Alphabeticum divinæ artis*. Incipit: ἀφμίρεμά ἐστι πίτυρα σίτυ &c.

Expleto Lexico *folio* 162. *pagina* 2. subijciuntur Δημοκρίτυ φυσικὰ & μυστικά; DEMOCRITI *Physica*, & *Mystica*, ad Chrysopejam pertinentia, Latino tantum hactenus usque sermone vulgata, ut notat Fabricius tom. XII. pag. 768. Incipiunt: βαλὼν εἰς λίτραν μίαν πορφύρας &c. Hæc lectio convenit apprime cum MS. codice *Bibliothecæ Vindobonensis*, parte III. pagina 15. Nam in alio MS. codice apud Fabricium loco citato initium ita se habet: λαβὼν λίτρας σκωρίας α &c.

Circa eorum autorem observat Reinesius in judicio de simili codice *Gothano*, quo corpus itidem *Scriptorum Chemicorum* continetur, male intelligi DEMOCRITUM ABDERITAM, tum ob rationem styli, tum eo vel maxime, quod operis hujus autor artem dicitur didicisse ab Ostane, quem constat ex fragmento Christianum fuisse.

Fol. 168. Συνεσίυ φιλοσόφυ πρὸς Διόσκορον εἰς τ βίβλον Δημοκρίτυ ὡς ἐν χολίοις. SYNESII *philosophi ad Dioscorum epistola instar scholiorum in libellum Democriti*, nimirum *Physica, & Mystica ad Chrysopejam pertinentia* complectens. Incipit: Διοσκόρῳ ἱερεῖ τῦ μεγάλυ Σαράπιδος τῦ ἐν Αλεξανδρείᾳ Θεῦ π σωλδοκῦντος. Συνέσιος φιλόσοφος χαίρειν. τ πεμφθείσης μοι ἐπιστολῆς παρά συ περὶ τ τῦ θείυ Δημοκρίτυ βίβλυ &c.

SYNESIUM autorem hujus epistolæ, negat Reinesius in judicio codicis *Gothani* fuisse *Cyrenensem Episcopum*. Contrarium vero existimat Morhofius libro 1. *Polihystoris*, quos consule, si libet.

Exstat hæc eadem epistola statim post *Physica & Mystica Democriti* etiam in laudato Codice *Vindobonensi*. Translata autem in Latinum sermonem a *Pizimenio* prodiit primum anno 1573. cum aliis opusculis de eadem materia. Græce postmodum, & Latine ex eadem interpretatione evulgavit Fabricius tomo VIII. pag. 233. sæpius laudatæ *Bibliothecæ Græcæ*.

Fol. 173. Σπφάνυ Αλεξανδρέως οἰκυμενικῦ φιλοσόφυ περὶ τ ἱερᾶς & θείας τέχνης τ τῦ χρυσῦ ποιήσεως. STEPHANI *Alexandrini Philosophi Universalis de sacra, & divina arte auri conficiendi*. Initium fit his verbis: τ τῶν πάντων ἀγαθῶν αἴτιον & βασιλέα τ ὅλων, & τ ἐξ αὐτῦ πρὸ τῶν αἰώνων ἐκλάμψαντα μονογενῆ υἱὸν σὺν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι ὑμνήσαντες &c. In codice vero laudato *Vindobonensi* incipit: Θεὸν τ πάντων &c.

Opus in IX. *Actiones* distinctum est. Ad calcem secundæ habetur ejusdem STEPHANI *epistola ad Theodorum*, cujus initium: περὶ τῦ ἀγρῦ γνῶθι, ὡς πολλὰς γεωργὰς &c.

Hæ *Actiones* Latine prodierunt, interprete eodem *Pizimenio*, una cum *epistola* SYNESII.

Ceterum autor idem esse creditur, ac STEPHANUS ATHENIENSIS Heraclio Imperatori suppar, cui dicatas fuisse *Actiones* constat ex titulo, qui *Actioni* ultimæ præfixus est; in ea enim STEPHANUS Imperatorem alloquitur.

Fol. 199. Ζωσίμυ τῦ Πανοπλίτυ γνήσια ὑπομνήματα περὶ τῦ θείυ ὕδατος, ZOSIMI PANOPLITÆ *commentarii genuini de aqua divina*. Incipiunt. τῦτο ἐστι τὸ θεῖον & μέγα μυστήριον τὸ ζητούμενον &c.

Multa de operis hujus autore habet Thomas Reinesius in judicio codicis *Gothani* superius citati, eumdemque esse contendit, ac ZOSIMUM historiarum scriptorem, qui Theodosio Juniore imperitante *Comes*, & *Advocatus Fisci* fuit.

Fol. 205. *pag.* 2. Τῦ χειριανῦ περὶ ἀσταθίας τῦ χρυσῦ, *Anonymi* cujusdam *Christiani de*

Digitized by Google

præparatione auri. Incipit: τῆς δευτέρας φραγματείας ἄρτι τὸν λόγον πεποιημένος &c.

Multa profecto ſub nomine hujus *Anonymi Chriſtiani* exhibentur capitula chemica, inter quæ nonnulla de *aqua divina* ad Selgium. Hujuſmodi videre eſt in eodem codice *Vindobonenſi* pag. 16, num. IX. & X.

Fol. 221. *pag.* 2. Ζωσίμου τοῦ Πανοπολίτου γνησία γραφὴ περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ποιήσεως κατ' ἐπιτομήν. ZOSIMI PANOPOLITÆ *genuina deſcriptio ſacræ, divinæque artis auri, argentique conficiendi in compendium redacta*. Incipit: λαβὼν τὸν ψυχλὸν τοῦ χαλκοῦ τὸν ὄσον ἐπέγω τοῦ ὕδατος &c.

Fol. 241. *pag.* 2. Μέθοδος δι' ἧς κατοπλεῖται ἡ σφαιροειδὴς χάλαζα κατασκευαζομένη παρὰ τοῦ ἐν τεχνουργίᾳ περιβοήτου Ἄραβος τοῦ Σαλμανᾶ. *Methodus, qua perficitur globoſa grando præparata ſecundum artificium clariſſimi Arabis* SALMANAH. Incipit: λαβὼν λεπτοτάτας χαλάζας ἔμβαλε αὐτὰς ἐν βάλῳ &c.

Fol. 243. *pag.* 2. Σμῆξις καὶ λάμπρωσις μαργάρων ἧς πολλάκις ὁ δεδωκὼς ἔλεγε χρῆσθαι. *Deterſio margaritarum, ut ſplendor illis concilietur, quæ plurimum in uſu eſſe dicitur*: Incipit: πρῶτον βαλὼν ἔλαιον ἐν μυάκῃ θέρμαινε καὶ &c.

Tria hæc poſtrema opuſcula recenſet itidem in *collectione MSS. chemicorum* Fabricius tom. XII. pag. 762. num. VII. VIII. & IX.

Fol. 253. βαφὴ τοῦ παρὰ Πέρσαις ἐξωρημένου χαλκοῦ γραφεῖσα ἀπ' ἀρχῆς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνως οἷος ὁ ἐν ταῖς πύλαις τῆς ἁγίας Σοφίας. *Color æris apud Perſas inventi deſcriptus ſub imperio Philippi Macedonis, qualis in portis Sanctæ Sophiæ.*

Proxime ſequitur βαφὴ τοῦ Ἰνδικοῦ σιδήρου γραφεῖσα τῷ αὐτῷ χρόνῳ. *Color Indici ferri deſcriptus eodem tempore.*

Fol. 256. Ἐκ τῶν Κλεοπάτρας περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων ἐξήγησις κατὰ πλάτος μετὰ χεῖρα εὕρεσιν ἑκάστης μνᾶς καὶ λίτρας καὶ ὀγγίας καὶ δραχμῆς καὶ γράμματος. *Ex* CLEOPATRÆ *tractatu de ponderibus, & menſuris expoſitio ampla ad inveniendas facile ſingulas menſuras minæ, libræ, unciæ, drachmæ, & ſcrupuli.*

Fol. 257. ἑρμηνεία τῶν σημείων τῆς ἱερᾶς τέχνης. *Interpretatio ſignorum, quæ uſu in ſacra arte veniunt.* Eorum quamplurima edidit Carolus Dufreſne ad calcem *Gloſſarii Mediæ, & Infimæ Græcitatis*, partim ex *Oſualdi Crollii* libro de *ſignaturis*, partim ex Regiis codicibus.

CODEX LXXXIII. *c.* III. 26.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtans 88. HERONIS *Alexandrini* Mechanici inſignis ſequentes continet tractatus.

Fol. 1. *Spiritalium libros duos*, ſuis inſtructos figuris, apte, atque concinne delineatis.

Fol. 36. *De automatorum fabrica* libros pariter duos cum figuris.

Fol. 55. *Iſagogen* περὶ τῶν γεωμετρουμένων. *De Geometria.*

Hanc alii HERONI, eique Chriſtiano, qui Heraclii temporibus florebat, tribuit Fabricius tom. II. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 594. additque, ineditam hactenus eſſe. Incipit: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος οἱ πλεῖστοι τοῖς περὶ τῆς γῆς μέτροις &c.

CODEX LXXXIV. *c.* III. 27.

Chartaceus, ſæculi XVII. cui folia 72. Exhibet

Fol. 1. Commentarium in APOCALYPSIM ſub hoc titulo: ἡ τοῦ μεγάλου Ἀρεοπαγίτου Διονυσίου θεοειδὴς θεωρία προφώνησις καὶ προόρησις πρὸς τὸν ἐν τῇ Πάτμῳ τῇ νήσῳ πεπολισθέντα μέγαν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην περὶ τῆς θείας αὐτοῦ ἀποκαλύψεως πέρας λαβοῦσα, γέγραπται, καὶ πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἐφήπλωται, κατὰ τὴν τοῦ μεγάλου Διονυσίου ἐπιστολὴν πεπιοχὴν σοφοῖς ἀπίδιμος Οἰκουμένιος θεοπροβλήτως κινηθεὶς ἡρμήνευσε. λέγει δ' ἑρμηνεία τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ θεσπεσίου καὶ εὐαγγελιστοῦ καὶ θεολόγου Ἰωάννου ἡ συγγραφεῖσα παρὰ Οἰκουμενίου ῥήτορος. *Magni* DIONYSII AREOPAGITÆ *divina theoria, atque prædictio ad Evangeliſtam Johannem*

Digitized by Google

bannem in Insula Patmos exulem de divina ejus Apocalypsi, quæ, ut scriptum est, cum finis venerit universæ terræ, aperietur. Secundum hoc Magni Dionysii epistolæ argumentum celeberrimus OECUMENIUS *divino quodam motu percitus interpretatus est. Dicitur autem expositio Apocalypseos divini Evangelistæ, ac Theologi Johannis ab Oecumenio oratore conscripta.* Incipit: πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος ἐ ὠφέλιμος, ἔφη τις λόγιον ἱερὸν ἐν πνεύματι γὰρ ἐσοφίσθησαν ἅπαντες &c.

Apud Fabricium, & Oudinum altum est de his commentariis silentium. In *Coisliniana* vero *Bibliotheca* pag. 273. non affertur, nisi quædam eorum synopsis, hoc prædita titulo: ἐκ τῶν Οἰκυμενίῳ τῷ μακαρίῳ ἐπισκόπῳ Τρίκκης τῆς Θεσσαλίας θεοφιλῶς πεποιημένων εἰς τ' Ἀποκάλυψιν Ἰωάννου τοῦ θεολόγου σύνοψις χολική. *Eorum, quæ Beatus Oecumenius Episcopus Triccæ in Thessalia edidit in Apocalypsim Johannis Theologi, Synopsis.*

Integram hanc Synopsim vulgavit Montfauconius ibidem pagina sequenti. Et sane multa ibi contenta conveniunt cum iis, quæ in præfatione codicis nostri leguntur, uti sunt, quæ ex ATHANASIO, BASILIO, GREGORIO, METHODIO, CYRILLO, & HYPPOLITO adducuntur, argumenta, ut probetur, *Apocalypsim* genuinum JOHANNIS esse fœtum.

Opus in plures sermones est distributum, qui duodecim esse deberent. Ultimus enim, qui occurrit numerus, est ιβ, scilicet *duodecimus*. Verum nescio quo fato post numerum β, idest *secundum*, sequitur statim θ, sive *nonus*.

Ad calcem iterum variis argumentis vindicatur Apocalypsis *Divo Johanni*, ac demum hæc hypographe subditur: τέλος τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ καὶ ἐπιστηθίου φίλου ἠγαπημένου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου, *Finis Apocalypsis Sancti Apostoli, & Evangelistæ, atque magistri dilectissimi Johannis Theologi.*

Fol. 29. περὶ τ οἰκυμενικῶν ἑπτὰ συνόδων πότε ἐ διὰ τί ἐν ποίοις τόποις συνηθροίσθησαν ἢ τίνες ἐ διὰ τί ἀνεθεμάτισαν. *De septem Oecumenicis Synodis, quomodo, & qua de causa varia in loca congregatæ fuerint, quosve, & qua de causa anathemate percusserint.* Incipit: χρὴ μὲν γινώσκειν χριστιανὸν ὅτι ἑπτά εἰσιν αἱ ἁγίαι οἰκουμενικαὶ συνόδοι. ἐ ἡ μὲν πρώτη γέγονεν ἐν Νικαίᾳ ἐπὶ τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως Κωνσταντίνου &c.

Eamdem hanc de Synodis narrationem legere est tomo II. *Bibliothecæ Voelli, & Justelli* sub autoris incerti titulo. Hoc tamen intercedit discrimen, quod sex tantum ibi Synodi exhibeantur, in nostro autem Codice septem: Adde his integrum caput, tamquam supplementum *Synodi Generalis Primæ*, quod deest in editis omnibus, aliasque adde variantes lectiones nonnullas, ex quibus augeri non modice posset hæc narratio. Pauca tamen in fine deficiunt.

Fol. 32. Opusculum sequitur acephalum, cui nimirum duo priora capita desunt, varia itidem ad Conciliorum notitiam spectantia complectens, nimirum

LIBERII PAPÆ *epistolam ad Athanasium, quod Verbum Dei perfectam naturam humanam sumserit.*

Tum ATHANASII *responsionem, & confessionem fidei.*

Deinde *fidei expositionem* ex *Actis Concilii V. Oecumenici, nec non Symbolum Nicænum, & Constantinopolitanum.*

Definitiones duas Concilii generalis VII.

ATHANASII *capitula L. de consubstantialitate Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.*

CYRILLI *capitula XII. contra Nestorium.*

ATHANASII *disputationem adversus Arium in Nicæna Synodo*, aliaque his similia.

Fol. 68. Nonnulla subjiciuntur circa originem urbis Constantinopolitanæ. En titulum: κτίσις τ Κωνσταντινουπόλεως ὁμοῦ μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς λεγομένης ἁγίας Σοφίας: *Origo Constantinopoleos, simulque de templo dicto Sanctæ Sophiæ.*

Pauca nimirum initio de tempore, & loco, quo civitas ædificata fuit, nar-

Digitized by Google

narrantur ; cetera vero ad templum *Sanctæ Sophiæ* ſpectant, ſumtaque videntur ex antiquitatum Conſtantinopolitanarum libro IV. autoris *Anonymi* apud Bandurium tomo I. *Imperii Orientalis* parte III. pag. 57.

Incipit: ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος κτίζων τὴν πόλιν ὄντως τῷ τύπῳ πετρώδης ἐὼν μέλλοντος αὐτῇ ἐξίστα πρὸς τὸ κτίζειν &c.

In fine hæc adnotata leguntur:

Επληρώθη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Γεωργίου ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς Νῆσον Σικελίας ἐν πόλει Μεσσήνῃ ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ζρνς ἀπὸ δὲ τῆς ἐν σάρκι οἰκονομίας αφμη ἐν μηνὶ Ἰανναρίῳ κθ ἡμέρᾳ σαββάτῳ ὥρᾳ β τῆς ἡμέρας.

Ὥσπερ ξένοι χαίροντες ἰδεῖν πατρίδα καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα. οὕτως οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου τέλος.

Abſolutus eſt hic liber manu mea peccatoris Georgii ex Conſtantinopoli in Inſula Siciliæ in Meſſinenſi Civitate anno a creatione Mundi 7256. *ab Incarnatione vero* 1648. *menſis Januarii die* 29. *Sabbato hora tertia diei.*

Sicut gaudent peregrini conſpecta patria, & navigantes viſo portu, ſic & ſcribentes viſo libri fine.

CODEX LXXXV. *c.* III. 28.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habet 135. in quo tres ARISTOTELIS *Rhetoricorum* libri, commentario illuſtrati. Verba textus una cum expoſitione continua ſerie deſcripta ſunt. Deſunt vero nonnulla initio; nihilque habetur, unde commentariorum autor dignoſci poſſit.

CODEX LXXXVI. *c.* III. 29.

Membranaceus, duplici ſcriptus columna, ſæculi circiter XI. initio, & fine mutilus, literiſque aureis paſſim ornatus, foliis conſtat 133. quorum pauca chartacea recentior ſupplevit Scriba. Complectitur plurium Sanctorum vitas menſis *Septembris*, ſequenti ordine.

Fol. 1. *pag.* 2. *Narratio miraculi* ARCHANGELI MICHAELIS *patrati in urbe Chonis*, cujus initium: ἡ τὸ περὶ τὴν ἄλωσιν ἁγίων διεξιέναι καὶ διὰ μνήμης τὰ ἐκείνων ποιεῖν &c. Latine apud *Surium* die XXIX. *Septembris*, & apud *Lipomannum* die V. ejuſdem menſis.

Fol. 11. *Vita, & mores* THEODORÆ ALEXANDRINÆ. Incipit: Ζώων μὲν ἤδη τὸν αὐτοκράτορα Ρωμαίοις διεῖπεν ἀρχῶν &c. Latine apud *Surium* die XI. *Septembris*.

Fol. 24. *pagina* 2. *Martyrium Sancti Martyris* AUTONOMI, cujus initium: τῆς ἴσης ἀτοπίας εἶναι νομίζω τότε φθέγγεσθαι τὰ μὴ δέοντα &c. Latine apud *Surium* die XII. *Septembris*.

Negat Allatius in diatriba *de Simeonum ſcriptis*, hoc opus eſſe METAPHRASTIS: antiquioris longe autoris eſſe judicat vel ex eo præcipue, quod Scriptor affirmet, a martyrio *Autonomi* ad ſua uſque tempora, ducentis annis prætergreſſis, cadaver illius, licet in ſepulcro poſitum, integrum, incorruptumque perduraſſe. Cum autem *Autonomus* martyrium ſubierit ſub Diocletiano circa annum Domini 303. fiet profecto, ut additis ducentis adhuc annis, excurrerit annus Chriſti 503. quo ſane tempore *Metaphraſtem* vixiſſe, nemo dixerit.

Fol. 37. *Martyrium Sancti Magni Martyris* NICETÆ, cujus initium: νικητικὸς ἀγῶνας τῆς μάρτυρος Νικήτα πανηγυρίζομεν σήμερον &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XV. *Septembris*.

Fol. 41. *pagina* 2. *Martyrium Sanctæ Martyris* EUPHEMIÆ, cujus initium: Διοκλητιανοῦ τὰ Ρωμαίων σκῆπτρα διέποντος Πρίσκος τις περὶ τὴν Ασίαν &c. Latine apud *Surium* die XVI. *Septembris*.

Fol. 53. *pag.* 2. *Martyrium Sanctarum mulierum* SOPHIÆ, *& filiarum ejus* PISTEOS, ELPIDIS, *&* AGAPES. Incipit: μετὰ τὸ διαγγελθῆναι παντοχοῦ τὸ σωτήριον κήρυγμα &c. Latine apud *Lipomannum* die XVII. *Septembris*, & apud *Surium* die I. *Auguſti*.

Fol. 64. *Martyrium Sanctorum martyrum*

Digitized by Google

tyrum TROPHIMI, SABBATII, & DORYMEDONTIS, cujus initium: Πρόβα τῦ δυσσεβῦς τὸ βασίλειον σχῆπτρον Ῥωμαίων διέποντας &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XIX. *Septembris*.

Fol. 74. *Martyrium Sanctorum martyrum* EUSTATHII, & THEOPISTES, *& filiorum* AGAPII, *&* THEOPISTI, cujus initium: Τραιανῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος ᾗ ὁ εἰδολικῆς λύσσης &c. Latine apud *Lipomannum* die XX. *Septembris*, & apud *Surium* die II. *Novembris*.

Fol. 99. *pagina* 2. ASTERII *Episcopi Amaseæ in Sanctum Martyrem Phocam*: Incipit: ἱερὸς μὲν καὶ θεσπέσιος ἅπας ὁ τῶν γενναίων μαρτύρων καταλογος &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXII. *Septembris*. Græce vero edidit Combefisius tom. I. *Auctarii Novi* pag. 170. ubi tamen notandum, multa præire, quæ hìc desiderantur, æque ac in *Surio*.

Fol. 114. *Vita, & mores Sanctæ* EUPHROSINES *Alexandrinæ*. Incipit: ἄρτι τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Θεοδοσίῳ τῦ παιδὸς Ἀρκαδίῳ διέπειν &c. Latine apud *Lipomannum* die XXV. *Septembris*, & apud *Surium* die I. *Januarii*; apud *Bollandum* vero die XI. *Februarii* cum adnotationibus.

CODEX LXXXVII. *c.* IV. 1.

Membranaceus, exili scriptus charactere, circa finem sæculi XIII. constat foliis 225. olim *Gabrielis* cognomento *Severi*, ut habetur in primo folio. Continet autem JOHANNIS CLIMACI *Scalam* una cum amplioribus commentariis ELIÆ CRETENSIS hactenus ineditis.

Textus rubro charactere descriptus est, eique subjiciuntur commentaria nigro exarata. Titulus ita se habet. τῦ θεοφιλεστάτυ μητροπολίτυ Κρήτης Κυρίυ Ηλίυ ἑρμηνεία εἰς τὴ ἐξήγησιν τῆς ἱερᾶς & θείας κλίμακος τῦ ἁγίυ Ἰωάννυ & καθηγεμένυ ὄρυς Σινᾶ. *Piissimi Metropolitæ Cretensis Domini Eliæ interpretatio expositionis sanctæ, divinæque Scalæ Sancti Joannis, & præfecti Montis Sina.*

Titulum excipit statim præfatio, quæ incipit his verbis. ὅς τις μὲν ᾗ ὅσος τὴ ἀρετὴν ὁ τὴ παρῦσαν βίβλον σωθεὶς περιττὸν εἶναι μοι λέγειν δοκεῖ &c.

Fol. 222. Epistola ejusdem JOHANNIS CLIMACI ad Pastorem, commentario destituta.

Similem omnino codicem habet *Bibliotheca Græca Divi Marci* pag. 74. multosque alios citat Fabricius tomo VIII. pag. 617. *Bibliothecæ Græcæ*.

CODEX LXXXVIII. *c.* IV. 2.

Membranaceus, duplici exaratus columna, foliis constans 145. sæculi circiter XII. in quo Sanctorum vitæ mensis *Septembris* a die XV. usque ad finem.

Fol. 1. *Martyrium Sancti* NICETÆ.

Fol. 5. *Martyrium Sanctæ* EUPHEMIÆ.

Fol. 16. *Martyrium Sanctarum mulierum* SOPHIÆ, *& filiarum ejus* PISTIS, ELPIDIS, *&* AGAPES.

Fol. 25. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum* TROPHIMI, SABBATII, *&* DORYMEDONTIS.

Fol. 34. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum* EUSTATHII, *& uxoris ejus* THEOPISTIS, *filiorumque* AGAPII, *&* THEOPISTI.

Fol. 56. *pag.* 2. ASTARII *Encomium Martyris Phocæ*.

De his omnibus multa habes in Codice *c.* III. 29.

Fol. 67. *Hypomnema Sancti Apostoli, & Evangelistæ* JOHANNIS THEOLOGI. Incipit: ὅτι μὴ πολὺ τῶν ἀγγέλων ἀφέστηκεν ἄνθρωπος καὶ ὅτι δυνατὸν αὐτὸν &c. Græce exstat in calce *commentariorum Oecumenii* Veronæ ann. 1552. & Latine apud *Surium* die XXVII. *Decembris*.

Fol. 78. *pag.* 2. *Martyrium Sancti Martyris* CALLISTRATI, *& sociorum ejus*, cujus initium: τῳ τῦ Χριστῦ ποίμνιῳ ὅσαι ἡμέραι πληθυομένῳ &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXVII. *Septembris*.

Fol. 87. *pag.* 2. *Vita, & mores, & martyrium Sancti Patris nostri, & Confessoris* CHARITONIS. Incipit: πολλὰ τῆς διδασκα-

Digitized by Google

διδασκαλίας τ εὖ ἐξ ὡς Θεῷ φιλοβεβιωκότων τὰ ὑποδείγματα &c. Latine apud *Surium* die XXVIII. *Septembris*.

Fol. 97. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri* CYRIACI *Anachoretæ*. Incipit: τὺς εὐλογοῦντας σε φήσι πρὸς τ Αβραάμ ὁ Θεὸς εὐλογήσω &c. Ediderunt Græce, & Latine ex tribus Manuſcriptis *Colbertinis* codicibus *Patres Benedictini* in *Analectis Græcis* poſt monumenta *Cotelerii* vulgatis pag. 100. Exſtat verò Latine tantum apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Septembris*.

Fol. 109. *Vita, & mores, & martyrium S. Patris noſtri* GREGORII *Magnæ Armeniæ*. Incipit: ἡ τ Περσῶν ἀρχὴς εἰς Πάρθυς διαλυθείσης ἐξ ἡ τ Πάρθων ἐπικρατείας &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXX. *Septembris*.

CODEX LXXXIX. *c.* IV. 3.

Membranaceus, ſæculi XIII. elegantiſſimo charactere exaratus, literiſque aureis, ac ſtemmate Gentilitio ornatus, conſtans foliis 170. Continet martyrium Sanctorum EUSTRATII, & *ſociorum* AUXENTII, EUGENII, MARDARII, & ORESTÆ, de quo jam in Codice *c.* III. 11.

Exhibentur initio quinque martyrum effigies, variæque in operis decurſu appictæ in margine figuræ conſpiciuntur, rebus, quæ narrantur, adamuſſim reſpondentes. Adde nonnulla in margine appoſita ſcholia a recentiore Scriba. Bina vero in ipſo aditu codicis folia occurrunt, extra locum poſita in ejus compactione.

Stemmati Gentilitio ſubſcripta hæc Latina verba ſequuntur: *Dum ego Gabriel Marruchi de anno* 1437. *redirem de Alexandria in Suria incidi forte in quodam Turco, qui habebat librum hunc de martyrio quinque Sanctorum, & illum redemi ſoluto precio fiorenorum duorum auri.*

CODEX XC. *c.* IV. 4.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 488. in quo SIMPLICII *Philoſophi Peripatetici commentarius in octo libros Phyſicæ Auſcultationis Ariſtotelis*, quem Græce primus vulgavit Franciſcus Aſulanus *Venetiis* anno 1526.

CODEX XCI. *c.* IV. 5.

Membranaceus, ſæculi XIV. conſtans foliis 284. optimæ notæ, nitidique characteris, in quo *Sancti* BASILII opuſcula quædam *Aſcetica*, & *Epiſtolæ*, nimirum

Fol. 1. Capita moralia ex *Novi Teſtamenti* dictis contexta, atque ad certos titulos redacta ſub regulis LXXX. quæ exſtant in editione *Benedictinorum* tomo II. pag. 234. Deſunt ab initio nonnulla. Primum enim, quod legentibus occurrit, eſt *Regulæ Quintæ* Caput IV. ὅτι δεῖ τ χριστιανῶν κ̣ τ λυπούμενον κατ' αὐτὺ παντὶ τρόπῳ τόγε ἐπ' αὐτῷ θεραπεύειν. *Quod Chriſtianus eum etiam, qui adverſus ſe male affectus ſit, omni modo delinire debeat.*

Fol. 64. *pag.* 2. τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείυ ἐπισκόπυ Καισαρείας Καππαδοκίας ὑποτύπωσις ἀσκήσεως ἐξ πρόλογος τ ὁρων. *Sancti Patris noſtri* BASILII *Epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ Aſceticæ diſciplinæ informatio, & prologus Regularum*. Incipit: ὁ ἀσκητικὸς βίος ἕνα σκοπὸν ἔχει &c. In editione tomo II. pag. 323.

Poſt hunc ſermonem habentur *Regulæ fuſius tractatæ*, ſub quo titulo continenter leguntur *Regulæ* tam *Longiores*, quam *Breviores* ſine ulla diſtinctione; adeo ut redactæ ſint in unum corpus, conſtans capitulis tercentis quinquaginta. Omnium elenchus legitur *folio* 73. ad calcem procemii. Hoc idem in duobus codicibus *Coiſlinianis* factitatum obſervarunt *Benedictini* tom. II. pag. 413. Deeſt autem procemium, quod legitur in editione ante *Breviores Regulas*.

Notandum inſuper, Regulas, quæ ſub titulo *Fuſiorum* numero LV. typis vulgatæ ſunt, in Taurinenſi Codice numero quadragenario concludi, pluribus in unam coaleſcentibus, quin ali-

Digitized by Google

aliquid deſit, ut ex diligenti facta comparatione animadvertimus.

Fol. 218. ἐπιτίμια, *ſeu pœnæ in Monachos delinquentes*, quæ in editione habentur pariter ſtatim poſt *Regulas* pag. 526. numero tamen pauciores, cum ibi non plus, quam ſexaginta numerentur; contra autem in noſtro Codice ſexaginta duæ. Deſunt nimirum in editione primo decima ſexta codicis, quæ ita habet: εἴ τις τ̃ ὑπερεσίας ἀκαίρως ἀπολιμπάνεται ἐκ τ̃ τ̃ πετυπωμένων εἰς ἔργον ἐ τ̃ τ̃ διταξίαν ποιυμένων γενέσθω ἀπὸ ἀλογίας. *Si quis miniſterium intempeſtive intermittit, præter eos, qui præfecti ſunt operi, & præſunt diſciplinæ, expers ſit benedictionis.* Secundo quadrageſima octava, hiſce verbis contenta: εἴ τις εἰσέρχεται εἰς τὸ διακονικὸν παρὰ γνώμλω τ̃ διακόνων, γενέσθω ἀπὸ ἀλογίας. *Si quis ingrediatur Diaconicum contra Diaconorum ſententiam, benedictione privetur.*

Aliquam etiam ordinis mutationem obſervavimus, nec non variantes alicubi lectiones. Exemplum ſit in pœna, quæ in editis codicibus exſtat ſub numero quadrageſimo primo.

In edit. enim ita legitur:

Εἴ τις ἐγείρεται τ̃ τραπέζης παρὰ γνώμλω τ̃ ἀρχιμανδρίτυ ϛηκέτω εἰς προσδχλω ἕως τ̃ λυχνικ̃.

In codice vero.

Εἴ τις ἐν χμρῷ τ̃ δχαριϛίας μετὰ τ̃ τραπέζης ἄνθ ἀνάγκης πρὸ τ̃ πληρῶσαι ἐξέρχεται τ̃ ὑπηρεσίας ἐκτὸς τ̃ φροντιζόντων ἢ ἐγείρεται τ̃ τραπέζης παρὰ γνώμλω τ̃ ἀρχιμανδρίτυ ϛηκέτω εἰς προσδχλω ἕως τ̃ λυχνικ̃.

Fol. 221. Sequuntur *pœnæ in Canonicas*, quæ in editione quidem pagina 530. ſunt numero XIX. in Codice autem noſtro XVIII. dumtaxat; quarta enim deſideratur.

Fol. 222. *pagina* 2. Τ̃ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείυ λόγοι ἀντιῤῥητικοὶ πρὸς τ̀ς τὸν μονήρη βίον ἀσκοῦντας, εἴτε κατὰ μόνας εἴτε ἐν κοινοβίῳ καθεζομένυς. *Sancti Patris noſtri* BASILII *Sermones Antirretici ad eos, qui monaſticam vitam degunt, ſive in ſolitudine, ſive in cœnobio verſentur.*

Exſtant in editione tomo eodem pagina 523. diverſo tamen titulo, nimirum: ἀσκητικαὶ διατάξεις πρὸς τ̀ς ἐν κοινοβίῳ, ἐ κατὰ μόνας ἀσκοῦντας. *Conſtitutiones aſceticæ ad eos, qui ſimul, aut ſolitarie vivunt.* Convenit autem titulus noſtri Codicis ex parte cum codicibus *Regio*, & *Colbertino*, qui citantur a *Benedictinis* in adnotationibus.

Ad calcem hæc verba leguntur: τέλος τ̃ν μικρ̃ν ἀσκητικ̃ν τ̃ μεγάλυ Βασιλείυ. *Finis parvorum Aſceticorum Magni Baſilii.*

Fol. 268. *pagina* 2. *Ejuſdem* BASILII *epiſtola ad Theodoram Canonicam*, quæ in editione *Benedictinorum* eſt CLXXIII. Incipit: ὀκνηρύς ἡμ̃ς ποιεῖ πρὸς τὸ γράφειν &c.

Fol. 269. *pag.* 2. τ̃ αὐτ̃ λόγος ἕτερος περὶ ἀποταγ̃ς βίυ καὶ τ̃ς ἀληθ̃ς παρθενίας καὶ διατύπωϛις ἀσκήϛεως. *Ejuſdem ſermo alter de renuntiatione hujus vitæ, veraque virginitate, nec non inſtitutio aſcetica.* Incipit: ὁ ἄνθρωπος κατ' εἰκόνα Θε̃ &c. In editione occurrit ſtatim poſt *Moralia* pag. 318.

Fol. 275. *Epiſtola ejuſdem Gregorio Theologo ſcripta*; in editione numero II. cujus initium: ἐπέγνων συ τ̃ ἐπιϛολ̃ &c.

Fol. 279. *pag.* 2. Προσδχὴ Εὐθυμίυ. *Oratio* EUTHYMII *cujuſdam*, de quo non ſatis conſtat. Incipit: Κύριε ὁ Θεὸς μυ ὁ μέγας καὶ φοβερὸς καὶ ἔνδοξος ὁ πάσης ὁρωμένης καὶ νουμένης κτίσεως δημιυργὸς καὶ δεσπότης. ὁ φυλάσσων τ̃ διαθήκλω συ καὶ τὸ ἔλεός συ &c.

CODEX XCII. c. IV. 6.

Chartaceus, ſæculi XVI. duplici columna exaratus, foliis conſtat 310. olim *Gabrielis Severi Philadelphiæ Metropolitæ*. Habentur in eo commentaria ex variis excerpta Patribus, qui plerumque in margine adnotantur, in *Evangelia*, non quidem continuata ſerie, ſed in loca peculiaria, quæ morum præcipue informationem, & fidei capita, doctrinæque Chriſti explanationem ſpectant. *Fol.*

Digitized by Google

Fol. 306. *pag.* 2. *Sancti Patris* AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi in Virginem Deiparam, in Annam, & Simeonem.* Incipit: πολλοὶ τ̃ μεγάλων ἀνθρώπων &c. Exſtat Græce, & Latine in *Amphilochio* Combefiſii pag. 23.

CODEX XCIII. c. IV. 7.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 299. Exſtant in eo MICHAELIS GLYCÆ *Annales*, quibus idem omnino præfixus eſt titulus, quem ex *Vallicellano* codice affert Labbeus in ſuis in eumdem adnotationibus, & emendationibus, nimirum

Τ῀ λογιωτάτ῀ καὶ μακαριωτάτ῀ κυρίῳ Μιχαὴλ τ῀ Γλυκᾶ χρονικὸν περὶ κόσμ῀ συνοπτικὸν διεξόδ῀ κατ' ἐπιτομὴν περί τε τ῀ ἀρανῦ καὶ τῆς γῆς. περί τε τ῀ φωτὸς αὐτ῀ καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν ὑπὸ Θε῀ δημιουργηθέντων ἐν ἡμέραις ἓξ περί τε τῆς πλάσεως τ῀ Ἀδὰμ καὶ τῶν λοιπῶν καθεξῆς. *Diſertiſſimi, beatiſſimique Domini* MICHAELIS GLYCÆ *Chronicon orbis ſynopticum, complectens in compendio, quæcumque Cæli, & terræ ambitu continentur, lucem, ceteraque omnia, quæ ſex dierum ſpatio Deus creavit, nec non hominis formationem, & reliqua deinceps.*

Porro ex collatione codicis cum editione *Veneta* anni 1729. multas intercedere variantes lectiones deprehendimus, quarum tamen pleraſque refert Labbeus ex codicibus *Fontisebraldenſi*, & *Vallicellano* in ſupra citatis adnotationibus. Impletas etiam in noſtro Codice obſervavimus lacunas, quas in dicta editione occurrentes ſupplevit laudatus Labbeus, eodemque plane modo.

In fine hæc habentur: ἐν Βενετίαις ἐτελειώθη τόδε τὸ παρ῀ν βιβλίον ὑπὸ Ἀντωνίου καὶ Βενεδίκτου πατρὸς τε καὶ υἱ῀ τῶν ἐπισκοπούντων ἀφ' ἧς γέγραφε δὲ μετὰ σπουδῆς. *Venetiis finem accepit præſens liber ſub Antonio, & Benedicto patre, & filio Epiſcopis anno* 1568. *ſcriptuſque fuit diligenter, & accurate.*

CODEX XCIV. e. IV. 8.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 84. varia complectitur opuſcula Mathematica, & Philoſophica.

Fol. 1. Θεῶνος Σμυρναίου Πλατωνικ῀ τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τ῀ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν. THEONIS *Smyrnæi Platonici de iis, quæ in Mathematicis utilia occurrunt ad Platonis lectionem*: non quidem omnia, ſed ea dumtaxat, quæ ad *Arithmeticam*, & *Muſicam* ſpectant, edita a *Bullialdo* ex MS. codice *Thuano* anno 1644.

Fol. 43. Ἀλεξάνδρου τ῀ Ἀφροδισιέως περὶ κράσεως καὶ μίξεως. ALEXANDRI APHRODISEI *de temperamento, & mixtione tractatus*, cujus initium: πῶς δ' ἂν παραδέξατό τις τὸ ἐν τῇ τοιαύτῃ κράσει τ῀ σωμάτων ἕκαστον &c.

Hoc opuſculum idem exiſtimaverim, quod Græce prodiit ad calcem commentariorum ALEXANDRI in *libros meteorologicos* Venetiis anno 1527.

Fol. 66. Τ῀ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Θεοδώρου τ῀ Προδρόμου περὶ τ῀ μεγάλου, καὶ τ῀ μικρ῀ καὶ τ῀ πολλ῀ καὶ τ῀ ὀλίγου ὅτι οὐ τ῀ πρός τί εἰσιν, ἀλλὰ τ῀ πόσου καὶ ἐναντία. *Sapientiſſimi, & diſertiſſimi Domini* THEODORI PRODROMI *de magno, & parvo, de multo, & modico, quod relativa non ſunt, ſed quanta & contraria*. Incipit: τίνι δὲ ἄλλῳ, ἢ λόγῳ τὰ λογιζόμενα λογιστέον, λογία μοι κεφαλὴ &c. Inter inedita hujus autoris opuſcula recenſet Fabricius tomo V. pag. 820. *Bibliothecæ Græcæ*.

CODEX XCV. c. IV. 9.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 48. cui titulus:

Εὐσεβίου Παμφύλου εἰς τὸ Ἆσμα τ῀ Ἀσμάτων ἐξήγησις. EUSEBII PAMPHYLI *expoſitio Cantici Canticorum*. Incipit proœmium his verbis: Ἆσμα Ἀσμάτων διὰ τοῦτο καλεῖται, ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα ἄσματα &c.

Porro licet *Euſebii* nomen præferat titulus, revera tamen illius opus non eſt; ſed *Catena* partim ex *Euſebio*, par-

Digitized by Google

partim ex *Athanasio*, *Carpathio*, *Didymo*, *Sancto Gregorio Nysseno*, *Philone*, atque *Theophylo* concinnata, cui cum præfatio sumta ex *Eusebio* præmissa foret, opportunum visum fuit expositionem totam *Eusebii* nomine appellare. Hoc idem occurrit in codice MS. *Bibliothecæ Vindobonensis* Parte I. pagina 361.

Edidit hanc *Catenam* Johannes Meursius *Lugduni Batavorum* anno 1617. una cum *Polychronis*, & *Michaelis Pselli* expositionibus ejusdem Cantici.

CODEX XCVI. c. IV. 10.

Bombycineus, sæculi XIV. nitidi characteris, constans foliis 192. multis in locis tineis, blattisque exesus; olim *Gabrielis* cognomento *Severi*. Sunt in eo varia *Sancti* EPHREM opuscula, sequenti ordine disposita.

Fol. 1. *Epistola ad Johannem monachum de patientia*, cujus initium: πολλὰ παραινέσαντες τὸν ἀλαβέστατον &c. In editione Romana tom. I. pag. 186.

Fol. 4. *pag.* 2. *De virtute ad juniorem monachum adhortationes quatuor*. Prioris initium est: ὁ Κυρίος ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐπιδημήσας τῷ κόσμῳ &c. In editione tom. I. pag. 201.

Fol. 15. *De virtute capitula decem*, quæ incipiunt. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην καὶ τὰ τούτοις &c. In editione tomo I. pag. 216.

Fol. 23. *pagina* 2. *In illud* attende tibi ipsi *capita duodecim*. Prologus incipit: ὀφειλέται ἐσμὲν ἀγαπητοὶ νοθετεῖν &c. In editione tomo I. pag. 130.

Fol. 40. *Ejusdem quod non oporteat ridere, & extolli, sed plangere potius, nosque ipsos deflere*. Incipit: ἀρχὴ καταστροφῆς ψυχῆς μοναχοῦ &c. In editione tomo I. pag. 254.

Fol. 42. *pagina* 2. *Consilium de vita spirituali ad juniorem Monachum. capitibus* LXXXVI. *comprehensum*, quorum primum incipit: ἐπιμέσα σου τὴν πίστιν ἐν τῷ παθεῖν &c. In editione tomo I. pagina 258.

Fol. 55. *pagina* 2. *De recta vivendi ratione capitula* LXXXIX. quorum initium. ὀρθῶς βίου ὀρέγη ταπεινοφροσύνην &c. In editione tomo II. pag. 56. ubi octogesimum octavum capitulum in duo distinguitur, unde fit, ut numerus capitum ad nonagesimum usque pertingat.

Fol. 63. *pagina* 2. *Beatitudines*. Initium est: μακάριος ὃν μισήσας κατέλιπε &c. In editione tom. I. pagina 292.

Fol. 72. *Sermones paræneticiad Monachos Ægypti*, eodem, quo sunt ordine in editione tom. II. pag. 72. Prior incipit: δόξα σοι ὁ Θεὸς δόξα σοι ἐκ πάλιν ἐρῶ δόξα &c.

Septimæ autem paræneseos principium parumper diversum est. Nam

In edit. ita se habet:

Καὶ περὶ τῆς ἐργοχειρίας μὴ ὀλιγωρεῖ. πολλάκις γάρ ὑποβάλλει σοι ὁ λογισμός λέγων ὅτι ὐδέποτε δυνήσῃ μαθεῖν τὸ ἐργοχείριον τοῦτο ἀοθενής &c.

In codice autem

Ἀγαπητὲ τὰ ἀυχένα ὑπόθες ὑπὸ τὰ ζυγὸν τοῦ κυρίου, ἵνα εὕρῃς ἀνάπαυσιν τῇ ψυχῇ σου. Διότι γέγραπται. ἀκάθαρτος παρὰ κυρίῳ πᾶς ὑψηλοκάρδιος. καὶ περὶ τῆς ἐργοχειρίας μὴ ὀλιγωρεῖ. πολλάκις μέν ὑποβάλλει σοι ὁ λογισμὸς λέγων ὅτι ὐδέποτε δυνήσῃ μαθεῖν τὸ ἐργοχείριον τοῦτο ἀοθενής.

Fol. 154. *pag.* 2. *De humilitate capitula centum*, quorum primum incipit: ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος, καὶ ἀρχὴ ταπεινοφροσύνης &c. In editione tom. I. pag. 299. ubi postremum caput aliquanto prolixius, quam in nostro codice.

Fol. 176. *pag.* 2. *Sermo de patientia, & de perfectione, & adventu Domini*, cujus initium: λαμπρὸς ὁ βίος τῶν δικαίων. πῶς δὲ λαμπρύνεται &c.

Desideratur in duobus prioribus tomis editionis Romanæ, atque titulus illius dumtaxat, & initium referuntur in recensione sermonum *Divi Ephrem* ex codicibus MSS. *Bibliothecæ Vaticanæ* initio tomi I. pagina 114. numero LXXIII.

Fol. 182. Sequuntur excerpta ex ejusdem Patris sermonibus, seu Eclo-

Digitized by Google

gæ adinſtar ſermonum, nimirum: τῦ αὐτῦ ἐκ τῦ περὶ ἁγιωσύνης λόγος εὑρεθεὶς ἐν παλαιῷ & λιτῷ βιβλίῳ. *Ejuſdem ex ſermone de ſanctificatione ſermo inventus in veteri, atque detrito libro.* Incipit: ἐνήςδσεν ὁ Μωυσῆς πεντηκοντα ἡμέρας ὑπὲρ τῦ Αδὰμ &c.

Eodem *fol. ex ſermone de Eleemoſyna.* Incipit: πείθητι ὅτι μέγας ἐςὶν ὁ ἐλεήμων &c.

Eodem fol. pagina 2. Ex ſermone de Adam, de Paradiſo, & de Marcione hæretico. Incipit: μία ἐςὶν ἡ ψυχὴ τὸ σωαμφότερον &c.

Ibidem ex *ſermone de Cain.* Incipit: τὸν Αδὰμ ἐκ ἐξέβαλεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν προσώπων αὐτῦ &c.

Fol. 183. Τῦ αὐτῦ περὶ ἀρετῆς καὶ τῦ μὴ ἐᾶν τὰ πάθη ῥιζῶν ἐν ἡμῖν. *Ejuſdem de virtute, quodque cavendum ſit, ne paſſiones in nobis radices agant.*

Quatuordecim hujus tractationis numerantur capitula, quorum primum incipit: Ιουδαῖοι ἀπ' ἔθους πονηρῦ τῶν προκόψαντες θεοκτόνοι γεγόναση, καὶ ἡμεῖς ὧν ἐᾶν ὦμεν λοίδοροι &c.

Fol. 189. Τῦ αὐτῦ πρὸς ἀδελφὸν ἀντιλέγοντα περὶ ἠλεὶ τῦ ἱερέως. *Ejuſdem ad fratrem contradicentem de ſtultitia ſacerdotis.* Incipit: Ὁ χαρᾶς λεγόσης περὶ ἠλεὶ τῦ ἱερέως. ὅτι ἐκακολόγων τὸν Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτῦ &c.

Hæc duo poſtrema opuſcula non reperiuntur inter alia Græca, duobus prioribus voluminibus *editionis Romanæ* contenta.

CODEX XCVII. c. VI. 11.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 42. duo exhibet POLYCHRONII commentaria.

Fol. 1. Πολυχρονίυ διακόνυ ἑρμηνεία εἰς τὸν Ἐκκλησιαςὴν. POLYCHRONII *Diaconi commentarius in* ECCLESIASTEM hactenus uſque ineditus ex teſtimonio Fabricii tom. IX. pag. 166. *Bibliothecæ Græcæ*, & Oudini tom. I. pag. 931. qui varios ejuſdem commentarii MSS. codices recenſet ex Bibliothecis *Bavarica, Bodlejana, & Scorialenſi.*

Incipit hoc modo, ubi paucis declaratur libri argumentum: ἐν τῷ Ἐκκλησιαςῇ πλείαν ὡς ἂν μεγάλοις & τελείοις παρατίθησι τὴν διδασκαλίαν ὁ Ἐκκλησιαςὴς φυσιολογίας ἁπτόμενος ἀποκαλύπτει τῦ παρόντος βίυ τὸ μάταιον, *In Eccleſiaſte perfecta, uti præſtantibus, perfectiſque viris convenit, doctrina proponitur. Eccleſiaſtes naturam ſequens præſentis vitæ vanitatem oſtendit.* Sequuntur deinde textus ſacri verba, quibus expoſitio ſubijcitur.

Fol. 22. Πολυχρονίυ διακόνυ ἐξήγησις εἰς τὸ Ἆσμα τῶν Ασμάτων ὑπὸ διαφόρων. POLYCHRONII *diaconi expoſitio Cantici Canticorum ex diverſis.* Incipit: τὰ προσώπα τῦ βιβλίυ τῦ Ἄσματος, νυμφίος ὁ Κύριος ἡμῶν, νύμφη Ἐκκλησία, φίλοι τῦ νυμφίυ ἄγγελοι καὶ ἅγιοι &c. Edita eſt Græce una cum *Euſebii, & Pſelli* expoſitionibus a Meurſio *Lugduni Batavorum* an. 1617.

CODEX XCVIII. c. IV. 12.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtans 157. rudiori paullo ſcriptus charactere, *Eclogas* complectitur ex diverſis ſermonibus ſancti JOHANNIS CHRYSOSTOMI collectas, quales legere eſt tomo XII. ultimæ editionis. Et initio quidem index proponitur, in quo XXXI. numerantur. Verum IX. dumtaxat priores leguntur, poſt quas ſequuntur adhuc varii ſermones ſine titulo plerumque, parvi ceteroquin momenti.

CODEX XCIX. c. IV. 15.

Membranaceus, duplici exaratus columna, ſæculi circiter XI. folia habens 336. varias *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilias* complectitur hoc ordine.

Fol. 1. *Homilia in illud Apoſtoli*: Habentes eumdem ſpiritum fidei &c. Incipit: οἱ σοφώτατοι τῶν ἰατρῶν &c. In editione tomo III. pag. 269.

Fol. 14. *pagina* 2. *Homilia altera in eamdem Apoſtoli ſententiam.* Incipit: ἀποστολικῆς ὑμῖν ἐξηγήσεως χρέος ὀφείλω &c.

In

Digitized by Google

In editione tom. III. pag. 269.

Fol. 28. *Homilia* in idem rursus argumentum. Incipit: τῇ ὡροτέρᾳ συνάξει χ τῇ πρὸ ἐκείνης &c. In editione tom. III. pag. 279.

Fol. 43. *Homilia in eos, qui ludos adeunt*, cujus initium: βούλομαι τ συνήθως ἄψασθαι πάλιν διδασκαλίας &c. In editione tom. I. pag. 790.

Fol. 56. *pagina* 2. *Homilia prima in Lazarum*, cujus initium: τῷ χθὲς ἡμέραν ἑορτῶ ὄσαν &c. In editione tom. I. pag. 707.

Fol. 80. *Homilia secunda in Lazarum*, cujus initium: ἐθαύμασα, τῷ ἀγάπτω ὑμῶν ὅτι τὴν περὶ τ Λαζάρ &c. In editione tom. I. pag. 726.

Fol. 91. *pagina* 2. *Homilia tertia in Lazarum*, cujus initium: ὁ τὰ τυχόντα ἡμᾶς ὤνησεν ἡ κατὰ τὸν Λάζαρον &c. In editione tom. I. pag. 736.

Fol. 111. *Homilia quarta in Lazarum*, cujus initium: τ τ Λαζάρ παραβολῆς &c. In editione tomo I. pag. 751.

Fol. 124. *Homilia in illud Apostoli*: In faciem Petro restiti. Incipit: μίαν ὑμῶν ἀπελείφθω ἡμέραν &c. In editione tomo III. pag. 362.

Fol. 146. *Homilia in illud Jeremiæ*: Domine nonne hominis viæ &c. Incipit: τ ὁδ ταύτης τ αἰθητῆς χ λεωφόρ &c. In editione tomo VI. pagina 157.

Fol. 157. *Homilia de prophetiarum obscuritate*. Incipit: προφητικῶ ὑμῖν σήμερον παραθεῖναι βούλομαι &c. In editione tomo VI. pag. 168.

Fol. 171. *pagina* 2. *Homilia adversus eos, qui dicunt, Dæmones gubernare mundum*. Incipit: ἐγὼ μὲν ἤλπιζον τῇ συνεχείᾳ τ διαλέξεως &c. In editione tomo II. pag. 246.

Fol. 189. *Homilia in illud Abrahami*; Pone manum tuam subtus &c. Incipit: ἐθαύμασα μεθ' ὑμῶν ὦ φιλόχριστοι &c. In editione tomo VI. pag. 569.

Fol. 206. *Homilia de non frequentandis theatris, & in Abraham*. Incipit: πολλὰς οἶμαι τ πρώην καταλιπόντων ἡμᾶς &c. In editione tomo IV. pagina 768.

Fol. 227. *pag.* 2. *Homilia in martyrum memoriam*. Incipit: πάλιν μαρτύρων μνήμη πάλιν ἑορτὴ &c. Inter spurias tomo III. pagina 811.

Fol. 240. *pag.* 2. *Homilia, quod nemo lædatur, nisi a se ipso*. Incipit: οἶδα μὲν ὅτι τοῖς παχυτέροις &c. In editione tomo III. pag. 544.

Fol. 269. *pag.* 2. *Homilia in signacula librorum*. Incipit: μέγα τ ψυχῆς ἐφόδιον εἰς σωτηρίαν &c. In editione tomo XII. pag. 403. ubi adscribitur SEVERIANO, quod olim notavit etiam *Theodoretus*.

Fol. 285. *Homilia in* CHRISTI *Nativitatem*, cujus initium: ὄντως ἐπεφάνη ἡμῖν &c. Inter spurias tomo VIII. pag. 213.

Fol. 311. *pagina* 2. *Homilia in descriptionem Domini nostri* JESU CHRISTI, cujus initium: μέλλοντος ἀγαπητοὶ τ κοινῆ Σωτῆρος ἡμῶν Ιησῦ Χριστῦ &c. In editione tomo II. pag. 800.

Fol. 320 *pag.* 2. *Homilia in memoriam sancti Bassi*, cujus initium: ἐδεῖ μὲν ἡμᾶς τοσαύτης λόγων πηγῆς συνήθως &c. In editione tomo II. pag. 724.

Fol. 324. *pag.* 2. *Homilia secunda in epistolam ad Hebræos*, cujus initium: τῶν δένδρων ὅσαπερ ἂν φυτευθέντα &c. In editione tom. XII. pag. 185.

CODEX C. c. IV. 16.

Membranaceus, duplici scriptus columna, foliis constans 230. sæculi circiter XII. cui titulus: ἀρχὴ τ διηγήσεων. *Initium narrationum*. Continet nimirum veterum Patrum dicta, & gesta narrationis in modum proposita.

Hujusmodi libri variis nominibus a Græcis designari solent, modo πατερικά, modo γεροντικά, nunc autem διηγήσεις, ac λειμωνάρια dicuntur.

Autoris nomen nullibi apparet: ex præfatione tamen initio posita attente perlecta deprehendimus λειμωνάριον, sive παράδεισον esse JOHANNIS MOSCHI, monastica disciplina clarissimi. Hic enim post visitata temporibus *Tiberii*, & *Mauritii Imperato-*

Digitized by Google

rum quamplurima *Syriæ*, *Ægypti*, atque *Occidentis* monaſteria, Monachorum illius ætatis ad *Heraclii* uſque tempora vitas enarrare ſuſcepit, librumque ſuum Sophronio diſcipulo, atque itinerum comiti inſcripſit: quocirca eum in præfatione ἱερὸν καὶ πιστὸν τέκνον appellat. Initium hoc eſt: τῶν ἐμαυτοῦ λειμώνων τὴν θέαν ἀγαπητὲ πολλῆς ἐπείσκω τέρψεως γέμουσαν &c.

Prodiit opus primum Italice, poſtea Latine in tomo VII. Lipomanni, aliaſque ſæpius. Græce vero, & Latine in *Auctario Ducæano* tomo II. Quum tamen plura capita Græce deſiderarentur, ſupplementa deinde vulgavit Cotelerius tomo II. *monumentorum Eccleſiæ Græcæ* pagina 341.

CODEX CI. c. IV. 17.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 191. *Cateram* exhibet in loca ſingularia *Evangelii ſancti Lucæ*, autore MACARIO CHRYSOCEPHALO, Philadelphiæ Metropolita.

Multa a viris ſapientibus diſputantur de ætate *Macarii Chriſocephali*, quæ omnia legi poſſunt apud Oudinum tomo III. pagina 606. & Fabricium tomo X. pag. 497. *Bibliothecæ Græcæ*. Illud certum tamen apud omnes eſt, laudatum *Macarium* multo ſtudio, multaque cura *Catenas* in varios Scripturæ libros concinnaſſe, nimirum in *Geneſim*, tum aliam in *Matthæum*, in tres tomos, atque ſermones LX. diviſam, cujus procemium una cum analyſi priorum viginti ſermonum vulgavit Fabricius ex codice CLXXVI. *Barocciano*. At expoſitione *Evangelii ſecundum Matthæum* haud contentus, cum multa in Evangelio *Lucæ* obſervaſſet a *Matthæo prætermiſſa*, aliam in *Lucam Catenam* compoſuit, diſtributam in XXIV. libros, & magni alphabeti nomine diſtinctam, quam in præſenti codice habemus, imperfectam tamen, & mutilam: vix enim tertia pars eo continetur. Partem procemii edidit Fabricius tomo VII. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 775. prætermiſſo ejus initio, uſus fortaſſis codice mutilo, vel ea dumtaxat excerpere volens, quæ operis rationem oſtenderent. Viſum eſt nobis idcirco omiſſa a Fabricio ex Taurinenſi Codice ſupplere, præfationemque integram ſubjicere.

Εὐαγγελικῶν διανοιῶν ῥημάτων Χρυσοκέφαλος σωτίθησιν ἐνθάδε ταπεινὸς Μακάριος Φιλαδελφείας ὁ οἰκέτης τῆς μακαρίας Τελάδος.

Ἐμοὶ κόσμος ἡ πλάτος, ἐκ πρὸ τούτων ζωὴ καὶ τρυφὴ τὰ τοῦ Θεοῦ γέγονεν ἐκ παιδὸς ῥήματα, ἐκ πάντα πόθεν ἀπεσεισάμην, ἐκ περινὸν ἅπαν διέπτυσα: ὅπως ἀνεμποδίστως δωνάμην τὴν τούτων γνῶσιν πλυτεῖν, ἐπειδὴ αὐτό με διδάσκει μηδὲν τῶν καλῶν καταρθοῦσθαι, εἰ μὴ Θεὸν ἔχει τὸν παρεχόμενον. μὴ τῆς σωεχοῦς τῶν καλίσεων μελέτης ἐκ αὐτῆς δέομαι τῆς ἐν ὑποστάσει σοφίας Θεοῦ, τούτων παραχεῖν μοι τὸ δήλωσιν καὶ τοιαῦτα ἐξ ὅλης ἀναβοᾷ τῆς ψυχῆς. Θεὲ Θεῶν, ἐκ Κύριε Κυριδόντων, δέσποτα παντοκράτωρ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ μονογενὲς υἱὲ ἐκ λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς σώφρονε ὁμούσιε, σωαΐδιε καὶ σωάναρχε τῷ σῷ γεννήτορι καὶ τῷ παντουργῷ σου καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὸ ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ὁ ἀρχιερεὺς ὁ μέγας, ὁ παμφὼ ὁ καλὸς ἐκ σωτὴρ ἡμῶν, σὺ πανάγαθε καὶ πανοικτίρμων κύριε ἐξαπόστειλον τὸν ἄγγελόν σου πρὸ προσώπου μου, καὶ ὁδήγησόν με κατὰ τὸ σὸν θέλημα. ἐξαπόστειλόν μοι βοήθειαν ἐξ ἁγίας καὶ ἐκ Σίων ἀντίλαβόν μου ἔνδυσόν με θώρακα δικαιοσύνης καὶ περικεφαλαίαν σωτηρίας σου περίβαλόν με. ἐκλάμψοι ὡς μεσημβρία ἡ ἐπ' ἐμὲ χάρις σου καὶ ἡ σοφία τῶν λόγων σου δοξάσοι με. ἔτω δὲ ἐκ βάθους καρδίας τοῦ παναγάθου Θεοῦ δεόμενος, ἐκ φιλότονον ἐθέμην ἀσφαλῶ τὰ τῶν ἁγίων διελθεῖν συγγράμματα ἐκ ὅσα ἐκεῖνοι ἐκ θειοπνοίας ἐμπνεσθέντες καὶ χάριτος διεσάφησαν τῆς γραφῆς ἀναλαβεῖν ἐκ σωτισθέναι καθ' εἱρμὸν ἀποράδην τὰ πλεῖστα ἐν τοῖς αὐτῶν θείοις συγγράμμασι διεισκόμενα. ἢ γὰρ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν ἀντεχόμενοι πίστεως, καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους αὐτῆς διαμαχόμενοι Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, καὶ τοὺς ἀνοσίους Αἱρετικοὺς γραφικαῖς ἀποδείξεσιν ἐχρήσαντο πρὸς βοήθειαν, ἐκ τῶν τούτων

Digitized by Google

τύτων διάνοιαν εἰς αἰσχυλίαν καὶ κατάπληξιν τ δυσμενῶν ἐφανέρωσαν. ἡ δὲ ἠθικὴ τὴν ἐκκλησίαν καταρτίζουσα εἰς μαρτυρίαν τ λεγομένων καὶ τὰ τῦ Πνεύματος προσελάβοντο, καὶ ταῦτα πάλιν πνευματικῶς διηρμήνευσαν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ δι' ἀμφότερα τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν πεποιήκασιν ὡς ὁ χρυσῦς τὴν γλῶτταν μέγας πατὴρ Ἰωάννης, καὶ οἱ κατ' αὐτὸν ἔργον θέμενοι τὴν ἐξήγησιν. ἐκ τύτων ὧν. ἁπάντων ἡμεῖς φιλοπονώτερον, ὡς εἴρηται τὰ πρόσφορα συλλέξαντες πλείαν συνεθέμεθα εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον τὴν ἐξήγησιν ἐν τεύσι διαφορτίσαντες βίβλοις, ἀνὰ ἔχουσι κεφαλαίοις τὰς λόγους. εἶτα καὶ τὴν Μωύσεως γένεσιν εἰς δύο πεμπτὰς διὰ τὸ πολὺ τ συλλογῆς τ πατερικῶν λόγων, τὸ μὲν πρῶτον κοσμογένειαν, τὸ δεύτερον δὲ πατριάρχας ὠνομάσαμεν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον πλὴν ὀλίγων τινῶν ὑποθέσεων ἐν ἅπασι σύμφωνόν ἐστι τῷ κατὰ Ματθαῖον, οὐκ ἔδοξε τοῖς ἡμῖν ὅλον ἀναλαβεῖν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ προθεῖναι εἰς τὴν ἐξήγησιν, ἀλλ' αὐτὰ μόνα θεωρῆσαι, ὧν ὁ Ματθαῖος οὐκ ἐποιήσατο ἐν μνήμῃ. Διὰ τοῦτο δὲ βίβλοι ταύτην ἱερὰν συνεθέμεθα ἐν εἴκοσι δὲ πεντάροις λόγοις τ κατὰ Χριστὸν οἰκονομίας διασαφῆσαι τὸ μυστήριον, ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τῦ μακαρίου Ἰωάννου τῦ Βαπτιστῦ καὶ προδρόμου συλλήψεώς τε καὶ γεννέσεως, διερχομένην δὲ διὰ πασῶν τ εὐαγγελικῶν ἑορτῶν, καὶ εἰς αὐτὴν λέγουσαν τὴν παγκόσμιον πανήγυριν τ Πεντηκοστῆς. Καλῦμεν δὲ τὴν βίβλον ταύτην μεγάλην ἀλφάβητον, ἐπεὶ τέτε ζωηρὰ στοιχεῖα καὶ συγκριτικὰ τ ἡμῶν σωτηρίας ἔχουσαν, ὡς κατὰ στοιχεῖον ἔχουσαν τὰς ἀρχὰς τῶν ἰδίων λόγων, καὶ ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τῦ Α, καταλήγουσαν δὲ εἰς τὸ Ω. κἀνταῦθα πληρῶσθαι τὸ τῦ κυρίε ῥῆμα λέγοντος ἐν τῇ ἀποκαλύψει πρὸς Ἰωάννην, ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦμέγα, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.

Evangelicorum ſenſum verborum conſtituit humilis Macarius Chryſocephalus Philadelphienſis ſervus beatæ Trinitatis.

Mihi pulchritudo, & divitiæ, & præbis vita deliciæque ſunt, quæ Deus ad noſtram doctrinam locutus eſt verba, & omne quidem deſiderium a me repellendum, voluptateſque omnes deſpuendas duxi. Quomodo enim nullo negotio poterimus illorum cognitionem aſſequi, cum ipſa nos doceant, nihil pulchrum a nobis geri, niſi Deum complectatur? Poſt aſſiduam itaque pulcherrimorum verborum meditationem, ipſam deprecor per ſe ſubſiſtentem Dei Sapientiam, ut illorum mihi declarationem præbeat, omnique animi contentione exclamo: Deus Deorum, & Domine Dominantium, Omnipotens Domine Jeſu Chriſte, Unigenite Fili, & Verbum Dei, cum Patre ſedens in ſolio, conſubſtantialis, coæterne cum Genitore, ac beneficentiſſimo, vivificoque Spiritu regnans, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Pontifex magnus, Paſtor bonus, & Servator noſter, tu optime, ac miſericors Domine, mitte Angelum tuum ante faciem meam, & deduc me ſecundum voluntatem tuam, mitte mihi auxilium de ſancto, & de Sion tuere me. Indue me thorace juſtitiæ, & galea ſalutis tuæ circumda me. Luceat, ſicut meridies, ſuper me gratia tua, & ſapientia ſermonum tuorum glorificet me. Hoc itaque modo ex cordis intimo Deum optimum deprecatus, laborem omnem, & curam impendi in volvendis ſanctorum Patrum commentariis, & quæcumque illi divina gratia inſpirati expoſuerunt ſacræ ſcripturæ loca, atque componendis, quæ plerumque ſparſim in divinis eorum ſcriptis invenire contigit. Illi enim ſive fidem noſtram inculpatam propugnantes, & illius hoſtes, Judæos, & Gentiles, impioſque hæreticos refellentes, ex Scripturis demonſtrationum ſubſidia petierunt, excerptamque ſententiam in opprobrium, & confuſionem adverſariorum dilucidarunt: ſive circa mores Eccleſiam inſtruentes, in teſtimonium eorum, quæ aſſerebant, uſurparunt Spiritus ſancti effata; & rurſus eadem ſpiritualiter interpretati ſunt. Sunt vero, qui utramque ob cauſſam explanationem hanc aggreſſi ſunt, uti aurea lingua præditus magnus Pater Johannes, & qui ejus veſtigiis inhærentes idem opus ſuſceperunt. Horum omnium nos laborioſiſſime, ut dictum eſt, utiliora decerpentes, abſolutam in Sancti Matthæi Evangelium explanationem compoſuimus, tribus libris diſtinctam, quorum quilibet viginti capita

Digitized by Google

pita complectitur. Deinde Moysis Geneſim in duos libros diviſimus ob ingentem collectorum copiam ex patrum ſcriptis; & primum quidem Coſmogeniam, ſecundum Patriarchas appellavimus. Poſtea vero cum ſanctum Lucæ Evangelium paucis argumentis exceptis cum Evangelio Matthæi omnino cohæreat, opportunum viſum nobis haud eſt, totum ab initio repetere, atque explicare, ſed ea tantum diſquirere, quorum Matthæus nullam fecit mentionem. Idcirco & ſacrum hunc librum compoſuimus XXIV. ſermonibus conſtantem, qui magnum Incarnationis Chriſti myſterium complectitur, incipitque a Beati Johannis Baptiſtæ, & Præcurſoris conceptione, & nativitate, inde percurrit per omnia feſta Evangelica, abſolviturque in communem totius orbis ſolemnitatem Pentecoſten. Vocamus autem librum hunc Magnum Alphabetum, quod vivifica elementa, & noſtram ſalutem conſtituentia contineat, & ſinguli ſermones ſuum ab elementis ducant exordium, ita ut initium fiat ab A, & finis ſit in Ω. Completur itaque etiam hìc Dominicum dictum in Apocalypſi ad Johannem. Ego ſum Alpha, & Omega, principium, & finis.

CODEX CII. *c.* IV. 18.

Chartaceus, duplici columna exaratus, ſæculi XVI. habens folia 237. initio, & fine mutilus, commentarios exhibet Euthymii Zigabeni in *Pſalmos*, qui Latine tantum hactenus prodierunt. Incipiunt a *Pſalmo* IX. & deſinunt in CXLVI.

Initio aſſutus fuit *quinternio* minoris molis, qui κῆμα dicitur *Andreæ Darmarii*, ipſiuſque manu deſcriptus videtur. Habetur autem in eo parvum *Lexicon* dictionum *in Pſalmis* occurrentium, hoc titulo: λέξεις τ̃ ρν ψαλμῶν κατὰ στοιχεῖον. *Dictiones CL. Pſalmorum ſecundum alphabeti literas digeſtæ.*

Non injucundum, neque inutile futurum Lectoribus putamus integrum hìc exſcribere: nondum enim, ut nobis quidem videtur, lucem vidit.

Αρχὴ τῦ Α.

Αλληλούια, αἰνεῖτε τ̀ ὄντα, ἤτοι Κύριον. τὸ γὰρ Αλληλ̃. αἰνεῖτε. τὸ δὲ Ι̃ὰ τ̀ Κύριον. ἢ αἶνος Θεῷ.

Ασεβῶν, τ̀ Θεὸν ἀγνοούντων.

Αντιλήπτωρ, ἀντιλαμβανόμενος.

Αἶνοι, ἔπαινον.

Ἄμωμος, ἄμεμπτος.

Ἀλαλαγμός, ὕψωμα φωνῆς.

Ἀλαλάξατε, σημάνατε, κροτήσατε.

Ἄνας, ἄφες, συγχώρησον.

Ἀναψύξω, ἀναπαύσομαι.

Ἄβυσσος, ὑδάτων πλῆθος ἀπέραντον.

Ἀθολεχίαι, μεπωρισμένοι, μεζίμνα, φλυαρία.

Ἀπηρίωσατο, ἀπηρνήσατο, ὐκ ἐθήλησε, παρητήσατο.

Ἀβάτω, ἀπροσίτω.

Ἀνείδω, ἀνάξω, ἀνενέγκω.

Ἄλσος, σύσκιος τόπος.

Ἄπῆρεν, ὥρμησεν.

Ἄθῶον, ἀναίτιον.

Ἀνεβάλετο, ὑπερέθετο, ἐχολώθη.

Ἀὴρ, ὐρανός.

Ἀντάμειψιν, ἀνταπόδοσιν.

Ἀγαλλιάματι, χαροποιῷ.

Ἀντισηείζει, ἀντιλαμβάνεται.

Ἄξίωμα, ἔξησις.

Ἄρσεων, βασάγμάτων, φορτίων.

Ἀλλίωσις, χαροπὴ, μεταβολὴ.

Ἄφρων, ὁ δυσεβὴς.

Ἀερμών, ὄρος τῷ Λιβάνῳ παρακείμενον ἐφ' ᾧ χιὼν σωάγεται πολλὴ ὣ τιναδρόσον ὁ Δαβὶδ ὠνόμασε.

Αρχὴ τῦ Β.

Βδελύσεται, ἀποστρέφεται.

Βεβηλῶνται, μιαίνονται.

Βρῦχος, ἡ χάμπη.

Βολίδες, ἀκαίτια λογχάρια.

Βυθοσης, καλυπτύσης.

Βεελφεγώρ, βὴλ ἐν τῷ τόπῳ τὸ ὑφαγώρ, τῦτ' ἐσιν εἴδωλον.

Αρχὴ τῦ Γ.

Γνόφος, σκότος βαθύ.

Γηγενεῖς, οἱ τὰ γήινα φρονῦντες.

Γεῶν, γηίνων πραγμάτων.

Γλυπτὸν, εἴδωλον.

Αρχὴ τῦ Δ στοιχείυ.

Διεξόδυς ὑδάτων, διεκβολὰς, ἐξοχετίας.

Διαῤῥήζωμεν, διακόψωμεν.

Δράξα-

Digitized by Google

Δράξασθε παιδείας, ἐπιλάβεσθε ἐπιστήμης.
Δόξα, τιμή, ἔπαινος, ὕψωμα.
Διεσκέδασεν, διεσκόρπισεν.
Διαβυλέων, σκέψεων.
Διαφορᾶν. θάνατον.
Δυμῷ, ὕλῃ.
Δέρριν, δέρμα, σκληλὼ.
Διετίλεσεν, διεχώρισεν, παρήγγειλεν.
Διελέσθαι, διαμερίζειν.
Διηγήματα, προσάγματα.
Διάψαλμα, μουσικῦ μέλους ῥυθμοῦ τροπῆς γενομένης, ἢ διανοίας ἐναλλαγή.

Ἀρχὴ τῦ Ε.

Ἔσκαλεν, ἀνηρώτησεν, ἀνεξήτησεν.
Ἐλυμαίνατο, κατενεμήσατο.
Ἐν γηῶν πίονι, ἐν πλήθει ἐτῶν.
Ἔκστασις ἐπὶ τῶν προφητῶν, ἡ θεωρία τῶν ὑπὲρ ἡμῶν.
Ἐρμῶν, ἀνάθεμα.
Ἔκατα θαλάσσης, αἱ δυσμαί.
Εὐδοκία, σωτηρία.
Εὐδοκία, ἐπιστροφὴ καὶ ἀγαθὴ τῦ Θεῦ βουλὴ περὶ ἡμᾶς.
Εὐδόκησεν, ἠθέλησεν, καὶ ἐπεθύμησεν, ἐπέστρεψεν, ᾧ ἀγαθῶ περὶ ἡμῶν βουλῶ ἔχει, ἢ ἔχειν.
Ἐπιτρέψεις, τὰς σωτείψεις καὶ σωτηλείας.
Ἐρμικὸν, ἐν ταῖς ἐρήμοις διάγοντα, χορευτὰ.
Ἐπιτιμέσεις, ἀποστροφάς.
Ἐρωδιῦ, ὀρνέου τινός.
Ἐπλεόθησαν, ἐκοινώνησαν, μετέσχον τι μιασείας.
Ἐνυπίασεν, ἐπαύσατο, ἐπεχέθη.
Ἐτυρώθη, ἐσκληρῶθη.
Ἐδάφει, τῇ γῇ.
Εὑρέθη, ἐσκληρύνθη, ἐπληρώθη.
Ἐμπαγῆναι, ἐπιπαρεῖναι εἰσελθεῖν.
Ἐπεσήιζας, ἐπέθηκας, ἐπεσκέπασας.
Ἔξωσον αὐτὸς, ἄπωσε, ἔκβαλον αὐτὸς.
Ἐνέδρα, ἔγκρυμμα δολερόν.
Ἐπολυώρησας, πολὺ ἐφύλαξας.
Ἐνεκότουν μοι, ἐμήνιζον, ἐμνησικάκουν.
Ἐν βυλῇ δικαίων, ἐν συναγωγῇ δικαίων.
Ἐβδελύχθησαν, ἐξουδενώχθησαν, ἀπερρίφησαν.
Εὐείζων ἀγαλλιάματα, καλὰς ῥίζας ἔχοντα, χαροποιὸς.
Ἐξίλασμα, ἀντίλυτρον, ἀνακλητικόν.
Ἐχόμβοι, ἐγγίζοντες.
Εὐταθῦντες ἔσονται, ὑγιεῖς ἔσονται.
Ἐμυκτηλεῖ, βδηλύσσεται.
Ἐφρύαξαν, ὑπερηφανέσαντο, ἐμεγαλοφρόνησαν, ἐπήρθησαν.
Ἐπήγαγε λίβα, ἐπήγαγεν ἄνεμον.
Ἐν ὁδῷ. ἐν ἔργοις, ἐν πίστει, ἐν βίῳ.
Ἐὼς τῶν πατέρων, ἐὼς τέλους.
Ἐν σήμῳ ἡμέρᾳ, ἐν καλῇ, ἐν ἀγαθῇ.
Εὐφραθῶν, ἡ Βηθλεέμ.
Ἐξάπινα, ἐξαίφνης, κυκλόθεν, πάντοθεν.

Ἀρχὴ τῦ Ζ.

Ζυγὸν, τὸ βαρύτητα τῦ νόμου.
Ζωᾶς, ζωαὶ πολλαί.

Ἀρχὴ τῦ Η στοιχείου.

Ἠχρειώθησαν. ἄχρηστοι ἐγένοντο.
Ἠρετήσατο, ἠθέλησεν, ἠρέθη.
Ἥξω, ἐλεύσομαι.
Ἠσυνθέτηκα, ὑ. συνεθέμην, ἢ ἀσύνθετα δὲ ἄτακτα διηγήσασθαι ὑπεχόμην.
Ἠυλίσθησαν, ἐσκιώσαν, ὤκησαν.
Ἠδολέσχησα, ἐμελέτησα.

Ἀρχὴ τῦ Θ.

Θυρεὸς, ἀσπὶς, σκυτάεον.
Θραῦσις, ὀργὴ πληγῆς.

Ἀρχὴ τῦ Ι στοιχείου.

Ἰλάσῃ, καταλλαγήσῃ.
Ἰλύος, πελματώδους ὕλης.
Ἱερουσαλήμ, ὅρασις εἰρήνης.
Ἰσραὴλ, ὁ ἀντισὰς ἀγγέλῳ Θεῷ.

Ἀρχὴ τῦ Κ.

Καθ' ἑαυτὸν, κατὰ νόμον πολιτευόμενον.
Καθέδραν λοιμῶν, τὸ τῶν κακῶν ἐργασίαν, κατὰ διάδοσιν γινομένου.
Καινὰ, τὰ νέα.
Κενὰ, τὰ μάταια.
Καταινύγετε, ἡσυχάσατε, λυπήθητε.
Κατήρτισαν, ἐπλεώσαν.
Καθήλωσαν, κατέβαλον, κατέρριψαν.
Καταιγὶς, ὀρνέων, ἢ χίονος κατάπτωσις μετὰ σφοδρότητος γινομένη.
Κείματα, ἀκελβὰς μετὰ προσάγματα.
Κραταιὸς, ἰσχυρός.
Καθελεῖς, καταβαλεῖς, ἐγκρύψεις.
Κατενεμήσατο, κατέφαγε, κατηνάλωσεν.
Κηδὰρ, σκότος....
Κημῷ, χαλινῷ, φιμῷ.
Κατόρθρου, κατὰ ἀνατολάς.
Κηδὰρ, χώρα τίς ἐστιν ἐπὶ τ ἐρήμου τῇ πρὸς ἀνατολὰς κειμένη, ἢ καὶ μέχει τῆς

Περσῶν

Περσῶν γῆς παρατείνουσα. ἰῶ γένος Σαρακίνων οἰκεῖ προπάτορα τὸν Κεδὰρ ἐπιγραφόμενον δι' ὃν καὶ ἡ χώρα ὠνόμασται παρωνύμως. ἰῶ γὰρ ὁ Κεδὰρ, εἷς τῶν υἱῶν Ισραὴλ.

Κύτος, κύκλωμα, πλάτος, ἢ βάθος.

Καπέρραξας, καπέρριψας.

Καλιὰν, φωλεὸν ὀρνέων.

Ἀρχὴ τοῦ Λ στοιχείου.

Λυτρυμένην, ἐξ αἰχμαλωσίας ῥυομένην.

Λοιμῶν, τῶν φθορὰν ἀπὸ τῆς ἰδίας κακίας μεταδιδόντων ἑτέροις.

Λαξευτηρίῳ, λιθοτόμῳ.

Λοχευομένων, τικτομένων, γεννωμένων.

Λίβα, ἄνεμον, ζέφυρον τὸ δυτικόν.

Λάκκον, βόθρον.

Λοιμῶν, ἀκαθάρτων, κακῶν.

Ἀρχὴ τοῦ Μ.

Μεγαλοπρέπειαν, ὑψηλὴ δόξα καὶ μεγάλη.

Μὴ ἀποσκορακίσῃς με, μὴ ἀποδοκιμάσῃς με, μὴ ἀπορρίψῃς με.

Μύλας, τὰς ἐσωτέρω ὀδόντας.

Μώλωπες, τὰ ἐξερχόμενα οἰδήματα, ἤτοι ποῖα ἐκ τῶν πληγῶν.

Μυκτηρισμὸς, χλευασμός.

Μονιὸς σύναγρος, ὁ τοῖς ἄλλοις μὴ συναγελαζόμενος.

Μονόκερως, εἶδος θηρίου.

Μεταναστάν, μετοικῶ, μετέρχου, φεῦγε.

Μὴ παραζήλου, μὴ ὁμοιωθ...

Ἀρχὴ τοῦ Ν.

Νότος, καύσων.

Νῆσοι, ὄρη μέσον θαλάσσης.

Νεανίδες τυμπανίσεται, χόραι ὑποψάλλουσαι ἐν τοῖς τυμπάνοις καὶ αἰνοῦσαι.

Ἀρχὴ τοῦ Ο.

Οὗ, βίῳ, ἔργῳ, πίστει.

Οὐκ ἔστη, οὐκ ἐστάθη, οὐκ ἔπραξεν.

Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου, τὸ ἀπὸ ψυχῆς μου κίνημα.

Οὐκ ἐκάθησεν, οὐκ ἀνέμεινε.

Οὐκ ἀπορρυήσεται, οὐκ ἀποπεσεῖται.

Ὅσιον, ἅγιον.

Ὀπλάς, ὄνυχας ζώων.

Οὗ ἁρπᾷς τὸ στόμα, ὃ καταράς τὸ στόμα πλήρες.

Ὁλοκαύτωμα, ὁλόκληρον καθαγιαζόμενον πυρί.

Οὗ, οὗ τινος.

Οὗ, ὅπου.

Οὓς, οὕς τινας.

Ὅς, ὅσις.

Ὀπωροφυλάκων, λιθολόγιος τόπος, ἐφ' ᾧ τινὶ σκηνῇ ἔχει ὁ φυλάσσων ὀπώραν παντοίαν.

Οὗ, ὑπέχον ἐν τῷ κόλπῳ μου, ὃν ἐβάστασε τὸ ἐκ Δαβίδ.

Οὐδὲ προσώχθισεν, οὐκ ἐμίσησεν.

Ἀρχὴ τοῦ Π στοιχείου.

Παρεξ, παρεκτός.

Πιανάτω, πίον λογίζεται.

Περισμὸν, ἐπιβουλὴν, δόλον.

Πίονες, λιπαροὶ, πλούσιοι.

Παρεμβολὴ, στρατόπεδον, παράταξις.

Παράταξις, πόλεμος ἐκ παρασκευῆς.

Παρεπίκρανεν, προσέρισεν, ἐφιλονείκησεν.

Παρεμβαλεῖ, παρατάσσεται.

Παραβολὴ, παράδειγμα.

Ποσαπλῶς, πολλαχῶς, ἀναριθμήτως.

Πύρωσον, δοκίμασον.

Προσώχθισα, προσέκρουσα.

Παρακεκλημένος, παραμυθούμενος.

Περιοχῆς, περιεχομένης, περικυκλωμένης.

Παλαισὰς, σιαθμὰς.

Πυκάζουσι, σκιάζουσι, καλύπτουσι.

Πυργοβάρεις, προμαχίονες.

Πολυωρήσεις με, φροντίσεις, φυλάξεις, αὐξήσεις, περισώσεις.

Πέρατα, πύλη.

Πελεκάνος, εἶδος ὀρνέου τρυπῶντος τὰ δένδρα.

Πνεύματα, καταιγίδες, ἄνεμος.

Ἀρχὴ τοῦ Ρ.

Ῥάμνος, ἀκανθῶδες φυτόν.

Ῥηῶν, πειρασμὸς καὶ παροργισμὸς καὶ ἐπηρμένος.

Ἀρχὴ τοῦ Σ.

Σίκιμα, τὸ τῷ Ιωσὴφ ἀφορισθὲν οἰκόπεδον καὶ νέα πόλις.

Σιὼν, σκόπευσις.

Σύνετε, νοήσατε.

Συνεπιτιθεμένων, συνεδρευόντων.

Συμβιβῶ, ἐφισῶ ἢ νοῆσαι ποιῶ.

Σελμῶ, τόπος ὕστω καλούμενος.

Σκῦλα, σπαλδὰ.

Σκαμβὴ, διεσταλμένη.

Σκύμνοι, σκύλακες.

Σάλον, μετακίνησιν.

Στραγγαλιὰς, τὰς διαστροφάς.

Συνθέτηκα, συνεθέμην.

Σίκιμα, τόπος, ὕστω καλούμενος.

Σχοί-

Digitized by Google

Σχοῖνος, μέτρον γῆς κατ' Αἰγυπτίους ὡς ἂν εἴποι τίς σαδιον.

Ἀρχὴ τῦ Τ.

Τὰ ἐπιτηδεύματα, τὰ ἐπιχειρήματα.
Τὸ ἀντάλλαγμα, τὰ ἴχνη, ἢ ἀνταποδόμα.
Τροπώσομαι, νικήσω, πλήξω.
Τάξω, θήσομαι, σωτάξω.
Τηλαυγῆς, πόρρωθεν τῶ λαμπηδόνα ἀποπέμπουσα.
Τύμπανον, σῶμα.
Τὸν πορνεύοντα ἀπ' συ, ἢ μακρὰν ὑπαγόντα ἀπ' συ τῦ Θεῦ.
Τάνεως, τόπος ὕτω καλούμενος.

Ἀρχὴ τῦ Υ στοιχείυ.

Ὑπερασπιστὴς, φύλαξ.
Ὑπερῷα, ἀνώγαια.
Ὑείων, χοιρείων κρεῶν.

Ἀρχὴ τῦ Φ.

Φαρέτρα, βελοθήκη.
Φρύγιον, ξύλον ξηρανθὸν.
Φαῦσιν, φέγγος, φῶς.

Ἀρχὴ τῦ Χ.

Χορὸς, κύκλος, στεφάνη.
Χνῦς, κονιορτὸς.
Χοῦς, ἡ γῆ.
Χιονωθήσονται, λαμπρωθήσονται.
Χιμάρρυς, τράγυς.
Χείμαρροι, οἱ χείμαρροι ποταμοὶ ἐξ ξηροπόταμοι.

Ἀρχὴ τῦ Ψ.

Ψαλτήριον, ὄργανον, ὅπερ ἐκ ναῦλα καλεῖται.

Ἀρχὴ τῦ Ω μεγάλυ στοιχείυ.

Ὠδίνησεν, ὠδινήθη πικρῶς, ἐξέναξεν.
Ὤγ, ἀθροίζων, ἢ διάφραξις.
Ὠσμένῳ, ὠθισμένῳ πεσόντι.
Ὠθεὶς, ὠθισθεὶς, ἀνατραπεὶς.

Τέλος σῳ Θεῷ.

CODEX CIII. c. VI. 19.

Chartaceus, sæculi XVI. constans foliis 71. in quo MANUELIS BRYENNII *Harmonica*, quæ primum Græce, & Latine edita fuerunt a *Johanne Wallisio* in volumine III. *operum Mathematicorum* Oxoniæ anno 1669. Deest liber tertius.

CODEX CIV. c. IV. 20.

Membranaceus, duplici exaratus columna, sæculi circiter XI. optimæ notæ, atque characteris, cui folia 191. Sanctorum vitas complectitur mensis *Maii*.

Fol. 1. *Vita, & mores Sancti Patris nostri* ARSENII. Incipit: ἀλλὰ τῶν ἀρχαίων ἄρα καὶ φιλαρέτων ἀνδρῶν &c. Latine apud *Lipomannum* die VIII. *Maii*, & apud *Surium* die XIX. *Julii*

Fol. 22. *Martyrium Sanctorum Martyrum* MANUELIS, SABELIS, & ISMAELIS, *qui sub Juliano passi sunt*. Incipit: οἱ μὲν ἄλλοι διῶκται ἐκ τύραννος εἰ ἐκ τοῖς εἰδώλοις &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XVII. *Junii*.

Fol. 31. *Vita Sancti Patris nostri* SAMPSONIS XENODOCHI, cujus initium: ἅμα μὲν χάριτος ἔργον καὶ θεραπείας τῆς ἀφ' ὑψος τῦ μέγα Σαμψὼν &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXVII. *Junii*.

Fol. 144. *Hypomnema, in quo certamina, & mors SS. Apostolorum* PETRI, & PAULLI. Incipit: καὶ τῶν τέχνων ὁ μόνον τὰς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Junii*.

Fol. 57. NICETÆ PHILOSOPHI *encomium sanctorum Anargyrorum Cosmæ, & Damiani*, cujus initium: ὡς ἀγαπητὰ σκηνώματά συ Κύριε τῶν δυνάμεων φησὶν &c. Exstat in *Syntagmate historico veterum Græciæ monumentorum de sanctis Anargyris Cosma, & Damiano*, Roma ab Allatio transmisso, editoque cum *Wagnerecii, & Reinholdi Dehnii* interpretatione *Vindobonæ* 1660. pag. 26.

Fol. 65. *Martyrium Sancti, & glorioſi magni martyris* PROCOPII, cujus initium: Διοκλητιανῦ καὶ Μαξιμιανῦ τῶ βασιλείαν ἰθυνόντων ἀρχῶ &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die VIII. *Julii* sub METAPHRASTÆ nomine. Fabricius autem tom. IX. pag. 138. incerti scriptoris esse ait.

Fol. 86. *Martyrium Sancti, & glorioſi magni martyris* PANTALEEMONIS, cujus ini-

Digitized by Google

initium. τῆς εἰδολικῆς ἀχλύος κατὰ πάσης διασκεδασθείσης &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXVII. *Julii* ſub METAPHRASTÆ nomine. At Fabricius incertum dicit autorem.

Fol. 99. *pagina* 2. *Certamen Sancti martyris* CALLINICI, cujus initium: Ἡ εἰδολικῆς μανίας ἐπικρατήσης καὶ πάντα ἐπινεμομένης &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Julii*.

Fol. 104. *pagina* 2. *Vita, & mores Sancti, & juſti* EUDOCIMI. Incipit: Εὐδοκίμῳ τῷ κατὰ Θεὸν φερωνύμως ἀδοκιμήσαντος τὸν βίον ἐξηγεῖσθαι &c. Apud *Lipomannum*, & *Surium* eadem die XXIX. *Julii*.

Fol. 111. *pagina* 2. FLAVII JOSEPHI *narratio martyrii Macchabæorum*. Incipit: φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων &c.

Fol. 129. *Sermo de Nativitate* BEATÆ MARIÆ VIRGINIS. Incipit: ἔχρῳν ἀληθῶς τῷ παρθένον. ὥσπερ αὐτὴ Θεῷ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιφοιτᾷν μέλλοντος &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XV. *Auguſti* ſub METAPHRASTÆ nomine.

Fol. 154. CONSTANTINI *Romanorum Imperatoris narratio de imagine Chriſti ad Abagarum Edeſſæ Regem miſſa, & Edeſſa Conſtantinopolim translata*. Incipit: οὐκ ἄρα μόνον αὐτὸς ἀκατάληπτος ἦν ὁ συναΐδιος τῷ πατρὶ Θεὸς λόγος &c. Legitur Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XVI. *Auguſti*. Græce vero ex Regio codice una cum interpretatione, & ſuis adnotationibus primus vulgavit Combefiſius in *Faſciculo originum, & antiquitatum Conſtantinopolitanarum* Pariſiis 1664. pag. 75.

Fol. 166. *pagina* 2. *Sermo de nativitate, vita, & morte Sancti* JOHANNIS BAPTISTÆ, *& inventione ejus capitis*. Initium eſt: Ἰωάννου τὸ μέγα κλέος τῆς οἰκουμένης ἅπαντος βαπτιστοῦ ἐπαινεῖν &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Auguſti* ſub METAPHRASTÆ nomine.

Fol. 182. *Hypomnemata duodecim Prophetarum*: primum tamquam proœmium ceterorum, generatim prophetas omnes complectitur, & hoc habet initium: τῆς τοῦ λαοῦ διαιρέσεως ἐπὶ Ῥοβοὰμ τοῦ Σολομῶντος γεγενημένης &c.

CODEX CV. *c.* IV. 21.

Membranaceus, ſæculi circiter XII. conſtans foliis 511. in quo ampliſſima ſacrorum canonum Conciliorum Generalium, & Particularium, nec non epiſtolarum canonicarum collectio, eleganti, nitidoque charactere deſcripta, magni certe ab iis facienda, qui hujuſmodi collectionibus edendis operam navant.

Præit PHOTII Patriarchæ Conſtantinopolitani *Nomocanon*, cujus præfatio initio tantillum deficit.

Fol. 4. Cum deeſſent priora quinque capitula tituli primi *Nomocanonis*, a recentiori ſcriba ſuppleta fuerunt, addito inſuper THEODORI BALSAMONIS commentario, quod antea non habebatur: unde a ſexto capituto uſque ad finem ſolus occurrit textus *Photii*.

Fol. 65. *Canones* SANCTORUM APOSTOLORUM, quibus expletis præter ea, quæ in editionibus leguntur, hæc adjecta ſunt.

Ταῦτα καὶ περὶ κανόνων διαπεπάχθω ὑμῖν παρ' ἡμῶν ὦ Ἐπίσκοποι. ὑμεῖς δὲ ἐμμένοντες αὐτοῖς σωθήσεσθαι. καὶ εἰρωίλω ἔξετε. ἀπειθοῦντες δὲ κολασθήσεσθε. καὶ πόλεμον μετ' ἀλλήλων ἀΐδιον ἕξετε. δίκλω τῆς ἀνηκοίας τλῶ προσήκουσαν τιννύντες. ὁ Θεὸς δὲ ὁ μόνος ἀΐδιος καὶ τῶν ὅλων ποιητὴς ἅπαντας ὑμᾶς διὰ τῆς εἰρωίης ἐν Πνεύματι ἁγίῳ θενώσει καὶ καταρτίσει εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν. ἀτρέπτους. ἀμέμπτους. ἀνεγκλήτους. ἐκ καταξιώσει τῆς αἰωνίου ζωῆς σὺν ἡμῖν διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ ἠγαπημένου παιδὸς αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν. μεθ' οὗ ἡ δόξα αὐτῷ τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ Πατρὶ σὺν ἁγίῳ Πνεύματι τῷ παρακλήτῳ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

Hæc de canonibus vobis obſervanda præcipere viſum eſt, Epiſcopi. Vos ergo in iis permanentes ſalutem, & pacem habebitis; non credentes autem, ſuppliciis affi-

Digitized by Google

afficiemini, bellumque invicem perpetuum habebitis, dignam inobedientiæ pœnam luentes. Deus autem ſolus æternus, atque univerſorum creator omnes vos in pace confirmet per ſpiritum ſanctum, & emundet in omne opus bonum, atque immutabiles, ſine culpa, atque irreprehenſibiles, æternaque vita nobiſcum dignos reddat, mediatore dilectiſſimo ejus filio Jeſu Chriſto Deo, ac Servatore noſtro, per quem gloria ipſi ſuper omnia Deo Patri, cum Sancto Spiritu paraclito nunc, & ſemper, & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Fol. 70. *pagina* 2. Κανόνες τῶν τιη ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων ἐν ὑπατείᾳ Παυλίνου & Ἰουλιανοῦ τῶ λαμπροτάτων, ἔτους χλς ἀπὸ Αλεξανδρου ἐν μηνὶ Δεσίῳ ἐννεάκαι δεκάτῃ πρὸ δέκα τριῶν καλανδῶν Ἰουλίων, *Canones* CCCXVIII. *Sanctorum Patrum, qui Nicæam convenerunt, ſub Conſulatu Paulini, & Juliani anno* 736. *ab Alexandro, menſis Junii die* 19. XIII. *Kalendas Julii.*

Fol. 74. Κανόνες τῶ ἐν Ἀγκύρᾳ συνελθόντων μακαρίων πατέρων. οἵ τινες προγενέστεροι μέν εἰσι τῶ ἐν Νικαίᾳ ἐκτεθέντων κανόνων. Δευτερώσει δὲ διὰ τὴν οἰκουμενικὴν συνόδου ἀυθεντείαν. *Canones* XXV. *Sanctorum Patrum, Ancyram convenientium, qui priores quidem ſunt canonibus Nicænis, ſecundum tamen obtinent locum propter autoritatem Oecumenicæ Synodi.*

Fol. 76. *pagina* 2. Κανόνες τῶν ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων. οἵ τινες δεύτεροι μέν εἰσι τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ, τῶν δὲ ἐν Νικαίᾳ προγενέστεροι. διὰ δὲ σεβασμιότητα προτέτακται αὐτῶν ἡ ἐν Νικαίᾳ. *Canones* XIV. *Sanctorum Patrum Neocæſaream convenientium, qui poſteriores quidem ſunt canonibus Ancyranis, priores tamen Nicænis, quamquam ob reverentiam Nicæni anteponantur.*

Fol. 77. *pagina* 2. Κανόνες τῶ ἐν Γάγγρᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων. οἵ τινες μετὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον ἐξετέθησαν. *Canones* XX. *Gangrenſis Concilii, qui poſt Nicænam Synodum ſtatuti fuerunt.*

Fol. 80. Κανόνες τῶν ἐν Αντιοχείᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων. *Canones* XXV. *Antiocheni Concilii.*

Fol. 84. *pagina* 2. Κανόνες τῶν ἐν Λαοδικείᾳ τῆ Φρυγίας συνελθόντων τῶ μακαρίων πατέρων. *Canones* (LIX.) *Laodiceni in Phrygia Concilii.*

Fol. 88. Κανόνες τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθόντων ἐν ὑπατείᾳ Φλαβίου Εὐχερίου, & Φλαβίου Ευαγρίου τῶ λαμπροτάτων. πρὸ ἑπτὰ εἰδῶν Ἰουλίων. *Canones ſanctorum Patrum Conſtantinopolim convenientium ſub Conſulatu Flavii Eucherii, & Flavii Evagrii præclariſſimorum virorum VII. Idus Jul.*

Fol. 90. *pagina* 2. Κανόνες τῶ σ ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Εφέσῳ συνελθόντων μετὰ τὴν ὑπατείαν Φλαβίου Θεοδοσίου τὸ ΙΓ καὶ Φλαβίου Ουαλεντινιανοῦ τὸ Γ τῶν αἰωνίων αὐγούστων πρὸ Ι Καλανδῶν Ἰουλίων. *Canones CC. ſanctorum Patrum Epheſum convenientium poſt Conſulatum Flavii Theodoſii XIII. & Flavii Valentiniani III. ſemper Auguſtorum* 10. *Kalend. Jul.*

Fol. 93. *pagina* 2. Κανόνες τῶν χλ ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Χαλκηδόνι συνελθόντων ἐν ὑπατείᾳ Μαρκιανοῦ τοῦ αἰωνίου αὐγούστου καὶ τοῦ δηλωθησομένου τῆ πρὸ ὀκτὼ Καλανδῶν Νοεμβρίων. *Canones DCXXX. Sanctorum Patrum Chalcedonem convenientium ſub Conſulatu Marciani ſemper Auguſti, atque proclamati octavo Kalendas Novembris.*

Fol. 98. *pagina* 2. Κανόνες τῶ ἐν Σαρδικῇ συνελθόντων ἁγίων πατέρων. *Canones Concilii Sardicenſis.*

Fol. 104. Κανόνες τῶν ἐν Καρθαγένῃ συνελθόντων σιζ πατέρων. *Canones Concilii Chartaginenſis, quo CCXVII. Patres convenerunt.*

Fol. 152. *pag.* 2. Κανόνες τῶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῷ Τρούλῳ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου συνελθόντων ἁγίων πατέρων ἐπὶ Ιουστινιανοῦ τοῦ ἀσεβεστάτου & φιλοχρίστου ἡμῶν βασιλέως. *Canones ſanctorum Patrum Conſtantinopolim in Trullo Imperatorii palatii convenientium ſub Juſtiniano religioſiſſimo, & Chriſti amantiſſimo Imperatore noſtro.*

Fol. 176. Κανόνες τῶ ἐν Νικαίᾳ πατέρων συνελθόντων τὸ δεύτερον. ἔτους ϛϡοϛ τοῦ κόσμου κτίσεως. ἰνδικτ. ια ἀσεβοῦς βασιλεύοντος Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτοῦ μητέρος. *Canones Sanctorum Patrum ſecundo Ni-*

Digitized by Google

ceam convenientium, anno a constitutione mundi 6296. (Christi 788.) *indictione* XI. *pie, feliciterque imperantibus Constantino, & Irene ejus matre.*

Fol. 183. *pagina* 2. Τῷ τὰ πάντα ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρῷ Ἀδριανῷ Πάπᾳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης Ταράσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ χαίρειν. *Sanctissimo, beatissimoque Fratri, & Comministro Domino Adriano Papæ senioris Romæ Tarasius indignus Episcopus Constantinopolitanus salutem in Christo.*

Fol. 187. *pag.* 2. Κανόνες ἐκτεθέντες παρὰ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης ἐν Κωνσταντινουπόλει α΄ καὶ β΄ συνόδου. τῆ συσάσης ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, *Canones positi a sancta magnave Constantinopolitana I. & II. Synodo, habitis in venerabili templo Sanctorum, celeberrimorumque Apostolorum.*

Fol. 194. τοῦ μακαρίου Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. DIONYSII *Alexandrini Archiepiscopi, epistola ad Basilidem interrogantem de diversis capitibus.*

Fol. 196. τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυρος. κανόνες φερόμενοι ἐν τῷ περὶ μετανοίας αὐτοῦ λόγῳ. *Sancti* PETRI *Archiepiscopi Alexandrini, & martyris canones, qui feruntur in ejusdem sermone de pœnitentia.*

Ultimus canon, sive XV. cujus initium: οὐκ ἐγκαλέσει τις ἡμῖν &c. dicitur sumtus ex sermone ejusdem de *Pascha*te.

Fol. 202. ἐπιστολὴ κανονικὴ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας τοῦ θαυματουργοῦ περὶ τῶν ἐν τῇ καταδρομῇ τῶν βαρβάρων εἰδωλοθυτα φαγόντων. ἢ δὲ ἕτερά τινα πλημμεληκότων. *Epistola canonica Sancti* GREGORII *Episcopi Neocæsareensis Thaumaturgi de iis, qui in Barbarorum incursione idolothyta comederant, aliaque delicta patraverant.*

Fol. 203. *pagina* 2. Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐπιστολὴ πρὸς Ἀμμοῦν μονάζοντα. *Sancti* ATHANASII *epistola ad Ammum monachum.*

Fol. 205. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς λθ΄ ἑορτασικῆς ἐπιστολῆς. *Ex ejusdem* XXXIX. *festiva epistola.*

Fol. 206. *pag.* 2. Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας Ἀμφιλοχίῳ ἐπισκόπῳ Ἰκονίου περὶ κανόνων ἐπιστολὴ πρώτη. *Sancti* BASILII *Cæsareæ in Cappadocia Episcopi epistola prima ad Amphilochium Episcopum Iconiensem de canonibus.*

Fol. 211. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ περὶ κανόνων ἐπιστολὴ δευτέρα. *Ad eumdem de canonibus epistola secunda.*

Fol. 216. Τῷ αὐτῷ περὶ κανόνων ἐπιστολὴ τρίτη. *Ad eumdem de canonibus epistola tertia.*

Fol. 219. *pag.* 2. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς τὸν αὐτὸν μακάριον Ἀμφιλόχιον γραφείσης ἐπιστολῆς περὶ τοῦ μὴ ἀγνοεῖν τὸν χρόνον τῆς ἡμέρας τοῦ τέλους, καὶ τὴν ὥραν. *Ejusdem ex epistola ad eumdem Beatum Amphilochium scripta de eo quod ignorare se dixit Dominus ultimi finis diem, atque horam.*

Ibidem: Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Διόδωρον τὸν Ταρσοῦ κατὰ τῶν δύο ἀδελφὰς γαμούντων ἢ ἀδελφοῖς δυσὶ γαμουμένων. *Ejusdem ad Diodorum Tarsensem Episcopum adversus eos, qui duas sorores in matrimonium ducunt, & adversus eas, quæ duobus nubunt fratribus.*

Fol. 221. *pagina* 2. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Γρηγόριον πρεσβύτερον ὥστε χωρισθῆναι αὐτὸν τῆς συνοίκου γυναικός. *Ejusdem ad Gregorium Presbyterum, ut mulierem, cum qua cohabitat, dimittat.*

Fol. 222. Τοῦ αὐτοῦ χωρεπισκόποις ὥστε μὴ γίνεσθαι χωρὶς αὐτοῦ ὑπηρέτας παρὰ τοὺς κανόνας. *Ejusdem Chorepiscopis, ne sine ipso fiant ministri, contra quam statuerunt Canones.*

Fol. 223. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν ἐπισκόπους ὡς τε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασιν. *Ejusdem ad Episcopos suæ ditioni subjectos, ne accepta pecunia manus imponant.*

Eodem folio, pagina 2. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κζ κεφαλαίου τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πρὸς τὸν μακάριον Ἀμφιλόχιον γεγραμμένων. *Ejusdem ex* XXVII. *capite eorum, quæ ad beatum Amphilochium de Spiritu Sancto scripserat.*

Fol. 225. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ κθ΄ κεφαλαίου τῆς αὐτῆς πραγματείας. *Ejusdem ex capite* XXIX. *ejusdem operis.*

Fol. 225. *pagina* 2. Ἐπιστολὴ κανονικὴ

Digitized by Google

καὶ τῦ ἁγίυ Γρηγορίυ ἐπισκόπυ Νύσης πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Λητοῖον ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς. *Epiſtola canonica ſancti Gregorii Epiſcopi Nyſſeni ad S. Letojum Epiſcopum Melitenes.*

Fol. 231. *pagina* 2. Τῦ ἁγίυ Γρηγορίυ τῦ Θεολόγυ ἐκ τ̃ ἐμμέτρων αὐτῦ. *Sancti* GREGORII THEOLOGI *ex metricis ejus poematibus.*

Fol. 232. Τῦ ἁγίυ Αμφιλοχίυ ἐπισκόπυ Ικονίυ ἐκ τ̃ πρὸς Σέλευκον ἰαμβων. *Sancti* AMPHILOCHII *Iconienſis ex Jambis ad Seleucum.*

Fol. 233. *pag.* 2. Αποκρίσεις κανονικαὶ Τιμοθέυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Αλεξανδρείας ἐκ τ̃ ρν ἁγίων πατέρων τ̃ ἐν Κωνσταντινυπόλει πρὸς τὰς προσενεχθείσας αὐτῷ ἐπερωτήσεις παρά τινων ἐπισκόπων ⁊ κληρικῶν, *Reſponſa canonica* TIMOTHEI *ſanctiſſimi Archiepiſcopi Alexandrini, qui unus fuit CL. Patrum Conſtantinopolitani Concilii, a nonnullis Epiſcopis, & Clericis ipſi propoſitas.*

Fol. 235. Θεοφίλυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Αλεξανδρείας τῶν Θεοφανίων ἐπισάντων ἐν κυριακῇ προσφώνησις. THEOPHYLI *Sanctiſſimi Archiepiſcopi Alexandrini edictum, cum theophania die Dominico inſtarent.*

Fol. eodem pag. 2. Τῦ αὐτῦ ὑπομνηστικὸν ὅπερ ἔλαβεν Αμμὼν διὰ τλῶ Λυκῶ. *Ejuſdem commonitorium, quod accepit Ammon propter Lyco.*

Fol. 236. *pag.* 2. Τῦ αὐτῦ Αφυγγείῳ περὶ τῶν λεγομένων Καθαρῶν. *Ejuſdem ad Aphyngium de iis, qui dicuntur Cathari.*

Fol. 237. Τῦ αὐτῦ Μλωᾶ ἐπισκόπῳ. *Ejuſdem ad Menum Epiſcopum.*

Fol. eodem pag. 2. Τῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλυ ἀρχιεπισκόπυ Αλεξανδρείας. *Sancti* CYRILLI *Alexandrini Archiepiſcopi epiſtola ad Dominum.*

Fol. 238. *pag.* 2. Τῦ αὐτῦ τοῖς κατὰ Λιβύλω καὶ Πεντάπολιν ἐπισκόποις. *Ejuſdem ad Epiſcopos Lybiæ, atque Pentapolis.*

Fol. 239. Εγκύκλιος ἐπιστολὴ Γενναδίυ ἁγιωτάτυ πατριάρχυ Κωνσταντινυπόλεως καὶ τῆς σω̃ αὐτῷ ἁγίας συνόδυ πρὸς ἅπαντας τῦς ὁσιωτάτυς μητροπολίτυς. GENNADII *Patriarchæ Conſtantinopolitani, & ſanctæ cum eo congregatæ Synodi epiſtola encyclica ad omnes metropolitas,* cui ſubjiciuntur eorum omnium, qui ſubſcripſerunt, nomina numero LXXXI. ut apud Leunclavium tomo I. *Juris Græco-Romani* pag. 189.

Hanc eamdem epiſtolam habet Beveregius *in pandectis canonum* tomo II. pagina 181. ſed partem ejus, a verbis ſcilicet κάλλιστα καὶ λίαν εὐσεβῆ τῦ κανόνος τ̃ ἁγίων &c. tamquam THEODORI BALSAMONIS ſcholium proponit, quod & in *Collectione canonum* edita *Pariſiis* anno 1620. cum *Balſamonis* commentariis factitatum eſt. At perperam profecto: omnia enim ad ipſam epiſtolam ſpectant, ut clariſſime colligimus ex Regio noſtro codice, & opinatus eſt etiam *Leunclavius* loco modo citato *Juris Græco-Romani.*

Fol. 242. ἐπιστολὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινυπόλεως Μαρτυρίῳ ἐπισκόπῳ Αντιοχείας. περὶ τῦ ὅπως χρὴ δέχεσθαι τὰς αἱρετικὰς προσερχομένας τῇ ἁγίᾳ ⁊ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. *Epiſtola Conſtantinopoli ſcripta Martyrio Epiſcopo Antiochiæ de recipiendis hæreticis ad ſanctam, atque Catholicam Eccleſiam accedentibus.*

Eodem fol. pagina 2. Τῦ ἁγίυ Αθανασίυ Αρχιεπισκόπυ Αλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Ρυφινιανὸν ἐπίσκοπον. *Sancti* ATHANASII *Archiepiſcopi Alexandrini epiſtola ad Ruffinianum Epiſcopum.*

Fol. 244. Διάταξις οζ διὰ τὰς φύσει ἀσελγαίνοντας καὶ τὰς ὀμύοντας κατὰ τειχὸς π καὶ κεφαλῆς καὶ τῶν τοιύτων κελέυει ταῖς ἐσχάταις ὑποκάλλεσθαι τιμωρίαις. *Novella Juſtiniani conſtitutio* LXXVII. *adverſus eos, qui laſciviunt, jurantque per capillos, vel per caput, aut alia ſimilia: illos jubet extremis ſuppliciis affici.*

Fol. 245. Ἐκ τῶν κατὰ τὸν Κώδικα θείων νεαρῶν διατάξεων τῦ τῆς θείας λέξεως Ιυστινιανῦ διάφοροι διατάξεις. συνάδυσαι ἁρμόττυσι τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς κανόσιν. ⁊ ἐκ περιυσίας τλῶ ἰδίαν ἰσχὺ νέμυσαι. αἷς τάξιν τινὰ ⁊ ἀριθμὸν ἐπεθήκαμεν πρὸς σύντομον ἄρεσιν τῦ ἐπιζητυμένυ κεφαλαίυ. διὰ τὸ ὡς εἴρηται ἐκ διαφόρων διατάξεων εἶναι τὰ συνταχθέντα ὡς ὑποτέτακται. *Ex*

edi-

Digitized by Google

editis post Codicem novis, divinisque constitutionibus Justiniani diversæ constitutiones consentientes eximie divinis, sacrisque canonibus, & ab ipsa natura propriam vim accipientes, quas ordine quodam numeroque collocavimus, ita ut compendio inveniri possit, quodlibet caput quæratur. Propterea sicut ex diversis constitutionibus collecta hæc dicuntur, ita subjecta sunt. His subjicitur capitulorum index, idem omnino, quem in codice *b.* V. 6. descripsimus, ubi & nonnulla de hoc opusculo notavimus, quæ ibidem legi possunt.

Sequitur deinde fol. 265. pag. 2. titulus alterius opusculi in codice pariter *b.* V. 6. a nobis expensi, nimirum: Διατάξεις νόμων πολιτικῶν ἐκ τ νεαρῶν Ιυστινιανῦ βασιλέως συνηγορῦσαι καὶ ἐπικρῦσαι τὰς τῶν ἁγίων πατέρων ἐκκλησιαστικὰς κανόνας. *Constitutiones legum politicarum ex Novellis Justiniani Imperatoris consentientes, atque subsidium ferentes Ecclesiasticis Sanctorum Patrum canonibus.*

Fol. 208. Συναγωγὴ τ εἰρημένων ἐν τῷ Κώδικι καὶ τοῖς Διγέστοις ἐκ ταῖς νεαραῖς διατάξεσιν περὶ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν ἐκ μοναχῶν ἐκ πραγμάτων ἀλλοτρίων. ἔτι δὲ ἐκ Ιουδαίων καὶ αἱρετικῶν. *Collectio expositorum in Codice, & Digestis, & novellis constitutionibus de Episcopis, & Clericis, & Monachis, & rebus sacris, atque etiam de Judæis, & Hæreticis.* Eadem nimirum, quæ exstat in *Bibliotheca juris canonici veteris* Voelli, & Justelli tomo II. pagina 1232. tribus libris distincta.

Præmittitur vero & hìc titulorum, & capitum, quæ iis continentur, index, lepide quidem descriptus. Cujusque enim tituli argumenta Græce non solum, sed etiam Latine scripta sunt a Græco quodam Scriba Latinæ linguæ parum certe perito, qui voces quasdam obtruncavit, mutavitque, & literas interdum Græcas miscuit.

Fol. 358. Sequitur, ut apud Voellum, Συναγωγὴ τῶν ἀποράδην ἐν τοῖς Διγέστοις καὶ Ινστιτούτοις κειμένων περὶ ἱερῶν τόπων τε καὶ πραγμάτων. ἐκ τ ἐν αὐτοῖς γινομένων τε καὶ πλημμελημένων. καὶ περὶ ἱερέων. ἔτι δὲ καὶ Ιουδαίων καὶ θυσιῶν καὶ τῶν ἀναγόντων τινὰς πρὸς ἀπηγορευμένην θρησκείαν. ἐκ περὶ ἀποτροφῆς παίδων. γερόντων καὶ ἀσθενῶν. *Collectio sparsim expositorum in Digestis, & Institutis de locis, rebusque sacris, & de his, quæ in eis facta sunt, & quæ in iis committuntur, & de sacerdotibus, simulque de Judæis, & de sacrificiis, & de his, qui aliquos ad probibitam religionem abducunt, & de puerorum, senum, ac infirmorum alimentis.*

Fol. 363. *pagina* 2. *Liber III.* καὶ ἐκ τῶν μ τοῦ Κώδικα νεαρῶν διατάξεων, *ex editis post Codicem novellis constitutionibus.* Eodem prorsus modo, quo in citata Voelli *Bibliotheca* pagina 1312. una cum *Heraclii Augusti* sanctione in fine, confirmante Episcopis, aliisque præcedentium Augustorum privilegia, atque aliis tribus ejusdem *Heraclii* Novellis.

Fol. 398. *pag.* 2. κεφάλαια λδ περὶ αἱρέσεων ἐν συντομίᾳ ἑκατόν, ἐκ ὅθεν ἤρξαντο καὶ πόθεν γέγοναν. *Capitula triginta quatuor de hæresibus centum in compendio, unde singulæ ortum habuerint, & quomodo prodierint.* Exstat nimirum sub hoc titulo Johannis Damasceni *liber de hæresibus*, qui non ultra centesimum numerum procedit.

Fol. 414. Ἔτι περὶ αἱρέσεων καὶ αἱρεσιαρχῶν ἐκ τῶν συνοδικῶν τοῦ ἁγίου Σωφρονίου πατριάρχου Ιεροσολύμων κεφάλαιον λε. *Capitulum XXXV. rursus de hæreticis, atque hæresiarchis ex Synodica Sancti* Sophronii *Patriarchæ Hierosolymitani.* Incipit a verbis, ἀνάθεμα τοίνυν εἰς ἀεὶ ἐκ κατάθεμα ἀπὸ τ ἁγίας ἐκ ὁμοσίου Τριάδος &c. Desinit vero in verbis: Δυοσεβὴς ἐκ θεήλατος αἵρεσις &c.

Fol. 415. Ὅτι οἱ τὰ Νεστορίου φρονοῦντες προβάλλονται τοῦ ἁγίου Κυρίλλου τὰς χρήσεις. τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ὑπομνήματος βίβλιον β. *Quod Nestorii dogmata profitentes Divi Cyrilli autoritatem respuunt. Sancti Cyrilli ex commentario in Matthæum liber II.* Initium est: ἐκ ὧν ὁ πατὴρ ὁ ἀληθινός τε ἐκ νοητὸς ἐκ ὡς ἐν τύπῳ τῷ ἐξ ὕλης δηλούμενος &c.

Fol. 416. Περὶ τῶν χισμάτων τ καλουμένων

Digitized by Google

λυμένων διακεκνομένων. *De ſchiſmatis eorum, qui diſcernentes appellantur*, eo quod nimirum Concilium Chalcedonenſe partim reciperent, partim improbarent. Vide de his plura apud Cangium *in Gloſſario Mediæ, & Infimæ Græcitatis*, ubi ſimilem notat tractatum laudari ab Heſchelio ex *Bibliotheca Auguſtana*. Initium autem eſt: ἤπσας ἡμᾶς ἀδελφὲ ἀγαπητὲ. γνωρίσαι σοι διὰ βραχέων τὰ χίσματα τῶν ἑαυτὺς διακεκνομένυς καλύντων. πόσα τε ταῦτα τυγχάνει καὶ τίνες τύτων αἱ ὀνομασίαι καί τι τὸ ἑκάςυ χίσματος δόγμα ἐςὶν &c.

Fol. 421. Τιμοθέυ πρεσβυτέρυ τ ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινυπόλεως πρὸς Ιωάννην πρεσβύτερον τ ἁυτῆς ἁγίας τῦ Θεῦ καθολικῆς καὶ ἀποσολικῆς ἐκκλησίας & σκδοφύλακα τ ἁγίας θεοτόκυ ἐν τοῖς χαλκοπρατίοις περὶ διαφορᾶς τ προσερχομένων τῇ διαγεσάτῃ ἡμῶν πίςει. *Timothei preſbyteri ſanctiſſimæ, magnæque Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ad Johannem preſbyterum ejuſdem Sanctæ Dei Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ, ac Scevophilacem Eccleſiæ Beatiſſimæ Virginis Deiparæ in Chalcoprateis de differentia hæreticorum, qui ad fidem noſtram puriſſimam convertuntur.*

Libellum hunc pluries Latine, & Græce editum obſervat Neſſelius in catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte I. pag. 416. in multis tamen imperfectum, & mutilum, ut nova editione opus habeat, cui ſane adornandæ plurimum conferre poſſet Regius Taurinenſis codex, utpote optimo charactere, nitidoque deſcriptus.

Fol. 428. Περὶ τῦ γινώσκειν εἰς πόσα τμήματα γέγονεν ἡ τῶν Ἀκεφάλων ἤτοι Θεοπασχητῶν αἵρεσις σωτὸμος ἔκθεσις. *Expoſitio compendioſa hæreſeon omnium, quæ ex Acephalis, & Deopatianis prodierunt.* Deeſt autoris nomen. Incipit: πρῶτον κεφάλαιον περὶ τ Θεοδοσιανῶν εἰρήσω ὧν ἦρξεν Δαμιανὸς ὁ αἱρετικὸς &c.

Fol. 249. *pag.* 2. Περὶ Μαρκιανιςῶν. *De Marcianiſtis*. Recenſentur nimirum errores *Marcianiſtarum*. Initium eſt: Μαρκιανισαὶ καὶ Μεσαλιανοὶ καὶ Εὐτυχῆται & Ενθυσιασαὶ & Χορδιταὶ καὶ Λαμπετιανοὶ καὶ Αδελφιανοὶ &c.

Fol. 432. Exhibetur Iſagoge legum Basilii, Leonis, & Alexandri, titulis quadraginta diſtincta, cujuſmodi plures reperiri in *Bibliotheca Vaticana*, teſtatur Suarezius in *notitia Baſilicorum* ad Urbanum VIII. Pontificem Maximum. Et prima quidem, quam memorat, noſtræ ſimillima eſt. En ipſam epigraphen, uti legimus in codice, ſub eaque titulos omnes, quos hìc ſubjicere nobis viſum eſt.

Εισαγωγὴ νόμυ τῦ σωῦ Θεῦ ἐμφανιζομένυ ὑπὸ Βασιλείυ καὶ Λέοντος καὶ Αλεξάνδρυ τῶν παναγάθων & εἰρηνοποιῶν βασιλέων.

Iſagoge legum, quæ Deo adjuvante promulgatæ ſunt ſub Baſilio, & Leone, & Alexandro Optimis, juſtiſſimiſque Imperatoribus.

Τίτλος α Περὶ συναινέσεως μνηςείας.
Titulus I. *De conſenſu ſponſalium.*

Τίτλος β Περὶ ἀρραβώνων μνηςείας.
Titulus II. *De pignore ſponſalium.*

Τίτλος Γ Περὶ δωρεῶν μνηςείας.
Titulus III. *De donis ſponſalium.*

Τίτλος δ Περὶ ὅρυ & διαθέσεως γάμυ.
Titulus IV. *De fine, & conſtitutione nuptiarum.*

Τίτλος ε Περὶ ἀκειβείας γάμυ.
Titulus V. *De ſummo jure nuptiarum.*

Τίτλος ς Περὶ προγαμίας δωρεᾶς.
Titulus VI. *De donatione ante nuptias.*

Τίτλος ζ Περὶ κεκωλυμένων γάμων.
Titulus VII. *de nuptiis prohibitis.*

Τίτλος η Περὶ δικαίυ προικός.
Titulus VIII. *De jure dotis.*

Τίτλος ϑ Περὶ ἐκδικήσεως προικὸς & τ βαρῶν ἁυτῆς.
Titulus IX. *de vindicatione dotis, illiuſque oneribus.*

Τίτλος ι Περὶ δωρεῶν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός.
Titulus X. *De donationibus inter virum, & mulierem.*

Τίτλος ια Περὶ λύσεως γάμων & τ αἰτιῶν ἁυτῶν.
Titulus XI. *De ſolutione matrimonii, & cauſſis, ob quas fieri poteſt.*

Τίτλος

Digitized by Google

Τίτλος ιβ Περὶ δωρεῶν.

Titulus XII. *De donationibus.*

Τίτλος ιγ Περὶ ἀνατροπῆς δωρεῶν.

Titulus XIII. *De revocatione donationum.*

Τίτλος ιδ Περὶ πράσεως καὶ ἀγορᾶς.

Titulus XIV. *De contractu venditionis, & emptionis.*

Τίτλος ιε Περὶ ἐμφυτεύσεως.

Titulus XV. *De emphiteusi.*

Τίτλος ις Περὶ δανείου καὶ ἐνεχύρων.

Titulus XVI. *De mutuo, & commodato.*

Τίτλος ιζ Περὶ μισθώσεως.

Titulus XVII. *De mercede.*

Τίτλος ιη Περὶ παρακαταθήκης.

Titulus XVIII. *De depositio.*

Τίτλος ιθ Περὶ συστάσεως κοινωνίας.

Titulus XIX. *De institutione rerum communium.*

Τίτλος κ Περὶ λύσεως κοινωνίας καὶ ἀγωγῆς.

Titulus XX. *De alienatione rerum communium, & actione.*

Τίτλος κα Περὶ διαθήκης ἀυτεξουσίων.

Titulus XXI. *De testamento eorum, qui proprii juris sunt.*

Τίτλος κβ Περὶ διαθήκης ὑπεξουσίων.

Titulus XXII. *De testamento eorum, qui sub potestate sunt.*

Τίτλος κγ Περὶ διαθήκης ἀπελευθέρων.

Titulus XXIII. *De testamento eorum, qui libertatem amiserunt.*

Τίτλος κδ Περὶ διαθήκης ἐπισκόπων καὶ μοναχῶν.

Titulus XXIV. *De testamento Episcoporum, & Monachorum.*

Τίτλος κε Περὶ ἀνατροπῆς διαθήκης.

Titulus XXV. *De revocatione testamenti.*

Τίτλος κς Περὶ λύσεως ὑποξουσιότητος.

Titulus XXVI. *De emancipatione.*

Τίτλος κζ Περὶ μαρτύρων.

Titulus XXVII. *De testibus.*

Τίτλος κη Περὶ χειροτονίας ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων.

Titulus XXVIII. *De ordinatione Episcoporum, & Presbyterorum.*

Τίτλος κθ Περὶ κοδικέλλου.

Titulus XXIX. *De codicillo.*

Τίτλος λ Περὶ κληρονόμων.

Titulus XXX. *De hæredibus.*

Τίτλος λα Περὶ ἀποκαταστάσεως.

Titulus XXXI. *De restitutione.*

Τίτλος λβ Περὶ φαλκιδίου.

Titulus XXXII. *De Falcidia.*

Τίτλος λγ Περὶ ἀποκλήρων.

Titulus XXXIII. *De exhæredatione.*

Τίτλος λδ Περὶ ἐλευθερίων.

Titulus XXXIV. *De libertatibus.*

Τίτλος λε Περὶ ληγάτων.

Titulus XXXV. *De legatis.*

Τίτλος λς Περὶ ἐπιτρόπων.

Titulus XXXVI. *De tutoribus.*

Τίτλος λζ Περὶ τοῦ πότε δεῖ ἐνάγειν τοὺς δανειστὰς κατὰ τῶν κληρονόμων τῶν τελευτησάντων.

Titulus XXXVII. *Quando creditores adversus hæredem defuncti agere debeant.*

Τίτλος λη Περὶ καινοτομιῶν.

Titulus XXXVIII. *De novis operibus.*

Τίτλος λθ Περὶ ποινῶν.

Titulus XXXIX. *De poenis.*

Τίτλος μ Περὶ διαιρέσεως σκύλων.

Titulus XXXX. *De divisione prædarum.*

Proœmium totius operis incipit hoc modo: τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς προκειμένης πραγματείας δηλώσει μὲν ἑπειτα ὅ τε σκοπὸς καὶ τὸ τέλος &c.

Fol. 490. Ἐκλογὴ τοῦ παρὰ Θεοῦ διὰ τοῦ Μωυσῆ δοθέντος νόμου τοῖς Ισραηλίταις. *Ecloga legis Israelitis a Deo per Moysem datæ.* Ex libris Exodi, Levitici, atque Deuteronomii concinnata est, atque capitulis quinquaginta distincta, quorum elenchus initio præmittitur. Eandem Eclogen Græce, & Latine cum adnotationibus edidit Cotelerius ex codice MS. *Bibliothecæ Regiæ Parisiensis* in tomo primo *monumentorum Ecclesiæ Græcæ.*

Fol. 499. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως χρονογραφικὸν ἐν συντόμῳ. Nicephori *Patriarchæ Constantinopolitani Chronologia compendiaria* ab Adamo usque ad sua tempora. Pluries Latine edita fuit. Græce autem cum Latina interpretatione ex-

Digitized by Google

exſtat ad calcem *Chronographiæ Georgii Syncelli* Venetiis anno 1729. inter *Scriptores Hiſtoriæ Byzantinæ*.

Fol. 506. *pag.* 2. Sequitur ordo Metropoleon in Patriarchatu Conſtantinopolitano, tum Epiſcopatuum cuilibet Metropoli ſubjectorum, quem integrum damus, ut quiſque eum comparare poſſit cum variis editis tam apud Leunclavium, quam apud Bandurium in *Imperio Orientali*, & ad calcem Codini de *officiis Eccleſiæ, & aulæ Conſtantinopolitanæ*, atque diſcrimen notare, ſive in nominum deſcriptione, ſive in nonnullorum additione.

Τάξις τῶν πρωτοθρόνων Μητροπολίτων.

Ordo præſidentiæ Metropolitarum.

Α.	Ἐπαρχία Καππαδοκίας.	ὁ Καισαρείας.	1. *Provincia Cappadociæ.*	*Cæſareæ.*
Β.	Ἐπαρχία Ἀσίας.	ὁ Ἐφέσου.	2. *Provincia Aſiæ.*	*Epheſi.*
Γ.	Ἐπαρχία Εὐρώπης.	ὁ Ἡρακλείας.	3. *Provincia Europæ.*	*Heracleæ.*
Δ.	Ἐπαρχία Γαλατίας.	ὁ Ἀγκύρας.	4. *Provincia Galatiæ.*	*Ancyræ.*
Ε.	Ἐπαρχία Ἑλλησπόντου.	ὁ Κυζίκου.	5. *Provincia Helleſponti.*	*Cyzici.*
ϛ.	Ἐπαρχία Λυδίας.	ὁ Σαρδέων.	6. *Provincia Lydiæ.*	*Sardeorum.*
Ζ.	Ἐπαρχία Βιθυνίας.	ὁ Νικομηδείας.	7. *Provincia Bythiniæ.*	*Nicomediæ.*
Η.	Ἐπαρχία τῆ αὐτῆς.	ὁ Νικαίας.	8. *Provincia ejuſdem.*	*Niceæ.*
Θ.	Ἐπαρχία τῆ αὐτῆς.	ὁ Χαλκηδόνος.	9. *Provincia ejuſdem.*	*Chalcedonis.*
	Ἀπὸ τούτων οἱ Ἀρχιεπίσκοποι.		*Ab his Archiepiſcopi.*	
	Ἐπαρχία Νήσου.	ὁ Κρήτης.	*Provincia Inſulæ.*	*Cretæ.*
	Ἐπαρχία Πελοποννήσου.	ὁ Κορίνθου.	*Provincia Peloponneſi.*	*Corinthi.*
	Ἐπαρχία Νήσου.	ὁ Σικελίας.	*Provincia Inſulæ.*	*Siciliæ.*
	Ἐπαρχία Ἰλλυρικῆ α Μακηδονίας.	ὁ Θεσσαλονίκης.	*Provincia Illyrici* 1. *Macedoniæ.*	*Theſſalonicæ.*
	Καὶ οἱ λοιποὶ.		*Et reliqui.*	
Ι.	Ἐπαρχία Παμφυλίας.	ὁ Σίδης.	10. *Provincia Pamphyliæ.*	*Sidæ.*
ΙΑ.	Ἐπαρχία Ἀρμενίας.	ὁ Σεβαστείας.	11. *Provincia Armeniæ.*	*Sebaſteæ.*
ΙΒ.	Ἐπαρχία Ἑλενοπόντου.	ὁ Ἀματίας.	12. *Provincia Helenoponti.*	*Amaſiæ.*
ΙΓ.	Ἐπαρχία Ἀρμενίας α.	ὁ Μελιτίνης.	13. *Provincia Armeniæ* 1.	*Melitinæ.*
ΙΔ.	Ἐπαρχία Καππαδοκίας β.	ὁ Τυάνων.	14. *Provincia Cappadociæ* 2.	*Tyanorum.*
ΙΕ.	Ἐπαρχία Παφλαγονίας.	ὁ Γαγγρῶν.	15. *Provincia Paphlagoniæ.*	*Gangrorum.*
Ις.	Ἐπαρχία Ὀνωριάδος.	ὁ Κλαυδιουπόλεως.	16. *Provincia Honoriadis.*	*Claudiopolis.*
ΙΖ.	Ἐπαρχία Πόντου Πολεμονιακῆ.	ὁ Νεοκαισαρείας.	17. *Provincia Ponti Polemoniaci.*	*Neocæſareæ.*
ΙΗ.	Ἐπαρχία Γαλατίας.	ὁ Πισσινούντων.	18. *Provincia Galatiæ* 2.	*Piſſinuntis.*
ΙΘ.	Ἐπαρχία Λυκίας.	ὁ Μύρων.	19. *Provincia Lyciæ.*	*Myrorum.*
Κ.	Ἐπαρχία Καρίας.	ὁ Σταυροπόλεως.	20. *Provincia Cariæ.*	*Stauropolis.*
ΚΑ.	Ἐπαρχία Φρυγίας Πακατίας.	ὁ Λαοδικείας.	21. *Provincia Phrygiæ Pacatiæ.*	*Laodiceæ.*
ΚΒ.	Ἐπαρχία Φρυγίας Σαλουταρίας.	ὁ Συνάδων.	12. *Provincia Phrygiæ Salutariæ.*	*Synadorum.*
ΚΓ.	Ἐπαρχία Λυκαονίας.	ὁ τῆ Ἰκονίου.	23. *Provincia Lycaoniæ.*	*Iconii.*
ΚΔ.	Ἐπαρχία Πισιδίας.	ὁ Ἀντιοχείας.	24. *Provincia Piſidiæ.*	*Antiochiæ.*
ΚΕ.	Ἐπαρχία Παμφυλίας.	ὁ Πέργης.	25. *Provincia Pamphyliæ.*	*Pergæ.*
Κς.	Ἐπαρχία Καππαδοκίας β.	ὁ Μωκίσσου.	26. *Provincia Cappadociæ* 2.	*Mociſſi.*
ΚΖ.	Ἐπαρχία Λαζικῆς.	ὁ τῆ Φάσιδος.	27. *Provincia Laziæ.*	*Phaſidis.*
ΚΗ.	Ἐπαρχία Θράκης.	ὁ Φιλιππουπόλεως.	28. *Provincia Thraciæ.*	*Philippopolis.*
ΚΘ.	Ἐπαρχία Ῥοδόπης.	ὁ Τραιανουπόλεως.	29. *Provincia Rodopes.*	*Trajanopolis.*
Λ.	Ἐπαρχία Νήσου Κυκλάδων.	ὁ Ῥόδου.	30. *Provincia Inſularum Cycladum.*	*Rhodi.*
ΛΑ.	Ἐπαρχία Αἱμινόντος.	ὁ Ἀδριανουπόλεως.	31. *Provincia Æminuntis.*	*Hadrianopolis.*

Digitized by Google

ΛΒ.	Ε'παρχία τ̃ αὐτ̃ης, λεως.	ὁ Μαρκιανυπό-
ΛΓ.	Ε'παρχία Φρυγίας Πακατίας.	ὁ Γ'ερᾳπόλεως.
ΛΔ.	Ε'παρχία Ε'λλάδος.	ὁ Α'θ̃ηνῶν.
ΛΕ.	Ε'παρχία Α'χαΐας.	ὁ Πατρ̃ῶν.
Λϛ.	Ε'παρχία Ε'λλάδος.	ὁ Λαρίσσης.
ΛΖ.	Ε'παρχία Μακεδονίας α.	ὁ Φιλίππων.
	Τ̃ῶν αὐτοκεφάλων	Α'ρχιεπίσκοποι.
	Ε'παρχία Μυσίας.	ὁ Δύσυ ἤτοι λέγεται κ̀ Βάρνα.
	Ε'παρχία Σκυθίας.	ὁ Τόμης.
	Ε'παρχία Εὐρόπης.	ὁ Βιζύης.
	Ε'παρχία Παφλαγονίας.	ὁ Πομπειυπόλεως.
	Ε'παρχία Α'σίας.	ὁ Σμύρνης.
	Ε'παρχία Γ'σαυρίας.	ὁ Λεοντυπόλεως.
	Ε'παρχία Ρ'οδόπης.	ὁ Μαρωνίας.
	Ε'παρχία Βιθυνίας.	ὁ Απαμείας.
	Ε'παρχία Ρ'οδόπης.	ὁ Μαξιμιανυπόλεως.
	Ε'παρχία Γαλατίας α.	ὁ τ̃ Γερμίων.
	Ε'παρχία Εὐρόπης.	ὁ Α'ρκαδιυπόλεως.
	Ε'παρχία Θράκης.	ὁ Βερόης.
	Ε'παρχία Νήσυ Λέσβυ.	ὁ Μιτυλήνης.
	Ε'παρχία Ε'λλησπόντυ.	ὁ τ̃ Παρίυ.
	Ε'παρχία Καρίας.	ὁ Μιλήτυ.
	Ε'παρχία Λυκαονίας.	ὁ Σέλγης.
	Ε'παρχία Θράκης.	ὁ Νικοπόλεως.
	Ε'παρχία Νήσυ.	ὁ Προκονήσυ.
	Ε'παρχία Ρ'οδόπης.	ὁ Α'γχιάλυ.
	Ε'παρχία Εὐρόπης.	ὁ Σιλυμβρείας.
	Ε'παρχία Νήσυ Λέσβυ.	ὁ Μεθύμνης.
	Ε'παρχία Βιθυνίας.	ὁ Κίυ.
	Ε'παρχία Εὐρόπης.	ὁ Α'σπρυ.
	Ε'παρχία Ρ'οδόπης.	ὁ Κυψέλων.
	Ε'παρχία Ζιχίας.	ὁ Χερσῶνος.
	Ε'παρχία τ̃ αὐτ̃ης.	ὁ Βοσπόρυ.
	Ε'παρχία τ̃ αὐτ̃ης.	ὁ Νικόψεως.
	Ε'παρχία Γ'σαυρίας.	ὁ Κωτραδων.
	Ε'παρχία Ε'λλενοπόντυ.	ὁ Εὐχαϊτῶν.
	Ε'παρχία Νήσυ Κυκλάδων.	ὁ Καρπαθ̃ῦ.
	Ε'παρχία Ρ'οδόπης.	ὁ Αἴνυ.
	Ε'παρχία Εὐρόπης.	ὁ Δριζιπάρων.
	Ε'παρχία Αἱμιμόντος.	ὁ Μεσημβρείας.
	Ε'παρχία Α'ρμενίας α.	ὁ Η'ρακλειυπόλεως ἤτοι Πηδαχθ̃ῶ.
	Ε'παρχία Α'μασίας.	ὁ Σεβαστυπόλεως.
	Ε'παρχία Γαλατίας β.	ὁ τ̃ Α'μορίυ.
	Ε'παρχία Πόντυ Πολεμωνιακ̃ῦ.	ὁ Τραπεζ̃ύντος.

	Provincia ejuſdem.	*Marcianopolis.*
33.	*Provincia Phrygiæ Pacatiæ.*	*Hierapolis.*
34.	*Provincia Helladis.*	*Athenarum.*
35.	*Provincia Achajæ.*	*Patrarum.*
36.	*Provincia Helladis.*	*Lariſſæ.*
37.	*Provincia Macedoniæ* 1.	*Philipporum.*
	Archiepiſcopatus proprii juris.	
	Provincia Myſiæ.	*Duſſi, quæ dicitur etiam Barna.*
	Provincia Scythiæ.	*Tomis.*
	Provincia Europæ.	*Bizyæ.*
	Provincia Paphlagoniæ.	*Pompejopolis.*
	Provincia Aſiæ.	*Smyrnæ.*
	Provincia Iſauriæ.	*Leontopolis.*
	Provincia Rodopes.	*Maroniæ.*
	Provincia Bithyniæ.	*Apameæ.*
	Provincia Rodopes.	*Maximianopolis.*
	Provincia Galatiæ I.	*Germiorum.*
	Provincia Europæ.	*Arcadiopolis.*
	Provincia Thraciæ.	*Berrhoæ.*
	Provincia Inſulæ Leſbi.	*Mitilenes.*
	Provincia Helleſponti.	*Parii.*
	Provincia Cariæ.	*Mileti.*
	Provincia Lycaoniæ:	*Selgæ.*
	Provincia Thraciæ.	*Nicopolis.*
	Provincia Inſulæ.	*Proconeſi.*
	Provincia Rodopes.	*Anchiali.*
	Provincia Europæ.	*Silymbreæ.*
	Provincia Inſulæ Leſbi.	*Methymnæ.*
	Provincia Bithyniæ.	*Chii.*
	Provincia Europæ.	*Aſpri.*
	Provincia Rodopes.	*Cypſelorum.*
	Provincia Zichiæ.	*Cherſonis.*
	Provincia ejuſdem.	*Boſpori.*
	Provincia ejuſdem.	*Nicopſis.*
	Provincia Iſauriæ.	*Cotradorum.*
	Provincia Helenoponti.	*Euchaitarum.*
	Provincia Inſularum Cycladum.	*Carpathi.*
	Provincia Rodopes.	*Aeni.*
	Provincia Europæ.	*Driziparorum.*
	Provincia Æmimuntis.	*Meſſembriæ.*
	Provincia Armeniæ 1.	*Heracleopolis, ſive Pedachthi.*
	Provincia Amaſiæ.	*Sebaſtopolis.*
	Provincia Galatiæ 2.	*Amorii.*
	Provincia Ponti Polemoniaci.	*Trapezuntis.*

Ε'παρ-

Digitized by Google

Ἐπαρχία Ἑλλάδος. ὁ Θηβῶν.	*Provincia Helladis. Thebarum.*
Ἐπαρχία Ἀχαίας. ὁ Ἀθλωῶν.	*Provincia Achajæ. Athenarum.*
Ἐπαρχία Παφλαγονίας. ὁ Ἀμάστρης.	*Provincia Paphlagoniæ. Amastræ.*
Ἐπαρχία Λυκαονίας. ὁ Μισθείας.	*Provincia Licaoniæ. Mistheæ.*
Ἐπαρχία Ἑλλάδος. ὁ Αἰγινῆς.	*Provincia Helladis. Æginæ.*
Ἐπαρχία Θράκης. ὁ Δέρκων.	*Provincia Thraciæ. Dercorum.*
Ἐπαρχία τ ἀυτῆς. ὁ Μεσσίνης.	*Provincia ejusdem. Messinæ.*
Ἐπαρχία .... ὁ Γαριάλων.	*Provincia .... Garialorum.*
Ἐπαρχία Σικελίας. ὁ Κατάνης.	*Provincia Siciliæ. Catanes.*
Ἐπαρχία Καλαβείας. ὁ τῦ Ῥηγίυ.	*Provincia Calabriæ. Rhegii.*
Καὶ ὅσοι Ἐπίσκοποι ὑπὸ Μητροπολίτας.	*Quot Episcopi subsint Metropolitis.*
Α. Ἐπαρχία Καισαρείας Καππαδοκίας α.	*I. Provincia Cæsareæ Cappadociæ I.*
Ο' τ βασιλικῶν θερμῶν.	*Regiarum Thermarum.*
Ο' Νύσης.	*Nysæ.*
Ο' Θεοδοσιυπόλεως Ἀρμενίας.	*Theodosiopolis Armeniæ.*
Ο' Καμυλιανῶν.	*Camulianorum.*
Ο' Κισκίσυ.	*Ciscissi.*
Β. Ἐπαρχία Ἀσίας. μητρόπολις Ἔφεσος.	*II. Provincia Asiæ. Metropolis Ephesus.*
Ο' Ὑπέπων.	*Hypeporum.*
Ο' Τραλλέων.	*Trallensium.*
Ο' Μαγνισίας Μεάνδρυ.	*Magnesiæ ad Meandrum.*
Ο' Ἐλαίας.	*Elææ.*
Ο' Ἀδραμυντίυ.	*Adramuntii.*
Ο' Ἄσσυ.	*Assi.*
Ο' Γαργάρυ.	*Gargari.*
Ο' Μασαύρων.	*Mastaurorum.*
Ο' Καλοῆς.	*Caloes.*
Ο' Βρυύλλων.	*Bryulorum.*
Ο' Πιτγάνης.	*Pitganes.*
Ο' Μυρίνης.	*Myrines.*
Ο' Φωκίας.	*Phociæ.*
Ο' Αὐρελλιυπόλεως.	*Aureliopolis.*
Ο' Νήσης.	*Nesæ.*
Ο' Μαχακόμης.	*Maschacomes.*
Ο' Μητροπόλεως.	*Metropolis.*
Ο' Βαρετῶν.	*Baretorum.*
Ο' Μαγνησίας Νηλίυ.	*Nagnesiæ ad Nilum.*
Ο' Ἀνιάτων.	*Aniatorum.*
Ο' Περγάμυ.	*Pergami.*
Ο' Ἀνέων.	*Aneorum.*
Ο' Πριήνης.	*Prienes.*
Ο' Ἀρκαδιυπόλεως.	*Arcadiopolis.*
Ο' Νέας Αὔλης.	*Novæ Aulæ.*
Ο' Διὸς Ἱερῦ.	*Jovis Fani.*
Ο' Αὐγάζων.	*Augazorum.*
Ο' Σιῶν.	*Siorum.*
Ο' Κολοφώνης.	*Colophonis.*
Ο' Λεβέδυ.	*Lebedi.*
Ο' Τέυ.	*Tei.*
Ο' Ἐρυθρῶν.	*Erythræorum.*

Digitized by Google

Ο' Κλαζομένων.	*Clazomeniorum.*
Ο' Τάνδρυ.	*Tandri.*
Ο' Θεοδοσιυπόλεως.	*Theodoſiopolis.*
Ο' ϛ Περπερίνης.	*Perperines.*
Ο' Κύμης.	*Cumæ.*
Ο' Παλαιυπόλεως.	*Palæopolis.*
Ε'παρχία Γ Εὐρόπης. Ἡρακλείας.	*Provincia III. Europæ Heracleæ.*
Ο' τῦ Πανίυ.	*Panii.*
Ο' Καλλιυπόλεως.	*Calliopolis.*
Ο' Κερσονήσυ.	*Cherſoneſi.*
Ο' Κύλας.	*Cylæ.*
Ο' Ῥεδεϛῦ.	*Redeſti.*
Ο' Λίζικος.	*Lizicis.*
Ο' Τζωρύλλυ.	*Tzorylli.*
Ο' Θεοδωρυπόλεως.	*Theodoropolis.*
Ε'παρχία Δ Γαλατίας α.	*Provincia IV. Galatiæ I.*
Ο' Ἀγκύρων.	*Ancyræ.*
Ο' Ταμίας.	*Tamiæ.*
Ο' Ἰυλιοπόλεως.	*Juliopolis.*
Ο' Ἀϛπόνης.	*Aſpones.*
Ο' Βηρινυπόλεως.	*Berinopolis.*
Ο' Μνίζυ.	*Mnizi.*
Ο' Κίννης.	*Cinnæ.*
Ο' Ἀναϛαϛιυπόλεως.	*Anaſtaſiopolis.*
Ε Ε'παρχία Ἑλλησπόντυ.	*Provincia V. Helleſponti.*
Ο' Κυζίκυ.	*Cyzici.*
Ο' Γέρμης.	*Germes.*
Ο' Ποιμανίνυ.	*Pæmanini.*
Ο' Ὤκης.	*Oces.*
Ο' Βάρεως.	*Bareos.*
Ο' Ἀδριανῦ θηρᾶν.	*Adriani Venatus.*
Ο' Λαμψάκυ.	*Lampſaci.*
Ο' Ἀμύδυ.	*Amydi.*
Ο' Δαρδάνυ.	*Dardani.*
Ο' Ἰλίυ.	*Ilii.*
Ο' Τρωάδος.	*Troadis.*
Ο' Πιονίας.	*Pioniæ.*
Ο' Μελιτυπόλεως.	*Melitopolis.*
Ο' Ἀδρανείας.	*Adraneæ.*
ϛ. Ε'παρχία Λυδίας.	*Provincia VI. Lydiæ.*
Ο' Σάρδης.	*Sardenſium.*
Ο' Φιλαδελφίας.	*Philadelphiæ.*
Ο' Τειπόλεως.	*Tripolis.*
Ο' Θυατήρων.	*Thyaterorum.*
Ο' Σέτων.	*Setorum.*
Ο' Ἀυρηλιυπόλεως.	*Aureliopolis.*
Ο' Γόρδων.	*Gordorum.*
Ο' Τράλλων.	*Trallorum.*
Ο' Σάλων.	*Salorum.*
Ο' Σιλάνδυ.	*Silandi.*

Ο' Μεο-

Digitized by Google

Ὁ Μεονίας.	*Meoniæ.*
Ὁ Ἀπόλλωνος Ἱερῦ.	*Apollinis Fani.*
Ὁ Ὀρκάνιδος.	*Orcanidis.*
Ὁ Μυσιτῆς.	*Muſtines.*
Ὁ Ἀκρασσῦ.	*Acraſſi.*
Ὁ Ἀπολλωνιάδος.	*Apolloniadis.*
Ὁ Ἀτγαλείας.	*Atgaleæ.*
Ὁ Βάγης.	*Bages.*
Ὁ Βαλάνδυ.	*Balandi.*
Ὁ Μεσοτυμόλυ.	*Meſotymoli.*
Ὁ Ἱεροκαισαρείας.	*Hierocæſareæ.*
Ὁ Κεράσεων.	*Ceraſeorum.*
Ὁ Ἀτγαίων.	*Atgæorum.*
Ὁ Γαβάλων.	*Gabalorum.*
Ὁ Ἑρμοκαπηλίας.	*Hermocapeliæ.*
Ζ Ἐπαρχία Βιθυνίας.	*VII. Provincia Bithyniæ.*
Ὁ Νικομηδίας.	*Nicomediæ.*
Ὁ Πρύσης.	*Pruſæ.*
Ὁ Πραινέτυ.	*Præneti.*
Ὁ Ἑλενυπόλεως.	*Helenopolis.*
Ὁ Βασιλινυπόλεως.	*Baſilinopolis.*
Ὁ τῦ Δασκυλίυ.	*Daſcylii.*
Ὁ Ἀπολλωνιάδος.	*Apolloniadis.*
Ὁ Νεοκαισαρείας.	*Neocæſareæ.*
Ὁ Ἀδριανῶν.	*Adrianorum.*
Ὁ Καισαρείας.	*Cæſareæ.*
Ὁ Γάλλυ ἤτοι Κοδοσίας.	*Galli, ſive Codoſiæ.*
Η Ἐπαρχία Βιθυνίας.	*VIII. Provincia Bithyniæ.*
Ὁ Νικαίας.	*Nicææ.*
Ὁ Μοδρινῆς ἤτοι Μελινῶν.	*Modrinæ, ſive Melinenſium.*
Ὁ Λινόης.	*Linoes.*
Ὁ Γορδυσσέρβων.	*Gordoſterborum.*
Θ Ἐπαρχία Βιθυνίας.	*IX. Provincia Bithyniæ.*
Ὁ Χαλκηδόνος.	*Chalcedonis.*
Ἀπὸ τύτων οἱ Ἀρχιεπίσκοποι.	*Ab his Archiepiſcopi.*
Ἐπαρχία Κρήτης.	*Provincia Cretæ.*
Ὁ Γορτύνης.	*Gortynæ.*
Ὁ Βιέννης.	*Biennæ.*
Ὁ Κανάρας.	*Canaræ.*
Ὁ Χερσονήσυ.	*Cherſoneſi.*
Ὁ Ἀρκαδίας.	*Arcadiæ.*
Ὁ Συβρίτυ.	*Subriti.*
Ὁ Ἐλευθέρνης.	*Eleuthernes.*
Ὁ Ἀπτέρης.	*Apteræ.*
Ὁ Κισάβυ.	*Ciſabi.*
Ὁ Ἐλύρυ.	*Elyri.*
Ὁ Φοινίκης ἤτοι Ἀραδένης.	*Phœnices, ſive Aradenæ.*
Ὁ Ἱεραπύδνης.	*Hierapidnæ.*
Ὁ Ἀλύγγυ.	*Alyngi.*
Ὁ Λύκτος.	*Luctis.*

Ὁ Κο-

Digitized by Google

Ο' Κονόσυ.
Ο' Α'ξίυ.
Ο' Λάμπων.
Ο' Κυδωνέας.
Ο' Καντανίας.
Ο' Λίοσυ.
Ο' Νήσυ Καυδυ.
Ε'παρχία Πελοποννήσυ.
Ο' Κορίνθυ.
Ε'παρχία Σικελίας.
Ο' Συρακύσης.
Ο' Κατάνης.
Ο' Ταυρομενίυ.
Ο' Μεσσίνης.
Ο' τῦ Κεφαλυδίυ.
Ο' Θερμῶν.
Ο' Πανόρμυ.
Ο' τῦ Λιλυβίυ.
Ο' Τροκαλέων.
Ο' Α'χρακάντυ.
Ο' τῦ Τυνδαρίυ.
Ο' Λεοντίνης.
Ο' Α'λέσης.
Ο' Μελίτης Νήσυ.
Ε'παρχία Μακεδονίας τῦ Ι'λλυρικῦ.
Ο' Θεσσαλονίκης.
Ι Ε'παρχία Πάμφυλίας.
Ο' Ζηλῶν.
Ο' Σίδης.
Ο' Σέλγης.
Ο' Α'σπένδυ.
Ο' Στέννης.
Ο' Ο'ρύμνυ.
Ο' Κάσων.
Ο' Σεμνέων.
Ο' Καραλλίων.
Ο' τῦ Κορακισίυ.
Ο' Συέδρων.
Ο' Μυλόνης ἤτοι Ιυστινιανυπόλεως.
Ο' Ουαμάνδων.
Ο' Δαλισάνδυ.
Ο' Ι'σβῶν.
Ο' Λύρβης.
Ο' Κολυβρασῦ.
Ο' Μανάυων.
ΙΑ Ε'παρχία Α'ρμενίας Β.
Ο' Σεβασείας.
Ο' Σεβασυπόλεως.
Ο' Νικοπόλεως.
Ο' Σατγάλων.

Conoſſi.
Axii.
Lamparum.
Cydoneæ.
Cantaniæ.
Liſſi.
Inſulæ Caudi.
Provincia Peloponneſi.
Corinthi.
Provincia Siciliæ.
Syracuſæ.
Catanes.
Tauromenii.
Meſſines.
Cephaludii.
Thermarum.
Panormi.
Lilybæi.
Trocaleorum.
Agraganti.
Tyndarii.
Leontines.
Aleſes.
Melitæ Inſulæ.
Provincia Macedoniæ Illyrici.
Theſſalonices.
X. *Provincia Pamphyliæ.*
Zelarum.
Sides.
Selgæ.
Aſpendi.
Etennæ.
Orymni.
Caſorum.
Semneorum.
Caralliorum.
Coraciſii.
Suedrorum.
Mylones, ſive Juſtinianopolis.
Vamandorum.
Daliſandi.
Eſborum.
Lyrbes.
Colybraſi.
Manaborum.
XI. *Provincia Armeniæ II.*
Sebaſteæ.
Sebaſtopolis.
Nicopolis.
Satgalorum.

Ο' Κα-

Digitized by Google

Ο' Κολωίας.	*Colojæ.*
Ο' Βιρίστης.	*Bireſſæ.*
ΙΒ. Ε'παρχία Ε'λεγοπόντυ.	XII. *Provincia Helenoponti.*
Ο' Α'μασίας.	*Amaſiæ.*
Ο' Α'μίσυ.	*Amiſi.*
Ο' Ι'βόρων.	*Iborum.*
Ο' Σινόπης.	*Sinopes.*
Ο' Α'νδράπων.	*Andraporum.*
Ο' Ζαλίχυ ἤτοι Λεοντυπόλεως.	*Zalichi, ſive Leontopolis.*
ΙΓ. Ε'παρχία Α'ρμενίας α.	XIII. *Provincia Armeniæ I.*
Ο' Μελιτινῆς.	*Melitenes.*
Ο' Α''ρκης.	*Arcæ.*
Ο' Κυκυσῦ.	*Cucuſi.*
Ο' Α'ραβίσυ.	*Arabiſſi.*
Ο' Α'ριβράθης.	*Aribrathæ.*
Ο' Κωμανῶν.	*Comanorum.*
ΙΔ. Ε'παρχία Καππαδοκίας.	XIV. *Provincia Cappadociæ.*
Ο' Τυάνων.	*Tyanorum.*
Ο' Κυβίστρων.	*Cybiſtrorum.*
Ο' Φαυστινυπόλεως.	*Fauſtinopolis.*
Ο' Σασίμων.	*Saſimorum.*
ΙΕ. Ε'παρχία Παφλαγονίας.	XV. *Provincia Paphlagoniæ.*
Ο' Γαγγρῶν.	*Gangrorum.*
Ο' Α'μάστεως.	*Amaſtridis.*
Ο' Ι'υνυπόλεως.	*Junopolis.*
Ο' Δαδυβρῶν.	*Dadubrorum.*
Ο' Σορῶν.	*Sorarum.*
Ις. Ε'παρχία Ο'νωριάδος.	XVI. *Provincia Honoriadis.*
Ο' Κλαυδιυπόλεως.	*Claudiopolis.*
Ο' Η'ρακλείας Πόντυ.	*Heracleæ Ponti.*
Ο' Πλυσιάδος.	*Pluſiadis.*
Ο' Τίυ.	*Tii.*
Ο' Κρατίας.	*Cratiæ.*
Ο' Α'δριανυπόλεως.	*Adrianopolis.*
ΙΖ. Ε'παρχία Πόντυ Πολεμωνιακῦ.	XVII. *Provincia Ponti Polemoniaci.*
Ο' Νεοκαισαρείας.	*Neocæſareæ.*
Ο' Τραπεζῶντος.	*Trapezuntis.*
Ο' Κερασῶντος.	*Ceraſuntis.*
Ο' τῦ Πολεμωνίυ.	*Polemonii.*
Ο' Κωμάνων.	*Comanorum.*
ΙΗ. Ε'παρχία Γαλατίας β.	XVIII. *Provincia Galatiæ ſecundæ.*
Ο' Πισινῶντος.	*Piſinuntis.*
Ο' Τῦ Α'μορίυ.	*Amorii.*
Ο' Κλανέυ.	*Clanei.*
Ο' Εὐδοξιάδος.	*Eudoxiadis.*
Ο' Πιτανίσυ.	*Pitaniſſi.*
Ο' Τροκνάδων.	*Trocnadorum.*
Ο' Γερμοκολωνίας.	*Germocoloniæ.*
Ο' Παλίας.	*Paliæ.*
ΙΘ. Ε'παρχία Λυκίας.	XIX. *Provincia Lyciæ.*

Ο' Μύ-

Digitized by Google

Ο' Μύρων.	*Myrorum.*
Ο' Μασαύρων.	*Maſtaurorum.*
Ο' Τελεμίσσυ ἤτοι Ἀναστασιυπόλεως.	*Telemiſſi, ſeu Anaſtaſiopolis.*
Ο' Λιμύρων.	*Limyrorum.*
Ο' Ἀράξης.	*Araxæ.*
Ο' Ἀπελλων.	*Aprillorum.*
Ο' Πηδαλίας.	*Pedaliæ.*
Ο' Ἀρυκάνδυ.	*Arycandi.*
Ο' Τάτων.	*Tatorum.*
Ο' Ἀρνέων.	*Arneorum.*
Ο' Σιδύμων.	*Sidymorum.*
Ο' Ζηνωνοπόλεως.	*Zenonopolis.*
Ο' Ὀλύμπυ.	*Olympi.*
Ο' Τλῶν.	*Tlorum.*
Ο' Κορυδάλλων.	*Corydallorum.*
Ο' Κάννυ.	*Canni.*
Ο' Ἀκράσσυ.	*Acraſſi.*
Ο' Ξάνθυ.	*Xanthi.*
Ο' Κόβυ ἤτοι Σοφιανυπόλεως.	*Cobi, ſive Sophianopolis.*
Ο' Μαρκιανῆς.	*Marcianæ.*
Ο' Ὀνύνδων.	*Onundorum.*
Ο' Χώματος.	*Chomatis.*
Ο' Καρδάβων.	*Chardaborum.*
Ο' Φελλῦ.	*Phelli.*
Ο' Ἀντιφελλῦ.	*Antiphelli.*
Ο' Φασίλιδος.	*Phaſilidis.*
Ο' Ῥοδιαπόλεως.	*Rhodiapolis.*
Ο' Ἀκαλίσσυ.	*Acaliſſi.*
Ο' Λεμίσσυ.	*Lemiſſi.*
Ο' Αὐκάνδων.	*Aucandorum.*
Ο' Πολιοτῶν ἤτοι Ἰυστινιανυπόλεως.	*Poliotarum, ſive Juſtinianopolis.*
Ο' Εὐδοκιάδος.	*Eudociadis.*
Ο' Πατάρων.	*Patarorum.*
Ο' Λόμβων.	*Comborum.*
Ο' Νήσων.	*Inſularum.*
Ο' Βαλβύρων.	*Balburorum.*
Ο Μιλωιτῶν.	*Miloitarum.*
Ο' Κιανέων.	*Cianeorum.*
Κ. Ἐπαρχία Καρίας.	XX. *Provincia Cariæ.*
Ο' Σταυρυπόλεως.	*Stauropolis.*
Ο' Κιβύρας.	*Cibyræ.*
Ο' Σίζων.	*Sizorum.*
Ο' Ἡρακλείας Σαλβάκυ.	*Heracleæ Salbaci.*
Ο' Ἀπολλωνιάδος.	*Apolloniadis.*
Ο' Ἡρακλείας Λακμῶν.	*Heracleæ Lacmorum.*
Ο' Ταβῶν.	*Taborum.*
Ο' Λαρύμων.	*Larymorum.*
Ο' Ἀντιοχείας ὁ Μεανδρυ.	*Antiochiæ ad Menandrum.*
Ο' Ταπασσῶν.	*Tapaſſarum.*
Ο' Ἀρπασσῶν.	*Arpaſſarum.*

Ο' Νεα-

Digitized by Google

Ο' Νεαπόλεως.	*Neapolis.*
Ο' Ὀρθοσίαδος.	*Orthoſiadis.*
Ο' Ἀνωτετάρτης.	*Anotetartæ.*
Ο' Ἀλαβανδῶν.	*Alabandorum.*
Ο' Στρατονικίας.	*Stratoniceæ.*
Ο' Ἀλινδῶν.	*Alindorum.*
Ο' Μυλασσῶν.	*Milaſſorum.*
Ο' Μίζυ.	*Mizi.*
Ο' Ἰάσσυ.	*Jaſſi.*
Ο' τῦ Βαρβυλίυ.	*Barbylii..*
Ο' Λικαρνασσῦ.	*Alicarnaſi.*
Ο' Λαρύμων.	*Larymorum.*
Ο' Κνίδυ.	*Cnidi.*
Ο' Δετάβων.	*Detarborum.*
Ο' Μύνδυ.	*Myndi.*
Ο' τῦ Ἱερῦ.	*Fani.*
Ο' Κινδράμων.	*Cindramorum.*
Ο' Κεράμυ.	*Cerami.*
ΚΑ. Ἐπαρχία Φρυγίας Καπατιανῆς.	XXI. *Provincia Phrygiæ Capatianæ.*
Ο' Λαοδικείας.	*Laodiceæ.*
Ο' Τιβεριυπόλεως.	*Tiberiopolis.*
Ο' Ἀζάνων.	*Azaunorum.*
Ο' Ἀγκυροσωναῦ.	*Ancyroſynæi.*
Ο' Πελτῶν.	*Peltarum.*
Ο' Σεπίας.	*Sepiæ.*
Ο' Κάδων.	*Cadorum.*
Ο' Ἰκρίων.	*Icrionis.*
Ο' Ἰλυζῶν.	*Iluzarum.*
Ο' Τρανυπόλεως.	*Tranopolis.*
Ο' Σεβάσης.	*Sebaſes.*
Ο' Εὐμενείας.	*Eumeniæ.*
Ο' Τιμηνοθήρος.	*Timenotheræ.*
Ο' Ἀγάθης Κόμης.	*Agathæ Comæ.*
Ο' Ἀλινῶν.	*Alinarum.*
Ο' Τριπόλεως.	*Tripolis.*
Ο' Ἀτγανάσυ.	*Atganaſi.*
Ο' Τραπεζυπόλεως.	*Trapezopolis.*
Ο' Σικλίος.	*Siclii.*
ΚΒ. Ἐπαρχία Φρυγίας Σαλυταρείας.	XXII. *Provincia Phrygiæ Salutariæ.*
Ο' Συναίδων.	*Synadenſium.*
Ο' Κυτιμίυ.	*Cutimii.*
Ο' Δορυλλαίυ.	*Doryllæi.*
Ο Ναχολίας.	*Nacoliæ.*
Ο' τῦ Δοχιμίυ.	*Docimii.*
Ο' τῦ Μηδαίυ.	*Medæi.*
Ο Ἰ'ψυ.	*Ipſi.*
Ο' Προμίσυ.	*Promiſſi.*
Ο' Μήρυ.	*Meri.*
Ο' Σικνόδυ.	*Sicnodi.*
Ο' Πολυβότυ.	*Polyboti.*

Digitized by Google

Ο' Φυτείας.	*Phytiæ.*
Ο' Ιεραπόλεως.	*Hierapolis.*
Ο' Εὐκαρπίας.	*Eucarpiæ.*
Ο' Λυσιάδος.	*Lyſiadis.*
Ο' Αὐγουστοπόλεως.	*Auguſtopolis.*
Ο' Βρύζων.	*Bryzi.*
Ο' Ὄτρων.	*Otri.*
Ο' Λυκαονίας.	*Lycaoniæ.*
Ο Σπεκτονίων.	*Stectonii.*
Ο' Κιννα βωείων.	*Cinnaborii.*
Ο' Κόνις ἤτοι Δημητριοπόλεως.	*Conis, ſeu Demetriopolis.*
Ο' Σκυρδαπίας.	*Scyrdapiæ.*
Ο' Νικοπόλεως.	*Nicopolis.*
Ο' Αὐροκλων.	*Auroclorum.*
ΚΓ. Ἐπαρχία Λυκαονίας.	XXIII. *Provincia Lycaoniæ.*
Ο' τῆ Ἰκονίου.	*Iconii.*
Ο' Λυστρῶν.	*Lyſtrorum.*
Ο' Οὐσαδων.	*Uſadarum.*
Ο' Ἀμβλαδων.	*Ambladorum.*
Ο' Οὐμανάδων.	*Umanadorum.*
Ο' Μιαθίων.	*Meſthiorum.*
Ο' Λαρανδων.	*Larandorum.*
Ο' Βερέτγης.	*Beretgæ.*
Ο' Δέρβης.	*Derbæ.*
Ο' Ὕδης.	*Hydæ.*
Ο' Σανάτρων.	*Sanatrorum.*
Ο' Κάννων.	*Canni.*
Ο' Βηρινοπόλεως ἤτοι Ψιβιλῶν.	*Berinopolis, ſeu Pſibilorum.*
Ο' Γαλμάνων.	*Galmanarum.*
Ο' Ἰλλίστρων.	*Illiſtrorum.*
Ο' Περτῶν.	*Pertarum.*
ΚΔ. Ἐπαρχία Πισιδίας.	XXIV. *Provincia Piſidiæ.*
Ο' Ἀντιοχείας.	*Antiochiæ.*
Ο' τῆ Φιλομηλίου.	*Philomelii.*
Ο' Σαγαλασσῆ.	*Sagalaſſi.*
Ο' Σωζουπόλεως.	*Sozopolis.*
Ο' Ἀτενίας.	*Ateniæ.*
Ο' Ἀπαμείας τῆ Κιβωτῆ.	*Apameæ Ciboti.*
Ο' Τυραίων.	*Tyræi.*
Ο' Βάρεως.	*Baris.*
Ο' Ἀδριανουπόλεως.	*Adrianopolis.*
Ο' Λιμένων.	*Limenorum.*
Ο' Ναπόλεως.	*Napolis.*
Ο' Λαοδικείας τῆ Κεκαμμένης.	*Laodiceæ Combuſtæ.*
Ο' Σελευκείας τῆ Σιδήρος.	*Seleuciæ Ferreæ.*
Ο' Ἀδάδων.	*Adadorum.*
Ο' Ζορζήλων.	*Zorzelorum.*
Ο' Τιμβελάδων.	*Timbriadum.*
Ο' Τυμανδῆ.	*Tymandi.*
Ο' Ἰουστινιανουπόλεως.	*Juſtinianopolis.*

Ο' Μητρο-

Digitized by Google

Ο' Μητροπόλεως.	*Metropolis.*
Ο' Πάππων.	*Papporum.*
ΚΕ. Ε'παρχία Παμφυλίας.	XXV. *Provincia Pamphyliæ.*
Ο' Πέργης.	*Perges.*
Ο' Α'ταλειάς.	*Atgaliæ.*
Ο' Μαγύδω.	*Magydi.*
Ο' Εὐδοκιάδος.	*Eudociadis.*
Ο' Τελμισσῦ.	*Telmiſſi.*
Ο' Ι'σίνδω.	*Iſindi.*
Θ' Μαξιμιανυπόλεως.	*Maximianopolis.*
Ο' Λαγίνων.	*Laginorum.*
Ο' Παλαιυπόλεως.	*Palæopolis.*
Ο' Κρημνῦ.	*Cremni.*
Ο' Κορυδάλλω.	*Corydalli.*
Ο' Πελτινίσσω.	*Peltiniſſi.*
Ο' Δικιτανάβρων.	*Dicitanabrorum.*
Ο' Α'ριασσῦ.	*Ariaſſi.*
Ο' Α'δριανῆς.	*Adrianæ.*
Ο' Σανδίδων.	*Sandidorum.*
Ο' Βάρβης.	*Barbes.*
Ο' Συλαίω.	*Sylæi.*
Ο' Περβενῶν.	*Perbenorum.*
Κς. Ε'παρχία Καππαδοκίας.	XXVI. *Provincia Cappadociæ.*
Ο' Μωκισσῦ.	*Mociſſi.*
Ο' Ναυζιανζῦ.	*Nanzianzi.*
Ο' Κολωνείας.	*Coloneæ.*
Ο' Παρνασσῦ.	*Parnaſſi.*
Ο' Δωάρων.	*Doarorum.*
ΚΖ. Ε'παρχία Λαζικῆς.	XXVII. *Provincia Lazicæ.*
Ο' Φάσιδος.	*Phaſidis.*
Ο' Ρ'οδυπόλεως.	*Rhodopolis.*
Ο' τῶν Σαισσινῶν.	*Saiſſenorum.*
Ο' Πετρῶν.	*Petrarum.*
Ο' τ̃ Ζιγάνεως.	*Ziganis.*
ΚΗ. Ε'παρχία Θράκης.	XXVIII. *Provincia Thraciæ.*
Ο' Φιλιππυπόλεως.	*Philippopolis.*
Ο' Διοκλητιανυπολεως.	*Diocletianopolis.*
Ο' Σεβαςυπόλεως.	*Sebaſtopolis.*
Ο' Διοσπόλεως.	*Dioſpolis.*
ΚΘ. Ε'παρχία Ρ'οδόπης.	XXIX. *Provincia Rhodopes.*
Ο' Τραιανυπόλεως.	*Trajanopolis.*
Ο' τ̃ Πήρυ.	*Peri.*
Ο' Α'νασασιυπόλεως.	*Anaſtaſiopolis.*
Λ. Ε'παρχία Νήσυ Κυκλάδων.	XX. *Provincia Inſularum Cycladum.*
Ο' Ρ'όδυ.	*Rhodi.*
Ο' Σάμυ.	*Sami.*
Ο' Χίυ.	*Chii.*
Ο' Κώυ.	*Coi.*
Ο' Ναξίας.	*Naxiæ.*
Ο' Θήρας.	*Theræ.*

Digitized by Google

Ο' Πάρυ.	*Pari.*
Ο' Λέρυ.	*Leri.*
Ο' Ἄνδρυ.	*Andri.*
Ο' Τίνυ.	*Tini.*
Ο' Μήλυ.	*Meli.*
Ο' Πισσύνης.	*Piſſynes.*
ΛΑ. Ἐπαρχία Αἰμιμόντυ.	XXXI. *Provincia Æmimontis.*
Ο' Ἀδριανυπόλεως.	*Adrianopolis.*
Ο' Μεσεμβρείας.	*Meſembriæ.*
Ο' Σωζυπόλεως.	*Sozopolis.*
Ο' Πλυτινυπόλεως.	*Plutinopolis.*
Ο' Ἀναστασιυπόλεως,	*Anaſtaſiopolis.*
Ο' Τζοΐδων.	*Tzoidarum.*
ΛΒ. Ἐπαρχία Αἰμιμόντυ.	XXXII. *Provincia Æmimunti.*
Ο' Μαρκιανυπόλεως.	*Marcianopolis.*
Ο' Ῥοδοστόλυ.	*Rodoſtoli.*
Ο' Τραμαρισκῶν.	*Tramariſcorum.*
Ο' Νόμων.	*Nomorum.*
Ο' Ζεκεδέπων.	*Zecedeporum.*
Ο' Σκαρίας.	*Scariæ.*
ΛΓ. Ἐπαρχία Φρυγίας Καππαδοκίας.	XXXIII. *Provincia Phrygiæ Cappadociæ.*
Ο' Ἱεραπόλεως.	*Hierapolis.*
Ο' Μετελλυπόλεως.	*Metellopolis.*
Ο' Ἀναστασιυπόλεως.	*Anaſtaſiopolis.*
Ο' Ἀτγυδων.	*Atgudorum.*
Ο' Μοσύνων.	*Moſynorum.*

Sequitur folio 508. pag. 2. Γεροκλέυς Συνέκδημος. εἰσιν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι ϗ πόλεις αἱ ὑπὸ τὸν Βασιλέα τῶν Ῥωμαίων τὸν ἐν Κωνσταντινυπόλει ἐπαρχίαι ξδ πόλεις ςλε ὡς ὑποπέπακται. *Hieroclis Sunecdemus. Sunt hìc omnes provinciæ, & civitates, quæ Imperatori Romanorum Conſtantinopolitano ſubſunt. Provinciæ quidem LXIV. Urbes autem DCCCXXXV. ut ſubjicitur.* Convenit omnino cum edito apud Bandurium in *Imperio Orientali* tomo I. pag. 25. quantum colligere potuimus ex iis, quæ ſuperſunt: aliquot enim folia huc ſpectantia interciderunt.

Fol. 510. *pagina* 2. Nomina principalium fluviorum deſcripta leguntur; quibus ſubjicitur fragmentum circa diſperſionem gentium Babylone factam.

Ἐκ τῶν κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν διασπαρεισῶν τῶν ἐκ τοῦ Νῶε ἐξῆλθον ταῦτα τὰ μόνα ἔφερον ἔθνη τὴν τῶν γραμμάτων μάθησίν τε καὶ φιλοσοφίαν τοῦτ' ἔστιν γλώσσας ις.

Τοῦ μὲν Σὴμ ς: Ἑβραῖοι. Σύροι. Ἀγαρηνοί. Βαβυλώνιοι, Πέρσαι. καὶ Ἐλαμῖται,

Τοῦ δὲ Χὰμ Δ. Αἰγύπτιοι, Αἰθίοπες, Φοινίκες, καὶ Ἰνδοί,

Τοῦ Ἰαφεθ Ἕλληνες. Ἤβηροι. Ῥωμαῖοι. Ἀρμένοι. Μῆδοι. καὶ Ἀλμανοί.

Ex diſperſis per omnem ubique terram LXXII. linguis & gentibus a tribus Noe filiis profectis, hæ ſolum gentes literarum diſciplinam, atque philoſophiam invenerunt, hoc eſt linguæ ſexdecim.

Sem quidem ſex. Hebræi, Syri, Agareni, Babylonii, Perſæ, & Elamitæ.

Cham autem quatuor. Ægyptii, Æthiopes, Phœnices, & Indi.

Japhet vero, Græci, Iberi, Romani, Armenii, Medi, & Alemanni.

Fol. 511. ὁ ἀριθμὸς ἦγεν ἐκ προσηγορείαι τῶν καθ' ἕκαστον μηνα, δωδόντων καὶ ἀναπελλόντων ἄστρων. *Numerus, nec non appellationes ſtellarum, quæ ſingulis menſibus occidunt, atque oriuntur.* CO-

Digitized by Google

CODEX CII. c. IV. 22.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 330. in quo Hiſtoriæ Conſtantinopolitanæ libri quatuor, autore GEORGIO FRANZA, qui tempore captæ Conſtantinopoleos vivebat.

Χρονικὸν τῦ Γεωργίυ Φραντζῆ τῦ πρωτοβεσιαρήτυ τῦ μετ' ἐπείτα γεγονότος μεγάλυ λογοθέτυ, τ̃ ἐν ὑστέροις μετονομασθέντος Γρηγορίυ μοναχῦ. *Chronicon Georgii Phranzæ Protovestiarii, poſtea magni Logothetæ, poſtremum mutato nomine Gregorii monachi.* Græce nondum prodiiſſe, docemur a Fabricio tom. VI. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 616. Latine autem vulgavit Jacobus Pontanus multis detractis, quæ ipſi ſuperflua videbantur, unde epitomen potius confecit, tribus tantum libris comprehenſam; qua in re eruditorum reprehenſionem, quam meruerat, non effugit. Proœmii initium hoc eſt: πό τ ἱστορίας χρήσιμον ἐ πρό ἡμῶν οἱ πολλοὶ συγγραψάμενοι διωρίσαντο, τ̃ ἅπερ ἀνὰ ἐπῆλθεν εἰπεῖν. ταῦτα ἂν κ̃ ἡμεῖς διέρησωμεν Ὅc.

Primus vero liber ſic incipit: ὁ τ ἀρχῆς ἐπιβήτωρ Ἀλέξιος Ἄγγελος ὁ Κομνηνὸς ὁ τυφλώσας τ ἀδελφὸν Ἰσαάκιον Ἄγγελον Ὅc.

CODEX CIII. c. IV. 23.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 101. complectitur *ſcholia in libros* ARISTOTELIS *de Rhetorica*. Deeſt vero integer liber primus, & pars ſecundi; unde fit, ut *ſcholiorum* autor dignoſci nequeat.

Liber tertius ſic incipit: Δεύτερον δὲ τὸ περὶ τ̃ λέξιν ἤτοι διὰ ποίων λέξεων θέλομεν ἐξαγγέλλειν τὰ πράγματα Ὅc.

Fol. 73. *pagina* 2. ἕτερα σχόλια τ̃ Κυρίυ Στεφάνυ εἰς τ̃ Ἀριστοτέλυς Ῥητορικήν, *Scholia alia Domini* STEPHANI *in Ariſtotelis Rhetoricam*. Hæc memorantur etiam a Friderico Sylburgio in *catalogo MSS. librorum Bibliothecæ Palatinæ*, nec non a Labbeo codice II. *Bibliothecæ Regiæ*. Initium fit his verbis; ἐπειδ' ἐσιν ὀλίγα τὰ ἀναγκαῖα, ἅπαξ εἰπὼν τὰ κατὰ τ̃ ῥητορικ̃ παρεισκέναι τῇ φιλοσοφίᾳ. συλλογισμός τε γάρ ἐκεῖ ἐσιν, ἀλλὰ ἐ παρὰ τῇ ῥητορικῇ παράδειγμα Ὅc. Liber tertius mutilus eſt fine.

CODEX CIV. c. IV. 24.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habens 42. in quo multis argumentis probatur *Alcorani* impietas, ejuſque diſſimilitudo a divina lege, tum vero CHRISTI JESU, latæque ab eo legis præſtantia oſtenditur, & quæ a Saracenis objici ſolent, ſolidiſſime confutantur. Deſunt duo priora capita, & initium tertii: quartum autem ſic incipit: τέταρτον δεῖ γινώσκειν, ὅτι τὸ Ἀλκοράνου ὐκ ἔσι νόμος Θεῦ διὰ τὸ μὴ φράσιν ὁμοίαν ἔχειν τῷ θείῳ νόμῳ. ἔσι γὰρ τῇ φράσει ῥυθμικὸν κ̃ μετρικὸν κολακείας μεσὸν ἐν τοῖς λόγοις κ̃ μυθικὸν ἐν τῇ διανοίᾳ Ὅc.

CODEX CV. c. IV. 25.

Chartaceus, duplici columna exaratus, ſæculi XVI. conſtans foliis 124. varias *Pſalmorum* complectitur expoſitiones.

Fol. 1. Προοίμιον τ ἐξηγήσεως τ̃ ψαλμῶν ἤτοι τ̃ ψαλτηρίυ κ̃ ἐγκώμιον τ̃ Δαβίδ. *Proœmium expoſitionis Pſalmorum, ſeu Pſalterii, atque Davidis encomium*. Verum *Pſalmorum* finem eſſe CHRISTUM DOMINUM oſtenditur, atque abſcondita in iiſdem Sapientiæ divinæ myſteria aperiuntur. Ceterum rudiori charactere exaratum eſt, multis in locis exeſo, ac fere deleto. Incipit autem: πατὴρ τ̃ παρόντος βιβλίυ τὸ μὲν ὅλον ἐσὶ ἓν ὁ Θεὸς παῖς Ὅc.

Fol. 7. Τ̃ μακαρίυ Θεοδωρήτυ ἐπισκόπυ Κύρυ ἑρμηνεία εἰς τὸ ψαλτήριον τ̃ Προφήτυ Δαβὶδ κ̃ βασιλέως. THEODORETI *Epiſcopi Cyri commentarius in Pſalterium Prophetæ, & Regis Davidis*. Proœmii initium eſt: ἐμοὶ μὲν πρὸ τῶν ἄλλων λογίων καταθύμιον λῶ τ̃ μεγάλυ Δαβὶδ ἑρμηνεῦσαι τ̃ προφητείαν Ὅc. Proœmium ſequitur Commentarius in quatuor dumtaxat priores *Pſalmos*. *Fol.*

Digitized by Google

Fol. 29. Τῦ σοφωτάτυ Κυρίυ Νικεφόρυ μοναχῦ & πρεσβυτέρυ τῦ Βλεμμίδυς ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον τῦ θείυ Δαβὶδ προφήτυ & βασιλέως. *Sapientiſſimi Domini* NICEPHORI *monachi, atque presbyteri Blemmidæ commentarius in Pſalterium divini Prophetæ, ac Regis Davidis.* Hanc *Pſalmorum* expoſitionem tamquam ineditam deſcribit Oudinus tom. III. pag. 223. ex codice *Vindobonenſi*, eamdemque reperiri addit in *Bibliotheca Scorialenſi*.

Præeunt initio prolegomena admodum utilia ad totius *Pſalterii* intelligentiam, quorum initium ita ſe habet: Ψαλτήριον κυρίως ὀργάνυ εἶδος ἐσὶ μυσικῦ ναῦλα παρ' Ἑβραίοις ὀνομαζόμενον. εἴρηται δὲ ἐκ τῦ ψάλλειν ὡς ἐκ τῦ ἄχεσθαι τὸ ἀχτήριον Ὅς,

CODEX CVI. *c.* IV. 26.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habens 322. Sermones continet ANASTASII SINAITÆ in *Hexaemeron*, ſeu libros XII. quorum ultimus tantum Græce prodiit *Lugduni* 1682. ex interpretatione, & cum caſtigationibus *Andreæ Dacerii*. Priores undecim Latine exſtant in *Bibliotheca Patrum*; Græce autem latent adhuc in variis Bibliothecis, inter quas *Regiam Pariſienſem*, *Bavaricam*, *Oxonienſem* numerat Fabricius tom. IX. pag. 328. nos autem addimus *Regiam Taurinenſem*.

CODEX CVII. *c.* IV. 27.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 81. olim *Andreæ Darmarii*, poſtmodum vero *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*.

Fol. 1. Tractatus de *Officialibus Palatii Conſtantinopolitani* ex GEORGII CODINI opere deſumtus, multis tamen demtis, vel in compendium redactis. Ad calcem vero hæc leguntur:

Ἐν τῷ ἔτει ἀφο ὀκτωβρίυ κς ἐν Λερίδι τ Ἱσπανίας ὑπὸ Ἀνδρέυ Δαρμαρίυ τῦ Ἐπιδαυρίυ ὢν κ̣ κτῆμα αὐτῦ ὅτα δ' ἐγράφετο.

Ex Bibliotheca Antonii Auguſtini Epiſcopi Lerdenſis.

Anno 1570. *die* 26. *Octobris Leridæ in Hiſpania ab Andrea Darmario Epidauriota, ad quem pertinebat, ſcriptus eſt.*

Ex Bibliotheca Antonii Auguſtini Epiſcopi Leridenſis.

Fol. 44. *Officia magnæ Eccleſiæ* deſcribuntur, tamquam appendix præcedentis tractatus.

Fol. 47. Μαρίνυ Νεαπολίτυ Πρόκλος ἢ περὶ τ εὐδαιμονίας, MARINI *Neapolitani Proclus, ſive de Felicitate*. PROCLI nempe in *Schola Athenienſi* ſucceſſor MARINUS vitam illius deſcribit in hoc opuſculo, & egregias virtutes commendat. Dimidia parte mutilum ſæpius vulgatum fuerat hoc opuſculum, donec integrum tandem edidit Fabricius ex codice *Gudiano* Hamburgi 1700.

Fol. 62. *pag.* 2. Γοργίυ Ἑλένης ἐγκώμιον. GORGIÆ HELENÆ *encomium*, cujus initium: κόσμος πόλει μὲν ἀνδρεία σώματι δὲ κάλλος, ψυχῇ δὲ σοφία πράγματι δὲ ἀρετὴ λόγῳ δὲ ἀλήθεια Ὅς.

Fol. 65. *pag.* 2. Brevis *Peloponneſi* deſcriptio.

Fol. 67. GREGORII NYSSENI *de anima* liber primus, cujus initium: διαφωνεῖται χεδὸν ἅπασι τοῖς παλαιοῖς ὁ περὶ τ ψυχῆς λόγος Ὅς. Verum non eſſe *Nyſſeni*, ſed caput II. & III. NEMESII de *natura hominis*, monet Fabricius tomo VIII. pag. 500. *Bibliothecæ Græcæ*.

CODEX CVIII. *c.* IV. 28.

Chartaceus, ſæculi XIV. conſtans foliis 341. Commentaria exhibet in opera quædam Logica ARISTOTELIS.

Fol. 1. Δαβὶδ Θεσσαλονικέυς τῦ φιλοσόφυ εἰς τὰ προλεγόμενα τ φιλοσοφίας, εἰς τὰς πέντε φωνὰς τῦ Πορφυρίυ, & εἰς τὰς δέκα κατηγορίας τῦ Ἀριςοτέλυς. DAVIDIS *Theſſalonicenſis Philoſophi in prolegomena philoſophiæ, in quinque voces Porphyrii, & in decem Categorias Ariſtotelis.*

Nihil de *Davide Theſſalonicenſi* ſcriptum apud quempiam invenimus. Solus Geſnerus memorat ejus commentaria

Digitized by Google

ria ex codice *Bibliothecæ SS. Johannis, & Paulli* Venetiis, nec quidpiam præterea addit.

Præmittitur initio copioſus capitum index, poſt quem *fol.* 9. incipit commentarius in *prolegomena philoſophiæ*, his verbis: ἐν τῇ προοιμίᾳ δὲ δι' ἀποδεικτικῆς θεωρίας ὑπεχόμεθα ἀποδεικνύειν αἰτίαν, δι' ἣν ἔξ εἰσιν ἡ φιλοσοφίας ὁρισμοὶ &c.

Fol. 56. *Commentarius in Iſagogem Porphyrii*, cujus initium: ἐπειδὴ τὰ προτέλεια τῆς φιλοσοφίας ἱκανῶς ἡμῖν διεξήτασται &c.

Fol. 139. *Decem categoriarum expoſitio*, cujus initium: τῶν Ἀριστοτελικῶν ἀρχόμενοι λόγων, ὡσὰν ἐκ θυρῶν φίλα τῷ Ἀριστοτέλει &c.

Folio autem 282. Θεοδώρου φιλοσόφου τοῦ Προδρόμου μετάφρασις τοῦ β βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς πραγματείας ἤτοι τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους. THEODORI *philoſophi Prodromi expoſitio ſecundi libri de demonſtratione, ſeu poſteriorum Analyticorum Ariſtotelis*. Incipit: διαλαβὼν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς, περὶ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ &c.

Servari MS. etiam in *Vaticana Bibliotheca* notat Geſnerus.

CODEX CIX. c. IV. 29.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 404. in quo commentaria TITI BOSTRENSIS in *Johannis, Lucæ, & Matthæi Evangelia*. Ordine nimirum inverſo incipit a *Johanne*, & deſinit in *Matthæo*.

Commentaria quidem in *Lucam*, & *Matthæum* vulgavit una cum Latina interpretatione *Chriſtophorus Serrarigus*, ut ſcribit Fabricius tom. VIII. pag. 413. *Bibliothecæ Græcæ*. Quæ autem in *Johannem*, latent adhuc inedita in Bibliothecarum pluteis.

Ceterum Guilielmus Cave tomo I. pag. 228. loquens *de expoſitione Evangelii Lucæ* ſentit, non unius *Titi* eam opus eſſe, ſed ex *Titi*, & aliorum Sanctorum Patrum commentariis conſarcinatam ad inſtar *Catenæ*, & tanquam maximum momentum ad id demonſtrandum adfert inſcriptionem codicis MS. *Bibliothecæ Regis Galliarum* num. MMCCCXX. quæ ita habet: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Τίτου ἐπισκόπου Βόστρων, καὶ ἄλλων ἁγίων πατέρων ἑρμηνεία εἰς κατὰ Λουκᾶν ἅγιον Εὐαγγέλιον. *Sancti Patris noſtri Titi Boſtrorum Epiſcopi, aliorumque Sanctorum Patrum interpretatio in Evangelium ſecundum Lucam*. Mirum propterea non eſt, citari interdum *Gregorium Nazianzenum, Chryſoſtomum, Cyrillum Alexandrinum*, alioſque *Tito* juniores. Longe enim poſt *Titi Boſtrenſis* ætatem *Catena* hæc conflata fuerit.

His ita præhabitis ordinem tandem eorum, quæ noſtro codice continentur, explicemus.

Fol. 1. Eſt brevis deſcriptio vitæ *Sancti* JOHANNIS EVANGELISTÆ, cujus initium: Ἰωάννης ὃν Κύριος ἠγάπησε υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου &c. Hanc ſequuntur proxime verſus Jambici in quatuor Evangelia.

Fol. autem 2. Προθεωρία τῆς καινῆς διαθήκης, ἤτοι τῶν θείων καὶ ἱερῶν Εὐαγγελίων. *Protheoria Novi Teſtamenti, ſeu divinorum, ſacrorumque Evangeliorum*, quæ incipit: τοῖς μὲν πρὸ νόμου θεοῖς ἀνδράσι τῷ Νῶε δηλονότι τῷ Ἀβραὰμ καὶ τοῖς ἐγγόνοις τοῦ ἐκείνου, καὶ τῷ Ἰὼβ, καὶ τῷ Μωυσεῖ &c. Veteris nempe legis cum nova inſtituitur comparatio, & utriuſque ratio expenditur, tum novæ præſtantia, & dignitas extollitur.

Fol. 5. *pag.* 2. Carmina nonnulla, quæ proſa poſtea explicantur oratione, & quidem hoc titulo: ὅτι τετράμορφόν ἐστι τὸ Εὐαγγέλιον καὶ σύμμορφον τοῖς Χερουβὶμ τετραπροσώποις. *Quod quadriforme ſit Evangelium, & ſimile Cherubim quatuor facierum*. Redditur ſcilicet ratio, cur variis formis exprimi ſoleant *Evangeliſtæ*, & proprius uniuſcujuſque character indicatur.

Fol. 8. *Hypotheſis Evangelii ſecundum Johannem*, cujus initium: κατὰ Ἰωάννου τὸ Εὐαγγέλιον ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ Ζεβεδαίου &c. Poſtea

Digitized by Google

ſtea ſubjicitur capitum elenchus, ad cujus calcem Jambici verſus in *Johannem*.

Fol. 11. *Prolegomena in Johannis Evangelium, quibus via ſternitur ad rectam illius intelligentiam.* Initium eſt: τὶς ὅτως ἀναισθησίαν νοσῶν, ὡς τοιοῦτον κάλλος &c.

Fol. 16. Incipiunt commentaria in ipſum Evangelium his verbis: τίνος ἕνεκα τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν λαβὼν τ οἰκονομίας ἀρξαμένων &c.

Fol. 140. *pagina* 2. *Commentarius in Evangelium Lucæ*, cujus initium: ἰστέον ὅτι τὰς μὲν ἄλλας εὐαγγελιστὰς ἐξ αὐτῶν ἀρχομένας ἐστὶν ἰδεῖν τῶν πραγμάτων &c.

Fol. denique 211. *Commentarius in Evangelium ſecundum Matthæum*, cujus initium: διὰ τὶ λέγεται εὐαγγέλιον. εὐαγγέλιον ἡ παροῦσα βίβλος λέγεται ὅτι κολάσεως ἀναίρεσιν ἐκ ἁμαρτημάτων λύσιν, ἐκ δικαιοσυνίλω ϗ ἁγιασμὸν ἐκ λαπολύτρωσιν ϗ ὑποθεσίαν. ἐκ κληρονομίαν τ ὑρανῶν πᾶσιν εὐαγγέλιζεται &c.

CODEX CX. c. V. 1.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtat 208. Sunt commentaria in ſeptem libros *Metaphyſicorum* ARISTOTELIS, ſcilicet a VI. uſque ad XII. autore ALEXANDRO APHRODISEO. Integri hi commentarii in duodecim priores libros Latine tantum prodierunt ex interpretatione *Franciſci Patricii*, ut teſtatur Fabricius tomo VII. pagina 148. *Bibliothecæ Græcæ*.

CODEX CXI. c. V. 2.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 185. Habentur in eo epiſtolæ MICHAELIS GLYCÆ, in quibus multa ſcripturæ loca obſcura, vel controverſa explanantur. Decem tantum priores cura, & ſtudio viri eruditiſſimi *Johannis Lamy* una cum interpretatione ejuſdem Latina editæ ſunt in *Deliciis eruditorum*, ſeu *Collectaneis veterum opuſculorum anecdotorum*. Ceteræ lucem nondum aſpexerunt, ſi excipias nonnulla earumdem fragmenta, quæ in ſuis operibus nonnumquam adducit Allatius. Quæ in hoc codice continentur, numero ſunt triginta ſex, eodem ferme ordine, titulo, initioque, quibus ex *Vindobonenſi codice* deſcribit Oudinus tom. III. pag. 2532. præter ea, quæ ſunt apud eumdem numeris XXVII. XXVIII. ut deprehendimus ex collatione. Plura de illis tradere modo ſuperſedemus, quia alius infra recurret codex, in quo longe uberior epiſtolarum numerus, quam vel hic, vel Vindobonenſes omnes MSS. codices habeant. Tunc autem accurate, diligenterque recenſebimus.

CODEX CXII. c. V. 3.

Chartaceus, ſæculi XVI. habet folia 163. variaque continet opuſcula philologica.

Fol. 1. HESIODI *Theogonia*.

Fol. 18. Γραμματικῦ τῦ Τζέτζυ ἐξήγησις τῆς βίβλυ τ ἔργων ϗ ἡμερῶν Ησιόδυ. *Grammatici* TZETZÆ *commentarii in libros Heſiodi inſcriptum Opera, & Dies*. Commentariis inſertus eſt *Heſiodi* textus. Supra textum vero ſunt aliæ expoſitiones, rubro ſcriptæ colore, utique non ſpernendæ.

Fol. 113. SYNESII CYRENÆI *liber de inſomniis* cum *Nicephori Gregoræ* commentario, additis etiam *interlinearibus* nonnumquam *Gloſſis*.

Fol. 136. Τῦ σοφωτάτυ κυρίυ Ἰωάννυ τῦ Πρωτοσπαθαρίυ ἐξήγησις φυσικὴ τ ἡμερῶν Ησιόδυ. *Sapientiſſimi Domini* JOHANNIS PROTOSPATHARII *expoſitio phyſica dierum* HESIODI, cui nonnulla ſubjiciuntur de menſibus *Ægyptiorum*, *Hebræorum*, *Græcorum*, *Athenienſium*, *Romanorum*, nec non quarumdam fabularum allegoriæ.

Fol. 141. EURIPIDIS *Andromache*, præmiſſa hypotheſi, adjectiſque paucis intra textum, & in margine adnotationibus,

CO-

Digitized by Google

CODEX CXIII. c. V. 4.

Membranaceus, duplici ſcriptus columna, foliis conſtans 167. ſæculi circiter XII. initio, & fine mutilus. Complectitur quæſtiones, & reſponſiones de diverſis capitibus, ſine ullius autoris nomine, qui forte in primo *folio* nunc deficiente deſignatus fuerat. Ex comparatione facta, eaſdem eſſe deprehendimus, quas ſub ANASTASII SINAITÆ nomine vulgavit Gretſerus. Neque omnes tamen habentur, ſed centum dumtaxat, & duæ, atque ita deſcriptæ, ut nonnullæ interdum in binas diſtinctæ ſint, & viciſſim. E. G. quæ in editione tom. IX. *Biblioth. Patrum* numero XXIV. & XXX. habentur, in duas ſingulæ diſpertitæ fuerunt in codice Regio Taurinenſi. Contra XXXI. & XXXII. in unam contractæ, æque, ac XXXIII. & XXXIV.

Eſt ab initio quæſtionum index, recenter appoſitus, qui contextus dicitur a *Diacono Gabriele Philadelphiæ Metropolita*, ad quem fortaſſe codex pertinebat. En ipſamet verba ad calcem ejuſdem elenchi poſita.

Τέλος τῦ παρόντος πίνακος. εἴληφε τέλος ὑπ' ἐμῶ Νεοφύτυ Ἱεροδιακόνυ τῦ πανιεργωτάτυ καὶ σοφωτάτυ, καὶ λογιωτάτυ κυρίυ Γαβριὴλ τῦ Φιλαδελφίας τῦ ἐκ Μονεμβασίας τῦ Σεβήρυ ἐν ἀρχιᾳ ἔτι κατὰ μῆνα Ἰουν.... ἐν Βενετίαις.

Finis præſentis elenchi. Finem accepit per me Neophytum Hierodiaconum benefici, & ſapientiſſimi, diſertiſſimique Domini Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ ex Monembaſia, dicti Severi, anno Domini 1611. *menſe Junio .... Venetiis.*

CODEX CXIV. c. V. 5.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habens 279. in quo ASCLEPII *Scholia* in priores ſex *Metaphyſicorum libros Ariſtotelis* ex ore *Ammonii* excepta.

CODEX CXV. c. V. 6.

Chartaceus, ſæculi XV. conſtans foliis 388. Varios comprehendit Sanctorum Patrum ſermones ſequenti ordine.

Fol. 1. Sermo in ſecundum adventum JESU CHRISTI ſine autoris nomine. Incipit autem: δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τῦ πατρός μυ. κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν Βασιλείαν &c.

Fol. 16. Sermo in martyres, *Anonymi* pariter ſcriptoris. Textus primum affertur ſacræ Scripturæ, nimirum: θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτῦ ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ &c. ὁμοίως τοῖς ἁγίοις ἐν τῇ γῇ αὐτῦ ἐθαυμάσωσεν ὁ Κύριος. *Mirabilis Deus in ſanctis ſuis Deus Iſrael &c. Similiter ſanctis in terra ejus mirabilem ſe fecit Dominus.*

Poſt hæc incipit ſermo: τὰ ῥήματα ἃ ἀκούετε ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ, ῥήματα καὶ λόγοι εἰσὶν &c.

Fol. 20. *Beati* ANASTASII SINAITÆ *ſermo de ſacra Synaxi*, cujus initium: ἀεὶ μὲν ἡ τῦ ἁγίυ Πνεύματος χάρις διὰ πάσης τῆς τῦ Θεῦ γραφῆς, ὡρὸς ἐργασίαν τῶν θείων αὐτῦ ἐντολῶν &c. Refertur a Lambecio lib. IV. comment. pagin. 135. & 168.

Fol. 36. CHRYSOSTOMI *Homilia in Divitem, & Lazarum*, cujus initium: μέγιστόν ἐστι διδασκαλεῖον τὸ τῆς ἐκκλησίας σάδιον &c. Inter ſpurias tomo VIII. pagina 113.

Fol. 42. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *ſermo in quatriduanum Lazarum*, cujus initium: Λάζαρος τὸν παρόντα συγκεκρότηκε σύλλογον &c. In editione Combefiſiii pag. 56.

Fol. 62. *pagina* 2. CYRILLI ALEXANDRINI *ſermo in Dominicam Palmarum*, cujus initium: βασιλικῶ οἱ πιστοὶ σήμερον ἐπιδημίαν ἑορτάζοντες &c. Tribuitur in codice *Cyrillo*, ut & in *Bibliotheca Coisliniana* pagina 402. Ceterum eſt *Eulogii Archiepiſcopi Alexandrini*, exſtatque in *Auctario novo Combefiſiano* tomo I. pag. 651.

Fol. 78. ANDREÆ CRETENSIS *ſermo*

Digitized by Google

in eamdem Dominicam. Incipit: χθὲς ἡμᾶς μετὰ τῦ δεσπότυ Λάζαρος ἐγιάσατο &c. In Combefiſ. edit. pagina 75.

Fol. 101. *pagina* 2. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in ſanctum Job*, cujus initium: ἦκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος σήμερον &c. Inter ſpurias tomo VI. pag. 579.

Fol. 112. *Ejuſdem ſermo in decem Virgines*, cujus initium: ὅταν τὸ ἀδιάπαυστον τ ζωῆς ἐννοήσω &c. Inter ſpurias tom. VIII. pag. 45.

Fol. 120. *Ejuſdem homilia in meretricem, & Lazarum*, cujus initium: πάντοτε μὲν ὁ Θεὸς ὡς φιλάνθρωπος καιρὸν &c. Inter ſpurias tom. VIII. pag. 49.

Fol. 129. *pagina* 2. *Ejuſdem homilia in illud*: Collegerunt Judæi conſilium. Incipit: ἐοίκασιν οἱ τῆς ἐκκλησίας φίλτατοι παῖδες &c. Inter ſpurias tom. VIII. pag. 43.

Fol. 134. *pagina* 2. *Ejuſdem homilia in proditionem Judæ*, cujus initium: ὀλίγα ἀνάγκη σήμερον πρὸς τλῶ &c. In editione tom. II. pagina 376.

Fol. 152. *Ejuſdem homilia in illud*: Si poſſibile eſt, tranſeat calix. Incipit: ᾠδὴν ἀπέοικασιν οἱ τ ἐκκλησίας διδάσκαλοι &c. Inter ſpurias tomo X. pagina 806.

Fol. 160. *pag.* 2. GEORGII *Epiſcopi Nicomedienſis in Deiparam Virginem cruci, & ſepulchro adſtantem*. Incipit: πρὸς ὑψηλοτάτῳ ἡμῖν ἀναδραμῶν ὁ λόγος &c. Græce, & Latine tomo I. *Auctarii Novi Combefiſiani* pag. 1136.

Fol. 199. *pag.* 2. EPIPHANII *Cyprii ſermo in Jeſu ſepulturam*, cujus initium: τί τῦτο σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ &c. In edit. tom. II. pag. 159.

Fol. 223. *pagina* 2. GREGORII *Epiſcopi Antiocheni ſermo in idem argumentum*, cujus initium: ἐπαινετὸς ὄντως τῆς ἐκκλησίας ὁ νόμος &c. Edidit Combefiſius tomo I. *Auctarii Novi* pag. 827.

Fol. 240. *pag.* 2. *S.* ATHANASII *ſermo in ſanctum Paſcha*, cujus initium: εἰ ταῖς τ ἀγγέλων ἐννῆν πρὸς τὸ παρὸν &c. In edit. tom. II. pag. 455.

Fol. 247. *pagina* 2. *Ejuſdem homilia in Novam Dominicam*, cujus initium: Κύριος ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν ὅλῳ τ ἀνθρώπων τ ζωῇ &c.

Fol. 256. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in mediam Pentecoſten*, cujus initium: ὅπυ δ' ἂν ὁ δεσπότης Χριστὸς ὡς σηγὴ ζωῆς &c. Inter ſpurias tom. X. pag. 795.

Fol. 260. *pag.* 2. LEONTII *Preſbyteri Conſtantinopolitani homilia in idem argumentum*, cujus initium: τοῖς φιλῶσι τὸν κύριον ἑορτὴς ἡ λείπει καιρὸς &c. Edita a Combefiſio tomo I. *Auctarii Novi* pag. 719.

Fol. 276. *pagina* 2. *S.* ATHANASII *ſermo in Aſſumptionem* JESU CHRISTI, cujus initium: ἡ μὲν τ ἀναστάσεως μνήμη &c. In edit. tom. III. pag. 551.

Fol. 285. CHRYSOSTOMI *homilia in Sanctam Pentecoſten*, cujus initium: μεγάλα ἀγαθητοὶ καὶ πάντα λόγον &c. In edit. tom. II. pag. 468.

Fol. 296. *pag.* 2. *Ejuſdem encomium omnium ſanctorum*. Incipit: ἐξ ἧς τλῶ ἱερὰν πανήγυριν τῆς Πεντηκοστῆς. In edit. tom. II. pag. 711.

Fol. 308. *Vita, & mores Sancti* ALEXII. Incipit: ἐγένετο ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀνήρ τις ὀνόματι Εὐφημιανὸς &c. Latine apud *Surium* die XVII. *Julii*.

Fol. 319. *pagina* 2. *Perbrevis expoſitio Threnorum* JEREMIÆ, carens titulo, & autoris nomine. Incipit: ἐγένετο ὅτε αἰχμαλωτίσθησαν οἱ Ἰσραὴλ ὑπὸ τῦ βασιλέως Ναβυχοδονόσωρ.

Fol. 332. ARCHIPPI *Eremitæ, ac Proſmonarii, ſive cuſtodis templi Chonitani narratio apparitionis Sancti Michaelis Archangeli*. Incipit: ἡ ἀρχὴ τῶν ἰαμάτων καὶ χαεισμάτων τ δοθέντων ἡμῖν &c. Habetur MS. etiam in catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte I. pagina 204.

Fol. 346. *Sancti* ANTONII *vita a Divo* ATHANASIO *ſcripta ad monachos in peregrina regione verſantes*. Incipit: ἀγαθὼ ἄμιλλαν ἀνεςήσασθε πρὸς τὰς ἐν Αἰγύπτῳ &c.

CODEX CXVI. *c.* V. 7.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 442. in quo Sanctorum Patrum ſer-

Digitized by Google

ſermones varii, nec non Sanctorum vitæ *Januario* menſe occurrentes, quorum omnium copioſus index præmittitur.

Die I. *Januarii*.

Fol. 1. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *Epitaphium Sancti Baſilii*, in edit. oratio XX. Incipit. ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθήσεις &c. Subijcitur ad calcem expoſitio hiſtoriarum, quarum fit mentio in oratione.

Fol. 30. *pagina* 2. *Sancti* AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi ſermo in vitam, & mortem ejuſdem* Baſilii. Incipit: ἀγαπητοὶ ἀκ ἦν ἀπεικὸς ἀγνώμονας ὑμᾶς &c. Habetur Græce, & Latine in *Amphilochio* Combefiſii pag. 155.

Fol. 36. Θαύματα τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείϐ. Θαῦμα περὶ τῦ πλανηθέντος παιδός. *Miracula Sancti Patris noſtri* BASILII. *Miraculum de puero in errore verſante*, cujus initium: Ἑλλάδιος ὁ ἐν ὁσίᾳ τῇ μνήμῃ αὐτόστης. &c. Hoc expleto tria alia adduntur miracula ab eodem patrata.

Fol. 42. *pag.* 2. BASILII *homilia in ſanctum baptiſma*, cujus initium: ὁ μὲν σοφὸς Σολομῶν τ κατὰ τ βίον πραγμάτων &c. In editione tom. II. pag. 113.

Fol. 48. *Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in occurſum Domini, & de Simeone*. Incipit: ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησῦς Χριςὸς &c. Inter ſpurias tom. II. pag. 812.

Die II.

Fol. 51. *Vita, & mores Sancti* SILVESTRI *Papæ*, cujus initium: Εὐσέβιος ὁ τῦ Παμφύλϐ, τ ἐκκλησιαςικῶ συγγραφῶν ἱςορίαν &c. Græce ex MSS. *Mediceo*, & *Mazariniano* cum Latina interpretatione, ſuiſque adnotationibus edidit Combefiſius in *Lectis martyrum triumphis*.

Die III.

Fol. 65. *pagina* 2. *Vita, & martyrium Sancti, & glorioſi martyris* ZOSIMI, *qui paſſus eſt in Cilicia*. Incipit: κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤρχομένϐ Δομητιανῦ κόμητος τ θείων θησαυρῶν &c.

Fol. 67. *pag.* 2. *Sancti* BASILII *encomium Gordii mārtyris*. Incipit. νόμος ἐςὶ φύσεως ταῖς μελλούσαις μὴ ἀπαίρειν &c. In edit. tom. II. pagina 141.

Die IV.

Fol. 72. *pagina* 2. *Martyrium Sancti, & glorioſi martyris* THEAGENIS. Incipit: πολλῶν κ μεγάλων μαρτύρων ἐκνικησάντων τὸν τῦ πονηρῦ & ἀντικειμένϐ ἐνεργείαν &c.

Fol. 75. CHRYSOSTOMI *homilia in illud*: Dominus regnavit, exultet terra &c. Incipit: πάλιν ἡμῖν ἡ τῦ μακαρίϐ Δαβὶδ πνευματικὴ κιθάρα &c. In editione tom. V. pag. 610.

Die V.

Fol. 82. *pagina* 2. *Vita, & mores Sancti* PAULLI THEBANI *primi eremitæ*. Incipit: ἐν πολλοῖς πατράσι πολλάκις πρῶτον οἰκεῖσθαι ἡ ἔρημος ἤρξατο κ τινες μὲν τῶν ἀρχαιοτέρων πατρῶν μνημονεύοντες ἐκ τῦ μακαρίϐ Ἠλίϐ &c.

Fol. 86. *pag.* 2. *Martyrium Sancti* THEOPOMPI, cujus initium: ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῦ διωγμῦ Διοκλητιανὸς ὁ βασιλεὺς κατεσκεύασεν ἑαυτῷ εἰδώλα &c.

Fol. 96. *Divi* CHRYSOSTOMI *homilia ad populum Antiochenum*, cujus initium: πάντες ὑμεῖς ἐνθυμίᾳ τήμερον. ἐγὼ δὲ &c. In editione tom. II. pag. 366.

Die VI.

Fol. 102. GREGORII NAZIANZENI *oratio in ſancta lumina*, in editione XXXIX. cujus initium: πάλιν ὁ Ἰησῦς ὁ ἐμὸς κ πάλιν μυςήριον &c. In fine habetur iſagoge, ſeu expoſitio hiſtoriarum, quæ in oratione continentur.

Fol. 111. *Ejuſdem oratio in ſanctum baptiſma*, in editione XL. Incipit: χθὲς τῇ λαμπρᾷ τῶν φώτων ἡμέρᾳ &c.

Fol. 126. *pag.* 2. *Divi* CHRYSOSTOMI *homilia in ſancta Theophania*, cujus initium: ἄνδρες φιλόχριςοι κ φιλάδελφοι φιλόξενοι &c. Omiſſa in poſtrema editione, tamquam ſpuria: citatur tamen in indice tom. XIV. pagina 297. ſub nomine GREGORII THAUMATURGI.

Fol. 129. *pag.* 2. CHRYSOSTOMI *homilia altera in idem argumentum*, cujus initium: ἡ πηγὴ τ ἀγγελικῶν διδαγμάτων &c. In editione tom. II. pag. 809.

Digitized by Google

Fol. 131. *pag.* 2. *Divi* BASILII *homilia in ſanctum baptiſma*, eadem, quæ ſupra fol. 42.

Fol. 137. *pagina* 2. GREGORII *Preſbyteri Antiocheni ſermo in illud*: Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacui &c. Incipit: ἄνδρες ἀγαπητοὶ εἰ βέλεσθε τ̃ παρελκῆς πάλιν ἐξ ὑραν̃ ἀκύσωμεν φωνῆς &c.

Fol. 140. *Martyrium Sancti, & glorioſi magni martyris* POLYEUCTI, cujus initium: νῦν ὡς ἔοικεν · ἡ χάρις τ̃ Θε͂ πλησία ὖσα ἔδωκε τὴ τ̃ πράξεων τ̃ ἁγίυ μάρτυρος Πολυεύκτυ &c.

Die X.

Fol. 145. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio ad Gregorium Epiſcopum Nyſſenum Baſilii fratrem, qui poſt ejus ordinationem advenerat*, in edit. numero VI. Incipit: φίλυ πίσ̃ ὐκ ἐσιν ἀνταλλαγμα &c.

Fol. 147. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri* MARCIANI *preſbyteri, & æconomi Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ*. Incipit: εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τ̃ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησ̃ Χριστ̃ ὁ διὰ τῆς χάριτος καὶ δωρεᾶς τ̃ ἁγίυ Πνεύματος αὐτ̃ &c.

Die XI.

Fol. 155. *Vita, & mores Sancti Patris* THEODOSII *Cœnobiarchæ, & Archimandritæ*. Incipit: ἤδιστον μὲν ἐὰρ ἐν ὥραις . κάλλιστος δὲ ἐν ἀσράσι ἥλιος, ἄριστος δὲ καὶ ἐν βίοις ὁ τ̃ μεγάλυ βίος Θεοδοσίυ &c.

Die XII.

Fol. 180. *Vita, & martyrium Sanctæ* TATIANÆ *Romanæ*. Incipit. Βασιλεύοντος μὲν πρόπαντων τῆς οἰκυμένης τ̃ Κυρίυ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησ̃ Χριστ̃ στρατηχ̃ντος δὲ καὶ ἀντικειμένυ κατὰ τ̃ δόλων τ̃ Χριστ̃ τ̃ Διαβόλυ ἐπὶ βασιλέως Ἀλεξάνδρυ &c.

Die XIII.

Fol. 191. *Martyrium Sanctorum Martyrum* HERMYLLI, & STRATONICI, cujus initium: Λικινίυ ποτὲ βασιλεύοντος καὶ μανικῶς κεχρημένυ κατὰ τῶν τ̃ Χριστ̃ δούλων &c. Latine apud *Surium* die XIII. *Januarii*.

Die XIV.

Fol. 195. Διήγησις Εὐμενίλυ μοναχ̃ περὶ τῶν βαρβάρων τῶν ἀναιρεθέντων τῶν ἁγίων πατέρων ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει καὶ ἐν τῇ Ραιθ̃.

EMMONILI *monachi hiſtoria Barbarorum, qui interfecerunt Sanctos Patres in Monte Sina, & Raithu*. Incipit: ἐγένετό μοι ποτὲ καθεζομένῳ ἐν τῷ κελλίῳ μυ πλησίον Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν καλούμενον Κάνοπον λογισμὸς ἀποδημῆσαι &c.

Exſtat Græce, & Latine cum adnotationibus in Combefiſii *triumphis ſelectis martyrum* pag. 88. Allatius autem in *diatriba de Simeonum ſcriptis* pagina 88. autorem vocat *Ammonium Monachum*.

Die XV.

Fol. 202. *pagina* 2. *Vita, & mores Sancti* JOHANNIS CALYBITÆ. Incipit: βίον καλὸν καὶ ἐνάρετον καὶ ἀμόλυντον ἀνδρὸς δικαίυ καὶ πλείυς βούλομαι διηγήσασθαι &c.

Habetur Latine apud *Surium* die XV. *Januarii* ſub METAPHRASTÆ nomine. Fabricius autem tom. IX. pag. 101. incertum eſſe dicit autorem, utpote qui ſe *Johannis* ſynchronum profiteatur.

Die XVI.

Fol. 207. *pagina* 2. *Hypomnema in venerationem Catenæ Sancti Petri Apoſtoli*. Incipit: ὅσοι τῷ τ̃ κορυφαίυ τῶν ἀποσόλων θείῳ ἔρωτι γενόμενοι &c. Autor eſt incertus. Latine apud *Surium* die I. *Auguſti* ſub CHRYSOSTOMI nomine.

Die XVII.

Fol. 216. *pagina* 2. *Vita, & mores Sancti Antonii ſcripta a Sancto* ATHANASIO. Incipit: ἀγαθῷ ἄμιλλαν ἀνεςήσασθαι πρὸς τὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχύς &c. In edit. tomo I. pag. 795.

Die XVIII.

Fol. 242. *Vita, & mores Sancti* ATHANASII, cujus initium: πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων &c. Eadem, quæ in editione ejus operum exhibetur ex *Metaphraſte*.

Die XIX.

Fol. 258. *Vita, & mores Sancti* MACARII *Ægyptii*. Incipit: παρακαλ̃μυ ὑμᾶς ἀδελφοὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ ἐλάχιστοι Θεόφιλος καὶ Σέργιος &c. Similem affert Fabricius tomo IX. *Bibliothecæ*

Græ-

Digitized by Google

Græcæ pag. 108. ex codice *Barocciano* CXLVII.

Die XX.

Fol. 267. *Vita, & mores Sancti* EUTHYMII. Incipit: ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ λόγος τῦ Θεῦ &c. Scripta dicitur a CYRILLO *Scythopolitano*, exſtatque Græce, & Latine in *Analectis Græcis* editis per *Monachos Benedictinos poſt monumenta* Cotelerii.

Die XXI.

Fol. 297. *Vita, & mores Sancti Patris, & confeſſoris* MAXIMI. Incipit: καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος λυσιτελὴς καὶ ὠφέλιμος &c. Græce, & Latine in tomo I. *operum Sancti Maximi* editionis Combefiſii.

Fol. 309. *Martyrium Sancti* NEOPHYTI, cujus initium: Νεόφυτός τις Θεῦ δῦλος καὶ τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ &c. Scriptum *a præſente, & vidente*, ut notavit ex verbis in fine poſitis Allatius in *diatriba de Simeonum ſcriptis* pag. 100.

Die XXII.

Fol. 312. TIMOTHEI *Apoſtoli vita*, cujus initium: Τιμοθέου τὸ μέγαν ἤνεγκε μὲν ἡ Λυκαόνων &c. Latine apud *Surium* die XXII. *Januarii*.

Fol. 316. *Martyrium Sancti* ANASTASII, cujus initium: τῆς μεγάλης πόλεως Ἱεροσολύμων ὑπὸ τῦ Περσῶν βασιλέως Ἀλοίσης &c. Latine apud *Surium* eadem die XXII. *Januarii*.

Die XXIII.

Fol. 328. *Certamen Sancti Martyris* CLEMENTIS ANCYRANI. Incipit: μῦ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ πρὸς οὐρανῦ ἀναλήψεως &c. Latine apud *Surium* die XXIII. *Januarii*, itidemque apud *Bollandum* tom. II. ejuſdem menſis pag. 470. *editionis Venetæ*.

Die XXIV.

Fol. 351. *Vita, & mores Sanctæ* EUSEBIÆ, *quæ poſtea* XENES *cognomen accepit*. Incipit: ὁ καμὸς καὶ ξένος τῆς Θαυμασίας Ξένης βίος &c. Latine apud *Surium* die XXV *Januarii*.

Die XXV.

Fol. 357. GREGORII NAZIANZENI vita, cujus initium: συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς ὦ ἄνδρες Γρηγόριος ὁ πάνυ &c. Eadem, quæ Græco-Latinis editionibus *Gregorii Nazianzeni* præmittitur.

In noſtro autem codice brevis ab initio eſt præfatio, veluti deprecantis, quæ nomen *Preſbyteri Gregorii*, diſcipuli alterius Nazianzeni præſefert. Incipit: σὲ κῦ τὸν ἐμῶ ἀδιλογῦμεν Χριστέ μυ λόγε Θεῦ μυ φῶς &c.

Fol. 371. *pag.* 2. *Encomium in tranſportatione reliquiarum Sancti* GREGORII. Incipit: πανήγυρις ἱερὰ καὶ ὑπέρλαμπρος ἡ τῦ θαυμασῦ Γρηγορίυ ἐπάνοδος &c.

Fol. 379. *pagina* 2. *Vita, & mores Sancti* XENOPHONTIS *ejuſque filiorum* JOHANNIS, & ARCADII. Incipit: Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος ἦφυ μὲν ἐκ ταύτης τῶν πόλεων ἢ πασῶν τῶν ἄλλων &c.

Die XXVII.

Fol. 389. *Hypomnema hiſtoricum tranſportationis reliquiarum Sancti* JOHANNIS CHRYSOSTOMI. Incipit: ἀλλὰ πῶς ἂν ψυχῆς αἰτίας καὶ μώμων ἡμᾶς ἀπαλλάξει τὸ ἱερὸν &c.

Die XXVIII.

Fol. 397. *Vita, & mores Sancti* EPHREM *Syri*. Incipit: ὅτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἐφραὶμ ὁ ἐξ ἀνατολῶν Σύρος τῷ γένει &c. Subjicitur poſtmodum ejuſdem *Ephrem* teſtamentum.

Die XXIX.

Fol. 406. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *encomium Sancti Ignatii Antiocheni Epiſcopi*. Incipit: οἱ πολυπλεῖς καὶ φιλότιμοι &c. In editione tomo II. pag. 592.

Die XXX.

Fol. 412. *Hypomnema Sanctorum Patrum* BASILII MAGNI, GREGORII THEOLOGI, & JOHANNIS CHRYSOSTOMI. Incipit: τύτων ὁ μὲν πολὺς καὶ μέγας Βασίλειος ἀρχιεπίσκοπος γέγονε Καισαρείας Καππαδοκίας &c.

Fol. 413. *pag.* 2. JOHANNIS EUCHAITÆ *encomium eorumdem Patrum*. Incipit: πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσῦς καὶ πάλιν ἡμῖν ἐπιφανὴς ἑορτὴ &c.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 423. *Martyrium Sanctorum* CYRIACI, HIPPOLYTI, MAXIMI, CHRYSÆ, & *reliquorum*. Incipit: ἐν ταῖς ἡμέραις Κλαυδίου τοῦ Παρανόμου βασιλέως παρόντος Βικαρίου Οὐλπίου Ῥωμύλλου &c.

Die XXXI.

Fol. 427. *Vita*, & *martyrium Sanctorum martyrum* CYRI, & JOHANNIS. Incipit: ὁ θεαρχικὸς ἡμῖν λόγος ἡ ὄντως ἀλήθεια Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν εὐαγγελίοις &c.

Fol. 431. *pag.* 2. Subditur narratio miraculorum, quæ ab iisdem Sanctis patrata sunt. Initium est: δίκαιον οἶμαι τῶν θαυμάτων ἀρχόμενος διηγήσεως πρῶτα τὰ οἰκεῖα φράσαι &c.

CODEX CXVII. *c.* V. 8.

Chartaceus, sæculi XVI. folia habens 41. Continet sequentia opuscula.

Fol. 1. Λειτουργία μεταγλωττηθεῖσα ἀπὸ Λατινικοῦ εἰς Ρωμαικόν, sive, ut est apud Fabricium, ἀπὸ Λατινικῆς διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, παρὰ Κυρίου Μανουὴλ τοῦ χρυσολωρᾶ. *Missa e Latino in Græcum translata sermonem a Domino* EMMANUELE CHRYSOLORA. Incipit: ὁ μέλλων ἱερουργήσειν ἱερεὺς ἔνδυς τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα καὶ ἐλθὼν ἀπὸ τῶν ἐμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου λεγέτω &c. Idem omnino initium, quod affert Fabricius tomo X. pagina 700. ex codice LXXV. *Bibliothecæ Barberinæ*.

Fol. 7. Excerpta quædam ad usum privati alicujus hominis. Sermo inprimis fit de *Origenis* erroribus: deinde sequuntur nonnulla exscripta ex *Photii Bibliotheca*, ex numeris scilicet CCXXIV. ubi de *Memnone*, CCXXXI. ubi de *Sophronii Hierosolymitæ epistola synodica*, CCXXXII. ubi *de Stephani Gobari Tritheitæ libro*, LIX. ubi *de Synodo contra Johanneni* CHRYSOSTOMUM.

Fol. 20. Exemplum *Chrysobullæ*, seu *diplomatis* JOHANNIS ALEXII *Comneni* Trapezi Imperium tenentis circa finem sæculi XIV. ad firmandum societatis fœdus cum Venetis initum, & stabilienda commercii jura. Cum vero nullam a Venetarum rerum scriptoribus illius mentionem factam reperire nobis contigerit, integrum subjicere placuit, non modicæ sane futurum utilitati, tum ad rationem penitus intelligendam, qua hujusmodi chartæ id temporis conficerentur, tum ad illustrandam Venetorum historiam, nec non Græcorum Imperatorum, qui post captam Latinis Constantinopolim Trapezi quoddam imperii genus exercuerunt usque ad annum 1460.

Πᾶσιν οἷς τὸ παρὸν ἡμῶν σύσεβές ἐπιδεικνυται σιγίλλιον.

Ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος καὶ ἐν βασιλεῦσιν ὡς ἀληθῶς τελσμακάριος ὁ πρὸς πατρὸς πάππος τῆς βασιλείας μου κύριος Ἀλέξιος ὁ Μέγας Κομνηνὸς καλῶς ποιῶν καὶ βασιλικῶς, ὁ παρὰ πολλοὺς ἁπλῶς εἰπεῖν τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, ἀξιομνημόνευτος. καὶ τῷ μακρὰν καὶ ἐγγὺς τὴν δύνοιαν φιλικὴν εἶχε μαίων· αὐτοκρατορικὴν ἐφελκύσαι χρυσοβύλλου ὑδὲ τινὼ δύδαίμονα παρέδραμε Βενετίαν, ἀλλ' ἔτι τῆς ζωῆς σωτατόμβυος ὢν, καὶ τὰ βασιλικὰ διαθυώων σκῆπτρα, χρυσόβυλλον ἐκείνου λόγον τῷ μεγαλεπιφανεστάτῳ Δυκὶ Βενετίας κυρίῳ Ἰωάννι τῷ Σαμωράντῃ ἐκείνῳ ἐξέπεμψεν διὰ τοῦ τινικαῦτα ἀπεσταλμένου ἐκ Βενετίας ἀποκρισιαρίου τοῦ δυγενοῦς κυρίου Μιχαὴλ τοῦ Παντολέοντος ἐπὶ φιλικῇ ἑνώσει καὶ δεξιότητι, καὶ συμβιβασμάτων κατασάσει καὶ περιλήψει, κατὰ ἣ χρυσοβυλλικὴ ἐκείνου κεφαλαιωδῶς ἐπεγκελεύετο πρόσταξις. γενναμένη ἐν μηνὶ Ἰουλίου. ἰνδ. β. τοῦ ͵ϛωκζ ἔτους. ἧς τὸ ἴσον ἐν τοῖς βασιλικοῖς κατασίχοις τῆς βασιλείας μου ἐγγέγραπται. ἐπειδὴ τῶν καὶ ἐλίκων ἀνωμαλία καὶ τὸ μακρὰ τοῦ καιροῦ, τότε χρυσόβυλλον ἐκεῖνο διέφθαρτο ἐξ ἡ ἐκ Τραπεζοῦντος τῶν Βενετίκων κατέπαυσεν ἔλασις, τρόπον ὃν ἴσασιν οἱ πολλοί, διὰ φροντίδος ὅτι πολλῆς ὅσα ἡ βασιλεία μου ἀπέδεχετο καὶ ἄυθις τούτοις κατιδεῖν ἐνταυθοῖ καὶ τῆς ἐκ τούτων ἀπολαμβάνειν δύνοίας καὶ φιλικῆς ἀγάπης καὶ δεξιώσεως. καὶ δὴ τοιοῦτο τρόπως ἐχόντων τῶν χρυσοβύλλων, κατέλαβε τῶν ὧδε ὁ δυγενὴς ἄρχων καὶ ἀποκείσαρος Συργυλιάρμος Μιχέλης ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ πανδυγενοῦς καὶ μεγαλεπιφανεστάτου Δυκὸς Βενετίας, κυρίου Λαυρεντίου τοῦ Ζίλση, καὶ παρὰ τοῦ δυγενοῦς Μπαΐλου Κωνσταντινουπόλεως, κυρίου Ἀνδρέου Κυρῆ, καὶ τῶν

τῶν αὐτῦ δ᾽γενικῶν ἀρχόντων καὶ βυλευτῶν, καὶ ἀνεζήτησαν τὸ ἀναδοχεῖ καὶ ἀγάπῳ, καὶ δ᾽νοιαν τῆς βασιλείας μυ, ᾗ ἵνα ποιήσονται, καὶ πάλιν ἔστι ἐνταῦθα τῇ δ᾽δαίμονι δὲ θεοφιλάκτῳ πόλει Τραπεζῦντος, τ᾽ σκάλαν αὐτῶν· κατὰ καὶ οἱ Γενυῖται. τὸ δ᾽σποσολεῖ καὶ τοιῦτον αὐτῶν δ᾽σπελισιάριον, καὶ τὰ μλυυθέντα ζητήματα ἀσμένως πάντη δὲ χαροπῶς ἡ βασιλεία μυ προσδεξαμένη, τὸν παρόντα ταύτης χρυσόβυλλον λόγον αὐτοῖς ἐπαρέγεται. δι᾽ ἃ δὲ ὀφείλυσι τὸ δ᾽σπο᾽ τῦ δὲ ὡς ὀξ ὁρισμῦ τῆς βασιλείας μυ, οἱ τοιῦτοι δ᾽γενεῖς ἄνδρες καὶ δῦλοι πιστοὶ τῆς δ᾽δαίμονος Βενετίας, δ᾽σπο᾽ μεγάλων ὡς μικρῶν πάσης καὶ παντοίας ἀναδοχῆς καὶ δ᾽νοίας δ᾽σπολάβωσι δ᾽σπο᾽ τῆς βασιλείας μυ, δὲ ὑπάγωσι καὶ ἔρχονται ἐνταῦθα καὶ ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ ταύτης θαῤῥοῦντως πάντη καὶ προσλωῶς. ἔτι δὲ ἀκολύθως καὶ ἀπαρεμποδίσως, διαφυλαττόμενοι ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ τ᾽ βασιλείας μυ, καὶ τοῖς κάστροις αὐτῆς. ἔτι δέ ταῖς πολιτείαις δὲ τοῖς σωμάθεσι λιμέσιν, ἀνεμπόχλητοι, ἀκαταδωμάστοι, δὲ ἄφοβοι δ᾽σπό τε τῆς βασιλείας μυ τῶν ἀρχόντων καὶ κεφαλίδων μυ, τῶν κατέργων, καραβίων καὶ ἑτέρων τοιούτων ξύλων μυ. ἤγυν καὶ αὐτοὶ καὶ τὸ προσὸν αὐτοῖς διάφορον, καὶ παντοῖον πρᾶγμα, τὰ κάτεργα, τὰ καράβια, καὶ τοιαῦτα αὐτῶν ἕτερα ξύλα, δὲ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης. καὶ ἐκθειάζωσι τὰς δοκύσας καὶ νενομισμένας αὐτοῖς σωμάθεις πραγματείας, κατὰ τ᾽ δοκῦντα δὲ νομιζόμυον αὐτοῖς καὶ οἷον δή τινα τρόπον καὶ ἐπὶ τῇ δ᾽σποδώσει τῦ σωμάθυς κομερκίυ. Ἐπειδὴ παρεκλήτθσαν τὸ βασιλείαν μυ ᾗ τὸ πᾶν τῆς γνώμης αὐτῶν εἰς ταύτὸ ἀνέθεντο, διὰ τοιῦτο καὶ δι᾽ ὧν ἐνεδείξαντο, καὶ εἰς ἔπειτα μέλλυσιν ἐνδείκνυσθαι δυλοσωμίην ὁλοχερῶς εἰς τὸ βασιλείαν μυ, προσάσει ἡ βασιλεία μυ, ᾗ ἐπεγγελλόεται διὰ τῦ παρόντος χρυσοβύλλυ λόγυ αὐτῆς. ὡς ἂν ἀπεκβάλλυσι καὶ ἔστι τὸ σωμάθες ὡς εἴρηται κομέρκιον ἐνταῦθα, κατὰ τῶν Γενυιτῶν τάξιν τε καὶ σωμάθειαν, καὶ ὅτε πλέαν, ὅτε μεῖον ἔλαττον, ἀνὰ τ᾽ τῦ ζυγίυ ἀπεκβολῆς καθῶς μέλλει ῥηθήσεσθαι κάτωθεν. ἵνα δὲ καὶ κατὰ μέρος τὰ τῆς ἀπεκβολῆς δὲ ἐνανύμως διωρισόμεθα ἔσαι ἔστω. ἐπὶ τῇ ἑλάσει τῶν διὰ θαλάσσης παντοίων γωμαείων, ὅσα μὲν τύτω ᾗ ἐν τοῖς ἔξω μέρεσιν ἀπέρχοντο, ἐν τῇ ἐκβολῇ. ἵνα ποιῶνται τὸ ἀπεκβολεῖ οἱ πραγματευταί, ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστυ γομαείυ, ἄσπρα τ᾽ χαραγῆς τῆς βασιλείας μυ εἴκοσιν. ὅσα δὲ τύτων λύονται καὶ διαπωλῦνται ἐνταῦθα, εἰ μὲν ἡ διαπωλυμένη πραγματεία πέφυκε διὰ ζυγίυ, καὶ πρὸς ἀλλογενὲς πρόσωπον, δὲ μὴ ἐκ Βενετίκης ὄνγε φιλῆς, ἵνα δίδωσιν ὁ διαπωλητὴς εἰς τὰ ἑκατόν, δύο. τεῖα γάρ ὑπῆρχον πρότερον, ἀλλὰ διὰ τὸ τῦ κυμυνίυ Βενετίας τιμεῖ, ᾗ τὸ ἀξίωσιν τῆς τοιύτυ δ᾽σπελισιαρίυ καὶ τῶν Βενετίκων ποιεῖ δωρεὰν ἡ βασιλεία μυ, ἵνα εἰσὶ δύο ὡσαύτως ἵνα δίδωσι ὁ τοιῦτος διαπωλητὴς, καὶ ὑπὲρ ζυγίυ δύο ἢ μῆσον. τῦτ᾽ ἐσιν ἀντὶ τῶν προτέρων πέντε ἢ μῆσον τῆς ζυγίυ νῦν τέσσαρα ἢ μῆσον. καὶ ὁ ἀγοραστὴς, κατὰ τὸ προκειμένου καὶ προτέραν σωμήθη. εἰ δ᾽ ἴσως ὐκ ἐσι διὰ ζυγίυ, ἵνα δίδῃ τεῖα μόνα εἰς τὰ ἑκατόν. ἂν δ᾽ ὅτε πωλῶν ᾗ ὁ ἀγοράζων ὥσι Βενετίκοι καὶ διὰ ζυγίυ, ὁ πωλητὴς δύο ἢ μῆσον, καὶ ὁ ἀγοραστὴς ὁμοίως δύο ἢ μῆσον. εἰ δ᾽ ἄνα ζυγίυ, δὲ ἄμφω τὸ παρὰ πᾶν ὑδὲν. ἔσω δὲ γνῶ, ὅτι τὸ γομάειον τὸ μήτε λυθὲν, ἢ λυθὲν δὲ πρηθὲν, δὲ μὴ διαπωληθὲν, μήτε εἰς ὀξωτίαν δ᾽σπαλὲν, ἀλλ᾽ ὀπίσω μεταγραφὲν ἀκομμέρκαστον διαφυλαχθήσεται. ἔτι δὲ χρυσίον, ἄργυρον, λιθαρομαργαείταρον, ζωναεία δὲ τὰ παραπλήσια, ὡς σωμήθες ἀκομμέρκαστα δὲ ταῦτα σωτηρηθήσονται. πλεῖ δ᾽ ἐν τῇ ἐκβολῇ, τῶν γομαείων, τὰ τύτοις ἀνήκοντα εἴκοσι ἄσπρα, σωμήθως ἀπαιτηθήσονται. καὶ περὶ μὲν τῶν διὰ θαλάσσης ἐρχομένων παντοίων γομαείων, ὡς εἴρηται, ὕτως διαγραχθήσεται. περὶ δὲ τῶν διὰ ξηρᾶς ἐρχομένων ὁμοίως ᾗ αὕθις ὕτω, πλεῖ ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ τῶν γομαείων, ἄσπρα δῶδεκα. καὶ ἐπὶ τῇ πωλησίᾳ, εἰς τὰ ἑκατὸν ἓν ἀπαιτηθήσονται. πρὸς τύτοις Βενέτικος διαπωλῶν, ἢ καὶ ἀγοράζων βλαττία, χυλιχάρτια, ᾗ ἕτερα τοιαῦτα παντοῖα εἴδη, πλείσα ἢ ᾗ ὀλίγα εἰς τὰ ἑκατὸν ἓν δ᾽σποτίσειεν. δὲ ταῦτα μὲν ὕτω, κατὰ τὸ τῶν Γενουιτῶν ἔσαι σωμήθειαν. εἰ δ᾽ ἴσως καὶ ὀξ ἀλλοδαπῆς φιλῆς τινος ἕτεροι συνάμα αὐτοῖς ἐνταῦθα καταλάβωσιν, ὰ κατ᾽ αὐτὰς ἔστι κομμερκάθήσονται, ἀλλ᾽ ὡς ξένοι τυχὸν καὶ ἀλλότριον. τὸ δὲ τοιούτῳ δυλείαν τῦ κομμερκίυ, ἡ βασιλεία μυ, δὲ

τὸ

τὸ θεοφρούρητον αὐτῆς βεσιάριον καθέζει πάντοτε. ἐ πρὸς ἀλλότριον ὐκ ἐκδώσει πρόσωπον. εἰ μὴ πῶγε πρὸς αὐτὸς δὴ τὸς Βενετίκους, ὁπλωίκα δὴ συμβιβασθέντες θελήσωσιν. ἔτι ἐπεγκελάδεταὶ ἡ βασιλεία μυ, ἔχειν τύτυς ἴδιον ζύγιον ἐ πεκελικόν, ἔτι δὲ ασήθα μλὼ ϗ ταλαλαίυς ἐκ τ προσγένυς, καταὶ δὴ ἐ οἱ Γενουίται κέκτηνται. ἐπειδὲ ϗ τόπον εἰς διανάπαυσιν ὕτοι τύτων παρὰ τ βασιλείας μυ ᾐξησάντο, ἡγησαμένη ἐ τῦτο δέον αὐτοῖς, διορίζεται διὰ τῦ παφόντος χρυσοβύλλυ λόγυ πρὸς αὐτὸς, ὡς ἂν ἔχωσι ϗμὴ νέμωνται ἐλαθερείαν ϗμὴ ἀκαταζήτητον πάντη, χάριτα ἐ δωρεὰν παρὰ τῆς βασιλείας μυ, τ τοποθεσίαν τ ὅσαν ἐ διακειμένλω κάτωθεν τῆς μονῆς τῦ ἁγίυ μεγαλομάρτυρος ἐ σεβασῦ Θεοδώρυ τῦ Γαβρᾶ. ἥτις δὴ τοποθεσία περιωρισθεῖσα μεμετρημένη τοιαύτην ἔχει διατύπωσιν. ἄρχεται ἀπο τλὼ ἔξοδον ἐκ τῆς ἀκρογωνίας τῦ χαμαιτέγυ οἰκήματος, ἐ ἀπέρχεται κατὰ ἀνατολὰς τλὼ ὁδὸν τῦ ἁγίυ Χερσοφόρυ, ϗμὴ τῦ ἁγίυ Νικήτυ ἑὼς εἰς ἄλλω γωνίαν οἰκήματος, ἔνθα ἐσὶν ἑτέρα ὁδὸς, ϗ καπέρχεται κατὰ θάλατταν τλὼ αὐτλὼ ὁδὸν πρὸς τλὼ Λατινικλὼ ἐκκλησίαν. εἶτα κυκλοειδῶς ὁδεύει πρὸς δύσιν, ἕως εἰς τλὼ . . . . . ϗ τῦ ἁγίυ Χερσοφόρυ, ἐ ἀναδραμῦσα ἀποδίδωσι ὅθεν ἤρξατο, ϗμὴ γίνεται ὐργιῶν βασιλεικῶν δέκα, χειροσηθάμων ἑγδοήκοντα πέντε. τὰς τοιαύτας δηλονότι ὁδὰς ἀκαταδυλώτας φυλάττυσα γύρωθεν. ὥσπερ εἰσὶ νῦν. τῦ δε ναῦ τῦ ἁγίυ Χερσοφόρυ, ϗμὴ τῦ ἁγίυ Νικήτα, πρωσάσομλυ εἶναι ἀκαταδυλώτυς, ϗ ἔξω τῦ τοιύτυ περιορισμῦ. ὁ μὲν ἅγιος Χερσοφόρος ἵνα ἔχῃ ἀπὸ δύσεως εἰς νομλὼ αὐτῦ, τλὼ ἐκεῖσε πηγλὼ. ἀπὸ δ' ἀνατολῆς, ὐργίαν μίαν. ὁ δὲ ἅγιος Νικήτας, ἀπὸ μὲν δύσεως τλὼ γωνίαν, τῦ φωτόπλυ. ἀπὸ δὲ ἀνατολῆς ὐργίας δύο. εἰς γῆν τλὼ τυπωθέντα τοῖς τοιύτοις Βενετίκοις περίοδον, ὀφείλυσιν ἀναγεῖραι ἐκκλησίαν, ϗ τάξαι φρερίοις ἐν αὐτῇ τρόπον ὃν βύλονται. ἐ ἀνοικοδομῆσαι οἰκήματα παντοῖαν, ἐ λώντζαν σωθῆναι. καὶ ἀναγαγεῖν ἐνταῦθα καὶ Μπάϊλον, εἰς κρίσιν ϗμὴ ἀποκατάστασιν τῶν Βενετίκων, ἔχοντες τὸς σωθῆναι πλατζιαρίυς, ϗ τὰ τύτων ἀρχοντόπυλα ϗμὴ παιδόπυλα, κατὰ τλὼ τῆς ῥωμανίας σωθῆναι, καὶ κατ' ἔλασιν ὁ τοιῦτος Μπάϊλος πολιτεύεται, εἰς ἀποσόβησιν τῦ ἀδίκυ ϗ τῦ δικαίυ. τῦτο γὰρ δὴ ἐ ἡ βασιλεία μυ κατὰ τὸ πρόσηκον ἀσπάζεται, ϗ ἀποδέχεται. ἐπεγκελάδεται δὲ ϗ τῦτο κεφαλαιωδῶς εἰπεῖν ἡ βασιλεία μυ. εἶτ' ἂν κατὰ τὴν μεταξὺ ταύτης, τῦ μεγαλεπιφανεσάτυ Δυκὸς Βενετίας, τῶν ἐκεῖσε βυλλωτῶν, ἐ τῦ ῥηθέντος ἀποκρισιαρίυ, πρεσβάταν φιλικλὼ ἕνωσιν, καὶ διάθησιν, ἔνθα τὸ θεόδωρον ναυσόλημα τῆς βασιλείας μυ, ἐ ἡ τῶν τραπεζύντων καραβόπλια ἐντύχωσι τοῖς κατέργοις καὶ καραβοπλοίμοις τ τοιύτων Βενετίκων, ἔχωσιν ἐν μέσῳ παντοίαν ἐ πᾶσαν εἰρωνικλὼ κατάσασιν ϗ φιλότητα, ἕκασὸν μέρος ἑκάσῳ παραχωρῦντες, τὸ ἀνενόχλητον τε ἐ ἥσυχον. εἰς ἀποθεράπευσιν μὲν τῶν φιλύντων. ἀποτροπλὼ δὲ τῶν μιζύντων ϗ ἀποσόβησιν. ἔτι ἐνταῦθα, ἵνα τηρηθήσονται, ἐ διαφυλαχθήσονται παρὰ τῆς βασιλείας μυ, οἱ τοιῦτοι Βενετίκοι. ἐ πάντα τὰ περὶ αὐτοῖς πράγματα. ἀνενόχλητοι ϗμὴ ἀκαταδυάστοι, ἀπὸ παντ' ἐχθρὸν ϗ ἐναντίον αὐτῶν. ἐ ἡ μὲν σὼ Θεῷ βασιλεία μυ τοιῦτο τρόπως. διὰ τῦ παφόντος χρυσοβύλλυ λόγυ αὐτῆς διορίζεται. ἐ βέβαια δὴ καὶ ἀπαράθραυσα. τὰ δὲ διωρισμένα θεσπίζει διαφυλάττεσθαι μέχρι παντὸς. ὁ δέ γε τολμήζων ἐμποδισμὸν ἐπάξαι, ϗ διενύχλησιν, ὁποῖος ἄρα ϗ εἴη, ὀργλὼ βαρείαν ἐ σφοδράν, ἀγανάκτησιν ϗ ἐπεξέλασιν ὡς ἄπιστος ὑποσήσεται παρὰ τῆς βασιλείας μυ, τῇ ἐμφανείᾳ τῦ παρόντος χρυσοβύλλυ λόγυ τῆς βασιλείας μυ. ἐν ᾧ ϗ τὸ ταύτης δύσεβὲς καὶ θεομισήβλητον κράτος τὰ σωθῆναι σωθῆναι ὑπεσημήνατο κατὰ τὸν παρόντα μάρτιον μῆνα ϗμὴ β. ινδ. τῦ ϛωοβ ἔτυς.

Αλέξιος ἐν Χερσῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς ἐ αὐτοκράτωρ πάσης ἀνατολῆς ἰβήρων, ϗ περατείας. Ὁ μέγας Κομνληνός.

Omnibus pium hoc ſigillum inſpecturis.

Celeberrimus ille ac inter Reges ter beatus ex Patre avus Majeſtatis meæ Dominus Alexius Magnus Comnenus recte ſe gerens, atque Imperatorio modo, ſupra multos, ut ſimpliciter dicam, Reges terræ, memoria dignus, ſiquidem longe, ac prope Imperatoriæ ſuæ amicitiæ deſiderium injicere cupiens, initis commerciis, haud præteriit felicem Venetorum Rempublicam

blicam, ſed adhuc inter vivos degens, & Imperatorium ſceptrum tenens Chryſobullam magno tunc, præclariſſimoque Venetorum Duci Johanni Superantio miſit per miſſum tunc a Venetis Legatum nobilem Dominum Michaelem Pantaleonem amicæ conjunctionis, ac foederis cauſſa, facta pactorum confirmatione, atque acceptatione, ſicuti ſummatim jubebat Chryſobullicum ejus mandatum, factum menſe Julio indictione 2. anno 6827. (Chriſti 1319.) cujus exemplum habetur in rationalibus libris in (a) *Veſtiario Imperii mei. Quoniam igitur & circumvolutionum aſperitate, & temporis longitudine Chryſobulla illa corrupta eſt, & Trapezuntem Venetorum ceſſavit adventus, ſicut pluribus notum eſt, multum idcirco curæ fuit Imperio meo, iis rurſus proſpicere, atque cum iis rurſus amicitiam inire, ſincerumque amorem, & animorum conjunctionem. Cum in hoc ſtatu res eſſent, advenit opportune nobilis Archon, & Legatus Gulielmus Micheli, miſſus a nobiliſſimo, præclariſſimoque Venetorum Duce Domino Laurentio Celſo, & nobili Bajulo* (b) *Conſtantinopolis Domino Andrea Curio, nobilibuſque Archontibus, & Conſiliariis, petiitque receptionem, & amicitiam, ac benevolentiam Imperii mei, ut faciant iterum Veneti ex hac felici, Deoque dilecta civitate Trapezi ſcalam ſuam, ſicuti & Januenſes. Hanc igitur legationem, atque Legatum, & indicatas poſtulationes libenter, ac hilari vultu excipiens Imperium meum præſentem Chryſobullam ipſis præbet, virtute cujus poſſint ſecundum id, quod definitum eſt ab Imperio meo, hi nobiles viri, & fideles ſervi felicis Venetorum Reipublicæ tam in magnis, quam in parvis omnem ubique receptionem, & benevolentiam habere ab Imperio meo, ut hinc abire poſſint, & venire, & in omni hac circum regione confidenter, & amice, & ex conſequenti ſine ullo impedimento incolumes, in cunctis regionibus Imperii mei, & caſtris inſuper, ac civitatibus, & conſuetis portubus nulla moleſtia affecti, nulliuſque potentia oppreſſi, abſque ullo metu tam ex parte Imperii mei, quam Archontum, & Præfectorum meorum, nec non triremium, caraborum, ceterarumque navium, quæ ſub mea ditione ſunt, verſari queant non ſolum ipſi, ſed & ea, quæ cum ipſis, varii generis, omneſque res, triremes, carabi, & ſimilia eorum ligna; terra, marique. Deo autem conſecrabunt conſuetas preces, prout ipſis videbitur, atque exiſtimabunt, convenienti, proprioque modo, quem judicabunt aptiorem ad definitionem conſueti commercii. Quoniam vero Imperium meum rogaverunt, omnemque ſenſum ſuum in hoc contulere, idcirco, & propter illud, quod teſtati ſunt, & deinde profitebuntur, Imperio meo integrum famulandi deſiderium, mandat Imperium meum, & denuntiat virtute præſentis Chryſobullæ, licere omnino ipſis facere conſuetum, ut dicitur, commercium ſecundum Januenſium ordinem, atque conſuetudinem neque plus, neque minus, ſine ulla tributi ſolutione, quemadmodum inferius dicetur. Ut autem ea, quæ ſolvenda ſunt, per partes, & nominatim definiamus, ſit ita. Sarcinarum omnium mari venientium, quot quidem hinc, & in alias partes foras abeunt, ut fiat a curialibus exeundi poteſtas; in exitu pro unaquaque ſarcina ſolvent aſpra* (c) *effigiem meum præferentia viginti: quot autem hìc divenduntur, ſi quidem venditoris res tributo obnoxia fuit, & apud externas gentes, non vero ex amicis Venetis, dabit venditor pro unoquoque centeno bina. Tria enim prius inde proveniebant, ſed propter Venetorum Reipublicæ exiſtimationem, & dignitatem hujus Legati, ceterorumque Venetorum, donum præbet Imperium meum, ita ut duo tantum ſolvantur; ſimiliterque det venditor pro tributo duo cum dimidio: hoc eſt pro quinque cum dimidio, quæ prius ſolvebantur pro tributo, modo quatuor cum dimidio. Emtor vero ſecundum ſcriptam, prioremque conſuetudinem, ſi pariter non ſit ſub tributo, ſolvet tria tantummodo pro quolibet centeno. Si autem tam emtor, quam venditor Veneti ſint, & ſub tributo, venditor duo cum dimidio, & emtor ſimiliter duo cum dimidio ſolvent: ſi autem tributo obnoxii non ſint, ambo nihil omnino. Sin vero notum ſit, quod ſarcina*

Digitized by Google

non ſoluta, aut ſoluta quidem, ſed ſervata, & non vendita, neque foras miſſa, ſed retroceſſerit, extra commercium cuſtodiatur. Inſuper & aurum, argentumque, lapilli pretioſi, cingula, & ſimilia, ut fieri conſuevit, extra commercium & hæc ſerventur. Ceterum in exitu ſarcinarum, provenientia ex ipſis viginti aſpra conſueto more repetantur. Et circa omnes quidem ſarcinas mari advenientes ordo hic ſervetur. Circa eas vero, quæ terra vehuntur, idem rurſus fiat, nimirum in ingreſſu ſarcinarum aſpra duodecim, & in venditione unum pro quolibet centenario repetatur. Ad hæc Venetus quiſque vendens, aut emens conchulas Indicas, κυλιχάρτια, aliaque ſimilia hujus generis, ſive multa, ſive pauca, pro quolibet centenario unum ſolvet. Et hæc quidem ſecundum Januenſium conſuetudinem ſunt. Sin autem alii extraneo quodam fœdere ipſis juncti ſimul hìc deprehendantur, hi non eadem ratione commercium habebunt, ſed tamquam peregrini diverſum, atque fortuitum. Hanc itaque commercii ſervitutem Imperium meum, atque Veſtiarium præſidio Dei fultum ubique retinebit, neque aliis gentibus concedet, niſi quodammodo propter ipſoſmet Venetos, quando paciſci volent. Inſuper jubet Imperium meum, ut habeant ipſi proprium tributum, & peculium, immo & hoſpitium, quæ pauperibus ex ipſis prognatis inſerviant, quemadmodum & habent Januenſes. Quoniam vero & locum, ubi commorari, & quieſcere poſſint, nonnulli eorum ab Imperio meo petierunt, conſiderans locum hunc illis perquam maxime neceſſarium, definit per præſentem Chryſobullam, ut habeant, & fruantur libere omnino, & abſque ulla pecuniæ ſolutione, gratia, & dono Imperii mei, loco exiſtente, ac poſito ſub Monaſterio ſancti magni martyris, & venerandi Theodori Gabræ. Hic autem locus circum undique ex facta menſura hanc formam habet. Incipit ab exitu ex imo anguli humilis domus, & attingit ad Orientem viam Sancti Chriſtophori, & Sancti Nicetæ uſque ad alium angulum domus, ubi eſt alia via, & deſcendit juxta mare per eam viam ad Latinam Eccleſiam, inde circuli forma it ad occaſum uſque ad . . . . & ſancti Chriſtophori, & rediens terminat, unde cæpit, eſtque menſura orgyarum (d) Imperatoriarum decem, & ſpithamarum (e) octoginta quinque. Has nimirum vias, ut ab omni ſervitute immunes forent, in gyrum egit, uti nunc ſunt. Templa autem Sancti Chriſtophori, & Sancti Nicetæ mandamus libera fore, & extra hanc loci definitionem. Sanctus quidem Chriſtophorus ut habeat ab occaſu in poſſeſſionem ſuam poſitum illic fontem, ab ortu autem orgyam unam: Sanctus vero Nicetas ab occaſu quidem angulum τῦ φωτόπλυ, ab oriente autem orgyas duas. In definita igitur Venetis loci periodo extruere debent Eccleſiam, & conſtituere in ipſa fratribus locum, quem volunt, & ædificare habitacula ubique, & Lontzam (f) conſuetam, ibique inſtituere Bajulum ad judicandum, & dirimendas Venetorum lites; habeant itidem conſuetos commerciarios, eorumque Archontes, & pueros ſecundum Romanorum conſuetudinem, quemadmodum ipſemet Bajulus adveniens ſtatuit, ad ſeparationem juſti ab injuſto. Hoc enim Imperium meum, prout decet, amplectitur, & recipit: vult etiam Imperium meum hoc dici Capitaneis. In poſterum igitur propter hanc cum præclariſſimo Venetorum Duce, atque Conſiliariis, dictoque Legato inſtauratam amicitiæ conjunctionem, pactionemque, quum claſſis Imperii mei mihi divinitus data, & Trapezuntinorum carabi, naveſque offendent triremes, carabos, ceteraſque naves Venetorum, pacem omnino invicem, tranquillitatemque, & amicitiam ſervabunt, partem unicuique ſuam concedendo ſine ullo motu, atque perturbatione, ita ut amicorum cura habeatur, depellantur autem, & ſeparentur inimici. Inſuper vero ut ſerventur, atque cuſtodiantur ab Imperio meo ſupradicti Veneti, omneſque eorum res ſine moleſtia, atque violentia ex parte ſuorum hoſtium, atque adverſariorum, Imperium quidem meum, Deo dante, virtute præſentis hujus Chryſobullæ conſtituit modum hunc perpetuo ſervandum, neque ullo tempore infringendum; ſtatuta vero

Digitized by Google

vero mandat ab omnibus ſervari. Qui autem impedimentum, vel moleſtiam afferre præſumſerit, qualiſcumque ille ſit, graviſſimam iram, furoremque, & indignationem, & exilii pœnam tamquam infidelis incurret apud Imperium meum a promulgatione præſentis Chryſobullæ Imperii mei, in qua & hujus religio, & ſumma poteſtas, conſueta conſueto modo ſignificantur. Datum currenti menſe Martio, & Indictione 12. *anni* 6872. (*Chriſti* 1364.)

Alexius in Chriſto Deo fidelis Rex, & Imperator totius Anatoliæ, Iberorum, atque regionis circa Euphratem Magnus Comnenus.

(*a*) *Veſtiarium* proprie dicebatur locus, in quo veſtes ſervabantur, ſed late etiam, ubi Cimelia, atque adeo theſaurus, & pecuniæ. Vide Carolum Dusfrene in *Gloſſ. Med. & Inf. Lat.* tom. 6. pag. 1511.

(*b*) *Bajulus*, Græce Μπαΐυλος, Μπαΐλος, vel Παΐυλος. Ita appellatur *Venetorum* Legatus commerciorum cauſſa miſſus Conſtantinopolim.

(*c*) *Aſpra*, ſive *Aſperos* appellant Græci recentiores monetam minutiorem albam, ſeu argenteam, cum qua Monetarii majorem commutare ſolent. Ita Car. Dusfr. in *Gloſſ. Med. & Inf. Græc* tom. 1. p. 144.

(*d*) *Orgya* menſura eſt conſtans cubitis quatuor, pedibus vero ſex, de qua apud Pollucem lib 2. cap. IV. ita legimus: *εἰ δ' ἀμφω παῖς χειρας ἐκτείνας, ὡς καὶ τὸ στέρνον αὐταῖς συμμετρεῖν, ὀργυιὰ τὸ μετρον. Si vero utraſque extendas manus, ut etiam pectus his commenſuretur, orgya nominatur.* Quid vero ſibi velit *Orgya Imperatoria*, notatum haud invenimus apud varios autores, qui de menſuris ſermonem fecerunt.

(*e*) *Spithama* menſura tripalmaris, digitorum duodecim, eo contenta ſpatio, quod eſt inter pollicem, & & minimum digitum extenſos, uti notat idem Pollux loco citato.

(*f*) *Lontza*, vocabulum Græco-barbarum, in *Gloſſario* Caroli Dusfrene prætermiſſum. Ex verbis tamen, quæ ſequuntur, crediderim eſſe tribunal, ſeu locum definiendis litibus aptum.

Expleta Bulla *fol.* 25. ſequitur tractatus alphabeti ordine diſpoſitus, abſque ullo autoris nomine, in quo nonnullarum plantarum, avium, piſcium, lapidumque genera recenſentur, atque ſingulorum proprietates enarrantur. Initium damus, quod erit etiam ſpeciminis loco.

Στοιχεῖον α.

Ἄμπελος λιθικὴ. ἀετὸς πτιλωτὸν. ἀετίτης λίθος. ἀετὸς ἰχθὺς, ἀλέπιδος.

Ἄμπελος λιθικὴ ἱερωτάτη ἡ φράτη καὶ θαυμαστὴ βοτάνη ἥτις ἐστὶ θεῖον. ἡ λεγομένη βρυωνία. ἀετὸς ἄρσεν βασιλεὺς πτηνῶν πάντων. ἀετίτης λίθος ἔγκυος ὁ κτύπων. ἀετὸς ἰχθὺς ἐστιν, ἀλέπιδος παρόμοιος ἱεράσιν μελανώπερος ἐσυκὼς κατὰ πάντα τρυγόνι &c.

CODEX CXVIII. c. V. 9.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 56. ubi *Sancti* Gregorii Nysseni *commentarius in canticum canticorum*. Procœmium incipit his verbis: *ἐπιδεξάμην ὡς φρέσαι τῷ σεμνῷ σου βίῳ &c.* Mutilum eſt opus. Nam vix ſeptem ſunt ſermones.

CODEX CXIX. c. V. 10.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 43. ab *Andrea Darmario* conſcriptus, ad quem primum pertinebat, poſtea vero fuit *Gabrielis Severi*, quemadmodum legere eſt fol. 4. Varia complectitur opuſcula generis prorſus diverſi.

Fol. 1. Paucis verbis explicatur, quam ob rationem libri *Pentateuchi* nomina, quibus appellantur, ſortiti ſint, & quomodo Hebræa lingua vocentur, tum quibus Græcis vocabulis menſes numerentur; denique vocum Hebræarum, quæ in libris *Regum* occurrunt, ſubjicitur explicatio.

Fol. 4. Σωδικὸν περιέχον ἐν ἐπιτομῇ ἁπάσας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων γενομένας ὀρθοδόξους καὶ αἱρετικὰς συνόδους μέχρι τῆς ὀγδόης τῆς ἐπὶ τοῦ Φωτίου καὶ τῆς τοῦ Πάπα Ἰωάννου ἑνώσεως. *Libellus ſynodicus complectens brevi compendio omnes Synodos, tam orthodoxas, quam hæreticas, quæ celebratæ ſunt ab Apoſtolorum tempore uſque ad octavam pro unione Photii, & Papæ Johannis.* Incipit: Σωὸδος θεία καὶ ἱερὰ συναθροισθεῖσα ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τῶν θεοδιδάκτων ἁγίων Ἀποστόλων καὶ μυσταγωγῶν πρεσβυτέρων &c. Exſtat in *Bibliotheca Juris canonici* Voelli, & Juſtelli pag. 166.

Fol. 35. Περὶ τῆς ῥητορικῆς προοιμίων. *De Rhetoricæ prolegomenis.* Eorum autor notatur in margine Johannes Doxopater, qui varia in *Hermogenem*, & *Aphtonium* ſcholia concinnavit in Bibliothecis adhuc latentia. Prolegomena ita incipiunt: *οἱ τὴν ἡμετέραν τέχνην διακοσμήσαντες ῥήτορες εἰς δέκα τινὰ κεφάλαια τὰ τῆς ῥητορικῆς τέχνης διεῖπον πρό-*

Digitized by Google

λεγόμενα. ἔστι δὲ ταῦτα.

Πρῶτον εἰ ἐκ Θεῶν καὶ ἐν θεοῖς ἡ ῥητορικὴ.

Δεύτερον εἰ δὲ ἐν ἥρωσιν ἡ ῥητορικὴ.

Τρίτον πῶς ἐν ἀνθρώποις ἦλθεν ἡ ῥητορικὴ.

Τέταρτον πῶς ἐν Ἀθήναις ἤκμασεν ἡ ῥητορικὴ.

Πέμπτον τίς ὅρος ἐστὶ ῥητορικῆς καὶ τί τὸ τέλος τῆς ῥητορικῆς, καὶ τί τὸ ἔργον τῆς ῥητορικῆς.

Ἕκτον πόσα εἴδη τῆς ῥητορικῆς καὶ εἰ εἴδη ἀλλὰ μὴ μέζη καὶ ἐκ ποίων μέζων προελήλυθεν ἕκαστον. καὶ ποίους χρόνους διεγείμαντο. καὶ ποίους τόπους ἐκληρώσαντο.

Ἕβδομον πόσαι ῥητορικαὶ καὶ οἵαι καὶ ποῖαι σοὶ Θεῷ μεπρχόμεθα.

Ὄγδοον πόσοι τρόποι ῥητορικῶν ἀναγνώσεων.

Ἔνατον πόσαι πολιτεῖαι, καὶ ἐν ποίοις σοὶ Θεῷ πολιτεύόμεθα. καιρὸς ἐπὶ τούτοις.

Δέκατον κεφάλαιον, κατὰ πόσους τρόπους ὁ ῥητὼρ ὀφείλει ἐξηγεῖσθαι τὰ ῥητορικὰ μαθήματα.

Rhetores, qui artem hanc diſtribuere aggreſſi ſunt, in decem quædam capita Rhetoricæ artis prolegomena diſtribuunt. Hæc autem ſunt.

I. Num a Deo, atque in Deo Rhetorica ſit.

II. Num & in heroibus.

III. Quomodo ad homines pervenerit.

IV. Quomodo Athenis adoleverit, atque viguerit.

V. Quæ ſit Rhetorices definitio, quiſve finis, & quodnam proprium hujus facultatis munus.

VI. Quot ſint Rhetoricæ ſpecies, & num ſingulæ ſpecies diverſis mediis inſtructæ ſint, atque ex qualibus itidem mediis ſingulæ procedant, qualibuſve diſtribuantur temporibus, & qualia loca ſortitæ ſint.

VII. Quot Rhetoricæ, qualeſve, & cujus ope Deum adire oporteat.

VIII. Quot ſint Rhetoricarum lectionum modi.

IX. Quot inſtituta, & in quibus Dei adminiſtrationem imitemur. Poſt hæc

X. Caput. *Quot modis debeat Rhetor diſciplinam hanc explanare.*

CODEX CXX. c. V. 11.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtat 108.

Fol. 1. Πλάτωνος Γοργίας ἢ περὶ ῥητορικῆς. PLATONIS *Gorgias*, ſive de *Rhetorica* cum brevibus ſcholiis in margine.

Fol. 29. HELIODORI *Æthiopicorum* libri decem, quibus *Theagenis*, & *Chariteæ* amores narrantur.

Fol. 107. ARISTIDIS *querela de templo Cereris Eleuſine incenſo, atque exuſto.*

CODEX CXXI. c. V. 12.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 55. in quo *ſcholia in Aphoriſmos* HIPPOCRATIS abſque ullius autoris nomine, eadem ceteroquin, quæ in codice *b.* V. 13.

CODEX CXXII. c. V. 13.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtat 49. Eſt BOETHII *tractatus de arte dialectica* in Græcam linguam tranſlatus, omiſſo interpretis nomine. Præmittitur paucis verbis vita *Boethii*.

CODEX CXXIII. c. V. 14.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 394. in quo SEXTI EMPIRICI octo priores libri adverſus *Mathematicos*.

CODEX CXXIV. c. V. 15.

Chartaceus, ſæculi XV. mutilus fine, cui tamen ſunt adhuc folia 219. Eſt *Sticherarium*, ſeu liber Eccleſiaſticus Græcorum, complectens verſus longiores ab *Hymnographo* compoſitos, per totum annum a menſe *Septembri* canendos, cum notis muſicis.

CODEX CXXV. c. V. 16.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 85. cui titulus:

Πάσεις

Digitized by Google

Πάσεις ωροσαχθεῖσαι ἀπὸ Κωνσαντίε, Θεοχαείσε, Ἀνδρέε, Γρηγορίε, Δόμνε, Ἰσιδώρε, Λεοντίε, ἐπὶ σηκρήτε, Καισαρίῳ τῷ ἀδελφῷ Γρηγορίε τῦ ἁγιωτάτε ἐπισκόπε Ναζιανζῦ ὀπλωίκα ἐν Κωνσαντινοπόλει διδάσκειν ἐπὶ ἔτη εἴκοσι. *Quæstiones a Constantio, Theocharisto, Andrea, Gregorio, Domno, Isidoro, Leontio familiariter propositæ Cæsario fratri Gregorii sanctissimi Episcopi Nazianzeni, dum Constantinopoli versaretur docens post annos viginti.* Quæstiones numero sunt CCXIX. Prioris autem initium est: οἱ τὸ μεγάλο καὶ ἀρύχωρον διαπλέοντες θάλασσαν &c.

De autore harum quæstionum multa disputant viri critici, quorum alii eas adscribunt CÆSARIO, autoritate præsertim *Photii*, *Glycæ*, & *MSS. codicum*; alii vero ipsi NAZIANZENO tribuendas existimant ob res iis contentas, easque tractandi modum: qua de re videre est Oudinum tomo I. pagina 542. & Lambecium lib. IV. *commentariorum*.

CODEX CXXVI. *c.* V. 18.

Chartaceus, circa finem sæculi XV. constans foliis 116. Continet XENOPHONTIS *de Cyri junioris expeditione contra Artaxersem fratrem* libros septem.

CODEX CXXVII. *c.* V. 19.

Chartaceus, sæculi XVI. folia habet 68. Sunt in eo analyses Grammaticæ in *Horas* BEATÆ VIRGINIS, quæ Græce redditæ sunt, & Latina interpretatione, fusiorique singularum vocum investigatione explanatæ.

CODEX CXXVIII. *c.* V. 20.

Chartaceus, sæculi XVI. constans foliis 113. in quo sequentia THEMISTII *Philosophi Peripatetici* scripta.

Fol. 1. Paraphrasis librorum primi, & secundi *posteriorum Analyticorum* ARISTOTELIS.

Fol. 37. Paraphrasis librorum primi, & secundi *de anima*.

Fol. 65. Paraphrasis libri de *memoria*, & *reminiscentia*.

Fol. 72. Paraphrasis libri de *somno*, & *vigilia*, *de somniis*, & *divinatione per somnium*.

Fol. 94. *pagina* 2. Paraphrasis libri tertii *de anima*.

Fol. 102. Paraphrasis librorum octavi, & septimi *naturalis auscultationis*; inverso enim ordine positi sunt. Ceterum omnia Græce edita fuerunt a Victore Trincavello *Venetiis* an. 1534.

CODEX CXXIX *c.* V. 21.

Chartaceus, circa finem sæculi XV. constans foliis 321. Continet ARISTOTELIS *organum*, seu scripta logica cum *Porphyrii Isagoge*. Addita sunt in margine commentaria, cum adnotationibus *interlinearibus*. Omnibus vero præit AMMONII HERMEÆ expositio *quinque vocum Porphyrii*.

CODEX CXXX. *c.* V. 22.

Chartaceus, sæculi XV. habens folia 214. initio, & fine mutilus, in quo liber Ecclesiasticus Græcorum cum notis musicis, idem porro, ac codex *c.* V. 15.

CODEX CXXXI. *c.* V. 23.

Chartaceus, sæculi XVI. constans foliis 159. Varia opuscula philosophica complectitur.

Fol. 1. Πρόκλε σοιχείωσις φυσική. PROCLI *elementa physica*, quorum initium: συνεχῆ ἐστιν ὧν τὰ πέρατα ἓν ἀπτόμενά ἐστιν ὧν τὰ πέρατα ἅμα &c.

Inedita existimavit Fabricius loquens de MS. codice *Bavarico* CL. tomo VIII. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 531. At Nesselius parte IV. *catalogi Vindobonensis* pag. 121. Græco-Latinam eorum editionem protulit factam a Justo Velsio *Basileæ* anno 1545. sub titulo

Digitized by Google

tulo περὶ κινήσεως, *de motu*.

Fol. 20. Ἑρμείου φιλοσόφου τῶν εἰς τὸ Πλάτωνος Φαίδρου σχολίων. HERMIÆ *Philoſophi ſcholia in Platonis Phædrum*; quæ MSS. adhuc ſervari in multis Bibliothecis, teſtatur Fabricius tom. II. pag. 14. Incipiunt: ὁ Σωκράτης ἐπὶ ἀεργεσίᾳ τῆ τῶν ἀνθρώπων γένους καὶ τῶν ψυχῶν τῶν νέων καταπέμφθη εἰς γένεσιν &c.

Fol. 78. PROCLI *in Parmenidem Platonis commentaria*, quæ latere itidem in pluteis Bibliothecarum, necdum lucem aſpexiſſe, una voce affirmant Neſſelius in *Catalogo Vindobonenſi* parte IV. pag. 6. & Fabricius tom. VIII. pag. 530. *Bibliothecæ Græcæ*. Initium ita ſe habet:

Εὔχομαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσας παρακαλῆσαί μου τὸν νοῦν εἰς τὸν προκειμένου θεωρίαν ἐκ φῶς ἐν ἐμοὶ σιλπνὸν τῆς ἀληθείας ἀνάψαντας &c.

Vix tamen primum librum, eumque imperfectum, habemus.

Fol. 132. Excerpta nonnulla ex libris SEXTI EMPIRICI *adverſus Mathematicos*.

CODEX CXXXII. *c.* V. 24.

Chartaceus, ſæculi XVI. foliis conſtans 63. cui titulus

Ἐκ τῶν σχολίων τοῦ φιλοσόφου Πρόκλου εἰς τὸν Κρατύλον Πλάτωνος ἐκλογαὶ χρήσιμοι. *Ex ſcholiis philoſophi* PROCLI *in Cratylum Platonis eclogæ perutiles*, ſub diſtinctis numeris CLXXXV. deſcriptæ, quarum initium: ὁ σκοπὸς τοῦ Κρατύλου τὸν ἐν ἐχάτοις ἐπιδεῖξαι τὸν ψυχῶν γόνιμον ἐνέργειαν ἐκ τοῦ ἀφομοιωματικοῦ δυνάμιν, ὧν κατ' ὐσίαν λάχουσα &c.

CODEX CXXXIII. *c.* V. 25.

Chartaceus, ſæculi XV. conſtans foliis 288. in quo iterum liber Eccleſiaſticus Græcorum cum notis muſicis, idem, qui in codice *c.* V. 15. & *c.* V. 22.

CODEX CXXXIV. *c.* V. 26.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 237. Continet commentaria ALEXANDRI APHRODISEI in ultimos novem libros *Metaphyſicorum Ariſtotelis*.

Notatu digna ſunt ſcholia in XIII. & XIV. librum, quæ nec Græce, nec Latine adhuc prodierunt, quamvis nonnulli dubitaverint, ut obſervat Fabricius tomo IV. pag. 68. *Bibliothecæ Græcæ*, num ea *Alexandro Aphrodiſeo*, an potius *Alexandro Ægæo*, vel alii cuilibet, aut etiam *Michaeli Epheſio* tribuenda ſint.

CODEX CXXXV *c.* V. 27.

Membranaceus, duplici columna exaratus, cui folia 171. ſæculi XIV. Varios Sanctorum Patrum ſermones, & multorum martyrum acta comprehendit.

Fol. 1. *De Sanctis, ac venerandis imaginibus Dominica prima Sancti jejunii*. Incipit: τοῦ βασιλέως Θεοφίλου κατ' ἐκείνου τοῦ κυροῦ κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διέποντα ἀρχὴν &c. Exſtat in tom. II. *Auctarii Combefiſiani* pagina 716. incertuſque eſt illius autor.

Fol. 9. *Sancti* ATHANASII *ſermo aſceticus*, cujus initium. ἀγαπητοὶ προνοήσωμεν τῆς σωτηρίας ἡμῶν ὅτι ὁ καιρὸς &c. Exſtat tom. III. editionis Montfauconii pag. 591. inter *opera ſuppoſititia*.

Fol. 10. *pagina* 2. Κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βλεμμυδου ἑρμηνεία εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ψαλμῶν καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἐρρέθη ἕκαστος. NICEPHORI BLEMMIDÆ *interpretatio titulorum Pſalmorum, & quam ob cauſſam quilibet dictus fuerit*. Hanc *titulorum* interpretationem commentario ſuo in *Pſalmos* forte præmiſerat *Nicephorus*. Incipit: εἰς τὸν πρῶτον ψαλμόν. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις &c.

Fol. 13. *pagina* 2. Στίχοι ἄρυθμοι πολιτικοὶ εἰς τὸ ψαλτήριον καὶ εἰς τὰς τῶν ψαλμῶν ἐπιγραφὰς καὶ εἰς τὸ διάψαλμα τοῦ ὑπερτιμίου Κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου. *Ver-*

Digitized by Google

Verſus rithmici politici in Pſalterium, & in Pſalmorum inſcriptiones, & in diapſalma venerabilis Domini MICHAELIS PSELLI. Inter *Anecdota* recenſet Allatius *de Pſellis numero* LXXV. Incipiunt autem hoc modo: οὐκ ἔστι τὸ ψαλτήριον φιλόλογοι βιβλίον ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν ἴσως ἐξ ἀμαθίας &c.

Refertur hoc opuſculum etiam in *Bibliotheca Vindobonenſi* parte I. pagina 313. aſt diverſo tantiſper initio, nempe: οὐκ ἔστι τὸ ψαλτήριον δέασοτά μου βιβλίον ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι πάντως ἐξ ἀγνωσίας &c.

Fol. 17. *Dominica prima jejuniorum epiſtola* GREGORII *Papæ II. Romæ ſcripta ad Leonem Imperatorem de Sanctis, & venerandis imaginibus*, cujus initium: τὰ γράμματα σου τῆς ὑμετέρας θεοφρυήτου βασιλείας &c. Prior dumtaxat epiſtola, eaque imperfecta habetur.

Fol. 19. LEONIS *Imperatoris ſermo in exaltationem Sanctæ Crucis*, cujus initium: πρότερον ἐν ἱερᾷ διαγόντων ἀνθρώπων ἀγαλλιάσει &c. Apud Gretſerum de *Cruce* pag. 184.

Fol. 21. *pagina* 2. διήγησις ὠφέλιμος ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας συλλεγεῖσα καὶ ἀνάμνησις δηλοῦσα τῆς παραδόξου γενομένης θαύματος ὑπὲρ λοιπὰ Πέρσαι καὶ Βάρβαροι τὴν βασιλίδα πασῶν πόλεων τὴν Κωνσταντινούπολιν φημὶ περικύκλωσαν. οἱ καὶ ἀπώλοντο θείᾳ δίκῃ περαθέντες. ἡ δὲ πόλις ἀσινὴς σωτηρηθεῖσα παρεσβείᾳ τῆς θεοτόκου ἑπτοπ, ἄδει ἐκκλησιαστήριον ἀκάθιστον τὴν ἡμέραν. καταλαμβάνεται. *Narratio perutilis ex veteribus hiſtoriis collecta, ſeu commemoratio inſignis miraculi patrati, cum a Perſis, & Barbaris Principes civitatum omnium, Conſtantinopolis dico, obſideretur, qui a Deo perculſi perierunt. Ipſa vero civitas illæſa ſervata eſt interceſſione Deiparæ. Singulis annis exinde gratiarum actionem celebrat, diemque* (a) *ἀκάθιστον vocant.* Incipit: ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλίου τῶν Ῥωμαίων βασιλέως Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν τὸν ἀρχὸν ἔχων ἀπέστειλε Σάρβαραν τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ βαρείας &c. Eadem eſt hæc narratio, quæ in codice *c.* III. 13. fol. 37. Edita autem fuit a Combefiſio poſt *hiſtoriam Monothelitarum* pag 805.

(a) Ἀκάθιστος nempe dictus eſt dies' propter canonem, qui a populo per totam noctem ſtante ſine ſeſſione canebatur Sabbato in matutinis hebdomadis quintæ jejuniorum ob urbem ter ſervatam ope B. Virginis. Vide Carol. Duſr. tom I. *gloſſ. Med. & Inf. Græc.* pag. 37.

Fol. 28. *pag.* 2. PANTALEONIS *Preſbyteri monaſterii Bizantinorum ſermo in exaltationem Sanctæ Crucis*, cujus initium: πάλιν ὑψοῦται σωρός. πάλιν ἡ κτίσις ἀγάλλεται &c. Apud Gretſerum de *Cruce* pag. 150.

Fol. 32. *Sancti* GERMANI *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani ſermo in Sanctam* DEIPARAM, *quando præſentata eſt in templo*. Incipit: ἰδοὺ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις. ἡ φαιδρὰ ἑορτὴ τῆς μητέρος τοῦ Κυρίου &c. Prodiit primum Græce, & Latine cura, & ſtudio *Pantini* Antuerpiæ 1601, ſæpiuſque deinceps.

Fol. 35. *pag.* 2. *De Sancto* NICOLAO *Myrenſi Metropolita*. Incipit: ἐν τοῖς καιροῖς Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως ἀκαταστασία ἐγένετο ἐν τῇ Φρυγίᾳ &c. De autore dubitat Fabricius, incertumque affirmat tom. IX. pag. 117. *Bibliothecæ Græcæ*.

Fol. 39. *pagina* 2. *Sermo in Nativitatem* MARIÆ VIRGINIS, ſeu *Protoevangelium* tributum JACOBO APOSTOLO. Incipit: ἐν ταῖς ἱστορίαις τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ &c. Edidit poſt *Nicandrum* Fabricius in codice *apocrypho Novi Teſtamenti*.

Fol. 46. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia de tribus pueris in fornace Babylonis*, cujus initium: καιρὸν ὡς ἀληθῶς καὶ μέγιστον ἀσεβείας θέατρον &c. Inter ſpurias tomo VI. pagina 612.

Fol. 51. *pagina* 2. HESYCHII *Preſbyteri Jeroſolymitani homilia dicta in Bethleem, & in Paſtores, & Magos, ipſumque Incarnatum Jeſum Chriſtum*, a nemine uno, quod ſciam, memorata. Incipit: τὸν Βηθλεὲμ ἰδοὺ καὶ γλῶ. τὴν μητέρα τῶν ἑορτῶν ἀσπαζώμεθα &c.

Fol. 53. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in nativitatem Jeſu Chriſti*, in editis exemplaribus num. XXXVIII. cujus initium: Χριστὸς γέννατα δοξάσατε: Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν &c.

Fol. 59. *pagina* 2. *Divi* BASILII *homilia in eamdem Chriſti Nativitatem*.

In-

Digitized by Google

Incipit: Χριστὸς γέννησις ἡ μὲν οἰκεία ἐστὶ ἡ σωτήρ &c. In editione tomo I. pag. 584.

Fol. 63. *pagina* 2. *Encomium Sancti* STEPHANI *Protomartyris*, cujus initium: σέβωμεν ἄνθεσιν ἐγκωμίοις τὸν Στέφανον &c. Inter ſpurias ſub nomine *Divi* CHRYSOSTOMI tom. VIII. pagina 17.

Fol. 71. BASILII SELEUCIENSIS *homilia de infantibus ab Herode occiſis*, cujus initium: πάλιν ὁ γέρων ἐγὼ σπεύδω τὸ τῶν λόγων ἄγομαι σάδιον &c. Separatim edita eſt cum alia ejuſdem argumenti *Heidelbergæ* anno 1598.

Fol. 74. *pag.* 2. *Divi* CHRYSOSTOMI *homilia in circumciſionem Domini, & Simeonem*. Incipit:: ὁ μόνον φορεῖ σάρκα ὁ Κύριος ἡμῶν Ιησοῦς Χριστὸς &c. Inter ſpurias tom. VIII. pag. 812.

Fol. 77 *pagina* 2. AMPHYLOCHII *Iconienſis Epiſcopi de miraculis Sancti Baſilii Cæſareenſis*. Incipit: περὶ τοῦ Ἑβραίου τοῦ γενομένου χριστιανοῦ· τῆς μέντοι θείας λειτουργείας ἐπιπλήμμυος Ἑβραῖός τις ὡς χριστιανὸν ἑαυτὸν τῷ λαῷ ἐγκατέμιξεν &c.

Fol. 84. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in Sancta Theophania*. Incipit: ἡ πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων &c. In editione tom. II. pag. 809.

Fol. 86. *pag.* 2. *Sancti* BASILII *Cæſareenſis ſermo exhortatorius ad ſanctum baptiſma*, cujus initium: ὁ μὲν σοφὸς Σολομὼν τὰ κατὰ τὸν βίον πραγμάτων &c. In editione tomo I. pag. 475.

Fol. 93. *pagina* 2. AMPHYLOCHII *Iconienſis ſermo in Hypapantem, ſive occurſum Domini*. Incipit: πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων τὴν παρθενίαν θαυμάζουσιν &c. *In Amphylochio* Combefiſii pag. 23.

Fol. 98. *Martyrium Sancti* THEODORI *militibus præfecti*. Incipit: ὥσπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὁρῶσιν. οὕτος ὁ τῶν μαρτύρων λόγος τοῖς ἀκούουσιν &c. Scriptum ab *Augaro præſente*, ut ex ipſis *Actorum* verbis jampridem adnotavit Allatius in *diatriba de Simeonum ſcriptis* pag. 115. qui loco Augari *Varum* vocat. Latine habetur apud *Surium* die VII. *Februarii*.

Fol. 102. *pagina* 2. *Martyrium Sancti martyris* BLASII, cujus initium: ἡνίκα ὁ καιρὸς τῶν εἰδώλων ἐπεκράτει &c. Latine apud *Surium* die III. *Februarii*.

Fol. 106. *pag.* 2. *Martyrium Sanctorum martyrum Sebaſtenorum*, cujus initium: κατὰ τὸς καιρὸς Λικιννίου τοῦ βασιλέως ἦν Διογμὸς μέγας τῶν χριστιανῶν. οἱ πάντες ἐν Χριστῷ &c. Memorat Fabricius tomo IX. pagina 121. tamquam incerti autoris ex *Bibliotheca Coiſliniana*, & *ex Lambecio*.

Fol. 111. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in Annunciationem Beatæ Virginis Mariæ*. Incipit: πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια. πάλιν ἐλαθείας μιμήματα &c. Inter ſpurias tomo II. pagina 797.

Fol. 114. *pagina* 2. ANTIPATRI *Boſtrenſis Epiſcopi homilia in S. Johannem Baptiſtam, ſilentium Zachariæ, & ſalutationem Virginis Mariæ*. Incipit: ἐν γενητοῖς γυναικῶν οὐδένα Ἰωάννου μείζων σωτήριος λόγος ἀπεφήνατο &c. Exſtat Latine tantum in *Bibliotheca concionatoria* Combefiſii tom. VII. pag. 106.

Fol. 118. *pagina* 2. *Acta* PETRI, & PAULLI, *& quomodo Romæ mortem obierunt, incerto autore*, ut notat Fabricius tom. IX. pag. 138. *Bibliothecæ Græcæ*. Incipiunt autem: ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἅγιον Παῦλον &c.

Fol. 129. *pag.* 2. THEODORI STUDITÆ *encomium Sancti Bartholomæi*. Incipit: μέγιστος ἀγὼν, προθήσω δ' ὅτι ὁ κλέος &c. Latine in tomo II. *Spicilegii Dacheriani* pag. 124. una cum epiſtola *Anaſtaſii Bibliothecarii*, quæ præmittitur.

Fol. 134. *Vita, & martyrium Sancti* PROCOPII, *& ſociorum ejus*. Incipit: κατ' ἐκείνους τὸς καιρὸς βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ τοῦ τυράννου &c. Idem profecto initium, quod in codice CXXI. *Bibliothecæ Coislinianæ* pag. 196.

Fol. 148. *pagina* 2. *Martyrium Sanctæ* PARASCEVES, cujus initium: ἐγένετό τις ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀσεβεστάτου Ἀσκληπίου ἀνὴρ πάνυ σπουδαῖος &c.

Fol. 150. *Martyrium Sancti* PANTALEEMONIS, cujus initium: βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου καὶ πονηροτάτου Μαξιμιανοῦ πολλοὶ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι &c. Refertur ab Allatio

Digitized by Google

latio inter germanas METAPHRASTIS vitas in *diatriba de Simeonum ſcriptis* pag. 125.

Fol. 156. *pagina* 2. *Sancti* EPHREM *ſermo de conſummatione, & de adventu Antichriſti, & de ſecundo Chriſti Domini adventu.* Incipit: πῶς ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς ὑπάρχων πλημμελημάτων δωνηθείην ἐξειπεῖν τὰ ἐμοὶ ὑπέρογκα. ἀλλ' ἐπειδὴ &c.

Habetur in editione Rom. tom. II. pag. 222. at lectione multum a codice noſtro diſcrepante, ut ex ipſo initio ſatis conſtat; quod in ea hujuſmodi eſt: πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς Ἐφραὶμ, ἐκ μέσος πλημμελημάτων δωνήσομαι ἐξειπεῖν τὰ ὑπὲρ τ' ἐμὲ δωνάμιν. ἀλλ' ἐπειδὴ &c.

Fol. 164. *Sancti Patris* CHRYSOSTOMI *homilia in protoparentes Adamum, & Evam*, cujus initium: ἠκούσαμεν ἀρτίως ἀγαπητοὶ τ' θείας γραφῆς λεγούσης διὰ Μωσέως. ἐκ ἔλαβεν Ἀδὰμ &c. Non reperitur tamen hoc initium in indice alphabetico *editionis Benedictinorum*, contexto ex primis verbis *homiliarum*.

Fol. 169. TIMOTHEI *Archiepiſcopi Alexandrini de miraculis Sancti* MENÆ *Ægyptii*. Incipit: ἐγένετο μετὰ τὸν πολίτην τ' ἀσεβεσάτου θεοσυγοῦς Διοκλητιανοῦ τ' βασιλέως &c. Latine apud *Surium* die X. *Novembris*.

CODEX CXXXVI. *c.* V. 28.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia 207. olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*, hunc præfefert titulum. Γρηγορίου τ' ἁγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ Πάπα τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης διάλογος ἱστορικὸς πρὸς Πέτρον ἀρχιδιάκονον τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας διαφόρων πατέρων τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διαλαμψάντων. GREGORII *Sanctiſſimi, & Apoſtolici Papæ ſenioris Romæ dialogus hiſtoricus ad Petrum Archidiaconum ejuſdem Eccleſiæ de diverſis Patribus, quorum nomen in Italia illuſtre eſt*. Hunc *Gregorii* dialogum cum multis aliis ejuſdem libris in linguam Græcam tranſtulit ZACHARIAS. Facta autem codicis cum editione *Benedictinorum* comparatione, nonnullas deprehendimus variantes lectiones, quæ tamen ab iiſdem notatæ fuerunt ex aliis MSS. codicibus.

CODEX CXXXVII. *c.* V. 29.

Membranaceus, ſæculi circiter XI. nonnullis exceptis foliis recentiori ævo ſuppletis, initio mutilus, folia habet 174. Sunt apophtegmata Patrum, aliaque aſcetica, cujus generis ſcripta multa occurrunt in Bibliothecis ad uſum Monaſteriorum, in quibus legi ſolebant.

Et I. quidem ſub viginti novem numeris *Veterum Patrum geſta* continentur, quæ forte ad *Lauſiacam Palladii hiſtoriam pertinent*: nunc vero, cum duo priores numeri deſint, titulo carent.

Fol. 45. Ἕτερα διηγήματα ἁγίων πατέρων πρὸς ὠφέλειαν τῶν νηπτικῶν ἐντυγχανόντων.

Narrationes aliæ Sanctorum Patrum ad utilitatem eorum, qui prudentiam aſſequi volunt. Incipiunt: ἀδελφῷ ποτε συνέβη πειρασμὸς εἰς τὸ κοινόβιον τ' ἁββᾶ Ἠλίᾳ ἐκ διοχθεὶς ἐκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος πρὸς τ' ἁββᾶν Ἀντώνιον &c.

Inter has narrationes habentur *fol.* 63. *pagina* 2. capita ſeptem, quæ miſiſſe dicitur ABBAS MOSES *Abbati Paſtori*: poſt quæ ſequitur ſermo, ſeu epiſtola itidem MOSIS ad eumdem *Abbatem Paſtorem*, quæ incipit: πρῶτον ἀσπάζομαι τὴν σωτηρίαν σου ἐν τῷ τ' Θεοῦ φόβῳ καὶ παρακαλῶ ἵνα τέλειος ἔσῃ &c.

Fol. 74. Διηγήσεις ἐκ τ' βίου τ' Ἁββᾶ Δανιὴλ τ' ἐν ἀσκηταῖς μεγάλου τ' σκητιώτου. *Narrationes ex vita Abbatis Danielis magni inter aſcetas*, quarum initium: ἦν τις γέρων ἐν τῇ σκήτει ὀνόματι Δανιὴλ ὃς ἔχε μαθητήν. σωώκησε δὲ τῷ μαθητῇ αὐτ' ἀδελφὸς ὀνόματι Σέργιος &c.

Fol. 104. Περὶ τ' Μεσίτου. De MESSIA paucula folio contenta, quorum initium: ὅτι Μεσίτην ὀνομάζουσιν αἱ ἁγίαι γραφαὶ Χριστὸν τὸν Θεόν. προδήλον ἀλλ' ὐκ οἶδ' ὅπως ἐν σχήματι Ἀντιχείσου Μεσίτης τις καλέμβους ἐπὶ τ' ἐν ἁγίοις Μαυρικίου τ' βασιλέως

Digitized by Google

σιλέως γέγονεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῇ μαγικῇ τέχνῃ ὑπερβάλλων πάντας τοὺς ἐξ αἰῶνος φαρμακοὺς &c.

Fol. 105. Sequuntur excerpta ex variis Patribus, quæ ad vitæ aſceticæ informationem, atque diſciplinam morum ſpectant. Et quidem

Ex Basilio *de quiete, & monaſtica tranquillitate.*

Ex Diadocho *de ſpirituali perfectione.*

Ex Nilo *in aſceticis.*

Ex Gregorio *Papa in dialogo ad Petrum.*

Ex Chrysostomo *in apologetico, & de temperantia, & in epiſtolas ad Hebræos, ad Corinthios, & ad Romanos, nec non in Evangelia Matthæi, & Johannis.*

Ex Isidoro Pelusiota *in epiſtolis.*

Ex Cassiano *in Aſceticis, & ad Leontium.*

Ex Palladio *in hiſtoria Lauſiaca.*

Ex Theologo *in Apologetico.*

Ex *Divo* Ephrem.

Ex Athanasio *in reſponſionibus.*

Ex Gregorio Nazianzeno *in ſermone de alendis pauperibus.*

Ex Anastasio Diospolita *in reſponſionibus.*

Ex Maximo *in Capitulis Aſceticis.*

Ex Cyrillo *in Oſeam prophetam.*

Tandem nonnulla ex *Paterico* ſumta leguntur.

CODEX CXXXVIII. *c.* V. 30.

Membranaceus, duplici columna exaratus, cui folia 205. ſæculi circiter XII. Continet Sanctorum vitas, & Patrum ſermones menſibus *Majo, Junio, Julio, Auguſto.*

Menſe Majo.

Fol. 1. die VIII. *Vita, & mores Sancti Patris* Arsenii. Incipit: ἀλλὰ τῶν παυδαίων ἀνδρῶν αἱ παράξεις &c. Latine apud *Lipomannum* die VIII. *Maii*, & apud *Surium* die XIX. *Julii.*

Junio.

Fol. 27. die XVII. *Martyrium Sanctorum martyrum* Manuelis, Sabelis, & Ismaelis, cujus initium: οἱ μὲν ἄλλοι διῶκται καὶ τύραννοι. εἰ καὶ τοῖς εἰδώλοις προσεπικόπτες ἐτύγχανον &c. Latinè apud *Lipomannum, & Surium* die XVII. *Junii.*

Fol. 37. die XXVII. *Vita, & mores Sancti Patris* Sampsonis, cujus initium: ἅμα μὲν χάριτος ἔργον καὶ θεραπείας τὸ πρὸς τὸ μέγαν Σαλωμὼν ἐκπληρῶντις &c.

Fol. 53. die XXIX. *Hypomnema certaminis, & mortis Apoſtolorum* Petri, & Paulli, cujus initium: ἐκ τῶν παχνῶν ἃ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Junii.*

Fol. 67. *pagina* 2. *Divi* Johannis Chrysostomi *encomium Apoſtolorum Petri, & Paulli*, cujus initium: ὁρανὸν καὶ γῆν ἅμιλλαν ὁρῶ διὰ τὴν παροῦσαν πανήγυριν &c. Inter ſpurias homilias tom. VIII. pagina 7.

Julio.

Fol. 72. die VIII. *Martyrium Sancti* Procopii, cujus initium: Διοκλητιανὸς ὁ Μαξιμιανὸς τὴν βασιλείαν ἰθυνόντων ἀρχὴν δεινός τις καὶ ἄγριος &c. Latine apud *Surium*, & *Lipomannum* die VIII. *Julii.*

Fol. 96. *pag.* 2. die XXVII. *Martyrium Sancti, & glorioſi martyris* Pantaleemonis, cujus initium: τῆς εἰδωλικῆς ἀχλύος κατὰ πάσης διαχεθαθείσης τῆς οἰκουμένης &c. Latine apud *Surium, & Lipomannum* die XXVII. *Julii.*

Fol. 113. die XXIX. *Martyrium Sancti* Callinici, cujus initium: ἡ εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης καὶ πάντα ἐπινεμομένης &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Julii.*

Fol. 118. *pag.* 2. die XXXI. *Vita, & mores Sancti* Eudocimi, cujus initium: Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ Θεὸν φερωνύμως δοκιμήσαντος τὸν βίον ἐξηγήσασθαι καλὸν &c.

Auguſto.

Fol. 128. die I. Flavii Josephi *narratio martyrii Macchabæorum.* Incipit: φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων &c.

Fol. 149. *pagina* 2. die V. Procli *Conſtantinopolitani Archiepiſcopi ſermo in transfigurationem Domini noſtri Jeſu Chriſti,*

Digitized by Google

SPECIMEN CHARACTERIS, & ORNATUS.

COD. *c.* V. 32.

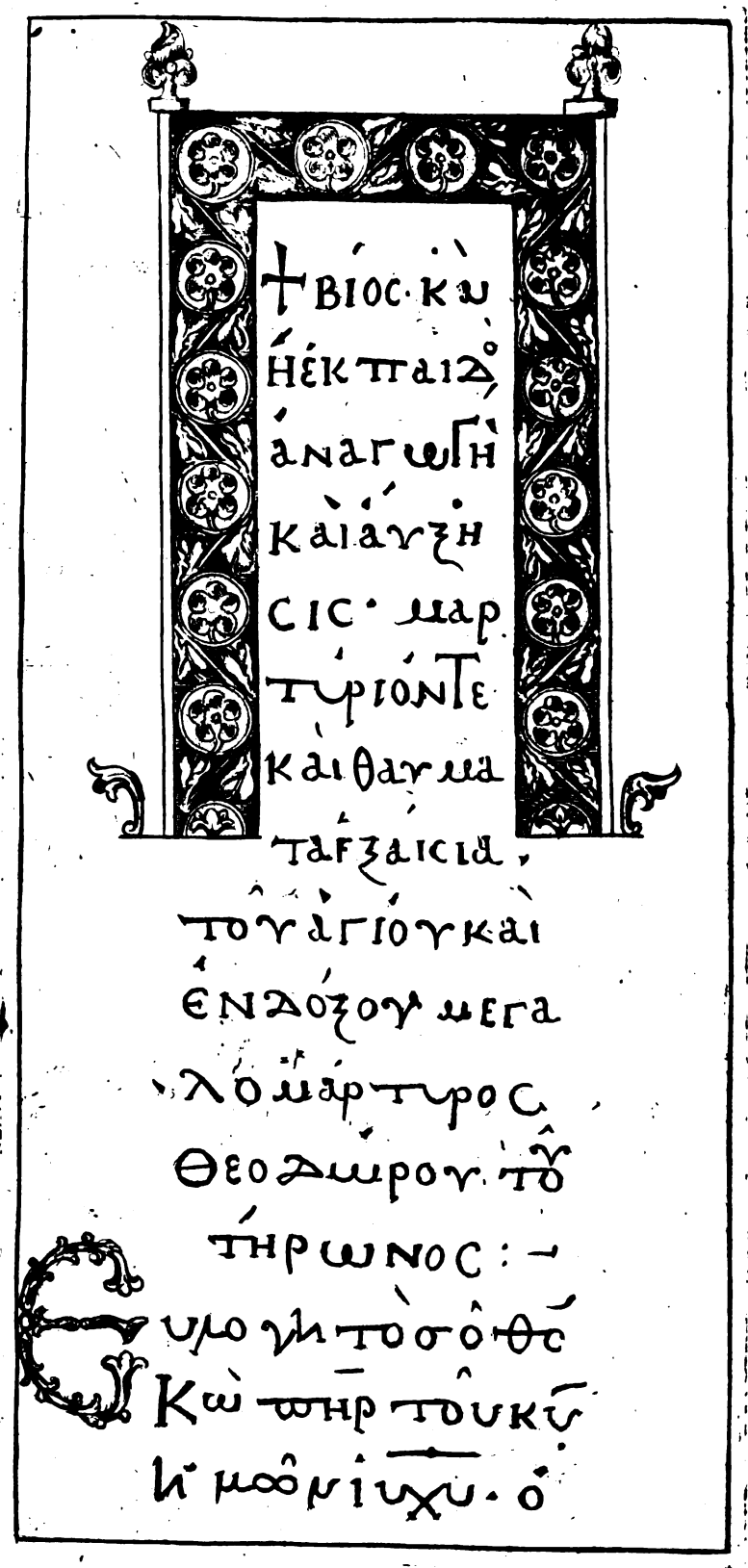

Βιὸς καὶ ἡ ἐκ παιδὸς ἀναγωγὴ καὶ αὔξησις. μαρτύριόν τε καὶ θαύματα ἐξαίσια τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Vita, & institutio ab ipsa pueritia, martyriumque, & miracula præstantiora Sancti, & glorioſi magni martyris Theodori Teronis.

Benedictus Deus, & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti.

Digitized by Google

Digitized by Google

ſti, cujus initium: δεῦτε ἀδελφοὶ φιλόχριστοι καὶ τὴμεροὶ τῶν εὐαγγελικῶν &c. Exſtat in *Auctarii Combefiſiani* tomo I. pag. 390. & inter ſpuria *Divi Chryſoſtomi* tomo X. pag. 765. cui tribuitur in aliquibus MSS. codicibus.

Fol. 153. die XV. *Sermo in Nativitatem* VIRGINIS MARIÆ, cujus initium: ἔχεις ἀληθῶς τὸν παρθένον ὥσπερ ἀστὴ θεὸς πρὸς ἀνθρώπους &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XV. *Auguſti*.

Fol. 184. die XXIX. *Sermo in Nativitatem* JOHANNIS BAPTISTÆ, cujus initium: Ἰωάννου τὸ μέγα κλέος τὸ οἰκουμένης τὸ Βαπτιστοῦ ἐπαινεῖν μὲν ἄδεσπον &c. Latine apud *Lipomannum*, & *Surium* die XXIX. *Auguſti*.

CODEX CXXXIX. c. V. 31.

Chartaceus, ſæculi XVI. conſtans foliis 52. Sunt cujuſdam *Anonymi* ſcholia in OPPIANI *libros de piſcatione*, quibus nonnulla præmittuntur de *Oppiani* genere hoc initio. Ὀππιανὸς ὁ ποιητὴς πατρὸς μὲν ἦν Ἀγεσιλάου, μητρὸς δὲ Ξενοδότης. τὸ δὲ γένος ἦσαν Ναζαρβεῖς τῆς Κιλικίας &c.

Scholia vero ita incipiunt: ἴσθι ὅτι τῶν ποιητῶν οἱ μέν εἰσι ἱερατικοὶ. οἱ δὲ κωμικοὶ οἱ δὲ σατυρικοὶ. οἱ δὲ λυρικοὶ οἱ δὲ διθυραμβικοὶ. οἱ δὲ ἀσματογραφοὶ, οἱ δὲ ἀναθεματικοὶ λέγονται. οἱ δὲ ἐποποιοὶ ὡς ὁ Ὀππιανὸς &c.

CODEX CXL. c. V. 32.

Membranaceus, duplici exaratus columna, circa finem ſæculi X. multis aureis literis, aliiſque ornamentis conſpicuus, folia habens 227. elegantiſſimi, nitidiſſimique characteris. Complectitur THEODORI TERONIS vitam, reſque præclare geſtas a variis ſcriptoribus enarratas. Titulus aureis literis deſcriptus exhibetur, cui e regione reſpondet effigies in aurea tabula picta pro more illius ſæculi ſatis pulchra. Ex hoc titulo characteris ſpecimen deſumſimus, quo totus Codex exaratus eſt.

Fol. 20. Miracula ejuſdem Martyris. Incipiunt: ὁ γυναικῶν ὁ κατὰ Θεὸν πάθος ἐφάπτεται ἐκ τούτων μάλιστα, ὅτι ὁ ὑπόθερμος &c.

Fol. 30. *Ex* SOPHRONII *Archiepiſcopi Jeroſolymitani Prato narratio miraculi ejuſdem martyris*, cujus initium: ἀπὸ τοιάνδε βιβλίου Δαμασκηνῆς χωρίου ἐξ λεγόμενον &c.

Fol. 32. *Martyrium* THEODORI TERONIS, hoc initio: ἤδη τι ἐκ θείου μάρτυρος μνήμη &c.

Fol. 49. GREGORII *Epiſcopi Nyſſeni encomium Theodori Teronis*, cujus initium: ὑμεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ λαὸς ἡ ἁγία ποίμνη τὸ βασίλειον ἱεράτευμα &c.

Fol. 66. *Martyrium ejuſdem* THEODORI alio modo enarratum, cujus initium: Μαξιμιανῷ ἐκ Μαξιμίνῳ τοῖς βασιλεῦσι πολλή τις καὶ ἄχετος ἡ ὁρμὴ &c. Exſtat, Latine apud *Surium* die IX. *Novembris*.

Fol. 94. CHRYSIPPI *Presbyteri Jeroſolymitani encomium Theodori*, cujus initium: μάρτυρος ὑπερλάμποντος ἐν τοῖς μάρτυσιν ἀφημίαν &c.

Fol. 142. NECTARII *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani narratio, qua de cauſſa primo Sabbato ſancti jejunii celebretur memoria Sancti* THEODORI. Incipit: ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου κύριε &c.

Fol. 163. *pag.* 2. *Narratio miraculi a Sancto* THEODORO *patrati*. Incipit: πᾶσαι μὲν αἱ τῶν μαρτύρων τῷ Χριστῷ παρρησίαι &c.

Fol. 177. Martyrium Sancti THEODORI, qui *Stratelatus* hìc nominatur, id eſt, *Præfectus militibus*. Incipit: Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς ἄρτι παρὰ Μαξιμιανῷ τὸ σκῆπτρον &c.

Fol. 203. Iterum ejuſdem martyrium, diverſo modo ſemper deſcriptum, cujus initium: Λικινίῳ τῷ βασιλεῖ πολλῇ κεχρημένῳ τῇ περὶ τὰ εἴδωλα δεισιδαιμονίᾳ &c.

CODEX CXLI. c. V. 33.

Chartaceus, ſæculi XVI. habens folia

Digitized by Google

lia 203. in quo multa veterum Patrum gesta, & dicta in unum collecta exhibentur. Et primo quidem sunt nonnulla excerpta ex aliquo *Paradiso*, atque *Gerontico*.

Fol. 53. PALLADII *Episcopi Helenopolitani* de vitis Sanctorum ad Lausum Præpositum, cui inscripta est epistola, proœmii locum tenens. Incipit autem: μακαρίζω σε ἡ προαίρεσιν ἄξιον γὰρ ἀπὸ μακαρισμοῦ ἄρξασθαι τ ἐπιστολῆς &c.

Constat totum opus capitibus LXXIII. quorum numerus varius est in diversis editionibus. Huic in fine subjectum est opusculum aliud, cui titulus: τοῦ ἁυτοῦ Παλλαδίου ἀναχωρητοῦ διήγησις περὶ Βραχμάνων πρὸς Λαῦσον Πρεπόσιτον. *Ejusdem Palladii anachoretæ narratio de Brachmanibus ad Lausum Præpositum*. Incipit: ἡ φιλομαθία σε καὶ πολυμαθία. καὶ ἕτερον ἡμῖν ἐπέταξεν πρὸς διηγήσασθαι πρᾶγμα &c.

Hoc opusculum Græce, & Latine primum edidit Joachimus Camerarius in libro *Gnomologico* edito *Lipsiæ* sine ulla temporis nota.

Fol. 138. *pagina* 2. Διήγησις Γερωνύμου περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἁγίων πατέρων. *Narratio* HIERONYMI *de Sanctis Patribus Ægyptiis*, cujus initium: ἐυλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ θέλων πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν &c.

Triginta quinque sunt capita, post quæ *Macarii* rursus vita, & binæ revelationes sub eodem HIERONYMI nomine. Hæc tamen omnia male HIERONYMO tribui, sive *Stridonensis* ille sit, sive recentior alius Græcus, monet Fabricius tomo VIII. pag. 376. *Bibliothecæ Græcæ*, qui ex *Palladio* sumta existimat.

CODEX CXLII. *c.* V. 34.

Partim membranaceus, partim chartaceus, duplici scriptus columna, folia habens 280. quorum alia, nempe membranacea, antiquioris characteris, sæculi circiter XII. videntur, alia octo chartacea a recentiori Scriba suppleta sunt. Continet autem *Officium Ecclesiasticum* Græcorum, *Troparia* scilicet, *Versiculos*, *Lectiones*, & alia in eo recitanda.

CODEX CXLIII. *c.* V. 35.

Chartaceus, sæculi XVI. foliis constans 74. in quo Grammatica præcepta totidem tabulis explanata, absque ullo autoris nomine.

CODEX CXLIV. *c.* V. 36.

Membranaceus, sæculi XVI. constans foliis 21. cui sequens titulus:

Περὶ ἑορτῶν καὶ νηστειῶν & γονυκλισιῶν τῶν κεκωλυμένων ἢ ἐπιτραμένων γίνεσθαι. παρὰ δὲ τοῦ προσκυνητοῦ καὶ θείου Πνεύματος διὰ τῶν θεοφόρων πατρῶν ἡμῶν παραδιδομένων. καὶ ὅτι ἐπὶ κίνδυνόν ἐστι τὸ καταφρονεῖν τὰ τοιαῦτα καὶ γὰρ ἀναθεματίζονται καὶ ἀφορίζονται καὶ τοῖς αἱρετικοῖς συναριθμοῦνται παρὰ τῶν θείων κανόνων οἱ δίχα ἀλόγου αἰτίας ταῦτα καταφρονοῦντες & τίς ἡ αἰτία τῶν ἑορτῶν καὶ νηστειῶν καὶ γονυκλισιῶν. καὶ διὰ τί πρὸς ἀνατολὰς ἑαυτοὺς προσευχόμεθα:

De festis diebus, & jejuniis, & genuflexionibus, quæ vetantur, vel præcipiuntur, & quæ a venerando, divinoque Spiritu per Sanctos Patres nostros traditæ sunt; tum quod periculosum sit istiusmodi spernere: anathematizantur enim, & separantur, atque hæreticis adcensentur a sacris Canonibus, qui sine rationabili caussa hæc auserint aspernari. Tum quæ sit festorum caussa, nec non jejuniorum, & genuflexionum: & cur ad orientem versi preces habeamus.

Conflatum est hoc opusculum ex variis Conciliorum Canonibus, Sanctorumque Patrum testimoniis, nimirum ex canonibus *Apostolicis*, *Synodi Gangrensis*, *Petri Alexandrini*, *Sancti Nicephori*, & *Sextæ Synodi*. Adducuntur quoque loca non pauca ex vita *Sancti Nicolai*, ex *historia Lausiaca*, ex vita *Sancti Paisii*, ex vita *Sancti Pachomii*, ex vita *Sancti Simeonis Thaumaturgi*, ex *Synaxario*, ex *Gerontico*.

Pa-

Digitized by Google

Patres vero sunt ATHANASIUS, BASILIUS, ANASTASIUS SYNAITA, DIONYSIUS ALEXANDRINUS, DOROTHEUS, ISIDORUS, THEODORUS STUDITA.

Fol. 17. *pag.* 2. Περὶ τῶν ποιούντων ἐλεημοσύνας ἐξ ἀδικίας καὶ οὐχ ἁγιαζομένων τῷ θεῷ, ἀλλὰ καὶ παροξυνόντων. καὶ ὅτι ὁ κτίσας μοναστήριον τῷ ἐπισκόπῳ τῷ κατὰ τόπον χρὴ διδόναι τὴν κυριότητα πάσαν καὶ μὴ ὅτως ποιῶν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἐπιτιμίοις ὑπόκειται.

De iis, qui eleemosynas erogant ex injuste adquisitis, quodque rem gratam Deo non faciant, sed potius illum ad iram provocent. Et quod monasterium ædificans Episcopo loci dominatum omnem tradere debeat, aliterque faciens Ecclesiasticis pœnis subjaceat.

Sunt sententiæ ex variis Patribus collectæ, sed pars dumtaxat remansit, ex CHRYSOSTOMO, & BASILIO desumta.

CODEX CXLV. *c.* V. 37.

Membranaceus, duplici columna exaratus, folia habens 292. sæculi circiter XII. varios Divi CHRYSOSTOMI tractatus complectitur.

Fol. 1. Libri sex de *Sacerdotio*, quorum primus incipit: ἐμοὶ πολλοὶ *&c.*

Ad calcem ultimi libri, præter ea, quæ habentur in editione *Benedictinorum*, hæc præterea leguntur: ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν αὐτῷ πρέπει τιμὴ καὶ μεγαλοπρέπεια σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

In Christo Jesu Domino nostro, cui convenit honor, maximumque decus una cum æterno Patre, sanctissimoque, & optimo, ac vivifico ejus Spiritu, cui gloria, & potestas, nunc, & semper, & in sæcula sæculorum amen.

Fol. 94. Sequuntur sermones adversus *Anomæos*, primus nempe, secundus, tertius, quartus, & quintus, eodem, quo in editionibus, ordine: at ultimi tres ob male compactum Codicem invicem intermixti, confusique sunt. Sextus præterea, & octavus aliis incipiunt verbis, quam in editione.

Fol. 182. Homiliæ sex adversus Judæos, diverso ab editis ordine.

Prima incipit: ἐβλάβη υἱὸν λαβοῦσα τὸ λείψανα *&c.* In editione itidem numero I.

Secunda: Πάλιν οἱ θείλαιοι καὶ πάσης ἀνθρώπων ἀθλιώτεροι *&c.* In editione numero IV.

Tertia: πόθεν ἡμῖν πλεῖον ὁ σύλλογος γέγονεν σήμερον *&c.* In editione numero V.

Quarta: Τὰ θεῖα ἔφη μὲν τοὺς ὕλας κέκρυνται. ἐς τοὺς πρὸς ἀνθρώπους *&c.* In editione numero VI.

Quinta: Ἆρα χόρον ἐλάβετε τῆς πρὸς Ἰουδαίους μάχης *&c.* In editione numero VII.

Sexta: Παρῆλθεν ἡ νηστεία τῶν Ἰουδαίων μᾶλλον δὲ ἡ μέθη. In editione numero VIII.

CODEX CXLVI. *c.* V. 38.

Membranaceus, sæculi XV. constans foliis 227. quo JAMBLICHI *Chalcidensis Philosophi* opera continentur.

Fol. 1. Ἰαμβλίχου Χαλκιδέως λόγοι περὶ τῆς Πυθαγορικῆς αἱρέσεως. α περὶ τοῦ πυθαγορικοῦ βίου. β προτρεπτικὸς εἰς τὴν φιλοσοφίαν. γ περὶ τῆς κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης. δ περὶ τῆς Νικομάχου ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς ὅς καὶ περιέχει καὶ περὶ ἀριθμητικῆς ἐπιστήμης καὶ περὶ γεωμετρίας. καὶ περὶ μουσικῆς τῆς περὶ πυθαγορείους. JAMBLICHI *Chalcidensis libri de Pythagorica secta. Primus de Pythagorica vita. Secundus adhortatorius ad philosophiam. Tertius de communi mathematica scientia. Quartus de Nicomachi Arithmetices isagoge, qui & comprehendit tractationem de arithmetica scientia, & de Geometria, & de Musica apud Pythagoræos.*

Decem scripsit JAMBLICHUS libros de *Pythagorica secta*, sed quatuor tantum ad nos pervenerunt, ceteris iniquo fato deperditis. Legere est, quæ de variis eorum interpretationibus, & editionibus scriptum reliquit Fabricius,

tomo

Digitized by Google

tomo IV. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 286. & ſequentibus.

Fol. 137. *pag.* 2. Ejuſdem JAMBLICHI liber, qui vulgo inſcribitur de *myſteriis Ægyptiorum*, ſive *reſponſio ad Porphyrii epiſtolam ad Anebonem Prophetam*, qua variæ quæſtiones de *Diis*, & *Dæmonibus*, eorumque cultu continebantur. Has ſub ABAMONIS nomine deliteſcens *Jamblichus* ſolvere aggreditur.

Titulus porro libro præfixus eſt hujuſmodi.

Τῦ αὐτῦ Ἰαμβλίχυ εἰς τὴν ἐπιστολὴν Πορφυρίυ. ἰστέον ὅτι ὁ φιλοσόφος Πρόκλος ὑπομνηματίζων τὰς τῦ μεγάλυ Πλωτίνυ ἐννεάδας λέγει ὅτι ὁ ἀντιγράφων εἰς τ προκειμένην τῦ Πορφυρίυ ἐπιστολὴν, ὁ θεασέστός ἐστιν Ἰαμβλιχος. καὶ διὰ τὸ τ ὑποθέσεως οἰκεῖον ἓ ἀκόλυθον ὑποκρίνεσθαι πρόσωπον αἰγυπτίυ τινὸς Ἀβαμώνος ἀλλὰ ἓ τὸ λέξεως σχηματικὸν καὶ ἀφελεστικὸν καὶ τὸ τῶν ἐννοιῶν πραγματικὸν, καὶ γλαφυρὸν ἓ ἀῦτὸ μαρτυρεῖ τὸν Πρόκλον. *Ejuſdem Jamblichi in epiſtolam Porphyrii. Sciendum, quod Philoſophus Proclus Magni Plotini enneadas memorans, inquit, auctorem reſponſionis ad propoſitam Porphyrii epiſtolam, divinum eſſe Jamblichum. Et idcirco proprium, verumque illius argumentum eſt reſpondere Ægyptio cuidam Abamoni; ſed & dictionis genus figurativum, atque diſtinctum, atque idearum expreſſio concinna, & apta Proclum teſtatur.*

Fol. 193. PYTHAGORÆ, ſive quæ ſub ejus nomine circumferuntur, *aurea carmina* cum præſtantiſſimo commentario HIEROCLIS *Philoſophi*; pluries jam edita Græco, Latino, Italoque ſermone.

CODEX CXLVII. *c.* V. 39.

Chartaceus, ſæculi XVI. folia habens 307. Multa continet moralia, & aſcetica excerpta ex orationibus *Sancti* GREGORII NAZIANZENI, ex aſceticis ſermonibus *Sancti* ISAAC, ex GERONTICO quodam, & vita *Sancti* STEPHANI.

Fol. 194. Βίος καὶ πολιτεία τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρυ διαλάμψαντος ἐν ἀσκήσει κατὰ τὴν μεγίστην Λαύραν τῦ ἁγίυ Σαβᾶ ἔπειτα γεγονότος ἀρχιεπισκόπυ πόλεως Ἐδέσσης συγγραφεὶς παρὰ Βασιλείυ ἀνεψιῦ ἓ ἐπισκόπυ Ἐμέσσης. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri* THEODORI *aſceticam vitam degentis in magna Laura Sancti Sabæ, deinde vero facti Archiepiſcopi Edeſſeni, ſcripta a Baſilio Conſobrino, & Epiſcopo Emeſſeno.* Incipit: Ἄλογητος ὁ Θεὸς ὁ πατὴρ ὁ παντοκράτωρ ὁ ποιητὴς ὁρατῦ τε ἓ γῆς ὁρατῶν τε πάντων ἓ ἀοράτων. Ἄλογητος ὁ μονογενὴς υἱὸς ἓ λόγος τῦ Θεῦ.

Fol. 282. Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρυ ἀρχιεπισκόπυ Ἐδέσσης κεφάλαια πάνυ ψυχωφελῆ καὶ ὠφέλιμα. *Sancti Patris noſtri* THEODORI *Archiepiſcopi Edeſſeni Capitula maximæ utilitatis.* Incipiunt: ἐπειδήπερ Θεῦ τῦ ἀγαθῦ χάριτι ἀποταξάμενοι τῷ Σατανᾷ καὶ τοῖς ἔργοις αὐτῦ &c. Eadem prorſus, quæ referuntur in *Bibliotheca Vindobonenſi* parte I. pag. 266. & pag. 284.

Expletis capitulis, adduntur ex *Menæo* Cathiſmata, Verſiculi, & Hymni in *Officio* ejuſdem *Theodori* die XIX. *Julii* recitandi.

In Quarto.

CODEX CXLVIII. *b.* II. 1.

Chartaceus, folia habens 165. ſæculi XV. Priora quidem folia nullius momenti ſunt, ſed ad ceterorum munimentum aſſuta, dum liber compingebatur. Continet vero nonnullas Sanctorum vitas, & Patrum homilias.

Fol. igitur 5. Legitur martyrium Sancti, & glorioſi martyris DEMETRII MYROBLITÆ, qui paſſus eſt Theſſalonicæ. Incipit: εἶχε μὲν τὸ Ῥωμαίων σκῆπτρα Μαξιμιανὸς ὃς καὶ Ἐρκύλιος &c. Exſtat Latine apud Lipomannum die XXVI. *Octobris*, & apud Surium die VIII. ejuſdem menſis.

Fol. 15. Τῦ ἁγίυ Γαϊανῦ τῦ ἀδελφοθέυ

Digitized by Google

φοθέυ λόγος εἰς τὸ γεννέσιον τ ὑπεραγίας Θεοτόκυ καὶ ἀεὶ παρθένυ Μαρίας. *Sancti* JACOBI FRATRIS DOMINI *ſermo in nativitatem Sanctiſſimæ Deiparæ, & ſemper Virginis Mariæ*, cujus initium: ἐν ταῖς ἱσορίαις τῶν δώδεκα φυλῶν τῦ Ἰσραὴλ λῶ Ἰωακεὶμ πλούσιος σφόδρα Ὁc. Eſt eadem narratio, quæ inter *orthodoxographa Sanctorum Patrum monumenta Græco-Latina* Baſileæ 1569. refertur ſub titulo *Protoevangelii*.

In fine hæc habentur:

Ἐπληρώθη παρῦσα ἀκολυθία διὰ χειρὸς ἐμῦ Κόσμα τῦ γραμματικῦ. οἱ ἀναγινώσκοντες ἀυτὼ ἔυχεσθε διὰ τὸν Κύριον καὶ μὴ καταράσθε. ἐτ ἔτος ͵ϛπιοβ. Ἰνδ. ιβ.

Abſolutum eſt præſens officium manu mea Coſmæ Grammatici. Qui legitis, orate ad Dominum, & ne imprecaminor. Anno 6976. (*Chriſti* 1468.) *Indictione* 12.

Fol. 27. GERMANI *Patriarchæ Conſtantinopolitani ſermo in Deiparæ præſentationem in templo*, cujus initium: ἰδὺ ἐ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις ἐ φαιδρὰ ἑορτὴ Ὁc. Habetur Græce, & Latine tomo I. *Auctarii Combefiſiani* pag. 1411.

Fol. 33. *pagina* 2. Ἀβραμίυ ἐπισκόπυ Ἐφέσυ λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τῦ Σωτῆρος ϗ εἰς τ Θεοτόκον καὶ εἰς Συμεῶνα. *Abramii Epiſcopi Epheſini ſermo in occurſum Servatoris, & in Deiparam, & in Simeonem*. Incipit: ἐπειδὴ ἔλεγξις τ συμπληρώσεως τῦ τείτυ ψαλμῦ αἱ λέγυσαι Ὁc.

Fol. 41. *Sancti Patris noſtri* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia de vanitate mundanæ vitæ, nec non de iis, quæ animis hominum noxia, vel utilia ſint*. Incipit: ὅσοι τὰ τῦ βίυ μάταια ἐ ἀπολλύμενα πράγματα καταλείψατε Ὁc. Hæc homilia tamquam ſpuria omiſſa fuit in poſtrema editione operum *D. Chryſoſtomi*.

Fol. 46. *pagina* 2. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in Chriſti nativitatem*, in editis numero XXXVIII. Incipit: Χριςὸς γεννᾶται δοξάσατε. Χριςὸς ἐξ ὐρανῶν Ὁc.

Fol. 56. *Divi* BASILII *homilia hortatoria ad ſanctum baptiſma*, cujus initium: ὁ μὲν σοφὸς Σολομῶν τῶν κατὰ τὸν βίον πραγμάτων Ὁc. In edit. tom. II. pag. 113.

Fol. 69. Sequitur *ſermo in annuntiationem Virgini ab Angelo factam*, cujus deeſt initium. Priora verba hæc ſunt: ἀπεφάλη ὁ ἁμαρτίας ἐλάθερος πρὸς τ φθορᾶς ἀνεπίδηκτον Ὁc.

Fol. 78. Sermo alter *in annuntiationem*, cujus auctor eſt JOHANNES DAMASCENUS. Incipit: νῦν ἡ τ βασιλίδος βασιλικὴ ἐ ὑπέξενος ἑορτὴ ἐ πανήγυρις Ὁc. Exſtat tom. II. edit. *Michaelis Lequien* pagina 835.

Fol. 84 JOHANNIS CALYBITÆ *vita*, initio mutila.

Fol. 93. *pagina* 2. *Vita Sancti* ALEXII, *ejuſque patris* EUPHIMIANI, cujus initium: ἐγένετο ἀνὴρ ἄσεβὴς ἐν τῇ Ῥώμῃ ὀνόματι Εὐφημιανὸς πατὴρ πλουσιακὸς γενόμενος Ὁc. Latine apud *Surium* die XVII. *Julii*.

Fol. 101. *pagina* 2. Precatio quædam ſine titulo recitanda in honorem *Sancti Nicolai Myrenſis Epiſcopi*. Incipit: εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τ πατέρων ἡμῶν ὁ κατὰ γενεὰς γενεῶν μεγαλωύμενος Ὁc.

Fol. 103. Ἐπιςολὴ τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριςῦ. *Epiſtola Domini noſtri* JESU CHRISTI. Præclara nimirum eſt hiſtoria cujuſdam epiſtolæ, quæ cœlitus demiſſa ferebatur tempore *Johannis monachi Patriarchæ Jeroſolymitani*, dum ſynaxim cum ſacerdotibus faceret.

Fol. 106. Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννυ Νηςευτῦ τῦ ἀρχιεπισκόπυ Κωνσταντινουπόλεως λόγος περὶ ἐξόδυ τ ψυχῆς ἀπὸ τῦ σώματος. *Sancti Patris noſtri* JOHANNIS NESTEUTÆ *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani ſermo de animæ exitu ex corpore*, cujus initium: μέγας φόβος ἀδελφοὶ ἐν ὥρᾳ τῦ θανάτυ, ὅταν ἡ ψυχὴ χωρίζεται ἐκ τῦ σώματος Ὁc.

Fol. 16. *Martyrium Sancti, & glorioſi magni martyris* THEODORI STRATELATI, ideſt *militum præfecti*. Incipit: ὥσπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὁρῶσιν, ὕτως ἐ ὁ περὶ τ μαρτύρων λόγος Ὁc. Exſtat Latine apud *Surium* die VII. *Februarii*.

Fol. 117. Opuſculum initio mutilum

lum, quo continetur vita cujuſdam ſanctiſſimi viri *Zoſimæ* nomine. Procœmium aliquod habebatur, cujus finis tantum nunc ſupereſt. Ipſa vero vitæ narratio incipit his verbis: ἐγένετό τις ἐν τοῖς κατὰ Παλαιστίνην μοναστηρίοις ἀνὴρ βίῳ καὶ λόγῳ κοσμούμενος &c. Diſtinguitur autem ſanctus vir monaſticæ vitæ ſanctitate clarus ab altero *Zoſima* impio, & heterodoxo.

Fol. 137. *pag.* 2. Λόγος εἰς τὴν ἄνεσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ ἀπὸ τοῦ θεοφυλεστάτου καὶ φιλοχρίστου Ἑλένης. *Oratio in inventione venerandæ Crucis per piiſſimam, atque religioſiſſimam Helenam*, cujus autor non deſignatur. Incipit vero: ἐγένετο κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους βασιλεύοντος Κωνσταντίνου &c.

Fol. 145. Τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ λόγος περὶ μετανοίας καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Sancti* Ephrem *ſermo de pœnitentia, & de ſecundo adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti*, cujus initium: δεῦτε ἀγαπητοί μου δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοὶ &c. In poſtrema editione Romana operum *Sancti Ephrem* legitur tomo I. pagina 28. ſub titulo *ſermonis compunctorii*.

Fol. 158. Eſt initium *orationis* Andreæ *Cretenſis Archiepiſcopi in Mariæ Virginis Aſſumptionem*, cujus initium: καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχὲς &c.

Fol. 161. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου λόγος περὶ τῆς πλεώσεως ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ παρθένου Μαρίας. *Sancti Patris noſtri* Johannis Theologi *ſermo de morte Sanctiſſimæ Dominæ noſtræ Deiparæ Virginis Mariæ*, cujus initium: ἡ ἁγίας ἐνδόξου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας &c.

Sermo eſt a Græculo quodam confictus, ac ſub *Johannis* nomine vulgatus, ut majoris auctoritatis eſſet ad probandam *Mariæ* Aſſumptionem. Multa de eo Lambecius *in diario ſacri itineris Cellenſis* numero LXXV. atque inter alia ſcribit, hunc ſermonem in MS. codice XLIX. *Bibliothecæ Cæſareæ* tribui *Jacobo Fratri Dominæ*.

CODEX CXLVIII. *b.* II. 2.

Chartaceus, conſtans foliis 52. circa finem ſæculi XV. in quo Matthæi Ansanis Cantacuzeni *commentarius in Canticum Canticorum*. Prodiit Græce & Latine *Romæ* anno 1624. cum adnotationibus *Vincentii Riccardi*.

CODEX CXLIX. *b.* II. 3.

Membranaceus, cui folia 300. ſæculi XIV. optimæ notæ, nitidique characteris. Continentur in eo quatuor Evangelia ſectionibus diſtincta Græcorum more, præmiſſis harmonicis *Euſebii* tabulis accurate deſcriptis, cum ejuſdem *epiſtola ad Carpianum*. Cuilibet Evangelio præmittitur Evangeliſtæ ſcribentis effigies ſatis concinna, multoque auro, & propriis ſingulorum Evangeliſtarum inſignibus decorata.

CODEX CL. *b.* II. 4.

Chartaceus, folia habens 240. ſæculi XVI. rudi calamo exaratus. Complectitur nonnullas *Divi* Johannis Chrysostomi homilias, inter quas multæ ſuppoſititiæ ſunt, quæ tamen in poſtrema ejus operum editione locum inter ſpurias non habuere, quamvis in Indice tomi XIII. numerentur. Quapropter earum ordinem, & initium juvat exhibere, ſimulque adnotare, quæ inter ſpurias relatæ ſint, quæve præterea omiſſæ.

Fol. 1. *Homilia in oraculum Zachariæ*, cujus initium: ὑδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπόταχτον ὄροις &c. In edit. tom. II. pag. 790.

Fol. 4. *pag.* 2. *Homilia in duodecim Apoſtolos*, cujus initium: εἰκότως καὶ τήμερον ἐπὶ φοιτήσει τῶν ἁγίων &c In edit. tom. VIII. pagina II.

Fol. 7. *pag.* 2. *Homilia de providentia*, cujus initium: πολλῆς γέμει ταραχῆς ἡμῶν ἡ ζωὴ &c. In edit. tom. II. pag. 752.

Fol. 13. Homilia altera *de providentia*

Digitized by Google

tia, cujus initium: ὁ καλὸλογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ &c. In edit. tom II. pagina 756.

Fol. 20. Homilia item *de providentia*, cujus initium: τὰ αὐτὰ λέγειν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν &c. In edit. tom. II. pag. 763.

Fol. 29. *pagina* 2. Homilia *de fato*, cujus initium: οὐδέν ἐστι δόγμα οὕτως πονηρὸν &c. In editione tomo II. pag. 769.

Fol. 38. Iterum homilia *de fato*, cujus initium: οἶδα σφόδρα περὶ εἱμαρμένης εἰπών &c. In edit. tom. II. pag. 760.

Fol. 42. *pag.* 2. Homilia altera *de fato*, cujus initium: φάγωμεν καὶ πίωμεν, ἄυριον γὰρ ἀποθνήσκομεν &c. In edit. tom. II. pag. 773.

Fol. 50. Homilia *in ea verba Roni.* V. non solum autem, sed gloriamur &c. Incipit: ἐπίπονον μὲν γνησίως τὸ ζεῦξαι βόας &c. In edit. tom. III. pag. 140.

Fol. 64. Homilia in *illud Apostoli ad Corint.* Nolo vos ignorare fratres &c. Incipit: οἱ ναῦται τοῦτο μάλιστα φιλοῦσι τῆς πελάγους τὸ μέρος &c. In edit. tomo III. pag. 228.

Fol. 81. Homilia in *illud Apostoli ad Corinthios*: Habentes eumdem spiritum fidei &c. Incipit: σοφώτατοι τῶν ἰατρῶν ἐπιδὰν εἴδωσιν ἕλκος &c. In edit. tom. III. pag. 260.

Fol. 95. *pag.* 2. Homilia altera in eadem verba, cujus initium: ἀποστολικῆς ὑμῖν ἐξηγήσεως χρέος ὀφείλω &c. In edit. tom. III. pag. 269.

Fol. 109. *pag.* 2. Homilia *in Adami exilium*, & *de malis mulieribus*, cujus initium: ἀκούσωμεν ἀγαπητοὶ τῆς ἱστορίας, ἣν ὁ θεόπτης Μωυσῆς &c. Hoc initium non invenitur in Indice alphabetico, neque apud Albertum Fabricium, neque in tomo XIII. postremæ editionis.

Fol. 130. *pag.* 2. Homilia *de oratione*, *de jejunio*, & *de eleemosyna*, cujus initium: δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ, γνησίως &c. In edit. tom. II. pag. 810. inter spurias.

Fol. 136. *pagina* 2. Homilia *in latronem*, & *in crucem*, & *contra Judæos*, cujus initium. ἀπαρξόμεθα τῆ ἡμέρα τοῦ σωτῆρος &c. In edit. refertur tantum initium homiliæ in indice tomi XIII. & sumtum dicitur ex codice MS. Taurinensi: ipsa autem homilia inter spurias adnumeratur.

Fol. 140. Homilia *in sanctum Pascha*, cujus initium: χαρᾶς ἡμέρα καὶ εὐφροσύνης ἀγαπητοὶ ἡμέρα &c. Spuria, & omissa in edit.

Fol. 145. *pag.* 2. Homilia *de mulieribus*, & *pulchritudine*, cujus initium: αἱ γυναῖκες ἄγεσθαι μέλλουσιν τὰς παρὰ τοῦ Παύλου &c. In edit. ecloga XIV. tomo XII. pag. 522.

Fol. 252. Homilia *in Joseph*, & *de tolerantia malorum*, & *de confessione*, cujus initium: καθολικὸν ἡμῖν ἐγκωμιαστικὸν μέλος ὑπαγορεύων &c. Exstat inter spurias tom. II. pagina 833. diverso tamen titulo, nimirum, *de jejunio*, *de Davide*, & *de presbyteris*, & *de Josepho*, & *de Novato*, & perperam pro ἐγκωμιαστικὸν legitur ὑ μεσικὸν.

Fol. 161. *pag.* 2. Homilia in illud: *Attendite vobis, ne graventur corda &c.* cujus initium: τρέμω δὲ δειλιῶ φοβούμενος &c. Spuria, & omissa in edit.

Fol. 165. Homilia *de studio audiendi consilia*, & *doctrinam SS. Patrum*. Incipit: ὥσπερ τὰ σώματα ἡμῶν, αἱ χρονιαὶ τῆς γῆς καρποφορίαι &c. Omissa in edit. tamquam spuria.

Fol. 168. Homilia *de gratiarum actione*, cujus initium: πολλὰς καὶ διαφόρους τρόπους ἡμῖν ἔδωκεν ὁ Θεὸς &c. Spuria, & omissa.

Fol. 171. Homilia *de confessione*, cujus initium: ἀγαθὸν μέν ἐστι δὲ ἐπαινετὸν ἀληθῶς &c. Est idem principium in Indice tomi XIII. & quidem sumtum, ut dicitur, ex codice MS. Taurinensi. Ipsa autem homilia omissa, & spuria habetur.

Fol. 175. Homilia in illud: *Sic Deus dilexit mundum &c.* Incipit: ὥσπερ τὰ νεοθαλῆ τῶν φυτῶν τοῖς ὕδασι &c. Spuria, & omissa.

Fol. 178. Homilia in illud: *Erant decem*

Digitized by Google

decem Virgines, quinque prudentes, & quinque fatuæ. Incipit: πολλαὶ ἡ ποικίλαι αἱ ὁδοὶ τ̃ μετανοίας &c. In indice tomi XIII. refertur hoc initium, tamquam desumtum ex Regio nostro codice: homilia autem omittitur non solum, sed etiam ut spuria notatur.

Fol. 182. Homilia *ad neophytos*, cujus initium: καθάπερ οἱ τ̃ σώματος ὀφθαλμοὶ &c. In edit. omissa tamquam spuria.

Fol. 195. Homilia *de jejunio, & eleemosyna*, cujus initium: σήμερον ἀγαπητοὶ τ̃ ἰατρὸν προσκωμήσωμεν &c. In edit. inter spurias tomo IX. pagina 800.

Fol. 200. *pag.* 2. Homilia in illud: *Euntes docete omnes gentes &c.* Incipit: ὁ πλάσας καὶ ποιήσας ἡμ̃ς Θεὸς &c. Spuria, & omissa in edit.

Fol. 204. Homilia, *quod Episcopus debeat docere*. Incipit: ὥσπερ ἐστὶ τ̃ γ̃ τὸ ἄροτρον &c. Spuria, & omissa in edit.

Fol. 208. Homilia in illud: *Ne judicetis ante tempus*. Incipit: μὴ πρὸ καιρ̃ τὶ κείνεται &c. Spuria item, & omissa in edit.

Fol. 212. Homilia in illud: *Diligite inimicos vestros*. Incipit: ἐν ταῖς παφ' ἡμ̃ν γινομέναις καθ' ἡμέραν &c. Spuria, atque rejecta ab editione.

Fol. 217. Homilia *de sacerdotio*, cujus initium: ὦ θαῦμα παράδοξον ὦ δύναμις ἄῤῥητος &c. In edit. tom. I. pag. 805. inter spurias.

Fol. 223. Homilia *in Nativitatem Christi*, cujus initium: πολλαὶ μὲν αἱ δωρεαὶ, ἐ χάεπις &c. Spuria, & omissa in editione.

Fol. 226. *pag.* 2. Ejusdem homilia *de vita*, cujus initium: ὁρ̃ν ἐγὼ τὰς πολλὰς τ̃ν ἀνθρώπων &c. In edit. tom. I. pag. 116.

Fol. 234. Homilia in *Turturem*, sive *Ecclesiam*. Incipit: ἡ τρυγὼν ἡ φιλέρημος ὅτε ἐν ὕλαις &c. In edit. tom. V. pag. 606.

CODEX CLI. *b.* II 5.

Chartaceus, constans foliis 149. sæculi XVI. Varia continet Sanctorum Patrum opuscula,

Fol. 1. Sunt *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *orationes in Judæos*, eodem ordine, quo sunt in editione ultima tom. I. pagina 587. si secundam, & tertiam excipias, quæ in codice desiderantur.

Fol. 81. Ejusdem orationes septem *de Paschate* inter spurias a PP. *Benedictinis* rejectæ tomo VIII. pag. 251.

Fol. 134. *Divi* BASILII *Archiepiscopi Cæsareensis sermo adversus calumniantes ipsum, quod tres Deos diceret*. Incipit: μεγάλη παράκλησις ψυχαῖς διὰ τὸ μισεῖσθαι &c. In præfatione, quæ tomo secundo præmittitur *operum S. Basilii*, dicitur hic sermo suppositititius, & a Græco quodam compositus ad imitationem sermonis ejusdem *Basilii* contra Sabellianos, Arium, & Anomios.

Fol. 137. *pagina* 2. Ejusdem *sermo contra Sabellianos*, Arium, & Anomios. Incipit: μάχεται Ἰουδαϊσμὸς ἑλληνισμ̃ &c. In edit. tom. II. pagina 189.

Fol. 146. τ̃ ἁγιωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης ἡ οἰκουμενικ̃ πατριάρχου κυρ̃ κυρ̃ Φιλοθέου κατὰ Λατίνων. *Sanctissimi, sapientissimique Archiepiscopi Constantinopolis novæ Romæ, atque Oecumenici Patriarchæ Domini Domini Philothei adversus Latinos*. Incipit: ἠγούμεθα δεῖν πρὸς Λατίνους ποιούμενοι τ̀ λόγον ἀρχήν τινα ἐπινοῆσαι &c.

Hujus sermonis non meminere, nec Oudinus, nec Albertus Fabricius, qui multa tamen habent de *Philotheo*.

CODEX CLII. *b.* II. 6.

Chartaceus, foliis constans 217. sæculi XVI. parumper fœdatus, ubi *erotemata artis Grammaticæ* EMMANUELIS MOSCHOPULI, quorum initium: τί ἐστι προσῳδία &c.

Fol. 92. Observationes Grammaticales, mutilæ principio, forte ejusdem *Moschopuli*, qui plura scripsit de arte Grammatica. Subjiciuntur deinde varia analyseos grammaticæ exempla, in fine deficientia.

CO-

Digitized by Google

CODEX CLIII. *b.* II. 7.

Membranaceus, conſtans foliis 73. ſæculi XV. in quo recens quidam Græculus vetuſti codicis membrana uſus, dilutis literis antiquis, iiſque majoribus, quarum adhuc veſtigia apparent, eadem analyſeos Grammaticæ exempla ſcripſit, quæ in ſuperiori codice, initio quidem mutila, ſed in fine auctiora. Foliorum ſeries pluribus in locis perturbata eſt.

CODEX CLIV. *b.* II. 8.

Chartaceus, folia habens 109. ſæculi XVI. in quo

Fol 1. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *Archiepiſcopi Conſtantinopolitani de ſacerdotio libri ſex*. Præmittitur ſingulis libris rerum ſumma, quæ iis continentur.

Fol. 94. GREGORII *Papæ* binæ epiſtolæ ad Leonem Iſaurum, quæ conveniunt omnino cum editis a Labbeo tomo VIII. pag. 651.

CODEX CLV. *b.* II. 9.

Chartaceus, conſtans foliis 77. ſæculi XV. Eſt liber Eccleſiaſticus Græcorum, quo cantica *graduum*, aliæque preces diebus feſtis recitandæ cum notis muſicis comprehenduntur. Deeſt principium, & finis.

CODEX CLVI. *b.* II. 10.

Chartaceus, cui folia 187. ſæculi XVI. Tractatus varii ad rem medicam ſpectantes habentur. Et quidem

Fol. 1. MELETII *Monachi liber de natura hominis*, qui Latine tantum hactenus prodiit ex interpretatione *Nicolai Petreii Corcyræi* Venetiis anno 1552. Eſt primum titulus: ἡ παρῶσα σωώψις περὶ φύσεως ἀνθράπε ϗ συνελέγη καὶ συνετέθη παρὰ Μελετίε μοναχῦ θέματος τῦ ὀψικίε βάντε ἀκροκῦ χωρίε Τιβεριυπόλεως μονῆς λεγομένης Τρεῖς, ἤτοι τ̃ ἁγίας Τειάδος. *Præſens Synopſis de natura hominis collecta eſt, atque compoſita a Meletio Monacho legionis Obſequii ex ſummitate regionis Tiberiopolis Monaſterii dicti Trium, ſeu Sanctæ Trinitatis.*

Deinde procœmium, cujus initium: ἀϕ' ὡς καινόν τι ἐπινοήσαντος τῆς φύσεως ἀνθρώπε φυσιολογῆσαι &c. Hoc latine redditum in citata editione *Petreii Corcyræi*, eidem Meletio tribuitur, quod improbat autor Catalogi *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte III. pag. 51. Codice XLV. Et ſane in eo Codice, non ſecus ac in alio *Bibliothecæ Coisilinianæ* pag. 588. imo & in Regio Taurinenſi ſuperius deſcripto ſub litera *b.* V. 6. hoc procœmium, tanquam alienum a *Meletio* omiſſum fuit.

Abſoluto procœmio, epigraphe alia ſubjicitur, iiſdem omnino verbis expreſſa, quibus in dictis codicibus *Vindobonenſi*, atque *Taurinenſi*, nimirum: πόνημα ἐν σωόψει περὶ φύσεως ἀνθράπε ἐξεραιωθὲν ϗ συνπθὲν παρὰ μοναχῦ Μελετίε ἐκ τ̃ τ̃ ἐκκλησίας ἐνδόξων ϗ τῶν ἐξωλογάδων φιλοσόφων. *Opus Synopticum de natura hominis collectum, atque concinnatum a Meletio Monacho ex Eccleſiæ Doctoribus, atque philoſophis.*

Denique initium fit his verbis: τὰ περὶ τ̃ τῦ ἀνθρώπε κατασκευῆς &c.

Fol. 106. Nonnulla habentur de præparatione Oleorum, omiſſo autoris nomine, ſub hoc titulo: ἀρχὴ τ̃ σκευασίας τῶν ἐλαίων. περὶ ἐλαίε ῥοδίνε. *Initium præparationis oleorum. De oleo roſaceo.* Incipit: τὸ ῥόδινον ἔλαιον σκευάζεται ὅπως &c.

Fol. 115. *pag.* 2. Sequuntur pauca quædam ex HIPPOCRATIS *prognoſticis*, quibus eſt titulus: προγνωστικὴ Ἱπποκράτες, *Hippocratis prognoſtice*. Initium vero: τὸν ἰατρὸν δοκεῖ μοι ἄειρον εἶναι &c.

Fol. 135. *pag.* 2. Opuſculum ignoti autoris de ordine ſervando in Xenodochiis, & de cura inſtituenda ægrotantium, quod incipit: ἐὰν πυρέσῃ ὁ ἄνθρωπος πρωὶ ϗ δείλεσι. τῦτ' ἔστι συνεχὴς πυρετός.

Fol. 154. Τῦ σοφωτάτε παρὰ μὲν Ἰν-

Digitized by Google

δοῖς Ἀλῆ παρ' Ἕλλησι δὲ Ἀβιτζιανῦ πραγματεία περὶ οὔρων ἀείση βαρβάρως εἰς τλὼ Ἑλλάδα μεπενεχθεῖσα παρὰ τῦ ἰατρικωτάτυ Χριστοδόλυ. εἰς ῥυθμὸν δὲ & τάξιν Ἑλληνικλὼ ἐκπεθεῖσα παρὰ τῦ σοφωτάτυ & ἰατρικωτάτυ τῦ Ἀχτυαρίυ κυρίυ Ἰωάννυ τῦ Ζαχαρίυ, περὶ δὲ ὑδατώδους οὔρυ τῦ ἔχοντος ἄνω τ̃ ἐπιφανείας κύκλον οἱονεὶ στέφανον ὡς λευκὸν ὕδωρ. *Sapientiſſimi, ut ab Indis vocatur, Ali, a Græcis vero, Abitzeni præclarum opus de urinis, ex Arabica in Græcam linguam a Chriſtodulo medico translatum, deinde Græca forma, & ordine donatum a Johanne Zachariæ filio Domino Actuario medico inſigni, de aquoſa urina, quæ ſuperius apparentem circulum habet, veluti coronam lucidæ aquæ.* Initium eſt: ἐὰν δὲ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῦ χύματος ὅλυ ὕδωρ ἰδῇς λεπτότατον &c.

CODEX CLVII. *b.* II. 11.

Chartaceus, folia habens 239. ſæculi XV. in quo *Troparia*, ſeu *Canones*, variæque preces Dominicis diebus, aliiſque feſtis recitandæ cum notis muſicis. Titulus initio poſitus aqua fœdatus totus fere evanuit: leguntur tamen adhuc voces τῦ σεπτεμβρίυ, ex quibus intelligimus, initium fieri in Codice a *Septembri*, qui primus eſt Græcorum menſis.

Fol. pariter 171. priora dumtaxat tituli obliterati verba ſuperſunt, ſcilicet ἀρχὴ τῦ τριωδίου, hoc eſt *triodii initium*, quo nomine veniunt canones tribus tantum odis conſtantes, qui a Dominica Septuageſimæ uſque ad Sabbatum Sanctum a Græcis recitari ſolent, qua de re plura videri poſſunt apud Carolum Dufrene in *Gloſſario Med.* & *Inf. Græc.* pag. 1616.

CODEX CLVIII. *b.* II. 12.

Chartaceus, conſtans foliis 86. ſæculi XVI. cui titulus: τῦ σοφωτάτυ & ἁγιωτάτυ Ἰωάννυ Μητροπολίτυ πόλεως Εὐχαΐτων ὑπόμνημα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς δι' ἰαμβων στίχων καὶ ἐν ἄλλοις διαφόροις. *Sapientiſſimi, Sanctiſſimique Johannis Metropolitæ urbis Euchaitarum hypomnema in Dominicas ſollemnitates jambicis verſibus, aliiſque.*

Præit ipſius *Johannis* cognomento MAUROPI vita, paucis enarrata, cujus initium eſt: ἦτος ἐπὶ τῦ βασιλέως Ῥωμαίων Κωνσταντίνυ τῦ μονομάχυ &c. Claruit nempe ſub Imperatore Conſtantino Monomacho circa annum *Chriſti* 1040. ejuſque carmina Jambica in præcipuas ſollemnitates vulgavit M. Byſtus Etonæ anno 1610. ut tradit Albertus Fabricius tomo X. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 133. ubi non pauca carmina ex eadem editione exſcripſit.

In fine hæc habentur:

Ὑπὸ Ἀνδρέυ Δαρμαρίυ τῦ Ἐπιδαυριώτυ Γεωργίυ σὺν Θεῷ πέρας ἔλαβεν ἐν τῷ ἔτει ἀφοθ ὀκτωβρίυ ι ἐν Μαδριλλίῳ τ̃ Ἱσπανίας.

Ἐκ τ̃ βιβλιοθήκης Ἀντωνίυ Καβαρυβίυ τ̃ βασιλικῆς βυλῆς ἀκροάτυ.

Per Andream Darmarium Epidaureenſem Georgii filium, Deo juvante, finem accepit anno 1579. die decima Octobris Madriti in Hiſpania.

Ex Bibliotheca Antonii Covaruviæ Regi a Conſiliis.

Ejuſdem porro *Darmarii* manu exaratus dicitur Codex CIII. *Bibliothecæ Vindobonenſis* in parte I. illius Catalogi *pag.* 184. Quin eodem prorſus ordine, quo in Regio Taurinenſi, contenta deſcribuntur Jambica poemata.

CODEX CLIX. *b.* II. 13.

Chartaceus, cui folia 109. ſæculi XV. Sunt: in eo excerpta ex variis Patribus ad morum informationem, & perfectioris vitæ ſanctitatem ſuadendam aptiſſima, atque eo ordine diſtributa, ut Patres nominatim indicentur, unde ſingula delibata ſunt, nimirum

Fol. 1.	ex *Sancto* EPHREM.
Fol. 11. *pag.* 2.	ex EVAGRIO.
Fol. 17. *pag.* 2.	ex S. ISAAC.
Fol. 23.	ex S. BARSANUPHIO.
Fol. 26.	ex S. DOROTHEO.
Fol. 30.	ex S. ISAIA.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 31. ex S. MARCO.
Fol. 34. ex S. DIADOCHO.
Fol. 37. ex S. CARPATHIO.
Fol. 40. ex S. HESYCHIO.
Fol. 41. ex S. GREGORIO.
Fol. 42. *pag.* 2. ex S. MAXIMO.
Fol. 53. ex S. THALASSIO.
Fol. 54. *pag.* 2. ex S. JOHANNE CLIMACO.

Fol. 74. Sequitur opuſculum imperfectum, ſine ullius autoris nomine, περὶ τῶν ὀκτὼ τῆς κακίας λογισμῶν, *de octo malitiæ cogitationibus*, ideſt *de vitiis capitalibus*. Incipit: περὶ τῶν ὀκτὼ τῆς κακίας λογισμῶν. ἤτοι πάθῶν ἐπιχειρήσαντες γράψαι. γαστριμαργίας λέγω καὶ πορνείας καὶ φιλαργυρείας δὲ ὀργῆς. δὲ λύπης. καὶ ἀκηδίας. καὶ κενοδοξίας. καὶ ὑπερηφανίας &c.

Fol. 82. Exhibentur *Troparia* alphabeti ordine diſpoſita *in dormitionem Beatæ Virginis Mariæ*, quorum initium: ἀκατάφλεκτε βάτε. ἀλατόμητον ὄρος. πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως χαῖρε κόρη &c.

Fol. 84. Opuſculum, & quidem imperfectum, de blaſphemia, prætermiſſo autoris nomine. Incipit: χαλεπῆς ῥίζης δὲ μητρὸς χαλεπώτατον ἀπόγονον εἶναι ἐν τοῖς φθάσασιν &c.

Fol. 87. *Die XV. menſis Septembris martyrium Sancti, & glorioſi Magni martyris* NICETÆ *Imperatoris Maximiani filii*. Incipit: κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους βασιλεύοντος Μαξιμιανοῦ τοῦ ἀσεβεστάτου δὲ παρανόμου τῶν Διογμὸς τῶν χειστιανῶν &c.

Fol. demum 101. Pauca quædam referuntur ad *Calendarium Eccleſiaſticum* ſpectantia, parvi ceteroquin momenti.

CODEX CLX. *b.* II. 14.

Chartaceus, conſtans foliis 100. ſæculi XVI. rudiori exaratus calamo; JOHANNIS PHILOPONI *Alexandrini* exhibet *commentarium in duos libros introductionis in Arithmeticam Nicomachi*. Incipit autem: ἐπεὶ ἡ ψυχὴ διττὰς ἔχει τὰς ἐνεργείας τὰς μὲν ζωτικὰς &c. Quod ſane principium conſonum omnino eſt initio MS. Codicis XXXV. *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte IV. pag. 25. Albertus autem Fabricius tom. IX. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 366. ait, hoc opuſculum eſſe adhuc ineditum.

CODEX CLXI. *b.* II. 15.

Partim chartaceus, partim membranaceus, nec ab eodem ſemper librario ſcriptus, continet folia 76. ſæculi XV.

Habentur in eo varia opuſcula ad ſchiſma Græcorum, & ad quæſtionem præſertim de *Spiritus Sancti proceſſione* pertinentia. Primum quidem præfert hunc titulum: ἀπὸ τῶν πραχτικῶν τῆς τρίτης συνόδου ἔκθεσις. ἐγὼ Χαρίσιος δέδωκα ἕως τέλους ὑπογράψας χειρὶ ἐμῇ. *Ex actibus tertii Concilii expoſitio: Ego Chariſius dedi uſque ad finem, mea manu ſubſcribens*. Eſt nimirum brevis tractatus Græci cujuſdam Schiſmatici de *proceſſione Spiritus Sancti*, in quo ex tertio generali Concilio adducit profeſſionem fidei cum ſuo anathemate, & ſubſcriptione *Chariſii*; inde ad alia progreditur, *quod nihil addendum, ac detrahendum ſit ſacris Conciliorum definitionibus*. Initium fit his verbis: τοὺς ἐν τοῖς ἁγίοις πατράσιν ἀκριβῶς παιδευομένους τὰ ἐκκλησιαστικὰ δογμάτων τὸ ἀκριβέστερον, ἢ ἔκ τινος αἱρετικῆς πλάνης μεθίστασθαι βουλομένους &c.

Fol. 5. Τοῦ σοφωτάτου Γεωργίου τοῦ Γεμιστοῦ πρὸς τὸ ὑπὲρ τοῦ Λατινικοῦ δόγματος βιβλίον. *Sapientiſſimi Georgii Geniſti adverſus librum Latini dogmatis*. Meminit hujus opuſculi Albertus Fabricius tomo X. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 755. aſt ſub alio titulo, nimirum: ἀπόδειξις ὅτι ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ οὐδὲν ὅλως ἀδύνατον ἕπεται. *Demonſtratio, quod Spiritus ſanctus ex ſolo Patre procedat, quin inde ullum ſequatur abſurdum*: & MS. ſervari affirmat in variis Bibliothecis. Incipit autem hoc modo: τὸ ὑπὲρ Λατίνων βιβλίον τὸ εἰς ἡμᾶς ἦκον &c.

Fol 8. *Epiſtola* MARCI EPHESINI *ad Georgium Scholarium* poſt Florentinum Concilium data, qua eum reprehendit, quod ad Latinos deflexerit. Incipit: ὅσους ἡμᾶς ἐνέπλησας ἡδονῆς λοιπὸν τῆς ὀρθῆς δόξης ἐγένου &c. Exſtat MS. etiam in

Bi-

Digitized by Google

Bibliotheca Regia Parisiensi, nec lucem adhuc aspexit, ut colligere est ex *Glossario Græco* Caroli Dufrene pag. 1281.

Fol. 11. Opusculum alicujus Schismatici Græci adversus dogma de *processione Spiritus sancti*, in quindecim capita distributum, quorum duo priora desunt. Initium capitis tertii est hujusmodi: ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ περὶ ἀκατάληπτον πέμπτῳ λόγῳ ὃς ἡ ἀρχὴ ἐπειδὴ &c.

Fol. 35. Sequuntur alia permulta ad eamdem quæstionem spectantia ex Patribus, & Synodis eruta.

Fol. 50. *pag.* 2. Duo fragmenta leguntur ex *Synaxario* sumta. Primum est XIII. Aprilis *Sancti Martini Papæ Romæ*. Alterum *translationis reliquiarum Sancti Maximi Confessoris*. Uterque vir Sanctus dicitur vixisse sub Constantino Pogonato, de quo pauci adduntur versus descripti ex MANASSE CHRONOLOGO.

Fol. 55. SEVERINI BOETII *liber de Trinitate*, Græco sermone donatus. Incipit: ἡ μὲν χειστιανικῆς πίστεως τὸ σεβάσμιον οἱ πλάσται τῶν αἱρετικῶν ὑφαρπάζουσιν &c.

Ad calcem vero hæc leguntur: τὸ παρὸν μετωλέχθη ἀπὸ τῶν Λατίνων διαλέκτου εἰς τὴν Ἑλλάδα διάλεκτον παρὰ Μανουὴλ τοῦ Καλέκα ἀχρείου δὲ ἁπλοῦ δούλου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν. *Præsens opus translatum est ex Latina in Græcam linguam a Manuele Caleca inutili, & vili servo Jesu Christi magni Dei, & Servatoris nostri.*

Fuit MANUEL CALECA Græcus ex familia Johannis Calecæ Patriarchæ Constantinopolitani, multis clarus operibus, præsertim iis, quæ adversus ipsosmet Græcos pro Latinis scripsit. Legere est, quæ de eo, ejusque libris habet Fabricius tomo X. pag. 2. *Bibliothecæ Græcæ*, qui tamen de hac Boetii interpretatione nullam mentionem facit.

Fol. 61. *pagina* 2. Ἰωάννου Σκότου τοῦ ἐπονομαζομένου λεπτοῦ διδασκάλου ἐκ τοῦ τάξεως Fratrum Minorum ἀπόδειξις φυσικὴ ὅτι καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα ἅγιον ἐκπορεύεται. *Johannis Scoti cognomento subtilis Doctoris Fratrum Minorum demonstratio physica, quod etiam ex Filio Spiritus Sanctus procedat.*

Fol. 62. Sunt rationes cujusdam Græci Schismatici adversus Latinos de eodem argumento.

Fol. 66. Decem capitula fidei *Thomæ* cujusdam ad Cantorem Antiochenum eadem de controversia.

Fol. 70. MAXIMI CHRYSOBERGÆ *Constantinopolitani oratio, seu epistola ad Cretenses de processione Spiritus Sancti*, cujus initium: βουλόμενόν με ὦ ἄνδρες Κρῆτες σιγᾶν. ἐκ τοῖς ἐμαυτοῦ ἔργοις &c. Edita ab Allatio cum Latina interpretatione in II. volumine *Græciæ Orthodoxæ* ad calcem.

CODEX CLXII. *b.* II. 16.

Chartaceus, foliis constans 109. sæculi XV. ubi duo priores habentur libri *institutionum Justiniani* a THEOPHILO Græca paraphrasi redditi, quibus præfixus est titulus: ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν ἱστορικῶν Θεοφίλου ἀντικλώσωρος &c.

CODEX CLXIII. *b.* II. 17.

Chartaceus, habens folia 171. sæculi XV. multa complectitur opuscula ad rem grammaticam, & philologicam spectantia: & quidem

Fol. 1. Θεοδοσίου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως περὶ προσῳδιῶν. *Theodosii Grammatici Alexandrini de prosodia* tractatus nondum, quantum scire possumus, typis vulgatus, valde tamen utilis, pauciscque totius prosodiæ rationem exhibens.

Fol. 23. THOMÆ MAGISTRI *elementa Attici eloquii* secundum alphabeti ordinem, consona omnino editioni Romanæ anni 1517.

Fol. 125. MAXIMI PLANUDIS *opusculum de constructione verborum*, cujus initium: τῶν ῥημάτων τὰ μὲν ὑδαμῆ μεταβαίνοντα εἰς ἕτερον πρόσωπον &c.

Fol. 149. Proverbia plurima Alphabeti

Digitized by Google

beti ordine disposita, eorum instar, quibus usus est Erasmus in Chiliadibus suis.

Fol. 167. Pauca leguntur περὶ στιγμῆς, *de interpunctione*, post quæ carmen jambicum regulas Grammaticas complectens.

CODEX CLIV. *b.* II. 18.

Chartaceus, foliis constans 211. sæculi XV. exeuntis, accurate descriptus, licet non eodem semper charactere. Sunt Διδασκαλίαι διὰ διαφόρων ἐλλογίμων ἀνδρῶν ἀπότε τῦ Χρυσοστόμυ ϗ ἑτέρων εἰς τὰ τῦ Κυρίυ ἀναγινωσκόμενα ἅγια Εὐαγγέλια συλλεγεῖσαι παρὰ κυρῦ Φιλοθέυ Κωνσταντινουπόλεως. *Institutiones ex variis præstantibus viris præsertim Divo Johanne Chrysostomo, aliisque in Evangelia, quæ legi solent, collectæ a Domino Philotheo Patriarcha Constantinopolitano.*

Similem omnino titulum legere est in catalogo *Bibliothecæ Vindobonensis* parte I. pag. 130. Oudinus autem tomo II. pag. 1054. inter singularia Philothei opera adhuc manuscripta recenset has *Institutiones*, quas propterea enumerare juvat, subjecto cujusque initio.

I. *Fol.* 1. Ἡ εἰς Τελώνλω καὶ τὸν Φαρισαῖον παραβολὴ ϗ ὑπόθεσις. *Parabola Publicani, & Pharisæi, ipsiusque argumentum.* Incipit: ὥσπερ γυμνασία τις ϗ παρακίνησις ἐπενοήθη τοῖς ἁγίοις πατράσι Ὅc.

II. *Fol.* 3. Πρώτη κυριακὴ τῦ Τελώνυ ϗ τῦ Φαρισαίυ ἐκ τῦ κατὰ Λυκᾶν. εἶπεν ὁ Κύριος τλῳ παραβολλῳ ταύτλω, ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι. *Dominica prima Publicani, & Pharisæi, ex evangelio secundum Lucam. Dixit Dominus parabolam hanc: homines duo ascenderunt in templum orare.* Incipit: εἰς παράδειγμα ϗ τύπον τ̃ ἀνθρώπων τ̃ διγνώμων ἑαυτὺς Ὅc.

III. *Fol.* 9. Κυριακῇ τῦ ἀσώτυ κυρῦ Φιλοθέυ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τλῳ τῦ ἀσώτυ παραβολλῳ. *Dominica Prodigi* (ideſt *Septuagesimæ*) *Domini Philothei Constantinopolitani in parabolam filii prodigi.* Incipit: ἀγαθὸς μὲν ὁ Θεὸς πρὸς πάντας ἐστὶ ϗ φιλάνθρωπος ϗ μακρόθυμος. ἐξαιρέτως δὲ τλῳ ἑαυτῦ ἀγαθότητα Ὅc.

IV. *Fol.* 20. Εἰς τλῳ κυριακλῳ τῆς Ἀπокρέω. *Dominica carnisprivii* (ideſt *Sexagesimæ*) Incipit: φοβερὰ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ϗ δεινὰ τῆς τῦ Χριστῦ παρουσίας Ὅc.

V. *Fol.* 27. *pag.* 2. Κυριακὴ ϗ τυροφάγυ. εἶπεν ὁ Κύριος, ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει ϗ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. *Dominica Tyrophagi* (ideſt *Quinquagesimæ*, ita dictæ a casei esu) *dixit Dominus: Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester cœlestis. Si autem non dimiseritis hominibus peccata eorum, neque Pater vester dimittet vobis peccata vestra.* Incipit: ἰδοὺ τὸ ϗ πρωταρχοσῆς σάδιον ὑπανοίγεται σήμερον ἡμῖν ἀδελφοί μυ Ὅc.

VI. *Fol.* 32. *pag.* 2. Κυριακῇ πρώτῃ τῶν ἁγίων νηστειῶν, ἥτις τῆς ὀρθοδοξίας. *Dominica prima sancti jejunii, sive orthodoxiæ.* Incipit: ἡ πρωταρχοντήμερος αὕτη νηστεία ἀγαπητοί, ὡς ἐλίξ τις προέκειται ἡμῖν Ὅc.

VII. *Fol.* 40. Κυριακῇ δευτέρᾳ τ̃ ἁγίων νηστειῶν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησῦς εἰς Καπερναοὺμ ϗ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τλῳ θύραν. *Dominica secunda sancti jejunii. In illo tempore ingressus est Jesus Capharnaum, & auditum est, quod in domo esset, & statim convenerunt multi, ita ut capere non sufficeret neque ad januam.* Incipit: ὁ τ̃ ἁγίας πρωταρχοσῆς, καιρὸς ἀδελφοί μυ πρὸς τ̃ ὅλον καιρὸν Ὅc.

VIII. *Fol.* 44. *pag.* 2. Κυριακῇ τετάρτῃ τῶν νηστειῶν τ̃ σταυροπροσκυνήσεως. εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτῦ μαθηταῖς εἴ τις θέλει ὀπίσω μυ ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν ϗ ἀράτω τ̃ σταυρὸν αὐτῦ καὶ ἀκολυθείτω μοι. *Dominica tertia jejuniorum adorationis sanctæ Crucis. Dixit Dominus discipulis suis: Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.* Incipit: στοιχῶν καὶ προδιαγράφων ὁ μακά-

Digitized by Google

ὁ μακάριος Μωυσῆς τ ζωοποιὸν καὶ θεῖον σωρὸν &c.

IX. *Fol.* 49. *pag.* 2. Κυριακῇ τετάρτῃ τῶν νηστειῶν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ προσῆλθέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου τῷ Ἰησοῦ. καὶ ἔλεγεν. διδάσκαλε ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτὸν καὶ ἀφίζει. καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται. καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλλωσι, & οὐκ ἴσχυσαν. *Dominica quarta jejuniorum. In illo tempore venit quis de turba ad Jesum, & dixit, Magister, attuli filium meum ad te, habentem spiritum mutum, qui ubicumque eum apprehenderit, allidit illum, & spumat, & stridet dentibus, & arescit, & dixi discipulis tuis, ut ejicerent illum, & non potuerunt.* Incipit: μεσούσης τὸ πέλαγος ἀδελφοὶ τ ἐγκρατείας & πρὸς τὸ ἑξῆς διερχόμενοι &c.

X. *Fol.* 53. Κυριακῇ πέμπτῃ τ νηστειῶν. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαβὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λαλεῖν τὰ μέλλοντα συμβαίνειν αὐτῷ ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα &c. *Dominica quinta jejuniorum. In illo tempore assumens Jesus duodecim cœpit illis dicere, quæ ei essent eventura. Ecce ascendimus Jerosolymam &c.* Incipit: παρῆλθε μὲν ὁ χειμών. τὸ δὲ ἔαρ εἰσῆλθε. καὶ βλέπομεν τὰ κτίσιν &c.

XI. *Fol.* 56. Τῷ σαββάτῳ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου. *Sabbato sancti, justique Lazari.* Incipit: Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τ κατὰ γῆν διατριβῆς &c.

XII. *Fol.* 58. *pag.* 2. Τῇ κυριακῇ τ βαΐων. τῇ ἀπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων &c. *Dominica Palmarum. In crastinum autem turba multa, quæ venerat ad diem festum, cum audissent, quod venit Jesus Jerosolymam, acceperunt ramos palmarum &c.* Incipit: καὶ σήμερον ἡμῖν ἡ τῶν ἀναγγελικῶν φρεάτων ἀναβλύζει πηγὴ &c.

XIII. *Fol.* 61. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα. *Sancta, magnaque Paschatis Dominica.* Incipit: χαρᾶς ἡμέρα καὶ εὐφροσύνης ἀγαπητοί, ἡμέρα ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας &c.

XIV. *Fol.* 63. Δευτέρᾳ τ διακαινησίμου. *Secunda die renovationis.* Incipit: τὸ ῥάθυμον ἡμῶν διεγείρων ὁ ἱερὸς καὶ θεῖος Ἀπόστολος, λέγει. ἀδελφοὶ χαίρετε &c.

XV. *Fol.* 64. *pag.* 2. Τῇ κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ. ὄψης οὔσης τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τ σαββάτων καὶ τ θυρῶν κεκλεισμένων. ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τ φόβον τ Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς &c. *Dominica Thomæ. Cum ergo sero esset die illa, una Sabbatorum, & fores essent clausæ, ubi erant discipuli congregati propter metum Judæorum, venit Jesus &c.* Incipit: ἐπὶ τῇ λαμπροφόρῳ κυριακῇ καὶ σεβασμίᾳ &c.

XVI. *Fol.* 68. *pag.* 2. Τῇ κυριακῇ τ μυροφόρων. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ἐλθὼν Ἰωσὴφ ἀπὸ Ἀριμαθίας... βουλευτὴς. ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ &c. *Dominica mulierum unguenta ferentium. In illo tempore veniens Joseph ab Arimathia nobilis Decurio, qui & ipse erat expectans regnum Dei &c.* Incipit: καὶ ἡ παροῦσα κυριακὴ καὶ ἁγία ἡμέρα προσκυνητή ἐστι καὶ σεβασμία &c.

XVII. *Fol.* 71. Κυριακῇ τοῦ παραλύτου. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις προβατικὴ κολύμβηθρα &c. *Dominica Paralytici. In illo tempore ascendit Jesus Jerosolymam: erat autem Jerosolymis probatica piscina &c.* Incipit: πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν ἡ ἁμαρτία πρόξενος γίνεται &c.

XVIII. *Fol.* 74. *pag.* 2. Κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τ Σαμαρείας τὴν λεγομένην Συχάρ &c. *Dominica Samaritanæ. In illo tempore venit Jesus in civitatem Samariæ, quæ dicitur Sichar &c.* Incipit: καὶ σήμερον ἡμῖν ἡ τ ἀναγγελικῶν φρεάτων ἀναβλύζει πηγὴ καὶ τὰ νάματα πλούσια &c.

XIX. *Fol.* 79. *pag.* 2. Κυριακῇ τοῦ τυφλοῦ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς &c. *Dominica Cæci. In illo tempore præteriens Jesus vidit hominem cæcum a nativitate &c.* Incipit: τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαλεγομένου τοῖς Ἰουδαίοις &c.

XX. *Fol.* 82. Κυριακῇ τ ἁγίων τῶν θεοφό-

Digitized by Google

θεοφόρων πατρῶν. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπε. πατὴρ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα δόξασόν σου τὸν υἱόν ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε. *Dominica, in qua celebratur memoria 318. Sanctorum Patrum. In illo tempore levans Jesus oculos in cælum, dixit: Pater, venit hora, glorifica filium tuum, ut & filius tuus glorificet te.* Incipit: μιᾷ τῶν ἑορτῶν ὁ ἐνδόξου ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν &c.

XXI. *Fol.* 85. Κυριακῇ ἁγίᾳ Πεντηκοστῆς. *Dominica Pentecostes.* Incipit: τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων &c.

XXII. *Fol.* 90. Τῶν ἁγίων πάντων κυριακῇ πρώτῃ εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. *Dominica prima Sanctorum omnium Evangelium secundum Matthæum.* Incipit: εἶπεν ὁ Κύριος. πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. εἰς μαρτύριον προτρέπει τοὺς μαθητὰς ὁ Χριστὸς &c.

XXIII. *Fol.* 93. Κυριακῇ δευτέρᾳ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς. Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον. καὶ Ἀνδρέαν &c. *Dominica secunda. In illo tempore perambulans Jesus juxta mare Galilææ vidit duos fratres, Simonem, qui vocatur Petrus, & Andream.* Incipit: ἐπειδὴ τῆς θείας καὶ προφητικῆς καὶ μακαρίας ζωῆς ἐξεπέσαμεν διὰ τὴν παράβασιν &c.

XXIV. *Fol.* 95. *pag.* 2. Κυριακῇ τετάρτῃ. εἶπεν ὁ Κύριος. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός &c. *Dominica tertia. Dixit Dominus: Lucerna corporis oculus est &c.* Incipit: ἡ φιλαργυρίας κόπος ἐστὶ χαλεπώτερον. καὶ ἡ φιλοχρηματίας κόπος ὑπάρχει δεινότερον &c.

XXV. *Fol.* 98. Κυριακῇ τετάρτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος &c. *Dominica quarta. In illo tempore ingrediente Jesu in Capharnaum, venit ad eum Centurio &c.* Incipit: κόπος ἐστὶ ἡ ἀδικία τοῦ καὶ καθαρᾶς πίστεως ἰσχυρότερον &c.

XXVI. *Fol.* 102. Κυριακῇ πέμπτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν ὑπῆντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι &c. *Dominica quinta. In illo tempore cum veniret Jesus in regionem Gerasenorum, occurrerunt ei duo dæmoniaci.* Incipit: πηγὴ πνευματικὴ καὶ σωτήριος περικλύζει ἡμᾶς ἀδελφοί &c.

XXVII. *Fol.* 105. Κυριακῇ ἕκτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς πλοῖον. διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν &c. *Dominica sexta. In illo tempore ascendens Jesus in naviculam transfretavit, & venit in civitatem suam.* Incipit: ἡ μόνον αἱ διδασκαλίαι καὶ αἱ δημηγορίαι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ποικίλαι καὶ διάφοροι, ἀλλὰ καὶ αἱ θεοσημίαι καὶ αἱ θαυματουργίαι &c.

XXVIII. *Fol.* 108. *pag.* 2. Κυριακῇ ἑβδόμῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγοντι τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοί &c. *Dominica septima. In illo tempore transeunte Jesu secuti sunt eum duo cæci &c.* Incipit: μαθόντες οἱ τυφλοὶ περὶ ὧν θαυματούργει ὁ Κύριος καὶ πιστεύσαντες αὐτὸν εἶναι τὸν προσδοκώμενον Χριστὸν &c.

XXIX. *Fol.* 111. Κυριακῇ ὀγδόῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους αὐτῶν. *Dominica octava. In illo tempore vidit Jesus turbam multam, & misertus est super eam, & sanavit infirmos.* Incipit: ὁ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας προνοητίζων καὶ κηδόμενος Κύριος πολλὰς καὶ διαφόρους καὶ ποικίλας ἡμῖν τὰς τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας τραπέζας ἀεὶ παρατίθησι &c.

XXX. *Fol.* 113. *pag.* 2. Κυριακῇ ἐνάτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν. *Dominica nona. In illo tempore coegit Jesus discipulos suos ascendere navim, & præcedere eum trans fretum.* Incipit: καὶ οἱ τοὺς ἑαυτῶν φίλους σωματικῶς διατρέφειν βουλόμενοι &c.

XXXI. *Fol.* 117. Κυριακῇ δεκάτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων. Κύριε ἐλέησόν μου τὸν υἱόν ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει &c. *Dominica decima. In illo tempore homo quidam accessit ad Jesum genibus provolutis ante eum, & dicens: Domine,*

Digitized by Google

mine, miserere filii mei, quia lunaticus est, & male patitur. Incipit: ὑπὲρ τ ὑμῶν ψυχικῆς σωτηρίας ὀφείλοντες κοπιᾶζειν ἀγαπητοὶ &c.

XXXII. *Fol.* 120. Κυριακῇ ἑνδεκάτῃ. εἶπεν ὁ Κύριος τ παραβολὴν ταύτην. ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μ τ δούλων αὐτοῦ &c. *Dominica undecima. Dixit Dominus parabolam hanc. Simile est regnum cælorum homini Regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis.* Incipit: ποτὲ μὲν φανερῶς διαλέγεται ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς &c.

XXXIII. *Fol.* 123. Κυριακῇ δωδεκάτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων. διδάσκαλε ἀγαθὲ. τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον. *Dominica duodecima. In illo tempore adolescens quidam venit ad Jesum genibus provolutus ante eum, & dicens. Magister bone, quid bonum faciam, ut vitam æternam habeam.* Incipit: οὐδὲν οὕτως οἶδε θολοῦν ἀγαπητοὶ καὶ σκοτίζειν ἀνθρωπίνην διάνοιαν &c.

XXXIV. *Fol.* 125. *pag.* 2. Κυριακῇ δεκατετάρτῃ. εἶπεν ὁ Κύριος τ παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης ὅστις ἐφύτευσε ἀμπελῶνα &c. *Dominica decima tertia. Dixit Jesus parabolam hanc. Homo quidam erat pater familias, qui plantavit vineam &c.* Incipit: τ ἐκ τ διδασκαλίας ὠφέλειαν περιποιούμενος ὁ Κύριος ἡμῶν ὁ Θεὸς &c.

XXXV. *Fol.* 127. *pag.* 2. Κυριακῇ δεκάτῃ πεμπτῃ. εἶπεν ὁ Κύριος τ παραβολὴν ταύτην. ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τ οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ. ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ &c. *Dominica decima quarta. Dixit Dominus parabolam hanc: Simile est regnum cælorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo &c.* Incipit: ἄνθρωπος βασιλεὺς λέγεται ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ. νυμφίος δὲ ὁ Υἱὸς ὁ Λόγος αὐτοῦ &c.

XXXVI. *Fol.* 130. Κυριακῇ δεκάτῃ πέμπτῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ. διδάσκαλε ἀγαθὲ. τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. τί με λέγεις ἀγαθὸν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεὸς. *Dominica decima quinta. In illo tempore adolescens quidam venit ad Jesum, & dixit illi: Magister bone, quid faciam, ut vitam æternam percipiam. Jesus autem dixit illi: Quid me dicis bonum, nemo bonus, nisi unus Deus.* Incipit: οἱ τὰς ἀγρὰς τ ἀνθρώπων φυλάττοντες γεωργοὶ, ὅσα ἐν αὐτοῖς ἔχουσι &c.

XXXVII. *Fol.* 132. Κυριακῇ δεκάτῃ ἕκτῃ. εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις οἰκοδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους &c. *Dominica decima sexta. Dixit Dominus parabolam hanc. Homo quidam recedens vocavit servos suos &c.* Incipit: τὴν ἐκ τ διδασκαλίας ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις περιποιούμενος ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς &c.

XXXVIII. *Fol.* 34. *pag.* 2. Κυριακῇ δεκάτῃ ἑβδόμῃ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία &c. *Dominica decima septima. In illo tempore venit Jesus in partes Tyri, & Sidonis: & ecce mulier Chananæa &c.* Incipit: μέγα ἀγαθὸν ἡ σιωπὴ, ἐὰν μ διάνοιαν σύγχυσις γίνηται &c.

XXXIX. *Fol.* 137. *pag.* 2. Κυριακῇ πρὸ τ ὑψώσεως τοῦ σταυροῦ. εἶπεν ὁ Κύριος. οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τ οὐρανὸν. εἰ μὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. *Dominica ante exaltationem crucis. Dixit Dominus: nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo.* Incipit: ἡ πρότερον μὲν παρὰ τῇ παλαιᾷ γραφῇ κατὰ διαφόρους οἰκονομίας, καταβαίνων ὁ Θεὸς, ἡ ἀναβαίνων λέγεται &c.

XL. *Fol.* 145. Κυριακῇ μ τ ὑψώσεως τοῦ σταυροῦ εὐαγγέλιον πρῶτον τοῦ κατὰ Λουκᾶν. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑστὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ τ λίμνην Γεννησαρὲτ, εἶδε δύο πλοῖα &c. *Dominica post exaltationem sanctæ Crucis Evangelium primum ex Divo Luca. In illo tempore stans Jesus juxta lacum Geneserreth, vidit duas naves &c.* Incipit: εἰς τ λίμνην Γεννησαρὲτ παραγίνεται ὁ Κύριος ἵνα καὶ τοὺς ὄχλους διδάξῃ &c.

XLI. *Fol.* 147. *pag.* 2. Κυριακῇ β τοῦ Λουκᾶ. *Dominica secunda Divi Lucæ.* Incipit: πασῶν τ ἀρετῶν ἀνωτέρα ἐστὶν ἡ ἀγάπη ἡ ὑψηλοτέρα &c.

Fol.

Digitized by Google

XLII. *Fol.* 151. Κυριακῇ γ τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπορεύετο ὁ Ἰησῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν. καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτῦ &c. *Dominica tertia. In illo tempore profectus est Jesus in civitatem Nain, & profecti sunt cum ipso discipuli ejus &c.* Incipit: τὸ τῆς ἀναστάσεως μέγα μυστήριον ἀδελφοί μου ὑ τοσῦτον διαλόγων &c.

XLIII. *Fol.* 153. Κυριακῇ δ τῦ Λυκᾶ. εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτῦ &c. *Dominica quarta Lucæ. Dixit Dominus parabolam hanc. Exiit seminans seminare semen suum &c.* Incipit: ὥσπερ παράδεισος ἄλλος ἐστὶ πολυανθὴς, καὶ ὡραῖος ἡ τῶν λογίων ἀνάγνωσις &c.

XLIV. *Fol.* 157. Κυριακῇ ε τῦ Λυκᾶ. εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος &c. *Dominica quinta Lucæ. Dixit Dominus parabolam istam. Homo quidam erat dives &c.* Incipit: ἀγαθὰ μὲν πάντα τὰ θεῖα λόγια, καὶ ὠφελῆ τοῖς προσέχουσιν &c.

XLV. *Fol.* 161. *pag.* 2. Κυριακῇ ς τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθόντι τῷ Ἰησῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν ὑπήντησε αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως &c. *Dominica sexta Lucæ. In illo tempore cum veniret Jesus in regionem Gadarenorum, occurrit ei homo quidam ex civitate &c.* Incipit: ὥσπερ τὰ σώματα ἡμῶν αἱ χρονικαὶ τῆς γῆς καρποφορίαι &c.

XLVI. *Fol.* 164. *pag.* 2. Κυριακῇ ζ τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησῦ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος &c. *Dominica septima Lucæ. In illo tempore homo quidam venit ad Jesum nomine Jairus &c.* Incipit: καὶ μεγάλη πολλάκις ἀνάγκη καὶ σφοδροτάτη θλῖψις, οἰκονομεῖν οἶδε &c.

XLVII. *Fol.* 167. Κυριακῇ η τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησῦ πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων &c. *Dominica octava Lucæ. In illo tempore Doctor quidam venit ad Jesum, tentans eum, & dicens &c.* Incipit: μέγα πρὸς ἀρετὴν ἐμπόδιον ἡ ὑπερηφανία καὶ ἡ ἔπαρσις καὶ ἀνόλως ἀπατᾷ ἑαυτὸν &c.

XLVIII. *Fol.* 170. *pag.* 2. Κυριακῇ θ τῦ Λυκᾶ. εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου ἐφόρησεν ἡ χώρα &c. *Dominica nona Lucæ. Dixit Dominus parabolam hanc: Hominis cujusdam divitis fertilis fuit regio &c.* Incipit: πλεονεξία μέγα κακὸν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὐδὲν αὐτοῖς ὑπάρχει δεινότερον &c.

XLIX. *Fol.* 173. *pag.* 2. Κυριακῇ ι τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦν διδάσκων ὁ Ἰησῦς ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. *Dominica decima Lucæ. In illo tempore erat docens Jesus in una Synagogarum diebus Sabbathi.* Incipit: ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς διεξάγων τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν, ἐκ πολυτρόπως παιδεύων &c.

L. *Fol.* 176. *pag.* 2. Κυριακῇ ια τῦ Λυκᾶ. εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα &c. *Dominica undecima Lucæ. Dixit Dominus parabolam hanc. Homo quidam fecit cœnam magnam &c.* Incipit: ὁ μακάριος καὶ εὐαγγελιστὴς Λυκᾶς, προτίθησιν ἡμῖν σήμερον &c.

LI. *Fol.* 180. Κυριακῇ ιβ τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσερχομένῳ τῦ Ἰησῦ εἰς τινα κώμην, ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες. *Dominica duodecima Lucæ. In illo tempore cum ingrederetur Jesus in quemdam vicum, occurrerunt ei decem viri leprosi.* Incipit: πολλὴς δὲ διαφόρους τρόπους ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, εἰς τὸ κατεργάζεσθαι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν &c.

LII. *Fol.* 183. Κυριακῇ ιγ τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπηρώτησέ τις ἄρχων τὸν Ἰησῦν &c. *Dominica decima tertia. In illo tempore interrogavit quidam Princeps Jesum &c.* Incipit: ὥσπερ ἐξ ἀδηφαγίας μὲν γίνεται φλεγμονὴ. ἐκ δὲ φλεγμονῆς πίπτει πυρετὸς &c.

LIII. *Fol.* 186. Κυριακῇ ιδ τῦ Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν τὸν Ἰησῦν εἰς Ἰεριχὼ, καὶ ἰδὺ τυφλός τις ἐκάθητο &c. *Dominica decima quarta Lucæ. In illo tempore factum est, cum appropinquaret Jesus Jerico, & ecce cæcus quidam sedebat &c.* Incipit: ἥλιος δικαιοσύνης ἐστὶν ὁ Θεὸς καθὼς γέγραπται &c.

LIV. *Fol.* 188. *pag.* 2. Κυριακῇ ιε τῦ Λυκᾶ.

Digitized by Google

Λυκᾶ. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἰεριχώ. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος &c. *Dominica decima quinta. In illo tempore perambulabat Jesus Jerico, & ecce vir nomine Zacchæus &c.* Incipit: πᾶσα μὲν ἀδικία καὶ ἁρπαγὴ καὶ πλεονεξία, κακὴ καὶ κακῶν κακίστη &c.

LV. *Fol.* 192. Κυριακὴ τῶν προπατόρων. *Dominica Patriarcharum.* Incipit: οἱ μὲν παλαιοὶ καὶ πρὸ τοῦ νόμου θεῖοι ἄνδρες, οὐ διὰ γραμμάτων καὶ βιβλίων ἐδιδάσκοντο &c.

LVI. *Fol.* 195. Κυριακὴ πρὸ τῶν Χριστοῦ γεννήσεως. *Dominica ante Christi nativitatem.* Incipit: ὁ θεῖος Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος πρῶτος πάντων τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν &c.

LVII. *Fol.* 199. Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν. Ἀναχωρησάντων τῶν Μάγων, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ &c. *Dominica post nativitatem Christi. Cum recessissent Magi, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph &c.* Incipit: τοὺς Μάγους ὁ Θεὸς πρῶτον διὰ ἀστέρος εἰς τὴν πίστιν ἐχειραγώγησε &c.

LVIII. *Fol.* 201. *pag.* 2. Κυριακὴ πρὸ τῶν φώτων. ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ὡς γέγραπται ἐν τοῖς Προφήταις &c. *Dominica ante Epiphaniam. Initium Evangelii Jesu Christi Filii Dei, sicut scriptum est in Prophetis.* Incipit: τὸ ὕστερον καὶ πλάτταιον τῶν Προφητῶν Ἰωάννην τὸ προδρομον &c.

LIX. *Fol.* 204. Κυριακὴ μετὰ τὰ φῶτα. τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη &c. *Dominica post Epiphaniam. In illo tempore audiens Jesus, quod Johannes traditus fuisset &c.* Incipit: εἰ καὶ ἡ ἑορτὴ παρῆλθεν ἡμᾶς, ἀλλὰ τὸ περὶ ταύτης λέγειν οὐδέποτε παρελεύσεται &c.

CODEX CLXV. *b.* II. 19.

Chartaceus, constans foliis 160. sæculi XVI. continet

I. Adnotationes quasdam in Græca vocabula a privato quodam homine, dum Græcos versaret scriptores, factas, & alphabeti ordine dispositas

II. Fol. 81. Res nonnullas Philologicas ex variis autoribus excerptas.

III. demum *fol.* 129. Latinum opusculum de *metris*, autore Servio Honorato Mauro vetusto Grammatico, cujus meminit etiam Macrobius, & qui commentarium confecit in *Virgilium*. Editum est hoc opusculum una cum duabus aliis ejusdem tractationibus grammaticis apud Putschium pag. 1779.

CODEX CLXVI. *b.* II. 20.

Chartaceus, habens folia 331. circa finem sæculi XV. ubi complurium Patrum Homiliæ sequenti ordine continentur.

Fol. 1. *Divi* Athanasii *oratio in censum, seu descriptionem Deiparæ, & in sanctum Joseph*, cujus initium: ὥσπερ οἱ τὴν χρυσίτιν γῆν &c. In edit. tom. 2. pag. 404.

Fol. 17. Oratio sine autoris nomine initio deficiens, in qua de Christi baptismate sermo fit.

Fol. 27. *Divi* Basilii *Archiepiscopi Seleuciensis sermo in annuntiationem Mariæ Virginis*, cujus initium: μεγάλας τῶν ἐγκωμίων αἱρήσει τὰς ἀφορμὰς &c. Exstat *in Auctario Combefisiano* tomo I. pag. 570.

Fol. 43. *pag.* 2. *D.* Basilii *Magni Cæsareensis hortatio ad Sanctum baptisma*, cujus initium: ὁ μὲν σοφὸς Σολομὼν τῶν κατὰ βίον πραγμάτων &c. In edit. tomo II. pag. 113.

Fol. 52, *pagina* 2. Ejusdem *epistola ad optimum Episcopum super illis verbis*: Omnis, qui occiderit Cain, septuplum punietur; *tum etiam illis*: Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Incipit: καὶ ἄλλως ἡδέως ὁρῶν τοὺς παῖδας &c. Est in edit. epistola CCLX. tom. III. pag. 395.

Fol. 57. *pag.* 2. *Homilia consolatoria ad ægrotantem*, quæ eidem Basilio tribuitur, incipitque: βίος τῶν ἀνθρώπων βραχὺς καὶ ὀλιγοχρόνιος &c. Eam tamen inter *Basilii* opera reperire non potuimus.

Fol. 61. *Sancti* Nili *de vitiis, quæ opposita sunt virtutibus*. Incipit: ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι καὶ τὰς ἀντιζύγους τῶν ἀρετῶν κακίας &c.

Ex-

Digitized by Google

Exſtat inter *B. Nili* opuſcula edita *Romæ* an. 1673. pag 451.

Fol. 64. JOHANNIS DAMASCENI *ſermo hiſtoricus in venerandam Domini noſtri Jeſu Chriſti Nativitatem*, cujus initium: ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ. τὰ τ σωμάτων ſοιχεῖα &c. Fabricius autem tomo IX. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 8. illius autorem facit *Johannem Eubœæ Epiſcopum*.

Fol. 74. *Divi* JOHANNIS CHRYSOTOMI *homilia in diem natalem Domini*, cujus initium: ἃ πάλαι πατειάρχαι μὲν ᾠδινον &c. In edit. tom. II. pag. 354.

Fol. 84. *pag.* 2. *Encomium Johannis Baptiſtæ præcurſoris, & de ſancto baptiſmate*, prætermiſſo autoris nomine. Incipit: οἱ νόμοι τ ἀνθρωπίνων ἐγκωμίων παρὰ τοῖς ἔξω τοῖς αἱρεμένοις &c.

Fol. 96. Νεοφύτυ μοναχῦ καὶ ἐγκλείſυ λόγος εἰς τὴν ἁγίαν τῦ σωτῆρος Ἰησῦ Χριſτῦ γέννησιν καὶ ἱſορία περὶ τ γενομένων σημείων ἐν τῷ ναῷ .... & ποῖος ἐφάνη ὁ ἀſτὴρ & περὶ τ Μάγων. *Neophyti monachi, & incluſi ſermo in Sanctam Servatoris noſtri Jeſu Chriſti nativitatem, atque narratio prodigiorum, quæ facta ſunt in templo ... & qualis ſtella apparuit, nec non de Magis*. Incipit: τῦτο γενέθλιον πάντες πιſοὶ τὸ ἐκ παρθένυ Μαρίας δεῦτε δοξάſωμεν &c.

Floruit *Neophytus Monachus* circa annum Chriſti 1190. multoſque compoſuit ſermones, quorum tamen nullus adhuc in lucem editus eſt. Cotelerius enim tom. II. *monumentorum* pag. 679. triginta MSS. exſtare ſcribit in *Bibliotheca Colbertina*; & in *Bibliotheca Coisliniana* non pauci ad morum informationem ſpectantes recenſentur.

Fol. 108. *pagina* 2. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *oratio in ſancta lumina*, cujus initium: πάντες ὑμῖν ἐν διθυμίᾳ τήμερον &c. In editione tom. II. pag. 366.

Fol. 116. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia in hypapantem*, cujus initium: ὁ μόνον φορετὴ σάρκα ὁ Κύριος &c. Exſtat in edit. inter ſpurias tomo II. pagina 812.

Fol. 125. Τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Κωνſταντινυπόλεως Ἰωάννυ τῦ Χαλκηδόνος ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον διαγγέλιον ὃ ἀναγινώſκεται τῇ κυριακῇ τῆς ἀποκρεω. *Sanctiſſimi Archiepiſcopi Conſtantinopolitani Johannis Chalcedonis expoſitio Evangelii ſecundum Matthæum, quod legitur Dominica carnisprivii, ſive Septuageſimæ*. Incipit: φρικτὸν ἡμῖν ἀγαπητοὶ τὸ δικαſήριον τήμερον. & τὸ λογοθέτιον φρικωδέſτερον &c. Autor nimirum eſt JOHANNES HIEROMNEMON urbis Chalcedonis, qui ſub Alexio Comneno, & Johanne Porphyrogenito Patriarchatu Conſtantinopolitano potitus eſt. Scriptor Græcus omiſſus a Caveo, Oudino, & Fabricio.

Fol. 141. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παραſκευῇ Ἀναſτaſίυ μοναχῦ καὶ πρεſβυτέρυ τῦ ἁγίυ ὄρυς Σινᾶ ὁμιλία λεχθεῖſα εἰς τὸ πάθος τῦ Κυρίυ & Θεῦ & Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριſτῦ & ἑρμηνεία εἰς τ δεύτερον ψαλμόν. *Sancta, & magna paraſceve Anaſtaſii Monachi, & Preſbyteri Montis Sina homilia habita in paſſionem Domini Dei, ac Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, & expoſitio ſecundi Pſalmi*. Incipit: εἰργάſατο σήμερον σωτηρίαν ἐν μέσῳ τ γῆς Χριſτὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιητὴς ὐρανῦ καὶ γῆς &c. Inter varia *Anaſtaſii monachi opera*, quæ typis edita ſunt, nullibi hanc homiliam nobis reperire contigit, neque etiam ab uno eorum, qui Græcas compoſuerunt Bibliothecas, commemoratam.

Fol. 161. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in quatriduanum Lazarum*, cujus initium: σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος ὁ Λάζαρος &c. In edit. tom. I. pag. 525.

Fol. 166. *Sancti* EPIPHANII *Archiepiſcopi Cypri homilia in diem Palmarum*. Incipit: χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιὼν τέρπυ καὶ ἀφραίνυ ἡ ἐκκλησία &c. Habetur in editione Petaviana tomo II. pag. 251. Negat tamen Petavius in admonitione huic volumini præmiſſa, eſſe fœtum *S. Epiphanii Epiſcopi Cypri*.

Fol. 176. *Homilia altera in die Palmarum* ANDREÆ CRETENSIS, cujus initium: χθὲς ἡμᾶς μετὰ τῦ δεσπότυ Λάζαρος

Digitized by Google

ζαρος &c. Est in editione Combefisii pag. 75.

Fol. 196. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in idem argumentum*, cujus initium: ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα τῦ Κυρίυ &c. In edit. inter spurias tom. VIII. pag. 231.

Fol. 203. JOSEPHI *Archiepiscopi Thessalonicensis homilia in beatum Lazarum, & in diem festum Palmarum*, cujus initium: χθὲς ἡμῖν τ κοινὴν ἀνάστασιν Λάζαρος &c.

Fol. 210. *pagina* 2. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in diem festum Palmarum*, cujus initium: ἤδη τ πνευματικῆς πανηγύρεως προλάμπει &c. In edit. tom. X. inter spurias pagina 767.

Fol. 220. *Vita Sancti Johannis Chrysostomi*, cujus autor creditur *Simeon Metaphrastes*. Incipit: ἐκ πάντων μὲν τ κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος τοῖς δι' εὐσεβείαν ὠφελιμώτατος &c. Habetur, Græce quidem in *Chrysostomo Savilii* tom. VIII. pagina 373. Latine autem apud Lipomannum die XIII. *Novembris*.

Fol. 301. GERMANI *Archiepiscopi Constantinopolitani encomium in Sanctam Deiparam, quando triennis præsentata est in templo a Sanctis ejus parentibus illata.* Incipit: ἰδὺ ἐκ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις χ φαιδρὰ ἑορτὴ &c. Exstat in *Auctario Combefisiano* tomo I. pag. 1411.

Fol. 309. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *oratio in hypapantem*, eadem, quæ superius fol. 116.

Fol. 317. Τῦ μακαρίυ Ἀνδρέυ τῦ Ἱεροσολυμίτυ λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τ ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκυ. *Beati Andreæ Hierosolymitani* (*seu Cretensis*, quem Hierosolymitanum nonnumquam appellari in MSS. codicibus, notat Fabricius tomo X. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 121.) *Sermo in Annuntiationem Sanctissimæ Dominæ nostræ Deiparæ*. Incipit: ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρὰ λύσασα τ πρώην &c. In edit. Combefis. pag. 11.

His Patrum homiliis, sive orationibus præmittitur initio codicis, foliis nulla numeri nota signatis, opusculum philosophicum sine autoris nomine, cui titulus: διαίρεσις τ βελτίων χ χειρόνων ἐ τ καλῶν χ τ αἰσχίων π χ τ λευκῶν π ἐ μελανοπύρων. *Divisio rerum meliorum, & pejorum, & pulchrarum, & turpium, & candidarum, & nigricantium.* Incipit: τούτων ἕκαστον λέγεται τριχῦ. ἢ γὰρ τῦ ἐναντίυ. ἢ ἑαυτῦ. ἢ τῦ μέσυ &c.

CODEX CLXVII. *b.* II. 21.

Chartaceus, constans foliis 332. sæculi XVI. rudiori calamo exaratus.

Fol. 1. Brevis Palæologorum chronologica series habetur, nec non Ottomannorum. Postea pagina 2. Xenophontis liber de *Republica, & legibus Lacedæmoniorum*, hoc titulo: νομοθεσία Λυκύργυ πρὸς Λακεδαιμονίυς. *Constitutio legum Lacedemoniis a Lycurgo facta.*

Fol. 10. Ejusdem libri octo *de Cyropædia*.

Fol. 189. *De Cyri minoris expeditione* libri septem.

Fol. 315. Τῦ Σκηπίωνος ὄναρος συγγραφεὺς μὲν παρὰ Μάρκυ Τυλλίυ Κικέρωνος τῦ ῥήτορος ἐξηγηθεὶς δὲ παρὰ Μακροβίυ Ἀμβροσίυ εἰς τλὼ Ἑλλάδα δὲ γλῶτταν μετενεχθεὶς παρὰ Μαξίμυ τῦ Πλανύδη. *Scipionis somnium scriptum a Marco Tullio Cicerone oratore, explanatum vero a Macrobio Ambrosio, deinde in linguam Græcam a Maximo Planude translatum.*

Eadem *Planudis* interpretatio memoratur etiam a Montfauconio in *Bibliotheca Coisliniana* pagina 520. & a Lambecio lib. V. pag. 153. & forte lucem nondum aspexit.

Fol. 326. *pagina* 2. Legitur series Regum Ægypti, atque Imperatorum Romanorum.

CODEX CLXVIII. *b.* II. 22.

Chartaceus, cui folia 38. sæculi XVI. variis ornatus figuris, ast rudibus, atque inconcinnis, quæ tamen ex vetusto aliquo codice sumtæ videntur.

Multa complectitur opuscula Græcæ superstitionis plena.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 1. Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίυ ἐπισκόπυ Πατερείας περὶ τ βασιλείας τ ἐθνῶν καί εἰς τὺς ἐσχάτυς καιρὺς ἀκριβὴς ἀπόδειξις. ἀρχόμενον ἀπὸ κτίσεως κόσμυ, ⁊ πλειοῖ μέχρι τ δευτέρας παρυσίας. *Sancti Patris noſtri Methodii Patarorum Epiſcopi de regno gentium, atque extremis temporibus accurata demonſtratio. Initium autem ducitur ab origine mundi uſque ad alterum Domini adventum.* Incipit: ἰστέον ὅτι Ἀδὰμ ⁊ Εὔα ἐκ τῦ παραδείσυ παρθένοι ἐτύγχανον &c.

Anecdotum exiſtimaverat Hottingerus hunc *Methodii* tractatum. Sed Albertus Fabricius tomo V. *Bibliothecæ Græcæ* pagina 258. nos edocuit, ſæpius eum typis vulgatum fuiſſe; & optime inſuper animadvertit, perperam *Methodio Patarorum Epiſcopo* tribui, autoremque potius habendum eſſe Methodium juniorem Patriarcham Conſtantinopolitanum; quod quidem cum codicis *Hottingeriani* autoritate, tum aliis validiſſimis rationum momentis probavit Oudinus tomo II. pag. 90.

Fol. 20. Prædictiones ad Imperium Conſtantinopolitanum pertinentes, quibus præfixus eſt hic titulus: ταῦτα τὰ γράμματα ἀνεύρεθησαν εἰς μνῆμα μαρμαρέινον τῦ ἁγίυ τάφυ τῦ μεγάλυ Κωνσταντίνυ. ἐξήγηται ταῦτα ὁ μέγας πατριάρχης Σχολάριος. *Hæ literæ inventæ fuerunt in monumento marmoreo Sancti ſepulchri magni Conſtantini. Interpretatus eſt autem magnus Patriarcha Scholarius.*

In fronte codicis eſt *Scholarii* effigies, prope Conſtantini tumulum ſedentis, literaſque exſcribentis.

Refertur hoc idem opuſculum in catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte I. pagina 41. multaque de eo habet Lambecius libro V. pagina 15. ubi etiam ſpecimen affert.

Fol. 21. *pagina* 2. Ἕτεροι χρησμοὶ Θεοφίλυ πρεσβυτέρυ Ῥωμαίυ ⁊ κληρικῦ τ μεγάλης ἐκκλησίας τ παλαιᾶς Ῥώμης μεταβληθεὶς ἀπὸ Ῥωμαικῆς εἰς τ Ἑλλάδα διάλεκτον παρὰ Νοταρίυ κυρῦ Ἰωάννυ τῦ Ῥυζανῦ. *Oracula alia Theophili Presbyteri Romani, & Clerici magnæ Eccleſiæ veteris Romæ e Latino in Græcum ſermonem translata a Notario Domino Johanne Ryzano.* Præit & hìc tum autoris, tum interpretis effigies. Ceterum de his oraculis multa legi poſſunt citato libro V. *Lambecii.*

Fol. 25. *pagina* 2. Χρησμοὶ τῦ κυρῦ Λέοντος τῦ σοφωτάτυ βασιλέως περὶ τῆς Κωνσταντινυπόλεως. *Oracula Domini Leonis ſapientis Imperatoris de Conſtantinopoli.* Hæc edita fuerunt Græce, & Latine cum ſuis figuris a Lambecio anno 1655. ad calcem *originum Conſtantinopolitanarum Georgii Codini.* Verum Fabricius dubitat tom. VI. pagina 364. *Bibliothecæ Græcæ*, num eorum autor vere ſit *Leo Imperator*; multaque in medium affert loca, quibus probare contendit, diu ante *Leonis* ætatem hujuſmodi oracula in Aula Byzantina jactata fuiſſe.

Fol. 37. Eſt veluti appendix quædam præcedentium vaticiniorum, in qua mentio fit etiam oraculorum *Leonis*, nec non inſcriptionis *ſepulcri Conſtantini.* Hanc eamdem appendicem notavit Neſſelius in codice XXI. *Vindobonenſi* parte I. pag. 41.

Hæc omnia oracula una cum figuris ſe proditurum in *primo variorum antiquorum libro* promiſerat Allatius in opuſculo de *Georgiis*; aſt hæc *varia antiqua* nondum in lucem edita ſunt.

CODEX CLXIX. *b.* II. 23.

Membranaceus, conſtans foliis 307. circa finem ſæculi XVI. Varia opuſcula aſcetica complectitur, ex Sanctis Patribus deſumta.

Fol. 1. Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείυ τῦ μεγάλυ ἀσκητικαὶ ἐκλογαὶ. *Sancti Patris noſtri* BASILII *Magni eclogæ aſceticæ*, ſeu excerpta ex *Baſilii* operibus ad morum ſanctimoniam conducentia, peculiari quodam ordine capitulis quinquaginta duobus concluſa. Integer ubique ſervatur *Baſilii* textus, ut prioribus capitulis obſervare licuit, quæ ex *Conſtitutionibus monaſticis* ſumta

ſunt

Digitized by Google

ſunt. Nonnulla tamen initio deeſſe videntur: primus enim, qui occurrit, numerus eſt B. ſive ſecundus *de honoribus, & dignitatibus non quærendis ab Aſceta*, hoc eſt capitulum XXIV. *Conſtitutionum*.

Fol. 77. *pagina* 2. Εὐαγρίου περὶ διαφόρων λογισμῶν γαστριμαργίας φιλαργυρίας καὶ κενοδοξίας. EUAGRII *de diverſis cogitationibus gulæ, avaritiæ, & inanis gloriæ*. Initium eſt: τῶν ὑποκειμένων δαιμόνων τῷ πρακτικῷ &c.

Hunc eundem tractatum edidit Græce, & Latine *Franciſcus Suarezius*; aſt ſub nomine *Sancti Nili* una cum ceteris ejus operibus pagina 512. ubi tamen notat pagina 613. *Evagrio* a nonnullis eum adſcribi, propterea quod amborum ſcripta in antiquis codicibus ita permixta ſint, atque confuſa, errore librariorum titulos perperam inſcribentium, ut egerrime ab invicem diſcerni poſſint. Nemini tamen, ſubdit, dubium eſſe debere, quin hoc opuſculum autorem habeat *S. Nilum*.

In Regio codice alia, quam in editione *Suarezii*, eſt capitum diſtributio; & aliqua in fine addita leguntur, unde capita uſque ad quinquaginta quatuor numerantur, cum in editione ſint XXVII. dumtaxat.

Fol. 300. *pagina* 2. Τοῦ αὐτοῦ ἕτερα κεφάλαια περὶ ἡσυχίας ἀρεθέντα ἐν παλαιοτάτοις βιβλίοις ἐνεχθέντα ἀπὸ Ἰνδίας. *Ejuſdem capitula aſcetica inventa in vetuſtis libris ab Indiis delata*. Incipiunt: μηδεὶς τῶν ἀναχωρητῶν μετ' ὀργῆς ἢ ὑπερηφανίας ἢ λύπης &c.

Fol. 300. *pagina* 2. Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὅρου τί ἐστι χριστιανισμὸς πρακτικὸς κεφάλαια ρ. *Ejuſdem, quid ſit Chriſtianiſmus practicus, capitula centum*. Initium eſt: χριστιανισμός ἐστι δόγμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ἐκ πρακτικῆς καὶ φυσικῆς καὶ θεολογικῆς συνεστὼς &c. Forte idem eſt, ac liber *centum ſententiarum*, quem Græce, & Latine vulgavit Cotelerius tomo III. *monumentorum Eccleſiæ Græcæ* ſub titulo *Practici Monachici*.

CODEX CLXX. *b.* II. 24.

Chartaceus, folia habens 205. ſæculi XVI. Eſt *codex canonum Eccleſiæ Græcæ*, quo uſum crediderim *Gabrielem Philadelphiæ Metropolitam*, cognomento *Severum*, ſiquidem illius nomen geſtat in fronte. Conſtat autem ex variis canonum collectionibus, ampliſſimo omnium præmiſſo indice.

Et primum quidem occurrit Εἰσαγωγὴ κανόνων εἰς πεντήκοντα τίτλους διηρημένων παρὰ Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρρου. *Iſagoge canonum in titulos quinquaginta diſtributa, autore Theodoreto Cyri Epiſcopo*. Sic quidem in codice: aſt verus hujus collectionis autor eſt *Johannes Antiochenæ Eccleſiæ preſbyter*, SCHOLASTICUS dictus, ut multis argumentis probat *Voellus* in præfatione, quam in eamdem collectionem compoſuit tom. II. *Bibliothecæ Canonicæ*, ubi exſtat edita una cum ejuſdem *Scholaſtici* Nomocanone.

Porro autem facta codicis cum editione *Voelli* comparatione, titulos quidem adprime conſonos invenimus; at plurimum inter ſe ſe diſcrepantia, quæ ſub iiſdem titulis continentur. Nam in actis multa ſimul juncta leguntur, partim ſumta ex ipſa *Sylloge*, partim ex titulis *Nomocanonis* reſpondentibus; tum nonnulla omiſſa ſunt, quæ exſtant in editione, & contra alia habentur in codice, quæ in editione deſiderantur. Exempli loco, ſub titulo primo comprehenduntur in noſtro codice, I. canon decimus ſeptimus Nicænæ Synodi. II. Ejuſdem Synodi canon tertius. III. prologus primi tituli *Nomocanonis* cum epiſtola *Juſtiniani* ibidem poſita. IV. canonum Apoſtolicorum decimus quartus, & decimus quintus. Quæ autem ſub eodem titulo primo leguntur in editione, alia omnino ſunt, atque diverſa, ut cuilibet legenti, & conferenti patebit. Neque id mirum videri debet, cum hæc eadem diſcrepantia notetur etiam in codice *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte II. pagina 25. Poſt

Digitized by Google

Poſt hanc canonum Syllogen alia ſequuntur ejuſdem generis ex Conciliis, & Patribus collecta canonum capita, ſcilicet

Fol. 79. Τῦ μακαρίυ Κυρίλλυ ἐκ τῶν ἐπιλύσεων τ̃ δογματικῶν ζητημάτων ζητηθέντων παρὰ Τιβερίυ Διάκονος. *Beati Cyrilli ex ſolutionibus interrogationum circa dogmata, quas ipſi propoſuerat Tiberius Diaconus.*

Fol. 81. Περὶ τ̃ ἑπτὰ ἁγίων κ̀ οἰκυμενικῶν συνόδων. *De ſeptem Sanctis, & Oecumenicis Synodis*, ſeu brevis quædam enarratio, quo tempore, quave occaſione ſeptem Oecumenicæ Synodi coactæ fuerint.

Fol. 85. Τῦ ἁγίυ Βασιλείυ ἐκ τῶν ἀσκητικῶν αὐτῦ κεφαλαίων τμζ περὶ κοινωνίας. *Divi Baſilii ex illius capitulis aſceticis* 347. *de communione.*

Fol. eodem. Φωτίυ Ἀρχιεπισκόπυ Κωνσταντινυπόλεως κανονικαὶ διατάξεις περὶ διαφόρων ἐγκλημάτων. *Photii Archiepiſcopi Conſtantinopolitani Conſtitutiones canonicæ de diverſis criminibus.*

Fol. 90. *pagina* 2. Τῦ ἁγίυ Γρηγορίυ Νεοκαισαρείας περὶ τ̃ τόπων κ̀ στάσεως τ̃ μετανοούντων. *Divi Gregorii de loco, & ſtatu pœnitentium.*

Fol. 91. Συμεῶνος Μαγίστρυ ⁊ Λογοθέτυ ἐπιτομὴ κανόνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. *Simeonis magiſtri & Logothetæ Epitome canonum Apoſtolicorum.* Eſt nempe eadem Simeonis collectio, quæ in ſecundo tomo edita fuit *Bibliothecæ Juſtelli*: longe tamen uberior in Regio codice, ut ex ſubjecto capitulorum numero quiſque deprehendere poterit.

Fol. 93. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδυ. *Epitome canonum Concilii Nicæni primi.*

Fol. 94. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ δευτέρας ἐν Κωνσταντινυπόλει συνόδυ. *Epitome canonum ſecundi Concilii Conſtantinopolitani.*

Fol. 95. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ τρίτης ἐν Ἐφέσῳ συνόδυ. *Epitome canonum Synodi tertiæ Epheſinæ.*

Eodem *folio pag.* 2. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ τετάρτης ἐν Χαλκηδόνι συνόδυ. *Epitome Canonum Synodi quartæ Chalcedonenſis.*

Fol. 97. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ πέμπτης ἐν Κωνσταντινυπόλει συνόδυ. *Epitome canonum Synodi quintæ Conſtantinopolitanæ.*

Fol. eodem Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἕκτης ἐν τῷ Τρύλῳ συνόδυ. *Epitome canonum ſextæ Synodi in Trullo habitæ.*

Fol. 105. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἑβδόμης ἐν Κωνσταντινυπόλει συνόδυ. *Epitome canonum ſeptimæ Synodi Conſtantinopolitanæ.*

Fol. 107. Ἐπιτομὴ κανόνων ἐκτεθέντων παρὰ τ̃ ἁγίας συνόδυ πρώτης ⁊ δευτέρας ἐν Κωνσταντινυπόλει ἐν τῷ ναῷ τ̃ ἁγίων κ̀ ἁρίμων Ἀποστόλων συσάσης ἐπὶ τοῖς χρόνοις Βασιλείυ τ̃ Μακεδόνος βασιλέως Κωνσταντινυπόλεως. *Epitome canonum, qui ſtatuti ſunt a Sancta Synodo prima, atque ſecunda Conſtantinopoli habita in templo Sanctorum Apoſtolorum temporibus Baſilii Macedonis Conſtantinopolitani Imperatoris.*

Fol. 108. *pag.* 2. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐκ Ἀγκύρας συνόδυ. *Epitome canonum Synodi Ancyranæ.*

Fol. 109. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνόδυ. *Epitome canonum Synodi Neocæſareenſis.*

Fol. 110. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Σαρδικῇ συνόδυ. *Epitome canonum Synodi Sardicenſis.*

Fol. 111. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Γάγγρᾳ συνόδυ. *Epitome canonum Synodi Gangrenſis.*

Eodem *folio pag.* 2. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Ἀντιοχείᾳ. *Epitome canonum Synodi Antiochenæ.*

Fol. 113. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Λαοδικείᾳ συνόδυ. *Epitome canonum Synodi Laodicenæ.*

Fol. 114. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἐν Καρθαγένῃ συνόδυ. *Epitome canonum Synodi Carthaginenſis.*

Fol. 117. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ς πρώτης ἐπιστολῆς τ̃ ἁγίυ Βασιλείυ. *Epitome canonum prioris epiſtolæ Sancti Baſilii.*

Fol. 118. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ δευτέρας ἐπιστολῆς τ̃ ἁγίυ Βασιλείυ. *Epitome canonum ſecundæ epiſtolæ Divi Baſilii.*

Fol. 119. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ τρίτης ἐπιστολῆς τ̃ ἁγίυ Βασιλείυ. *Epitome canonum epiſtolæ tertiæ Divi Baſilii.*

Fol. 120. Ἐπιτομὴ κανόνων τ̃ ἁγίυ Διονυσίυ Ἀλεξανδρείας. *Epitome canonum*

Digitized by Google

Sancti Dionysii Alexandrini.

Fol. eodem. Ἐπιτομὴ κανόνων τῦ ἁγίυ Πέτρυ Ἀλεξανδρείας. *Epitome canonum Sancti Petri Alexandrini.*

Fol. 120. *pag.* 2. Ἐπιτομὴ κανόνων τῦ ἁγίυ Γρηγορίυ Νεοκαισαρείας. *Epitome canonum Sancti Gregorii Neocæsareensis.*

Fol. 121. Ἐπιτομὴ κανόνων τῦ ἁγίυ Ἀθανασίυ Ἀρχιεπισκόπυ Ἀλεξανδρείας. *Epitome canonum Sancti Athanasii Alexandrini Archiepiscopi.*

Fol. 122. Ἐπιτομὴ κανόνων τῦ ἁγίυ Γρηγορίυ Νύσσης. *Epitome canonum Sancti Gregorii Nysseni.*

Fol. 123. Ἀποκρίσεις κανονικαὶ Τιμοθέυ Ἀλεξανδρείας ἐρωτηθέντος παρά τινων ἐπισκόπων. *Responsa canonica Timothei Alexandrini ad quæstiones ipsi propositas a quibusdam Episcopis.*

Fol. 125. Θεοφίλυ Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν ἁγίων Θεοφανίων καὶ ἑτέρα ἀποκρίσεις. *Theophili Alexandrini de Sanctis Theophaniis, & alia responsa.*

Fol. 127. *pag.* 2. Ἐπιτομὴ κανόνων τῦ ἁγίυ Κυρίλλυ Ἀρχιεπισκόπυ Ἀλεξανδρείας πρὸς κατὰ Λυβύλυ καὶ Πεντάπολιν ἐπισκόπυς. *Epitome canonum Sancti Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini ad Episcopos Lybiæ, atque Pentapolis.*

Fol. 128. *pag.* 2. Γενναδίυ πατριάρχυ Κωνσταντινυπόλεως ἐγκύκλιος ἐπιστολή. *Gennadii Patriarchæ Constantinopolitani epistola Encyclica.*

Fol. 129. Ἔκθεσις περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνώσεως ἐπὶ Κωνσταντίνυ καὶ Ῥωμανῦ τῶν βασιλέων. *Expositio Ecclesiasticæ unionis sub Constantino, & Romano Imperatoribus.*

Fol. 130. *pag.* 2. Ἐπιτομὴ τῦ τόμυ τῦ ἐκτεθέντος παρὰ Σισιννίυ πατριάρχυ Κωνσταντινυπόλεως περὶ τῶν τὰς ἀδελφὰς λαμβανόντων δύο ἀδελφῶν. *Epitome tomi expositi a Sisinnio Patriarcha Constantinopolitano de duobus fratribus consobrinas accipientibus.*

Fol. 131. Ἕτερα κεφάλαια ἐκ διαφόρων συνόδων καὶ νόμων συνηγμένα περὶ πολλῶν ὑποθέσεων καὶ ζητημάτων διαλαμβάνοντα πάνυ ἀναγκαιότατα. *Capitula alia ex diversis Synodis, & legibus collecta, in quibus de pluribus argumentis, & quæstionibus tractatur, prorsus necessaria.* Multa nempe Ecclesiasticæ disciplinæ capita exponuntur, ad Clericorum vitam, ad sacros ritus, & ad varia delictorum genera spectantia.

Fol. 173. Περὶ τῶν τῆς συγγενείας βαθμῶν συνοπτικὴ συλλογὴ ἐκ διαφόρων συνθεῖσα δὲ παρὰ Ζαχαρίυ ἱερέως Σκορδυλίυ Κρητὸς ἐπιτρόπυ τῦ τῆς Κωνσταντινυπόλεως οἰκυμενικῦ πατριάρχυ κυρίυ Ἰωάσαφ. *Synoptica collectio de gradibus cognationis ex diversis facta a Zacharia Sacerdote Scordylio Cretensi Vicario Domini Joasaph Oecumenici Patriarchæ Constantinopolytani.*

Ad calcem vero codicis hæc leguntur:

Τέλος τῆς παρύσης βίβλυ, χὴ τῷ Θεῷ χάρις. συνεγράφη δὲ παρ' ἐμῦ Στυλιανῦ Ῥίκη τῦ Κορκυραίυ ἐν ἔτει αφλη ὀκτωβρίῳ ιγ.

Ἐρρῶσθε οἱ ἀναγνώσκοντες καὶ κάχεσθέ μοι καὶ εἴ τι σφαλερὸν γεγραμμένον κρῖτε, συγχωρήσαντες, διορθώσατε ὅτι τὸ ἁμαρτάνειν πάθος ἀνθρώπινόν ἐστιν.

Finis præsentis libri, Deoque gratias conscriptus est a me Styliano Riche Corcyreensi anno 1538. *die Octobris* XIII. *Forti animo estote legentes, & mihi precamini. Si quid autem erratum in scribendo inveneritis, indulgentes corrigite, quoniam humanum est peccare.*

Subduntur deinde sequentes versus similiter desinentes, ab ipso codicis Scriptore compositi.

Πταισμάτων δὸς συγχώρησιν καμῦ παναθλίυ
Τῆς συγγραφέως κἄπλαγχνε, τύτυ δὴ τῆς βιβλίυ.
Πρεσβείαις τῆς πανάσης σε, καὶ πάντων τῶν ἁγίων.
Ἐπίλωσα δὲ γὰρ ἐγὼ τὸν ἄπαντά μυ βίον.
Οὐκ ἔστιν ὃ οὐκ ἔπραξα, εἶδος ἁμαρτημάτων
Λησῆ χὴ πόρης ὑπερβὰς τῶν πλεονεκτημάτων
Ἔργῳ δὲ λόγῳ χὴ νῷ, πράξει καὶ διανοίᾳ
Ἥμαρτον ἐπλημέλησα ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ.
Ἀλλ' ὧν οἱ ἐντυγχάνοντες τῆς βίβλυ δὲ ἀναγνόντες Μὴ-

Digitized by Google

Μνήσθητί μου τρὸς Κύριον, οἱ ἐν τῷ κόμῳ ζῶντες.

Ὅπως ἐλέει τῦ κριτῦ, ὑμῶν δὲ τὰς δεήσεις

Ῥύθῃ γεέννης καὶ πυρὸς, δαιμόνων ἐνοχλήσεις.

Καὶ τύχω τ' ἐκ δεξιῶν μέρους τ' δικαίων

Φωτὸς τῦ ἀενάου π καὶ γῆς τ' τ' ὡραίων.

Ναὶ πολυύμνητε Χριστὲ, ἀγγέλων χαρμοσύνη

Σοὶ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ, κράτος μεγαλωσυνη.

Delictorum veniam præbe, meique miſerrimi

Scriptoris miſerere, hujuſque libri

Interceſſione tuæ Genitricis, omniumque Sanctorum.

Commaculavi enim omnem vitam meam;

Neque ullum eſt peccatorum genus, quod non commiſerim,

Furtis, atque libidini præter modum indulgens.

Opere, atque ſermone, mente, re, & conſilio

Peccavi, improbe me geſſi ſcienter, ignoranterque.

Jam igitur adepti librum, & legentes

Mementote mei ad Dominum, dum in mundo verſamini.

Ut miſericordia judicis, veſtriſque precibus

Liberer a gehennæ igne, Dæmonumque turba,

Et aſſequar ex dextra parte juſtorum

Lucem nunquam deficientem, terramque Beatorum.

Multum celebrate Chriſte, Angelorum gaudium,

Te decet gloria, & honor, imperium, majeſtas.

CODEX CLXXI. *b.* II. 25.

Chartaceus, conſtans foliis 68. ſæculi XVI. in quo

Σύνταγμα τ' κατὰ τ' Νικαίαν ἐν πραχθέντων. *Actorum Synodi Nicænæ ſyntagma*, idem omnino, quod deſcriptum fuit in codice *b.* IV. 10.

CODEX CLXXII. *b.* II. 26.

Chartaceus, habens folia 138. ſæculi XV. Complurium Scriptorum epiſtolas complectitur, nimirum

Fol. 1. ISIDORI PELUSIOTÆ.

Fol. 16. SYNESII CYRENENSIS *Epiſcopi Ptolemaidis*.

Fol. 96. LIBANII *Sophiſtæ*.

Fol. denique 127. GREGORII CYPRII *Patriarchæ Conſtantinopolitani* numero ferme viginti. Hujus epiſtolas maximo in pretio haberi a viris eruditis, nos docet Caveus tom. II. pag. 330. ubi latentes adhuc in variis Bibliothecis numerat uſque ad tercentas.

CODEX CLXXIII. *b.* II. 27.

Chartaceus, cui folia 279. ſæculi XV. multiplicique exaratus charactere, & variis in locis fœdatus, atque corroſus, ubi *Sancti* EPHREM *Syri* tractatus aſcetici amplius quadraginta.

CODEX CLXXIV. *b.* II. 28.

Chartaceus, conſtans foliis 76. ſæculi XVI. Epiſtolam continet *Rabbini* SAMUELIS *ad Rabbinum Iſaacum de Meſſiæ expectatione apud Judæos*, in Græcum ſermonem e Latino translatam a *Joſepho Epiſcopo Methonenſi*, ut habetur in præfatione, quam ex integro exſcribere nobis viſum eſt, utpote quæ rationem omnem diſtincte narrat, qua hæc epiſtola ad nos pervenerit, & quis ejus fuerit tum Latinus, tum Græcus interpres.

Ἔργον θαυμασίον κατὰ τ' Ἰουδαίων πεποιημένον ἀπ' Ἰουδαίου. ἔστι γὰρ λίβελος ὡσανεὶ ἔχων κεφάλαια κ' ὃν διηγεῖται Ἰουδαῖός τις ὀνόματι Σαμουὴλ μετὰ μεγάλου φόβου, ὡς αὐτὸς διηγεῖται, ἑτέρῳ Ἰουδαίῳ διδασκάλῳ τῆς Συναγωγῆς ὀνόματι Ἰσαάκ, ζητῶν ἀπ' αὐτοῦ λύσιν τῶν κεφαλαίων ὧν προσφέρει αὐτῷ περὶ τ' αἰχμαλωσίας εἰς ἣν

Digitized by Google

ἤδη ὑπάρχυσι αἰχμάλωτοι χιλίοις ϗ πεντάκοσι χρόνοις. ὀχυρωμένων διὰ τῦ Μωσαικῆ νόμυ ϗ τ Προφητῶν. ἄρισα. δίδωσιν ὃν παράκλησιν ἐν μεγάλῳ βεβαίωσιν τοῖς χρισιανοῖς περὶ τ ἐλάυσεως τῦ Μεσίυ Ἰησῦ τῦ Χρισῦ. ὅτι ἦλθεν ὡς ἡμεῖς οἱ χρισιανοὶ ὁμολογῦμεν ϗ κηρύττομεν. ὅτι οἱ Ἰυδαῖοι ἀπίσησαν τυφλωθέντες κατὰ τὸν Ἡσαΐαν τὸν Προφήτην. ἐν πῷ τῇ ἀπισίᾳ ἐμμένοντες δικαίως πάσχυσι. ϗ ὐδὲ ἐλάυθερίαν τ δυλείας πότε ἔξωσιν. ἀλλ' ἔσαι ἡ αἰχμαλωσία αὐτῶν αἰώνιος κατὰ τ Δανιὴλ τ Προφήτην ϗ ἐπληρώθη τῦ Δαβὶδ λεγόμενον εἰς ἡμᾶς λόγοι ἀνόμων ὑπερδυνάμωσαν ἡμᾶς. τῷ δὲ Ἰησῦ Χρισῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν δόξα τιμὴ ἐν κράτος ἀμήν.

Ἄρχεται ἐπισολή τις. ἣν ἀπέσειλεν Ἰυδαῖός τις Ῥαββὶ Σαμυὴλ Ἰσραηλίτης ὁ ἀνατολικὸς ἐκ τ πόλεως τ ῥηγικῆς τ Μιροχώρων τῷ ῥαββὶ Ἰσαὰκ διδασκάλῳ τ σωαγογῆς. ὃς νῦν ἐν τῇ συβιολμετᾷ ἐν τῇ προειρημένῃ ῥηγικῇ πόλει ἐν ἔτι ἀπὸ τῦ Κυρίυ ᾳ μεθερμηνεύθη δὲ ἀπὸ Ἑβραικῦ ἢ Ἀραβικῦ εἰς τὴν Λατίνων φωνὴν παρὰ τῦ ἀδελφῦ Ἀλφησίυ ἀγαθῦ ἀνδρὸς Ἰασάνυ τ τάξεως τῶν φρακηρύκων νῦν ἑρμηνείαν ἐποίησεν ἔτει ἀπὸ τῦ Κυρίυ ἡμῶν ᾳπλη ἐν τῷ χωρῷ ἄκρυ ἀρχιερέως κυρίυ Βενεδίκτυ Πάπυ ιβ. νῦν δὲ μεθερμηνεύθη ἀπὸ τῦ Λατινικῦ εἰς τ Ἑλλήνων φωνὴν παρὰ Ἰωσὴφ ἐπισκόπυ Μεθώνης τῦ κατὰ κόσμον Πλυσιαδηνῦ ἐν ἔτει ἀπὸ τῦ Κυρίυ ᾳυϛζ.

Admirandum opus adverſus Judæos, & a Judæo factum. Eſt enim libellus complectens capita ferme viginti ſeptem, quem miſit Judæus quidam Samuel nomine, ingenti timore correptus, ut ipſemet narrare pergit, ad alterum Judæum Synagogæ magiſtrum, Iſaacum nomine, quærens ab ipſo ſolutionem capitum, quæ illi proponit circa captivitatem, in qua verſantur captivi mille abhinc, & quingentis annis, valide confirmata ex lege Moſaica, atque Prophetis. Solantur igitur hæc, atque confirmant Chriſtianos circa adventum Meſſiæ Jeſu Chriſti, quod vere advenerit, quemadmodum nos Chriſtiani confitemur, & prædicamus. At Judæi non crediderunt obcæcati, ut inquit Iſaias propheta. Et nunc in incredulitate manentes merito patiuntur, neque a ſervitute liberari umquam poterunt, ſed erit captivitas eorum ſempiterna ſecundum Danielem prophetam; & impletum eſt in nobis Davidicum dictum: Verba impiorum prævaluerunt ſuper nos. Chriſto autem Jeſu Domino noſtro gloria, honor, & Imperium amen.

Incipit epiſtola, quam miſit Judæus Rabbinus Samuel Iſraelita ex Anatoliæ civitate Regia Marochii ad Rabbinum Iſaacum magiſtrum Synagogæ, qui erat in . . . . . in prædicta regia civitate anno Domini milleſimo: translata autem eſt ex Hebræo, ſeu Arabico in Latinum ſermonem a Fratre Alpheſio Bonhomine Hiſpano ex ordine Fratrum Prædicatorum, quam quidem interpretationem fecit anno Domini noſtri milleſimo, terceteſimo, trigeſimo octavo tempore ſummi Pontificis Domini Benedicti Papæ XII. Nunc vero e Latina in Græcam linguam verſa eſt a Joſepho Epiſcopo Methonenſi, qui Pluſiadenus dicitur, anno Domini milleſimo quatercenteſimo nonageſimo ſeptimo.

Multas hujus epiſtolæ interpretationes, Hiſpanicam, Italicam, Germanicam, memorat Chriſtophorus Wolfius tom. I. pagina 1110. *Bibliothecæ Hebreæ*: at Græcæ nullam facit mentionem.

Fol. 67. Pauca quædam ſequuntur de cœleſtibus ſignis, & planetis, ac nonnulla Geographica, & Phyſica, aſt omnia parvi momenti.

Fol. 75. Idem habetur pſalmorum uſus in orando, qui fuit in codice *b.* IV. 2. ordine tamen paullulum immutato.

CODEX CLXXV. *b.* II. 29.

Chartaceus, habens folia 303. ſæculi XV. Eſt primum *Octoechus*, ſive preces in Eccleſia Græca cani ſolitæ variis tonis tum ad Veſperas, tum media nocte, atque in *officio* matutino.

Notanda præſertim ſunt *fol.* 272. *pagina* 2. ἑώτινα, ideſt *cantica matutina*, quæ dicuntur *Leonis Philoſophi Imperatoris*, & Ἐξαποστειλάρια, ideſt *cantica ad divina beneficia poſcenda*, quorum autor perhibetur *Conſtantinus Leonis filius*

Digitized by Google

lius. De his videre est Allatium in dissertatione prima *de libris Ecclesiasticis Græcorum* numero VIII.

Fol. autem 293. Notatur annus, & illius nomen, qui *Octoechum* scripsit, his verbis:

Ἔτους ϛ πιμη ἡλίου κύκλου δ σελήνης κύκλου ιγ ἰνδικτιῶνος γ Μαρτίῳ ε. Μανασσῆς ἁμαρτωλός.

Anno 6948. (*Christi* 1440.) *Cycli Solaris IV. Cycli Lunaris XIII. Indictione III. Martii mensis die V. Manasses peccator.*

Fol. deinde eodem *pag.* 2. καθίσματα, seu *Cantica, quæ sedendo persolvuntur*, ut cantoribus levamen concedatur. Horum plura sunt genera: quæ tamen hìc leguntur, omnia fere sunt θεοτόκια, *in honorem* scilicet *Deiparæ*.

Fol. tandem 300. *pag.* 2. Ἐγκώμια τῆ θεοτόκου ἀλφαβήτου Νικολάου. *Encomium Deiparæ secundum alphabeti literas, autore Nicolao*, quorum initium: ἄχραντε παρθένε μήτηρ Χριστοῦ &c.

GREGORIUS NYSSENUS.
HESYCHIUS.
JOHANNES CHRYSOSTOMUS.
JOHANNES CLIMACUS.
JOSEPHUS.
ISAIAS ABBAS.
ISIDORUS.
MACARIUS ÆGYPTIUS.
MARCUS ABBAS.
MAXIMUS MONACHUS.
NEMESIUS *Episcopus Emesenus*.
NICEPHORUS *Episcopus Constantinopolitanus*.
NILUS.
ORIGENES.
PHILO JUDÆUS.
THEODORETUS.

Adde nonnulla ex constitutionibus Apostolicis, & Synodo Carthaginensi desumta, nec non ex *Gerontico*, & *Leimonario*, ubi varia nempe monachorum antiquorum dicta, gesta, atque miracula narrantur.

CODEX LXXV. *b.* II. 30.

Chartaceus, constans foliis 330. sæculi XV. Est congeries male digesta multorum locorum ex Scriptura, Patribus, Synodis, atque Sanctorum vitis. Scriptor aliquando titulos, nonnumquam vero numeros omisit, quibus certe hæc sylloge multo clarior redderetur. Patres autem, ex quibus excerpta hæc sunt, nominatim censentur, scilicet

ANASTASIUS SINAITA.
ANTIOCHUS PANTECTUS.
BASILIUS.
CASSIANUS
CYRILLUS ALEXANDRINUS.
CYRILLUS HIEROSOLYMITANUS.
DIADOCHUS.
DIONYSIUS ALEXANDRINUS.
DIONYSIUS AREOPAGITA.
EPHREM SYRUS.
EPIPHANIUS.
EUSEBIUS PAMPHILUS.
GREGORIUS NAZIANZENUS.

CODEX CLXXVII. *b.* II. 31.

Chartaceus, sæculi XVI. non eodem semper exaratus calamo, folia habet 110.

Multa autem complectitur opuscula absque ullo ordine dispositа, nec non ex variis operibus indiscriminatim excerpta.

Fol. 1. Est pars quædam *Octoechi*, sive *precum Ecclesiasticarum de cruce Domini nostri Jesu Christi*, super qua multæ sunt precationes Græcorum, ut notat Allatius. Additum autem est commentarium, in quo earumdem redditur ratio, simulque loca notantur, unde singulæ sumtæ fuerint. Ceterum opus est initio mutilum.

Fol. 19. Sequitur ejusdem argumenti tractatus alter, in quo hymni a sapientissimo *Cosma*, inter Melodos Græcorum præcipuo, compositi accurate explicantur. Omnes autem circa Christi Domini incarnationem versantur. Commentarii autor idem est, qui præcedentis, uti constat ex præfatione

Digitized by Google

ne ſecundo huic opuſculo præmiſſa, tacito tamen illius nomine. Incipit: ἐπειδὴ κατὰ τὸ τ παρόσης προοίμιον ἐγχειρήσεως συμπεριοδεύειν τοῖς ἡλιακοῖς καθυπεσχόμεθα δρόμοις, καὶ συμπεριφέρεσθαι ταῖς τούτων περιφοραῖς &c.

Fol. 29. Κάνων τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου κυροῦ Μακαρίου τοῦ νέου τοῦ ἐγκαταλίποντος τ ἴδιον θρόνον ταπεινώσεως χάριν, & ἰδιωτείαν ὑποκριναμένου καὶ μεγίστῃ ἀσκήσει ἑαυτὸν ἐκδεδωκότος ἐν τοῖς μέρεσι Κρήτης, & θαύματα πάμπολλα πεπληκότος &c. *Canon Sanctiſſimi metropolitæ Domini Macarii junioris, qui propriam ſedem reliquit humilitatis cauſſa, ignorantiam ſimulans, atque aſceticæ vitæ ſe dedit in partibus Cretæ, multaque præclara miracula ubique geſſit &c.* Sequentem vero acroſtichidem continet, ut legimus in ipſo titulo: τ μακαρίου μακαρίοις λόγοις ἐγκωμιάζω.

Fol. 33. Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολομαῖον βασιλέα Αἰγύπτου. *Hippocratis epiſtola ad Ptolomæum Ægypti Regem*, cujus initium: ἐπιμελούμενοι τ σῆς ὑγιείας ὦ βασιλεῦ. καὶ αὐτὸς φροντίδος θέμενοι &c. Legendus de hac epiſtola Lambecius libro VI. commentariorum parte II. pag. 96. & 124.

Fol. 35. *pag.* 2. Opuſculum cujuſdam Græci Schiſmatici, cui titulus: πῶς ἐχίσθη ἡ Ῥώμη ἀπὸ τ τεσσάρων πατριαρχῶν τ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τ ἄλλων. *Quomodo Romana Eccleſia abſciſſa fuerit a quatuor Patriarchatibus Conſtantinopolitano, aliiſque.* Incipit: οἱ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἑβδόμῃ συνόδῳ Ἀδριανὸς Πάπας Ῥώμης καὶ οἱ μετ' ἐκεῖνον &c. Cauſſam autem ſchiſmatis repetit ex particula *filioque* addita Symbolo fidei.

Fol. 38. *pagina* 2. Sunt nonnulla excerpta ex *Gregorio Nyſſeno*, ex *Anaſtaſio Monacho*, ex interrogationibus, & reſponſionibus *Cæſarii fratris Theologi*.

Fol. 52. Quarumdam vocum traditur explicatio, quam hìc ſubjicere opportunum duximus.

Λίβελος· ἤγουν ὁμολογία περὶ τ ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

Ἀλύξαι, ἐκφύγειν.

Συνηρμένος, συνεσταλμένος.

Ἀμυδρὰν, ὁμοίαν.

Λιτὴν, παράκλησιν, δέησιν.

Ὦ τᾶν, ὦ φίλε.

Λαβὴ, ἡ ἀφορμὴ.

Ἄρτιος, ἡ πλειάς.

Μωλῶν, προσφασιν.

Ἀποχρῶντες, ἀρχῆντες.

Τερενθεῖσαν, ἀπαλωθεῖσαν.

Ἐκθρώσκει, σκιρτᾷ. ἤγουν μεθ' ἡδονῆς πηδᾷ.

Προσθοάζοντα, προκαθήμενον.

Προιζάνων, προκαθήμενος.

Ἐκφαντοτικώτερον, πανερώτερον.

Ἐπὶ τούτῳ, ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦτο, μέγα.

Ἐπὶ τοῦτο δέ, ἀντὶ εἰς τοῦτο, μικρόν.

Πλεῖον, περισσότερον.

Διεξοδικώτερον, πλατύτερον.

Τέθηπα, πθαύμακα.

Σιφλόν, ψέγρα.

Λοίθιον, ὕστερον.

Δόνακα, κάλαμον.

Κυανέῳ, μέλανι.

Νείκη, ἡ φιλονεικία.

Κομψόν, πιθανόν, ἀλαζονικόν.

Αἰνῶς, λίαν.

Ὕπαρ, φανερόν.

Ῥιγεδανόν, φερικῶδες.

Ῥίγιστον, φοβερόν.

Λίξιον, οἰκεῖον.

Ἀοιδόν, ποιητόν.

Ἠρετισάμην, προέκεινα.

Θορακεῖον, τεῖχος.

Ἀπάδαν, ἀπάρεσκον.

Καθεσάναι, ὑπάρχει.

Ἵδρυσις δυοσημαίνει καὶ ὕπαρξις καὶ ἡ στάσις.

Ἀδιεξίτητον, ἀνεκδιήγητον.

Ἠπειγμένως, σπουδαίως.

Ἀνέφικτον, ἀκατάληπτον.

Καθὸ, ἀντὶ τοῦ καθά. τὸ γὰρ καθὸν ἄχρηστόν ἐστι φασὶν οἱ σοφοί.

Ἀκαιρίως, ὡς ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ.

Κυρίως εἶναι καὶ ὁ κυρίως σημαίνει τὸ βεβαίως & ὁ βεβαίως.

Ὑπερδρυμένος καὶ ὑπεράγνωστος, σημαίνει ὑπερισάμενος & ὑπερυπάρχων.

Αὐξητόν. τὸ αὐξητὸν, παθητικόν ἐστι. τοῦτ' ἔστι, τὸ αὐξανόμενον. λέγεται δὲ φυτὰ, βοτάνια, ζῶα & ὅσα τοιαῦτα. τὸ αὐτικὸν δὲ, ἐνεργετικόν ἐστι. ἤγουν τὸ αὐξανόμενον οἷον

Digitized by Google

οἷον ὁ ἥλιος, ὁ ἀήρ, τὸ ὕδωρ, ἡ γῆ.

Ἵδρυσις, ἑδραίωσις, ἀσφαλεία, στάσις.

Ἐνιδρύεις, κτίζεις, ἱσᾷς.

Συνδυασμῶν, συναφῶν, ἑνώσεων.

Ἐπλημμέλησα, ὑπερβολικῶς ἥμαρτον.

Τελεσιυργηθῆναι, εἰς τέλος ἀχθῆναι, ἐνεργηθῆναι.

Στοιχεῖν, μανθάνειν, ὁδηγεῖσθαι, διατυπῶσθαι.

Σχέσις, ἡ κοινωνία, ἡ ἕρωσις.

Δίεις, πέμπεις.

Τελετή, ἡ τῶν μυστηρίων ἐπιτέλεσις.

Τελεταρχία δὲ, ἡ τῶν τελετῶν, ἢ τῶν πλυμένων ἐπιτέλεσις.

Ἀμφίβια, φῶκαι, κυνοκέφαλοι, βάτραχοι, καὶ ἕτερα πλείονα.

Ὀστρακοδέρματα, καντίλοι, κάραβοι, καρκῖνοι, καὶ ἕτερα πλείονα.

Μαλάκια, σηπίαι, πολύποδες, μύραιναι καὶ ἕτερα πλείονα.

Τὰς συνωνὰς, τὰς ἀγοραστίας.

Νωχελίαν, ῥαθυμίαν, ἔκλυσιν, ἀχρειότητα.

Ἔρημον, ἄβρεμα.

Λειμῶν, παράδεισος.

Ἀφόρητος, ἀγεώργητος.

Post hæc habentur excerpta alia ex *Divo Chryſoſtomo*, *ex Gregorio Nazianzeno*, *ex Baſilio*.

Fol. 54. Eſt quædam non rudis tabella, minio picta, in qua exhibetur Sanctus *Theodorus Hegiaſmenus*, ideſt Sanctificatus, cum tribus columnis ad cœlum uſque ſurgentibus, ante ſe poſitis, & Angelo deſuper ſtante. A latere autem brevis legitur narratiuncula, in qua hæc illi apparuiſſe dicuntur, dum enixe Deum precaretur, ut Arianorum errorem late vagantem compeſceret.

Sequuntur deinde quæſtiones nonnullæ *Anaſtaſii Sinaitæ*, & variæ narrationes e vitis Patrum collectæ, ſed mutilæ, & imperfectæ.

Fol. 64. Habetur ordo vigiliarum totius anni, poſt quem iterum excerpta varia ex *Hyppolito Romæ Epiſcopo*, *ex Iſidoro Peluſiota*, *ex Chryſoſtomo*, *ex Epiphanio &c.*

Fol. 76. *pagina* 2. Τῆς σοφωτάτης Σεκούνδης κατὰ τῶν πόρναις γυναικῶν. *Sapientiſſimi Secundi adverſus pravas mulieres.* Incipit: γυνὴ πονηρὰ ναυάγιον ἀρρένων &c.

Fol. 81. Τὰ αἰτιάματα τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας. *Errores Eccleſiæ Latinæ*. Opus nimirum eſt Græci alicujus ſchiſmatici, qui centum, & amplius errores Latinis objicit, ſuis numeris in margine diſtinctos. Primus quidem verſatur circa proceſſionem Sancti Spiritus, initiumque fit hoc modo: τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ λέγουσιν ἐκπορεύεσθαι &c. Deficiunt tamen nonnulla prope medium a numero ſcilicet 38. uſque ad 51.

Fol. 91. Ἔκθεσις νέα ὅπως γράφει νῦν ὁ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης τῷ Πάπᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς Πατριάρχοις καὶ Ἀρχιεπισκόποις καὶ μιλὶ καὶ τοῖς Μητροπολίταις, καὶ βασιλεῦσι καὶ τοῖς κοσμικαῖς ἀρχαῖς διεθνώσιν, ὅπερ τε νῦν ἔχουσι τάξεως οἱ ὑποκείμενοι θρόνοι τῷ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ποῖαι ἀρχιεπισκοπαὶ καὶ ἐπισκοπαὶ, ἐτιμήθησαν εἰς μητροπόλεις. ὅπερ τε οἱ μητροπολίται γράφουσι πρός τε αὐτὸν τὸν πατριάρχην καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς πατριάρχας. ἔτι πρὸς τοὺς βασιλεῖς καὶ πρὸς τοὺς ἑτέρους τινάς. ἐγράφη δὲ ἡ παροῦσα ἔκθεσις σεπτεμβρίῳ α ἐν ἔτει ϛωϛε ἰνδ. ι. *Expoſitio nova, quomodo nunc ſcribat Conſtantinopolitanus Patriarcha ad Papam, & reliquos Patriarchas, atque Archiepiſcopos, nec non & ceteros Metropolitas, & Reges, & ſæcularibus dignitatibus ornatos, quemve modo ordinem habeant Sedes Patriarchæ Conſtantinopolitano ſubjectæ, & quinam Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus Metropoleos honore donati fuerint; tum quomodo Metropolitæ ſcribant ad ipſum Patriarcham, & reliquos Patriarchas, ſimulque ad Reges, & ad fratres quoſdam. Conſcripta autem fuit præſens expoſitio die primo Septembris anno mundi* 6895. (*Chriſti* 1387.) *indictione* X.

Edidit ordinem hunc Eccleſiarum, atque ſcribendi modum Jacobus Goar in *appendice ad Georgii Codini librum de Officiis, & Officialibus Aulæ Conſtantinopolitanæ*; inſtitutaque comparatione varietatem aliquam animadvertimus, quam notavit etiam Neſſelius recenſens codicem

Digitized by Google

dicem Vindobonenſem XXIV. parte V. pagina 48. qui Regio Taurinenſi conſonus omnino eſt, imo eamdem temporis notam præfert.

In edit.

κ Ἀπὸ τῆ φιλιππουπόλεως ὁ Λιτίττις.

In cod.

Ἀπὸ τῆ Φιλιππουπόλεως ὁ Λιτίτζης.

Expleto ordine Sedium Metropolitanarum habemus in codice modum, quo ſcribunt metropolitæ ad Patriarchas, & Metropolitas, ut etiam in editione pag. 352. ſed ſeparatim, & quaſi ſub eodem titulo, quem ſuperius exſcripſimus. Ordo autem diverſus omnino eſt; & multa leguntur in codice, quæ deſunt in editione, & viciſſim. Illud præſertim notandum, quamplurima haberi in codice ſpectantia ad translationem Metropolitanorum ad altiorem Metropolim, vel Epiſcoporum ad Metropolim, aut altiorem Epiſcopatum, quæ plane deſiderantur in editione.

Fol. 99. Ἔκθεσις νεωτέρα ἐπὶ τῆ βασιλείας τυπωθεῖσα τῆ βασιλέως κυρῆ Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου τῆ γέροντος, ὅπως νῦν ἔχουσι τάξεως αἱ ὑποκείμεναι Μητροπόλεις τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. *Expoſitio recentior facta ſub Imperio Domini Imperatoris Adronici Palæologi ſenioris, quem locum nunc teneant Metropoles Conſtantinopolitano throno ſubjectæ.* Eadem porro, quam exhibuit Jacobus Goar loco citato pag. 344. ſimili fere titulo, quamquam diſcrepat parumper ordo uſque ad numerum IX.

In edit. enim ita ſe habet.

α ὁ Καισαρείας.
β ὁ Ἐφέσου.
γ ὁ Νικομηδείας.
δ ὁ Νικαίας.
ε ὁ Ἡρακλείας.
ς ὁ Ἀγκύρας.
ζ ὁ Κυζίκου.
η ὁ Σάρδεων.
θ ὁ Χαλκηδόνος.

In cod.

ὁ Καισαρείας α.
ὁ Ἐφέσου β.
ὁ Ἡρακλείας γ.
ὁ Ἀγκύρας δ.
ὁ Κυζίκου ε.
ὁ Σάρδεων ς.
ὁ Νικομηδείας ζ.
ὁ Νικαίας η.
ὁ Χαλκηδόνος θ.

Cætera prorſus conſona ſunt.

Diſcrimen præcipue verſatur in ordine. Titulo enim ſtatim ſubjicitur in codice: ὅπως ὁ πατριάρχης νῦν γράφει τῷ Πάπᾳ &c. *Quomodo Patriarcha nunc ſcribit ad Papam &c.* Hæc autem apud Jacobum Goar ultimum tenent locum, ut videre eſt pagina 359. edit. Ven. anno 1729. & nonnulla inſuper obſervavimus deſiderari, ubi agitur de literarum inſcriptione ad *Præſulem Peſcii*. Nam præter ea, quæ ſunt in editione, hæc leguntur in codice:

Ἀδελφὲ τῆ ἡμῶν μετριότητος καὶ συλλειτουργὲ εὔχομαι τῷ Θεῷ.

Σημειοῦνται δὲ ὡς ἡ νῦν ὄντα Πεκίου, ἡ κυρὸν Σπυριδῶνα, ὡς ὄντα τετσεπίσκοπον, ὃ γράφουσι νῦν συλλειτουργόν.

Sequitur deinde ordo Sedium Metropolitanarum, qui in editione habetur pagina 346. ubi etiam aliqua addi poſſe videntur ex noſtro codice poſt numerum XXXII. ſcilicet

Ὁ Φιλιππουπόλεως, ἀξαρχίαν οὐκ ἔχει.
Ὁ Τραϊανουπόλεως πάσης Ῥοδόπης.
Ὁ Ῥόδου τῆ Κυκλάδων Νήσων.
Ὁ Φιλίππων πάσης Μακεδονίας.

Quæ omnino abſunt ab editis exemplaribus Goar. Variantes præterea lectiones in enumeratione Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, qui Metropolitæ effecti ſunt, non paucæ nobis occurrerunt. E. G.

In edit.

ϑ ὁ Μεσημβείας.
ι Μετράχων &c.

In cod.

Ὁ Μεσημβείας.
Ὁ Γοτθίας.
Ὁ Μετράχων.

In edit.

ιγ Ἀπὸ τῆ τῆ Ἡρακλείας, ὁ Μαδύτων, καὶ ὁ Μηδείας, ὁ Πρύσης.

In

In cod.

Ἀπὸ τ τῦ Ἡρακλείας, ὁ Μαδύτων, ⁊ ὁ Μηδείας ἀπὸ τῦ Νικομηδείας, ὁ Πρόσης.

Fol. 102. Ἀθανασίυ πατριάρχυ Ἀλεξανδρείας τῦ μεγάλυ πρὸς Ἀντίοχον περὶ πλείσων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἀπορρυμένων καὶ παρὰ πᾶσι χρισιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων. *Athanasii Patriarchæ Alexandrini Magni ad Antiochum de pluribus, & necessariis quæstionibus, quæ in sacris Scripturis occurrunt, & ab omnibus Christianis sciri debent.*

Hæ quæstionum solutiones exstant in tomo II. *operum Athanasii* edit. *Benedict.* pag. 335. inter opera suppositia, & Athanasio indigna: & quidem sub titulo *aliarum quæstionum*. Nam quæ sub allato a nobis titulo habentur in eodem tomo pag. 268. longissime diversæ sunt.

Initium est: ἐρώτησις τί ἐσι Θεός. ἀπόκ. Θεός ἐσιν ὐσία νοερὰ, ἀθεώρητός τε ⁊ ἀνερμηνεύτος &c.

Fol. 107. Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ ὑπομονῆς. *Narratio perutilis de humilitate, & obedientia.* Incipit: ἐν ταῖς ἡμέραις Θεοδοσίυ τῦ βασιλέως ἦν τις ἀνὴρ ἐν Κωνσαντινυπόλει ἐκ τ ἀρχαίων ⁊ τιμίων γερόντων ὀνόματι Ἴυλιος &c.

Fol. 110. Brevibus verbis describitur ritus benedictionis sponsæ Græcorum more.

CODEX CLXXVIII. *b.* II. 32.

Chartaceus, constans foliis 70. sæculi XVI.

Ἰὼβ ἁμαρτωλῦ ἠθικὴ θεωρία εἰς τὰς ἁγίας φωνὰς τῦ προφήτυ Δαβίδ. *Jobi peccatoris theoria moralis in sanctas voces Prophetæ Davidis.* Est nimirum commentarius in *Psalmos*, non quidem omnes, sed quindecim dumtaxat priores. Ejus autor dicitur *Jobus peccator*. Quis autem fuerit hic *Jobus peccator*, magna licet adhibita diligentia, apud neminem eorum reperire potuimus, qui de Scripturæ interpretibus vel Græcis, vel Latinis verba fecerunt. Præmittitur initio prœmium, quod hujusmodi est.

Σκοτός ἐσιν ἡμῖν αὐτοχεδιάζυσιν ἐν τῷ τὰς ἱερὰς Δαυιτικὰς φωνὰς ἀναξαίνειν. ὡς ἀρωματικίῳ τινα θυμιαμάτων ὠδὴν ἀναπάλλυσι, ⁊ ψυχῶ ⁊ διάνοιαν ⁊ πᾶσαν ἀνθρωπομένοις αἰσθησιν, ὐκ ὅτι οἱ παλαιθεῖοι τ ἐκκλησίας καθηγεμόνες καὶ θεολόγοι ἢ ἐλλιπῶς ⁊ ταύτας μ τῶν ἄλλων ἐξηγήμενοι. ἢ ὀπωσῦν ἡμελημένως ἐπεσκέψαντό τι ⁊ τε θεωρήκασι. ⁊ τοῖς μετ' αὐτὺς ἡμῖν παραδεδώκασιν. ὐ μενῦν. πάρρω τῦτο τ ἐκείνων σοφίας ἅμα ⁊ χάριτος. μεσῶς γὰρ καὶ τελείως, ⁊ ὡς ὐκ ἂν ἄμεινον. πάντα ἐκείνοις εἴρηται ⁊ ἀναγέγραπται. ⁊ τὰ ἐλλείποντα κατὰ τὴν δὲ δεσποτικὴν ἐπαγγελίαν ὑπ' αὐτῶν τῇ δωμάμει ⁊ χάριτι τῦ ἁγίυ Πνεύματος ἀναπεπλήρωται. ἀλλὰ μηδὲν ἄλλο μετὰ τὰς κανωνικὰς γραφὰς ἢ ταύτας ἀζαιρέτως πνεῖν ⁊ λαλεῖν ⁊ τῷ νῷ σρέφειν. καὶ διὰ βίυ παντὸς ἐνδιαιτᾶσθαι ταύταις προσηνεμένος καὶ μηδὲν ἔχειν ἄλλο φρύργον νμῶ ἐν τοιῶ δὲ καιρῷ ⁊ χήματι, εἰ μὴ τὰς δὲ μόνον ἐν δίχῃς μέρει ποιύμενος. γένοιτο δὲ ⁊ πᾶσιν ὁμοίως τοῖς ἀπὸ Χεισῦ καλυμένοις, λοιπὸν ἐπὶ ταῖς τ μακαρίων πατέρων ⁊ διδασκάλων φωναῖς ἀποχρώσαις μ τὸ προῶτον ⁊ ἀληθινὸν φῶς τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἀρχόμενον εἰς τ κόσμον καὶ τὰ ἐκείνυ ζωῆς αἰωνίυ ῥήματα ⁊ ἐντάλματα φωτίσαι ⁊ ὁντινῦν, κἀγὼ ταῖς δίχαις ἐκείνων παῤῥήκως τὸ σαθρὸν ⁊ μικρὸν διανοίας ἀκάτιον, πρὸς τὸ πέλαγος καθῆκα τ αὐτῶν πνεύματικῆς γνώσεως. ἐφ' ᾧ ταῖς τύτων χρησαῖς ⁊ μυριοφόροις ὀλκάσι καὶ φορτίσιν, ἀσφαλῶς συμπαραθέειν τε ⁊ συμπέπεσθαι. εἴποι δ' ἄντις, ὡς ἐνίοις δόξει τάχα δὴ κομψότερον τὸ ἡμέτερον, ὅτι πυ ⁊ τρόπον καὶ νόητον. τῷ αὐτῷ σοφῷ κυβερνήτῃ ⁊ πάντων δεσπότῃ παῤῥήσας τῷ Θεῷ ⁊ Λόγῳ. καὶ τοῖς αὐτοῖς συνεργοῖς καὶ ὅπλοις καὶ σκεύεσι τοῖς τ λόγυ προσάταις καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν φύλαξι ⁊ τῇ αὐτῇ τῶν ⁊ θείας ἀνέμων ἐπικυρεία. τῇ βοηθείᾳ ⁊ χάριτι τῦ παναγίυ Πνεύματος, ⁊ τῇ δυνάμει ⁊ ταῖς λιταῖς ἐκείνων, εἰς λιμένα κατήχθην ⁊ ἐν λόγοις ⁊ ἐν ἔργοις τῦ θείυ θελήματος. ὅθεν ὐκ ἂν τις ἴσως ῥᾳδίως ἡμῶν καταγνοίη, εἰ πρὸς τόσον τε τόλμης ⁊ξωνέχθημεν. ⁊ μὴ ταῖς μακραῖς ⁊ περιλυειδέσι

Digitized by Google

λειδέσι ϗ χρηταῖς ὁμιλίαις τ̃ θείων πατέρων μ̃ πολλῶν ϗ καλῶν τ̃ μετ' ἐκείνους ϗ ἡμεῖς ἠρτέσθημεν.

Scopus eſt nobis ſponte hìc Davidicas voces rurſum atterere, tanquam aromaticam quamdam thymiamatum fragrantiam inveſtigantibus, unde animus, mens, omniſque ſenſus exhilaretur: non utique, quod antiqui Eccleſiæ Magiſtri, atque Theologi imperfecte illas poſt alios expoſuerint, aut quomodocumque negligenter conſideraverint, atque inſpexerint, nobiſque dilucidandas poſt ſe reliquerint. Non ſane: abſit hoc eorum ſapientiæ ſimul, & gratiæ prorſus injurium: plene enim, abſoluteque, & apto modo, quo non melior alter, omnia ab ipſis dicuntur, deſcribunturque. Et imperfecta, ſecundum promiſſionem a Domino factam, ab ipſis virtute, ac dono Sancti Spiritus completa ſunt. Sed cum nihil ſit aliud præter Canonicas Scripturas, quod vehementi deſiderio perſequi, nec non eloqui, ac mente volvere, omnique vitæ curſu inveſtigare conſtituerim, nihilque utilius exiſtimem in hoc vitæ ſtatu, quam tempus partim in hiſce inveſtigandis, atque in orando terere (quod utinam & ceteri Chriſtiani præſtarent) reliquum duxi ex Beatorum Patrum, atque Doctorum ſententiis pluſquam ſufficientibus poſt primum verumque lumen illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum, illius verba æternæ vitæ, ac præcepta illuſtrare, & quomodocumque ego quoque illorum precibus fidens, putre, parvumque mentis navigium in pelagus ſpiritualis eorum ſcientiæ impuli: quocirca illorum utilibus, & prægrandibus olcis (*) ac oneribus tutus jam excurro, rapideque feror. Dicat autem quis: elegantior forſitan nonnullis videbitur recentior hic noſter tractandi modus. Sapientiſſimo igitur rectori, Dominoque univerſorum Deo confiſus ſum, ejuſque Verbo, & ipſis adminiſtris, quibus tamquam inſtrumentis utitur, & rationis, animique noſtri duces, atque cuſtodes ſunt, atque ſecundis ventis, nec non auxilio, & gratia Sancti Spiritus, cujus virtute, illorumque precibus in portum devectus fui tam opere, quam ſermone divinæ voluntatis. Unde non tam facile quis nos damnabit, ſi quid tanta fiducia protulimus, & longis multiplicibus, utilibuſque Sanctorum Patrum ſermonibus poſt multos, & optimos, qui adhuc illos ſubſequuti ſunt, & nos aliquid ſuffecimus.

* Inſtrumenta, quibus naves ſubducuntur.

CODEX CLXXIX. *b.* II. 33.

Chartaceus, conſtans foliis 339. ſæculi XVI. ubi multa habentur opuſcula varii generis ex Patribus, & profanis aliis ſcriptoribus excerpta.

Fol. 1. Sunt epiſtolæ variæ BASILII ad Libanium, alioſque, nec non LIBANII ad Baſilium.

Fol. 31. SYNESII Cyrenæi philoſophi, & Rhetoris epiſtolæ aliæ.

Fol. 35. *pag.* 2. Epiſtolæ DEMETRII Cydonii XVII. numero, quas in variis Bibliothecis deliteſcentes, ineditas adhuc eſſe, affirmat Fabricius tom. X. pag. 385.

Prima itaque codicis noſtri ſcripta eſt ad *Dominum Joaſaph*, incipitque: πατὴρ ἄγιε ἐδοξάμην σε τ̃ ἐπιστολῇ ϗ ἀνέγνων ἡδέως &c.

Secunda titulo caret: videtur tamen ad Manuelem Imperatorem ſcripta, & incipit: ἐπιστολὴ πέμπω τῷ̃ βασιλεῖ. λῷ βιλοίμλω ἐν διά σε πρῶτον αὐτὴν ἀναγνόντος &c.

Tertia itidem ſine titulo, cujus initium: ἀεί με διὰ πάντων διέργετῶν, ἓν τύτων νῷ̃ ἔλαθεν ἀδικῶν, ὅτι μὴ γράψειν ὑποχόμβυος &c.

Quarta ad *Manuelem Imperatorem*, cujus initium: τὺς ταῖς διεργεσίαις τάχος σωάπτοντας, δὶς ἤδη διδόναι φησί ἡ τῶν Λατίνων σοφία &c.

Quinta ad *Deſpotam Dominum Manuelem*, cujus initium: ἐγὼ ϗ σέ βιλομένε, ϗ γράμμασί με πρὸς τὸ γράφειν κινῦντος &c.

Sexta ad *Cabaſilam Dominum Nicolaum*, cujus initium: ᾔδειν μὲν ὅτι μὲ μέμνησαι ϗ ασυδάζων ϗ τόζων &c.

Septima ad *Monachum Dominum Joaſaphat*, cujus initium: τίμιε πάτερ ἔδην σε

Digitized by Google

σε, φιλόλογον ὄντα, μᾶλλον δὲ φιλόσοφον ὡς ἔοικε &c.

Octava *Consolatoria ad quemdam amicum suum*, cujus initium: ἦσαν οἱ τὸ βέλος ᾧ τέτρωσαι. καὶ παρὰ τ ἐπιστολῆς ἡμῖν ἀπαγγείλαντες &c.

Nona ad *Magnum Cartophylacem*, cujus initium: τί τοῦτο, ἂν αἰτήσαντι δύο δέδωκας. ἐγὼ μὲν γάρ, ὑπὲρ μάτης ἀναβολῆς αἰχρᾶ συναλλάγματος &c.

Decima sine titulo incipit: ἔπεμψά σοι τ λόγον αἰδίκως με συκοφαντίας ἐξαιρησόμενον. ὃν καὶ νομίζω πάντας διδάξειν &c.

Undecima ad *Dominum Josaphat*, cujus initium: τίμιε πατὴρ πολλῶ οἶδα σοι χάειν. ἐκ τ ἡδονῆς καὶ τ ὠφελείας &c.

Duodecima ad *Nilum Patriarcham*, cujus initium: ἐκ οἱ Μιτυληναῖοι πολίτλω αὐτῶν με πεποίωται. κἀγὼ ὅτι ἂν δύνωμαι τούτοις συμπράττω &c.

Decima tertia ad *Jatrum*, seu *Medicum*, cujus initium: ἐκ τὰ παρὰ τ τέχνης σοι πάντα φιλάνθρωπα ἐκ σὺ παρὰς τὰ πάντα ἀποιεῖν &c.

Decima quarta ad *Purophlum*, cujus initium: λαμπρός γε παρά σε φίλτατε παίδων ἀπείληφα τὰς χαρτὰς &c.

Decima quinta sine titulo, cujus initium: οὐχ ὡς τι τ παραδάξων, ἢ τ ἄλλων ἡδέων, ἀπαγγεῖλαί σοι βληθεὶς ἐπιστέλλω &c.

Decima sexta sine titulo. Incipit: ὦ τὶς τὰς συνεχεῖς ταύτας παύσας ἐπιστολὰς, τῶ σῶ ἡμῖν δείξειεν ὄψιν &c.

Decima septima pariter sine titulo, cujus initium: ὦ τί τὸ παχὺ καὶ σκοτεινὸν τοῦτον ἔφος τὸ ἢ ῥωμαίλω γλῶ ἐπισχὸν &c.

Fol. 40. Sequuntur excerpta ex *Platone*, *Luciano*, *Josepho*, *Damasceno*, *Basilio*, *Johanne Chrysostomo*, *Gregorio Nazianzeno*, *Maximo*, & ex *Demosthenis* orationibus, aliisque.

Fol. 50. Φιλίππου πρὸς Ἀθηναίους ἐπιστολή. *Philippi ad Athenienses epistola*; qua nimirum eos violatæ fidei accusat, & palam bellum denuntiat. Eadem, quæ legitur inter opera *Demosthenis*, & adversus quam habuit *Demosthenes* orationem ad Athenienses, ut eos ad bellum fortiter capessendum hortaretur.

Fol. 51. Habentur iterum excerpta ex *Demosthene*, *ex Sophocle*, *ex Juliano Apostata*, *ex Aeschine*, *ex Synesio*, quibus subjicitur mensium Romanorum, Athenienssium, & Macedonum tabella una cum *Isocratis* oratione ad Dæmonicum, sine ulla epigraphe.

Fol. 61. Apophthegmata septem Sapientum, & variorum sententiæ de *silentio*, tum aliæ *Menandri* uno versu scriptæ, atque secundum alphabeti ordinem digestæ. Post hæc autem iterum excerpta ex *Plutarco*, & *Divo Chrysostomo*.

Fol. 74. Γενναδίου πατριάρχου ἐπὶ τῆ ἁλώσει τ πόλεως & τῆ παραιτήσει τ ἀρχιερωσύνης. GENNADII *Patriarchæ de expugnatione civitatis, & renuntiatione summi Sacerdotii.* Incipit: πολλοί ἐπισείλαντές μοι θαυμάζειν τε & ἐν δεσπῶ ποιεῖσθαι ἔλεγον, ὅτι τὸν παρόδεν χρόνον, & περὶ ἐλαττόνων ὑποθέσεων γράφειν παρωρημένος &c.

Memorat hanc epistolam Eusebius Renaudotus in dissertatione de *Gennadio* §. 18. illamque renuntiationem in codice Ecclesiæ Constantinopolitanæ descriptam fuisse memoriæ, & autoritatis caussa notat ex *Crusii Turco-Græcia* pag. 120.

Fol. 81. Γενναδίος τῶ φρονιμωτάτῳ καὶ δόσεβεῖ ἄρχοντι κυρῶ Μανυὴλ Ῥαὺλ. *Gennadius ad prudentissimum, religiosumque Principem Dominum Manuelem Raoul.* Incipit: θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὸ ἐξουσίαν φησὶ ἐν τῆ πρὸς Ῥωμαίους ὁ μακάριος Παῦλος, τὸ ἀγαθὸν ποίει καὶ ἔξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς &c.

Porro nullam illius epistolæ mentionem facit Renaudotus, sicut nec precationis, quæ statim subsequitur, titulum hunc præferentis: εἰς τ πατέρα ἀχὴ Γενναδίου Σχολαρίου τοῦ καὶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. *Oratio ad Deum Patrem autore* GENNADIO SCHOLARIO *Patriarcha Constantinopolitano*. Incipit: Θεὸ ὑπεράγιε δημιουργὲ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τ ἐν αὐτοῖς πάντων.

Digitized by Google

πάντων ἔφορε : κείται δικαιότατα δὲ ἐπιεικέσ-
τατα πάντων ἀπολαγχιότατα . ἡ ἀδιαίρετος καὶ
φύσει μονὰς ἐν ὑποστάσεων ἀσυγχύτῳ τριάδι
&c.

Fol. 87. Precationes nonnullæ ad invocandum *Sanctiſſimæ Trinitatis* auxilium, poſt quas excerpta partim ſacra, partim profana ex *Baſilio*, *Themiſtio*, *Chryſoſtomo*, aliiſque.

Fol. 98. Homiliæ quædam, alio, & quidem nitidiori charactere exaratæ.

Prima eſt *de dilectione & concordia ſpirituali*, ſine autoris nomine, cujus initium: ὅρα πόση ἡ οἰκειότης μαθηταὶ
περὶ τὸν καθηγεμόνα ἐχθρῶν τὸ τῇ αὐτοῦ
&c.

Secunda *folio* 100. *pag.* 2. *De optima diſciplina, & quantum præſtet ſancte vivere*, ignoti pariter autoris. Incipit: ἡ αὐτοῦ ταύτης κέρδος δὲ ἡ μαθημάτων
πλοῦτος &c.

Tertia *fol.* 120. In illud argumentum, quod *nemo poteſt duobus Dominis ſervire*, &c. cujus initium: ὁρᾷς τὸν
καὶτὰ μικρὸν τῶν ὄντων ἀφίστησι &c. Autorem habet D. Chrysostomum, eſtque XII. in Matth. tom. VII. pag. 268.

Quarta *fol.* 126. *In ablutionem pedum a Chriſto Domino factam*, autore Chrysostomo. Incipit: χαλεπὸν, ἀγαπητοὶ,
χαλεπὸν εἰς βάθος κακῶν ἐλθεῖν &c. Eſt nimirum homil. LXXI. in Johan. tomo VIII. pag. 417.

Fol. 130. Tres adhuc ſequuntur ſermones, ex homiliis excerpti *Divi Chryſoſtomi in Actus Apoſtolorum*.

Fol. 249. Gennadii *epiſtola ad Maximum Monachum*, cujus argumentum pluribus verbis expoſuit Euſebius Renaudotus in *diſſertatione de Gennadio*, numero LXXIV. En illius titulum: τῷ τιμιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς Κυρίῳ Μαξίμῳ
τῷ κατὰ κόσμον Σοφιανῷ, καὶ πᾶσι τοῖς
ἐναρετευομένοις τὴν ἁγίαν μονὴν τοῦ Σινᾶ, ὁσιω-
τάτοις ἱερομονάχοις καὶ μοναχοῖς. *Venerabiliſſimo inter Monachos Domino Maximo Sophiano dicto, dum in ſæculo verſaretur, & omnibus vitam monaſticam exercentibus in Sancto Monaſterio Sina, Sanctiſſimis Sacerdotibus & aliis Monachis.* Incipit autem: τιμιώτατε ἐν μοναχοῖς καὶ
ἐμοὶ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ποθεινότατε . χάρις καὶ
ἔλεος καὶ εἰρήνη , ἐπαρχόμεθά σοι ἀπὸ Θεοῦ
παντοκράτορος . αἱ γραφαί σου τῆς ἀλλαβείας
ἦλθον εἰς ἡμᾶς σῳζόμεναι &c.

Fol. 150. *pagina* 2. Alia ejuſdem Gennadii epiſtola ad Joachimum, titulo deſtituta, incipiens: τιμιώτατε ἐν
ἱερομονάχοις κυρίῳ Ἰωακείμ . ἐπειδὴ ἔλαθεν
ἡμᾶς τοῦτο καὶ οὐκ ἐγράψαμεν ἐν τῷ συν-
ταχίῳ τῷ περὶ τῶν ἁγίων πάντων &c. Eadem prorſus, quæ in catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte I. pagina 373. Quamquam Renaudotus Lambecium reprehendit, & vitioſo exemplari eum deceptum putat, quod nulla eſſet cauſſa Gennadio ſcribendi ad Joachimum de iiſdem rebus, de quibus jam in epiſtola ad Maximum multa ſoquutus fuerat. Levis ſane Renaudoti conjectura, quæ propterea Taurinenſis Codicis cum Vindobonenſi conſenſum labefactare minime poteſt.

Fol. 152. Sermones, ſeu eclogæ ex *Divi Baſilii* homiliis deſumtæ.

Fol. 106. Excerpta ex *Xenophontis* oratore.

Fol. 226. Excerpta alia ex *Baſilio*.

Fol. 247. Excerpta ex *Divo Gregorio Nazianzeno*.

Fol. 262. Excerpta ex *libro Job*.

Fol. 266. Excerpta ex libris *Platonis de legibus*.

Fol. 273. Subjiciuntur deinde ſententiæ ex variis poetis, quorum hic nomina tradimus, ordinatim collectæ: Primum quidem ex Oppiano.

Fol. 274. Ex Euripide.

Fol. 278 *pagina* 2. Ex Sophocle.

Fol. 282. *pag.* 2. Ex Æschilo.

Fol. 286. Ex Lycophrone.

Fol. eodem *pagina* 2. Ex Pindaro.

Fol. 289. Ex Theocrito.

Fol. 292. Ex Dionysio Periegete.

Fol. 294. Ex Hesiodo.

Fol. 297. Ex Homeri *Illiados*, & *Odyſſeæ* libris ſingulis, nec non hymnis.

Ad calcem vero hæc verba leguntur:

Τέλος

Τέλος τ ὅλης ποιήσεως.

Finis totius poeticæ.

Fol. 313. Συνοπτικὴ παράδοσις τ ῥητορικῆς: *Synoptica Rhetoricæ artis expositio*, paucis contenta verbis, & sine ullo autoris nomine.

Fol. 316. Septem Sapientum sententiæ ex DEMETRIO PHALEREO.

Fol. 319. CATONIS *disticha à Maximo Planude Græcè reddita*. Porro hujusmodi sententiarum varias habemus typis editas collectiones, ut videre est apud Fabricium tomo I. *Bibliothecæ Græcæ*.

Fol. 326. *Aphorismi* HIPPOCRATIS, post quos excerpta nonnulla ex eodem *Hippocrate*, atque *Platone*. Atque his finis imponitur innumeris fere centonibus, ex quibus conflatus est codex.

CODEX CLXXX. *b.* II. 34.

Chartaceus, constans foliis 113. sæculi XV. tineis alicubi corrosus, varios complectitur tractatus asceticos.

Fol. 1. Est opusculum acephalum, cujus autor plane ignoratur.

Fol. 11. Symbolum, quod sub *Athanasii Sancti* nomine circumfertur.

Fol. 12. *Libellus orthodoxæ fidei Christianorum* pluribus in locis fœdatus. Eadem videtur professio fidei, quæ in *Bibliotheca Coisliniana* edita est sub nomine *Michaelis Syncelli*.

Fol. 16. *pagina* 2. Tres *Hecontades* capitulorum asceticorum, quarum prima initio deficit. In fine vero ita legimus:

Τέλος σὺν Θεῷ τῶν τῦ Σηθάτε κεφαλαίων.

Finis, juvante Deo, capitulorum Stethati.

Autor est scilicet NICETAS *Pectoratus*, seu *Stethatus* dictus, Monachus, & Presbyter Constantinopolitanus in Cœnobio Studiensi, clarus sæculo XI. atque Latinæ Ecclesiæ plurimum infensus. Porro hæc eadem capitula tribus centuriis distincta referuntur etiam in catalogo *Bibliothecæ Vindobonensis* parte I. pagina 185. & hactenus usque inedita existimat Caveus tom. II. pag. 136.

Fol. 87. Tractatus alter asceticus, prætermisso autoris nomine, cui præfixus est hic titulus. Περὶ τῆς ζωοποιῦ νεκρώσεως τῦ Ἰησῦ ϗ Θεῦ τ ἀεὶ γινομένης ἀϊδιότητος ἐν τοῖς τελείοις ϗ ὅτι ἡ κτῆσις τ ἀρετῶν αἵματι ἀγοράζεται. ϗ τίνα τ ἀρετῶν τὰ καταγάγια. ϗ ὅτι ὁ μὴ διὰ τ πρώτης βαθμίδος κατὰ τάξιν εἰς τ βασιλείαν τ οὐρανῶν ἀνερχόμενος ῥᾳδίως εἰσελάσεται εἰς αὐτήν. ὅτι ἐν τοῖς τελείοις χαρὰ ϗ ἀγαλλίασις ἐστι. ϗ ὡ δάκρυον ϗ βρύσει τ θεολογίας τὰ ῥεῖθρα. ϗ πρὸς τὸ τέλος, ὅτι οὐδεὶς ἐπιπηδᾷ ταῖς ἀρχαῖς, ἀνὰ τ πληροφορίαν τῆς καρδίας ἡμῶν χάριτος. τ ἐπὶ τὸ ποιμαίνειν καλύσης τ λαὸν τῦ Θεῦ. καὶ τί τὸ ἔργον τ προϊσταμένων. τίς δὲ περὶ τὰ λογικὰ πρόβατα ἡ φροντίς. ϗ πῶς ὀφείλουσι ταῦτα παρὰ τ ποιμένων ποιμαίνεσθαι. *De vivifica morte Jesu Christi, quæ sensibili modo semper exprimitur in perfectis, & quod virtutum suppellex sanguine aquiritur; & quænam sint, quæ a virtute abducunt; item quod qui per primum gradum servato ordine ad regnum cælorum non tendit, nusquam illud assequi poterit. Quod in perfectis gaudium, & exultatio est, nec ullæ lacrymæ, atque scaturiunt divini verbi fluenta: tandem quod nemo dignitates assumat sine gratiæ subsidio, corda nostra replentis, & vocantis ad pascendum populum Dei: tum quod vere ministerium sit Prælatorum, & quæ circa oves ratione præditas cura, & sollicitudo, ac quomodo a pastoribus illæ pasci debeant.* Incipit autem: τὰ τ ζωοποιῦ νεκρώσεως τῦ Ἰησῦ καὶ Θεῦ. καὶ τῆς θαυμασῆς ἐνεργείας αὐτῆς καὶ τῆς γινομένης ἀεὶ ἐν τοῖς τελείοις τ ἀρετὴν καὶ γνῶσιν, ϗ τὰς τις ἀφορμὰς ϗ διαγνώσεται &c.

Fol. 205. Item perpauca ascetica ex *Divo Maximo Confessore* excerpta; sed mutila fine.

CODEX CLXXXI. *b.* II. 35.

Chartaceus, habens folia 58. sæculi XVI. cui titulus:

Σοφία

Σοφία τῦ Σολομῶντος ἐξηγηθεῖσα παρὰ τῦ ἀσεβεστάτυ βασιλέως χυρίυ Ματθαίυ τῦ Καντακυζήνυ. *Enarratio Sapientiæ Salomonis, autore piissimo Imperatore Domino* MATTHÆO CANTACUSENO. Incipit: ἀγαπήσατε δικαιοσύνην οἱ κρίνοντες. Θεῖος ἡμῖν ὁ λόγος, ἢ συμπάσης μὲν εἰπεῖν ἀνώτερος κτίσεως. τὸ γὰρ τῆς τῦ Θεῦ λόγυ σοφίας, ὡς ἑνὶ ἀνθρώπῳ ἀποκαλύπτειν ἐγκρίνει μυστήρια &c.

Meminit quidem Albertus Fabricius hujus commentarii in *librum Sapientiæ* tomo VI. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 474. ast numquam a se visum declarat. Jacobus autem Lelong in *Bibliotheca sacra* ne verbum quidem facit.

CODEX CLXXXII. *b.* II. 36.

Bombycineus, duplici columna exaratus, foliis constans 67. sæculi XV. Sex complectitur homilias *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI, & unam *Sancti* EPHREM.

Fol. 1. *Homilia* CHRYSOSTOMI *in nativitatem Domini nostri Jesu Christi*, cujus initium: ὄντως ἐπέφανε ἡμῖν ἡ τῦ Χριστῦ χάρις &c. In edit. tomo VIII. pagina 213. inter spurias.

Fol. 22. Ejusdem *homilia de pœnitentia*, cujus initium: εἴδετε τὴν ὡρώτην κυριακὴν πόλεμον καὶ νίκλω &c. In edit. tom. II. pag. 287.

Fol. 28. Ejusdem *homilia in illud de Dormientibus*: Nolo vos ignorare fratres &c. Incipit: ἡμέρας πόσαρας ἀνηλώσαμβν &c. In edit. tom. I. pagina 762.

Fol. 36. Ejusdem *homilia de patientia*, cujus initium: φέρε σήμερον μάλιστα ἐπὶ τ̃ λόγων &c. In edit. tomo IX. pagina 807. inter spurias.

Fol. 46. *pagina* 2. Ejusdem *homilia* IX. *in epistolam primam ad Corinthios*, cujus initium: ὃ μικρὸν ἡμῖν τὸ ὡροκείμβνον ζήτημα &c. In edit. tom. X. pag. 73.

Fol. 54. *pag.* 2. Ejusdem *homilia in Pharisæum, & Publicanum*, cujus initium: καθάπερ νεφῶν συνδρομὴ παρὰ μὲν τὴν ἀρχὴν &c. Est pars orationis quintæ *de incomprehensibili*.

Fol. 59. *Homilia Sancti* EPHREM *de adventu Antichristi, & de fine mundi*, cujus initium: πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ἢ ἁμαρτωλὸς Ἐφραὶμ &c. Exstat in edit. tomo II. pag. 222.

CODEX CLXXXIII. *b.* II. 37.

Chartaceus, habens folia 122. sæculi XVI. in quo HERENNII *philosophi brevis enarratio Metaphysicorum Aristotelis*.

CODEX CLXXXIV. *b.* II. 38.

Chartaceus, constans foliis 78. sæculi XVI. ubi

Λέοντος φιλοσόφυ ὀρνεοσοφιστικὸν πρὸς Νικηφόρον τὸν βασιλέα. LEONIS *philosophi de avibus tractatus ad Nicephorum Imperatorem*. Ita quidem habet titulus: at re vera non de avibus generatim sermo habetur, sed de re accipitraria, quomodo alantur accipitres, & a variis morbis curentur, hisque similia. Jucundum sane opus, nisi fucum vanis inventis faceret. Ineditum adhuc opinamur; siquidem a nemine factam illius mentionem comperimus. Albertus dumtaxat Fabricius tom. I. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 155. memorat librum *Leonis Imperatoris de aucupio*, & hunc quidem manu scriptum in *Bibliotheca Antonii Augustini*. Num vero idem sit, ac qui in Regio nostro codice continetur, affirmare non possumus. Præmittitur capitum omnium elenchus; sequitur deinde proœmium, quod hujusmodi est.

Ἐπειδή σοι λίαν κράτισε καὶ σοφώτατε δέσποτα βασιλεῦ περὶ τ̃ τ̃ ἱεράκων ἀνατροφῆ τε καὶ θεραπείαν. καὶ πῶς τῷ σφοδρῷ πάλαι περὶ τύτων φίλτρῳ ἐπτοημένῳ τινά σε περὶ αὐτῶν θεραπείαν συντάξαι, δι' ἧς δωήσῃ τῷ τ̃ ἱερῶν ὀρνίθων γένει. ὡρὸς σωτηρίαν τινὰ ποείσαθαι μηχανῆ ἀποπληρῶν μέν σοι τὸ τῆς κελεύσεως ἑαυτῷ δὲ τῆς ἐπιθῆς καὶ ὡροθυμίας καὶ ὑπακοῆς ἐπὶ τῆ συγγραφῆ ὥρμησα ταύτῃ, καθ' ἕκαστον πάθος οἰκείως, οἱ πολλοὶ τοίνυν τῶν παλαι-

Digitized by Google

παλαισοφωτάτων ἀνδρῶν, περὶ οἰκείας μαιογένης θεραπείαν συνεγράψαντο, τὰς μὲν ἐκ θειοτέρας τινὸς ἐπινοίας τὰς δὲ ἐξ οἰκείας φρονήσεως πρὸς σωτηρίαν πραγματάσαμένοι, ἄλλοι δὲ τ συνοίκων τε καὶ τετραπόδων ἐπεμελήσαντο. ἵππων τε φημὶ καὶ βοῶν κυνῶν καὶ ἡμιόνων καὶ τ πρὸς μελῳδίαν ἐπιτηδείων ὀρνέων, τῶν μὲν τὸ χρειῶδες, τῶν δὲ τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ συναμφότερον ἀγασάμενοι μάλιστα τ τ ἱεράκων ἀνατροφῆς καὶ θεραπείας ἔκ οἵαν δ' ὅτι παθόντες, κατημέλησαν. καὶ ταῦτα οὐκ ἔλαττον εἰς τέρψιν καὶ χρείαν τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, τοῖς προρρηθεῖσι ζώοις συνεγκαμένοις τούτοις. προδήλως γὰρ εἴ μή τις ἔρως ἐπί τινι παρακολουθήσει πράγματι, ἀμήχανον τοῦτο κατορθωθῆναι. ὁ γὰρ τ δεσποτῶν πρὸς τὰ ζῶα πόθος, πρὸς τ ἐκείνων ἐπιμέλειαν αὐτοὺς παρορμᾷ. μικρὰ τοιγαροῦν προειπὼν περὶ τ θεραπείας αὐτῶν, καὶ θήρας καὶ μηχανῆς δι' ἧς ἁλίσκονται, τροφῆς τε καὶ τιθασσεύσεως, θήρας τε, καὶ φυσικῆς εὐτολμίας, ἰσχύος τε καὶ φυσικῷ λογισμῷ ἁρμοδίως ἐγκειμένης τῷ ζώῳ, ἐπὶ τὰ προκείμενα τ γραφῆς τῷ. λόγῳ πορεύσομαι, ἰκάσῃ πραγματείᾳ οἰκείαν ἁρμοδίαν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος.

Cum tibi optime, ac ſapientiſſime Domine Imperator cordi maxime ſit accipitrum educatio, curatioque; & quum vehementi olim adverſus hæc accenſus amore exoptares quædam de eorum curatione colligere, ex quibus poſſet ad ſacrarum avium ſalutem quædam ars parari, adimplens quidem tuum mandatum, meumque obtemperandi ſtudium, & animi promptitudinem, in hanc deſcriptionem deveni, unumquemque morbum propria tractatione percurrens. Multi igitur veterum ſapientum virorum de uno aliquo proprio avium genere curationis modum ſcripſerunt, alias divina quadam providentia, alias ex propria prudentia ad ſalutem dirigentes. Nonnulli domeſticorum, & quadrupedum curam perſecuti ſunt, equorum, inquam, boum, canum, mulorumque, earumque avium, quæ concentui aptæ ſunt; illorum quidem, habita utilitatis ratione, harum autem jucunditatis, & utrumque admirati, ſolum accipitrum educationem, curationemque haud poſſibilem exiſtimantes, neglexerunt; quamquam-bi non minus jucundi, & utiles humano generi prædictis animantibus, ſi comparentur, ſint. Revera enim, niſi quidam amor rem quampiam ſequatur, difficile illa erigitur. Nam Dominorum erga animantia amor ad hanc curam illos impellit. Pauca igitur ediſſerens de illorum curatione, & venatu, & arte, qua capiuntur, alumtur, atque manſueti fiunt, & venationi apti, ac de naturali eorum audacia, virtuteque, atque inſita biſce animantibus apta quadam, ferme dixerim ratiocinatione, de his, quæ propoſita ſunt, jam loqui aggrediar, unicuique rei proprium, & convenientem titulum inſcribens.

CODEX CLXXXV. *b.* II. 39.

Chartaceus, conſtans foliis 88. ſæculi XVI. Eſt

Παράφρασις εἰς τὰ τῦ Ὀππιανῦ κυνηγετικά, *Paraphraſis librorum Oppiani de venatione.*

In fine vero ſcriptor nugari voluit, & neſcio quæ medicamenta addit in ſcabiem, & quædam narcotica.

CODEX CLXXXVI. *b.* II. 40.

Chartaceus, foliis conſtans 423. ſæculi XV. bonæ notæ, varia complectitur ad *Florentinum Concilium* ſpectantia. Et quidem

Fol. 1. Acta ipſiuſmet *Concilii Florentini*, eodem ordine, ac modo, quo edita a Labbeo tom. XVIII. pag. 5.

Fol. 309. *pagina* 2. Poſt narratum Græcorum diſceſſum, legitur breve parergon περὶ τ ἑορτῆς τῦ Προδρόμυ πῶς τελεῖται παρὰ τ Φλωρεντίνων. *De feſto die Præcurſoris, quomodo celebrari ſoleat a Florentinis.* En illud integrum, uti eſt in codice. Neque enim alibi fortaſſe legeris.

Τῇ κγ τῦ Ἰυνίυ μηνὸς ποιοῦσι λιτανείαν μεγάλην καὶ πάνδημον ἑορτὴν, καὶ ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῇ πέρατα. καὶ οἱονεὶ σημεῖα ἢ σημείων δράγματα. ἀνίστασι γὰρ νεκρούς. πειράσει ὁ ἀρχισάτανος Δαίμονας. σαυροῦσιν ἄνθρωπον ὡς Χριστόν. ἀνάστασιν δραματουργοῦσι

Χριστῦ

Χριστῦ. μάγους προσκυνεῖσθαι ἄνδρας τινὰς τὴν γέννησιν Χριστῦ, μὴ ποιμένων καὶ ἀστέρος. καὶ ζώων. καὶ φάτνης, παρεισάσι μὴ ἀνθρώπων· πρὸς τούτοις λιταυδοῦσι μετὰ ἀγαλμάτων, καὶ λειψάνων ἁγίων. καὶ εἰκόνων καὶ τιμίων σταυρῶν. προσδοποιοῦντων δὲ τὴν σαλπίγγων καὶ ἑτέρων ὀργάνων. τί δέ, ὅτι καὶ τὸ ἅγιον Αὐγουστῖνον ἐμιμήσαντο διά μοναχῦ τινος. καὶ ἔσησαν αὐτὸν ἐπάνω πηχέων εἴκοσι πέντε, καὶ περιεπάτει καὶ ἐδίδασκεν. ἀλλὰ καὶ μίμους ἐρημίτας ἐποιήσαντο μετὰ γενειάδων καὶ περιεπάτουν μετὰ ποδῶν ξυλίνων ὡς θέαμα φρικτὸν εἰς ὕψος. ἀλλά καί τινας ὠδείοντας ὡς μὲν ἀμεγέθεις. ὡς δὲ ὑψηλῶς εἴδομεν περιπατοῦντας ὡς ἄχθος τι. τί δὲ τὸ μέγαν γεωργὸν δραματοποιοῦντα, τὸ θαῦμα τῦ δράκοντος. Ταῦτα πάντα δράσαντες τῇ κγ τῦ Ἰουνίου. τῇ κδ ἐδείξαν τὰς βίβλους αὐτῶν καὶ προέθηκαν χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱκανόν. καὶ εἰς πλῆθος ἱματισμόν, τῇ ἑορτῇ ἀφιερώσαντες ἐν τῷ ναῷ τῦ προδρόμου. πρῶτον σημαίας ὡσεὶ ἑκατόν. εἶτα καντήλια ξύλινα μὲν, ἀλλὰ μετασκευῆς λαμπρᾶς, ὡσεὶ τριάκοντα. εἶτα κηρὸς καὶ λαμπάδας εἰς πληθισμόν εἶτα ἀνθρώπους, οἳ κατεῖχον ἐν τῇ ἀριστερᾷ φορῦντας στεφάνους καὶ κλάδους ἐλαιῶν. Ταῦτα δὲ πάντα μετὰ πολλῆς πομπῆς μετὰ βυκίνων καὶ σαλπίγγων. καὶ πάσης ἄλλης τιμῆς, καὶ ὧν ἰδεῖν τὴν Φλωρεντίαν πᾶσαν κατὰ κόσμον, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. καὶ ἡ θεωρία μεγάλη τε καὶ λαμπρά. ἀλλὰ καὶ ἡ νὺξ οὐκ ὦν ζοφωμένη. ἀλλὰ φωτεινὴ καὶ αὐγάζουσα παρὰ τῶν φώτων. οἳ μόνον κάτωθεν, ἀλλὰ καὶ ἄνωθεν τῦ ναῦ, ὑπῆρχον ἀπτόμεναι λαμπάδες μεσαὶ κηροῦ, ὡς χιλιοστρῶν ἑκατὸν ἡ μία. καὶ ἐφώτιζον ὅλην τὴν νύκτα. Τούτων παρὰ τοῖς Φλωρεντίνοις τελεσθέντων φιλοφρόνως ἡμᾶς ἐδέξαντο τῇ θεωρίᾳ τῆς ἑορτῆς.

Die XXIII. *Junii fit ab illis magna ſupplicatio, & publica aguntur feſta : patranique in ipſo portenta, & quaſi ſigna, ſive ſignorum multitudinem. Excitant enim mortuos; Dæmones pellit Summus Imperator, hominemque veluti Chriſtum, cruci affigunt, Chriſti reſurrectionem repræſentant, Magos fingunt viros quoſdam; Chriſti nativitatem cum paſtoribus, ſtella, animantibus, præſepi, & hominibus exhibent: præterea ſupplicationem agunt cum ſimulacris, & Sanctorum reliquiis, atque imaginibus, & venerandis crucibus, præcedentibus ſemper buccinis, aliiſque organis. Quid quod? & Sanctum Auguſtinum per monachum quemdam imitati ſunt, ipſumque cubitos* XXV. *ſublimem ſtatuerunt, & perambulabat, & concionabatur. Sed & eremitas finxerunt prolixa barba, ligneis pedibus ambulantes, in altum elatos, quaſi horrendum ſpectaculum. Sed & ſtatuas, alias quidem proceras, alias ſublimes vidimus ambulantes non ſine moleſtia. Quid quod? & colonum quemdam draconis portentum agentem. Hæc omnia quidem facta ſunt die* XXIII. *Junii. Die autem* XXIV. *explicuerunt facultates ſuas, & expoſuerunt auri multum, & argenti, multamque veſtium ſupellectilem, ipſoque die feſto dedicaverunt in templo Præcurſoris, primum ſimulacra fere centum, deinde machinas ligneas quidem, at præclare inſtructas fere triginta, poſtea cereorum, & lampadum ingentem copiam, tum homines virtute præditos, ferentes coronas, & ramos olivarum. Hæc autem magno pompæ apparatu fiebant, clangentibus tubis, & buccinis, aliiſque omnibus honoris ſignis adhibitis. Ac videre erat Florentiam omnem multo decore ornatam, tam viros, quam mulieres, ſpectaculumque ingens, atque præclarum erat. Sed & nox ipſa haud caliginoſa erat, ſed clara, multiſque luminibus ſplendeſcens; non ſolum enim ſubter, ſed & ſuper templum erant diſpoſitæ lampades cera plenæ centum & una, & tota nocte lucebant. Hæc dum peragerent Florentini, nos humaniter exceperunt ad ſollemne ſpectaculum.*

Fol. 310. GEORGII SCHOLARII *epiſtola ad Græcos Patres in Concilio Florentino congregatos de pace, deque ferendo patriæ auxilio*, eadem, quæ apud Labbeum tomo ſuperius citato pag. 555.

Fol. 322. Ejuſdem SCHOLARII *orationes tres ad Synodum Florentinam*, editæ a Labbeo pagina 575.

Fol. 393. Ἐπιστολὴ Νικολάου πέμπτου Ῥώμης ἀρχιερέως μεγίστου πρὸς Κωνσταντίνον βασιλέα Ῥωμαίων ἐκ τῆς Λατινικῆς μεθερμηνευθεῖσα φωνῆς ὑπὸ Θεοδώρου τῦ Γαζῆ.

Epi-

Digitized by Google

Epiſtola Nicolai V. Romani Pontificis Maximi ad Conſtantinum Imperatorem Romanorum e Latino ſermone translata a Theodoro Gaza. Exſtat inter *opuſcula aurea Theologica* Petri Arcudii pag. 685.

Fol. 400. Epiſtola Cardinalis BESSARIONIS ad univerſam Græcam Eccleſiam de præſtanda obedientia Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & de ſuſceptione Concilii Florentini, & de electione ſua in Patriarcham Conſtantinopolitanum, data Viterbii VI. Kal. Jun. anno 1452. Et hæc edita a Petro Arcudio inter *opuſcula aurea* pag. 327. In codice vero noſtro ſequentia verba notatu digna, ſunt ad calcem epiſtolæ poſita: τὸ παρὸν χράμμα κατὰ λέξιν ἰξισάζει τῷ πρωτοτύπῳ κατὰ πάντα. *Hoc exemplum ex prototypo fideliſſime exſcriptum fuit.*

Fol. 413. Κανὼν τῆς ὀγδόης συνόδου τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ γενομένης. ποίημα ἱερέως Ἰωάννου τοῦ Πλουσιαδινοῦ ὃ ἡ ἀκροστιχὶς. ἔπεσι τερπνοῖς τὴν σύνοδον γεραίρω Ἰωάννης. *Canon, ſeu hymnus in octavam Synodum Florentiæ habitam, autore* JOHANNE PLUSIADENO, *efficiens hanc acroſtichidem: Suavibus verbis Synodum celebro Johannes.* Porro hunc Johannem putat Allatius lib. III. *de conſenſ. c.* 3. eumdem eſſe, ac *Joſephum Methonenſem*, quod libellus, quem ſcripſit *Joſephus* pro Synodo Florentina adverſus Marcum Eugenium, in codice MS. *Bibliothecæ Ambroſianæ* nomen gerat *Johannis Pluſiadeni*. Ceterum nullam hujus canonis, ſive hymni mentionem fecerunt neque Fabricius, neque Caveus, qui plura tamen *Pluſiadeni* opera recenſent. Præſtat itaque integrum hìc ſubjicere, utpote a Græco homine compoſitum, & Florentini Concilii laudes complectentem.

Ὠδὴ α.

Ἐκ τῶν περάτων θεαρχίῳ νάματι συναθροισθέντες εἰς ἓν, ἐν τῇ λαμπρᾷ πόλει, Φλωρεντίων σήμερον οἱ ἱεροὶ διδάσκαλοι. δυαρχίας τὸ ψεῦδος συναλοιφῆς τὸ παλίφημον δόγμα ἐκ ποδῶν ἀπεδίωξαν.

Παρὰ Χριστοῦ τοῦ βασιλέως ἄνωθεν μεμυημένος σαφῶς. ὡς ἀρραγεῖς σύλοι, γεγονότες ὤφθησαν οἱ ἐκκλησίας πρόεδροι. οἱ Χριστοῦ στρατιῶται, τῆς ἀσεβείας ἀντίπαλοι, καὶ τῆς ἀσεβείας διδάσκαλοι.

Εὐσεβοφρόνως οἱ πιστοὶ συνδράμωμεν, χεῖρας προτείνοντες πιστῶς, καὶ τὴν λαμπρὰν ταύτην, καὶ ἁγίαν σύνοδον, ὕμνοις ἀναφημίσωμεν. τὴν σωάψαντα πάντας ἐν ὁμοίᾳ τῆς πίστεως, Ἰησοῦν Χριστὸν μεγαλύνοντες.

Σωαπτικὴ τῶν διεστώτων ἕνωσις, παρθενομήτωρ ἁγνή. τοῦ Ἰησοῦ μήτηρ, σὺ ὑπάρχεις δέσποινα. ἡ τοῦ Δαβὶδ ἀπόγονος. θεοτόκε Μαρία, καὶ τῶν ἀγγέλων ἀγλαΐσμα καὶ τῶν γηγενῶν ἀγαλλίαμα.

Ἱερῶς ἀθροισθεῖσα ἡ ἱερὰ σύνοδος. καὶ τῆς ἐκκλησίας λογάδες πάντες σωήχθησαν ἐν τῇ ἑνώσει Χριστέ τῆς θεοτάτης σου ποίμνης ἣν τῷ σῷ ἐσήμειξας αἵματι δέσποτα.

Τῶν πατέρων ἁπάντων ἡ χορωνὶς σήμερον καὶ τῶν θεολόγων, ἀκράτης πᾶσα σωέδραμε. καὶ χορὸς δυσμὰς ἐν ταυτῷ συναθροισθεῖσα ἐν τάχει. σκότους ἐξηφάνισε τὴν διαστάσεως.

Εὐσεβείας οἱ πύργοι, ἐκκλησιῶν στρόμαχοι. καὶ τῆς οἰκουμένης ποιμένες καὶ διδάσκαλοι. οἱ θεολόγοι λαμπρῶς, ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ. ἀσεβῶς ἐκήρυξαν τὸ Πνεῦμα σήμερον.

Ῥῦσαι πάσης ἀνάγκης καὶ πειρασμῶν ἅπαντας. τοὺς στροσκαλουμένους, τὸ θεῖον ὄνομα δέσποινα. σοῦ τὸ πανάγιον υἱῷ θεοτοκον κυείως. ἀσεβῶς δοξάσοντας καὶ μεγαλύνοντας.

Παρὰ Χριστοῦ τοῦ ἐξουσίαν εἰλήφατε. τὰς αἱρέσεις πάσας καὶ τὰ χίσματα, ἐκ τῆς αὐτοῦ ποίμνης ἀληθῶς Πνεύματος ἰσχύει. ἐκτέμνειν καὶ ἀποκρέεσθαι. πατέρες θεοφόροι. σωελθόντες διόπερ. καταχρεως ὑμᾶς μεγαλύνομεν.

Νέα Σιὼν, ἡ Φλωρεντία ἐγένετο. τοὺς πατέρας, πάντοθεν σωάψασα χορὸς ἑαυτῷ καὶ τὸ ἱερὸν ὄρος θεοφρόνως εἰς πᾶσαν γῆν ἐξαπέστειλεν. πολλῇ θεολογίᾳ καὶ σοφίᾳ συνθεῖσα. τῷ ὀρθοδόξου πίστιν κηρύττοντα.

Ὁ ἱερὸς, καὶ πανσεβάσμιος ὅμιλος τῶν πατέρων, πᾶσαν τῷ δυσχερείαν τῶν παπῶν, ἔλεγξε σαφῶς. καὶ τὸ θεῖον δόγμα, τὸ τῆς Τριάδος ἐξέδωκεν. ὀρθῇ ὁμολογίᾳ καὶ σοφῇ διανοίᾳ τὸ τῆς πίστεως ἅγιον σύμβολον.

Ἵνα τῷ σῷ θεολογικῷ θεσπίτῃ, ὀρθοδόξως, πάντας θείῳ νάματι, τοὺς ἀρ-

Digitized by Google

χηγὸς τ ἐκκλησιῶν ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ, συνάψας πάντα τὰ σαββάτα. ἡφίκισας τὰς μέσας δι αὐτῶν τ εἰρμόν. καὶ ἁρμόσασα πᾶσιν ἐχρήσησας.

Σὺ τῶν βροτῶν ἄρθης παρθένε τὸ καύχημα, καὶ ταγγέλων τέλεις ἀγαλλίαμα, ὡς τ Χριστόν, τίξασα σαρκί. τὸν παμβασιλέα, ἐκ παρθένου τόκος κτίσεως. διὸ παρθενομήτωρ διά σε οἱ καθθέντες ἀλογῶμεν ἀπαύστως τ σέβειν σε.

Τῷ σεβάσμιον σωστῖλαι καὶ τιμίαν σύνοδον πιστῶς γεραίρομεν. τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ ἱερῶς συναχθεῖσαν ἐν Πνεύματι. καὶ τοὺς ἐκκλησίας. διερμηνεύσας ἀψευδῶς. ἐν ἑνώσει αὐτοὺς καταυθυμάσαν.

Ἡ ἁγνὴ τοῦ Σωτῆρος νύμφη ὡς ἀληθῶς πεπλήρωται, ἡ πύλαι φρίσασα. ἱερεῖ τῷ Πέτρῳ ἐπιστρέψας στερέωσιν τοὺς ἕνωσίν σε τοὺς ἀδελφούς σε. ἐγὼ γὰρ Πέτρε ἐδεήθην. ἵνα μήποτε λείψῃ ἡ πίστις σου.

Νῦν ὁ Ῥώμης ποιμὴν ὁ πλεῖστος Εὐγένιος, σὲ πάντας συνήθροισε ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ ὡς τῷ πίστει κανόνα ἀκλόνητον. καὶ στερέωσας πάντας, τ ποιμὸς αὐτοῦ καθοδηγήσας. τοῦ Σωτῆρος τ θέλημα ἐπλήρωσε.

Συνελθόντας ἐν πίστει. πάντας μακαρίζομέν, σε τῷ καταξίωσον. τῷ τὰ διεσῶται, παραδόξως παρθένε σωτῆρα τεκοῦσε τῷ σεπτῷ σου τόκῳ, κόσμε καὶ νῦν ταῖς ἐκκλησίαις τῷ εἰρήνῃ σταθεῖσαν προξένησασαν.

Γ᾽ἡνσε βασιλεῦ. τῶν ἁπάντων παντοπότα καὶ κτιστά. σὸν ἀληθῶς γὰρ ἔργον τὸ παρὸν πανευδοκήσαμε. τοῦ ἑνῶσαι τὰ μακρὰ καὶ ποτὲ σταλῶ διεστῶτα δύο Σωτὴρ μου γένη κράναντα.

Νεῦσον εὐθύνωμέν σε πραέως. ἡ χαρμόσυνος ἡμέρα κυρίε, τοῦ νῦν τ θεῖον ὅρον τ εἰρήνης τ σύνδεσμον, τῶν πατέρων ὁ χορός, στωμύθησε ὀρθοδόξως, καὶ θεοφρόνως ἐπαγάλλεται.

Οἴκοθεν αἱρετισῶν ἐκ κακίας καὶ δόκησιν πᾶσα θεολογοῦντων ἔφθη. ἐκ ποδῶν ἐξαίρισαι. τῶν πατέρων καὶ τοῖς σωμήλθοσαν ἐν ἑνότητι τῆς ἀληθοῦς καὶ θείας πίστεως.

Δεῦτε ἐρασμεν πιστοί. τῷ ὑπέρσεμνον μητέρα κυρίε. τῷ φωταυγῶ παρθένῳ. τῷ ἁγνόν χλιάραχα. τῷ παῤῥάδα τῷ βρυσόν. στέψωμεν φέρνημεν τῇ ὑψίστῃ. ἐν ᾗ ὁ λόγος σαρξ ἐγένετο.

Ὅμιλος ἔφθη τῶν πατέρων. ἐκ περὶ πάντων ἀθροισθεὶς ἐν Φλωρεντίᾳ ἀπλοφάρες σφετὸς, κατὰ τῶν αὐτιπάλων καὶ τότων κατεβέβλητε τῷ ἀφρὼν γενεσφρόνως.

Νάσει. κυρίε παντοχόθεν σωμηθροίσθησεν πατέρες θεηγόροι. τῇ ἑνῶσαι τὰ μεγὰ καχῶς διερῥωγότα καὶ μελωδῦπες ἄσωσιν, ἔσσμα θεῖον τῷ θεοσόφῃ.

Γέγονεν ἅρος τ σωσόδε, καὶ κατήσχυνεν ἐχθρῶν τὰς φλυαφίας. καὶ τὸ δόγμα σαφῶς, ἐδίδαξε τῇ σέβειν. τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεσθαι ἐκ Πατρὸς καὶ δι Υἱῦ π.

Ἐν ἀμφοτέροισθεν ἡγεῖται. τὸ γινόμενον ἡ σωσόδος ἡ θεία δι ἀζύμου αὐτὸ ἄρτου ἐδ δι ἐνζύμου. σῶμα σεπτὸν καὶ ἅγιον τῇ κυρίε παραδόξως.

Ῥῦσαι κινδυνῶν θεοτόκε τοὺς ὑμνῦντας σε τ τόκον παναγία καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς βοῶσί σοι τὸν ὕμνον καὶ τῷ ἀδῷ σοι μέλπουσιν εἰς αἰ. . . . .

α Ἐπ᾽ ἄκρων γῆς εἰς πέρατα. συνεξέλαμψε σήμερον. ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ πανάγια σύνοδος πιστὸς ἐκδιδάσκουσα, τῷ τῶν ψυχῶν ἀπόλαυσιν νῶν. τῶν ἐν τῷ παρόντι, ἱκανῶς δηλαδούντων. προθύμως τῷ Σωτῆρι, καὶ αὐτῷ μελωδοῦντων, τῷ τῶν ψυχῶν νυμφίῳ, τ ὕμνον εἰς αἰῶνας.

Ἵνα ληθῇ μεσότοιχον. τὸ τῇ χίσματος κάκιστον. καὶ ἀφανισῇ ἡ αὐχμηρὰ δυάσσοσις. ἐνώσεως ἔλαμψεν ἡ φωταυγὴ καταπέμψεις νῶν. καὶ τῷ τῶν ψυχῶν παθαρτικῷ τιμωρίαν δοξάζουσα διδάσκει, πῶς πιστῶς δεχομένης. τ ὅρον τῆ σωσόδε ὡς ἀληθείας νόμον.

Ῥῦσαι λιμοῦ καὶ σάσεως ἐκ κινδύνων τοὺς δούλους σε. τὸν τ ἱερὸν ἐκ ἀληθῆ διδάσκαλον. τοῦ Πέτρου διάδοχον. τῆς οἰκουμένης καθηγητικῷ. καὶ τῆς οἰκουμένης ὁδηγὸν καὶ ποιμένα. καὶ θεῖον κορυφαῖον ἱερέων ἁπάντων. ὅλῃ ψυχῇ τιμῶντων, ὡς ἐπηγγείλω. . . .

Ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σε Κύριε πανευδώκησε τοῖς θεοσεβέσιν θαυμασίως δέδωκας. ἰδεῖν τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς ἑνώσεως καὶ γὰρ πρὸ ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες πολλοὶ σοφοὶ, καὶ πατριάρχαι, ἀλλ᾽ οὐκ ἐτύχησαν τότε. ἡμεῖς δὲ οἱ ἔσχατοι δοξάσομέν σε Σώτερ.

Ἵνα σωσάψῃ πάναγιε τὰ ῥάκια ἅπαντα μυστὰ τ γενῶν, σάρκα ἀνελάβετο. ἐκ μήτρας σωτήσασε. τῷ σῷ παρθενομήτορ ἁγνῇ. ὁ μονογενὴς ἐκ τῆ Πατρὸς πρὸ αἰώνων

Digitized by Google

νων. ὡς ἄνθρωπος ἐφάνη, καὶ ἐκ σε ἐπεχάτων μονογενὴς ἐκλήθη ἀτρέπτως ἀσυγχὴτως.

Ω κτισὰ τῶν ἁπάντων καὶ ποιητὰ ὁρατῶν ἀοράτων καὶ Κύριε πάσης σαρκὸς, δόξαν σοι προσάγομεν βασιλεῦ. τὸν ἡμῶν μετάνοιαν καὶ τὸν σωτηρίαν ἐπιζητῶν ἐθέλων ἡμᾶς εἶναι, πιστὺς ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἐν ἀλλήλοις εἰρηνεύοντας.

Ἀνέβητε εἰς ὕψος τῆς ἱερᾶς καὶ ἁγίας καθέδρας μακάριοι. τὸ ἱερὸν χείσμα περικείμενοι ἀσεβῶς. καὶ τὰς πιστὰς διδάσκετε. λόγον ἀσεβείας παραληθῆ. πατέρες θεηγόροι, ὅθεν ὑμᾶς τιμῶμεν. ἀσεβοφρόνως καὶ γεραίρομεν.

Νῦν θεῖοι ἱεράρχαι παρὰ Χριστῦ ἐπαξίως τῶν πόνων εἰλήφατε τὰς ἀμοιβάς. ὧν ἀσεβοφρόνως ἐπὶ τῆς γῆς. μεγάλως ἠγωνίσασθε. καὶ σχίσμ ἐκθέμενοι τ σαρκὸς οἰκεῖτε σὺν ἀγγέλοις, χορεύοντες ἀπαύστως. περὶ τ θρόνον τῦ παντάναχτος.

Νῷ κεκαθαρμένῳ, τὸν ἀσεβῆ αἱ πατέρες ἐξέθεντο σήμερον, ὅρον σαφῶς. πάντοθεν κοσμούμενον ἱεροῖς καὶ ὀρθοδόξοις δόγμασι. ἀνεχωρέσθω δη .... χισματικῶν τὸν τῦτον μὴ τιμώντων, μὴ δὲ ὁμολογούντων. ὥσπερ ἡ συνόδος ἐκήρυξεν.

Ἡλίῳ λαμπροτέρα ἡ ἑορτὴ τῆς συνόδῳ τῆς θείας ἐπέλαμψε πᾶσαν τὸν γῶν αἱρέσεως σκοτομένην καὶ πονηρᾶ χίσματος τὸ πελὺ ἐξαίρουσα τῷ πλάνῳ, καὶ πάντας διεγείρει πρὸς τ ἑνότητα τ πίστεως.

Ex totius terræ finibus Divino ſpiritu in unum congregati hodie in præclara Florentinorum civitate ſacri Doctores duorum principiorum falſitatem, & commixtionis execrandum dogma procul amoverunt.

Surſum a Chriſto Rege manifeſte ducti, tamquam infractæ columnæ facti apparuerunt Eccleſiæ præſules, Chriſti milites, impietatis hoſtes, & pietatis magiſtri.

Religioſe, Fideles, conveniamus, & communi plauſu præclaram hanc, ſanctamque Synodum hymnis concelebremus, quæ fideles omnes Jeſum Chriſtum prædicantes in ejuſdem fidei conſenſionem adduxit.

Tu Virgo caſta Jeſu Mater, quæ diſſitos apte conjungis, tu Domina, progenies David, Deipara Maria, Angelorum ſplendor, terrigenumque gaudium.

Divinitus congregata ſacra Synodus, Eccleſiæque Doctores omnes convenerunt in unionem, Chriſte, divini tui gregis, quem proprio redemiſti ſanguine.

Patrum omnium corona hodie, atque Theologorum cœtus una concurrit, atque in occidentalibus partibus hìc congregatus brevi omnes diſſidii tenebras diſperſit.

Religionis munimina, Eccleſiæ defenſores, totiuſque Terræ paſtores, ac magiſtri Theologi inſigni hodie pietate procedentem ex Patre, Filioque Spiritum deprædicant.

Ab omni neceſſitate, ac tentatione libera invocantes divinum nomen, ſanctiſſimumque, ac divinum tuum natum pie glorificantes, ac prædicantes, Deipara.

Poteſtatem a Chriſto accepiſtis hæreſes omnes, & ſchiſmata ab ejus grege virtute Spiritus Sancti vere exſcindendi, atque propulſandi, optimi Patres convenientes: quocirca jure meritoque vos prædicamus.

Nova Sion facta eſt Florentia, Patres undique ad ſe congregans, & ſacrum decretum divino conſilio in univerſas terræ partes miſit, quo multiplici Theologica doctrina, ſapientiaque conjuncta orthodoxam fidem promulgat.

Sacer, & venerandus Patrum cœtus omnem impiorum difficultatem perſpicue diluit, divinumque Trinitatis dogma, nec non Sanctum fidei ſymbolum recta confeſſione, aptaque intelligentia expoſuit.

Ut de tua divinitate recte, convenientique modo loquamur, divino nutu omnes Eccleſiarum Præſules Florentiam congregans omnia ſcandala de medio eorum ſuſtuliſti, pacem & concordiam diſſeminans.

Tu Virgo, mortalium gloria, & Angelorum es gaudium, Chriſtum in carne pariens omnium Regem, atque rerum creatarum factorem: idcirco Virgo mater per te ſervati indeſinenter Filio tuo benedicimus.

Venerandam hanc, ſanctamqae Synodum fideliter celebramus, quæ Sancto ſpiritu afflante Florentiam congregata eſt, quæve diviſas inſanabili ferme modo Eccleſias, ad unionem compoſuit.

Vere impletus eſt Servatoris ſermo ad Petrum olim habitus: converſus confirma in unum fratres tuos: Ego enim Petre,

Digitized by Google

rogavi, ut non deficiat fides tua.

Nunc Romanus Pontifex celebris Eugenius omnes Florentiam congregavit, incorruptam fidem velut effundens, cunctosque confirmans, & viam ad ipsam monstrans, Servatoris dictum implevit.

Convenientes in fide universi laudamus te maculæ omnis expertem, quæ disjunctas Ecclesias præter opinionem venerabili Filio tuo concilias, & nunc pacem inter eas perbelle confirmas.

Altissime Rex, rerum omnium autor, atque creator omnipotens vere tuum opus est duas partes eximias valde, longeque inter se dissitas, Servator mi, conjunxisse.

Nunc vere illuxit dies Domini lætitiæ plena, in qua Patrum cætus divinum decretum, tamquam societatis vinculum, recte statuit, & cœlesti repletus sapientia exultat.

Hæreticorum opinamenta, & impietas, atque divisio omnis sublata est, & procul abjecta, ac in veræ, divinæque fidei unionem convenerunt fideles Patres.

Agite jam Fideles, canamus castissimam Domini matrem, splendidam nubem, cælestem scalam, thalamum aureum, præstantius altissimi tabernaculum, in quo Verbum caro factum est.

Visus est Patrum cætus ex terræ finibus Florentiam congregatus tamquam exercitus armis instructus adversus hostes, ipsorumque audaciam strenue dejecit.

Divino afflatu convenerunt undique Patres Theologi ad consocianda, quæ prius nefarie divisa fuerant, jamque concinentes divinum canticum Domino persolvent.

Prodiit Synodi decretum, statimque animum dimiserunt oblaterantes adversarii, & dogma nos perspicue docet venerari Spiritum ex Patre, Filioque procedentem.

Unum utrobique sentit divina Synodus venerandum, sanctumque Christi corpus, sive azymo pane, sive fermentato perficiatur mysterium.

Ab omnibus periculis immunes serva Deipara Sanctissima tuum natum celebrantes, omnibusque animi viribus hymnis ad te clamantes, & cantica tibi jugiter persolventes. . . . . .

Velut in sublimi posita terræ fines omnes lucis splendore conspersit hodie Florentina Synodus, edocens animarum fruitionem non defuturam iis, qui Servatori alacri animo famulantur, & animarum sponso hymnum jugiter canunt.

Solutus est interjectus paries schismatis pessimus, & dissidii squalor evanuit, jamque unionis publica celebritas miro splendore illuxit, & pœnas animum expiantes prædicans, docet fideles Synodi decretum, ut veritatis dogma accipere.

Ab inopia, seditionibus, aliisque periculis libera famulos tuos, qui sacrum, verumque Doctorem, successoremque Petri Ecclesiæ præsulem, totiusque terræ ducem, & pastorem, & divinum Sacerdotum omnium Coriphæum toto animo colunt, sicut . . . . .

Quam mirabilia sunt opera tua Omnipotens Jesu, qui Deum colentibus mirabili sane modo dedisti videre sacræ unionis mysterium! Ante nos enim Sapientes alii, & Patriarchæ id vehementi desiderio cupiebant, sed non assecuti sunt. Nos vero præ oculis jam habentes, te celebramus, Servator noster.

Ut cœlestia omnia cum terrenis conciliaret, carnem assumpsit, & in tuum uterum descendit, Virgo mater casta, Unigenitus Patris ante sæcula; velut homo apparuit, atque ex te prodiens unigenitus appellatus est citra ullam mutationem, atque inordinationem.

O Creator omnium, tam visibilium, quam invisibilium factor, totiusque carnis Domine gloriam tibi proferimus Rex, qui conversionem nostram, atque salutem expetis, & in concordia nos fideliter perstantes esse, nec non pacem invicem servare jubes.

Ascendite super sacram, sanctamque sedem beati sacro Chrismate religiose circumliniti, atque fideles pium veritatis sermonem edocete, Patres digna Deo loquentes: quocirca vos magno honore, atque veneratione prosequimur.

Nunc Divini sacerdotes dignam laboris mercedem a Christo accepistis, propter quam pie & strenue certavistis & cum umbram

cor-

Digitized by Google

corporis depoſueritis, habitabitis cum Angelis, exultantes perenniter circa thronum Regis Regum.

Mente pura ſacrum hodie decretum poſuerunt Patres, omnino conveniens ſacris, & orthodoxis dogmatibus. Pudeat .... ſchiſmaticos, qui debitum huic honorem deferre recuſant, atque confiteri, ſicut definiit Synodus.

Sole ſplendidior divinæ Synodi celebritas terram omnem hæreſeos caligine obductam illuſtravit, peſſimique ſchiſmatis errorem primum auferens, omnes in unionem fidei adduxit.

Fol. 417. *pagina* 2. Sequitur tamquam hymni appendix, Συναξάριον τῆς ἁγίας ϗ οἰκουμενικῆς συνόδου. *Synaxarium Sanctæ, & Oecumenicæ Synodi*, ſive brevis narratio eorum, quæ in Concilio Florentino geſta ſunt, ejuſdem *Johannis Pluſiadeni*, ut colligere eſt ex ipſo ſynaxario. Hujuſmodi autem eſt:

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ μεγάλη συνόδος γέγονεν τῷ ͵αυλϑ ἔτει ἀπὸ τῆ τοῦ Κυρίου ἐνανθρωπήσεως. ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωάννου Παλαιολόγου τοῦ πελευταίου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ϗ Ἰωσὴφ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. συνήϑροισε δὲ αὐτὴν ὁ τῆ πρεσβυτέρας Ῥώμης ἀρχιερεύς, ὁ μέγας Εὐγένιος. ἀνὴρ ὡς ἄλλος τις τῶν μακαρίων ἀνδρῶν, θεοφόρος τῷ ὄντι ϗ μέγας ϑεῖος ἱεράρχης. ϗ τῷ ἕνωσιν τῆ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας πνεῶν ἀπὸ ψυχῆς, ἐπικαθαιρέσει τῶν ἀρνουμένων τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, μὴ ἔχειν πάντα τὰ φυσικὰ τοῦ Πατρὸς ἀγαθά. οἱ γὰρ ἀρνούμενοι τὸν Υἱὸν μὴ ἐκπορεύειν τὸ Πνεῦμα, ἀρνοῦνται μὴ ἔχειν τὰ φυσικὰ τοῦ Πατρὸς ἀγαθά. ϗ τοῦτο γὰρ φυσικόν ἐστι τοῦ Πατρὸς ἀγαθὸν ἐκπορεύειν τὸ Πνεῦμα. ἔτι κατὰ τῶν ἀμαθῶς φλυαρούντων ὡς τὸ δι' ἀζύμου ϑυόμενον, οὐκ ἔστι σῶμα Χριστοῦ. φησὶ δὲ ϗ τῶν ἀσεβῶς ἀρνουμένων μὴ ἔχειν τὰς ψυχὰς τὸ ἐν μετανοίᾳ κεκοιμημένων βοήϑειαν μετὰ ϑάνατον μηδὲ καϑαίρεσθαι αὐτάς. ἔτι μὴ δὲ τὰς τῶν ἁγίων ψυχὰς μὴ ἀπολαμβάνειν πω καϑ' ὅσον εἰσὶ ψυχαί. ἔτι ϗ φησὶ τοὺς μὴ βουλομένους κλῖναι τὸ κεφαλὴ ϗ δοῦναι τῷ Ῥώμης ἀρχιερεῖ, τὸ αἰδῶ τε ϗ ὑποταγὴ. ὡς ἄνωϑεν καὶ φησὶ παραδόσεως ἐξεδόϑη καὶ ἐτυπώϑη ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι. συνήχϑη μὲν οὖν ἡ εἰρημένη ἁγία σύνοδος ἐν Φερραείᾳ ϗ Φλωρεντίᾳ· πόλεσιν ἀξιολόγοις τῆ Ἰταλίας. παρῆσαν δὲ ἐν αὐτῇ πολλοὶ ϗ καὶ καλοὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ διαλάμποντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. ἐπλήρουν γὰρ τὸν ἱερὸν τοῦτον ϑίασον πλείονες ἢ ω ἄνδρες. ἀπὸ μὲν τῆ μέρους τῶν Ἰταλῶν. ὁ τῆ ὁσίας μνήμης Εὐγένιος ὁ Ῥώμης ἀρχιερεὺς μέγιστος. σὺν πάσῃ τῇ κατ' αὐτὸν ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ, δηλαδή τι ἱερεῦσι, Καρδιναλέσιν. Ἀρχιεπισκόποις Ἐπισκόποις. Ἀββάσιν Ἱερομονάχοις ϗ Μοναχοῖς ἱερεῦσι καὶ διακόνοις. πλείοις ἢ ἐξακοσίοις χωρὶς τῶν ποτοπρεσβυτῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων τῆ Ἰταλίας. Ἀπὸ δὲ τοῦ μέρους τῆ Ἀνατολικῶν. ὁ γαλουμένους βασιλεὺς Ῥωμαίων Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος. Ἰωσὴφ ὁ φρονιμώτατος ϗ σεβεράτατος πατριάρχης. σὺν πάσῃ τῇ κατ' αὐτὸν ἐκκλησίᾳ, Ἀρχιεπισκόποις Ἐπισκόποις ϗ τοῖς ἄλλοις ἐκκλησιαστικοῖς σταυροφόροις. ἡγουμένοις, ἱερεῦσιν, ἱερομονάχοις ϗ μοναχοῖς. ἔτι δὲ καὶ ἡ τοῦ βασιλέως σύγκλητος πλεῖστοι ϗ εὐγενεῖς ἄνδρες. ἐκόσμει γὰρ ϗ αὐτὸν ἡ βασιλικὴ συνοδεία ὡς εἰκός. ἦλθεν οὖν ὁ καιρὸς τῆ διαλέξεως, ϗ συνῆλθον ἅπαντες ἐν τῇ διαλέξει ἰδεῖν τὴν διαφοράν. ἦσαν δὲ ϗ αὐτοὶ ὑπὲρ τοὺς διακοσίους, ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων. διεφέροντο γὰρ πέντε ϗ μόνοις κεφαλαίοις, ἤγουν, τοῦ περὶ τῆ ϑείας ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος· τοῦ περὶ τοῦ ἀζύμου ϗ τοῦ ἐνζύμου· περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρὸς περὶ τῆ ἀπολαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἁγίων καὶ περὶ τῆ ἀρχῆς τοῦ Πάπα. Ταῦτα γὰρ ἀκούσας ὁ Εὐφέσου εἰς ὧν καὶ αὐτὸς τῆ ἱερᾶς ἐκείνης διαλέξεως. ἐπεὶ περὶ πάντων ἡ διάλεξις γενήσεται ἐφ', ἐπειδὴ διαφερόμεθα περὶ πάντων ἁπλῶς. ἀλλ' ἑνὸς ϗ μόνου ἡ ἔρευνα γενέσθω ϗ ὁ ἀγών, τοῦ περὶ τῆ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος· περὶ τούτου γὰρ βούλομαι εἰδέναι τοῦ δόγματος. τὰ δ' ἄλλα πάντα, μιᾶς ὥρας ἀρκέσει συνοδή. ὅθεν ϗ περὶ τούτου ἡ διάλεξις ἤρξατο. καὶ ὁ ἀγὼν ἠυτρεπίζετο. καὶ ἠγρύπνουν ἐπὶ τοῦτο πάνυ τε καὶ ἐσπούδαζον ἕκαστος ὑπὲρ τοῦ μέρους αὐτοῦ ἀγωνίζεσθαι. ἤρξατο τοίνυν ἡ συνόδος διαλέγεσθαι Ἀπριλλίῳ ϑ. τῷ αυλη ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ καὶ διαλέγοντο μοῦσας ιδ μέχρι καὶ τοῦ λϑ ἔτους Ἰουλίου ϛ. ϗ οὐχ' ἡσυχίαν εἶχον τὰ μέρη. ἀλλ' ἠγωνίζοντο ἀμφότεροι σπουδῇ μεγάλῃ. καὶ ὁ ἀγὼν τῶν ἀγώνων διεβέβαιον, ϗ ἡ διάλεξις τῷ διάλεξιν, ἕως ὅ ὁ Ἐφέσ-

σϛ

σν Μάρκος μὴ δυνάμενος ἀντιλέγειν ωρὸς τὰ φανώτατα, ἀπέβρα τὸν ἀγῶνα δειλιάσας τῆς διαλέξεως. οἱ δὲ λοιποὶ πατέρες ἀρξάμβυοι ἀπ' αὐτῦ τῦ ἱερῦ πατειάρχυ. ☪ τῦ μεγαλωτάτυ κύριν τῦ βασιλέως, πάντες συνήσαν ἐν τῇ ἑνώσει τ πίσεως. ἐραυνήσαντες γάρ τὰς ἱερὰς θεολόγυς τ ἐκκλησίας. ☪ ἀρόντες αὐτὰς συμφωνῦντας τῷ δόγματι, ἔκριναν δίκαιον εἶναι ἑνωθλῶναι τῇ τῦ Θεῦ ἐκκλησία, ἧς χωρὶς ὐκ ἔσιν ἐλπὶς σωτηρίας, ἢ μένειν ἐν τῷ χωρισμῷ κ τῷ χίσματι, ἔνθα ὐδεμία ἐσὶ σωτηρία. λωώθησαν τοίνυν. ὥσπερ ἐν τῷ δόγματι ὕτω κ ἐν τοῖς λοιποῖς κεφαλαίοις. πάντα γὰρ διὰ μαρτυρῶν, τῶν τῆς ἐκκλησίας διδασκάλων συσήσαντες, ὅρον ἐξεφώνησαν τῇ ἐκκλησία χαρμόσυνον. ἐφραινέθωσαν οἱ ὐρανοὶ κ ἀγαλλιάθω ἡ γῆ, λέγοντες. ὕτως ἦν τὸν ὅρον πελέσαντες ἐν αὐτῷ τλὶ ἐκπόρθσιν τῦ παναγίυ Πνεύματος, ἐκ τῦ Πατρὸς κ τῦ Υἱῦ σαφωίζυσι. κ τλὶ τλὶ δὶ ἀζύμυ θυσίαν μίαν κ τλὶ τλὶ αὐτλὶ εἶναι τλὶ μὴ τῦ ἐνζύμυ γινομένλω. κ τλὶ τλὶ τῶν ψυχῶν κάθαρσιν. κ τλὶ τῶν ἁγίων ἀπόλαυσιν. κ τὸν ἄκρον ἀρχιερέα τῆς Ῥώμης, διάδοχον τῦ μακαρίυ Πέτρυ εἶναι σαφῶς παεισᾶσι. ὃν σημάναντες ἀποσολικοῖς τε ☪ ἐρυθροῖς γράμμασι εἰς ἅπασαν οἰκυμένλω ἀπέσειλαν. κ πάντες ἐσηριξαν κ ὡμολόγησαν. κ σωεφώνησαν κ ἱερύργησαν ὁμῦ μετὰ τῦ Ῥώμης ἀρχιερέως. κ αὐτὸς δὲ ὁ Ἐφέσυ σωεφώνησεν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῦ ὅρυ. ὐκ ἠθέλησε δὲ ἀποχράψαι, ωροφασιζόμβυος διωξίαν. ἠχωέτο γὰρ ἀντιλέγειν ὕτω σφοδρῶς. τῆς ἱερυργίας ἦν πλεοθείσης ἀνεγνώθη ὁ ὅρος, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησία τ Φλωρεντίας. Ῥωμαισὶ κ Ἑλλωισὶ. κ ἐδωκαν ἀμφότερα τὰ μέρη ὅρκον εἰς τῦ Χεισῦ τὸ σῶμα. ὅτι ὕτω σέργυσιν ὥσπερ ὁ ὅρος διαλαμβάνει. ☪ ὕτως ἔλαβε τέλος ἡ συνόδος. Ἀλλ' ὑποσρέψας ἐν Κωνσαντινυπόλει, σωέχεε κ σωεσάραξε πᾶσαν τλὶ ἀνατολλὶ γράφων κ λέγων ἐναντία κατὰ τῆς ἱερᾶς σωόδυ. ἀλλ' ὐκ ἠμέλησε ☪ πέρὶ τύτυ ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης φροντίσαι. ἀπέσειλε τὸν Κορώνης ἐπίσκοπον ἄνδρα πάσης σοφίας πεπαιδάμένον κ θεολόγον ἄριστον ἐν Κωνσαντινυπόλει διαλεχθλῶναι μετὰ τῦ Ἐφέσυ. ἵνα μὴ ἔχειν λέγειν. ὅτι διὰ φόβον τινὰ ὐκ ἠδώατο λέγειν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ κακεῖσε μίαν κ δλτέραν διάλεξιν ποιήσας ωροσάξει τῦ βασιλέως, ἐξέφυγε τλὶ διάλεξιν. ἔνθα γὰρ ἐζητεῖτο, ὐκ ἤθελε διαλέγεσθαι. κ κατὰ μόνας ἐν ταῖς γωνίαις σωετάραττε πᾶσαν τλὶ πόλιν. ἔτι γεμλὶ κ τὰς νήσυς, κ ἀπ' ἐκείνυ μέχει τῦ νῦν ἡ ἐκείνυ λύμη πολλὰς διέφθειρε. κ μάλισα τλὶ περίφημον ταύτλω νήσον, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐπίχειρα τῆς αὐτῦ θυσιδαιμονίας τε κ ἀλαζονίας ἔλαβεν ἐπαξίως τῆς αὐτῦ βλασφημίας κ ἀναιδείας. ὅτι εἰς ὢν τῇ οἰκυμενικῇ Σωόδῳ ἐμάχετο τῇ γὰρ ὥρα τ αὐτῦ ἀναλύσεως. ἱλέῳ τ βίον κατέρεψε. οἱ δὲ ἐκείνυ μιμηταί τε κ ὀπαδοί, δίχόμβυοι ὁμοίῳ τέλει ἐκείνυ χρήσαθαι. ὦ τῶν κελμάτων σν Χεισὲ βασιλεῦ. καθ' ἑκάσλω ὁρῶμεν αὐτὰς τύτῳ τῷ τρόπῳ τῦ τῇδε βίυ ἀπερχομένυς. ἡμεῖς δὲ τοῖς αὐτῦ λόγοις ἀποσραφέντες τῇ ἁγίᾳ τῦ Θεῦ ἐκκλησία, λωώθημβυ, κ δίχόμεθα. ἵνα μέχει τέλυς διαμείνωμεν ὕτω. ταῖς τῶν θεοφόρων σν πατέρων ωρεσβείαις ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς.

Sancta hæc, magnaque Synodus facta eſt anno ab Incarnatione Domini 1439. *in diebus Johannis Palæologi poſtremi Romanorum Imperatoris, & Joſephi Patriarchæ Conſtantinopolitani. Eam autem congregavit ſummus Præſul ſenioris Romæ Magnus Eugenius, vir, ſi quis alius, beatorum virorum divino numine plenus, & magnus, divinuſque Pontifex, ad Eccleſiæ Chriſti unionem toto animo anhelans; ut condemnaret eos, qui negant Dei Filium habere omnem naturalem Patris virtutem. Nam qui ſentiunt, Filium haud producere Spiritum S. iidem exiſtimant, eum non habere omnem naturalem Patris virtutem: hoc enim ad naturam Patris ſpectat producere Spiritum. Tum adverſus eos, qui indocte garriunt, azymum panem conſecratum haud fieri corpus Chriſti, & qui pio quodam affectu negant morientes in pœnitentia poſſe poſt mortem juvari ſuffragiis, aut ipſorum animas purgari, ſimulque Sanctorum animas perfectam fruitionem adipiſci, quatenus animæ ſunt. Tandem adverſus illos, qui caput inclinare nolunt, debitamque Romano Pontifici venerationem, & obedientiam teſtari, quemadmodum*

Digitized by Google

eadem ex vetusta traditione habetur, atque in sacris canonibus frequentatum fuit. Convenit igitur dicta sancta Synodus in civitates Italiæ præstantissimas, Ferrariam, atque Florentiam; aderantque multi optimi, ac præstantes viri sapientia, virtutaque celeberrimi ex utraque parte. Componebant enim istum cœtum plusquam octingenti viri. Ex parte quidem Italorum sanctæ memoriæ Magnus Eugenius Romanorum Pontifex Maximus cum omni Ecclesia ipsi subjecta, nimirum Sacerdotibus, Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Hieromonachis, Monachis, Presbyteris, & Diaconis plusquam sexcentum, omissis locorum præpositis, aliisque Italiæ Præsulibus; ex parte vero Orientalium Serenissimus Romanorum Imperator Johannes Palæologus, Josephus intelligentissimus, Reverendissimusque Patriarcha cum omni sua Ecclesia, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Ecclesiasticis viris crucis insignibus decoratis, Præfectis, Presbyteris, Hieromonachis, & Monachis, simulque Imperatoria cohors multis, nobilibusque viris constans. Secutus est enim eum Imperatorius comitatus, uti par erat. Quum fuit itaque disceptandi tempus, convenerunt omnes, ut ex disputationibus partium discrimen observarent. Erant autem & ipsi supra ducentos absque principibus. Ac discrimen quidem quinque capitibus continebatur; de processione Sancti Spiritus, de azymo, & fermentato, de igne purgatorii, de beatitudine animarum Sanctorum, de potestate Papæ. Hæc audiens Ephesinus, qui & ipse ad disputandum electus fuerat, non de omnibus, inquit, institui oportet disputationem, quoniam non in omnibus simpliciter differimus. Sed unum dumtaxat sedulo investigandum est, atque de eo disputandum, nempe de processione Spiritus Sancti, hoc enim præsertim dogma scire volo: cetera vero omnia unius horæ spatio expediri possunt. Quocirca de hoc institui cœpta est quæstio, atque parabatur certamen, & super hoc admodum vigilabat unusquisque ex parte sua, & vehemens studium in certando adhibebat. Cœpit igitur disputari in Synodo Aprilis nona die anno a Christi incarnatione 1438. atque disputatum est mensibus XIV. nimirum usque ad diem sextum Julii anni 1439. neque partes otio vacabant, sed magna utrinque contentione certabatur, atque certamen certamini, disputatio disputationi succedebat, donec Marcus Ephesinus, rebus jam in aperto positis, contradicere non valens, atque disceptando adhuc certare formidans refugit. Cæteri autem Patres ab ipsomet sacro Patriarcha, monitoque Imperatore omnes in unionem fidei convenerunt. Investigatis enim sacris Ecclesiæ Doctoribus, ipsisque dogmati consentientibus repertis, æquum existimarunt, se potius Ecclesiæ Dei conjungere, extra quam nulla fulget salutis spes, quam manere diutius in separatione, & schismate, in quo nulla est salus. Convenerunt igitur tum in hoc dogmate, quam in reliquis capitibus, omnique Doctorum Ecclesiæ testimoniis confirmantes decretum promulgarunt, quod lætitiæ multum attulit Ecclesiæ, dicentes, Exultent cœli, & lætetur terra. Sic igitur decretum sanxerunt, & eodem declararunt processionem Sancti Spiritus ex Patre, Filioque, atque azymi consecrationem perinde valere, ac fermentati, tum animarum purgationem, Sanctorumque fruitionem, denique summum Pontificem Romanum successorem beati Petri aperte definierunt. Quod quidem decretum Apostolicis, nobilique literis signatum, in omnia terrarum loca missum est, atque omnia pacis amore, communique consensu eandem fidem confessi sunt, peractis sacris una cum Romano Pontifice. Ipse etiam Ephesinus consensit lectioni decreti, voluit tamen subscribere, dilationem temporis prætendens; pudebat enim eum nimia anxietate adhuc contradicendo impietatem suam aperire. Sacris igitur peractis, lectum est decretum in magna Ecclesia Florentiæ, Latino, Græcoque sermone, & utraque pars jure jurando in Sacrosanctum Christi corpus sese obstrinxit, fore ut res omnia complecteretur, quæ in decreto statuta fuerant. Constantinopolim autem reversus, commovit, perturbavitque Orientalem Ecclesiam, scribens, ac loquens contraria Synodi statutis. Curam & in id suam con-

vertit

vertit Romana Eccleſia, miſſo Coronenſi Epiſcopo, viro omni ſapientia inſtructo, Theologo optimo Conſtantinopolim, ut cum Marco Epheſino diſputaret, ne ullum amplius ſubterfugium haberet, dicens ſe propter metum quemdam cauſſam ſuam defendere haud potuiſſe in Italiæ partibus; ſed facta ibi una, & altera diſceptatione ex Imperatoris mandato, certamen vitavit, & quamvis requiſitus, noluit amplius diſputare: verum privatim, occulteque commovebat omnem civitatem, ſimulque Inſulas, & ab illo uſque ad præſens tempus orta ab ipſo pernicies multos pervaſit, præſertim vero celeberrimam hanc Inſulam. Aſt ille quidem promptam ſubiit pœnam ſuæ oſtentationis, dignam ſane impietate, & impudentia, qua ſolus Oecumenicæ Synodo adverſari auſus eſt. Cum enim reſolutionis ejus tempus adveniſſet, convolvulo correptus e vita migravit. Ipſius autem imitatores, & aſſeclæ ſimilem huic finem habere precantes, juſto tuo judicio, Chriſte Rex, ſingulis diebus videmus eodem prorſus modo interire. Nos autem ab ipſius dictis recedentes, Sanctæ Dei Eccleſiæ unionem amplexi ſumus, atque obſecramus, ut ad finem uſque in ea permanere poſſimus. Sanctis Patribus intercedentibus miſerere noſtri Deus noſter.

Fol. 420. *pag.* 2. Ὅρος τ̃ ἁγιωτάτων τελῶν ἱεραρχῶν τ̃ ἐν Συρίᾳ. Φιλοθέυ Ἀλεξανδρείας. Ἰωαχείμ Ἱεροσολύμων ⁊ Δωροθέυ Ἀντιοχείας κατὰ τ̃ ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδυ. *Decretum Sanctiſſimorum trium Patriarcharum Syriæ, Philothei Alexandrini, Joachimi Hieroſolymitani, & Dorothei Antiocheni contra Florentinam Synodum.*

Ad calcem vero hæc ſcripta leguntur, quibus præſtantia hujus codicis mirum in modum adaugetur: γινώσκετε ἅπαντες ὀρθόδοξοι χεισιανοὶ, τὸ παρὸν ἐνταῦθα γράμμα ὃ θεάσασθαι ἐμεπεγράφη ὑπὸ τ̃ τιμίυ καὶ ἁγίυ γράμματος τῶν ἁγίων τελῶν πατελαρχῶν τῶν ἐν τ̃ῃ Συρίᾳ. καὶ μιᾶς συλλαβ̃ης, ἢ προσθέσιν, ἢ ἔκκλησιν ὐδὲν ἔχει μέσον, ἀλλ' ὐδὲ λέξεως. *Noſcant Chriſtiani omnes orthodoxi præſentem, quæ oculis ſubjicitur, literam tranſcriptam fuiſſe ab ipſa venerabili, & ſancta epiſtola ſanctorum trium Patriarcharum Syriæ, neque ullam ſyllabam, aut dictionem initio adjectam, aut e medio ſublatam fuiſſe.*

Codicem idcirco attente contulimus cum editione apud Bandurium lib. VIII. *commentariorum in antiq. Conſtant.* pag. 690. edit. Ven. & quidem nonnullas variantes lectiones deprehendimus, quas hìc afferre opportunum maxime duximus.

In edit.

Ἱσορῆσαι τόπυς ὅς τὰ.

In cod. MS.

Ἱσορῆσαι ἱερὲς τόπυς πρὸς ὃς τὰ.

In edit.

Διὰ τ̃ συναθροισθ̃εισαν ἐν Φλωρεντίᾳ.

In cod.

Διὰ τὴν σωναθροισθείσαν κυσωδίαν ἐν Φλωρεντίᾳ.

In edit.

Συμβόλῳ ὑποχράψασαν.

In cod.

Συμβόλῳ ὑποχράψασαν.

In edit.

Τάπ ἄζυμα συγχωρήσασαν.

In cod.

Τάπ ἄζυμα συγχωρήσανπες.

In edit.

Σωαινήσασαν τοῖς π αἱρετικοῖς.

In cod.

Σωαινῦντος τοῖς π αἱρετικοῖς.

In edit.

Τὺς μὲν πιςὺς π ⁊ ὀρθοδόξυς ἀπειλῦντι διώκοντι &c.

In cod.

Καὶ τὺς μὲν πιςὺς π καὶ ὀρθοδόξυς ἀπειλῶν διωκῶν &c.

In edit.

Ὑπὸ τ̃ς ἑαυτ̃ῦ τάχα ἐνωείας ὑποκειμένυς. ἔδειξαν.

In cod.

Ὑπὸ τ̃ ἑαυτ̃ῦ τάχα ἐνωείαν ὑποκειμένυς. ἔδειξεν.

In edit.

Πρὸς τὰς τ̃ ἐπαρχίας τ̃ ἀνατολ̃ης.

In cod.

Πρὸς τ̃ ἐπαρχίαν τ̃ ἀνατολ̃ης.

In edit.

Καὶ μακηστόν.

In

In cod.
Καὶ μωκιστόν.
In edit.
Πάντα φρονοῦντα.
In cod.
Πάντα ϗ φρονοῦντα.
In edit.
Οὕτως ἀπατῶντα, ⁊ διαφθείροντα ..... προξενοῦντα.
In cod.
Οὕτως ἀπατῶντας ⁊ διαφθείροντας ..... προξενοῦντας.
In edit.
Οὑτοσὶ ὁ εἰρημένος μετροπολίτης.
In cod.
Οὗτος ὁ εἰρημένος πανιερώτατος μετροπολίτης.
In edit.
Μὴ ἀνεχόμενος τ̃ τ̃ ἐκκλησίας.
In cod.
Μὴ ἀνεχόμενος ὁρᾶν τ̃ τ̃ ἐκκλησίας.
In edit.
Γ̓γιαίνουσαν ἡμῖν πίστιν.
In cod.
Γ̓γιαίνουσαν ἡμῶν πίστιν.
In edit.
Δωροθέϛ Ἀντιοχείας, Γ̓ωακεὶμ Γεροσολύμων.
In cod.
Γ̓ωακεὶμ Γεροσολύμων ⁊ Δωροθέϛ Ἀντιοχείας.
In edit.
Πανταχοῦ ⁊ προσέτι ἡγουμένους.
In cod.
Πανταχοῦ ϗ ἐν πᾶσι, ἔτι τε ἡγουμένους.
In edit.
Ἀλλως βεβήλους.
In cod.
Ἀλλὰ βεβήλους.
In edit.
Καιρὸν, ϗ δραμόντας ἀναξίως.
In cod.
Καιρὸν μόνον, ἔδραμον ἀναξίως.
In edit.
Μὲν οὖν κατὰ καταπειθέντες.
In cod.
Μὲν οὖν ταῦτα πειθέντες.
In edit.
Ἀφωρισμένοι, ⁊ ἠλλοτριωμένοι.
In cod.
Ἀφωρισμένοι ϗ κεχωρισμένοι καὶ ἠλλοτριωμένοι.
In edit.
Καὶ ἄρχοντος ἀνθρώπου.
In cod.
Καὶ ἄρχοντος. ἢ τοῦ τυχόντος ἄνθρωπον.
In edit.
Τῷ πίστιν ⁊ ὀρθοδοξίαν κατέχοντα.
In cod.
Τῇ πίστει ⁊ ὀρθοδοξίᾳ κατέχειν.
In edit.
Εἰληφότα τ̃ συγγνώμην.
In cod.
Εἰληφὼς τ̃ συγγνώμην.
In edit.
Οἷς ⁊ ὀφείλει κατὰ τούτων τηρῆσαι.
In cod.
Οἳ ⁊ ὀφείλοντα τοῦτον τηρῆσαι.

Fol. 422. *pagina* 2. Clauditur demum codex opuſculo Gregorii Palamæ, cui titulus; τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ ἐπὶ Λατίνων σωτομίαν. *Divi Gregorii Palamæ adverſus Latinorum confeſſionem*. Juvat illud, utpote breviuſculum, hìc ſubjicere, præſertim cum omiſſum fuerit ab Alberto Fabricio in recenſione operum hujus ſcriptoris tomo X. pagina 454. Ardentiſſimi certe ingenii fœtus eſt, atque averſum illius animum a Latina Eccleſia aperte oſtendit, quam effræni licentia, atque temerario impetu dilacerare nititur, nullo tamen vel minimo fultus rationis momento.

Εἰπέ μοι ὦ ἑταῖρε πῶς τοῖς Λατίνοις συγκοινωνήσω ἀνθρώποις προφανῶς αἱρετικοῖς. ἀλλὰ δὴ ⁊ ἀντιχρίσοις. αἱρετικοῖς μὲν ὅτι παραχαράττουσι τὸ ἅγιον σύμβολον καὶ ὑπόκεινται τῷ ἀναθέματι παρά τε τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου. ϗ τ̃ ἁγίων ϗ οἰκουμενικῶν ἑπτὰ συνόδων. τοῦ μὲν λέγοντος. εἴ τις εὐαγγελίζεται ὑμῖν παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα, ἀνάθεμα ἔϛω. τ̃ δὲ, εἴ τις βουληθῇ προσθεῖναί τι ἢ ἀφαίρειν παρ' ὃ προεθέμεθα, ἀνάθεμα ἔϛω. ἀντιχρίσοις δὲ, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριϛὸς περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγει. ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. αὐτοὶ βουλόμενοι τ̃ Χριϛὸν τ̃ αὐτοαλήθειαν ψεύϛην ἀποδεῖξαι, φιλονικοῦϛι

Digitized by Google

καὶ λέγουσι καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ. ἐπὶ τὰ ἄζυμα προσφέρουσιν, ἅπερ ὁ Χριστὸς ὑπαρέδωκεν τῇ νυκτὶ, ᾗ παρεδίδοτο. λαβὼν ἄρτον ἔκλασεν καὶ εἶπε. λάβετε φάγετε τοῦτό μου ἐστὶ σῶμα, τὸ ὑπὲρ πολλῶν κλώμενον. ὑπὲρ πολλῶν εἶπε, καὶ οὐκ ὑπὲρ μόνου τοῦ ἱερέως. καὶ τί δεῖν τὰ πολλὰ λέγειν. Θεῷ μὲν οὐκ εἰσὶν οἱ Λατῖνοι πνευματομάχοι, οὐδὲ ἄζυμεῖται, οὐδὲ δέχονται τοὺς αἱρετικούς. οὐδὲ δοχεῖά εἰσι πασῶν τῶν αἱρέσεων ἄσπερ εἰσὶν. σαββατίζουσι γὰρ μόνον. ἐκ τούτου ἧν κεκώλυμαι μὴ ἑνωθῆναι τούτοις, παρὰ τῶν κανόνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἐπάγουσι γάρ. εἴ τις νηστείαν ποιεῖται σαββάτου καὶ κυριακῆς πλὴν τοῦ ἑνὸς ἀνάθεμα ἔστω. εἰ δὲ βύλοι ὑπεξῆλθε καὶ τὸ σάββατον, ἐὰν μόνον τοὺς αἱρετικοὺς δέχονται, οὐδ' ὕτω συγκεχώρημαι τούτοις συγκοινωνῆσαι κατ' ἄκουσιν τῶν θείων κανόνων. ὁ ἀκοινωνήτῳ κοινωνεῖς. ἐκ αὐτὸς ἀκοινώνητος. καὶ ὁ αἱρετικοὺς δεχόμενος τοῖς αὐτῶν ἐγκλήμασιν ὑπόκειται. εἰγοῦν διὰ τὸ σαββατίζειν ἢ διὰ τὸ δέχεσθαι τοὺς αἱρετικούς, οὐ συγκεχώρημαι τούτοις συγκοινωνῆσαι. πόσον μᾶλλον. ὅτι καὶ ἀζυμεῖταί εἰσι καὶ πνευματομάχοι καὶ ἀντίχριστοι ὡς ἀποδέδεικται. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν δοχεῖα πασῶν τῶν αἱρέσεων τυγχάνουσιν. ἔω γὰρ λέγειν αὐτῶν τὰ πλείω ἱερέων ἀζυγίας καὶ κρεοφαγίας τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς τῶν τετράδων καὶ παρασκευῶν παντελῆ κατάλυσιν καὶ ἄλλα μυρία καὶ ἀναρίθμητα.

Dic mihi, Sodes, quomodo cum Latinis communionem habere possim, hominibus manifeste hæreticis, quin & Antichristis. Hæreticis, quoniam symbolum adulterare cum ausi fuerint, subjiciuntur anathemati ab Apostolo Paullo, & a sanctis, atque Oecumenicis septem Synodis; ab Apostolo quidem dicente: si quis evangelizaverit vobis, præter id, quod evangelizavimus, anathema sit: ab his vero: Si quis voluerit addere, vel demere præter id, quod proposuimus, anathema sit. Antichristis autem, quoniam cum Dominus noster Jesus Christus de Sancto Spiritu dicat, eum procedere ex Patre, ipsi mendacem eum, qui veritas ipsa est, demonstrare volentes, contendunt, & dicunt & ex Filio, nec non azymis utuntur, quæ Christus profecto non adhibuit ea nocte, qua traditus est. Accipiens panem fregit, ac dixit: Accipite, comedite, hoc est corpus meum, quod pro multis frangetur. Pro multis, inquit, non pro solo sacerdote. Sed quid plura dicere juvat? Demus enim quod divino Spiritui non adversentur Latini, neque sint Azymitæ, neque hæreticos recipiant, neque receptacula sint omnium hæresum, uti tamen sunt. Una sufficit sabbati observantia: idcirco enim ab eorum unione arcent me Sancti Apostolici canones. Addunt enim: Si quis Sabbato, aut Dominica die vel semel jejunaverit, anathema sit: prætermisso etiam sabbato, ob id solum, quod hæreticos suscipiunt, cum ipsis communionem habere mihi non conceditur, cum dicant sacri canones: excommunicato communicans & ipse communione privatur, & hæreticos suscipiens ipsorum criminibus subjicitur. Si itaque tum propter Sabbati observantiam, tum propter hæreticorum susceptionem non licet mihi cum illis communionem habere, quanto magis, quod & Azymitæ sunt, & Spiritui adversantes, atque Antichristi, uti demonstratum est, &, ut uno verbo dicam, hæresum omnium receptacula. Mitto enim dicere multa de sacerdotum apud ipsos cælibatu, & carnium esu quadragesimali tempore, quartæ feriæ, & vigiliarum omnimodam inobservantiam, & alia multa, quæ vix numerari possunt.

CODEX CLXXXVII. *b.* II. 41.

Bombycineus, constans foliis 150. sæculi XIV. Viginti duas continet homilias, non memorato autoris nomine. Quæ prima numero erat, omnino desideratur, secunda vero principio mutila est. Itaque

Tertia *fol.* 6. Est περὶ γλώσσης, *de lingua*, cujus initium: ἐπειπερ ἐν τῷ παρόντι λόγῳ παρὰ τῶν θείων γραφῶν ἐδείχθη ἡμῖν μέγα κακὸν &c.

Quarta *fol.* 18. Περὶ φθόνου, *de invidia*, cujus initium: πολλῶν καὶ μεγάλων ἐγκλημάτων διὰ τὴν ἀκρατῆ μου γλῶσσαν &c.

Quin-

Digitized by Google

Quinta *fol.* 26. Περὶ ἀγάπης καὶ τῦ μὴ ὀργίζεσθαι, *de dilectione, & de vitanda ira.* Incipit: μέλλων ἤδη περὶ τῆς θείας καὶ μεγίστης τ῀ ἀρετῶν, τ῀ ἱερᾶς φημὶ ἀγάπης &c.

Sexta *fol.* 31. Περὶ πορνείας, *de fornicatione*, cujus initium: οἴμοι τῷ ἐλεεινῷ ὅτι οὐκ · ἐπίσαμαι τί ποιήσω &c.

Septima *fol.* 40. Περὶ ἁγνείας & σωφροσύνης, *de caſtitate, & temperantia*, cujus initium: δεῦρο δὲ πάλιν ψυχή μου ἀθλία διὰ τ῀ τ῀ χαφῶν ἰσοείας &c.

Octava *fol.* 48. Περὶ γασερμαργίας, *de ingluvie*. Incipit: πρώην μὲν ὦ ψυχή μου ἀθλία περὶ ἁγνείας καὶ σωφροσύνης διαλεχθέντες &c.

Nona *fol.* 55. Περὶ νηστείας & γασερμαργίας καὶ τῦ μηδ' ὅλως γογγύζειν, *de jejunio, & gulæ vitio, & omnino vitandam eſſe murmurationem*. Incipit: ἐπειπερ ὦ ψυχή τὸ τ῀ γασερμαργίας. ἔγνως πάθος χαλεπὸν τυγχάνειν &c.

Decima *fol.* 57. *pag.* 2. Περὶ μέθης, *de ebrietate*, cujus initium: φέρε δὴ σήμερον ψυχή, κατὰ τῦ χαλεπῦ πάθυς τ῀ μέθης &c.

Undecima *fol.* 63. *pagina* 2. Περὶ τῦ μὴ θαῤῥεῖν ἐν πίσει μόνῃ ἀνὰ ἀγαθῶν ἔργων. *Non eſſe fidendum fidei a bonis operibus ſejunctæ*. Incipit: πολλῆς ἡμῖν νήψεως χρεία καὶ ασυδῆς ὦ · ψυχή &c.

Duodecima *fol.* 74. Περὶ πλεονεξίας καὶ ἁρπαγῆς, *de avaritia, & rapina*, cujus initium: πάντα μὲν ὦ ψυχή ἀθλία τὰ πονηρὰ πάθη, χαλεπὰ καὶ ἀποτρόπαια &c.

Decima tertia *fol.* 81. *pag.* 2. Περὶ ἐλεημοσύνης, *de eleemoſyna*, cujus initium: ἐπειπερ παρὰ τ῀ θείων χαφῶν δέδεικταί σοι χαλεπὸν τυγχάνειν &c.

Decima quarta *fol.* 87. Περὶ ἀκτημοσύνης, *de paupertate*, cujus initium: ὁ κορυφαῖος καὶ πρῶτος τ῀ Ἀποσόλων Πέτρος ὁ θεομακάειτος ἀληθῶς &c.

Decima quinta *fol.* 95. *pagina* 2. Περὶ ἀσκήσεως & ἀποταγῆς βίυ, *de vita aſcetica, atque renuntiatione vitæ*. Incipit: ἐπειπερ ἔγνως ἀκριβῶς ἀθλία ψυχή παρὰ τ῀ θείων χαφῶν μέγα & ὑψηλὸν ὑπάρχει τὸ τ῀ ἀκτημοσύνης κτῆμα &c.

Decima ſexta *fol.* 103. Περὶ ὑπομονῆς & καρτερίας, *de patientia, ac tolerantia*, cujus initium: ὥσπερ οἱ τ῀ χρυσίτην διορύσσοντες γλῶ ὑδαμῶς τῦ πόνυ καὶ τῆς ασυδῆς ἀφίσανται &c.

Decima ſeptima *fol.* 115. Ἔτι περὶ ὑπομονῆς & καρτερίας. *Iterum de patientia, & tolerantia*. Incipit: ὥσπερ οἱ μεγαπλέοντες πέλαγος ὐκ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τ῀ πλῶν διανῦσαι δυνάνται &c.

Decima octava *fol.* 123. *pagina* 2. Ἔτι περὶ ὑπομονῆς καὶ περὶ τῶν ἁγίων & ἀκράντων παθῶν τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χρισῦ & κατὰ Ἰυδαίων, *rurſus de tolerantia, deque ſanctis, & intemeratis Jeſu Chriſti Domini noſtri affectionibus, & adverſus Judæos*. Incipit: ὡς οἱ λίαν καὶ ὁμαλῶ ὁδὸν βαδίζοντες πολλῆς ἀπολάβυσιν ἀνέσεως &c.

Decima nona *fol.* 129. *pag.* 2. Eſt *Divi* Johannis Chrysostomi in Pſalmum L. *de pœnitentia*, incipitque: ἀρτίως ἠκύσατε τῦ ὑμνωδοῦντος &c. In edit. tom. V. pag. 535.

Viceſima *fol.* 135. *pag.* 2. Ejuſdem Chrysostomi *de vanitate vitæ*. Incipit: ὅσοι τὰ τῦ βίυ μάτανα & ἀπολλύμενα πράγματα. Spuria, & omiſſa in editione.

Viceſima prima *fol.* 140. eſt narratio diſputationis inter Judæum quemdam *Theodoſianum* nomine, & *Philippum Chriſtianum*. Incipit: ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας τῦ ἀσεβεῖ τλῶ μνήμλω · γενομένυ βασιλέως Ἰυσινιανῦ. γέγονεν ἄνθρωπός τις τ῀ Ἰυδαίων ἀρχηγὸς ὀνόματι Θεοδώσιος &c.

Viceſima ſecunda *fol.* 148. *Sancti* Ephrem *περὶ φόβυ ψυχῶν, de timore animarum*, cujus initium: ἐγὼ Ἐφραὶμ ἁμαρτωλὸς κακῦνος & ῥάθυμος &c. In edit. tomo I. pag. 183.

CODEX CLXXXVIII. *b.* II. 42.

Membranaceus, habens folia 125. optimæ notæ, ſæculi circiter XIII. Pſalterium continet, uſitatis in Eccleſia Græca ſectionibus, & precibus diſtinctum, additis etiam in fine canticis.

Ultimo codicis folio exſtabat libra-

Digitized by Google

rii nomen, & codicis ætas; nunc vero, cum laceratum fuerit, hæc tantum legi possunt: τὸ παρὸν ψαλτήριον ἤλιφε τέλος διὰ τ ἐμῶ χειρὸς τῦ Ῥακενῦ. *Præsens Psalterium finem accepit manu mea Racheni.*

Aliquot membranacea folia deperdita, a recentiore scriba e papyro suppleta fuerunt.

CODEX CLXXXIX. *b.* II. 43.

Chartaceus, constans foliis 574. sæculi XV. plura monumenta historica complectitur. Et quidem

Fol. 1. Παρεκβολαὶ ἐκ τ βίβλε τῦ χρονικῦ περὶ τῶν πατρίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁπόθεν ἐκλήθη Βιζάντιον, συντιθεῖσαι παρὰ Κυρίε Γεωργίε τῦ Κωδινῦ. *Excerpta ex libro Chronicorum* (intellige *Hesychii*) *de originibus Constantinopolitanis, & unde vocatum fuit Bizantium, collecta a Domino Georgio Codino.*

Hæc post multas editiones demum ex pluribus MSS. codicibus a clarissimo Lambecio illustrata, prodierunt Parisiis anno 1655.

Fol. 34. Ejusdem Codini *tractatus de officialibus Palatii*, cui præmittitur capitum index, diversus nonnihil ab eo, qui legitur in editione Veneta an. 1629. Eccillum, ut exstat in Regio codice.

Περὶ τ τάξεως τ ἀξιωμάτων ἐν ὀφφικίων παλατίε, ἤτοι τ συγκλήτε.

Περὶ τ φορεμάτων ἑκάστε τ ἀξιωμάτων.

Περὶ τ ὑπηρεσίας ἑκάστε τ ὀφφικίων.

Περὶ τ τάξεως τ δεσποτικῶν ἑορτῶν ἐν τῶν κατ' αὐτὰς πελαμένων ἐθίμων, ἐν αἷς διαλαμβάνονται καὶ τὰ περὶ τ τῦ μεγάλε Δομεστίκε ὑπηρεσίας τ ἐπὶ τῷ δείπνῳ καὶ τῇ παρασάσει τῦ Βασιλέως καὶ τῦ πρωτοβεστιαρίε, τῦτε πικέρνη. τῦ Δομεστίκε τῆς τραπέζης καὶ τῦ ἐπὶ τραπέζης.

Περὶ διαφόρων ἑορτῶν ἐν αἷς ἐξέρχεται ὁ Βασιλεὺς εἰ ἐθίμων τῆ Κωνσταντινουπόλει ἀκόλουθα.

Περὶ τ ἐν τῷ φωσάτῳ τῦ μεγάλε Δομεστίκε ὑπηρεσίας, τῦτε μεγάλε Δρουγγαρίε τ βίγλης καὶ τῦ μεγάλε Ἀδνεμιασῦ.

Περὶ στεφηφορίας βασιλέως.

Περὶ προβλήσεως δεσπότυ.

Περὶ προβλήσεως Σεβαστοκράτορος ἢ Καίσαρος.

Περὶ προβλήσεως Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων.

Περὶ ἐθίμων βασιλικῶν φορεμάτων.

Περὶ μελλούσης δεσποίνης γινομένης.

Περὶ τ βασιλευσάντων τῇ Κωνσταντινουπόλει. μέχρι ἢ αὐτῆς τ παρὰ τ Ἀγαρηνῶν γενομένης ἀλώσεως.

Περὶ τ Πατριαρχῶν τ αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ στίχων ἰαμβικῶν.

De ordine dignitatum, & officiorum Palatii, seu Senatus.

De insignibus unicujusque dignitatis.

De ministerio singulorum Officialium.

De ordine Dominicorum festorum, quæve iis servari soleant, quibus etiam continentur, quæ spectant ad ministerium Magni Domestici, & Præfecti cœnæ, & circumstationis Imperatoris, & Protovestiarii, nec non Pincernæ, Domestici mensæ, & Præfecti mensæ.

De diversis diebus festis, quibus Imperator procedere solet, si Constantinopoli versetur.

De Magni Domestici officiis in exercitu, nec non Magni Drungarii Vigiliarum, & Magni Adnumiastæ.

De coronatione Imperatoris.

De Despotæ inauguratione.

De inauguratione Sebastocratoris, & Cæsaris.

De inauguratione Patriarcharum, & Archiepiscoporum.

De consuetis Imperatoris indumentis.

De futura Imperatrice.

De Imperatoribus, qui Constantinopoli imperarunt usque ad illius eversionem ab Agarenis factam.

De Patriarchis ejusdem Constantinopolis, versibus Jambicis.

Duo hæc postrema capita non reperiuntur in editionibus: penultimum tamen edidit Lambecius una cum excerptis supra memoratis.

Expleto indice, leguntur eadem verba, quæ indici Gretseriano libro II. ejusdem *commentariorum in Codinum* capite

Digitized by Google

pite primo ſubſcripta ſunt: ἰσέον ὅτι τὰ χρυσοκόκκινα σκιάδια &c. Quæ quidem quid ad indicem pertineant, non video.

Non omnia tamen capita, quæ exhibentur in elencho, ſunt etiam in textu codicis. Deeſt enim *coronatio Regis*, & quæ pone ſequebantur, deperdita omnino ſunt. Multas interim animadvertimus variantes lectiones. Et primo quidem, quod in multis aliis MSS. codicibus obſervavit Gretſerus, deſideratur caput de *Officialibus Magnæ Eccleſiæ*. In capite autem primo, ubi de *Officialibus palatii*, multa nomina tranſpoſita ſunt, alia omiſſa, alia ſupperaddita. Ceterum codex fere ſemper conſonus eſt editioni Regiæ, cujus variæ lectiones ab editore Veneto in margine foliorum adnotantur.

Fol. 102. Incipit hiſtoria Conſtantinopolitanorum Imperatorum ab *Alexio Comneno* uſque ad *Michaelem Palæologum*, quam profecto Græcus aliquis collegit, atque contraxit partim ab *Alexiade Annæ Comnenæ*, partim ex *Nicephoro Gregora*.

CODEX CXC. *b.* III. 1.

Chartaceus, cui folia 30. circa finem ſæculi XV. accurate deſcriptus, ubi libellus Περὶ διαλέκτων τῶν παρὰ τῇ Κορίνθῳ παρεβληθεισῶν. *De dialectis, autore Corintho*, ſeu potius GEORGIO, vel, ut alii, GREGORIO PARDA, Corinthi Metropolita.

CODEX CXCI *b.* III. 2.

Bombycineus, conſtans foliis 332. ſæculi circiter XIII. in quo *Panoplia dogmatica orthodoxæ fidei adverſus omnis generis hæreticos juſſu Alexii Comneni ab* EUTHIMIO ZIGABENO *ex Patrum ſcriptis* concinnata. Deeſt titulus primus, & pars ſecundi, incipitque ab expoſitione *fidei ſancti Cyrilli*, cujus fragmentum tantum ſupereſt.

Prodiit primum Latine ex interpretatione *Johannis Zini*, ac demum Græce *Tergoviſti* in Walachia anno 1710. Hanc editionem vidiſſe ſe affirmat Fabricius tomo VII. pag. 461. *Biblioth. Græcæ*, imo ex eadem titulorum analyſim profert, quam cum codice noſtro conferentes, in omnibus ferme convenire deprehendimus. Obſervat tamen, ob Turcarum metum omiſſum fuiſſe caput contra Saracenos, necnon quædam de SS. Trinitate in primis ſtatim titulis. Hanc porro editionem utpote in partibus Orientalibus factam cum ignoraret Oudinus, ineditam Græce *Euthymii Panopliam* aſſerere non dubitavit tom. II. pag. 979.

CODEX CXCII *b.* III. 3.

Membranaceus, & partim chartaceus habens folia 317. diverſi characteris, neque ejuſdem ubique antiquitatis; quæ enim in membranis exarata ſunt, ſæculi XII. ætatem præferunt; quæ vero papyro initio ſæculi XVII. ſuppleta videntur.

Sunt primo loco nonnulla capitula aſcetica, ſine autoris nomine, & quidem recentioris ævi, poſt quæ *fol.* 20. index Græcus opuſculorum *Sancti Maximi*: quæ deinde ſequuntur antiquiore charactere ſcripta.

Fol. 31 *pag.* 2. *Sancti* MAXIMI *Abbatis Chryſopolitani de dilectione Hecontades quatuor*.

Fol. 77. *pag.* 2. Ejuſdem *Centuria de Theologia*, ſive allegorice *de virtute, & vitio.*

Fol. 92. Alia *capita centum* ejuſdem MAXIMI, quorum initium: εἷς ὅτι μία θεότης ἀνάρχος ἐν ἁπλῇ καὶ ὑπερούσιος &c.

Fol. 112. Ejuſdem *capitula* XXIV. ſumta ex hecontadibus quingentis de virtute, & vitio.

Fol. 116. Ejuſdem *expoſitio precationis Dominicæ compendiaria ad quemdam Chriſti amantem*.

Fol. 131. *pag.* 2. Ejuſdem *myſtagogia*, ſeu *de ſymbolis, quibus utitur Eccleſia in divina Synaxi*.

Ad calcem *fol.* 157. *pag.* 2. ἐπληρώθη μηνὶ ἰουλίῳ ἔτους ϛχκϛ. *Completus eſt liber menſe Julio anni* 6626. *Chriſti* 1118.

Fol. 171. Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ διδασκάλου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ βίβλος ἡ θεωρητικός. ἔχει δὲ καὶ ἔλεγχον πάσης βλασφημίας

Digitized by Google

μίαν δὲ σύζασιν τ ἡμετέρων δογμάτων. *Ejusdem Sancti Patris nostri, & præceptoris Maximi Theurgicus liber. Continet autem refutationem omnis blasphemiæ, confirmationemque nostrorum dogmatum.* Recentior nimirum scriba sub hoc titulo exscripsit *Maximi Centurias quinque de virtute, & vitio.*

CODEX CXCIII *b.* III. 4.

Bombycineus, foliis constans 281. sæculi XIV. est uberrima epistolarum Michaelis Clycæ collectio ad numerum ferme XCII. Præmittitur omnium elenchus, qui fere deletus vix e literarum vestigiis distingui potest. Periit etiam prima, & secunda epistola, & tertiæ desideratur initium.

Cum magnum interim illæ pretium habeant apud viros eruditos, neque lucem adhuc aspexerint, si numero paucas excipias, quas doctissimus Lamius publici juris fecit in *Deliciis eruditorum*, nostri muneris esse arbitramur, omnium quæ integræ supersunt titulos, & initia hic subjicere.

Primum igitur nobis recensenda occurrit numero

IV. *Fol.* 3. *pag.* 2. Cui titulus: Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Μαξίμῳ τῷ Σμενώτῃ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι πρόσκαιρον εἶχε τὸ σῶμα ἡ κατ' ἀρχὰς ὁ ἄνθρωπος, & ὅτι φυσικοῖς ὑπέκειτο & πρὸ τ παραβάσεως πάθεσι & ὅτι βρῶσιν αἰσθητὴν ἐν παραδείσῳ ἤσθιε. & ὅτι συκῆ τὸ ξύλον τ γνώσεως ἦν, ὡς ἐκεῖνοι φασίν. *Ad Venerabilem Monachum Domnum Maximum Smeniotam: utrum audiendi sint dicentes hominem ab initio corpus mortale habuisse, atque naturalibus affectionibus etiam antè lapsum obnoxium fuisse, & cibum sensibilem in paradiso adhibuisse, ac demum ficum fuisse lignum scientiæ, ut ipsi dicunt.* Incipit: ὅτι μὲν ἦν ὁ πρῶτος ἐκεῖνος ἄνθρωπος θανάτῳ & φθορᾶς ὑπέρτερος ἦν ἀπ' ἀρχῆς &c.

V. *Fol.* 17. Τῷ αὐτῷ & περὶ τῆς οἵοις ἦν ἀπ' ἀρχῆς ὁ Ἀδὰμ κατάγε δόξαν ὁμοῦ & λαμπρότητα. *Ad eumdem, quali a principio gloria, atque splendore fulserit Adam.* Incipit: εἰ δὲ & τοῦτο μαθεῖν ἐπιζητεῖς οἵοις κατάγε ἄνερ οἵοις ἐξέπεσεν διὰ τ παράβασιν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος δόξης &c.

VI. *Fol.* 18. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ τίνος ἕνεκεν ὁ Διάβολος διὰ τῆς ὄφεως & ἢ δι' ἑτέρου τινὸς τ ζώων προσέβαλε τῷ Ἀδὰμ & πῶς πόθεν δῆλον, ὅτι διὰ τῆς ὄφεως προσέβαλε τῷ Ἀδὰμ τ γραφῆς ὁπόθεν μὴ σαφῶς ἔτι λεγούσης ἢ εἰ ἀληθῶς τίνος ἕνεκεν ἡ γραφὴ τοῦτο πέλεσεν ἐκρυψεν. *Ad eumdem, qua de causa Diabolus serpentis formam, non vero alterius cujuspiam animantis acceperit ad Adamum accedens, & unde constet ipsum sub serpentis forma ad Adamum venisse, quum scriptura manifeste id non dicat; & num aliquam ob causam istud in Scriptura omnino prætermissum sit.* Incipit: ἐπειδὴ τῆς Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν εὐαγγελίοις ἠκούσατε λέγοντος, ἐχθρὸς τῷ ἀνθρώπῳ οἰκειακοὶ αὐτοῦ &c.

VII. *Fol.* 19. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Ἀσπιέτῃ περὶ τῆς οἵοις τῇ φύσει τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα ἐκ νεκρῶν ἐγερθήσονται & εἰ βρῶσιν αἰσθητὴν ἐσθίειν ἐκείσε μέλλουσιν, ὥς τινες ἐπιφέρουσιν. *Ad venerabilem Monachum Domnum Johannem Aspietam, quali natura hominum corpora ex mortuis resurgent, & num sensibilem cibum tunc manducabunt, ut nonnulli perhibent.* Incipit: ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Υἱὸς τῆς Θεοῦ & Θεὸς ὁ σάρκα φορήσας δι' ἄφατον ἔλεος &c.

VIII. *Fol.* 25. Τῷ αὐτῷ ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται εἰ ἄρσεν & θῆλυ τὰ τ ἀνθρώπων ἐγείρονται σώματα. *Ad eumdem, quæritur itidem, an cum maris, & feminæ discrimine resurgent hominum corpora.* Incipit: ἐφ' οἷς ἠπόρησας ὁσιώτατε ἄνερ πῶς ἐκ νεκρῶν ἀναστήσονται τὰ τ ἀνθρώπων λέγων σώματα &c.

IX. *Fol.* 33. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐ γνωρίσουσιν ἀλλήλους οἱ ἀναστησόμενοι τότε ἄνθρωποι. εἰ δὲ ἢ γνωρίσουσι. δικαίους μὲν ἁμαρτωλοὶ γνωριοῦσιν. οὐ μὲν δὲ καὶ ἁμαρτωλοὺς οἱ δίκαιοι. *Ad eumdem, num oporteat attendere eos, qui dicunt, homines post resurrectionem se invicem non cognituros: si autem cognoscent, num justi a peccatoribus cognoscentur, non vero peccatores a justis.* Incipit: εἰ δέ τις περὶ τῆς γενησομένης τότε καινῆς ἀναγνωρισμοῦ μαθεῖν βούλεται εἴγε πῶς γενήσεται &c.

X. *Fol.* 37. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐᾳ, περὶ τῆς εἴτε προκόπτειν οἱ δίκαιοι μέλλουσι κατάγε γνῶσιν καὶ δόξαν, εἴτε & μὴ μηδὲν τῶν ἐκείσε ἀποκαλύψασιν.

Ad

Digitized by Google

Ad venerabilem Monachum Dominum Iſajam, utrum juſti proficient adhuc ſcientia, & gloria, an non, poſt factam ibidem reſtitutionem. Incipit: ϖῶτον μὲν ἂν ἐπὶ τύτοις ἀναγκαῖον εἰπεῖν θεοείκελλε ἄνερ, ὁποῖά τις ἐςὶν ἐκεῖσε Ὅc.

XI. Τῷ ἀυτῷ, εἰ χρὴ ϖροσέχειν τοῖς λέγυσιν ὅτι φθαρτός ἐςιν ὁ παράδεισος, & ὅτι μετὰ τ̀ ϛαυρὸν ἀυτίκα ὐκ εἰσῆλθεν εἰς ἀυτὸν ὁ ληςὴς. *Ad eumdem, utrum auſcultare oporteat, qui dicunt corruptioni obnoxium eſſe paradiſum, & poſt crucem in illum ſtatim non ingreſſum Latronem.* Incipit: εἰ δὲ & ϖερὶ ἀυτῦ βύλει τῦ παραδείσυ μαθεῖν ὁπαῖός π τλὼ φύσιν ἐςὶ Ὅc.

XII. *Fol.* 43. Τίνος ἕνεκεν ἐν ἑκάτοις καιροῖς ἐσαρκώθη ὁ Κύριος· ϗ διὰ τί μὴ πολλῷ ϖρότερον εἰς τ̀ κόσμον ἐλήλυθε. ϗ γὰρ εἰ ϖρολαβὼν ἐποίησε τῦτο, ὐκ ἂν ἐξ ἀγνοίας ὁ ἀπειροπληθὴς ἐκεῖνος λαὸς ἐν ἀσεβείᾳ κατέλυσε τλὼ ζωλώ. *Ad eumdem, cur poſtremis temporibus carnem aſſumſit Dominus, non autem antea in mundum venit: nam ſi prius id feciſſet, non utique ex ignorantia imperitus ille populus in impietate verſans e vita deceſſiſſet.* Incipit: & τύτῳ τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν βασιλέως ἐπαπορῆντος ὕτω ϗ λέγοντος Ὅc.

XIII. *Fol.* 44. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ Κυρῷ Γρηγορίῳ τῷ Ἀκροπολίτῃ ϖερὶ τῦ εἴπε σφαιροειδὴς ἐςὶ ϗ ἀκινήτος ὁ ὐρανὸς εἴπε καὶ μὴ μετὰ τὸν Θεῖον Χρυσόϛομον. *Ad venerabilem Monachum Dominum Georgium Acropolitam, num ſphæræ ſimile ſit, ac perpetuo moveatur cœlum, an non, ſecundum divinum Chryſoſtomum.* Incipit: ὅτι μὲν ὖν ὁ τλὼ γλῶτταν χρυσῦς καὶ Θεῖος Ἰωάννης τὰς ἀφορμὰς δῆθεν λαβὼν Ὅc.

XIV. *Fol.* 48. Ἔτι καὶ τῦτο ἠπόρηται. εἰ κατὰ τλὼ ϖρώτλω ἡμέραν ϖαρήγαγε τ̀ φῶς ὁ Θεὸς, τίνος ἕνεκεν κατὰ τλὼ ϖεμπτλω τὰς φωςῆρας δημιύργησεν. *Ad eumdem, ubi & hoc quæritur, cum prima die lucem protuliſſet Deus, quam ob cauſſam quarta die luminaria creavit.* Incipit: ὁ μὲν ὖν χρυσορρήμων ϗ Θεῖος Ἰωάννης ἐν τῇ εἰς τλὼ ἑξαήμερον ϖέμπτῃ ἀυτῦ ὁμιλίᾳ Ὅc.

XV. *Fol.* 49. *pagina* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαίᾳ. εἰ κατ' εἰκόνα τῦ Θεῦ ὁ ἡμέτερος ἔκτισαι νῦς, πῶς ἐν τῷ μὲν ϖιςὸς ὁ τοιῦτός ἐςιν, ἐν δὲ τῷ ἀϖιςίας, & τίνος ἕνεκεν, εἴδει & ἡλικίᾳ & τοῖς λοιποῖς ϖρὸς ἀλλήλυς διενενόχασιν ἅπαντες. *Ad venerabilem Monachum Dominum Iſajam, ſi ad imaginem Dei mens noſtra creata fuit, cur in aliquibus quidem negotiis prudens eſt, in aliis vero imprudens, & cur forma, ſtatura, & reliquis invicem differunt omnes.* Incipit: ὅτι μέν ὖν κατ' εἰκόνα τῦ Θεῦ ὁ ἡμέτερος ἔκτισαι νῦς. & ὅτι τὸ Θεῖον ἐκεῖνο ἐμφύσημα Ὅc.

XVI. *Fol.* 51. Τῷ ἀυτῷ πῶς δεῖ ϖρὸς Ἰυδαίυς ἀπαντᾶν. ἡνίκα & μᾶλλον ἐκεῖνοι τὸ κατὰ Χριςὸν ἐπιχειρῦσι διαςρέφειν μυςήριον. *Ad eumdem, quomodo Judæis occurrendum ſit, quum ipſi chriſtianæ religionis myſterium pervertere aggrediuntur.* Incipit: τοιῦτόν τι ϖάσχειν ἔοικαι ὁσιώτατε ἄνερ, ὁποῖον ἡ μέλισσα. λέγεται γὰρ ὅτι τὰς ἀρχὰς ἄυτη ζητῦσα τῦ μέλιτος Ὅc,

XVII. *Fol.* 64. Ἔτι ϗ τῦτο ἠπόρηται εἰ τὸ τῶν Ἑβραίων γένος ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐπιςρέψει ϖρὸς Κύριον. *Deinde & hoc quæritur, num Hebræa gens ultimis temporibus ad Dominum ſe convertet.* Incipit: ὅτι δὲ & ϖροσελεύσεται ἡ τῶν Ἰυδαίων ϖωαγωγὴ τῷ Χριςῷ κατάγε τ̀ τ̀ ϖωπλείας καιρὸν Ὅc.

XVIII. *Fol.* 65. Ἐπεξήγησις τ̀ ἐν τῷ Θείῳ πλυμένων λυτρῷ. *Enarratio eorum, quæ in divino baptiſmate ſervantur.* Incipit: εἰ δὲ & τὰ κατὰ τὸ Θεῖον λυτρὸν ἐπεξεργάσαθαι βύλει τινὰ Ὅc.

XIX. *Fol.* 66. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαίᾳ. εἰ χρὴ ϖροσέχειν τοῖς λέγυσιν ὅτι τὸ μοναχικὸν ἀμφιεννύμενος & ἅγιον χῆμα, τλωικαῦτα τῶν πλημμελιῶν ἀυτῦ τέλεων ἀπαλλάττεται, κἂν ἐν τῷ τέλει τῆς ζωῆς ἀυτῦ τοιῦτον φθάσῃ λαβεῖν. *Ad venerabilem Monachum Dominum Iſajam, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, quod monachico, ſanctoque habitu indutus peccatorum ſuorum tunc omnimodam veniam accipit, etſi in exitu vitæ illum ſumat.* Incipit: ὅτι μὲν ὖν διωρᾶτό τις ϗ θεῖος ἀνὴρ διεβεβαιῦτο λέγων ὅτι τ̀ δύναμιν ἣν εἶδον ἐπὶ τ̀ βαπτίϛματος Ὅc.

XX.

Digitized by Google

XX. *Fol.* 71. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ καὶ δομεστίκῳ κυρῷ Ἡσαΐᾳ περὶ τοῦ ὁποῖον ἅπαντα τέλος ταῖς ψυχαῖς χωριζομέναις τοῦ σώματος ἐκ ὅπερ αὗται ἀπέρχονται. *Ad venerabilem Monachum, & Domesticum Dominum Isajam, qualem exitum sortiantur animæ a corpore sejunctæ, & quo ipsæ abeant.* Incipit: καὶ περὶ μὲν τῶν δικαίων τί χρὴ καὶ λέγειν. εἰ γὰρ ἐκ τινα τῶν ἔξωθεν ὡς Πίνδαρος ὄνομα &c.

XXI. *Fol.* 73. *pagina* 2. Τῷ αὐτῷ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσι ὅτι αἱ ἀπελθοῦσαι τῶν ἁγίων ψυχαὶ κατά τινα τόπον ἀναπαύονται, ὅτε δέονται αὐτοπροσώπως ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Χριστῷ παρίστανται, ὅτε τοῖς ἐνταῦθα ὅλως ἐφίστανται καὶ περὶ ψυχῆς. *Ad eumdem, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, abeuntes Sanctorum animas quodam loco recreari, neque per se preces nostras Christo offerre, neque per eos, qui illic sunt, omnino instare: item de anima.* Incipit: οἱ ἀπελθόντες ἅγιοι καθὼς ἐδιδάχθημεν, ὅπου μὲν ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν δι' ἡμᾶς πάντως &c.

XXII. *Fol.* 77. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλείστῳ περὶ τοῦ πῶς ἡ μετάστασις τῆς ἀειπαρθένου γέγονε καὶ εἰ ἀληθῶς ἐκ τάφου ἐγήγερται κατὰ τὴν ἐκ. νεκρῶν τοῦ Κυρίου ἐκ Σωτῆρος ἡμῶν ἔγερσιν. *Ad venerabilem Monachum Dominum Alypium Inclusum, quomodo facta fuerit assumtio Virginis, & num vere ex sepulcro excitata sit eo modo, quo Dominus, ac Servator noster a mortuis resurrexit.* Incipit: περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων τῇ ἀειπαρθένῳ τοῦ Κυρίου μητρὶ κατάγε τὴν αὐτῆς κοίμησιν τί χρὴ ἐκ λέγειν &c.

XXIII. *Fol.* 80. Τῷ μεγαλοδοξοτάτῳ μεγάλῳ Ἑταιρειάρχῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Δούκᾳ περὶ τοῦ πῶς ὑπέχετο δοῦναι τοῖς μαθηταῖς ὁ Χριστὸς τὴν ἐπὶ δώδεκα θρόνων καθέδραν καὶ τοῦ προδότου Ἰούδα συμπαρόντος αὐτοῖς. *Ad glorioſissimum virum Magnum Heteriarcham Dominum Johannem Ducam, quomodo potuit Christus discipulis suis dicere, sedebitis & vos super sedes duodecim, cum præsens esset etiam proditor Judas.* Incipit: κἂν τούτῳ διαπορουμένης τῆς ἀγενείας σου πῶς ὑπέχετο δοῦναι τοῖς μαθηταῖς ὁ Χριστὸς &c.

XXIV. *Fol.* 81. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ καὶ δομεστίκῳ κυρῷ Ἡσαΐᾳ εἰ κατὰ τὸ ὡρισμένον, ὡς γέγραπται πρὸς τὸ πάθος ἑκὼν ἐλήλυθεν ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ τὸν κόσμου σωτηρίαν, τίνος ἕνεκεν ἀγανακτεῖ κατὰ τῶν σταυρωσάντων αὐτὸν καὶ διά τί τοῦ πατρὸς δέεται λέγων. ἀνάσησον με ἐκ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. *Ad venerabilem Monachum, & Domesticum Dominum Isajam; si secundum ea, quæ præfinita erant, ut habetur in Scripturis, ad passionem sponte venit Christus propter totius mundi salutem, cur indignatur crucifigentibus ipsum, atque Patrem deprecatur, dicens: Excita me, & retribuam ipsis.* Incipit: ὅτι μὲν ὃν δι' ἡμᾶς ὁ Θεὸς λόγος ἄνθρωπος γέγονε, καὶ ὅτι διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν &c.

XXV. *Fol.* 83. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ὀνουφρίῳ περὶ τοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν ἐπὶ τῶν ἀπίστων μὲν ὄντων πορευομένων δὲ ὅμως κατ' ἐντολάς. *Ad venerabilem Monachum Dominum Onuphrium: Quid dicendum sit de iis, qui cum infideles sint, præcepta tamen servant.* Incipit: ὁ θεῖος Ἀνασάσιος περὶ τούτου καὶ τὰ δὲ φησιν. ὁ Ἑβραῖος καὶ εἴτις ἄλλος ἀσεβὴς ὑπὸ τῆς ἀγαθοεργίας αὐτοῦ &c.

XXVI. *Fol.* 84. Τῷ οἰκειωτάτῳ ἀνθρώπῳ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυρῷ Νικηφόρῳ τῷ Σιναΐτῃ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι τὸ διδόναι τῶν λοιπῶν ἀποιῶν καὶ προσφορῶν κρεῖττόν ἐστι καὶ ὅτι τοὺς ἐλεημοσυνίας ποιοῦντας οὐ χρὴ κατά τι παρατηρεῖσθαι ὡς ἐκεῖνοι φασίν. *Ad familiarem potentis, sanctique Imperatoris virum Dominum Nicephorum Sinaitam, num attendere oporteat eos, qui dicunt, quod dare præstantius est ceteris operibus bonis, atque oblationibus, quodque ii, qui eleemosynas largiuntur, non debeant tam diligenti observatione notari, ut illi dicunt.* Incipit: εἰ δὲ ἐκ παντὶ τῷ αἰτοῦντι σε δίδου τὴν ἁγίας γραφῆς λεγούσης ἠκούσαμεν· ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως &c.

XXVII. *Fol.* 85. *pagina* 2. Ἔτι ἐκ τοῦτο ἠπόρηται, εἰ τὰ μετὰ τοῦ δωδεκαετίαν αὐτίκα παρ' ἡμῶν πλημμελούμενα εἰς κρίσιν ἀχθήσονται. *Deinde & hoc quæritur, num quæ statim post duodecimum annum committuntur a nobis peccata, judicio*

Digitized by Google

dicio subsint. Incipit: ὅτι μὲν ὃν ὁ ἡμέτερος υἱὸς μετὰ τὸ δωδεκαετίαν δοκεῖ πῶς ἐπὶ τὸ πάγιον ἔρχεσθαι &c.

XXVIII. *Fol.* 86. *pag.* 2. Ἔτι δὲ τοῦτο ἠπόρηται περὶ τῶν γιγάντων ἐκείνων εἴτε μόνον δώσενεῖς ὑπῆρχον, εἴτε καὶ ὑπὲρ μεγέθη σώματα ἔφερον. *Postea hoc quæritur de gigantibus illis, num tantum viribus præstarent, an etiam prægrandia corpora haberent*. Incipit: ὁ μὲν ὃν θειότατος Κύριλλος καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς τῶν γιγάντων ἐκείνων ἀναγράφων γένεσιν &c.

XXIX. *Fol.* 87. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ Μαξίμῳ τῷ Σεμνιώτῃ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι λαβὼν ὁ Χριστὸς ἄζυμον ἐν τῇ ἑσπέρᾳ τῆς μεγάλης πέμπτης ἕως καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα τὴν ἰουδαϊκὴν ταύτα δὴ θεν ἐσηκὼς τὸ οἰκεῖον πάσχα ἐτέλεσεν. *Ad venerabilem Monachum Dominum Maximum Semniotam, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, quod accipiens Christus azymum vespera feriæ quintæ usque ad diem festum Paschatis, tunc videlicet stans, proprium Pascha celebravit*. Incipit: ὁ περὶ τῶν ἀζύμων λόγος ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλή, καὶ πολλοῖς ἐξεταθῆναι &c.

XXX. *Fol.* 106. Τῷ αὐτῷ περὶ χρήσεων τινῶν, ὅτι ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ὁ μὲν ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται. καὶ ὅτι ἔστ' αὐτὸν ἀποστολὴ καὶ ἐκπόρευσις. *Ad eumdem de oraculis quibusdam, quod ex solo Patre, non autem ex Filio procedat Spiritus Sanctus, & quod ad illum non spectet missio, atque processio*. Incipit: τί δέ σοι καὶ περὶ τῆς ῥήσεως τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως ἀποκεκρυμμένην ἐγὼ &c.

XXXI. *Fol.* 115. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ Ὀνουφρίῳ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι καὶ διὰ πάντων ὁ Διάβολός ἐστι πρωταίτιος ἐν ἡμῖν τῶν κακῶν. *Ad venerabilem monachum Onuphrium, num attendere oporteat eos, qui dicunt, diabolum in omnibus, & omnino primam nobis malorum causſam esse*. Incipit: ὅτι μὲν ὃν ἡγιασμένε μοι πάτερ ἀπορίας τῆς κακίας καὶ τῶν παθῶν ἄρτιος ἀρχηθεν ὁ Διάβολος &c.

XXXII. *Fol.* 117. Τίνος ἕνεκεν ὁ Χριστὸς δὲ διὰ τί παρὰ τῇ γραφῇ λίθος καλεῖται δὲ μάργαρος. *Cujus gratia, & cur Christus in scripturis lapis vocetur, & margarita*. Incipit: δὲ λίθος μὲν ἁπλῶς οὕτω καλεῖται κατὰ τὸ θειότατον Κύριλλον &c.

XXXIII. ibidem *pag.* 2. Τὰ δὲ κατὰ τὸ ἀδάμαντα πῶς ἐκληπτέον. *Quæ de Adamante, quomodo accipienda*. Incipit: ἔστι δὲ λίθος ἀδάμας οὕτω καλούμενος. ὅτι γὰρ σιδήρῳ τέμνεται, ὅτι γλυφῇ μαλθακίζεται &c.

XXXIV. *Fol.* 118. *pag.* 2. Πότε χρὴ δὲ λέγειν τὸ τοῦ Κυρίου σύλληψιν γενέσθαι. *Quando factam fuisse Domini conceptionem, dicendum sit*. Incipit: καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων εἰδέναι σε χρὴ θεοείκελε ἄνερ &c.

XXXV. *Fol.* 119. *pagina* 2. Πῶς δὲ ἐκληπτέον καὶ τὸ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου Τροπάριον τὸ οὕτω λέγον. βάθει τῶν χριμάτων σου Χριστὲ πανσόφως προώρισας ἑκάστου πέρας ζωῆς τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον διὸ οὓς ἐκάλυψε τάφος ἐν πάσῃ χώρᾳ ἐν τῇ κείσει σῶσον πανοικτίρμων. *Quomodo autem accipi debet sancti Patris nostri Theodori Studitæ troparium sic habens: Altissimis judiciis tuis, Christe, sapienter omnino præfinitus est uniuscujusque vitæ finis, locus, & modus: idcirco quos tegit sepulchrum in omni regione, salva summe misericors in judicio*. Incipit: πρὸς τὸ δυσεβέστερον δηθέν τινες ἀπεκείνοντες καὶ οἷα μὴ θέλοντες αἰτίαν προσάπτειν Θεῷ &c.

XXXVI. *Fol.* 120. Τῷ πανσεβάστῳ σεβαστῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι προωρισμένα εἰσὶ τὰ καθ' ἡμᾶς πάντα, αἱ ἀρεταὶ, αἱ ἁμαρτίαι, οἱ πειρασμοὶ, δὲ αὐτὸς ὁ θάνατος. *Ad augustissimum Dominum Constantinum Palæologum quomodo auscultare oporteat eos, qui dicunt omnia nobis præfinita esse, virtutes, bona opera, tentationes, ipsam denique mortem*. Incipit: εἰ δὲ καὶ ἀπαιδεύτους τὰ θεία καὶ ἀμυήτους τινὰς οἱ τῆς προορισμοῦ καὶ τῆς εἱμαρμένης λόγοι &c.

XXXVII. *Fol.* 133. Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι ὅρῳ ὑπόκειται ἡ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀνθρώπων ζωή.

Digitized by Google

Ad eumdem, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, termino quodam circumscribi uniuscujusque hominis vitam. Incipit: ὅτι μὲν ὃν οὐκ ἀσεβὲς εἶναι δόκει τὸ λέγειν ὅτι πήξει κ᾽ ὅρῳ τὰ τ᾽ ζωῆς ἡμῶν ὑπόκειται, τοῦτο ἡμῖν ὡμολόγηται &c.

XXXVIII. *Fol.* 149. *pagina* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Στεφάνῳ διαπορημένῳ πῶς ἐξ ἀντιφράξεως τοῦ οὐρανίου σώματος τὸν ἐναπολειφθέντα ἐντὸς ἀέρα σκότος βαθὺ διεδέξατο. *Ad venerabilem Monachum Dominum Stephanum circa dubium, quomodo ex cæleſtis corporis oppoſitione remanentem intus aerem denſior caligo oſtendit.* Incipit: ὅτι μὲν δὴ ὁσιώτατε ἀνερ ἀπορείαν οὐ τλῶ τυχοῦσαν ἡμῖν ἐνῆκεν ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῇ ἑξαημέρῳ αὐτοῦ &c.

XXXIX. *Fol.* 151. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλείστῳ. εἰ χρὴ τλῶ μαθηματικλῶ ἐπιστήμῳ ἀποτρόπαιον ἡγεῖσθαι παντάπασι. *Ad venerabilem Monachum Dominum Alypium Incluſum, num oporteat Mathematicam ſcientiam injucundam omnino exiſtimare.* Incipit: τὰ τ᾽ μαθηματικῆς ἐπιστήμης εἰς δύο ταῦτα θεοείκελε ἄνερ ἀστρονομίαν τε κ᾽ ἀστρολογίαν διήρηται &c.

XL. *Fol.* 154. Ἀνταπολογητικὸν ἐκ μέρους πρός τλῶ ἐγχειρισθεῖσαν αὐτῷ χαρτῶ τοῦ κραταιοῦ κ᾽ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ Κομνηνοῦ τλῶ ἀπολυθεῖσαν πρός τινα μοναχὸν ἐπιμεμψάμενον οὐ μικρῶς αὐτῷ διάγε τὸ τ᾽ ἀστρολογίας μάθημα καὶ φιλονεικοῦσαν τὸ τοιοῦτον συνήσασθαι μάθημα φυσικαῖς καὶ γραφικαῖς ἀποδείξεσι. *Antapologeticon ex parte ad traditam in ejus manus epiſtolam potentis, ſanctique Imperatoris Domini Comneni miſſam ad quemdam monachum acriter ipſum incuſantem propter aſtrologiæ diſciplinam, atque contendentem hanc diſciplinam confirmare phyſicis, ac evidentibus demonſtrationibus.* Incipit: τολμῶν ὑπομιμνήσκω τὰ προγεγονὸς γράμμα τ᾽ βασιλείας σου κ᾽ εἰς ἐμὰς ἤδη χεῖρας ἐλήλυθε &c.

XLI.ª deficit initium, ſicut & finis præcedentis, deperdito aliquo folio.

XLII. *Fol.* 161. *pagina* 2. Τῷ πανσεβάστῳ σεβαστῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσι ὅτι καὶ ὁ μέγας Παῦλος εἷς ἐστι τ᾽ ιβ τοῦ Χριστοῦ μαθητῶν.. *Ad auguſtiſſimum Dominum Conſtantinum Palæologum, num auſcultare oporteat eos, qui dicunt, magnum quoque Paulum unum eſſe ex XII. Chriſti diſcipulis.* Inicipit: εἰ δὲ κ᾽ περὶ τοῦ μακαρίου Παύλου ἠπόρηκας σύγγενέσθαι ἄνερ εἴ γε τῷ χορῷ συγκατείλεκται &c.

XLIII. *Fol.* 162. *pagina* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ὀνουφρίῳ περὶ τ᾽ τετραμόρφου ὀπτασίας ἣν ὁ προφήτης εἶδεν Ἰεζεκιὴλ καὶ ὅπως αὐτλῶ εἰς τοὺς τέσσαρας εὐαγγελιστὰς ἐξελάβοντο. *Ad venerabilem Monachum Dominum Onuphrium de quadriformi viſione, quam vidit Ezechiel, & quomodo eadem quatuor Evangeliſtis aptata ſit.* Incipit: ἔδει μὲν ἡμᾶς ἀδελφὲ Ὀνούφριε οἷς κ᾽ μᾶλλον γωνία ἐστὶ σκότος τὸ ἐπιτίμιον ἐγγωνιάζειν ἀεὶ καθ᾽ ἑαυτούς &c.

XLIV. *Fol.* 163. *pag.* 2. Τῷ μεγαλοδοξοτάτῳ κυρῷ Ἀνδρονίκῳ τῷ Παλαιολόγῳ περὶ τοῦ πῶς ὁ θεολόγος λαμπροτέραν τλῶ ἡμέραν τ᾽ φώτων ἐκάλεσεν τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. λῶ ὁ χρυσορρήμων Ἰωάννης τ᾽ λοιπῶν ἑορτλῶ ὀνομάζει μητρόπολιν. *Ad glorioſiſſimum Dominum Adronicum Palæologum, quomodo Theologus præclaram diem luminum vocavit Chriſti Nativitatem, quam Johannes Chryſoſtomus ceterorum feſtorum metropolim appellat.* Incipit: εἰ δὲ κ᾽ σὺ μετὰ τ᾽ ἄλλων ὑγενέσθαι ἄνερ τοῦ θεολόγου Γρηγορίου ἤκουσας λαμπροτέραν τλῶ ἡμέραν &c.

XLV. *Fol.* 164. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλείστῳ περὶ τοῦ τίς τε κ᾽ πόθεν ἡ κατὰ τ᾽ ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν τεσσαρακοστὴ κ᾽ διὰ τί σωὶ τῷ τείτῳ γάμῳ μὴ καὶ τέταρτος συγκεχώρεται. *Ad venerabilem Monachum Dominum Alypium Incluſum, quæ, & unde poſt ſanctam Chriſti nativitatem quadrageſima; & cur ultra tertias nuptias, quartæ non concedantur.* Incipit: πολλοὶ μὲν δὴ κ᾽ πολλάκις ὦ θεία & ἱερὰ κεφαλή, περὶ τ᾽ κατὰ τ᾽ ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν &c.

XLVI. *Fol.* 167. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Μελετίῳ τῷ Κεραμεῖ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐκ ἐπάναγκες

ναγκες ἡμῖν τὸ ἐν πεντηκοστῇ μὴ δύειν τῷ Κυρίῳ λέγοντος ὅτι οὐ τὰ εἰσερχόμενα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα. *Ad venerabilem Monachum Dominum Meletium Critopulum, num attendere oporteat eos, qui dicunt, haud neceſſe nobis quarta feria jejunare, dicente Domino, non quod intrat, coinquinat hominem, ſed quod exit.* Incipit: ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς λοιπὸν πρός αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον διά τί οἱ μαθηταί σου χερσὶν &c.

XLVII. *Fol.* 169. Τῷ τιμιωτάτῳ κυρῷ Ἡσαίᾳ τῷ μοναχῷ εἰ χρὴ κρέας ἐσθίειν ἐν ἡμέρᾳ τετράδι τυχὸν ἢ παρασκευῇ δεσποτικῶν ἐμπιπτουσῶν ἑορτῶν, καὶ εἰ ἐπάναγκες ἡμῖν τοῦτο, κατά τινες οἴονται. *Ad venerabilem Dominum Iſaiam Monachum, num oporteat carnibus veſci, ſi in quartam fériam, aut paraſceven Dominica aliqua incidat ſollemnitas, & num hoc a nobis fieri neceſſum ſit, ut quidam exiſtimant.* Incipit: καὶ σήμερον ἐρωτηθέντες παρά τινος ὁσιότητος, εἰ καταλύειν ἐν κρέατι συγχωρήσωμεν &c.

XLVIII. *Fol.* 172. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Νείλῳ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι μετὰ τὸ ἐγκονισθῶσι τὸ ἔμβρυον τῷ νοερὰν ψυχὴν δέχεσθαι εἰώθε. *Ad venerabilem Monachum Dominum Nilum, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, quod poſtquam formatus eſt infans in utero, ſolet intelligentem animam recipere.* Incipit: περὶ μὲν τοῦ ἔξωθεν τί χρὴ καὶ λέγειν. ἐπειδὴ γὰρ τὸν δημιουργὸν ἡμῶν Θεὸν καὶ πλάστην ἠγνόησαν &c.

XLIX. *Fol.* 173. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ τί χρὴ δὲ λέγειν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν ἐν Κυρίῳ πεπλουτηκότων, καὶ ὅπως αὐτοὶ τὸν ὦδε ἀπαίρουσι καὶ ὅτι τοῦ ἁμαρτάνειν ἡμεῖς ἐσμεν αἴτιοι, οὐ μὴν ἡ φύσις αὐτή. *Ad eumdem de exitu eorum, qui in Domino moriuntur, & quomodo illi hinc diſcedunt: item quod peccati cauſſa a nobis, non vero ab ipſa natura petenda eſt.* Incipit: οἱ ἅγιοι διὰ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην ἣν ὑφίσταται ψυχορραγῶν ὁ ἄνθρωπος ὀπτασίας ἁγίων &c.

L. *Fol.* 74. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ τί χρὴ καὶ λέγειν ἐπὶ ταῖς γινομέναις ἀποιήσεσι τῶν ἀπελθόντων καὶ εἰ παντελῶς ἀπαλλάττειν αὐτὰς ἰσχύσι τὰ ἁμαρτημάτων. *Ad eumdem, quid dicendum ſit de bonis operibus morientium, & num ipſa poſſint omnino delere peccata.* Incipit: ὅτι μὲν οὖν οὐ χρὴ κατά τι διϊσάζειν ἐπὶ ταῖς γινομέναις παρά τινων χάριν ἀποιήσεως &c.

LI. *Fol.* 176. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαίᾳ περὶ τοῦ πῶς δὴ τὸ εὐαγγελικὸν καὶ θεῖον ἐκλαμβάνειν ῥητὸν τὸ λέγον, ὅτος ἥμαρτεν ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ. *Ad venerabilem Monachum Dominum Iſaiam, quomodo intelligendum ſit Evangelicum dictum hiſce verbis contentum, hic peccavit, an parentes ejus, ut cæcus fieret.* Incipit: εἰ δὲ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἠπόρηκας ὦ ἱερὰ κεφαλὴ πῶς οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ Ἀπόστολοι &c.

LII. *Fol.* 178. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Λέοντι τῷ ἐγκλείστῳ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι μετανοίᾳ περὶ τὸ τέλος ὁ Σολομὼν ἐχρήσατο. *Ad venerabilem Monachum Dominum Leonem Incluſum, num attendere oporteat eos, qui dicunt, Salomonem, cum fini proximus eſſet, pœnituiſſe.* Incipit: εἰ δέ τις ἐκ περὶ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος μαθεῖν βούλεται οἵας τε λέξεως ἔτυχε &c.

LIII. *Fol.* 180. *pagina* 2. Τῷ μεγαλοδοξοτάτῳ μεγάλῳ ἑταιρειάρχῃ καὶ σεβαστῷ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Δούκᾳ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι καὶ ἡ τοῦ Κυρίου μήτηρ ἐγκυμονοῦσα τὸ τοῦ ἐλεγμοῦ ὕδωρ ἔπιεν. *Ad glorioſiſſimum magnum Hetæriarcham & Sebaſtum Dominum Johannem Ducam, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, quod & Domini mater prægnans aquam probationis bibit.* Incipit: ὅτι μὲν οὖν ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ καὶ περὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ πολλοὶ πολλὰ δογματίζουσι &c.

LIV. *Fol.* 185. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Χαρίτωνι. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ἱερεὺς ὁ Χριστὸς παρὰ Ἰουδαίοις κεχειροτόνηται. *Ad venerabilem Monachum Dominum Charitonem, num auſcultare oporteat eos, qui dicunt, Chriſtum a Judæis ſacerdotem ordinatum fuiſſe.* Incipit: ὅτι μὲν οὖν εὕρεται χάρτης ὦ τιμία καὶ ἱερὰ κεφαλή, πάλαι συγγεγραφῆναι φαινόμενος &c.

Digitized by Google

LV. *Fol.* 189. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ εἰ πῃ τὸ διὰ θανάτου τέλος ἐδέξατο ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, εἴ πῃ καὶ μή. *Ad eumdem, num morte communi obierit Evangeliſta Johannes, an non.* Incipit: ὅτι μὲν οὖν ὁ τοῦ Ἀποστόλων συγγραφεὺς μόνος ὑπομνήματα καὶ αὐτὸς ὁ ἐν μάρτυσι μέγας Ἱππόλυτος &c.

LVI. *Fol.* 191. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Νεκταρίῳ περὶ τοῦ Ἰούδα εἴ πῃ τῇ ἀγχόνῃ ἐναπέψυξε κατὰ τὸν Εὐαγγελικὸν ἱστορίαν, εἴ πῃ μετὰ ταῦτα ἐπιζήσας ὡς φάσι τινὲς ὑστέρῳ πελέπεσε & ὕτω τοῦ βίου τέλος ἐδέξατο. *Ad venerabilem monachum Dominum Nectarium de Juda, num vere laqueo ſuſpenſus obierit, uti narrat Evangelium, an poſt hæc ſupervivens ventre ceciderit, & ſic vitam finierit.* Incipit: τὸν μὲν οὖν ἰσοβίου ἐκεῖνον Παππίαν μέγαν τοῦ Ἰούδα ἀσεβείας ὑπόδειγμα πεπαῖσαι &c.

LVII. *Fol.* 192. *pagina* 2. Τῇ περιποθήτῳ ἀνεψιᾷ τοῦ κραταιοῦ καὶ κυροῦ ἡμῶν βασιλέως κυροῦ Θεοδώρου ἀθυμούσῃ σφόδρα & τοῦ ἑαυτῆς ἀπογινωσκούσῃ σωτηρίαν δι' ὃν ἐπόλμησε φόνον ἐπί τινι γυναικὶ ζηλοτυπίας ἕνεκεν. *Ad honorabilem Conſobrinam potentiſſimi Imperatoris noſtri Theodori anxiam valde, atque de ſua ſalute deſperantem, propterea quod invidiæ cauſſa mulieri cuidam mortem inferre auſa fuiſſet.* Incipit: καὶ καὶ δεδιέναι προσήκει τὸ τοῦ θανάτου ἀφανίδιον & τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἀπογινώσκειν εἴγε μὴ θερμοῖς κεχρήμεθα δάκρυσιν &c.

LVIII. *Fol.* 195. *pag.* 2. Εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ἀποφάσει μόνη καὶ οὐκ ἀληθῶς εἰσῆλθεν ὁ Λῃστὴς εἰς τὸ παράδεισον. *Num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, quod ex pronunciatione dumtaxat, non autem vere paradiſum ingreſſus eſt Latro.* Incipit: τοῦ μεγάλου Παύλου τινὲς ἀκούσαντες περί τινων ἐν ἀρετῇ διαλαμψάντων δεξίοντος ὕτω καὶ λέγοντος, ὅτοι δὲ διὰ πίστεως μαρτυρηθέντες οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν &c.

LIX. *Fol.* 197. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται. εἴτε φθαρτή ἐστιν ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ μετάληψις, εἴτε καὶ ἄφθαρτος. *Deinde & illud quæritur, num corrupta, an ſancta ſit Chriſti conceptio, an incorrupta.* Incipit: οἶδα μέν οὖν ἀγαπητὲ ὅτι τῷ ἰδίῳ παρασυρόμενοί τινες λογισμῷ καὶ περὶ τὴν φύσεως τῶν ἀχράντων τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων &c.

LX. *Fol.* 198. titulo penitus deleto incipit: τὸ περὶ τοιούτων ἐξετάζειν καὶ λίαν ἐστὶ τολμηρὸν ὦ ἱερὰ κεφαλή τὸ δὲ καὶ οἰκοθεν ἐπὶ τούτοις ἀποφάσεις ποιεῖν, πολλῷ τολμηρότερον &c.

LXI. *Fol. eodem pag.* 2. titulo pariter deleto, incipit: εἰ δὲ καὶ τοῦτο ζητεῖς ἀγαπητὲ μαθεῖν εἴγε δυνατόν ἐστι τὸ παρὰ τοῦ δὲ τοῦ ἱερέως ὑποβληθέντα δεσμῷ, ἑτέρῳ προσελθεῖν ἱερεῖ καὶ τοῦ δεσμοῦ λύσιν δύρειν &c.

LXII. *Fol.* 203. *pag.* 2. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται εἰ τελείαν ἄφεσιν διίσχει τῶν ἡμαρτημάτων ὁ προσέρχομενος τῷ Κυρίῳ. *Rurſus & hoc quæritur, num perfectam remiſſionem peccatorum inveniat accedens ad Deum.* Incipit: δέον εἰδέναι σε ἀγαπητὲ ὅτι κατὰ τὸ ἀγάπῳ καὶ τὸ πίστιν ὦ ἤχομεν πρὸς τὸν Κύριον &c.

LXIII. *Fol.* 204. *pag.* 2. Τῷ ἀπεψιῷ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου ..... εἰ οὐκ ἔξεστι τοῖς ἐν ἁμαρτίᾳ ζῶσιν εἰς ἐκκλησίαν Θεοῦ εἰσέρχεσθαι καὶ ὅτι τὸ προσαγόμενον τῷ Θεῷ παρ' αὐτῶν οὐκ ἀπαραδέκεται. *Ad Conſobrinum potentis, & ſancti Imperatoris noſtri Alexii ..... an vetitum ſit in peccato verſantibus ingredi Eccleſiam Dei, tum quod ab ipſis Deo oblata, neutiquam accepta ſint.* Incipit: ἔδει μὲν οὖν ἀγενέσατε ἄνερ μὴ βαρυθυμεῖν ὅλως ἡμᾶς εἴπερ ἠκούσαμεν τὸ οἱ ἐπιμένοντες τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ ταύτης ἀποπαυθῶσι μὴ θέλοντες εἰς ἐκκλησίαν &c.

LXIV. *Fol.* 209. Καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἠπόρηται εἰ κατὰ πάντα καιρὸν συναφείαις κεχρῆσθαι τοῖς ὁμοζύγοις οὐκ ἔξεστι. *Et hoc præ ceteris quæritur, num quolibet tempore, conjuges proprio jure uti poſſint.* Incipit: εἰ καὶ τίμιος ὁ γάμος κατὰ Παῦλον εἰπεῖν &c.

LXV. *Fol.* 210. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ κυρῷ Ἡσαΐᾳ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐ συμφέρει τὸ θείων γραφῶν ἡ ἀνάγνωσις. *Ad venerabilem Monachum Dominum Iſaiam, num animum advertere oporteat ad eos, qui dicunt, haud prodeſſe Scripturarum lectionem.* Incipit:

τοῦ

Digitized by Google

τῦ Κυρίυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριςῦ ἐν διαγγελίοις ὕτω λέγοντος. ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς· αὗταί γάρ μαρτυροῦσι· &c.

LXVI. *Fol.* 216. *pag.* 2. Τί δὲ χρὴ καὶ ἐπὶ τῷ τιμίῳ σταυρῷ τῦ Χριςῦ φρονεῖν τε καὶ λέγειν. *Quid oporteat de venerabili Chriſti cruce cogitare, ac dicere.* Incipit: εἰ δὲ ὁ σταυρὸς αὐτὸς εἰς ὑρανὸς μὲν ἀναληφθῆναι δοκεῖ κάτω δὲ τὸ ὑποπόδιον &c.

LXVII. *Fol.* 217. *pag.* 2. Ἔτι καὶ τῦτο ἠπόρηται εἰ τῶ Εὔαν ἀφυπνισθεὶς ὁ Ἀδὰμ ἐγνώρισε. προφητικῷ δῆ θείῳ χαρίσματι, πῶς ἠγνόησε τὴν ἐπισυμβησομένην αὐτῷ βλάβην ἐκ τῦ βρώσεως τῦ φυτῦ, διὰ τί δὲ καὶ τὸ φυτὸν ἐκεῖνο, ἁγίυ καὶ πονηρῦ γνώσιος ἡ ἁγία κατονομάζει γραφή. *Ubi & hoc quæritur, cum a ſomno excitatus Adam Evam cognoverit, prophetico utique divino ſpiritu, quomodo non agnovit adferentem ipſi damnum ex comeſtione ligni: cur item lignum illud ſcientiæ boni, & mali vocatur in ſacris Scripturis.* Incipit: ἐπειδὴ καὶ τῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἠπόρηται τέκνον μοι φίλτατον πῶς ὁ Ἀδὰμ ἐκεῖνος ἀξύπνος γεγονὼς &c.

LXVIII. *Fol.* 219. *pag.* 2. deleto titulo incipit: οἶδα μὲν ἔγωγε ὁσιώτατε ἄνερ καὶ οὐκ ἀγνοῶ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα τὸν ἔννατον κανόνα τὸν ὕτω διοριζόμενον. εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος τὴν ἁγίαν πεντηκοςὴν ἢ νηςεύει &c.

LXIX. *Fol.* 222. Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀδελφῷ καὶ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Τριχᾷ περὶ τῦ τί τὸ εἶδος τῆς βασιλείας τῶν ὑρανῶν καὶ ποταπὸν ἐκεῖνο τὸ πῦρ τίνι τὸ ἀξώτερον σκότος καὶ κατὰ φύσιν ὁποῖός ἐςιν ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος. *Ad honorabilem, atque fratrem noſtrum in Domino Domnum Johannem Tricha, quænam forma ſit regni cœlorum, & qualis ignis ille, quid & tenebræ exteriores, & cujus naturæ eſt vermis ille non dormiens.* Incipit: εἰ δὲ καὶ περὶ τῦ αἰωνίυ πυρὸς ἐκείνυ καὶ τῆς βασιλείας τῶν ὑρανῶν ἀξιοῖς ἀγαπητὲ μαθεῖν &c.

LXX. *Fol.* 227. Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ καὶ τοῖς τυχοῦσι πατράσι τὴν ἀξαγόρευσιν γίνεσθαι καὶ εἰ ὠφέλιμος αὕτη. *Ad eumdem, num oporteat quibuſlibet Patribus confeſſionem facere, & num utilis illa ſit.* Incipit: ὅτι μὲν ὖν ἀγαπητὲ μέγα καὶ ὠφέλιμόν ἐςι τὸ πνεύματικοῖς ἀξαγορεύειν ἀνδράσι τὰ πλημμελήματα &c.

LXXI. *Fol.* 229. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ περὶ τῦ ὅτι μέγα τὸ καρτερεῖν ἐν πειρασμοῖς .... *Ad eumdem, quod præclarum ſit tolerare in tentationibus* .... Incipit: ὅτι μὲν ὖν ἀδελφὲ Ἰωάννης μέγα εἶναι δοκεῖ καὶ τῷ ὄντι &c.

LXXII. *Fol.* 230. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ διαπορυμένῳ εἰ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα κέκτηνται σώφρονα. *Ad eumdem dubitantem, num & animantia ratione carentia prudentiam quamdam habeant.* Incipit: καὶ τῦτο μὴ τῶν ἄλλων εἰδέναι σε ἄξιον, ὅτι καὶ πάντα τὰ ἄλογα ζῶα γνῶσιν ἐχήκασι θαυμασιωτέραν ἐκ Θεῦ &c.

LXXIII. *Fol.* 232. Τῷ αὐτῷ διαπορυμένῳ περὶ τῦ ῥητῦ ἐκείνυ τῦ λέγοντος δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ καὶ γε τοῖς ὀκτώ. *Ad eumdem dubitantem de dicto illo, quod ita habet, da partem ſeptem, & octo.* Incipit: εἰ δὲ καὶ σκοτεινή τίς ἐςι καὶ δυνατεώρητος ἡ ῥῆσις ἐκείνη τῦ Σολομῶντος ἡ λέγυσα δὸς μερίδα &c.

LXXIV. *Fol.* 234. Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγυσιν ὅτι μείζων ὁ Παῦλος Ἰωάννυ τῦ Βαπτιςῦ. *Ad eumdem, num animum advertere ad eos oporteat, qui dicunt, Paullum majorem habendum Johanne Baptiſta.* Incipit: ὅτι μὲν ὖν ὁ τὴν γλῶτταν χρυσῦς ἔν τινι τῶν αὐτῦ συγγραμμάτων ἀπεδείξατο &c.

LXXV. *Fol.* 235. Τῷ αὐτῷ πῶς νοητέον τὸ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῦ θεολόγυ εὐαγγελιςῦ Ἰωάννυ διεγειρόμενον ῥητὸν τὸ λέγον· εἶδον ὑρανὸν καινὸν καὶ ἡ θάλασσα ὐκ ἔςιν ἔτι.

Ad eumdem, quomodo intelligendum eſt in apocalypſi Theologi Evangeliſtæ Johannis dictum: Vidi cœlum novum, & mare non eſt amplius. Incipit: ἰςέον ὅτι ἐν ἑξηκοςῷ πέμπτῳ κεφαλαίῳ τῆς ἀποκαλύψεως τῦ εὐαγγελιςῦ δὲ θείυ Ἰωάννυ &c.

LXXVI. *Fol.* 236. Τῷ πανσεβάςῳ σεβαςῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγυσιν ὅτι κατὰ περιόδυς ἀςέρων. ἀπ' ἀρχῆς ἐκεῖνοι δὲ πρῶτοι ἄνδρες πολυετεῖς ἐνεφάνισαν. *Ad Auguſtiſſimum Sebaſtum Domnum Conſtantinum Palæologum,*

Digitized by Google

gum, num auſcultare oporteat eos, qui dicunt, quod propter aſtrorum circuitionem primi homines ad multos annos vitam produxerunt. Incipit: ὅτι μὲν ἦν οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοὶ ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ τῇ τῶν οὐρανίων κινήσει διοικεῖσθαί τε καὶ συμφέρεσθαι &c.

LXXVII. *Fol.* 238. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ καὶ δομεστίκῳ κυρῷ Νικολάῳ διαπορουμένῳ καὶ μᾶλλον εἴγε κατὰ κανόνας ἐστὶ τὸ εἰρημένον κακώθητι καὶ ἀπόθανε καὶ εἴγε πρὸς ἀνάγκης ἔχουσι κακοῦσθαι καὶ πλάνητας οἱ μοναζοντες. *Ad venerabilem Monachum, & Domeſticum Dominum Nicolaum dubitantem, num canonibus adverſetur dictum illud, cruciator, & morere: & num neceſſarium ſit monachos affligi ad mortem uſque.* Incipit: οἶδα μὲν ἦν ὁσιώτατε ἄνερ ὅτι καὶ ἀμφιβάλλεις τῷ δὲ τῷ λέγοντι ῥητῷ, κακώθητι καὶ ἀπόθανε &c.

LXXVIII. *Fol.* 240. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἰωαννικίῳ τῷ Γραμματικῷ περὶ τοῦ πῶς ὀνομάζει πνευματικὸν ὁ Ἀπόστολος τὸ σῶμα ἐκεῖνο τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστησόμενον. *Ad venerabilem Monachum Dominum Joannicium Grammaticum; quomodo Apoſtolus ſpirituale vocat corpus ex mortuis reſurgens.* Incipit: ἄκουε ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ τοῦ μεγάλου Παύλου λέγοντος ὅτι σπείρεται σῶμα ψυχικὸν καὶ ἐγείρεται σῶμα πνευματικὸν, μὴ θαύμαζε &c.

LXXIX. *Fol.* 240. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ καὶ συλίτῃ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Σιναΐτῃ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι τὸ εὐαγγελικὸν φωνὸν τὸν ὧδε λέγουσαν ὁ Πατήρ μου μείζων μού ἐστιν οὐ δέον ἐκλαμβάνεσθαι καὶ κατ' αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ τὸ ἀνθρώπινον μιᾶς ὄντος τῆς ὑποστάσεως. *Ad venerabilem Monachum, atque Stylitam Dominum Johannem Synaitam, num animum ad eos advertere oporteat, qui dicunt, Evangelicam ſententiam, quæ habet, Pater major me eſt, non ita accipiendam, ut Chriſti humanitas unam habeat hypoſtaſim.* Incipit: καὶ δι' ἄλλα μὲν ἅπερ ὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖς ὁσιώτατε ἄνερ μείζονα λεγέται τοῦ αὐτοῦ πατέρα καλεῖν ὁ Κύριος &c.

LXXX. *Fol.* 251. *pag.* 2. Τῷ πανευτίμῳ καὶ ἐν κυρίῳ πνευματικῷ ἡμῶν ἀδελφῷ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Τειχᾶ περὶ τοῦ ὅτι νοῦς καὶ ψυχὴ ταύτῳ ἐστὶ κατὰ φύσιν εἰ καὶ τοῖς ὀνόμασι διαλάττουσι. *Ad honorabilem in Chriſto fratrem noſtrum Dominum Johannem Tricham, quod mens, & anima ejuſdem naturæ ſunt, etſi nominibus dividantur.* Incipit: οἶδα μὲν ἦν ἀδελφὲ ἰῶ ὅτι καὶ τοὺς περὶ ψυχῆς καὶ νοῦ λόγους μαθεῖν ἀξιοῖς οὐκ ὀλίγα γὰρ ἀμφιβάλλει &c.

LXXXI. *Fol.* 253. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἰωαννικίῳ Γραμματικῷ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐκ ἔξεστι καταλύειν ἐν τετράδι καὶ παρασκευῇ, τὰ τῆς νηστείας εἰ καὶ τύχῃ συμπέσειν αὐταῖς οἷαν δή τινα δεσποτικῶν ἑορτῶν. *Ad venerabilem Monachum Dominum Joannicium Grammaticum, num advertere oporteat ad eos, qui dicunt non licere in quarta feria, atque paraſceve divertere jejunium, etſi occurrat in iis aliqua Dominica ſollemnitas.* Incipit: ὅτι μὲν ἦν ὁσιώτατε ἄνερ ἐν νηστείᾳ διάγειν ὁ πιστὸς ὀφείλει λαὸς ἔνγε τετράδι καὶ παρασκευῇ, σύμφημι τοῦτο κἀγὼ &c.

LXXXII. *Fol.* 260. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ ἐγκλείστῳ περὶ τοῦ εἰ ἔστι τις διαφορὰ παρά τε τοῖς μάρτυσι. παρά τε τοῖς ἀσκηταῖς. *Ad venerabilem Monachum Dominum Alypium Incluſum, num ſit diſcrimen aliquod inter martyres, & aſcetas.* Incipit: εἰ δὲ καὶ τοῦτο βούλει μαθεῖν ὁσιώτατε ἄνερ εἴγε διαφορά τις ἐστὶν &c.

LXXXIII. *Fol.* 261. Τῷ αὐτῷ περὶ διαφορᾶς πρώτου καὶ δευτέρου γάμου. *Ad eumdem de differentia primarum, atque ſecundarum nuptiarum.* Incipit: εἰ δὲ καὶ περὶ διαφορᾶς πρώτου τε καὶ β. γάμου βούλει μαθεῖν, ὁ θεόλογος σε διδάξει Γρηγόριος λέγων &c.

LXXXIV. *Fol. eodem pag.* 2. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται εἰ μετὰ θάνατον αὐτίκα ἡ ψυχὴ σωματικῷ πυρὶ παραδίδοται. *Inſuper & illud inquiritur, num poſt mortem ſtatim anima igni materiali, atque ſenſibili tradatur.* Incipit: ὁ διάλογος θεῖος Γρηγόριος καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ διακόνου ἐκείνου &c.

LXXXV

Digitized by Google

LXXXV. *Fol.* 262. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ περὶ τῦ πῶς οἱ προφῆται προεφήτευον καὶ ὅπως ἠξιοῦντο θείων ὀπτασίων. *Ad eumdem, quomodo prophetæ vaticinarentur, & quomodo divinas visiones meruerint.* Incipit: εἰ δὲ καὶ τῦτο βάλει μαθεῖν ὁσιώτατε ἄνερ ὅπως οἱ διὰ πράξεως καθαρθέντες &c.

LXXXVI. *Fol.* 264. Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγυσιν ὅτι πρός γε τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν θείαν ὐσίαν ἐπιγνώσονται τότε μετὰ ἀκριβείας οἱ ἄνθρωποι. *Ad eumdem, quid de iis, qui dicunt præ aliis divinam naturam ab hominibus perfecta cognitione comprehendi posse.* Incipit: τῦ μεγάλυ Παύλυ τινὲς ἀκύσαντες ὕτω λέγοντος, ἐκ μέρει ἄρτι γινώσκομεν, ἐκ μέρει ἄρτι προφητεύομεν ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον &c.

LXXXVII. *Fol.* 265. *pag.* 2. Τῷ αὐτῷ περὶ τῦ ὅτι κατ' ὐδὲν οἱ προλαβόντες ὠφείλυσι κόποι τὺς ὅπως δήποτε τὸ τέλος διαφθείραντας. καὶ ὅτι τὸ καταλαλεῖσαί τινα τῦ προεχώτος αὐτῦ, ἐς λίαν ἐστὶ βλαβερόν. *Ad eumdem, quod nihil proficiant labores præcedentes iis, qui finem demum corrumpunt, & quod propriis præpositis obloqui valde noxium sit.* Incipit: ἀναγκαῖον εἰδέναι σε, ἐς τῦτο τιμιώτατε ἄνερ ὅτι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος πολλὰ μὲν ἐπί τινι διακονίᾳ κοπιάσας &c.

LXXXVIII. *Fol.* 268. *pagina* 2. Πῶς δὲ καὶ τὸ Χρυσοστομικὸν ἐκεῖνο ῥητὸν ἐκλαμβάνεσθαι χρὴ τὸ λέγον ἐπόρνευσέ τις μετὰ τὸ φωτίσμα, ὐδὲ παραμυθία λείπεται τῷ ἁμαρτήματι λοιπόν. *Quomodo accipi debet illud Chrysostomi dictum: Si quis fornicatus fuerit, postquam illuminatus est, non amplius solatium relinquitur peccato.* Incipit: εἰ δὲ καὶ πῶς ἄλλοις ὁ χρυσορρήμων Ἰωάννης φορτίον ἔδοξε λέγων ὅτι ὐδὲ παραμυθία λείπεται τῷ ἁμαρτήματι &c.

LXXXIX. *Fol.* 269. Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἰωαννικίῳ τῷ Γραμματικῷ. εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγυσιν ὅτι ὁ ἐν Κορίνθῳ τῇ μητρυιᾷ αὐτῦ συμφθαρεὶς ὐ Δαίμονι παρεδόθη ἀκαθάρτῳ εἰς ὄλεθρον τ σαρκὸς, ἀλλὰ ἀφορισμὸν ἐκεῖνος ἐδέξατο τὸ ἐπιτίμιον. *Ad venerabilem, & disertissimum Monachum Dominum Joannicium Grammaticum, num animum ad eos advertere oporteat, qui dicunt Corinthium, qui cum noverca turpiter se commiscuerat, traditum non fuisse Dæmoni impuro in interitum carnis, sed ut pœnam lueret, segregatum fuisse.* Incipit: ὁ μακάριος Παῦλος ἔφθασε διὰ τ ἐν Κορίνθῳ ἐπὶ τῇ μετρυιᾷ αὐτῦ ἀσχημοσύνᾳ, τοιαῖς δὲ χρήσασθαι λέξεσι &c.

LXXXX. *Fol.* 270. *pag.* 2. Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Μυρώνι τῷ παναγιωτάτῳ περὶ τῦ πότε ἐς πόθεν καὶ ὅπως ἐν τῇ μητρᾷ τὸ ἔμβρυον τὴν νοερὰν ψυχὴν εἴωθεν ἀναδέχεσθαι. *Ad venerabilem Monachum Dominum Myronem Sanctissimum. Quando, & unde, & quomodo infans utero inclusus intelligentem animam recipere solet.* Incipit: εἰ δὲ καὶ τῦτο θεοείκελε ἄνερ ἡ σὴ ὁσιότης ἀξιοῖ· μαθεῖν εἴ γε μὴ τ σύλληψιν αὐτίκα καὶ ἡ νοερὰ ψυχὴ &c.

LXXXXI. *Fol.* 273. Πρὸς τὺς λέγοντας ὅτι παχὺ τὸ σῶμα ἡμῶν ἔσαι καὶ μὴ τ ἀνάστασιν. *Adversus eos, qui asserunt, corpus etiam post resurrectionem densum fore.* Incipit: ἐπειδὴ καὶ περὶ φύσεως τῶν ἐκ νεκρῶν ἐγερθησομένων σωμάτων προιότητός τε καὶ κράσεως ὐ μικρῶς ἀμφιβάλλυσί τινες &c.

LXXXXII. *Fol.* 279. Πρὸς τὺς λέγοντας ὅτι τὰ κατὰ παραχώρησιν Θεῦ γινόμενα παρ' ἡμῶν καὶ προωρισμένα παρ' αὐτῦ τυγχάνυσι καθώς φησι ὁ μέγας Μάξιμος. *Adversus eos, qui dicunt, ea, quæ Deo permittente a nobis fiunt, etiam præfinita ab ipso esse, ut inquit Magnus Maximus.* Incipit: ὅτι μὲν ὖν ὁ μέγας εἴρηται Μάξιμος, προωρισμένα λέγων εἶναι &c.

CODEX CXIV. *b.* III. V.

Chartaceus, constans foliis 25. sæculi XVI. ubi

Fol. 1. JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia adversus eos, qui festis tantum diebus ad Ecclesias veniebant &c.* Incipit: μάτην, ὡς ἔοικε, τὺς τῇ προτέρᾳ σωάξει &c. In edit. tom. IV. pag. 739.

Fol. 14. Homilia altera ejusdem CHRYSOSTOMI, cui multa desunt initio.

CO-

Digitized by Google

CODEX CXCV. *b.* III. 6.

Bombycineus, cui folia 95. ſæculi circiter XVI. homilias nonnullas, variaque capitula aſcetica complectitur.

Fol. 1. Homiliæ octo GREGORII NYSSENI *in octo beatitudines*. Prima incipit: τὶς ἄρα τυὸτός ἐϛι τοῖς συγκλεγμένοις &c. In edit. tom. I. pag. 762.

Fol. 52. Ἐκ τ̃ μακαρίων καὶ ἱερῶν λόγων τ̃ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείυ τ̃ μεγάλυ ἐν κεφαλαίοις πεντήκοντα. *Selecta ex ſacris Divi Baſilii Magni Patris noſtri ſermonibus capitula quinquaginta.*

Fol. 63. Ἐκ τ̃ τ̃ ἁγίυ Μακαρίυ περὶ τ̃ κατὰ πνεῦμα τελειότητος κεφάλαια πεντήκοντα. *Ex Sancto Macario de perfectione ſpirituali capitula quinquaginta.* Numerus tamen ultra progreditur, & ad ſeptuageſimum uſque perducitur: at quæ præter quinquaginta, ex aliis ſcriptoribus ſumta ſunt, ut apparet in capitulo LXVII. ex *Divo Ephrem*.

CODEX CXCVI *b.* III. 7.

Membranaceus, habens folia 173. circa finem ſæculi XIII. in quo

ANASTASII SINAITÆ *Patriarchæ Antiocheni* quæſtiones, & reſponſiones ex ſacra Scriptura, variiſque ſcriptoribus deſumtæ. Deeſt tamen Initium; prima enim, quæ occurrit quæſtio, eſt numero nona.

Ex comparatione autem, quam inſtituimus cum editione Latina tom. IX. *Bibliothecæ Patrum*, contigit nobis diſcrepantiam in multis obſervare, tum in ipſo quæſtionum ordine, tum in quorumdam ſcriptorum teſtimoniis, quæ prætermiſſa ſunt in Regio codice, vel ſuperaddita.

Pauca in margine aderant ſcholia, quæ malus Bibliopegus mutilavit.

CODEX CXCVII. *b.* III. 8.

Membranaceus, foliis conſtans 194. optimæ notæ, atque characteris, ſæculi circiter XII. Sunt in eo *Condacia*, ſeu *Contacia*, breves nimirum hymni, quibus Sancti, vel feſti alicujus diei laudes paucis perſolvuntur. Atque a menſe quidem *Septembri*, apud Græcos primo, initium fiebat; ſed primis deperditis foliis, menſis hic imperfectus remanſit. Reliqui integri ſunt, & occurrentium in iis feſtorum hymni ſubjiciuntur. Expleto autem duodecim menſium curriculo, hæc verba leguntur:

Τέλος σὺν Θεῷ τ̃ μὴνολογίυ τ̃ κονδακίων.

Finis, Deo dante, Condaciorum per ſingulos menſes.

Fol. 150. Sequuntur *Condacia* alia in *communi Sanctorum*, nec non in variis Dominicis per annum. Hæc porro ſunt nomina autorum, quæ nobis legentibus occurrerunt, *Romani* nempe, cujus major pars eſſe videtur, *Georgii*, atque *Joſephi*.

CODEX CXCVIII *b.* III. 9.

Membranaceus, cui folia 166. nitidi characteris, ſæculi XIV. JOHANNIS CLIMACI *gradus*, ſive *ſcalam paradiſi*, complectitur, cui tamen multa initio deſunt. Incipit enim a decimo capitulo περὶ καταλαλίας, *de obtrectatione*. In fine cujuſlibet capituli ſcholia ponuntur, quæ collata cum iis, quæ ſunt in editione Pariſienſi, longe diverſa deprehendimus, immutato plerumque ordine, & multo ampliora.

Fol. 151. Eſt ejuſdem CLIMACI *epiſtola*, ſeu liber ad *Paſtorem*, qui in ſectiones diviſus non eſt, ut in citata Pariſienſi editione, ſed continua ſerie deſcriptus; tum adduntur ſcholia non parum ab editis diſcrepantia: quod ſane cuipiam mirum videri non debet. Quum enim omnia ex *Eliæ Cretenſis* prægrandibus commentariis deſumta ſint, ea vel minuere, vel augere facile fuit.

CODEX CXCIX. *b.* III. 10.

Bombycineus, foliis conſtans 213. ſæculi XIV. ubi perpetuus carnem inter

&

Digitized by Google

& ſpiritum dialogus, verſibus proſæ ſimillimis deſcriptus, in quo multa ad virtutem conducentia, multæque ſententiæ ad vitæ ſanctitatem, perfectionemque ſuadendam accommodatiſſimæ continentur. Opus in quinque libros diſtributum erat, ut ex accuratiſſimo conſtat præmiſſo ejus indice: verum tres priores integri fere deſiderantur, atque initium fit a capite XI. tertii libri, eoque etiam mutilo circa initium. Deſinit autem in capite V. libri quinti, cui etiam deſunt quinque capita.

De autore nihil nobis totum Codicem perlegentibus conſtare potuit: nam quod primo folio ſuperscriptum legitur Διονυσίε Ἱεροδιακόνε Κατιλιάνε Ζακυνθίε, *Dionyſii Hierodiaconi Catiliani Zacynthii*, cum a recentiori ſcriba appoſitum fuerit, nomen potius poſſeſſoris Codicis, quam autoris Dialogi, eſſe exiſtimamus.

Indicis initium ita ſe habet:

Πίναξ ἀκριβὴς τ̃ παρούσης πικτύδος τάδε ἐςὶν ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ.

α. Κλαυθμοὶ δ̀ θρῆνοι μοναχ̃ ἁμαρτωλ̃ χ̀ ξένε. δι' ὧν δ̀ ἐπελέγετο πρὸς ψυχλὼ ἰδίαν.

β. Στίχοι ἀπολογητικοὶ δῆθεν.

Βίβλιον δ̀ύτερον.

α. Σαφὴς ἀπόδειξις. ὅτι ἡ πίςις χωρὶς τ̃ ἔργων ἀνωφελὴς ἐςιν &c.

CODEX CC. *b.* III. 11.

Bombycineus, habens folia 383. ſæculi XIV. initio, & fine mutilus, nec non alicubi fœdatus, tineiſque corroſus, multa continet opuſcula de variis hæreſibus, & non pauca adverſus hæreſes, ex Patribus, atque Conciliis excerpta. Porro autem ex collatione multum convenire Codicem noſtrum deprehendimus cum codicibus CCCVI. & CCCVII. apud Neſſelium in *Catalogo Biblioth. Vindobon.* parte I. pag. 411. quod ut clarius pateat, præcipua capita, ex quibus conſtat, hìc ſubjiciemus, quantum quidem ex iis locis, quæ haud fœdata ſunt, eruere potuimus.

I. itaque traditur ordo recipiendi *Catechumenum*, & conferendi *Baptiſmatis*.

II. *Fol.* 3. *pag.* 2. deſcribuntur hæreſes *Melchiſedechitarum*, *Theodotianorum*, & *Athinganorum*. Initium fit his verbis: ἐκ ποτάρων κακῶν εἰς ἓν συνελθόντων ἡ αἵρεσις αὕτη συνέςηκεν &c. Sequitur ſtatim ordo eoſdem ſuſcipiendi, ſi ad Eccleſiam Catholicam redeant.

III. *Fol.* 5. Περὶ Παυλικιανῶν κ̀ Μανιχαίων. *De Paulicianis, & Manichæis*. Incipit: Παυλικιανοὶ χ̀ Μανιχαῖοι μετωνομάσθησαν ἀντὶ Μανιχαίων Παυλικιανοὶ &c.

IV. *Fol.* 7. Ἀναθεματισμὸς τ̃ Ἰακωβιτῶν. *Anathematiſmus hæreſeos Jacobitarum*, cujus initium: ὁ ἀπ' τ̃ βδελυρᾶς τῶν Ἰακωβιτῶν χ̀ Χατζιτζαείων αἱρέσεως τῇ ἀμωμήτῳ τ̃ ὀρθοδόξων Χεισιανῶν ὁλοψύχως προσερχόμενος πίςει &c.

V. *Fol.* 9. Τάξις γινομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐπιςρέφουσι πρὸς τ̃ καθαρὰν κὰι ἀληθῆ πίςιν τ̃ χεισιανῶν. *Ordo ſervandus circa eos, qui a Saraceniſmo ad veram, ſinceramque Chriſtianorum fidem convertuntur*. Incipit: προηγουμένως μὲν ὁ προσιὼν τῇ ὀρθῇ πίςει &c.

VI. *Fol.* 11. Περὶ τ̃ Ἀρμενίων. *De Armeniorum hæreſi*, cujus initium: αἱ τούτων αἱρέσεις πολλαί εἰσιν &c. Dein proxime ſubjicitur ordo eoſdem ſuſcipiendi, ſi convertantur, una cum anathematiſmo.

VII. *Fol.* 15. *pag.* 2. ἡ δὲ αἵρεσις τ̃ Ἰακωβιτῶν ἔχει ὅτως. *De hæreſi Jacobitarum*, cujus initium: ὁ Ἰακωβὸς ἀφ' οὗ κ̀ ὅτοι καλοῦνται &c.

VIII. *Fol.* 16. Περὶ τ̃ βλασφήμε χ̀ πολυειδοῦς αἱρέσεως τ̃ ἀθέων Μασαλιανῶν. τ̃ χ̀ Φυνδαιτῶν κ̀ Βογομίλων καλουμένων κ̀ Εὐχιτῶν. κ̀ Ἐνθυσιαςῶν. κ̀ Ἐγκρατιτῶν. χ̀ Μαρκιωνιςῶν. *De blaſphema, variaque impiorum Maſſalianorum hæreſi, qui & Phundaitæ, Bogomili, Euchitæ, Enthuſiaſtæ, nec non Encratitæ, & Marcioniſtæ vocantur*. Incipit: τῆς ἀπὸ τ̃ μυσαρᾶς αἱρέσεως τ̃ Βογομίλων &c. Et quidem de hac *Maſſalianorum* hæreſi multa ſubjiciuntur capitula, in quibus eorum errores fuſius narrantur.

Digitized by Google

IX. *Fol.* 23. *pag.* 2. Canon nonagesimus quintus Synodi Constantinopolitanæ, seu Quinisextæ, habitæ in *Trullo sub Imperatore Justiniano II.* de ordine suscipiendi hæreticos ad fidem conversos.

X. *Fol.* 24. Τιμοθέου πρεσβυτέρου τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἰωάννην πρεσβύτερον καὶ σκευοφύλακα τῆ ἁγίας θεοτόκου ἐν Χαλκοπρατείοις περὶ διαφορᾶς τῶν προσερχομένων τῇ ἀσεβεστάτῃ ἡμῶν πίστει. *Timothei presbyteri sanctissimæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ, ad Johannem presbyterum, & Scevophylacem Sanctæ Deiparæ in Chalcoprateis, de differentia eorum, qui ad orthodoxam fidem convertuntur.* Incipit: τρεῖς τάξεις διείσκομεν τῶν προσερχομένων τῇ ἁγίᾳ τοῦ Θεοῦ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ &c.

XI. *Fol.* 32. *pag.* 2. Τῷ θεοσεβεστάτῳ σεβασμίῳ καὶ προσκυνητῷ ἁγίῳ δεσπότῃ μου τῷ μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Πέτρος ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας. *Ad divinum, venerabilemque dominum Archiepiscopum Constantinopolitanum (Michaelem Cærularium) Petrus divina gratia Archiepiscopus Antiochenus.* Sermonem habet de Ecclesia Romana. Incipit: ὅσα ἐπορεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ σου &c.

XII. *Fol.* 36. Τῷ σεβασμιωτάτῳ Ἰσαγγέλῳ δεσπότῃ καὶ πνευματικῷ ἡμῶν ἀδελφῷ τῷ ἁγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ βραδέυσης Ἀπηλεγγέυσης Πέτρος ἐλέῳ Θεοῦ πατριάρχης Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας. *Ad venerabilem in Domino fratrem Episcopum Tranensem in Apulia Petrus divina gratia Patriarcha Antiochiæ.* Agitur de controversiis inter Occidentalem, & Orientalem Ecclesiam. Incipit: πολλῆς ἡμῖν ἀφροσύνης καὶ μεγάλης πνευματικῆς ἀγαλλίασεως &c.

XIII. *Fol.* 40. Νικήτα μοναζόντος καὶ πρεσβυτέρου μονῆς στουδίου τοῦ σταθάτου Ῥωμαίοις περὶ ἀζύμων καὶ σαββάτων νηστείας καὶ γάμων ἱερέων. *Niceteæ Monachi, & Presbyteri Monasterii Studitarum, cognomento Stethati ad Romanos de Azymis, de jejunio Sabbati, & de naptiis Sacerdotum.* Incipit: καλὴ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ὦ πάντων ἐθνῶν σοφώτατοι Ῥωμαῖοι καὶ ἀγενέστατοι &c.

XIV. *Fol.* 49. Ἐπιστολὴ Μιχαὴλ τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦ Κηρουλαρίου πρὸς Πέτρον τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας. *Epistola beatissimi Archiepiscopi Constantinopoleos novæ Romæ, & Oecumenici Patriarchæ Michaelis Cerularii ad Petrum sanctissimum Antiochiæ Patriarcham.* Incipit: τὰ γράμματα τοῦ μακαριότητός σου ἀνέγνων ἡ μετριότης ἡμῶν &c.

Fol. 51. *pag.* 2. ἀνατροπὴ τῆς Παυλικιανῶν καὶ ποικίλου καὶ πολυσκότου αἱρέσεως. *Refutatio variæ, obscuræque Paulicianorum hæreseos.* Incipit: Σαμοσάτα πόλις Συρίας. ἐν ᾗ γυνή τις ὀνόματι Καλλινίκη πεπληρωμένη τοῦ βορβόρου &c.

XVI. *Fol.* 55. *pag.* 2. Est Johannis Damasceni *liber de hæresibus* sub hoc titulo: ἑτέραι αἱρέσεις διάφοροι. *Diversæ aliæ hæreses.* Incipit autem a verbis βαρβαρισμός. ἥτις καθ' ἑαυτὴν ἐστιν διαιρέσασα &c.

XVII. *Fol.* 68. Διάλεξις Σαρακηνοῦ καὶ Χριστιανοῦ. *Disceptatio Saraceni, & Christiani*, autore eodem Johanne Damasceno. Hoc opusculum exstat in tomo I. pag. 476 *operum Damasceni*, sed mutilum, multisque scatens lacunis, atque suppleri optime posset ex hoc Regio Codice. Incipit: ἐρωτηθεὶς ὁ χριστιανὸς παρὰ τοῦ Σαρακηνοῦ. τίνα λέγεις αἴτιον καλοῦ καὶ κακοῦ &c.

XVIII. *Fol.* 70. *pag.* 2. Excerpta quædam adversus *Monophysitas*.

XIX. *Fol.* 75. *pag.* 2. Ἀμμωνίου πρεσβυτέρου Ἀλεξανδρείας ἐκ τοῦ πρὸς τὰς αἱρέσεις Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου. *Ammonii presbyteri Alexandrini ex opere ipsius contra Eutychetis, & Dioscori hæresim.* Incipit: ἔστι γοῦν τὸ παρ' αὐτοῖς τοῖς τοῦ σωσθοῦ Χαλκηδόνος &c.

XXI. *Fol.* 78. Ἀπόδειξις ἐκ παλαιᾶς καὶ καινῆς διαθήκης ὅτι ὁ ταυτὸν φύσις καὶ πρόσωπον. *Demonstratio ex Veteri, Novoque Testamento de differentia inter naturam, & hypostasim.* Incipit: προκαθημένου τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ &c.

XXI. *Fol.* 82. *pag.* 2. Ex sancta Nicæna Synodo de natura, & hypostasi.

XXII. *Fol.* 83. *pag.* 2. *Epistola canonica Sancti* Gregorii Thaumaturgi

de

Digitized by Google

de nonnullis in conventu Barbarorum idolothyta comedentibus, aliorumque criminum reis. Incipit: ὑ τὰ βρώματα ἡμᾶς βαρεῖ ἱερὲ Πάπα, εἰ ἔφαγον οἱ ἀιχμάλωτοι ταῦτα &c.

XXIII. *Fol.* 84. Ἀποφθέγματα ὀρθοδόξω πρὸς Θεοδοσιανὸν. *Apophthegmata Orthodoxi ad Theodosianum*, quorum initium: ἀρκεῖ τοῖς ἀφροντῶσι τὸ εἰπεῖν τ Χειστὸν τέλειον &c.

XXIV. *Fol.* 87. Ἀναστασίω ἐλαχίστω. μοναχῦ πόνημα περὶ τ ὀρθοδόξω πίστεως ἀνθολογηθὲν ἐκ τ ἁγίων γραφῶν, & ὁσίων διδασκάλων. *Anastasii humilis Monachi opusculum de orthodoxa fide, excerptum ex Sanctis Scripturis, atque Doctoribus*. Incipit: ἀρχὴ τ λόγων ἀληθεια. μᾶλλον δὲ σὺ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀληθὴς &c.

XXV. *Fol.* 91. *pag.* 2. Ἐπιστολὴ Εὐθυμίω μοναχῦ περιβλέπτω μονῆς σηλιτδιτικὴ κατὰ Ἀρμενίων τ Θεοπαχητῶν &c. *Euthymii monachi monasterii cognomento* περιβλέπτω *epistola invectiva adversus Armenios Deopatianos &c.* Incipit: ἐωσειδήπερ Εὐτυχὴς καὶ Διόσκορος. Τιμόθεος ὁ Ἕλυρος. & οἱ αὐτῳ ὁμόφρονες &c.

XXVI. *Fol.* 100. Ἑτέρα ἐξήγησις τ Ἰσμαηλιτῶν πλατυτέρα τ ὄπιθεν. *Descriptio alia amplior hæreseos Ismaelitarum*. Incipit: ἕτοι μὲν ἦν ἕως τῶν Ἡρακλείω χρόνων προφανῶς &c.

XXVII. *Fol.* 101. Διάλεξις Κυρίλλω & Νεστορίω. *Disputatio Cyrilli cum Nestorio*, cujus initium: ὅταν ἡ θεία γραφὴ διαλέγεται γέννησιν Χριστῦ &c.

XXVIII. *Fol.* 103. *Sancti* Gregentii *Tapharensis Archiepiscopi disputatio, quam habuit spatio quatuor dierum cum Erbano Hebræo coram Abramio Rege Homeritarum*. Præmittuntur autem tamquam proœmii loco nonnulla de *Sancto Gregentio*, ejusque miraculis. Initium ita se habet: ὅτων ὅτως γεγονότων & ὅτω παρακολυθησάντων. & τῦ βασιλέως ἐπὶ τύτοις αἰνῦντος τ Κύριον &c.

XXIX. *Fol.* 156. Νομοθεσία τῦ ἁγίω Γρηγεντίω. ὡς ἐκ προσώπω τῦ ἀσεβεστάτω Βασιλέως Ἀβραμίω. *Legis promulgatio Sancti Gregentii sub nomine Abramii piissimi Regis*. Incipit: τῦ λυτρωτῦ ἡμῶν καὶ παντοδυνάμω Θεῦ διὰ ἄφατον ἀγαθότητα & πολλὴν φιλανθρωπίαν ἐπισκεψαμένη τ ἡμῶν ἀπόνοιαν &c. De hoc opusculo, quod adhuc ineditum habetur, legere est, quæ scripta reliquit Lambecius lib. V. *Biblioth. Vindob.* pag. 131.

XXX. *Fol.* 165. Τῦ ἁγίω Ἀθανασίω περὶ παρθενίας. ἤτοι ἀσκήσεως. *Sancti* Athanasii *de Virginitate, & vita ascetica*. Incipit: ἀρχὴ λόγω σωτηρίας πρὸς τ παρθένον. πρῶτον πάντων πίστευσον εἰς ἕνα Θεὸν &c.

XXXI. *Fol.* 174. Ἐπιστολὴ Εὐθυμίω μοναχῦ περιβλέπτω μονῆς σαλεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινυπόλεως τ εἰρημέτης μονῆς πρὸς τ αὐτῦ πατρίδα σηλιτδύσα τὰς αἱρέσεις τ ἀθεωτάτων & ἀσεβῶν πλάνων τ τε φρυδαγιαγητῶν ἤτοι Βογομίλων καὶ Μασαλιανῶν λεγομένων & τ τ Ἀρμενίων βέβηλον καὶ βδελυρὰν αἵρεσιν καὶ τὰς λοιπὰς καὶ ἀθέσμως & πανβεβήλως αἱρέσεις. *Epistola Euthymii monachi monasterii cognomento* περιβλέπτω, *missa a dicto Constantinopolitano monasterio in patriam suam, confutans hæreses impiorum Phundagiagitarum, qui & Bogomili, seu Massaliani dicti sunt, nec non prophanam, scelestamque Armeniorum hæresim, ceteraque impias omnino, atque prophanas*. Incipit: βύλομαι ὑμᾶς ἀδελφοί μω συγγενεῖς & φίλοι. διὰ σμικρότητος & ἀπλῦς μω γραφῆς &c.

XXXII. *Fol.* 200. *pagina* 2. Δόγμα ἀββᾶ Ἀναστασίω τῦ ἐν μακαείᾳ τῇ μνήμῃ ἡγω ἀντίθεσις & διάλεξις πρὸς Ἰυδαῖον. *Dogma Abbatis Anastasii, seu disputatio cum Judæo*, cujus initium: ὁ χειστιανὸς πρὸ πάντων τῦτο θέλει ἐρωτῆσαι τ Ἰυδαῖον διὰ τί ἀκύεις Ἰυδαῖος &c. Edidit Latine tantum, & cum multis lacunis Canisius tom. III. *antiq. lect.* parte I. pag. 123.

XXXIII. *Fol.* 224. *pag.* 2. Ἀθανασίω Ἀρχιεπισκόπω Ἀλεξανδρείας λόγος πρὸς Ζακχαῖον νομοδιδάσκαλον τ Ἰυδαίων. *Athanasii Archiepiscopi Alexandrini disputatio cum Zacchæo legis Doctore apud Judæos*. Incipit: πλανᾶσθε οἱ χειστιανοί. πρῶτον ὅτι νομίζετε & ἑτέρως Θεὸς εἶναι &c.

XXXIV. *Fol.* 240. Ἀντίθεσις Ἑβραίων πρὸς Χειστιανὸς μ Ἀθανασίω & Κυρίλλω περὶ σαρῦ & εἰκόνων. *Disputatio Judæorum cum Athanasio, & Cyrillo de cru-*

Digitized by Google

ce, *atque imaginibus*. Incipit: λέγουσιν οἱ ἐκ περιτομῆς Ἑβραῖοι διὰ τί προσκυνοῦσιν οἱ χεισιανοὶ σαυρὸν καὶ εἰκόνας πικτόνων ἔργα &c.

XXXV. *Fol.* 245. *pag.* 2. Excerpta ex *Divo* CHRYSOSTOMO *adversus eos, qui Judæis Medicis utuntur*. Initium est: ἐπικατάρατος πᾶς χεισιανὸς ὁ ἰατρευόμενος παρ' Ἑβραίου &c.

XXXVI. *Fol.* 249. περὶ τ ἁλώσεως Ἱερουσαλήμ. *De expugnatione Jerusalem*. Incipit: καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τ οὐρανῦ & τοῖς θηρίοις τ γῆς &c.

XXXVII. *Fol.* 260. *pag.* 2. Περὶ τ δευτέρας οἰκοδομῆς τ Ἱερουσαλὴμ & τ ναῦ πρὸ τ ἑκατὸν ἁλώσεως. *De secunda Jerusalem, templique ædificatione ante ultimam eversionem*. Incipit: τὸ τοίνυν σχῆμα καὶ εἶδος τῆς δευτέρας οἰκοδομῆς ἡ μὲν οὖν πόλις τετρὶ τείχεσιν &c.

XXXVIII. *Fol.* 265. *pag.* 2. Χριστιανῶν τε καὶ Ἰουδαίων Χειστὸν ὁμολογούντων, ἀμφιβαλλόντων δὲ τ Ἰουδαίων ὅπως αὐτὸν ἐληλυθέναι. ἀλλὰ λεγόντων ὅτι μέλλων ἔρχεσθαι πόθεν αὐτὸν πεῖσαι ὀφείλομεν & ὅτι Θεός ἐστιν ὁ Χειστός. καὶ ὅτι ἦλθεν. & ὅτι ἀληθής ἐστι & ὁ πλάνος καθὼς αὐτοὶ νομίζουσιν. *Christianis, Judæisque Christum confitentibus: contendentibus autem Judæis, ipsum nondum venisse, sed deinceps venturum affirmantibus, quomodo iis persuadere debemus, Christum Deum esse, atque jam advenisse, verumque esse, non falsum, ut ipsi autumant*. Incipit: ὅτι μὲν Θεὸς & Κύριος Ἰησοῦς Χειστός ἐστιν, οἱ προφῆται μαρτυροῦσι &c.

XXXIX. *Fol.* 277. Τὰ γενόμενα ἐν Περσίδι μεταξὺ χεισιανῶν Ἑλλήνων τε καὶ Ἰουδαίων. Φίλιππος πρεσβύτερος & Σύγκελλος Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τῦ Χρυσοστόμου ἀνέθετο ἱστορήσας περὶ τῦ Χειστῦ & τ Μάγων. *Gesta in Persida inter Christianos Græcos, & Judæos. Hæc Philippus Presbyter, & Syncellus Johannis Chrysostomi Archiepiscopi Constantinopolitani descripsit, loquens de Christo, & Magis*. Est nempe fragmentum historiæ Christianæ PHILIPPI SIDETÆ, quæ jamdudum periit: constabat autem libris triginta sex amplissimis, ut testatus est Socrates lib. VII. cap. 27. Incipit: βασιλεύοντος Ἀρκαδίου τ Περσικῆς χάρας, & Ἀφροδιτιανῦ τ τῦ ἀρχιμαγείρου διέποντος ἀξίαν γέγονε φιλονεικία κατ' αὐτὴν χώραν &c.

XL. *Fol.* 289. Θεοδοσίου Ἰουδαίου διάλεξις ἤτοι συγκατάθεσις πρὸς Φίλιππον χεισιανὸν ἀργυροπλάττλω Κωνσταντινουπόλεως. περὶ τ θείας τῦ Θεῦ λόγου σαρκώσεως. καὶ περὶ τ ἱερωσύνης. καὶ περὶ τ διογραφῆς αὐτῦ. *Theodosii Judæi dialogus, sive disputatio cum Philippo Christiano, qui argenti cusor erat Constantinopoli, de Verbi Dei incarnatione, & sacerdotio, ipsiusque descriptione*. Incipit: ἐν τοῖς χρόνοις τ βασιλείας τῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰουστινιανῦ γέγονεν ἄνθρωπός τις ἀρχηγὸς τ Ἰουδαίων ὀνόματι Θεοδόσιος &c.

XLI. *Fol.* 294. Λεοντίου Νεαπόλεως Κύπρου ἐκ τῦ κατὰ Ἰουδαίων λόγου περὶ τῦ προσκυνῆσαι τῷ σταυρῷ τῦ Χειστῦ καὶ τοῖς εἰκόσι τ ἁγίων & ἀλλήλοις & περὶ τ λειψάνων τ ἁγίων. *Ex Leontii Episcopi Neapoleos Cypri oratione adversus Judæos, de adoratione Crucis Christi, & imaginum Sanctorum, pariterque de reliquiis*. Fragmentum, cujus initium: εἰώθαμεν ἐγκαλεῖς πάλιν ὦ Ἰουδαῖε λέγων ὅτι ὡς Θεῷ προσκυνῶ τῷ ξύλῳ τῦ σταυρῦ &c.

Huic fragmento breviſſimum aliud subjicitur ex SEVERIANI *Gabalorum Episcopi oratione in Encænia venerandæ crucis*.

XLII. *Fol.* 296. Τῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Μαξίμου τῦ ὁμολογητῦ κεφάλαια ι. κατ' Ἀρείου. Σαβελλίου. Νεστορίου. & Εὐτυχοῦς. *Sancti Patris nostri* MAXIMI *confessoris capitula decem adversus Arium, Sabellium, Nestorium, & Eutychem*. Caput primum incipit: ὁ Ἄρειος τὰς τρεῖς ὑποστάσεις ὁμολογεῖ &c.

XLIII. *Fol.* 297. Τῦ ἁγίου Βασιλείου κατὰ Ἀρειανῶν. *Divi Basilii adversus Arianos*. Incipit: εἷς Θεὸς ὁ πατήρ. εἷς Θεὸς & ὁ υἱός. & οὐ δύο Θεοί &c.

XLIV. *Fol. eodem pag.* 2. Περὶ τ ζ συνόδων. *De septem Conciliis historica synopsis*. Incipit: α. ἡ ἁγία & οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ γενομένη ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει τ βασιλείας τῦ ἁγίου & μεγάλου Κωνσταντίνου &c.

XLV.

Digitized by Google

XLV. *Fol.* 300. *pag.* 2. Ἀνατροπὴ καθαίρεσις τῦ πολυθρυλλήτυ πρόβλήματος πάντων τῶν Μονοφυσιτῶν τῦ φάσκοντος ὡς οὐκ ἔστι φύσις ἀνύποστατος. *Refutatio, atque eversio celeberrimæ propositionis omnium Monophysitarum dicentium, non esse naturam sine hypostasi.* Incipit: ἐρώτησις ὀρθοδόξων λέγοντες δύο γεννήσεις ἐπὶ Χριστῦ. τῦτ' ἔστι τ προαιώνιον &c.

XLVI. *Fol.* 301. Μιχαὴλ Συγκέλυ Ἱεροσολύμων, λίβελλος περὶ ὀρθοδόξυ πίστεως. MICHAELIS *Syncelli Hierosolymorum libellus de orthodoxa fide.* Incipit: πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν ἀγέννητον. & εἰς ἕνα Υἱὸν γεννητὸν & εἰς Πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευτόν &c.

XLVII. *Fol.* 302. *pag.* 2. Ἡ ὁμολόγησις τῦ Νικαίας Εὐστρατίυ. *Confessio Eustratii Nicæni Metropolitæ*, in qua nimirum revocat errores, quos imprudenter docuerat in duobus suis libris adversus Armenios. Incipit: ἔφθασε μὲν ὁ ἱερώτατος τ Νικαίων μητροπόλεως ἀρχιερεὺς Εὐστράτιος δύο λόγυς &c.

XLVIII. *Fol.* 305. Τὸ συνοδικὸν ὅπερ ἀναγινώσκεται τῇ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας. *Synodicum, quod legitur Dominica Orthodoxiæ.* Incipit: ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τ τῦ Θεῦ ἐκκλησίαν &c.

XLIX. *Fol.* 311. *pag.* 2. Ἀνομοίυ. ἤτυν Ἀρειανιστῦ ἀντιλογία μετὰ Ὀρθοδόξυ. *Anomœi, sive Ariani disputatio cum Orthodoxo.* Incipit: Ἀνομ. Χριστιανὸς εἶ. Ὀρθ. & πάνυ. Ἀν. & τί ἐστιν ὁ χριστιανισμός &c.

Post primam hanc disputationem sequitur altera, cujus initium: Ἀνομ. τοῖς νῦν ἔχυσιν ὁμολογούμενόν ἐστιν &c. De his Dialogis vide admonitionem, quæ iis præmittitur in tom. II. *operum Athanasii* pag. 471.

L. *Fol.* 332. αἱρετικῦ φρονῦντος τὰ τῦ πνευματομάχυ Μακεδονίυ ἀντίθεσις πρὸς Ὀρθόδοξον. *Hæretici propugnantis Macedonii hæresim disputatio cum Orthodoxo*, cujus initium: Μακεδ. πᾶ γέγραπται Θεὸς τὸ Πνεῦμα &c.

LI. *Fol.* 346. *pag.* 2. Τῦ ἁγίυ Ἀθανασίυ πρὸς Ἀπολινάριον διάλεξις. *Disputatio Athanasii cum Apollinarista*, cujus initium: Ἀθαν. σῶμα ἀνθρώπινον ἔχει ὁ Χριστὸς &c.

LII. *Fol.* 351. *pag.* 2. Τῦ αὐτῦ Ἀπολιναριστῦ κεφαλαίωσις καὶ Γρηγορίυ ἐπισκόπυ ὀρθοδόξυ. *Ejusdem Apollinaristæ disputationis cum Gregorio Episcopo orthodoxo compendium*, cujus initium: Ἀπολ. Θεῦ ἐνεργήσαντος ἀνθρώπῳ ἀποτελεῖται προφήτης &c. Hi tres posteriores dialogi habentur una cum duobus superius memoratis inter opera *Divi Athanasii* loco citato sub titulo *dialogorum quinque de Trinitate*.

CODEX CCI. *b.* III. 12.

Membranaceus, foliis constans 124. sæculi XIII. nitidi satis characteris, ast initio deficiens. Sunt primo narrationes variæ ex vitis antiquorum Patrum desumtæ, seu potius excerpta ex *Gerontico*, vel *Prato*, aut *Paradiso*, aliisque similibus Græcorum libris. Omnia per certa quædam capita distributa sunt. E. G. de *dolore*, de *paupertate*, de *discretione*, de *continentia* &c.

Fol. deinde 95. *pagina* 2. Legitur vita *Beati Eugenii*, & *Mariæ* ejus filiæ, cujus initium: ἦν τις ἀνὴρ ὀνόματι Εὐγένιος ἐν ἀγνείᾳ καὶ ἀλαβείᾳ καὶ φόβῳ Θεῦ. εἶχε δὲ γυναῖκα σεμνὴν &c. Latine apud Surium die 8. *Februarii*.

Fol. 102. *pag.* 2. Vita *Sancti Philareti*, cognomento *Amniati*, cujus initium: βίον θεάρετον & πολιτείαν ἄμεμπτον. ἀνδρὸς δικαίυ βούλομαι διηγήσασθαι &c.

Fol. 117. Mensis *Octobris* die 19. Vita *beati Abramii Ascetæ*, descripta a *Sancto Ephrem*. Incipit: ἀδελφοί μυ ἀγαπητοὶ βούλομαι διηγήσασθαι πολιτείαν καλὴν & πλείαν ἀνδρὸς θαυμασίυ &c.

CODEX CCII. *b.* III. 13.

Membranaceus, folia habens 145. sæculi XIII. initio, & fine mutilus, est collectio canonum una cum ZONARÆ commentariis, cujus tamen non legitur nomen. Ordo canonum plane diversus ab eo est, quem servavit Beveregius

Digitized by Google

veregius in *Pandectis*, ubi *Zonaræ*, & *Balſamonis* expoſitiones conjunxit: reapſe tamen, quæ affert ex Zonara, cum noſtro codice conveniunt. Occurrunt itaque

I. *Concilii Sardicenſis* canones initio mutili, qui apud Beveregium tom. I. pagina 482.

II. *Fol.* 19. Canones *Concilii Chartaginenſis* ſub Honorio Imperatore, & Theodoſio Juniore. Apud Bever. tom. I. pag. 509.

III. *Fol.* 64. Canones *Sanctæ, & Oecumenicæ tertiæ Synodi Epheſinæ*. Apud Bever. tom. I. pag. 99.

IV. *Fol.* 69. *pag.* 2. Canones *Sanctæ, & Oecumenicæ quartæ Synodi Chalcedonenſis*. Apud Bever. tom. I. pag. 111.

V. *Fol.* 82. Canones *Synodi quintæ ſextæ*, & alterius, quæ *ſexta* dicitur. Apud Bevereg. tom. I. pag. 150.

VI. *Fol.* 82. *pag.* 2. Canones *Sanctorum Patrum, qui in Trullo Imperialis palatii Conſtantinopolim convenerunt tempore Juſtiniani religioſiſſimi Imperatoris*. Apud Bever. tomo I. pag. 152.

VII. *Fol.* 117. Canones *Sanctæ, & Oecumenicæ ſeptimæ Synodi Nicænæ ſecundæ*. Apud Bever. tom. I. pag. 284.

VIII. *Fol.* 126. Epiſtola *Taraſii Patriarchæ Conſtantinopolitani ad Adrianum Papam de non faciendis pecunia ordinationibus*. Apud Bever. tom. II. par. I. pag. 184.

IX. *Fol.* 129. *pagina* 2. Canones editi a *Sancta, & magna Conſtantinopolitana prima, & ſecunda Synodo congregata in templum ſanctorum Apoſtolorum*. Apud Bever. tom. I. pag. 331.

X. *Fol.* 137. Canones editi a *Synodo in templo Sanctæ Sophiæ habita, quæ Oecumenicam VII. Synodum confirmavit*. Apud Bever. tom. I. pag. 360.

XI. *Fol.* 139. *Synodus Carthaginenſis, cui præfuit Cyprianus Carthaginenſis Epiſcopus, & martyr*. Apud Bever. tomo I. pagina 365. At in noſtro codice eorum nonnulla deſunt, quæ in actis Synodicis dicta referuntur a Patribus congregatis, nimirum a *Victorino a Tabacis* uſque ad *Victorem a Gemellis*.

XII *Fol.* 143. Canones *Concilii Ancyrani*, ut apud Bever. tomo I. pag. 375. Verum pars eorum dumtaxat remanſit, ſcilicet uſque ad ſcholium *Zonaræ* in canonem VIII.

CODEX CCIII. *b.* III. 14.

Partim membranaceus, partim bombycineus, foliis conſtans 151. ſæculi XII. *Barlaami, & Joſaphati hiſtoriam* continet a *Sancto* JOHANNE DAMASCENO ſcriptam, ut ſaniores critici ſentiunt, & quidem hoc titulo:

Ἱστορία ψυχωφελὴς ἐκ τῆ ἐνδοτέρας τῶν Αἰθιόπων χώρας τῆ Ἰνδῶν λεγομένης πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν μετενεχθεῖσα διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ ἀνδρὸς τιμίου καὶ ἐναρέτου μονῆς τῆ ἁγίου Σάβα. ἐν ᾗ ὁ βίος Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ τῶν ὁσίμων καὶ μακαρίων. *Narratio perutilis ex interiori Æthiopum, ſeu Indorum regione in ſanctam urbem translata per Johannem Monachum, virum præclarum, & probum monaſterii ſancti Sabæ, in qua Barlaami, & Joaſaph præſtantium, ac beatorum virorum vita deſcribitur*. Incipit: ὅσοι Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ, φησὶν ὁ θεῖος Ἀπόστολος. τὸ δὲ Πνεύματος ἁγίου ἀξιοθῆναι &c.

Multa de hac hiſtoria legeſis in *prolegomenis* Leonis Allatii editioni *operum Damaſceni* præmiſſis numero XLIV. & ſequentibus, ubi & varias editiones Latinas enumerat, & circa genuinum libri autorem, atque hiſtoriæ veritatem accuratum examen inſtituit.

CODEX CCIV. *b.* III. 15.

Membranaceus, cui folia 204. ſæculi XII. initio deficiens, hunc præfefert titulum, Ἑρμηνεία τῆ ἐντολῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· *Expoſitio mandatorum Domini noſtri Jeſu Chriſti*. Res nimirum morales, & aſceticas complectitur, in triginta octo capita diſtributas, quorum uniuſcujuſque initio præmittitur argumentum.

Si-

Digitized by Google

Similem porro huic codicem habet *Bibliotheca Coisliniana* pag. 189. unde prologum edidit Montfaucónius. Conſtat autem ex eo, autorem eſſe Monachum quemdam in Monaſterio, cui *Mauri* nomen, degentem, qui ſub Conſtantino Duca, occaſione excurſionis Turcarum arrepta, librum hunc collegit ex Scripturis, & Patribus, ut inſtar omnium eſſe poſſet, & quiſque uno volumine contenta omnia Chriſtianæ religionis documenta facile ad manus haberet, quæ in illis ſparſim reperiuntur, exemplo Antiochi Monachi *Lauræ ſancti Sabæ*, qui ſimili ferme occaſione *Pandectem ſanctæ Scripturæ* CXXX. capitibus comprehenſam ediderat. Prologus in codice noſtro mutilus eſt. Caput autem primum ita incipit: ἄυτη ἡ βίβλος τὰς τῦ Κυείε μὲν ἐντολὰς καὶ τὰς τύτων ἑρμωνείας περιέχει συναρμοζύσας δὲ ταύταις ἃς ἀκολοθύσας ὁμοίως. καὶ τὰς τ̃ ἁγίων πατέρων διδασκαλίας συμπεριείληφεν. ἕκαστον ἐκ θατέρε λαμβάνον τ̃ ἀφορμὴν κεφάλαιον φέρυσα. καὶ ὥσπερ τις χρυσόπλοκος χιτὼν διὰ λίθων καὶ μαργαρίτων τιμίων ἡνυφασμένος &c.

Quoniam vero ex teſtimoniis Sanctorum Patrum, & Conciliorum canonibus totum conflatum eſt opus iſtud, juvat Patrum nomina, quorum enarrationes in eo adducuntur, ſingillatim afferre, ſimulque Concilia, & loca alia, unde teſtimonia ſumta ſunt, adnotare.

Præter itaque Sacræ Scripturæ libros, hi ferme ſunt Patres, quibus uſus eſt autor.

AMMONIUS.
ANASTASIUS SINAITA.
ATHANASIUS.
BARSANUPHIUS.
BASILIUS.
CASSIANUS.
DIODOCHUS.
DIONYSIUS AREOPAGITA.
DOROTHEUS.
EPHREM.
EPIPHANIUS.
GREGORIUS NYSSENUS.
GREGORIUS THEOLOGUS, ſeu NAZIANZENUS.
JOHANNES CHRYSOSTOMUS.
JOHANNES CLIMACUS.
JOHANNES DAMASCENUS.
ISAAC.
ISAIAS.
ISIDORUS PELUSIOTA.
MACARIUS.
MARCIANUS.
MAXIMUS CONFESSOR.
NILUS.
ORSICIUS.
PHILO.
SYMEON THAUMATURGUS.
THEODORETUS.

Canones vero ſumti fuerunt ex *Conſtitutionibus Apoſtolicis*, ex *Synodo Nicæna I. & II. Conſtantinopolitana in templo Sanctorum Apoſtolorum, Chalcedonenſi, Gangrenſi, Carthaginenſi, Neocæſareenſi, Laodicena*, nec non ex *Synodis VI. & VII.* ex *Nomocanone Neſteutæ*, & *Legibus Politicis*.

Sunt etiam nonnulla delibata ex *Gerontico*, ex *vita Sancti Pachomii*, ex *vita Sancti Epiphanii*, ex *martyrio Sanctæ Anaſtaſiæ*, ex *vita Sancti Johannis Eleemoſynarii*, ex *dialogo Gregorii, & Petri*, ex *vita Divi Chryſoſtomi*, ex *vita Sancti Philemonis*, ex *Theodori Studitæ teſtamento*, ex *vita Danielis Stylitæ*, ex *vitis Sancti Antonii, & Sancti Macarii*, ex *vita Sancti Paiſii*, ex *martyrio Sanctæ Eugeniæ*, demum ex *vita Sancti Theodori Edeſſeni*.

Ad calcem, licet veſtigia literarum evanuerint, nomen tamen adhuc legitur cujuſdam *Johannis Monachi*, qui Codicem ſcripſit.

CODEX CCV. *b.* III. 16.

Chartaceus, habens folia 83. ſæculi XVI. cui titulus, ἐκ τ̃ τῦ φιλοσόφυ Πρόκλυ εἰς τ̀ Κράτυλον Πλάτωνος ἐκλογαὶ χρήσιμαι. *Eclogæ perutiles ex Scholiis Procli Philoſophi in Cratylum Platonis.*

CO-

Digitized by Google

CODEX CCVI. *b.* III. 17.

Membranaceus, conſtans foliis 75. ſæculi XIV. Eſt *Menologium*, ſeu commemorationes martyrum, aliorumque Sanctorum in menſes, & dies diſtributæ. Codex multis in locis mancus eſt, & imperfectus, incipitque a die XV. *Martii*, & deſinit die XXIX. *Auguſti*.

CODEX CCVII. *b.* III. 18.

Bombycineus, cui folia 83. ſæculi XIV. mutilus, plurimumque detritus, ubi variæ *Hecontades*, ſeu Centuriæ locorum ſelectorum ex operibus *Divi Johannis Chryſoſtomi*.

CODEX CCVIII. *b.* III. 19.

Membranaceus, conſtans foliis 398. ſæculi circiter XII. optimæ notæ, atque characteris. Sunt in eo στίχηρα, ſeu verſus paullo longiores, qui ſingulis anni diebus feſtis canuntur in choris Græcorum, cum notis muſicis, atque per menſes digeſti.

In fine.

Τέλος σωὶ Θεῷ ἁγίῳ τῷ Στιχηραρίῳ. Δόξα σοι ὁ Θεὸς δόξα σοι ϗ πάλιν ἐρῶ δόξα σοι ἀμὴν.

Finis, Deo dante, Sticherarii. Gloria tibi, Deus, gloria tibi, iterumque dico gloria tibi amen.

CODEX CCIX. *b.* III. 20.

Membranaceus, duplici columna exaratus, ſæculi circiter XI. initio, & fine mutilus, folia habens 145. complurium martyrum acta complectitur a die XVII. *Junii* uſque ad XXIX. *Auguſti*.

Fol. 1. Martyrium *Theodori* cujuſdam, ut ex fragmento, quod adhuc ſupereſt, conjicere potuimus.

Fol. 9. *pag.* 2. Menſis *Junii* die XVII. *Martyrium Sanctorum, atque glorioſorum Chriſti martyrum Manuelis, Sabelis, & Iſmaelis*, cujus initium: οἱ μὲν ἄλλοι διῶκται ϗ τύραννοι. εἰ ϗ τοῖς εἰδώλοις προστετηκότες ἐτύγχανον &c. Latine apud Surium die XVII. *Junii*.

Fol. 18. *pag.* 2. Ejuſdem menſis die XXVII. *Vita Sancti Patris noſtri Sampſonis* Xenodochi, cujus initium: ἆρα μὲν χάριτος ἔργον ϗ θεραπείας τῆς προὸς τ μέγαν Σαμψὼν ἐκπληροῦντες &c.

Fol. 32. *pagina* 2. Ejuſdem menſis die XXIX. *Hypomnema comprehendens certamina, labores, peregrinationes, & mortem Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Paulli*. Incipit: ϗ τ πεχνῶν ὑ μόνον τὰς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα. ϗ τὰς τούτων μόνας ἀσμενίζομεν πόνους &c. Latine apud Surium die XXIX. *Junii*.

Fol. 45. Menſis *Julii* die VIII. *Martyrium Sancti, glorioſique magni martyris Procopii*, cujus initium: Διοκλητιανῦ ϗ Μαξιμιανῦ τ βασιλείαν ἰθυνόντων ἀρχῶ. δεινός τις ϗ ἅγιος κατὰ χέρσιαν ἐκινεῖτο πόλεμος &c. Latine apud Surium, & Lipomannum die VIII. *Julii*.

Fol. 68. Ejuſdem menſis die XXVII. *Martyrium Sancti, glorioſique magni martyris Pantaleemonis*, cujus initium: τ εἰδωλικῆς ἀχλύος κατὰ πάσης διασπεδασθείσης τ οἰκουμένης· ὡϊκα Μαξιμιανὸς ἐπὶ τ σκήπτρων τ Ῥωμαίων ἀρχῆς καθίσατο &c. Latine apud Surium die XXVII. *Julii*.

Fol. 83. Ejuſdem menſis die XXIX. *Certamen Sancti martyris Callinici*, cujus initium: τ εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης ϗ πάντα ἐπινεμομένης ϗ διαφθειρούσης, δαίμοσι μὲν πονηροῖς &c. Latine apud Surium, & Lipomannum eadem XXIX. *Julii* die.

Fol. 88. Ejuſdem menſis die XXXI. *Vita, & mores Sancti, juſtique Eudocimi*, cujus initium: Εὐδοκίμῳ τῷ κατὰ Θεὸν φερωνύμως ἀδοκιμήσαντος τ βίον ἐξηγεῖσθαι καλὸν &c.

Fol. 96. *Auguſti* die I. *Narratio Joſephi de Sanctis Macchabæis*. Incipit: φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων. εἰ αὐτοκράτωρ ἐστὶ τ παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμὸς &c.

Fol. 115. *pag.* 2. *Auguſti* die XVI. Κωνσταντῖνος ἐν Χερσῶ βασιλέως Ῥωμαίων διήγησις

Digitized by Google

γησις ἀπὸ διαφόρων ἀθροισθεῖσα ἱστοριῶν. περὶ τ πρὸς Ἄβγαρον ἀποσταλείσης ἀχειροποιήτου θείας εἰκόνος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ὡς ἐξ Ἐδέσσης μετακομίσθη πρὸς τ παμβασιλίδα τ πόλεων Κωνσταντινούπολιν. *Constantini Romanorum Imperatoris narratio ex variis historiis collecta de divina imagine Jesu Christi non manufacta, missa ad Abgarum, & quomodo ex Edessa translata fuerit in felicissimam omnium urbium Principem Constantinopolim.* Incipit: οὐκ ἄρα μόνος αὐτὸς ἀκατάληπτος ἦν ὁ σωτήριος τοῦ Πατρὸς Θεὸς λόγος &c. Latine exstat apud Lipomannum, & Surium die XVI. *Augusti*. Græce vero una cum Latina interpretatione, & adnotationibus primus vulgavit Combefisius ex Regio Codice in *fasciculo originum, & antiquitatum CPol.* ubi eorum opinionem refellit, qui autorem faciunt *Constantinum Romani filium*.

Fol. 130. *Augusti* die XXIX. λόγος διαλαμβάνων τὰ ἀπὸ τ γεννήσεως ἀνατροφῆς τε καὶ ἀποτομῆς τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ. καὶ περὶ τ ἀνέσεως τ τιμίας αὐτοῦ κεφαλῆς. *Sermo complectens multa de nativitate, instituto vitæ, & decollatione Sancti, glorioſique Johannis Baptistæ Præcursoris, & de inventione venerandi ejus capitis*. Incipit: Ἰωάννου τὸ μέγα κλέος τ οἰκουμένης τὸν Βαπτιστὴν ἐπαινεῖν μὲν ἅπασιν ἐφετὸν &c. Latine apud Surium eadem die XXIX. *Augusti*.

CODEX CCX. *b.* III. 21.

Chartaceus, constans foliis 222. grandi, nitidoque charactere descriptus, sæculi XV. *Psalterium* continet Græcorum more distinctum, cum *troparii*s, & tonis, quibus eadem *troparia* cani debent.

CODEX CCXI. *b.* III. 22.

Chartaceus, habens folia 117. sæculi XVI. Sermones sex complectitur περὶ τ ἐν Χριστῷ ζωῆς, *de vita Christiana*, in quibus præcipue agitur de *Baptismo, Confirmatione, & Eucharistia*. Autor est Nicolaus Cabasila Romanæ Ecclesiæ hostis acerrimus. Latine eos vertit, & cum *Philippi Solitarii dioptra*, & *Gretseri* adnotationibus edidit Jacobus Pontanus *Ingolstadii* an. 1604.

CODEX CCXII. *b.* III. 23.

Chartaceus, cui folia 131. sæculi XVI. Varia Theodori Studitæ opuscula continet adversus *Iconomachos*, nec non epistolas; quas tamen ex collatione cum editis apud Sirmondum tomo V. mutilatas fuisse animadvertimus a Librario. Sæpius enim, epistolæ unius descripto initio, alterius finis subtexitur, adeo ut magna inde perturbatio exorta sit.

Fol. 116. *pag.* 2. Jambici aliquot versus, quos frustra inter *jambos de variis argumentis* quæsiveris, quos protulit Sirmondus. Sunt vero omnes adversus *Iconomachos*, atque ita se habent.

Ἰαμβοι Θεοδώρου ἡγουμένου στουδίτου.

Χριστὸς πεφηνὼς ἔπλησε βροτοῖς πόθου:
Ῥάσαντας ἡμᾶς ἐκνόμως ὡς παρκράτης:
Ἴσχυι θείως εἶδος ἔγχαρτον μάλα.
Σπλαγχνοφορήσας τοῖς ἁλοῦσι ἐν σκότει.
Τῷ γὰρ καταργεῖ τὰς λαοπλάνους φρένας:
Οὐ κοσμολατρῶν δὲ μόνον πρὸς μωρία:
Ὑπερτέρως δὲ τῶν ἁπλῶς κατ' εἰκόνων.
Θεὸς βρωτωθεὶς ἐγχαράττεται θέᾳ:
Ἔχυσε γὰρ ὅσις ἦ ῥᾴον τοῦτο φράσαι:
Οὐ πᾶσιν εἶπε τ ἴσων εἶλε φύσιν:
Δέσμας φορήσας δὲ σωσεσβὰς ἐνθάδε.
Ὦ Χριστόμιμοι πῶς πεχνάζοις ὡς ὄφις:
Ῥίψον τὸ τυφλὸν γνῶς ὅτι Χριστὸς φέροι.
Ὡς πᾶς τις εἶδος ἐν θέσις πατρὸς λόγος.

Jambici versus Theodori præfecti Monasterio Studitarum.

Christus apparens implevit hominum desiderium.

Errantes nos a lege tamquam omnipotenti

Digitized by Google

Dei virtute confirmat valde depicta ſpecies,
Columnam geſtans errantibus in tenebris.
Inde enim depellitur a mente in errore verſante
Non ſolum mundani cultus ſtultitia,
Sed major adhuc alia Iconomachorum.
Dei mortalis facti effigies exprimitur.
Mentis profecto expers eſt, qui fieri non poſſe dicat.
Non omnibus, inquis, æqualem accepit naturam
Vincula ferens, atque hìc una ingrediens.
O Chriſti inimice quare ſerpentinis uteris dolis?
Projice cæcitatem, ſciens, quod Chriſtus ferat,
Sicut & omnis imago, cum ſit virtus Patris Verbum.

Οἱ μὴ θέλοντες Χριστὸν ἐν γραφῇ βλέπειν·
Ἀρητίχριστοι κἂν λέγωσι μὴ πέλειν·
Ἐν τῇ γραφῇ γὰρ ὁ γραφεὶς κατὰ χέσιν·
Καὶ προσβλέποιτο ἢ γεραίροιτο μάλα·
Οὐ ἰσορρῶντες οἱ κράτιστοι δεσπόται
Διαπτύσαι τ' Θεοσυγῆ πλάνῳ·
Ἄκυρε πᾶς τις θέσπος χριστωνύμων.
Θεὸς φανεὶς σαρξ εἰκονίζεται θέᾳ·
Μένων νοητῶς ἄγραφος κατ' οὐσίαν·
Διπλοῦς γάρ ἐστι ⁊ φέρει διττῶς ὅλα.
Ὅσα προσῆκε θειότητι τῇ φύσει·
Καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς συγγενοῦς ἀνθρωπείᾳ.
Ἀμφοῖν τέλειος πᾶς κατ' ἄμφω γνωρίσμασι
Τὰ θεῖά τε δρῶν καὶ τὰ σαρκὸς ἐμπρέπων
Οὐ φυρμὸν ἀμφοῖν ὑ τροπὴν δεδεγμένος·
Ὁ γοῦν ἀναιρῶν τ' Θεόγραπτον θέσιν.
Ἄνθρωπον αὐτὸν ὑδαμῶς φάναι λέγοι·
Κἂν δυσροπῇ ⁊ τὸ καὶ φάσκῃ μόνον
Θεὸν δὲ γυμνὸν ὑ Ναλεντινοφρόνως·
Ὥσπερ φύγοι μὲν τ' μαχόχριστον πλάνην.

Qui nolunt Chriſti effigiem videre,
Chriſti inimici ſunt, quamvis ſe tales non eſſe dicant.
In imagine enim propria forma expreſſus
Apte cernitur, multumque inde honoratur.
Hunc enarrantes Maximi Imperatores
Exiſtimant Deo adverſantem errorem.
Audi, quicumque Chriſtianorum cœtus:
Deus apparens caro exhibetur viſui,
Manens intellectu incircumſcriptus ſecundum naturam.
Duplex enim eſt, & omnia habet duplicia,
Quæ ad divinam ſpectant naturam,
Et nobis congenerem humanitatem.
Utraque perfectus ſecundum utriuſque notiones
Divina faciens, & quæ carnis ſunt, adimplens,
Neque ſordem inde, mutationemque ullam accipiens.
Qui tollit igitur depictam illius effigiem,
Ipſum inter homines numquam apparuiſſe dicit,
Etſi dolis ſe ſubducat, atque modo dicat dumtaxat,
Deum nudum non eſſe ex Valentini ſententia,
Ut fugiat Deo adverſantem errorem.

Τῷ αὐτῷ κατ' εἰκονομάχων ἀλφάβητος διὰ ἰαμβικῶν μετρῶν ὅτι γραπτὸς ὁ Χριστός.

Ἄνθρωπος ὢν ὁ Χριστὸς ἔγγραπτος πέλει·
Βοᾷ γράφεσθαι Χριστὸν ἀσεβῆς ἅπας
Γυμνὸν γράφειν ὑ. σάρκα· δ' ὅτε τὸν λόγον.
Διπλοῦς ὁ Σωτὴρ γραπτὸς ἂν γὰρ καὶ δίχα·
Ἐν εἰκόνι χριστοῦ τ' Χριστὸν βλέπεις.
Ζῶσα γράφοιτο Χριστὸς ὡς ῥήσας βίᾳ
Ἦν εἶδος ἐν Σωτῆρι τοῦτ' εἰκὼν ἔνι
Θεὸς φανεὶς σαρξ ᾗ γράφοιτο σάρξ ἅρα
Ἰνδαλμα πατρὸς Χριστὸς ὡς μητρὸς φέρει·
Κυρῶν ὁ Σωτὴρ ὡς γράφει κλῶσον δίδοις·
Λαοπλάνος πᾶς Χριστὸν ὑ γράφειν λέγων·
Μάρτυς γ' ἂν εἰκὼν ὡς θεὸς βροτὸς φάνη·
Νῦς αἱρετίζων Χριστὸν ὑ θέλει γράφειν·
Ξεσθεὶς χαρακτὴρ Χριστὸν κλέν ἐκ μέσου·
Ὁ Χριστὸς ἐστι τῇ γραφῇ δεδεγμένος·
Πᾶς ὀρθοδοξῶν Χριστὸν ὃν γραπτὸν φέρει·
Ῥᾳδίμνος ἁγνῆς Χριστὸς ὃν γραπτὸν φέρει·

Σῃ

Σῇ Χριστὲ μορφῇ φρυδὸν εἰδωλον πλάνης :
Τὸ χρῆμα σεπτὸν Χριστὸν ἐν γραφῇ βλέπειν :
Ὑπογραφεῖται Χριστὸς ὡς σάρξ καὶ λόγος :
Φεῦ τῷ γράφεσθαι Χριστὸν εἴργοντι πλάνῳ .
Χριστὸς γράφοιτο μὴ Θεὸς δ' ἀλλ' ὡς μέροψ
Ψιλὸς παρ' ὕδεν Χριστὸς ἐγγεγραμμένος :
Ὢ πῶς πλανήτης Χριστὸν ὃς μὴ φῇ γράφειν .

Ejuſdem adverſus Iconomachos alphabetum Jambicis verſibus, quod Chriſtus pingi poſſit.

Homo cum ſit Chriſtus, circumſcriptus eſt.
Clamant pingi Chriſtum pii viri omnes,
Non nudum Verbum pingi, carnem cum habeat.
Duplex enim Servator rurſus & bifariam exhibetur.
In imagine Chriſti Chriſtum ipſum vides.
Pingatur Chriſtus ut inter homines verſans.
Quæ ſpecies erat in Servatore, hæc ineſt imagini.
Deus in carne apparens, & carne indutus pingatur.
Simulacrum Patris non ſecus, ac matris Chriſtus fert.
Sanxit Servator, ut picturæ cenſum tribuas.
Turpiter errat, quiſquis Chriſtum pingi non poſſe dicit.
Teſtis itaque imago eſt, inter homines apparuiſſe Deum.
Hæreticus eſt profecto, qui non vult pingi Chriſtum.
Raſus character Chriſtum e medio ſuſtulit.
Chriſtus eſt, quem pictura denuntiat:
Omnes Orthodoxi Chriſtum pingi canunt.
Germen puritatis Chriſtus, quod pictum refert.
Tua, Chriſte, forma evanuit erroris idolum.
Quantæ utilitatis eſt venerandam Chriſti effigiem videre!
Pingitur Chriſtus tamquam caro, licet ſimul eſt Verbum.
Veh qui turpi errore Chriſtum pingi vetat.
Pingitur Chriſtus tamquam homo, non ut Deus.
Parvus prope nihil Chriſtus pictus:
Oh quantum hallucinatur, qui Chriſtum non pingi affirmat.

CODEX CCXIV. *b.* III. 24.

Bombycineus, foliis conſtans 79. circa finem ſæculi XV. in quo opuſcula quædam Logica ex ARISTOTELE, præſertim vero ex libris *Topicorum*, excerpta.

CODEX CCXIV. *b.* III. 25.

Partim chartaceus, partim bombycineus, habens folia 130. mutilus initio, & fine, partim ſæculi XVI. partim XV.

Sunt in eo enarrationes, ſeu commentarii in aliquot *Gregorii Nazianzeni* orationes, textui proxime ſubjecti.

Fol. 1. Eſt fragmentum orationis in *Paſcha*, & *tarditatem*.

Fol. 8. Oratio ſecunda in *Paſcha*.

Fol. 71. Oratio in *novam Dominicam*.

Fol. 85. Oratio in *Sanctam Pentecoſten*.

Fol. 107. Oratio in *Macchabæorum laudem*.

Fol. 120. Oratio in *laudem Cypriani*.

Quamvis autem *Scholiaſtis* nomen prætermiſſum ſit, ex Codice tamen *b.* III. 28. conſtat eſſe *Nicetam Serrarum Epiſcopum*.

CODEX CCXV. *b.* III. 26.

Bombycineus, ſæculi XV. olim *Cardinalis Beſſarionis*, ut in ima parte primæ pagellæ ſcriptum eſt, conſtat foliis 167.

Fol. 1. Habentur JOHANNIS DAMA-

Digitized by Google

SCENI *capita philoſophica*, præmiſſa epiſtola ad Coſmam Majumæ Epiſcopum. Numerus, & ordo capitulorum diverſus omnino eſt ab eo, qui ſervatur in editione Patris Lequien, ut alibi jam monuimus.

Fol. 36. Ejuſdem DAMASCENI *Expoſitio accurata orthodoxæ fidei*, capitibus centum diſtincta: in editione autem diviſa eſt in quatuor libros.

Fol. 155. Ejuſdem *de iis, qui in fide obdormierunt, quomodo miſſis, & eleemoſynis, quæ pro illis fiunt, adjuventur.* Incipit: τὰ τ̃ βρωμάτων ἰδέα καὶ τίμια *&c.* Orationem hanc *Damaſceno* ſuppoſitam, putat cum Allatio P. Lequien tom. I. pag. 583.

CODEX CCXVI. *b.* III. 27.

Membranaceus, habens folia 183. ſæculi XII. optimæ notæ, atque characteris, ſi pauca initio folia excipias aliquantulum detrita. Ceterum multi pretii habendus eſt hic codex, qui plura monumenta Eccleſiaſtica nobis exhibet ad *Monaſterium Sancti Nicolai Caſularum* ſpectantia, quod in Calabriæ urbe Hydrunte ſitum erat, ut habemus ex Montfauconio *Palæog. Græc.* pag. 85.

Priora quidem duo folia detrita fere ſunt. At *fol.* 2. *pag. verſa* leguntur commemorationes eorum, qui primi Monaſterium condiderunt, ac moderati ſunt, quas hìc ſubjicere opportunum duximus, utpote quibus ejuſdem Monaſterii hiſtoria plurimum illuſtretur.

Μηνὶ σεπτεμβρίῳ δ. ἡ κοίμησις τ̃ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ τ̃ κτήτορος τ̃ς μον̃ς τ̃ ἁγίου Νικολάου τ̃ Κασούλων, ἔτει ,ϛχλγ. ἰνδ. γ. ἐν ἡμέραις Βαιμούνδου Πρίγκιπος Ἀντιοχείας καὶ Κωνσταντίας τ̃ μητρὸς αὐτ̃. ἐφ̃ ἦρξεν ὁ αὐτὸς καθηγούμενος καὶ πατὴρ ἡμῶν κυρὸς Ἰωσὴφ τὴν ἁγίαν μονὴν ταύτην ἐν ἔτει ,ϛχξ, ἐν ἡμέραις Βαιμούνδου καὶ πατρὸς τ̃ ῥηθέντος Βαιμούνδου Πρίγκιπος Ἀντιοχείας.

Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ιη. ἡ ἀναχωμησὶς τ̃ λειψάνου τ̃ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ τ̃ κτήτορος ἀπὸ τ̃ τάφου τ̃ γ̃ς εἰς τ̃ λάρνακα ἐν ἔτει ,ϛχλε. ἰνδ. ε.

Μηνὶ σεπτεμβρίῳ κζ. μνήμην ἐπιτελοῦμεν τ̃ κοιμήσεως τ̃ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Βίκτωρος ἐφ̃ δευτέρου ἡγουμένου ..... ἰνδ. α. ἐν ἡμέραις Ῥογερίου μεγάλου Ῥηγός.

..... μνήμην ἐπιτελοῦμεν τ̃ς κοιμήσεως τ̃ ..... ἡμῶν Νικολάου τρίτου ..... ἡμετέρας μονῆς τ̃ ὁσίου ..... τῶν Κασούλων .... ἰνδ. η. ἐν ἡμέραις Γουλιέλμου νέου τ̃ υἱ̃ .....

Μηνὶ Ἰανουαρίῳ κβ. μνήμην ἐπιτελοῦμεν τ̃ς κοιμήσεως τ̃ μακαρίτου πατρὸς ἡμῶν Καλλιϊνίκου πεμπτου καθηγουμένου τ̃ς ἡμετέρας ἁγίας μονῆς τ̃ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τ̃ Κασούλων ἐν ἔτει ,ϛψγ.

Μηνὶ Ἰουλίῳ ιϛ. ἡ δευτέρα ἀνακομιδὴ τ̃ λειψάνου τ̃ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ τ̃ κτήτορος καὶ τ̃ λειψάνων τ̃ ὁσίων πατέρων ἡμῶν τ̃ν κατὰ πατρὸς ἡμῶν Βίκτωρος ἐφ̃ δευτέρου ἡγουμένου. ἐφ̃ τ̃ μακαρίτου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τρίτου καθηγουμένου τ̃ς ἁγίας ἡμῶν μονῆς ἐν ἔτει ,ϛψϛ ἰνδ. α.

Μηνὶ μαρτίῳ λ. μνήμην ἐπιτελοῦμεν τ̃ κοιμήσεως τ̃ μακαρίτου πατρὸς ἡμῶν Ἰλαρίωνος πέμπτου καθηγουμένου τ̃ ἁγίας μονῆς τ̃ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τ̃ Κασούλων ἐν ἔτει ,ϛψϑ τ̃ ἰνδ. δ.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ κ̄β. ἡ κοίμησις τ̃ πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου ἔτει ,ϛψ... ἰνδ. η.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ ϑ. ἡ κοίμησις τ̃ πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου. ἐν ἔτει ,ϛψμγ...

Menſis Septembris die IV. dormitio Sancti Patris noſtri Joſeph conditoris monaſterii Sancti Nicolai Caſularum anno 6633. (*Chriſti* 1125.) *indictione III. in diebus Baimundi Principis Antiochiæ, & Conſtantiæ ejus matris. Incæpit autem iſte præfectus, & pater noſter Dominus Joſeph monaſterium hoc anno* 6607. (*Chriſti* 1099.) *in diebus Baimundi patris dicti Baimundi Principis Antiochiæ.*

Menſis Octobris die XVIII. receptio reliquiarum Sancti Patris noſtri Joſeph fundatoris a ſepulchro, in quo jacebant, in capſulam anno 6635. (*Chriſti* 1127.) *indictione V.*

Menſis Septembris die XXVII. fit memoria dormitionis Sancti Patris noſtri Vi-

Digitized by Google

Victoris secundi præfecti .... indictione I. in diebus Rogerii magni Regis.

.... *Commemoratio fit dormitionis Sancti Patris nostri Nicolai tertii præfecti nostri monasterii Sancti Patris nostri Nicolai Casularum .... indictione VIII. in diebus Gulielmi junioris filii.....*

Mensis Januarii die XXII. *fit commemoratio dormitionis beati Patris nostri Callinici quarti præfecti hujus nostri monasterii Sancti Patris Nicolai Casularum anno* 6703. (*Christi* 1195.)

Mensis Julii die XVI. *Receptio altera reliquiarum Sancti Patris nostri Joseph fundatoris, & reliquiarum Sanctorum Patrum, illius nempe successoris, & secundi præfecti Victoris, & beati Patris nostri Nicolai tertii præfecti hujus monasterii anno* 6706. (*Christi* 1198.) *Indictione I.*

Mensis Martii die XXX. *fit commemoratio dormitionis beati Patris nostri Hilarionis quinti præfecti monasterii Sancti Patris Nicolai Casularum anno* 6709. (*Christi* 1201.) *Indictione IV.*

Mensis Novembris die XXII. *Dormitio Patris nostri Nicodemi anno ..... indictione VIII.*

Mensis Februarii die IX. *Dormitio Patris nostri Nectarii anno* 6743. (*Christi* 1235.)

Fol. 4. Sequuntur regulæ, ni fallor, ejusdem Monasterii capitibus quinquaginta sex comprehensæ, quarum priores viginti desiderantur.

Fol. 6. Τυπικὸν σωὶ Θεῷ, ἤτοι διάταξις τ ἐκκλησιαστικῆς καταςάσεως καὶ ἀκολυθίας τ π δεσποτικῶν ἑορτῶν ⸓ τ ὑπεραγίας Θεοτόκυ καὶ τ ἐπισημβῶν ἁγίων καὶ ὅλυ τυ ἐνιαυτυ κατὰ τλὼ παράδωσιν τῶν ἁγίων χ τ θεοφόρων πατέρων. τυτ ἁγίυ Σάβα καὶ τυ Στυδίτυ καὶ τὸ πλεῖςον τυ ἁγίυ ὄρυς, ὑ μλὼ, ἀλλὰ καὶ μέρος τι τ παραδώσεως τυ ὁσιωτάτυ πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ τ μονῆς τυ ἁγίυ Νικολάυ τ Κασύλων δηλῶσα καὶ διακείνυσα τὰς π ὀφειλομένας ⸓ παραδεδομένας νησείας καὶ γονυκλισίας, πῶς τε καὶ πότε ὀφείλυσι γίνεσθαι καὶ πότε ὑ. καὶ πρῶτον μὲν ἐν κεφαλαίοις τισὶν ἐν ἐπιτομῇ ταῦτα προδηλῶν. ἔπειτα δὲ ⸓ τραχυτέρως κατὰ τάξιν ἐν τῷ ἰδίῳ χ προσφόρῳ καιρῷ διαλαμβάνειν.

Typicum, Deo dante, seu ordo Ecclesiasticæ constitutionis, & officii Dominicis, festisque Sanctissimæ Deiparæ, ac venerabilium Sanctorum, totiusque anni diebus secundum traditionem Sanctorum, ac religiosorum Patrum Sancti Sabæ, & Studitæ, præsertim vero Sancti Montis, sed & partim ex traditione Sanctissimi Patris nostri Joseph monasterii Sancti Nicolai Casularum, in quo declarantur, atque indicuntur servanda, præceptaque jejunii, nec non genuflexiones, quomodo, & quando fieri debeant, vel non. Et primum quidem in quibusdam capitibus compendiose hæc proponuntur; deinde vero clarius, atque per ordinem proprio quæque tempore digesta enarrantur.

Ad calcem vero *fol.* 172. *pag.* 2. hæc leguntur.

Τέλος εἴληφεν ἡ ἱερὰ βίβλος αὕτη τ ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως χειρὶ Νικολάυ μοναχῦ καὶ ἁπλῦς καθηγυμένυ τῆς μονῆς τυ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Νικολάυ τ Κασύλων μηνὶ σεπτεμβρίῳ α. ἔτει ϛ χπβ. ινδ. ζ.

Finem accepit sacer hic liber Ecclesiasticæ constitutionis manu Nicolai Monachi, & humilis præfecti monasterii Sancti Patris nostri Nicolai Casularum mensis Septembris die I. anno 6682. (*Christi* 1174.) *Indictione VII.*

Fol. 173. Περὶ τ μνήμης τ ἁγίων Ἀποςόλων. *De memoratione Sanctorum Apostolorum.* Indicatur nempe tempus, quo illorum commemoratio fieri debet, tum ratio totius officii, necnon versus, & hymni id temporis canendi.

Fol. 176. Ὑποτύπωσις ἀκριβὴς καὶ καινὼν περὶ βρώσεως καὶ πόσεως τ μονῆς τυ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Νικολάυ τ Κασύλων συγγραφεῖσα παρὰ Νικολάυ μοναχῦ ⸓ ἀναξίυ ἡγυμένυ τ ἁγίας μονῆς ἐν ἔτει ϛ χξη. ινδ. η.

Descriptio accurata, seu canon continens rationem cibi, potusque servatam in Monasterio Sancti Patris nostri Nicolai Casularum, scriptus a Nicolao monacho, & indigno præfecto Sancti monasterii anno 6668. (*Christi* 1161.) *indictione VIII.*

Fol. 182. Pauca subjiciuntur περὶ τ προηγιασμένων, *De præsanctificatis.*

CO-

Digitized by Google

CODEX CCXVII. *b.* III. 28.

Membranaceus, cui folia 411. ſæculi circiter XIV. Varias complectitur *Divi* GREGORII NAZIANZENI *orationes*, ſequenti ordine.

Fol. 1. Oratio in *Paſcha, & in tarditatem*. In edit. XLI.

Fol. 9. *pag.* 2. Oratio ſecunda in *Paſcha*. XLII.

Fol. 58. *pag.* 2. Oratio in *novam Dominicam*. XLIII.

Fol. 76. *pag.* 2. Oratio *coram* CL. *Epiſcopis habita*. XXXII.

Fol. 132. *pag.* 2. Oratio in *laudem Divi Athanaſii*. XXI.

Fol. 159. *pag.* 2. Oratio in *Machabæorum laudem*. XXII.

Fol. 175. Oratio *de ſuis ſermonibus, & ad Iulianum*. IX.

Fol. 190. *pag.* 2. Oratio in *nativitatem Chriſti*. XXXVIII.

Fol. 115. Oratio *funebris in laudem Baſilii Magni*. XX.

Fol. 277. *pag.* 2. Oratio in *ſancta lumina*. XXXIX.

Fol. 298. *pag.* 2. Oratio in *ſanctum baptiſma*. XL.

Fol. 350. *pag.* 2. Oratio *de pauperum amore*. XVI.

Fol. 379. Oratio in *plagam grandinis*. XV.

Fol. 395. *pag.* 2. Oratio *in laudem S. Cypriani*. XVIII.

Singulis orationibus argumentum præmittitur, ſimulque genus indicatur, ad quod unaquæque pertinere videtur. Nos hæc argumenta comparantes cum iis, quæ ex *Niceta* latina fecit Billius, omnino ſimilia reperimus.

Subjiciuntur deinde orationis verba cum brevibus ſcholiis, poſt quæ ἑρμηνεία, ſeu *expoſitio*, quam eidem *Nicetæ Heracleenſi* adſcribendam crediderim: multa enim, quæ ex eo collegit Billius, hìc adamuſſim expreſſa ſunt: tum vero in titulo primæ homiliæ, licet pene abraſo, legitur adhuc nomen *Serronii Heracleenſis*; ut propterea nullus de autore dubitandi locus relinquatur.

CODEX CCXVIII. *b.* III. 29.

Chartaceus, habens folia 277. ſæculi XVI. ubi ASCLEPII TRALLIANI *ſcholia in VI. priores libros Metaphyſicorum Ariſtotelis ex ore Ammonii Hermeæ excepta*. Hæc inedita adhuc eſſe affirmat Fabricius tom. II. pag. 148. *Bibliothecæ Græcæ*, non multi tamen facienda.

CODEX CCXIX. *b.* III. 30.

Chartaceus, foliis conſtans 612. ſæculi XVI. olim *Gabrielis ex Monembaſia*, cognomento *Severi*. Habentur ibi ampliſſima THEODORI BALSAMONIS *commentaria in nomocanonem Photii*, nec non Apoſtolicos, & Conciliorum generalium, ac Provincialium canones, & Sanctorum Patrum epiſtolas canonicas, prout in editione Pariſienſi anni 1620. Canones interdum prætermiſſi fuere, relicto tamen ſpatio, in quo deſcribi poſſent. Deſinit autem codex in *epiſtola encyclica Gennadii*, cujus titulus dumtaxat legitur.

Præit initio rerum index, ad cujus calcem leguntur verſus heroici ejuſdem Balſamonis, quorum initium:

Ἀ'ςέρες ὡς πολύφωτοι ἀφεγγῆς ὄμματα νυκτὸς
Κανόνες ἐκ γεράσιν ἐμικυδέων κηρύκων &c.

CODEX CCXX. *b.* III. 31.

Bombycineus, conſtans foliis 235. ſæculi XIV. multis tamen in locis, ubi vetuſtate detritus erat, a recentiori ſcriba ſuppletus.

Continet eam ZONARÆ *annalium* partem, qua Romanorum Imperatorum hiſtoria deſcribitur, a libro nimirum X. ad Theophylum uſque Michaelis filium, cujus Imperii pauca dumtaxat exſcripta ſunt, adeo ut ſex tantum habeantur libri.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCXXI. *b.* III. 32.

Membranaceus, cui folia 323. duplici exaratus columna, ſæculi circiter XI. commentarium in *Pſalmos* complectitur, ſeu *Catenam* ex variis Patribus collectam, a Pſalmo quinquageſimo primo uſque ad centeſimum: quapropter totum Pſalterium in tres partes diſtributum fuiſſe videtur, quarum altera tantum in Regio noſtro codice ſervatur. Pſalmorum textus eſt paſſim commentario inſertus, propria tamen nota diſtinctus. Autores autem, ex quibus contexta fuit hæc *Catena*, hi fere in margine notantur.

APOLLINARIS.
DIDYMUS.
EUSEBIUS.
ORIGENES.
THEODORETUS.

In fine ſequentia verba leguntur:

Τῶν εἰς τὰς ψαλμὰς ἐξηγητικῶν ἐκλόγων σωαγωγὴ ἀπὸ ϙα ἕως ρ. *Enarrationum in Pſalmos ex variis autoribus excerptarum collectio a Pſalmo LI.* ad C.

Multæ ſane utilitatis eſſe poteſt hic codex, utpote qui uberrimam habeat commentariorum ſegetem, Catenamque ceteris antea memoratis prolixiorem.

CODEX CCXXII. *b.* VI. 1.

Chartaceus, olim *Gabrielis metropolitæ Philadelphiæ*, cognomento *Severi*, ſæculi XVI. foliis conſtat 261.

Fol. 1. Ἐκ τῶν ζητημάτων καὶ ἐπιλύσεων Θεοφάνους Κεραμέως καὶ Ἰουστίνου φιλοσόφου. *Ex quæſtionibus, & ſolutionibus Theophanis Ceramei, & Juſtini philoſophi.* Leguntur ſub hoc titulo ſexaginta ferme quæſtiones varii argumenti in ſacram Scripturam, de quibus nulla facta eſt mentio aut ab Oudino, aut a Fabritio, aut ab aliis, qui de *Theophane* diſſeruerunt. Præſtat itaque ſpeciminis loco primam afferre.

Θεοφάνους Ἀρχιεπισκόπου Ταυρομενίας Σικελίας τοῦ Κεραμέως ἀποκρίσεις καὶ λύσεις.

Ὅτι χρεὼν κατὰ τὸ πρῶτον παρ' Ἑβραίοις μῆνα παιδεῦσαι τὸ μυστήριον τῆς θείας συλλήψεως. δῆλον γὰρ ὡς ἔκτος μὲν ὑπῆρχε μὴν τοῦ Ἰωάννου συλλήψεως, πρῶτος δὲ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Λύσις.

Ἐπειδὴ ὁ αἰσθητὸς κόσμος ἔτος κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν δημιουργηθεὶς, τῇ τοῦ ἀνθρώπου παραβάσει συνέφθαρται καὶ αὐτὸς, ἔδει δὲ τῇ τοῦ δεσπότου ἐπιδημίᾳ καὶ τῶν κτίσιν νεουργηθῆναι καὶ ἀνακαινισθῆναι τὸν ἄνθρωπον. διὰ τοῦτο τῷ πρώτῳ μηνὶ βλαστάνειν ἄρχεται ἡ ἄσπορος γῆ τὸν σωτῆριον ἄσταχυν. ταύτῃ τῇ νεουργίᾳ τῆς κτίσεως ὁ προφήτης προϊδὼν ἔλεγεν. ἔστω ὁ οὐρανὸς καινὸς, καὶ ἡ γῆ καινή. καὶ καθάπερ ὀπτικά ἡ τοῦ χειμῶνος παρέλθῃ κατήφεια, ὁ μὲν ἥτος εἰσάγεται, τῷ ἐαρινῷ εἰσάγων λαμπρότητα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸν τῆς εἰδωλολατρείας χειμῶνος ἤδη πυλήξαντος, τὸ τῆς θεοφανείας ἔαρ λάμπον ἀπήρξατο, καὶ ὀπτικὰ ὁ αἰσθητὸς ἥλιος, ἐν τῇ κατὰ περίοδον τοῦ πόλου περιφορᾷ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῷ ἰδίῳ ὑψώματι τὴν ἡμετέρας ἐχατιᾶς παρεγένετο. ὡς ἀληθῶς γὰρ ὕψος αὐτῷ γέγονεν ἡ τοιαύτη ταπείνωσις ὡς πεζῷ δὲ γέγονε τῷ προσλήμματι. ὁ δὴ καὶ ὡς πρόβατον εἰς σφαγὴν ἦλθε, καὶ ὡς ἀρνὸς ἄμωμος πέφυκεν. εἰ δὲ ἓξ ὁ αὐτὸς ἥτος μὲν, ἕκτος ἀνόμασται, οὐδὲ τοῦτο τῆς ὑψιλῆς ἐννοίας ἀπώκισται. δηλοῖ γὰρ ἐν τῷ ἕκτῳ αἰῶνι γενέσθαι τὴν τοῦ Κυρίου ἐνανθρώπησιν. ἐν γὰρ τῷ πεντακισχιλιοστῷ πεντακοστοστῷ ἔτει, ἐκ μικρόν τι πρός, ἐπεφάνη τοῖς ἀνθρώποις ἀποτελικῶς. εἰπεῖν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος. φασὶ δὲ καὶ τὸν ϛ ἀριθμὸν τέλειον ὄντα, ὡς ἐκ τῶν ἰδίων μερῶν συμπληρούμενον, τῷ ἀναφορὰν ἔχειν εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Θεὸν τέλειον ὄντα, καὶ τέλειον ἄνθρωπον. ἐκ ὅπερ ἥτος ὁ ἀριθμὸς εἰς τὰ ἴδια μέρη ἀναλυόμενος, συνυπτόντων ἄνθις τῶν μερῶν, εἰς ἑαυτὸν πάλιν ἀποκαθίσταται. ἥτοι καὶ ὁ τοῦ Θεοῦ μονογενὴς Υἱὸς, κενωθεὶς καὶ δουλομόρφῳ λαβὼν, καὶ οἱονεὶ συμκρυσθεὶς, εἰς τὸν ἑαυτοῦ πλειότητα καὶ ἀξίαν πάλιν ἀνεπληρώθη, οὐδέπω τοῦ τέλειος εἶναι ζημιωθείς.

Theophanis Archiepiſcopi Tauromenii in Sicilia Ceramei dubia, & ſolutiones.

Cur primo Hebræorum menſe perfectum ſit divinæ conceptionis myſterium: patet enim

Digitized by Google

enim, quod fuit ſextus conceptionis Johannis, & primus totius anni.

Solutio

Quoniam viſibilis hic mundus eo ferme tempore creatus, per hominis lapſum ſimul & ipſe corruptus fuit, congruum videbatur, Domino in terras adveniente, creaturam renovari, hominemque novam formam accipere. Idcirco primo menſe tellus non ſata germinare incipit ſalutarem ariſtam. Hanc renovationem rerum creaturum. præcinens Propheta, inquit: Erit cælum novum, & terra nova. Quemadmodum igitur quum triſtis jam præteriit hiems, menſis iſte ſuccedit, veris ſplendorem adferens, ſic hybernum idololatriæ longe lateque dominantis tempus, ſplendido vere Dei apparentis diſpulſum eſt. Et quemadmodum viſibilis Sol in periodica poli circuitione hoc tempore in propria altitudine noſtræ extremitatis adeſt; ita vere altitudo ipſi fuit hæc humilitas: ſic & ſub arietis ſigno factus eſt, qui & tamquam ovis ad occiſionem venit, & tamquam agnus ſine macula poſitus eſt. Quod autem & idem hic menſis ſextus vocetur, hoc altiſſimo non caret ſenſu. Patet enim ſexto ſæculo factam fuiſſe Domini incarnationem: anno namque quinquies milleſimo quingenteſimo & paucis aliquot annis apparuit hominibus, ut inquit Apoſtolus, gratia Dei ſalutaris. Dicitur autem & ſextus numerus perfectus eſſe, propterea quod ex propriis partibus completus relationem quamdam habet ad Dei Filium, qui perfectus Deus eſt, & homo itidem perfectus: & ſicut hic numerus in proprias partes reſolutus, compoſitis rurſus partibus, in ſe ipſum iterum redit; ſic & Unigenitus Dei Filius exinanitus, & formam ſervi accipiens, & quaſi imminutus, ſuam perfectionem, dignitatemque iterum adimplet, neque ullum ſuæ perfectionis patitur damnum.

Fol. 37. Τῦ σοφωτάτυ καὶ ῥητορικωτάτυ Θεοφάνυς Ἐπισκόπυ Ταυρομενίυ τῦ ἐπίκλην Κεραμέως ὁμιλίαι εἰς τὰ ῥητὰ τ̃ ἀναγγελίων τ̃ ἀναγινοσκομένων ἐν ταῖς κυριακαῖς τῦ ἐνιαυτῦ καὶ εἰς τινας δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ μνήμας ἁγίων. *Sapientiſſimi, diſertiſſimique Theophanis Epiſcopi Tauromenii, dicti Ceramei, homiliæ in Evangelia, quæ leguntur in Dominicis per annum, & in quaſdam Domini ſollemnitates, & Sanctorum commemorationes.* Has recenſet Fabricius tomo X. pag. 232. aſt diverſo prorſus ordine.

Fol. 257. Sunt excerpta aliquot moralia ex *Gregorio Theologo, Maximo Monacho, Iſidoro Peluſiota, Divo Athanaſio, Theodoreto, Anaſtaſio Sinaita, & Johanne Climaco.*

Fol. 260. *pag.* 2. Στίχοι ἡροικοὶ τῦ ἁγιωτάτυ πατριάρχυ Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας καὶ πάσης ἀνατολῆς Θεοδώρυ τῦ Βαλσαμῶν. *Verſus heroici ſanctiſſimi Patriarchæ civitatis Dei magnæ Antiochiæ, & univerſæ Anatoliæ Theodori Balſamonis.* Incipiunt.

Ἀστέρες ὡς πολύφωτοι ἀφεγγῆς ὄμματα νυκτὸς
Κανόνες ἐκ γεράσιν ἐκκλυδέων κηρύκων
&c.

Leguntur in *Bibliotheca Canonica* Voelli, & Juſtelli tom. II. pag. 788.

CODEX CCXXIII. *b.* VI. 2.

Chartaceus, habens folia 75. ſæculi XVI. concinne, & eleganter ſcriptus, auro, minioque, ac ſtemmate *Ducis Sabaudiæ* conſpicuus, *Harmonices*, ſive *Muſices* tractatum continet, in quinquaginta duo capitula diſtributum, ubi quamplurimæ cernuntur figuræ ad ipſius operis intelligentiam naviter accomodatæ, abſque ullo autoris nomine. Incipit autem his verbis: Δευτέραν ἔχει τάξιν μετὰ τὴν ἀριθμητικὴν ἡ μουσικὴ· διὸ καὶ ἁρμονικὴν λέγομεν, διὰ τὸ ἁρμόζεσθαι τὰς συμφωνίας αὐτῆς κατὰ λόγους ἀριθμητικούς *&c.*

Ad calcem libri hæc habentur:

Ἐγράφη διὰ χειρὸς Ἀγγέλυ Βεργικίυ τῦ Κρητὸς ἐν Παισίῳ ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας φνθ ἑκατομβαιῶνος ὀγδόῃ ἰσαμένυ, ἐπὶ βασιλέως Ἐρρίκυ δευτέρυ, ὅτε καὶ αὐτὸν φεῦ τ̃ ἀπωλείας μικρὸν ἔπειτα ῥωμαλέως τε καὶ ἀνδρικῶς πάνυ ἐν τοῖς ἱπποδρομίοις ἀγωνιζόμενον μοῖρα κραταιὰ τε καὶ ἀπηνὴς φθονήσεως ἐξέφυγε ἁφήρπασε. τὸ δὲ βιβλίον δέδωται δῶρον παρ' αὐτῦ Ἀγγέλυ τῷ

Digitized by Google

τῷ μεγαλωτάτῳ & ἐνδοξοτάτῳ ἄρχοντι τῶν Ἀλλοβρόγων ἐλθόντι ἐνθάδε μνήμης ἕνεκα. *Scriptus eſt codex manu Angeli Bergichii Cretenſis Pariſiis anno a nativitate Chriſti* 1559. *Junii octava die ſub Rege Henrico II. eo ferme tempore, quo ipſum, ebeu exitialem jacturam! paullo poſtquam ſtrenue, fortiterque in ludicro equeſtri certamine ſe geſſiſſet, potens, ſævumque, & invidum fatum repente eripuit. Iſte vero codex ab eodem Angelo dono datus eſt monumenti cauſſa glorioſiſſimo Allobrogum Principi* (EMMANUELI PHILIBERTO) *illinc diſcedenti.*

CODEX CCXXIV. *b.* VI. 3.

Membranaceus, ſæculi XIV. grandi, nitidiſſimoque charactere exaratus, ſæculi XIV. conſtans foliis 241. Varia complectitur Ariſtotelis opera Logica, nimirum

Fol. 1. *Categorias.*

Fol. 62. *De interpretatione.*

Fol. 100. *Analyticorum priorum* libellos duos.

CODEX CCXXV. *b.* VI. 4.

Membranaceus, habens folia 176. ſæculi circiter XIII. cui titulus;

Ἐκλογαὶ ἀπὸ διαφόρων λόγων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. *Eclogæ ex diverſis ſermonibus Sancti Patris noſtri Johannis Chryſoſtomi*, numero XXVI. & quidem alio prorſus ordine, quam in editione ejus operum tomo XII.

I. eſt Περὶ ἀγάπης, *de dilectione*, cujus initium: βουλόμενος ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς &c. In edit. numero etiam I. pag. 432.

II. *Fol.* 9. Περὶ μετανοίας, *de pœnitentia*, cujus initium: διὰ τοῦτο συνεχῶς &c. In edit. num. III. pag. 453.

III. *Fol.* 16. Περὶ σωφροσύνης καὶ νηστείας, *de temperantia, & jejunio*, cujus initium: βούλει μαθεῖν ὅσος κόσμος &c. In edit. num. IV. pag. 460.

IV. *Fol.* 21. *pagina* 2. Περὶ ταπεινοφροσύνης, *de humilitate animi*, cujus initium: ὅταν ἁμαρτίαι συμβεβλημέναι &c. In edit. num. VII. pag. 480.

V. *Fol.* 28. Περὶ ψυχῆς, *de anima*, cujus initium: ἐοίκασιν οἱ ἔργοις κομῶντες &c. In edit. num. VIII. pag. 485.

VI. *Fol.* 31. *pag.* 2. Περὶ ῥαθυμίας & τῶν ἀνερχομένων ταῖς ἱπποδρομίαις, *de ſegnitie, atque de iis, qui ſpectaculis interſunt*. Incipit: ὀλίγοι ἡμῖν σήμερον οἱ παραγενόμενοι &c. In edit. numero IX. pag. 488. ſub alio tamen titulo, nimirum: Περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας & τῶν ἁγίων μυστηρίων, *de non contemnenda Eccleſia Dei, & ſanctis myſteriis.*

VII. *Fol.* 40. *pag.* 2. Περὶ προνοίας, *de providentia*, cujus initium: τίνος ἕνεκεν ἀπ' ἀρχῆς &c. In edit. num. X. pag. 496.

VIII. *Fol.* 47. *pag.* 2. Περὶ πλούτου καὶ πενίας, *de divitiis, & paupertate*, cujus initium: ὅταν ἴδῃς πλουτοῦντά τινα &c. In edit. num. XI. pag. 501.

IX. *Fol.* 60. Περὶ γαστριμαργίας & μέθης, *de ingluvie, & ebrietate*, cujus initium: βούλεσθε ἴδωμεν τίνα ἡδονὴν &c. In edit. num. XII. pag. 511.

X. *Fol.* 67. Περὶ ἀῤῥωστίας, *de adverſa valetudine*, cujus initium: ὅταν ἀῤῥωστία περιπέσῃ &c. In edit. num. XIII. pag. 516.

XI. *Fol.* 73. *pagina* 2. Περὶ γυναικῶν κάλλους, *de mulierum pulchritudine*, cujus initium: οἱ γυναῖκας ἄγεσθαι μέλλοντες &c. In edit. num. XIV. pag. 522.

XII. *Fol.* 80. *pag.* 2. Περὶ πλεονεξίας, *de avaritia*, cujus initium: τίνος ἕνεκεν ἀπὸ πλεονεξίας &c. In edit. num. XV. pag. 532.

XIII. *Fol.* 89. Περὶ εὐτυχίας & δυσυχίας, *de proſpera, & adverſa fortuna*, cujus initium: οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων &c. In edit. num. V. pag. 465.

XIV. *Fol.* 94. Περὶ ἀλαζονείας καὶ κενοδοξίας, *de ſuperbia, & inani gloria*, cujus initium: βούλομαι τῶν πεφυσιωμένων &c. In edit. num. XVI. pag. 538.

XV. *Fol.* 100. Περὶ φθόνου & βασκανίας, *de invidia, & calumnia*, cujus initium: οὐδὲν ἕτερον μείζων &c. In edit. num. XVII. *fol.* 543.

Digitized by Google

XVI. *Fol.* 105. Περὶ μίσους & ἔχθρας, *de odio, & inimicitiis*, cujus initium: εἴ τις παρὰ τῶ πλησίω ἠδίκηται &c. In edit. num XVIII. *fol.* 547.

XVII. *Fol.* 111. *pag.* 2. Περὶ θυμῶ & ὀργῆς, *de ira, & furore*, cujus initium: βούλει μαθεῖν πόσον &c. In edit. num. XX. pag. 556.

XVIII. *Fol.* 115. Περὶ διδαχῆς καὶ παιδεσίας, *de doctrina, & correptione*, cujus initium: πρώην μὲν ἐνεκαλῶμήν &c. In edit. num. VI. pag. 469.

XIX. *Fol.* 125. Περὶ ἁμαρτίας & ἐξαγορέσεως, *de peccato, & confessione*, cujus initium: ἐπεδήμησέ τις ἐξ ὑμῶν &c. In edit. num. XXIV. pag. 599.

XX *Fol.* 133. *pagina* 2. Περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, *de Imperio, & potestate*, cujus initium: ὁ μακάριος λέγεται &c. In edit. num. XXI. pag. 561.

XXI. *Fol.* 138. Περὶ μελλούσης κρίσεως, *de futuro judicio*, cujus initium: πολλοὶ τ παρ' ἡμῖν ἀνθρώπων &c. In edit. num. XXV. pag. 610.

XXII. *Fol.* 146. Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, *de virtute, & vitio*, cujus initium: εἰσί τινες τ ἐνταῦθα &c. In edit. num. XXVI. *fol.* 621.

XXIII. *Fol.* 154. *pag.* 2. Περὶ ἀνδρείας & ἰσχύος, *de magnanimitate, & fortitudine*, cujus initium: δειλῶ & ἀνανδρον &c. In edit. num. XXXII. pag. 680.

XXIV. *Fol.* 161. Περὶ ὅρκων, *de juramentis*, cujus initium: μὴ τῆς κατὰ ψυχῶ &c. In edit. num. XXVIII. pag. 640.

XXV. *Fol.* 166. *pag.* 2. Περὶ θανάτου, *de morte*, cujus initium: πολλὰ μὲν ἐπείγεται &c. In edit. num. XXXI. pag. 670.

XXVI. *Fol.* 177. *pag.* 2. Περὶ σιωπῆς & ἀπορρήτων, *de silentio, & secretis*, cujus initium: λόγος ἁπλῶς προσενεχθεὶς &c. In edit. num. XXXVII. pag. 718.

CODEX CCXXVI. *b.* VI. 5.

Chartaceus, cui folia 360. fæculi XV. Hiſtoriam continet Imperatorum Byzantinorum a Conſtantino Magno uſque ad Alexium Comnenum. Titulus in fronte poſitus, qui forte autoris nomen præſeferebat, ab invida manu laceratus eſt. Initio quidem Elenchi univerſo operi præeuntis adnotatum legimus, *Nicetam Choniatem* illius autorem eſſe; verum cum id recentiſſimo ſcriptum ſit charactere, neque ex textu codicis erui poſſit, nobis ſummopere de hac re dubitandi occaſio ſuborta eſt, eo vel maxime, quod per omnes conſtat, *Nicetam Choniatem* hiſtoriam ſuam Byzantinam ab Alexii duntaxat Comneni temporibus incœpiſſe. Neque etiam cum *Zonaræ* hiſtoria confundi debet; quamquam in multis conſonantiam quamdam adnotavimus. Quiſquis tamen ſit autor, non parvi certe faciendus videtur codex, utpote qui multa contineat, quibus Conſtantinopolitanorum Imperatorum hiſtoria illuſtrari poteſt. Ordo narrationis idem fere eſt, qui in edita *Niceteæ Choniatæ* hiſtoria. Initium vero ducitur a tempore, quo Diocletianus Maximianum Herculium in conſortium Imperii vocavit. Pauca enim neceſſario de iis temporibus præmitti debebant, ut dicenda poſtmodum de Conſtantino clarius paterent. Illud autem ita ſe habet: τῶ ͵ϛψοζ ἔτει τῆ κόσμυ. τῆς δὲ θείας σαρκώσεως σοζ ἔτει Διοκλητιανὸς Μαξιμιανὸν τ Ἐρκύλιον ποιωνὸν ἀνέδειξε τ ἀυτῦ βασιλείας. τῶ δ. ἀυτῦ χρόνῳ ὅτω τῶ ἔτει, Διοκλητιανὸς & Μαξιμιανὸς ὁ Ἐρκύλιος ὁ Βύσειν καὶ Κόπτων πόλεις, ἐν Θήβαις τ Αἰγύπτυ εἰς ἔδαφος καθήκαψεν, ἀνασατήσας τ Ῥωμαίων ἀρχῆς &c.

CODEX CCXXVII. *b.* VI. 6.

Chartaceus, foliis conſtans 85. Eſt Apollodori *Athenienſis Grammatici Bibliotheca mythologica*, præmiſſo rerum memorabiliſium indice ſecundum Alphabeti ordinem.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCXXVIII. *b.* VI. 7.

Bombycineus, folia habens 110. ſæculi XV. ubi

Fol. 1. Nonnullæ ſententiæ ad mores ſpectantes.

Fol. 8. Binæ ſequuntur. EURIPIDIS tragœdiæ, *Oreſtes*, *& Phœniſſæ* cum ſcholiis Græcis uberrimis, & adnotationibus quibuſdam *interlinearibus*. Poſteriori nonnulla deſunt in fine.

CODEX CCXXIX. *b.* VI. 8.

Chartaceus, cui folia 40. ſæculi XVI. nitido exaratus charactere, multiſque aureis literis & venuſtis imaginibus præclarus. Opuſculum continet de Aſtrologia hoc titulo: τῦ σοφωτάτυ Ἰωάννυ τῦ Καματηρῦ τῦ ἐπὶ τῦ Καινικλείυ περὶ τ ὑρανίας τ ἀςέρων διαθέσεως ἐν συνόψει, διὰ ςίχων ἰαμβίχῶν πρὸς τὸν βασιλέα τ Πορφυρογέννητον. *Sapientiſſimi Johannis Camateri præfecti Canicleo de cæleſti ſyderum diſpoſitione ſynopſis verſibus Jambicis ad Imperatorem Porphyrogenitum*. Inter Aſtrologos inéditos recenſet Fabricius tom. III. pag. 512. *Biblioth. Græcæ*, ſed titulo, quem ex MS. codice *Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis* MMDCCXXXII. deſcripſit ς parumper diverſo, nempe περὶ ζωδιακῦ κύκλυ ⁊ τ ἄλλων ἁπάντων τ ἐν ὑρανῷ. *De Zodiaci circulo, cæteriſque omnibus, quibus Cælum dividi ſolet*. En tibi interim ſpeciminis loco integrum proœmium.

Ἐξ ὑρανίων ἀντίγων σοι βιβλίον
Γράψας ῥοσάγω δέσποτα ςεφήφορε
Ἄναξ μέγιςε πορφυρόβλαςε κλαῖδε
Ὁ Καματηρὸς ὐγένυς Ἰωάννης
Τῷ σῷ κράτει πιςότατος οἰκέτης
Οὐκ ἵνα ῥοσθῶ γνῶσιν ἐν σοὶ βελτίω
(Τί γὰρ ποταμὸς εἰς θάλασσαν εἰσρέων)
Ἀλλ ἵνα τοῖς μέλλυσιν ἐκφανῶ χρόνοις
Μηδὲν ποθεῖν σε τ σοφῶν λόγων πλέον
Οὐ χρυσὸν ὐ μάργαρον ὐ λαμπρὺς λίθυς
Οὐ βασιλείας ὕψος ὐ μέγα κράτος
Ἀλλ ἢ ἐρᾶν τὺς ἐν αὐτοῖσι μόνον
Καρπὺς δρέπεσθαι τὺς ἀκηράτυς ὅλως
Καὶ μᾶλλον αὐτῶν τ σοφῶν μαθημάτων
Ὧν χωρὶς ὐδεὶς τ βροτῶν καλὸν βίον
Τυχεῖν πέφυκεν, ὥσπερ ὁ Πλάτων λέγει
Μητ' ἐν πολιτείαισι δόξει διάγειν
Καλῶς, ἀμοιρῶν τ γε τ θεωρίας
Ὅθεν τὸ πρπνὸν τ ῥογνώσεως τόδε
Τῶν ἀςέρων λάμβανε νῦν φιλοφρόνως
Καὶ γὰρ χαρίεν μᾶλλον ᾧτὸν τυγχάνον
Ἢ περ τὰ ἄλλα τ μαθημάτων πέλει.
Τλῶ γὰρ διαβόητον ἀςρολεξίαν
Ἣν ἀκριβῶς ἐξεῦρον οἱ παῖδες πάλαι
Τῶν ἀςεροσκόπων γε Βαβυλωνίων
Οὖσαν δ' ἀμυδρὰν ⁊ ἀπόῤῥητον πάνυ
Εἰς γνῶσιν ἀςιώπτον· εὖ πεθημένῳ
Τοῖς· τ' ἀςρ ἀνακείνυσι ποιεῖ ῥαδίαν
Καὶ δῆτα λοιπὸν τ ἀπαρχῆς τῦ λόγυ
Ἐξ ζωδιακῦ ῥῶτον ἀρκτέον κύκλου.

Ex cæleſtibus regionibus tibi librum
Scribens offero, Domine coronate,
Imperator maxime Porphyrogenitum germen,
Camaterus nobilis Johannes
Imperio tuo fideliſſime addictus,
Non ut notionem tibi ullam meliorem
ingeram,
(Quid enim fluvius in mare fluens?)
Sed ut futuris proferam temporibus,
Nil te magis appetere, quam eruditos ſermones,
Non aurum, non margaritas, non pretioſos lapillos,
Non Imperii faſtigium, non maximam poteſtatem:
Sed tibi curæ eſſe in his duntaxat
Fructus colligere incorruptos univerſim;
Et malle liberalibus inſtrui diſciplinis,
Sine quibus nullus mortalium beatam vitam
Conſequi poteſt, ut ait Plato,
Neque in ſocietate recte exiſtimabitur
Verſari cum expertibus omnis diſciplinæ.
Quapropter jucundam hanc prognoſim
Stellarum accipe nunc benevolo animo.
Namque illud acceptius futurum eſt
Præ aliis diſciplinarum ſtudiis.
Celebratam enim aſtrorum diſciplinam,
Quam accurate invenerunt olim filii
Babyloniorum ſydera ſpeculantium,

Digitized by Google

Obſcura cum ſit, & plane involuta,
Dilucidam omnino, & captui aptam
Facilemque aſtra contemplantibus reddit.
Jam igitur reliquum eſt, ut ab initio
ſermonis
De Zodiaci primum circulo loquamur.

Ad calcem *Jamborum* hæc adnotantur:

Τέλος σὺν Θεῷ ἁγίῳ ἔφξε.

Finis, Deo dante, anno 1565.

Fol. 36. Sex adduntur in idem argumentum capitula, ſoluta tamen oratione.

CODEX CCXXX. *b.* VI. 9.

Chartaceus, folia habens 78. ſæculi XV. ubi tractatus varii ad Rhetoricam ſpectantes.

Fol. 1. Eſt opuſculum feſtinanti calamo ſcriptum de Oratoriæ artis fine, varioque dicendi genere; ſed abeſt autoris nomen.

Fol. 8. Opuſculum alterum ejuſdem generis, cui titulus: τὰ προλεγόμενα τ῀ ῥητορικῆς, *Rhetoricæ prolegomena*: idem prorſus, quod in codice c. V. 10. *fol.* 35. autore JOHANNE DOXOPATRE.

Fol. 15. Τῦ σοφωτάτυ καὶ λογιωτάτυ ἀνέρος Ματθαίυ τῦ Καμαριώτυ ῥητορικῆς ἐπιτομὴ ἐκ τ῀ τῦ Ἑρμογένυς. *Sapientiſſimi, diſertiſſimique Matthæi Camariotæ epitome Rhetorices ex Hermogene*, cujus initium: Ῥητορική ἐστι δύναμις τεχνικὴ πιθανῦ λόγυ ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχυσα τὸ καλῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον &c. Hanc ſynopſim ineditam adhuc eſſe, affirmat Fabricius tom. IV. pag. 475. & a *Rhetorices compendio* ejuſdem autoris, quod *Auguſtæ Vind.* anno 1594. typis excuſum eſt, diſtinguendam monet.

Fol. 75. Ejuſdem *epitome progymnaſmatum Rhetorices*.

CODEX CCXXXI. *b.* VI. 10.

Chartaceus, habens folia 89. ſæculi XVI. magna cura, & diligentia ſcriptus, ubi CLAUDII PTOLEMÆI *tres harmonicorum libri*. Capitum elenchus ſingulis præmittitur, atque eorum initio nonulla conſpiciuntur ornamenta, aureæque literæ.

CODEX CCXXXII. *b.* IV. 2.

Chartaceus, cui folia 452. ſæculi XV. olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*, PLOTINI *philoſophi opera, ſeu enneades* ſex complectitur, adjecta ejuſdem vita a PORPHYRIO ſcripta.

CODEX CCXXXIII. *b.* VI. 13.

Chartaceus, conſtans foliis 47. ſæculi XVI. in quo THEOGNIDIS *Megarenſis Siculi ſententiæ*, additis inter lineas adnotationibus. Nonnulla breviter præmittuntur de genere, & vita Poetæ.

CODEX CCXXXIV. *b.* VI. 14.

Chartaceus, ſæculi XVI. qui pertinuit olim ad *Gabrielem Philadelphiæ Metropolitam*, ut in fronte notatur, habet folia 129.

Continetur in eo JOHANNIS CANABUTZÆ cognomento MAGISTRI *commentarius epiſtolaris in peculiarem locum libri primi antiquitatum Romanarum Dionyſii Halicarnaſſei, ad Principem urbis Aeni, & Samothraciæ*. Conſtat capitibus XCV. in quibus de Troicis temporibus, de Trojanorum adventu in Italiam, de urbis Romæ origine, de inſula Samothrace, aliiſque ſimilibus multa diſſeruntur.

Capitum ſeriem tradidit poſt Lambecium Neſſelius in *Catalogo Bibliothecæ Vindobonenſis* parte V. pag. 165. ubi ſimillimum noſtro codicem affert, multiſque argumentis probat, opus eſſe adhuc ineditum, atque inter cetera catalogum librorum *Allatianorum* adducit, in quo deſcribitur inter ineditos. Miratur tamen de *Canabutzæ* nomine, quod ſibi plane novum in indice *Allatiano* obtigiſſe affirmat. Verum

Digitized by Google

rum longe ante extulerat hoc nomen Philippus Labbeus ex codice Regio MMCCLXXVII. in *nova Bibliotheca MSS. librorum* Parisi. 1653. pag. 108. Codex porro Regius Taurinensis hac in re plane convenit cum Regio Parisiensi, ut patebit ex proœmio, quod integrum hìc subjicimus, ut totius operis rationem, quoniam typis nondum traditum est, verbis ipsius scriptoris aperiamus.

Ἰωάννης Καναβάτζης τῷ Μαγίστρῳ πρὸς τὸν αὐθέντην τῆς Αἴνου καὶ Σαμοθράκης.

Τῆς δηλικῆς ταύτης καὶ τολμηρᾶς πρὸς τὴν αὐθεντίαν σου, ὑψηλότατε καὶ μεγαλοπρεπέστατε Αὐθέντα μου ἔστιν ἄλλη ἀρχὴ καὶ ὑπόθεσις εἰ μὴ ὁ ἱστορικὸς Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ὅστις Διονύσιος εἰς τὸ βιβλίον τῆς ῥωμαικῆς αὐτοῦ ἀρχαιολογίας ἐν ᾧ διηγεῖται τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ κτίσεως τῆς Ῥώμης, μνημονεύει καὶ ἐνθυμεῖται καὶ διηγεῖταί τι ὀλίγον περὶ τῆς πόσου τῆς αὐθεντίας σου τῆς Σαμοθράκης εἰς ἀπόδειξιν καὶ παράστασιν ὅτι καὶ τὸ Τρωικὸν γένος ἐφ' ὃ ἐκτίσθη ἡ Ῥώμη, ὑπῆρχεν Ἑλληνικὸν καθαρὸν ἐξελθὸν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου τοῦ νῦν καλουμένου Μορέως καὶ κατοικήσαν εἰς τὴν Σαμοθράκην, καὶ ἀπὸ ταύτης περάσαν ἐλθὸν εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὰ μέρη τῆς Τρωάδος καὶ κατοικήσαν. ὁ γὰρ εἰς πάντα ἄριστος καὶ καλὸς ὁ φυσικός τοῦ ὑψηλοτάτου μου Αὐθέντου τοῦ ἀνταδελφοῦ τῆς αὐθεντίας σου καὶ περιφανεστάτου Αὐθέντου τῆς Μιτυλήνης ὁ Μάγιστερ Ζοάνες ἦλθε πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἰς τὸ ἡμέτερον τοῦτον τόπον διά τινα χρείαν αὐτοῦ. ὡς γοῦν σοφὸς καὶ λόγιος ἄνθρωπος καὶ φιλίαν ἔχων παλαιὰν μετ' ἐμοῦ, ἠρώτησέ με περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Διονυσίου τούτου τοῦ Ἁλικαρνασέως ὅπερ ἔτυχεν ὅτι εἶδον ἐγὼ καὶ ἀνέγνωσα· ἔδειξα γοῦν αὐτῷ μέρος τῆς χαφῆς τοῦ Διονυσίου τούτου ὅσον ἔδωκεν ὁ καιρὸς καὶ ἀπεδέξατο αὐτὴν καὶ ἐπῄνεσεν. ἔπειτα ἠρώτησέ με εἰὰν διηγεῖταί τι ὁ Διονύσιος ὅτις περὶ τῆς Μιτυλήνης. ἐγὼ δὲ ἀπεκρινάμην πρὸς αὐτόν. ὡς περὶ μὲν τῆς Μιτυλήνης ἢ τῆς Χίου ἢ τινος ἄλλης πόλεως Ἀνατολικῆς καὶ γνωρίμου ἡμῖν ἀδημίαν ποιεῖται μνήμην, περὶ δὲ μόνης τῆς Σαμοθράκης πόσα διηγεῖταί τι ὀλίγον καὶ μνημονεύει ταύτης ἐν δυσὶ τόποις τοῦ πρώτου λόγου τῆς Ῥωμαικῆς ἀρχαιολογίας αὐτοῦ. ἀκούσας ἐν τοῦτο μετὰ μεγάλης περιχαρείας παρήγγειλέ μοι μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας καὶ παρακλήσεως, ἵνα γράψω καὶ στείλω αὐτῷ ὅσα γράφει ὁ Διονύσιος περὶ τῆς Σαμοθράκης. ὅταν μάθω ὅτι ἦλθεν ἡ Αὐθεντία σου εἰς τὴν Μιτυλήνην. ἔλεγε γὰρ ὅπως ἡ Αὐθεντία σου ἀκούσῃς μετὰ μεγάλης χαρᾶς τὰς σοφὰς λόγους καὶ τὰς ἀρχαίας ἱστορίας τῶν παλαιῶν. ὅτως ὖν ἐποίησα καθὼς μοι παρήγγειλε καὶ ὅτως εὗρον ὥσπερ μοι ἔλεγε, κατέλαβον γὰρ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ οὗ τινα ὥρισεν ἡ Αὐθεντία σου πρὸς τὸν ἀδελφόν μου τὸν Μάγιστρον ἵνα εἴπῃ πρὸς ἐμέ. ἐγὼ γοῦν ὅσις ὑπῆρχον ὥσπερ νενεκρωμένος καὶ ἀπεγνωμένος καὶ ἀπρόθυμος εἰς τὰ τοιαῦτα πράγματα ὥσπερ ἀνεζιοποιήθην. καὶ ἐθαρσοποιήθην. καὶ ἀνέστην ἀπὸ τῆς ἀμελείας καὶ ῥαθυμίας ἐν εἶχον.

Johannis Canabutzæ Magistri ad Principem Aeni, & Samothraciæ.

Prolixæ hujus, atque liberioris narrationis ad tuam Dominationem, altissime, & excellentissime Princeps, non aliunde sumtum est initium, & argumentum, quam a Dionysio Halicarnassensi, qui nimirum in libro, quem scripsit Romanæ historiæ, ubi origines urbis Romæ narrantur, memorat, & tractat, proponitque aliquid breviter de insula tui dominatus Samothracia ad demonstrandum, stabiliendumque, quod Troicum genus, a quo Romana gens processit, vere Græcum fuit, profectum a Peloponneso, quæ nunc Morea vocatur, unde in Samothracia consedit, indeque ulterius progressum Anatoliam concessit, atque in Troadis regione habitavit. Optimus enim vir, omnique laude dignus, medicus altissimi Domini mei Germani fratris tuæ Dominationis & clarissimi Domini Mitylenis, Magister Johannes in nostram hanc regionem advenit multis abhinc diebus negotii alicujus necessitate ductus. Cumque disertus ille sit, multaque eruditione instructus, & mecum vetusta amicitia conjunctus, interrogavit me de Dionysii hujus Halicarnassensis libro, num scirem ego, & notus mihi foret. Ostendi itaque illi partem scriptionis Dionysii hujus, qualem eo tempore nactus eram, & grato animo illam accepit

pit, atque ſummopere commendavit. Deinde vero a me quæſivit, num quidpiam haberet Dionyſius hic de Mitylene. Et ego quidem reſpondi neque de Mitylene, neque de Chio, neque de alia quacumque Anatoliæ civitate nobis nota mentionem ullam ab eo fieri. Solius autem Samothraciæ inſulæ meminiſſe, paucis tamen verbis, duobus in locis primi libri Romanarum hiſtoriarum. Hoc ille non ſine maximo gaudio percipiens multo ſtudio, atque ardore me exhortari cæpit, ut ipſi ſcriberem, quæve de Samothracia ſcribit Dionyſius, mitterem. Quum igitur didicerim, adveniſſe Mitylenen Dominationem tuam (audivi enim ab eo, quam libenter Dominatio tua eruditos ſermones, & antiquas hiſtorias intelligat) quemadmodum mihi præcepit, exequutus ſum, & ſic inveni, ut ille mihi dixerat. Accepi enim hoc ex mandato, quod Dominatio tua fratri meo Magiſtro dedit ad me ferendum. Ego igitur qualiſcumque fuerim, veluti mortuus, inconditus, atque harum rerum imperitus, jam erectus ſum, & audax factus, atque excitatus ab inertia, deſidiaque, in qua jacebam.

Fol. 64. Γεωγραφία συντομωτέρα Νικηφόρου φιλοσόφου τοῦ Βλεμμίδου. *Geographiæ compendium, autore Nicephoro philoſopho Blemmida.* Meminit hujus operis tamquam inediti Carolus Dufreſne in indice autorum poſito ad calcem *Gloſſarii Mediæ, & Infimæ Græcitatis* ex codice Regio MMMCXXVI. ubi inſcribitur Γεωγραφία συνοπτική, *Geographiæ Synopſis.* Initium, atque operis proœmium hujuſmodi eſt: βουλόμενος δή ὡς ἐν συντόμῳ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ζωγραφῆσαι τῷ λόγῳ καὶ δεῖξαί σοι ποταπῶς κεῖται αὐτὴ καὶ εἰς πόσα μεμέρισται καὶ τίνα γένη καὶ πόλεις καὶ ποταμοί εἰσιν ἐπ' αὐτῆς, ᾠήθην δεῖν ἀρῶτα ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ ἄρξασθαι τοῦ βαθυρρόου ὡς κύκλῳ αὐτοῦ περιέχοντος· πᾶσαν τὴν ὅλην σφενδόνην ἐοικυῖαν. τοῦ γὰρ πρὸς δυσμὰς τὸ τῆς ἑῴας πλατύτερόν ἐστι μέρος. ἐπεὶ δὴ ἄρχομαι, σὺ δὲ καλῶς ἄκουε. *Cum mihi propoſitum ſit totius terræ ambitum brevi ſermone deſcribere, atque tibi oſtendere, quomodo jaceat illa, & in quot partes dividatur; tum quæ gentes, & civitates, & flumina in ea ſint, primum quidem ducendum initium exiſtimavi ab Oceano profundo, qui totam circum terram ambit, tamquam inſulam fundæ ſimilem: major enim eſt amplitudo ad Occidentem, quam ad Orientem. Jam igitur exordiar, tu vero benignas aures præbe.*

Fol. 91. Κλαυδίου Πτολεμαίου φάσεις ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ συναγωγὴ ἐπισημασιῶν. *Claudii Ptolemæi apparitiones ſtellarum inerrantium, & ſignificationum collectio.* Incipit: ὁπόσαι μὲν οὖν σωίσανται περὶ τὰς φάσεις τῶν ἀπλανῶν διαφοραὶ &c. Partem priorem, quæ Græce nondum lucem viderat, edidit Fabricius tomo IV. *Bibl. Græcæ* pag. 421. Ad cetera vero quod ſpectat, emendationes tantum protulit, quibus *Petaviana* editio ſuppleri queat. Ex collatione autem eorum, quæ ibidem tradit, codicem, quo uſus eſt, cum Regio Taurinenſi plurimum convenire, deprehendimus.

CODEX CCXXXV. *b.* VI. 16.

Chartaceus, foliis conſtans 56. ſæculi XVI. rudiori ſcriptus charactere, tres priores complectitur Oppiani libros de *piſcatione*, cum brevibus in margine ſcholiis, atque inter lineas explanationibus. Pauca præmittuntur de Oppiani genere.

Fol. 46. Sunt Theognidis ſententiæ, deficientes tamen.

Fol. 53. Phocylidis *poema admonitorium.*

CODEX CCXXXVI. *b.* VI. 16.

Chartaceus, habens folia 85. ſæculi XVI. cui titulus:

Σχόλια εἰς τὰ περὶ εἰκόνων Φιλοστράτου. *Scholia in imagines Philoſtrati.* Incipiunt: ὅσις. τὸ ὅσις· μὴ ἀσπάζεται, ταυτὸν τί μὴ ὁ ἀσπαζόμενος ἢ ὁμοίως ἀπλῶς. ὥσπερ γάρ τό μοι ὁ ἀσπαζόμενος ζητεῖ ἀποδοσιν ῥήματος &c.

In fine. Τέλος τῶν σχολίων τῶν Φιλοστράτου εἰκόνων ὑπὸ Ἀνδρέου Δαρμαρίου τοῦ Ἐπιδαυρίου ἐν τῷ ἔτει ,αφπ ὀκτωβρίῳ . . . . . ἐν Σαλαμαντίνῃ πόλει τῆς Ἱσπανίας. *Finis ſcho-*

Digitized by Google

ſcholiorum in imagines Philoſtrati, quæ ſcripſit Andreas Darmarius Epidaurius anno 1580. *Octobris menſe.... in Salamantica Hiſpaniæ urbe.*

Hæc ſcholia MANUELI MOSCHOPULO tribuenda crediderim, quamvis ejus nomen expreſſum non ſit. Memorat enim Fabricius tomo IV. *Bibl. Gr.* pag. 48. *Moſchopuli ſcholia in Philoſtratum.*

Fol. 76. Κορινθῦ εἰς τὸ περὶ μεθόδυ δεινότητος ἐξήγησις. *Corinthi* in librum Hermogenis *de methodo gravis, & ponderoſi dicendi generis expoſitio*, cujus initium: σκοπὸς ἐστι τῷ Ἑρμογένει διδάξαι ἡμᾶς ἐν τῷ περὶ μεθόδυ δεινότητος &c.

Multa de *Corintho* habet Fabricius variis in locis *Biblioth. Græcæ*. De hac tamen ejus expoſitione ne verbum quidem.

CODEX CCXXXVII. *b.* VI. 17.

Membranaceus, conſtans foliis 258. ſæculi XIII. optimæ notæ, atque characteris, multis aureis literis, ac venuſtioribus ornamentis inſignitus.

Habentur in eo *Diplomata* varia, & *Privilegia* in gratiam monaſteriorum *Sanctiſſimæ Deiparæ a Prompto Auxilio in regione Demetriadis, & venerabilis Præcurſoris Novæ Petræ in territorio Druanubainis*; nec non *Chartæ donationum, venditionum*, & ſimilia, quæ a poſſeſſoribus ſimul omnia ordinata, & in unum collecta, poſtmodum ipſa Imperatoris, nec non Patriarchæ Conſtantinopolitani manu ſubſcripta fuere, ut firmitatem, auctoritatemque ineluctabilem obtinerent. Porro quanti faciendus ſit hic Codex, norunt eruditi omnes, qui diplomatum, veterumque chartarum utilitatem in rebus hiſtoricis, tum profanis, tum Eccleſiaſticis, uno ore deprædicant. Multis ſane verbis illius præſtantiam commendavit vir eruditiſſimus *Marchio Maffejus* in epiſtola ad clariſſimum Apoſtolum Zenum, verba faciens de Regiis codicibus MSS. Taurinenſibus, atque Albertus Fabricius tomo XIII. *Bibl. Græcæ* pag 838. rem multæ utilitatis futuram exiſtimat, ſi una cum aliis codicibus Vindobonenſibus diplomata continentibus, in lucem ederetur: cui quidem voto nos partim ſatisfacere conati ſumus, plures Chartas ex hoc codice ſumtas, variique generis, publici juris facientes. Illud vero maxime dolendum, initia quamplurima diplomatum, quæ ornamentis decorata erant, a manu, fortaſſe puerili, reciſa fuiſſe, nec non pleraque folia turpiter avulſa, atque lacerata, unde factum eſt, ut paucæ Chartæ integræ omnino ſuperſint. Utcumque tamen Codex ſe habeat, accuratam illius notitiam, & prolixiorem analyſim tradere non ab re fuerit, ut vel ex ipſis fragmentis fructus aliquis colligatur, præcipue quum de re diplomatica Græcorum agatur, ad cujus intelligentiam conſequendam cum pauca ſane antiquiora monumenta ſuppetant, vel minimæ quæque plurimum juvare poſſunt.

Præmittitur itaque primo loco index uberrimus eorum omnium, quæ Codice continebantur, in quo & ipſa quandoque Diplomatum initia afferuntur. Hic in duas veluti partes diſpeſcitur. In prima parte Chartæ, Privilegia, atque Diplomata, cæteraque ſimilia, propriis numeris, tituliſque diſtincta recenſentur. In ſecunda vero, ſive mavis in altero indice, dinumerantur, quæ aliis inſerta ſunt, ut nexum quemdam, atque unanimitatem perficerent, & præcedentia cum ſequentibus conjungerent, ne egregium hoc opus diſruptum, & incompoſitum videretur, ſed unum veluti corpus ejuſdem naturæ, ac belle compactum. Atque hæc quidem licet aliis inſerta, propria tamen numerorum nota ſignata ſunt. Idcirco ſæpius idem numerus repetitus invenitur; atque ut res omnes apte diſcernantur, quæ titulum aureis literis ſcriptum præſeferunt, ad primam partem; quæ vero ſine ullo titulo, ad ſecundam referenda ſunt.

Et

Digitized by Google

Et quidem plana essent omnia, & expedita, si adhuc integra supereſſent monumenta. Verum cum laceratis, atque avulsis pluribus foliis, plurium chartarum initium, aliarumque finis deficiat, difficile nunc concipi potest, quæ ad priorem partem, & quæ ad ſecundam indicis pertineant. Hinc clariſſimus Maffeius parum lucis, & adjumenti ex eo percipi poſſe affirmavit. Nihilominus tamen integrum, ut exſtat, ſubjiciendum duximus, ſi quidem plurium monumentorum tituli, atque initia in illo referuntur, quorum notitia aliunde haberi non poteſt, cum deſint in Codice folia, quibus continebantur.

Πίναξ ἀκριβὴς ὧδε τ δὲ τ βίβλου.

Index accuratus hujus libri.

α. Προθεωρία τίς ὅπως οὐκ ἐν μέρει πάντα τὰ τ μιᾶς μονῆς διηρώματα. ἐν μέρει δὲ τὰ τ ἑτέρας συνετάχθησαν ἀλλὰ διεσπαρμένως ἄλλα ἀλλαχοῦ. ἧς ἡ ἀρχὴ. ἔξεσι πάντι τῷ βυλομένῳ σκοπεῖν.

I. *Præmotio quædam, quomodo integra omnia unius monaſterii diplomata; in parte autem alterius collecta ſint: ſed diſcerptim, & alia alibi. Incipit:* ἔξεσι *&c.* Exſtat *fol.* 6. at deficiens paulo poſt initium.

β. Τὸ προοίμιον ὑπόθεσιν ἔχον. τὸν σκοπὸν τ κτητόρων ὃν προέθεντο εἰς τὸ συντάξαι τ βίβλον ἐπὶ ὠφελείᾳ καὶ συσάσει τ μονῶν πρὸς τὸ εἶναι βελτίω ἐν ᾧ καὶ παρὰ τ τοιούτων κτητόρων βραχὺς ἔπαινος. ἧς ἡ ἀρχὴ. τ τῆς καλῆς καθαπαρεγβασάμβυον.

II. *Proœmium hypotheſim continens, & ſcopum, quem ſibi propoſuerunt poſſeſſores in ordinando hoc libro ad utilitatem monaſteriorum, & confirmationem juris, ut melior, & firmior eſſet, ubi & ipſorum poſſeſſorum brevis commendatio. Incipit:* τὸν τῆς *&c.* Deeſt hoc initium, deperdito folio, in quo ſcriptum erat.

γ. Τὸ τῆς θεοσεφοῦς βασιλέως χρυσόβυλλον. ἧς ἡ ἀρχὴ ἡ ἐκ Θεοῦ δὲ ἡμετέρα βασιλεία.

III. *Divinitus coronati Imperatoris Chryſobulla, cujus initium:* ἡ ἐκ Θεοῦ *&c.* Habetur *fol.* 23. *pag.* 2.

δ. Ἕτερον τῆς αὐτῆς θεοσεφοῦς βασιλέως χρυσόβυλλον ἧς ἡ ἀρχὴ, Καὶ τ περὶ τὸν μονήρλω βίον αὐτὸ *&c.*

IV. *Altera ejuſdem divinitus coronati Imperatoris Chryſobulla, cujus initium:* καὶ τῆς *&c.* Periit hoc initium.

ε. Ἕτερον τῆς αὐτῆς θεοσεφοῦς βασιλέως χρυσόβυλλον ἧς ἡ ἀρχὴ. Δωάταί τι παρὰ βασιλεῖ *&c.*

V. *Alia ejuſdem divinitus coronati Imperatoris Chryſobulla, cujus initium:* δωάται *&c.* Legitur *fol.* 39.

ϛ. ζ. Ὁρισμοὶ τῆς αὐτῆς θεοσεφοῦς βασιλέως δύο εἰς μονὴν τῆς Προδρόμου τ Νέας Πέτρας.

VI. & VII. *Decreta duo ejuſdem divinitus coronati Imperatoris in gratiam monaſterii Præcurſoris Novæ Petræ.* Primum Incipiebat *fol.* 48. *pagina* 2. at hoc turpiter lacerato, ſimul & initium obtruncatum eſt. Alterum incipit *fol.* 50. his verbis: ἐπεὶ ὁ οἰκεῖος τῆ βασιλείᾳ μου Κομνηνὸς κυρὸς Νικόλαος ὁ Μαλιασηνὸς *&c.*

η. Ἀργυρόβυλλον τῆς δεσπότου κυρίου Ἰωάννου Κομνηνοῦ τῆς Παλαιολόγου τῆς αὐταδέλφου τῆς αὐτῆς θεοσεφοῦς βασιλέως. ἧς ἡ ἀρχὴ. εἰ δὲ ἐξ φυτηκόμος ὁπλωίκα ἴδη *&c.*

VIII. *Argyrobulla deſpotæ Domini Johannis Comneni Palæologi fratris ejuſdem divinitus coronati Imperatoris, cujus initium:* εἰ δὲ ἐξ *&c.* Deletum eſt hoc initium.

θ. Χρυσόβυλλιος γραφὴ τῆς δεσπότου κυροῦ Μιχαὴλ τῆς Δούκα. ἥτις ἐγεγόνει ἐπὶ τ κατὰ τ χώραν τῆς Ἀλμυροῦ μονῆς τ τοῦ κυροῦ Ἱλαρίωνος. ἥτις ἐτάχθη παρὰ τ κτητόρων εἰς μετόχιον τ Μακρινιτίσσης ἐξ ὀξείας ἐπισκέψεως ἧς τινος γραφῆς ἡ ἀρχὴ τὸ καλὸν κατ' αὐτὸ *&c.*

IX. *Chryſobulla deſpotæ Domini Michaelis Ducæ, quæ facta eſt in regione Almyrenſi in monaſterio Domini Hilarionis, quod redactum eſt a poſſeſſoribus in hoſpitium Macrinitiſſæ a Prompto Auxilio. Hujus chartæ initium eſt:* τὸ καλὸν *&c.* Deſideratur itidem hoc initium.

ι. Ἀργυρόβυλλον τῆς υἱοῦ αὐτῆς κυρίου Νικηφόρου τὸ δεσποτικὸν φρονήματος ἀξίωμα. ἧς ἡ ἀρχὴ. ἤρκει μὲν τῷ θεοσόφῳ.

X.

Digitized by Google

X. *Argyrobulla ejuſdem filii Domini Nicephori deſpoticam dignitatem geſtantis, cujus initium:* ἤρκει μὲν *&c.* Deficit & hoc.

ια. Ὑπόμνημα τῦ πατριάρχυ κυρὶυ Ἀρσενίυ ὗ ἡ ἀρχὴ. κακὸν ἡ ἀμέλεια.

XI. *Hypomnema Patriarchæ Domni Arſenii, cujus initium:* κακὸν *&c.* Exſtat *fol.* 87.

ιβ Ὑπόμνημα τῦ πατριάρχυ κυρῦ Ἰωσὴφ. ὗ ἡ ἀρχὴ. μεγαλογενῦς δὲ ἄρα ψυχῆς.

XII. *Hypomnema Patriarchæ Domni Joſeph, cujus initium:* μεγαλογενῦς *&c.* Legitur *fol.* 98. *pag.* 2.

ιγ. Σιγίλλιον τῦ αὐτῦ. ὗ ἡ ἀρχὴ. παφλινῦ μὲν ἅπασι τοῖς.

XIII. *Sigillum ejuſdem, cujus initium:* παφλινῦ *&c.* Habetur *fol.* 109.

ιδ. Ἕτερον ὑπόμνημα τῦ αὐτῦ ὗ ἡ ἀρχὴ. πολλοῖς τισι δὲ τούτοις.

XIV. *Aliud ejuſdem Hypomnema, cujus initium:* πολλοῖς *&c.* Exſtat *fol.* 112. *pag.* 2.

ιε. Ἕτερον ὑπόμνημα τῦ αὐτῦ ὗ ἡ ἀρχὴ. ὃ πρότερον μὲν.

XV. *Aliud ejuſdem hypomnema, cujus initium:* ὃ πρότερον *&c.* Legitur *fol.* 121.

ις. Ἕτερον ὑπόμνημα τῦ αὐτῦ ὗ ἡ ἀρχὴ. πολλῶν ἡμῖν κατὰ διαφόρυς.

XVI. *Aliud ejuſdem hypomnema, cujus initium:* πολλῶν *&c.* Eſt *fol.* 128. *pag.* 2.

ιζ. Ἕτερον ὑπόμνημα τῦ αὐτῦ. ὗ ἡ ἀρχὴ. εἰς ἔπαινον ἑαυτῶν ἐπαίρυσίτα καλά.

XVII. *Hypomnema aliud ejuſdem, cujus initium:* εἰς ἔπαινον *&c.* Habetur *fol.* 133. *pag.* 2.

ιη. Γραφὴ τῦ αὐτῦ. ἧς ἡ ἀρχὴ. σωάγειν οἶδεν ἡ φύσις εἰς ἓν.

XVIII. *Charta ejuſdem, quæ incipit:* σωάγειν *&c.* *fol.* 145. *pag.* 2.

ιθ. Πράξις συνοδικὴ παρὰ τῦ αὐτῦ ἧς ἡ ἀρχὴ. φυτάλει μὲν Παῦλος.

XIX. *Actio Synodica ſub eodem, cujus initium:* φυτάλει *&c.* Exſtat *fol.* 150.

κ. Γραφὴ τῦ Δημητριάδος κυρῦ Ἀρσενίυ πρὸς τὸ Κομνηνὸν κυρὸν Κωνσταντῖνον τὸν Μαλιασηνὸν κτήτορα πρῶτον γεγονότα τῆς Μακεδονιτίσσης μονῆς. τῆς καὶ πατέρα τῦ δευτέρυ κτήτορος κυρῦ Ἰωάσαφ. ἧς γραφῆς ἡ ἀρχὴ. καρπὸς τὸ δένδρον.

XX. *Charta Demetriadis Domni Arſenii ad Comnenum Dominum Conſtantinum Maliaſinum primum poſſeſſorem inſtitutum Monaſterii Macrinitiſſi, patremque ſecundi poſſeſſoris Domini Joaſaph, cujus initium:* καρπὸς *&c.* Legitur *fol.* 156.

κα. Γραφὴ τῦ σεβαστοκράτορος Κομνηνῦ κυρῦ Ἰωάννυ τῦ Παλαιολόγυ ὅπω δεσπότυ τυγχάνοντος. ἧς ἡ ἀρχὴ. ἐπεὶ ἡ κατὰ τὸ μέρος τῆς Δημητριάδος *&c.*

XXI. *Charta Sebaſtocratoris Comneni Domini Johannis Palæologi nondum Deſpotæ facti, cujus initium:* ἐπεὶ *&c.* Subjicitur *fol.* 160.

κβ. Γραφὴ τῦ αὐτῦ. ἧς ἡ ἀρχὴ. ἐπεὶ τὸ χωρίον τὸ ἐπιλεγόμενον.

XXII. *Ejuſdem charta alia, cujus initium:* ἐπεὶ *&c* Videre eſt *fol.* 161. *pag.* 2.

κγ. Ἑτέρα τῦ αὐτῦ δεσπότυ τυγχάνοντος ἧς ἡ ἀρχὴ. περιπόθητε γαμβρὲ τῦ κραταιῦ.

XXIII. *Alia ejuſdem Deſpotæ jam facti charta, cujus initium:* Περιπόθητε *&c.* Eſt *fol.* 163.

κδ. Ἑτέρα τῦ αὐτῦ ἧς ἡ ἀρχὴ. ἐπεὶ τῇ σεβασμίᾳ.

XXIV. *Alia ejuſdem charta, cujus initium:* ἐπεὶ *&c.* Legitur *fol.* 165. *pag.* 2.

κε. Ἑτέρα τῦ αὐτῦ. ἧς ἡ ἀρχὴ. περιπόθητε γαμβρὲ τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ.

XXV. *Alia iterum ejuſdem, quæ incipit:* περιπόθητε *&c.* Eſt *fol.* 167. *pag.* 2.

κς. Ἑτέρα τῦ αὐτῦ. ἧς ἡ ἀρχὴ. ἐπεὶ πρὸ καιρῦ.

XXVI. *Ejuſdem charta alia, cujus initium:* ἐπεὶ *&c.* Exſtat *fol.* 168. *pag.* 2.

κζ. Γραφὴ τῦ Καίσαρος Κομνηνῦ τῦ στρατηγοπύλυ. ἧς ἡ ἀρχὴ. ἐπεὶ ὁ περιπόθητος αὐταδελφος τῦ κραταιῦ.

XXVII. *Charta Cæſaris Comneni exercitui præfecti, cujus initium:* ἐπεὶ *&c.* *Fol.* 169. *pag.* 2.

κη. Ἡ καταθετικὴ ἐνυπόγραφος γραφὴ τῶν Δρυανυβαινιτῶν.

XXVIII. *Conſtitutionis, ſeu adfirmationis Druanubainitarum charta ſubſcripta.*

Digitized by Google

Habetur *fol.* 172. *pagina* 2.

κθ. Τὸ πρατήριον γράμμα Ζωῆς τῆς Συροπυλῆς.

XXIX. *Charta venditionis factæ a Zoe Syropolita. Fol.* 176. *pag.* 2.

Λ. Τὸ πρατήριον τῦ Ἀρχοντίτζη Μιχαὴλ.

XXX. *Venditio Michaelis Archontitzis. Fol.* 182. *pag.* 2.

λα. Τὸ πρατήριον Μιχαὴλ τῦ Μαρτίνυ.

XXXI. *Venditio Michaelis Martini. Fol.* 188. *pag.* 2.

λβ. Τὸ πρατήριον τῦ Βάρδα Νικολάυ.

XXXII. *Venditio Bardæ Nicolai. Fol.* 193.

λγ. Τὸ πρατήριον τῦ ἁγίυ Γεωργίυ τῶν Καναλίων ὅπερ ἐποιήσαν ὁ Ἱερομόναχος Μεθόδιος καὶ οἰκονόμος. ⁊ ὁ ἐκκλησιάρχης Βαρλαὰμ.

XXXIII. *Venditio Sancti Georgii Canaliorum facta a Hieromonacho Methodio, & Oeconomo, atque Ecclesiæ Præfecto Barlaamo. Fol.* 197.

λδ. Τὸ πρατήριον τῦ Κατζιδώνη Κωνσταντίνυ.

XXXIV. *Venditio Catzidonis Constantini Fol.* 202.

λε. Τὸ πρατήριον ἑτέρυ Κατζιδώνη Ἰωάννυ.

XXXV. *Venditio alterius Catzidonis Jobannis Fol.* 206. *pag.* 2.

λς. Πρατήριον ἐπὶ μυλικῷ ἐργασηρίῳ.

XXXVI. *Venditio molaris officinæ.* Deest initium.

λζ. Ἐκδοτήριον γράμμα τῦ Δημητελάδος Μιχαὴλ τῦ Παναρέτυ ἐπὶ τῇ τ Πορταραίας μονῇ.

XXXVII. *Demetriadis Michaelis Panareti, Charta donationis Monasterii Portaræ.* Caret initio.

λη. Ἐκδοτήριον τῦ αὐτῦ ἐπὶ τῇ μονῇ τῦ ἁγίυ Νικολάυ τῦ Παλιῤῥοπάτυ.

XXXVIII. *Donatio ab eodem facta Monasterii Sancti Nicolai Palirropati. Fol.* 217.

λθ. Ἐκδοτήριον τῦ αὐτῦ ἐπί ταῖς δυσὶ μοναῖς τ ἁγίων Ἀποστόλων τῦ μεγαλογένυς ⁊ τῦ ἁγίυ Νικολάυ τῦ Ξυλοπόᾶ.

XXXIX. *Ejusdem donatio duorum Monasteriorum, Sanctorum Apostolorum Megalogenis, & sancti Nicolai Xylopæ. Fol.* 219. *pag.* 2.

μ. Γράμμα κείσεως ἀποκαταστατικὸν τῦ πιγκέρνυ Ῥαὺλ ἐπὶ τῷ τοπίῳ τῷ βραχῷ ὅπερ κέκτηται ἡ μονὴ τῦ Προδρόμυ τ Νέας Πέτρας διὰ χρυσοβούλλιν λόγυ. ⁊ ἡ ἀρχή. ὁ πλεονέκτης ἀεὶ μέμψε περὶ τὸ πλυτεῖν.

XL. *Charta sententiæ redintegratoriæ Pincernæ Raul super locum Braſtum vocatum, quem possidet Monasterium Præcursoris Novæ Petræ virtute Chrysobullæ ipsi concessæ. Initium est:* ὁ πλεονέκτης *&c.* Legitur *fol.* 223.

μα. Καταθετικὸν γράμμα τῦ ἱερομονάχυ Κυπριανῦ τῦ ἡγυμένυ τ παναγεράγυ ἐπὶ τῇ γῇ τ Πέτρας πρὸς τ σεβασμίαν μονὴν τ Μακρινιτίσσης ⁊ ὀξείας ἐπισκέψεως.

XLI. *Constitutionis Charta per Hieromonachum Cyprianum præfectum Monasterio castissimæ (Deiparæ) in regione Petræ in favorem Monasterii Macrinitissi, & a Prompto Auxilio. Fol.* 225. *pagina* 2.

μβ. Ἐκδοτήριον τῦ Δημητελάδος Μιχαὴλ τῦ Παναρέτυ ἐπὶ μονιδίῳ τῷ λεγομένῳ Ἡσυχαστερείῳ.

XLII. *Donatio facta a Demetriade Michaele Panareto Monasterioli dicti Hesuchasterii. Fol.* 228.

μγ. Ἐκδοτήριον τῦ αὐτῦ ἐπὶ μυλοτοπίῳ τῷ εἰς τ Βελεσίνον διακειμένῳ.

XLIII. *Ejusdem donatio pistrini positi in Belestino. Fol.* 230.

μδ. Ἐκδοτήριον τῦ αὐτῦ ἐπὶ τῷ ναῷ τ Θεοτόκυ τῷ τῦ Κυκυρᾶ πρὸς τ μονὴν τῦ Προδρόμυ τ Νέας Πέτρας.

XLIV. *Ejusdem donatio templi Deiparæ in Cucura facta Monasterio Præcursoris novæ Petræ.* Deest initium.

με. Ἐκδοτήριον Θεοδοσίυ Ἱερομονάχυ ἐπὶ μονιδίῳ τ παναγίας τῷ εἰς τὸ χάρμανον διακειμένῳ ὑπὸ τὰς πρόποδας τῦ Κιοσάβυ.

XLV. *Theodosii Hieromonachi donatio Monasterioli Sanctissimæ (Deiparæ) positi in Charmæna ad pedes Cissabi. Fol.* 235. *pag.* 2.

μς. Εἶτα ὁ ἐπίλογος περιέχων κατά τινα διαστήματα, τῦ θεοσεφῦς ἀγαθῦ βασιλέως ἐπαίνυς ἐν ᾧ χ περὶ τ κτητόρων τ μονῶν, βραχέα τινὰ ἐπαίνυ χάριν. πρὸς

τοῖς

Digitized by Google

τοῖς ἐχάτοις δὲ διεξερχόμενος ϗ τινας λόγους περὶ τ ἐν ταῖς μοναῖς μοναχῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τούτων ἐ κατασάσει. ϗμ' ὅτω πλεῖται ἡ παροῦσα βίβλος σωὶ Θεῷ.

XLVI *Sequitur deinde epilogus ordine quodam complectens divinitus coronati optimi Imperatoris laudes; tum etiam pauca quædam de poſſeſſoribns monaſteriorum commendationis gratia; ultimo tandem diſſerens de monachis in iiſdem. monaſteriis degentibus ad utilitatem nimirum eorum, confirmationemque. Et ſic abſolvitur præſens liber, Deo dante.* Deeſt & hujus epilogi initium, ex quo profecto, ſi integer ſupereſſet, multa ad perfectam hujus libri intelligentiam erui potuiſſent, non ſecus ac ex prænotionibus in fronte libri poſitis, quas adverſo quodam fato turpiter fuiſſe mutilatas, dolendum ſummopere eſt.

Primo abſoluto indice, alter proxime ſequitur hoc, præditus titulo.

Ἄλλος πίναξ ἐνταῦθα τῶν μεσυμένων; *Index alius eorum, quæ ſuperioribus chartis interjecta ſunt.* Nimirum

α. Τὰ ἀναμεταξὺ τῶν δηλωθέντων διϗμωμάτων παρεμβληθέντα κατά τινα συνδεσμὸν ϗμ' σωέπειαν. ἃ ἐ ἐξετέθησαν παρὰ τοῦ τ βίβλου σ'ωτάξαντος.

I. *Hæc ſunt enarratis ſuperius diplomatibus, & Chartis immixta propter quamdam connexionem, & analogiam, quæ & ordine diſpoſita fuerunt ab eo, qui librum compegit.* His nempe chartis interjectis clariora redduntur, aut etiam confirmantur diplomata; quocirca iiſdem ſtatim ſubjecta ſunt.

β. Πρὸ παντὸς ἄλλυ προθεωρία τὶς ὅπως ἐτέθησαν διεσαρμένως ἄλλα ἀλλαχοῦ τὰ διϗμώματα τ μονῶν. ἧς ἡ ἀρχή. ἔξεσι παντὶ τῷ βυλομένῳ σκοπεῖν Ὅc.

II. *Præ omnibus occurrit prænotio quædam; quomodo diſpoſita ſint, diſperſa alia alibi, monaſteriorum diplomata.* Incipit: ἔξεσι Ὅc. Eadem eſt, quæ in ſuperiori elencho primo loco ponitur.

γ. δ. Τὸ προοίμιον. ὃ ἡ ἀρχή. τ τοῦ καλοῦ καθαπαρεγδασάμθνον. εἶτα τὸ τέλος τοῦ προοιμίυ ϗμ' σ'ίχοι. ϗμ' καθεξῆς τὸ χρυσόβυλλον τῆ θειοτάτυ βασιλέως ἐ ὰ'θὺς.

ε. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον.

III. IV. *Proœmium, cujus initium:* τ τοῦ καλοῦ Ὅc. (idem, quod in ſuperioribus) *poſtea finis proœmii, & verſus, ac deinceps Chryſobulla divini Imperatoris, cui ſtatim ſubjicitur.*

V. Ἀλλὰ τοῦτο Ὅc. Hæc nempe prima Charta eſt aliis inſerta, quæ analogiæ ratione ſubjungitur *Fol.* 28. *pag.* 2.

Εἶτα σίχοι τέσσαρες ϗμ' τὸ ἕπερον χρυσόβυλλον τῆ θεοσεφοῦς βασιλέως ϗ ὰ'θὺς.

ς. Πέρας ἔχει ἐ τοῦτο δεξιόν.

Deinde verſus quatuor, ſequiturque alia Chryſobulla divinitus coronati Imperatoris, & ſtatim

VI. Charta, cujus initium: πέρας ἔχει Ὅc. *Fol.* 37.

Εἶτα σίχοι τέσσαρες ϗμ' τὸ ἕπερον τῆ λαμπροτάτυ βασιλέως χρυσόβυλλον ἐ ὰ'θὺς.

ζ. Ἔχει μὲν δὴ ὅτως αὐτῷ Ὅc.

Poſtea verſus quatuor, & alia præclariſſimi Imperatoris Chryſobulla, poſt quam ſtatim

VII. Charta, cujus initium: ἔχει μὲν Ὅc. Laceratum eſt folium, quo continebatur.

Εἶτα σίχοι τέσσαρες. ϗμ' οἱ ὁρισμοὶ τοῦ ἀγαθοῦ βασιλέως. ϗμ' ὰ'θὺς.

η. Ἡ τοῦ προκειμένυ ἔργυ οἰκοδομή.

Deinde verſus quatuor, atque optimi Imperatoris decreta, ſtatimque

VIII. Charta, cujus initium: ἡ τοῦ Ὅc. *Fol.* 52.

Εἶτα σίχοι τέσσαρες ϗμ' τὸ ἀργυρόβυλλον τοῦ δεσπότυ Κομνίλωοῦ κυροῦ Ἰωάννυ τοῦ Παλαιολόγυ. ϗμ' ὰ'θὺς.

θ. Αὕτη ἐ ἡ τοῦ ἀργυροβύλλυ τοῦ δε.

Deinde verſus quatuor, atque Argyrobulla Deſpotæ Comneni Domni Johannis Palæologi, poſt quam

IX. Charta, cujus initium: αὕτη Ὅc. Periit hoc initium.

Εἶτα σίχοι τέσσαρες. ϗμ' ἡ χρυσόβυλλος χαφὴ τοῦ δεσπότυ κυροῦ Μιχαὴλ. ϗ ὰ'θὺς.

ι. Δηλοῖ μὲν ϗμ' ὁ σωματικὸς χαρακτὴρ.

Poſtea verſus quatuor, & Chryſobulla Deſpotæ Domni Michaelis, ſtatimque

X. Charta, quæ incipit: δηλοῖ Ὅc.

Digitized by Google

Hoc quoque initium desideratur

Εἶτα στίχοι τέσσαρες καὶ τὸ ἀργυρόβυλλον τῦ δεσπότυ κυρῦ Νικηφόρυ. ἓ δίθυς.

ια. Ἐξῶ ποπλάσεως ἓ λειτυργοῖς.

Deinde versus quatnor, & Argyrobulla Despotæ Domini Nicephori, statimque

XI. Charta, cujus initium: Ἐξῶ &c. *Fol.* 81.

Εἶτα στίχοι τέσσαρες καὶ τὸ τῦ πατελάρχυ κυρῦ Ἀρσενίυ ὑπόμνημα καὶ δίθυς στίχοι καὶ πρὸς τύτοις.

ιβ. Τοιαύτη τίς ἐστι ἡ ϛ.

Deinde versus quatuor, & Patriarchæ Domni Arsenii hypomnema, & statim versus alii, post quos

XII. Charta, cujus initium: τοιαύτη *Fol.* 98.

Εἶτα στίχοι τέσσαρες καὶ τὸ τῦ πατελάρχυ κυρῦ Ἰωσὴφ ὑπόμνημα. ἓ δίθυς.

ιγ. Τὸ διάφορον τ̃ ὑποθέσεων.

Deinde versus quatuor, & hypomnema Patriarchæ Domni Joseph, statimque subsequitur

XIII. Charta, cujus initium: τὸ διάφορον &c. *Fol.* 107. *pag.* 2.

Εἶτα σιγίλλιον τῦ αὐτῦ ἓ δίθυς.

ιδ. Ἰδὲ δὴ καὶ ἕτερον χάραμμα παρὰ τῦ αὐτῦ.

Deinde ejusdem sigillum, statimque

XIV. Charta, cujus initium: ἰδὲ δὴ &c. *Fol.* 111.

Εἶτα ἕτερον ὑπόμνημα τῦ αὐτῦ. καὶ δίθυς.

ιε. Οὐκ ἔδει ϯ ἐκ τοιύτων γενόμενον.

Deinde alterum ejusdem hypomnema, statimque

XV. Charta, cujus initium: ὐκ ἔδει &c. *Fol.* 119. *pag.* 2.

Εἶτα τῦ αὐτῦ ὑπόμνημα ἕτερον. καὶ δίθυς.

ις. Οὐκ ἐξ ἑνός τινος ἡ τῦ σώματος πλάσις.

Deinde ejusdem hypomnema aliud, statimque

XVI. Charta, cujus initium: ὐκ ἐξ ἑνός &c. *Fol.* 126. *pag.* 2.

Εἶτα τῦ αὐτῦ ὑπόμνημα ἕτερον, καὶ δίθυς.

ιζ. Ὡς ἐν ἑπτά τισι ϛύλοις.

Deinde ejusdem hypomnema aliud, statimque

XVII. Charta, cujus initium: ὡς ἐν &c. *Fol.* 132.

Εἶτα ὑπόμνημα τῦ αὐτῦ ἕτερον. καὶ δίθυς.

ιη. Οὐ τρόπον τοῖς βασιλεῦσι νόμος.

Deinde hypomnema alterum ejusdem, statimque

XVIII. Charta, cujus initium: οὐ τρόπον &c. *Fol.* 144. *pag.* 2.

Εἶτα στίχοι. καὶ γραφὴ τῦ αὐτῦ. ϗ πρᾶξις συνοδικὴ παρὰ τῦ αὐτῦ. ἓ δίθυς.

ιθ. Αὕτη ϗ ἡ ϯ πατελαρχικῶν τύπων.

Deinde versus, & Charta ejusdem, & actio Synodica per eumdem, statimque

XIX. Charta, quæ incipit: αὕτη &c. *Fol.* 155. *pag.* 2.

Εἶτα στίχοι. καὶ χάραμμα ἐπισκοπικὸν. καὶ δίθυς.

κ. Τὸ τῦ ἔργυ τῦ δὲ ὡς ἐκ παντοίης ὕλης.

Deinde versus, & Charta Episcopalis, & statim

XX. Charta, cujus initium: τὸ τῦ &c. *Fol.* 158. *pagina* 2.

Εἶτα στίχοι τέσσαρες ϗ γραφὴ τῦ Παλαιολόγυ Κομνηνῦ Ἰωάννυ ἔτι ὄντος Σεβαστοκράτορος.

Εἶτα στίχοι τέσσαρες ϗ ἑτέρα γραφὴ τῦ αὐτῦ. ϗ πάλιν στίχοι τέσσαρες. καὶ ἑτέρα γραφὴ τῦ αὐτῦ δεσπότυ τυγχάνοντος.

Εἶτα στίχοι τέσσαρες. καὶ ἑτέρα γραφὴ τῦ αὐτῦ. ἓ πάλιν ἑτέρα ϗ ἄλλη ἐφεξῆς.

Εἶτα γραφὴ Καίσαρος τῦ στρατηγοπύλυ. ἓ στίχοι τέσσαρες. ἓ δίθυς.

κα. Ἀλλ' ἰδὲ μετὰ τὰ προλαβόντα πάντα.

Deinde versus quatuor, & Charta Palæologi Comneni Johannis, dum adhuc esset Sebastocrator.

Deinde versus quatuor, aliaque Charta ejusdem, & iterum versus quatuor, & alia Charta ejusdem Despotæ facti.

Deinde versus quatuor, & alia Charta ejusdem, & rursus alia, & post istam alia.

Deinde Charta Cæsaris exercitui præfecti, & versus quatuor, statimque

XXI.

Digitized by Google

XXI. Chârtâ, cujus initium: ἀλλ' ἰδὺ &c. *Fol.* 171.

Εἶτα στίχοι καὶ τὰ διαγωτήρια καθεξῆς ἔγραφα. καὶ μετὰ ταῦτα στίχοι. καὶ σύθυς ὁ ἐπίλογος ὃς ἡ ἀρχή.

κβ. Τοιοῦτον ἐστὶ τὸ παρὸν ἡμῶν συνταγμα.

Deinde verſus, & inſtrumenta poſterius ſcripta, & poſt hæc verſus, ſtatimque. Epilogus, cujus initium:

XXII. τοιοῦτον &c. Quod quidem initium deeſt in codice.

Εἶθ' ὕστος στίχοι. καὶ λαμβάνει πέρας ἡ βίβλος σὺν Θεῷ. *Deinde ſunt adhuc verſus, tandemque Deo adjuvante finis imponitur libro.*

Hactenus uſque duplex elenchus, unde rerum omnium, quas continebat codex, adumbratam ſaltem notitiam quiſque haurire poteſt. Sequuntur deinde Chartæ, recto, venuſtoque ordine, atque mirifico concentu diſpoſitæ. Primum enim locum obtinent Imperatorum diplomata, ſequuntur deinde Deſpotarum chartæ, tum Patriarcharum ſigilla, atque memorialia, denique cetera inſtrumenta, quibus declaratur, quæ ſingillatim ad monaſteria ſpectent. Quandoquidem vero varii generis ſunt, non inutile futurum exiſtimavimus, ex ſingulis ſpeciebus aliqua adferre, unde ceterorum rationem, & modum in iis deſcribendis, conficiendiſque id temporis ſervatum ſtudioſus Lector intelligat. Sit itaque primo loco aurea Bulla, quæ legitur *fol.* 23. *pag.* 2. & quam ad calcem *hiſtoriæ Theologicæ de gratia* edidit non multis abhinc annis ex hoc eodem codice vir Clariſſimus, noſtrumque amantiſſimus Marchio Maffejus. Quæ enim præcedunt diplomata, mutila ſunt, & imperfecta.

Χρυσόβυλλος λόγος ὁ πρῶτος.

Τῆς βασιλικῆς δεῖγμα φιλοτιμίας.

Ἡ ἐκ Θεοῦ δὲ ἡμετέρα βασιλεία περὶ τὰς αἰτήσεις ἀεὶ τ̃ ὑπηκόων δίμενέστερον βλέπουσα, ὑδὲ τοῖς εὖ ἔχουσι γένους, τ̃ ἱκεσίαν ἔχει παραβλέπειν ἀτέλεστον. καὶ μᾶλλον ὅσοι τ̃ περὶ τ̃ ἡμετέραν βασιλείαν δύνοίας ἅμα καὶ πίστεως ἤρτηνται. ὁ δῆτα καὶ περὶ πλείστου γίνεται βασιλεῖ. καὶ βασιλέως δίμένειαν ἐφελκύσασθαι. εἰ δέ γε καὶ θεοφιλὴς αὐτοῖς ὁ σκοπὸς. καὶ τὰ τ̃ ἱκεσίας τύτοις ὁρὸς θείαν μονὴν ἀποτείνεται. ἐν ᾗ θείων καὶ ἱερῶν ἀνδρῶν ἐμπολιτεύεται σύλλογος. ἐργάται πάντες τοῦ ἀγαθοῦ. καὶ διὰ βίου τὴν τραχεῖαν τ̃ ἀρετῆς φιλοπόνως αὐλακα τέμνοντες, πῶς ἂν παραδοὺς καὶ τὰς τ̃ ἡμετέρας βασιλείας πιθλωίους λάβοιεν ἀκοάς. ὁπηνίκα δὶ ἑνὸς τύτου τρόπου, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς τ̃ ὑπὸ χεῖρα παρεχόμεθα χάριν. καὶ διὰ τύτων καὶ Θεοῦ θεραπεύομεθα. ἐπεὶ τοίνυν καὶ ὁ οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μου Κομνηνὸς κυρὸς Νικόλαος ὁ Μαλιασηνὸς παρεκλήθησε τὴν βασιλείαν μου ὡς ἂν ἀπολυθείη τύτῳ χρυσόβυλλος λόγος αὐτῆς ἐπὶ τοῖς κτήμασι τῆς γονικόθεν διαφερύσης αὐτῷ σεβασμίας πατριαρχικῆς μονῆς τ̃ ἐπικεκλημένης τ̃ Μακεδνιτίσσης τ̃ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένης τ̃ ὑπεράγνου μου θεομήτορος τ̃ ὀξείας ἐπισκέψεως. καὶ περὶ τὸ ὄρος τοῦ Δρόγγου διακειμένης. ἃ καὶ εἰσὶ ταῦτα. ἤγουν εἴ τι κέκτηται ἡ τοιαύτη μονὴ ἐν τῇ χώρᾳ τ̃ Δημητειάδος διά τε ἀμπελώνων, χωραφίων. γῆς ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς. μυλικῶν ἐργασηρίων. καὶ τ̃ προσκαθημένων ἐν αὐτοῖς ἀνθρώπων. καὶ τὸν ἁγίου Ὀνούφριον. ἐρημοτόπιον τὸ ἐπιλεγόμενον τ̃ Καλίτζας. χωρίον ἡ Κρυπτὸς. μὴ πάντων τ̃ δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ. καὶ τ̃ δύο μοναξύλων αὐτοῦ. καὶ τ̃ ἁλιέων. χωραφίων. ἀμπελίων. καὶ τ̃ νεμομένης παρὰ τ̃ τοιαύτης μονῆς, γῆς ὀρεινῆς. καὶ πεδινῆς. ἕως τοῦ Ἀειδαροράχης. χωρίον ἡ Καπράινα. μὴ πάντων τ̃ δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ. μετόχιον ὁ ἅγιος Δημήτριος τὸ διακείμενον πλησίον τ̃ Μεγάλης μετὰ τῶν προσκαθημένων ἐν αὐτῷ ἀνθρώπων. καὶ ἀροσίμου ἁπάσης γῆς αὐτοῦ. μετόχιον τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ κυροῦ Ἰλαρίωνος. τὸ διακείμενον ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ἀλμυροῦ. μετὰ τ̃ ἀμπελώνων καὶ πάντων τ̃ δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ. τὰ περιελθόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἐξ ἀγορασίας ἀμπέλια ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Μοείβοι. τὰ ἀπὸ προσενέξεως τινῶν φιλοχείστων ἀνδρῶν περιελθόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἀμπέλια ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ τοῦ Ἀλμυροῦ. τὸ ἐν τῷ ὄρει τ̃ Ζαγορᾶς ἀγείδιον τ̃ Κυρκαλῆ μετὰ τ̃ ἐκεῖσε προσκαθημένων. καὶ πάντων τ̃ δικαίων αὐτοῦ. μετόχιον τὸ ἐπιλεγόμενον ἡ Ῥάσσα. πρὸς τύτοις καὶ ἡ ἐκεῖσε ἀπερρυμένη μονὴ τοῦ τιμίου

Digitized by Google

μίᾳ Προδρόμου· ἃ δὴ κτήματα ἔκπαλαι καὶ μέχρι τοῦ σήμερον διείσκεται ἡ τοιαύτη μονὴ νεμομένη τε καὶ κατέχουσα, ἡ βασιλεία μου ἀμέμπτως τοῦ τότε προσηκαμένη παράκλησιν, τὸ παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐτῆς ἐπορέγει τῇ τοιαύτῃ μονῇ. δι' ὃ καὶ διορίζεται, ἵνα τὰ δηλωθέντα τοῦ τοιαύτης μονῆς κτήματα. ἤγουν εἴ τι κέκτηται ἡ τοιαύτη μονὴ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Δημητριάδος διά τε ἀμπελώνων. χωραφίων. γῆς ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς. μυλικῶν ἐργαστηρίων. καὶ τῶν προσκαθημένων ἐν αὐτοῖς ἀνθρώπων. καὶ τὸ ἅγιον Ὀνούφριον. ἐρημοτόπιον τὸ ἐπιλεγόμενον τοῦ Καλίτζας. χωρίον τὸ Κρυπὸς μετὰ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ. καὶ τῶν δύο μυλοξύλων αὐτοῦ καὶ τῶν ἁλιέων. χωραφίων. ἀμπελίων. καὶ τῆς νεμομένης παρὰ τοῦ τοιαύτης μονῆς γῆς ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς ἕως τοῦ Ἀειδαροράχης. χωρίον τὸ Κατράνας μετὰ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ. μετόχιον τὸ ἅγιον Δημήτριον τὸ διακείμενον πλησίον τοῦ Μεγάλης. μετὰ τῶν προσκαθημένων ἐν αὐτῷ ἀνθρώπων. καὶ ἁροσίμου ἁπάσης γῆς αὐτοῦ. μετόχιον τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ κυροῦ Ἰλαρίωνος τὸ διακείμενον ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ἀλμυροῦ μετὰ τῶν ἀμπελίων. καὶ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ. τὰ περιελθόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἐξ ἀγορασίας ἀμπέλια ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Μοελίβοει. τὰ ἀπὸ προσενέξεως τινῶν φιλοχείσων ἀνδρῶν περιελθόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἀμπέλια ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ τοῦ Ἀλμυροῦ. τὸ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ζαγορᾶς ἀγρίδιον τοῦ Κυρακαλῆς μετὰ τῶν ἐκεῖσε προσκαθημένων καὶ πάντων τῶν δικαίων αὐτοῦ. μετόχιον τὸ ἐπιλεγόμενον τῶν Ῥάσσαι. πρὸς τούτοις. ἐν τῷ ἐκεῖσε ἀπερριμένῳ μοναῖῳ τοῦ τιμίου Προδρόμου. τὰ τοιαῦτα πάντα ἅπερ ἔκπαλαι καὶ μέχρι τοῦ σήμερον διείσκεται ἡ τοιαύτη μονὴ νεμομένη τε καὶ κατέχουσα, κατέχῃ ἐν νέμηται ταῦτα ἡ τοιαύτη μονὴ ἐς τὸ ἑξῆς, ἀναφαιρέτως. ἀναποσπάστως. ἀνενοχλήτως τε ἐν ἀδιασείστως. κατὰ τὴν περίληψιν τῶν προσόντων αὐτῇ ἐπὶ τούτοις διαγραμμάτων. ἐν ἀνωτέρα πάσης ἐν παντοίας δημοσιακῆς ἐπηρείας καὶ συζητήσεως. ἀλλὰ μέντοι γε τῶν δύο τούτων κεφαλαίων τοῦ τε καισροχτισίας καὶ καπεργοχτισίας. ταῦτα γὰρ εἰς κοινωφελῆ, καὶ παρὰ τοῦ τοιούτων τοῦ μονῆς κτημάτων ἀπαιτηθήσονται. τῇ ἐμφανείᾳ τοίνυν τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τοῦ βασιλείας μου, καθέξει τὰ τοιαῦτα κτήματα ἡ τοιαύτη μονὴ ἐν εἰς τὸ ἑξῆς, ἀναφαίρετα. ἀναπόσπαστα. ἀνενόχλητα. ἀδιάσειστα. καὶ ἀνεπηρέαστα. χωρὶς τῶν διαληφθέντων δύο κεφαλαίων, καθὼς ἔκπαλαι ἐν μέχρι τοῦ σήμερον διείσκεται ταῦτα νεμομένη τε καὶ κατέχουσα μετὰ τῶν δικαίων αὐτῶν. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγεγόνει τῇ διαληφθείσῃ σεβασμία πατριαρχικῇ μονῇ τῇ ἐπικεκλημένῃ τῆς Μαχαιριτίσσης. ἐν ἐπ' ὀνόματι τιμωμένῃ τοῦ ὑπεραγίας μου θεομήτορος τοῦ ὀξείας ἐπισκέψεως καὶ περὶ τὸ ὄρος τοῦ Δράγγα διακειμένῃ, τῇ γονικόθεν διαφερούσῃ τῷ οἰκείῳ τῇ βασιλείᾳ μου Κομνηνῷ κυρῷ Νικολάῳ τῷ Μαλιασηνῷ, ἐν ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τοῦ βασιλείας μου. ἀπολυθεὶς κατὰ μηνὶ Μαΐου τοῦ νῦν τρεχούσης πέμπτης ἐν δεκάτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἔτους. ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

„ Chrysobulla prima.

„ Imperatoriam munificentiam aper-
„ te commonstrans.

„ Nostra, quæ a Deo est, Maje-
„ stas, subditorum postulationes beni-
„ gne semper respiciens, nobilium de-
„ precationes nusquam repellere con-
„ suevit, illorum præsertim, qui be-
„ nevolentia simul, ac fide erga Im-
„ perium nostrum excellunt; quod qui-
„ dem & plurimi facit Imperator, &
„ maxime idoneum est ad illius ani-
„ mum devinciendum, & benevolen-
„ tiam promerendam. Si autem & pio
„ agantur desiderio, & preces in sacri
„ alicujus monasterii beneficium con-
„ ferant, ubi religiosorum hominum
„ cœtus versatur, qui bonis operibus
„ semper intenti sunt, & toto vitæ
„ cursu asperum virtutis sulcum assi-
„ duo labore proscindunt: quomodo
„ nostras statim aures obsequentes non
„ habeant? quandoquidem non alio
„ modo, & optimis subditis gratiam
„ impertiri, & simul Deo famulari
„ possumus. Quum igitur Domesticus
„ noster Comnenus Domnus Nicolaus
„ Maliasinus Majestatem nostram de-
„ precatus sit, ut ei diploma aurea
„ bulla insignitum traderetur ad fir-
„ mandas possessiones Venerandi Pa-

„ triar-

Digitized by Google

„ triarchalis Monaſterii ad ipſum hæ-
„ reditario jure pertinentis, quod Ma-
„ crinitiſſum dicitur, ac nomine puriſ-
„ ſimæ Dei matris a Prompto Au-
„ xilio decoratur, ſitumque eſt apud
„ montem Drongi, quæ quidem poſ-
„ ſeſſiones ſunt hæ. Quidquid poſſi-
„ det hoc Monaſterium in regione
„ Demetriadis, ſeu vineta ſint, ſeu
„ campi ſationales, tam in montoſis
„ locis, quam in planicie, molares
„ officinæ, & homines in iis reſiden-
„ tes; Sanctus Onuphrius, deſertus
„ locus cognomine Kalizza, prædium
„ Crypi cum omnibus juribus, &
„ privilegiis ſuis, & duobus lintribus,
„ & piſcatoriis locis, ac ſativis, vi-
„ neiſque, ac terra ab ipſo Monaſte-
„ rio detenta, montoſa, & plana uſ-
„ que ad Aidarorachem; prædium Ca-
„ prænæ cum omnibus juribus, &
„ privilegiis ſuis; Hoſpitium Sancti
„ Demetrii ſitum prope Megalen cum
„ hominibus in eo verſantibus, omni-
„ que terra illius culta; Hoſpitium,
„ quod dicitur Domni Hilarionis, ſi-
„ tum in regione Almyri, cum vine-
„ tis, & omnibus juribus, ac privile-
„ giis ſuis; vineæ, quæ Monaſterio
„ obvenerunt emptione in loco Mo-
„ ribori; vineæ, quæ eidem Monaſte-
„ rio obvenerunt ex oblatione piorum
„ quorumdam virorum in dicto Al-
„ myri loco; agellus Kyracalis in
„ monte Zagoræ cum omnibus ibi-
„ dem degentibus, & juribus ſuis;
„ Hoſpitium, quod dicitur Raſuſa;
„ præterea & abjectum ibidem Mona-
„ ſterium venerabilis Præcurſoris:
„ quas quidem poſſeſſiones ab anti-
„ quo, & uſque in hanc diem repe-
„ ritur hoc Monaſterium habuiſſe,
„ atque detinuiſſe. Majeſtas mea po-
„ ſtulationi ejus benigne annuens, præ-
„ ſentem Chryſobullam Monaſterio
„ largitur, virtute cujus decernit, ut
„ memoratas ejuſdem Monaſterii poſ-
„ ſeſſiones, quæ nimirum ſunt: Quid-
„ quid Monaſterium poſſidet in regio-
„ ne Demetriadis, ſive ſint vineta,
„ ſeu campi ſationales, tam in mon-
„ toſis locis, quam in planicie, mo-
„ lares officinæ, & homines in iis
„ reſidentes; Sanctus Onuphrius, de-
„ ſertus locus cognomine Kalizza:
„ prædium Crypi cum omnibus juri-
„ bus, & privilegiis ſuis, & duobus
„ lintribus, & piſcatoriis locis, ſativis,
„ vineiſque, ac terra ab ipſo Mona-
„ ſterio detenta montoſa, & plana
„ uſque ad Aidarorachem; prædium
„ Caprænæ cum omnibus juribus, &
„ privilegiis ſuis; Hoſpitium Sancti
„ Demetrii ſitum prope Megalen cum
„ hominibus in eo verſantibus, om-
„ nique terra illius culta; Hoſpitium,
„ quod dicitur Domni Hilarionis, ſi-
„ tum in regione Almyri, cum vine-
„ tis, & omnibus juribus, & privile-
„ giis ſuis; vineæ, quæ Monaſterio ob-
„ venerunt emptione in loco Mori-
„ bori, vineæ, quæ eidem Monaſterio
„ obvenerunt ex oblatione piorum
„ quorumdam virorum in dicto Al-
„ myri loco; agellus Kyracalis in
„ monte Zagoræ cum omnibus ibi-
„ dem degentibus, & juribus ſuis;
„ Hoſpitium, quod dicitur Raſuſa;
„ præterea & abjectum ibidem Mo-
„ naſterium venerabilis Præcurſoris:
„ has, inquam, res omnes, quas ab
„ antiquo, & uſque in hodiernam
„ diem reperitur Monaſterium habuiſ-
„ ſe, & detinuiſſe, teneat, atque poſ-
„ ſideat idem Monaſterium etiam in
„ poſterum immutabiliter, irrevocabi-
„ liter, tranquille, atque immobiliter
„ ſecundum amplitudinem inſtrumen-
„ torum, quæ ad ipſum ſuper hoc
„ pertinent, & ſolutas a vectigalibus,
„ atque omni publico tributo, præter-
„ quam in his duobus capitibus, cum
„ agitur nempe de caſtri ædificatione,
„ ac de triremium conſtructione, ut-
„ pote quæ cum publicæ utilitati in-
„ ſerviant, etiam e Monaſterii bonis
„ deducenda ſunt. Intimatione itaque
„ præſentis Chryſobullæ Majeſtatis
„ meæ poſſidebit Monaſterium & hæc
„ bona in poſterum immutabilia, ir-
„ revo-

Digitized by Google

„ revocabilia, abſque moleſtia, im-
„ mobilia, & immunia, præterquam
„ in dictis duobus capitibus, ſicuti
„ ab antiquo, & uſque in hodiernam
„ diem reperitur poſſediſſe, ac deti-
„ nuiſſe cum juribus ſuis. Propterea
„ enim prædicto venerabili Patriar-
„ chali Monaſterio, cognomine Ma-
„ crinitiſſo, &. nomine puriſſimæ Dei
„ matris a Prompto Auxilio decorato,
„ & ſito apud montem Drongi, quo
„ potitur avito jure. Domeſticus meus
„ Comnenus Domnus Nicolaus Ma-
„ liaſinus, conceſſa eſt præſens Chry-
„ ſobulla Majeſtatis meæ, tradita men-
„ ſe Majo currentis decimæ quintæ in-
„ dictionis anni 6780. (Chriſti 1272.)
„ quam & pia noſtra a Deo accepta
„ poteſtate ſubſignavimus.

Addamus ſecundo loco Chryſobullam *fol.* 39. deſcriptam, licet paullulum in fine deficientem.

Χρυσοβύλλος λόγος τείτος.

Δυύαταί τι παρὰ βασιλεῖ καὶ ὁ τ̃ σωματικῆς ἀγενίας λόγος. εἴ τις τ̃ βασιλικῆς ἐξαρτώμενος γνησιότητος ἐκ τ̃ χέσεως τ̃ φύσιν παείσησι. καὶ ἀνύσιμα τὰ κατὰ σκοπὸν τίθησιν, αὐτὸ δὴ τ̃το προβαλλόμενος εἰς καταδυσωπησιν. πολλῷ δὲ μᾶλλον εἴ τις τ̃ ἐν τῇ ψυχῇ διάθεσιν δείκνυσιν. ἐκ π δὴ τ̃ τρόπ καὶ τ̃ φροντίδα πᾶσαν ἐξαναλίσκειν περὶ τὰ θεῖα π καὶ θεάρεσα. καὶ τὸ χάειν ἔχειν ἐκεῖθεν εἰς ψυχικὸν σωτεύσαν τὸν ὠφέλειαν. ἐν δ' ἄμφω τινὶ σωδεδραμηκότα τὸ μὲν ἐπιφανόμβυον ἐκ τ̃ ἔξωθεν καὶ σωματικῶν. τὸ δ' ἐκ τ̃ ἔνδοθεν δὲ κατὰ Θεόν, εἰς μὲν τ̃ τ̃ παρακλήσεως συμπροταθεῖεν λόγον. τὸ δὲ τ̃ αἰτήσεως βύλογον ἐκ τ̃ χρησότητος τ̃ τρόπ γινώσκοιτο, ῥᾶον ἂν ἡ λόγος. τὸ ἐξαιτύμενον ἀνυσθήσεται. ἀλλὰ ταῦτα μέν, ὕτω γνώμης πετύχηκεν. αὐτοῖς δὲ τοῖς πράγμασιν, ὁ τ̃ ἀληθείας λόγος ἐπιγνωσθήσεται. ὁ γάρ τοι πεπιπόθητος ἀνεψιὸς τ̃ βασιλείας μ τιμιώτατος ἐν μοναχοῖς Κομνηνὸς κυρὸς Ἰωάσαφ ὁ Μαλιασινὸς τυγχάνων, ἐκ γένης προσήκων τῇ βασιλείᾳ μ καὶ μηδαμῆ λειπόμβυος τ̃ ἄλλων ταῖς προὸς τὸ καλὸν διασκέψεσι τὸ πλεῖον φέρει. ταῖς ἐνπερισατικαῖς καὶ ἀναγκαίαις χρείαις καρτερίας ὑπὲρ τ̃ οἰκείᾳ γένης κατὰ καιρὸς. ἐ τ̃ τ̃ ψυχῆς φρονήματος γενναιότησιν. ὡς ἐκ τύτ καὶ ζήλ μὲν ἐμφαίνειν ὑπὲρ τ̃ ἐκγένης ὁμοφύλων αὐτῷ, ὅσον ἂν προσῆκον εἴη, τῷ τοιύτῳ τυγχάνοντι ὐδὲν δὲ ἧττον, καὶ τ̃ διοικῆς προὸς τὸν ἡμετέραν βασιλείαν ἀκραιφνῆς διαθέσεως. καὶ μὴ τὸ τ̃ ἀγενείας τίμιον καὶ σεμνὸν, ταπεινῦν ἐξ αὐτῶν ἔργων. ἀλλ' εἰς ἅπαν ταύτὸν συνισᾶν, ἐκ τ̃ ἀναλόγ τύτων καὶ ἰσορροπῆς ἐπιδείξεως. ὅτι δὲ καὶ ὑπὲρ τ̃ καλῆ κ τ̃ σωτηριώδης ἔργ μελέτ ἀεὶ ποιύμβυος, ὐ διαλείπει μὴ παντὶ τρόπῳ ἐ παντοίαις ἔργων ἰδέαις ἐκκαλύπτειν τὸν τ̃ ψυχῆς ἐγκρυπτομένον ἐν τύτῳ κατάσασιν, πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα τὸ περὶ τύτ δῆλον. ποιεῖ τὸ δὲ τ̃ αἰτήσεως νυὶ προβαλλόμβυον, σαφὲς πάντως κ προὸδηλον γνώρισμα τ̃ προὸς τὸ ἀγαθὸν θεαρέσ τύτ γνάμης καὶ προαιρέσεως. ἐπὶ δὴ γὰρ ἐ πλὴν ἀμφιέσασθαι τὸ μοναχικὸν ταυτὸν δ' εἰπεῖν κ ἀγγελικὸν σχῆμα, ἐν τύτῳ καταςάσεως ἐπὶ τ̃ ἔργων ἴσ. καὶ ὐ τοσ̃τον τοῖς ἐν κόσμῳ χαιζόμβυος ἴσ. ὅσον τοῖς θειοτέροις ἀεὶ προσιθέμενος ὡς π καὶ τὰς ἐπὶ σαυροπηγίῳ πατριαρχικῷ ἀνεγηγερμένας δύο τύτ μονὰς τὴν π διαφέρυσαν αὐτῷ γονικόθεν περὶ τὸ ὄρος τ̃ Δρόγγων διακεκμένῳ καὶ τιμωμένῳ εἰς ὄνομα τ̃ ὑπεράγν μ θεομήτορος τ̃ ἐπικεκλημένης Μακρινιτίσης κ ὀξείας ἐπισκέψεως. κ τὸν παρ' αὐτ̃ π καὶ τ̃ συζύγ αὐτ̃ τ̃ περιποθήτ ἀνεψιᾶς τ̃ βασιλείας μ Κομνήνης κυρᾶς ἀνθύσης Μαλιασινῆς τ̃ Παλαιολογίνης ἐξ αὐτῶν βάθρων ἀνοικοδομοθεῖσαν κ διακεκμένῳ ἐπάνω τ̃ ὄρης τ̃ Δρυαγκβαίνης. τ̃ δὲ ἐπ' ὀνόματι τιμωμένῳ τ̃ τιμίᾳ μ Προδρόμ τ̃ Νέας Πέτρας, ἔτι τοῖς κοσμικοῖς σωοῦ, ἐπὶ μᾶλλον σωιζῶν ἴσ. καὶ προάγων ἐπὶ τὸ βέλτιον. ἐ νῦν δ' ὁπλοίκα κατέση καὶ ἐπ' αὐτ̃ δὴ τ̃ πράγματος καὶ τ̃ μαλακῶν ἐκείνων ἱματίων κ τ̃ διαφόρων κ ποικίλων σχηματισμῶν ἀντὶ περιέθετο τὸ τραχὺ τ̃ κατὰ Θεὸν βίᾳ τελβώνιον: τ̃ θεοφιλῆς ταύτης ἐργασίας ἀπείξ ἐξεχόμβυος, πάντα λέγειν καὶ πράττειν ἐπὶ τῇ ψυχῇ προεσήσατο, ὐδὲν ἕτερον τ̃ ἡμετέραν βασιλείαν ἐξαιτησάμενος εἴλετο, ἐπειδήπερ εἰς τ̃ θ' ἥκειν ἐγκατασᾶς, ἢ ὅπερ τῷ σκοπῷ σωεβάλετο. καὶ τῷ προτέρῳ τύτῳ τρόπῳ σωλύεγκε. τὸ δὲ τ̃ παρακλήσεως,

Digitized by Google

χλήσεως, ὡς ἂν δωρήσηται αὐτῷ ἡ βασιλεία μυ τ ἐντὸς τ μεγαλοπόλεως Θεσσαλονίκης σεβασμίαν μονὴν τῦ Σωτῆρος μυ Χριστῦ τ τῦ Λατόμυ μετὰ τ προσόντων ταύτῃ δικαίων καὶ πραγμάτων ἅπερ διείσκεται κατέχουσα νῦν ἐντὸς τ Θεσσαλονίκης ⁊ ἐκτὸς διά τε χωραφίων ἀμπελώνων. μυλοσασίων. καὶ ἐνοικιακῶν. ⁊ ἔχωσι ταύτην αἱ διαληφθεῖσαι τρεῖς μοναὶ, εἰς δοχεῖον ἀπὸ τῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἀναφαιρέτως πάντη καὶ ἀναποσπάστως εἰς διηνέκειαν. ἡ γῦν βασιλεία μυ χαριζομένη τῦτο μέν, τῇ προσούσῃ τούτῳ πρὸς αὐτὴν γνησιότητι καὶ τῇ ὁμογενείᾳ τῦ σώματος τῦτο δὲ ⁊ τὸ καρτερικὸν αὐτῦ ⁊ γενναῖον ὑπὲρ τῦ τ Ῥωμαίων γένους ἐν τοῖς πολεμικοῖς τ χειρῶν, ἀνταμειβομένη. προσέτι γε μὴν δεξιωμένη καὶ τὸ τ αἰτήσεως εὔλογον ὡς θεοφιλὲς ἀγαθαῖς συμπληρώσεσι, τ κατὰ τ Θεσσαλονίκην τοιαύτην σεβασμίαν μονὴν τῦ Σωτῆρος μυ Χριστῦ τῦ Λατόμυ, δωρεῖται τῷ τοιούτῳ πολιούχῳ ἀνεψιῷ αὐτῆς τῷ τιμιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς Κομνηνῷ κυρῷ Ἰωάσαφ τῷ Μαλιασηνῷ ⁊ θεσπίζει ⁊ διορίζεται διὰ τῦ παρόντος χρυσοβύλλυ λόγυ αὐτῆς ἵνα αἱ διειλημμέναι τρεῖς μοναὶ ἔχωσι τὴν τοιαύτην μονὴν, λιωμένην μετ' αὐτῶν. ⁊ ἔχωσιν αὐτὴν ὡς δοχεῖον εἰς τὸ διηνεκὲς ἀπὸ τῦ νῦν ⁊ εἰς τὸ ἑξῆς, ἀναποσπάστως ἀναφαιρέτως ⁊ ἀδιαιρέτως μ τ ἀρτίως διεισκομένων ταύτῃ δικαίων ⁊ πραγμάτων ⁊ κατεχομένων παρ' αὐτῆς. διά τε χωραφίων. ἀμπελώνων. μυλοσασίων. ἐνοικιακῶν. ⁊ τ ἑτέρων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τ πόλεως Θεσσαλονίκης. καὶ μὴ διείσκωσιν αἱ τοιαῦται μοναὶ παρά τινος τ ἁπάντων ἐπὶ τῦτῳ, ὀχλησίν τινα ἢ διασεισμὸν ἢ ἐμποδισμόν. ἀλλ' ἵνα διαμένῃ ἡ δηλωθεῖσα μονὴ τῦ Σωτῆρος μυ Χριστῦ τῦ Λατόμυ εἰς δοχεῖον τ δηλωθεισῶν τρεῖς μονῶν ἀναπόσπαστος πάντη καὶ ἀναφαίρετος ⁊ ἀδιαίρετος εἰς διηνέκειαν τῇ ἐμφανείᾳ τῦ παρόντος χρυσοβύλλυ λόγυ τ βασιλείας μυ. ὃς δὴ καὶ ἐσεῖται πρὸς τὸ διαμένειν τὴν τοιαύτην μονὴν ἡνωμένην μ τ ἀνωτέρω διειλημμένων δύο τρεῖς μονῶν, ὥσπερ τι φρύριον ἀσφαλέστατον. ἀπεῖργον πάντη τ βυληθησόμενον ἀνατροπήν τινα ποιῆσαι κατά τι τ διωρισμένων. καὶ πεθεσπισμένων τῇ βασιλείᾳ μυ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μονῇ, ⁊ διακωλῦον ἅπαν ὀχληρὸν ⁊ ἐπηρεαστικόν, ἔτι ἐπιχυροῖ ἡ βασιλεία μυ διὰ τῦ παρόντος χρυσοβύλλυ λόγυ αὐτῆς. καὶ τὰ προγεγονότα τῷ τοιούτῳ πολιούχῳ ἀνεψιῷ αὐτῆς τῷ τιμιωτάτῳ ἐν μοναχοῖς Κομνηνῷ κυρῷ Ἰωάσαφ τῷ Μαλιασηνῷ, χρυσοβύλλυς λόγυς τ βασιλείας μυ. κατὰ πᾶσαν αὐτῶν τ πολίλησιν. ἀνθ μέντοι τ μιᾶς τ διαληφθεισῶν μονῶν δηλαδὴ τ διαχειμένης ἐπάνω τῦ ὄρυς τ Δρυανυβάνης τ τῦ τιμίυ μυ Προδρόμυ τ Νέας Πέτρας. ἐπειδὴ γὰρ ἡ τοιαύτη μονὴ γυναικεία ὖσα τὸ πρότερον, θελήσει τῦ τοιούτυ πολιούχυ ἀνεψιῦ τ βασιλείας μυ. Κομνηνῦ κυρῦ Ἰωάσαφ τῦ Μαλιασηνῦ ⁊ αὐτῆς δὴ τ συζύγυ. αὐτῦ τ πολιούχυ ἀνεψιᾶς τ βασιλείας μυ τ τιμιωτάτης μοναχῆς Κομνηνῆς κυρῆς ἀνθύσης Μαλιασηνῆς τ Παλαιολογίνης ἥτις ⁊ τὴν τοιαύτην μονὴν ἐκ βάθρων ἀνήγειρε ⁊ συνήσησεν, ἀποκατέστη νῦν εἰς ἀνδρώαν μονὴν, ὀφείλει ἔχειν τὸ σέργον ⁊ ἐπὶ τύτῳ καὶ βέβαιον, καθὼς ἀμφότεροι διετάξαντο. ἐπεὶ δὲ ἀνέφερον ⁊ ὅτι ἡ εἰς τ χάρμαναν διακειμένη μονὴ τ ὑπεράγνυ μυ Θεομήτορος τ παναγίας, ἀνετέθη εἰς μετόχιον παρὰ τῦ Ἱερομοναχῦ Θεοδοσίυ δι' ἐγγράφυ αὐτῦ παραδόσεως τῦ καὶ συσησαμένυ ταύτην πρὸς τ σεβασμίαν μονὴν τ ὑπεράγνυ μυ Θεομήτορος τ Μακρινιτίσσης καὶ ὀξείας ἐπισκέψεως μ τ προσόντων ταύτῃ δικαίων ⁊ πραγμάτων ⁊ κατεχομένων παρ' αὐτῆς μέχρι τῦ νῦν, ὀφείλει ἔχειν καὶ τῦτο ὕτως ⁊ διαμένειν ἀναποσπάστως ⁊ ἀναφαιρέτως εἰς μετόχιον τ διαληφθείσης σεβασμίας μονῆς. αἱ δὲ δηλωθεῖσαι δύο τρεῖς μοναὶ ἡ τε τ ὑπεράγνυ μυ Θεομήτορος τ Μακρινιτίσσης ⁊ ὀξείας ἐπισκέψεως. ⁊ ἡ τῦ τιμίυ μυ Προδρόμυ τ Νέας Πέτρας. αἱ ⁊ γονικόθεν τούτοις διαφέρυσαι, ὐκ ὀφείλυσιν ἑτέρα κατεξανίστασθαι, ἀλλὰ διατηρεῖσθαι ἑκάστη κατὰ πᾶσαν τ ἐν τοῖς κυρίοις μοναστηρίοις φυλασσομένην τάξιν τε ⁊ κατάστασιν. ⁊ κατέχειν τὰ προσαρμόσαντα ἑκάστη ἀναμέρος κτήματά τε ⁊ μετόχια. ⁊ μηδέποτε πειραθῆναι, τ ἑτέραν ὑπαγαγεῖν εἰς μετόχιον. ⁊ ποιῆσαι ὑφ' ἑαυτὴν. ἀλλὰ διαμένειν ἀναμέρος ⁊ καθ' αὐτὰς καθὼς ὗτοι καθοκτήτορες ⁊ διεσκέψαντο ⁊ διετάξαντο. ὀφείλει δὲ καὶ ὁ ὑὸς αὐτῶν ὁ οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μυ Κομνηνὸς κυρὸς Ἰωάννης Παλαιολόγος ὁ Μαλιασηνὸς μετὰ τὴν πλάτην αὐτῶν, εἶναι τε ⁊ λογίζεσθαι

γίζεσθαι ..... Cetera deſunt.

Chryſobulla tertia.

„ Valet plurimum apud Imperato-
„ rem etiam corporeæ nobilitatis ra-
„ tio ; ſi quis præſertim Imperatori
„ legitime obſtrictus conveniens inge-
„ nium exhibeat, & utilia ad ſcopum
„ intentum proferat, hoc autem ipſum
„ exorando proponat: multo magis
„ vero, ſi quis pium animi adfectum
„ erga Deum, & ea, quæ ad divinum
„ cultum ſpectant, ex modo, atque
„ ſolerti cura adhibita oſtendat, mul-
„ tiſque gratiarum donis ad animarum
„ ſalutem promovendam inſtructum ſe
„ præbeat. At ſi utraque meriti ratio
„ tam ex externis, corporeiſque rebus,
„ quam ex internis, diviniſque appa-
„ rens in petitione quapiam ſimul con-
„ currat, ipſiuſque poſtulationis æqui-
„ tas ex utilitate noſcatur, facilius ſane,
„ ac jure quodam poſtulatum impe-
„ trabitur. Hæc profecto ex ſenten-
„ tia nactus eſt, ipſiſmet factis ſermo-
„ nis veritatem comprobantibus ,
„ exoptatiſſimus Conſobrinus Majeſta-
„ tis meæ venerabilis Monachus Do-
„ minus Comnenus Joaſaph Maliaſi-
„ nus, qui cum ratione generis ad
„ Majeſtatem meam pertineat, nuſ-
„ quam deſinit alios optimis conſiliis
„ juvare, plurimaque ſecundum tem-
„ pora ſuſtinet in præſentibus , ac
„ neceſſariis operibus pro domeſtico
„ genere, atque prudentis animi for-
„ titudinem non ſecus, ac zelum
„ oſtendit erga eos, qui ſibi genere
„ conjuncti ſunt . Quocirca conve-
„ nientiſſimum foret, ab ipſo hæc jam
„ adſecuto nullam adhiberi precatio-
„ nem tum ob benevolum, ſincerum-
„ que erga Majeſtatem meam affe-
„ ctum, tum propterea quod præcla-
„ ram, & venerabilem nobilitatem
„ operibus haudquaquam deprimat,
„ ſed omnino illam extollat conſenta-
„ neo, atque laudabili vitæ inſtituto.
„ Nam optimis, atque ſalutaribus ope-
„ ribus aſſidue inſtans, numquam in-
„ termittit omni modo, omnique ope-
„ rum genere latentem in animo re-
„ cti ſtatus ordinem exprimere, &
„ quum multa alia id manifeſtum fa-
„ ciunt, tum adhibita modo poſtula-
„ tio apertiſſimum conſtantis in vir-
„ tute ſententiæ, atque propoſiti divi-
„ ni hujus viri argumentum nobis
„ ſuppeditat. Quoniam autem & priuſ-
„ quam monachicum hunc , atque
„ angelicum, ut ita dicam, habitum
„ indueret, in optimo illo virtutis ſta-
„ tu jam verſabatur, neque munda-
„ nis rebus aliquid concedebat, ſed
„ divinis ſemper intentus erat, adeo
„ ut ſub ditione Patriarchali duo ex-
„ citarit Monaſteria, unum quidem
„ ad ipſum hæreditario jure ſpectans,
„ ſitum prope montem Drongi, &
„ decoratum nomine caſtiſſimæ Dei
„ matris dictæ Macrinitiſſæ a Prom-
„ pto Auxilio; aliud vero ab ipſo,
„ & ejus conjuge exoptatiſſima Con-
„ ſobrina Majeſtatis meæ Comnena
„ Domna Anna Maliaſina Palæologi-
„ na ab ipſis fundamentis reſtauratum,
„ poſitumque ſupra montem Druanu-
„ bainis, nomine venerabilis Præcur-
„ ſoris Novæ Petræ inſignitum. Ac in-
„ ter ſæculares quidem dum adhuc de-
„ geret, ſummopere commendatus erat,
„ omnibuſque virtutis amore præibat:
„ poſtquam autem mundanis hiſce re-
„ bus vale dixit, & mollibus veſti-
„ mentis, ac diverſis, variique generis
„ indumentis aſperum præpoſuit pal-
„ lium, ut divinis rebus unice vaca-
„ ret, inſtitutum hoc Deo acceptum
„ tenaciter complectens, omnino di-
„ ctis, factiſque animam ſuam curare
„ conſtituit, nihilque aliud Majeſta-
„ tem meam deprecatus elegit, quum
„ id conſtituiſſet, quam quod ſcopo
„ conveniens, atque priori inſtituto
„ conſonum exiſtimavit: Hæc autem
„ fuit petitio, ut concederet ipſi Ma-
„ jeſtas mea venerabile Monaſterium
„ Servatoris noſtri Jeſu Chriſti, di-
„ ctum Latomum in magna civitate
„ Theſſalonicæ una cum juribus ad
„ illud ſpectantibus, & bonis, quæ

„ poſſi-

Digitized by Google

„ possidet tam intra Thessalonicam, „ quam extra, campis sationalibus, „ vinetis, molaribus officinis, & in- „ colis eorumdem locorum; habeant- „ que prædicta duo Monasteria ipsum „ hospitii loco a præsenti tempore „ in posterum immutabiliter, & irre- „ vocabiliter in perpetuum. Itaque „ Majestas mea libenter hoc conce- „ dens intimæ, qua mihi conjunctus est „ germanitati, atque corporis nobili- „ tati, ipsiusque constantiam, ac for- „ titudinem pro Romanorum genere „ præsentibus temporibus remunerari „ cupiens, insuperque ipsius postula- „ tionem rationi adprime conveniен- „ tem, quæ pietatem, optimamque „ perfectionem omnino spectat, beni- „ gne excipiens, venerabile istud Mo- „ nasterium Servatoris nostri Christi „ Latomi prope Thessalonicam largi- „ tur exoptatissimo huic consobrino „ venerabili monacho Comneno Do- „ mino Joasaph Maliasino, & statuit, „ atque decernit virtute præsentis „ Chrysobullæ, ut binis illius memora- „ tis Monasteriis hoc etiam Monaste- „ rium uniatur, & ab illis tamquam hos- „ pitium in perpetuum possideatur a „ præsenti tempore usque in posterum „ irrevocabiliter, immutabiliter indivi- „ sum una cum integris juribus ad „ ipsum spectantibus, & bonis & co- „ hærentiis suis, campis sationalibus, „ vinetis, molaribus officinis, & in- „ colis eorumdem locorum, aliisque „ tam intus, quam extra civitatem „ Thessalonicensem. Neque propterea „ hæc Monasteria ab ullo quopiam „ molestiam aliquam, aut concussio- „ nem, aut impedimentum patientur. „ Sed permanebit prædictum Mona- „ sterium Servatoris nostri Jesu Chri- „ sti Latomi in hospitium dictorum „ Monasteriorum irrevocabiliter omni- „ no, & immutabiliter indivisum in „ perpetuum intimatione præsentis „ Chrysobullæ Majestatis meæ, quæ „ tamquam firmissimum præsidium „ erit ad servandam jugiter unionem „ hujus Monasterii cum dictis supe- „ rius Monasteriis, atque cohibendos „ eos omnes, qui mutationem ullam „ facere voluerint contra id, quod „ statutum, ac definitum est a Maje- „ state mea de hoc Monasterio, at- „ que omnem demum molestiam, & „ damnum impediendum. Insuper „ confirmat Majestas mea per præ- „ sentem Chrysobullam omnia antea „ concessa exoptatissimo huic conso- „ brino meo venerabili monacho Do- „ mno Comneno Joasaph Maliasino „ per Chrysobullas Majestatis meæ „ secundum omnem earum amplitudi- „ nem; præter unum tamen Mona- „ sterium in illis memoratum, quod „ situm est supra montem Druanu- „ bainis, venerabilis Præcursoris No- „ væ Petræ. Quoniam enim Mona- „ sterium hoc cum prius muliebre „ foret, voluntate hujus exoptatissimi „ consobrini Majestatis meæ Comneni „ Domni Joasaph Maliasini, ipsiusque „ conjugis exoptatissimæ consobrinæ „ Majestatis meæ venerabilis monachæ „ Comnenæ Domnæ Annæ Maliasinæ „ Palæologinæ, quæ hoc Monasterium „ excitavit, atque constituit a funda- „ mentis, modo redactum est in Mo- „ nasterium virorum, convenit illud „ maxima dilectione, atque venera- „ tione coli, quemadmodum ambo „ præceperunt. Cum autem insuper „ declaraverint, Monasterium situm „ in Charmæna castissimæ Dei Matris „ panagiæ constitutum fuisse in hos- „ pitium a Hieromonacho Theodosio „ per scriptam ipsius traditionem, „ qua ipsum unit venerabili Mona- „ sterio castissimæ Dei Matris Macri- „ nitissæ a Prompto Auxilio cum ju- „ ribus ad ipsum spectantibus, & bo- „ nis, & possessionibus suis a præsenti „ tempore, decet etiam hoc ita servari, „ atque haberi irrevocabiliter, & im- „ mutabiliter pro hospitio dicti venera- „ bilis Monasterii. Memorataautem duo „ Monasteria, nimirum castissimæ Dei „ Matris Macrinitissæ a Prompto Au-

Digitized by Google

„ xilio, & alterum venerabilis Præ-
„ curſoris novæ Petræ, quæ hæredita-
„ rio jure ad eos ſpectant, non de-
„ bent alterum adverſus alterum in-
„ ſurgere, ſed ſervabit unumquodque
„ eum, qui viget in ſingulis, ordinem,
„ atque conſtitutionem, & proprias
„ unumquodque poſſidebit ſeparatim
„ poſſeſſiones, & hoſpitia, nec alte-
„ rum in hoſpitium redigi poterit, &
„ alteri fieri ſubjectum, ſed diviſum,
„ & ſeparatum unumquodque mane-
„ bit, quemadmodum ipſi poſſeſſores
„ providerunt, atque ſtatuerunt. De-
„ bet autem & ipſorum filius Do-
„ meſticus Majeſtatis meæ Comnenus
„ Domnus Johannes Palæologus Ma-
„ liaſinus poſt mortem eorum eſſe
„ atque . . . .

Damus tertio loco Imperatoris decretum in gratiam Monaſterii Præcurſoris Novæ Petræ, quod integrum legitur *fol.* 50. numero VII.

Τῦ αὐτῦ θεοσεφῦς βασιλέως
πρόσαγμα τὸ β.

Ἐπεὶ ὁ οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μυ Κομ-
νηνὸς κυρὸς Νικόλαος ὁ Μαλιασηνὸς ἐδεή-
θη τ βασιλείας μυ ὁρισμῷ ταύτης τυχεῖν,
τ ἐν τῷ ὄρει τ Δρεανύβεως διακειμένην σε-
βασμίαν πατριαρχικὴν γυναικείαν μονὴν τὴν
ἐκ βάθρων ἀνεγερθεῖσαν παρὰ τ ἀνεψιᾶς τ
βασιλείας μυ Κομνήνης κυρᾶς Ἄννης Πα-
λαιολογίνης τ συζύγυ αὐτῦ. τὴν καὶ ἐπ'
ὀνόματι τῦ τιμίυ τιμωμένην Προδρόμυ καὶ
Νέαν Πέτραν ἐπικεκλημένην, διορίζομένυ δια-
τηρεῖσθαι τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἀδιάσειστόν τε
καὶ ἀνενόχλητον ἐπί τε τοῖς προσῦσι ταύτῃ
δυσὶ μετοχίοις αὐτῆς τοῖς ἀνιδρυμένοις ἐπ' ὀνό-
ματι τ ὑπερενδόξυ μυ τε Θεομήτορος τῷ
τ Πορταρέας ἐπιλεγομένῳ. καὶ τῷ τῦ ἁγίυ Νι-
κολάυ τῷ ἐπικεκλημένῳ τῦ Παλιρεοπάτυ μετὰ
καὶ τ ἀνέκαθεν νομῆς αὐτῶν καὶ διακρατήσεως
καὶ ἐπὶ τοῖς λοιποῖς ἀκινήτοις ταύτης. ἤγυν
ἀμπελίοις. χωραφίοις καὶ ἀλλοίοις δικαίοις
αὐτῆς κατὰ τὰς περιλήψεις τ προσόντων αὐ-
τῇ ἐγγράφων δικαιωμάτων. τ τε ἀρχιερατι-
κῶν ἐκδοτηρίων γραμμάτων τῦ θεοφιλεσάτυ
ἐπισκόπυ Δημητριάδος. καὶ τῦ ἐπὶ τούτοις
γεγονότος πατριαρχικῦ ὑπομνήματος. καὶ μὴ
διρεῖσθαι παρά τινος τ τυχόντα διασεισμὸν
ἢ τ οἱανδήτινα ὄχλησιν ἐπ' αὐτοῖς. ἡ
βασιλεία μυ τ τούτυ δεήσεως ἐπακύσασα,
τ παρόντα ὁρισμὸν αὐτῆς ἐπορέγει τῇ τοι-
αύτῃ μονῇ δι' ἧς καὶ διορίζεται, τὸ σέργον
ἔχειν τε ἀμετάτρεπτον τὰ προσόντα τῇ τοι-
αύτῃ μονῇ ἔγγραφα δικαιώματα. τά τε ἀρ-
χιερατικὰ δικαιωτήρια γράμματα τῦ δηλωθέν-
τος θεοφιλεσάτυ ἐπισκόπυ Δημητριάδος. τε
τὸ ἐπὶ τούτοις γεγονὸς πατριαρχικὸν ὑπόμνη-
μα ὥστε κατέχεσθαι παρὰ τ τοιαύτης μονῆς
τὰ διαληφθέντα δύο ταύτης μετόχια μετὰ
τε τ ἀνέκαθεν νομῆς αὐτῶν καὶ διακρατήσεως.
τά τε ἀμπέλια καὶ χωράφια ταύτης καὶ τὰ
ἄλλοῖα αὐτῆς δίκαια, ἐλευθέρως πάντη ἀνενο-
χλήτως τε τε ἀναποσπάσως. κατὰ τὰς περι-
λήψεις τ τοιούτων δικαιωμάτων αὐτῆς καὶ μὴ
διείρχειν ταύτῃ παρά τινος τ τυχόντα δια-
σεισμὸν ἢ τ οἱανδήτινα ὄχλησιν ἐπὶ
τούτοις. ἀλλὰ διατηρεῖσθαι ἀδιάσειστόν τε καὶ
ἀνενόχλητον, τῇ ἐμφανείᾳ τ παρῦσης προ-
σάξεως τ βασιλείας μυ τ καὶ ὀφειλύσης
προσεῖναι τῇ τοιαύτῃ μονῇ δι' ἀσφάλειαν.

„ Ejuſdem divinitus coronati
„ Regis Decretum alterum.

„ Quoniam Domeſticus Majeſtatis
„ meæ Comnenus Domnus Nicolaus
„ Maliaſinus deprecatus eſt Majeſta-
„ tem meam, ut decreto noſtro adſe-
„ quatur Venerandum Patriarchale
„ Monaſterium mulierum, ſitum in
„ in monte Dreanubis, quod a funda-
„ mentis excitavit Conſobrina Maje-
„ ſtatis meæ Domna Comnena Anna
„ Palæologina ipſius conjux, decora-
„ tum titulo venerabilis Præcurſoris,
„ & Novam Petram dictum, quo qui-
„ dem decreto ſtatuatur, ſervari hoc
„ Monaſterium ab omni concuſſione,
„ atque moleſtia immune in duobus
„ hoſpitiis, uno quidem ſub nomine
„ glorioſiſſimæ Dei Matris, quod &
„ Portareæ dicitur, altero autem San-
„ cti Nicolai, quod Palireopati co-
„ gnomen habet, una cum poſſeſſio-
„ nibus ab origine ad ipſa ſpectanti-
„ bus, tum in reliquis ejuſdem bonis
„ immobilibus, ſeu vinetis, ſive cam-
„ pis ſationalibus, ſive aliis quibuſ-
„ cumque juribus ſecundum amplitu-
„ dinem ſcriptorum inſtrumentorum,

„ quæ

Digitized by Google

„ quæ ad illud ſpectant, nec non
„ Chartarum Epiſcopalium donatio-
„ num piiſſimi Demetriadis Epiſco-
„ pi, & facti ob id Patriarchalis
„ hypomnematis, quin afferri poſſit
„ a quopiam impedimentum, vel mo-
„ leſtia qualiſcumque propter hæc.
„ Majeſtas mea itaque illius preces
„ benigne excipiens, præſens decretum
„ huic Monaſterio largitur, virtute cu-
„ jus definit, ut rata habeantur, at-
„ que immutabilia ſcripta hujus Mo-
„ naſterii inſtrumenta, atque Epiſco-
„ pales privilegiorum Chartæ dicti re-
„ ligioſiſſimi Demetriadis Epiſcopi,
„ & factum propter hæc Patriarchale
„ hypomnema, utque poſſideat hoc
„ Monaſterium memorata duo hoſpi-
„ tia una cum poſſeſſionibus, quas ab
„ origine habuerunt, tum etiam vi-
„ neta, campos ſationales, aliaque
„ jura libere omnino, irrevocabiliter,
„ ac ſine ulla perturbatione ſecundum
„ amplitudinem ipſorum inſtrumento-
„ rum, quin moleſtia, vel qualecum-
„ que impedimentum ab ullo propte-
„ rea ipſi adferri poſſit; ſed in tran-
„ quilla, liberaque poſſeſſione ſerve-
„ tur intimatione præſentis decreti Ma-
„ jeſtatis meæ, cui plurimum cordi
„ eſt Monaſterio huic prodeſſe, &
„ ipſius firmitati proſpicere.

Erit quarto loco Hypomnema Patriarchæ Arſenii una cum verſibus eidem ſubjunctis *fol.* 87. num. XI.

Ὑπόμνημα τῦ πατριάρχυ κυρῦ Ἀρσενίυ.

Κακὸν ἡ ἀμέλεια ϗ πολλῶν αἰτία κακῶν. ἀλλ' οἷα τὰ ταύτης ἐκφόρια, ὐκ ἀγεννέσιν ἰσορεῖται δ ὡς ἀληθῶς, ὐδέν τι χρησὸν ἐκ τῦ καταῤῥαθυμεῖν. τῦτο δὲ δ σοφοῖς μὲν διείληπται. δ αὐτὰ δὲ τὰ τ πραγμάτων ἠμελημένα βαῶσι διάτορον. πάρεσιν ἐν αὐτοῖς τοῖς φροντίδος ἐκτὸς, καθορᾶν ἐναργῶς τὸ λεγόμβυον. ὐ περιγενομένου τι πρὸς καταμάθησιν ἐν αὐτῷ. ὐ δὲ πεφιλεσκεμμένον ἁπλῶς τῇ αἰσθήσει καταλαμβάνεται. τῦτο μὲν ὖν τοιῦτον. καὶ τὸ τ ἀμβολιεργὸν ἄτησι παλαίειν σοφῦ τ παλαιῶν γνωμάτβμα. εἰ δὲ ϗ σπυδῆς παρύσης. δ μελέτης ἐμμελέμυς ϗ σπυεχῦς ὑπὲρ τῦ κατορθωθῆναί τι τ ἐπαινετῶν. τὸ δ' ὐδ' ὕτως δύχερῶς εἰς ἔργον προβαίνει. καὶ εἴπυ τι καὶ ἀντιβαῖνον εἴη πολλῶν ϗ σθεναρῶν συμπράξεως δεῖται πρὸς πλεσφόρησιν, πολλῷ δὴ μᾶλλον καυπεῦσθεν, ᾧ τ κακῶν ἐκκυλίει τὰ τ ἀναβολῆς διαδραμεῖται. ἀλλὰ τῇ μὲν ἡμῶν μετελότητι περὶ τύτων ὕτω διαλαβεῖν δύχερὼς ἐγένετο. πράγμασι δ' αὐτοῖς ἔγνω ταῦτα τοιαῦτα. ἡ κατὰ τὴν ἐνορίαν Δημητριάδος ἡ ἐπὶ σταυροπηγίῳ μὲν πατριαρχικῷ καταπηχθεῖσα μονὴ ἐπ' ὀνόματι δὲ δορηθεῖσα τ παναγυ θεομήτορος καὶ τ Μακρινίτισσης ἐπιλεγομέμη, ἔμαθεν αὕτη. εἰδώη εἰς ἐπισήμιλω ἦλθεν ἀκριβῆ. ὡς εἰ μικρόν τι ἐνέδωκεν. εἰ βραχύ τι ἀνέπεσεν. εἰ πρὸς ὀλίγον ὄκνος αὐτιῳ ὑπέδραμεν, κίνδυνος δ πῶσις περὶ αὐτιῳ. ϗ ἐκ τῦ πατριαρχικῳ ἀνυψῦσθαι ταύτιῳ ὡς ἔστι ϗ ἀναγορδεύεσθαι, μεταλλαγὴ τιῳ ἐπισκοπικῳ τῦ Δημητριάδος κλῆσιν ὀνοματίζυσα. τίνα γὰρ δ ὅσα οἱ κατὰ καιρὸς ἀρχιερεῖς Δημητριάδος, ὑπὲρ τῦ ταύτιῳ τιῳ μονῳ σφετείσασθαι ἠγωνίσαντο. καθάπαξ λίχνον ὀφθαλμὸν ἐπέβαλον ἐπ' αὐτιῳ. ϗ ὄμενυ ὐδαμῶς ἰῳείχοντο, μὴ περιβοήτυ τοιύτυ καλῦ καλεῖσθαι μετόχοι εἶδον ὕψος ϗ σεμνώματος μέγεθος. ἠτημθέντες παντοίων, οἵησιν, πάντα κινῦντες τρόπον εἴπως ἄροιεν τὸ ποθύμενον. ἀλλ' εἰσμάτιω αὐτοῖς ὁ πόνος. παρὰ φάῦλον τὰ διάβυλια. ὐδὲν τ κενοσπυδίας αὐτῶν ἀπώναντο. εἰ μὴ ϗ μᾶλλον ἀσφαλέσερα τὰ τ μονῆς ἔθεντο. οἷς γὰρ ἡ μονὴ διενέξεις ἐκ τῦ μέρυς τ ἐπισκοπῆς Δημητριάδος ἔχε δ πράγματα, τύτοις λαμπρῶς καὶ ἀναντιῤῥήτως πατριαρχικὴ ἀνεφάνη. ϗ τὸ ἐντεῦθεν διανασᾶσα, πατριαρχικοῖς τε κατωχυρώθη ὑπομνήμασι τ ἁγιωτάτων πατριαρχῶν τῦ τε κυρῦ Γερμανῦ. καὶ τῦ κυρῦ Μανυὴλ. ϗ πρὸ τ ὑπομνημάτων δὲ τύτων καπεξέτασιν ἀπειλήφει τῦ μακαρίτυ ἐκείνυ δεσπότυ κυρῦ Μανυὴλ, φέρυσαν ἐπιγραφὰς δ ἄλλων μὲν ἀρχιερέων ϗ αὐτῦ δὲ τῦ Δημητριάδος Νικολάυ τῦ βλαττῆ. τῦ πρώτως ὑπὲρ τ μονῆς ἀμφιβαλόντος. ϗ παείσησιν ἀδιδήλως αὕτη ἡ καπεξέτασις, ὡς ἡ μονὴ τ Μακρινιτίσσης πατριαρχικὴ καὶ ὁ Δημητριάδος ἀμετόχως ὑπὲρ αὐτῆς διενίσατο. καὶ μιῳ καὶ ὁ Δημητριάδος ἐπισκοπάσας μετὰ τ βλαττιῳ Νεόφυτος, δήλωσιν ἔγγραφον ἐξέθετο ϗ αὐτός. δ ὅπως ὁ Δημητριάδος ὐ μετέ-

ὑ μετέχει εἰς τ̃ μονλῶ ταύτλω τ̃ Μακεμ-
νιτίσσης, διασαφεῖ. ἀναφανδὸν πατελαρχικλῶ
εἶναι ταύτλω ὁμολογῶν. χ̀ ἔξεσι τῷ βυ-
λομένῳ καθέκασα τ̃ διηγωμάτων ἀναλέγεσθαι.
ἐ τ̃ τύτων ἀναγνωείζειν δωάμιν. ἐ γνω-
είζειν ὅπως ἡ μονὴ πατελαρχικὴ. χ̀ ὑδε-
μίαν μετοχλῶ ὁ Δημητελάδος ἐν αὐτῇ κέκ-
τηται. ὑ μόνον δὲ ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ὕπ ἐν
τῷ̃ παραλαυείῳ αὐτ̃ς τῷ ἐπ' ὀνόματι τ̃
ὁσίυ Ὀνυφρίυ. ὅτι γὰρ ἐ ὁ ὅσιος Ὀνύ-
φριος πατελαρχικόν τὸ χράμμα διατραυοῖ τ̃
τῷ τότε χρῳ̃ τὰ πατελαρχικὰ ἐκεῖσε διέ-
ποντος δίκλα Ἰωάννυ διακόνυ τ̃ Ἀττικ̃. τὸ
διά τινα τ̃ Δημητριάδος παφενόχλησιν γε-
γονὸς χρὴ ἐμφέρεται περὶ τύτυ χ̀ ἐν τοῖς
διειλημμένοις πατελαρχικοῖς ὑπομνήμασι. χρὴ
ἁπλῶς ὅτι πατελαρχικὰ ἐ τὸ τ̃ Μακεμνι-
τίσσης μοναςήριον. ἐ τὸ τύτυ μετόχιον ὁ
ὅσιος Ὀνύφριος ὕδεμία ἀμφιβολία. ἀλλὰ φα-
νερὸν ἐ ὁμολογύμενον. ὅμως δ' ἔν χ̀ ὕτως
ἀναμφιβόλυ ἐ πολλοῖς ἐν διηγώμασι βεβαίυ
τ̃ πράγματος, ὑδ' ἄυθις μὴ χρὴ πλεῖον
ἐνςηείζαι τὰ τ̃ μονῆς χρὴ τ̃ παραλαυείυ
αὐτ̃ς τύτυ. ἔκυν ὑδοπωσῦν διανεβάλετο ὁ
ὑπέρ τύτων διάπυρον φίλτρον τρέφων. ὁ ἐ
ψυχλῶ ὑχ' ἧττον ἢ κατὰ σῶμα εἰ μὴ
ἐ μᾶλλον ὐγενέσατος ὁ Κομνλυὸς κυρὸς Νι-
κόλαος ὁ Μαλιασλωὸς τὸ τ̃ ἡμῶν μετριότη-
τος ἀγαπητὸν τέκνον. ὕτος γὰρ ἐπαινετὸν ζῆλον
ἀναλαβῶν τ̃ πατρὸς αὐτ̃ τ̃ μακαείτυ ἐκεί̃νυ
Κομνηνῦ κυρῦ Κωνςαντίνυ τ̃ Μαλιαςηνῦ ὅλῃ ψυ-
χῇ χ̀ γνώμῃ ὅλῃ, πνέει ὑπὲρ τ̃ μονῆς ταύτης τ̃
Μακρινιτίσσης ἐ τ̃ μετοχίυ αὐτῆς. ασάδει ὑπὲρ
συςάσεως αὐτῶν χ̀ ἐπιδόσεως. χ̀ τὸ ἀπαρεύ-
χλητον χ̀ ἀδιάσειςον τύτων ποθεῖ. ἐ πάν-
τα πόνον ὑπὲρ τύτυ ὑφίσαται. ἐπεί τοιγε
ἐ ὁ μνημονλθείς τύτυ παπὴρ ὁ μακαείτης
ἐκεῖνος, πάμπολλα ἔκαμε. πάμπολλα κεκο-
πίακεν ὑπὲρ τ̃ μονλῶ κατας̃σαι ἁπλῶς
φάναι, εἰς ὃ ἐςιν. ἀλλ' ἀξὸν τ̃το γνω-
σθλῶαι ἐν τοῖς πατελαρχ,κοῖς ἐμφερόμβιον ὑπο-
μνήμασιν. ὕτος δ' ἦν ὁ ἐν ἔργοις θεαρέσυ
πατρὸς θεάρεςος υἱὸς ὁ θεάρεσα χ̀ βυλλό-
μενος ἐ διαπραττόμβιος χ̀ ασάδων μὴ ὑπο-
λεῖψαι τ̃ πατεικῆς ασυδῆς ἐν τοῖς Θεῷ̃
διαφέρυσι, ποῖα τ̃ ἡμῶν ὑ παρεκλήτδσε
μητελότητα. πόσα ὑ καθικέτευσεν. ὑ περὶ
τ̃ ἐπορεχθλῶαι μόνον τῇ μονῇ ταύτῃ χρὴ
ἡμεδαπὸν ὑπόμνημα, ἀλλὰ χρὴ περὶ τ̃ τ̃
ἡγυμένυ ἐκλογῆς ἐ τάξεως πολλῷ παρεξέ-
τεινε τ̃ ἱκέσιον μετὰ θερμῆς χ̀ ζεύσης ὁρ-
μῆς λωτιβόλει ὑξελιπάρει πέρας τ̃ ἱκεσίας
ἰδεῖν. ἀλλ' ὕτος μέν τοιαῦτα τ̃ εἰς Θεὸν
ἀγάπλω δεικνὺς τ̃ αὐτ̃. ἡ δὲ μετελότης
ἡμῶν τ̃ ἀγαθῆς προθέσεως ὑποδεξαμένη τ̃
ἄνδρα ἐ τ̃ αὐτ̃ θεάρεςον ἱκεσίαν πληρῦσα,
τὸ παρὸν τ̃ καθολικῆς ἐλθθερίας ἐκτίθησιν
ὑπόμνημα. δι' ὃ χ̀ ἐν ἁγίῳ Πνύματι δια-
είζεται παντάπασιν ἐλθθέραν εἶναι τ̃ τε ῥη-
θεῖσαν τ̃ Μακεμνιτίσσης μονλῶ. χ̀ τὸ ταύ-
της μετόχιον τ̃ ἅγιον Ὀνύφριον ὡς πατελ-
αρχικὰ ἐ ὄντα χρὴ ἐσαεὶ ἐσόμβά τε χρὴ
ὀνομαθησόμβα κατὰ τὰ προσόντα αὐτοῖς δι-
ηγώματα ἐ τὰ πατριαρχικὰ ὑπομνήματα τ̃
προ ἡμῶν ἁγιωτάτων πατελαρχῶν. ὑδεὶς ὃν
τ̃ ἁπάντων εἴπ ἐκκλησιαςικός. ἢ δημοσια-
κός. ἢ συγκλητικός ἢ ἰδιωτικόν πρόσωπον
τολμήσει πώποτε δίκαιόν τι ἀνακαλέσαθαι ἐν
αὐτοῖς. ἀλλ' ὑδὲ αὐτὸς ὁ κατὰ χρὸς Δη-
μητελάδος ἐπίσκοπος, λόγον ἕξει ἢ διηγα-
λογίαν τινὰ εἰς τ̃ ῥηθεῖσαν μονλῶ ἢ εἰς
τ̃ ἅγιον Ὀνύφριον. ἰδιχωτέρῳ χ̀ γὰρ λόγῳ
ἀποπέμπεται ἡ μετελότης ἡμῶν τ̃τον. ὡς
αὐτόν ποτε τ̃ ὀχλήσεων αἴτιον τῇ μονῇ.
ταῦτα ὕτω διοείζεται ἡ μετριότης ἡμῶν. ἐ
ἀπαράβατα διατηρεῖσθαι βυλομένη εἰς διηνέ-
κειαν, ἀφοερισμὸν ἐπισείει τ̃ ἀπὸ τ̃ ζωαρ-
χικῆς Τριάδος κατὰ τ̃ ἀθητησόντων τι τῶν
διωρισμένων. ἀλλ' ὅτι μὲν ἁλίσκονται τῷ̃
ἀφορισμῷ̃ οἱ ἀθετῆσαί τί τ̃ ἐγκεκαλμένων πει-
ραθησόμβοι ἴσασιν τ̃το αὐτοί. ἡ δὲ με-
τριότης ἡμῶν χ̀ περὶ τ̃ τάξεως χ̀ ἐκλογῆς
τ̃ ἐν τῇ μονῇ τ̃ Μακρινιτίσσης προεςῶτος,
ταῦτα διατυποῖ. ὁ πόταν ἡγύμβος τ̃ χρεῶν
λειτργήσας πρὸς κύριον ἐκδημήσῃ, γινέσθω
ἐκλογὴ προεςῶτος, ὑπὸ πάντων τ̃ ἀδελφῶν
μετ' εἰδήσεως χ̀ τ̃ θεοφιλ̃ς ἀνδρὸς τύτυ
τ̃ ὐγενεςάτυ Κομνλῶ κυρῦ Νικολάυ Μα-
λιασλῶ τ̃ πλεῖσον ὅσον πνθματικὸν κεκ-
τημένυ ἔρωτα πρὸς τ̃ μονλῶ ταύτλω ἐ τὰ
αὐτῇ διαφέροντα. ὕτω γὰρ βύλεται ἡ με-
τριότης ἡμῶν ἵνα χρὴ μετ' αὐτ̃ γίνηται ἡ
τ̃ ἡγυμένυ ἐκλογή. εἰς αὐτὸν γὰρ ἐ εἰς
τὰς ἀδελφὰς ἅπαντας τὰς ἐν τῇ μονῇ ἀνα-
τίθησι τὰ τ̃ ἐκλογῆς τ̃ ἡγυμένυ ἡ με-
τριότης ἡμῶν. χρὴ χωεὶς εἰδήσεως ἐ ἀρεσ-
κείας ἐ τύτυ, ὑ θέλομβυ γίνεσθαι τ̃ ἐκ-
λογλῶ. ἀλλ' οἱ μοναχοὶ πάντες ἐ ὁ Κομ-
νλυὸς ὕτος ποιείτωσαν τ̃ ἐκλογλῶ. ὃν δ'
ἂν κοινῶς ἀρεσθέντες ἐκλέξωνται. εἰ μὲν τύ-

χῃ

Digitized by Google

χη ἐν τοῖς ἐκεῖσε διάγων ὁ τ πατριαρχικῶν δικαίων ἔξαρχος, σφαγιζέτω αὐτὸν προεσῶτα κατὰ τὸ ἀνέκαθεν ἐκκλησιαστικὸν ἔθος. εἰ δ' ὑ τύχη τότε εἶναι τ πατριαρχικὸν ἔξαρχον ἐν τοῖς ἐκεῖσε μέρεσι, ὁ ἐκλεγεὶς εἰς ἀφοσασίαν παρὰ τ μοναχῶν πάντων χ τ Κομνηνῆ τότε ὡς διαπεπύπωται, ἐπικρατείτω αὐτὸς ὕτως πάντα τὰ τ μονῆς χ τ μονήν. χ διεξαγέτω πάντα ὡς προεσὼς μέχρι καιρ τ ἐνδημίας τ πατριαρχικ ἐξάρχ, ὕτως ὡς ἔμελλε διεξάγειν ταῦτα χ σφαγιωθείς. ἀλλ' ὅτε ἐνδημήσει ὁ ἔξαρχος, σφραγιζέσθω παρὰ τ ἐξάρχ. ἁπλῶς γὰρ ὑπ' ὑδενὸς ἑτέρ σφραγιωθήσεται ὁ τ Μακρινιτίσσης ἡγούμ. εἰ μὴ παρὰ τ ἡμῶν μετριότητος, ἢ μλ τ ἐξάρχ αὐτῆς. ἀνλωέχθη δὲ χ περὶ τ καταταχθῆναι εἰς παραλαύριον τ Μακρινιτίσσης, ἢ κατὰ τ ἐνοείαν τ ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Βελεσίνι διακειμένλ μονλ τ παναγ θεοτόκ τ ἐπὶ σωροπηγίῳ μὲν ταύτης τ ἐπισκοπῆς Βελεσίνι, δεδομημένλ. τ κυρ Ἰλαρίωνος δὲ λεγομένλ. ἐπεὶ τοίνυν τοῖς ἔχουσι αὐτλ θελητὸν ἐστι μετόχιον ὑποθεῖναι αὐτλ εἰς τ μονλ τ Μακρινιτίσσης, διοείζεται καὶ τοῦτο ἡ μετριότης ἡμῶν. ὕτω γενέσθαι. ἐ καταταχθῆναι ταύτην τ μονλ τ κυρ Ἰλαρίωνος, μετόχιον τ Μακρινιτίσσης. κανονικὸν γὰρ ἐ τοῦτο ἐ δίκαιον. πλὴ ὁ ἐπίσκοπος ὃ ἐπὶ σωροπηγίῳ ἡ μονή, ἐχέτω ἐν αὐτῇ τ ἀναφορὰν αὐτ χ τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ κανονικόν. ἐφ' ἅπασιν ὧν τύποις ἐγεγόνει τῇ διειλημμένῃ μονῇ τ Μακρινιτίσσης καὶ πᾶσι τοῖς αὐτῇ διαφέρουσι τὸ παρὸν ὑπόμνημα τ ἡμῶν μετριότητος εἰς διηνεκῆ ἀσφάλειαν. κατὰ μῆνα ὀκτώβριον τ πέντε ἐ δεκάτης ἐπινεμήσεως τ ἑξακισχιλιοστ ἑπτακοσιοστ ἑξηκοστ πέμπτ ἔτους. ἐν ᾧ ἐ τῇ αὐτοχείρῳ ὑπογραφῇ ὑποσημηναμένῃ ἡ μετριότης ἡμῶν, ἐ τ σωτήθη Βύλλαν, κάτωθεν ἀπηώρησεν.

Στίχοι ὡς ἐκ προσόπ τ κτήτορος.

Ἐμοὶ μοναὶ τρεῖς ἅμα συμπεταγμέναι
Καὶ ταῖς μεγίσταις κλήσεσι κεκλημέναι
Ἡ μὲν γάρ ἐστιν ἐκ Χριστ τ Λατόμ
Ἡ δ' ἐκ παναγ χ καθαρᾶς παρθέν.
Τείτη δ' ἐφεξῆς αὖθις ὠνομασμένη
Ἐκ Προδρόμ τ πάνυ τ Νέας Πέτρας.
Ἀλλ' ἀντὶ τούτων, ἐκ μονῶν ὑραίων
Λίαν ἐμοὶ πάραχε τ Θε λόγε
Τῇ συζύγῳ τε ἐ τέκνῳ πεφιλμένῳ.

Ἐμοὶ γὰρ ἅπαν ἐνθαδὶ πεπραγμένον
Εἰς τοῦτο πίνει. χ τυχεῖν ζητῶ μόνον.
Ἔχω μεσήτην ἀγαθλὸ τ παρθένον
Τλὸ ὀξυτάτην εἰς ἐπίσκεψιν μόνλω.
Καὶ τ μέγιστον ἅμα σ φωτὸς λύχνον.
Καὶ ῥᾶον ἂν τύχοιμι ἐ τ ἐλπίδων.

„ Hypomnema Patriarchæ Domni „ Arſenii.

„ Summum malum eſt negligentia, „ multorumque cauſſa malorum, ſed „ qualia exinde proveniant, fortibus „ viris ſatis notum eſt: & revera ni„ hil unquam boni ex deſidia, atque „ inertia profluxit. Hoc autem & ſa„ pientes olim effati ſunt, & ipſæ „ res neglectæ clamant perſpicue. „ Quod dicimus, aperte videre eſt in „ iis, quibus debita cura deeſt; ni„ hil in illis neque exquiſitum ad „ conſiderationem, neque circum„ ſcriptum ſimpliciter ſenſu deprehen„ ditur. Res igitur ita ſe habet, at„ que operis dilatorem cum damnis „ luctari, veteris ſapientis ſententia eſt. „ Nam ſi & præſens ſtudium, & „ ſolicita cura, atque aſſidua ad quid„ piam laudabile feliciter gerendum „ adhibeatur; hoc neque tam facile „ in opus deducitur, & ſicubi aliquid „ adverſetur, multorum, ac fortium „ virorum miniſterio opus eſt, ut per„ ducatur ad finem, multo autem „ magis, ſi ceteris, quibus res invo„ luta eſt, malis cunctatio addatur. „ Sed noſtræ quidem Moderationi de „ his ita differere viſum eſt opportu„ num, reque ipſa novimus hæc talia „ eſſe. Monaſterium prope territorium „ Demetriadis ſub ditione Patriarchali „ ſitum, ſub nomine caſtiſſimæ Dei „ Matris, & Macrinitiſſum dictum, „ hæc ſane didicit, novitque, atque „ accurata peritia percepit. Cum „ enim modicum remiſiſſet, & paullu„ lum deſidia torperet, atque inertia „ ipſum comprehendiſſet, lapſus peri„ culum ſtatim illi imminuit, atque „ tranſmutatio ex Patriarchali ditione, „ ſub qua proclamatum erat, in Epiſ„ copalem Demetriadis denominatio„ nem

„ nem

„ nem. Quot enim, & quibus modis Demetriadis Epiſcopi, ſuis quiſque temporibus, Monaſterium hoc uſurpare tentarunt, avidoſque in ipſum oculos injecerunt? imo vero ægre ferebant, ſe non eſſe præclari hujus boni participes; noverant altitudinem, atque venerationis magnitudinem, minuentes omnium exiſtimationem, omnemque moventes lapidem, ut aliquo modo voti compotes fierent. Sed in vanum ipſis cecidit labor, atque in pejus verſa ſunt conſilia, nihilque inane ſtudium ipſis profuit, præterquamquod res Monaſterii certas magis, & ſtabiles effecerunt. Quibus enim modis Monaſterium, facultates, & bona ex parte Epiſcopatus Demetriados habuit, his patenter, ac ſine ulla contradictione Patriarchale apparuit, atque hinc excitatum, Patriarchalibus hypomnematis Sanctorum Patrum Domni Germani, & Domni Manuelis confirmatum eſt, & ante hujuſmodi hypomnemata recognitionem recepit Beati Deſpotæ Domini Manuelis ferentem inſcriptionem aliorum Epiſcoporum, ipſiuſque Epiſcopi Demetriadis Nicolai Blattæ, qui primum de hoc Monaſterio dubitavit. Ipſaque recognitio præclare adprobat, Monaſterium Macrinitiſſum Patriarchale habendum, atque Demetriadis Epiſcopum nullam Monaſterii hujus Macrinitiſſi participationem habere. Immo vero & ipſe Blattæ ſucceſſor in epiſcopatu Neophytus declarationem ſcriptam dedit, atque Demetriadis Epiſcopum nullam Monaſterii hujus Macrinitiſſi participationem habere demonſtrat, palam, aperteque Patriarchale illud eſſe pronuncians. Licet porro cuilibet volenti, ſingula inſtrumenta perlegere, eorumque vim deprehendere, ac noſſe, quomodo Monaſterium Patriarchale ſit, nullamque illius participationem habeat Demetriadis Epiſcopus: non ſolum autem illius, ſed neque ædiculæ ipſi adjunctæ ſub nomine Sancti Onuphrii. Quod enim & Sancti Onuphrii ædicula Patriarchalis ſit, perſpicue manifeſtat Charta Johannis Diaconi Attici, eo tempore Patriarchalia jura adminiſtrantis, facta occaſione moleſtiæ cujuſdam illatæ a Demetriadis Epiſcopo, quæ idcirco refertur in dictis Patriarchalibus hypomnematis. Ac ſimpliciter quod vere Patriarchalia ſint tam Monaſterium Macrinitiſſum, quam hujus hoſpitium Sanctus Onuphrius, nulla eſt dubitatio, ſed clarum eſt, atque in confeſſo. Similiterque indubitata, multiſque inſtrumentis confirmata hac re, rurſus magis confirmantur, quæ ad Monaſterium, & adjunctam ædiculam pertinent. Non igitur amplius differre voluit, ardentiſſimum erga hæc amorem nutriens, animo magis adhuc, quam corpore, nobiliſſimus Comnenus Dominus Nicolaus Maliaſinus Moderationis noſtræ dilectiſſimus filius. Hic enim cum laudabilem zelum a Patre ſuo Beato Comneno Domino Conſtantino Maliaſino derivarit, toto animo, totaque mente Monaſterii hujus Macrinitiſſi, & hoſpitii ejuſdem utilitatem anhelat; ardet omnino pro confirmatione, & beneficio eorum, tranquillitatem, atque omnimodam illorum libertatem deſiderat, omnemque laborem in hoc opus confert: quoniam memoratus ejus pater beatus ille multum laboravit, & plurimam adhibuit curam ad Monaſterium confirmandum, ut ſimpliciter dicam, quale modo eſt (ſed licet hoc noſſe, atque perſpicere in Patriarchalibus relatum hypomnematis.) Hic igitur vere religioſi patris religioſus filius, divinis omnino intentus, paternamque curam in iis, quæ ad Deum ſpectant, æmulari ſummopere ſtudens, quales non adhibuit preces apud Moderationem

„ tionem

Digitized by Google

„ tionem meam, quotve poſtulationi-
„ bus exorare non deſtitit non ſolum,
„ ut præberem Monaſterio huic meum
„ hypomnema, ſed & Præfecti ele-
„ ctionem, & ordinem valde depre-
„ catus eſt, & maximo ardoris, fervo-
„ riſque impetu obſecrabat, impenſe-
„ que rogabat ſupplicationis finem vi-
„ dere. Et hic quidem ſummum
„ erga Deum amorem hoc modo
„ oſtendit; Moderatio autem mea op-
„ timo propoſito benigne annuens,
„ piumque hujus viri votum adim-
„ plens, præſens omnimodæ immuni-
„ tatis hypomnema exhibet, virtute
„ cujus, & Spiritus Sancti gratia de-
„ finit, omnino liberum eſſe dictum
„ Monaſterium Macrinitiſſum, ipſiuſ-
„ que hoſpitium Sanctum Onuphrium,
„ utpote quæ Patriarchalia modo ſunt,
„ ac ſemper erunt, & nominabuntur,
„ ſecundum ea, quibus inſtructa ſunt,
„ diplomata, atque Patriarchalia hy-
„ pomnemata Sanctorum Patriarcha-
„ rum anteceſſorum meorum. Nullus
„ igitur omnium ordinum, ſive Ec-
„ cleſiaſticus, ſive Laicus, ſive Senator,
„ ſive ſpecialis quæpiam perſona au-
„ deat umquam jus aliquod in iis re-
„ vocare: ſed neque qui pro tempore
„ fuerit Demetriadis Epiſcopus, ratio-
„ nem habeat, aut jus quodpiam in
„ dictum Monaſterium, vel Sanctum
„ Onuphrium. Speciali enim ratione
„ illum excludit Moderatio mea, ut-
„ pote qui turbarum cauſſa in Mona-
„ ſterio eſſe ſoleat. Hæc ita definit
„ Moderatio mea, & intemerata in
„ perpetuum ſervare cupiens, excom-
„ municationem infligit a vivifica Tri-
„ nitate adverſus eos, qui abrogare
„ tentaverint quidpiam eorum, quæ
„ definita ſunt; & excommunicatione
„ damnati, qui præceptorum aliquid
„ abrogare auſerint, maneant in eo
„ ſtatu. Moderatio autem mea circa
„ ordinem, atque electionem Præfecti
„ Monaſterii Macrinitiſſi hæc præſcri-
„ bit. Quum Præfectus debitum Deo
„ reddens mortuus fuerit, fiat Præfe-

„ cti electio ab omnibus Fratribus,
„ ſciente religioſo viro hoc nobiliſſi-
„ mo Comneno Domno Nicolao Ma-
„ liaſino, qui plurimo, atque ſpirituali
„ amore Monaſterium, & quæ ad
„ ipſum ſpectant, amplectitur. Ita
„ enim præcipit Moderatio mea, ut
„ ipſo participe fiat Præfecti electio.
„ In ipſum enim, & fratres omnes
„ Monaſterii transfert jus eligendi
„ Præfecti Moderatio mea, & abſque
„ illius ſcientia, & placito nolumus
„ fieri electionem. Sed Monachi om-
„ nes, & Comnenus hic electionem fa-
„ cere debent. Quum autem quis com-
„ muni conſenſu electus fuerit, ſi qui-
„ dem contingat ibi diverſari Patriar-
„ chalium jurium Exarchum, cruce
„ inſigniatur ab eo Præfectus ſecun-
„ dum antiquam Eccleſiaſticam con-
„ ſuetudinem. Si autem fortaſſis abſit
„ ab iis partibus Patriarchicus Exar-
„ chus, Monachorum omnium, &
„ Comneni conſenſu electus Antiſtes,
„ ſicut præfinitum eſt, obtineat ipſe
„ omnia, quæ ad Monaſterium ſpe-
„ ctant una cum Monaſterio ipſo, &
„ adminiſtret omnia tamquam Præfe-
„ ctus uſque ad reditum Patriarchalis
„ Exarchi, eo prorſus modo, quo
„ deinceps adminiſtraturus eſt, cum
„ cruce inſignitus fuerit. Quum vero
„ redierit Exarchus, tum ab eo cruce
„ inſigniatur: a nullo enim alio Ma-
„ crinitiſſi Præfectus crucem recipere
„ poteſt, præterquam a Moderatione
„ mea, vel illius Exarcho. Propoſi-
„ tum eſt autem, ut in hoſpitium Ma-
„ crinitiſſi redigatur Monaſterium San-
„ ctiſſimæ Deiparæ ſitum prope terri-
„ torium Sanctiſſimi Epiſcopatus Bele-
„ ſtini, ſub ditione quidem hujus Be-
„ leſtini Epiſcopi ædificatum, dictum-
„ que Domni Hilarionis. Quoniam
„ igitur illius poſſeſſores in hoſpitium
„ Macrinitiſſi redigere ipſum inten-
„ dunt, hoc etiam executioni man-
„ dari decernit Moderatio mea, & re-
„ digi hoc Monaſterium Domni Hi-
„ larionis in hoſpitium Macrinitiſſi:

Digitized by Google

„ hoc enim legitimum, & juſtum eſt;
„ ſed Epiſcopus, ſub cujus ditione
„ Monaſterium eſt, accipiat ab ipſo
„ penſionem, debitumque tributum.
„ Propterea igitur dicto Monaſterio
„ Macrinitiſſo, & omnibus ad ipſum
„ ſpectantibus præſens hypomnena Mo-
„ derationis meæ impertior ad perpe-
„ tuam firmitatem. Menſe Octobri
„ decimæ quintæ indictionis, anni
„ 6765. (Chriſti 1257.) quod qui-
„ dem hypomnena propria manu ſub-
„ ſcribentes ſubſignavimus, & conſue-
„ tam bullam inferius ſuſpendimus.

„ Verſus tamquam ex perſona con-
„ ditoris.

„ Tria mihi Monaſteria ſimul con-
„ ſtructa,
„ Atque præclaris nominibus nun-
„ cupata.
„ Unum quidem eſt Chriſti Latomi,
„ Alterum caſtiſſimæ, puræque Vir-
„ ginis,
„ Tertium autem rurſus inſignitum
„ Nomine Præcurſoris Novæ Petræ.
„ Sed jam pro his ex cœleſtibus ſe-
„ dibus
„ Validum mihi auxilium præbe
„ Dei Verbum,
„ Meæque conjugi, cariſſimoque filio.
„ Quæcumque enim a me geſta ſunt,
„ In hunc finem collimant, atque
„ hoc conſequi ſolum mihi curæ
„ eſt.
„ Dum intercedentem habeo opti-
„ mam Virginem
„ A Prompto Auxilio ſolam,
„ Maximuſque affulget luminis tui
„ ſplendor,
„ Hæc vota facile conſequi ſpera-
„ verim.

Quintum teneat locum Synodica Actio habita a Patriarcha Joſepho, quæ exſtat *fol.* 149. *pag.* 2.

Μλωl τοεμβείω εἰκοσῇ ὀγδόῃ. ἡμέρᾳ ἕκτῃ. ἰνδικτιῶνος πρώτης προκαθημένης τῆ παναγιωτάτῃ ἡμῶν δεσπότῃ τῆ οἰκουμενικῆ πατελάρχῃ κυρῆ Γωσήφ ἐν τοῖς κατὰ τὸ ἅγιον Θεοφύλακτον κελλίοις αὐτῆ συνεδριαζόντων τῇ μεγάλῃ ἁγιωσύνῃ αὐτῆ καὶ ἱερωτάτων ἀρχιερέων. τῆ Ἡρακλείας ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Θράκης καὶ Μακεδονίας Λέοντος. τῆ Νικομηδείας ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ πάσης Βιθυνίας Ἰωάννῃ. τῆ Νικαίας καὶ ὑπερτίμῳ Θεοφάνους. τῆ Ναυπάκτῳ ὑπερτίμῳ καὶ τῆ τότε ὑπερέχοντος σεβαστείας τῆ Μεγάλης Ἰωάννῃ. τῆ Θεσσαλονίκης καὶ ὑπερτίμῳ Ἰωαννικίῳ. τῆ Φιλιππουπόλεως καὶ ὑπερτίμῳ Γεωργίῳ. τῆ Μαδύτων Ἰωάννῃ. τῆ Λακεδαιμονίας καὶ ὑπερτίμῳ Θεοδοσίῳ. τῆ Καντιμονείας Ἰωάννῃ. τῆ Διδυμοτείχου Ἰωάννῃ. τῆ Κυψέλλων Κωνσταντίνῳ. τῆ Βρύσεως Ἰωάννῃ. καὶ τῆ Βερροίας Λέοντος. παρεσαμένων καὶ θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων.

Φυτάει μὲν Παῦλος. ἀρδάει δὲ Ἀπολλώς. Θεὸς δὲ ἀυξάνει χρήματα φησί που τὰ ἱερά. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τὸ τότε ἀρτιφύτευτον ἐκκλησίαν ἐδήλου ἡ τροπολογουμένη Παύλῳ φυτεία. ἡ τε ἀρδεία δὲ ἡ αὔξησις. τὰ νῦν δὲ ἀπάδον οὐδὲν εἰ ταῦτα μεταγκεντρισθήσεται προσφυῶς. πρὸς τὸ τῆ λόγῳ δένδρον ὅπερ ὁ παράδεισος τὸ παρούσης γραφῆς ὑποδείξει τῷ ἀκροατῇ ὡς θεατῇ. φυτάει μὲν γὰρ καινταῦθα φυτείαν πνευματικὴν ἀνὴρ Ἀγενὴς τὸ γένος. τὸ τρόπον Θεοφιλὴς. τὸ σῶμα πεπειρασμὸς. πεπειρασμένος τὴν ψυχήν. ἀρδάει δὲ ταύτην ὁ φὼς ἐξ ἐκείνου καὶ τὸ ἐκείνου φυτικομίας διάδοχος. Θεὸς δ' ἄνωθεν ἐπισφραγίζει τὸ αὔξησιν. καὶ φυτικόμος μὲν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος Κομνηνὸς κυρὸς Κωνσταντῖνος ὁ Μαλιασηνός. φυτεία δὲ τὸ ἐκείνου σωφρονῆς καὶ γνώμης ἀξία, ἡ περὶ τὴ χώραν Δημητριάδος ἀνεγερθεῖσα παρ' ἐκείνου μονή. ἀρδεία δὲ ἡ παρὰ τῆ περιποθήτου γαμβρῆ τῆ κρατίστης καὶ ἁγίας μου αὐτοκράτορος γησίου δ' ἐκείνου ὑῆ ἀγαπητῆ κατὰ κύριον υἱῆ τὸ ἡμῶν μετριότητος ἀγενεστάτῳ Κομνηνῷ κυρῷ Νικολάῳ τῆ Μαλιασηνῆ ἐπιμέλεια τὸ μονῆς. καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπίδοσις. φθάνει μὲν γὰρ ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος περὶ τὴ χώραν ὡς εἴρηται Δημητριάδος, θεῖον ναὸν δείμασθαι ἐπ' ὀνόματι τὸ ὑπεράγνου μου θεομήτορος τὸ ὀξείας ἐπισκέψεως. ἥτις τὸ Μακρινιτίσσης κατονομάζεται. καὶ τὰ περὶ τὸ ναὸν εὖ μάλα καὶ ὡς ἔχρην πρὸς ἀπρέπειαν ἀπαρτίσας. εὖ δὲ καὶ εἰς ἀνδρῶν μοναζῶν καταγώγιον ὅτος αὐτῷ κατέσκαστε, χρήματα. κτήματα. πράγματα προσαφιερώσας πλεῖστα πάντα. ὅθεν τοῖς μοναχοῖς ἔσαι διατροφὴ καὶ τῆ τότε σύστασις καὶ ἐπίδοσις. ἀλλ'

Digitized by Google

ἀλλ' ἔστιν ἰδεῖν μὴ μόνον ἐν τούτοις προκεχωρηκὸς τὸ τοῦτο προθύμιον, ἀλλὰ καὶ ἐν οἷς περί τινα σεβάσμιον ἐνεδείξατο ἄνδρα μοναχὸν τὸ χῆμα. μοναχὸν δὲ τρόπον. τὴν κλῆσιν ἴσως. ὃς ἔωθεν ἀφικόμενος, πρὸς δυσμὰς καὶ ἀκριβῆ δοκιμασίαν τοῦ αὐτοῦ παραχόμενος ἀρετῆς, εἰς πνεῦματικὸν πατέρα τῷ μακαρίτῃ ἐκείνῳ γέγονε Μαλιασηνῷ. καὶ ἐπὶ ὁ μοναχὸς ἦτος χῶρον ἐκεῖσέ που καπῖδε κοσμικῆς συγχύσεως ἔρημον πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ ὠφέλειαν. Ῥάστα τῷ χώρῳ τὸ ὄνομα. καὶ λοιπὸν τοῦ δικαίου τοῦ δυγενεστάτου Κομνηνοῦ κυροῦ Νικολάου τοῦ Μαλιασηνοῦ, ἡσυχαστήριον αὐτὸς ἀνεγείρει. ὁ δὲ Κομνηνὸς κυρὸς Νικόλαος ὁ Μαλιασηνὸς τὰ πρὸς οἰκοδομὰς ἀναλώματα καταβάλλει. καὶ Θεὸς τὸ τελείωσιν ἐπιχορηγεῖ. ὅθεν πᾶν ἔργον εὐδοκίας ἐστὶν ἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ εἰς ἄνδρας προέκοψε μοναζοντας δυοκαίδεκα τὸ ἡσυχαστήριον σπουδαῖς μὲν τοῦ μοναχοῦ. τοῖς δὲ τοῦ περιποθήτου γαμβροῦ τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αὐτοκράτορος δυγενεστάτου Κομνηνοῦ ἀγαπητοῦ κατὰ Κύριον υἱοῦ τοῦ ἡμῶν μετριότητος κυροῦ Νικολάου τοῦ Μαλιασηνοῦ ἀναλώμασι. καὶ ἐπὶ τούτοις, πρῶτον εἰς μαθητείαν αὐτοῦ πετύπωκε τὸ μοναχὸν Θεοδόσιον. ὥστε φέρειν τὰ τοῦτου δυσπρεπῆ. ἀπρόοπτον ἦτος θάνατον θηήσκει. καὶ ἡ προσασία τοῦ ἀδελφῶν, κατὰ τοῦ τοῦ γέροντος ἐκλογὴν, διαβαίνει πρὸς Θεοδόσιον. καὶ προῖσαται τούτου καὶ τοῦ ἡσυχαστηρίου κρατεῖ. ἀλλὰ μὴν τοῦ προσασίαν ὁ Θεοδόσιος βουλὴ βουλεύεται κρείττονα. ὃ φθάνει τοῦτο δὴ τὸ ἡσυχαστήριον μὴν τοῦ ἀγριδίου αὐτοῦ ὁ τοῦ Ζερβοῦ τοῦ καλῆς ἐπικέκληται, ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε περιφανῆ μονὴν. ἀναστηναι τοῦ ὑπεράγνου μου θεομήτορος τοῦ Μακρινιτίσσης διὰ γράμματος ἐγχαραχθέντος κατὰ λέξιν παρ' αὐτοῦ ἅτε γονικοῦ ὄντος τῷ Κομνηνῷ καθὼς ὁ ὑπογραφεὺς Ἄγγελος ἐγγράφως διομολογεῖ καὶ τοῦ σύσασιν, εἰληχότων δὲ ἑκατέρων τοῦ ἱερῶν φροντιστηρίων παρ' ἑκατέρων τοῦ υἱοῦ δηλαδὴ μὴν τὸν πατέρα. καὶ ὑπὸ μίαν πολίτων διοίκησιν τοῦ πατριαρχικῆς μεγαλειότητος. ἐπεὶ δὲ καὶ ὑπέθετο τὸ ἡσυχαστήριον ὕτως ὁ Θεοδόσιος ἐκ ἀσαλεύτῳ τοῦ γνώμης, ὁ περιπόθητος γαμβρὸς τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αὐτοκράτορος δυγενέστατος Κομνηνὸς κυρὸς Νικόλαος ὁ Μαλιασηνὸς σιγίλλιον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὑποταγῇ λαμβάνει τοῦ ἡμῶν μετριότητος. ἔτι δὲ δὲ ὑπόμνημα ταύτης εἰς ἀναφαίρετον δεσποτείαν τοῦ ἡσυχαστηρίου δι' ἐμπεδώσεως βάρους ἀφορισμοῦ. καὶ ἐπὶ τούτοις, σεπτὸν χρυσόβουλλον λόγον ποιεῖται τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αὐτοκράτορος. ὡς ἂν εἴη τοῦ λοιποῦ, ὑπὸ τοῦ τοῦ Μακρινιτίσσης μονὴν ὡς τὰ λοιπὰ ταύτης μετόχια, ἀμεταποίητον μένει πάντως. ἐπεὶ δὲ τοῦ σήμερον ἐκεῖθεν ἐκ τοῦ τοῦ ἡσυχαστηρίου τοῦ ἀδελφῶν ὁμηγύρεως εἷς τις μοναχὸς ἀφίκετο Ἀνάκιος τούτου τὸ ὄνομα. καὶ περὶ τοῦ ἡσυχαστηρίου ἔγκλησιν ἐποιεῖτο ὡς γνώμης δίχα τοῦ λοιποῦ πληρώματος ὑπετέθη παρὰ τοῦ μοναχοῦ Θεοδοσίου τῇ τοῦ Μακρινιτίσσης μονῇ, ὁ δὲ Θεοδόσιος, ἦν καὶ ἦτος ἐκεῖθεν ἐλθὼν συμπαρισάμενος τούτου καὶ σέργων τὰ πεπραγμένα αὐτοῦ. καθὼς ἐβεβαίου, ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τοῦ περὶ αὐτὴν ἀρχιερέων σέργουσα τὰ τοῦ γράμματος. ἐπεὶ πολλαπλοῦν ἐφελείσκει τοῦ ὠφέλειαν τοῦ ἀθάνατον δηλαδὴ μνήμην τοῦ γέροντος ἐκείνου Ἰωάννου. τοῦ πνευματικοῦ ἐπὶ τὸ βέλτιον διαγωγὴν τοῦ ἐκεῖσε ἀδελφῶν. ὃ τοῦ τοῦ ἡσυχαστηρίου σύσασιν καὶ ἐπίδοσιν, ἠυδόκησεν εἶναι τὸ ἡσυχαστήριον ὑπὸ τοῦ τοῦ Μακρινιτίσσης μονῆς ὡς μετόχιον νῦν τε καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ ἅπαντα καὶ ὅ παρὰ τοῦτο τοῖς ἐκεῖσε μοναχοῖς, ὡς λόγος ἄλογος προτεθήσεται. ὅτι γνώμης αὐτῶν δίχα ὁ Θεοδόσιος εἰς μετόχιον ὑπεβίβασεν αὐτό. ἀλλὰ τὸ μὲν ἡσυχαστήριον εἰς μετόχιον ἔσαι τῇ πρωτοτύπῳ τοῦ Μακρινιτίσσης μονῇ. τοῦ ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ μοναχῶν οἱ βουλόμενοι ἢ ἐν αὐτῷ τῷ ἡσυχαστηρίῳ τοῦ ἀσκητικὸν διανύσαιεν δρόμον τῷ καθηγουμένῳ τοῦ πρωτοτύπου μονῆς ὑποκείμενοι, ἢ ἐν τῇ πρωτοτύπῳ τοῦ μονῆς μεταχωρήσαιεν, εἴγε τοῦτο ἀρέσκοι αὐτοῖς. ὅτι ἀπάρτι οὐκ ἔσαι παρὰ τοῦτο ἕτερον, οὐ δὲ μετατραπείη τοῦ τῇ σιωόδῳ δόξαντα. ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ . . . . . κεκρατηκότα ἀνέκαθεν ἀλλ' οὐ δεῖ μεταμελόν ποτε χοίη ὁ Θεοδόσιος ἐξ ὑποθήκης τινῶν ὥστε τὸ ἡσυχαστήριον πειρᾶσθαι τοῦ πρωτοτύπου διαχωρίσαι μονῆς. ἡ γὰρ τούτου ἐγγραφὴ φελικώδης ταῖς τῶν ἀσεβῶν ἀκοαῖς, διὰ τὸ τοῦ φράξεως ἰσχυρόντα ἐκ βιβλίου ταῦτα παρεκβληθέντα ὑπὸ τῶν ἡμερησίων σιωδικῶν παρασημειώσεων. ᾧ τῇ ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλακος τοῦ ἁγιωτάτης μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας . . . . .

„ Mensis Novembris vigesima octa-
„ va die, sexta indictionis primæ,

„ præ-

„ præſidente Sanctiſſimo Domino noſtro
„ Oecumenico Patriarcha Domino Jo-
„ ſepho in cellulis ſuis prope Sanctum
„ Theophylactum, convenientibus cum
„ ejuſdem ſanctitate Sanctiſſimis etiam
„ Archiepiſcopis Metropolita honora-
„ bili Heracleenſi, & Thraciæ, ac Ma-
„ cedoniæ Exarcho Leone, Nicome-
„ dienſi, atque totius Bythiniæ Exar-
„ cho Johanne, Nicomedienſi Theo-
„ phane, Naupacti Metropolita, & loci
„ Megalis Sebaſto Johanne, Theſſaloni-
„ cenſi Joannicio, Philippopoleos Geor-
„ gio, Madytenſi Johanne, Lacedæmo-
„ nis Theodoſio, Antimoniæ Johanne,
„ Didymotichi Johanne, Cypſellarum
„ Conſtantino, Bruſis Johanne, & Ber-
„ roeæ Leone, præſentibus & religioſiſ-
„ mis Dominis Archontibus.

„ Plantat quidem Paullus, rigat au-
„ tem Apollo; Deus vero incremen-
„ tum dat, inquiunt ſacræ literæ. Sed
„ ibi quidem nuper fundatam Eccle-
„ ſiam demonſtrat dicta per tropum a
„ Paullo plantatio, & irrigatio, atque
„ incrementum. Nunc vero non diſ-
„ plicet, ſi hæc apte inſerantur arbori
„ ſermonis, qui peramœnis hiſce in
„ chartis auditori, & ſpectatori ſubji-
„ cietur. Plantat igitur hìc ſpiritualem
„ plantationem vir nobilis genere, in-
„ ſtituto ſanctus, corpore præclarus,
„ animo longe præclarior. Rigat au-
„ tem prognatus ex illo, ipſiuſque in
„ plantationis cultura ſucceſſor. Deus
„ autem deſurſum præbet incremen-
„ tum. Et plantationis quidem cultor
„ Beatus ille Comnenus Domnus Con-
„ ſtantinus Maliaſinus. Plantatio au-
„ tem ipſius cura, & ſtudio digna, eſt
„ excitatum ab ipſo in regione De-
„ metriadis Monaſterium. Irrigatio au-
„ tem cura, quam habet Monaſterii
„ exoptatiſſimus gener potentis, &
„ Sancti Imperatoris noſtri, & legiti-
„ mus illius filius, dilectus in Domino
„ filius Moderationis meæ, Domnus
„ Comnenus Nicolaus Maliaſinus; qua-
„ re ipſum in melius ſemper conſtituit.
„ Cœpit enim beatus ille in regione,
„ quæ dicitur Demetriadis, ædificare di-
„ vinum templum ſub titulo caſtiſſimæ
„ Dei matris a Prompto Auxilio, quæ
„ dicitur etiam Macrinitiſſa. Et quæ ad
„ templum pertinent, felici quidem ſuc-
„ ceſſu, &, ſicut oportet, eximio decore
„ perfecit; optimo deinde conſilio illud
„ paravit, ut viris monaſticam vitam
„ profitentibus diverſorii loco inſerviret,
„ facultates, poſſeſſiones, bona multa
„ valde idcirco conſecrans, unde Mo-
„ nachi alimentum accipere poſſent, &
„ locus conſtitutionem, atque benefi-
„ cium. Verum non ſolum in iis
„ admirandus venit promptus ſucceſ-
„ ſus, ſed & in iis venerandum quem-
„ dam expreſſit virum Monachum ha-
„ bitu, Monachum inſtituto, denomi-
„ natione Joannem, qui ſolitus erat
„ advenire ad occaſum Solis, & accu-
„ ratam propriæ virtutis probationem
„ exhibens, ſpiritalis pater factus eſt
„ beato illi Maliaſino. Et quoniam
„ Monachus ille regionem circum, cui
„ Raſuſa cognomen, aptam vidit ſeceſ-
„ ſui, atque eremo accomodatam, ubi
„ animo excolendo quis vacaret, quæ
„ jure quidem ſpectabat ad nobiliſſimum
„ Comnenum Domnum Nicolaum Ma-
„ liaſinum, Heſucaſterium ibi ædificavit.
„ Domnus autem Comnenus Nicolaus
„ Maliaſinus impenſas pro ædificio ſol-
„ vit, ac Deus perfectionem dedit, unde
„ opus optimum, valdeque exiſtiman-
„ dum exſtitit. Quum enim ad numerum
„ uſque duodecim virorum monaſticam
„ vitam profitentium proceſſerit Heſu-
„ caſterium, curis quidem Monachi,
„ impenſis vero exoptatiſſimi generi
„ potentis, ſanctique Imperatoris No-
„ biliſſimi Comneni dilecti in Domino
„ filii Moderationis meæ Domni Ni-
„ colai Maliaſini: idcirco formavit
„ primum ad illius diſciplinam Mona-
„ chum Theodoſium, qui ſecundas
„ poſt illum partes ageret. Cum im-
„ proviſam ille mortem obiiſſet, fra-
„ trum præfectura ſecundum ſenis ele-
„ ctionem obtigit Theodoſio, illiuſque
„ Heſucaſterii antiſtes factus eſt. Hanc
„ aſſe-

Digitized by Google

„ assecutus dignitatem Theodosius, „ optimum dedit consilium, atque effecit, ut Hesucasterium hoc una „ cum ipsius agello, qui vocatur Zerbi Pulchræ, celebri Monasterio castissimæ Dei matris Macrinitissæ subjiceretur per chartam scriptam ab „ ipsomet dictatam, utpote qui genere „ conjunctus esset Comneno, ut Angelus notarius scripto testatur: sicque utrumque sacrorum collegiorum „ confirmationem acciperet ab utroque, „ filio nimirum post patrem, & sub „ una, eademque diœcesi Patriarchalis „ magnitudinis utrumque permaneret. „ Quoniam autem sic Hesucasterium „ constanti sententia Theodosius subjecit, exoptatissimus gener potentis, „ sanctique Imperatoris nobilissimus „ Comnenus Domnus Nicolaus Maliasinus sigillum propter hanc subjectionem accepit a nostra Moderatione; & insuper hypomnema ad „ firmandum Hesucasterii dominium „ per stabilitatem oneris impositi. Atque idcirco exhibuit venerandam „ Chrysobullam potentis, sanctique „ Imperatoris; ut sit de cetero subjectum Monasterio Macrinitissæ, sicut cetera hospitia, immutabiliter „ omnino. Quia vero hodie illinc „ Monachus quidam nomine Acacius „ ex cœtu Fratrum Hesucasterii advenit, & de Hesucasterio criminationem instituit, quod absque ceterorum consilio subjectum fuerit a Monacho Theodosio Monasterio Macrinitissæ, & una cum eo advenit „ etiam Theodosius, & adstans acquievit factis, eaque magis confirmavit; „ Moderatio mea cum aliis Episcopis „ adprobans, quæ in charta exhibebantur, quum multo majorem adinvenerit utilitatem, immortalem nimirum senis illius Johannis memoriam, & Fratrum ibidem commorantium spiritalem profectum, nec „ non Hesucasterii confirmationem, atque meliorem statum, benigne, & „ comiter annuit, ut Hesucasterium „ subditum sit Monasterio Macrinitissæ „ tamquam ejus hospitium nunc, & „ in futura sæcula, quin contra hoc „ statutum ullum rationis momentum „ proponi possit a Monachis ibidem „ degentibus, eo quod absque ceterorum consilio Theodosius illud redegerit in hospitium. Et Hesucasterium quidem hospitii loco erit primitivo Macrinitissæ Monasterio: Monachorum autem in Hesucasterio „ versantium, qui voluerint vel asceticæ vitæ curriculum in ipso exigere, „ Præfecto primitivi Monasterii subjecti, vel in primitivum Monasterium „ migrare, ut ipsis libuerit, faciant; „ quod ab hoc tempore non erit amplius; neque a Synodi statutis deflectere licebit, sed de cetero . . .

„ . . . . . .

„ imperata superius: sed neque si pœnitentia ductus Theodosius ex suggestioue quorumdam tentaret Hesucasterium a primitivo Monasterio separare: ejus enim scriptio piorum auribus horrorem gigneret. Propter robur igitur, & firmitatem actorum hæc „ signis munita Synodi, quæ unico die „ absoluta est, & subscriptione, ac sigillo Venerabilis Cartophylacis Sanctæ Magnæ Dei Ecclesiæ.....

Sexto loco sit charta Despotæ Domini Comneni Palæologi numero XXIV. *fol.* 165. *pag.* 2.

Γραφὴ τῦ Δεσπότυ Κομνηνῦ τῦ Παλαιολόγυ.

Ἐπεὶ τῇ σεβασμίᾳ πατριαρχικῇ μονῇ τ̃ ὑπεράγνυ μυ θεομήτορος τ̃ Μακρινιτίσσης τ̃ ὀξείας ἐπισκέψεως τ̃ ἐν τῷ ὄρει τῦ Δρόγγυ διακειμένης τ̃ καὶ ἐκ βάθρων ἀνεγερθείσης παρὰ τῦ μακαρίτυ ἐκείνυ Κομνηνῦ τῦ Μαλιασηνῦ. καὶ ἀυτῦ δὴ τῦ υἱῦ ἐκείνυ τῦ πρεσβυτάτυ γαμβρῦ τ̃ βασιλείας μυ κυρῦ Νικολάυ Κομνηνῦ τῦ Μαλιασηνῦ, πρόσφατα παλαιγενῆ δικαιώματα. ἐκ πατριαρχικὰ σιγίλλια διαλαμβάνοντα ἔχειν ἀυτὴν τ καὶ τὰ ὑπ' ἀυτὴν μετόχια, ἐλευθερίαν παντοίαν τ ἀνενοχλησίαν ὧν ἔστιν ἓν ἐκ ἡ παρὰ τῦ τοιύτυ κτήτορος προσκυρωθεῖσα μονή. ἡ ἐν τῷ Ἁλμυρῷ διακειμένη ἐκ ἐπιλεγομένη

τῦ

τῦ κυρῦ Γλαεἰωνος. οἱ δὲ δημοσιακῶς ἐνεργῆντες τῷ τότε ὑπέθεντο πλεῖν ἐτησίως αὐτὴν μετὰ τ προσκαθημένων ἐκεῖσε πτωχῶν χ ἀμπελουργῶν πρὸς τὸ μέρος τῦ δημοσίυ ἄσπρα εἴκοσι τρία δίμοιρον. ὡσαύτως δὴ ὑπέθεντο χ ἕτερα ἄσπρα δέκα εἰς τὰ ἐξ ἀγορασίας περιελθόντα αὐτῇ ἀμπέλια ἐν τῷ Ἀλμυρῷ τῦ μοιβοει τὰ εἰς τ Μαγούλαν μετὰ τ ἐκεῖσεν ἐκκλησίας τῦ Σωτῆρος μυ Χριστῦ ἅπερ δὴ καὶ ἐξεκόπησαν παρὰ τῶν δεσποτῶν ἐκείνων τῦτε κυρῦ Μανυὴλ καὶ τῦ κυρῦ Μιχαὴλ. ἠυδόκησε δὲ ἀρτίως ὁ παντοκράτωρ Θεὸς γενέσθαι τ τοιαύτην χώραν τῦ κραταιῦ χ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ἐ βασιλέως διὰ τ ἐλεημοσυνὴν τ κραταιᾶς καὶ ἁγίας αὐτῦ βασιλείας, παρακελεύομαι μένειν καὶ ἄυθις ἀπαρασάλευτον τὴν τοιαύτην ἐκκοπὴν τ δηλωθέντων εἴκοσι τριῶν δίμοιρυ ἄσπρων τῦ μετοχίυ τ εἰρημένης μονῆς τῦ κυρῦ Γλαεἰωνος καὶ τ δέκα ἄσπρων τ δηλωθέντων ἀμπελίων. ὡς τε εἶναι τὰς μοναχὰς ἀνενοχλήτυς πάντη ἐ ἀταράχυς παρὰ τῦ μέρυς τῦ δημοσίυ. ἐ κατέχειν αὐτὰς τὸ τοιῦτον μετόχιον ὡς τὸ πρότερον κατὰ τ προγενομένην αὐτοῖς ἡμετέραν σεβασοκρατορικὴν χρυσῆν. ἐφ' ᾧ καὶ ὁ νῦν κεφαλατικιάριος τ τοιαύτην χώραν περιπόθητος γαμβρὸς τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ἐ βασιλέως πανσέβαστος λογοθέτης τῦ δρόμυ καὶ περιποθητὸς μοι γαμβρὸς κυρὸς Βασίλειος ὁ Μετρητόπυλος. ἐ οἱ μετ' αὐτὸν δημοσιακῶς ἐνεργήσοντες ὐκ ὀφείλυσιν ὅλως ὄχλησίν τινα παρεισάγειν τῇ εἰρηνεύῃ σεβασμίᾳ μονῇ ἕνεκα τ δηλωθέντων ἄσπρων. ἀλλ' ἐὰν αὐτὴν ἀνενόχλητον πάντη ἐ ἀδιάσειστον ἐ ἀπ' αὐτῆς δὴ τ ἐπερχομένης τῇ χώρᾳ διανομῆς. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγεγόνει τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ τ ὑπεράγνυ μυ θεομήτορος τ Μακρινιτίσσης τ ὀξείας ἐπισκέψεως, καὶ ἡ παροῦσα ἡμετέρα χρυσῆ εἰς παντελῆ ἐλευθερίαν. αὐτῆς ἐ ἀνενοχλησίαν μηνὶ αὐγούστῳ ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης.

„ Charta Deſpotæ Comneni
„ Domni Palæologi.

„ Quum Venerandum Patriarchale
„ Monaſterium Caſtiſſimæ Dei Matris
„ Macrinitiſſæ a Prompto Auxilio, ſi-
„ tum in Monte Drongi, quod a funda-
„ mentis excitavit beatus ille Comnenus
„ Maliaſinus, & ipſius filius exoptatiſſi-
„ mus hic gener Majeſtatis meæ Dom-
„ nus Nicolaus Comnenus Maliaſinus,
„ multis inſtructum ſit antiquis diploma-
„ tibus, & Patriarchalibus ſigillis, quibus
„ aſſeritur tam illud, quam ſubjecta ei
„ hoſpitia omnigena gaudere immuni-
„ tate, atque inter cetera Monaſte-
„ rium ab ipſo fundatore addictum,
„ in regione Almyri ſitum, dictum-
„ que Domni Hilarionis: tributorum
„ autem exactores aliquando ipſi Mo-
„ naſterio, atque pauperibus ibidem
„ reſidentibus, nec non vinitoribus im-
„ poſuerint tributi aſpra viginti tria,
„ & dimidium quotannis ſolvenda, ſi-
„ militerque decem alia aſpra propter
„ provenientia ipſi ex emptione vine-
„ ta in Almyro Moribori, & in Ma-
„ gula una cum Eccleſia ibidem po-
„ ſita Servatoris Chriſti, quæ jam
„ ſublata fuerant a patronis Domino
„ Manuele, & Domino Michaele: &
„ nunc quum benigne annuerit Omni-
„ potens Deus creator omnium, ut
„ eſſet regio hæc ſub ditione potentis,
„ ſanctique Domini noſtri, atque Im-
„ peratoris, propter eleemoſynam ipſius
„ potentis, ſanctæque Majeſtatis, ju-
„ bemus haberi rurſus immotam, fir-
„ mamque immunitatem a dictis vi-
„ ginti tribus aſpris cum dimidio, con-
„ ceſſam dicto Monaſterio Domini Hi-
„ larionis, nec non a decem aliis aſ-
„ pris propter dicta vineta, item libe-
„ ros ſervari Monachos ab omni mo-
„ leſtia, atque perturbatione ex parte
„ tributi publici; ita ut poſſideant
„ hoſpitium illud, ſicut prius ſecun-
„ dum antecedens Imperatorium no-
„ ſtrum diploma. Quapropter præfe-
„ cturam illius regionis modo gerens
„ exoptatiſſimus gener potentis, ſan-
„ ctique Domini, & Imperatoris Pan-
„ ſebaſtus Logothetes publici curſus,
„ & cariſſimus mihi gener Domnus
„ Baſilius Metretopulus, & qui poſt
„ ipſum publicis præerunt tributis,
„ nullum dicto Venerabili Monaſterio
„ negotium faceſſent dictorum aſpro-
„ rum cauſſa, ſed illud ab omni mo-
„ leſtia liberum ſervabunt, atque im-
„ mune

Digitized by Google

„ mune, ab ipsa etiam, quæ univer-
„ sæ regioni obvenerit, distributione.
„ Idcirco enim data est dicto Venera-
„ bili Monasterio castissimæ Dei ma-
„ tris Macrinitissæ a Prompto Auxilio
„ præsens hæc nostra charta ad omni-
„ modam ejus immunitatem, atque
„ tranquillitatem mense Augusto Indi-
„ ctione undecima.

VII. Ejusdem Despotæ Comneni Palæologi charta alia numero XXV. *fol.* 167. *pag.* 2.

Τῦ αὐτῦ.

Περιπόθητε γαμβρὲ τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ἐ βασιλέως πανσέβαστε λογοθέτα τῆ δρόμυ ἐ περιπόθητί μοι γαμβρὲ κυρὲ Βασίλειε Μετρητόπυλε παρακελεύομαί σοι ὡς ἂν παραδώσεις τῇ μονῇ τ ὑπεραγίυ μυ θεομήτορος τ ὀξείας ἐπισκέψεως τ Μακρινιτίσσης τὸ χωρίον τ Κάπρανναν. μετὰ πάντων τ διαφερόντων τύτῳ δικαίων κ προνομίων. καθὼς κατεῖχε τῦτο ἐ πρότερον κ ἐνέμετο ἀνενοχλήτως. τοῖς δέ γε κατέχυσι τῦτο Τζέκωσιν ἐπιδὸς ἐτέρωθι ἰσάποσον τύτυ. ἤγυν τῷ Χειροφόρῳ κ τῷ Παπανικολόπλῳ. θέλημα γὰρ ἔχω κατέχεσθαι τῦτο παρὰ τ μονῆς διὰ τ ἐλεημοσύνης τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως. ἐ ποίησον ὅτω δι ἀσφάλειαν ἀντιστρέψας τῇ μονῇ καὶ τ παρῦσαν μυ χρυσοβούλλιν μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος δωδεκάτης.

Ejusdem.

„ Exoptatissime gener potentis, san-
„ ctique nostri Domini Imperatoris Pan-
„ sebaste Logotheta cursus, & exopta-
„ tissime mi gener Domne Basili Metre-
„ topule, mandatum tibi damus, ut Mo-
„ nasterio castissimæ Dei matris a Prom-
„ pto Auxilio Macrinitissæ tradas fun-
„ dum Caprænæ cum omnibus juribus,
„ & privilegiis ad ipsum spectantibus,
„ quemadmodum prius tenuit, ac pos-
„ sedit absque ulla molestia: præsenti-
„ bus autem possessoribus Tzeconibus
„ æqualem huic alibi trades tum Chri-
„ stophoro, tum Papanicoloplo. Vo-
„ lo enim, hunc fundum possideat
„ Monasterium ex eleemosyna poten-
„ tis, sanctique Domini nostri Impe-
„ ratoris. Sic igitur facito, ad firmi-
„ tatem convertens in favorem Mo-
„ nasterii præsentem nostram chartam.
„ Mense Decembri Indictione XII.

VIII. Charta ejusdem itidem Despotæ numero XXIV. *fol.* 168. *pag.* 2.

Τῦ αὐτῦ.

Ἐπεὶ πρὸ καιρῦ δέδωκα διὰ χρυσοβούλλυ μυ πρὸς τὴν σεβασμίαν μονὴν τὴν εἰς τὴν Δημητριάδα διακειμένην τ ὑπεραγίας μυ δεσποίνης θεοτόκυ τ ὀξείας ἐπισκέψεως καὶ ἐπονομαζομένης Μακρινιτίσσης τὸ ἐκεῖσε διακείμενον χωρίον τ Κάπρανναν τὸ εἰς ἄσπρα πεντήκοντα. ὕστερον δὲ ἐζητήσατο τὸ τοιῦτο χωρίον Χειροφόρος ὁ Τζέκων. καὶ ἐγένετο αὐτῷ περὶ τύτυ χρυσοβούλλιν ἡμετέρα, παρακελεύομαι ἄυθις διὰ τ παρύσης μυ χρυσοβούλλυ κατέχεσθαι τὸ τοιῦτον χωρίον ψυχικῆς ἕνεκα σωτηρίας τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως παρὰ τ δηλωθείσης μονῆς ἐ νέμεσθαι τῦτο μετὰ πάντων τ διαφερόντων αὐτῷ δικαίων καὶ προνομίων καὶ τ ἐξ αὐτῦ ἀποφέρεσθαι πρόσοδον. ἐφ᾽ ᾧ ἐ ὁ περιπόθητος ἐξάδελφος τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ἐ βασιλέως. ἐ περιπόθητός μοι ἐξάδελφος ὁ Δομέστικος κυρὸς Ἀλέξιος ὁ Καβαλλάριος, ὀφείλει παραδῦναι τὸ δηλωθὲν χωρίον πρὸς τ τοιαύτην μονὴν, εἰς ἀσφάλειαν γῦν ἐγεγόνει καὶ ἡ παρῦσα ἡμετέρα χρυσοβούλλιν μηνὶ μαΐῳ ἰνδικτιῶνος τρισκαιδεκάτης.

Ejusdem.

„ Quoniam anteacto tempore per
„ proprium diploma concessimus Ve-
„ nerando Monasterio in Demetriadis
„ regione sito Sanctissimæ Dominæ
„ nostræ Deiparæ a Prompto Auxilio
„ Macrinitissæ dictæ fundum Caprænæ
„ ibidem quoque situm aspris quinqua-
„ ginta æstimatum; postremo autem im-
„ petravit fundum hunc Christopho-
„ rus Tzecon, ob quam caussam da-
„ tum fuit ipsi nostrum diploma: man-
„ damus nunc virtute præsentis no-
„ stræ chartæ, ut a dicto Monasterio
„ rursus possideatur. hic fundus pro-
„ pter salutem animæ potentis, san-
„ ctique Domini nostri Imperatoris,
„ atque teneatur cum omnibus juribus,
„ & privilegiis, quibus gaudet, ac pro-
„ ventus ex ipso recipiantur. Qua-
„ propter

Digitized by Google

„ propter exoptatiſſimus patruelis po-
„ tentis, ſanctique Domini noſtri Im-
„ peratoris, mihique cariſſimus patrue-
„ lis Domeſticus Domnus Alexius Ca-
„ ballarius (ſeu eques) tradet dictum
„ fundum Monaſterio: ad quorum fir-
„ mitatem datum eſt præſens noſtrum
„ diploma menſe Majo Indictione XIII.

IX. Charta Cæſaris Comneni poſita ſub numero XXVII. *fol.* 169. *pag.* 2.

Γραφὴ τῦ Καίσαρος Κομνηνῦ τῦ στρατηγοπόλυ.

Ἐπεὶ ὁ περιπόθητος αὐταδελφος τῦ κρατυῦ ⸗ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως ὁ πανδτυχέσατος δεσπότης προσήλωσε τὸ μονίδιον τῦ ἁγίυ ϗ ἐνδόξυ μεγαλομάρτυρος ⸗ Μυροβλύτυ Δημητρίυ τὸ συνεγγὺς τῦ χωρίυ μυ τ̃ Μεγάλης. εἰς τ̃ μονὴν τ̃ παναγιᾶ- ράγυ ϗ θεομήτορος τ̃ ὁξείας ἐπισκέψεως τ̃ ὄντα πῶς ἐπικεχλημένης τ̃ Μακρινιτίσσης. ἔγ- νωκα γὰρ ἀκριβῶς ὅτι καὶ ὁ ἐκ βάθρων ἀνεγείρας τὸ τοιῦτον μονίδιον τῦ μεγαλομάρ- τυρος Δημητρίυ εἰς τ̃ δηλωθεῖσαν μονὴν τ̃ ὁξείας ἐπισκέψεως τ̃ Μακρινιτίσσης. προσή- νεγκε τῦτο ὅπως κατέχωσι τῦτο εἰς μετό- χιον αὐτῶν. ⸗ διὰ τῦτο ἠθέλησε καὶ ὁ περιπόθητος αὐταδελφος τῦ κρατυῦ ϗ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ⸗ Βασιλέως ὁ πανδτυχέσατος δεσπότης ϗ διωρίσατο τῷ τότε κεφαλατικεύον- τι ἐκεῖσε. λογοθέτῃ τῦ δρόμυ τῷ μετρη- τοπύλῳ ὅπως ποιήσῃ πρὸς τὴν δηλωθεῖσαν μονὴν τ̃ ὁξείας ἐπισκέψεως τ̃ Μακρινιτίσσης, ⸗ παραδοτικὸν γράμμα. ὅπως κατέχωσι τὸ ἄνωθεν δηλούμενον μονίδιον εἰς μετόχιον ἕνεκα ψυχικῆς σωτηρίας τῦ κρατυῦ ϗ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως. καὶ νέμονται τῦτο μετὰ πάντων τ̃ δικαίων αὐτῦ ϗ προνομίων. ἐδεήθησαν δὲ ϗ ἡμετέρυ γράμματος εἰς πλεῖο- σα τύτων ἀσφάλειαν. ὅθεν ⸗ πεποίηκα πρὸς αὐτοὺς τ̃ παρῦσαν ἡμετέραν γραφὴν. ϗ ὐκ ὀφείλει τις τ̃ ἡμετέρων ἀνθρώπων τ̃ κατὰ καιρὸς ἐκεῖσε ἐνεργύντων τὸ κτῆμα μυ ἢ ἄλ- λος τις παρεμποδίσαι αὐτοῖς ἢ ἐνοχλῆσαι ἐπὶ τῇ κατοχῇ ⸗ νομῇ τύτων τῇ ἐμφα- νείᾳ τ̃ δὲ τ̃ γραφῆς μυ τ̃ δοθείσης τῇ μονῇ τ̃ ὑπεράγυ θεοτόκυ διὰ ἀσφάλειαν. μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος πεσσαρεσκαιδεκάτης

„ Charta Cæſaris Comneni Ducis
„ exercitus.

„ Quum exoptatiſſimus germanus
„ frater potentis, ſanctique Domini
„ noſtri Imperatoris feliciſſimus Deſ-
„ pota Monaſteriolum Sancti, glorio-
„ ſique magni martyris, & Myrobly-
„ tæ Demetrii, fundo meo Megalis
„ contiguum, adfixerit Monaſterio ca-
„ ſtiſſimæ Dei matris a Prompto Au-
„ xilio, dictæ etiam Macrinitiſſæ, novi
„ enim certe, quod a fundamentis re-
„ ſtaurans hoc Monaſteriolum magni
„ martyris Demetrii, illud obtulit di-
„ cto Monaſterio Deiparæ a Prompto
„ Auxilio, dictæ Macrinitiſſæ, ut ſit
„ ipſi hoſpitii loco: & idcirco exop-
„ tatiſſimus idem germanus frater po-
„ tentis, ſanctique Domini noſtri Im-
„ peratoris feliciſſimus Deſpota volue-
„ rit, atque præceperit præfecturam
„ ibidem gerenti Logothetæ publici
„ curſus Metretopulo, ut dicto Mo-
„ naſterio Deiparæ a Prompto Auxilio
„ Macrinitiſſæ donationis chartam tra-
„ deret, cujus virtute ſuperius memo-
„ ratum Monaſteriolum hoſpitii lo-
„ co poſſideat ad ſalutem animæ po-
„ tentis, ſanctique Domini noſtri Im-
„ peratoris, teneatque illud cum om-
„ nibus juribus, & privilegiis ſuis:
„ ad majorem ſecuritatem diploma
„ quoque noſtrum deprecati ſunt, quod
„ per præſentem chartam ipſis damus.
„ Quocirca nemo unus eorum, qui
„ nobis addicti ſunt, quique pro tem-
„ pore ibidem fundi noſtri curam ge-
„ rent, neque aliùs quiſpiam ipſos im-
„ pedire, aut perturbare poterit in di-
„ cta poſſeſſione, per intimationem
„ præſentis chartæ noſtræ datæ Mo-
„ naſterio caſtiſſimæ Deiparæ ad fir-
„ mitatem, menſe Decembri, Indi-
„ ctione XIV.

X. Charta Conſtitutionis, quæ legitur ſub numero XXVIII. *fol.* 172. *pag.* 2.

Ἡ καθετικὴ ἐυτύγραφος γραφὴ τ̃ Δρυαγυβλνιτῶν.

Ἐν ὀνόματι τῦ Πατρὸς καὶ τῦ Υἱῦ καὶ τῦ ἁγίυ Πνεύματος ἡμεῖς οἱ ἅπαντες ἐποικοι τῦ χωρίυ τ̃ Δρυαγυβλάτης κοινῇ βυ- λῇ γνώμῃ τε ϗ ἀρεσκείᾳ ἄνωθεν τῦ πα- ρόντος.

Digitized by Google

ρόντος ὕψως τὰς οἰκείας σιγγραφίας ποιησάμενοι, τὸ παρὸν ἐκύσιον καὶ ἀμεταμέλητον καταθετικὸν ἐνυπόγραφον ἔγγραφον ἡμῶν, τιθέμεθα ϗ ποιοῦμεν σὺν τοῖς παντοίοις κληρονόμοις καὶ διαδόχοις ἡμῶν. ἐκουσίως καὶ ἀβιάστως καθαρῶς ϗ ἀδιαλείπτως. αὐτοθελῶς δὲ αὐτοπροαιρέτως. ϗ οὐκ ἔκ τινος ἀνάγκης ἢ βίας. ἢ φόβου. ἢ ἀρχοντικῆς καταδυναστείας. σὺν προθυμίᾳ δὲ μᾶλλον ἁπάσῃ. ὁλοψύχῳ προθέσει. δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν μετὰ πολλῆς ἡμῶν τῆς ἀποδοχῆς καὶ θελήσεως, πρὸς ὑμᾶς τοὺς πανάγενεστάτους ὁμοζύγους τὸ πρεσβεῖον. γαμβρὸν τοῦ κραταιοῦ ϗ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου ϗ βασιλέως Ἄγγελον Κομνηνὸν τὸν Μαλιασηνὸν κυρὸν Νικόλαον ϗ πρεσβεῖον συμβιόν σου δὲ πρεσβεῖαν ἀνεψιὰν τοῦ κραταιοῦ δὲ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου δὲ βασιλέως Δούκαιναν Κωμνηνὴν τὴν Παλαιολογίναν κυρὰν Ἄννην τὴν Μαλιασηνὴν τὴν δὲ κτησαμένην χρηματίζουσαν τὴν δυναστείας πατριαρχικῆς γυναικείας μονῆς τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ τιμίου πανενδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ δι' ὑμῶν, πρὸς τὸ ἅπαν μέρος δὲ πλήρωμα τὴν τοιαύτης μονῆς καθὼς δηλωθήσεται. δὲ γὰρ ἐπειδὴ ἐκ Θεοῦ ὁδηγηθέντες προεθυμήθητε οἱ ἀναγεγραμμένοι πανάγενέστατοι ὁμόζυγοι ἐκ βάθρων αὐτῶν ἀνεγεῖραι ἐν τῷ θέματι τοῦ κυείου ἡμῶν τὴν Δρυανυβαίνης τοποθεσίᾳ δὲ τοῦ Ἀρχοντίτζη γυναικείαν πατριαρχικὴν μονὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ τιμίου πανενδόξου προφήτου Προδρόμου τὴν Νέας Πέτρας ἥτις σὺν Θεῷ μέλλει γίνεσθαι καὶ πολλῶν ψυχῶν φροντιστήριον. ἠθελήσατε δὲ ἐξωνήσασθαι δὲ τὸ ὅλον τοῦτο τοῦ Ἀρχοντίτζη Μιχαὴλ τὸ πρὸ πολλῶν ἤδη ἐνιαυτῶν παρ' αὐτοῦ νεμομένου, λόγῳ τὴν τοιαύτης μονῆς μετὰ πάντων δὲ παντοίων τῶν ἀρχαίων ϗ δικαίων προνομίων αὐτῆς. καθὰ δὲ ἐν τῷ πραιτωρίῳ ἐγγράφῳ τῷ παρὰ τοῦ Ἀρχοντίτζη Μιχαὴλ γεγονότι, σαφέστερον δηλοῦται. προσέκειτο δὲ τῇ δηλωθείσῃ σάσει ἐτήσιον τέλος, νομίσματα ἄσπρα δύο ϗ κοκκία ὀκτώ. καὶ ἐπεὶ ἔμελλεν ἡ τοιαύτη ἅπασα σάσις ἀφιερωθῆναι τῷ Θεῷ παρ' ὑμῶν τῶν πανάγενεστάτων ὁμοζύγων. δὲ εἰδότες ὡς τὸ ἅπαξ ἀφιερωθὲν τῷ Θεῷ, ὡς δηλοῦται, ἔνεκεν τούτου διεκρίθημεν καὶ ἡμεῖς πάντες οἱ ἀναγεγραμμένοι ἔποικοι τῆς Δρυανυβαίνης. ὡς τὸ ἐπικείμενον τῇ διαληφθείσῃ σάσει ἐτήσιον τέλος δηλονότι τὰ δύο τρίτον ἄσπρα, μὴ ἐπικεῖσθαι ϗ τῇ μονῇ. ἀλλὰ ἁπλῇ πάντῃ δὲ ἀκαταδήλωτον δεσπόζεσθαί τε δὲ νέμεσθαι παρὰ τῆς μονῆς τὴν τοιαύτην ἅπασαν σάσιν. τοῦτο γοῦν οὕτω ποιῆσαι διανοηθέντες, ϗ ἐγγράφως τὴν τοιαύτην ἡμῶν ἀγαθὴν βούλησιν προεθυμήθημεν ἐκτελέσαι. καὶ ἰδοὺ διὰ τῆς παρούσης ἑκουσίου ϗ ἀμεταμελήτου καταθετικῆς ἡμῶν γραφῆς, ἀναδεχόμεθα τὸ δηλωθὲν ἐτήσιον τέλος. καὶ προσιθέμεθα τοῦτο, τοῖς ἡμετέροις ἐτησίοις ἀπροσίχοις. ὡς καὶ τοῦτο τελεῖσθαι παρ' ἡμῶν ἀναλόγως κατὰ τὴν ἐκάστου ἰσχύν. ϗ τὴν μονὴν ἀνενόχλητον διατηρεῖσθαι ἕνεκεν τῆς δόσεως τοῦ ἐτησίου τέλους δὲ βάρους ἦγουν τῶν δύο τρίτου ἄσπρων. τὸ μέν, χάριν ψυχικῆς σωτηρίας ἡμῶν. τὸ δὲ διὰ τὸν κατὰ Θεὸν ἀγάπην ὃν ἔχομεν ὅλης τῆς ψυχῆς ἡμῶν κεκτήμεθα πρὸς ὑμᾶς τοὺς πανάγενεστάτους ὁμοζύγους, ὑπὲρ τῆς δὲ χυβερνήσεως δὲ διεργεσίας οὗ καθεκάστου ἔχομεν ἀφ' ὑμῶν. ϗ ὑδέποτε τῶν χωρῶν ἢ τῶν χρόνων ἢ ἡμεῖς αὐτοὶ ἢ τις τῶν παντοίων κληρονόμων δὲ διακατόχων ἡμῶν τολμήσει ἀπιδεῖν εἰς ἀναίρεσιν τοῦ παρόντος καταθετικοῦ ἐγγράφου ἡμῶν μερικῶς ἢ καθόλου. εἰ μὴ βούλεται τὰς ἀρὰς ἐπισπάσασθαι τῶν τεσσαράκοντα δεκαοκτὼ ἁγίων θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ. δὲ ἀνάθεμα ἐκ κυείου Θεοῦ προσκληρώσασθαι. ὕστως ὃν ἀρεσθέντες καὶ συμφωνήσαντες δὲ καταπεσθέντες, δὲ τὸ παρὸν ἐκύσιον δὲ ἀμεταμέλητον καταθετικὸν ἐνυπόγραφον ἔγγραφον ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς τοὺς πανάγενεστάτους ὁμοζύγους ὡσεθέμεθα. ὅπερ εἰ τολμήσομεν ἀρνήσασθαι μερικῶς ἢ καθόλου. μὴ μόνον ἵνα μὴ εἰσακουόμεθα κἂν εἴ τι ἂν ϗ λέγειν ἐπιχειρήσωμεν, ἀλλὰ δὲ πρόσιμον ζημιωθησόμεθα πρὸς ὑμᾶς ϗ πρὸς τὴν πολλάκις ῥηθεῖσαν μονὴν, νομίσματα ἄσπρα. λίτραν μίαν. ἀλλὰ καὶ τὰς ἄνωθεν δηλουμένας ἀρὰς, ἐπισπασόμεθα. ἐπεὶ δὲ ταβουλλαρίου ἀμοιρεῖ ἡ χώρα ἅπασα τῆς Δημητριάδος, διὰ παρακλήσεως ἡμῶν πάντων, ἐγγράφη τὸ παρὸν ὕψος διὰ χειρὸς τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιερέως ἡμῶν Δημητριάδος δὲ Ἀλμυροῦ ϗ πρωτοσυγκέλλου κυροῦ Μιχαὴλ. μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ.

Αὕτη καὶ ἡ καταθετικὴ ἔγγραφος καὶ ἐνυπόγραφος γραφὴ τῶν Δρυανυβαινιτῶν πρὸς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου τῆς Νέας Πέτρας.

Digitized by Google

„ Charta Conſtitutionis Druanu-
„ bainitarum ſubſcripta.

„ In nomine Patris, & Filii, & Spi-
„ ritus Sancti Nos omnes incolæ re-
„ gionis Druanubainis communi con-
„ ſilio, ſententia, & voluntate ſuper
„ præſentem ſcripturam proprio ſigno
„ facto hanc ſpontaneam, firmiterque
„ a nobis aſſerendam ſubſcriptam con-
„ ſtitutionis chartam noſtram ponimus,
„ & damus una cum omnibus hære-
„ dibus, & ſucceſſoribus noſtris, ultro,
„ libenter, ſincere, abſque flagitio,
„ propria voluntate, propriaque ele-
„ ctione, & nulla neceſſitate, vi, me-
„ tu, aut Regia poteſtate impulſi,
„ quin omni ſtudio, omnique animi
„ propoſito, atque, ut ſimpliciter di-
„ camus, ob maximam noſtram grati
„ animi ſignificationem, optimamque
„ voluntatem erga vos nobiliſſimos pla-
„ ne conjuges, exoptatiſſimum gene-
„ rum potentis, ſanctique Domini no-
„ ſtri Imperatoris Angelum Comne-
„ num Maliaſinum Domnum Nico-
„ laum, dilectiſſimamque conjugem
„ tuam, & cariſſimam Conſobrinam
„ potentis, ſanctique Domini noſtri Im-
„ peratoris Duciſſam Comnenam Pa-
„ læologinam Domnam Annam Ma-
„ liaſinam, conditricem ſacri Patriar-
„ chalis Monaſterii Sanctimonialium
„ ſub titulo Venerabilis glorioſiſſimi
„ prophetæ Præcurſoris; ſed & præter
„ vos erga omnem cœtum iſtius Mo-
„ naſterii, quemadmodum dicetur.
„ Etenim quum divino plane conſilio
„ ducti, alacri animo excitandum ſu-
„ ſcepiſtis, nobiliſſimi conjuges modo
„ memorati, ex ipſis fundamentis in
„ loco regionis noſtræ Druanubaynis,
„ in fundo autem Archontitzis, Patriar-
„ chale Monaſterium mulierum ſub
„ nomine Venerandi glorioſiſſimi pro-
„ phetæ Præcurſoris Novæ Petræ,
„ quod Deo dante multis præberet
„ curandæ animi ſalutis occaſionem,
„ voluiſtis tunc univerſam Archonti-
„ tzis Michaelis poſſeſſionem, quam a
„ multis jam annis tenebat, emere
„ huic Monaſterio cum omnibus pror-
„ ſus antiquis juribus, & privilegiis ſuis,
„ quemadmodum & in ipſa ſcripta
„ venditione ab ipſo Archontitze Mi-
„ chaele facta manifeſtiſſime declara-
„ tur. Impoſitum autem erat dicto
„ fundo annuum tributum nummorum
„ aſprorum duorum, & ſiliquarum octo;
„ & quoniam hic fundus omnis Deo
„ conſecrari debebat a vobis nobiliſſi-
„ mis conjugibus, ſcientes, quod omne
„ Deo conſecratum, nullæ obnoxium
„ eſt ſervituti, ideo judicavimus &
„ nos omnes ſupraſcripti incolæ Drua-
„ nubaynis, impoſitum dicto fundo an-
„ nuum tributum, nimirum aſprorum
„ duorum, & tertii non inſtare am-
„ plius Monaſterio, ſed immunem om-
„ nino & liberum ab omni ſervitute
„ fundum illum omnem poſſideri, at-
„ que teneri a Monaſterio. Hoc igitur
„ quum ita faciendum noverimus,
„ ſcriptum hoc noſtrum optimum con-
„ ſilium alacri animo perficere aggreſ-
„ ſimus ſumus. Quapropter per præ-
„ ſentem ſpontaneam, firmiterque aſ-
„ ſerendam noſtram conſtitutionis char-
„ tam ſuſcipimus dictum annuum tri-
„ butum, illudque annuis noſtris one-
„ ribus adcenſemus, ut ab unoquo-
„ que noſtrum ſervata propriarum fa-
„ cultatum ratione ſolvatur; Mona-
„ ſterium vero immune ſit a ſolutione
„ annui tributi, atque oneris, nimi-
„ rum aſprorum duorum, & tertii tum
„ propter animarum noſtrarum ſalu-
„ tem, tum propter dilectionem ſe-
„ cundum Deum, qua vos nobiliſſi-
„ mos conjuges toto animo comple-
„ ctimur, honoris, curæ, atque bene-
„ ficii, quæ ſpecialiter a vobis acci-
„ pimus, gratia. Nullo igitur umquam
„ tempore, nullaque ætate quiſpiam
„ noſtrum, vel hæredum omnium,
„ atque ſucceſſorum noſtrorum aude-
„ bit ex parte, vel univerſim noſtram
„ hanc conſtitutionis chartam abolere,
„ niſi voluerit ſubjici execrationibus,
„ quas tercentum octodecim Sancti,
„ piique Patres Nicæni pronunciarunt,

„ &

Digitized by Google

„ & anathema Chriſti Jeſu incurrere. „ Ita igitur volentes, & conſentientes, & adfirmantes præſentem ſpontaneam, firmiterque aſſerendam ſubſcriptam conſtitutionis chartam vobis nobiliſſimis conjugibus exhibemus: quod ſi umquam audebimus ex parte, vel univerſim inficiari, non ſolum volumus nullam amplius adhiberi nobis fidem, ſi aliquid affirmare adgrediamur, ſed & in pœnam erga vos, ſæpiuſque memoratum Monaſterium affici damno unius libræ nummorum aſprorum, ac ſuperius dictis execrationibus obnoxios fieri. Quoniam vero tabellione caret univerſa Demetriadis regio, deprecatione omnium noſtrum ſcripta fuit præſens Scriptura manu ſanctiſſimi Epiſcopi Demetriadis, & Almyri, itidemque Protoſyncelli Domni Michaelis, menſe Septembri, Indictione decima quinta anno 6780. (Chriſti 1272.)

„ Hæc eſt ſubſcripta conſtitutionis charta Druanubainitarum data Venerando Monaſterio Sancti Præcurſoris Novæ Petræ.

XI. Charta venditionis num. XXIX. *fol.* 176. *pag.* 2.

Τὸ πρακτήριον γράμμα Ζωῆς τῆ Συροπύλη.

Ἐν ὀνόματι τῦ Πατρὸς καὶ τῦ Υἱῦ καὶ τῦ ἁγίυ Πνεύματος. Ζωὴ ἡ θυγάτηρ μὲν τῦ ἀποιχομένυ ἐκείνυ σεφάνυ τῦ Συροπύλυ. γυνὴ δὲ χρηματίσασα τῦ ἀποβεβιωκότος ἐκείνυ Ἰωάννυ τῦ Μελαχρινῦ. ἄνωθεν τῦ παρόντος ὕφυς τῆ τύπον τῦ ζωηφόρυ σαυρῦ οἰκείᾳ χειρὶ ἐντυπωσαμένη τὸ παρὸν ἐκούσιον καὶ ἀμεταμέλητον τῆ καθαρᾶς καὶ ἁπλανῦς, καὶ ἀῤῥαδιύργυ διαπράσεως ἐνυπόγραφον ἔγγραφόν μυ τίθημι καὶ ποιῶ σὺν παντὶ τῷ γένει καὶ μέρει μυ καὶ αὐτοῖς τοῖς κληρονόμοις καὶ διαδόχοις μυ, ἐκυσίως καὶ ἀβιάσως καθαρῶς καὶ ἀῤῥαδιύργως. αὐτοθελῶς καὶ αὐτοπροαιρέτως. καὶ ὑκ ἔκ τινος ἀνάγκης ἢ φόβυ. ἢ δόλυ. ἢ χλεύης. ἢ βίας. ἢ ἐῤῥαδιυργημένυ σκοπῦ. ἢ συναρπαγῆς ἢ ἀρχοντικῆς καταδυναστείας. σὺν προθυμίᾳ μᾶλλον ἁπάσῃ. ὁλοψύχῳ προθέσει. καὶ μετὰ μεμνημένυ καὶ ἠκριβωμένυ σκοπῦ. καὶ φρενῶν ἀκεραιοτάτης τ σαθηρότητος. ἀποβαλλομένη καὶ ἀποστατομένη ἐκ συμφώνυ μυ ὁμολογίας καὶ ἐπερωτήσεως, μὴ μόνον πᾶσαν καὶ παντοίαν ἰδιωτείαν καὶ ἀγροικίαν καὶ γυναικείαν ἀσθένειαν καὶ ἀπάτλω. τ τῦ νόμυ καὶ φάκτυ ἄγνοιαν. τὸ βελλιάνειον δόγμα τὸ τοῖς ἀπατωμένοις γυναιξὶ προσβοηθῦν. τὴν μετὰ διετίαν ἐπερώτησιν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τ μετάμελλον. καὶ τ ἐπὶ τῷ μεταμέλλῳ μετάμελλον. καὶ τλὼ ἐκ τύτυ τιτρωμένῳ μοι ἀγωγλὼ εἰς ἀναίρεσιν τῦ παρόντος ἐρηρεισμένυ καὶ ἀκραδάντυ πρατηρίυ ἐνυπογράφυ ἐγγράφυ μυ, πρὸς ὑμᾶς τὺς παναγενεστάτυς ὁμοζύγυς. τύτε παναγένεστατον Ἄγγελον Κομνλωὸν κυρὸν Νικόλαον τ Μαλιασλωὸν τ πεπρόθητον γαμβρὸν τῦ κρατυῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως καὶ τ πεπρόθητον συμβιόν συ. καὶ πεπρόθητον ἀνεψιὰν τῦ κρατυῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως τ Κομνλωλὼ δύκαιναν Παλαιολογίναν κυρλὼ Ἄνναν τ Μαλιασλωλὼ τ καὶ κτιτόρισσαν χρηματίζυσαν τ παρ' ὑμῶν σωῖ Θεῷ ἀνεγερθησομένης ἁγιεστάτης πατριαρχικῆς γυναικείας μονῆς τ εἰς ὄνομα τιμωμένης τῦ τιμίυ πανενδόξυ προφήτυ Προδρόμυ καὶ Βαπτιστῦ Ἰωάννυ τ Νέας Πέτρας. καὶ δι' ὑμῶν τ ὁμυζύγων πρὸς τὺς κληρονόμυς καὶ διαδόχυς ὑμῶν καὶ πρὸς τλὼ τοιαύτην σεβασμίαν πατριαρχικλὼ γυναικείαν μονλὼ τῦ Προδρόμυ. καὶ τὸ ἅπαν μέρος καὶ πλήρωμα ταύτης. καθὼς παρακατιὼν ὁ λόγος δηλώσει σαφέστερον. * καὶ γὰρ ἐπειδὴ μονογενὴς καὶ πτωχὴ καὶ ἐξητοιμένη καὶ ἅπαις καταλείφθλω καὶ μὴ ἔχυσα τῦ τ κεφαλλὼ κλῖναι ὡς καὶ αὐτῆς τ ἀναγκαίας τροφῆς ὑστερυμένη. ἔγνων δὲ καὶ εἶδον ὡς ὅτι σὺ ἡ παναγενεστάτη Κομνλωὴ Δύκαινα Παλαιολογίνα ἡ Μαλιασλωὴ κυρὴ Ἄννα ὁ δηγηθεῖσα ἐκ Θεῦ. ἠβυλήθης ἐκ βάθρων αὐτῶν φροντιστήριον γυναικείας πατριαρχικῆς μονῆς ἀνεγεῖραι εἰς ὄνομα τιμώμενον τῦ τιμίυ πανενδόξυ Προδρόμυ τ Νέας Πέτρας. ὁ δὴ καὶ σωῖ Θεῷ δι' ὀλίγυ μέλλεις ἀπαρτίσαι, καταφυγὸν εἰς τ κηδεμονίαν καὶ ἐπικυρίαν τ ἀντιλήψεώς συ μῦ παρακλήσεως ὅτι πολλῆς. καὶ ἐδεήθλω τ φιλοχείσυ συ ψυχῆς ὡς ἐξωνήσασθαι ἐπὶ παντελεῖ διαπράσει. τ πᾶσαν καὶ παντοίαν μυ σάσιν τ γονικόθεν μοι διαφέρυσαν μετὰ πάντων καὶ παντοίων τ ἀρχαίων καὶ δικαίων προνομίων αὐτῆς καθὼς καὶ

Digitized by Google

παρ' ἐμοῦ νέμεται π καὶ δεσπόζεται. τῷ ἐν τῷ θέματι τ Δρυανυβαίνης διακειμένῳ. ἥτις δὴ γάσις κέκτηται ἀμπελῶνα μετὰ τ σωεγγὺς αὐτῷ ἀμπελοχωραφίᾳ περιβολίῳ. καὶ ἕτερα τέια χωράφια τμήματα ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τ παλατίων. καὶ ἕτερον χωράφιον ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ πλατέος λίθου. καὶ ἕτερα δύο ἀμπελίτζα ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τ Δρυανυβαίνης πλησίον τοῦ θεοσεβεστάτου ἱερέως καὶ ἀρχῆς κυροῦ Βασιλείου τοῦ βαρυβασάκτου καὶ τ Κορμακοπαίνης. καὶ δένδρον συκαμινέαν πλησίον τοῦ Σκαφαγγέλου. καὶ οἰκήματα δύο ἐν οἷς τ καταμονῶ ποιοῦμαι. ἔχοντα ἔσωθεν καρύτια καὶ βάγια. κοινολογησάμενοι γῶν μετ τ ἀντιλήψεώς σου περὶ τοῦ τιμήματος τ δηλωθείσης ὅλης μου γάσεως. περιεργησάμενοι τὸ ὅλον τίμημα ἀφ' ἁρεσκείας μου τ ἀναγεγραμμένης ζωῆς, εἰς νομίσματα ἄσπρα πέντε. τὸ δ' ὑπέρπλεον τούτων, εἰ καὶ καταπολὺ τὸ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον ὑπερβαίνει, ἀποχαρίζομαί σοι τοῦτο ἁπλῶ καὶ ἀμεταμελήτῳ τῷ τρόπῳ καὶ ὅσον ἄρα ἔσιν. ἐπειπερ ἐκ Θεοῦ ὁδηγηθεῖσα, καταδέξω καὶ ὑπεχέθης μοι μετ τ ἀπάρτισιν τ δηλωθείσης σου ἁγίας μονῆς τοῦ Προδρόμου, εἰσάξαι με ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ, ἀνά τινος δόσεως καὶ προσενέξεως καὶ ἀποκεῖραί με ἐν αὐτῇ. καὶ ἔχειν με τὸ ἄπαν μου ἀδελφάτον. καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι μοναχαὶ τ τοιαύτης μονῆς δι' ὅλης μου τ βιοτῆς. εἰ δέ γε καὶ πρὸς τ παπλοῦς ἀπαρτίσεως ταύτης συμβῇ μοι τὸ τοῦ θανάτου κοινὸν χρέος, μέλλω ἀποχαρίσασθαι κηδευθῆναι καὶ ἐνταφιασθῆναι καὶ μνημονευθῆναι διὰ παντοίας ἐξόδου τ ἀντιλήψεώς σου. ἃ δὴ νομίσματα ἄσπρα πέντε καὶ ἀπὸ τ χειρῶν τοῦ παναγενεστάτου Κομνηνοῦ τοῦ περιποθήτου συζύγου σου δεξαμένη εἰς τὰς ἡμετέρας χεῖρας εἰληφῶς καὶ δίχα ἀναργυείας οἵας δή τινος ἐνώπιον τ ὑπογραψάντων καὶ συνυπογραψάντων κάθωθεν μαρτύρων, παραδέδωκα καὶ ἐγὼ ἀπενπεῦθεν καὶ ἀπὸ τ σήμερον τ διηγορεμμένῳ ὅλῳ μου γάσιν καθὼς ἀνωτέρω ὀνομαστὶ δὲ δηλοῦται. ᾧ δὴ ὅλῳ γάσιν καὶ καθέξειν σοὶ τῷ μέρει τ δηλοθείσης μονῆς κατὰ πλείαν νομὴν καὶ δεσποτείαν ἁπλῆ πάντη καὶ ἐλευθέραν. καὶ ἀνά τινος δόσεως τέλους καὶ βάρους ἀνενοχλήτως πάντη καὶ ἀδιασείστως. εἰ δέ τις τ καθ' ἡμᾶ μοι προσγενῶν τ. ἐγγὺς καὶ τ πόρρωθεν ἢ καὶ τ ἀλλοτείων ποτὲ τ καιρῶν ἢ τ χρόνων τολμήσει διασεῖσαι ἢ παρενοχλῆσαι τ δηλωθεῖσαν διαγεσάπην μονῇ ἐπὶ τῇ διαληφθείσῃ γάσει μερικῶς ἢ καθόλου μὴ μόνον τὰς ἀρὰς ἐπισπάσεται τ τεσσαρακοσίων δεσποτῶν ἁγίων θεοφόρων πατέρων τ. ἐν Νικαίᾳ, ἀλλὰ δ μετ' ἐμοῦ λόγους ὑφέξει ἐν τῷ παυδήμῳ δ ἀδεκάστῳ βήματι ὁπλωίκα τ ἀνθρώπων καὶ λόγοι καὶ πράξεις διϑυίονται. ἀλλὰ δ πρόστιμον ζημιωθήσεται παρὸς ὑμᾶς τοὺς παναγενεστάτους ὁμοζύγους καὶ παρὸς τὸ μέρος τ μονῆς, νομίσματα ἄσπρα λίτραν μίαν. καὶ τῷ δημοσίῳ τὸ διαφέρον πρὸς τῷ καὶ αὖθις ἐρρῶσθαι τὸ παρὸν πραττήριον μετὰ καὶ τοῦ τῆς προσίμου καταβολῆ. τοῦ ὕψους γεγραφέντος διὰ παρακλήσεως τ ἀμφοτέρων μερῶν διὰ χειρὸς τοῦ ἱερωτάτου ἀρχιερέως ἡμῶν Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ καὶ πρωτοσυγκέλλου κυροῦ Μιχαὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι ταβουλλάριον ἐν τῇ χώρᾳ τ Δημητριάδος. μηνὶ σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης. ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ.

Καὶ τοῦτο γράμμα πραττήριον Ζωῆς τ δηλωθείσης γεγονὸς τ ταυτὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου τ Νέας Πέτρας.

„ Venditio Zoes Syropulæ.

„ In nomine Patris, & Filii, & „ Sancti Spiritus. Ego Zoe filia quidem defuncti illius Stephani Syro„ puli, uxor autem nuncupata mortui illius Johannis Melachreni ſuper „ hanc Scripturam vivificæ crucis ſignum propria manu deſcribens, præ„ ſentem ſpontaneam, & firmiter aſſe„ rendam, ſincere, nulloque errore, „ vel flagitio conſtantis alienationis „ ſubſcriptam meam chartam exhibeo, „ & facio una cum omni genere, & „ parte mea, & hæredibus, atque „ ſucceſſoribus meis, ultro, libenter, „ ſincere, abſque flagitio, propria vo„ luntate, atque electione, haud vero „ ex ulla neceſſitate, aut metu, aut „ dolo, aut ludibrio, aut vi, aut ſce„ leſto fine, aut obreptione, aut re„ gia juſſione, ſed omni potius ſtudio, „ atque animi propoſito, ac ſollicite „ conſiderato, rectoque fine, firmam „ ſtabilitatem in animo habens, abji„ ciens, ableganſque ex pacto meæ „ ſpon-

Digitized by Google

„ ſponſionis, ac ſtipulationis omnem
„ omnino ruditatem, ruſticitatemque,
„ ac muliebris imbecillitatis ſpeciem,
„ & fraudem, juris, factique igno-
„ rantiam, Senatus Conſultum Vel-
„ lejanum deceptis mulieribus ſubſi-
„ dium præbens, ſtipulationem poſt
„ biennium, ſed & ipſam dilatio-
„ nem, & in ipſa cunctatione dila-
„ tionem aliam, & provenientem ex-
„ inde mihi actionem pro abroga-
„ tione præſentis firmæ, atque im-
„ motæ chartæ venditionis ſubſcriptæ,
„ quæ facta vobis eſt nobiliſſimis con-
„ jugibus, ſcilicet tibi nobiliſſimo An-
„ gelo Comneno Domno Nicolao
„ Maliaſino exoptatiſſimo genero po-
„ tentis, ſanctique Domini noſtri Im-
„ peratoris, & cariſſimæ tuæ con-
„ jugi, exoptatiſſimæ Conſobrinæ po-
„ tentis, ſanctique Domini noſtri Im-
„ peratoris Comnenæ Duciſſæ Palæo-
„ loginæ Domnæ Annæ Maliaſinæ
„ conditrici excitati a vobis Deo dan-
„ te ſacri Patriarchalis Monaſterii San-
„ ctimonialium ſub titulo venerabi-
„ lis, glorioſique prophetæ Præcur-
„ ſoris, atque Baptiſtæ Johannis No-
„ væ Petræ, tum præter vos con-
„ juges, hæredibus, & ſucceſſoribus
„ veſtris, atque huic Venerando Pa-
„ triarchali mulierum Monaſterio Præ-
„ curſoris, omnique illius cœtui, &
„ multitudini, quemadmodum ſubje-
„ cta verba clarius oſtendent. Quum
„ enim unica ſim, & pauperior,
„ & ſexaginta annos jam expleverim;
„ ac ſine liberis relicta ſim, nec ha-
„ beam, ubi vel caput reclinare queam,
„ deficiente ipſomet neceſſario victu,
„ noverim autem, & ſciam, tibi no-
„ biliſſimæ Comnenæ Duciſſæ Palæe-
„ loginæ Maliaſinæ Domnæ Annæ pro-
„ poſitum fuiſſe divino plane conſi-
„ lio, excitare ab ipſis fundamentis
„ Patriarchale Sanctimonialium Mo-
„ naſterium, venerabilis, glorioſique
„ Præcurſoris Novæ Petræ nomine
„ decoratum, quod Deo opitulante
„ brevi perfectura es, ad tuam ſol-
„ licitudinem, ſubſidiumque tuæ ſu-
„ ſceptionis confugi, enixe obſe-
„ crans, tuumque Chriſti amantem
„ animum deprecata ſum, ut omni-
„ moda alienatione a me facienda
„ emeres omnem poſſeſſionem meam
„ hæreditario jure ad me ſpectantem
„ cum omnibus antiquis ſuis juribus,
„ & privilegiis, quibus a me poſſi-
„ detur, quæ quidem poſſeſſio ſita
„ eſt in loco Druanubaynis, atque
„ comprehendit vineta cum adnexo
„ ipſis territorio, & alios tres cam-
„ pos ſationales, in loco Palatio-
„ rum, & alium in loco Plateoſli-
„ thi, & alia duo vineta in loco
„ Druanubaynis prope venerabilem
„ Sacerdotem, & Exarchum Dom-
„ num Baſilium Barubaſtactum, &
„ Cormocopænam, tum etiam arbo-
„ rem ſycomorum prope Scarpange-
„ lum, & ædes binas, in quibus
„ manſionem facimus, habentes exte-
„ rius carutia, & balnea. Tecum igi-
„ tur convenientes de pretio dictæ
„ univerſæ meæ poſſeſſionis, totum
„ pretium ex placito meo dictæ Zoes
„ redegimus ad ſummam nummorum
„ aſprorum quinque; quod autem hac
„ ſumma amplius fuerit, etſi duplum,
„ vel triplum excedat, hoc tibi ſim-
„ pliciter, libentique animo elargimur,
„ qualecumque ſit, quandoquidem di-
„ vinitus illuſtrata invicem mihi pro-
„ miſiſti, abſoluto ſacro Præcurſoris
„ Monaſterio, fore ut in idem me
„ reciperes abſque ullo dono, vel ob-
„ latione, ut detonſa in illo omni fra-
„ ternitatis jure potiar toto vitæ meæ
„ ſpatio, quemadmodum ceteræ aliæ
„ omnes in Monaſterio degentes. Si
„ autem, antequam penitus abſolutum
„ illud ſit, commune mortis fatum mi-
„ hi ſubeundum fuerit, volo detonderi,
„ funus mihi perſolvi, atque in tu-
„ mulo condi omnino expenſis ſuſce-
„ ptionis tuæ. Nummos interim aſpros
„ quinque, ex manibus nobiliſſimi
„ Comneni cariſſimi conjugis tui vere,
„ ac ſine ulla qualicumque pecuniæ
„ de-

Digitized by Google

„ defraudatione propriis manibus ac-
„ cipiens, coram teſtibus inferius ſub-
„ ſcriptis, vel proprio ſigno diſtin-
„ ctis, ego itidem ab hinc, & ab ho-
„ dierna die dictum omnem fundum
„ meum, quemadmodum ſuperius no-
„ minatim indicatus eſt, tradidi, quem
„ quidem vobiſcum detinebit dictum
„ Monaſterium abſoluta poſſeſſione,
„ atque dominio, immunem prorſus,
„ & liberum, ſine ulla tributi, aut
„ oneris ſolutione, vel perturbatione,
„ aut moleſtia. Si quis autem eorum,
„ qui propius, vel longe mihi ſangui-
„ ne conjuncti ſunt, vel alius quiſ-
„ piam temporis decurſu auferit dicto
„ Venerabili Monaſterio ſuper dictum
„ fundum ex parte, aut univerſim
„ negotium faceſſere, vel perturbatio-
„ nem afferre, non ſolum tercentum
„ octodecim Sanctorum, piorumque
„ Nicænorum Patrum execrationibus
„ obnoxius fiet, ſed & mecum ratio-
„ nem judicii ſuſtinebit ante univer-
„ ſale, atque incorruptum tribunal,
„ ubi de hominum dictis, & geſtis
„ quæſtio exercebitur; immo & in
„ pœnam damnabitur nummorum af-
„ prorum libræ unius ſolutione, vobis
„ nobiliſſimis conjugibus, & Monaſte-
„ rio facienda, præter id, quod ad fiſ-
„ cum ſpectat, ut etiam, atque etiam
„ confirmetur præſens venditio pœnæ
„ impoſitione. Scriptura ex poſtulatio-
„ ne utriuſque partis, manibus Sanctiſ-
„ ſimi Epiſcopi noſtri Demetriadis, &
„ Almyri, & Protoſyncelli Domni
„ Michaelis exarata eſt, utpote quod
„ notario careat Demetriadis regio,
„ menſe Septembri, Indictione decima-
„ quinta anno 6780. (Chriſti 1272.)

„ Hæc eſt charta venditionis factæ
„ a dicta Zoe Venerabili Monaſterio
„ Præcurſoris Novæ Petræ.

XII. Charta donationis factæ a Demetriade Michaele Panareto, quæ habetur numero XXXIX. *fol.* 219. *pag.* 2.

Ἐκδοτήριον τῦ αὐτῦ ἐπὶ ταῖς δυσὶ μοναῖς τ̃ ἁγίων Ἀποστόλων τῦ Μεγαλογένυς, ⁊ τῦ ἁγίυ Νικολάυ τῦ Ξυλοπᾶ.

Παραδίδωσιν ἡ ταπεινότης ἡμῶν τῇ σεβασμίᾳ πατριαρχικῇ μονῇ τῦ τιμίυ Προδρόμυ τῇ ἐπικεκλημένῃ Νέᾳ Πέτρᾳ τῇ ἐν τῷ θέματι τ̃ Δρυαγγβαίνης ἐκ βάθρων αὐτῶν ἀνεργερθείσῃ παρὰ τῦ παναγενεσάτυ καὶ ἐν μοναχοῖς σεβασμιωτάτυ ⁊ πανοσιωτάτυ κυρῦ Ἰωάσαφ Κομνηνῦ τῦ Μαλιασηνῦ τὰ ποτε πρὸ πολλῶν χρόνων εἰς μονίδεια χρηματίσαντα ⁊ αὐτὰ ἐν τῷ θέματι τ̃ Δρυαγγβαίνης διακείμενα ὧν τὸ μὲν ἕν τὸ ἐπιλεγόμενον τ̃ ἁγίων Ἀποστόλων τῦ Μεγαλογένυς πάντη ἐξωκισμένον καὶ ἠφανισμένον καὶ ἐξηπορημένον μήτε δικτήριον ναὸν ἔχον. μήτε κάθισιν ἀλλὰ πρὸ πολλῶν ὡς εἴρηται χρόνων καταπεπτωκός. τὸ δὲ ἕτερον τῦ ἁγίυ Νικολάυ τὸ ἐπιλεγόμενον τῦ Ξυλοπᾶ. καθὼς ἐστιν ἰδιοπερίορισον ἔχον ναὸν μὲν, ὑπὸ θόλυ ἐτοιμόπτωτον. ⁊ κελλία δύο καὶ αὐτὰ ἐτοιμόπτωτα ἐξ ἀμελείας γεγονότα διὰ τὸ μὴ προσκαθῆσθαί τινα ἐντὸς τούτων. ὡς ἂν καθέξει ταῦτα ἡ δηλωθεῖσα τῦ Προδρόμυ μονὴ ὡς μετόχια εἰς οἰκείαν χρῆσιν αὐτῆς ἀποτονιῦ καὶ εἰς τὸ διηνεκὲς μετὰ πάντων τ̃ ἀρχαίων καὶ δικαίων προνομίων αὐτῶν ἤγυν ἀμπελάνων χωραφίων. γῆς ὀρεινῆς καὶ πεδινῆς. νομαδιαίας καὶ τ̃ πτωχῶν. τ̃ διαφερόντων τῇ τῦ Μεγαλογένυς μονῇ. δηλονότι τ̃ παίδων ⁊ προσγενῶν τῦ αὐτόυ ἐκείνυ. ἀλλὰ ⁊ μετὰ τῦ μυλοτοπίυ τῦ διαφέροντος τῇ μονῇ ὡς εἴρηται τῦ ἁγίυ Νικολάυ καὶ τ̃ παντοίων ὀπωροφόρων δένδρων αὐτῶν τ̃ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς καὶ ὀφείλει κατέχειν ταῦτα πάντα ἡ διαληφθεῖσα πατριαρχικὴ τῦ Προδρόμυ μονὴ εἰς οἰκείαν ὡς εἴρηται χρῆσιν αὐτῆς ὡς μετόχια. τ̃ δὲ δεσποτείαν καὶ κυριότητα τούτων, ὀφείλει κεκτῆσθαι ἡ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτη ἐπισκοπὴ Δημητριάδος λαμβάνυσα ἀπὸ τ̃ μονῆς τῦ Προδρόμυ ἕνεκεν τ̃ δεσποτείας καὶ κυριότητος ταύτης ἐτησίως καὶ ἀνυσερήτως κατὰ τ̃ ἑορτὴν τῦ ἁγίυ Νικολάυ κηρίου καθαροῦ λίτρας. δέκα καὶ πλέον ὐδὲν. ἀλλὰ καὶ ὁ ναὸς ὁ δηλωθεὶς τῦ ἁγίυ Νικολάυ, ὀφείλει ἀξιῦσθαι ἐπιμελείας καὶ ἀνακτίσεως μετὰ καὶ τ̃ κελλίων. καὶ ἀδιαλείπτως ἐνδυλάσσεσθαι ὁ ναὸς παρὰ ἱερέως ἔχειν τε ἐν αὐτῷ τ̃ κατὰ καιρὸν ἀρχιερέα Δημητριάδος, τ̃ προ-

Digitized by Google

τ προσήκυσαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἀναφορὰν χωείς τινος προφάσεως. καὶ ὑδέποτε μετὰ βληθήσεται ὁ τοιοῦτος ναὸς ὁ ἐπισκοπειακὸς εἰς πατριαρχικὸν ὑδὲ ἕτερον ἀκτέριον πατριαρχικὸν ἀνεγερθήσεται ἐν τῷ περιόρῳ τ δηλωθέντων μονιδείων. χρεῖσσον γὰρ ἡγησάμεθα ἀναπεθῆναι τὰ τοιαῦτα μονίδεια εἰς τ ὡς εἴρηται πατριαρχικῷ τ Προδρόμυ μονῷ καὶ σώζεσθαι ταῦτα ἡ ὀξ ἀμελείας καὶ ὀξ ἁρπαγῆς τ γειτνιαζόντων ἀδίκων ἀνθρώπων, πολείως ἀφανισθῶναι ταῦτα. εἰ δ' ἴσως ἡ ἀρτίως ἤ ποτε τ χωρῶν ἀπίδη ἡ διαληφθεῖσα πατριαρχικὴ μονὴ τ Προδρόμυ εἰς ἀναίρεσιν τ παρόντος ἡμετέρυ χράμματος. ἢ εἰς περιφρόνησιν τ κατὰ καιρὸς ἀρχιερέως, ὀφείλει ἀπεντεῦθεν ἐκδιώκεσθαι ὑπὸ τ ὡς εἴρηται δηλοθέντων μονιδείων. καὶ ὑπὸ πάντων τ δικαίων αὐτῶν. ἐπειθῶς δὲ διακειμένης τ πατριαρχικῆς τ Προδρόμυ μονῆς πρὸς τὴν κατ' ἐμὲ ἁγιωτάτην ἐπισκοπὴν, ὅτ' αὐτὸς ἐγὼ, ἢ οἱ σὺν Θεῷ μέλλοντες ἀρχιερατεῦσαι μετ' ἐμὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ, τολμήσουσι διασεῖσαι ἢ παρενοχλῆσαι τῇ ὡς εἴρηται πατριαρχικῇ τ Προδρόμυ μονῇ. ἢ ἐκσῆσαι ταύτην ὑπὸ τ δηλωθέντων μονιδείων. ὁ δὲ τοῦτο τολμήσας διαπράξασθαι, ἔνοχος ἔσαι τοῖς κανονικοῖς ἐπιτιμίοις. καὶ ταῖς ἀραῖς τ ἁγίων κ θεοφόρων πατέρων. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐς τὸ παρὸν ἡμέτερον χράμμα γεγονὸς καὶ ὑπογράφεν σωμήθως παρ' ἡμῶν, ἐπεδόθη τῇ διαληφθείσῃ μονῇ εἰς ἀσφάλειαν μιλῶ νοεμβείῳ ἰνδικτιῶνος τείτης.

Ἐκδοτήριον χράμμα καὶ τοῦτο τ Δημητριάδος πρὸς τὸν μονῶ τ Προδρόμυ ἐπὶ τοῖς μονιδείοις τ ἁγίων Ἀποσόλων καὶ τ ἁγίυ Νικολάυ.

„ Ejusdem Donatio duorum Monaste-
„ riorum, Sanctorum nempe
„ Apostolorum Megalogenis,
„ & Sancti Nicolai
„ Xylopæ.

„ Donat humilitas nostra Veneran-
„ do Patriarchali Monasterio venera-
„ bilis Præcursoris, dicto Novæ Petræ
„ in loco Druanubainis, quod a fun-
„ damentis excitavit nobilissimus, &
„ venerabilis apud Monachos, san-
„ ctissimusque Domnus Joasaph Com-
„ nenus Maliasinus, duo jam a multis
„ temporibus exstructa monasteriola in
„ eodem loco Druanubainis posita,
„ unum quidem dictum Sanctorum
„ Apostolorum Megalogenis omnino
„ dirutum, atque subversum, ut nul-
„ la ferme vestigia cernantur, neque
„ templum ad precandum aptum ha-
„ bens, neque locum ad sedendum,
„ sed a multis, ut fama fert, tempo-
„ ribus collapsum; alterum autem
„ Sancti Nicolai dicti Xylopæ, pro-
„ priis finibus, limitibusque circum-
„ scriptum, quod templum habet sub
„ ædificio eversum, & cellulas binas
„ pariter collapsas ex negligentia, pro-
„ pterea quod nemo ipsis præsideret.
„ Hæc, inquam, possidebit dictum
„ Præcursoris Monasterium tanquam
„ hospitia in proprium usum a præ-
„ senti tempore in perpetuum cum
„ omnibus antiquis juribus, & privile-
„ giis suis, vinetis, campis sationalibus,
„ terra montosa, & plana, pascuis,
„ atque pauperibus ad Monasterium
„ Megalogenis spectantibus, filiis ni-
„ mirum, atque cognatis illius, qui
„ beneficium hoc contulit, sed & cum
„ molari officina, quæ spectat ad Mo-
„ nasterium dictum Sancti Nicolai,
„ omnibusque fructiferis arboribus suis
„ sive intus; seu foris consitis. Hæc
„ igitur omnia possidebit prædictum
„ Patriarchale Monasterium Præcurso-
„ ris in proprium, ut dici solet, usum,
„ tamquam hospitia. Eorum autem
„ proprietatem, atque dominium ha-
„ bebit sanctissimus Demetriadis Epis-
„ copatus, cujus curam gerimus, qui
„ ratione dominii, atque proprietatis
„ accipiet a Monasterio Præcursoris in
„ die festo Sancti Nicolai annuum cen-
„ sum prompte solvendum, ceræ pu-
„ ræ nimirum libras decem, nihilque
„ præterea. Dictum pariter templum
„ Sancti Nicolai, & binæ cellulæ sol-
„ licitudinem, & curam merentur, ut
„ restauretur ædificium; ac deinde mi-
„ nistrabitur in templo a Sacerdote.
„ Suo autem quisque tempore Deme-
„ triadis Episcopi spectantem ad se
„ pen-

Digitized by Google

„ penſionem accipient, quin ullo præ-
„ textu eludi poſſit. Ceterum neque
„ templum illud Epiſcopi ditioni ſub-
„ ditum, umquam ſub Patriarchalem
„ redigi poterit, neque oratorium aliud
„ Patriarchale in finibus dictorum Mo-
„ naſteriorum excitari. Satius enim
„ duximus hæc monaſteriola Patriar-
„ chali Monaſterio Præcurſoris conſe-
„ crare, illaque in tuto ponere, atque
„ negligentiæ, & rapinæ vicinorum ho-
„ minum impiorum penitus ſubducere.
„ Si autem vel modo, vel in poſte-
„ rum dictum Patriarchale Monaſte-
„ rium præſentem noſtram chartam
„ abrogare intenderit, vel Epiſcopum
„ ullo modo contemnere auſerit, utriuſ-
„ que ſupradicti monaſterioli poſſeſſio-
„ ne idcirco privabitur, & ab omni-
„ bus ipſorum juribus dejicietur: at
„ contra ſi Patriarchale dictum Præcur-
„ ſoris Monaſterium ſanctiſſimo Epiſ-
„ copatui mihi ſubdito obſequens fue-
„ rit, nec ego, neque quiſpiam eo-
„ rum, qui Epiſcopatui poſt me Deo
„ dante præfuerit, negotium ullum, at-
„ que moleſtiam dicto Patriarchali Mo-
„ naſterio faceſſere, illudque a memo-
„ ratis monaſteriolis depellere poterit.
„ Si quis autem ad hoc umquam de-
„ venerit, obnoxius fiat canonicis pœ-
„ nis, atque execrationibus Sanctorum
„ Patrum. Propterea enim præſens hæc
„ noſtra charta conſueto more a nobis
„ ſubſcripta, data eſt firmitatis cauſſa
„ dicto Monaſterio menſe Novembri,
„ Indictione tertia.

„ Hæc itidem eſt charta donationis
„ factæ ab Epiſcopo Demetriadis Mo-
„ naſterio Præcurſoris, Monaſteriolo-
„ lorum Sanctorum Apoſtolorum, &
„ Sancti Nicolai.

XIII. Charta judicii coram Pincerna Raul inſtituti, & latæ ab eo ſententiæ, ſub numero 40. *fol.* 223.

Γράμμα κείσεως ἀποκαταστικὸν τῦ Πιγκέρνα Ραὺλ ἐπὶ τῷ τοπίῳ τῷ Βρασῷ ὅπερ κέκτηται ἡ μονὴ διὰ χρυσοβυλλίυ.

Ὁ πλεονέκτης ἀεὶ μέμφε περὶ τὸ πλυ-

πεῖν - καὶ ὧδε κακεῖσε πίνει ἡ χεῖρα πρὸς τὸ τὰ ἀλλότρια ἐλεῖν. ἡ πλυθῆσαι πλῦτον ἢ ὠ χρησόν. ἀλλ' ἡ ἄπληστος τύτυ χεὶρ ἡ ἀκαταίσχετος ψυχὴ, ὑπὸ τῦ δικαίυ ἡ ἢ ἀληθείας παρακρύονται π ἐς οἷον συνέχονται. ὐδὲ γὰρ αἵδε τὸ δίκαιον κρύπτεσθαι. καὶ ἡ ἀλήθεια τῷ ψεύδει καλύπτεσθαι. κἂν ὅτι λίαν ὑπὸ πολλῶν λόγων κρύπτηται καὶ ψευδῶν. ἀλλὰ μακρόθεν ὡς ἥλιος φαίνυσι ἢ νεφῶν ψευδῶν λόγων διαλυθέντων τῇ φαύσει τύτων τῇ ἰσχυρᾷ. ἐς πόρρω πυ ἢ ἀδικίαν ἐς τὸ ψεῦδος ἐλαύνυσιν ἔχει δὲ ὅπω τὰ ἢ ὑποθέσεως· οἱ ἢ ἄσκησιν ποιύμενοι μοναχοὶ ἐν τῇ σεβασμίᾳ ἐς θείᾳ μονῇ τῦ τιμίυ Προδρόμυ τῇ Νέᾳ προσκληθείσῃ Πέτρᾳ. λέγω τῇ μονῇ τῦ πανευγενεσάτυ Κομνηνῦ τῦ Μαλιασηνῦ, καπεβοῶντο τῦ Μαρμαρᾶ πρωτονωβελλισίμυ παρόντος ἡ τύτυ ἡμῶν ἐνώπιον λέγοντες τοιαῦτα. κέκτηται ἡ μονὴ ἡμῶν μεθ' ὧν ἄλλων κέκτηται, διὰ θείυ ἐς σεπτῦ χρυσοβύλλυ λόγυ τῦ κραταιῦ ἐς ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως, ἐς τόπιον τὸ Βρασὸν προσαγορεύόμενον ἔχει διὰ προνοίαν καὶ ὁ Μαρμαρᾶς χωρίον τὸν Τεῖνοβον ἰδιοπερίορισον ὂν παρὰ ἢ Βρασόν. ἡ ἀδίκῳ γνώμῃ χρώμενος ἡ χερεί, πειρᾶται σὺν τῷ Τεινόβῳ, ἐς ἢ Βρασὸν ἐλεῖν ὡς ἡ ἢ ἀνήκυσαν ἡμῖν μορτὴν ἔτος ἀφείλετο. ἐς ὁ Μαρμαρᾶς ἤρετο παρ' ἡμῶν, διὰ τί ὅπω ποιεῖ. καὶ ἀπελογήσατο, ὅτι δὶ ὁρισμῦ βασιλικῦ κατέχω ἢ Τεῖνοβον προνοιαν μὴ ἢ ἐνύσης αὐτῷ περιοχῆς. ἡ ὁ Βρασὸς ὑπὸ τὴν περιοχὴν ὢν τῦ Τεινόβυ, πεφῶμαι κρατῆσαι αὐτὸν ὡς ἐμόν. ἡ ἐπ' ἄτοπα προσελάσει πρὸς τὸ ἢ ἀληθειαν κρῦψαι τῷ ψεύδει. ὅθεν καὶ ἢ χρυσοβύλλου λόγου τῦ κραταιῦ καὶ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ καὶ βασιλέως ὃν ἡ σεβασμία μονὴ κέκτηται ὑπαναγνόντες, καὶ ἴδιον τόπον εὑρόντες ὄντα παρὰ ἢ Τεῖνοβον, ἢ Βρασόν. σὺν τύτῳ καὶ οἱ τὰ τῦ τόπυ εἰδότες ἀκριβῶς διαμαρτυράμενοι, ὡς ἄλλο τόπιον ὁ Βρασὸς ἀμετόχον καὶ ἔξω ἢ τῦ Τεινόβυ περιοχῆς, ἐκεῖθεν τῦ Βρασῦ ἢ πρωτονωβελλίσιμον ἀπεπέμψαμεν. ὡς κατέχειν μόνον ἢ Τεῖνοβον μετὰ ἢ ἐνύσης αὐτῷ περιοχῆς. ἡ δὲ πορρεθεῖσα σεβασμία ἡ θεία μονὴ, ἵνα κατέχῃ ἢ Βρασὸν κατὰ τὴν περίληψιν τῦ σεπτῦ καὶ θείυ χρυσοβύλλυ λόγυ τῦ κραταιῦ ἡ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ἡ βασιλέως

τῦ

τῆ παροσύντος αὐτῆ. λέγω δὲ ὁ Μαρμαρᾶς παρὸς αὐτὸν ϗ τὴν λιῶ αδίκως ϗ ἀμετόχως ἀφείλετο δεκατίαν ἀπὸ τῆ τοπίυ. διὰ γὰρ τῦτο ἀπελύθη τῆ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ ϗ θείᾳ μονῆ τῆ παναγενεσάτυ Κομνηνῦ τῆ Μαλιασηνῦ, ϗ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα δι ἀσφάλειαν. μηνὶ ἰυλίῳ ἰνδικτιῶνος πέμπτης. ὅτω καὶ τὸ τ χείσεως γράμμα τῆ Πιγκέρνυ Ραὺλ ἐπὶ τῷ τοπίῳ τῷ Βραφῷ ὅ γέγονεν πρὸς τ σεβασμίαν μονὴν τῆ τιμίυ Προδρόμυ τ Νέας Πέτρας.

„ Charta ſententiæ redintegratoria
„ Pincernæ Raul ſuper locum
„ Braſtum nuncupatum, quem
„ poſſidet Monaſterium vir-
„ tute aureæ Bullæ.

„ Avarus ſemper divitias quærit, atque idcirco manum extendit, ut aliena arripiat, atque divitias comparet nefariis modis. Verum inexplebilis ejus manus, & numquam contentus animus tandem a juſtitia, & veritate repelluntur, & quaſi conſtringuntur. Neque enim juſtum abſcondi poteſt, aut veritas mendaciis obrui, ac licet multis ſermonibus, atque mendaciis interdum obtegantur, decurſu temporis tamen diſperſis fallacium ſermonum nubibus, præclarus, vividuſque illorum ſplendor tamquam Solis affulget, tandemque injuſtitiam, & falſitatem repellunt. Hoc in caſu verſamur. Monachi enim aſceticam vitam profitentes in venerabili, divinoque Monaſterio venerandi Præcurſoris Novæ Petræ dicto, Monaſterio, inquam, Nobiliſſimi Comneni Maliaſini, conqueſti ſunt coram me de Protonobiliſſimo Marmara & ipſo adſtante, atque hæc detulerunt. Poſſidet Monaſterium noſtrum præter multa alia, virtute divinæ, ac venerandæ Chryſobullæ potentis, ſanctique Domini noſtri Imperatoris, fundum Braſtum nuncupatum: habet autem & Marmaras ex proviſione fundum, Trinobum dictum, propriis finibus circumſcriptum prope Braſtum; hic injuſto conſilio, & violentia uſus tentavit Trinobo & Braſtum addere: vereque licet ad nos ſpectantem, illum abſtulit. Interrogatus igitur eſt a nobis Marmaras, cur id feciſſet: ipſe vero reſpondit poſſidere ſe ex decreti Imperatorii proviſione Trinobum cum omni circuitu ſuo. Quocirca cum Braſtus in circuitu Trinobi foret; in animo ſibi eſſe illum tamquam proprium occupare, & alia locutus eſt, ut veritatem fallaciis obtegeret. Nos itaque lecta aurea Bulla potentis, ſanctique Domini noſtri Imperatoris venerabili Monaſterio conceſſa, propriumque locum juxta Trinobum, qui Braſtus dicitur, comperientes, prætereaque iis, quibus loci natura comperta eſt, etiam, atque etiam obteſtantibus, Braſtum locum alium eſſe, diſtinctumque, & extra Trinobi circuitum, ab illius poſſeſſione Protonobiliſſimum depellendum exiſtimavimus, adeo ut Trinobum dumtaxat, ejuſque circuitum teneat: prædictum vero venerabile, divinumque Monaſterium Braſto loco fruatur ſecundum amplitudinem venerandæ, divinæque aureæ Bullæ potentis, ſanctique Domini noſtri Imperatoris ipſi conceſſæ. Reddat autem Marmaras Monaſterio etiam decimam, quam injuſte omnino; nulloque jure percepit ex dicto loco. Hac enim de cauſſa dicto venerabili, divinoque Monaſterio nobiliſſimi Comneni Maliaſini præbemus præſentem noſtram chartam ad firmitatem, menſe Julio indictione quinta.

„ Hæc eſt charta ſententiæ latæ a „ Pincerna Raul ſuper locum Braſtum „ nuncupatum in favorem venerandi „ Monaſterii Præcurſoris Novæ Petræ.

XIV. Exemplum aliud chartæ Conſtitutionis num. 41. *fol.* 225. *pag.* 2.

Καταθετικὸν γράμμα τῆ ἱερομονάχυ Κυπελαηῦ τῆ ἡγυμένυ τ Παναγεράγυ ἐπὶ τῇ γῇ τ Πέτρας. πρὸς τ μονὴν τ Μαχριτίσσης.

Ἐπειδήπερ ὁ περιπόθητος ἀδελφὸς τῆ κραταιῆ ϗ ἁγίυ ἡμῶν αὐθέντυ ϗ βασιλέως κεφαλὴ τ μεγάλης Βλαχίας ὁ παναγενέσατος Ραὺλ ὁ Πιγκέρνης ὁ Κομνηνὸς ἐποίησε γράμμα

γράμμα παραδοτικὸν αὐτῦ πρὸς τ σεβασμίαν μονὴν τ παυυπεράγνυ θεομήτορος τ ὀξείας ἐπισκέψεως τ Μακρινιτίσσης, ὡς ἵνα κατέχῃ ἡ τοιαύτη σεβασμία μονὴ τ ἅπασαν γῆν τ Πέτρας, τῦτο γενομένυ δι' ἔργυ, κἀγὼ ὁ τ σεβασμίας μονῆς τ παυυπεράγνυ ἡγύμενος Κυπριανὸς ἱερομόναχος φιλικῶς κ ἀδελφικῶς ἐν εἰρλίῃ ἐνωθεὶς μετὰ τῦ παναγκλεεσάτυ ἀγγελοκομνλῶ Δύκα τῦ Μαλιασλῶ κ κτήτορος τῆς σεβασμίας ἁγίας βασιλικῆς πατελαρχικῆς μονῆς τ ὀξείας ἐπισκέψεως τ Μακρινιτίσσης τῦ ἐπικληθέντος διὰ τῦ ἀγγελικῦ χήματος κυρῦ Ἰωάσαφ, συνέτυχον πρὸς αὐτὸν, ὡς ἵνα ἐάσῃ τλῶ ὅλλῳ ἡμίσειαν γῆν τ Πέτρας τ κ ἀνωτέρω εἰρημένης, ὡς ἂν κατέχῃ τ ὅλλῳ ἡμίσειαν γῆν τ δηλωθείσης Πέτρας, ἡ ὑπ' ἐμὲ σεβασμία μονὴ τ παυυπεράγνυ θεομήτορος. λῶ δ μετὰ εἰλικρινῦς καὶ καθαρᾶς διαθέσεως βυλήσει καὶ θελήσει δ προαιρέσει αὐτῦ, ἐάσε πρὸς τ ὑπ' ἐμὲ σεβασμίαν μονλῶ τ ἅπασαν ἡμίσειαν γῆν ἀπ' ἄκρων ἕως ἄκρων μετὰ πάντων δικαίων δ προνομίων τ πάσης ἡμίσεως ἵνα κατέχῃ ταύτην ἡ ὑπ' ἐμὲ σεβασμία μονὴ ἀπὸ τῦ νῦν κ εἰς τὺς ἑξῆς ἅπαντας αἰῶνας. τῦτο γενομένυ δ ἐγγράφυ συμβιβασικῆς γραφῆς αὐτῦ πεπισωμένης καὶ παρ' αὐτῦ δ παρὰ τῦ παναγενεσάτυ υἱῦ αὐτῦ κυρῦ Ἰωάννυ Κομνλῶ τῦ Μαλιασλῶ δ παρὰ τ ἐκκρίτων μοναχῶν τ ἀσκυμένων ἐν τῇ τοιαύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ κυρωθέντος, καὶ ἐπιδοθέντος εἰς τ ὑπ' ἐμὲ σεβασμίαν μονλῶ τῦς παναγκλεεσάτυ θεομήτορος, ἐπέλαχε πρὸς τλῶ σεβασμίαν μονλῶ τ ὀξείας ἐπισκέψεως τ Μακρινιτίσσης, τὸ μέρος τὸ λεγόμενον βλέπον τὸ Ἀρμενοπῆσι τ Κερπῦς τῦ πλατυπόδη καὶ τ Λόγγον. πρὸς δὲ τὸ μέρος τ παυυπεράγνυ θεομήτορος, ἐπέλαχε τὸ μέρος τ Μεγάλης. καὶ τὸ μέρος τῦ ἁγίυ Σπφάνυ. εἴ τις γῦν ἀκυρῶσαι βυληθῇ ἐκ τ ἀμφοτέρων μερῶν τ δύο μονῶν. καὶ τ συμβιβασικῶν ἐγγράφων ἡμῶν, εἴτε κτήτωρ εἴτε ἡγύμενος, εἴτε ἄλλος τις τ μερῶν τ ἁγίων μονῶν μοναχὸς μικρὸς εἴτε μέγας, ἵνα ἐπισπᾶται ὁ τοιῦτος ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτῦ, τὰς ἀρὰς τ ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων τεσσαρακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ τ ἐν Νικαίᾳ. καὶ εἴη καὶ ἡ μερὶς αὐτῦ, μετὰ τῦ προδότυ Ἰύδα. κ ὁ κλῆρος αὐτῦ μ τ εἰρηκότων ἄρον ἄρον σταύρωσον αὐτὸν τ κύριον τ δόξης. τῦτο δὲ ἐγένετο κατὰ τὸ τεσσαρακοστῷ τῦ παρόντος ἰουνίου μηνὸς τ νῦν τρεχόσης πεντάρης ἰνδικτιῶνος τῦ ἑξακισχιλιοστῦ ἑπτακοσιοστῦ ὀγδοηκοστῦ πέμπτυ ἔτυς τοιῦτον δέ τι καὶ τ κατηθετικὸν γράμμα τῦ ἡγυμένυ τ ὑπεράγνυ θεομήτορος ἐπὶ τῇ γῇ τ Πέτρας πρὸς τ μονλῶ τ ὑπεράγνυ δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκυ τ Μακρινισίσσης καὶ ὀξείας ἐπισκέψεως.

„ Charta Conſtitutionis factæ a
„ Cypriano præfecto Panype-
„ ragni Monaſterio Macri-
„ nitiſſo ſuper terram
„ Petræ.

„ Quoniam exoptatiſſimus Conſo-
„ brinus potentis, Sanctique Domini
„ noſtri Imperatoris, caput Magnæ
„ Blachiæ, nobiliſſimus Raul Pincer-
„ na Comnenus chartam donationis
„ venerando Monaſterio Caſtiſſimæ
„ Dei Matris a Prompto Auxilio
„ Macrinitiſſæ dedit, ut poſſidere poſ-
„ ſit dictum venerabile Monaſterium
„ omnem Petræ regionem: hujus
„ operis cauſſa & ego Monaſterio ca-
„ ſtiſſimæ Deiparæ præfectus Cypria-
„ nus Hieremonachus amicam, fra-
„ ternamque animi conjunctionem ſer-
„ vans cum nobiliſſimo Angelo Com-
„ neno Duca Maliaſino, poſſeſſore
„ venerabilis, ſancti, Imperatorii, at-
„ que Patriarchalis Monaſterii a
„ Promto Auxilio Macrinitiſſi, ita
„ nuncupato propter Angelicam for-
„ mam Domni Joaſaph, cum ipſo
„ conveni, ut dimidiam ſupradictæ
„ Petræ terram poſſidendam permittat
„ venerabili Monaſterio Caſtiſſimæ
„ Dei Matris mihi ſubdito. Qua-
„ propter ſincera, puraque diſpoſitio-
„ ne, voluntate, conſilio, atque pro-
„ poſito venerabili Monaſterio mihi
„ ſubdito dimidiam illam omnem ter-
„ ram ab una ſummitate ad alteram
„ cum omnibus juribus, & privilegiis
„ ad eam partem ſpectantibus conceſ-
„ ſit, ut illam detineat venerabile
„ mihi ſubditum Monaſterium a præ-
„ ſenti tempore, & in perpetuum fu-
„ turis omnibus ſæculis. Hiſce pera-
„ ctis

Digitized by Google

„ ctis, & tranſactionis ſcriptæ, atque
„ ab ipſo, ejuſque filio nobiliſſimo
„ Johanne Comneno Maliaſino, nec
„ non delectis ad id Monachis aſceti-
„ cam vitam in Monaſterio profitenti-
„ bus firmatæ, charta comprobata, tra-
„ ditaque venerabili mihi ſubdito Mo-
„ naſterio caſtiſſimæ Dei Matris, ſorte
„ obtigit venerabili Monaſterio a Prom-
„ to Auxilio pars reſpiciens Armeno-
„ neſin, regionem Crypi Platupodis,
„ & Longum; Monaſterium vero
„ caſtiſſimæ Dei Matris ſortitum eſt
„ partem Megalis, & partem Sancti
„ Stephani. Si quis igitur utramque
„ partem duorum Monaſteriorum, &
„ tranſactionem noſtram ſcriptam ab-
„ rogare voluerit, ſive poſſeſſor, ſive
„ præfectus, ſive quiſpiam alius in
„ ſanctis Monaſteriis degens Mona-
„ chus, parvus, aut magnus ſit, cervi-
„ cibus ſuis inſtantes habebit execra-
„ tiones tercentorum octodecim Nicæ-
„ norum Patrum, eritque pars ejus
„ cum proditore Juda, & ſors ejus
„ cum iis, qui clamabant: tolle, tol-
„ le, crucifige ipſum Dominum glo-
„ riæ. Hoc autem factum eſt trige-
„ ſimo die præſentis menſis Junii cur-
„ rente indictione quarta anni 6784.
(Chriſti 1276.)

„ Hæc eſt nimirum charta Conſti-
„ tutionis a Cypriano præfecto Mo-
„ naſterii Caſtiſſimæ Dei Matris fa-
„ ctæ Monaſterio Caſtiſſimæ Dominæ
„ noſtræ Deiparæ Macrinitiſſæ a Prom-
„ pto Auxilio, ſuper terram Petræ.

XV. Alia rurſus donatio numero 55. fol. 235. pag. 2. non parvi ſane momenti, in qua plurium Monachorum nomina expreſſa leguntur.

Ἐκδοτήριον Θεοδοσίᾳ ἱερομονάχῳ ἐπὶ μονιδίῳ τῆς παναγίας τῷ εἰς τὴν χάρμανταν διακειμένῳ ὑπὸ τὰς προπόδας τοῦ Κιονάβυ.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Θεοδόσιος ἱερομόναχος Ἀρχιμανδείτης τῆς τῶν χαρμυνιτῶν χώρας καὶ ἡγούμενος ὢν τοῦ ὄντος ἐκεῖσε μονιδίου τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἧτω καλουμένης παναγίας, ὁ αὐτοχείρως ἐν-

ταῦθα προτάξας καθ' ὁρᾶται. ἐπεὶ ἔφθασα εἰς γῆρας ἤδη πολὺ καὶ καθεκάστην εἰς ἑαυτὸν ὁρῶ τὸν θάνατον, μὴ ἔχων ὅπη τὸ βάρος τοῦ ταπεινοῦ μου σώματος καὶ ψυχῆς ἐκθέσθαι, μετὰ παρακλήσεως ὅτι πολλῆς. πρὸς τὸν πανάγενέστατον Κομνηνὸν τὸν Μαλιασηνὸν τὸν διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ χήματος Ἰωάσαφ μετονομασθέντα, προσέδραμον ἵνα ἀναδέξηταί μου τὸ γῆρας καὶ τὴν ψυχήν. ἔνθεντοι καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ κατεχόμενον μονίδιον τὸ ἄνωθεν εἰρημένον καὶ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. ἧτω καλούμενον παναγίας, παραδίδωμι ἀπενεπύθεν καὶ ἐξ αὐτῆς τὸ σήμερον εἰς μετόχιον πρὸς τὴν σεβασμίαν μεγάλην γοναικῶν μονὴν τῆς πανάγενεσάτου Κομνηνοῦ τοῦ Μαλιασηνοῦ τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ χήματος Ἰωάσαφ μετονομασθέντος, τὴν ὀξείαν ἐπίσκεψιν καὶ ἧτως ὀνομαζομένην Μακρινίτισσαν οὐχ ἁπλῶς ἀλλὰ μετὰ σωφρονεμμένης καὶ μεμεριμνημένης καὶ ἀκριβωμένης σκοποῦ. καὶ παρρησίᾳ τοῦ ὁσιωτάτου καθηγουμένου τῆς δηλωθείσης μεγάλης καὶ σεβασμίας μονῆς θεομητορικῆς τῆς ὀξείας ἐπισκέψεως καὶ ἧτω καλουμένης Μακρινιτίσσης τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Ἀθανασίου. ἧς μεγάλης καὶ σεβασμίας θεομητορικῆς μονῆς ὑπάρχει ἄνωθεν δηλωθεὶς πανάγενέστατος Κομνηνὸς ὁ Μαλιασηνὸς ὁ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ χήματος Ἰωάσαφ μετονομασθείς, κτήτωρ καὶ δομήτωρ, καὶ τὸν ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ ὄντων ἐντίμων καὶ σεβασμίων ἱερομονάχων ἀνδρῶν τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Ἀντωνίου. τοῦ ἐκκλησιάρχου κυροῦ Μελετίου. τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Κυπριανοῦ. τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Ἀρσενίου. τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Γαλατίωνος. τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Νίκωνος τοῦ Μπατζοῦ. τοῦ ἱεροδιακόνου κυροῦ Λαζαρίτζου. τοῦ δομεστίκου κυροῦ Ναθαναήλ. τοῦ οἰκονόμου κυροῦ Ὑακίνθου. τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Νίφωνος. τοῦ ἱερέως κυροῦ Γεωργίου καὶ ἑτέρων τῶν μὴ γεγραφέντων διὰ τὸ πλῆθος λοιπὸν καὶ ὀφείλει ἀπάρτι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἡ δηλωθεῖσα μεγάλη καὶ σεβασμία θεομητορικὴ μονὴ ἡ ὀξεία ἐπίσκεψις καὶ ἧτως ἐπονομαζομένη Μακρινίτισσα κατέχειν καὶ διακατέχειν εἰς μετόχιον τὸ δηλωθὲν μονίδιον μετὰ πάντων τῶν δικαίων αὐτοῦ παλαιῶν τε καὶ νέων καὶ ὧν κέκτηται κινητῶν ἀκινήτων καὶ αὐτοκινήτων πραγμάτων. ἤγουν ὁσσητίων. ἀμπελώνων. χωραφιαίας γῆς. βιβλίων τῆς ἐκκλησίας. ψαλλομένων καὶ ἀναγινωσκομένων. καὶ

Digitized by Google

ποσυμένων ἀμφοτέρων εἰς κομμάτια εἴκοσι πέντε, καλυβιτῶν τ̃ ἐκεῖσε προσκαθημένων. παροίκων τελῶν. ἤγουν τ̃ Εὐφήμη. τ̃ Γεωργίᾳ δὲ τ̃ Ἰωάννᾳ μετὰ χ̣ τ̃ σασίᾳ αὐτῶν. τέλος ἐχόντων νομίσματα ἄσπρα. πέσσαρα. ἐδόθησαν δὲ ὅτι εἰς τὸ μονίδιον παρὰ τ̃ πολλαχῶς δηλωθέντος παναγενεσάτ̃ Κομνηνῶ τ̃ Μαλιασλωῶ τ̃ διὰ τ̃ ἁγίᾳ χ̣ ἀγγελικῶ σχήματος Ἰωάσαφ μετονομασθέντος ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας τ̃ ἀοιδίμου χ̣ ἁγιοκοιμήτ̃ πατρὸς αὐτῶ. ἀλλὰ δὲ δὲ ὑπὲρ τ̃ ψυχῆς αὐτῶ. ᾗ μόνον δὲ ὅτι ἐδόθησαν εἰς τὸ μονίδιον παρὰ τ̃ παναγενεσάτ̃ Κομνηνῶ, ἀλλὰ δὲ ἡ χωραφιαία γῆ ἡ ἀπὸ τ̃ τύμπας εἰς τ̃ τύμπαν, δὲ τὸ ὕδωρ τὸ κατὰ πτράδα εἰσερχόμενον εἰς τὸ ἐκεῖσε. ἀμπελοκηποπερεμβόλιον. δὲ ταῦτα μὲν εἰς ἐνθύμησιν ἀφείσκονταί μοι ὅτι ἐδόθησαν παρὰ τ̃ παναγενεσάτ̃ Κομνηνῶ, τὰ δὲ μὴ εἰς ἐνθύμησιν, μυεία, εἰσὶ δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ μονιδίῳ βοΐδια ζδυγούμενα τέσσαρα, ὀνομαλικὸν ἕν. ὀνικὰ δύο. προβατα ἑβδομήκοντα. ὑδρομύλων ἥμισυς, ὃς ἐδόθη εἰς τὸ μονίδιον παρὰ τ̃ μοναχῶ Τεντᾶ, ὁ δ' ἥμισυς παρὰ τ̃ τοιούτ̃ μοναχῶ κατέχεται μέχρι χ̣ τ̃ ἀποβιώσεως αὐτῶ. ἔκτοτε δὲ ἵνα ἕνι ὁ ἅπας ὑδρομύλων τ̃ μονιδίῳ καθὼς χ̣ τὸ ἔγγραφον τούτ̃ διαλαμβάνει, ἵνα δὲ κατέχωνται ἀμφότερα παρὰ τ̃ μονιδίῳ. ἐπισκεπόμβια παρὰ τ̃ μεγάλης δὲ σεβασμίας θεομητορικῆς μονῆς τ̃ ὀξείας ἐπισκέψεως χ̣ ὕτω καλουμένης Μαχαιριτίσσης. βίαν δὲ ἐσύστερον ἢ μετάμελον ἢ σωπαγλῶ χ̣ ἀπάτῳ, ᾗ βουληθήσομαι ἔγωγε ἐκ τ̃ ἀχράντου γὰρ δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τ̃ μορφώσεως τ̃ κόνδυλον τ̃ προταγῆς μου ἀφεῖλον. χ̣ ἐν τῷ μονιδίῳ εἰσεκόμισα τ̃ τοιαύτῃ κεκοσμημένην ἄχραντον εἰκόνα διὰ πλειοτέραν βεβαίωσιν χ̣ ἀσφάλειαν. ὀφείλω δὲ παρέξειν πάλιν ἔγωγε ἑτέραν εἰκόνα εἰς ὄνομα τιμωμένου τ̃ ὑπεραγίας θεοτόκου ἀπὸ τοιούτου μονιδίου πρὸς τ̃ μεγάλου χ̣ σεβασμίαν θεομητορικοῦ μονῆς τ̃ ὀξείαν ἐπίσκεψιν δὲ ὅτως ὀνομαζομένου Μαχαιριτίσσης, χ̣ ὁ πεφαθησόμβος πρὸς ἀνατροπὴν χ̣ ἀθέτησιν τ̃ παρόντος ἐγγράφου μου μερικῶς ἢ καθόλου ἢ βουληθήσεταί τις ποιῆσαι τὸ τοιοῦτον μονίδιον κτῆμα μοναστήριον χ̣ μὴ εἶναι μετόχιον τ̃ πολλαχῶς δηλωμένης μεγάλης χ̣ σεβασμίας θεομητορικῆς μονῆς τ̃ ὀξείας ἐπισκέψεως ὀπαδὸς ἄρα χ̣ εἴη, ἵνα ἐπισπᾶται εἰς ἑαυτὸν τὰς τ̃ ἀπ' αἰώνων πάντων ἁγίων ἀρὰς τ̃ τελεσθησίων δέκα χ̣ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τ̃ ἐν Νικαίᾳ χ̣ τ̃ ἑπτὰ οἰκουμενίων τ̃ Σωτῆρος Χριστῶ χ̣ ἡ μέση αὐτῶ ἕξαι μετὰ τ̃ Ἰούδα. ἀλλὰ δὴ ἵνα ἔχῃ ἀντίδικον χ̣ τ̃ ὑπεραγίαν θεοτόκον εἰς ὃν ἐπωμοσάμην χ̣ ἀφεῖλον τ̃ κόνδυλον τ̃ προταγῆς μου ἐκ τ̃ ἀχράντου αὐτῆς μορφῆς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τ̃ κρίσεως. χ̣ τ̃ κατάραν ἐμῶ τ̃ ταπεινῶ δὲ ἀθλίᾳ γέροντος. ποσαράκοντα γὰρ ἤδη χρόνους κεκοπίακα ἐν τῷ τοιούτῳ μονιδίῳ. καθὼς χ̣ οἱ ἔποικοι τ̃ ἐκεῖσε χώρας γινώσκουσι. χ̣ ὁπόσα ἐβιάσθην χ̣ ἀνέσησα, Θεὸς μόνος γινώσκει. χ̣ οἱ ἐκεῖσε ὄντες φιλόχριστοι χ̣ φιλάσεβεῖς ἄνδρες. χ̣ ἵνα μὴ ἐπ' ἀδείας ἔξει τις πρὸς ἀνάλωσιν χ̣ ἀφανισμὸν τ̃ τοιούτ̃ μονιδίου. ζῶν γάρ ἔτι Θεῶ χάριτι χ̣ τ̃ νῦν ἐρρωμένον ἔχων δὲ ὑγιῆ. τὰς φρένας σώας χ̣ τ̃ γλῶτταν. ἀπαραφόρως συσρεφομένην πρὸς λαλιάν. ἐν μεγάλῃ χ̣ ὑψηλοτάτῃ μονῇ, τὸ τοιοῦτον μονίδιον εἰσεκόμισα ἵνα ἐπαυξηθῇ χ̣ ἐνεργετηθῇ εἰς τὸ ἐμπροσθεν. χ̣ ὡς ἵνα ἔχωσι χ̣ οἱ ἡμέτεροι γονεῖς χ̣ ἡ ταπεινή μου ψυχὴ μνημόσυνον. χ̣ ὁ βουληθεὶς πειράσαι ἢ ἐνοχληθῆσαι περὶ τούτ̃ τὸ τυχὸν ἐκκλησιαστικὸς ὢν ἢ δημοσιακός, ἵνα λαμβάνῃ εἰς ἑαυτὸν τὰς ἄνωθεν δηλωμένας ἀρὰς. χ̣ ἡ ὁδὸς αὐτῶ γένηται σκότος χ̣ ὀλίσθημα. δὲ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτόν. διὰ τοῦτο γὰρ ἄνωθεν τὸ παρὸν ἔγγραφον οἰκειοχείροις γράμμασιν ἐνεχαράχθη παρ' ἐμῶ τ̃ ταπεινῶ χ̣ ἀθλίου γέροντος, εἰς ἀσφάλειαν διηνεκῆ χ̣ βεβαίωσιν, μηνὶ αὐγούστῳ πεντεκαιδεκάτῃ ἰνδικτιῶνος πέμπτης. ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ πέμπτῳ.

Οὕτω χ̣ τὸ παρὸν ἐκδοτήριον γράμμα ἔν τινι μονιδίῳ πρὸς τ̃ σεβασμίαν μονὴν τ̃ ὑπεραγίας θεοτόκου τ̃ ὀξείας ἐπισκέψεως τ̃ Μαχαιριτίσσης τῷ εἰς τ̃ Χάρμαναν διακειμένῳ ὑπὸ τὰς πρόποδας. τ̃ ὄρους Κισσάβου.

„ Donatio facta a Theodosio Hiero-
„ monacho Monasterioli Sanctis-
„ simæ (Deiparæ) siti in
„ regione Charmænæ ad
„ pedes Cissabi.
„ In nomine Patris, & Filii, & Spi-
„ ritus Sancti. Theodosius Hieromo-
„ nachus Archimandrita regionis Char-
„ mæni-

Digitized by Google

„ mænitarum, atque præfectus exiſten-
„ tis ibidem monaſterioli ſub nomine
„ Sanctiſſimæ Deiparæ, quæ Panagia
„ nuncupatur, propriis manibus hìc no-
„ men meum præficiens, uti videtur.
„ Quoniam ad provectam ſenectutem
„ deveni, & ſingulis diebus imminens
„ mihi fatum video, neque locus mihi
„ eſt, ubi abjecti corporis mei, animæ-
„ que pondus deponam, enixis precibus
„ obſecrans, ad nobiliſſimum Comnenum
„ Maliaſinum, propter divinam, & An-
„ gelicam vivendi formam Joaſaph di-
„ ctum, confugi, ut ſenectutem meam,
„ animamque ſuſcipiat. Idcirco poſſeſ-
„ ſum a me prædictum Monaſteriolum
„ ſub titulo Sanctiſſimæ Deiparæ, quæ
„ Panagia nominatur, ab hinc, & ab
„ hodierna die trado in hoſpitium ve-
„ nerabili, præclaroque Monaſterio a
„ Prompto Auxilio, Macrinitiſſo di-
„ cto, quod hæreditatio jure pertinet
„ ad nobiliſſimum Comnenum Maliaſi-
„ num propter divinam, & Angelicam
„ formam Joaſaph nominatum. Ne-
„ que ſimpliciter illud trado, ſed at-
„ tento, atque ſollicite conſiderato,
„ rectoque fine, & coram ſanctiſſimo
„ præfecto dicti venerabilis Monaſte-
„ rii Dei matris a Prompto Auxilio,
„ Macrinitiſſi appellati, Hieromonacho
„ Domno Athanaſio, cujus præclari
„ Dei matris Monaſterii patronatum
„ habet ſuperius memoratus nobiliſſi-
„ mus Comnenus Maliaſinus, propter
„ divinam, Angelicamque formam Joa-
„ ſaph dictus, poſſeſſor, & conditor:
„ præſentibus itidem degentibus in eo-
„ dem Monaſterio venerandis, ac præ-
„ claris Hieromonachis viris, Hiero-
„ monacho Domno Antonio, Eccle-
„ ſiarcha Domno Meletio, Hieromo-
„ nacho Domno Cypriano, Hieromo-
„ nacho Domno Arſenio, Hieromo-
„ nacho Domno Galactione, Hiero-
„ monacho Domno Nicone Mpatzo,
„ Hierodiacono Domno Lazarita, Do-
„ meſtico Domno Nathanaele, Oeco-
„ nomo Domno Hyacintho, Mona-
„ cho Domno Niphone, Sacerdote
„ Domno Georgio, aliiſque propter
„ multitudinem non deſcriptis. Ab
„ hoc igitur tempore dictum præcla-
„ rum, ac venerandum Dei matris
„ Monaſterium a Prompto Auxilio,
„ Macrinitiſſum dictum, poſſidebit, at-
„ que detinebit in hoſpitium dictum
„ monaſteriolum cum omnibus juribus
„ ſuis tam antiquis; quam recentibus,
„ & bonis, quæ poſſidet, mobilibus,
„ & immobilibus, ſeque ſuapte natu-
„ ra moventibus, hoſpitiis, vinetis,
„ campis ſationalibus, libris Eccleſiæ,
„ tam cantui, quam lectioni inſervien-
„ tibus, utriſque æſtimatis pretio com-
„ matiorum vigintiquinque, Calybitis
„ ibidem præſidentibus, paroeciis tri-
„ bus, nimirum Euphemi, Georgii,
„ & Johannis una cum ſuo territorio,
„ quæ quidem tributum habent num-
„ morum aſprorum quatuor. Dedit
„ autem eas monaſteriolo multoties
„ memoratus nobiliſſimus Comnenus
„ Maliaſinus, propter ſanctam, An-
„ gelicamque formam Joaſaph nuncu-
„ patus, pro ſalute ſpirituali celeberrimi,
„ ſanctique, dum viveret, patris ſui,
„ ac pro ſalute animæ ſuæ: neque ſo-
„ lum eas largitus eſt monaſteriolo no-
„ biliſſimus Comnenus, ſed & campos
„ ſationales ab uno colle ad alium, &
„ aquam quater irrigantem poſita in
„ eo territorio vineta, & hortos. Et
„ hæc quidem mihi in memoriam ve-
„ nit tradita fuiſſe a nobiliſſimo Co-
„ mneno; at infinita ſunt in eodem
„ monaſteriolo, quorum memoriam
„ non ſervo, boum juga quatuor, mu-
„ lus unus, aſini duo, oves ſeptua-
„ ginta, mola aquaria, quæ dimidia
„ data eſt a Monacho Tenta, dimidia
„ vero ab eodem Monacho poſſidetur
„ mortem uſque, ex quo tempore in-
„ tegra ad Monaſterium ſpectabit, uti
„ ejuſdem ſcriptura teſtatur; ita ut
„ omnia poſſideantur a Monaſteriolo
„ ſub protectione venerandi, præcla-
„ rique Monaſterii Dei matris a Prom-
„ pto Auxilio, Macrinitiſſi dicti. No-
„ lim autem ego in poſterum vim ul-
„ lam

Digitized by Google

„ lam inferri, aut revocationem, vel „ rapinam, vel fraudem fieri. Ex in- „ temeratæ namque dominæ noſtræ „ Deiparæ imagine ſignum præfecturæ „ meæ abſtuli, atque in monaſteriolum intuli hanc decoram immaculatam imaginem ad majorem firmitatem, ſecuritatemque. Rurſus autem „ imaginem aliam Sanctiſſimæ Deiparæ „ hujus monaſterioli patronæ præbebo „ præclaro, ac venerabili Monaſterio „ Dei matris a Prompto Auxilio, Macrinitiſſo dicto. Qui autem tentaverit „ præſentem meam Scripturam labefactare, atque defraudare, vel ex parte, vel univerſim, aut voluerit monaſteriolum hoc principale, & independens efficere, ita ut non eſſet amplius hoſpitium ſæpius memorati præclari, ac venerabilis Monaſterii Dei „ matris a Prompto Auxilio, qualiſcumque ille fuerit, incurrat execrationes omnes, quotquot a Sanctis „ viris quavis ætate prolatæ ſunt, „ præſertim tercentorum octodecim Nicænorum Patrum, nec non ſeparationem a Jeſu Chriſto Servatore, „ ſitque pars ejus cum Juda, ſed & „ Sanctiſſimam Deiparam, per quam „ juravi auferens notam præfecturæ „ meæ ex intemerata ejus imagine, „ adverſantem habeat in die judicii, „ meiſque humilis, atque indigni ſenis maledictis obnoxius fiat. Quadraginta enim annorum ſpatio labores meos contuli in hoc monaſteriolum, uti norunt regionis hujus „ incolæ, & qualia iniverim, tulerimque, Deus ſolus ſcit, & omnes ibidem verſantes pii, ac religionis amantes viri, ne forte quiſpiam fiduciam „ ſumat Monaſteriolum hoc exterminandi, ac demoliendi. Vivens enim, „ Deo dante, fortique animo, ac firma valetudine, integraque mente præditus, & linguam ſine ulla hæſitatione contorquens ad loquendum, „ monaſteriolum hoc præclaro, ac ſublimi Monaſterio adjunxi, ut augeretur, & in priorem optimum ſtatum reſtitueretur, habeantque parentes noſtri, & humilis anima mea „ monumentum aliquod. Quiſquis igitur, ſive Eccleſiaſticus, ſive Laicus, „ hac ſuper re negotium faceſſere auſerit, in ſeipſum detorqueat ſupradictas execrationes, & fiant viæ illius tenebræ, & lapſus, & Angelus „ Domini coarctans eum. Propterea „ enim ſuperius hæc charta propriis „ manibus exarata eſt a me humili, „ indignoque ſene ad perpetuam ſecuritatem, firmitatemque, menſis Auguſti die decimaquinta, Indictione „ quinta, anno 6785. (Chriſti 1277.) „ Hæc eſt charta donationis cujuſdam „ monaſterioli in Charmœna ſiti ad „ pedes Montis Ciſſabi facta Monaſterio Deiparæ a Prompto Auxilio Macrinitiſſæ.

Hactenus exſcripta monumenta nobis ſufficere videntur, ut inde Lector dignoſcat, quantæ, ſi omnia integra ſupereſſent, ad temporum illorum diſciplinam, & hiſtoriam illuſtrandam utilitatis eſſe poſſent. Verumtamen ad ipſius libri finem properemus, qui clauditur his verſibus.

Θεῷ χάρις τῷ δόντι πέρμα τῇ βίβλῳ
Μόνῳ γὰρ αὐτῷ τὰ καλὰ προσαπτέα.
Πᾶς γῦν χάριν ἐν πᾶσι τῷ Θεῷ νέμε.
Πάντα γὰρ αὐτοῦ. κ᾽ σαφῶς δεδραγμένα
Γνωσὰ δὲ τοῦτῳ πάμπαν ὥσπερ αἰτίῳ.
Μόνῳ τὸ λοιπὸν ἄπας ἀγχῶ μοι νέμε.
Νεμεῖν δὲ χάριν ἐκ Θεοῦ ζητῶ μόνῳ.

Gratias Deo, qui terminum libro imponit:
Ei etenim uni bona tribuenda ſunt.
Quiſquis es igitur, gratias in omnibus Deo redde.
Omnia enim ab ipſo facta eſſe manifeſtum eſt,
Et creata omnia ab ipſo, tamquam a cauſſa, profluunt.
Ceterum nil aliud expeto lector, quam ut bene mihi preceris:
Gratiam vero a Deo ſolo peropto accipere.

His omnibus expletis, ſequitur Imperatoris, atque Patriarchæ Conſtantinopo-

Digitized by Google

nopolitani ſubſcriptio. Et quidem ad Imperatoris ſubſcriptionem quod attinet, purpureo colore ſecundum Imperatorum orientalium conſuetudinem delineata eſt, nimirum ſanguine conchæ, ſive purpuræ, aut cinnabari; qui color ſolis Imperatoribus ita reſervatus erât in ſubſcribendis publicis libellis, & literis, ut perduellionis rei haberentur, qui hoc colore in literis uterentur; qua de re Leonis Auguſti edictum habemus in *Codice* lib. I. tit. XXIII. *l.* 6. Poſterioribus tamen temporibus hoc privilegium conceſſum ab Imperatoribus fuiſſe etiam filiis imperii conſortibus, & generis, aliiſque, obſervant Mabillonius *de re diplomatica* lib. I. Cap. X. & Heineccius de *Sigillis Germanorum* cap. IV. num. 1.

In noſtro itaque Codice Imperatoris ſubſcriptio purpureo colore, & quidem ita micanti, & nitido delineata eſt, ut quamvis diuturni temporis injuriis fuerit obnoxia & complurium manibus contrectata, oculorum aciem adhuc perſtringat. Præmittuntur autem ei carmina nonnulla, aureis literis exarata, quibus illius conficiendæ occaſio declaratur hoc modo;

Τῦ χρηματίσαντος Λογοθέτυ τῶν
Ἀγελῶν στίχοι περὶ τ̃ ἐπι-
γραφῆς κ̀ τ̃ βυλλῆς.
Ἐκ βασιλικῆς προσαγῆς δ̀σωέτυ
Μιχαὴλ τεισάνακτος ἀγγελωνύμυ
Παλαιολόγυ Κομνηνοβλάχυ κλάδυ
Μαλιασίνὸς Κομνηνὸς Ἰωάσαφ
Ἀθροίσας εἰς ἓν τ̃ μονῶν τ̃ ἰδίων
Τὰ χρυσόβυλλα σὺν ὁρισμοῖς κοσμίως
Καὶ πατριαρχῶν ὑπομνήμασιν ἔτι.
Οὐκ ἔχεν αὐτοῖς τ̃ χέρα βασιλέως
Ἐρυθροβάφῳ δεξιᾷ σημασίᾳ
Βεβαιότητα παρέχυσαν ἀξίαν,
Ὁ γὰρ θάνατος ἐξάπινα προφθάσας
Ἥρπασεν ἐκ γῆς τ̀ σοφὸν βασιλέα.
Ὁ τῦ δὲ γένυς γνήσιος υἱὸς τεισάναξ
Μέγιστος Ἀνδρόνικος Ῥωμαίων κράτος
Ὁ πάνυ γλυκὺς ἀληθὴς αὐτοκράτωρ
Κῦρος παραχῶν τοῖς γεγραμμένοις λόγοις
Ἐρυθρομόρφοις ὑπεσήμανε χρόαις
Τῆς κλήσεώς π̀ τ̃ ἧς σημασίᾳ
Ἔθει βεβαίῳ τ̃ σοφῶν βασιλέων.
Ἔτει ϡψλδ. ἰνδ. ιδ.

Logothetæ rei pecuariæ verſus in ſubjectam inſcriptionem, ac Bullam.

Ex Imperatorio mandato prudentiſſimi
Michaelis ter regis Angeli
Palæologi ex Comnenorum genere nati,
Maliaſinus Comnenus Joaſaph
Colligens in unum propriorum Monaſteriorum
Aureas bullas una cum decretis apto modo,
Inſuper autem & Patriarcharum hypomnemata,
Obtinere non potuit Imperatoris ſubſcriptionem,
Ut purpureo dextræ ſigno adpoſito
Firmitatem haberent ineluctabilem.
Mors enim ex improviſo præveniens
E vivis abſtulit ſapientem Imperatorem.
Ipſius igitur legitimus filius ter rex
Magnus Andronicus, Romanorum robur,
Suaviſſimus plane, piiſſimuſque Imperator,
Ut autoritatem tribueret ſcriptis hiſce chartis,
Purpureo colore ſubſcripſit,
Tanquam dignitatis propriæ ſigno,
Secundum antiquam ſapientum Imperatorum conſuetudinem.
Anno 6794. (*Chriſti* 1286.) *Indictione* XIV.

Ver-

Digitized by Google

Verſibus ſtatim ſubjicitur Andronici Imperatoris, qui Michaeli Palæologo parenti anno 1283. in Imperio ſucceſſit, ſubſcriptio, manu ejus propria exarata, non quidem unico literarum ductu, ſed literis omnibus prorſus diſtinctis, uti patet ex exemplo adamuſſim, & fideliter deſcripto, quod hic adferre neceſſarium exiſtimavimus.

EXEMPLUM SUBSCRIPTIONIS ANDRONICI IMPERATORIS.

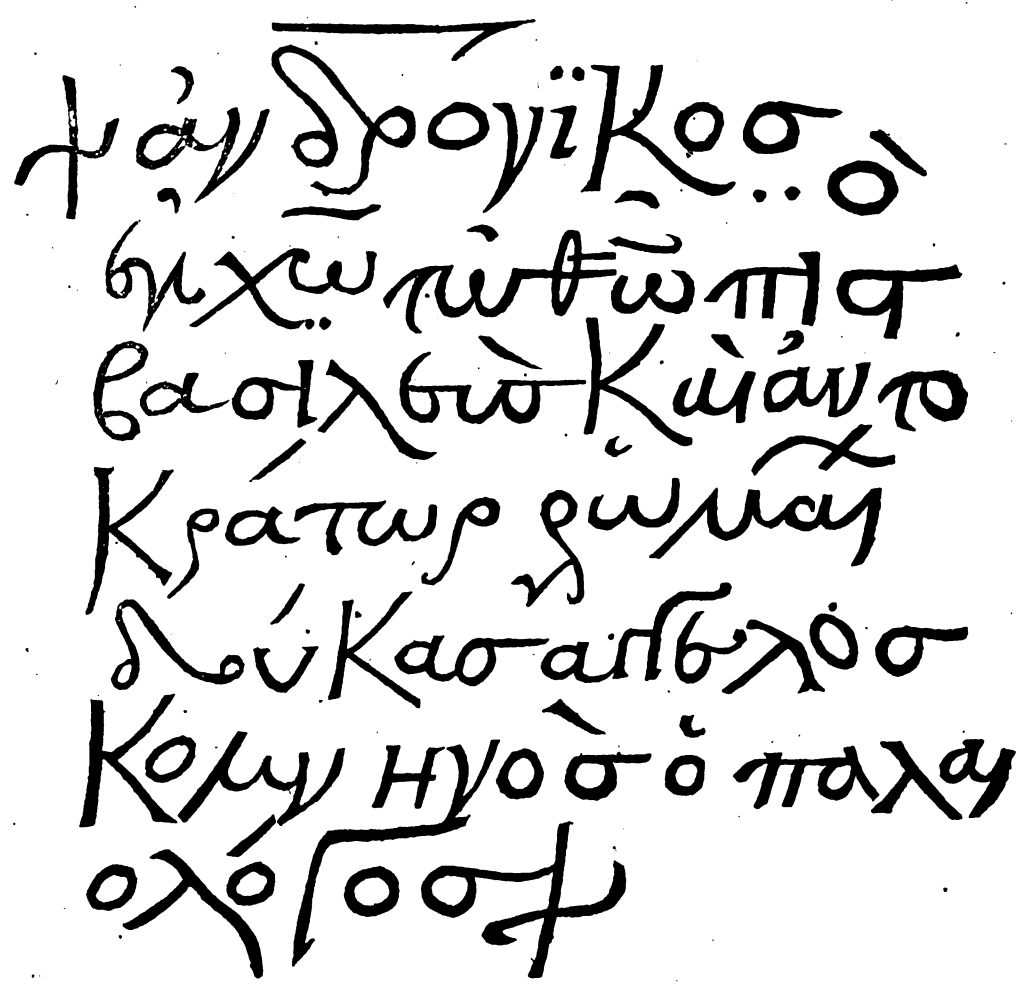

Ἀνδρόνικος
ἐν Χείστῳ τῷ Θεῷ πιστὸς
βασιλεὺς & αὐτο-
κράτωρ ῥωμαίων
δοῦκας Ἀγγελος
Κομνηνὸς ὁ Παλαι-
ολόγος.

Andronicus in Chriſto Deo fidelis Rex, & Imperator Romanorum, Ducas Angelus Comnenus Palæologus.

Im-

Digitized by Google

Imperatoris ſubſcriptionem ſequitur e regione ſubſcriptio Patriarchæ Conſtantinopolitani, qui ex temporis nota videtur fuiſſe celeberrimus Johannes cognomento *Veccus*, vel *Beccus*, infenſiſſimus primum Latinæ Eccleſiæ hoſtis, poſtea vero, cum ſchiſmatis cauſſas accurato examine, lectis præſertim Nicephori Blemmydæ libris, ſcrutatus fuiſſet, ſtrenuus ejuſdem patronus, ita ut multos pro unione labores toleraverit, variiſque ſcriptis Latinorum doctrinam propugnaverit. En tibi hujus etiam ſubſcriptionis exemplum.

EXEMPLUM SUBSCRIPTIONIS JOHANNIS ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI.

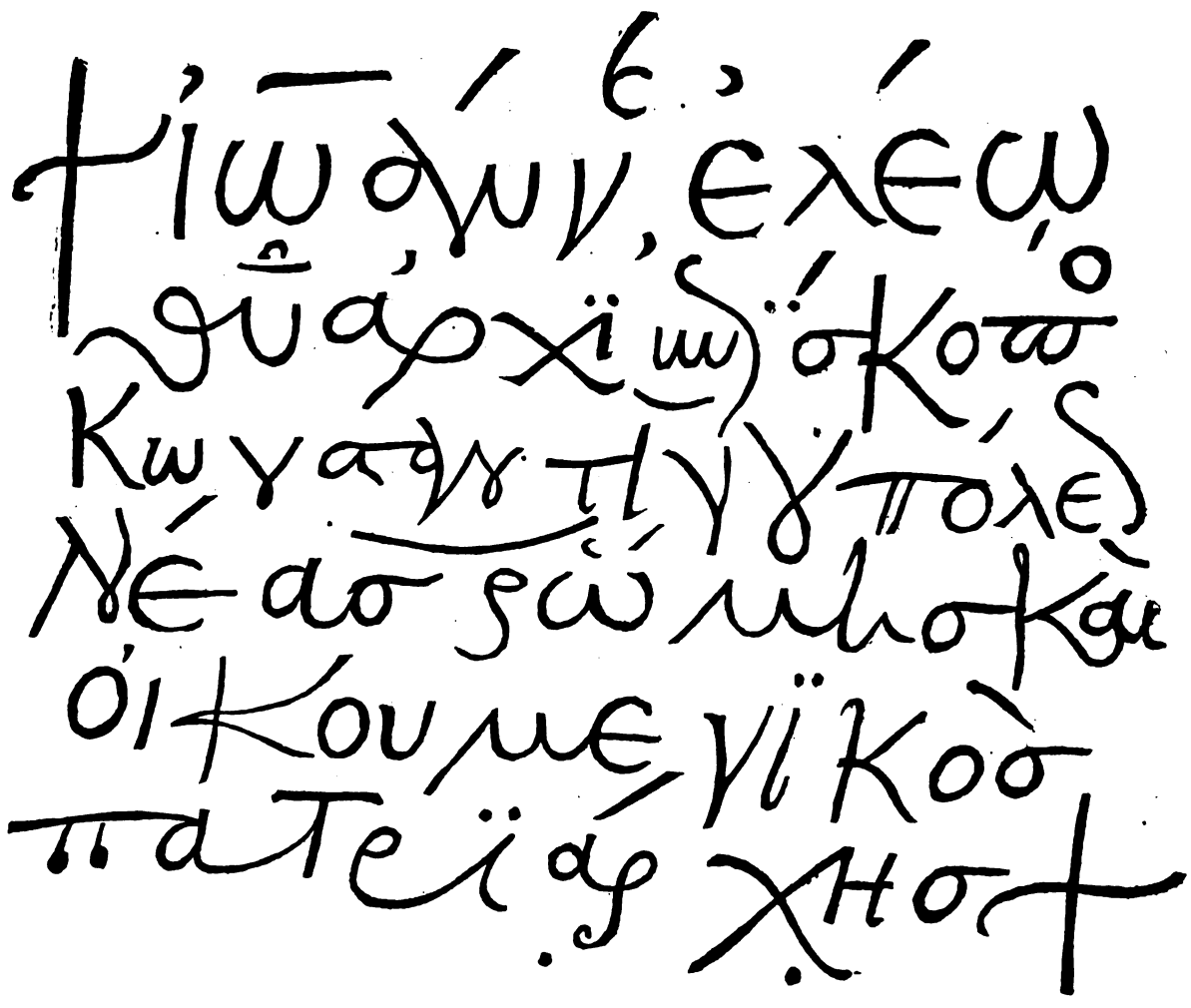

Ἰωάννης ἐλέῳ
Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως
Νέας Ῥώμης καὶ
οἰκουμενικὸς
πατριάρχης.

Johannes Divina miſericordia Archiepiſcopus Conſtantinopolis novæ Romæ, & œcumenicus Patriarcha.

Digitized by Google

Eodem folio verſo eſt aurea tabella, in qua pictus cernitur ex una parte Joaſaph Maliaſinus, ex altera vero Anna Palæologina, & medium inter eos Monaſterium, cui ſupereminet S. Johannes Præcurſor. Accipe & hujus exemplar.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCXXVIII. *b.* VI. 18.

Chartaceus, foliis conſtans 51. ſæculi XVI. in quo tractatus varii phyſico-mathematici a privato quodam homine ad proprium uſum collecti.

Fol. 1. Μυσικῆς σύνοψις ἀκριβωμένη. *Muſices ſynopſis accurata*, tacito autoris nomine. Incipit autem hoc modo: μουσικὴν οἱ παλαιοὶ συνέχειν εἶπον τὸ πᾶν. οὐδὲν γὰρ τῶν ὄντων συμμετρίας ἄτερ ἐστὶν ἀναλογίας ἐστίν. ἀλλ' οὐδέ τι τῶν γινομένων, μὴ μετὰ συμμετρίας τῆς προσηκούσης καὶ ἀναλογίας γινόμενον &c.

Fol. 4. *pag.* 2. Ἄθροισις ἐσυνόπτου ἀστρονομίας. *Breviſſima collectio rerum aſtronomicarum*, cujus initium: σφαῖρά ἐστι σχῆμα στερεὸν ὑπὸ μιᾶς ἐπιφανείας περιεχόμενον, πρὸς ἣν ἀφ' ἑνὸς σημείου τῶν ἐντὸς τῆς σφαίρας κειμένων πᾶσαι αἱ προσπίπτουσαι εὐθεῖαι ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶ &c.

Fol. 20. Γρωνος εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων. *Heronis Iſagoge geometriæ*: Incipit: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος, οἱ πλείστοι τοῖς περὶ τὴν γῆν μέτροις καὶ διανομαῖς ἀσχολούντων, ὅθεν γεωμετρία ἐκλήθη &c. Habuit hanc Iſagogem MS. & eodem prorſus initio, etiam Albertus Fabritius, ut ipſemet teſtatur tom. II. *Bibliot. Gr. pag.* 594. & ineditam adhuc eſſe affirmat.

Fol. 26. *pagina* 2. Ex Hippocrate nonnulla afferuntur *de temporis prognoſi.*

Fol. 29. Nonnulla item ex Oppiano *de animantibus in mari degentibus.*

Fol. 32. Habentur undecim fere epiſtolæ Synesii *Cyrenenſis Epiſcopi.*

Fol. 45. Τοῦ μακαρίου Ἀνσέλμου μελέτη περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπολυτρώσεως. *Beati* Anselmi *Meditatio de redemtione hominis captivi.* Incipit: ψυχὴ χειμαζομένη· ψυχὴ ἐκ τοῦ βαρέος ἀνασαθεῖσα θανάτου. ψυχὴ τῷ τοῦ Θεοῦ αἵματι τῆς καλοδαίμονος ἐξαγορασθεῖσα δουλείας, διέγειρον τὴν διάνοιάν σου &c. Interpretis nomen deſideratur.

CODEX CCXXXIX. *b.* VI. 19.

Chartaceus, habens folia 182. ſæculi XVI. rudi admodum ſcriptus calamo, ubi

Fol. 1. Ποίημα Εὐσταθίου πρωτονοβελεσίμου καὶ μεγάλου Χαρτοφύλακος τοῦ Παρεμβολίτου τὸ καθ' Ὑσμίνην καὶ Ὑσμινίαν δράμμα, βιβλία περιέχον ια. *Opus Euſtathii Protonobiliſſimi, & Magni Cartophylacis Parembolitæ de Iſmenis, & Iſmeniæ amoribus dramma, libros XI. complectens.* Similem fere titulum protulit Carolus Dusfrene *in Gloſſario Med. & Infim. Græc.* tomo I. pagina 1010. ex codice *Albertino.*

Edidit hoc opuſculum primus Græce, & Latine *Pariſiis* anno 1617. Gilbertus Gaulminus.

In Regio autem codice Taurinenſi præeunt verſus nonnulli, quos hìc exſcribere, Latina ſubjecta interpretatione, non piguit.

Στίχοι πρὸς Ἔρωτα.

Ἔρωτι βληθεὶς Ὑσμινίας καρδίαν
Ἔρωτα φεύγειν προτρέπει πᾶσι νέοις
Ἔρως γὰρ ὀξύτερον τιτρώσκει βέλος.

Verſus in Amorem.

Amore vulneratum Iſmeniæ cor
Amoris fugam ſuadet omnibus adoleſcentibus.
Amor enim acutiſſimum infigit telum.

Ἔπροι.

Προθεὶς ἔρωτι ὀξέσι ψυχοφόροις
Τόξοις κατάκρως Ὑσμινίας καρδίαν,
Ἄπαυστον ὁρμὴν τῶν παθῶν πείθει νέους
Φεύγειν κραπῶς ὡς κακῶν παραυτίαν.
Ἔρως ὅσαπερ προξενεῖ βλέπων πάθη,
Φεύγειν τὰ τῶδε κέντρα βουλήθη τί μοι.

Alii.

Propoſitum amori, acutis animum lædentibus
Telis perfoſſum Iſmeniæ cor,
Inordinatum affectionum impetum hortatur juvenes,
Ut fugiant fortiter, tanquam malorum cauſſam.
Mihi intuenti, quales affectiones cieat amor,
Illius ſtimulos fugere conſilium eſt.

Ἔπροι.

Ὁ μὲν Σολομὼν ἀσματοψαλμογράφος
Ἐφθη προειπὼν γραφικαῖς παροιμίαις
Μήπω νικησάτω σε γυναικὸς τέκνου
Ἐπιθυμία, πλὴν ἰδίας ἀλόχου.
Καὶ γὰρ γλυκύτι ἐκρέει τῶν χειλέων
Αὐτῆς τὰ πρῶτα, κἂν δοκεῖ σοι πικρία

Digitized by Google

Μέλι γλυκαῖον ἔσα, καθάπερ ἄλλο, ἀλλ'
Ὕστερον φεῦ προξενεῖ σοι πικείαν.
Πικυοῖς οἰσοῖς σὸν δαμάζυσα κέαρ.
Καὶ ταῦτα γλώττη Σολομώντειος ἔφη.
Ἄνθρει θεατὰ τοιγὰρ ἦν τ' ἐ βίβλυ,
Ἐρωτικλῶ πλακεῖσαν ὑφλῶ χ' φράσιν
Καὶ νῦν ἔχυσαν ἀφροδισίων τρόπων.
Ἥτις καθαρῶς ἐςι πρώτη γλυκύτης.
Ἐσύστερον δ' ἄν πικροπερφόρον βέλος
Ἀρχῇ τὸ λοιπὸν ἀπάσης σκόπει τέλος.

Alii.

Salomon quidem Canticorum, Pſalmorumque ſcriptor
Admonuit, inquiens in Proverbiorum libro,
Fili, ne quando vincat te mulieris
Concupiſcentia propter inconſiderantiam.
Dulcedo enim fluit ex labiis
Ejus primum; at licet videatur tibi, fili,
Habere mel ſuave; attamen
Poſtremo heu! parit tibi amaritudinem,
Frequentibus ſagittis tuum domans corpus.
Hæc Salomonis ex ore apte prolata ſunt.
Spectator igitur in libro vide
Hunc de amore involutum textum, & locutionem,
Et ſenſum circa Venereos modos conſidera.
Nam quæcumque ſit prima dulcedo,
Poſtremum vertitur in amariſſimum vulnus.
Quocirca initio finem omnium reſpice.

Fol. 106. Sunt PHILOSTRATI *Imagines, & Heroica*: interjectis adnotationibus, & brevibus ſcholiis in margine.

CODEX CCXL. *b.* VI. 20.

Chartaceus, cui folia 192. ſæculi XVI.

Σχόλια εἰς τὰ ἐπιγράμματα ὑπὸ διαφόρων συναχθέντα. *Scholia in epigrammata a diverſis collecta*, non deſignatis tamen autorum nominibus.

Ad calcem vero legitur:

Τοῦ Ἀνδρέου Δαρμαρίου τῦ Ἐπιδαυρίου ἐν Τολέτῳ τ Ἰσπανίας νυν δὲ Γαβριὴλ Μητροπολίτυ Φιλαδελφείας τῦ Σεβήρυ.

Sub Andrea Darmario Epidauriota (ad quem nimirum codex primitus pertinebat) *Toleti in Hiſpania, nunc vero Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ cognomento Severi.*

CODEX CCXLI. *b.* VI. 21.

Chartaceus, noviſſimis ſcriptus temporibus, foliis conſtat 31. Habentur in eo

Fol. 1. CALLIMACHI *hymni* cum brevibus nonnumquam adnotationibus in margine. Expletis autem hymnis tria leguntur in Callimachum epigrammata. Et hujuſmodi ſunt:

Εἰς Καλλίμαχον.

Ὕμνῶ τ ὑψίζυγον ἐν πρώτοις Δία
Φοῖβον δ' ἑπειτα, χ τείτην τ Ἄρτεμιν
Δῆλον τετάρτην, εἶτα λυτρὰ Παλλάδος,
Ἕκτην δὲ τ Δήμητρα τ παλαιτέραν.

In Callimachum.

Cano gubernatorem ſupremum in primis Jovem,
Phœbum deinde, tertiam Dianam,
Apollinem quartum, poſtea lavacra Palladis,
Sextam vero Cererem antiquam.

Ἀντιφίλυ.

Δῦρας Ἀλεξάνδροιο, λέγει δέ σε γράμματ' ἐκεῖνον
Ἔκ πολέμυ θέσθαι σύμβολον Ἀρτέμιδι,
Ὅπλον ἀνικήτοιο βραχίονος. ὦ καλὸν ἔγχος
Ὧι πόντος καὶ χθὼν εἶκε κραδαινομένῳ.
Ἴλαθι δῦρας ἀταρβὲς ἔειδέ σε πᾶς τις ἀθρήσας
Ταρβῆσαι μεγάλης μιτσάμβυος παλάμης.

Antiphili.

Haſtam Alexandri dicunt te literæ iſtæ
Ex bello poſuiſſe ſignum Dianæ,
Arma invicti brachii. Oh eximium enſem!
Tuque Pontus, & Terra huic cede vibrato.
Propitia eſto non contuſa haſta; canebat quiſquis te videns,

Me-

Digitized by Google

Memor formidinis, quam incutiebat invicta dextera.

Εἰς Καλλίμαχον.

Ἴχνια μασδῶν, ῥυθμίσατο σῶμα πέλωρον
Πάνσοφος Ἡρακλέης πρίν ποτε Πυθαγόρης.
Δῦρας Ἀλεξάνδρου δ' ἱππῆος παρὰ Πίονι νηῷ
Δηρὸν ἔην μεγάλης μνημόσυνον παλάμης.
Καὶ σεο δ' οἷα λέοντος ὄνυξ, τόδε Καλλιμαχ' ἥρως
Λείψανον ἀΰμνων λαμπρὸν ἔδειξε νόον.
Ὡς γόνιμον. σοφίῃ πισύμβιον. εἰσιδε τίχνῃ
Ἀένναον φωνὴν. ἔνθεον ἁρμονίῃ.
Ὀκτάκις εἰδ' ἑκατὸν σίχα βίβλων ἄλεσεν αἰών
Λοξάλεος. βαιὸν Ζεὺς τόδ' ἔνασε μέλος
Ἀρχέτυπον πλέθειν θεῖον γένος ἠὲ τις ἀείδῃ
Μορφῆς ὡς πλάσης κυάνεον βλέφαρον.
Μήποτε δ' ἐξάρχοντος ἴοι. αἰτάνις ὑμιοπόλοισι
Μολπῆς, χαλκογράφων ξυνὸν ἔθηκε τίχνη.

Λατκάρεως.

In Callimachum.

Vestigia pedum investigavit, priusquam aptaret corpus prodigiosum
Herculis sapientissimus Pythagoras.
Hasta Alexandri equitis in templo Pionio
Diutinum erat invictæ dexteræ monumentum.
Et tuam, sicut ex ungue leo, Callimache heros,
Hæ præstantium hymnorum reliquiæ præclaram ostendunt mentem,
Quasi fœcundam testantes sapientiam, simulque artem,
Fluentem perpetuo vocem, divinumque concentum.
Octingentos siquidem versuum libros perdidit ætas
Perniciosa; unicum hoc Jupiter annuit carmen
Exemplar esse, si quis divinum canat genus,
Sicuti pictoribus pellis cæruleæ oculis obducta.
Neve prototypi cantus penuria foret hymnographis,
Ars Typographica communem reddidit.

Lascaris.

Fol. 24. Sequuntur σχόλια παλαιὰ τῶ Καλλιμάχῳ ὕμνων. *Scholia antiqua in Callymachi hymnos*, sed mutila in fine.

CODEX CCXLII. *b.* VI. 22.

Chartaceus, cui folia 172. sæculi XVI. Varias complectitur astrologicas observationes per menses digestas, in quibus diversi planetarum aspectus, eorumque in humana corpora influxus considerantur; postea quæritur, quomodo diversis homines obnoxii sint affectibus pro diverso, sub quo nascuntur, astrorum concursu. His alia multa ejusdem furfuris adduntur, pleraque futilia, & inepta. Autor ignotus est; fit autem initium a mense *Martio*.

CODEX CCXLIII. *b.* VI. 23.

Chartaceus, habens folia 240. sæculi XVI. χτῆμα olim *Gabrielis* cognomento *Severi*. Sunt Polieni *Stratagemata*, libris octo comprehensa; sex quidem prioribus Persarum, aliorumque Asiaticorum, septimo autem Romanorum, octavo denique illustrium feminarum.

CODEX CCXLIV. *b.* VI. 24.

Chartaceus, constans foliis 285. sæculi XVI. olim *Gabrielis* Philadelphiæ Metropolitæ, ubi interpretis prorsus ignoti commentaria in *Hermogenis* libros περὶ εὑρέσεων *de inventione oratoria*; sed multæ in eis reperiuntur lacunæ. Initium ita se habet. ἡ τῶ περὶ εὑρέσεων βιβλίω ἀρχόμενοι σὺν Θεῷ ἐξηγήσεως, δεῖν φήθημεν πρὸ τῆς κατὰ λέξιν τῶ κειμένου θεωρίας, τὸ ἐναφόρα ζητῆσαι προπάντως τίχνικῶ συγγράμματος ζητῆσαι κεφάλαια ὅσα.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCXLV. *b.* VI. 25.

Chartaceus, cui folia 109. ſæculi XVI. ſequentia amplectitur opuſcula.

Fol. 1. Eſt Ἀγαθημέρυ τῦ Ὀρθᾶνος γεογραφίας ὑποτύπωσις. *Agathemeri Orthonis Geographiæ deſcriptio*, quam primus cum Latina interpretatione, & adnotationibus vulgavit Samuel Tennulius *Amſtelodami* anno 1671.

Fol. 25. Μαγικὰ λόγια τ̃ ἀπὸ Ζωροάſρυ μάγων. *Oracula magica eorum, qui Zoroaſtrem magum ſequuti ſunt*, & quidem commentariis illuſtrata, ſed pars eorum exigua tantum habetur. Integra prodierunt anno 1538.

Fol. 37. Τ̃ φιλοσόφυ κυείυ Νικηφόρυ τ̃ Γρηγορᾶ ἑρμηνεία εἰς τ̀ περὶ ἐνυπνίων λόγον τ̃ Συνεσίυ. *Philoſophi Domini* Nicephori Gregoræ *interpretatio ſermonis Syneſii de inſomniis*, edita a Petavio cum reliquis *Syneſii* operibus.

CODEX CCXLVI. *b.* VI. 26.

Chartaceus, foliis conſtans 51. recentioris ævi, in quo Georgii Phranzæ *Chronica*, eadem omnino, quæ Allatius ſe habuiſſe affirmat in diſſertatione de *Georgiis*, ut ex titulo planiſſime conſtat, qui codici præfixus eſt.

Οἰκτρὸς Γεώργιος Φραντζὴς ὁ ἐκ Πρωτοβεſιαρήτης Γρηγόριος τάχα μοναχὸς ταῦτα ἔγραψεν ὑπὲρ τ̃ καθ' ἑαυτὸν καὶ τινων μερικῶν γεγονότων ἐν τῷ τ̃ ἀθλίας ζωῆς αὐτ̃ χρόνῳ. *Miſer Georgius Phrantza Protoveſtiarius, qui Monachus factus Gregorii nomen accepit, hæc ſcripſit de rebus, quæ ſibi, & aliquibus privatis contigerunt tempore miſerrimæ vitæ ſuæ.*

Hæc autem Chronica ab editis longe diverſa eſſe, notat appoſite laudatus Allatius, & eſſe potius rerum compendium exiſtimat, quas vel ante, vel poſt Georgius deſcripſit, ab eodem fortaſſe concinnatum; additque lateſcere adhuc in Bibliothecarum forulis. Initium fit his verbis: καλὸν ἦν μοι εἰ μὴ ἐγενήθην ἢ παιδίον ἀποθανεῖν· ἐπειδὴ τ̃το οὐκ ἐγένετο, ἰσέον ὅτι ἐν ἔτει ἧ πρὸ ἐγεννήθην &c.

CODEX CCXLVII. *c.* I. 1.

Chartaceus, cui folia 313. ſæculi XV. rudi aliquantulum charactere exaratus, ſcholia continet in duodecim Gregorii Nazianzeni *orationes*, ordine ſequenti diſpoſitas.

Fol. 1. Oratio prima in *Sanctum Paſcha*, ſeu XLI.

Fol. 7. Oratio ſecunda in *Sanctum Paſcha*. XLII.

Fol. 41. Oratio in *dedicatione Eccleſiæ*. XLIII.

Fol. 70. Oratio in *Pentecoſten*. XLIV.

Fol. 106. Oratio ad *Julianum tributorum Exæquatorem*. IX.

Fol 123. Oratio in *Chriſti Nativitatem*. XXXVIII.

Fol. 153. Oratio funebris *Baſilii Magni*. XX.

Fol. 197. Oratio in *Sancta Lumina*. XXXIX.

Fol. 210. Oratio in *Sanctum baptiſma*. XL.

Fol. 230. *pagina* 2. Oratio habita *coram centum quinquaginta Epiſcopis*. XXXII.

Fol. 263. Oratio in *laudem Sancti Athanaſii*. XXI.

Fol. 290. Oratio in *Macchabæorum laudem*. XXII.

Scholiaſtæ nomen nullibi apparet: at ſi quis conjecturis noſtris locus eſt, videntur ſcholia ex multis autoribus contracta, tum quia non uno modo orationum ſcopus indigitatur, tum quia multiplex unius, ejuſdemque textus ſubjicitur interpretatio.

CODEX CCXLVIII. *c.* I. 2.

Partim membranaceus, partim chartaceus, conſtans foliis 96. ſæculi XV. Varia Theologica opuſcula complectitur.

Fol. 1. Sunt Symbola quædam ex avibus, aliiſque feris petita, & ad moralem ſenſum accommodata, ad imitationem

Digitized by Google

tationem ferme operis DIVI EPIPHANII, quod *Physiologus* inscribitur.

Fol. 10. Occurrit brevis parabolarum, quæ in Evangeliis continentur, explanatio, quarum primam specimînis gratia exhibemus.

Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχὼ καὶ λῃσαῖς περιέπεσεν. οἱ καὶ ἐκδύσαντες καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες αὐτὸν ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.

Ἑρμηνεία.

Τίς ὁ ἄνθρωπος, ὁ Ἀδάμ. τίς Ἱερουσαλὴμ, ὁ παράδεισος. τίς Ἰεριχὼ ὁ Κόσμος. τίνες αἱ πληγαί, αἱ ἁμαρτίαι. τίνες οἱ λῃσαί, οἱ Δαίμονες. τίς ὁ ἱερεύς, ὁ Μωυσῆς. τίς ὁ Λευίτης, Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. τίς ὁ Σαμαρείτης, ὁ Κύριος ἡμῶν, καθὼς λέγει διέρχεσθαι αὐτὸν ἐκ τῆς Σαμαρείας. τί τὸ ἔλαιον καὶ ὁ οἶνος, τὸ τίμιον σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. τί τὸ ἴδιον κτῆνος, ὁ νόμος. τίς ὁ πανδοχεύς, Παῦλος ὁ Ἀπόστολος. τί τὰ δύο δηνάρια, ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα Διαθήκη. τί τὸ εἶπεν ὅτι ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι, καὶ γὰρ ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ παρουσίᾳ ἀποδώσει ἑκάστῳ, κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Homo quidam descendebat ab Hierusalem in Jericho, & incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum: & plagas infligentes abierunt, semivivo relicto.

Interpretatio.

Quis est homo? Adam. Quæ Jerusalem? Paradisus. Quæ Jerico? Mundus. Quænam plagæ? Peccata. Qui fures? Dæmones. Quis Sacerdos? Moyses. Quis Levita? Johannes Baptista. Quis Samaritanus? Dominus noster, secundum id, quod inquit, se ex Samaria venisse. Quid oleum, & vinum? Venerandum Corpus, & Sanguis Domini Nostri Jesu Christi. Quid proprium jumentum? Lex. Quis hospes? Paulus Apostolus. Quid duo denarii? Vetus, & Novum Testamentum. Quid quod dixit, cum rediero reddam tibi? In secundo nempe adventu tribuet unicuique secundum opera ejus.

Fol. 14. *pag.* 2. *Homilia in triduanam resurrectionem Jesu Christi*, cujus initium: ἀνέστη τεταμένος ὁ κύριος ζωὴν τῷ κόσμῳ δωρούμενος &c. Inter spurias *Divi Chrysostomi* Tom. X. pag. 787.

Fol. 20. *pag.* 2. Incipiunt quæstiones nonnullæ asceticæ, & morales, post quas excerpta quædam ex *Johanne Chrysostomo*, *Anastasio*, & ex *Gerontico* quodam.

Fol. 35. Δαμασκηνοῦ ἀρχιερέως Στουδίτου συνάθροισις ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν παλαιῶν φιλοσόφων ὅσα εἶπον περὶ τῶν πετεινῶν ὀρνέων καὶ περὶ τῶν χερσαίων ζώων καὶ περὶ τῶν θαλασσίων καὶ μετάφρασις εἰς τὸ κοινότερον. *Damasceni Episcopi Studitæ libellus, in quo collecta sunt ex Veterum philosophorum libris, quæcumque de avibus, & terrestribus, atque marinis animantibus ab his dicta fuerunt, & communior interpretatio subditur.*

Hanc collectionem eandem esse putaverim, quam Leo Allatius in *Prolegomenis ad S. Johannem Damascenum* editioni Patris Lequien præmissis, scribit se legisse apud virum nobilissimum Petrum Velliam Romanum, & quam affirmat Damascenum Episcopum Studitam ex Aeliano, Phile, Aristotele, aliisque concinnasse, atque capitibus nonaginta comprehensam, communique dialecto exaratam, ad Michaelem Cantacuzenum Magnum Domartrium misisse. Non sibi tamen constare, subdit, num Damascenus Episcopus Studita alius sit a Damasceno Monacho, Hypodiacono Studita, Thessalonicensi, cujus pleraſque conciones in varias Sanctorum celebritates, sub titulo *Thesauri*, pluries evulgatas habemus, an vero prorsus idem, qui postea in Episcopatum assumptus, ingenium rebus hisce colligendis exercuerit. Quidquid sit, illud in Codice nostro observavimus, capita numerari XCI. Verum fortasse librarius capitis alicujus in bina sectione numerum augere potuit: neque etiam ulla exstat præfatio, quæ nos doceat, collectionem ad Michaelem Cantacuzenum transmissam fuisse. Primo enim capiti, in quo de *aquila* sermo habetur, sequens duntaxat præit tetrastichon.

Su-

Digitized by Google

Συμεὼν τῦ Γεροδιακόνυ εἰς τ σοφώτατον Μητροπολίτην Ναυπάκτυ καὶ Ἄρτης Κύριον Δαμασκηνὸν καὶ τὴν αὐτῦ βίβλον.

Τὸν πάρος εἰκελον ἀθανάτοις χάψαντα τάδ' ἄνδρα
Φεῦ κόνις Αἰτωλῶν κρύψεν ἄδηλον ἄλις.
Ἑλλήνων μὲν τὴν σοφίαν βαρὺς ὤλεσεν αἰὼν
Οἳς δὲ Φιλέλληνας πάντας ἀπωφράκισεν.

Simeonis Hierodiaconi in ſapientiſſimum Naupacti Metropolitam, atque Artis, Dominum Damaſcenum, ejuſque librum.

Hæc pridem ſcribentem virum immortalibus parem
Heu! profundum valde Aetoliorum obtegit pulvis.
Græcorum quidem ſapientiam gravis perdidit ætas,
Atque Græcarum literarum amantes omnes ſuſtulit.

Primum autem caput ſic incipit: ὁ ἀετὸς εἶναι βασιλεὺς εἰς ὅλα τὰ πετάμενα Ὅτε.

CODEX CCXLIX. c. I. 3.

Chartaceus, habens folia 11. ſæculi XVI. cui titulus:

Θεοδοσίυ Γραμματικῦ Ἀλεξανδρέως εἰσαγωγικοὶ κανόνες ἐν ἐπιτομῇ περὶ κλίσεως ὀνομάτων, προλεγόμενα τ Θεοδοσίυ κανόνων ἀπὸ φωνῆς Γεωργίυ Διακόνυ καὶ οἰκυμενικῦ διδασκάλυ. *Theodoſii Grammatici Alexandrini Iſagoge compendioſa regularum circa declinationem nominum, & prolegomena Theodoſii regularum ex ore Georgii Diaconi, & Oecumenici Doctoris.*

Memorat hoc opuſculum etiam Allatius in *diatriba de Georgiis*, & inedi-tum adhuc eſſe aſſeverat: dubitat tamen, num *Georgius Diaconus* idem ſit, ac *Georgius Chæroboſcus*: aſt omnem dubitandi ſuſpicionem e medio tollit Codex CLXXV. *Bibliothecæ Coislinianæ*, pag. 230. in quo *Georgius Chæroboſcus* aperte dicitur autor hujus libri: quod rurſus confirmari poteſt ex ſcholio, quod in fine noſtri Codicis ſubjicitur hoc modo. Σχόλιον σὺν Θεῷ εἰς τὺς ῥηματικὺς κανόνας Θεοδοσίυ ἀπὸ φωνῆς Γεωργίυ Γραμματικῦ τῦ Χοιροβοσκῦ. *Scholion, Deo dante, in regulas verborum Theodoſii ex ore Georgii Grammatici Chæroboſci.* Ceterum Regularum initium hoc eſt. κανών ἐςι λόγος ἔυτακτος ἀπευθυνόντων ὁμοιότητα πρὸς τὸ καθόλυ τὸ δεςραμμένον ἢ λέξεως Ὅτε.

CODEX CCL. c. I. 4.

Membranaceus, foliis conſtans 99. nitidi characteris, & optimæ notæ, ſæculi circiter XII. Comparantur invicem loca V. & N. Teſtamenti ſpectantia ad Chriſtum Dominum, quibus ad majorem intelligentiam ſubjiciuntur Scholia. Totum opus ſeptuaginta ſex capitibus conſtat, quorum index accuratus initio præmittitur: at primum caput, ex quo fortaſſis autoris nomen innotuiſſet, & in quo SS. Trinitatis myſterium teſtimoniis triginta octo confirmabatur, omnino periit. Sequentibus Incarnationis myſterium, omniaque Chriſti geſta ſecundum temporum ordinem prædicto modo expenduntur, additis etiam nonnullis Chronologicis, & hiſtoricis quæſtionibus ex *Euſebio*, & *Africano* circa tempus nativitatis Chriſti, Herodis familiam, atque Deiparam. Ultimum vero caput, quod etiam deſideratur, varia continebat objecta Gentilium adverſus Chriſtianos cum reſponſionibus eorundem.

CODEX CCLI. c. I. 5.

Chartaceus, habens folia 23. ſæculi XVI. cui titulus:

Τῦ ἁγίυ Ἰωάννυ τῦ Δαμασκηνῦ περὶ τῶν ἀνακυκλισμῶν ὐρανῦ καὶ γῆς. *Sancti Johannis Damaſceni de revolutionibus Cæli, & Terræ tractatus.*

Porro licet *Damaſceni* nomen præferat, dubitationi adhuc locus relinquitur, num vere Johannis Damaſceni opus ſit, cum a nemine uno ſub ejus no-

Digitized by Google

nomine memoretur. Inficiari tamen non poſſumus, harum rerum Johannem Damaſcenum peritiſſimum fuiſſe, quod vel ex ejus *Canone Paſchali*, aliiſque hujus generis fragmentis, quæ in ejus operibus leguntur, ſatis, ſuperque conſtat. Quidquid de auctore ſit, multæ in hoc opuſculo traduntur rationes cycli Lunaris, & Solaris, multique canones inveniendi diem Paſchatis.

CODEX CCLII. *c.* I. 6.

Chartaceus, conſtans foliis 508. ſæculi XVI. Eſt τῦ φιλοσόφυ κυρῦ Θεοδώρυ τῦ Προδρόμυ ἐξήγησις εἰς τὰς ἐν ταῖς ἱεραῖς δεσποτικαῖς ἑορταῖς ἐκτεθέντας κανόνας παρὰ τῶν ἁγίων & σοφῶν ποιητῶν Κοσμᾶ & Ἰωάννυ. *Philoſophi Domni Theodori Prodromi commentarius in Canones, ſeu hymnos Sanctorum Patrum Coſmæ (Epiſcopi Majumenſis) & Johannis (Damaſceni) Dominicis feſtis diebus recitari ſolitos.* Hunc commentarium adnumerat Fabricius Tom. VI. pag. 819. *Bibliothecæ Græcæ* inter ſcripta Theodori inedita; eodemque omnino titulo legitur in Catalogo *Bibliothecæ Vindobonenſis* parte I. pag. 375.

Procœmium Orphanotropho cuidam inſcriptum, ſic incipit: ἔοικας ἄνθρωπε τῷ Θεῷ πρὸς τὸ τῶν ἐν ταῖς δεσποτικαῖς καὶ δημοτελέσιν ἑορταῖς μελῳδηθέντων ἀσμάτων τοῖς ἱεροῖς ἐκείνοις ἀνδράσι καὶ ὑποφήταις τῦ πνεύματος ἡμᾶς ἐξήγησιν προσκαλεῖσθαι &c.

CODEX CCLIII. *c.* I. 7.

Chartaceus, foliis conſtans 79. ſæculi XVI. ubi Æschyli Tragœdiæ *Prometheus*, & *Eteocles*, cum adnotationibus in margine, & *Gloſſa interlineari*.

CODEX CCLIV. *c.* I. 8.

Bombycineus, cui folia 205. ſæculi XV. tineis parumper corroſus, plures tractatus aſceticos complectitur.

Fol. 1. *Sancti Patris noſtri* Nili *tractatus de Monaſtica exercitatione*, cujus initium: φιλοσοφεῖν ἐπιθυμοῦσι μὲν καὶ Ἕλλησιν πολλοὶ &c. Exſtat in editione Romana an. 1673. *pag.* 1.

Fol. 60. Ejuſdem *inſtitutio ad Monachos*, cujus initium: ἀκρασίαν βρωμάτων πεφυκότες πολεμεῖν &c. In edit. *pag.* 553.

Fol. 62. *pag.* 2. τῦ αὐτῦ περὶ τῶν ὀκτὼ λογισμῶν. *Ejuſdem de octo tentationibus.* Incipit: ἀρχὴ καρποφορίας ὁδὸς &c. In edit. *pag.* 456. diverſo tamen titulo, nimirum *de octo ſpiritibus malitiæ*.

Fol. 78. Ejuſdem *de oratione* capitula CLIII. Initium eſt: εἴτις βούλοιτο ἀῶδος θυμίαμα σκεδάσαι &c. In edit. *pag.* 478.

Fol. 93. *pag.* 2. Ejuſdem *inſtructio ad juniores Monachos*, cujus initium: δεῖ τὸν νέον ἀσκεῖν σώματος ἡσυχίαν &c. Legitur in epiſtolarum libro VII. editionis Rom. an. 1667. num. CCCIII.

Fol. 94. Ejuſdem *epiſtola ad Anaſtaſium Epiſcopum*, quæ incipit: ὁ τὴν ἐν τῷ Βυζαντίῳ μεγάλης ἐκκλησίας &c. Lib. II. epiſtol. num. CCXCIV.

Fol. 95. Ejuſdem *ſententiæ abducentes hominem a corruptibilibus, & affigentes incorruptibilibus*, quarum initium: ὁδὸς εἰς ἀρετὴν ἡ τῦ βίυ φυγὴ &c. In edit. inter opuſcula *pag.* 557.

Fol. 98. *pag.* 2. Τῦ ὁσίυ πατρὸς ἡμῶν Ἀββᾶ Κασιανῦ περὶ διατυπώσεως καὶ κανόνων τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον καὶ Ἀνατολὴν κοινοβίων, καὶ τῆς τούτων διαγωγῆς. *Sancti Patris noſtri Abbatis* Cassiani *de conſtitutionibus, & regulis Monachorum in Ægypto, & Orientalibus partibus communem vitam degentium, eorumque diſciplina.* Incipit: ἐπειδή μοι προσέταξας μακαριώτατε πάπερ Κάσορ γνωρίσαι σοι &c.

Fol. 14. Τῆ αὐτῆ ὁσίᾳ πατρὸς ἡμῶν Ἀββᾶ Κασιανῦ τῦ Ῥωμαίᾳ περὶ τῶν ὀκτὼ κακίας ἀπὸ λογισμῶν. *Ejuſdem Sancti Patris noſtri Abbatis* Cassiani Romani *de octo malis cogitationibus.* Incipit: πρώτη τῶν περὶ τὴν διατυπώσεως τῶν κοινοβίων συνταξάμενος λόγον &c.

Exſtant hæc duo opuſcula Græce, & Latine in editione operum *Athanaſii* Montfauconiana Tom. II. pag. 366. propterea quod Divo Athanaſio ab imperito quodam Græculo adtributa fuerint. In admonitione tamen, quæ eiſ-

Digitized by Google

dem præmittitnr, ex *Caſſiani Inſtitutionibus* deſumpta dicuntur, non quidem integra, ſed excerptis hinc inde ſententiis, immo & integris nonnunquam capitibus, atque e Latino ſermone in Græcum translata.

Fol. 139. *pag.* 2. Τῦ ἁυτῦ πρὸς Λεόντιον περὶ τῶν κατὰ τὴν Σκῆτιν πατέρων. *Ejuſdem* (Caſſiani) *ad Leontium de Sanctis Patribus in Sceti degentibus*. Incipit: τὸ χρέος ὅπερ ἐπηγγειλάμην τῷ μακαριωτάτῳ Πάπᾳ Κάσσιε περὶ τῆς διηγήσεως τῦ βίυ τῶν ἁγίων πατέρων &c. Epitome nempe eſt ſeptem priorum *collationum Caſſiani de Sanctis Anachoretis Sceticis*, eodem prorſus modo compoſita, & Græce reddita, quo duo ſuperiora opuſcula; qualis refertur etiam in *Bibliothecæ Vindobonenſis* Catalogo part. I. *pag.* 200. & 262. Multa de his Lambecius lib. IV. *comment. pag.* 166.

Fol. 158. Τῦ μακαρίυ Ἰωάννυ ἐπισκόπυ τῦ Καρπαθίυ πρὸς τὺς ἀπὸ τ Ἰνδίας προτρέψαντας μοναχὺς παρακλητικὰ κεφάλαια ρ. *Beati Johannis, Epiſcopi Carpathi, ad Monachos Indiæ, qui ipſum interrogaverant, conſolatoria capitula centum*. Incipiunt: τοῖς ἐπὶ γῆς βασιλεῦσιν ἐλεεινὰ ἄνθη φροσφέροντές τινες &c. Latine vertit, ediditque Jacobus Pontanus ad calcem *Dioptræ* Philippi Solitarii, *Ingolſtad.* an. 1654. Miratur autem Fabricius Tom. IX. *Biblioth. Gr.* pag. 446. quomodo Pontanus Epiſcopum fecerit Beatum Johannem, *neſcio*, inquit, *quo autore, nam nec in MSS. Epiſcopus vocatur*. Sed immerito prorſus ea de cauſſa Pontanum notavit Fabricius, quod in nullo MS. Codice Beatus Johannes vocetur Epiſcopus. Non ſolum enim in Regio Taurinenſi, ſed etiam in Vindobonenſi part. I. *pag.* 255. & 283. Epiſcopi nomine inſignitur.

Fol. 189. Subjiciuntur nonnulla loca ex quatuor Evangeliis ſelecta, quibus præcipue Chriſti Domini effata, atque præcepta continentur.

CODEX CCLV. *c.* I. 9.

Chartaceus, conſtans foliis 56. ſæculi XVI. ſynopticam nobis exhibet explicationem ſacræ Liturgiæ, hoc initio: Τίς ὁ τῆς τ ἱερυργίας ὅλης ὡς ἐν κεφαλαίῳ τ ἁγίας πλετῆς τ ἱερῶν μυστηρίων ἔργων μὲν καὶ τ θείων δώρων εἰς τὸ θεῖον σῶμα καὶ αἷμα μεταβολή. τέλος δὲ τὸ τὺς πιςὺς ἁγιασθῆναι δι' ἁυτῶν. ἁμαρτιῶν ἄφεσιν, καὶ βασιλείας ὑρανῶν κληρονομίαν καὶ τὰ τοιαῦτα λαβόντας &c.

CODEX CCLVI. *c.* I. 10.

Chartaceus, foliis conſtans 165. ſæculi XVI. olim Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ. Eſt *Philocalia Origenis* a Sanctis Patribus Baſilio, & Gregorio Nazianzeno ex ejus operibus collecta, & eodem plane titulo prædita, quo in Codice *b.* IV. 6. diverſo tamen quæſtionum ordine, atque ampliori capitum diſtributione. Ad numerum enim uſque XXXVII. perducuntur.

CODEX CCLVII. *c.* I. 11.

Chartaceus, cui folia 61. ſæculi XVI. rudi, & inconcinno exaratus charactere, excerpta nonnulla ad hiſtoriam Byzantinam ſpectantia complectitur. Nimirum

Fol. 1. Παρεκβολαὶ ἐκ τ βίβλυ τῦ χρονικῦ περὶ τῶν πατρίων τῆς Κωνσταντινυπόλεως καὶ πόθε κληθεῖσης Βιζαντίυ συμπθεῖσαι παρὰ κυρίυ Γεωργίυ τῦ Κωδίνυ. *Excerpta ex Chronicis de Originibus urbis Conſtantinopoleos, quæ poſtea dicta fuit Bizantium, collecta a Domno Georgio Codino*. Hæc una cum Latina interpretatione, & adnotationibus ſæpius prodierunt cura, & ſtudio Meurſii, Lambecii, & Combefiſii.

Fol. 15. De *officiis*, & *officialibus Aulæ Conſtantinopolitanæ*, ex eodem Codino.

Fol. 48. Περὶ τ ἀπ' κτίσεως κόσμυ ἐτῶν μέχρι τ βασιλείας τῦ μεγάλυ Κωνσταντίνυ. ϗ περὶ τῶν βασιλευσάντων ἐν δο-

τῇ

Digitized by Google

τῇ Βασιλίδι τῶν πόλεων, μέχρι ἧς αὐτῆς ἡ παρὰ τῶν Ἀγαρίωνων πύτλου ἁλώσεως. *De annis ab orbe condito usque ad Imperium Constantini Magni, & de iis, qui a Constantino Magno in ipsa Civitatum Principe* (Constantinopoli) *regnarunt, donec capta fuit ab Agarenis.* Vulgatum & hoc opusculum a Lambecio in fine excerptorum ex Chronicis, una cum tractatu de *Templo Sanctæ Sophiæ*, qui in nostro etiam Codice habetur *fol.* 55.

CODEX CCLVIII. *c.* I. 12.

Chartaceus, foliis constans 133. sæculi XVI. Eclogas perutiles continet ex *Scholiis Philosophi Procli in Cratylum Platonis*, capitibus CLXXXV. distinctas.

CODEX CCLIX. *c.* I. 13.

Chartaceus, habens folia 132. sæculi XVI. ubi

Fol. 1. Τῷ μακαριωτάτῳ φιλοσόφῳ κυρίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Μανασσῇ. σύνοψις χρονικὴ διὰ στίχων ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῦ ἀρχοῦ ποιουμένη καὶ διήκουσα μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Βοτανειάτου κυρίου Νικηφόρου τὸ προοίμιον πρὸς τὴν σεβασοκρατορίσσαν κυρὰν Εἰρήνην τὴν πιμφὴν βασιλέως Μανουὴλ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς κυρίῳ Ἀνδρονίκῳ: *Beatissimi Philosophi Domini Constantini Manassis Synopsis historica numeris poeticis scripta, ab origine mundi usque ad Imperium Domini Nicephori Botaniatæ. Pœmium ad Imperatricem D. Irenen uxorem Imperatoris Manuelis ex fratre ipsius Domino Andronica.* Incipit: ἡ μὲν φιλοῦλος ψυχὴ πρὸς ὕλας ἐπιχάσκει &c.

Exstat inter Scriptores historiæ Byzantinæ cum adnotationibus Meurtii, variisque lectionibus ex Codice Allatiano, & duobus codicibus Regiis collectis. Sunt etiam in nostro Codice nonnullæ variantes lectiones, sed fere omnes adnotatæ fuerunt in supra laudata editione historiæ Byzantinæ.

Fol. 157. Brevissima Chronica a Mundi exordio usque ad Isaaci Angeli renovatum Imperium, absque autoris nomine. Incipiunt: πλάττεται παρὰ Θεοῦ πρῶτος ἄνθρωπος εἰς γῆν ὁ Ἀδάμ. ἐκ δὲ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ οἰκοδομεῖται ἡ Εὔα. ὅτοι μετὰ τὸν τοῦ παραδείσου συγγινόμενοι ἔσχον υἱὸν τὸν Κάϊν &c.

CODEX CCLX. *c.* I. 14.

Chartaceus, initio mutilus, cui folia 39. sæculi XVI. Varia exhibentur symbola, ex animalibus desumta, quorum primo loco exploratur natura; postea moralis subjicitur expositio. Hæc comparantes cum *Physiologo Divi Epiphanii* Tom. II. edit. Petavianæ *pag.* 189. non levem observavimus discrepantiam. Plura enim capita sunt in Regio nostro Codice, quam in edito, & ipsa, quæ in editione, capita nonnulla prolixiora sunt in Codice.

CODEX CCLXI. *c.* I. 15.

Chartaceus, foliis constans 283. sæculi XVI. ubi

Fol. 1. Nicephori Blemmidæ *physica Epitome*, quam primum ex *Bibliotheca Augustana* edidit una cum Logica tractatione Johannes Wegelinus *Augustæ Vindel.* An. 1605.

Fol. 175. Sexti Empirici libri adversus Mathematicos, alterius exscriptoris manu exarati.

CODEX CCLXII. *c.* I. 16.

Chartaceus, folia habens 309. sæculi XVI. varia continet opuscula philosophica. Et quidem

Fol. 1. Διδασκαλία τοῦ Ψέλλου περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν καὶ τῶν προτάσεων καὶ τῶν συλλογισμῶν. Psselli *tractatus de decem prædicamentis, de propositionibus, atque syllogismis.* Incipit: Ἐπειδή τισιν οὐκ ὀλίγοι ὄφελον εἶναι τῶν τῆς διαλεκτικῆς ἐπιστήμην &c. Allatius in diatriba de *Psellis* dicit hoc opusculum anecdotum.

Fol. 59. Τοῦ σοφωτάτου πρεσβυτέρου καὶ μοναχοῦ Νικηφόρου τοῦ Βλεμμίδου ἔκδοσις ἐπιτομὴ περὶ λογικῆς ἐπιστήμης. ἡ μὲν οὖν

Digitized by Google

λα καὶ περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως. *Sapientissimi presbyteri, ac Monachi Nicephori Blemmidæ expositio accurata Logicæ artis, simulque de Physica auscultatione.*

Fol. 243. GEORGII PACHYMERI *prolegomena in octo libros Physicorum Aristotelis*, hoc titulo: Γεωργίου τοῦ Παχυμέρους τίς ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος βιβλίου. *Georgii Pachimeri de scopo præsentis libri.* Eumdem titulum legere est in catalogo *Biblioth. Vindobonensis* part. IV. pag. 56. & 66. Incipit vero: ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος βιβλίου ἐπιζητῆσαι περὶ τῶν ἀρχόντων ὄντων &c.

Fol. 247. Μετάφρασις τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς ἀποδεικτικῆς πραγματείας ἤτοι τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν Ἀριστοτέλους. τοῦ Πτοχοπροδρόμου. *Expositio secundi libri de demonstratione; sive posteriorum analyticorum Aristotelis, autore* PTOCHOPRODROMO, idest *Theodoro Prodromo*, quem in MSS. codicibus sæpe *Ptochoprodromum* nominari, notavit Cangius in Indice *autorum Græcorum* pag. 32. Incipit: διαλαβὼν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς ἀποδεικτικῆς περὶ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ καὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης &c.

Recenfetur a *Fabricio* inter opera inedita *Theodori* Tomo VI. *Bibliot. Græcæ* pag. 820. Gesnerus autem numerat inter Codices MSS. *Bibliothecæ Vaticanæ.*

CODEX CCLXIII. c. I. 17.

Chartaceus, constans foliis 161. sæculi XVI. olim *Gabrielis* cognomento *Severi*. Habentur ibi

Fol. 1. Θεοδωρήτου θεραπευτικὴ τῶν Ἑλληνικῶν παθημάτων. THEODORETI *curatio Græcarum affectionum*, seu *adversus Gentes Sermones* XII. Initium ita se habet: πολλάκις μοι τῶν τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας ἐξηρτημένων σιωπτυχηκότες τινὲς τὴν πίστιν &c. In edit. Sirmond. Tom. IV.

Fol. 159. *pag.* 2. Ὁμολογία πίστεως Ἰωσὴφ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. *Confessio Domini* JOSEPH *Archiepiscopi Constantinopolitani*. Incipit: ἐπεὶ βιάζομαι παρά τινων συναθροθῆναι τῷ Λατινικῷ δόγματι τὴν ἀκόρεστον ὁμολογεῖν τὸ παναγίου Πνεύματος ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ &c. Totus est porro in hac fidei professione, ut ostendat, dogma Latinorum de *processione Spiritus Sancti* adversari Evangeliis, Conciliis, & Patribus; ob quam rem se animum inducere non posse affirmat, ut processionem ex Patre, Filioque confiteatur.

Hæc a Græco quodam conficta valde suspicamur. Josephus enim Constantinopolitanus Archiepiscopus multum pro unione Græcorum, atque Latinorum laboravit in Concilio Florentino, ubi supremum diem obiit, absoluta jam quæstione de processione Spiritus Sancti, quam palam confessus est, oblatæ cedulæ manu propria subscribens. Hujus confessionis autoritatem ut imminuerent dogmatis Catholici oppugnatores, confessionem alteram, quam in Codice nostro legimus, forte supposuerunt; nisi malis dicere, hanc fidei formulam, priusquam simul conveniissent Græci cum Latinis, & finita esset quæstio, a Josepho emissam fuisse.

CODEX CCLXIV. c. I. 18.

Chartaceus, constans foliis 60. sæculi XVI. in quo

Fol. 1. Contenta in *Photii Bibliotheca* numero CCXXXIX. excerpta nimirum de *charactere, ac generibus carminum, & de celebrioribus poetis ex Procli philosophi* libris duobus χρηστομαθείας γραμματικῆς, *electorum grammaticorum.*

Fol. 12. Ἀνδρονίκου Περιπατητικοῦ περὶ παθῶν. ANDRONICI *Peripatetici de animi affectionibus*. Incipit: πάθος ἐστὶν ἄλογος ψυχῆς κίνησις διὰ ὑπόληψιν κακοῦ ἢ ἀγαθοῦ &c.

Quis sit hic *Andronicus Peripateticus*, qui de animi affectionibus scripserit, non est ita facile definire. Putant etenim nonnulli esse *Adronicum Callistum*, qui floruit tempore Gregorii Palæologi; alii vero *Andronicum Rhodium*, *Boetii Sidonii præceptorem*, atque ab Aristotele undecimum in successione, sub cujus nomine vulgatum fuisse libel-

Digitized by Google

libellum, teſtatur Fabricius tomo II. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 151.

Fol. 23. NICEPHORI BLEMMIDÆ *Geographiæ Synopſis*.

CODEX CCLXV. *c.* I. 19.

Membranaceus, habens folia 198. ſæculi circiter XIV. ſatis nitidi characteris, initio tamen, & fine mutilus, ubi ἀκολουθία, ſeu *officia* in variis ſolemnitatibus perſolvenda, nec non preces quædam, atque orationes ſacro ritu in variis Eccleſiaſticis miniſteriis adhibendæ.

CODEX CCLXVI. *c.* I. 20.

Chartaceus, foliis conſtans 69. ſæculi XVI. inconcinno prorſus charactere exaratus, animadverſiones continet in libros *Analyticorum priorum Ariſtotelis*, aliosque tractatus Logicos, abſque ullo ordine, parvi ceteroquin momenti.

CODEX CCLXVII. *c.* I. 21.

Chartaceus, cui folia 161. ſæculi XVI. Sunt excerpta quædam varii generis ex *Epiphanio*, *Cyrillo*, *Anaſtaſio Sinaita*, *Chryſoſtomo*, *Baſilio*, aliisque: ſub finem vero quæſtiones, & reſponſiones circa omnes fere ſacræ ſcripturæ libros, abſque ullius autoris nomine.

CODEX CCLXVIII. *c.* I. 22.

Chartaceus, conſtans foliis 78. ſæculi XVI. in quo

Fol. 1. MELETII *Synopſis de natura hominis*, quæ fuit etiam in codice *b.* II. 10.

Fol. 20. Brevis tractatio logica, tacito autoris nomine.

Fol. 38. Sunt gnomica quædam ex partibus humani corporis, ſeu breve phyſiognomices compendium, in cujus fine eſt tabella Lunarium dierum, quibus fauſta, vel infauſta fiunt ſomnia.

Fol. 42. Πρόκλου σοφιστοῦ περὶ ἐπιστολιμαίων χαρακτῆρος. PROCLI SOPHISTÆ *Characteres epiſtolici*, quos ſub *Libanii* nomine editos fuiſſe anno 1597. apud Commelin. notat Fabricius tom. VIII. pag. 529. Plures tamen numerat codices MSS. in quibus *Proclo* attribuuntur.

Fol. 65. Abſque titulo, & autoris nomine habetur præcedentis opuſculi de conſcribendis epiſtolis expoſitio methodica, atque artificioſa.

CODEX CCLXIX. *c.* I. 23.

Chartaceus, cui folia 56. ſæculi XVI. duo amplectitur *Divi* GREGORII NYSSENI opuſcula.

Fol. 1. *Eſt ſermo Catecheticus ad eorum uſum, quibus inſtituendi catechumenos cura demandata eſt*. Incipit: ὁ τῆ κατηχήσεως λόγος ἀναγκαῖος μέν ἐστι &c. In edit. tom. III. pag. 43.

Fol. 54. Ejuſdem *in martyres*, & *adverſus Arianos*. Incipit: τί τοσοῦτόν ἐστιν εἰπεῖν ὅσον τοῖς ὀφθαλμοῖς πάρεστι βλέπειν &c.

CODEX CCLXX. *c.* I. 24.

Bombycineus, duplici exaratus columna, foliis conſtans 111. ſæculi XV. Sanctorum Patrum ſermones aliquot, & vitas complectitur.

Fol. 1. *Divi* CHRYSOSTOMI *homilia in principio quadrageſimæ de ejectione Adami e paradiſo*, cujus initium: προκειται ἡμῖν ἀγαπητοὶ πνευματικὴ τράπεζα. In edit. inter ſpurias tomo VI. pag. 539.

Fol. 21. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia in illa verba pſalmi* LXXI. Deus judicium tuum Regi da &c. Incipit: ὥσπερ λύχνος φαίνων τῷ σώματι &c. Tamquam ſpuria omiſſa fuit a *Benedictinis*; ejus tamen initium legitur in Indice tomi XIV.

Fol. 27. *pag.* 2. *Sancti* EPIPHANII *Archiepiſcopi Cypri ſermo de ſepultura Chriſti*, cujus initium: τί τὸ σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ &c. In edit. tom. II. pag. 259.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 40. *Divi* GREGORII NAZIANZENI *oratio in ſanctum Paſcha, & de tarditate.* Incipit: ἀναςάσεως ἡμέρα ἐς ἡ ἀρχὴ &c. In edit. XLI.

Fol. 42. AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi de vita, & miraculis Sancti Baſilii.* Incipit: ἀγαπητοὶ ἐκ λῶ ἀπειπὼν ὀγκώμονας ἰδὼς &c. Græce, & Latine in *Amphilochio Combefiſii* pag 155.

Fol. 71. *pag.* 2. *Sancti* EPHREM *ſermo in venerandam, atque vivificam crucem, & de pœnitentia.* Incipit: πᾶσα ἑορτὴ καὶ πρᾶξις τῦ κυρίυ ἡμῶν &c. In edit. tom. II. pag. 247.

Fol. 74. *Acta magni Martyris Theodori Tyronis*, ſeu *Teronis*, imperfecta circa finem. Initium autem hoc eſt: ὥσπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὁρῶσιν, ὕτως ἐς περὶ τῶν μαρτύρων λόγος τις ἀκούσιν &c. Latine apud Surium die VII. *Februarii.*

Fol. 79. *Vita, & mores Sancti Patris noſtri Thaumaturgi Nicolai*, cujus initium: ἀλογητὸς εἶ κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θαυμάσια καὶ ἀόρατα ἔργα ποιῶν &c. Incerti autoris fœtum exiſtimat Lambecius lib. VIII. pag. 376.

Fol. 87. *Vita, & mores ſancti Johannis Calybitæ.* Incipit: βίον καλὸν καὶ ἀμόλυντον καὶ ἐνάρετον ἀνδρὸς δικαίυ ἐς πλείυ βούλομαι διηγήσασθαι τῇ ἡμῶν ὁμονοίᾳ γεγονότα ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν &c. Porro ex hoc initio colligitur, & quidem non obſcure, autorem fuiſſe Johanni contemporaneum. Allatius tamen in *Diatriba de Symeonum ſcriptis* pag. 119. dicit eſſe incertum.

Fol. 94. Homilia in illud Geneſeos: *Dixit Deus, producat terra animam viventem juxta genus ſuum &c.* abſque autoris nomine. Incipit: ἦλθε τὸ προσταγμα οὗ βαδίζων, καὶ ἀπέλαβε καὶ ἡ γῆ τὸ ἴδιον κόσμον &c.

CODEX CCLXI. *c.* I. 25.

Partim membranaceus, partim chartaceus, folia habens 172. ſæculi XV. & XVI. plures tractatus philologicos, multiplici pariter charactere exaratos, continet.

Fol. 1. Ἰσαὰκ μοναχῦ περὶ μέτρων ποιητικῶν. ISAACI *Monachi de metris poeticis tractatus*, qui recenſetur etiam in catalogo MSS. codicum Angliæ tomo II. pag. 246.

Autor ſæculo XIV. floruit, mathematicis diſciplinis inſtructus, ut ex ejus *canone Paſchali*, quem Petavius ſuo *Uranologio* inſeruit, aliiſque operibus MSS. relatis a Fabricio in tom. X. pag. 177. *Græcæ Bibliothecæ*, ſatis liquet. Initium autem hujus opuſculi eſt hujuſmodi: μέλλοντες περὶ μέτρων τῶν ἐν ταῖς ποιητικαῖς βίβλοις ἐμφερομένων βραχείαν τινὰ πρὸς τὰς νέας τῷ διδασκαλίαν ποιήσεσθαι δέον ᾠήθημεν προεκθεῖναι πόθεν οἱ ἔκπαλαι ἄνδρες ἐκεῖνοι μέτροις ἐπενόησαν κοσμεῖν τὰ ἑαυτῶν συγγράμματα &c.

Fol. 19. *pag.* 2. Γεωργίυ Γραμματικῦ τῦ Χοιροβοσκῦ περὶ τ ποιητικῶν τρόπων, GEORGII GRAMMATICI CHOEROBOSCI *de tropis poeticis*, idem prorſus tractatus, qui in codice *b.* V. 33.

Fol. 26. *pag.* 2. Περὶ τ τ λέξεως παθῶν ἅπερ ἐν τοῖς ποιητικοῖς μάλιςα βιβλίοις εὑίσκονται. *De affectionibus dictionum, quales in poeticis præcipue libris inveniuntur.* Deſideratur autoris nomen. Incipit vero: τὰ τ λέξεως πάθη, ἢ ἀπὸ πλεοναςμῦ γίνονται ἢ ἀπὸ ἐνδείας. ἐς ἀπὸ πλεοναςμῦ μὲν εἰσιν εἴδη ἑννέα. ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπὸ ἐνδείας εἴδη θ. ὡς γίνεσθαι ἐξ ἀμφοτέρων συζυγίας θ. ἀντικείμενα ἀλλήλαις. εἰσὶ δὲ αὗται: α. προθεσις καὶ ἀφαίρεσις: β. ἀναδίπλωσις καὶ ἄρσις: γ. ἔκτασις ἐς συςολή: δ. ἐπέκτασις ἐς συγκοπή: ε. διαίρεσις καὶ συναλοιφή: ς. παρένθεσις καὶ ἔλλειψις: ζ. διπλασιασμὸς ἐς παρέλλειψις: η. παρέμπτωσις καὶ ἔκθλιψις: θ. προσχηματισμὸς καὶ ἀποκοπή &c.

Fol. 29. *pag.* 2. Opuſculum ignoti, pariter autoris περὶ τ σολοικοφρόνων χημάτων. τίνα τίνων διαλέκτων εἰσίν. *De barbararum vocum ſchematis, quæ propriæ ſunt quibuſdam dialectis.* Incipit: ἀίβοεῖς τοῖς θηλυκοῖς ὀνόμασιν ἀρσενικὰ συντάττυσι ἐπίθετα. ὡς τὸ παρ' Ὁμήρῳ κλυτὸς Ἱπποδάμεια. καὶ θερμὸς Αἰτή. ἐς ἀγὸς Πολιοῖο. καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. Δαιζομένυ πόλεως. ὁμοίως δὲ ἐς τοῖς ἑτέροις ὀνόμασιν ἀρσενικὰ ἐς θηλυκὰ ἐπίθετα. καὶ μετοχὰς ἀρσενι-

ἀρσενικὰς τὰ καὶ θηλυκὰς ἐπιφέρουσιν &c.

Fol. 34. Τρύφωνος περὶ τῶν παθῶν τῆς λέξεως. *Tryphonis de affectionibus dictionum.* Incipit: τὰ τῆς λέξεως πάθη εἰς δύο γενικώτατα διαιροῦνται &c. Græce, & Latine habetur ad calcem *Grammaticæ Græcæ* Alexandri Scoti. Lugduni anno 1614.

Fol. 37. Τοῦ κυροῦ Μανουὴλ Μοσχοπούλου περὶ τῶν αὐτῶν ἀκριβέστερον. *Domini Emmanuelis Moſchopuli de iiſdem affectionibus dictionum diſquiſitio accurata*, cujus initium: ἐν τοῖς πάθεσι τῆς λέξεων, προσθέσεις ἰδίως λέγεται. ἔστι δὲ αὕτη προσθήκη γράμματος φωνήεντος κατὰ τὴν ἀρχὴν ὡς συλλαβὴ προστιθέντος &c. Huic autem tractatui ſubjuncta fuit a recentiori ſcriba commentatio de *metris Rhetoricis*.

Fol. 45. Theodosii *Grammatici Alexandrini canones Iſagogici de nominum declinatione, & prolegomena* Theodosii *canonum ex ore Georgii Diaconi*. Eodem prorſus modo, quo in codice *c.* I. 3.

Fol. 69. Eſt opuſculum de accentibus, omni deſtitutum titulo. Incipit autem: ὁ Θρὰξ Διονύσιος οὐκ ἀπὸ τῶν γραμμάτων ἢ τῆς προσῳδίας ἤρξατο. ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς. Θεοδόσιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ Θεοῦ ἤρξατο εἶτα περὶ προσῳδῶν. ἡμεῖς δὲ ἐξ Ἡρωδιανοῦ ἐκλεξάμενοι ἀπὸ τῆς προσῳδίας ἀρξώμεθα &c.

Fol. 72. Compendium opuſculi Georgii Choerobosci *de tropis poeticis*.

Fol. 73. *pag.* 2. Αἰλίου Ἡρωδιανοῦ περὶ μονήρους λέξεως. Ælii Herodiani *de vocibus monoſyllabis*.

Fol. 74. Τοῦ χάραχος περὶ ὀρθογραφίας. Johannis Characis *de Orthographia*.

Fol. eodem pag. 2. Ἰωάννου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρείας τονικῶν παραγγελμάτων ἐπιτομή. Johannis *Grammatici Alexandrini epitome tonicorum præceptorum*.

Fol. 76. *pagina* 2. Σωφρονίου πατριάρχου περὶ στιγμῆς. Sophronii *Patriarchæ de interpunctione*.

Fol. 79. Τοῦ σοφωτάτου Ψέλλου καὶ ὑπερτίμου περὶ λίθων δυνάμεων. *Sapientiſſimi, ac venerandi* Pselli *tractatus de lapidum virtutibus*, cujus initium: αἰτιολογίσασθαί μέν σοι τὰς ἐν τοῖς λίθοις δυνάμεις οὐκ ἐν τολμήσαιμι &c. Græce, & Latine prodiit primum anno 1615.

Fol. 81. Scholia nonnulla in *Lucianum*, *Lycophronem*, & *Iſocratem*, variis ex codicibus, ut dicitur, excerpta.

Fol. 107. Λεξικὸν τῶν Ἡροδοτείων λέξεων. *Lexicon vocum quarumdam, quæ in uſu ſunt apud Herodotum*; idem, ni fallor, ac illud, quod ex *codice Goldaſti* reperiri in *editione Gronoviana*, notat Fabricius *Bibliot. Græcæ* tom. X. pag. 91.

Fol. 109. Κωνσταντίνου τοῦ Λασκάρεως προλεγόμενα τοῦ σοφοῦ Ὀρφέως. *Conſtantini Laſcaris prolegomena in Orpheum*, quæ quidem non multis abhinc annis edita primum fuerunt Græce, & Latine ex hoc eodem codice cum animadverſionibus in parte prima *Marmorum Taurinenſium*.

Fol. 111. Ejuſdem opuſculum περὶ ποιητοῦ, *de Poeta*, in quo breviter poeſeos natura, atque origo indagatur, & varia illius genera indicantur. Hoc utpote breviuſculum hìc ſubjicere opportunum duximus, non inſuave profecto futurum poetices amatoribus:

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ποιητοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν τυγχάνει λεκτέον ἂν εἴη ὀλίγα περὶ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος δι' ὀφελείαν τῶν ἀκροατῶν. ἔστι τοίνυν ποιητὴς κατὰ παλαιὸν τρόπον φιλόσοφος ἡ δὲ ποιητικὴ τρόπη φιλοσοφία εἰσάγουσα εἰς τὸν βίον ἡμᾶς ἐκ νέων. καὶ διδάσκουσα ἤθη καὶ πάθη καὶ πράξεις μετ' ἡδονῆς, ὡς χάριν ψυχαγωγίας μόνον γινομένη κατὰ Ἐρατοσθένη ἀλλὰ διδασκαλίας μετὰ ψυχαγωγίας. ἡ ποιητὴς ἐστι κατὰ Στράβωνα ἀνὴρ ἀγαθὸς ἢ μόνος σοφός, καὶ οὐχ οἷόν τε ἀγαθὸν γενέσθαι ποιητὴν μὴ πρότερον γεγονότα ἄνδρα ἀγαθόν. ἔτι ποιητὴς ἐστι καὶ δημιουργὸς σωσθήσεως τρόπης μετελικῆς. ἢ ποιητικὴ ἐστι τρόπη κατασκευὴ ἢ ἀρχὴ καὶ πηγὴ φράσεως ἢ ῥητορικῆς. ἡ ποιητικὴ ἐστι κατὰ Πλάταρχον μιμητικὴ τέχνη καὶ δύναμις ἀντίστροφος τῇ ζωγραφίᾳ. ὅθεν ἢ τὸ λεγόμενον. ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην, τὴν ποίησιν δὲ σιγῶσαν ζωγραφίαν. ἡ ποιητὴς ἐστι μιμητὴς φύσεως καὶ ἡ ποιητικὴ μίμησις τῆς αὐτῆς; ἔχει δὲ τέλος ἀρχαῖον παρ' Ἕλλησιν ἀπὸ Κάδμου τοῦ Ἀγηνορος καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων τῶν ἐλθόντων ἐν Βοιωτίᾳ καὶ οἰκησάντων Θήβας τὰς ἑπταπύλους. ἰδοὺ δὲ ἐν τοῖς ἱερεῦσι καὶ μυστηρίοις ὅθεν χρησμοὶ ἢ ἐπιγράμματα ἰδοὺ ἐρεῖ τότε. πρῶτος δὲ τῶν

τῶν Ἑλλήνων ποιητὴς καὶ σοφὸς Μυσαῖος Ἐλευσίνιος ἐγένετο παρὰ τ Φοινίκων διδαχθεὶς θεογονίαν ⁊ σφαῖραν ποιήσας. δεύτερος Λίνος Θηβαῖος κοσμογονίαν ἡλίου ⁊ σελήνης πορείαν, ⁊ ζώων, ⁊ καρπῶν γεννήσεις ἐκδούς. τρίτος Ὀρφεὺς Θρᾴξ μαθητὴς Λίνου πάμπολλα ποιήσας ⁊ πολλοὺς σοφίσας. τούτους δὲ τοὺς τρεῖς πρώτους σοφοὺς ποιητὰς ἀρχηγοὺς φιλοσοφίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἶναι φησὶν ὡς φησὶν Διογένης ὁ Λαέρτιος. συνέθηκαν δὲ πάντα μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ οὐκ ἀλόγως ἐπεὶ γὰρ φιλοσοφία ἐστὶ μίμησις Θεοῦ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ὁ Θεὸς δὲ πάντα μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ ἐποίησεν, ἀναγκαῖον ἔδοξεν αὐτοῖς ὡς φιλοσόφοις ⁊ μιμηταῖς Θεοῦ ὁμοιοτρόπως συνθεῖναι. εἶτα οἱ μετ' αὐτοὺς λύσαντες τὸ μέτρον ἐποίησαντο τ πεζὸν λόγον, καταπέσοντα ἀπὸ τοῦ ὕψους τ ποιητικῆς ὥσπερ ἀπὸ ἵππου. πρῶτοι μὲν οὖν οἱ τ Ἑλλάδος σοφοὶ ἐφ' ὧν οὐκ ὀλίγοι Μελάμπους, Δαίδαλος, Ἀπόλλων, Ἀσκλήπιος, Χείρων, Ἡρακλῆς, Ναύπλιος, Παλαμήδης, ⁊ πολλοὶ τ Κενταύρων ⁊ Λαπίθων, Ἀργοναυθῶν δὲ ⁊ τ στρατευσάντων ἐπὶ Θήβας καὶ Ἴλιον δὶς. μετ' αὐτοὺς δὲ πολλοὶ ἄνθρωποι ποιητικώτεροι ἐγένοντο, Σύναγρος, Ὤμηρος, Ἡσίοδος, ⁊ ἄλλοι κατὰ χωρύς. τοῦτο δὲ τὸ τοῦ ποιητοῦ ὄνομα γενικὸν ὂν περιέχει ὑφ' αὑτῷ εἴδη πολλά. διαιροῦνται δὲ εἰς ποιητὴν Κωμικὸν, Τραγικὸν, Σατυρικὸν, Διθύραμβον, Γυμνογράφον, Ἀσματογράφον, Ἐπιγραμματογράφον, Ἐπιθαλαμιογράφον, Λυρικὸν, Μονῳδὸν, ⁊ ἄλλα εἴδη πολλά, ὧν αἱ φύσεις ⁊ τὰ τέλη διάφορα. τοῦ δὲ κυρίως ⁊ κατ' ἐξοχὴν λεγομένου ποιητοῦ γνωρίσματα τέτταρά εἰσιν, ἰσοεία παλαιὰ ἤτοι ἀγενὴς ἧς τέλος ἡ ἀλήθεια, μῦθος ἀληγορικὸς ἧ τέλος ἡ ἡδονὴ καὶ ψυχαγωγία τ ἀκροωμένων, λέξις πρὸς ἤτοι ᾠδὴν, ἰδιωμάτων δεινῶς συγκειμένη ⁊ μέτρον ἡρωϊκὸν μετ τ αὐτοῦ εἰδῶν ⁊ παθῶν. πᾶς δὲ ὁ μηχρώμενος τούτοις, οὐκ ἔστι ποιητὴς, καὶ ποιηταὶ μὲν κατ' ἐξοχὴν ἀποκαλοῦνται ἔτι Ὤμηρος, Ἡσίοδος, Ἀντίμαχος, Παπύασις, Πεισάνδρος, ἐπικοὶ δὲ μείζους. διαιροῦνται δὲ οἱ ποιητικοὶ λόγοι εἰς τρία, εἰς ᾠδὴν, μέσον, ⁊ ἰσχνόν. καὶ τῷ μὲν ᾠδῇ ἐχρήσαντο οἱ φυσικοὶ, εἶτα οἱ ἡρωϊκοὶ δεινῷ ὄντι καὶ τῷ φράσει ⁊ τ ὑποθέσει ἐν ταῖς πράξεσι τ ἡρώων. τῷ δὲ μέσῳ οἱ τὰ γεωργικὰ ⁊ ἄλλα τοιαῦτα ποιήσαντες. τῷ δὲ ἰσχνῷ οἱ τὰ βουκολικὰ καὶ ἐρωτικά. πολλάκις δὲ οἱ ποιηταὶ ⁊ τοῖς τρισὶν ἐχρήσαντο κατὰ τὰ παραγόμενα πρόσωπα ⁊ ὕλῃ, τ φύσιν τ ἀνθρώπων μιμούμενοι.

Quandoquidem de Poetis, & Principibus in hac ſcientia incidit ſermo, pauca quædam de ipſo nomine ad utilitatem audientium nobis præmittenda ſunt. Eſt igitur Poeta antiquis primus Philoſophus, & Poeſis prima Philoſophia, nobis ab adoleſcentia vivendi normam oſtendens, ac mores, affectus, & operationes ſuaviter edocens, non ſolum ad recreationem animi inventa ſecundum Eratoſthenem, ſed inſuper ad diſciplinam. Vel Poeta eſt ſecundum Strabonem vir optimus, & ſolus ſapiens, nec quiſpiam optimus evadet Poeta, niſi prius optimus vir ſit. Inſuper poeta artifex eſt primæ compoſitionis metricæ, poeſis vero eſt prima præparatio, initium, & fons locutionis, atque Rhetorices: ſeu ex Plutarchi ſententia poeſis eſt ars imitatrix, atque facultas picturæ reſpondens, unde effatum illud, picturam loquentem eſſe, poeſim vero tacitam picturam. Vel poeta eſt naturæ imitator, ac poeſis ejuſdem imitatio. Initium vero habuit apud Græcos a Cadmo Agenoreo, aliiſque Phœnicibus, qui Bœotiam advenientes Thebas ſeptem portis inſtructas habitarunt. Et primo quidem ſacerdotes, & vates eam profitebantur, unde oracula, & epigrammata plurimum tunc in uſu erant. Primus itaque Græcorum Poeta, ac ſapiens Muſæus Eleuſinius a Phœnicibus edoctus Theogoniam, & ſphæram verſibus expreſſit. Secundus Linus Thebanus Choſmogoniam, Solis, & & Lunæ curſum, nec non animalium, & fructuum generationes expoſuit. Tertius Orpheus Thrax Lini diſcipulus plura ſcripſit carmina, multa ſapientia referta. Hos igitur tres primos ſapientes Poetas philoſophiæ duces invenire eſt apud Græcos, inquit Diogenes Laertius. Diſpoſuerunt autem omnia metro, ac rythmo, ratione utique duce. Eſt enim philoſophia Dei imitatio, quantum humanæ vires ferunt. Quapropter quum Deus in omnibus metrum

Digitized by Google

trum, & rythmum ſervaverit, neceſſe ipſis viſum eſt, tamquam philoſophis, Deique imitatoribus, ſimilem modum, & formam adhibere. At eorum deinde ſucceſſores metrum ſolventes, pedeſtrem ſermonem fecerunt, a poetices ſublimitate tamquam ex equo delapſum. Primi igitur hi Græciæ ſapientes, a quibus plerique alii, Melampos, Dædalus, Apollo, Aſclepius, Chæron, Heracles, Nauplius, Palamides, multique ex Centauris, Lapithis, Argonauthis, iiſque, qui ad Thebas, Iliumque bis pugnarunt. Poſt hos multi adhuc homines poeticam excoluerunt, Syager, Homerus, Heſiodus, aliique, ſuis quiſque temporibus. Hoc autem Poetæ nomen generale cum ſit, multas ſub ſe continet ſpecies, dividituruque in Poetam Comicum, Tragicum, Satyricum, Dithyrambicum, Hymnorum, Canticorum, Epigrammatum ſcriptorem, Epithalamicum, Lyricum, Monodicum, aliaſque multas ſpecies, quarum natura, & finis omnino diverſus eſt. Attamen Poetæ proprie, & per excellentiam dicti inſignia quatuor numerantur, hiſtoria antiqua, ſeu nobilis, cujus finis veritas; fabula allegorica, cujus finis ſuavitas, atque animi adoleſcentum oblectatio; dictio copioſa, ſeu grandis, propriis vocabulis rem unamquamque exprimens, denique metrum heroicum cum ſuis figuris, atque affectibus. Quicumque his non utitur, Poeta dici nequit. Et Poetæ quidem per excellentiam hi appellati ſunt, Homerus, Heſiodus, Antimachus, Panyaſis, Piſander; verſificatores autem innumeri. Dividitur vero Poeticus ſtilus trifariam, in grandem, medium, & gracilem. Grandem adhibuerunt primum Phyſici, deinde Heroici, utpote validum, & dictionem, atque argumentum in actionibus heroum exhibentem: medio uſi ſunt, qui Georgica, atque ſimilia ſcripſerunt; gracili tandem, qui Bucolica, atque amatoria. Sæpius tamen contigit, ut Poetæ adhibuerint omnes tres ſecundum inductas perſonas, atque materiem, hominum naturam imitati.

Fol. 112. *pag.* 2. Tractatus alter: πόθεν ἀρέθησαν τὰ γράμματα. *Quomodo literæ inventæ fuerint.* Pluribus modis tractatur hæc quæſtio; unde ſuſpicari licet, quæ ſub uno, eodemque titulo ſæpius repetito hìc leguntur, e variis ſcriptoribus excerpta fuiſſe.

Fol. 121. Opuſculum abſque titulo, atque autoris nomine, in quo de arte grammatica, & de ſermonis elegantia, variiſque uſitatis figuris differitur. Initium ſit his verbis: ἡ τῦ λόγυ χρῆσις ἄρηται μὲν ἢ μᾶλλον τοῖς ἀνθρώποις δέδοται παρὰ Θεῦ τ ἀναγκαίας κοινωνίας ἕνεκα. φιλόκοινον γὰρ ζῶον ὁ ἄνθρωπος &c.

CODEX CCLXXII. c. I. 26.

Chartaceus, foliis conſtans 203. circa finem ſæculi XVI. Sunt Græcæ linguæ inſtitutiones grammaticales, ignoti plane autoris.

CODEX CCLXXIII. c. I. 27.

Chartaceus, habens folia 395. ſæculi XVI. ubi THEOPHYLACTI ACRIDÆ *in Bulgaria Epiſcopi commentaria in aliquot Divi Paulli epiſtolas.*

Fol. 1. Commentarius in epiſtolam ad Romanos, cujus proœmium incipit: σωεχὴς ἀνάγνωσις τ θείων γραφῶν εἰς τὸ γνῶσιν αὐτῶν ἄγει &c. In editione Londinenſi pag. I.

Fol. 108. *pag.* 2. Commentarius in epiſtolam ad Hebræos, cujus proœmium incipit: ἐθνῶν μὲν Ἀπόστολος ἦν ὁ μακάριος Παῦλος. κατὰ δὲ χρὶ αὐτὸν ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους φησίν &c. In edit. pag. 871.

Fol. 213. *pag.* 2. Commentarius in epiſtolam primam ad Corinthios, cui præmittitur proœmium, ab eo, quod eſt in editione pagina 161. valde diverſum. Illud propterea, uti reperitur in Regio codice, præſtat exhibere, ut cum edito comparari poſſit.

Ἡ Κόρινθός ἐστι μὲν πόλις τ Ἑλλάδος, κομῶσα δὲ πρὸς αὐτὰ πλούτῳ χρὶ σοφίᾳ χ πολλοῖς ἄλλοις εὐπορήμασιν. ἐν ταύτῃ πολλὰ πέπονθεν ὁ Παῦλος. ἐν ταύτῃ γὰρ αὐτῷ φανεὶς ὁ Χριστός, χ μὴ σιγήσῃς

Digitized by Google

σης, φησίν, ἀλλὰ λάλει. διότι λαός μοι πολύς ἐστιν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. τίνι γὰρ ἄλλῳ μεγάλῳ καὶ πολυάνθρωπον πόλιν ἰδὼν ὁ Διάβολος τῆς ἀληθείας ἐπειλημμένην, διαιρεῖ τοὺς ἀνθρώπους. καὶ οἱ μὲν αὐτοχειροτόνητοι διδάσκαλοι γεγόνασι. τοῦ δὲ πλήθους οἱ μὲν τούτοις ἐφοίτων οἷα σοφωτέροις. καὶ πλέον τι τοῦ Παύλου διδάσκειν δυναμένοις. οἱ δὲ ἐκείνοις ἅπτε πλουσιωτέροις. καὶ μεῖζον ἐκείνων δυναμένοις εἰς περιουσίαν. καὶ ἄντως ἀντιφιλοτιμούμενοι, διέπον τὴν ἐκκλησίαν. ἔν μέν ἦν τοῦτο χαλεπόν, ἕτερον δέ, ὅτι συγγενόμενός τις τῇ ἑαυτοῦ μητρυιᾷ, οὐ μόνον οὐκ ἐπεσιμήθη παρὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ ὠχλαγώγει καὶ ἐφυσᾶτο ἐπὶ τῇ ἔξω σοφίᾳ. καὶ ἄλλο δὲ πάλιν, ὅτι τὴν δηθεν πλειοτητός τινες ἀπὸ γαστριμαργίας ἤθιον εἰδωλόθυτα. καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς κατακλινόμενοι πολλοὺς ἔβλαπτον. καὶ ἄλλοι δὲ μαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ χρημάτων παρὰ τὴν ἔξω τὴν ἐκκλησίας ἀδικάζοντο. καὶ ἕτεροι δὲ καθ' ἑαυτοὺς ἐθίοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, τοῖς δεομένοις οὐ μεταδίδοσι. ἄλλοι δὲ μεγαφρονοῦντες ἐπὶ τοῖς χαρίσμασι, πρὸς ἀλλήλους ἐζηλοτύπουν. καὶ ὁ περὶ τῆς ἀναστάσεως δὲ λόγος ἐχώλαινεν ἐν αὐτοῖς. ἐδόκουν δὲ πολλοὶ παρ' αὐτοῖς περιήεσαν κατὰ τοὺς Κυνικοὺς φιλοσόφους. ἔγραψαν μὲν οὖν διὰ Στεφάνου καὶ Φορτουνάτου, καὶ Ἀχαϊκοῦ περὶ τοῦ Ἀποστόλου περὶ γάμου καὶ παρθενίας τἄλλα παραλιπόντες. ἀντιγράφει δὲ λοιπὸν αὐτοῖς οὐ μόνον ὑπὲρ ὧν ἔγραψαν, ἀλλὰ δὲ περὶ ὧν οὐκ ἔγραψαν πάντα μετὰ ἀκριβείας μαθών. ἐπειγῶν μεῖζον πάντων τῶν ἄλλων ἰδεῖν τὰ σχίσματα εἶναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. τοῦτο δὲ ἀπὸ ὑψηλοφροσύνης ἐτίκτετο, τὴν ὑψηλοφροσύνην πρώτιστον καθαιρεῖ. ἐν ταύτῃ γὰρ δὲ ὑψηλότερα διδάσκειν ᾤοντο. διὸ δὲ ὅτως ἄρχεται.

Corinthus Græciæ Civitas est multis divitiis, viriſque ſapientibus, aliisque ornamentis conſpicua. In hac multa paſſus eſt Paulus. Ibi enim ipſi apparens Chriſtus, ne ſileas, inquit, ſed loquere, quoniam mihi populus ingens eſt in hac civitate. Hanc igitur præclaram, atque hominibus frequentem civitatem vera doctrina imbutam videns Diabolus, homines diviſit. Et alii quidem proprio ſe ſuffragio doctores crearunt; ex multitudine vero alii iſtis conſentiebant, quaſi plus ceteris ſaperent, melioremque, quam Paulus, doctrinam tradere valerent; alii vero propterea quod illos locupletiores, potentioreſque haberent; atque hoc modo invicem certantes Eccleſiam diviſerunt. Et hæc quidem prima mali labes, ſed alia inſuper aderat ſcandali occaſio, quod quis propria abuſus noverca non ſolum aliorum reprehenſionem effugerat, ſed & turbas ciebat, & extollebat ſe ſe propter externam ſapientiam. Præterea quidam, qui ſe perfectiores jactabant, ex ingluvie idolothyta comedebant, atque dum ſacra peragerentur, diſcumbentes multos lædebant; alii autem inter ſe contendentes propter divitias, extra Eccleſiam lites agebant; alii in Eccleſiis ſe invicem mordentes, indigentibus nihil impertiebantur: alii propter dona elati, mutua flagrabant invidia. Porro reſurrectionis ſermo apud ipſos plane claudicabat, & multi comati apud ipſos incedebant more Cynicorum philoſophorum. Scripſerunt igitur per Stephanum, Fortunatum, atque Achaicum Apoſtolo de nuptiis, & Virginitate interrogantes, aliis prætermiſſis. Ipſe vero reſpondit non ſolum circa ea, de quibus interrogaverant, ſed de aliis etiam, omnia exquiſite, accurateque expendens. Quoniam vero graviſſimum omnium erat, ſchiſmata eſſe in Eccleſia, quæ quidem ex arrogantia ortum habebant, ipſam primum arrogantiam e medio tollit. Ex ea enim altiora docere ſe ſe arbitrabantur. Quocirca & hoc modo incipit.

Fol. 311. *pag.* 2. Commentarius in epiſtolam II. ad Corinthios. Procemium incipit: διάπραν περὶ Κορινθίους τίθεσιν ἐπιστολὴν ὁ μακάριος Παῦλος &c. In edit. pag. 323.

Fol. 371. Commentarius in epiſtolam I. ad Timotheum, cujus procemium ſic incipit: τὴν τοῦ Παύλου μαθητὴν ὁ Τιμόθεος ἰδὼν &c. In editione pagina 739. Deficit circa finem.

CODEX CCLXXIV. *c.* I. 28.

Chartaceus, conſtans foliis 230. ſæculi XVI. in quo opuſcula varia philologica. Et quidem

Fol.

Digitized by Google

Fol. 1. GEORGII LECAPENI, & ZARIDÆ ANDRONICI epistolæ numero triginta duæ, quot etiam in codicibus MSS. *Bibliothecæ Bavaricæ, & Bibliothecæ Regiæ Parisiensis* reperiri, affirmat Allatius in diatriba de *Georgiis*. Ceterum in nostro Codice nullo præditæ sunt titulo, nullaque inscriptione, adnotationibus tamen *interlinearibus* interdum illustrantur. Viginti tres referuntur etiam in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 434. sed fere omnes suis distinctæ titulis.

Fol. 81. Tractatus de artificio grammatico, cujus initium: χάφειν, τὸ συγχάφειν λόγον ἢ ἄλλην τινὰ ἰσαείαν. ὅθεν ἐ συγγραφάς &c. Memorat etiam Allatius loco supra citato tamquam ineditum, & sub ejusdem *Georgii Lecapeni* nomine, ait reperiri in *Bibliotheca Vaticana*.

Fol. 122. *pag.* 2. Μιχαὴλ πρεσβυτέρυ ἐ Συγκέλλυ τῦ Ἀποσολικῦ θρόνυ τ Ἱεροσολύμων μέθοδος περὶ τ τῦ λόγυ συνθέσεως χεδιαθεῖσα ἐν Ἐδέσῃ πόλει Μεσοποταμίας Συρίας αἰτήσει Λαζάρυ Διακόνυ χ Φιλοσόφυ. MICHAELIS *presbyteri, & Syncelli Apostolicæ Hierosolymorum sedis methodus de constructione orationis, dictata Edessæ urbe Mesopotamiæ in Syria, rogante Lazaro Diacono, atque Philosopho*. Incipit: ἡ περὶ τ συνθέσεως τῦ λόγυ διδασκαλία, πολλήν χ βαθεῖα καθέσηκε φιλομαθέσαν Λάζαρε &c. Scribit Allatius in laudata *diatriba de Georgiis* & hunc libellum sub *Georgii Lecapeni* nomine editum fuisse, contra MSS. codicum fidem *Bibliothecarum Vaticanæ, Barberinæ, Vallicellanæ, Coislinianæ*, quibus concinit & Taurinensis.

Fol. 155. Περὶ λέξεως τῦ Φιλοπόνυ. PHILOPONI *opusculum de dictione*. Incipit: λέξις ἐσὶ φωὴ ἐγγράμματος μέρος λόγυ παριστῶσα, τ δὲ λέξεων αἱ μέν εἰσι ποιητικαὶ, αἱ δὲ κοιναὶ, αἱ δὲ κατὰ διάλεκτον &c.

Fol. 161. Τρύφωνος γραμματικῦ περὶ τρόπων. TRYPHONIS *grammatici tractatus de tropis*, cujus initium. φράσις ἐσὶ λόγος ἐγκατάσκελος, ἢ λόγος κατά τινα δήλωσιν περιοτικὸν ἐκφερόμενος. τ δὲ φράσεως εἴδη εἰσὶ δύο χυρολογία π καὶ τρόπος &c.

Fol 166. *pag.* 2. Sequuntur observationes quædam grammaticæ absque ullo titulo, prætermissoque autoris nomine.

CODEX CCLXXV. *c.* I. 29.

Chartaceus, foliis constans 144. sæculi XVI. κῆμα primum *Andreæ Darmarii*, postea *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*, ut initio codicis scriptum est.

Varia primo loco habentur opuscula, seu potius excerpta ab ipso Darmario ad medicinam spectantia, in quibus de natura hominis, de quatuor elementis, de partibus humani corporis, aliisque similibus agitur, parvi tamen momenti.

Fol. 25. Κυράννυ βασιλέως Περσῶν περὶ ζώων πετεινῶν καὶ τετραπόδων ἰατρικὰ εἰς πᾶσαν ὠφέλειαν ἀνθρώπυ. CYRANNI *Persarum Regis jatrica quædam animalium volatilium, & quadrupedum ad hominum utilitatem comparata*. Speciosus sane titulus, sub quo venditat DARMARIUS scriptor hujus codicis rapsodemata quædam ab ipso, ni fallor, collecta. Ceterum de *Cyranni* libro multa habet Fabricius tomo I. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 63.

Fol. 73. De duodecim lapidibus pretiosis, ubinam locorum reperiantur, deque singulorum proprietatibus. Hæc tamen unde sumpserit, Darmarius non docuit.

Fol. 76. Sunt futilia quædam, vanaque commenta ad futurorum prædictionem ex numeris literarum.

Fol. 79. Ἕτερον περὶ λίθων Νείλυ μητροπολίτυ Ῥόδυ Διασορείνυ. *Alter de lapidibus tractatus* NILI *Metropolitæ Rhodi Diassoreni*. Incipit: αἰτιολογήσασθαι μὲν σοι τὰς ἐν ταῖς λίθοις δυνάμεις ὐκ ἐν τολμήσαιμι, ἃ δὲ μιμήσομαι κατὰ τῦτο τὸ μέρος &c. Servari MS. etiam in Bibliotheca Scorialensi, tradit Allatius in *diatriba de Nilis*.

Fol. 87. Ἀποφθέγματα τῦ Ψέλλυ. PSELLI *apophthegmata*, subjecta singulis inter-

Digitized by Google

interpretatione. Verum, num Michael Pſellus eorum autor ſit, dubitandi locus eſſe videtur, cum vocabulis Barbaro-Græcis ubique ſcateant, neque ſtylum præferant, & laconiſmos Michaelis Pſelli.

Fol. 111. LEONIS *Imperatoris Naumachica*; quorum initium: ἰσορήσω σοι ἔτι καὶ ἕτερον ναυτικῆς σόλυ στρατήγημα &c. Habentur nimirum ea, quæ ex MS. codice *Gudiano* vulgavit Fabricius tom. VI. *Bib. Gr.* pag. 378. & quæ idem affirmat deſiderari in *Meurſiana* editione.

Fol. 113. Ναυμαχικὰ σωταχθέντα παρὰ Βασιλείου Πατρικίου. *Naumachica collecta a Baſilio Patricio*, qui fuit præfectus cubiculo apud Imperatorem Conſtantinum Porphyrogenetem. Hæc primum Græce ſine ulla interpretatione edidit Fabricius tomo VIII. *Bib. Gr.* pagina 136. ex *codice Londinenſi*, quem ait deſcriptum fuiſſe ex *apographo codicis Veneti* anno 1573. conſignato per eumdem Andream Darmarium, cujus manu ſcriptus eſt codex Taurinenſis. Ex collatione autem invicem facta omnia perfecte congruere deprehendimus.

Fol. 13. Ἐπιστολὴ Νικολάου πέμπτου Ῥώμης ἀρχιερέως μεγίστου πρὸς Κωνσταντῖνον βασιλέα Ῥωμαίων ἐκ τῆς Λατίνης μεθερμηνευθεῖσα φωνῆς ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ. *Epiſtola* NICOLAI *Romani Pontificis maximi ad Conſtantinum Romanorum Regem ex Latino ſermone in Græcum translata per Theodorum Gazam*. Edidit Petrus Arcadius in *opuſculis aureis*.

CODEX CCLXXVI. *c.* I. 30.

Membranaceus, cui folia 182. ſæculi XIV. optimi characteris, olim *Gabrielis Severi Philadelphiæ Metropolitæ*.

Complectitur THEODORI STUDITÆ epiſtolas, & alia opuſcula adverſus Iconomachos; quæ omnia typis jam vulgata ſunt, quantum cognoſcere potuimus diligenti inveſtigatione. Pluribus enim in locis mutilus eſt codex, deficitque foliorum ſeries.

CODEX CCLXXVII. *c.* I. 31.

Chartaceus, habens folia 77. ſæculi XVI.

Κωνσταντίνου Λασκάρεως τοῦ Βυζαντίου περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου καὶ ἄλλων τινῶν ἀναγκαίων. *Conſtantini Laſcaris Byzantii de octo partibus ſermonis, aliiſque ſcitu neceſſariis*. Totius nempe grammaticæ artis præcepta explanantur ad uſum adoleſcentium, quibus Græcæ linguæ ſtudium cordi eſt.

CODEX CCLXXVIII. *c.* I. 32.

Chartaceus, conſtans foliis 185. ſæculi XVI. Andreæ Darmarii, ut indicant characteris apices, & forma, manu exaratus. Habentur autem in eo

Fol. 1. Ἐπιτομὴ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων. γέγονε δὲ καὶ αὐτὴ παρὰ τοῦ αὐτοῦ πανσεβάστου σεβάστου καὶ νομοφύλακος καὶ κριτοῦ Θεσσαλονίκης κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ἁρμενοπούλου. *Epitome ſacrorum, divinorumque canonum ab ipſo Panſebaſto, Sebaſto, & Nomophylace, ac judice urbis Theſſalonicæ, Domno* CONSTANTINO HARMENOPULO *conflata*. Prodiit Græce, & Latine cum ſcholiis Citrenſis, & Philothei in Marquardi Freheri *jure Romano* lib. I. pag. 2.

Fol. 160. Θέσπισμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου περὶ τοῦ Πάπα Ῥώμης. *Edictum* CONSTANTINI MAGNI *in favorem Romani Pontificis*, ex interpretatione Harmenopuli, cujus initium: Θεσπίζομεν σὺν πᾶσι τοῖς σατράπαις καὶ τῇ συγκλήτῳ τῆς ἡμῶν βασιλείας, τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον καὶ διάδοχον τοῦ χορηφαίου τῶν Ἀποστόλων κυρίου μου Πέτρου πλείονα τῆς βασιλείας ἔχειν ἐξουσίαν &c. Edictum iſtud, ſeu donationem retulit ex codice Regis Chriſtianiſſimi Græce, & Latine Julius Cæſar Bulengerus libro II. de *Romano Imperio* cap. 6.

Fol. 162. *pag.* 2. Narratiuncula de tribus tomis ſynodicis ſub Imperatore Conſtantino Porphyrogenito, ſub Imperatore Manuele Comneno, & ſub Imperatore Michaele Palæologo compoſitis, in quibus anathematizantur, qui adverſus Imperatores ſeditiones cient, atque

Digitized by Google

atque imperium invadere tentant. Hanc ſane breviſſimam, cum inter ſcripta inedita Harmenopuli cenſeat Fabricius tom. X. *Biblioth. Græcæ* pagina 278. nos hìc ſubjiciendam duximus.

Ἐπὶ τ βασιλείας Κωνσαντίνυ τῦ Πορφυρογεννήτυ τόμος ἐξεφωνήθη, συμπράξαντος καὶ τῦ τότε πατριάρχυ Ἀλεξίυ ἐκ τ συνόδυ, ἀναθεματίζων τὺς ἐπιχειρῦντας ἀποσασίαν ἢ τυραννίδα κατὰ βασιλέων ποιῆσαι, ὡς ἐπεῦθεν τὺς ὑπακόυς τ οἰκείων δεσποτῶν παρασκευάζοντας ἐπανισάθαι. ἔχει δὴ ὕτως. τοῖς μέλλυσιν ἐπιβυλαῖς ἀπό γε τῦ νῦ, ἢ μύρτυς ἐπιχειρεῖν ἀνάθεμα. τοῖς συμπράττυσιν ἀυτοῖς καὶ τοῖς συγκοινωνῦσιν ἐν τῇ ἀποσασίᾳ ἀνάθεμα. τοῖς συμβυλάυσι καὶ τοῖς παρορμῶσιν εἰς τὰ τοιαῦτα ἀνάθεμα. τοῖς συνεκρατάυσι τῦτοις ἀνάθεμα. τοῖς δεχομένοις ἀυτὺς εἰς μετάνοιαν, μὴ μεταμελυμένυς ἀπὸ τ ἀποσασίας ἐκ καταλιμπάνοντας ἀυτὸν, ἀνάθεμα. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τ βασιλείας τῦ Κομνηλῦ Μανυὴλ, ὃς μετὰ τ ἐν τέλει, καὶ τῦ τηνικαῦτα πατριάρχυ. ἐκ τ ὑπ' ἀυτὸν συνόδυ ἐγίνετο, ἀναθεματίζων τὺς ἐπιβυλλῶ ἢ ἐπανάσασιν κατὰ τῦ ὁμ ἀυτῦ Ἀλεξίυ βυληθέντας ἐπεχειρῆσαι καὶ τὺς ἀυτοῖς συναιρομένυς.

Ἕτερον παρὰ πλήσιον ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἐκφοβῶαι παρεσκέασας ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ἀυτῦ Ἀνδρονίκῳ τῷ δισεβεῖ βασιλεῖ. ἐνθαδὴ παρῆσαν ὡς ἐρχίφ οἱ ἐν τέλει. καὶ ὁ πατριάρχης Ἰωσὴφ. ὅς τις ὑπὲρ τ ἀληθῦς δισεβείας ἢ τ ὁμολογίας ἀνεδύσατο ςέφανον: ἔτι δὲ ἐκ ἡ ὑπ' ἀυτὸν ἱερὰ συνόδος. ἣ ἐκ ἀνάθεματι ὑπέβαλεν ἐκ ἁρᾶς φεικωδησάταις, τὺς ἐπιβυλλῶ ἢ ἐπανάσασιν μέλλοντας σκαιωρήσειν ἐν τῷ ἐξῶσαι τ βασιλείας ἢ τ δισεβείας ςύλον ἢ βασιλέα θεῖον Ἀνδρόνικον.

Sub Imperio Conſtantini Porphyrogeniti, conſentiente Patriarcha id temporis Alexio, ac Synodo, tomus promulgatus eſt, in quo anathematizantur, qui auferint rebellionem facere, vel tyrannidem uſurpare adverſus Imperatores, atque ſubditos propriorum deſpotarum ad id parantes excitare. Sic autem habet. Quibuſcumque inſidias ciere, vel mortem inferre aggredientibus anathema. Conſentientibus, & communicantibus in rebellione anathema. Conſilium dantibus, atque incitantibus ad hæc anathema. Iis, qui ſimul arma conjunxerint, anathema. Suſcipientibus ipſos ad pœnitentiam, cum a rebellione nondum reſipuerunt, in eaque adhuc verſantur, anathema.

Similis item ſub Imperio Comneni Manuelis, qui a Magiſtratibus, atque id temporis Patriarcha, & coacta ab ipſo Synodo factus eſt, anathematizans eos, qui inſidias, ac rebellionem adverſus Alexium illius filium moliri tentaverint, vel iſtis auxilium præbuerint.

Alterum ſimilem promulgavit Michael Palæologus, profectum parans adverſus filium ſuum Andronicum piiſſimum Imperatorem. Aderant autem velut in ſepto Magiſtratus, & Patriarcha Joſephus, qui & in teſtimonium veræ religionis martyrii coronam adeptus eſt, nec non ſacra ſynodus ab ipſo coacta, quæ diris anathematis, atque execrationibus ſubjecit eos, qui inſidias, ac turbas cierent in expellendo ab Imperio religionis columnam, divinum Imperatorem, Andronicum.

Fol. 164. Τῦ ἁγιωτάτυ καὶ σοφωτάτυ Πατριάρχυ κυρῦ Φιλοθέυ ἀνατροπὴ τῶν ἀνωνεχαμμένων ἀναθεματισμῶν. *Sanctiſſimi, & ſapientiſſimi Patriarchæ Domini* PHILOTHEI *refutatio anathematiſmorum ſuperius ſcriptorum*; nimirum in epitome juris Harmenopuli. Incipit: ὁ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς σέβας ος νομοφύλαξ &c. Exſtat Græce, & Latine in Freheri *jure Græco-Romano* libro IV. pag. 288.

Fol. 168. *pag.* 2. Νόμοι γεωργικοὶ κατ' ἐκλογὴν βιβλίυ τῦ τ θείας λέξεως Ἰυσινιανῦ βασιλέως. *Leges Georgicæ, ſive ruſticæ ex libro divinæ lectionis Juſtiniani Imperatoris excerptæ.* Incipiunt: χρὴ τ γεωργὸν ἐγραζόμυον τ ἰδίου ἀγρὸν εἶναι δίκαιον &c. Referuntur hoc eodem titulo, atque initio in catalogo *Bibliothecæ Vindob.* parte II. pag. 10. editæque fuerunt a Marquardo Frehero in *jure Græco-Romano* tomo II. & a Dionyſio Gothofredo ad calcem *Promptuarii juris Harmenopuli*.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCLXXIX. c. I. 34.

Chartaceus, cui folia 22. ſæculi XVI. ubi ὅροι ἰατρικοὶ *Definitiones medicæ*, ad uſum privati alicujus medici, hinc inde excerptæ. Ac primum quidem humani corporis partes definiuntur, tum vero morbi, quibus illæ affici ſolent. Præmittitur autem ſequens diſtichon.

Τέλειός ἐστιν ἰατρὸς ὁ ἐν θεωρίᾳ καὶ πράξει ἀπηρτισμένος
Ἄριστός ἐστιν ἰατρὸς ὁ πάντα πράττων ἐν ἰατρικῇ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον.

Perfectus eſt medicus in theoria, & praxi verſatus,
Optimus eſt medicus, qui rectam in omnibus ſequitur doctrinam.

CODEX CCLXXX. c. I. 35.

Chartaceus, habens folia 84. nullius antiquitatis, in quo opuſcula aliquot philoſophica, ſeu expoſitiones librorum Logicorum *Ariſtotelis*, parvi admodum momenti.

CODEX CCLXXXI. c. I. 36.

Chartaceus, conſtans foliis 37. ſæculi XVI. in quo

Fol. 1. Sententiæ quædam abſque ullo titulo, in quibus præcipue imperantium dotes, atque virtutes exprimuntur.

Fol. 9. Acephalum aliud opuſculum ſequitur, ſynopſis ſcilicet compendioſa hiſtoriæ Imperatorum Conſtantinopolitanorum a Theodoſio uſque ad Johannem Comnenum.

Fol. 26. *pag.* 2. Διάλογος τῶν ἁγίων Βασιλείου καὶ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. *Sanctorum Baſilii, & Gregorii Theologi, ſeu Nazianzeni dialogus*, in quo de *invisibili Dei eſſentia* ſermo fit. Hunc refert Caveus Tom. I. *Hiſt. Lit.* pag. 242. inter opera ſuppoſititia, atque haberi affirmat Tom. IV. *Biblioth. Patr.* col. 1093. ex interpretatione Gil. Genebrardi. Incipit: Βασ. τίς ἐστιν ἀρχή. Γρ. τὸ πρῶτον αἴτιον. τοῦ δευτέρου αἰτίου.. Βασ. τοῦτον τὸ δεύτερον αἴτιον ἱστιοδῶς ὠνόμασεν ἐν τῇ μήτρᾳ Μαρίας. Γρ. ἱστιοδῶς &c.

Fol. 30. Epigrammata nonnulla abſque autoris nomine.

Fol. 33. *pag.* 2. Septem Conciliorum generalium breviſſima ſynopſis, in fine deficiens.

CODEX CCLXXXII. c. I. 37.

Chartaceus, foliis conſtans 248. ſæculi XVI. Habentur in eo

Fol. 1. Προκοπίου Χριστιανοῦ σοφιστοῦ εἰς τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων ἐξηγητικῶν ἐκλογῶν ἐπιτομὴ ἀπὸ φωνῆς Γρηγορίου Νύσσης καὶ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Ὠριγένους τε καὶ Φίλωνος τοῦ Καρπαθίου, Ἀπολιναρίου, Εὐσεβίου Καισαρείας, καὶ ἑτέρων διαφόρων, ἤγουν Διδύμου, τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου, Θεοδωρήτου, & Θεοφίλου. *Procopii Chriſtiani Sophiſtæ expoſitio compendioſa Cantici Canticorum excerpta ex Gregorio Nyſſeno, & Cyrillo Alexandrino, Origene, ac Philone Carpathio, Apollinari, Euſebio Cæſareenſi, aliiſque diverſis Patribus, ſcilicet Didymo, Sancto Iſidoro, Theodoreto, atque Theophilo.* Hæc Procopii commentaria una cum expoſitione *Octateuchi*, deſcripta ex Codice *Bibliothecæ Auguſtanæ*, Latina interpretatione, atque adnotationibus, parata ad editionem, & expedita habuiſſe Godfridum Olearium Lipſienſem Theologum, nos docet Fabricius Tom. VI. pag. 258.

Fol. 108. *Sancti* Gregorii Nysseni *homiliæ* VIII. *in octo beatitudines.*

Fol. 163. *Sancti* Maximi *Abbatis expoſitio compendioſa precationis Dominicæ ad quemdam Chriſti amantem.*

Fol. 180. Συνοδικὸν περιέχον ἐν ἐπιτομῇ, ἁπάσας ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων γεγενημένας ὀρθοδόξας καὶ αἱρετικὰς συνόδους μέχρι τῆς ὀγδόης, καὶ ἐπὶ τοῦ Φωτίου καὶ τοῦ Πάπα Ἰωάννου ἐνώσεως. *Synodicon compendioſe complectens Synodos omnes tam orthodoxas, quam hæreticas ab Apoſtolis uſque ad octavam ſuper unione Photii, & Johannis Papæ, celebratas.* Hoc ſynodicon idem prorſus eſſe obſervavimus, quod Græce, & Latine primum

primum edidit Johannes Papus, & quod affertur in Bibliotheca Voelli, & Juſtelli Tom. II. pag. 1166:

Fol. 206. Pauca iterum de Synodis breviori ſtylo, aſt nullius fere momenti.

Fol. 208. *pag.* 2. GEORGII CODINI de *officiis & dignitatibus Aulæ Conſtantinopolitanæ*.

CODEX CCLXXXIII. *c.* I. 38.

Membranaceus, habens folia 262. ſæculi circiter XI. optimi, nitidique characteris, ſed nonnullis in locis parumper detritus.

Eclogas, ſive ſelecta loca moralia complectitur tam ex utroque Teſtamento, & Sanctis Patribus, quam ex Ethnicis Scriptoribus deſumta. Omnia vero ad certa quædam capita redacta ſunt numero LXXI. quorum elenchus initio præmittitur.

Sanctorum Patrum nomina hæc ſunt; *Athanaſii*, *Baſilii*, *Clementis*, *Cyrilli*, *Dionyſii Areopagitæ*, *Ephrem*, *Evagrii*, *Gregorii Nazianzeni*, *Gregorii Nyſſeni*, *Johannis Climaci*, *Johannis Chryſoſtomi*, *Irenei*, *Iſidori Peluſiotæ*, *Nili*, *Procopii Sophiſtæ*, *Severiani*, quibus adde *Joſephum*, & *Philonem*. Scriptores vero Ethnici multo plures, quorum nomina Alphabetico ordine diſpoſita hìc ſubjicere nobis viſum eſt.

Ælianus.
Æſchines.
Æſopus.
Agapitus.
Agatho.
Ageſilaus.
Alexander Rex
Anacharſis.
Anacreon
Anaximenes.
Antagoras.
Antigonus Rex
Antiphanes.
Antiſthenes.
Apelles.
Apollonius.
Arceſilaus.
Archimedes.
Arianus.
Ariſtides.
Ariſtippus.
Ariſtonymus.
Ariſtophanes.
Ariſtoteles.
Barbius.
Bias.
Bio.
Cajus.
Cato.
Chærimo.
Charicleas.
Chilo.
Choricius
Chryſippus.
Cleanthus.
Cleobulus.
Cleoſtratus.
Clitarchus.
Crato.
Crates.
Critias.
Cypſilus.
Cyrus.
Demadas.
Demetrius Phalereus.
Democritus.
Demonactus.
Demoſthenes.
Dio.
Diodorus.
Diogenes.
Diphilus.
Empedocles.
Epaminondas.
Epicarmus.
Epictetus.
Epicurus.
Eteocles.
Euclides.
Eumenes.
Euripides.
Glyco.
Heraclitus.
Herodotus.
Jamblicus.
Jero.
Ippotoon.
Iſocrates.
Lacon.
Leonidas.
Leucippus.
Libanius.
Licurgus.
Lucianus.
Lyſander.
Menander.
Menedemus.
Metrodorus.
Moſchio.
Muſonius.
Naucrates.
Nicocles.
Nicoſtratus.
Orgias.
Peirithus.
Pelopidas.
Phalaris.
Pharvorinus.
Philemon.
Philippus.
Philiſtio.
Philoſtratus.
Philoxenus.
Phocio.
Pittacus.
Plato.
Plutarchus.
Poliænus.
Poſeidippus.
Pſittacus philoſophus.
Pythagoras.
Riginus.
Romylus.
Secundus.
Sextus.
Simonides.
Socrates.
Solo.
Sophocles.
Soſtratus.
Sotio.
Stratonicus.
Thales.
Theages.
Themiſtocles.
Theocritus.
Theognis.
Theophraſtus.
Theopemptus.
Theotimus.
Theſpis.
Thucidides.
Timo.
Trophilus.
Xenophon.
Zaleucus.
Zanthus.
Zantippus.
Zeno.
Zenocrates.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCLXXXIV. *c.* I. 39.

Chartaceus, conſtans foliis 71. recentis ævi, rudique ſcriptus calamo, ubi *Divi Paulli* epiſtolæ.

Ad *Theſſalonicenſes* I. & II.
Ad *Timotheum* I. & II.
Ad *Titum*.
Ad *Philemonem*.
Ad *Hebræos*.

CODEX CCLXXXV. *c.* I. 40.

Chartaceus, conſtans foliis 295. ſæculi XIII. eleganti, nitidoque charactere exaratus, primo excepto folio, quod imperitus ſcriba ſupplevit, ſequentes complectitur Novi Teſtamenti libros.

Fol. 1. *Actus Apoſtolorum*.

Fol. 86. *Epiſtola catholica* JACOBI *Apoſtoli*, præmiſſo ejuſdem argumento, quod idem factitatum eſt in omnibus, quæ ſubjiciuntur, epiſtolis.

Fol. 94. PETRI *Apoſtoli Epiſtola I. catholica*, cui præit ipſius Petri effigies.

Fol. 103. Ejuſdem Epiſtola II.

Fol. 109. JOHANNIS *Epiſtola prima* cum ejuſdem effigie.

Fol. 118. Ejuſdem *Epiſtola ſecunda*.

Fol. eodem. Ejuſdem *Epiſtola tertia*.

Fol. 120. JUDÆ *Apoſtoli Epiſtola catholica*.

Fol. 123. Sequuntur Divi PAULLI Epiſtolæ, quibus præit tamquam proœmi loco ἀποδημία τῦ ἁγίυ Ἀποσόλυ Παύλυ, *peregrinatio, ſeu itinerarium Sancti Paulli*, ut initio editi Oecumenii; tum prologus in omnes Epiſtolas, idem profecto, qui refertur in *Bibliotheca Coisliniana* pag. 82. Incipit autem: Παῦλος ὁ Ἀπόσολος Ἑβραῖος μὲν ὢν τὸ γένος ἐκ φυλῆς Βενιαμῖν Φαρισαῖος δὲ τὴν αἵρεσιν &c. Prologo ſubjiciuntur epiſtolæ hoc ordine:

Fol. 133. Epiſtola ad *Romanos*.
Fol. 161. Epiſtola I. ad *Corinthios*.
Fol. 189. Epiſtola II. ad *Corinthios*.
Fol. 208. Epiſtola ad *Galatas*.
Fol. 218. Epiſtola ad *Epheſios*.
Fol. 229. Epiſtola ad *Philippenſes*.
Fol. 237. Epiſtola ad *Coloſſenſes*.
Fol. 244. Epiſtola I. ad *Theſſalonicenſes*.
Fol. 251. Epiſtola II. ad *Theſſalonicenſes*.
Fol. 255. Epiſtola ad *Hebræos*.
Fol. 277. *pag.* 2. Epiſtola I. ad *Timotheum*.
Fol. 285. *pag.* 2. Epiſtola ad eumdem II.
Fol. 291. Epiſtola ad *Titum*.
Fol. 294. *pag.* 2. Epiſtola ad *Philemonem*.

CODEX CCLXXXVI. *c.* I. 41.

Membranaceus, habens folia 74. ſæculi XVI. in quo eſt JOHHANNIS CATRONI dialogi, *Hermodotus*, ſive de pulchritudine, *Muſocles*, ſive de optima vita, & *Hermippus*, ſeu de Aſtrologia, omnino, ut in Codice *b.* V. 25.

CODEX CCLXXXVII. *c.* I. 42.

Chartaceus, cui folia 205. ſæculi XV. Varia opuſcula continet philoſophica, atque Theologica. Et quidem

Fol. 1. JOHANNIS DAMASCENI *de dialectica capitula*, & hæc diverſo ab editis ordine diſtributa, & numero dumtaxat LV. ut multi præferunt Codices, in quibus nempe contractior eſt Logica iſtiuſmodi tractatio.

Fol. 135. Ejuſdem DAMASCENI *expoſitio accurata orthodoxæ fidei*, capitibus CIV. comprehensa, abſque ulla librorum diviſione.

Fol. 130. *Inſtitutio elementaris ad dogmata ex voce Johannis humilis Monachi ad Johannem Epiſcopum Laodiceæ*; ut in editione operum *Damaſceni* Tom. I. pag. 515.

Fol. 134. Sequitur tractatus adverſus Latinos, cui titulus: ἰδὺ κατ' ἀκείβειαν ϗ ἑτέρα ἀπόδειξις κατὰ Λατίνων Νικήτυ μονάζοντος ἐκ πρεσβυτέρυ μονῆς τῦ Στυδίυ Ῥωμαίοις περὶ ἀζύμων ϗ σαββάτων πίστεως καὶ νόμυ ἱερέων αὐτοῖς καθ' ἕκασα.

En

Digitized by Google

En accurata altera demonſtratio adverſus Latinos Nicetæ Monachi, atque Presbyteri Monaſterii Studii de azymis, & jejunio Sabbati, & lege Sacerdotibus lata, ſervandi nimirum virginitatem: Procœmium incipit: καλὸν ἡ πρὸς τὸ πλησίον ἀγάπη, ὦ πάνθων ἐθνῶν σοφώτατοι καὶ ἀγενέσατοι &c.

Prodiit hoc opuſculum Latine in editione nova Caniſii Tom. III. pag. 308. una cum refutatione Humberti Cardinalis, Apoſtolicæ Sedis Legati, cujus hortatu, ceterorumque Legatorum publice combuſtum eſt Conſtantinopoli, ipſomet Niceta damnante, cum reſipuiſſet.

Fol. 144. *Expoſitio Sacræ Liturgiæ*, Capitibus XLVI. contenta, nullius autoris indicato nomine. Incipit: προσήγετο δῶρα τῷ Θεῷ παρὰ τῶν παλαιῶν, ὥσπερ τὰ χρυσᾶ σκάφη, ἢ ἄργυρα. προσήγετο καὶ θυσίας ζώων ἀλόγων σφαγὰς καὶ αἵματα. τὸ δὲ σῶμα τῆς χυείας καὶ ἀμφότερα φαίνεται ἔχον &c.

Fol. 181. NICEPHORI GREGORÆ *Epiſtola ad Cabaſilam Dominum Demetrium de paſchate*, cujus initium: ἐπειδή μοι φίλος εἶ τὰ πάνυ, καὶ καινῶν ἀκροαμάτων ἐραστὴς &c.

Fol. 195. *pag.* 2. PYTAGORÆ *aurea carmina*, cum Hieroclis philoſophi commentario.

Fol. 199. HIPPOCRATIS *ad Galenum ſuum diſcipulum* (ita habetur in Codice) *epiſtolium quoddam de corpore humano, nec non elementorum brevis expoſitio*; quæ commentitia plane ſunt, atque ſuppoſita.

Fol. 201. Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους, ἄλλοι δὲ, Διοκλέους πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου. *Hippocratis, vel ut alii volunt, Dioclis Epiſtola ad Ptolemæum Ægypti Regem*, cujus initium: ἐπειδή σοι συμβαίνει. μυστικώτατον βασιλέων πάντων γεγονέναι καὶ πλεῖστον χρόνον &c. Græce, & Latine prodiit hæc epiſtola ſub *Dioclis* nomine ad calcem *ſyllogarum phyſicarum* Michaelis Neandri, & in *Bibliotheca Græca* Alberti Fabricii Tom. I. pag. 585. non *Ptolemæo*, ut eſt in Regio noſtro Codice, ſed *Antigono Regi* inſcripta, quemadmodum legere eſt etiam in variis Latinis editionibus, quas citato loco numerat Fabricius. Ceterum, ut ex comparatione colligere licuit, non exſtat integra hæc epiſtola in Codice; deſinit enim in iis verbis: τοῖς δὲ μείζοσι καὶ μειζοτέρας, ſeu, ut in editionibus τοῖς δὲ μείζοσιν ἐνεργεσέρας.

Fol. 202. *pag.* 2. Γνῶμαι κατ' ἐκλογὴν καὶ ἀποφθέγματα ἐκ τῆς Δεμοκρίτου καὶ ἐγχειριδίου τοῦ Ἐπικτήτου καὶ τοῦ πρὸς Δημόνικον ἐπιστολῆς τοῦ Σωκράτους, καὶ ἑτέρων φιλοσόφων. *Eclogæ ſententiarum, & apophthegmatum ex Democrito, & Enchiridio Epicteti, & Socratis Epiſtola ad Demonicum, aliiſve philoſophis.*

In fine hujus collectionis totidem leguntur ſententiæ collectæ ex *Jambicis verſibus Divi Gregorii Nazianzeni*, quot ſunt alphabeti literæ., eodemque ordine.

Fol. 205. *pag.* 2. Etymologia vocabulorum, quibus partes humani corporis nuncupantur.

CODEX CCLXXXIII. *c.* I. 43.

Chartaceus, foliis conſtans 177. ſæculi XVI. in quo opuſcula varia aſtronomica, præcipue ad conſtituenda Paſchatis feſta.

Primum quidem deficit initio, ac propterea ejus autorem conjicere non potuimus.

Fol. 25. NICEPHORI GREGORÆ *de paſchate inveniendo demonſtratio ad Cabaſilam Demetrium*, ut in Codice ſuperiori *fol.* 181.

Fol. 34. Nonnulla, parvi omnino pretii, de *diviſione anni*, & *planetarum dominatu* pro temporum varietate.

Fol. 44. Tractatus de varia Cœli configuratione, variiſque phænomenis in eo apparentibus, adjectis in fine nonnullis ex Ariſtotele obſervationibus circa planetarum motum, dies, & horas, quibus illi præeſſe dicuntur.

Fol. 75. Opuſculum aliud ſpecioſo hoc titulo inſignitum: ἑρμηνεία Σωλο-

Digitized by Google

μόντος πρὸς τ ὑὸν αὐτῦ Ἱεροβοάμ λέγοντος: ἐγὼ ὁ πατήρ σε ὁ Σωλομὼν ἐντέλομαί σοι ἀκριβώτατέ μυ υἱὲ Ἱεροβοάμ τὴν τ τέχνης σοφίαν καὶ βάλε αὐτὴν κατὰ νῦν ἀκριβῶς τ διάλεξιν ταύτην. εἰ θέλης ὀρθῶσαι τὸ χρήζης, εἰς τὸ εἶναι καλὸν καὶ ἀληθινὸν καὶ ἀσοχότατον εἰς ὅτι ἂν βυλὼ. *Interpretatio Salomonis proprium filium Jeroboam sic alloquentis. Ego pater tuus Salomon trado tibi, dilecte fili mi Jeroboam, artis sapientiam. Hanc igitur tractationem æquo animo accipe, si cupis, ut decet, vitæ tuæ cursum dirigere, ut sis præstans, & verax, nec quodcumque consilium inconsiderate capiens.* Multa autem sub hoc titulo continentur de *Planetarum motu*, de *cursu Lunæ*, de *signis Zodiaci*, inanibus plena commentis.

Fol. 87. Διάλογος τριῶν τινῶν συνοδοιπορυσομένων εἰς ἓν. περὶ τε ὧν νηστείας, καὶ τηρήσεως δεσποτικῶν ἐντολῶν καὶ ἀποστολικῶν παραδόσεων, διηλέχθησαν. ἰόντων δὲ τ ὥρας ἤδη παρελθούσης, θάτερος τούτων καταλῦσαι ἐν πανδοχείῳ βυλόμυος, θάτερος οὐκ ἀπείθησε. νηστείαν καὶ τήρησιν νόμυ φροφαζόμυος. ἦσαν δ' ὅτοι. ὁ μὲν ἐπισήμων Δίκαιος ὀνομαζόμυος. ὁ δ' ἔμπορος. καὶ τῷ τ' ὄνομ' ὑποκριτὴς.. σὺν τούτοις καί τις τῇ ἀληθείᾳ παρώνυμος Ἀλήθης κεκλημένος. *Dialogus trium simul iter habentium ad eumdem locum, disputantium de jejunio, atque observantia Dominicorum præceptorum, atque Apostolicarum traditionum. Dum irent igitur, præterita jam hora, alter eorum in taberna diversari volebat, alter vero non annuit, jejunium, atque legis observantiam caussatus. Hi autem erant: unus quidem scientia præditus, cognomine, Dicæus; alter mercator, cujus nomen Hypocrita; tertius autem a veritate denominatus Alethes.* Incipit Dicæus: δεῦτ' ἐπιβῶμυ τῷ πανδοχείῳ τὸν τιν' ἀνησόμυ ὦ φίλοι. ἐπεὶ φορὸς ἐσπέραν ἐστὶν, καὶ ἡμέρα κέκλινεν &c.

Fol. 134. Expositio Canonum Astronomicorum secundum facilem Persarum methodum.

Fol. 142. Claudii Ptolemæi *quadripartitum opus*, sive quatuor libri de apotelesmatibus, & judiciis astrorum ad Syrum, deficientes, & mutili, atque incondito prorsus charactere descripti.

CODEX CCLXXXIX. v. I. 44.

Chartaceus, foliis constans 80. sæculi XVI. *Est Sancti* Gregorii Nysseni *dialogus cum sorore sua Macrina de anima*. Dicitur in fine scriptus anno 1509.

CODEX CCXC. c. I. 45.

Chartaceus, cui folia 17. sæculi XVI. tres Divi Chrysostomi homilias continet.

Fol. 1. Homilia in *David*, & *Paullum de pœnitentia*, cujus initium: ἀρτίως ἠκούσαμεν τῦ ὑμνογραφῦ Δαβὶδ &c. In editione Tom. V. pag. 535.

Fol. 5. *pag.* 2. Homilia de *vanitate vitæ*, cujus initium: ὅσοι τὰ τῦ βίυ μάταια καὶ ἀπολλύμυα πράγματα καταλιπεῖν βυλόμυοι &c. Spuria, & omissa a *Benedictinis*.

Fol. 10. *pag.* 2. Homilia de *orthodoxa fide*, cujus initium: ἡ οὐκ ἁπλῶς ἀρκεῖ ἐκ ὡς ἔτυχε τὸ ἀκούειν ἡμᾶς χειστιανύς &c. Prætermissa pariter in editione, tamquam spuria.

CODEX CCXCI. c. I. 46.

Chartaceus, sæculi XVI. habens folia 93. Est primo loco Λαυρεντίυ τῦ ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν ἀδελφῶν Καπυκίνων περὶ τῶν παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ ἱερολογυμένων ἀγαπητικῶν ἀριθμῶν θεωρία. *Laurentii ex Ordine Fratrum Cappucinorum de sacris mysticis numeris in Sacra Scriptura occurrentibus disquisitio*. Hanc ex Latina in Græcam linguam transtulit Maximus Margunius *Cytherorum Episcopus* sæculo XVI. vergente celeberrimus, hortatu Gabrielis Severi Philadelphiæ Metropolitæ, uti patet ex præmissa *Maximi* ad eumdem Epistola, scripta Venetiis anno 1586. quam hìc exscribimus.

Τῷ

Digitized by Google

Τῷ παναγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Φιλαδελφίας καὶ ἐν Χριστῷ παναιδεσιμωτάτῳ πατρὶ κυρίῳ Γαβριήλῳ τῷ Σεβήρῳ, Μάξιμος ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κυθήρων εὖ πράττειν.

Τὸ δικαιοῦν τῆς πρός σε πολλῶν ἕνεκεν ὀφειλομένης μοι φίλτρης οὐκ ἔχων ὅπως ἂν ἀνασκαλεύσαιμί τε μεῖζον καὶ ἐπανάψαιμι παναγιωτάτη δέσποτα, ὥσπερ ἀμυδρόν τι ὑπέκκαυμα πρὸς ἃ τύτοις ὁποῖαν ἔν παρασκευὴ ἐκ τῶν ἐνόντων τῆ περὶ τὰ ἀγαπητικῶν ἀριθμῶν θεωρίαν ἐπινενόηκα, ἣ πρὸ μικρῆς ἂν τυχὼν Λατινιστὶ συγγεγραμμένη, πρὸς τὴν ἡμετέραν ταύτην δυοῖν ἕνεκα μετοχετεῦσαι διέγνωκα, τῆς τε ὑψηλῆς τῶν περὶ τῆς θείας ὀνόματος ἐγκειμένων θεωρημάτων, καὶ τῆς τῇ σῇ παναγιότητι χάριν τι ἐκπλέσαι καὶ μάλιστα. οἶδα γάρ σε πρὸς τοῖς ἄλλοις τῶν ἀσμάτων, καὶ τύτοις ἐς τὰκριβὲς ἐπιβάλλοντα, ἄλλως τε καὶ εἰδὼ ταῦτα κατ' ἐπιστήμην τύχῃ ζυγκείμενα. ὡς καὶ πῦθεν οὐκ ἂν ἄλογον παρ' ἡμῶν τῦτο προσφωνηθῆναί τε καὶ καθιερωθῆναί σοι καὶ μακρὰν ἀπὸ τῆς ἀξίας τὸ φιλοδώρημα, πλὴν ἀλλ' ἡμεῖς τὸ τῆς φιλοσόργυ φύσεως καλοκἀγαθὸν καὶ πάλαι μεμαθηκότες, καὶ νῦν οὐδὲν ἧττον ἐπιστάμενοι, ὅτι καὶ τοῖς μικροῖς ἐκεῖθεν ὁρμώμενος, μέγεθος ἐπιθήσεις, ἃ μάλα πεπείσμεθα, ἔφεσιν οὐκ ἀγενῆ ψυχῆς αὐτ' ἔργων ἐπιδείξεως μὴ ἀπαξιῶν ἀποδέξασθαι. καὶ ταῦτα τῇ τε σαυτῆ φιλοσοφωτάτῃ τε καὶ φιλοθέᾳ ψυχῇ οὐδὲν ἀπάδοντα, καὶ ἡμῖν αὐτοῖς κἂν τύτῳ ἐκπλῶν χαριέσατα ἐρρωμένῳ διαφυλάττοι ὁ Κύριος τὴν σὴν παναγιότητα ψυχῇ καὶ σώματι. Ἐνετίησιν ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, κατὰ τὸ φφπϛ ἔτος τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας.

Sanctissimo Philadelphiæ Archiepiscopo, atque Venerabili in Christo Patri Domino Gabrieli Severo Maximus humilis Cytherorum Episcopus. Salutem.

Quum ardentissimum amorem, quo tibi multis de caussis obstrictus sum, non haberem vel tenuissimam succensionis materiem, qua magis excitarem, atque incenderem, sanctissime Domine; ad hanc rem aliquo modo conficiendam maxime omnium, quæ apud vos sunt, mysticorum numerorum theoriam idoneam consideravi, quam Latine scriptam nactus in nostram hanc linguam duabus de causis vertendam existimavi, tum propter altitudinem theorematum divini nominis, quæ continet, tum maxime, ut sanctitati tuæ gratam rem facerem. Novi enim, te inter alias multas curas, his etiam sedulo vacare, & cum hæc ceteroquin secundum optimam doctrinam composita viderem, etsi rationi haud consentaneum foret, ea tibi a nobis dicari, atque consecrari, utpote quod donum, licet acceptum, longe absit a dignitate tua; attamen insiti tui amoris, atque benevoli animi præstantiam a multo jam tempore edocti, nunc vero certiores facti, quod parvis hisce rebus incitatus, majora injunges, persuasissimum habemus, futurum ut æquo, benignoque animo accipias hoc qualecumque non ignobilis animi desiderium, quum re ipsa monstrare non valeamus: & hæc quidem utinam præclaro, piissimoque animo tuo haud displiceant. Nobis vero gratissima hæc perficientibus, charissimam sanctitatem tam animo, quam corpore incolumem servet Deus. Venetiis mensis Februarii 16. die, anno Dominicæ incarnationis 1586.

Quis porro sit hic Laurentius, ex Ordine Cappucinorum, & qua occasione tractatum hunc de *mysticis numeris* composuerit, non satis liquet, nec apud quempiam reperire potuimus. Initium autem est hujusmodi: Ἑβραϊκὸν διάλεκτον, καίτοι πολλοῖς ἄλλοις προπερήμασιν ὑπερέχυσαν, καὶ ὑπὸ τῶν τυχόντων ἐγκωμίων ἀξίαν ὑπάρχυσαν, διὰ ἓν μέντοι τῦτο ταύτῃ οἱ πλείυς προσηκόντως σεβάζονται, ὅτι δὴ πρὸς τῷ σαφεστέρῳ τῶν νοημάτων, ἀληθεστάτῳ τε ἅμα καὶ ἀκεραιοτάτῳ ἀπορρήτων τινῶν καὶ μυστικῶν ἐννοιῶν, αἵ τινες ἱεροῖς τισι τῶν γραμμάτων καταπετάσμασι συγκαλύπτονται &c.

Fol. 16. Sequuntur excerpta quædam ex *Secundi philosophi* sententiis ad Hadrianum Imperatorem, ex *Theodoreto* de *materia mundi*, de *generatione*, de *natura hominis*, & *animalis*; ex *Plotini sermone ad Stoicos, num anima sit corporea*; ex *Platone de substantiis spiritualibus*, & *de anima*, demum ex *Aristotele de ideis Platonis*.

Fol. 34. Ὠδεῖον Κατανυκτικὸν, ποίημα Λέοντος φιλοσόφυ καὶ βασιλέως κατ' ἀλφάβητον.

Digitized by Google

Odarium Catanyctícum, *opus* LEONIS *Philoſophi, & Imperatoris ſecundum alphabeti ordinem*. Refertur etiam in *Bibliothecæ Vindobonenſis* Catalogo parte I. pag. 374. neque hactenus editum invenimus. Incipit:

Ἄρα τίς χῆθεν ἀείρας ἐν συσροφῇ με-
ζεφήρᾳ
Ἀκαειαίως ἀποίσει πρὸς τλῳ κλαυθμῶ-
νος χαιλάδα
Ἰ᾽ὴ ὅπως με τὰς μενόσας ἰδὼν κηλά-
σεις θρηνήσω Ὅc.

Fol. 36. Ejuſdem LEONIS *Canon in occurſum Domini*, verſibus Jambicis continens hanc acroſtichidem:

Σήμερον Ἀγυμέδοντος ἐὺς παῖς ἀπφίος ἥπυ
Τεχθεὶς ἐκ Μαείας νήπιος ἐκφέρεται,
Ὅς γαῖ ἀνδρᾶσας ἠδ᾽ ὑρανὸν ἀςερόεντα
Ἐν Συμεῶνος ἀγναῖς χείρεσιν ἀρχετάτυ.

Hodie late regnantis Patris optimus profecto filius
Genitus ex Maria infans profertur,
Exhibens Cælum ſtelliferum
Inter caſtas ſenioris Simeonis ulnas.

Fol. 41. Ejuſdem *Canon alter in feſtum diem Palmarum*, ſequentem pariter complectens acroſtichidem:

Θεογενὴς λόγος ἀπφεῖ σωΘρονος ὑψι-
μέδοντι,
Νηπιόνων ἀκάκων αἶνον ἀκηκοάκει
Τάγμαθ᾽ ὃν ὑρανίων ὑμνέυσ᾽ ἄυλων ἐνὶ
πύλῳ.
Ὀλλέσαι ἀφροσυνίῳ ἦλυθε δ᾽ ἡμετέρην,

Ex Deo genitum Verbum Patri alte regnanti par,
Innocentium infantium voces exaudiit,
Quas Cæleſtis aulæ ordines jugiter concelebrant.
Venit, ut noſtram tolleret dementiam.

Fol. 46. Capitula varia ſine ullo titulo exhibentur, in quibus multa de *Verbi Dei incarnatione*, aliaque circa divinitatem expenduntur.

CODEX CCXCII. *c.* I. 47.

Chartaceus, habens folia 59. ſæculi XVI. ubi opuſcula quædam Sancti *Auguſtini*, & *Severini Boetii* e Latina in Græcam linguam translata.

Fol. 1. AUGUSTINI *liber de videndo Deo*, ſeu, ut in editione Tom. II. pag. 473. epiſtola CXLVII. ad Paulinam. Incipit: μεμνημένος τῦ ὀφειλήμα-
τος, ὅπερ ἐκ τ σῆς αἰτήσεως ἓ τ ἐμῆς
ὑποχέσεως γέγονεν Ὅc.

Fol. 34. *pag.* 2. Ejuſdem *Epiſtola ad Italicam viduam* de eodem argumento, in edit. numero XCII. Tom. II. pag. 227. Incipit: ὁ ταῖς σαῖς μόνον ἐπι-
ςολαῖς ἀλλὰ ϗ ἀυτῷ τῷ τ ἐπιςολῶν ἀγω-
γῷ ἐπεκμηράμλω Ὅc.

Fol. 38. *pag.* 2. Τῦ ἀυτῦ εἰς τ ἀυ-
τλὼ περὶ τῦ ἀυτῦ. *Ejuſdem ad eandem Italicam epiſtola circa eamdem rem*. Incipit: ἐπεὶ ἤτησας περὶ τῦ ἀοράτυ Θεῦ γάψαι
πότερον δυίαται σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶσ-
θαι, ἀπείπεσθαι ϗ οἷος τε γέγονα, ἵνα
μὴ ἐγκοπλὼ δῶ τῇ σῇ ἁγίᾳ ςωδῇ. διανά-
ςησον τοίνυν τὸ πνεῦμα τῆς σῆς διανοίας
τὸ ἀνακαινύμενον εἰς τλὼ ἐπίγνωσιν τῦ Θεῦ Ὅc.

Hanc porro epiſtolam eo, quem attulimus, præditam titulo, fruſtra inter editas quæſiveris. Quæ enim ſecundo loco in editionibus legitur ad *Italicam* ſcripta, alia prorſus eſt, & diverſa, aliudve ſpectat argumentum. Diligenti tamen, accurataque inquiſitione deprehendimus, eſſe epiſtolam CXLVII. *ad Paulinam*, primo loco a nobis commemoratam, quæ hìc contracta exhibetur, ut ex ipſo initio facile intelligi poteſt. Poſt ea enim verba: *Cum petiviſſes, ut de inviſibili Deo, utrum per oculos corporeos poſſit videri... ad te ſcriberem, negare non potui, ne ſanctum tuum ſtudium offenderem*, ſtatim, multis prætermiſſis, ad illa tranſitus fit: *Erige itaque ſpiritum mentis tuæ, qui renovatur in agnitione Dei &c.* Qua vero de cauſſa id ab interprete Græco factum fuerit, nullis conjecturis aſſequi potuimus.

Fol. 44. SEVERINI BOETII *liber de conſolatione philoſophiæ*, mutilus, atque deficiens, tacito etiam interpretis nomine. Fortaſſis *Maximus Planudes* fuerit, quem Boetii librum de *conſolatione philoſophiæ* in Græcam linguam convertiſſe, teſtatur Fabricius tom. XII. pag. 533. *Bibl. Græcæ*.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCXCIII. *c.* I. 48.

Chartaceus, cui folia 59. ſæculi XVI. Habentur in eo CCXLVI. capitula ad rem medicam ſpectantia, ex Galeno excerpta, quibus varios occurrentes morbos curandi methodus continetur.

CODEX CCXCIV. *c.* I. 49.

Chartaceus, conſtans foliis 192. ſæculi XVI. mutilus principio, in quo

Fol. 1. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *epiſtolæ*, lacunis interdum ſcatentes.

Fol. 134. *Homerocentones* in ſacrum argumentum deflexi, in quibus hiſtoria creationis, protoparentum lapſus, conſilium Dei de reparatione humani generis, atque Servatoris noſtri geſta explicantur.

CODEX CCXCV. *c.* I. 50.

Chartaceus, folia habens 324. ſæculi XV. ſi pauca excipias, quæ recentior ſcriba ſupplevit, olim *Gabrielis* cognomento *Severi*.

Sunt in eo *homiliæ Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI, ſcilicet

Fol. 1. *Homilia de filio prodigo, & de pœnitentia*, cujus initium: πρώην ἡμᾶς ἀδελφοὶ, ἡ μεγάλη καὶ θεοπρεπὴς τῦ Σωτῆρος ἐπιφάνεια &c. Inter ſpurias tomo VIII. pag. 150.

Fol. 12. *Homilia in ſecundum Chriſti adventum*, cujus initium: νομίζω μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερφυῆ &c. Inter ſpurias eodem tomo VIII. pag. 142.

Fol. 18. *pag.* 2. *Homilia in protoparentes, & ſerpentem*, cujus initium: φέρε πάλιν ἐκ ἀκολυθίας ἀψώμεθα, ἐκ ἐκ κατὰ τὴν παράδεισον ὑπόθεσιν &c. Exſtat tom. VI. pag. 494. ſub *Severiani* nomine.

Fol. 39. *Homilia prima in Geneſim*, cujus initium: χαίρω καὶ ἀγαλλιῶμαι ὁρῶν σήμερον τὴν τῦ Θεῦ ἐκκλησίαν &c. In edit. tom. IV. pag. 1.

Sequuntur deinceps aliæ in Geneſim uſque ad XXIX.

CODEX CCXCVI. *c.* I. 51.

Chartaceus, cui folia 185. ſæculi XVI. Varias pariter *Divi Chryſoſtomi* homilias complectitur, eaſdem porro, quæ in codice *b.* II. 4. nimirum

Fol. 1. *Homilia in oraculum Zachariæ*, cujus initium: ᾠδὴν τοῖς δεκατετρακοῖς ἀνυπόστατον ὄρος &c.

Fol. 5. *Homilia prima de providentia*, cujus initium: πολλῆς γέμει ταραχῆς ἡμῶν ἡ ζωὴ &c.

Fol. 12. *pag.* 2. *Homilia ſecunda de providentia*, quæ incipit: ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ πλημμελεῖ &c.

Fol. 19. *pag.* 2. *Homilia tertia de providentia*, cujus initium: τὰ ἀνιαὰ λέγειν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν &c.

Fol. 28. *Homilia de fato*, cujus initium: ᾠδέν ἐστι δόγμα οὕτως πονηρὸν &c.

Fol. 32. *pag.* 2. *Homilia altera de fato*, cujus initium: οἶδα πρόλογον περὶ εἱμαρμένης οὐ πᾶν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην &c.

Eol. 36. *pagina* 2. *Homilia tertia de fato*, cujus initium: φάγομεν καὶ πίωμεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν &c.

Fol. 43. *pagina* 2. *Homilia in illud Apoſtoli*: Nolo vos ignorare fratres &c. cujus initium: οἱ ταῦτα τῦτο μάλιστα φιλῦσι &c.

Fol. 60. *Homilia in illud Apoſtoli* II. Cor. habentes eumdem ſpiritum fidei &c. Incipit: ἀποστολικῆς ὑμῖν ἐξηγήσεως &c.

Fol. 73. *pag.* 2. *Homilia in Adami exilium, & de malis mulieribus*, cujus initium: ἀκόσωμεν ἀγαπητοὶ τὴν ἰσοείαν &c.

Fol. 84. *pag.* 2. *Homilia de precatione, de jejunio, & de eleemoſyna*, cujus initium: δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ &c.

Fol. 90. *pag.* 2. *Homilia in latronem, & in crucem, & aduerſus Judæos*, quæ incipit: ἀπαρξόμεθ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ &c.

Fol. 93. *pag.* 2. *Homilia in ſanctum Paſcha*, cujus initium: χαρὰ ἡμέρα, καὶ εὐφροσύνης ἀγαπητοὶ &c.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 97. *pagina* 2. *Homilia in Josephum*, cujus initium: καθολικὸν ἡμῖν ἐκ οἰκουμενικὸν μέλος &c.

Fol. 107. *Homilia in illud*: Attendite vobis, ne graventur corda &c. cujus initium: τρέμω καὶ διλιῶ φοβέμενος &c.

Fol. 110. *Homilia de studio audiendi consilia, & doctrinam divinorum Patrum*, quæ incipit: ὥσπερ τὰ σώματα ἡμῶν &c.

Fol. 113. *Homilia de gratiis Deo agendis*, cujus initium: πολλὰς καὶ διαφόρους τρόπους ἡμῖν ἔδωκεν ὁ Θεὸς &c.

Fol. 116. *pag.* 2. *Homilia de confessione*, cujus initium: ἀγαθὸν μέν ἐστι ἐκ ἐπαινετὸν ἀληθῶς &c.

Fol. 121. *Homilia in illud*, sicut diligens Deus mundum, filiùm suum unigenitum dedit &c. Incipit: ὥσπερ τῇ νεοθαλῆ τῶν φυτῶν &c.

Fol. 123. *pag.* 2. *Homilia in illud*: Erant autem quinque Virgines prudentes &c. Incipit: πολλαὶ καὶ ποικίλαι αἱ ὁδοὶ τῆς μετανοίας &c.

Fol. 128. *Homilia ad neophytos*, cujus initium: καθάπερ οἱ τοῦ σώματος ὀφθαλμοὶ &c.

Fol. 137. *pag.* 2. *Homilia, quod desperandum non sit de salute*. Incipit: καθάπερ τὰ φυτὰ χρήζουσι τῆς τοῦ ὕδατος ἐπιῤῥοῆς &c.

Fol. 141. *Homilia de jejunio, & eleemosyna*, cujus initium: σήμερον ἀγαπητοὶ ὁ ἰατρὸν προσκωπήσωμεν &c.

Fol. 147. *Homilia in illud*: Euntes docete omnes gentes &c. Incipit: ὁ πλάσας καὶ ποιήσας ἡμᾶς Θεὸς &c.

Fol. 150. *Homilia, quod Episcopus docere debet*. Incipit: ὥσπερ ἐπὶ τῇ γῇ τὸ ἄροτρον &c.

Fol. 154. *pag.* 2. *Homilia in illud*: Ne judicetis ante tempus &c. Incipit: μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνεται &c.

Fol. 158. *pag.* 2. *Homilia in illud*: Diligite inimicos vestros, cujus initium: ἐν ταῖς παρ' ἡμῶν γινομέναις καθ' ἡμέραν δεήσεσι &c.

Eol. 163. *Homilia de sacerdotio*, cujus initium: ὦ θαῦμα παράδοξον. ὦ δυνάμεως ἄῤῥητος &c.

Fol. 168. *pag.* 2. *Homilia in Christi nativitatem*, cujus initium: πολλαὶ μὲν αἱ δωρεαὶ καὶ χάριτες &c.

Fol. 171. *pag.* 2. *Homilia de vita*, cujus initium: ὁρῶν ἐγὼ τοὺς πολλοὺς &c.

Fol. 179. *Homilia in turturem, sive Ecclesiam*, cujus initium: ἡ τρυγὼν ἡ φιλέρημος, ὅτε ἐν ὕλεσι κοιταζομένη &c.

CODEX CCXCVII. *c.* I. 52.

Bombycineus, habens folia 92. sæculi XV. cui titulus:

Ποίημα Μιχαὴλ Ἀνθυπάτου καὶ Κριτοῦ τῆς Ἀτταλείατης. *Opus Michaelis Proconsulis, & Judicis Attaliatæ*: synopsis nempe legum, quam Michaelis Ducæ Imperatoris jussu MICHAEL ATTALIATA concinnavit, & quam edidit Leunclavius Græce, & Latine in tom. II. *juris Græco-Romani* pag. 1. Mutila est in codice, a titulo LXXXIV. *de raptu virginum, atque sanctimonialium* usque ad finem.

CODEX CCXCVIII. *c.* II. 1.

Chartaceus, constans foliis 114. sæculi XVI. accurate descriptus, in quo

Fol. 1. HERONIS *Alexandrini Pneumatica*, seu *spiralia* cum figuris affabre delineatis.

Fol. 82. *pag.* 2. Ejusdem HERONIS *de automatorum fabrica*, cum figuris itidem perelegantibus. Utrumque opusculum exstat Græce, & Latine inter Scriptores Mechanicos *Parisiis* excusos anno 1693.

Ad calcem vero codicis hæc adnotantur:

Οὐαλεριανὸς Φοροληβιδὸς ὁ Ἀλβίνου τῆς τοῦ ἁγίου Σωτῆρος ἡμῶν καλουμένης πολιτείας Κανόνικος ταύτην βίβλον ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου μοναστηρίῳ Ἐνετοῖσιν ἔγραψε ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἀφμα Δεκεμβρίου πεμπτῃ φθίνοντος. *Valerianus Forolivienſis Albini filius, Collegiatæ dictæ Sancti Salvatoris Canonicus, librum hunc scripsit Venetiis in Monasterio Sancti Antonii anno a Christi nativitate* 1541.

De-

Digitized by Google

Decembris exeuntis die IV. ideſt vigeſima quarta.

CODEX CCXCIX. *c.* II. 2.

Chartaceus, cui folia 197. circa finem ſæculi XV.

Fol. 1. LYCOPHRONIS *Caſſandra*, ſeu *poema* σκοτεινὸν *obſcurum*, uti inſcribitur, Jambicis verſibus compoſitum una cum commentariis *Johannnis Tzetzæ*, cujus & nomen, & præfatio deſideratur. Obſcurioribus *Lycophronis* verbis ſubjiciuntur paſſim inter lineas uſitatiora vocabula, rubro colore diſtincta.

Fol. 173. Sequuntur ſcholia in HESIODI *Theogoniam*, *& ſcutum Herculis*, ſine autoris nomine. Verſuum autem Heſiodi ea tantum verba adducuntur, quorum ſubjicitur expoſitio.

CODEX CCC. *c.* II. 3.

Chartaceus, foliis conſtans 276. ſæculi XV. exceptis foliis prioribus 96. quæ recentius ſcripta ſunt. Eſt collectio legum in titulos XL. diſtincta. Præit titulorum elenchus, cui proxime ſubjiciuntur quinque edicta *Baſilicorum* obſervationem imperantia, & jurejurando judices omnes obſtringentia.

I. eſt ὁρκωμοτικὸν τ̃ καθολικ̃ων κειτ̃ων, γεγονὸς καθ' ὃν καιρὸν ἐσφραγίσθησαν. *Juſjurandum, quo judices obſtringebantur, quo tempore ad illud officium promoverentur.* Incipit: ἐπεὶ ἐξελέγειν παρὰ τ̃ης ἁγίας τ̃ῦ Θεῦ ἐκκλησίας κ᾽ τ̃ῦ κραταιῦ κ᾽ ἁγίυ ἡμ̃ων αὐθεντὸς κ᾽ βασιλέως εἰς καθολικὸν κειτὴν τ̃ Ῥωμαίων, ὑπιχν̃ῶμαι διὰ τ̃ῦ παρόντος μυ χράμματος &c.

II. Πρόσαγμα ὁρκωμοτικόν. *Mandatum de jurejurando*, cujus initium: ἡ βασιλεία μυ τὸ παρὸν αὐτ̃ης ἀπολύει ὁρκωμοτικὸν πρόσαγμα δι᾽ ὃ κ᾽ ὁμνύει εἰς τὰ ἅγια τ̃ῦ Θεῦ ἀναγγέλια &c. Hæc eadem edicta retulit Cangius in *Gloſſario Mediæ, & Infimæ Græc.* tom. I. col. 1055. ex codice *Colbertino* 4590.

III. Ἕτερον πρόσαγμα. *Mandatum aliud*, quod incipit: ἐπεὶ ἡ βασιλεία μυ πολύν τινα τ̃ ἐγγίωτα περὶ τὸ δίκαιον ἔχουσα κ᾽ διὰ πολλ̃ης κ᾽ μεγάλης τ̃ σπυδ̃ης τιθεμένη &c.

IV. Ἕτερον πρόσαγμα. *Mandatum aliud*, cujus initium: ἐπεὶ διωείσατο κ᾽ ἔταξεν ἡ βασιλεία μυ, ἵνα κείνοντες ἅπαντες οἵπε πρωτογενεῖς ἄρχοντες αὐτ̃ης κ᾽ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες &c.

V. denique inſcribitur κατάκεισις ἐκπεθεῖσα εἰς τὰς κειτὰς ὑπὸ τ̃ παυδσεβῶν βασιλέων Λέοντος κ᾽ Ἀλεξάνδρυ. *Damnationis ſententia a religioſiſſimis Imperatoribus Leone, & Alexandro in judices lata*, qui nempe Imperatoriis mandatis non obtemperaverint, atque ſecundum leges ab ipſis injunctas ſententias proferre decretaverint. Incipit: οἶμαι δὲ τ̃ κείνειν λαχόντων, ὑδένα ποτὲ πρὸς τοσαύτλω ἀποκλίναι σκμόπτα ὥσε παρὰ τὰς ἐγγυμένας νόμυς δοκιμᾶσαι τὰς ψήφυς ἐκφέρειν &c. Conſonat plane cum ea, quam refert Fabricius tom. XII. *Bibl. Gr.* pag. 416.

Poſt hæc Imperatorum edicta *fol.* 9. eſt titulus operis, his verbis comprehenſus: Λέοντος, Κωνσαντίνυ κ᾽ Βασιλείυ τ̃ σοφ̃ων κ᾽ φιλδσεβ̃ων βασιλέων, ἀπὸ τ̃ων ἰνσιτύτων, τ̃ διγέσων, τ̃ κωδικος, τ̃ων νεαρ̃ων τ̃ῦ μεγάλυ Ἰ̃ουστινιαν̃ῦ διατάξεων, ἐκλογὴ τ̃ νόμων κ᾽ ἐπιδιόρθωσις ἐκπεθεῖσα εἰς τὸ φιλανθρωπότερον ἐν μλωὶ μαρτίῳ ἰνδ. θ. ἀπὸ κτίσεως κόσμυ. ἔτυς ϛτμζ. *Leonis, Conſtantini, & Baſilii ſapientum, piiſſimorumque Imperatorum ex Inſtitutis, Digeſtis, Codice, ac novellis conſtitutionibus Magni Juſtiniani, delectus legum, earumque correctio ad majorem hominum utilitatem, menſe Martio, indictione* IX. *anno* 6347. (*Chriſti* 839.)

Proœmium autem incipit hoc modo:

Ἐν ὀνόματι τ̃ῦ Πατρὸς κ᾽ τ̃ῦ Υἱ̃ῦ & τ̃ῦ ἁγίυ Πνδ̃ματος αὐτοκράτορες Καίσαρες Βασίλειος, Κωνσαντίνος, κ᾽ Λέων νικηταὶ προπατ̃ορες, ἀσεβεῖς ἀεισέβαστοι, πιστοὶ ἄυγστοι. τὸ μέγαν φύσει κ᾽ ἀληθ̃ Θεόν, κ᾽ Σωτ̃ῆρα ἡμ̃ων Ἰ̃ησ̃ῦν Χριστὸν διὰ παντὸς ἐπικαλούμενοι, σπυδλῶ ἐμμελῆ κ᾽ ἐγκάρδιον πόθον ἔχομεν ὡς ἂν τὰ πρὸς ὠφέλειαν & λυσιτέλειαν τ̃ παρὰ Θεῦ πεπιστ̃ευμένων ἡμ̃ῖν ὑπηκόων καθεκάστλω ἐφαρμόσκομεν &c.

Simi-

Digitized by Google

Simile omnino initium descriptum legitur in Catalogo *Bibliothecæ Vindobonensis* parte II. pag. 18. ubi hæc eadem legum collectio iterum, sæpiusque occurrit. Plura autem de ea videri possunt apud Suaresium in *notitia Basilicorum*.

Illud postremo loco notandum est, hanc eclogam valde diversam esse ab ea, quam habet Leunclavius in Tomo II. *Juris Græco-Romani*.

CODEX CCCI. *c.* II. 4.

Chartaceus, habens folia 142. sæculi XVII. olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*.

Est Πρόκλυ ϛοιχείωσις φυσική, PROCLI *physica elementaris*. In fine vero hæc leguntur:

Ε'πλειώθ' ἡ παρῦσα βίβλος παρ' ἐμῦ Νικολάυ τῦ Μυλιώτυ ἐ πρωτοκανονάρχυ τῦ θεοφιλήμυ ναῦ τῦ ἁγίυ κ ἐνδόξυ μεγαλομάρτυρος Γεωργίυ τ Ε'λλήνων τ ὀρθοδόξων τῦ ἐν ταῖς κλειναῖς Βενετίαις ἀρχιερατεύοντος ἐνταῦθα τῦ σοφωτάτυ κυρῦ Γαβριὴλ τῦ Φιλαδελφίας τῦ ἐκ Μονεμβασίας τῦ Σεβήρυ καὶ ἡμετέρυ δεσπότυ καὶ ἀνθεντὸς παναιδεσιμωτάτυ ͵αχϑ ἰανυαρείυ ιζ. *Absolutus est præsens liber per me Nicolaum Myliotam protocanonarcham in celeberrimo templo sancti, glorioſique magni martyris Georgii, quod ministratur a Græcis orthodoxis in paludibus Venetiarum, Episcopi locum tenente ibidem sapientissimo Domno Gabriele Philadelphiæ Metropolita, Monembasiensi, cognomento Severo, venerabili Domino nostro, anno* 1609. *Januarii die* 17.

CODEX CCCII. *c.* II. 5.

Membranaceus, constans foliis 200. charactere admodum exili, duplicique columna exaratus, sæculi circiter XIII. Continet primum quatuor Evangelia, quibus præmittuntur *Eusebii Harmonicæ tabulæ*, cum Epistola ad Carpianum. Ad calcem vero est Catalogus locorum Evangelicorum, quæ diebus Dominicis, aliisque festis leguntur.

Fol. 60. *pag.* 2. Ε'πιϛολὴ Ποντίυ Πιλάτυ πρὸς τ βασιλέα Τιβέριον παρὰ τῦ Κυείυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριϛῦ. ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει ὕτως. Ἀναφορὰ Ποντίυ Πιλάτυ ἡγεμόνος τ Ἰυδαίας πεμφθεῖσα Τιβερίῳ Καίσαρι ἐκ Ῥωμανίας. *Epistola Pontii Pilati ad Imperatorem Tiberium de Domino nostro Jesu Christo. Inscriptio ita se habet. Narratio Pontii Pilati præfecti Judææ missa ad Tiberium Cæsarem ex Romania.* Incipit: κρατίϛῳ σεβαϛῷ φοβερῷ αὐτοκράτορι θειοτάτῳ Αὐγύϛῳ Πιλάτος Πόντιος ὁ τλῶ ἀνατολικλῶ ἀρχλῶ διοικῶν. Μλωύσει κέχρημαι περὶ τ σὴν ἀϛέβειαν διὰ τ δέ μυ τ γραφῆς τρόμῳ πολλῷ ἐ φόβῳ Ὅc.

Fol. 61. Τὰ ἀντιγραφέντα παρὰ Καίσαρος Αὐγύϛυ καὶ πεμφθέντα περὶ Πόντιον Πιλάτον ἀνατολικλῶ ἐπέχοντα ἀρχλῶ. *Responsum Cæsaris Augusti missum ad Pontium Pilatum Orientis præfectum.* Incipit: ἐπειδήπερ βίαιον ἐ ἀδικίας μεσὸν Ὅc. Conveniunt hæ duæ epistolæ cum iis, quæ exstant in MS. Codice Cæsareo CCXLVII. numero 19. ut legere est in parte prima Catalogi pag. 349. ubi notat Nesselius diversam omnino esse Pilati Epistolam ab aliis quatuor ejusdem argumenti, quæ sub ejus nomine circumferuntur.

Fol. 61. *pag.* 2. Υ'ππολύτυ τῦ Θηβάυ ἐκ τῦ χρονικῦ αὐτῦ σωτάγματος περὶ γενεαλογίας τ Θεοτόκυ. *Fragmentum Chronicorum Hippolyti Thebani de genealogia Deiparæ.* Incipit: ἀπὸ τ ἐναν θρωπήσεως τῦ Κυείυ ἡμῶν Ἰησῦ Χριϛῦ μέχρι τ τ μάγων παρυσίας ἔτη β. περὸ τῦ γεννηθῆναι γὰρ αὐτὸν, ἐφάνη αὐτοῖς ἐν Περσίδι καθὼς φησιν ὁ Ἀφροδιτιανὸς Ὅc.

Discrepat in multis hoc fragmentum ab iis, quæ habentur in ultima editione Canisii Tom. III. parte I. de qua quidem discrepantia non est, cur quisquam miretur. Nam in excerpendis fragmentis usu venire solet, ut facile nonnulla prætermittantur, quæ nempe ad propositum finem vel nihil, vel parum conducere videntur.

Fol. 64. *Apocalypsis Beati* JOHANNIS.

Fol. 73. *Synaxarii* ordo, & distributio

Digitized by Google

butio: primum nempe, quæ Sanctorum commemorationes diebus Dominicis occurrant, quæ *troparia*, & ϖροκείμενα, quove tono cari debeant. Deinde ſingulis cujuslibet menſis diebus eadem fit diſquiſitio.

Fol. 84. *Actus Apoſtolorum*, præmiſſo argumento, & itinere *Apoſtoli Paulli* ad varias gentes, omnino, ut in Codice *c.* I. 40. *fol.* 123.

Fol. 103. Sequuntur epiſtolæ omnes *Novi Teſtamenti*, eodem prorſus ordine, quo in citato Codice *c.* I. 40. excepta Epiſtola Paulli ad *Hebræos*, quæ hìc ultimum occupat locum. Argumenta tamen, quæ ſingulis epiſtolis præmittuntur, diverſa ſunt, & prolixiora.

Fol. 149. Apoſtolorum, Evangeliſtarum, aliorumque diſcipulorum vitæ, brevibus verbis exaratæ.

Fol. 150. Pſalterium, de more in καθίσματα, ſeu ſeſſiones diſtributum.

CODEX CCCIV. *c.* II. 6.

Chartaceus, conſtans foliis 203. circa finem ſæculi XV. in quo

Fol. 1. Τῦ φιλοσόφυ κυρῦ Κωνσαντίνυ Μανασσῆ σιώοψις χρονικὴ διὰ σίχων ἐπὶ κτίσεως κόσμυ τὼ ἀρχὼ ποιυμένη ἐς διηκῦσα μέχει τῆ τῦ βασιλείας τῦ Βοταυειάτυ κυρῦ Νικηφόρυ. *Philoſophi Domini Conſtantini Manaſſis Synopſis Chronica verſibus Jambicis, a creatione mundi initium ducens uſque ad Imperium Botaniatæ Domini Nicephori.* Exſtat in collectione *Scriptorum Hiſtoriæ Byzantinæ.*

In fine ſubjicitur brevis enumeratio chronologica præcipuarum epocharum a creatione mundi; tum ſeries chronologica Imperatorum Conſtantinopolitanorum uſque ad Manuelem Porphyrogenitum.

Fol. 122. *pag.* 2. Τῦ Ξανθοπύλυ Καλλίςυ Νικηφόρυ συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων χρόνυ. *Xantopuli Calliſti Nicephori breviſſimum Sanctorum Menologium* verſibus Jambicis, quod editum legitur in fine *epigrammatum Theodori Prodromi* editionis Baſileenſis an. 1536.

Fol. 127. Georgii *Diaconi, & Chartophylacis Sanctiſſimæ Dei Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, Piſidenſis, carmen in hexaemeron*, ſeu de mundi opificio, pluries jam typis vulgatum.

Fol. 176. *pag.* 2. Σιώοψις διὰ σίχων ϖολιτικῶν τῦ σοφωτάτυ Ψέλλυ εἰς τὺς νόμυς. *Sapientiſſimi* Pselli *ſynopſis legum verſibus politicis.* Incipit:

Πολὺ ἐ δυσθεώρητον τὸ μάθημα τῆ νόμυ
Ε'ν ϖλάτει δυσπερίληπτον ἀσαφὲς ἐν συνόψει
Ε'ν λόγῳ δυσερμήνευτον ἀλλ' ὅμως ἀναγκαῖον &c.

Edita eſt a Boſqueto cum tribus aliis *Pſelli* opuſculis Græce, & Latine *Pariſiis* anno 1632.

Fol. 195. Diſquiſitio graduum, in quibus vetitæ ſunt nuptiæ, abſque autoris nomine.

Clauditur demum Codex binis precationibus, una ad Chriſtum Dominum, altera ad Deiparam.

CODEX CCCV. *c.* II. 7.

Chartaceus, foliis conſtans 179. ſæculi XV. Eſt liber Eccleſiaſticus Græcorum cum notis muſicis, continens *troparia*, ſeu canones in *Officio* Quadrageſimæ, & Dominicis aliis diebus canendos.

CODEX CCCVI. *c.* II. 8.

Chartaceus, cui folia 169. circa finem ſæculi XV. in quo

Fol. 1. Xenophontis *Cyropædiæ* libri octo, ad quorum calcem legitur: εἴληφε τέλος ἐν Ρ'ώμῃ ϡπιξγ. *finem accepit Romæ anno* 6963. (*Chriſti* 1455.)

Fol. 113. Epiſtolæ Phalaridis, Anacharsis, Euripidis, & Diogenis, quas in *Aldi* collectione anni 1599. videre eſt.

CODEX CCCVII. *c.* II. 9.

Membranaceus, duplici columna exaratus, foliis conſtans 167. ſæculi circiter XII. in quo

Digitized by Google

Fol. 1. *Barlaami*, & *Joſaphat* celebris hiſtoria, eadem, quæ in Codice *b.* III. 14.

Fol. 166. Habetur Vita *Sancti Antonii* a Divo Athanaſio deſcripta, ſed vix eſt initium.

CODEX CCCVIII. *c.* II. 10.

Chartaceus, habens folia 63. recentioris ævi, eſt THEODORI GAZÆ *grammatica* a tyrone quopiam in proprium uſum deſcripta.

CODEX CCCIX. *c.* II. 11.

Chartaceus, conſtans foliis 215. nullius antiquitatis, continet CONSTANTINI MANASSIS *Chronicon*, idem, quod in Codice *c.* II. 6. Hoc recentior ſcriba ex editione Græco-Latina Leunclavii tranſcripſit, ut aperte indicat titulus. Græcus quidem textus integer habetur. Latinæ vero interpretationi ſpatium, ubi exſcribi poſſet, relictum eſt.

CODEX CCCX. *c.* II. 12.

Membranaceus, cui folia 121. ſæculi XV. Schediaſmata Grammatica complectitur MANUELIS MOSCHOPULI, in quibus accurata traditur analyſis ſecundum Grammatices regulas variarum precum, & complurium locorum Sacræ Scripturæ, nec non prophanorum Scriptorum.

In fine dicitur Codex ſcriptus anno 6936. *æræ vulgaris* 1428. Ceterum Scriba membranis uſus videtur ablutis; & patet non obſcure ex veſtigiis, quæ adhuc apparent, vetuſtioris characteris.

CODEX CCCXI. *c.* II. 13.

Chartaceus, habens folia 203. ſæculi XV. Sunt Erotemata linguæ Græcæ ejuſdem MANUELIS MOSCHOPULI, tum Canones, & περὶ κλίσεως præcepta.

Fol. 85. Schediaſmata pariter MOSCHOPULI grammatica, eadem, quæ in præcedenti Codice.

CODEX CCCXII. *c.* II. 14.

Membranaceus, foliis conſtans 137. ſæculi XIII. tam initio, quam fine deficiens, *ſynaxaria*, ſeu vitas continet Martyrum, atque Sanctorum in compendium redactas, diebus ſingulis recolendas, a die XXIX. *Martii* uſque ad XV. *Auguſti*. Cuique autem menſi præmittitur, quot ſint horæ diei, & quot noctis: atque ex iis conjicere nobis facile fuit, locum, ubi ſcriptus fuit Codex, non multum gradu differre ab Auguſta Taurinorum.

CODEX CCCXIII. *c.* II. 15.

Chartaceus, foliis conſtans 254. ſæculi XVII. Sunt Σχόλια σωῖ Θεῷ εἰς τ Πλάτωνος Γοργίαν ἀπ' φωνῆς Ὀλυμπιοδώρ τ μεγάλ φιλοσόφ. *Scholia in Platonis Gorgian ex ore Olympiodori præclari philoſophi*. Initium ita ſe habet: πολέμου δ μάχης φησὶ χρῶμαι ὦ Σώκρατες. ἰσέον ὅτι ὁ διάλογος περιέχει διαλεγόμεν πρόσωπα, δ διὰ τοῦτο δ οἱ λόγοι Πλάτωνος, διάλογοι προσαγορεύονται ὡς ἔχοντες πρόσωπα &c.

Hunc commentarium memorat Fabricius tamquam ineditum Tomo III. *Bibliothecæ Græcæ* pag. 18. Dividitur autem in πράξεις, ſeu *actiones* XLIX.

In fine hæc leguntur:

Ἐπλειώθη ἡ παροῦσα βίβλος παρ' ἐμοῦ Νικολάου τοῦ Μηλιώτου χ Πρωτοκανονάρχου τοῦ περιφήμου ναοῦ τοῦ ἁγίου χ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τ Ἑλλήνων τ ὀρθοδόξων τοῦ ἐν ταῖς κλειναῖς Βενετίαις. ἀρχιερατεύοντος ἐνταῦθα τοῦ σοφωτάτου κυροῦ Γαβριὴλ τοῦ Φιλαδελφίας τοῦ ἐκ Μονεμβασίας τοῦ Σεβήρου χαὶ ἡμετέρου δεσπότου χαὶ αὐθεντὸς πανσεβασμιωτάτου. αχι ἰουνίου ιε. *Abſolutus fuit hic liber a me Nicolao Meliota Protocanonarcha celeberrimi templi Sancti, glorioſique magni Martyris Georgii Græcorum orthodoxorum in paludibus Venetiarum, Epiſcopatum ibidem tenente ſapientiſſimo Domno Gabriele Philadelphiæ Metro-*

Digitized by Google

Metropolita ex Monembasia, cognomento Severo, Venerabili Domino nostro. Anno 1610. *Junii die* 15.

CODEX CCCXIV. *c.* II. 16.

Chartaceus, folia habens 245. sæculi XV. ubi MANUELIS PHILE tetrasticha, & epigrammata in præcipua Christianæ fidei capita, in quatuor Evangelistas, & in Deiparam, atque Sanctos complures, eorumque imagines; tum jambici versus in laudem Imperatoris Michaelis Palæologi junioris, cujus temporibus floruit, & ad eundem de animalium natura, & proprietatibus, aliique varii prorsus argumenti, diversis inscripti viris illustribus, quorum maximam partem adhuc in Bibliothecarum forulis ineditam latescere, existimaverim.

CODEX CCCXV. *c.* II. 17.

Membranaceus, cui folia 370. sæculi circiter XIII. nitidi characteris, & optimæ notæ, sequentes continet Novi Testamenti libros.

Fol. 1. Sunt ACTUS APOSTOLORUM, principio mutili, quorum initium a verbis: ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνεβαίνον εἰς τὸ ἱερὸν &c.

Fol. 101. Sequuntur epistolæ canonicæ hoc ordine: D. PAULI *Epistola ad Romanos*.

Fol. 139. *Ad Corinthios* I.
Fol. 173. *Ad Corinthios* II.
Fol. 198. *Ad Galatas*.
Fol. 211. *Ad Ephesios*.
Fol. 226. *Ad Philippenses*.
Fol. 236. *Ad Colossenses*.
Fol. 246. *Ad Thessalonicenses* I.
Fol. 255. *pag.* 2. *Ad Thessalonicenses* II.
Fol. 261. *Ad Timotheum* I.
Fol. 272. *Ad Timotheum* II.
Fol. 281. *Ad Titum*.
Fol. 286. *Ad Philemonem*.
Fol. 288. *Ad Hebræos*.
Fol. 322. *pag.* 2. *Epistola catholica* JACOBI.
Fol. 334. PETRI *Epistola* I.
Fol. 345. *pag.* 2. *Ejusdem Epistola* II.
Fol. 353. JOHANNIS *Epistola* I.
Fol. 364. *pag.* 2. *Ejusdem Epistola* II.
Fol. 366. *Ejusdem Epistola* III.
Fol. 367. *pag.* 2. JUDÆ *Epistola*.

CODEX CCCXVI. *c.* II. 18.

Chartaceus, constans foliis 384. sæculi XVI. ubi opuscula varia Theologica, præcipue vero adversus Latinos.

Fol. 1. Ἔκθεσις ἐν ἐπιτομῇ τῶν ζητημάτων τῆς τῶν δόγματος ὑποθέσεως καὶ λύσις ἀκριβείας σωτήριος τῶν ἐπιπορήτων, πῶς αἱ διαφοραὶ τῶν ἐπιθεωρημένων τῷ Θεῷ φυσικῶν ἐνεργειῶν θεωρεῖται, καὶ ἐν ὀλίγῳ περὶ τοῦ ἐν Θαβωρείῳ φωτός. *Expositio compendiaria interrogationum quarumdam circa dogma hypostaseos, atque solutio compendiosa quæstionis de distinctionibus in Deo secundum operationes, & de lumine in monte Thabor*. Initium hoc est: ταῦτα ζητεῖται περὶ τῆς παροκειμένης ἡμῖν ὑποθέσεως τῶν δογμάτων, πότερον ἐπὶ Θεοῦ ἐστι διαφορὰ οὐσίας καὶ ἐνεργείας, ἢ ἓν καὶ ταὐτόν.

Καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐστὶ, καὶ τοῦτο παρίστωσιν ἀμελήλας ἀπὸ τῶν θεολόγων, ὁ δὲ Βαρλαὰμ καὶ ἀκίνδυνος καὶ οἱ ταὐτὰ φρονοῦντες ἐκείνοις, ἀπαναίνονται τὴν διαφοράν, ταὐτὸ δήπου καὶ ἓν λέγοντες οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν &c.

Fol. 11. Θεοδώρου Φιλοσόφου ἐπισκόπου Χάρων, τοῦ Ἀβυκαρᾶ περὶ Θεοῦ ὀνομάτων. *Theodori Philosophi Charan Episcopi, Abucaræ de Dei nominibus*. Incipit: τὸ Θεὸς ὄνομα ἀπό τινος ἐνεργείας εἴρηται. ὁ μὲν τῶν ἐνεργείας ἐστὶ σημαντικόν &c. Exstat in edit. Ingolstad. *operum Abucharæ* pag. 502. Ex hoc Regio Codice comprobatur falsitas sententiæ H. Canisii referentis hæc in Tom. IV. *Antiq. Lectionum* ad Theodorum Hagiopolitanum.

Fol. eodem. Τοῦ αὐτοῦ διάλεξις ἀποδεικνύουσα ὅτι ὁ Πατὴρ ἀεὶ γεννᾷ, ὁ δὲ Υἱὸς ἀεὶ γεννᾶται. *Ejusdem dialogus ostendens, quod Pater semper generat, Filius vero semper generatur*. Incipit: πότερόν σοι δοκεῖ πᾶν τι εἰς πέρας ἐλθὸν, ἤρξατο ἢ ὁ &c. In edit. *pag.* 590.

Digitized by Google

Fol. 21. Θεοφάνυς Μητροπολίτυ Νικαίας ἀπόδειξις δι ἐπιβολῶν τινῶν, ἀναγκαίων νομιζομένων, ὅτι ἐδυνάτο ἐξ αἰδίυ γεγενῆσθαι τὰ ὄντα, καὶ ἀνατροπὴ ταύτης, καὶ ἔλεγχος τ ἀπάτης, τ δοκούσης ἐκ τ ἐπιχειρημάτων ἀνάγκης. *Theophanis Metropolitæ Niceni demonſtratio ex notionibus quibuſdam eorum, quæ neceſſaria exiſtimantur, quod res ex ſe gigni potuerunt, atque ſubverſio, & refutatio hujus, & cujuſcumque fallaciæ ex argumentorum neceſſitate deductæ.* Incipit: δόξειεν ἄυτισιν ἴσως πεπεισμένοις, ὐκ ἄνδ πειθῦς τινος ἐκ λογικῆς δῆθεν ἀνάγκης &c. Inter multa Theophanis Niceni opera, quæ ab Alberto Fabricio, & Guilielmo Cave recenſentur, hoc reperire non potuimus.

Fol. 40. Παύλυ τινὸς ἐπισκόπυ τ Λατίνων ἐκκλησίας ἐπιστολὴ ζητήματά τινα δογματικὰ ἔχυσα πρὸς τ βασιλέα κυρὸν Ἰωάννλυ τὸν Καντακυζλωὸν τὸν διὰ τῦ θείυ καὶ ἀγγελικῦ χήματος μετονομασθέντα Ἰωάσαφ. *Paulli cujuſdam Latinæ Eccleſiæ Epiſcopi Epiſtola, quæſtiones quaſdam dogmaticas continens, ad Imperatorem Domnum Johannem Cantacuzenum propter divinum, & Angelicum habitum Joaſaph dictum.* Incipit: ὑψηλότατε καὶ σοφώτατε βασιλεῦ, ὕδωρ στενοχωρύμενον ἄλλυς ἀναῤῥήγνυσιν ἀγωγυὺς, καὶ διεξόδυ ἀνοίγει &c.

Fol. 41. Ἐπιστολὴ ἐν ἐπιτόμῳ δηλῦσα τίνα δόξαν ἔχει ἡ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησία περὶ τ παρὰ τῦ Παύλυ προενλωεγμένων ζητήσεων, συγγραφεῖσα παρὰ Θεοφάνυς ἐπισκόπυ Νικαίας ὡς ἐκ προσώπυ τῦ βασιλέως. *Epiſtola per compendium manifeſtans, quam opinionem habeat apud nos Eccleſia de propoſitis a Paulo quæſtionibus, ſcripta a Theophane Niceno Epiſcopo tamquam ex perſona Imperatoris.* Incipit: τοῖς πρὸ μικρῦ μοι καλεῖσι τ σῆς σωτέρεως χράμμασι ἐντετυχηκὼς, λίαν ἐθαύμασα &c.

Fol. 47. Ἐκ τῆς Πρόκλυ θεολογικῆς στοιχειώσεως κεφάλαια. *Ex Procli Elementis Theologicis capita* CCX. quæ Græce, & Latine prodierunt Hamburgi an. 1618. una cum ejuſdem *Procli* ſex libris Theologiæ Platonicæ.

Fol. 95. Περὶ τ τῦ Γρηγορᾶ ψευδογραφίας ὁμῦ καὶ δυσεβείας λόγος β. *De Gregoræ in ſcribendo mendaciis, & impietate liber ſecundus.* Incipit: ἐξ ὀνύχων, φασὶ, τ λέοντα, ἐκ τῦ κρασπέδυ τὸ ὕφασμα. τὸ μὲν ἐξ ὁμοιότητος &c. Autor eſt Georgius Palamas, uti conſtat ex elencho Controverſorum ejuſdem Scriptorum, quem ex Codice Regio MMCCCCIX. protulit Fabricius Tom. X. *Bibl. Gr.* pag. 459.

Fol. 134. Origenis in caput XXVIII. *libri primi Regum de Engaſtrimytho.* Incipit: τὰ ἀναγνωσθέντα πλείονά ἐσι &c. Omnino, ut in ejus operum editione Caroli de la Rue Tom. II. pag. 490.

Fol. 142. *pag.* 2. Τῦ ἁγίυ Εὐσταθίυ ἐπισκόπυ Ἀντιοχείας κατὰ Ὠριγένυς διαγνωστικὸς εἰς τὸ τῆς ἐγγαστριμύθυ θεώρημα. *Sancti Euſtathii Antiocheni Epiſcopi diſputatio adverſus Origenis ſententiam de Engaſtrimytho;* cujus initium: ἀεί μὲν ἄγαμαι τ ἀξιοφανῆ τ ἐκ Θεῦ πολιτείας ζῆλον ὦ διαπρεπέσατε τ ὀρθοδοξίας Ἱεροκήρυξ &c. Græce, & Latine primus edidit Allatius ad calcem libri in *hexaemeron* ejuſdem Origenis.

Fol. 174. *pag.* 2. *Divi* Gregorii Nysseni *Epiſtola ad Theodoſium Epiſcopum de Engaſtrimytho,* cujus initium: ὁ εἰπὼν τοῖς ἑαυτῦ μαθηταῖς ζητεῖτε κ δώσετε &c. In edit. Tom. II. *pag.* 35.

Fol. 179. Exemplum epiſtolæ Imperatoris ad Alexandriæ, Ægypti, Lybiæ, & Pentapoleos Epiſcopos, Clericos, Monachos, & Laicos, cujus initium: ἀρχῶ καὶ σύσασιν δυνάμιν τε κ ὅπλου ἀκαταμάχητου τ ἡμετέρας ἐκδότε βασιλείας &c.

Fol. 181. Ἐπίτομος κατὰ τὸ δυνατὸν διήγησις τ ἐπὶ τῦ Παλατίυ ἐνώπιον βασιλέως γενομένης διαλέξεως τῦ Θεσσαλονίκης ἁγίυ Γρηγορίυ τ καὶ Γρηγορᾶ τῦ φιλοσόφυ συγγραφεῖσα ὡς παρά τινος τῶν τῆς συγκλήτυ λογάδων παρόντος κ ἀυτηκόυ γεγονότος. *Compendioſa narratio diſputationis habitæ in palatio coram Imperatore inter Gregorium Palamam Archiepiſcopum Theſſalonicenſem, & Nicephorum Gregoram philoſophum, ſcripta a quodam ex Senatoribus, qui præſens adfuit, propriiſque auribus dicta utriuſque excepit.* Incipit: ὁρισθεὶς παρὰ τῦ

Digitized by Google

ρὰ τῦ ἁγίυ ἡμῶν ἀυθέντυ ϗ βασιλέως ἤρξατο ὁ Θεσσαλονίκης λέγειν ϗ ἰῶ ὁ σκοτὸς ἀυτῷ. τῦ προοιμίυ ὅτι δεῖ μετ' εἰρήνης γίνεσθαι τὰς περὶ τ θείων δογμάτων διαλέξεις &c.

Fol. 205. Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίυ Ἀρχιεπισκόπυ Θεσσαλονίκης τῦ Παλαμᾶ λόγος πρὸς τ Βαρλαάμ γράφοντα ὅτι ὐκ ἔστιν ἀπόδειξις ἐπ' ὐδενὸς τ θείων, ἔλεγχος ὅτι ἔστιν, ἐφ' ὧν, καὶ ὅτι κυρίως ἀπόδειξις ἄυτη. ἡ δὲ κατ' Ἀριστοτέλη ἀπόδειξις ἀσύστατος. ϗ τὸ ὑπὲρ ἀυτῶ ἀρχεῖον. *Sancti Patris noſtri* Gregorii *Palamæ Archiepiſcopi Theſſalonicenſis ſermo adverſus Barlaamum ſcribentem, nullam eſſe in divinis demonſtrationem, itidemque refutatio, qua oſtenditur, vere illam haberi, tum ex quibus conſtet, & quod proprie demonſtratio ea ſit, Ariſtotelicam vero demonſtrationem inſtabilem eſſe, nulliuſque præ iſta uſus.* Incipit: τὰ μὲν τ δυαρχίας ἐκ μέσυ γέγονεν. Ἐξεκόπη γὰρ τ λόγων τῦ φιλοσόφυ, ϗ καρπὸν ἰῶεγκεν ὁ ἡμέτερος λόγος τῶ τ μοναρχίας ἀσεβῆ κηρύγματα συνισάμενος &c.

Fol. 238. Multa alia ſubjiciuntur opuſcula adverſus Latinos circa dogma de *proceſſione Spiritus Sancti*, autore Barlaamo Monacho, qui quum pro Latinis initio ſcripſiſſet, acriter deinde contra eoſdem invectus eſt, iterumque ex eorum parte ſtetit, factus Epiſcopus Gyracenſis in Regno Neapolitano. Hæc autem opuſcula ſub titulo ſex ſermonum deſcripta ſunt. Nimirum

Βαρλαάμ Μοναχῦ πρὸς Λατίνυς. ὅτι ὑποκειμένυ ἐκ μόνυ τῦ πρώτυ αἰτίυ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔχειν τλὼ ὕπαρξιν ὐκ ἀναιρεῖται ἡ κατ' ὐσίαν ταυτότης Πατρὸς ϗ Υἱῦ. *Barlaami Monachi adverſus Latinos. Quod ſuppoſita Spiritus Sancti proceſſione ex ſola prima cauſſa, non auferatur ſecundum eſſentiam identitas Patris, & Filii.* Incipit: εἰ μὲν κεντλῶ τινα ἀμφότεροι εἴχομεν ἤχυ ἀφιγμένον, παρ' ὃ ἔδει ποιησαμένυς ἑκατέρυς τὰς ὑπὲρ ὧν διαφερόμεθα λόγυς &c.

Fol. 242. *pag.* 2. Ὅτι ὑποκειμένυ ἐκ μόνυ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὐκ ἀναιρῦνται αἱ προσωπικαὶ διαφορὰ τ τριῶν προσώπων πρὸς ἄλληλα λόγος β. *Suppoſita proceſſione Spiritus Sancti ex ſolo Patre, non tolli perſonales differentias trium Perſonarum ad invicem.* Sermo II. cujus initium: ἑπομένως δὲ τύτοις, ϗ περὶ τ προσωπικῶν διαληπτέον ἰδιοτήτων &c.

Fol. 253. *pag.* 2. Ὅτι ὑποκειμένυ ἐκ μόνυ τῦ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὐκ ἀναιρῦνται τὰ περὶ θεολογίας ῥητά. λόγος γ. *Suppoſita proceſſione Spiritus Sancti ex ſolo Patre, non labefactari Theologica dicta.* Sermo III. Incipit: ἴσως ὦ ἄνδρες Λατῖνοι ὑπολαμβάνοντες ὡς καθ' ὑμῶν ποιήσομαι τὰς ὑπὲρ τ Γραικῶν λόγυς &c.

Fol. 261. Ὅτι ὑποκειμένυ ἔ ἐκ τῦ Υἱῦ ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, πολλὰ τ ὁμολογυμένων ἀναιρεῖται ἔ πολλοῖς ῥητοῖς τ ἁγίων ἐναντίως ἔχει ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις. λόγος δ. *Suppoſita Spiritus Sancti proceſſione etiam ex Filio, multa eorum, quæ profitemur, pariter auferri, pluribuſque Sanctorum Patrum ſententiis hypotheſim hanc adverſari.* Sermo IV. cujus initium: ὅταν εἰς λόγυς ἀλλήλυς ἐρχόμεθα ὦ ἄνδρες Λατῖνοι, περὶ τ ἀμφισβητυμένων δογμάτων &c.

Fol. 267. *pag.* 2. Πρὸς τὰς ἀντιλογικὰς τῶν Λατίνων ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτοῖς πρὸς Γραικὰς διαλεγομένυς διὰ συλλογισμῶν ἀποδεῖξαι ὅτι ὁ μόνος ὁ Πατὴρ ἀρχὴ καὶ πηγὴ θεότητος. λόγος ε. *Adverſus contradicentes Latinos, quod non poſſint cum Græcis diſputantes oſtendere ſyllogiſtica argumentatione, ſolum Patrem non eſſe principium, & fontem divinitatis.* Sermo V. cujus initium: ὅτι μὲν ὖν ἡ ὑμετέρα ὑπόθεσις πολλοῖς τ ἁγίων ῥητοῖς ἐναντίως ἔχει &c.

Fol. 274. Πρὸς τὰς κυριωτέρας τ Λατίνων ὑποθέσεις, ἐξ ὧν οἴονται δεικνύειν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔ ἐκ τῦ Υἱῦ ἔχει τλὼ ὕπαρξιν. λόγος ς. *Adverſus præcipua Latinorum argumenta, qui demonſtrare ſe exiſtimant, Spiritum Sanctum etiam ex Filio procedere.* Sermo VI. Incipit: ἐπὶ μὲν τ ἄλλων τ κατὰ τ βίον ἀγώνων ὦ ἄνδρες Λατῖνοι &c.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCCXVII. *c.* II. 19.

Chartaceus, ſæculi XV. conſtans foliis 329. ubi *Cantica Matutina*, & *Veſpertina*, nec non *antiphonæ*, *verſus*, aliaque in *officio* recitanda cum notis muſicis.

CODEX CCCXVIII. *c.* II. 21.

Chartaceus, habens folia 41. ſæculi XVI. Sunt Erotemata Græcæ linguæ, autore ZACHARIA CALLIERGO, eadem putaverim, quæ inter Græcos grammaticos ineditos refert *Fabricius* ex Codice *Barocciano* Tom. VII. *Bibl. Gr.* pag. 48.

CODEX CCCXIX. *c.* II. 22.

Chartaceus, cui folia 362. ſæculi XVI. in quo

Fol. 1. *Vita*, & *mores Sancti Patris* AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi*, cujus initium: *ὦ τις ἀνὴρ ὀνόματι* Ἀμφιλόχιος *ἁγνὴς τ' ἀφ' ἡλίκων ἀναπλῶν &c.* Edidit Græce, & Latine ſub *Metaphraſtæ* nomine Combefiſius in *Amphilochio* pag. 228.

Fol. 10. THEOPHANIS CERAMEI *Archiepiſcopi Tauromenitani in Sicilia homiliæ*; quarum argumenta, & initia nos conferentes cum elencho editarum, quem inſtituit Fabricius Tom. X. *Bibl. Gr.* pag. 232. omnes jamdudum typis conſignatas fuiſſe, deprehendimus.

Fol. 354. *Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀπολογία πρός τινα Ἱερομόναχον ἐν τῷ Σινᾳίῳ ὄρει περὶ τινῶν ζητημάτων ἀναγκαίων.* GENNADII SCHOLARII *Patriarchæ Conſtantinopolitani Apologia ad Hieromonachum quemdam in Sinai monte degentem de nonnullis quæſtionibus admodum neceſſariis*. Eſt nimirum epiſtola *Gennadii* ad Maximum, *Sophianum* dictum, dum inter ſæculares verſaretur, & ad omnes Sinaiticos Monachos, ſcripta occaſione eorum, quæ parum recte illic fieri dicerat a Joachimo, & Georgio Monachis circa eos, qui ad viſitanda ſacra montis Sinai loca confluebant. Singula capita recenſet Renaudotus in diſſertatione de *Gennadii ſcriptis*. Initium Epiſtolæ hoc eſt: *αἱ γραφαὶ τ' σῆς ἀληθείας ἦλθον &c.*

Fol. 357. Sequitur Epiſtola ejuſdem GENNADII ad Hieromonachum Joachimum, cujus initium: *ἐπειδὴ ἔλαθεν ἡμῶν τὸν τῆ καὶ ἐγκάλυμμα &c.*

Fol. eod. *pag.* 2. Pauca habentur de baptiſmo, nec non excerpta ex Hippolyto, & Dorotheo de diſcipulis Chriſti Domini, ubinam gentium quiſque Evangelium prædicaverit; tum nonnulla de officiis magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, ac de ordinatione Epiſcopi.

CODEX CCCXX. *c.* II. 23.

Chartaceus, cui folia 115. ſæculi XV. Plures ſanctorum Patrum homilias, atque variorum martyrum acta complectitur. Præeunt initio Jambici verſus, quibus libri materies breviter exponitur, ejuſque utilitas declaratur, ſed vetuſtate parumper detriti ſunt, ita ut quibuſdam in locis vix legi poſſint. Ceterum homiliarum ordo hujuſmodi eſt.

Fol. 1. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in principium indictionis*, cujus initium: *θαυμασαί τ' ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις &c.* In edit. inter ſpurias tom. VIII. pag. 198.

Fol. 4. JOHANNIS CERAMEI *homilia in idem argumentum*, cujus initium: *ἀλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς &c.*

Fol. 12. JOHANNIS DAMASCENI *encomium Archangelorum, & Angelorum*, cujus initium: *τ' μὲν λόγου ἡ προθυμία κινεῖ &c.* Habetur Græce, & Latine in tomo I. *Auctarii novi Combefiſiani* p. 1525. ſub nomine *Michaelis Syncelli*.

Fol. 36 ANDREÆ CRETENSIS *in Beatæ Mariæ ingreſſum*, cujus initium: *καλὰς ἡμῖν ἀπαρχὰς ὑποθέσεως &c.* Græce, & Latine tom. I. ejuſdem *auctarii* pag. 1091. ſub nomine *Georgii Me-*

Digitized by Google

Metropolitæ Nicomediensis.

Fol. 44. *pag.* 2. Ejusdem ANDREÆ *encomium Nicolai Myrensis Episcopi*, cujus initium: ἄνθρωπε τῦ Θεῦ ἐ πιστὲ &c. *In Andrea Cretensi* Combefisii pag. 188.

Fol. 50. Novembris die XIII. HESYCHII PRESBYTERI *de vita Divi Johannis Chrysostomi*. Incipit: πᾶσι μὲν τοῖς ἀμάθεσιν, ἐπιχερδὲς ἔῶ, τῦ μὴ ὑπέρογγα φθέγγεσθαι &c.

Fol. 67. *pag.* 2. *Divi* CHRYSOSTOMI *homilia in illos, qui ad Ecclesiam non conveniunt*. Incipit: πολλὴ μὲν τῷ γενόνῳ ἡ ῥαθυμία &c. In edit. tom. XIII. pag. 219.

Fol. 83. *pagina* 2. *D.* AMPHYLOCHII *homilia in hypapantem, sive occursum Domini*, cujus initium: πολλοὶ τ μεγάλων ἀνθράπων τλὼ παρθενίαν &c. In *Amphilochio* Combefisii pag 23.

Fol. 96. *Divi* CHRYSOSTOMI *homilia in annuntiationem*, cujus initium: πάλιν χαρᾶς ἀγγέλια, πάλιν ἐλάθεείας &c. In edit. inter spurias tom. II. pag. 797.

Fol. 90. Ejusdem *in transfigurationem Jesu Christi*. Incipit: δεῦτε σήμερον ἀδελφοὶ, τ ἀγγελικῶν ῥημάτων &c. In edit. inter spurias tom X. pag. 765. Verius tamen est fœtus Procli, uti videre est in *auctario Combefisiano* tom. I. pag. 389.

Fol. 101. Ejusdem CHRYSOSTOMI *homilia in parabolam de filio prodigo*, cujus initium: ἀεὶ μὲν τ τῦ Θεῦ φιλανθρωπίαν &c. In edit. inter spurias tom. VIII. pag. 33.

Fol. 110. *pag.* 2. *Divi* BASILII *homilia admonitoria, quomodo sibi quisque cavere debeat, nec non de sancto, & salutari jejunio*. Incipit: προσεχε σεαυτῷ ἀδελφε &c.

Fol. 120. D. CHRYSOSTOMI *homilia de jejunio, & eleemosyna*. Incipit: ἀχὴ καὶ πίστις, ζυγὸς καταδαιμόνων &c. Spuria, & prætermissa in editione.

Fol. 126. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *homilia in quatriduanum Lazarum*, cujus initium: Λάζαρος τὸν παρόντα συγκεκρότηκε σύλλογον &c. In edit. pag. 56.

Fol. 134. Ejusdem *homilia in festum Palmarum*, cujus initium: χθὲς ἡμᾶς μετὰ τῦ δεσπότυ Λάζαρος &c. In edit. Combefis. pag. 75.

Fol. 142. *pag.* 2. *D.* CHRYSOSTOMI *homilia in parabolam de ficu*. Incipit: ὀφθαλμὸς μὲν ὁρῶν δένδρον &c. In edit. inter spurias tom. VIII. pag. 106.

Fol. 146. Ejusdem *homilia in proditionem Judæ*, cujus initium: ὀλίγα ἀνάγκη σήμερον εἰπεῖν &c. In edit. tom II. pag. 376.

Fol. 156. Ejusdem *homilia in Jesu Christi passionem*, cujus initium: μέγα μὲν ὁ ὐρανὸς δημιύργημα &c. Non reperitur inter editas *S. Chrysostomi*; sed exstat inter opera supposititia D. *Athanasii* tom. II. pag. 447.

Fol. 160. *pag.* 2. Ejusdem CHRYSOSTOMI *homilia in Pentecosten*, cujus intium: χρὴ ὃν ἡμᾶς ἔτι τῷ λόγῳ &c. In indice tomi XIII. notatur tanquam spuria ex multis consarcinata, & idcirco omissa.

Fol. 164. *Homilia in illud*: propter fornicationes &c. Incipit: πρὸς τοὺς τῦ μέλιτος πηγὰς &c. In edit. tom. III. pag. 193.

Fol. 169. Ejusdem *homilia de pseudoprophetis*, cujus initium: ὠδωνρὸς ὁ λόγος, ὅτι ἐ ἔχατος &c. In edit. inter spurias tom. VIII. pag. 72.

Fol. 185. JOHANNIS CERAMEI *homilia, quæ legitur in dominica ante exaltationem sanctæ crucis*. Incipit: πέρε σήμερον ὦ θεοφιλέστατον ἄθροισμα &c. Est inter ejusdem homilias editas Paris. 1644. pag. 13.

Fol. 192. Ejusdem *homilia in exaltationem sanctæ crucis*, cujus initium: ὁρῶ σήμερον τῇ μεγάλῃ τῦδε παῖ &c. In eadem edit. pag. 16.

Fol. 204. *pag.* 2. Ejusdem *homilia in Dominicam, qua legi incipit Evangelium secundum Lucam*. Incipit: οἱ μὲν αἰσθητοὶ λειμῶνες, τῶν αἰσθητῶν αἰθέων &c. In edit. pag. 329.

Fol. 211. *pag.* 2. Ejusdem *homilia in parabolam feminis*, cujus initium: οἱ τὰς μακρὰς ἀποδημίας κατ' ἐμποείαν &c. In edit. pag. 39.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 221. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia, quæ legitur Dominica ante Chriſti nativitatem*, cujus initium: τῇ μὲν αἰωνίῳ ἡλίῳ ἀξιανάτελοντος &c. In edit. pag. 81.

Fol. 236. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia de ſanctis imaginibus*, cujus initium: λαμπρὰ ἑορτὴ ἐ πανήγυεις ἐπέςη σήμερον &c. In edit. pag. 125.

Fol. 269. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia in adventum ſancti ſpiritus*. Incipit: ὁρῶν σήμερον τ ἁγιώτατον τῦτον ναὸν &c. In edit. pag. 282.

Fol. 280. Ejuſdem *homilia dicta in feſto ſanctorum Apoſtolorum Petri, & Paulli*, cujus initium: σωπάσομαί σοι πόλις, ἡ σὺ θεῖε &c. In edit. pag. 370.

Fol. 293. Ejuſdem *homilia in illa verba*: Ecce ego mitto vos, ſicut oves in medio luporum, *dicta in feſto Sancti Martyris Panteleemonis*, cujus initium: οἱ πρὸς τ πάνδημον ταύτην συναθροισθέντες &c. In edit. pag. 392.

Fol. 303. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia in ſalutarem transfigurationem D. noſtri J. C.* cujus initium: οἷόν τι πάσχειν εἰώθει ποιμὴν &c. In edit. pag. 398.

Fol. 326. Ejuſdem *homilia in dormitionem Deiparæ*, cujus initium: ὡς λίαν μοι λαμπροτέρα τὴν σήμερον &c. In edit. pag. 402.

Fol. 335. Ejuſdem *homilia in decollationem Johannis Baptiſtæ*. Incipit: καλῶς ἐφήρμοσεν ἡ τάξις, τ τῦ προδρόμυ &c. In edit. pag. 418.

Fol. 343. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia de Zacchæo Principe publicanorum*. Incipit: τ μυσικῆς ἐκείνης καὶ θείας κλίμακος &c. In edit. pag. 87.

Fol. 353. Ejuſdem *homilia de ſiccitate*, quæ incipit: τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μυ ὕδωρ &c In edit. pag. 424.

Fol. 363. Habentur nonnulla excerpta ex veteri Teſtamento, de diverſis argumentis, nimirum de *Teſtamento Patriarchæ Jacobi*, de *lege, quam accepit Moiſes in monte Sina*, de *arca fœderis, ejuſque ſtructura*, de *veſtimentis*, & *ſtola Aaronis*, de *animalibus, quæ in cibum ſumi poterant*, de *muliere parturiente*, de *numero filiorum Iſrael*, de *prophetia Moſis, ejuſque ſenſu*, de *teſtamento Moſis*, de *ejuſdem morte*, de *Regno Salomonis*, de *templi ædificio*, de *Salomonis lapſu*, & tandem de *viſionibus Danielis*.

Fol. 389. *Divi* Athanasii *Sermo in nativitatem præcurſoris Johannis Baptiſtæ*, cujus initium: χώρα μὲν ἀποχερσωθῆσα &c. In edit. Tom. II. *pag.* 387.

Fol. 398. Johannis Damasceni *Sermo in receptionem venerabilis manus Johannis Baptiſtæ*, cujus initium: ἰδὺ ἐ Πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερὸς τῇ Χειρῇ ἐπηδήμησε Πρόδρομος &c. Nullibi inter opera S. Johannis Damaſceni nobis contigit hunc Sermonem reperire: quare perperam in noſtro Codice eidem tribuitur; præcipue cum Allatius in diatriba de *Symeonum ſcriptis* pag. 96. ejus autorem faciat Theodorum Daphnopatam; ſub cujus nomine legitur etiam in Codice CCLXXIX. part. I. *Catalogi Bibl. Vind.* pag. 385.

Fol. 411. *pag.* 2. Menſis Februarii die XXIV. Macarii *Jeroſolymorum præſecti Sermo de inventione capitis Præcurſoris*, cujus initium: πάλιν ἡμῖν ὁ θεῖος ὑφέσηκε Πρόδρομος &c.

Fol. 246. *pag.* 2. *Divi* Chrysostomi *homilia in Johannis decollationem*, cujus initium: πάλιν Ἡρωδιὰς μαίνεται &c. In edit. inter ſpurias Tom. VIII. pag. 1.

Fol. 439. Leguntur ſequentes verſus in Sanctum Johannem Baptiſtam.

Στίχοι εἰς Πρόδρομον.

Πρόδρομε κήρυξ τῇ φωτὸς. καὶ λύχνε τῇ ἡλίῳ

Βλάστημα θεοφύτευτον, τῆς χάριτος ὁ μύστης.

Τῶν προφητῶν ὑπέρτερος καὶ τῶν ἁγίων δόξα,

Ὁ θαυμαστὸς ἱερουργὸς τῆς ἀπροσίτυ δόξης:

Ὁ τὴν λατρείαν πισθεὶς, τῇ φευκτῇ μυσηείᾳ,

Ὁ τὸν Πατέρα ἐ Υἱὸν ἐ τὸ ἅγιον Πνεῦμα

Ἑωρακὼς σοῖς ὄμμασιν, καὶ τ φωνῆς ἀκύσας

Συμμαρτυρήσης τ Χριςὸν ὑὸν ἠγαπημένον.

Σὺ

Σὺ ἱερυργεῖς Πρόδρομε ἐπιπλῶν τ χάειν
Καὶ μεσιτεύων ἄειρα τ χάεντος χ νόμε.
Ὡς ὧν ἀξίως εἴληφας παρὰ τῦ σῦ δεσπότυ
Τὰς ἀντιδόσεις ἐκ ἀμειβάς, σῶν πόνων ἐκ καμάτων
Ῥύσῖω ἀφεῖν σε ἡ ἐμὴ ψυχὴ ἀθλία μακρῷ
Καὶ τ αἰσχρῶν ἐκφάξεται, τῶν δὲ ἐσθλῶν ἐμμένειν.
Ναὶ χαριτώνυμε αὐτῷ, ἀνάξιος τυγχάνων
Καὶ διά σε ἐπιτυχεῖν βασιλείας τ ἄνω.

Verſus in Præcurſorem.

Præcurſor, lucis præco, & Solis Orientis nuncie,
Cælitus ſatum germen, & divina initiate gratia,
Prophetarum ultime, Sanctorumque decus,
Admirandæ inacceſſibilis gloriæ miniſter;
Qui cultum confirmans tremendi myſterii,
Patrem, & Filium, ſanctumque Spiritum
Propriis intueri oculis meruiſti, nec non audire vocem,
Chriſtum dilectum filium conteſtaniem.
Tu ſacer Præcurſor fer auxilium,
Et divinæ gratiæ dona, quibus legem impleamus, impetra.
Quoniam igitur dignam a Domino accepiſti
Tuorum laborum, curarumque mercedem, ac retributionem,
Liberatorem inveniat te miſerrima valde anima mea,
Ut malos effugiat, & cum bonis converſetur.
Id enixis precibus, gratiſſime, poſtulo, licet indignus;
Et fac, ut per te Cælorum regnum aſſequar.

Fol. Eodem *pag.* 2. *Martyrium Sanctæ Catharinæ ſcriptum a Monacho Athanaſio Tachygrapho dicto, qui ſe ejuſdem Catharinæ famulum fuiſſe profitetur.* Incipit: ἔτυς τελικοσῦ πέμπτυ τ τῦ δυσσεβῦς Μαξεντίυ βασιλείας. ἰῶ τότε ἡ τῶν μισαρῶν εἰδώλων προσκυνήσις χ μανία πολλὴ ὅc.

Fol. 464. GEORGII RHETORIS *Encomium martyrum, & omnium chriſtianam vitam agentium.* Incipit: μέλλων ἂν μὲν πᾶσιν ἐπιδεικνύειν λόγον φιλοσοφώτατον ὅc.

Fol. 459. *Divi* BASILII *Sermo in Chriſti nativitatem*, cujus initium: Χριςῦ γέννησις ἡ μὲν οἰκεία ὅc. In edit. tom. I. *pag.* 584.

Fol. 466. *pag.* 2. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in Chriſti nativitatem*, cujus initium: ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων, ἀκούσαντες ὅτι Θεὸς ἐτέχθη ἐν σαρκὶ, καταγελῶσι ὅc. Omiſſa a Benedictinis.

Fol. 470. *pag.* 2. Ejuſdem CHRYSOSTOMI *homilia in exaltationem Sanctæ Crucis*; cujus initium: σωρῦ πανήγυριν ἀγωμεν ἐκ τὸ τ ἐκκλησίας ἅπαν καταςράπτας πλήρωμα ὅc. Spuria, & omiſſa.

Fol. 477. *Sancti Patris noſtri* THEODORI *Ancyrani Epiſcopi Sermo in magnum martyrem Demetrium.* Incipit: Ἰωϊκα ἡ τ εἰδώλων ἐφυβρίσετο πλάνη, χ παντα χ διὰ τ δυσηδαίμονος θεραπείας ὑπῆρχον τιμώμενα ὅc.

Fol. 486. *pag.* 2. *Gregorii Nazianzeni vita ſcripta a Gregorio Presbytero ejuſdem diſcipulo.* Incipit: συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος ὁ πάνυ τ θεολογίας ἐπώνυμος ὅc. Exſtat in editione Græco-Latina ex Biblii interpretatione.

Fol. 506. ANASTASII *Monachi, & præfecti Sancti Montis Sermo in* VI. *Davidis pſalmum, & in principium jejuniorum.* Incipit: προέπεσαν ἀρχῶ, εἰλικρινῆς μετανοίας τ νηςειῶν περιέχει, ἡ ἐν τῷ ἕκτῳ ψαλμῷ τῦ ἁγίυ Πνεύματος ὑπόθεσις ὅc. Habetur in *Auctario Combefiſiano* Tom. I. pag. 907. diverſo tamen parumper initio. Ibi enim ſic legimus: πρέπυσαν τ τῶν νηςειῶν ἀρχῆς, εἰλικρινῆς μετανοίας ὑπόθεσιν, τῇ ἐκκλησίᾳ περιέχει ἐν τῷ ἕκτῳ ψαλμῷ ἡ τῦ Πνεύματος τῦ ἁγίυ παραίνεσις ὅc.

Fol. 522. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia de tolerantia, & conſummatione ſæculi, & de ſecundo adventu.* Incipit: λαμπρὸς ἐκ ἐπίδοξος ὁ τ δικαίων βίος ὅc. In edit. inter ſpurias tom. XII. pag. 817.

Fol. 528. *Ejuſdem homilia in expulſionem*

Digitized by Google

nem Adami, ubi & de malis mulieribus. Incipit: προκειται ἡμῖν σήμερον ἀδελφοὶ, τ̃ θείων & θεοπνεύστων γραφῶν πνευματικὴ τράπεζα &c. In edit. inter ſpurias tom. VI. pag. 539.

Fol. 551. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia* XVI. *in Geneſim*, cujus initium: βούλομαι σήμερον ἀγαπητοὶ θησαυρὸν ἡμῖν &c. In edit. tom. IV. pag. 123.

Fol. 575. Ejuſdem *homilia in illud Evangelii*: Mitte Lazarum &c. Incipit: ἀεὶ μὲν τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς ἀδελφοὶ καὶ παρακαλῶν οὐ παύσομαι &c. Spuria, & prætermiſſa a Benedictinis.

Fol. 590. *pag.* 2. Ejuſdem *homilia in Seraphim*, cujus initium: μόλις ποτὲ τὸ κατὰ τὸν Ὀζίαν διεπλεύσαμεν πέλαγος &c. In edit. tom. VI. pag. 137.

Fol. 601. Ejuſdem *homilia adverſus eos, qui ſacras Scripturas intelligenter non legunt.* Incipit: συμφέρει δάκνεσθαι διὰ τ̃ ῥημάτων ἀλγηδόνος τοὺς ἁμαρτάνοντας &c. Spuria, & prætermiſſa a Benedictinis.

Fol. 615. *pag.* 2. *Apophthegmata Sanctorum Patrum ex ſacra Scriptura de variis quæſtionibus admodum utilia.* Initium hoc eſt: ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις πᾶς χειμαζόμενος τ̃ ἐναρέτου ἀλείπεται φιλοσοφίαν ἐν ταῖς ἐντολαῖς, ἐν τοῖς δόγμασι, & ἐν τῇ πίστει &c.

Fol. 637. *Sancti Patris* SOPHRONII *Archiepiſcopi Hieroſolymitani ſermo in vitam, & mores Sanctæ Mariæ Ægyptiacæ*, cujus initium: μυστήριον βασιλέως κρύπτειν, καλόν. τὰ δ' ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακρύπτειν, ἔνδοξον &c. Legitur Græce ad calcem Actorum Sanct. tom. I. Aprilis pag. XIII. ex codice *Mediceo* Regis Chriſtianiſſimi; Latine vero eodem tomo pag. 76. Papebrochius tamen negat, autorem eſſe Sophronium.

Fol. 670. *pag.* 2. JOHANNIS DAMASCENI *ſermo de iis, qui in Chriſto obdormierunt.* Incipit: τὰ τ̃ βρωμάτων εἴδεα καὶ τίμια προθέματα &c. In edit. tom. I. pag. 584.

Fol. 688. *pag.* 2. *Beatiſſimi martyris* HYPPOLITI *ſermo de conſummatione mundi, & de Antichriſto, ac de ſecundo adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti.* Incipit: ἐπειδὴ οἱ μακάριοι προφῆται, ὀφθαλμοὶ ἡμῶν γεγόνασι τ̃ ἀποκρύφων ἡμῖν τ̃ δήλωσιν ἡμῖν ἐμφανίζοντες &c. Protulit Græcæ, & Latine Johannes Picus *Pariſ.* an. 1557. Aſt Combefiſius una cum multis aliis peritioribus criticis, *ſequioris Græciæ monumentum, ac plane ſtramineum* exiſtimat.

CODEX CCCXXI. *c.* II. 24.

Chartaceus, habens folia 138. ſæculi XVI. cui titulus

Ἐπιτομὴ τ̃ καθ' Ἕλληνας Γραμματικῆς πονηθεῖσα Ἰωάννῃ τῷ Σαγομαλᾷ τῷ Ναυπλίει ἐν ᾗ ταῦτα ἐμπεριέχονται.

Περὶ τ̃ ὀκτὼ τ̃ λόγου μερῶν τεχνολογία τις βραχεῖα κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν.

Αἱ τ̃ ὀνομάτων κλίσεις, ἐν αἷς πόσα γένη, πόσας καταλήξεις μία ἑκάστη κλίσις ἔχει καὶ πῶς ποιεῖ τ̃ γενικὴν καὶ τὰς λοιπὰς πτώσεις σαφέστατα διείληπται.

Αἱ τ̃ ῥημάτων κλίσεις, ἐν αἷς τρεῖς τ̃ χρόνων συγγένειαι ἑκάστης συζυγίας προτάσσονται.

Συναγωγὴ ῥημάτων συνωνύμων μ̃ τ̃ αὐτῶν συντάξεως διὰ πασῶν τῶν εἰδῶν καὶ ὅπως ποιοῦσι τοῦτο παρατατικὸν καὶ τοὺς λοιποὺς χρόνους.

Προσετέθησαν δὲ & ταῦτα.

Γνῶμαι διαφόρων ποιητῶν αἱ μονόστιχοι.

Ἐπιγράμματά τινα κατ' ἐκλογήν.

Γνωμικά τινα θαυμαστὰ τοῦ Δημοσθένους ἐκ τ̃ αὐτοῦ λόγων συλλεγέντα.

Compendium grammaticæ Græcæ collectum a JOHANNE SAGOMALA *Nauplienſi, in quo hæc continentur:*

De octo partibus orationis brevis quædam diſquiſitio per interrogationem, & reſponſionem.

Declinationes nominum, in quibus quot genera, quot terminationes unaquæque habeat, & quomodo genitivum, ac reliquos caſus faciat, clariſſime traditur.

Declinationes verborum, in quibus tres temporum cognationes cujuſcumque conjugationis præmittuntur.

Collectio verborum ſynonymorum una cum eorum conſtructione ſecundum omnes ſpecies, & cum flexione imperfecti, ceterorumque temporum.

Ad-

Digitized by Google

Addita insuper hæc sunt.

Sententiæ diversorum Poetarum Monostichæ, (ideſt unius verſus)

Nonnulla epigrammata selecta.

Divinæ quædam Demosthenis sententiæ ex ejus orationibus excerptæ.

Opus ſuum *Johannes Sagomala* inſcripſit Johanni Foreſto, qui acceptum librum ſtatim miſit ad nobiliſſimum ex ordine Patricio juvenem Federicum Badoarium Venetum, Aloyſii filium, una cum Latina epiſtola ſcripta ex Gymnaſio Kalendis Martiis M.D.XXXX. uti legitur in fine. In ea autem Badoarium mirifice commendat, & maximopere hortatur, ut opuſculum edendum curet, maximæ utilitati Græcæ linguæ ſtudioſis futurum.

Miramur autem Fabricium, qui Grammaticos Græcos diligentiſſimè recenſuit, *Sagomalam Nauplienſem* omiſiſſe.

CODEX CCCXXII. c. II. 25.

Chartaceus, cui folia 100. ſæculi XVI. Nonnullas exhibet animadverſiones in Pſalmos.

Primo quidem loco adducuntur *Pſalmorum* initia, & inſcriptiones ſecundum Græcam LXX. *Seniorum* interpretationem; tum vero tituli ab iiſdem præmiſſi, qui neque in Hebræo leguntur textu, neque in reliquis ejus interpretationibus: denique alia multa ex Patribus, *Euſebio*, *Gregorio Nyſſeno*, *Athanaſio*, immo & *Joſepho* adferuntur circa eoſdem *Pſalmos*.

Fol. 75. Recenſentur Græcæ *Bibliorum* interpretationes, videlicet LXX. *Seniorum*, *Aquilæ*, *Symmachi*, *Theodotionis*, quinta incerti autoris ſub Caracalla, ſexta incerti pariter interpretis ſnb Alexandro Mammeæ filio, & ſeptima Sancti Luciani Martyris, quæ fuit potius correctior *Septuaginta* editio, quam nova Scripturæ interpretatio.

CODEX CCCXXIII. c. II. 26.

Membranaceus, conſtans foliis 226. ſæculi XIV. Varios ſanctorum Patrum tractatus complectitur.

Fol. 1. Eſt opuſculum Sancti EPHREM initio deficiens, atque fœdatum.

Fol. 7. *pag.* 2. Ejuſdem *de conſummatione, & adventu Antichriſti*. Incipit: πῶς ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς μὴ πλημμελημάτων &c. In edit. Rom. tom. II. pag. 222. diverso parumper initio, nempe: πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος & ἁμαρτωλὸς Ἐφραὶμ ἐν μέσῳ πλημμελημάτων &c.

Fol. 12. *pag.* 2. Ejuſdem *de patientia, & conſummatione, & adventu Chriſti*. Incipit: λαμπρὸς ὁ βίος τῶν δικαίων &c.

Fol. 19. *pagina* 2. Ejuſdem *ſermo aſceticus*, cujus initium: ὁ πόνος ἀναγκάζει με εἰπεῖν, καὶ ἡ ἀναξιότης μὲ ἐπιτιμᾷ μοι σιωπᾶν &c. In edit. tom. I. pag. 40.

Fol. 34. *pag.* 2. Ejuſdem *ſermo paræneticus*, cujus initium: δεῦτε ἀγαπητοί μου. δεῦτε πατέρες καὶ ἀδελφοί μου &c. In edit. tom. II. pag. 370.

Fol. 39. *pag.* 2. Ejuſdem *ſermo ad correctionem eorum, qui flagitioſe vivunt, & honores appetunt*, cujus initium: ἀγωνιῶ ἀδελφοί μου & φείττω, καὶ τῇ λύπῃ καταπίπτομαι &c. In edit. tom. I. pag. 111.

Fol. 49. Ejuſdem *de æmulatione, & invidia*. Incipit: μακάριος ὃς φθόνου ἢ ζήλου οὐκ ὑπεπάγη &c. In edit. tom. I. pag. 12. eſtque capitulum XVII. *de virtutibus, & vitiis*.

Fol. 50. Ejuſdem, *quod a maledictis abſtinendum ſit*. Incipit: μακάριος & τρισμακάριος ὁ μὴ τὴν γλῶσσαν &c. Eſt in editione capitulum XIX. ejuſdem tractatus tom. I. pag. 14.

Eodem *fol. pagina* 2. Ejuſdem *de maledicentia, & maledictis*. Incipit: ὁ ἐπὶ λοιδωρίας ἑτέρων ἡδόμενος &c. In edit. capitulum XX. ibidem.

Fol. 51. Ejuſdem *de temperantia*. Initium eſt: μακάριος ἀληθῶς καὶ τελειομακάριος &c. In edit. capitulum XXI. ibidem pag. 15.

Fol. eodem *pagina* 2. Ejuſdem *de intemperantia*. Incipit: ὁ δὲ ἀκρατὴς & μὴ

Digitized by Google

μὴ ἔχων ἐγκράτειαν &c. In edit. capitulum XXII. eodem tom. pag. 16.

Fol. 53. Ejuſdem *de amore proprio*. Incipit: ἀδελφὲ τί πλανᾶσαι ἐνεργούμενος ὑπὸ τῦ διαβόλυ &c. In edit. paræneſis XVII. tomo II. pag. 92.

Fol. 54. *Sancti* Gregorii Nazianzeni *oratio in ſanctum Paſcha, & de tarditate*, cujus initium: ἀναστάσεως ϗ ἡμέρα ϗ ἡ ἀρχὴ δεξιά &c. In edit. XLI.

Fol. 55. *pag.* 2. Ejuſdem *oratio altera in ſanctum Paſcha*, cujus initium: ἐπὶ τ φυλακῆς μυ &c. XLII.

Fol. 68. *pag.* 2. Ejuſdem *ſermo in novam dominicam*, cujus initium: ἐγκαίνια τιμᾶσθαι παλαιὸς νόμος &c. XLIII.

Fol. 72. *pag.* 2. Ejuſdem *ſermo in ſanctam Pentecoſten*, cujus initium: περὶ τ ἑορτῆς βραχέα &c. XLIV.

Fol. 80. Ejuſdem *oratio funebris in obitu Sancti Athanaſii*, cujus initium: Ἀθανάσιον ἐπαινῶ &c. XXI.

Fol 94. *pag.* 2. Ejuſdem *oratio in laudem Macchabæorum*, cujus initium: τί δὲ οἱ Μακκαβαῖοι &c. XXII.

Fol. 101. *pag.* 2. Ejuſdem *oratio in ſanctum Cyprianum*, quæ incipit: μικρῦ Κυπριανὸς διέφυγεν ἡμᾶς &c. XVIII.

Fol. 109. Ejuſdem *oratio ad Julianum tributorum Exæquatorem*, cujus initium: τίς ἡ τυραννὶς λῶ ἀϕ ἀγάπης ἀεὶ &c. IX.

Fol. 115. *pag.* 2. Ejuſdem *oratio in Chriſti nativitatem*, cujus initium: Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε &c. XXXVIII.

Fol. 122. *pagina* 2. Ejuſdem *oratio in magnum Baſilium*. Incipit: ἔμελλεν ἄρα πολλὰς &c. XX.

Fol. 150. *pag.* 2. Ejuſdem *oratio in ſancta lumina*, cujus initium: πάλιν Ἰησῦς ὁ ἐμὸς &c. XXXIX.

Fol. 158. Ejuſdem *oratio in ſanctum baptiſma*, cujus initium: χθὲς τῇ λαμπρᾷ τ φώτων &c. XL.

Fol. 181. Ejuſdem *oratio habita coram CL. Epiſcopis*, cujus initium: πῶς ὑμῖν τὰ ὑμέτερα ὦ φίλοι &c. XXXII.

Fol. 194. Ejuſdem *ſermo de amore paupertatis*, cujus initium: ἄνδρες ἀδελφοὶ ϗ συμπέμπτες &c. XVI.

Fol. 213. Ejuſdem *ſermo de plaga grandinis*, cujus initium: τί λύπη τάξιν ἐπαινεμένῳ &c. XV.

CODEX CCCXXIV. *c.* II. 47.

Chartaceus, folia habens 271. recentioris ævi, in quo Divi Johannis Chrysostomi homiliæ nonnullæ, partim integræ, partim eclogarum inſtar excerptæ, præſertim ex homiliis in Evangelium Matthæi.

CODEX CCCXXV. *c.* II. 38.

Membranaceus, conſtans foliis 237. ſæculi circiter XII. nitidi characteris, optimæque notæ, initio tamen, & fine mutilus, epiſtolas continet *Divi* Paulli cum interpretatione, ſeu expoſitioni textui ſubjecta. Cuilibet epiſtolæ hypotheſis primum generalis, deinde ſingulorum capitum argumenta præponuntur. Verum nomen explanatoris initio fortaſſis ſcriptum una cum prioribus foliis deperiit: nihilque penſi habemus, quod recentior manus initio adnotavit, commentaria hæc Divum Gregorium Nyſſenum autorem habere.

CODEX CCCXXVI. *c.* II. 29.

Membranaceus, cui folia 84. ſæculi XIV. nonnullas complectitur Patrum homilias, quibus pauca ſubjiciuntur ad divinum *officium* ſpectantia.

Fol. 1. Eſt fragmentum verſus finem alicujus ſermonis.

Fol. 4. *Sancti* Gregorii Nazianzeni *Oratio de Chriſti nativitate*, cujus initium: Χριστὸς γεννᾶται. δοξάσατε &c.

Fol. 11. *pagina* 2. *Miracula Sancti Patris noſtri Baſilii Magni*. Initium fit his verbis: ἡ ἁγίας τοίνυν πεντηκοστῆς ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ χρεμασθείσης, ἐπηγγείλατο ὁ μέγας Βασίλειος λόγον παρακλήσεως λέγειν πρὸς τ λαόν &c.

Miraculis Sancti Baſilii ſubjiciuntur narrationes aliæ ex prato quodam, aut ſimili quopiam libro excerptæ.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 20. *pagina* 2. *Sancti* GREGORII NAZIANZENI *oratio in ſancta lumina*, cujus initium: πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς &c.

Fol. 28. *pag.* 2. *Sancti* AMPHILOCHII *Iconienſis Epiſcopi ſermo in hypapantem, & in Simeonem, & Annam.* Incipit: πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων τὴν παρθενίαν θαυμάζουσι &c. *In Amphilochio* Combefiſii pag. 23.

Fol. 33. *pagina* 2. *Divi* JOHANNIS CHRYSOSTOMI *homilia in annuntiationem Deiparæ*, cujus initium: πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια &c. In edit. inter ſpurias tom. II. pag. 797.

Fol. 37. Ejuſdem *homilia in transfigurationem Jeſu Chriſti*, cujus initium: δεῦτε φιλόχριστοι τῶν εὐαγγελικῶν &c. In edit. inter ſpurias tom. X. pagina 765. In *Auctario* autem *Combefiſiano* pag. 390. legitur ſub nomine *Procli*, cui tribuitur etiam ab Allatio.

Fol. 40. *Sermo in aſſumtionem Deiparæ Virginis*, qui ſub *Johannis Evangeliſtæ* nomine perperam circumfertur. Incipit: ἡ παναγίας ἀχράντου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας κατὰ τὸ ἔθος ἐν τῷ ἁγίῳ μνήματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπερχομένης &c.

Fol. 46. *pag.* 2. ANDREÆ CRETENSIS *ſermo in exaltationem ſanctæ, & vivificæ crucis*, cujus initium: σαυρὸν πανήγυριν ἄγομεν καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἅπαν &c. Græce, & Latine in *Andrea Cretenſi* Combefiſii pag. 96.

Fol. 56. Sequuntur hymni feſtis quibuſdam diebus canendi cum propriis tonis.

CODEX CCCXXVII. *c.* II. 30.

Membranaceus, habens folia 146. ſæculi XIV. cui aliqua initio deeſſe videntur, in fine certe mutilus. Sunt autem THEODORI STUDITÆ *Catecheſes* in variis Dominicis, feſtiſque diebus habitæ, quæ omnes Græce adhuc inditæ ſunt. Latine vero earum nonnullæ prodierunt ex *Johannis Liveneii* interpretatione *Antuerpiæ* anno 1602. Earum itaque titulos, & initia, ut habentur in codice, juvat hoc loco deſcribere, præcipue cum facta collatione cum titulis, quos retulit ex MS. codice, & ex Latina editione Fabricius tom. XII. *Bibl. Gr.* pagina 275. multæ in indice noſtro occurrant, de quibus nullam Fabricius fecit mentionem, & quæ procul dubio ineditæ ſunt.

Fol. 1. Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου κατήχησις εἰς τὴν ἔλευσιν τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς. *Sancti Patris noſtri Theodori Studitæ catecheſis in adventum Quadrageſimæ*, ſeu de abſtinentia, ac confeſſione, quæ a nobis requiritur. Dicta in paraſceve Dominicæ carniſprivii. Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες τὰς παρούσας ἡμέρας οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἑορτὰς ὀνομάζουσιν &c. In edit. Latina numero XLIX.

Fol. 3. Περὶ τῆς καθ' μεγάλης ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποκρέω. *De magno illo, & præclaro die Domini noſtri Jeſu Chriſti. Dicta in Dominica carniſprivii.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες νόμος καθολικός ἐστι κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν &c. In edit. L.

Fol. 5. Περὶ τῆς ἐνθαρσοῦς καὶ ἀνδρείους εἶναι ἐν τῷ παρόντι διωγμῷ. τῇ δ. τῆς τυροφάγου. *Quod in præſenti perſecutione firmo, atque virili animo eſſe oporteat. Die IV. ante Dominicam Tyrophagi.* Incipit. ἀδελφοὶ καὶ πατέρες προκειται ἡμῖν σήμερον περὶ ἐγκρατείας διαλεχθῆναι &c. In edit. LI.

Fol. 8. Τῇ παρασκευῇ τῆς τυροφάγου περὶ ἐγκρατείας καὶ προσευχῆς. *In paraſceve Tyrophagi. De temperantia, & oratione.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες πολλάκις μαχαιρίζων ὑμῶν τὸν βίον &c. In edit. LII.

Fol. 9. *pag.* 2. Τῇ δ. τῆς β. ἑβδομάδος περὶ τοῦ φυλάττειν τὸν ψυχὴν ἀπὸ φθοροποιῶν παθῶν. *Die quarta hebdomadis ſecundæ. De animo cuſtodiendo ab affectibus, qui corruptionem inferunt.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἐπειδὴ ἐνησκήσαμεν τῇ πρώτῃ ἑβδομάδι &c. In edit. LVII.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 11. Τῇ παρασκευῇ τ β. ἑβδομάδος περὶ ὁμοιότητος καὶ ἀγάπης καὶ τοῦ ὑποῖσαι γενναίως τοὺς ἐπίπονους τ ἀρετῆς διὰ τ βασιλείας τ οὐρανῶν. *In Paraſceve hebdomadis ſecundæ. De concordia, & caritate, & de ſubeundis fortiter virtutis laboribus propter regnum cælorum.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, χαίρω ἐφ' ὑμῖν ὁ ταπεινὸς, ὅτι ἐν ὁμονοίᾳ πορεύεσθε &c. In edit. LVIII.

Fol. 13. Τῇ κυριακῇ τ β. ἑβδομάδος περὶ τοῦ ἡσύχως καὶ ἀμεριμνῶς διανύειν ἡμᾶς τὰς ἡμέρας τ νηστειῶν ἐπ' ἐλπίδι τ ἀπολαύσεως ζωῆς. *Dominica ſecundæ hebdomadis. De percurrendo tranquille, ſuaviterque jejuniorum tempore ex immortalis vitæ ſpe.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καλὴ ἡ νηστεία, ἐὰν ἔχῃ τὰ ἰδιώματα αὐτῆς &c. In edit: LIX.

Fol. 14. *pagina* 2. Τῇ δ. τ γ. ἑβδομάδος περὶ τ ἐνθένδε ἀθρόας μεταχωρήσεως καὶ διδασκαλίας περὶ τοῦ ἀσφαλῶς τηρεῖν τὰς ἑαυτῶν αἰσθήσεις καὶ τ νῦν ἀπὸ τ ἐκτόπων ἐπιθυμιῶν. *Feria quarta tertiæ hebdomadæ. De ſubito ex hac vita diſceſſu, monitumque de cuſtodiendis ſedulo ſenſibus, & mente ab inordinatis cupiditatibus.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἁγίου Πνεύματος παρόντος καὶ διδασκάλου, οὐκ ὀφείλομεν διαλεχθῶμεν &c. In edit. LX.

Fol. 15. Τῇ παρασκευῇ τ γ. ἑβδομάδος ὅτι οὐ δεῖ ὑποβάλλειν ἑαυτοὺς ἐν τοῖς πειρασμοῖς καὶ περὶ νηστείας. *In Paraſceve tertiæ hebdomadæ. Quod non oporteat tentationibus ſemetipſum objicere, ac de jejunio.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, χθὲς παραχὴ καὶ σήμερον γαλιλὴ &c. In edit. LXI.

Fol. 18. *pag.* 2. Τῇ κυριακῇ τ τυροφάγου. περὶ νηστείας καὶ ὅτι τοῦ ἀληθινοῦ ὑποτακτικοῦ νηστεία ἐστὶν ἡ ἐκκοπὴ τοῦ οἰκείου θελήματος. *Dominica Tyrophagi. De jejunio, & quemadmodum veri ſubditi jejunium ſit temperare ſuis cupiditatibus.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν Θεὸς ὁ δοὺς ἡμῖν τὸ ζῆν &c. In edit LIII.

Fol. 20. Τῇ δ. τ α. ἑβδομάδος περὶ νηστείας καὶ ἀπαθείας ῥηθεῖσα ἐν ἀρχῇ τ νηστειῶν. *Quarta feria primæ hebdomadis. De jejunio, & abſtinentia cupiditatum, habita initio jejuniorum.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πανάρετος καιρὸς πρὸς ὅλου τ ἐνιαυτὸν συγκεκινημένος &c. In edit. LIV.

Fol. 22. Τῇ παρασκευῇ τ α. ἑβδομάδος περὶ τοῦ κατακοσμεῖν τῷ ἄφθαρτον ἡμῶν οἰκίαν διὰ τ τῶν ἀρετῶν ἀναλήψεως. *In Paraſceve primæ hebdomadis. De incorruptibili domo noſtra virtutum ſtudio exornanda.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. βιωτικοὶ μὲν ἄνδρες ὁπλοποιίαν οἰκείαν ἐγείρουσι πολυτελῆ, ἣ διδόασιν ἑαυτοῖς ἄνεσιν &c. In edit. LV.

Fol. 24. *pag.* 2. Τῇ κυριακῇ τ α. ἑβδομάδος περὶ τοῦ μὴ ὑπὲρ δύναμιν ἐκτείνεσθαι ἡμᾶς ἐν τοῖς κατὰ Θεὸν ἀσκήμασιν, καὶ τοῦ διατρέφειν τ ψυχὴν ἐν τοῖς πνευματικοῖς θεωρήμασι. *Dominica primæ hebdomadis. Ne ſupra vires in divinis ſtudiis animum intendamus, ac de alendo animo ſpiritualibus contemplationibus.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἐπειδὴ πᾶσα ἀρχὴ δύσκολος, καὶ ἡ ἀπαρχὴ τ νηστείας κατὰ τ ἀπαλλαγὴν &c. In edit. LVI.

Fol. 25. *pag.* 2. Εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας. περὶ τοῦ μιμεῖσθαι ἡμᾶς τὰ τοῦ κυρίου πάθήματα. *In Sanctos martyres, quod Chriſti paſſiones imitari debeamus.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ὡς καλὸν ἡμῖν ἐγένετο ἡ ἀπὸ τοῦ τῇδε μοναστηρίου διάσασις &c. In edit. LXII.

Fol. 27. Περὶ τ ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι δεῖ πανηγυρικῶς ἑορτάζειν, ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ εὐαγγελισμοῦ. *De incarnatione Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & ſollemnitatibus ſpiritualiter celebrandis. Dicta in die annunciationis.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ὁ εὐαγγελισμὸς πάρεστιν καὶ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ἐστιν ἡ πρώτη &c. In edit. LXIV.

Fol. 29. *pag.* 2. Τῇ δ. τ μέσης ἑβδομάδος. ὅτι τὸ πάσχα τοῦτο τύπος ἐστὶ πρὸς τὸ μέλλον καὶ αἰώνιον πάσχα. καὶ περὶ ὑπομονῆς καὶ ἀνδρείας. *Quarta die mediæ hebdomadis. Paſcha hoc imaginem eſſe futuri, & æterni paſchatis, ac de patientia, & fortitudine.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἡ ποταραχοσὴ ἤδη παριππάζει. καὶ χαίρει ἡ ψυχὴ &c. In edit. LXVI.

Fol. 31. Ὅτι ἐν τῇ νεκρώσει τ παθῶν. καὶ τῇ ἀναστάσει τ ἀρετῶν τοῦτό ἐστι τὸ ἑορτάζειν καθεκάστω καὶ παχάζειν ἐν κυείῳ

Digitized by Google

εἰῳ τῷ Θεῷ. τῇ παρασκευῇ τ μέσης ἑβδομάδος. *Quod in coercitione affectionum, & in resurrectione virtutum sollemnitatem; & Pascha quotidie celebremus in Domino Deo. In Parasceve mediæ hebdomadis.* Incipit: ἀδελφοὶ δὲ πατέρες. ἐγγίζει ἡ ἡμέρα τοῦ πάσχα &c. In edit. LXVII.

Fol. 33. Εἰς τὸ ἔαρ ἤτοι τῇ κυριακῇ τ ε. ἑβδομάδος. ὅτι δεῖ ἡμᾶς ἀνακαινίζεσθαι ἐπὶ τὰ πρόσω διὰ ὑπομονῆς τ προσιπτόντων ἡμῖν ὁρωμένων τε καὶ ἀοράτων πειρασμῶν. *Verno tempore, seu Dominica quintæ hebdomadis. Oportere nos semper renovari ad anteriora per tolerantiam obvenientium tentationum visibilium, & invisibilium.* Incipit: ἀδελφοὶ δὲ πατέρες. ὅτι ὁ χειμὼν παρῆλθεν καὶ τὸ ἔαρ εἰσῆλθεν &c. In edit. LXVIII.

Fol. 35. Τῇ δ. τ ε. ἑβδομάδος. ὅτι οἱ ἐν θλίψεσιν δὲ στενοχωρίαις τ βίον διαμείψαντες, ἀλύπου τινὸς καὶ ἀῤῥήτου ἡδονῆς ἀπολαύουσιν. *Quarta die quintæ hebdomadis. Quod ii, qui in ærumnis, & afflictationibus vitam transegere, ineffabili, atque omni dolore vacua voluptate perfruantur.* Incipit: ἀδελφοὶ δὲ πατέρες. παντὶ ἀνθρώπῳ ἀρχομένῳ καὶ λόγου παράγματος &c. In edit. LXIX.

Fol. 37. Εἰς τὸ τέλος τ ἁγίας τεσσαρακοστῆς. περὶ τοῦ ὑποῖσαι ἡμᾶς πᾶσαν βάσανον κατὰ μίμησιν τοῦτο Χριστοῦ καὶ τ ἁγίων. *In exitu quadragesimæ. Quod cruciatus omnes ferre debemus ad imitationem Christi, atque Sanctorum.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἴσως ἐλύπησεν ὑμᾶς ἡ προλαβοῦσα καθήχησις &c. In edit. LXX.

Fol. 39. Τῇ παρασκευῇ τοῦ Λαζάρου ὅτι δεῖ φυλάττειν ἑαυτοὺς ἀπὸ τ τοῦ διαβόλου πανουργίας. καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀφειδιάζειν. *In Parasceve Lazari. Cavendum nobis esse a Diaboli insidiis, neque ulli parcendum labori.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. εἴρηκεν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις Σιμὼν Σιμὼν ἐξήτησεν. In edit. LXXI.

Fol. 41. Τῇ μεγαλῃ δ. περὶ τοῦ σωτηρίου πάθους. καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ ὑπομονῆς. *Die quarta magnæ hebdomadis. De salutifera passione, deque humilitate, ac patientia.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἡ παροῦσα ἡμέρα ἁγία καὶ προσκυνητὴ &c. In edit. LXXII.

Fol. 43. *pag.* 2. Περὶ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ῥηθεῖσα εἰς τ μεγάλῳ ἑβδομάδα. *De Passione Domini Nostri Jesu Christi. Dicta in magna hebdomade.* Incipit: ἀδελφοὶ δὲ πατέρες. πάντοτε μὲν ὄν τὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παθήματα &c. In edit. LXXIII.

Fol. 45. *pag.* 2. Περὶ μνήμης θανάτου καὶ τοῦ μισεῖν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου. τῇ παρασκευῇ τ ε. ἑβδομάδος. *De mortis recordatione, & mundi, rerumque mundanarum odio. In Parasceve quintæ hebdomadis.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ὡς καλὴ ἡ κατήχησις &c. In edit. LXXVI.

Fol. 47. Περὶ τ ἀληθοῦς καὶ ἀνυποκρίτου ὑποταγῆς καὶ ὁμολογίας ἡμῶν καὶ τοῦ φυλάττειν τὰς θείας ἐντολάς. *De vera, sinceraque obedientia, & confessione, & divinorum mandatorum observantia.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἄλλο ἐστὶ τὸ κατὰ σάρκα σιτηρέσιον ὑμῶν &c. In edit. LXXVII.

Fol. 50. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἀρέσκειν τῷ κυρίῳ ἀποβαλλυομένους πᾶσαν κοσμικὴν ματαιότητα. *Quod summopere placeant Deo, qui renuntiant omnibus mundanis vanitatibus.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ὅτι πρέπον ἡμῖν ἐστι καὶ ἀναγκαῖον &c.

Fol. 52. *pag.* 2. Περὶ τ πανολέθρου παῤῥησίας δὲ τοῦ ἀχαίρεως ὑποφέρειν τὰς νόσους. *De pernicioſa garrulitate, & de ferendis æquo animo morbis.* Incipit: πατέρες μου καὶ ἀδελφοί. διὰ τοῦτο εἰσήγαγεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς τ κόσμον &c.

Fol. 55. Περὶ τοῦ ἰωῶσθαι τοὺς ἀδελφοὺς πνευματικῶς ὡς ἓν σῶμα καὶν εἰς πολλοὶ διαιρῶνται. *Quod spiritualiter unum corpus efficiant Fratres, licet multi numero sint.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἐνέπιξεν ὁ Θεὸς τ φύσιν ἡμῶν ἐν φθορᾷ &c.

Fol. 58. *pag.* 2. Περὶ τ ἀειφωτίστου ἐξαγγέλσεως καὶ τοῦ ἀντέχεσθαι παντὸς ἀγαθοῦ, διὰ τ ταπεινόσεως. *De prædicatione perpetua luce fulgente, & quod humiliter operibus bonis inhærendum est.* Incipit: ἀδελφοὶ μου καὶ τέκνα πνευματικά. ἄρχομαι πάλιν ὑμῖν παραπέμπεσθαι τ τ ταπεινόσεώς μου λόγον &c.

Fol. 63. Περὶ τοῦ καρτερῶς ὑποφέρειν τὰ λυπηρὰ τοῦ κατὰ Θεὸν βίου ἐπ' ἐλπίδι τ ἀπλανοῦς ζωῆς. *De perferendis patienter angu-*

Digitized by Google

angustiis, in christiana vita occurrentibus propter spem immortalis vitæ. Incipit: πατέρες κ᾽ ἀδελφοί. εἰ κ᾽ ὀλιγοστοί ἐσε ἐν τῷ αὐτόθι. ἀλλ᾽ ὅν ἐκ ἀκαταφρόνητοι τῇ ταπεινώσει ἡμῶν &c.

Fol. 65. *pag.* 2. Περὶ τῦ χωρισμῦ τ ψυχῆς ἀπὸ τῦ σώματος κ᾽ ὅτι μεγάλη βοήθεια ἐν τῇ ὥρα ἐκείνῃ ἡ τ δακρύων ἐκδυσώπησις. *De separatione animæ a corpore, quodque maximum subsidium præbeat in illa hora lacrymarum exoratio.* Incipit: πατέρες δὲ ἀδελφοὶ τιμιώτατοι. ἀνοίγω μϛ τὸ στόμα πάλιν δὲ διανέμω κ᾽ ὑμῖν τ τ ὠδεγίας λόγον &c.

Fol. 68. *pag.* 2. Περὶ τῦ κτίσασθαι τὰς ἀρετὰς ἐν τῇ συμμετρίᾳ τ διαίτης. κ᾽ ἀπαλλάττεσθαι τῦ κόσμϛ. *Progigni virtutes ex optimo, atque ordinato vitæ instituto, & de abrenunciatione hujus mundi.* Incipit: ἀδελφοὶ κ᾽ πατέρες. οἶεσθέ με ἴσως κατὰ τονῆσαι κ᾽ ὀλιγωρῆσαι πρὸς τὸ κατηχεῖν ὑμᾶς, δὲ διανέμειν τ τ σωτηρίας λόγον &c.

Fol. 72. Περὶ τῦ ἀρνήσασθαι κόσμον κ᾽ συγγενείαν κ᾽ τῦ ἐλέσθαι ἔργα ἀρετῆς. *De abnegando hoc sæculo, atque cognatione, & de capessendis virtutis operibus.* Incipit: ἀδελφοὶ κ᾽ πατέρες. ἐπισκοπῇ ἐπισκέπτομαι ὑμᾶς κ᾽ νῦν διὰ τ τῦ γράμματος ὁμιλίας κ᾽ θεορίας &c.

Fol. 76. Περὶ τῦ ἐν σαρκὶ ὄντας ὑπὲρ τὴν σάρκα φρονῆσαι κ᾽ κεκτῆσθαι τὰ ἐπαγγελμένα ἀγαθά. *Quod existentes in carne, supra carnem sapere debemus, ut bona promissa adsequamur.* Incipit: ἀδελφοὶ δὲ πατέρες. κ᾽ πάλιν ὑμῖν ἦκω διὰ τῦ λόγϛ. κ᾽ ἀνοίγω μϛ τὸ ταπεινὸν στόμα &c.

Fol. 80. Περὶ τ ἐν Χριστῷ ἀγάπης κ᾽ τὸ σπουδαίως εἶναι ἐν πάσαις ταῖς ψαλμοδίαις κ᾽ λειτυργίαις. *De amore erga Christum Dominum, quodve assidui esse debeamus in omnibus Psalmodiis, & sacris mysteriis.* Incipit: πατέρες μϛ κ᾽ ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι καθόσον ἐγὼ ὁ ταπεινὸς δὲ μηδαμῶς ὁ μὴ καταξίαν ὢν ὑμῶν &c.

Fol. 84. Περὶ πίστεως ἀληθινῆς. δὲ ὅτι δι᾽ αὐτῆς οἱ προοδεύσαντες τ καλὴν ὁδὸν ἤνυσαν. *De vera fide, quodve per eam procedentes, optimam viam terant.* Incipit. ἀδελφοὶ κ᾽ πατέρες. ὄντως ὅσον ὅσον διεφύγομεν τὰ τῦ βίϛ. κ᾽ ἠλθομεν ὡς ἐν λιμένι πρὸς τὸ ἱερὸν χῆμα &c.

Fol. 87. *pag.* 2. Περὶ τῦ προσέχειν δὲ νήφειν ἑκάστῳ πρὸς τὰ πειρατήρια τῦ διαβόλϛ δὲ μὴ ἐθελοθρησκεῖν. *Quod animum advertere, & vigilare unicuique oporteat adversus insidias Diaboli, ne superstitioso cultui operam demus.* Incipit: ἀδελφοὶ κ᾽ πατέρες. ὁ θεῖος Ἀπόστολος διδάσκει. τ μὲν ὀπισθεν ἐπιλανθάνεσθαι. τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτείνεσθαι &c.

Fol. 90. Περὶ τῦ ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ τὰ τ πατέρων ἐξετάζειν δόγματα κ᾽ κατηχήσεις. *Omni diligentia Patrum dogmata, atque catecheses perscrutandas esse.* Incipit: ἀδελφοὶ κ᾽ πατέρες. ὅτι μὲν ὄν ἐγὼ ὁ ταλαίπορος ἐκ ἀποκνήσω τ ὑπόμνησιν ὑμῖν ποιεῖσθαι &c.

Fol. 92. *pag.* 2. Περὶ τ ὑψοποιῦ ταπεινοφροσύνης δὲ ἵνα μᾶλλον ὁ σπουδαῖος καταβεβλημένῳ φωνήματι διαλάμπει. *De humilitate nos in altum erigente, & quod quisque eo illustrior evadit, quo magis humilitati studet.* Incipit: ἀδελφοὶ δὲ πατέρες. τὸ ὄφλημα ὃ χρεωστῶ ὑμῖν. ἤγαν τ τῦ λόγϛ ὑπόμνησιν κ᾽ νῦν &c.

Fol. 95. *pag.* 2. Περὶ τῦ ἀνχαείσως πάντα ὑποφέρειν κ᾽ μὴ καταπονηρεύεσθαι τ πρωτευόντων. *Omnia adversa æquo animo ferenda esse, neque invidendum iis, qui principem locum tenent.* Incipit: πατέρες κ᾽ ἀδελφοί. ἡ μὲν ἄσαχυς χῶρα. τ γεωργὸν παραβάλλοντα, ἀφραίνειν εἰώθεν &c.

Fol. 98. *pag.* 2. Περὶ τ ἐντολῶν τῦ Κυρίϛ. κ᾽ ὅτι ϛ χρὴ παραβλέπειν ἐξ αὐτῶν, ϛδὲ τ τυχοῦσαν. *De præceptis Dominicis, & quod eorum nullum, quodcunque sit, obliquis oculis aspicere oporteat.* Incipit: ἀδελφοὶ κ᾽ πατέρες. μὴ καταβαρησάτω ὑμᾶς ὁ λόγος τ ἐμῆς ταπεινώσεως &c.

Fol. 100. *pag.* 2. Περὶ τῦ ῥῆξαι πάντα τὰ σαρκικὰ φρονήματα διὰ τ τ θελημάτων ἐκκοπῶ. *Exscindendas esse carnales cogitationes desideriorum extirpatione.* Incipit: πατέρες κ᾽ ἀδελφοί. διπλοί ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι ψυχικῶς διακείμενοι δὲ σωματικῶς ἑτέρως ἔχοντες &c.

Fol. 103. *pag.* 2. Περὶ τ προσασίας τ ἀδελφῶν. ὅτι δέος πολὺ διεξάξει πᾶς ὁ προ-

Digitized by Google

ὁ προηγάμενος κατὰ τὸ βέλημα τοῦ Θεοῦ. *De præfectura inter fratres, & quod summopere metuendum sit, ubi quis præfecturam susceperit contra voluntatem Dei.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἄλλος τις πόλεμος ἀκήρυκτος ὁ καθημᾶς ὑπὲρ τῆ σωματικῶς ὁρώμενον &c.

Fol. 107. *pag.* 2. Περὶ τοῦ φωτίζεσθαι τὸν ψυχὸν τῇ ὑπομονῇ τῆ ἀρετῆς. *Illuminari animum constantem in virtute.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἐν τῷ ἱδέσθαι ἡμᾶς τοὺς ἀδελφοὺς εἰσελθόντας ἐνταῦθα &c.

Fol. 109. *pag.* 2. Περὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τῆ βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὅτι δρόμου χρεία εἰς τὸ σωθῆναι. *De promissis bonis regni Cælorum, & quod currendum nobis sit, ut salutem consequamur.* Incipit: πατέρες καὶ ἀδελφοί. καλὸν ὑμῖν καὶ χρεωστικὸν ὡς ἐργάταις κυρίου καὶ νῦν ἐπισάντων διὰ τοῦ λόγου, τὰ τοῦ Δαβὶδ &c.

Fol. 113. *pag.* 2. Παραίνεσις πρὸς τὸ μηδὲν λογίζεσθαι τὰ πρόσκαιρα διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. *Adhortatio, nihil antè tempus statuendum esse de regno Cælorum.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες τὴν τῶν τιμίων ὑμῶν ψυχῶν φροντίδα πεπισμένος. ἐναγώνιος πῶς εἰμι &c.

Fol. 116. Περὶ βίου ὀρθοῦ καὶ ὅτι ἡτοίμασαι στέφανος οὐράνιος τοῖς διὰ Θεὸν πάντα ἐγκρατευομένοις. *De optimo vitæ instituto, quodque parata sit in Cælo corona iis, qui Deo in omnibus adhærent.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες αἰτεῖτε καὶ δέεσθε τοῦ Θεοῦ δίδοσθαί μοι λόγον &c.

Fol. 119. Περὶ τοῦ ὅτι οἱ ἀφέντες πάντα. καὶ ἀκολουθήσαντες Χριστῷ. κἂν θλῖψεις τυγχάνουσι ἀπολήψονται τὰ μεγάλα ἀγαθά. *Quod renunciantes omnibus, ut Christum sequantur, etiamsi abjectæ conditionis sint, maxima bona consequentur.* Incipit: πατέρες καὶ ἀδελφοί. ὡς γῆ πίονι καὶ ἀγαθῇ δεχόμενοι τὴν τῆς ταπεινώσεώς μου λόγον καρποφορεῖτε ἑκάστοτε &c.

Fol. 121. *pag.* 2. Περὶ τοῦ ἐν τῷ κοινοβίῳ σκάμματος. ὅτι τὸν ἴσων στεφάνων τοῖς μάρτυσιν ὁ ἀθλῶν παρὰ Χριστοῦ κομίζεται. *De certamine cœnobitarum, quodve in eo studio certantes æqualem martyribus a Christo coronam accipient.* Incipit. πατέρες καὶ ἀδελφοί. ὅτι ἐγὼ ὡς νομίζω εἰς κενὸν κοπιῶ τὴν τῆς ταπεινώσεώς μου λόγον κατηχῶν ὑμᾶς &c.

Fol. 125. *pag.* 2. Παραίνεσις περὶ τοῦ ἐναρξαμένου καλῶς πρὸς τὸ μὴ πάλιν δραμῆσαι πρὸς τὰ φαῦλα. *Hortatio ad eum, qui optime vitam instituere cœpit, ne rursus ad vitia redeat.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. τὴν ἐμαυτοῦ δυνάμιν καὶ νῦν καταλαμβανόμενος οὐκ ἀποκνήσω τῷ μικρᾷ ἐμοὶ δυνάμει καὶ σωθῆναι ὑπόμνησιν τῆς κατηχήσεως ποιεῖσθαι ὑμῖν &c.

Fol. 128. *pag.* 2. Περὶ τῆς ὁσίας ταπεινοφροσύνης. ὅτι ὁ καρπὸς αὐτῆς γλυκὺς καὶ ἐπήρατος. *De sancta humilitate, & quod illius fructus suavis admodum, atque amabilis sit.* Incipit. ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. τὰ ῥήματα τῆς ταπεινώσεώς μου πρὸς ὑμᾶς, ἡ νομοθετικὴ &c.

Fol. 132. Περὶ τῶν λαθροκαλύργως ποιούντων πρὸς ἀλλήλους φιλίας. *De iis, qui clanculum scelestis modis amicitias invicem ineunt.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ὡς ἀληθῶς θαλάσση παρέοικεν ὁ βίος ἡμῶν. ἴδε γὰρ πῶς γαλλικῶς ἡμῶν ἐπιβλέπων πορθουμένων, οἷος ἔπνευσε λαίλαψ &c.

Fol. 135. Περὶ τοῦ ὑποτάσσεσθαι τῷ προεστῶτι. ὡς σίδηρον τῷ χαλκεῖ. καὶ ἐκ τούτου ἀμεριμνως διαβιῶν. *Quod ita præfecto subjici oporteat, ut ferrum fabro, atque idcirco sine ulla sollicitudine vivere.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἐπιβλέπω ὡς καθεκάστω αὔξεται ὁ χορὸς τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν &c.

Fol. 137. *pag.* 2. Περὶ τῆς φοβερᾶς ἡμέρας τῆς κρίσεως καὶ τῶν ἡτοιμασμένων κολάσεων τοῖς ἁμαρτωλοῖς. *De tremendo die judicii, atque suppliciis, quæ peccatoribus parata sunt.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. εἰ καὶ τῷ σώματι ἀσθενῶ ἀλλὰ μικρὸν δυνάμει λέγειν ἵνα μὴ τοίνυν ῥᾳθυμίας καὶ ὀκνίας ἀπενέγκωμαι ἔγκλιμα &c.

Fol. 140. Περὶ τοῦ μὴ δίδειν ἢ λαμβάνειν τι ἐν βρώμασιν ἢ ἐν πόμασιν ἐν τῇ ἀδελφότητι ἄνευ εὐλογίας. *Non esse cibum aliquem, vel potum sumendum, aut præbendum Fratribus absque præcedenti benedictione.* Incipit: διὰ Σίων οὐ σιωπήσω. καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ οὐ παρασιωπήσω, φη-

Digitized by Google

σὺ τὰ θεῖα λογία &c.

Fol. 143. Περὶ εἰρήνης καὶ ἀγάπης καὶ συμπαστισμοῦ τῶν κατὰ Θεὸν θελόντων ζῆν. *De pace, & dilectione, & mutua defenſione eorum, qui chriſtianam vitam ducere volunt.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. μὴ γίνεσθε καθρακται ταῖς ἀκοαῖς. καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς μωμοσκοποῦντες &c.

Fol. 146. Περὶ τῆς φοβερᾶς κρίσεως καὶ τοῦ ἀκριβεῖν ὑπὲρ ὧν ἐρρύσθη ἕκαστος ἐκ τῶν πειρατηρίων τοῦ διαβόλου. *De tremendo judicio, & gratias ab unoquoque agendas, quod liberatus ſit ab inſidiis Diaboli.* Incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. ἀκούσῃ τοῦ θείου Δαβὶδ δι' ἀῤῥήτου βοῶντος καὶ ἀναπράζοντος. ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἥξει &c. Deſunt nonnulla circa finem.

CODEX CCCXXVIII. *c.* II. 31.

Membranaceus, conſtans foliis 174. ſæculi XIV.

Fol. 1. Eſt fragmentum *typici* cujuſdam, in quo commemorationes ſanctorum, quæ ſingulis menſibus fieri debent, nec non verſus, & toni in officio ſervandi.

Fol. 6. Habentur *Actus Apoſtolorum.*

Fol. 51. *pag.* 2. *Epiſtolæ ſeptem catholicæ*, eodem prorſus ordine, iiſdemque præmiſſis argumentis, ac in codice *c.* II. 5.

Fol. 73. Pauca quædam narrantur de diſcipulis Jeſu Chriſti: recenſentur ſcilicet eorum nomina, & loca, in quibus ſinguli Epiſcopi munia exercuerunt, vel alio miniſterio functi ſunt, & quomodo martyrium propter Chriſtum ſubierunt. Hæc omnia a Dorotheo Romano Latine ſcripta, atque in monumentis relicta, poſteaque in Græcam linguam translata, in fine dicuntur.

Fol. 77. *pag.* 2. Divi Paulli epiſtolæ incipiunt eodem pariter ordine, quo in codice *c.* II. 5. iiſdemque inſtructæ argumentis. Ultima ad Hebræos mutila eſt in fine.

CODEX CCCXXIX. *c.* II. 32.

Bombycineus, habens folia 142. ſæculi XV. in quo

Fol. 1. Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Ἰωσὴφ τοῦ Βρυεννίου διάφοροι ἐπιστολαὶ μεγάλοις ἀνδράσι καὶ λογίοις ἓξ καὶ δέκα. *Sapientiſſimi, diſertiſſimique Domni Joſephi Bryennii epiſtolæ diverſæ ad præclaros, eruditoſque viros ſcriptæ, numero ſexdecim.* Ne verbum quidem de his epiſtolis habet Fabricius tom. X. pagina 525. neque etiam Oudinus, qui tamen tom. III. pag. 2251. complura opuſcula hujus *Joſephi* in Bibliothecarum pluteis deliteſcentia nobis manifeſtavit. Habe igitur ſingularum inſcriptiones, & initia.

I. *Fol.* 1. Ἐπαινετική. τῷ μεγάλῳ Σακελλαρίῳ τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας Ἀρχιδιακόνῳ καὶ διδασκάλῳ τῶν θείων κυρῷ Θεοδώρῳ τῷ Μεμτινιώτῃ. ἐν τῇ πόλει. *Commendatoria. Magno Sacellario Sanctiſſimæ Dei Eccleſiæ Archidiacono, atque divinarum Scripturarum magiſtro Domno Theodoro Mentinioti. In civitatem.* Incipit: πολλὰς μὲν ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων ἐντέτηκεν ἔρως. καὶ διάπυρον σφόδρα μοι ὁ διακαὴς τοῦ σοῦ σε μάκαρ φίλτρου &c.

II. *Fol.* 2. Διορθωτική. τῷ ὁσιοπρεπεστάτῳ καὶ λογιωτάτῳ ἐν ἱερεῦσι κυρῷ Νικήτῃ τῷ Μυρσινιώτῃ ἐν Ῥόδῳ. *Correctionis. Religioſo, ac diſerto presbytero Domno Niceæ Murſiniotæ. Rhodum.* Incipit: τῆς ἐπιστολῆς ἦθη μέν, καὶ τῷ κάλλει τῶν ὀνομάτων. ὁ τῶν ἐνοιῶν πυκνότητι &c.

III. *Fol.* 3. Ἐγκωμιαστική. τῷ μεγάλῳ Χαρτοφύλακι τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας Ἀρχιδιακόνῳ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Ὀλοβόλῳ. ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων. *Encomiaſtica. Magno Chartophylaci ſanctiſſimæ Dei Eccleſiæ Archidiacono Domno Johanni Olobolo. Conſtantinopolim civitatum Principem.* Incipit: ἔπεστιν ἀδαιμονίζειν, καὶ κατὰ τοῦτό με τὸ βασίλειον πόλιν. καὶ ἀφημισμῶν ὅσων αὐτήν &c.

IV. *Fol.* 4. *pag.* 2. Ἀνακλητική. σοφωτάτῳ ἀνδρῶν κυρῷ Δημητρίῳ τῷ Κυδώνι. ἐν Βενετίᾳ. *Invocationis. Sapientiſſimo virorum Domno Demetrio Cydonio. Venetias.*

In-

Digitized by Google

Incipit: Διάπορόν τι μέγα καὶ διαπρύσιον τ θερμῆς σου ἐκ γνησίας ἀγάπης ἡ σάλπιγξ ἐκ τοσούτου πνεύσασα διαστήματος καὶ μέχρις ἡμῶν ἤχησε Ὅc.

V. *Fol.* 5. *pag.* 2. Αἰτητικὴ. τῷ παναγιωτάτῳ τῷ μοι δεσπότῃ Δωροθέῳ τῷ τ Ἱεροσολύμων πατριάρχῃ. εἰς Ἱερουσαλήμ. *Poſtulationis. Sanctiſſimo Domino meo Dorotheo Patriarchæ Hieroſolymitano. Hieroſolymas.* Incipit: τὸ μὲν ἀλλήλους ἐτίσης φιλεῖν. ὡς ἡ σὴ θεσπεσία φωνὴ θειότατα ἀπεφλώσατο καὶ Θεῷ φίλον Ὅc.

VI. *Fol.* 7. Διεγερτικὴ. τῷ σοφωτάτῳ ἀνδρὶ ἀρετῆς τε ἄκρῳ φίλῳ ἐκ πίστεως κυρῷ Νικολάῳ τῷ Καβασίλᾳ. ἐν Κωνσταντινουπόλει. *Excitationis. Sapientiſſimo viro, virtutis, fideique per quam amantiſſimo, Domno Nicolao Cabaſilæ. Conſtantinopolim.* Incipit: ἀλλ' ὑ μόνος ἐγὼ τ σῆς ἐπιλήσμων ἀγαπητικῆς διαθέσεως ἔσομαι, ὐδ' ὅτως ἀπειροκάλος ὀφθήσομαι ἐκ ἀβέλτερος Ὅc.

VII. *Fol.* 8. *pag.* 2. Διαγγελτικὴ. τῷ σοφωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ πατρὶ καθηγουμένῳ τ σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τῦ Στουδίου ἀρχιμανδρίτῃ τε καὶ πρωτοσυγκέλλῳ κυρῷ Εὐθυμίῳ. ἐν Βυζαντίῳ. *Denuntiationis. Sapientiſſimo, diſertiſſimoque Patri venerandi, Regiique monaſterii Studitarum præfecto, Archymandritæ, ac protoſyncello Domno Euthymio. Byzantium.* Incipit: ἐμοὶ ὑ μόνον ἐπῆκε μέγα φρονεῖν ἐπὶ τῇ σῇ, πάτερ, σοφίᾳ, καθ' ἣν πάντων διλώεγκας, ἀλλ' ὅτι σοι τ σῆς μᾶλλον ψυχῆς ἔμελλε σφοδρῶς ἥρων σου Ὅc.

VIII. *Fol.* 10. Συναπτικὴ. τῷ τ ἀρχιερέων ἄκρῳ τελεσιμοδεκάτῳ τ Ἀποστόλων ποιμένι ποιμένων καὶ κειτῇ τ οἰκουμένης Μάρκῳ τῷ Πάπᾳ Ἀλεξανδρείας. ἐν Αἰγύπτῳ. *Colligationis. Summo Archipræſuli Apoſtolorum decimo tertio paſtorum paſtori, totiuſque terræ judici Marco Papæ Alexandriæ. In Ægyptum.* Incipit: ἓν ἄρα ἐκ τόδε τ μεγίστων ἀτυχημάτων τίθεμαι τὸ ασυδαίοις ἀνδράσιν εἰς λόγον φιλίας προσοικειοῦσθαι Ὅc. Ad calcem hæc leguntur: τῦ κατὰ πνεῦμα υἱῦ ἐκ φίλου γνησίου καὶ δούλου πιστοῦ τ σῆς ἁγιότητος μοναχῦ Ἰωσὴφ ὃ Βρυέννιος ἡ ἐπίκλησις. *Spiritualis filii, ac ſinceri amici, fidiſſimique famuli tuæ Sanctitatis monachi Joſephi, cui cognomen Bryennius.*

IX. *Fol.* 11. Τῷ Οἰκουμενικῷ. *Oecumenico.* Incipit: ὁ μέγας ὄντως ἐκ ὑψηλὸς βίος. καὶ πρὸς τ οὐρανὸν πεταμμένος τῇ μὲν φύσει τ πραγμάτων, δυσχερής τις εἶναι δοκεῖ Ὅc.

X. *Fol.* 12. *pag.* 2. Σκωπτικὴ. τῷ ἀπὸ Γραικῶν Ἰταλῷ ἀδελφῷ Μαξίμῳ τ τάξεως τ Κηρύκων. *Objurgationis. Maximo Fratri e Græcia, in Italia nunc verſanti, ex ordine Fratrum Prædicatorum.* Incipit: ἐν ἐρήμῳ μοι διατείβοντι ἐκ προσέχειν ἐμαυτῷ πειρωμένῳ τὰ τ σῆς χειρὸς ἦκε γράμματα Ὅc.

XI. *Fol.* 17. Συμβουλευτικὴ. τῷ ἐν ἐπισκόποις ἀλαβεῖ κυρῷ Μακαρίῳ τῷ τ Ἀμμοχόστου. ἐν Κύπρῳ. *Suaſoria. Religioſiſſimo Epiſcopo Ammochoſti Domino Macario. In Cyprum.* Incipit: ἤδομαι ὑποθέσει ἀπέστῃ ἢ προσδιαλέγεσθαι τῇ σῇ μοι παρασκαλάζει σεβασμιότητι Ὅc.

XII. *Fol.* 18. Ἀπαγγελτικὴ. τῷ ἐν ἄρχουσιν ἀγενεῖ ἐκ πρακτικῷ ἐκ φρονίμῳ πρὸς τούτοις ἐναρέτῳ τε ἐκ ἐν τρεχεῖ ἐκ λογίῳ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Συριανῷ ἐν τῇ Κρήτῃ. *Enuntiativa. Nobiliſſimo Principi ſolerti, prudentique præclariſque virtutibus ornato, acuto, atque diſerto Domno Johanni Suriano. In Cretam.* Incipit: ἀδελφὲ υἱὲ καὶ φίλε, ὑγιαίνῃς. ἀθυμοίης. σωθείης. ζῶ ἐκ αὐτὸς ἰδού. τῷ τῦ Θεοῦ ἐλέει Ὅc.

XIII. *Fol.* 22. ſub titulo Βασιλικὸν ita Incipit: ἤθην τὰ τῦ σου χράτους δεξάμβυος γράμματα ἀνεκτησάμην τε ἐμαυτὸν ἐκ αὖτι μυρίων ἀπέχω ταῦτα τ ἀγαθῶν Ὅc.

XIV. *Fol.* eodem *pag.* 2. Ἀναμνησικὴ. τῷ λογιωτάτῳ ἀνδρῶν κυρῷ Μανουὴλ τῷ Πόθῳ. ἐν Λακεδαιμονίᾳ. *Commonitionis. Diſertiſſimo viro Domno Manueli Potho. Lacedæmonem.* Incipit: ὅταν μόνον ἀναμνηθῶ σου τ ἀρετῆς, θυμηδείας πληρθμαι ἐκ ἡδονῆς καὶ τίς γὰρ ἂν ἀγάσαι τὸ σὸν τὸ ἄσολον ἡλικίας Ὅc.

XV. *Fol.* 23. *pag.* 2. Δοκιμαστικὴ. τῷ ἀδοκίμῳ ἐκ ἐκφυεῖ καὶ ασυδαίῳ ἐν ἰατρικῇ καὶ ῥητορικῇ καὶ φιλοσοφίᾳ κυρῷ Μανουὴλ τῷ Ὁλοβόλῳ. ἐν Θεσσαλονίκῃ. *Exploratorii. Venerabili, benevoloque, & medicinæ, Rhetoricæ, atque Philoſophiæ ſtudioſo Domno Manueli Olobolo. Theſſalonicam.* Incipit: οἶδά σου τ ἀγάπῳ, τ γησίαν

Digitized by Google

ἐκ θερμῶν. ὑδενὶ μεφαυνομένῳ, ἅτ' ὅση ταύτῳ γλυκαίνεσθαι πέφυκεν &c.

XVI. *Fol.* 24. *pag.* 2. Ἐρεθιστική. τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Κυέβου καὶ πάσης Ῥωσίας Φωτίῳ τῷ ὑπερτίμῳ. ἐκ ἐμῷ δεσπότῃ καὶ φιλογνησίῳ ἐκ κατὰ πνεῦμα πατρὶ. ἐν Ῥωσίᾳ. *Irritationis. Sanctissimo Kuebi, totiusque Russiæ Metropolitæ venerabili Photio Domino meo, sinceroque amico, & spirituali Patri. In Russiam.* Incipit: ὦ θαυμαστόν, εἴπερ ἀπροφασίστως ὡς ἂν τις οἰήσαιτο τολμήσας χεῖρα τῇ σῇ ἁγιότητι &c.

Fol. 28. Synesii Cyrenensis epistolæ CLVII. eodem fere, quo in editis, ordine.

Fol. 134. *pag.* 2. Ejusdem *Catastasis dicta in maximam Urbanorum irruptionem, præfecto Gennadio, & duce Innocentio.* Incipit: ἐγὼ μὲν ὦ οἰδ' ὅτι χρὴ λέγειν &c. In edit. pag. 299.

Fol. 138. *pag.* 2. Ejusdem *Catastasis* altera *in laudem Anysii*, cujus initium: ὅτε φιλοσοφίαν ἀπολίπυτον &c. In edit. pag. 305.

Fol. 140. Ejusdem homilia, cujus initium: ὦ θήσομαι τὴν παννύχιον ἄφωνον &c. In edit. pag. 295.

Fol. 241. Ejusdem homilia altera, cujus initium: νῦξ ἱερά, φῶς ἐνεγκοῦσα &c. In edit. pag. 297.

CODEX CCCXXX. *c.* II. 33.

Chartaceus, constans foliis 58. sæculi XV. complectens nonnullas Divi Gregorii Nazianzeni orationes cum brevibus in margine scholiis.

Fol. 1. *Oratio de Filio Dei*, cujus initium: ἃ μὲν ἦν εἰπεῖν τις ἄν, ἐπισκόπτων &c. In edit. XXXV.

Fol. 11. *Oratio altera de Filio, dicta Constantinopoli.* Incipit: ἐπειδή σοι τὰς μὲν ἐκ τῶν λογισμῶν τροφὰς &c. In edit. XXXVI.

Fol. 20. *Oratio de Spiritu Sancto, Constantinopoli pariter dicta*, cujus initium: ὁ μὲν δὴ περὶ τοῦ ὑιοῦ λόγος πολίτης &c. In edit. XXXVII.

Fol. 30. *Oratio, seu epistola ad Nectarium Constantinopolitanum Episcopum adversus Arianos*, cujus initium: ἔοικε τὴν παροῦσαν ζωὴν ἐπιλελοιπέναι &c. In edit. XLVI.

Fol. 31. *Oratio ad Arianos, & de se ipso.* Incipit: τοῦ ποτέ εἰσιν οἱ τὴν πενίαν ἡμῶν ὀνειδίζοντες &c. In edit. XXV.

Fol. 36. *pag.* 2. *Oratio de moderatione in disputationibus servanda*, cujus initium: ἐπειδὴ σωεληλύθαμεν προθύμως &c. In edit. XXVI.

Fol. 48. Est liber *Jobi* cum adnotationibus in margine.

CODEX CCCXXXI. *c.* II. 34.

Chartaceus, cui folia 207. sæculi XVI. varia sapientissimi viri Michaelis Psselli opuscula complectens, anecdota fere omnia, ac pleraque a Leone Allatio prætermissa in sua *diatriba de Psellis*, uti legenti facile patebit. Itaque

Fol. 1. Τοῦ ὑπερτίμου πρωέδρου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου. ὅτι οὐκ ἀλλοιοῦται τὰ ἐνδέχομενα, τῇ ὡρισμένῃ τοῦ Θεοῦ γνώσει περὶ αὐτά. *Celeberrimi Philosophorum Principis Michaelis Psselli. Quod comprehensa definita Dei cognitione non immutentur.* Incipit: τοῦτο τὸ θεώρημα τὸ νῦν ὑπό σου κινούμενον, ὡς ἐπὶ τῶν καθέκαστα ἐκ μενόντων ἀορίστος ἐστὶν ἡ τοῦ γενησομένου ἔκβασις, δοκεῖ μὲν εἶναι λογικὸν &c.

Fol. 2. *pag.* 2. Ejusdem Περὶ ψυχῆς, *de anima.* Incipit: ἠρώτησας περὶ τῆς ἀπολυομένης ψυχῆς τοῦ σώματος &c.

Fol. 3. *pag.* 2. Ejusdem Τίς ὁ παράδεισος. τί τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τί τὸ ξύλον τῆς γνώσεως. *De paradiso, & de ligno vitæ, & de ligno scientiæ.* Incipit: δένδρα ἐπὶ γῆς ἔτι πέφυκέ που πρότερον &c.

Fol. 4. Περὶ τοῦ κακοῦ. *De malo.* Incipit: ἠρώτησας ἐν τίσιν ὑφέστηκε τὸ κακὸν &c.

Fol. eodem *pag.* 2. Περὶ ὀνείρων. *De somniis.* Incipit: τὸ περὶ τῶν ἀληθινῶν ὀνείρων καὶ τῶν ψευδῶν ζήτημα ἐπεχειρήσαμέν σοι &c.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 5. Περὶ Δαιμόνων. *De Dæmonibus*. Incipit: περὶ τ τῶν Δαιμόνων ἀληθὴς ἡ ψευδὴς ἡ ἐπαμφοτερίζουσα προγνώσεως &c.

Fol. eodem *pag.* 2. Περὶ τῶν ἐσομένων. *De rebus futuris*. Incipit: εἰ τὸ ἐσόμενον, φῆς, οἶδε Θεός, ὅρος ἐστὶν ἀνελλιπὴς τ τούτου ἐκβάσεως &c.

Ibidem. Περὶ ψυχῆς. *De anima*. Incipit: ἠτιάσασθε κἀγὼ αὐτὸς μετὰ τ πολλῶν οἰόμενος τ ψυχὴν &c.

Fol. 7. Ejusdem MICHAELIS PSELLI *de ligno vitæ, & de ligno scientiæ boni & mali* opusculum; quod varia dubia continet circa hanc quæstionem. Incipit: ἐώρων ὑμᾶς δὲ πάλαι περὶ τοῦτο λιχνευομένους τὸ ζήτημα, δὲ μαθεῖν ἱεμένους ὅτι ποτέ ἐστι, διὰ τοῦτο ἀνήρτων τὰς γνώμας ὑμῶν δοκιμάτων &c.

Fol. 10. *pag.* 2. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ὅσοι ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως κἀπολοῦνται, κἀ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. *Ejusdem in illud*: Quotquot sine lege peccaverunt, absque lege etiam peribunt, & quotquot accepta lege peccaverunt, ex ipsa judicabuntur. Incipit: ὅσοι φησὶν ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως δὲ ἀπολοῦνται &c.

Fol. 13. *pag.* 2. Τοῦ αὐτοῦ τίνα τρόπον ὁ Πλάτων οἴεται, εἰσοικίζεσθαι τὰς ψυχὰς τοῖς τῶν ἀλόγων ζώων σώμασι. *Ejusdem, quomodo existimet Plato, inhabitare animas in brutorum animantium corporibus*. Incipit: τίνες ποτέ εἰσι οἱ ταλαιπωροῦντες νῦν ἐρμηνεύειν τ Πλάτωνα. κἀ τὰς περιόδους αὐτῶν τ ψυχῶν ἐξηγεῖσθαι &c.

Fol. 15. *pag.* 2. Τοῦ αὐτοῦ. τίνος χάριν τριμερῆ τ ψυχὴν οἱ περὶ Πλάτωνα δὲ Ἀριστοτέλη εἰρήκασιν. *Ejusdem, cur triplicem animam Platonici, atque Aristotelici dixerint*. Incipit: δύο σοι τὰ ἠπορημένα κἀμοὶ ἄμφω γενναῖα, κἀ τὸ βάθος τ σῆς ψυχῆς ἐρμηνεύοντα. ζητεῖς γὰρ ὅτι χάριν τριμερῆ τ ψυχὴν &c.

Fol. 18. Sunt nonnulla astronomica absque autoris nomine, nimirum de *astrolabio*, de *climatis latitudine*, de *duodecim horis diei*, atque *duodecim Zodiaci divisionibus per proprias domos*, & *mansionibus planetarum in iisdem*, nec non de *inveniendi paschatis ratione*.

Fol. 26. Sunt quatuor MICHAELIS PSELLI carmina.

I. De *definitione fidei*, & incipit.

Δέχου κἀμὲ τὸν θεμέλιον τ καθ' ἡμᾶς πραγμάτων
Σωτῆρος κἀ σταυροπτικὸν κἀ πεζογεγραμμένον
Θεὸν δεσπότην γίνωσκε σωμάτων ἀσωμάτων &c.

II. *Fol.* 26. *pag.* 2. *De synodis*, cujus initium:

Γίνωσκε κἀμὲ τὸν ἀριθμὸν τ ἱερῶν συνόδων
Ὁπόσαι κατὰ δυσεβῶν ἐκροπήθησαν, Ἄναξ &c.

III. *Fol.* 28. Εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τ ψαλμῶν δὲ τὰ διαψάλματα. *In Psalmorum inscriptiones, & diapsalmata*. Incipit.

Οὐκ ἔστι τὸ ψαλτήριον δέασοτα μὴ βιβλίον.
Ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι πάντως ἐξ ἀγνοσίας
Ἀλλ' ἰῶ τὸ τεὶν δεπάχορδον ὄργανον δὲ κιθάρα &c.

IV. *Fol.* 33. Εἰς τὰς ιβ. πληγάς. *In duodecim plagas*, cujus initium:

Πρὸς δὲ κἀ τ δεκάπληγον ποιοῦμαι τῶν Αἰγυπτίων
Εἰθ' ὕστερος κἀ τ ἔξοδον τοῦ λαοῦ τ Αἰγύπτου &c.

Fol. 47. Τοῦ πανσόφου Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ διδασκαλία παντοδαπὴ κἀ πάνυ ἀναγκαιοτάτη, ἐν ἑκατὸν ἐνενήκοντα μέρεσι τοῖς τέσσαρσι κεφαλαίοις θεωρουμένη, χωρὶς τ χεδιαθέντων ἑτέρων διαφόρων λόγων δὲ σίχων περὶ διαφόρους ὑποθέσεις, ἐκπεθεῖσα πρὸς τ δυσεβέστατον κἀ ἀοίδιμον βασιλέα κυρὸν Μιχαὴλ τὸν Δοῦκαν αὐτοκράτορα γεγονότα. *Sapientissimi* MICHAELIS PSELLI *omnigena doctrina, & omnino necessaria, centum nonaginta quatuor capitibus comprehensa, præter alia varia schediasmata, & carmina de diversis quæstionibus ad piissimum, celeberrimumque Imperatorem Dominum Michaelem Ducam*. Incipit: πισεύω εἰς ἕνα Πατέρα τ πάντων ἀρχὴν δὲ αἰτίαν, ἐκ ἐκ τινος γεννηθέντα ἀναίτιον κἀ ἀγένητον μόνον ὑπάρχοντα Πατέρα φύσει τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ αὐτοῦ &c. Est idem prorsus opusculum, quod ex *apographo Lindenbrogiano* exstante Ham-

Digitized by Google

Hamburgi in Bibliotheca Sancti Johannis, Græce, Latineque primum edidit Fabricius Tom. V. *Bibliothecæ Græcæ* ad calcem *diatribæ* Leonis Allatii de *Pſellis*. Illud tamen notandum CLVII. capita dumtaxat ibidem contineri, in quibus tamen contendit Fabricius omnia argumenta haberi, quæ in Allatiano Codice capitibus CXCIII. diſtincto. Verum hac in re hallucinatus eſt Fabricius, vel lectoribus fucum facere voluit. Inſtituta enim accuratiſſima codicis comparatione cum editione, ſinguliſque capitibus adamuſſim expenſis, revera in editione Fabricii triginta quinque capita deſiderari adnotavimus, quæ in Codice noſtro, Allatiano prorſus ſimili, leguntur, cui quidem Codici alius etiam adſtipulatur inferius recenſendus; eadem omnino capita complectens. Multum igitur abeſt, ut integrum Pſelli opuſculum Fabricius ediderit; & uberior profecto ex codicibus noſtris editio parari poteſt, eaque correctior, cum multis in locis variantes ſint lectiones non parvi momenti.

Fol. 91. Τῦ αὐτῦ πανσόφυ Ψέλλυ πρὸς τ βασιλέα Μιχαὴλ τ Δῦκαν ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων. *Ejuſdem ſapientiſſimi* PSELLI *ad Imperatorem Michaelem Ducam compendioſæ ſolutiones quarumdam phyſicarum quæſtionum*. Incipit: ὁ μὲν Πλάταρχος ὦ μέγιστε καὶ θειότατε βασιλεῦ διαφόρυς δόξας ἀπαριθμούμενος καὶ τ ἀληθῆ μὴ ἀποδεικνύων &c.

Fol. 109. Μιχαὴλ ὑπερτίμυ τῦ Ψέλλυ περὶ τ βασιλέα κυρὸν Μιχαὴλ τ Δῦκαν περὶ πίστεως ὀρθῆς & ἀληθινῆς τ χριστιανῶν. *Honoratiſſimi* MICHAELIS PSELLI *ad Imperatorem Domnum Michaelem Ducam de recta, veraque Chriſtianorum fide*. Tituli autem hi ſunt:

α. Ὁμολογία τ πίστεως.

1. *Confeſſio fidei*.

β. Περὶ ὀνομάτων τινῶν λεγομένων ἐν τῷ τ χριστιανῶν δόγματι.

2. *De quibuſdam nominibus in Chriſtianorum dogmate uſurpatis*.

γ. Περὶ ὑποστάτων.

3. *De enypoſtatis*.

δ. Περὶ ὁμουσίυ.

4. *De Homouſio*.

ε. Περὶ ὁμυποστάτυ.

5. *De Homoypoſtato*.

ϛ. Περὶ ἰσοτιμοῦς ἑνώσεως & διαφορᾶς.

6. *De eſſentiali unione, & differentia*.

ζ. Περὶ ὑποστατικῆς ἑνώσεως καὶ διαφορᾶς.

7. *De hypoſtatica unione, & differentia*.

η. Περὶ σχετικῆς ἑνώσεως & διαφορᾶς.

8. *De relativa unione, & differentia*.

θ. Περὶ τ ἁγίας Τριάδος.

9. *De Sancta Trinitate*.

ι. Περὶ τῦ τρόπυ τ ἀντιδόσεως.

10. *De modo communicationis idiomatum*.

ια. Περὶ τ θείας ἑνώσεως.

11. *De divina unione*.

ιβ. Περὶ φύσεως ἀπαθῦς.

12. *De natura ab affectionibus immuni*.

ιγ. Τίς ὁ Θεός.

13. *Quis Deus*.

ιδ. Εἰ ἄπειρον τὸ θεῖον καὶ πῶς ἄπειρον.

14. *Num infinitus ſit Deus, & quomodo infinitus*.

ιε. Πῶς οἶδε Θεὸς τὰ μεταβάλλομενα πράγματα.

15. *Quomodo noverit Deus res mutabiles*.

Initium eſt: πιστεύω εἰς ἕνα θεὸν Πατέρα, τ πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ὐκ ἔκ τινος γεννηθέντα &c.

Fol. 114. Sunt nonnulla capitula, quæ excerpta videntur ex *omnigena* PSELLI *doctrina*, de mente, & anima, nec non de virtutibus.

Fol. 127. Sequitur tractatus de facultatibus animæ, cujus initium: τῶν ψυχικῶν δυνάμεων αἱ μέν εἰσι θρεπτικαὶ καὶ αὐξητικαὶ, αἱ δὴ καὶ φωτικαὶ λέγονται, ὡς μόνος τοῖς φυτοῖς προσαρμόζυσαι &c. Ejuſdem *Pſelli* fœtum crediderim, licet ejus nomen abſit.

Fol. 168. Τῦ σοφωτάτυ μοναχῦ καὶ πρεσβυτέρυ τῦ Βλεμμίδυ λόγος περὶ ψυχῆς ἀναγκαιότητος. *Sapientiſſimi Monachi, atque Presbyteri Nicephori Blemmidæ Sermo de animæ neceſſitate*. Incipit: ἡ μὲν ὁρμὴ

Digitized by Google

ϛμὴ τῦ λόγυ, διαλαβεῖν περὶ πάσης ψυχῆς ὡς οἷόν τε σωτόμως ὁμῦ καὶ σαφῶς. πρῶτον μὲν ὃν περὶ αὐτῦ τῦ ὀνόματος τῆ ψυχῆς &c.

Fol. 187. Τῦ αὐτῦ λόγος ἀπὸ μέρυς διασαφῶν περὶ γνώσεως πάντων ἀνθρώπων πόθεν τὴ μερισμὸν ἔλαβεν καὶ ἔχει τὸ ἄνισον καὶ φέρεται καὶ διὰ τί φέρεται καὶ εἰς πόσυς ὅρυς ὁρίζεται καὶ συντάσσεται. καὶ ἄυθις εἰς πόσυς βαθμύς. καὶ ὅτι οἱ ὅροι εἰσὶν τρεῖς, οἱ δὲ βαθμοὶ ιβ. καὶ περὶ θεωρίας. *Ejusdem Sermo, in quo disseritur de cognitione omnium hominum, quomodo distribuatur in omnibus inæqualiter, & quomodo illam homines consequantur, & propter quid; & quibus terminis concludatur, constituaturque; rursus in quot gradus dividatur, & quod termini tres sint, gradus vero duodecim; nec non de theoria.* Incipit: καὶ τῦτο δίκαιον ἡήθλω εἰπεῖν, οἷος τε ὢν κατὰ γνῶσιν εἰς πόσα μέρη μερίζεται πάντων ἐνθρώπων ἡ γνώσις &c. De his omnibus nulla aut a Guilielmo Cave, aut ab Alberto Fabricio fit mentio.

CODEX CCCXXXII. *c.* II. 35.

Chartaceus, constans foliis 74. sæculi XVI. Continentur in eo NICETÆ *Monachi, atque Presbyteri Monasterii Studitarum* opuscula duo de *anima*, & *paradiso*, quibus præit præfatio ad Nicetam Syncellum. En titulum, & initium: Νικήτη Συγκέλλῳ καὶ Χαρτοφύλακι Κορωνίδος Νικήτας ἀπελὴς μοναχὸς καὶ πρεσβύτερος μονῆς τῶν Στυδίων ὁ Στηθάτος. *Nicetæ Syncello, atque Chartophylaci Coronidis Nicetas indignus Monachus, & Presbyter Monasterii Studitarum, Pectoratus.* Initium vero: τῶ θείων πραγμάτων ἀκριβῆ σε γινώσκων ἐξεταστὴ, ἅσπερ ἄνω γεγονοτάτων ὁρωμένων, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ κινήσεις τῶ παθῶν, ἔτι δὲ καὶ τὰ τέλη ἐς τὰς θεραπείας αὐτῶν &c.

Porro in hoc prœmio, sive mavis epistola triplicem tractationem a se institutam fuisse, testatur Nicetas Monachus, primam de *anima*, secundam de *paradiso*, tertiam de *Hierarchia Angelica*, & *Ecclesiastica*. Duæ tamen priores duntaxat exstant in Codice: tertia desideratur. Et prima quidem de *anima* capitulis quindecim constat, sicque incipit *fol.* 5. φιλοσοφῆσας δεῖν ἔγνων περὶ ψυχῆς ἐν τῷ γήρᾳ &c.

Altera autem de paradiso octo capitulis absolvitur, incipitque *fol.* 45. hoc modo: ἔυγε δὴ καὶ περὶ παραδείσυ φιλοσοφήσωμεν &c.

Ad calcem hæc leguntur: ἀφϛζ σεπτεμβείυ κδ ἐν Ἐνετίαις. *Anno* 1597. *mensis Septembris die* 24. *Venetiis.*

Initio autem schedæ nonnullæ multo minoris molis affixæ sunt, in quibus habentur fragmenta quædam MAXIMI *Monachi de ligno scientiæ boni, & mali*, nec non SEVERIANI *Gabalensis Episcopi*, & THEOPHYLI *Alexandrini*; iterumque MAXIMI, *quomodo differat a ligno vitæ.*

In-Octavo.

CODEX CCCXXXIII. *b.* I. 1.

Chartaceus, constans foliis 271. sæculi XVI. opuscula aliquot medica continet, & quidem

Fol. 1. Ῥύφυ Ἐφεσίυ ὀνομασίαι τῶ τῦ ἀνθρώπυ μερίων. RUFFI EPHESII *de appellationibus partium humani corporis.*

Fol. 66. Γαλήνυ περὶ ἀνατομῆς. GALENI *de anatome*, sive potius *Oribasii anatomica ex libris Galeni desumta.* Hæc contulimus cum editione *Oribasii* Lugduno-Batava anni 1735. atque omnia convenire deprehendimus, nisi quod in Codice opus tributum est in quatuor libros, quorum primus triginta priora capita *Oribasii* complectitur, additis insuper duobus aliis aliunde petitis, quæ non sunt in editione, nimirum

λα. Ἐκ τῶ Σωρανῦ περὶ μήτρας καὶ γυναικείυ αἰδοίυ. λβ. Ἐκ τῶ Λύκυ ὅτι ὐκ ἐφικνεῖται τὸ σύμμετρον αἰδοῖον τῦ ἄῤῥενος τῦ σωμίυ τῶ ὑστέρας.

Secundus liber de *ossibus* XXII. capitibus constat. Tertius de *musculis* habet XXXIV. capita. Quartus demum de

ner-

Digitized by Google

nervis duo tantum capita complectitur, quorum posterius paullulum in fine deficit.

CODEX CCCXXXIV. *b.* I. 2.

Membranaceus, habens folia 233. sæculi XIII. initio, & fine mutilus.

Exstant in eo *Psalmi*, & *Cantica* cum brevibus scholiis in margine, moralem sensum aperientibus. Incipit autem a versiculo secundo *Psalmi* IX. ἀφραθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοὶ: *lætabor, & exultabo in te*; desinitque in cantico Virginis *Magnificat*.

Exemplum scholiorum sumimus ex versiculo 21. Psalmi IX. *Incenditur pauper*, quibus verbis in margine apposita est hæc adnotatio: ἡ ὑπερηφία φησὶ τῦ πονηρῦ πύρωσις γίνεται τῷ λαῷ. *Elatio impii dicitur incendium fieri populo*. Sic illud Psalmi XV. *peccatores intenderunt arcum*, explicatur in scholio his verbis: οἱ δαίμονες τ ἁμαρτίαν. *Dæmones peccatum*.

Sunt aliquando etiam animadversiones philologicæ, uti φάρετρα, βηλοθήκη: *pharetra, sagittarum theca*, seu *repositorium*, aliaque similia.

Pars non exigua hujusmodi scholiorum periit cum segmento foliorum, dum recenter compingeretur codex.

CODEX CCCXXXV. *b.* I. 3.

Membranaceus, cui folia 362. sæculi XIII. optimæ notæ, nitidæque lectionis.

Habentur quatuor Evangelia, non inconcinnis Evangelistarum imaginibus ornata, quales exhibentur in *Bibliothecæ Vindobonensis* Catalogo parte I. ex Codice MS. Theologico CLIV. Proœmii loco præit Eusebii Pamphili ad Carpianum Epistola, & harmonici ejusdem Evangeliorum Canones, præclaris ornamentis decorati, ut propterea opportunum nobis visum fuerit unam ex multis tabulis seligere, eamque ære incisam sub oculos ponere: uniuscujusque enim Evangelii initium similibus ornamentis, diversa tamen forma circumductis, & delineatis, insignitum est, singulisque præit capitum elenchus.

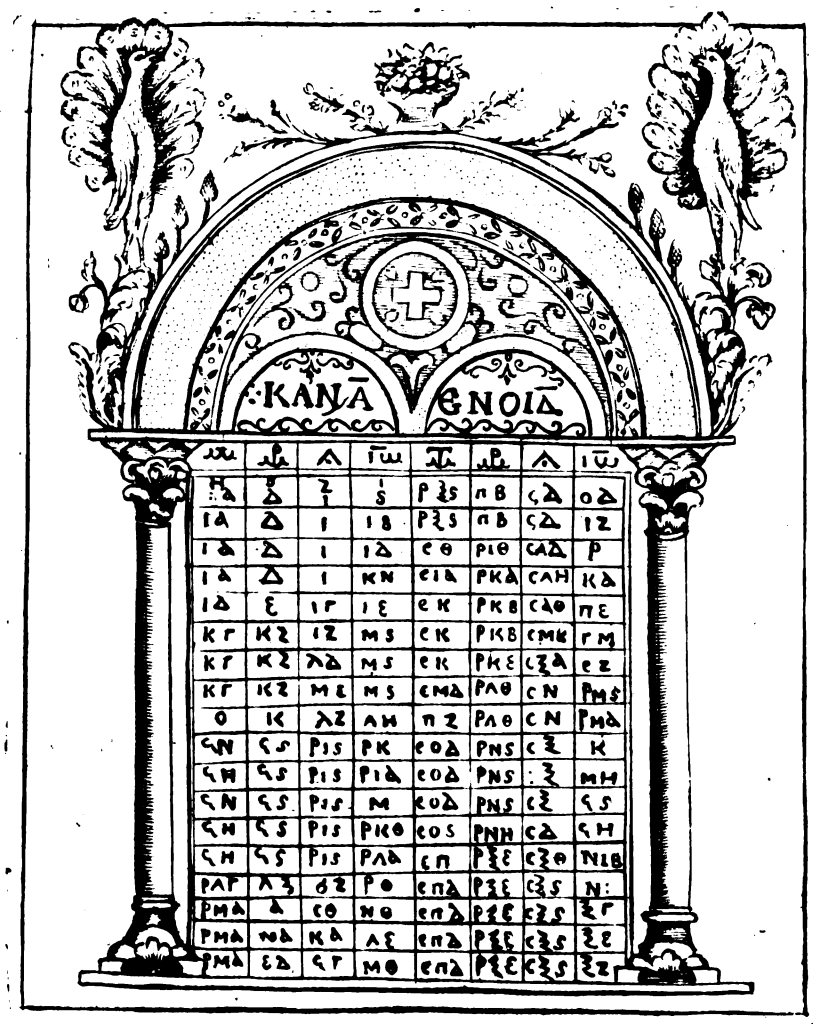

CO-

Digitized by Google

CODEX CCCXXXVI. *b.* I. 4.

Chartaceus, foliis conſtans 135. ſæculi XVI. olim forte *Gabrielis Severi*, quamvis ejus nomen non appareat. Continet enim varia monumenta tum profana, tum Eccleſiaſtica ad *Monembaſiæ* urbem ſpectantia, unde ille originem duxerat, ut propterea hæc in proprium uſum eum collegiſſe, ſatis probabile videatur. Itaque

Fol. 1. Eſt brevis commentatio περὶ τῆς κτίσεως Μονεμβασίας. *De origine urbis Monembaſiæ*, quæ quidem olim *Epidaurus Limera* dicta eſt, ſtatuiturque a Plinio in Laconiæ litore, & in ſinus Argolici initio, poſtea vero *Monembaſiæ* nomen accepit, eo quod ingredi volentibus unum præbeat introitum, eumque nec machina, nec ſolertia, aut arte comparatum, ſed ipſa natura munitum. Ejus nomen hodiernum *Malvasìa*, vulgo *Napoli di Malvasìa*.

Juvat interim monumentum hoc non valde prolixum lectorum oculis ſubjicere, non ſecus, ac nonnulla alia deinceps recenſenda, quibus hiſtoria illius urbis plurimum illuſtrari poteſt.

Γένος οἱ Ἄβαρες ἔθνος Οὐνικὸν καὶ Βυλγάρειον. εἶχον γὰρ τὰς κόμας μακρὰς πάνυ δεδεμένας πραυδίοις καὶ πεπλεμμένας, ἡ δὲ λοιπὴ φορεσία αὐτῶν ὁμοία τῶν λοιπῶν Οὔννων. ἦτοι ὑπῆρχον ἔθνος τῶν ἀμαξοβίων τῶν ὑπὸ τὴν Καύκασον τὰ ἐπέκεινα παιδία νεμόμβοι ἐπεὶ ἐπικακῶν πεπόνθασι παρὰ τῶν γαυτυιότων αὐτοῖς Τυρκῶν τοῦτο φεύγοντες ἰδίας ἀπανασάντες χώρας καὶ τὴν αἰγιαλὸν τοῦ Εὐξίνου διαβάντες ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Βόσπορον. ἐκεῖθεν δὲ ἀπάραντες διῆλθον τόπους πολλοὺς ἐθνῶν. τούτοις παρατυγχάνουσιν ἀνταγωνιζόμβοι μέχρις οὗ τὰς ὄχθας τοῦ Ἴστρου κατελήφασι καὶ πρὸς Ἰωαννιανὸν ἐπρεσβεύσαντο αἰτοῦντες δεχθῆναι αὐτούς. τοῦ δὲ βασιλέως φιλανθρώπως αὐτοὺς δεξαμένου ἔλαχον παρ' αὐτοῦ ἔχειν τὴν καοίκησιν ἐν χώρᾳ Μοισίας ἐν πόλει Δωροστόλῳ τῇ νῦν καλουμένῃ Δείστρα. καὶ ἐξ ἀπόρων εὔποροι γενόμβοι καὶ εἰς πλῆθος ἐκταθέντες, καὶ ἀμνήμονες καὶ ἀχάριστοι φύρεθέντες. οἶκον Ῥωμαίους καταστρεψόμβοι. Θρᾴκας καὶ Μακεδόνας αἰχμαλωτίζοντες. καὶ αὐτὴν τὴν βασιλίδα καταστρέχοντες.

Τοῦ δὲ Μαυρικίου τὸ σκήπτρων ἐπιλημμένου κατὰ τὸ ϛ ἑβδομηκοστὸν. ε. ἔτος. ὁ δὲ χαμνὸς λύει ασυδὰς αἰτῶν ὑπέρογκα καὶ ἐχειρώσατο Θετταλίαν Ἑλλάδα Ἀττικὴν καὶ Εὔβοια. καὶ Πελοπόνησον. καὶ καταφθείραντες τὰ γένη κατώκησαν αὐτοὶ ἐν αὐτῇ. οἱ δὲ δωυηθέντες ἐκφυγεῖν, διεσπάρησαν. ἡ μὲν τῶν Πατρῶν πόλις κατῳκίσθη ἐν τῇ τῶν Καλάβρων χώρᾳ τοῦ Ῥηγίου. οἱ δὲ Ἄργιοι ἐν τῇ Ὀρόβῃ. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἐν τῇ Αἰγίνῃ μετῳκησαν. τότε καὶ οἱ Λάκωνες. τὸ πατρῶον ἔδαφος καταλοιπόντες ἐν τῇ Σικελίᾳ ἐξέπλευσαν κατοικοῦντες ἐν τόπῳ καλουμένῳ Δέμβρα καὶ αὐτοὶ Λακεδαιμονιτῶν Δεμανῖται καλοῦνται. οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τῶν ἐπισήμων δύσβατον τόπον παρὰ τὴν τῆς θαλάσσης αἰγιαλὸν διόντες καὶ πόλιν ὑχυρὰν οἰκοδομήσαντες καὶ Μονεμβασίαν τοῦτο ὀνομάσαντες. διὰ τὸ μίαν ἔχειν τῶν ἐν αὐτῷ εἰσπορευομένων τὴν εἴσοδον. ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κατῴκησαν μετὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου. οἱ δὲ ἕτεροι τῶν ἐπισήμων μετὰ τῶν θερμάτων νομῆς καὶ ἀγροικικῶν κατῳκήθησαν ἐν τοῖς παρακειμένοις ἐκεῖσε τραχυνοῖς τόποις. οἱ καὶ ἐπεχάτων Τζακωνίας ἐπονομάσθησαν. διὰ τὸ καὶ αὐτοὺς τοὺς Λάκωνας Τζάκωνας μετονομασθῆναι. τοίνυν οἱ Ἄβαροι καταχόντες τὴν Πελοπόνησον διῴκησαν ἐπὶ χρόνους σιη. μήτε τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖ, μήτε ἑτέρῳ ὑποκείμενοι, ἦγον ἀπὸ τοῦ ϛ ης ἔτους τοῦ κόσμου κατασκευῆς ὅπερ ἰῷ ἕκτον ἔτος τῆς βασιλείας Μαυρικίου καὶ μέχρι τοῦ ϛ τελακοστοστοῦ τρεῖς καὶ δεκάτου ἔτους ὅπερ ἰῷ ἔτος δ. τῆς βασιλείας Νικηφόρου τοῦ Παλαιοῦ, τοῦ ἔχοντος ἰῷ Σταυρακίου. μόνου δὲ τοῦ Ἀνατολικοῦ μέρους τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ Κορίνθου καὶ μέχρι Μαλαίου τοῦ Σθλαβινοῦ ἔθνους. διὰ τὸ τραχὲς καὶ δύσβατον καθαρεύοντος στρατηγὸς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ μέρει ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως καταπέμπετο. ὃς δὲ τῶν τοιούτων στρατηγῶν ὁρμώμβος μὲν, ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας. Φατελὰς δὲ τῶν ἐπονομαζομένων Σελήρων. συμβαλὼν τῷ Σθλαβιανῶν ἔθνει πολεμικῶς εἶλέ τε καὶ ἠφάνισεν εἰς τέλος, καὶ τοῖς ἀρχῆθεν οἰκήτορσιν, ἀποκαταστῆναι τὰ οἰκεῖα παρέχειν. τοῦτο μαθὼν ὁ προειρημένος βασιλεὺς Νικηφόρος, καὶ χαρᾶς πληθεὶς διὰ φροντίδος ἔθετο τὰς πό-

Digitized by Google

λεις ἀναλαμβάνεσθαι. καὶ ὡς οἱ Βάρβαροι καταδάρθησαν, ἐκκλησίας ἀνοικοδομῆσαι, κ᾽ αὐτὰς τὰς Βαρβάρας Χελσιανάς ποιῆσαι τῷ δὲ μετοχίαν τῶν Πατέρων ἀναλαθὼν τῷ ἐδάφει τ᾽ Πατέρων αὐτὰς ἀπεκατέστησε μετὰ τῆ ἰδίᾳ αὐτῶν ποιμένος, ὃς λῶ Ἀθανάσιος τὸ ὄνομα. ἀρχιεπισκοπὴ τυγχάνουσα πρότερον. ἐτιμήθη εἰς μητρόπολιν παρὰ τῆ αὐτῆ. Νικηφόρᾳ, στατελαρχῆντος Ταρασίᾳ ἐδόθη πρὸς αὐτῷ κατ᾽ ἐπίδοσιν, κ᾽ ἡ ἁγιωτάτη ἐπισκοπὴ Λακεδαιμονίας καὶ ἡ Μεθώνη καὶ ἡ Κορώνη. Ἀπὸ δὲ τ᾽ βασιλείας κυρῆ Ἀλεξίᾳ τῆ Κομνηνῆ στατελαρχῆντος κυρῆ Εὐστρατίᾳ ἐτιμήθη ἡ ἁγιωτάτη ἐπισκοπὴ Λακεδαιμονίας εἰς μητρόπολιν ἐπισκοπῆντος κυρῆ Θεοδοσίᾳ ἐν ἔτει ϛφλα.

Μετὰ τὸ ὑποταγῆναι τ᾽ ἐνθαῦτα τόπον Δδαχίᾳ Θεῆ, καὶ ὑπὸ τ᾽ χεῖραν τ᾽ κραταιῶν δὲ ἁγίων ἡμῶν αὐθεντῶν δὲ βασιλέων πρῶτος κατέλαβεν ὁ ἀρχιερὰς ὁ τ᾽ ἁγιωτάτης μητροπόλεως Μονεμβασίας κυρὸς Γρηγόριος Ἔξαρχος ὢν δὲ κ᾽ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δίκαια ἔχων πάσης Πελοποννήσου, ἐχειροτόνησεν εἰς τὸ Ἀμύκλιν Νικηφόρον τ᾽ διακῶ καὶ εἰς τ᾽ ἐπισκοπὴν τῆ Ἔλους τ᾽ κυρὸν Μάρκον· ἔτι ἐχειροτόνησεν ἐπὶ τ᾽ ἁγιωτάτην μητρόπολιν Λακεδαιμονίας εἰς Σκλαφύλακα τ᾽ Παρασκευτινόν, δὲ τ᾽ Μαλώταρα σακελάριον δὲ χαρτοφύλακα τ᾽ Εὐγένιον. μετὰ δὲ ταῦτα πρωεδρεύσαντος τ᾽ μητροπόλεως τῆ πανιερωτάτου μητροπολίτου Κρήτης ἐχειροτόνησε δὲ αὐτὸς εἰς τὸ Ἀμύκλιν τ᾽ Καψοβάδα κ᾽ μετὰ τ᾽ πλάτην αὐτῆ τ᾽ Εὐάρεστον, ὁ δὲ Βάτας Γρηγόριος τ᾽ Εὐγένιον. ἐρωτηθεὶς δὲ Ἀθανάσιος ἱερὰς ὁ Κοντοκάτζης κληρικὸς Λακεδαιμονίας γηραιὸς πάνυ. ἔλεγε ὅτι ἐγὼ ἐδύλλου τ᾽ Ἐζερῆ ἐπίσκοπον κυρὰν Βασίλειον τ᾽ ἀνατολικὸν, ἐπὶ τῆ πρωεδρείᾳ Κρήτης. τότε δὲ λῶ ὁ μητροπολίτης Μονεμβασίας κυρὸς Νικόλαος ὅτις ἠθέλησεν ἐπὶ ταῖς ὑπ᾽ αὐτὸν ἁγιωτάταις ἐπισκοπαῖς Ἔλους δὲ Μαΐνης χειροτονῆσαι ἐπισκόπους, προσκαλεσάμενος ἦν κ᾽ τ᾽ Κρήτην πρόεδρον Λακεδαιμονίας ἐπὶ τῷ τούτων χειροτονίαν. ἐγένετο δὲ φιλονικία μέσον αὐτῶν ὡς ἀντιποιουμένων τῆ Μονεμβασίας τ᾽ ἁγιωτάτου ἐπισκοπῆ Ἀμυκλῶν ἅπτε δὲ τ᾽ τῶν παλαιῶν Πατρῶν μητροπόλεως ἐγκρατῆς ὢν. ἐπιγνῶν ταῖς φιλονεικίαις ταύτα ἀνεφάνη λέγω πολλῶν μαρτύρων ὅτι τῆ τ᾽ Λακεδαιμονίας ὑπόκειται διὰ καὶ τ᾽ νικήσας ὁ Κρὴς τῆς ἀπέλαβε. ἐγὼ ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Κρήτης καὶ πρόεδρος Λακεδαιμονίας Νικηφόρος ᾠκοδόμησα τ᾽ ναὸν τῆ ἁγίᾳ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου ἀπήγειρά τε ἐκ βάθρων αὐτῶν μύλωνας, αὐτῷ Μαγύλαν. καὶ ἐφύτευσα δὲ ἐλαιώνας καὶ περιβόλαια ἐν αὐτῆ καὶ τῷ λάκκῳ ἀμπελῶνα ἐφυτευτικῶς ἠγόρασά τε δὲ τὰ σωεγκὺς τ᾽ ἐκκλησίας ὀπήτια τῆ Χαρτοφύλακος Εὐγενίᾳ.

Ἔτους ϛωκ ινδ. ι. μετὰ τ᾽ Νικηφόρου, ὁρισμὸς τῆ βασιλέως ἀπεσάλη. πρόεδρος Λακεδαιμονίας μητροπολίτης Σαγδαίας ὁ Λυκᾶς καὶ ἐπρόσμεινε καμπόσον καιρὸν ἔτους ϛωλη ινδ. ιγ. καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἦλθε γνήσιος ἀρχιερὰς Νείλος Λακεδαιμονίας καὶ ἔστησε τ᾽ ἐκκλησίαν· ἔτους ϛ... μηνὶ Μαΐῳ ινδ. ζ. καὶ ἐκ τ᾽ προσόδων αὐτῶν φωταγωγεῖν αὐτῷ προσηκόντως καὶ δαψιλῶς. τυπώσαντες ἀνάπτεσθαι καθεκάστω ἡμέραν ἁπάσης τῆς δοξολογίας καντήλας λη. ἐξ ὧν ἀκοιμήτους καὶ μηδέποτε σβεννυμένας καντήλας θ. καὶ κηρὺς καθεκάστω ἡμέραν ζ. ἐν δὲ ταῖς ἁγίαις κυριακαῖς ιε. τυπῶμεν δὲ καὶ ἐκ τ᾽ δεσποτικῶν μεγάλων ἑορτῶν τινας λαμπρὰς καὶ ὁλοφώτους τὰς φωταψίας ἔνθε ἐλαίῳ δὲ κηρῷ τὰς πέντε ταύτας τῷ τε ἁγίαν τῆ Χριστῆ γέννησιν καὶ τὰ ἅγια Θεοφάνια κ᾽ τὸ ἅγιον πάσχα. καὶ τῷ ἁγίαν κοίμησιν τ᾽ ὑπεραγίας Θεοτόκου. κ᾽ τῷ ἁγίων ὕψωσιν τῆ τιμίου σταυρῆ. ταῦτα ἡμῶν ἡ ἀναξιότης σκοπίσασα κ᾽ λυσιτελῆ κρίνασα ἐτύπωσε καὶ ἐξέθετο. εἰ δὲ τοῖς μεθ᾽ ἡμᾶς ἁγιωτάτοις δεσπόταις ὐκ ἄλογα ταῦτα ὅπε δίκαια δόξει, τὸ χρεῖτον καὶ τὸ δοκῆν αὐτοῖς γνώμῃ συμφέρον οἰκονομείτωσαν. λογιζόμεθα γὰρ ὡς εἰ ὐκ ἀρεσὰ αὐτοῖς ταῦτα φανῆ. μείζονα πάντως δὲ ἀξιεπαινέτερα βελάονται. εἰ δὴ λυσιτελῆ ταῦτα δὲ αὐτοῖς δόξῃ παρακαλῶμεν δὲ σέρξαι καὶ ἐπικυρῶσαι αὐτά.

„ Genere Abares ſunt Hunnica Gens,
„ atque Bulgarica. Comas enim ha-
„ bent omnino prolixas, loris alligatas,
„ contextaſque, reliquus vero eorum
„ habitus ceteris Hunnis ſimillimus
„ eſt. Hi autem in plauſtris vivebant
„ ſub Caucaſo monte, proprios filios
„ ibi educantes; ſed quum a finitimis
„ Turcis multa damna paterentur, in-
„ de aufugientes, propriaque regione
„ reli-

Digitized by Google

„ relicta, ac Ponti Euxini littora emen-
„ ſi, Boſphorum advenerunt, indeque
„ rurſus diſcedentes, per multarum
„ gentium regiones tranſierunt, ubi-
„ que certamina ab occurrentibus ini-
„ micis ſuſtinentes, donec Iſtri ripas
„ aſſecuti ſunt, ubi ad Juſtinianum
„ legatos miſerunt rogantes, ut ipſos
„ reciperet. Ab Imperatore igitur be-
„ nigne, humaniterque excepti, fa-
„ cultatem ab ipſo impetrarunt habi-
„ taculum conſtituendi in regione Mœ-
„ ſiæ in Civitate Duroſtoli, quæ mo-
„ do vocatur Driſtra. Verum ex hu-
„ mili, & paupere ſtatu, in quo ver-
„ ſabantur, divites facti, & facultati-
„ bus pollentes, multumque dilatati
„ beneficii accepti immemores, in-
„ gratoque animo Romanos domo ex-
„ pulerunt, adverſus Thraces, ac Ma-
„ cedones pugnarunt, ipſumque Im-
„ perium incurſionibus vaſtarunt.

„ Mauricio Imperium tenente anno
„ 6075. Chaganus (Abarum Dux)
„ prætumido faſtu fœdera omnia ſol-
„ vit, atque Theſſaliam, Helladem,
„ Atticam, Eubœam, & Peloponne-
„ ſum percurrit, ubi depulſis gentibus
„ ipſimet Abares habitarunt. Qui au-
„ tem fuga ſe ſubducere potuerunt,
„ diſperſi omnino ſunt; & Patrarum
„ quidem cives in Calabriæ regione
„ Rhegio appellata conſederunt, Argi
„ in Orobi, Corinthii in Æginam
„ migrarunt: tunc & Lacones patrio
„ ſolo relicto in Siciliam navigarunt,
„ ſedemque fixerunt in loco, cui no-
„ men Demena, unde pro Lacedæ-
„ monibus Demenitæ appellati ſunt.
„ Reliqui autem arduum locum juxta
„ maris littora invenientes, munitam
„ urbem ædificarunt, Monembaſiæ no-
„ mine eam appellantes, propterea
„ quod unicum accedentibus ingreſ-
„ ſum præberet; in eaque civitate alii
„ ſedem poſuerunt una cum proprio
„ Epiſcopo, alii propter pabula, præ-
„ diorumque cultum in ſubjectis ibi-
„ dem agreſtibus locis manſerunt, qui
„ & a Tzaconiæ finibus nomen ſortiti
„ ſunt, quocirca Lacones etiam Tza-
„ cones appellati fuere. Abares ita-
„ que Peloponneſum occupantes, te-
„ nuerunt CCXVIII. annis, neque
„ Romanorum Imperatori, neque cui-
„ piam alii ſubditi; ab anno nimirum
„ orbis conditi 6096. Imperii Mauri-
„ cii VI. uſque ad annum 6313. ſeu
„ quartum Imperii Nicephori ſenioris,
„ qui una cum filio Stauracio impera-
„ bat. Cum autem unica Orientalis
„ pars Peloponneſi a Corintho Ma-
„ leam uſque propter aſperitatem lo-
„ ci, atque arduum nimis acceſſum a
„ Sclavena gente libera foret, exerci-
„ tus dux in eam partem Peleponneſi
„ a Romanorum Imperatore mittebatur.
„ Unus itaque ex iſtis exercitus ducibus
„ ab Armenia minore profectus, ex
„ tribu eorum, qui Seleri vocabantur,
„ commiſſo prælio Sclavenicam gen-
„ tem ſuperavit, & uſque ad interne-
„ cionem delevit, & plane effecit, ut
„ antiqui habitatores patriam terram
„ repeterent. Hæc cum prædictus Im-
„ perator Nicephorus accepiſſet, in-
„ genti repletus gaudio, ſollicite ſtatim
„ juſſit reſtaurari urbes, iterumque ædi-
„ ficari Eccleſias, quas Barbari ever-
„ terant, ipſoſque Barbaros ad Chri-
„ ſtianam fidem adduci. Patrarum au-
„ tem gentem in patrium ſolum redu-
„ cens, una cum proprio Paſtore, cui
„ Athanaſii nomen, reſtituit; & civi-
„ tas, quæ prius Archiepiſcopatus erat,
„ ad Metropoleos dignitatem ab ipſo
„ Nicephoro evecta eſt, additique
„ ſunt a Patriarcha Taraſio Epiſcopa-
„ tus Lacedæmonis, Methonis, ac Co-
„ ronis. Aſt ab Imperio Domni Alexii
„ Comneni, cum Patriarchatu poti-
„ retur Dominus Euſtratius, Lacedæ-
„ monis Epiſcopatus Metropolis digni-
„ tate inſignitus eſt ſub Epiſcopo Do-
„ mino Theodoſio anno 6595. (Chri-
„ ſti 1087.)

„ Poſtquam divina favente gratia
„ redactus fuit hic locus ſub ditionem
„ ſanctorum, atque præſtantium Impe-
„ ratorum, primus Epiſcopatum San-

Digitized by Google

„ ctiſſimæ Metropoleos Monembaſiæ „ accepit Domnus Gregorius, qui cum „ exarchi officium, Eccleſiaſticaque „ jura adminiſtraret in univerſa Pelo- „ ponneſi regione, Amyclarum Epiſ- „ copum ordinavit Nicephorum Dia- „ conum, Epiſcopum vero Elidis „ Domnum Marcum, & inſuper in „ Metropoli Lacedæmonis ordinavit „ Scevophilatem Paraſacuntinum, & „ Sacellarium Malotarem, atque Char- „ tophylacem Eugenium. Poſt hæc „ autem, cum Metropoli præeſſet San- „ ctiſſimus Metropolita Cretes, ordina- „ vit & ipſe Amyclarum Epiſcopum „ Capſobadem, & poſt hujus mor- „ tem Evareſtum, Butas vero Gre- „ gorius Eugenium. Interrogati Atha- „ naſius Sacerdos, & Contocotzes „ Clericus Lacedæmonis admodum ſe- „ nes, dixerunt ſinguli, ego miniſtra- „ bam Epiſcopo Ezeri Domno Baſi- „ lio, præſidente Crete. Tunc autem „ erat Monembaſiæ Metropolita Dom- „ nus Nicolaus, qui voluit etiam in „ ſubditis ſibi Epiſcopatibus Elidis, & „ Tænari ordinari Epiſcopos. Quum „ advocaſſet igitur Cretem Lacedæmo- „ nis Antiſtitem pro eorum ordinatio- „ ne, facta eſt inter eos contentio, ſi- „ quidem Monembaſienſis ſibi vendi- „ cabat Sanctiſſimum Amyclarum Epiſ- „ copatum, utpote ad antiquarum Pa- „ trarum Metropolim ſpectantem. Dum „ igitur vigeret contentio, a pluribus „ teſtibus declaratum eſt, Lacedæ- „ monis Metropoli ſubditum eſſe; „ & idcirco cauſſam vicit Cretes, in- „ quiens, ego humilis Metropolita „ Cretes, & Lacedæmonis Antiſtes „ Nicephorus ædificavi Templum San- „ cti Magni martyris Demetrii, atque „ ex ipſis fundamentis excitavi piſtri- „ na, & ipſam Magulam, tum etiam „ in ea plantavi olivaria, hortoſque, & „ vineam albas uvas ferentem in em- „ phyteuſim emi, nec non propinqua „ Eccleſiæ hoſpitia Chartophylacis Eu- „ genii.

„ Anno 6820. (Chriſti 1112.) Indict. „ X. poſt Nicephorum, decretum Im- „ peratoris miſſum eſt, & Lacedæmo- „ nis Antiſtes factus eſt Lucas Metro- „ polita Sugdææ, & manſit modicum „ tempus anno 6838. (Chriſti 1130.) „ Indict. XIII. Et poſt ipſum ſuc- „ ceſſit legitimus Epiſcopus Nilus „ Lacedæmonis, & conſtituit anno „ 6.. menſe Maio, indict. VII. orna- „ re luminibus Eccleſiam decenter, & „ copioſe. Præcipimus ex propriis pro- „ ventibus ſingulis diebus tempore „ cujuslibet officii celebrationis can- „ delas triginta octo, & ex his inte- „ gras, & nondum extinctas novem, „ atque cereos ſingulis diebus ſep- „ tem, in Dominicis vero diebus quin- „ decim. Volumus & ſollemnioribus „ Dominicis feſtis majores quaſdam, „ & ſplendidiores undique luminum „ accenſiones tam oleo, quam cera „ fieri, quinque nimirum diebus fe- „ ſtis, Nativitatis Chriſti, Epiphaniæ, „ Paſchatis, Sanctæ Aſſumtionis Dei- „ paræ Virginis, & exaltationis Sanctæ „ Crucis. Atque hæc quidem ego ce- „ teroquin indignus plurimum conve- „ nientia conſiderans, ac judicans, „ deſignare, atque decernere volui. „ Si autem Sanctiſſimis Dominis ſuc- „ ceſſoribus noſtris haud rationabilia, „ & æquitati conſentanea videbuntur, „ quod ipſis juſtum, aptumque vide- „ bitur, ex propria ſententia definiant. „ Illud enim nobis perſuaſum adpri- „ me eſt, quod ſi hæc optime con- „ ſtituta ipſis non videbuntur, melio- „ ra profecto, & maximis laudibus „ celebranda proponent. Si autem & „ ipſi hæc convenientia exiſtiment, „ enixe precamur, ut accurate ſervari „ curent.

Fol. 8. Μηνὶ σεπτεμβρίῳ κζ. μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ νέου τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ διαλάμψαντος ἐν τῇ Μονεμβασίᾳ. *Menſis Septembris die* XXIV. *commemoratio Sancti, atque Dei- feri Patris noſtri Antonii junioris Mo- nembaſiæ in Peloponneſo clariſſimi.* Le- guntur nimirum canones, verſus, le- ctiones,

Digitized by Google

ctiones, ceteraque ad ejus *Officium* ſpectantia.

Fol. 27. Μηνὶ δεκεμβρίῳ κα. ἀκολουθία τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνυς Ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας τῦ ὁμολογητῦ. *Menſis Decembris die* XXI. *Officium Sancti Patris noſtri Theophanis Archiepiſcopi Monembaſiæ Confeſſoris.*

Fol. 54. Παύλυ Ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας διήγησις ψυχοφέλης περὶ τ̃ ἐναρέτων ⁊ θεοσεβῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ περὶ τ̃ τελῶν ἁγίων γυναικῶν τ̃ ἀναιρεθέντων ἐπὶ Κωνσταντίνυ τῦ βασιλέως τῦ υἱῦ τῦ Λέοντος ⁊ Ζώης, γαμβρῦ δὲ Ῥωμανῦ βασιλέως τῦ γέροντος. καὶ περὶ τ̃ μακαρίας Μάρθας τ̃ ἡγυμένης τῦ πανσέπτυ ναῦ τ̃ ὑπεραγίας Θεοτόκυ ἐν τῇ θεοφρυρήτῳ πόλει Μονεμβασίας, κάτωθεν τῦ ναῦ τ̃ ὁδηγητρίας τῦ αὐτῦ κάστρυ ἄνωθεν τῦ Βλυχηρῦ ὕδατος. *Paulli Archiepiſcopi Monembaſienſis narratio perutilis de optimis, ac religioſis viris, feminiſque, nec non de tribus ſanctis mulieribus interfectis ſub Conſtantino Imperatore filio Leonis, & Zoes, genero Romani Imperatoris Senioris: item de beata Martha præſide venerabilis Eccleſiæ Sanctiſſimæ Deiparæ in Civitate Monembaſienſi divino præſidio fulta infra templum, quod eſt in via ejuſdem caſtri, & ſupra aquam Blycheram.* Initium eſt: ἐπὶ τ̃ ἡμετέρων προγόνων, ἐν τῷ κάτω μοναστηρίῳ τ̃ ὑπεραγίας Θεοτόκυ, ὃν ἡγυμένη ἡ Μακαρία Μάρθα, ⁊ ἡ αὐτη ὃν ἐνάρετος, ὡς μὴ ἄλλω τινὰ τοιαύτην δεῖκνυσθαι ἐν τῷ κάστρῳ Μονεμβασίας &c.

Legitur hæc eadem narratio apud Bollandum die XXIV. Maii Tom. V. pag. 431. ex Manuſcripto Codice Florentino; in quo ceteroquin notatur, ſumptam illam fuiſſe ex *Bibliotheca Ducis Sabaudiæ*, ex hoc nempe Codice, quem præ manibus habemus.

Fol. 58. Ἀντιγραφὴ ἐκ τῦ συνοδικῦ τ̃ης ἁγιωτάτης μητροπόλεως Μονεμβασίας τ̃ης ἐπιφερομένης πρὸς Θεὸν ἐτησίως εὐχαριστίας ἐν τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ ⁊ ὀρθοδοξίας. *Reſcriptum ex Synodico Sanctiſſimæ Metropoleos Monembaſiæ gratiarum actionis, quæ ſingulis annis ad Deum fieri debet die Dominico orthodoxiæ.*

Hoc profecto reſcriptum inter multa, quæ in lucem proferimus, inedita adhuc opuſcula locum ſuum habere debet, utpote quod Epiſcoporum Monembaſiæ ſeriem, & nomina contineat, quæ aliunde nobis innoteſcere non poſſunt, a clariſſimo etiam Patre Lequien in recenſione Epiſcoporum illius Eccleſiæ prætermiſſa.

Δαμιανῦ, Βασιλείυ. Κωνσταντίνυ. Νικηφόρυ. Λέοντος. ⁊ Σισινίυ. Βασιλείυ καὶ Γωσὴφ. Μιχαὴλ ⁊ Χειροφόρυ. Νικηφόρυ. Γεωργίυ. Παντελέοντος ⁊ Ἀλεξάνδρυ. Κοσμᾶ ⁊ Κωνσταντίνυ. Θεοφάνυς. Πέτρυ. Ἰωάννυ Νικήτα. Γεωργίυ. Νικολάυ. ⁊ Ἰωάννυ τ̃ ὀρθοδόξων μητροπολιτῶν Μονεμβασίας.

Αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἧν γεγραμμένον ἐν τῷ ϛ πι ε. ἔτει ινδ. ε. μηνὶ Ἰυλίῳ.

Θεοφάνης τῦ ἁγιωτάτυ Ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας τῦ ὁμολογητῦ. αἰωνία ἡ μνήμη.

Πέτρυ. Παύλυ. Γεωργίυ. Κωνσταντίνυ. Νικήτα Χειροφόρυ. Ἰωάννυ. Βασιλείυ καὶ Νικολάυ τ̃ ἁγιωτάτων ἀρχιερέων Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἀναστασίυ. Σάβα. Νικολάυ. Κωνσταντίνυ. Δαμιανῦ. ⁊ Ἀναστασίυ τ̃ ἁγιωτάτων ἀρχιερέων Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἀρσενίυ ⁊ Κωνσταντίνυ τ̃ ἁγιωτάτων ἀρχιερέων Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Θεοδώρυ καὶ Ἀγαθοκλῆ τῶν ἁγιωτάτων ὁμολογητῶν ⁊ ἡγυμένων τῦ .... τ̃ Μονεμβασιώτων. αἰωνία ἡ μνήμη.

Νικολάυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Σοφρονίυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἰωάννυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἰακώβυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Δωροθέυ τῦ ἁγιωτάτυ ἀρχιεπισκόπυ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἰωσὴφ καὶ Ἰωσὴφ τῶν ἁγιωτάτων ἀρχιεπισκόπων Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Γερασίμυ τῦ ἁγιωτάτυ μητροπολίτυ Λακεδαιμονίας τῦ Μονεμβασιώτυ. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἰακώβυ τῦ ἁγιωτάτυ μητροπολίτυ Θεσσαλονίκης τῦ Μονεμβασιώτυ. αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἀκα-

Digitized by Google

Ἀχαχίῳ τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένῳ ἁγιωτάτῳ καὶ ἀοιδίμῳ ἀρχιεπισκόπῳ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

Κυρίλλῳ τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένῳ ἁγιωτάτῳ ϗ ἀοιδίμῳ ἀρχιεπισκόπῳ Μονεμβασίας. τῷ λόγοις ϗ ἔργοις τὸ ἑαυτῷ ποίμνιον καλῶς ϗ ὁσίως ἰθυνάντος. ϗ τὰ μέγιστα ἐπαυξήσαντος τῇ ἑαυτῷ ἐκκλησίαν. ϗ ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς διαλάμψαντος ἔργοις. αἰωνία ἡ μνήμη.

Φωτίῳ τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένῳ ἁγιωτάτῳ ϗ ἀοιδίμῳ ἀρχιεπισκόπῳ Ῥωσίας τῷ τλῳ καθ' ἡμᾶς ταύτλῳ ἐκκλησίαν ϗ πόνοις οἰκείοις αὐξήσαντος ὡς ἐνῷ. καὶ πολλοῖς ἱεροῖς ἀναθέμασι κεκοσμηκότος τῷ Μονεμβασιώτῃ. αἰωνία ἡ μνήμη.

Δοσιθέῳ τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένῳ ἁγιωτάτῳ ϗ ἀοιδίμῳ ἀρχιεπισκόπῳ Μονεμβασίας. τῷ λόγοις ϗ ἔργοις τὸ ἑαυτῷ ποίμνιον καλῶς καὶ ὁσίως ἰθυνάντος καὶ τὰ μέγιστα ἐπαυξήσαντος τλῳ ἑαυτῷ ἐκκλησίαν ϗ πολλοῖς ἱεροῖς ἀναθήμασι κεκοσμηκότος. ϗ ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. ϗ θεαρέστοις διαλάμψαντος ἔργοις. αἰωνία ἡ μνήμη.

Σεπτεμβρίῳ ι. ινδ. πρώτῃ τῷ ϛ πιξ α. ἔτει.

Ἰωσὴφ τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένῳ ἁγιωτάτῳ ϗ ἀοιδίμῳ ἀρχιεπισκόπῳ Μονεμβασίας.

Κυρίλλῳ τῷ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένῳ ἁγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Μονεμβασίας. αἰωνία ἡ μνήμη.

„ Damiani, Basilii, Constantini, „ Nicephori, Leonis, & Sisinnii, „ Basilii, & Josephi, Michaelis, & „ Christophori, Nicephori, Georgii, Pantaleonis, & Alexandri, „ Cosmæ, & Constantini, Theophanis, Petri, Johannis Nicetæ, Georgii, Nicolai, & Johannis orthodoxorum Monembasiæ Metropolitarum. Sempiterna memoria.

„ Scriptum fuit anno 6905. (Christi „ 1397.) indictione V. mense Julio.

„ Theophanis Sanctissimi Monembasiæ Archiepiscopi, & Confessoris. „ Sempiterna memoria.

„ Petri, Paulli, Georgii, Constantini, Nicetæ Christophori, Johannis, Basilii, & Nicolai præclarissimorum Monembasiæ Episcoporum. „ Sempiterna memoria.

„ Anastasii, Sabæ, Nicolai, Constantini, Damiani, & Anastasii Sanctissimorum Monembasiæ Episcoporum. „ Sempiterna memoria.

„ Arsenii, & Constantini Sanctissimorum Monembasiæ Episcoporum. „ Sempiterna memoria.

„ Theodori, & Agathoclis Sanctissimorum Confessorum, atque præfectorum ..... Monembasiensium. „ Sempiterna memoria.

„ Nicolai Sanctissimi Archiepiscopi. Sempiterna memoria.

„ Sophronii Sanctissimi Archiepiscopi Monembasiæ. Sempiterna memoria.

„ Johannis Sanctissimi Archiepiscopi Monembasiæ. Sempiterna memoria.

„ Jacobi Sanctissimi Archiepiscopi „ Monembasiæ. Sempiterna memoria.

„ Dorothei Sanctissimi Archiepiscopi Monembasiæ. Sempiterna memoria.

„ Josephi, & Josephi Sanctissimorum Monembasiæ Archiepiscoporum. Sempiterna memoria.

„ Gerasimi Sanctissimi Metropolitæ „ Adrianopolis, Monembasiensis. Sempiterna memoria.

„ Jacobi Sanctissimi Metropolitæ „ Thessalonicensis ex Monembasia. „ Sempiterna memoria.

„ Acacii, Beatorum sortem adepti, „ Sanctissimi, præstantissimique Archiepiscopi Monembasiæ. Sempiterna „ memoria.

„ Cyrilli, inter Beatos adscripti, „ Sanctissimi, celeberrimique Archiepiscopi Monembasiæ, qui tam verbo, quam opere proprium gregem „ optime, sanctissimeque moderatus „ est, plurimumque propriam Ecclesiam „ adauxit, atque omnibus operibus „ bonis plurimum enituit. Sempiterna „ memoria.

„ Photii, inter Beatos adscripti, „ Sanctissimi, celeberrimique Archie-

„ piscopi

Digitized by Google

„ piſcopi Ruſſiæ, qui noſtram hanc
„ Eccleſiam propriis laboribus multum
„ amplificavit, multiſque ſacris deco-
„ ravit ornamentis, ex Monembaſia.
„ Sempiterna memoria.

„ Doſithei, Beatorum ſortem adep-
„ ti, Sanctiſſimi, celeberrimique Ar-
„ chiepiſcopi Monembaſiæ, qui pro-
„ prium gregem verbo, & opere op-
„ time, ſancteque moderatus eſt, pro-
„ priamque Eccleſiam plurimum au-
„ xit, multiſque ſacris ornamentis
„ inſtruxit, omnibuſque optimis, &
„ divinis operibus clarus evaſit. Sem-
„ piterna memoria.

„ Menſis Septembris die 1. indictio-
„ ne I. anno 6961. (Chriſti 1453.)

„ Joſephi, Beatorum numero ad-
„ ſcripti, Sanctiſſimi, celeberrimique
„ Archiepiſcopi Monembaſiæ.

„ Cyrilli, Beatorum ſortem adepti,
„ Sanctiſſimi Archiepiſcopi Monemba-
„ ſiæ. Sempiterna memoria.

Fol. 61. Habetur exemplum decreti Synodici, cui tamen nonnulla deſunt initio, in favorem Metropoleos Monembaſiæ, ad confirmandos nempe Epiſcopatus eidem ſubjectos; circa quos litem aliquam moverat Metropolita Chriſtianopoleos. Hæc nobis, qualiacumque in Codice ſint, vulgare opportunum viſum eſt, non parvæ certe antiquitatum amatoribus jucunditati non ſolum, ſed etiam utilitati futura.

Ἀλλὰ καὶ Μωσῆς ὁ δημαγωγὸς, ἐφ' ἑσπέρᾳ μὲν τῷ λαῷ καὶ χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς κρίνουσι. πλεῖόν τι ῥῆμα ὑπέρογκον καὶ Μωσαϊκῆς δεόμενον ἐπικρίσεως, πάλιν πρὸς αὐτὸν ἀνεφέρετο. καὶ κεῖθεν τὸ πῖλος καὶ τὸ σύμβαστον ἀπελάμβανεν ὕστερος δὲ ὁ τῆς ἱεραρχίας θεσμός. καὶ τοὺς ἐπισκοποῦντας μὲν ταῖς ἑκάστοτε τῆς οἰκουμένης ἁγιωτάταις ἐκκλησίαις ἐφίστησε καὶ δίδωσι τοὺς κεκλημένους τῷ ἐκ Χριστοῦ παρονομαζομένῳ πληρώματι καὶ ἀρχιεπισκόποις πιστεύεται τοὺς πιστεύοντας. δίκαιον δ' ἂν εἴη πάντως ἔτι τῆς ταῖς ἐκκλησίαις σκανδαλοποιὸν ἐγίνετο καὶ ἀμφίμαχον καὶ τῆς ἐπισκέπτου ὑπερβαῖνον ἐπίκρισιν τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίας τοῦτο ἀναφέρεσθαι ὡς ἂν ἐντεῦθεν γένοιτό τις σωφρονισμὸς καὶ ὕστερος ἅπαν σκάνδαλον ἀπελαύνοιτο. καὶ μέσαις ταῖς τῶν ἐκκλησιῶν πλατείαις εἰρμὸν παρρησιάζοιτο. ἐπειδὴ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Μονεμβασίας ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Πελοποννήσου, καὶ τὸν τόπον ἔχων τοῦ Σίδης κυροῦ Μακαρίου ἔχων οὐκ ὀλίγῳ διαφορὰν πρὸς διέκδικον μετὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Χερσιανυπόλεως κυροῦ Σωφρονίου, ὃς δικαιοῦχον βούλεταί τινας τῶν ἐπισκοπῶν διαφερουσῶν τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Μονεμβασίας μετὰ τοῦ περὶ αὐτὰς ἐνοριῶν, ἀναδραμὼν πρὸς ἡμᾶς συνοδικῶς προκαθημένους, οἷ ἐπιφέρομεν τὸ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν κυροῦ Μητροφάνους θεῖον πρόσωπον, καὶ ἄδειαν ἔχομεν τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὡς οἷόν τε ἐξετάζειν καὶ ἀνακρίνειν καὶ εἰς τὸ τοῦ δικαίου τόπον αὐτὰ ἀποκαθιστᾶν, ἐνεφάνισεν ἡμῖν χρυσόβουλλα τῶν ἀοιδίμων καὶ μακαρίτων βασιλέων τοῦ τε κυροῦ Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου, κυροῦ Ἰωάννου Καντακυζηνοῦ, κυροῦ Μανουὴλ Παλαιολόγου, καὶ κυροῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου, ἀργυρόβουλλα δεσποτῶν πολλῶν ὡσαύτως καὶ σιγίλλια πατριαρχικὰ τοῦτε κυροῦ Ἰωσὴφ πατριάρχου κυροῦ Μητροφάνους, ἐν οἷς ἐν μέρει διαλαμβάνουσιν ἐπικυροῦν προσήκει καὶ ἐπιβεβαιοῦν τὰ εἰρημένα τῶν ἀοιδίμων βασιλέων χρυσόβουλλα καὶ τὰ πατριαρχικὰ σιγίλλια, καλῶς καὶ νομίμως γεγραφέναι καὶ ἐπικυρωθέντα. Τούτων δὴ τῶν θείων καὶ σεπτῶν χρυσοβούλλων καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων, ὧν ἀνωτέρω ἔφημεν, ἐμφανισθέντων δὲ καὶ ἀναγνωσθέντων, ἐδείχθη καὶ παρ' ἡμῶν τυχεῖν συνοδικοῦ ἐπικυρωτικοῦ γράμματος παρέχοντος τὸ ἐνεργὸν καὶ βέβαιον τοῖς εἰρημένοις χρυσοβούλλοις. τοίνυν καὶ ἡμεῖς τὴν δέησιν αὐτοῦ σύμφωνον ἀποδεξάμενοι, κατὰ τὸ περιλῆψιν τῶν τοιούτων σεπτῶν χρυσοβούλλων, καὶ τὸ παρὸν ἀποφαινόμεθα ἀξιολογώτερον πᾶσι τοῖς χρυσοβούλλοις, ἔχειν τὴν ῥηθεῖσαν ἁγιωτάτην μητρόπολιν Μονεμβασίας ὅσας δὴ προκατέχει ἐπισκοπὰς ἑνοῦν τε τὴν Κυθερίας. τήν τε Αἴγινης. τε τοῦ Μάνης. τε τοῦ Ῥέοντος, τήν τε Ζεμβρᾶς. τε τοῦ Κορώνης. τε τοῦ Μεθώνης καὶ τοῦ Ἀνδρούσης. καὶ ὑποκεῖσθαι ταύτας τῇ αὐτῇ μητροπόλει Μονεμβασίας ὡς γνήσιον μητροπόλεως αὐτῶν εἰς τὸ ἑξῆς εἰς ἅπαντα καὶ διηνεκῆ χρόνον. δέχεσθαί τε ἐπισκόπους ἐν αὐταῖς, οὓς ἂν ὁ κατὰ καιροὺς διεπόμενος ἀρχιερεὺς Μονεμβασίας ἐκλέξεται καὶ

χ̀ χειροτονήσει χ̀ καταςήσει ἐν αὐταῖς. ἔτι δὲ ἔχειν τ̀ κατὰ καιρὸν προισάμενον Μονεμβασίας τ̀ ἄλλα δὲ προνόμια ὅσα παρέχωσεν αὐτῇ τὰ εἰρημένα χρυσόβυλλα καὶ τὰ πατειαρχικὰ σιγίλια. μηδενὸς τολμῶντος τ̀ ἐν ἱερατικῷ καταλόγῳ ὄντων ἀντιςῆναι τοῖς προειρημένοις χρυσοβύλλοις ἐν βάρει ἀργίας ἀσυγνώςου τ̀ ἀφορισμῷ ἀλύτου χ̀ αἰωνίου τοῦ ἐκ Θεοῦ, ἐπειδὴ μόνῃ τῇ βασιλείᾳ ἐφεῖται παρὰ τ̀ ἱερῶν κανόνων. ἀναψαλαφᾶν τ̀ μετακινεῖν τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ χ̀ τὸ προτιθέναι χ̀ ἀφερεῖν ἐπισκοπᾶς τ̀ προβιβάζειν ἐςὶν ὅπου, ὁμοίως χ̀ ὑποβιβάζειν. ἐπὶ τούτῳ γὰρ λύπολέλυται χ̀ τὸ παρὸν ἡμέτερον συνοδικὸν γράμμα τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μονεμβασίας ὑπερτίμῳ τ̀ ἐξάρχῳ πάσης Πελοποννήσου τ̀ τ̀ τόπον ἔχοντι τοῦ Σίδης κυροῦ Μακαρίου. χ̀ μετ' αὐτὸν τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Μονεμβασίας ἐπὶ τῷ προσεῖναι αὐτῇ εἰς μόνιμον χ̀ διηνεκῆ χρόνον τ̀ ἀσφάλειαν. κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ ιγ. ινδ. τοῦ ζοη ἔτους. πρὸς τούτοις δὲ ὀφείλουσι καὶ ἐν τῇ ἑαυτῇ ἐπαρχίᾳ καὶ ταῖς αὐταῖς ἐπισκοπαῖς κατὰ βασιλικὰ χρυσόβυλλα. χ̀ τὰ πατειαρχικὰ σιγίλια πείθεσθαι τ̀ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μονεμβασίας χ̀ τῷ κατὰ καιρὸς λάχοντι τ̀ ὑδενὶ ἄλλῳ ὡς γνησίῳ πατρὶ τ̀ ποιμένι αὐτῶν, ἱεροῖς τε δηλαδὴ χ̀ λαικοῖς. ἐν βάρει ἀργείας ἀσυγνώςου καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτου καὶ αἰωνίου.

Ὁ μέγας οἰκονόμος τ̀ μεγάλης ἐκκλησίας Ἀνασάσιος ἱερεύς.

Ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Ἱέραξ ὁ μέγας λογοθήτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Ὁ μέγας Χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Ὁ Σακελλάριος τ̀ μεγάλης ἐκκλησίας.

Ἀνδρέας ὁ λογοθήτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

Ὁ μέγας πρωτοπάπας τ̀ μεγάλης ἐκκλησίας.

Ὁ πρωτονοτάριος τ̀ μεγάλης ἐκκλησίας.

Ἔπειδὴ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Μονεμβασίας κυρὸς Μακάριος ὁ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς ἡμῶν χ̀ συλειτουργὸς, δείξας ἡμῖν τὸ παρὸν συνοδικὸν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας γράμμα τ̀ τιμιωτάτων χ̀ ἐπιτρόπων τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Μητροφάνους κληρικῶν, ὑπεγράψαμεν ἐ ἡμεῖς ὡς νομίμως χ̀ δικαίως γεγραφέν ἐ ἀπόλυθον ὂν τοῖς θείοις ἱεροῖς νόμοις τ̀ ἀοιδίμων βασιλέων χ̀ πατέρων. χ̀ ἐπικυροῦμεν αὐτὸ ὡς χ̀ τὰ σεπτὰ γράμματα τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν ἐ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀπολυθέντα τοῖς θείοις χρυσοβύλλοις ἐ πατειαρχικοῖς σιγιλλίοις γράμμασι ἐπεκυρώσαντο πρότερον.

Ὁ Χαλκηδόνος Δωρόθεος.

Ὁ Λαοδικείας Ἱερεμίας.

Ὁ Ναυπάκτου ἐ Ἄρτης Ἰωακεὶμ.

. . . . . Θεόλεπτος.

Πελευθερούς Φιλόθεος.

Τραπεζοῦντος Μάξιμος μητροπολίτης.

Ὁ Μεσεμβρίας Ἰγνάτιος.

Κερνίτζης Θεοδόσιος.

Ὁ Φαναρίου Γρηγόριος..

Ὁ Κιτροῦς Λυκιανός.

„ Alias & Moſes populi ductor, „ huic quidem præfecit Tribunos, „ Centuriones, & Judices: ceterum „ ſi negotium aliquod grave, ipſoque „ Moſis judicio indigens occurreret, „ rurſus ad eum referebatur. Illinc „ vero ſimilem effectum, atque com- „ poſitionem habuit Eccleſiaſtica Hie- „ rarchia. Et Epiſcopi quidem ſingu- „ lis ubique terrarum ſanctiſſimis Ec- „ cleſiis præfecti ſunt, atque rectores „ Chriſtianæ plebi præpoſiti, & Ar- „ chiepiſcoporum curæ commiſſi fide- „ les. Æquum tamen omnino fuit, „ ſi quid aliquando in Eccleſiis ſcan- „ dalum afferens occurrat, circa quod „ contentio moveatur, atque Epiſcopi „ judicium ſuperet, ad noſtram Eccle- „ ſiam illud referri, ut inde confertis „ veluti clypeis pugnando ſcandalum „ omne facilius removeatur, & mediis „ in Eccleſiis pax promulgetur.

„ Quum Venerabilis, Sanctiſſimuſ- „ que Monembaſiæ Metropolita, to- „ tiuſque Peloponneſi exarchus, & „ Sides locum tenens, Domnus Ma- „ carius, non parum diſſidii, & con- „ troverſiæ habeat cum Sanctiſſimo „ Chriſtianopoleos Metropolita Domno „ Sophronio, qui Epiſcopatus quoſdam „ ad Monembaſiæ Metropolim ſpectan- „ tes una cum ipſorum territorio de- „ tinere

Digitized by Google

„ tinere in animo habet, ad nos in „ Synodo ſedentes, qui Sanctiſſimi „ Domni noſtri Metrophanis perſo- „ nam gerimus, atque facultatem ha- „ bemus Eccleſiaſticas res omnes com- „ ponendi, & examinandi, atque in „ priſtinum locum, ſi æquum fuerit, „ reſtituendi, recurrit, oſtenditque no- „ bis aureas Bullas celebrium, bea- „ torumque Imperatorum, Domni An- „ dronici Palæologi, Domni Johannis „ Cantacuzeni, Domni Manuelis Pa- „ læologi, & Domni Johannis Palæo- „ logi, tum plurimorum Deſpotarum „ Argyrobullas, ſimiliterque Patriar- „ chalia Sigilla, Domni nempe Joſephi „ Patriarchæ, & Domni Metrophanis, in „ quibus partim dicuntur comprobari, „ & confirmari dictæ præclariſſimorum „ Imperatorum aureæ Bullæ, ipſaque „ Patriarchalia Sigilla optimæ notæ, „ legitimeque adprobata. His igitur „ divinis, ac venerandis Chryſobullis, „ ceteriſque omnibus ſuperius enarra- „ tis oſtenſis, lectiſque, nos etiam de- „ precatus eſt, ut ſynodicam chartam „ ei traderemus, qua dictæ aureæ Bul- „ læ magis firmarentur, majoremque „ autoritatem obtinerent. Quapropter „ & nos ipſius preces benigne ex- „ cipientes ſecundum venerabilium „ Chryſobullarum amplitudinem præ- „ ſentem chartam impertimur, virtu- „ te cujus decernimus, inhærentes om- „ nibus aureis Bullis, ut Sanctiſſima „ Monembaſiæ Metropolis habeat ſub „ ſua ditione Epiſcopatus omnes, quos „ prius poſſidebat, nimirum Cytheræ, „ Elidis, Tænari, Rheontis, Zemenæ, „ Coronis, Methonis, atque Andruſæ, „ ſubjaceantque de cetero & in per- „ petuum hujuſmodi Epiſcopatus Mo- „ nembaſiæ Archiepiſcopatui tamquam „ propriæ, ac legitimæ ſuæ Metropoli, „ atque Epiſcopos recipiant, quos pro „ tempore Archiepiſcopus Monemba- „ ſiæ eliget, ordinabit, atque ipſis „ conſtituet: ut inſuper gaudeat pro „ tempore Antiſtes Monembaſiæ aliis „ etiam privilegiis, quæ in memoratis „ aureis Bullis, & Patriarchalibus Si- „ gillis eidem conceduntur, neque „ audeat quiſpiam eorum, qui Sacer- „ dotali ordine inſigniti ſunt, prædi- „ ctis Chryſobullis contradicere ſub „ pœna ſuſpenſionis indiſſolubilis, & „ excommunicationis perpetuæ divinæ; „ quoniam ad ſolum Imperatorem ſpe- „ ctat ſecundum ſacrorum Canonum „ ſtatuta, hujuſmodi retractare, atque „ diminuere, non ſecus ac Epiſcopa- „ tus anteponere, vel dimovere, ſi- „ militerque provehere, vel ſubjicere. „ Propterea & præſentem noſtram „ ſynodicam chartam damus Sanctiſſi- „ mo, Venerabiliſſimoque Monemba- „ ſiæ Metropolitæ, totius Peloponneſi „ Exarcho, & Sides locum tenenti, „ Domno Macario, poſt ipſum vero „ Sanctiſſimæ Monembaſiæ Metropoli, „ ut ipſius jura in perpetuum firmet, „ roboretque. Menſe Julio indictione „ XIII. anno 7078. (Chriſti 1570.) „ Debent itaque Sacerdotes, & Laici „ tam in ipſa provincia, quam in „ Epiſcopatibus ſecundum Imperato- „ rias Chryſobullas, & Patriarchalia „ Sigilla, ſanctiſſimo Monembaſiæ Me- „ tropolitæ pro tempore ditionem ha- „ benti, nullique alii tamquam legi- „ timo Patri, ſuoque Paſtori, ſubjici, „ & obſequium præſtare ſub pœna „ indiſſolubilis ſuſpenſionis, & excom- „ municationis perpetuæ.

„ Magnus Oeconomus magnæ Ec- „ cleſiæ Anaſtaſius Presbyter.

„ Magnus Eccleſiarcha magnæ Ec- „ cleſiæ.

„ Jerax magnus Logotheta magnæ „ Eccleſiæ.

„ Magnus Chartophylax magnæ „ Eccleſiæ.

„ Sacellarius magnæ Eccleſiæ.

„ Andreas Logotheta magnæ Ec- „ cleſiæ.

„ Protonotarius magnæ Eccleſiæ.

„ Quandoquidem Sanctiſſimus Mo- „ nembaſiæ Metropolita Domnus Ma- „ carius Divini Spiritus gratia dilectus „ frater noſter, & comminiſter oſten- „ dit

Digitized by Google

„ dit nobis præſentem ſynodicam magnæ Eccleſiæ chartam, a Venerandis Clericis Domni Metrophanis œcumenici Patriarchæ procuratoribus datam, eidem & nos ſubſcripſimus, utpote legitime, ac rationabiliter omnino ſcriptæ, ac divinis, ſanctiſque Imperatorum, ac Patrum legibus conſentienti, ipſamque comprobamus, quemadmodum Venerabiles Chartæ ſanctiſſimi, atque univerſalis noſtri Patriarchæ divinis Chryſobullis, & Patriarchalibus Sigillis conſentientes primum confirmatæ fuerunt.

„ Chalcedonis Dorotheus.
„ Lariſſæ Jeremias.
„ Naupacti, & Artæ Joachim.
„ . . . . . Theoleptus.
„ Theorii Philippus.
„ Trapezuntis Maximus Metropo-
„ lita.
„ Meſembriæ Ignatius.
„ Chernitzæ Theodoſius.
„ Phanarii Gregorius.
„ Citri Lucianus.

Fol. 67. Τυπικὸν τῦ ταπεινῦ Λέοντος ἐ ἁπλῆς ἐπισκόπυ Ἄργυς καὶ Ναυπλίυ ἐπὶ τῇ γεγονυίᾳ παρ' αὐτῦ νέᾳ μονῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκυ ἐν τῇ Ἀρείᾳ. *Typicum ab humili, indignoque Argus, & Naupliæ Epiſcopo Leone compoſitum ad uſum novi Monaſterii ab ipſo ædificati ſub nomine Sanctiſſimæ Deiparæ in Area.* Continet autem ordinem in *Officio*, atque in peragendis ſacris, templique ornatu ſervandum; tum nonnulla de Monachorum numero, de victus ratione, de Præfecti electione, aliaque ad Monaſterii regimen, cultumque ſpectantia.

Fol. 83. Sequitur ὑπόμνημα τῦ ταπεινῦ Λέοντος καὶ ἁπλῆς ἐπισκόπυ Ἄργυς ἐ Ναυπλίυ ἐπὶ τῇ γεγονυίᾳ παρ' αὐτῦ νέᾳ μονῇ ἐπ' ὀνόματι τῆ ὑπεραγίας Θεοτόκυ ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς Ἀρείας. *Hypomnema Leonis humilis, indignique Epiſcopi Argus, & Naupliæ circa Monaſterium ab ipſo inſtitutum ſub nomine Sanctiſſimæ Deiparæ in loco Areæ.*

Damus & hoc monumentum tum ad illuſtrandam magis, magiſque rei Diplomaticæ ſcientiam, tum vero ad tradendam hujus Monaſterii Sanctiſſimæ Deiparæ in Area hiſtoriam, quæ certe aliunde haberi non poteſt.

Ἔφθασε μὲν ἡ ἡμέρα ἀτέλεια ἱερὸν δομήσασθαι φροντιςήριον ἐπ' ὀνόματι τῆ ὑπεράγνυ δεσποίνης ἡμῶν Θεομήτορος κατὰ τὸν τοποθεσίαν τῆ Ἀρείας. ἐν ᾧ τὸν μοναδικὸν βίον ἀνύειν ἔταξε γυναῖκας τὰς αἱρυμένας ὑπερέχεσθαι τῆ ζυγὸν τῦ Χριςῦ καὶ Θεῦ ἡμῶν τῆ ἀριθμὸν τριάκοντα ἔξ ᾗ μέντοι ἐ πρὸς τὴ τῆ καταμονῆς ἀναπαύσει καὶ τὰ πρὸς ζωὴν ταύταις συνέταξεν. ὥςε εἰς τὸ ἀπέραντον ἔχειν αὐτὰς, ὅθεν ταῦτα ποιήσαντο. ὡς μὴ τῇ τύτων ἐλλείψει διὰ τῆ ἀναγκαίαν τῦ σώματος χρείαν, ἀτόνως τὸν μοναδικὸν ἀνύωσιν δρόμον. ἐ δὲ ὑπομνήματος δὲ αὐταῖς τὸ εἶναι τὸ τοιῦτον σεμνεῖον ἐλεύθερον πάσης ἐκκλησιαςικῆς τε ἐ ἀρχοντικῆς χειρὸς εἰς τὸν αἰῶνα τῆ ἅπαντα διετάξατο. τί τὸ μετὰ ταῦτα ὁ μακρός τις παρῴχηκε χρόνος. ᾗ ὅπερ ἐςὶν ἰδεῖν τὰς φυτοκόμυς ἐ νῦν μὲν κλωνά τινος φυτῦ πηγνύντας ᾗ γεωργὰς κατὰ τέχνην τῆ ἑαυτῶν ποιῦντας τῇ γῇ ᾗ μέχρι τινὸς θεραπεύοντας. ἔπειτα δὲ τύτυ ἐκεῖθεν ἀποςωντας. ᾗ ἀλλαχόσε μεταφυτεύοντας. ὡς ἐντεῦθεν τῦ φυτῦ καὶ πρὸς σύμπηξιν εὐθαλοτάραν καὶ πρὸς ἄυξησιν ἐλαύνοντος κρείττονα καὶ πρὸς καρποφορίαν πρωιμωτέραν. τοιῦτόν τι συμβέβηκε καὶ ἡμᾶς ἐργάσασθαι ἐπὶ τῷ τοιύτῳ σεμνεῖῳ. εἰ ἐ παρὰ τὴν ἡμῶν ἀρχῆς πρόθεσιν τῆ τῦτο συςησαμένων τὸ γεγονὸς ὑςάτως ἐτύγχανεν. ἀλλά γε τὸ τῦ πράγματος ἀποβλέσμα παρόμοιον ἀποδέδεκται τῇ ῥεθείσῃ προνοίᾳ τῆ φυτοκόμων. ἐπειδὴ γὰρ τὰ καθ' ἡμᾶς ταῦτα παράλια καθ' ὅλον τῆ ἑαυτὸν πλέρη τυγχάνυσι θαλαττίων λῃςῶν. κατὰ πᾶσαν ἄδειαν τὰ πάντα λῃζομένων ἐ ὅτι βέλονται ἄτοπον δρᾴντων κατὰ παντὸς τῦ εἰς σφῶν χεῖρας ἐμπίπτοντος. φόβος ὁ ἀγενὴς ἡμᾶς ἐπέθραττε μήποτε τὸ τοιῦτον σεμνεῖον ἁλώτον ὂν τοῖς τοιύτοις λῃςαῖς διὰ τῆ θαλάσσης ὁ πόρρω ἀφεςηκὸν ὑπὸ τύτων ἁπόληται, ᾗ πρὸ ταῖς ἀφαιρέσεσι τῆ ἐνόντων τῇ μονῇ καὶ φθορὰ τῆ μοναζυσῶν ἐπιγίνοιτο. ᾗ χαίρυσιν ἐς τὰ μάλιςα καθάπαξ τῆ θεῖον ἀπωσάμενοι φόβον, ἐ τῆ λῃςικὸν μετειόντες βίον. ἵν' ἂν

μὴ

μή τοιοῦτόν τι συμβῇ συνεργίᾳ τοῦ μισοκάλου Σατᾶν. καὶ τὸ δόξαι ἡμῖν ἀσεβὲς ασυδασμα εἰς τὴν παντίαν ἀντιπεσεῖν πρὸς δαιτέρους πόνους ἀπεδωσάμεθα ἐκ σεμνεῖον ἕτερον ἐξ αὐτῶν κρηπίδων δομησάμενοι. σορῷ διακειμένου τ θαλάσσης περὶ τ τοποθεσίαν τοῦ Βάζη ἐπ' ὀνόματι ἰδιωθὲν ἐκ τοῦτο τ παναγν δεσποίνης ἡμῶν καὶ θεομήτορος. ἐκ περὶ αὐτὸ κελλία τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν τ μοναζόντων. ἐκ λοιπὰ τὰ χρειώδη τῷ τοιούτῳ σεμνείῳ ποιήσαντες. ἀλλὰ ἐκ τ πρὸς σωματικὴν παντοίαν ἐκ διμνεκῆ πρόνοιαν τῶν μοναζόντων ἀφιερώσαντες τῇ μονῇ. καὶ τὰ πάντοθεν ἐλεύθερον ἐκ ἀδέσποτον εἰς τ αἰῶνα τ ἅπαντα περιποιησάμενοι ταῦτα. δι' ὑπομνήματος ἡμῶν τ δυτελῶν τ κεχρηματισάντων ταύτης κτητόρων, ἐνταῦθα τὰς μοναζούσας συνετάξαμέν τε ἐκ συνηγάγομεν. καὶ καθηγουμένην τούτων προεσησάμεθα. τὴν δέγε πρότερον τούτων μονὴν εἰς ἀνδρῶαν μετεσκεύασαμεν σωαγκοκότες αὐτάρκεις μοναχὰς ἐκ τούτους ταύτῃ ἐγκατοικίσαντες ὡς καὶ τεσσάκοντα ἐξ βουλήμεθα εἶναι ἐς ἀεὶ εἴτε καὶ πλείονας ἐλάττονας δὲ ὠδαμῶς. καὶ διὰ σφραγῖδος ἡγούμενον ἐν αὐτοῖς καταστήσαμεν. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τοιούτων αἰτιῶν ἡ μετάθεσις ἀπὸ τ τοιαύτης μονῆς ἐπεκολούθησε τ μοναζόντων, ἐφ' ἑτέραν δὴ ἐκ βάθρων ἄρτι συνεστήσαμεθα, εἰς ἀνδρῶαν δὲ τ πρότερον γυναικείαν μονὴν ἠμείψαμεν. ὡς ἂν ἑκατέρωθεν ὁ Θεὸς δοξάζοιτο. καὶ ψυχαὶ ἀρρένων, ἐκ θηλειῶν ὡσαύτως σώζοιντο, διατυπούμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ὑπομνήματος πάντα τὰ ἀφιερωθέντα παρ' ἡμῶν τῇ προγενετέρᾳ γυναικείᾳ μονῇ. τῇ κατὰ τ Ἀρειαν διακειμένῃ τῇ εἰς ὕστερον ἀπὸ γυναικείας εἰς ἀνδρῶαν μεταμειφθείσῃ δι' ἃς ἔφαμεν αἰτίας, ἐπ' αὐτῇ τῇ νῦν γυναικείᾳ μονῇ τῇ ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ Βάζη διακειμένῃ, ἀπαράσασα εἶναι καὶ ἀμείωτα εἰς τ αἰῶνα τ ἅπαντα καὶ τὸ γεγονὸς παρ' ἡμῶν ἐπ' αὐτῇ ὑπόμνημα ἀπαράθραυστον μένειν πάντη καὶ ἀπαράβατον ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐμφερομένοις αὐτῷ. ὡς δοκεῖν τὰς αὐτὰς μοναζούσας ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ τ Ἀρείας καὶ πάλιν παρεῖναι καὶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βάζη ποιῶνται τ οἴκησιν. καὶ τ ἀσκητικὸν διανύωσιν βίον. ἐγχωρεῖμεν δὲ τ καθηγούμενον τ αὐτῆς ἀνδρώας μονῆς ἐπ' ἀδείαν ἔχειν ἐπιτρεῖν τ οἰκονομοῦντα τὰ τ γυναικείας μονῆς, εἴπερ καὶ ἡ καθηγουμένη καὶ αἱ λοιπαὶ μοναχαὶ τοῦτο βούλοιντο. ὡς ἔφορον γὰρ αὐτὸν οἱονεὶ βουλόμεθα εἶναι. καὶ ἀντιποιεῖσθαι τ μοναζόντων ἐφ' οἷς δυχερείας ἔχοιεν, παρ' αὐτῶν προσκαλούμενον. ἅπαξ μέντοι τοῦ χρόνου εἴτε καὶ δὶς παραβάλλειν τοῦτον τῷ μοναστηρίῳ πρὸς προσκυνήσιν διατυπούμεθα. καὶ κελεύσαι συνομιλεῖν τῇ καθηγουμένῃ καὶ ταῖς λοιπαῖς. καὶ μὴ συχνάκις προφάσει δεῖθεν ἀντιποιήσεως, ἵνα μὴ πρόσκομμα τοῖς κόσμοις γένοιντο. καὶ καθάπαξ παντοίως στυδάζειν τὰ πρὸς σύσασιν τ μονῆς. ἀνοσφίστως δὲ καὶ μηδὲ ἄχρι μοδίου σίτου. ἢ μέτρου οἴνου. ἅπτεσθαι τ τ μονῆς, ἢ κτήνους τινός. τ βουληθέντα γὰρ ἡγούμενον τοῦτο ποιῆσαι, διμνεκεῖ ἀφορισμῷ καθυποβάλλομεν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω τὰ τ γυναικείας μονῆς τετύπωτο καὶ διώρισο. τὰ δέ γε τ ἀνδρώας ἀπ' αὐτῆς τ ἀρχῆς τ ἀρχὴν λαμβανέτω, τ καθηγούμενον ἀπ' αὐτῆς τ μονῆς γίνεσθαι διατυπούμεθα τ ὅς ἂν ἐκ τοῦ τοσούτου συστήματος καὶ χρόνου καὶ ἀρετῇ τὸ ἀιδέσιμον ἔχων καταφαίνοιτο. καὶ παρὰ τ ἀδελφότητος πάσης ἐγκείνοιτο ἵν' εἴη καὶ τοῖς λοιποῖς ἀρχέτυπον παντὸς ἀγαθοῦ, μὴ τῷ τ ἡγουμενείας ἀξιώματι καλλωπιζόμενος. ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸς καλλωπίζων τοῦτο τοῦ τρόπου τῇ κοσμιότητι. ἡ μέντοι προχείρισις τούτου, ὑτωσὶ προβαινέτω. ἡ ἀρχιερατικὴ ῥάβδος ἡμῶν τ δυτελῶν τ τ μονῷ δομησαμένων περὶ τὰ πρόθυρα τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου τιθέσθω καὶ ὁ προχειρισθεὶς πρὸς τ ἡγουμενείαν ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ γονυκλισίαν ποιήσας πρότερον τ ῥάβδον παρὰ τοῦ ἱερέως μετ τ προσηκούσης εὐχῆς καὶ εὐλογίας ἐγχειριζέσθω. τὸ ἄξιος π ἐκ τούτου παρὰ τ μοναχῶν ἀκουέτω καὶ ὁ ἱερεὺς ἐκτενῆ δέησιν ποιήσω καὶ μετὰ τ μνήμην τοῦ ὀνόματος τ δομητόρων ἡμῶν, καὶ τούτου μνημονευέτω. καὶ ὅτως ἔσαι τοῦ λοιποῦ τ προσασίας κεκτημένος ἀπαραλόγιστον. τῷ τοι καὶ τῷ τυπικῷ ἐν ἅπασι χρῆσθαι ἐμπλλόμεθα τ μονῆς τοῦ κυροῦ Μελετίου ἔν τε τῇ ἐκκλησιαστικῇ δηλονότι ἀκολουθίᾳ καὶ τῷ τ τραπέζης διαίτην. τὸ αὐτὸ σιτουμένους. τὸ αὐτὸ ποτὸς πόσιν προσφερομένους ἐκ μὴ διαφορὰν βρωμάτων ἐπὶ τ κοινῆς τραπέζης εἰσάγεσθαι. εἰ μὴ ἴσως διὰ νόσου τις τὰ πρόσφορα σιτία προσφέροιτο. εἰ γάρ ποτε νοσεῖν ἐπισυμβαίνῃ τινὶ καὶ ὑπὸ τ σωματικῆς ἀσθενείας ἐπηρεάζοιτο. καὶ μηδὲ εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν ἴσως ἰσχύει πορεύεσθαι τοιγαροῦν χρεὼν τ προισάμενον πᾶσαν προσφέρειν

ρειν αὐτῷ ἐπιμέλειαν· καὶ ἐπὶ τῇ κέλλῃ παραβάλλειν τὸ ἀῤῥωστοῦντος καὶ τὸ λυσιτελοῦν πρὸς ὑγίειαν βρῶμα προσάπτειν τούτῳ σκοπάζεσθαι. πρὸς ἐπὶ τούτοις διατυπούμεθα ἕνα τῶν μοναχαζόντων οἰκονόμον παρὰ τοῦ καθηγουμένου προβάλλεσθαι καὶ διοικεῖσθαι. ἔτι γε μὴν καὶ ἐκκλησιάρχην τά τε βιβλία καὶ τὰ διηκόματα τῆς μονῆς καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ ἐπιτηρεῖντα. πρὸς τούτων καὶ δοχειάριον. καὶ δοχεῖον εἶναι ἐν τῇ μονῇ. καὶ πᾶσαν εἴσοδόν τε καὶ ἔξοδον ὅθεν δήποτε ποριζομένην, γίνεσθαι ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ καθηγουμένου. καὶ τῶν λαικῶν μοναχῶν. σφραγίζεσθαι δὲ τὸ δοχεῖον καὶ παρὰ τοῦ καθηγουμένου. καὶ συνόλως εἰπεῖν ὅτι τὸ ἠγούμενον χωρὶς τούτων τῶν τελῶν ποιεῖν τι διοριζόμεθα, ὅτι τούτους χωρὶς τοῦ καθηγουμένου. εἰ μέντοι παρά τινος τῶν φιλοχείσων προσενεχθείη τῇ μονῇ καὶ δωρηθείη κτῆσις ἀκίνητος, ἐλεύθερα μὲν ἔσται παντὸς δημοσίου ὀφλήματος, προσδεχέσθω, εἰ δέ τι τοιοῦτον βάρος ἐπικείμενον ἔχει, ἀφιέσθω. καθάπαξ γὰρ πάντα τοιοῦτον περισπασμὸν μακρὰν τῶν μοναζόντων ἀποσκοραπίζομεν καὶ ἀδεμίαν θεραπεύσει τὸ κύριον καὶ μὴ εἰς δημοσιακὰ λειτουργήματα ἑαυτοὺς ἐμβαλόντες περισπασμούς τινας ἔχοιεν ὑπὸ τῶν φορολόγων. ἀλλὰ μόνον ἀρκεῖσθαι μετὰ τῶν προῤῥηθεισῶν μονῶν τῶν κατ' ἐπίδοσιν δοθεισῶν αὐτοῖς εἰς τὸ διηνεκὲς καὶ ἀπέραντον αἰῶνα. ταῦτα μὲν οὕτω διοριζόμεθα. καὶ τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀδώρητον τῇ μονῇ χαριζόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ὑπομνήματος. καὶ μὴ δὲ ὑπὸ ἔφορον ἢ χαρισπάριον ἢ ἑτερόν τινα γενέσθαι ταύτῃ ποτὲ ἐπιτρέπομεν μή δέ τινι ἐσχηματισμένῳ ὀνόματι διοικήσεως. ἴσως τοῦ τῆς μονῆς πραγμάτων ἢ ἐπικρίσεως καὶ ἀντιλήψεως ἐπεμβαίνειν τινὰ τῇ μονῇ καὶ ὅπως ταύτῃ πορθεῖν καὶ λυμαίνεσθαι. ἀλλ' ἡμεῖς δὲ αὐτοὺς τοὺς μεθ' ἡμᾶς ἐσομένους ἁγιωτάτους ἀρχιερεῖς ἐθέλομεν ὅλως ποδὸς τὸ μονῦσαι ἢ τὰ τῆς μονῆς παραχύπτειν πράγματα ἢ ἐξουσιαστικὸν ἔχειν τι δίκαιον ἐπ' αὐτῇ ἀλλὰ πάντη τῆς χειρὸς αὐτῶν ταύτῃ ἀπάγομεν, τῇ ἀναφορᾷ μόνῃ τοῦ ὀνόματος ἐν ταῖς θείαις μυσταγωγίαις τούτοις παραλιμπάνοντες, καὶ τῶν ψυχικῶν σφαλμάτων ἐπιτήρησιν. οὐκ ὢν οὐδὲ ἔξαρχός τις ἢ ἔκδικος ἢ ἀρχιμανδρίτης ἢ οἰκονόμος, ἢ ἄλλος τις παρὰ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὰς τοιαύτας διακονίας προβαλλόμενος ἔξει ἄδειαν ἔνδον εἰσιέναι ποτὲ τῆς μονῆς. ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν προαυλίων ἀπελειθήσεται, εἰ μή χάριν δύχης. εἰ δέ τις τοιοῦτόν τι τολμήσει τῶν διακονητῶν τούτων. ἢ παρὰ τὰ ἡμῖν ἐντεταλμένα διαπράξαιτο, ἔσται ὁ τοιοῦτος τῆς ἀπὸ τοῦ ζωηρχικῆς τελείας ἄλυτον δεσμὸν περικείμενος διὰ τῶν ἀναξίων ἡμῶν λατρευτῶν αὐτῆς τοῦτον δεξάμενος. παρεγγυώμεθα γὰρ ἐν ἁγίῳ πνεύματι τοῖς ἐκ κυρίῳ ἀδελφοῖς καὶ διαδόχοις ἡμῶν ἐπισκόποις τῆς οἰκονομίαν ταύτην ἡμῶν ἀποδέξασθαι, καὶ μηδέν τι καινοτομῆσαι διανοηθῆναι πρὸς λύμην ἢ τοῦ οἰανοῦν ὑποφθορὰν τοῦ τοιαύτης μονῆς, ἀλλ' εἰς τοὺς ἑξῆς καὶ διηνεκεῖς ἅπαντας χρόνους κατὰ τὸ δόξαν ἡμῖν ἀξάγεσθαί τε καὶ διευθύνεσθαι. τοὺς μοναζόντας ἐν τῇ αὐτονόμῳ καὶ αὐτοδεσπότῳ ταύτῃ μονῇ, τῆς ἀσκητικῆς πολιτείαν ἔχειν ἀνεπηρέαστον. οἶδα γάρ οἶδα καὶ πέπεισμαι, ὅτι τηλικαύτης ἐπιμελείας παρ' ἡμῶν γενομένης αὐτοῖς πρὸς τῆς ἀρετῶν τὸ γυμνάσιον καὶ ὑδενὸς ὄντος ἐμποδὼν πρὸς τὸ ἀρέσκεσθαι Θεῷ, εἰ μὴ δι οἰκείαν χαυνότητα καταῤῥαθυμήσαιεν ἐπὶ τῷ καλῷ. ἀλλ' ἐπιτεταμένως καὶ ὁλικῶς ποδὸς ἄσκησιν ἴδοιεν, γενεᾷ ἀθηθέων ἀλογημένη κατὰ τὸν Σολομῶντα φανήσονται, καὶ τῶν ἄνωθεν δωρεῶν, ἄφθονον χοῦεν τὴν χορηγίαν. καὶ ἔσοιντο τὰ ταμεῖα αὐτῶν πλήρη ἀξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο κατὰ τὸν ψαλμῳδόν. καὶ χεθήσονται μὲν αἱ ὁδοὶ αὐτῶν βουτύρῳ. καὶ τὰ ὄρη χεθήσονται γάλακτι: εἰ γὰρ φαιδρὰς τὰς λαμπάδας τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἀκριφοῦς ὑγιείας ἀνάψαιεν, καὶ ἀγρύπνων τὸ τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῶν τῷ ἀκηράτῳ νυμφίῳ Χριστῷ ποδὸς ὑπαντὴν ἑτοιμότατοι γένοιντο. οἷον ἀῤῥαβῶνά τινα καὶ μνῆστρον τῆς ἔνδον τοῦ νοητοῦ νυμφῶνος ἀθυδρόμου καὶ λαμπρᾶς εἰσελάσεως τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν τὸ πλουσιόδωρον χύσιν παρὰ κυρίου δαψιλισάμην κτήσαιντο. ζητήσαντες μὲν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὰ δ' ἄλλα πάντα κατὰ προσθήκην κτησάμενοι. ἀλλ' εἴη ταῦτα καὶ γένοιτο Χριστὲ βασιλεῦ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο καὶ πνευματικόν μοι γεώργιον ὑπὸ σοῦ γεωργῷ καὶ φυτῶν ἀθανάτων μελεδωνῷ καρποφορῆσαι μὲν εἰς τριάκοντα, καρποφορῆσαι δὴ εἰς ἑξήκοντα. καὶ πλουτῆσαι εἰς ἑκατόν, καὶ ἀναπεῖλαι σάκκους ἐκ τοῦ δὲ πνευματικοῦ ὡραίου καὶ πέπαιρος καὶ τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἀποθήκης ἐπάξιος. ὅτι δὲ ὑπὸ φρυγῶν πρεῖσθαι τοῦτο καλῶς ἐγὼ καπεφώρασα. τῇ πα-

σανάγνῳ παρθένῳ ἐκ κατὰ τρόπον ἐκ λόγον ἄῤῥητον κυησάσῃ σε, καὶ ἡγεμόνα ἐκ προσάτιν τ νεοσυλέκτυ ταύτης ἀγέλης προπάθηκα. ἐκ διὸ ταύτης κεκλῆσθαί π ἐκ χαρακτηρίζεσθαι τ ἱερὰν ταύτην μάνδραν ἠρετίσαμεν ἵνα ἐκ ὡς μητρικὸν ὠάθεμα δαψιλεσέρας τ σῆς ἀγωγῆς ἐπιπύξοιτο, ἐκ τ ἅπαντα χρόνον ἐν ἱερᾷ κατασάσει διαφυλάττοιτο. παρακαλῶ ὖν καὶ πάλιν τὺς μετά με ἁγιωτάτυς δεσπότας μυ ἀδελφὺς κ̀ συλλειτυργὺς ἀρκεσθλῶναι μόνῃ τῇ αὐτῶν ἀναφορᾷ κ̀ ὐδὲν ἕτερον δίκαιον κεκτῆσθαι ἐπὶ τῇ πολλαχῦ προῤῥηθείσῃ μονῇ. ἢ σφραγίδος. ἢ ἐπιλογῆς ἡγεμένυς. ἢ παραπέμπειν τὸ τοιῦτον μοναςήριον εἰς ἕτερα πρόσωπα δωρεασικῷ λόγῳ. ἢ τάττειν τινὰ μοναχὸν καταπεπτὸν ἢ ἴδιον ἢ ἀλλότριον ἢ ὅλως ἐξεσίαν τινὰ ἔχειν ἐν αὐτῷ ἀλλ' ἢ μόνον τ ἀναφορᾶς ὡς προείρηται. ὁρκίζω γῦν αὐτὺς ἐπὶ τὸ φρικωδέσατον ὄνομα τ ἁγίας Τριάδος, μηδέποτε πρὸς ἐπήρειαν ἢ ζημίαν ἢ δύλωσιν ἀποβλέψαι τῦ δηλωθέντος μοναςηρίυ. ἐλεύθερον γὰρ εἶναι καθάπαξ διατυπῦμεν πάσης χειρὸς ἀρχιερατικῆς π κ̀ ἀρχοντικῆς. ἐπὶ τύτῳ γὰρ κ̀ τὸ παρὸν ἡμῶν ὑπογραφῆ πεισθὲν κ̀ τῇ διαμολοίβδυ βύλῃ σφραγισθὲν τῇ ἐν ἑνὶ μέρει ἐχύσῃ τ ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ τ ἅγιον Θεόδωρον. ἐπεδόθη τοῖς μοναχοῖς εἰς ἀσφάλειαν μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἰνδικ. ζ ἔτυς ϛχνβ.

Ο' Ἁπλὴς ἐπίσκοπος Ναυπλίυ κ̀ Ἄργυς Λέων.

„ Illuxit quidem fortunatissima dies, „ qua sacrum exstrueretur Collegium „ sub titulo Sanctissimæ Dominæ no- „ stræ Dei Matris in loco Areæ, „ in quo Monasticam vitam ut age- „ rent, statuit, mulieres numero tri- „ ginta sex, quæ Christi Dei jugum „ ferre elegerint, ordinatis simul om- „ nibus, quæ ad solitudinis requiem, „ & solatium, & ad vitæ conserva- „ tionem necessaria erant, ut largius, „ copiosiusque haberent, unde ipsis „ hæc suppeditarentur, ne ceteroquin „ his deficientibus ad necessarium cor- „ poris usum, remisse Monasticum cur- „ riculum persolvant; liberum vero „ fore hoc Monasterium in perpetuum „ ab omni Ecclesiastica, & suprema „ potestate virtute hypomnematis de- „ crevit. Quid quod? post hæc non „ longum transiit tempus, & sicuti „ videmus eos, qui plantas curant, & „ terram colunt, secundum propriæ ar- „ tis regulas nunc quidem plantæ cu- „ juspiam ramum humi defixum mo- „ dico tempore curare, tum illinc „ evulsum alio transferre, ut inde „ planta firmiorem compaginem, & „ maius augmentum habeat, maturio- „ resque fructus ferat; eadem fere a no- „ bis cura adhibenda fuit circa hoc „ Monasterium, etiamsi præter volun- „ tatem nostram, & propositum ab „ initio, quod postremo factum est, „ contigerit. Sed & rei eventus om- „ nino similis demonstratur dictæ pro- „ videntiæ eorum, qui plantas colunt. „ Quum enim quæ circum nos sunt „ maria, toto fere anno plena sint „ maritimis prædonibus, qui maxima „ impudentia omnia prædantur, & ut „ eis libet, insolenter se gerunt in „ omnibus, quæ in eorum incidunt „ manus, non parvus sane metus ani- „ mum subiit, ne forte Monasterium „ hoc expugnatu facile ab hujusmodi „ prædonibus mari vagantibus, neque „ multum profecto remotum, ab iis „ vastetur; atque sublatis, quæ sunt „ in Monasterio, Sanctimonialium in- „ super corruptio sequatur, qua oble- „ ctantur plurimum istiusmodi homi- „ nes, qui omnem divini numinis ti- „ morem abjecerunt, & ex furto „ vivunt. Ne igitur simile quidpiam „ contingat Satanæ adjumento, qui „ bonum omne odit; & ne præclarum, „ religiosumque studium nobis in con- „ trarium vertat, secundis curis ani- „ mum applicuimus, atque Monaste- „ rium aliud ex ipsis fundamentis ex- „ struximus, procul a mari situm in „ loco Buzi sub nomine pariter casti- „ simæ Dominæ nostræ Dei matris, „ & circa ipsum cellulas, in quibus „ diversentur Sanctimoniales, cetera- „ que omnia Monasterii usui inservien- „ tia disposuimus, tum quæ ad corpora- „ lem

Digitized by Google

„ lem, & diutinam Sanctimonialium
„ ſuſtentationem neceſſaria ſunt, Mo-
„ naſterio conſecravimus, ipſumque
„ liberum prorſus, atque ab omni ſer-
„ vitute immune in ævum omne aſſe-
„ ruimus, virtute hypomnematis a no-
„ bis indignis illius conditoribus tra-
„ diti; Sanctimoniales ibidem conſti-
„ tuimus, atque congregavimus, &
„ Abbatiſſam iis præfecimus. Prius
„ autem Monaſterium in virorum cæ-
„ tum convertimus, ſufficientes Mo-
„ nachos colligentes, atque in eo ſta-
„ tuentes, quos ſemper triginta ſex,
„ vel plures, numquam vero paucio-
„ res numero eſſe voluimus, tum præ-
„ fectum cum ſigillo iiſdem præfeci-
„ mus. Quoniam igitur hiſce de cauſ-
„ ſis facta eſt Sanctimonialium transla-
„ tio ab hoc Monaſterio in alterum,
„ quod a fundamentis nuper excitavi-
„ mus, atque in eo, ubi prius mulieres
„ illæ Deo conſecratæ degebant, vi-
„ rorum cætum inſtituimus, ut Deo
„ utrobique honor exhibeatur, ſimili-
„ que modo tam viri, quam mulie-
„ res ſalutem conſequantur; decerni-
„ mus virtute præſentis noſtri hypo-
„ mnematis, omnia a nobis priori mu-
„ lierum Monaſterio prope Aream ſito,
„ poſtremum vero dictas ob cauſſas in
„ virorum cœtum converſo, conſecra-
„ ta, ad ipſum Monaſterium, quo
„ nunc mulieres traductæ ſunt, in lo-
„ co Buzi, immobiliter, & integre
„ in ævum omne pertinere, datumque
„ a nobis hac ſuper re hypomnema,
„ infractum prorſus, atque inviolabile
„ in omnibus, quæ continet, manere,
„ ita ut habeantur Sanctimoniales tam-
„ quam commorantes adhuc in ipſo
„ Areæ Monaſterio, etſi in Monaſte-
„ rio Buzi manſionem faciant, atque
„ aſceticam vitam ducant. Præfecto
„ autem Monaſterii virorum Areæ
„ concedimus, ut poſſit eum, qui bo-
„ na mulierum Monaſterii curat, ob-
„ ſervare, ſi quidem Abbatiſſæ, &
„ reliquis Sanctimonialibus id placue-
„ rit: tamquam patronum enim ipſum
„ eſſe volumus, atque Sanctimoniales
„ tueri in negotiis difficilibus, cum
„ ipſum advocaverint. Semel vero in
„ anno, ſive bis ad Monaſterium ac-
„ cedendi propter venerationem facul-
„ tatem impertimur, & hoc tempore
„ colloquendi cum Abbatiſſa, aliiſque
„ Sanctimonialibus, non crebrius ta-
„ men, neque occaſione de induſtria
„ quæſita, ne ſæcularibus offendiculi
„ cauſſa præbeatur: curet autem omni
„ ſtudio, quæ ad confirmationem Mo-
„ naſterii ſpectant, ſine ulla fraude,
„ nihil attingens bonorum Monaſterii,
„ ne modium quidem frumenti, aut
„ menſuram vini, aut quodcunque
„ jumentum: ſi quis enim præfectus
„ ſimile quidpiam attentaverit, perpe-
„ tuæ excommunicationi eum ſubji-
„ cimus. Et hæc quidem circa San-
„ ctimoniales definita, atque ſtatuta
„ ſint. Quod vero ad Monaſterium
„ virorum ſpectat, ab illius capite ini-
„ tium ſumentes, præfectum ab ipſo
„ Monaſterio fieri decernimus, virum
„ plane, qui ſecundum hoc inſtitu-
„ tum, ætate, virtutiſque præſtantia
„ conſpicuus a Fratribus omnibus judi-
„ cetur, ut ceteris præluceat, atque
„ bonorum operum exemplum præ-
„ beat, quique præfecturam potius vir-
„ tutis cultu exornet, quam a præfe-
„ cturæ dignitate ipſe exornetur. Hu-
„ jus autem ordinatio ita fiet. Bacu-
„ lus noſter Epiſcopalis, qui licet in-
„ digni Monaſterium extruximus, in
„ limine Sanctuarii ponatur, atque ele-
„ ctus Antiſtites in eodem loco, facta
„ primum genuum flexione ante bacu-
„ lum, a Sacerdote, propria recitata ora-
„ tione, atque benedictione, ordinetur.
„ Dignus, ter a Monachis audiat, & Sa-
„ cerdos prolixam precationem faciat,
„ ac poſt memoriam nominis noſtri,
„ qui Monaſterium condidimus, hujus
„ etiam commemoratio fiat. Hoc itaque
„ modo deinceps præfecturam ſine ul-
„ la fraudis ſuſpicione poſſideat. Ei-
„ dem etiam præcipimus, ut typico,
„ ſeu rituali Monaſterii Domni Mele-

„ tii

Digitized by Google

„ tii utatur in omnibus, quæ ſpectant
„ nimirum ad Eccleſiaſticum officium,
„ & communem menſæ victum, eo-
„ dem cibo, eodemque potu appoſi-
„ to, & ſine ulla ciborum diverſitate
„ in communi menſa, niſi cuipiam
„ propter morbum cibos, qui magis
„ conveniant, afferri neceſſum ſit.
„ Nam ſi quempiam ægrotare contin-
„ gat, & corporali infirmitate labora-
„ re, neque ad communem menſam
„ venire queat, tunc Præfectus om-
„ nem curam ſuam in ægrotantem con-
„ ferret, ejus cellam ingredietur, &
„ accommodatum ad ſalutem recupe-
„ randam illi cibum parari præcipiet.
„ Statuimus itaque, unum ex Monachis
„ a Præfecto œconomum proponi, at-
„ que rerum Monaſterii adminiſtrationi
„ præfici; tum etiam Eccleſiarcham,
„ qui librorum, & diplomatum Mona-
„ ſterii, ceterarumque rerum ſacra-
„ rum curam geret; inſuper & recep-
„ torem, atque receptaculum eſſe in
„ Monaſterio: quum vero aliquid in-
„ cluditur, vel extrahitur quacumque
„ de cauſſa, coram Præfecto, & re-
„ liquis Monachis fieri, quin & re-
„ ceptaculum ab ipſo Præfecto ſigillo
„ obſignari: atque ut paucis omnia
„ complectamur, neque Præfectum
„ abſque trium dictorum conſenſu,
„ neque hos abſque Præfecto aliquid
„ ſua ſponte agere volumus. Si autem
„ a pio quodam viro bonum aliquod
„ immobile, quod ab omni publico
„ munere immune ſit, Monaſterio of-
„ feratur, exhibeaturque, recipi qui-
„ dem illud poterit; at ſi cuipiam oneri
„ ſubjectum ſit, dimittatur. Omnem
„ enim quamcunque animi alienationem
„ procul a Monachis eſſe volumus, ne
„ circa Dei cultum remiſſius ſe gerant,
„ eumque prætermittant, neve publicis
„ miniſteriis ſe ſe immiſcentes ab exa-
„ ctoribus tributorum impedimenta ulla
„ accipiant. Contenti ſint itaque præ-
„ dictis Monaſteriis, quæ ex largitione
„ ipſis tradita fuere in perpetuum.
„ Hæc quidem ita a nobis ſtabilita
„ ſunt, eaque liberaliter, ac gratuito im-
„ pertimur Monaſterio virtute præſen-
„ tis noſtri hypomnematis. At neque
„ ſub Patronum, aut Præbendarium,
„ vel alium quempiam, etiam admi-
„ niſtrationis cauſſam prætexente, re-
„ digi umquam Monaſterium præcipi-
„ mus, ſimiliterque cujuſcunque ob-
„ reptionem in bona Monaſterii ſub
„ prætextu præſtandæ opis, & auxilii,
„ omnemque ejus vaſtationem, de-
„ prædationemque prohibemus. San-
„ ctiſſimos inſuper Epiſcopos ſuc-
„ ceſſores noſtros nullatenus ad Mo-
„ naſterium, ejuſque bona reſpicere,
„ aut poteſtatem, & jus ſuper illud
„ habere volumus, ſed omnino ab
„ eorum authoritate illud ſubducimus,
„ ſolum iis proventum in ſacris ordina-
„ tionibus, atque animadverſionem de-
„ lictorum relinquentes. Nullus igitur
„ vel Exarchus, vel defenſor, vel
„ Archimandrita, vel œcomnomus, aut
„ alius quis ab Epiſcopo hujuſmodi
„ miniſteriis præpoſitus, facultatem ha-
„ bebit intra Monaſterium ingredien-
„ di; neque ad ipſum veſtibulum ac-
„ cedet, niſi preces fundendi gratia.
„ Si autem quiſpiam horum miniſtro-
„ rum ſimile quid auſerit, noſtraque
„ mandata violaverit, inſolubili vin-
„ culo ſeparationis a vivifica Trinita-
„ te, a nobis, qui hanc, licet indigne,
„ religioſo cultu proſequimur, obſtrin-
„ getur. Hortamur igitur in Spiritu
„ Sancto Fratres, atque ſucceſſores no-
„ ſtros Epiſcopos, ut inſtitutum hoc
„ noſtrum accipiant, neque aliquid
„ novi moliantur in perniciem, aut
„ qualemcumque corruptelam hujus
„ Monaſterii, ſed in perpetuum, atque
„ futurum ævum omne, quæ nobis
„ definire viſum eſt, ſervent, atque
„ tueantur; Monachos vero, ut in libe-
„ ro hoc Monaſterio, nullius poteſtati
„ ſubdito, aſceticam vitam inoffenſam
„ agant. Novi enim apprime, atque
„ perſuaſum optime habeo, nullum ma-
„ jus impedimentum adhibitæ a nobis
„ ad hunc finem curæ, ut ipſis virtutum

„ gymna-

Digitized by Google

„ gymnaſium fieret, in quo Dei gratiam inirent, afferri poſſe, quam ſi ex propria quadam ſuperbia bonis operibus ſe ſe exercere negligant. Curent igitur potius omni ſolertia, ut veri aſcetæ videantur, & generatio rectorum benedicta ſecundum Salomonem appareant, nec non maxima Cœleſtium donorum copia inſtructi, ſintque promptuaria eorum abundantia ex hoc in illud, ut ait Pſalmiſta, & fluent viæ eorum butyro, & montes fluent lacte. Nam ſi lucentes animi lucernas illæſa ſanitate ſuſpendant, & vigilibus mentis oculis in occurſum puriſſimi Sponſi Chriſti parati veniant, tamquam pignus quoddam, atque arrhabonem recti, ſplendidique ingreſſus ſanctorum in thalamum ſpiritualem, copioſiſſimam multarum gratiarum effuſionem a Domino accipient, quærentes primum Cœlorum regnum, cetera autem omnia, velut additamentum, poſſidentes. Hactenus dicta vigeant, quæſo, atque vim obtineant, Chriſte Rex, & fac, ut ſacrum hoc ſpirituale prædium meum ſub te agricola, & immortalium plantarum cultore, trigeſimos, ſexageſimos, ac denique centenos fructus ferat, ex eoque ſpica matureſcat ſpiritalis, ſpecioſior, ſuaviorque, & Cœlorum horreo digna. Ut igitur ſub alicujus præſidio conſiſteret, optimo ſane conſilio illud conſecravi Sanctiſſimæ Deiparæ, quæ ineffabili modo te peperit, & ducem, atque patronam recens collecti hujus gregis conſtitui, ejuſque nomine appellari, & inſigniri ſacrum hoc ovile decrevi, ut & materna dona præſtantiſſimi tui auxilii impetrare queat, & per omne ævum in optimo ſtatu ſervetur. Precor itaque iterum, obteſtorque ſanctiſſimos ſucceſſores Dominos meos Fratres, & Comminiſtros, ut contenti ſint unico ſuo proventu, nullumque aliud jus ſuper prædictum Monaſterium exercere propter ſigillum, aut propter Præfecti electionem, neque Monaſterium ad alienas perſonas donationis cauſſa transferre, neque Monachum quempiam ſive proprium, ſive alienum lapſum ordinare, neque univerſim poteſtatem ullam ſibi vindicare velint præter debitum proventum, ut ſuperius dictum eſt. Illos, inquam, adjuro per tremendum Sanctæ Trinitatis nomen, ne umquam dicto Monaſterio perniciem ullam, exitiumque afferant, aut in ſervitutem redigere cogitent. Liberum enim omnino ipſum declaramus omni, qua pollemus, Epiſcopali ſuprema autoritate. Idcirco enim præſens noſtrum hypomnema ſubſcriptione firmatum, & plumbea Bulla, quæ ex una parte Sanctiſſimam Deiparam, ex altera vero Sanctum Theodorum exhibet, obſignatum, Monachis ad firmitatem tradidimus. Menſe Octobri indictione VII. anno 6652. (Chriſti 1144.)

„ Humilis Epiſcopus Naupliæ, & „ Argus Leo.

Fol. 92. Δόγματα ὀρθόδοξα ἅπερ ἔξέθεντο οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι πατέρες καὶ οἰκυμενικοὶ διδάσκαλοι. *Dogmata orthodoxa ab Apoſtolis, cæteriſque Sanctis Patribus, atque æcumenicis Doctoribus propoſita.* Ad Symboli nempe modum præcipua fidei capita explanantur. Initium eſt: πιστεύομεν, καθὼς ἐβαπτίσθημεν, εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα τὴν ἕνα Θεόν. εἷς γὰρ Θεὸς ὁ Πατὴρ ἐκ Θεὸς ὁ Υἱὸς ἐκ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλ' ὁ παρὰ τούτοις τρεῖς Θεοὶ &c.

Fol. 95. Sancti Gregorii Neocæſareæ in Ponto Epiſcopi, cognomine Thaumaturgi, expoſitio fidei, quam ſub principium ſuſcepti muneris Epiſcopalis per revelationem nocturnæ viſionis accepit a Sancto Johanne Evangeliſta, qui una cum Deipara Virgine Maria apparuit. Incipit: εἷς Θεὸς Πατὴρ λόγου ζῶντος σοφίας ὑφεστώσης καὶ δυνάμεως καὶ χαρακτῆρος ἀϊδίου &c. Plura de

de hac expoſitione vide apud Fabricium Tom. V. *Biblioth. Græcæ* pag. 249. ubi eam integram ſubjecit, una cum Latina *Ruffini* interpretatione.

Fol. 96. Sequitur alia fidei profeſſio prolixior, omni deſtituta titulo, cui tamen nonnulla initio deeſſe credideram, deperdito forte medio quopiam folio.

Fol. 100. Sunt tabulæ quædam Planetariæ.

Fol. 124. Tabulæ Harmonicæ Euſebii in quatuor Evangelia.

CODEX CCCXXXVII. *b.* I. 5.

Chartaceus, foliis conſtans 57. circa finem ſæculi XVI. Deſcribitur iter Jeremiæ II. Patriarchæ Conſtantinopolitani in Moſcoviam, atque multis verbis narratur, quemadmodum ab eodem inſtitutus fuerit Patriarchatus Moſcuenſis. Res omnes eo, quo evenerunt, ordine deſcripſit, itineris comes, Arſenius, Elaſſonis Epiſcopus, qui præſens omnibus adfuit, & cuncta, quæ geſta ſunt, accuratiſſime adnotavit, ipſamet referens verba, quibus uſi ſunt Theodorus Ruſſorum Rex, & Irene Regina, eorumque legati, ac Patriarcha, ejuſque comites. Admireris profecto Imperatorem honorificentiſſime Patriarcham Conſtantinopolitanum excipientem, Synodum in urbe Moſcuæ habitam, Jobum Roſtovii Archiepiſcopum ad Patriarchatum totius imperii Moſchorum evectum, ampliſſima, quibus omnes cumulati fuere, Regia dona; atque hæc omnia adeo diligenter, accurate, & graphice deſcripta, ut quaſi oculis ſubjecta videantur. Ex quibus dilucide conſtare poteſt, quanti faciendum ſit præclarum hoc hiſtoriæ monumentum, quantaque ex eo lux derivari poſſit. Illud propterea publici juris facere operæ pretium exiſtimavimus, quum neque hactenus editum, neque ejus ab ullo ſcriptore facta fuerit unquam mentio. Nobis tamen hac in re plurimum laborandum fuit: cum enim non multa diligentia exaratus eſt codex, tum ſermo, quo uſus eſt auctor, Græcus vulgaris eſt, ſeu *Romanicus*, ut appellant, multis vocibus barbaris ſcatens, quarum ſignificationem vix divinare potuimus. Quocirca veniam dabit Lector, ſi nonnulla Græca vocabula non ſatis clare reddita ſunt, vel communibus Latinis vocibus expreſſa.

Antequam vero operi exſcribendo manum admoveamus, prætermittendum non eſt, in fronte codicis ab imperito quodam Scriba titulum hunc Latino ſermone ſcriptum fuiſſe, nimirum *Arſenii Poetica*, quo titulo deceptus eruditiſſimus vir Marchio Maffejus, in epiſtola ad Clariſſimum Zenum reperiri ſcripſit inter Regios MSS. codides Taurinenſes *Tractatum poetices Arſenii cujuſdam Monembaſienſis*, ut ipſe exiſtimavit, *Epiſcopi*, *cujus & Violarium habetur Florentiæ in Bibliotheca Medicea*. Verum ne verbum quidem de poeſi in toto codice; nihil enim aliud habetur, quam memoratum a nobis iter in Moſcoviam, eo prorſus modo, quo hìc illud ſubjicimus.

Κόποι ἐ διατριβὴ τῦ ταπεινῦ ἀρχιεπισκόπυ Ἀρτενίυ. γράφει χ̣ τὼ προβίβασιν τῦ Πατριάρχυ Μοχοβίας.

Γινώσκε πάλιν ἀδελφέ. τῇ πρώτῃ τῦ Μαίυ ἐν χάρῳ Λόβι ἦλθέ μοι γράμμα τῦ Πατριάρχυ Ἱερημίυ τῦ σοφῦ τῦ νέυ π Ἰώβυ τῦ Κωνσταντινυπόλεως τῦ πανα-γιωτάτυ χ̣μ̣ ὁμοτρόπυ τρόποις π Προφήτυ Ἱερημίυ. χ̣μ̣ ἔγγραφέ με ἵν̣ ἐλθῇ ἀπ̣

Labores, & iter humilis Elaſſonis Archiepiſcopi Arſenii, ubi & Patriarchatus Moſcovitici inſtitutio narratur.

Scias velim, frater, quod die prima Maii, dum in caſtro Lobi verſarer, perlatæ fuerunt ad me literæ ſanctiſſimi Patriarchæ Conſtantinopolitani Jeremiæ, ſapientis viri, quem alterum Jobum dixeris, atque prophetæ Jeremiæ perfectum imitatorem. Scribebat autem,

Digitized by Google

ἐκεῖ νὰ πηγένῃ εἰς μέγαν Ἰωάνλω τὸ Λεχίας Καντζηλέρλω. νὰ λάβῃ γράμμα ἀξ αὐτῦ καὶ τῦ ῥηγὸς Λεχίας νὰ ὄγῃ ἐκ τὰ σωόρα Λεχίας Λιτβανίας νὰ πορεθῇ πρὸς μέγιστον Ῥωσίας βασιλέα, Θεόδωρον ὀρθόδοξον τὸν κράτιστον καὶ μέγαν. καὶ ὡς τὸ γράμμα ἰδ' ἀγὼ λίαν πολλὰ ἐχάρλω, ἀνέστλω ἐκ τῆς κλίνης μὲ ταχέως ἑτοιμάσθλω ἵππυς ἀμάξι ἀγόρασα καὶ ὅσα χάμνεν χρεία, τὰ πράγματά μὲ ἔβαλα ὅλα εἰς ὀρδινείαν, καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας πολλὰς ἦλθεν ὁ πατελάρχης εἰς τῆς Λεχίας σωόρον, κἔστειλεν Καντζηλέρης ἀνθρώπυς τὲ καὶ γράμματα εἰς ἄυτον νὰ πηγένῃ εἰς τὸ Ζαμόσκι κάστρον τὲ αὐτὸν νὰ προσκαλέσῃ. ἔκαμα πῶς ἀπέρασε σὸν Καντζηλέρλω πάγῃ, ἐγὼ καὶ ἐβιάστκα κ' ἔφθασα σὸ Ζαμόσκι. προασκάῃ ἐκίνησα μέσα ἀπὸ τὸ Λόβι, ἡμέρα τῇ κυριακῇ ἔφθασα σὸ Ζαμόσκι. ἀντάμωσα καὶ ἔβαλα τόπι τὸν πατελάρχλω μετάνοιαν ἐδαφιλῶ μ' ἀλάβειαν μεγάλλω. ἐπροσκυνῆσα ἐφίλησα τλὼ κεφαλλω καὶ γόνα. τῇ εἰκοστῇ μαΐν τὲ κυριακῇ ἡμέρα ἀλόγησεν συγχώρησεν εἶπέ μοι νὰ καθίσω, καὶ λόγυς εἶπε λυπηρὺς καὶ ἦλθέ μοι νὰ κλαύσω. πάθη τὰ πολυφήγητα π' ὄπαθε σλὼ Τυρκίαν εἰς πόλιν εἰς τλὼ Ῥόδον τὲ ἐκεῖ σλὼ ξοείαν. εἶπε κ' ἐμένα πῶς ἔχεις ἐδῶ εἰς τλὼ Λεχίαν. ὦ δέσποτα καλῶς εἶπα μ' ἀκλὼ σῦ τλὼ ἁγίαν. τότε καὶ τὸν ἀνήγγηλα διὰ νὰ πάγω μ' ἄυτον εἰς μέγαν τ' ὑπέρτατον τὸν βασιλέα Ῥῦσον. αὐτὸς με ἀποκρίθηκε με ἄφορμον τὸ σχῆμα ἦλθὲ παιδί μυ μετ' ἐμὲ νὰ πάμαι σλὼ Ῥωσίαν.

Ὁ Καντζηλέρης ὁ λαμπρὸς πολλὰ ἐφίλασέ τον, αὐτὸν καὶ τὺς ἀνθρώπυς τὲ καὶ ὅσοι ἦτον μ' αὐτόν. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ με πολλαῖς τιμαῖς τον ἔστειλεν νὰ πάγῃ, με ὁρισμὸν τῦ κράλη τὲ ἐκ τῆς Λεχίας νὰ ὄγῃ. ἀνθρώπυς μας παρέδωκεν νὰ πᾶμεν σὸ Μπέρεστ, ἕως τὸ σωόρον, ἐκεῖ ὁπῶ ἤναι εἰς τλὼ μέσην Λεχίας Λιτβανίας τὲ ἐκεῖ καὶ κόνεψάν μας, καλά μας δεξιώθηκαν ἐκεῖ καὶ φίλασάν μας. ἀπ' ἐκεῖ ξεβήκαμεν σλὼ Βῆλνα νὰ πᾶμεν ἀνθρώπυς μας παρέδωκαν ἕως ἐκεῖ νὰ πᾶμεν. εἰς πέντε ὁλοπλερώταις ἡμέραις ἐφθάσαμεν ἀπὸ τῦ Μπέρεστ ἡμεῖς σλὼ βῆλνα κονέψαμεν.

se illinc discedere, atque maximum Poloniæ Cancellarium Johannem convenire, ut ab ipso, atque Poloniæ Rege literas acciperet, quibus Poloniæ, atque Lithuaniæ fines egredi posset, & ad Maximum Russiæ Regem Theodorum Orthodoxum, potentia, & magnitudine præstantem, proficisci. Statim igitur ut literas legi, summopere gavisus sum, & surgens e lecto, ac celeriter me ad iter comparans, equos, & currus emi, ceteraque omnia usui opportuna parata habui. Non post multos dies ad Poloniæ fines advenit Patriarcha, misitque ad ipsum Cancellarium viros, ac literas, enixe deprecans, ut in castrum suum Zamosci venire non dedignaretur. Quum audissem eum transivisse, & ad Cancellarium venire, properavi, ut Zamoscium prævenirem. Itaque media Parasceve a castro Lobi discessi, atque Dominica die Zamoscium perveni, ibique Patriarcham adlocutus sum, summaque veneratione, maximoque cultu excepi, caput, & genua amplexus. Vigesima Maii Dominica die cum benedictionem, absolutionemque largitus esset, jussit me assidere, multosque mecum sermones habuit mœroris plenos, adeo ut præ dolore fierem, dum varios labores narraret, quos passus erat apud Turcas in urbe Rhodi, ubi exulabat. Tum vero mihi subjecit; Quomodo res tibi succedunt cum hisce Polonis. Optime, inquam, domine mi, benedictionis tuæ præsidio. Tunc ipsum interrogavi, num & ego ad Maximum supremum Russorum Regem cum eo venire possem: ipse vero suaviter respondit, veni mecum, fili mi, ut Russiam proficiscamur.

Cancellarius interea clarissimus illum, ejusque familiares, & qui cum ipso erant, humanissime excepit, plurimoque amore complexus est, atque inde multis honoris signis illum dimisit, ut iter suum prosequeretur, obtentis a Rege literis, quibus Poloniæ fines egredi posset, pluribusque nos commendavit, donec Berestum usque ad confinia pervenissemus: quam ob rem cum in media Polonia, atque Lithuania versaremur, ubique nos benigne, comiterque exceperunt. Illinc egredientes, ut Vilnam pergeremus, viris aliis commendarunt per itineris cursum. Quinque dierum spatio Beresto Vilnam pervenimus, hospitio semper excepti.

Καὶ

Καὶ ὡς τὸ ἤκουσαν ἐκεῖ οἱ ἄρχοντες καὶ ἄλλοι, ὅλοι μας ἀπαντήσαν μικροῖτε καὶ μεγάλοι. καὶ εἶδα πολλοὺς ἄρχοντας πολλὰ πεπλουτισμένους ἀλλ' ἕνας ὑπερήβαινεν ἐξαίρετα τοὺς ἄλλους. σύμβουλος ἦτον τοῦ λαμπροῦ τοῦ κράλη τῆς Λεχίας καὶ λογοθέτης μέγιστος ὅλης τῆς Λιτβανίας. Ποκάρπιον τον ἐλέγασι τὸν ἀγενῆ τὸν ἄρχον ἐκεῖνον τὸν ὀρθοδόξαν ἐξαίρετον τῶν ἄλλων. καλά μας δεξιώθηκαν καὶ καπφίλδισάν μας, ἡμέρας δύο καὶ δέκα πᾶν ἀχυν τὸ δίχήν μας. Ποκάρπης ἐνδοξώτατος ὁ ἀγενὴς ὁ ἄρχων, φιλίαν ἔδειξε πολλὴν ἐξαίρετα τῶν ἄλλων.

Ut autem adventum noſtrum nobiles, aliique perceperunt, omnes a minimo uſque ad maximum in occurſum proceſſerunt. Et plures quidem vidi nobiles viros, multis abundantes divitiis; at unus ceteris omnibus longe præſtabat. Hic conſiliarius erat clariſſimi Poloniæ Regis, totiuſque Lithuaniæ magnus Logotheta. Pocarpem dicunt nobiliſſimum hunc virum Orthodoxum, ceteris præſtantem. Ibi porro duodecim dies diverſati ſumus, benigniſſime excepti, multiſque honoribus affecti, ut benedictionem a nobis impetrarent. Nobiliſſimus autem, glorioſiſſimuſque præ ceteris Pocarpes multis, variiſque modis maximum erga nos amorem conteſtatus eſt.

Α'π' ἐκεῖ ἐκινήσαμεν νὰ πᾶμεν εἰς τὴν Ὄρσαν εἰς ἄκραν κάστρον Λιτβανίας σημὰ εἰς τὴν Ῥωσίαν. ἀνθρώπους μας παρέδωκαν ἐκεῖ διὰ νὰ πᾶμεν, εἰς μέρας δέκα φθάσαμεν ἐκεῖ καὶ κονέψαμεν. καλὰ μας δεξιώθηκαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, καλὰ καὶ μας ἀπέστειλαν ἕως Ῥωσίας κάστρη εἰς κάστρον ὁποῦ λέγουσι Σμολένσκον τὴν κλῆσιν ὀποῦναι μεγαλώτατον σημὰ τὸν Βορυσθένην. ὁ Βοίβοδας ἀπέστειλεν ὁποῦ τὸ κάστρον ἦτον, ἀνθρώπους καὶ μᾶς ἤφεραν εἰς οἴκους ὁποῦ ἦτον. ἔξω ἐκ τὸ τειχόκαστρον μέσα εἰς τὸ παζάρι, καλὰ μας ἐκονέψασι μὲ τιμὴν μεγάλην. καὶ πάλιν ἐξαπέστειλεν καὶ ὅλους μας ἔγραψαν. ὅλους μας σπερέσιον κατὰ τιμὴν ἔγραψαν. ἀνθρώπους νὰ ἀπέστειλε ταχέως νὰ πηγένουν, τὸν Βασιλέα μέγιστον τὸ μηνύημα νὰ δώσουν. φαγόποτά μας ἔδιδε ἡ καθεκάστην μέραν αὐτὸς ὁ ἐπίσκοπος πολλὰ καὶ τιμημένα. ὁμοίως σπερέσια ἔδιδαν καθ' ἡμέραν ὅλους κατὰ τὴν τάξιν μας ἐπλέρωναν καθ' ἕνα.

Ubi porro Orſiam versus, extremum Lithuaniæ caſtrum prope Ruſſiam, iter nobis capeſſendum foret, pluribus itidem in itinere viris nos commendarunt. Decem dierum ſpatio illuc pervenimus, & hoſpitio excepti fuimus: inde beneficiis pariter cumulatos nos homines illi dimiſerunt uſque ad Ruſſiæ oppida, in caſtrum, quod Smolenſcum appellant, præclarum, maximumque prope Boryſthenem. Voivodes ab ea civitate, in qua verſabatur, viros miſit, qui nos domum ſuam extra moenia civitatis intra rerum venalium forum ducerent, ibique maximo nos in honore habuerunt. Iterumque legatos miſit, ut omnes deſcriberemur, & ſingulis demenſum frumentum honorifice adſignaretur, quod impletum eſt; viros inſuper emiſit, qui celeriter profecti Maximo Regi nuncium ferrent. Singulis vero diebus multas nobis exquiſitas dapes ipſe, locique Epiſcopus ſuppeditabant, ſimiliterque frumenti menſuram unicuique ſecundum proprium ordinem diſtribui juſſerant.

Ὁ Βασιλεὺς ὡς ἤκουσεν ἀπέστειλεν ἀνθρώπους ταχέως νὰ πηγένουμεν ἀντάμα μετ' ἐκείνους καὶ γράμματά μας ἤφεραν ἀπὸ τὸν βασιλέα τὸν πατριάρχην ἔγραφαν τοιοῦτος ἐ ἔλεγαν.

Ubi ad Regis aures adventus noſtri fama pervenit, viros illico miſit, qui nos comitarentur: iidemque literas tulerunt ab ipſomet Rege Patriarchæ ſcriptas his verbis:

Θεόδωρος ὀρθόδοξος ὁ μέγας βασιλέας Βλαντιμερίου Μοσχόβου μεγάλης τῆς Ῥωσίας. Ἀστραχανίου Καζανίου μεγάλου Νογρατίου καὶ Ῥαζανίου μεγίστου ἐκείνου τοῦ μεγάλου. καὶ πάσης γῆς ἀρκτωρίας μεγάλου Συμπηρίου, παρακαλῶ καὶ δέομαι ἐσένα δέσποτά μου. νὰ

Theodorus Orthodoxus Maximus Rex Volodimeriæ, Moſcoviæ, Magnæ Ruſſiæ, Aſtracani, Cazani, Magnæ Novoguardiæ, & Rhezaniæ maximæ, totiuſque Septentrionalis regionis, vaſtiſſimæque Siberiæ. Obſecro te, domine mi, deprecor

λάβης κόπον νὰ ἐλθῇς ἐδῶ σὺν Μοσχοβίαν, ἐσένα ν' ἀπολαύσωμεν κ' ἐγὼ αὐτὸν ἁγίαν. τότε καὶ ὁ ἐπίσκοπος κ' ὁ Βοίβοντας τὸ κάστρο εἰς ἐκκλησίαν πέρασε μας ὁπ' ἔναν εἰς τὸ κάστρον. ἐκεῖ ἐλλειτουργήθημεν τῶν κορυφαίων μέρα, ἁγίου Πέτρου Παύλου τὴ σαββάτῳ τὴ ἡμέρα, ἀπ' ἐκεῖ ἐκινήσαμεν εἰς Μόσχοβον νὰ πᾶμεν, μ' ἀνθρώπους τοὺς βασιλικοὺς ἐκεῖ· διὰ νὰ πᾶμεν, φαγότοτέ μας ἔδιδαν τὸν καθεπάσιν μέραν ἄλλα τῆς βασιλείας τὴ καὶ τὸ τάχυ καὶ σφόδρα.

Εἰς δεκαμέρας φθάσαμεν τὸν Μόσχοβον τὸ κάστρον ἐκεῖνο τὸ πεμβόητον τὸ καλοτειχισμένον, εἰς οἴκους μας ἠκόνεψαν ὀποὺ ἐπισκόπου τοῦ κάστρου τοῦ ὀνομαστοῦ μεγάλης Ῥαζανίας με πρυπάντησιν καλὴν πολλῶν καλῶν ἀρχόντων με πλῆθος ἀναρίθμητον ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Βασιλεὺς ἀπέστειλεν ἄρχοντας τιμιμένους καὶ ἄλλους ὑπηρέτας τὴ πολλοὺς παρασεκάτους, φαγότοτέ μας ἔδιδαν τὸν καθεπάσιν μέραν ἄξια καὶ διάφορα ἀπὸ τὸν βασιλείαν, τραπεζάρεοι μάγειροι περιάτοροι καὶ ἄλλοι, ὅλοι ασκίδες ἦσαν μικροὶ τὴ καὶ μεγάλοι. ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν μέγαν πατριάρχην νὰ πάγῃ νὰ τὸν ἐνωθῇ τὸ μέγα τὸ παλάτι, ἀνθρώπους ἔστειλε πολλοὺς μαργαροφορεμένους, ὅλους με χρυσοχάζδια ἄμορφα σολισμένους. ὁ πατριάρχης ἐκίνησε νὰ πάγῃ τὸ παλάτι, ἐμπρὸς ὑπᾶν οἱ ἄρχοντες μικροὶ τὴ καὶ μεγάλοι καὶ ὄπισθεν καλόγεροι οἱ μαυροφορεμένοι, σὺν μέσον μ' ἄυτον ἤμεσον ἡμεῖς οἱ μανταυτοφόροι. Μονεμβασίας ὁ σοφὸς κ' ἐγὼ ὁ Ἐλασσόνος, Ἀρσένιος ὁ ταπεινὸς ὁπ' ἔμαν ἀξ Ἑλλάδος, εἰς τὸ παλάτι ἐπήγαιμεν πλησίον εἰς τὸν σκάλα εἰς ἐκείνην τὴν παμμέγιστον τὴν ἀμόρφην τὴν σκάλα. ἐκεῖ καὶ ἐπεζδόσαμεν διὰ νὰ πᾶμεν ἄνω ἐκεῖ πάλιν μας ἤφεραν ἄμορφον τὸ μανταύτον ἄρχοντες ἀξιέπαινοι ἀπὸ τὴ βασιλέα, τουτοὺς ἀπανείθηκαν ἀπὸ τὸν βασιλέα.

Θεόδωρος ὁ ἔνδοξος ὁ μέγας βασιλεὺς ὁ αὐτοκράτωρ μέγιστος μεγάλης τῆς Ῥωσίας. παρακαλεῖ καὶ δέεται ἐσένα πατριάρχη, νὰ θείσῃς νὰ πηγένοιμεν ἀπάνω σὸ παλάτι.

Ὁ πατριάρχης ἅγιος ὡρὸς τοὺς ἔπος ἔφη. τῷ βασιλέως θεσμὸς χωρὶς ἄλλο νὰ

que, ut Moſcham venire labores, ut fructu benedictionis tuæ frui poſſim. Tunc Epiſcopus, & Voivodes ad Eccleſiam, quæ erat in civitate, nos duxerunt, ibique die ſabbati, cum feſtum incidiſſet Coryphæorum Petri, & Pauli, divinam liturgiam peregimus. Inde arrepto itinere cum Regiis legatis Moſcham progreſſi ſumus, victu nobis ubique Regiis ſumtibus parato, celeriterque iter perficere curavimus.

Decem dierum ſpatio Moſcham civitatem pervenimus, celeberrimam, atque præclaris ædificiis ornatam. Multi nobis occurrerunt nobiles viri, ceterorum autem hominum infinita prope multitudo; & in domum Epiſcopi Magnæ Rhezanæ nos exceperunt.

Interim Rex nobilitate præſtantes viros, alioſque plurimos ſuperioris ordinis ad nos miſit; ſinguliſque diebus Regio ſumtu menſa optimis, variiſque dapibus inſtructa parabatur, atque tricliniarchæ, coqui, pincernæ, aliique omnes minores, majoreſque aptiſſime inſtructi erant. Vocavit autem Rex Magnum Patriarcham, ut ad Regale palatium veniret, plurimoſque viros margaritis omnes circumveſtitos, aureiſque ſtragulis coopertos, ſplendideque ornatos miſit. Igitur Patriarcha ſtatim palatium verſus ſe ſe contulit. Præcedebant nobiles minores, majoreſque, retro autem ſequebantur Monachi nigra veſte induti, medii vero cum Patriarcha nos legati incedebamus, Monembaſienſis Metropolita, & ego Elaſſonis Epiſcopus; humilis Arſenius ab Hellade profectus. Hoc comitatu ad Regalis palatii ſcalam pervenimus ampliſſimam, ornatiſſimamque. Ibi pedibus procedendum nobis fuit, ut in ſuperius aſcenderemus, ibique rurſus præclarum nobis Regis nuncium tulerunt digniſſimi nobiles viri, atque hæc Regis nomine effati ſunt.

Theodorus glorioſiſſimus, magnus Rex, atque Imperator Maximus magnæ Ruſſiæ te Patriarcham obſecrat, atque precatur, ut in ſuperiorem palatii partem aſcendas.

Sanctiſſimus Patriarcha ſic illis reſpondit. Regis mandatum nulla interpoſita mora

γένῃ

γένη καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐκινήσαμεν νὰ προβῶμεν ἄνω, μ' ἀνθρώπους ἀναριθμήτους ὁμοῦ με τ' ἀρχόντων.

Καὶ πάλιν ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας ἄρχοντας ἐνδοξωτάτους τοὺς δύο λογοθέτας. κ' ἐκεῖνοι ἐπροσκυνήσαν τούτους τοὺς λόγους εἶπαν, τοῦ βασιλέως λόγια τὸν πατριάρχλω εἶπαν. Θεόδωρος ὁ βασιλεὺς ὁ αὐτοκράτωρ μέγας, τῶν βασιλέων βασιλεὺς καὶ πάσης τῆς Ῥωσίας, παρακαλεῖ καὶ δέεται πρὸς αὐτον νὰ πηγένῃς νὰ σε ἰδῇ ἐπιθυμῇ καὶ νὰ τον εὐλογήσῃς. καὶ πάλιν τί φη πρὸς αὐτὸς ὁ θεῖος πατριάρχης τῆς Κωνσαντινουπόλεως καὶ πάσης οἰκουμένης. τοῦ βασιλέως ὁρισμὸς χωρὶς ἄλλο νὰ γένῃ, εἰς χρόνους ὑπὲρ ἀπείρους πάντα νὰ βασιλεύῃ.

Καὶ δύο τὸν ἐλάβασιν ὑπὸ ταῖς ἀμασχάλαις, ὅσον ὀποῦ ἐπήγαμεν ἕως ταῖς δύο θύραις ὀπ' ὅπου τὸ παλάτιον τὸ περιχρυζομένον, καὶ βασιλεὺς ὁ μέγιστος πῦ κάθετον σὸν θρόνον. ὡς ἴδεν μας ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ θρόνου ἔστη, καὶ κάτω ἐκατέβηκεν μὲ σκῆπτρον εἰς τὸ χερὶ.

Ὁ πατριάρχης ἔστη δὲ σημὰ σὸν βασιλέα, καὶ πρῶτα ἐπροσκυνήσε τλὼ δημόρφω εἰκόνα ἐκεινῶ τλὼ ἁγίαν τλὼ δέσποινεν τοῦ κόσμου, ἁγίας θεομήτορος μεσητρίας τοῦ κόσμου. ὁπ' ὅπου μεροκπίνια με λίθους ἀδαμάντους. με ζαμφίρους τοπάζια κ' με πολλὺς μαργάρους. κ' ἦτον ἐντὸς εἰς τὸ θρονί ἀπάνω βασιλέως, ὀλίγον ὑψιλωτέρα ὑπὸ τοῦ βασιλέως. καὶ ἀφόντας ἐπροσκυνήσεν ἐκεῖνῶ τλὼ εἰκόνα, ὁ πατριάρχης ἔστη δὲ σημὰ σὸν βασιλέα. τότε αὐτὸς ἐσύχασε χερά του τλὼ ἁγίαν, ἐζήτησεν εὐλόγησεν πολλὰ τὸν βασιλέα. χρόνους νὰ ζήσῃ περισσοὺς καὶ αὔξησιν νὰ κάμῃ τλὼ βασιλείαν τοῦ κρατεῖ πολλὰ νὰ τλὼ αὐξάνῃ. τὰς βασιλείας πάσας τὰ ὅλας νὰ κυριεύσῃ, αὐτὸν νὰ προσκυνήσουσιν Ἀνατολὴ καὶ Δύσι. καὶ πάλιν εἶτε πρὸς αὐτὸν διάδοχον ν' ἀφήσῃ ἐκ τ' ὀσφύος τ' αὐτοῦ σὸν θρόνον του νὰ κάτζῃ.

Τότες ὁ μέγας βασιλεὺς με εὔμορφον τὸ σχῆμα με ὅλα διαδήματα με ὅλῳ τλὼ χαρὼναν ἔκλινεν ἐπροσκυνήσεν εἶπε τὸν πατριάρχλω, εὐχαριστῶ σε δέσποτα καὶ μεγα πατριάρχη. Θεὸς ὁ παντ' εὐλόγητος ὁ ἐφορῶν τὰ πάντα, τὰ ὅσα με εὐχήθηκεν

adimpleatur. Illinc igitur ſtatim proceſſimus, atque in ſuperiorem partem domus aſcendimus cum ingenti nobilium comitatu.

Miſit rurſus Maximus Rex præclaros viros binos Logothetas, qui ſummo cum obſervantia locuti, Regis verba Patriarchæ retulerunt. Theodorus Rex, Imperator maximus, Rex Regum, totiuſque Ruſſiæ obſecrat, atque precatur, ut ad ipſum venias: ſummo enim videndi te deſiderio flagrat, tuamque benedictionem exoptat: quibus divinus Patriarcha Oecumenicus Conſtantinopolitanus reſpondit: Regium mandatum ſtatim impleatur, Rexque in æternum imperet.

Tunc duo ipſum ſub alis ſuſtentare cœperunt, donec ad limina pervenimus palatii, auro circumquaque fulgentis. Ibi maximus Rex ſuper thronum ſedebat, quumque nos vidiſſet, ſtatim e throno ſurrexit, ſceptrumque manu tenens deſcendit.

Patriarcha prope Regem ſtetit; aſt primum præclaram imaginem totius mundi Dominæ, atque patronæ Sanctiſſimæ Deiparæ, carbunculis, lapillis, adamantibus, ſaphiris, topatiis, aliiſque plurimis margaritis ornatam, quæ intra Regis thronum paullulum ipſi Regi ſupereminebat, veneratus eſt. Poſtquam vero venerandæ imagini reverentiam exhibuit, prope Regem ſtans, ſanctam manum extulit, multaque Regi fauſte precatus eſt, longævam ut vitam duceret, atque longe, lateque Imperii fines protraheret, ut in regna omnia dominaretur, ejuſque nomen in Orientis, atque Occidentis partibus coleretur; denique ut ſui generis ſucceſſorem relinqueret, qui ſolium occuparet.

Tunc Maximus Rex, caput diademate, atque corona pulcherrime circumdatum inclinans, Patriarcham veneratus eſt, atque his verbis eum eſt allocutus. Gratias tibi ago, Domine mi Patriarcha; Deuſque ſuper omnia benedictus, cuncta, quæ mihi adpreca-

νὰ

νὰ μεταδώκῃ πάντα. καὶ πάλιν εἶπε πρὸς αὐτὸν δέσποτα καλῶς ἦλθες ὅσ' ἦλθεν ἁγιώτης σου ταῖς ἐδικαῖς μου μέραις καὶ ἀπ' ἐκεῖ πήγε καὶ ἔκατζε ἀπάνω εἰς τὸν θρόνον, τὸν μέγαν τὸν ὑπέρτατον τὸν πεζιχρυζόμβυον. ὁ βασιλεὺς ἐπρόσαξε νὰ κάτζῃ ὁ πατριάρχης, ἐκ δεξιῶν πλησίον του μετὰ τιμῆς μεγάλης. ὅπισε κ' ἐκαθήσαμβυ κ' ἐμεῖς ἐκεῖ τὸ πλάγι, ἐκ δεξιῶν πλησίον του σημὰ τὸν πατριάρχιν. ὁ βασιλεὺς πῦ κάθετον ἀπάνω εἰς τὸν θρόνον, με χεῖρά του τὴν δεξιὰν ἐκράτιεν τὸ σκῆπτρον. ἐκεῖνο τὸ ξέσιον τὸ πολυτιμημένον, ὁπ' ἔχε λίθους ἐκλεκτοὺς δίμορφα καμομένον τοπάζια μπαλάσια καὶ εὔμορφα ρομπίνια. ἀδαμάντους παμμεγίσους καὶ ἔκλαμπρα ζαφήρια. εἶχε καὶ εἰς τὸ πλάγι του τὴν σφέραν τὴν μεγάλην, ὁλόχρυσον ὁπῦ δηλοῖ ὅλην τὴν οἰκουμένην. οἱ πάντες ὅλοι ἐστέκοντον μ' δίλάβειαν μεγάλην. οἱ Κνέζοι τε καὶ ἄρχοντες καὶ ὅλοι καλόγεροι.

Καὶ πάλιν ἐσυκόθηκεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν, δίλόγησόν με δέσποτα ἀξιοτιμημένε. καὶ πάλιν ἐπλησίασε καὶ κατ' δίλόγησέ τον, δίχήθηκεν ἁγίασεν κ' ἐπολυχρόνησέ τον.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ προσκυνήσαμεν κ' δίγήκαμβυ οἱ πάντες ὁ πατριάρχης κ' ἡμεῖς μετὰ τιμαῖς μεγάλαις. καὶ τότες ἐπορδίθημβυ μετὰ πολλῶν ἀνθρώπων εἰς οἴκους ὁπῦ ἤμεσον μετὰ πολλῶν ἀρχόντων. ἐκεῖ καὶ ἐκαθήσαμβυ ἡμέρας κ' ἑβδομάδας μ' ἀνθρώπους τε βασιλικοὺς με πλείσους ὑπηρέτας. Ὁ πατριάρχης ἐμιλήσεν, ἀπ' ἐκεῖ ἴνα δίγη, εἰς θρόνον του νὰ πορδίθῃ ἐν Κωνσαντινουπόλει. τότες ὁ ἀξιέπαινος ὁ ἄρχων κυρὸς μπαρόσης τῦ βασιλέως φρότισος καὶ μαΐμων βασιλίσσης κ' Κασανίν ἄρχων ἐκείνου τῦ μεγάλου, ὁπ' ὄχει φήμην πεζιοσὼ τὰ πέρατα τῦ κόσμου. τὸν πατριάρχην ἔφθασε μετὰ τιμῆς μεγάλης καὶ χεῖρά του ἐφίλησε μ' δίλαβείας μεγάλης. χαιρετισμὸν του ἔδωκεν ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ ἀπὸ τ' βασίλισσαν ἐκείνην τὴν ἁγίαν.

Ὁ πατριάρχης δίχήθηκεν καὶ κατ' δίλόγησέν τους, ἐρώτησε πῶς ἔχουσι πῶς εἶναι τὴν ὑγίαν τους. Ὁ ἄρχων δίποκείθηκεν καὶ εἶπε δι' ἐκείνους, με τὸ Θεῦ τὸ θέλημα καλάνα τὴν ὑγίαν τους.

tus es, ſinu ſuo ferens, votis tuis benigne annuat: poſt quæ adjecit: Opportune, Domine, adveniſti, atque in diebus Imperii mei ſanctitas tua regnum hoc inviſit. Poſtea ſublimem thronum, aureumque Rex aſcendit, atque edixit, ut Patriarcha a dextris ejus ſummo cum honore ſederet, pariterque nos ad latus dexterum Patriarchæ aſſidere juſſit. Sedens in ſolio manu dextera elatum tenebat honorificum ſceptrum affabre elaboratum, atque lectis lapillis, topatiis, gemmis, decoris carbunculis, magnis adamantibus, lucentibuſque ſaphiris circumdatum; & ad latera prægrandem habebat ſphæram ex auro conflatam, in qua totius terræ ambitus ſignatus erat. Ceteri autem omnes, ſive Cneſes, ideſt Provinciarum Toparchæ, ac Duces, ſive nobiles, atque univerſi Monachi, maxima obſervantia adſtabant.

Surrexit iterum Rex, dixitque: Benedic mihi, Deſpota clariſſime: quocirca accedens Patriarcha rurſus benedixit, & fauſta precatus eſt, ut ſanctam, atque longævam ageret vitam.

Poſtea Regem venerati omnes Patriarcha, & nos, maximo affecti honore diſceſſimus, multiſque viris ſtipati domum regreſſi ſumus, in qua diverſabamur cum nobilibus viris non paucis. Ibi poſtquam dies, hebdomadaſque cum Regiis præſtantibus viris pluribus commorati fuiſſemus, ſignificavit Patriarcha, ſe illinc abire velle, & ad ſedem ſuam Conſtantinopolitanam redire. Tum clariſſimus Archon primus inter Barones Regis, atque Reginæ μαΐμων, & maximi Caſani, cujus regionis fama per omnes terræ partes celebratur, Dux ad Patriarcham reverenter acceſſit, dexteramque ejus oſculatus, Regis, ſanctiſſimæque Reginæ verbis ſalutem nuntiavit.

Patriarcha cum fauſta precatus eſſet, quomodo valerent, interrogavit, cui nobilis vir reſpondit: Optime, divina opitulante gratia.

Ὁ

Ὁ ἄρχων ἐσυκόθησε κ' εἶπε τ πατελάρχλω με φόβον κ μ' εὐλάβειαν κ μ' εὐμόρφλω τλῶ τάξω τὺς λόγυς ὀπῦ εἶπέ τον ὁ μέγας βασιλέας Θεόδωρος ὁ μέγισος μέγαλης τ Ρ'ωσίας.

Ὦ πατελάρχα μέγισε τῆς Κωνσαντινυπόλεως ἁγίω ἁγιότατε τῆς οἰκυμένης ὅλης. παρακαλῶ σε δέομαι τὺς λόγυς μυ ν' ἀκέσῃς ἐκείνυς ὀπῦ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς Βελίκης. Θεόδωρος ὁ κράτισος ὁ μέγας βασιλέας Βλαντιμεείς Μοσχόβυ ἐ ὅλης τ Ρ'ωσίας παρακαλεῖ κ δέεται ἐσὺ νὰ ἀπομείνῃς, ἐδῶ σὸν μέγαν Μόσχοβον νὰ εἶσαι πατελάρχης Βλαντιμεείς Μοσχόβυ κ τῆς Ρ'ωσίας πάσης κ μέγας ν' ὀνομάζεσε ὅλης τῆς οἰκυμένης σόδημα ν' ἄχῃς πεελοσὸν ἠμέτελον τῦ πόσμυ ἐσὺ κ οἱ ἄνθρωποί συ ἐ ὅλοι οἱ συγγενεῖς συ.

Ὁ πατελάρχης ὡς ἤκυσεν τὺς λόγυς τυὺτυς, ωρὸς ἀυτὸν ἀποκρίθηκεν κ εἶπε λόγυς τύτυς. Θεόδωρον ἀχαεισῶ τὸν βασιλέα μέγαν, κ δέσποιναν βασίλιοσαν Εἰρλίλω τλῶ ἁγίαν. πῶς ἔχυ πόθον πεελοσὸν εὐλάβειαν μεγάλω, καὶ νὰ τιμήσυν ἀγαπᾶν ἀυτῶν τλῶ βασιλείαν καὶ ν' ἀποκτήσυν βέλονται ἴδιον πατελάρχλω, ὁπ' ἦναι ωρᾶγμα τίμιον εἰς πᾶσαν οἰκυμένλω. ἀμὴ ἀυτὸ πᾶ οὐείζυσι ὐ δυώται νὰ γένῃ. ὅτι με ἀπαντέχυσι μικροί τε κ μεγάλοι ἀρχιερεῖς κ ἱερεῖς κ ὅλοι οἱ καλόγεροι, κ πάντες ὅσοι εὑρίσκονται ἐν Κωνσαντινυπόλει. ἀλλὰ τῦ βασιλέως θέλημα χωρὶς ἄλλο νὰ γένῃ. με νόμον κ μ' ἀρχιερεῖς ἄλλος ἐδῶ νὰ γένῃ. τότε πολλὰ λυπήθηκεν ὁ ἄρχων κυρὸς μπαρύσης, τὸ πῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ὁ πατελάρχης. ᾧ ἔλαβε συγχώρησιν νὰ πάγῃ ςὸ παλάτι, τῦ πατελάρχυ λόγια τὸν βασιλέα νὰ εἴπῃ. εἰς τὸ παλάτι ἔφθασε τὸν βασιλέα εἶπε τὺς λόγυς ὀπῦ ἤκυσε ἐ πατελάρχης τον εἶπε.

Ὁ βασιλὰς ὡς ἤκυσεν πολλὰ τὸ ἐλυπήθη, κ εἶπε τί νὰ ωράξωμεν. τὸ θέλημα ἄς γένῃ Θεῦ τῦ παντοκράτορος κ αὐτῦ τῦ πατελάρχυ, ἄς ἤλθυν οἱ ἀρχιερεῖς ὅσοι κ ἂν εἶναι ὅλοι ἀρχιμανδείται μέγισοι κ ὅλοι ἡγύμυοι. καὶ ὁεισμὸν ἀπέςειλε ταχέως νὰ πηγένῃ ἀρχιερεῖς νὰ ἔλθωσι καὶ ὅλοι ἡγύμυοι, κ πάντες ἐσυνάχθησαν καὶ σιώδον ἐποίχαν μέσα εἰς τὸ

Postmodum surgens non sine timore, atque reverentia Patriarchæ miro ordine retulit sermones, quos ad ipsum habuerat Maximus Theodorus magnæ Russiæ Rex.

Maxime Patriarcha Constantinopoleos Oecumenice, Sanctorum Sanctissime, oro, obtestorque, ut sermones hosce, quos ad me habuit Rex, benigne excipias. Theodorus potentissimus, Maximus Rex Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ te obsecrat, atque deprecatur, ut in hac Moscoviæ regione velis moram figere, atque Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ Patriarcha vocari, unde potiori ratione Oecumenicus appellabere; quam ob rem abundantissimum, innummerabilemque omnino censum tu, ceterique, qui tecum sunt, atque congeneres tui habebunt.

Hæc cum audisset Patriarcha, istud ex tempore responsum dedit. Theodoro maximo Regi, Dominæque Reginæ Ireni plurimas habeo gratias pro summa ergo me benevolentia, atque observantia, quodque regnum suum illustrare cupiant, propriumque habere Patriarcham exoptent, ex quo maximum ubique terrarum decus constabit. Verum eorum vota impleri nequeunt; me enim præstolantur minores omnes, majoresque, Episcopi, presbyteri, & monachi universi, & quotquot Constantinopoli commorantur: attamen, ut Regis desiderio aliquo modo fiat satis, servatis legibus, & Episcoporum consensu, alius hìc eligatur. Ad hæc vehementer indoluit nobilis inter Barones vir, Patriarcham manere non posse, atque discedendi facultate impetrata in palatium se contulit, ut Patriarchæ dicta Regi referret: & quidem cum illuc perveniisset, omnia, quæ a Patriarcha audierat, ex ordine narravit.

Rex ubi hæc intellexit, maximo mœrore affectus est; quid, inquit, nunc consilii capiemus? Verum omnipotentis Dei, ipsiusque Patriarchæ voluntati indulgendum est; conveniant itaque Episcopi omnes, atque Archimandritæ maximi, cunctique præfecti. Quamobrem statim edixit, ut Episcopi omnes, atque præfecti adessent in palatio. Convenerunt igitur Episcopi universi, & Ar-

παλά-

πελάτιον μετὰ τ βασιλέα. οἱ πάντες ὅλοι εἶπασιν ἂν θέλει πατελάρχης τῆς Κωνσαντιγουπόλεως ὅλης τῆς οἰκυμένης. αὐτὸν ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν ὸσ' ὅναι ἡ ζωή του, καὶ ὅλοι μας νὰ ἤμεσεν εἰς τ ὑποταγὴ του.

chimandritæ maximi, omnesque præfecti, atque in aulæ medio coram Rege Synodum coegerunt, in qua una voce omnes significarunt, rem sibi fore maxime acceptam, si vellet Patriarcha Constantinopolitanus Oecumenicus toto vitæ suæ cursu Patriarchatum in eos exercere, illosque sub sua ditione habere.

Ὁ Βασιλεὺς, ἀρχιερεῖς καὶ ὅλοι τῆς συνόδου, ἐκέλασι τὸν ἄρχοντα Ἀνδρέαν τὸ Τζαλκάνε ἄνθρωπον γέρον θαυμαστὸν πολλὰ πεπαιδάμένον τίμιον καὶ ἐνάρετον καὶ λίαν φημισμένον καὶ τὸν αὐτὸ αὐταδελφον τὸν ἄρχοντα Βασίλην τὸ τῆς συνόδου βιβλάμα ν' ἀπᾶν τὸν πατελάρχλω, καὶ ἦλθαν ἐ ἐνώθηκαν τὸν μέγαν πατελάρχλω, δεασότλω ἀξιέπαινον εἰς πᾶσαν οἰκυμένλω. τλὼ χεῖρά του ἐφίλησαν καὶ κεφαλλὼ καὶ γόνα, αὐτὸς καὶ τὺς εὐλόγησε με χεῖρά του ἁγίαν. τότε καὶ τὸν ἀνήγγηλαν τὰ τῆς συνόδου πάντα τὸ βασιλέως τλὼ βιβλὼ ἐ τῆς συνόδου ὅλα.

Tunc Rex, Episcopi, ceterique omnes Synodum celebrantes nobilem virum Andream Tzalcanem ætate provectum, mirabili prudentia, doctrina, & virtute præditum, celeberrimumque, nec non germanum ejus fratrem nobilem Basilium miserunt, qui Synodi decretum Patriarchæ referrent. Hi quum ad Maximum Patriarcham, virum ubique terrarum numquam satis commendandum venissent, manus primum, & caput, ac genua complexi sunt, & ab ejus dextera benedictionem acceperunt. Postea totius Synodi, Regisque Consilium ipsi aperuerunt his verbis.

Ἄκυε ἁγιώτατε ἐ θεῖε πατελάρχα, ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος ὀπ' ὄχει τλὼ Ῥωσίαν, ἀνατολλὼ καὶ δύσιν τε μεγάλην Ἀρκτωείαν, ἀρχιερεῖς, ἡγάμθυοι ὀπ' ὄναι τλὼ Ῥωσίαν. παρακαλῶν καὶ δέονται νὰ εἶσαι πατελάρχης, ἐδῶ τλὼ Βασιλείαν μας καὶ νὰ πατελαρχεύης βίον νὰ ἔχης πρεισσὸν. χαρίσματα μεγάλα, χωρία κάστροι πρεισσὰ μικρά τε καὶ μεγάλα. καὶ πάλιν σιπρέσια ἀπὸ τ βασιλείαν, ἀπ' ἄσπρα τὰ νογράτια τ καθ' ἡμέραν χίλια. καὶ ὅλοι σου οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχωσι χωρία, πολλὼ τιμὼ καὶ πλουτισμὸν ἐ ὅσα κάμνου χρεία, ὅπως ἐκεῖνοι εἶπασι ἐ ἔβαλαν μετάνοιαν.

Benignas, quæsumus, aures præbe sanctissime, divineque Patriarcha. Theodorus Rex, qui Russiam peramplam ab Oriente usque ad Occidentem, universamque Septentrionalem regionem imperio suo moderatur, & Episcopi, præfectique, quotquot in Russia sunt, te deprecantur, & obsecrant, ut Imperii hujus Patriarchatum toto vitæ tuæ tempore exercere velis; propter quod eximia dona, regiones, civitates præclaras, parvas, magnasque, & frumenti mensuram a Rege, & aspra Nogratia mille singulis diebus consequeris; viris etiam, qui tecum sunt, propriæ constituentur regiones, ut maximo in honore sint, multisque facultatibus, ac omnibus ad usum necessariis abundent. Hæc locuti, Patriarcham venerati sunt.

Ὁ πατελάρχης ἔφησεν, εἶπε τὰ τοιᾶτα λόγια. Θοόδωρον τὸν κράτισον τὸν μέγαν βασιλέα, ἐ δέασοιναν βασίλισσαν Εἰρωίλω τλὼ ἁγίαν εὐχαεισῶ τὰ μέγιστα πῶς ἔχου πόθον μέγαν. ὁμοίως καὶ τλὼ σύνοδον ἐτύτλω τλὼ ἁγίαν, καὶ νὰ τιμήσου ἀγαπᾶν αὐτῶν τλὼ βασιλείαν καὶ πατελάρχης νὰ καλεσῶ αὐτῶν τλὼ βασιλείαν. ἐτοῦτο εἶναι ἀδιώατον ὧδε ἐγὼ νὰ μείνω καὶ πατελάρχης Μοχόβυ ἐγὼ διὰ νὰ γένω. ἀρ-

Ipse autem sic eos affatus est. Theodoro maximo Regi, sanctæque Reginæ Ireni plurimas, quas possum, refero gratias pro munificentissimo eorum erga me animo, pariterque Sanctissimæ Synodo, quod regnum hoc illustrare studeant, mihique ejus Patriarchatum votis suis destinarint. Verum fieri nullo modo potest, ut ego hìc maneam, atque Moscoviæ Patriarchatum in me suscipiam. Episcopi enim, Presbyteri, atque

χιερεῖς

χιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ οἱ πολῖται ὅλοι τῆς Κωνσταντινυπόλεως μικροί τε ἕως μεγάλοι ἐδῶ με ἀποστείλασι ταχέως ἵνα ἔλθω, τὸν βασιλέα νὰ ἰδῶ ταχέως νὰ πηγένω. μητέρα μας τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην νὰ φυλάξω τὴν ἀχαμνὴν καὶ γηρεὰν ἐκείνην νὰ ἀναθρέψω ὁπ' οἴχει πέχνα πεθιοσὰ καὶ κατεπροικισέτα. βίον πολλὴν τὴ ἔδωκε καὶ κατεπλυτησέτα. ἕως νῦν τὴν ἐγκατέλιπαν ἕως δεὶ τὴν ἐνθυμῆνται, νὰ ἔχη πάντα πλυτισμὸν κὴ νὰ παρηγορεῖται. ἐγὼ ὥμαι πρῶτος τῆς υἱὸς ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων ἐκδικητὴς καὶ φυλακτὴς τῶν ἀδελφῶν μυ πάντων γηροκομῆσαι βέλομαι μητέρα μας τὴν γρηὰν, δίχνω αὐτῆς νὰ λάβομεν ἐκείνην τὴν ἁγίαν. κὴ κληρονόμοι ἄξιοι νὰ γένωμεν ἐκείνης εἰς ὅλα τῆς τὰ κτήματα ὡς εἶναι ἡ βελήτης. ἀμὴ ἐγὼ με θέλημα ἐκείνης τῆς μητέρος μυ ἕως με τὴν γνώμην τῶν πολλῶν πάντων τῶν ἀδελφῶν μυ. με νόμον καὶ με τάξιν τε νὰ ποίσω πατελάρχην εἰς Μόσχοβον τὸν μέγισον εἰς τὴν Ῥωσίαν ὅλην νὰ πληρωθῇ τὸ θέλημα τὸ βασιλέως πάσης μεγάλης τῆς Ῥωσίας τε ἕως τ' σωόδυ πάσης.

Ἐκεῖνοι ἐπροσκύνησαν εἰς τὸ παλάτι ἐπῆγαν τὸν βασιλέα σωόδον τάτυς τὺς λόγυς εἶπαν. οἱ ἄπαντες ὡς ἤκυσαν λύπη τὺς πῆρεν ὅλυς, ἀρχιερεῖς κὴ ἱερεῖς μικρύς τε ἕως μεγάλυς. κὴ εἶπαν τί νὰ φράξωμεν τὸ θέλημα ἂς γένῃ Θεῦ τῦ παντοκράτορος κὴ αὐτῦ τῦ πατελάρχυ.

Καὶ πάλιν τότες ἔστειλαν δύο τῶν ἐπισκόπων τιμίυς καὶ ἐναρέτυς ξαρέτυς τῶν ἄλλων. εἰς πατελάρχην ἦλθασι μὴ τιμῆς μεγάλης, τῆς Κωνσταντινυπόλεως ἕως πάσης οἰκυμένης ἠροσκυνήσαν ἐφίλησαν χεῖρα τῦ τὴν ἁγίαν χαιρετισμὸν τὸν εἶπασιν ἀπὸ τὸν βασιλέα.

Ὁ βασιλεὺς ὁ μέγισος Ῥωσίας τ' μεγάλης, χαιρετισμὸν ἀπέστειλε τῆς σῆς ἁγιωσυνης ὁμοίως κὴ ἡ δέσποινα βασίλισσα Εἰρλὴν, κὴ σὺν αὐτοῖς ἀρχιερεῖς κὴ τῆς σωόδυ ὅλοι, κὴ πίστσον ὦ δέσποτα ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλοι πολλὰ τὸ ἐλυπήθηκαν μικροί τε κὴ μεγάλοι. τὸ πῶς κὴ δὲν ἀπόμεινες νὰ εἶσαι πατελάρχης Ῥωσίας τῆς μεγάλης τε κὴ πάσης οἰκυμένης νὰ ἔχης πλῦτον πεθιοσὸν χαείσματα μεγάλα, κάστρα χωρία πεθιοσὰ μικρά τε καὶ μεγάλα. Καὶ

Cives universi Constantinopolitani a minimo usque ad maximum nunc ad me miserunt, ut ad eos revertar. Quapropter Regem celeriter invisam, ut statim proficisci queam, & ad Ecclesiam, quam veluti matrem suspicio, me conferam, eamque infirmam, atque consenescentem tuear, & plurimos, ac præstantes illius filios maximis bonis, & divitiis ab ea cumulatos, sustentem, qui modo eam prope dereliquerunt, neque satis considerant, quod facultates omnes ab ea acceperint, neque solamen ullum præbere curant. Ego igitur primus ejus filius, fratrum meorum ultor, & custos, matris meæ senescentis curam gerere malo, ut sanctam ejus benedictionem promerear, digneque bonorum omnium hæreditatem accipiam, quod sane illius votum est. Verum ejusdem matris meæ voluntate, atque fratrum omnium meorum consensu, servatis legibus, ex ordine, Patriarcham universæ Russiæ constituam, ut Regis voluntas impleatur, totiusque præclaræ Synodi Russorum voto satisfiat.

Legati Patriarcham venerati, ad aulam perrexere, ut Regi, totique Synodo hæc referrent. Cum relata audivissent, omnes Episcopi, & Presbyteri, a minimo usque ad maximum, ingenti dolore correpti sunt, dicebantque, quid consilii modo supereſt, nisi ut Dei omnipotentis, ipsiusque Patriarchæ voluntati morem geramus?

Rursus itaque binos Episcopos venerabiles, atque præ ceteris virtute insignes miserunt, qui maximo cum honore ad Patriarcham Constantinopolitanum venerunt, & reverenter sanctam ejus manum osculati, Regis nomine salutem nuntiarunt.

Maximus Russiæ Rex, & Domina Regina Irene, & Episcopi, ceterique in Synodo congregati, sanctitati tuæ salutem plurimam dicunt. Illud persuasum habe, Domine mi, Regem, ceterosque omnes a minimo usque ad maximum vehementi dolore affectos fuisse; propterea quod hìc manere, atque Patriarcham totius Russiæ Oecumenicum renunciari nolis, simulque divitias multas, & ingentes facultates, civitates, plurimasque regiones parvas, magnasque possidere, &

Digitized by Google

πάλιν σιτηρέσιον ἀπὸ τὸν βασιλέα ἀπ' ἄσπρα τὰ νοργάτια τλὼ καθ' ἡμέραν χίλια. καὶ ὅλοι σὺ οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχωσι χωρία, πολλὼ τιμὼ κ' πλουτισμὸν κ' ὅσα κάμουν χρεία. ἀλλ' ἐπειδὴ ἠ δωάσαι ἐδῶ νὰ ἀπομείνῃς ἐ τῆς Ρ'ωσίας νὰ γενῇς ἴδιος πατελάρχης. παρακαλῶν καὶ δέονται μικροί τε κ' μεγάλοι, ὁ βασιλεὺς βασίλισσα ἐ ὅλοι ἐπίσκοποι ὧδε σὸν μέγαν Μόχοβον νὰ ποίσῃς πατελάρχλω ἐκεῖνον πῦ ἐψήφησεν ὁ βασιλεὺς ἐ ὅλοι. ἐ τώρα ὅλοι δέονται ἐσὺ νὰ κοποιάσῃς μέσα εἰς τλὼ μητρόπολιν σλὼ ἐκκλησίαν νὰ σέβῃς ἐκεῖνον πῦ ἐψήφισαν νὰ ποίσῃς πατελάρχην νὰ ἀκυσῇ νὰ φημισῇ σλὼ οἰκυμένλω ὅλλω.

Τότες ὁ περιβόητος ἐ μέγας πατελάρχης τῆς Κωνσαντινυπόλεως κ' πάσης οἰκυμένης πρὸς αὐτὺς ἀποκείθηκε κ' εἶπε τοιάτυς λόγυς ἐκείνυς ἐπισκόπυς τε ἐ τὺς ἀπεσαλμένυς. Θεῦ τῦ παντοκράτορος τῦ παντ' ὐλογημένυ τὸ θέλημά τυ νὰ γενῇ ὡς εἶναι τῆς βυλῆς τυ. καὶ βασιλέως μεγίσυ μεγάλης τῆς Ρ'ωσίας Βλαντιμεριὺ Μοχόβυ ἐ πάσης Α'ρκτωρίας. καὶ τῆς σεπτῆς βασιλίσσας κυρίας τῆς Εἰρλωνης, ἀρχιερέων θέλημα κ' ὁ συνόδυ ὅλης.

Καὶ τότες ἐπορεύθημεν ἐντὸς τῇ μητροπόλει, ἐκεῖ πῦ απαντύχεναν μικροί τε ἐ μεγάλοι. ὁ βασιλεὺς ἐπίσκοποι οἱ ἄρχοντες ἐ ὅλοι ἀρχιμανδρίτα μέγισοι κ' ὅλοι ἡγύμενοι. κ' πήγαιμεν κ' φθάσαιμεν σημὰ σὴν ἐκκλησίαν καὶ πάντες τότε ἔκαμαν μεγάλλω δύταξίαν. ἀρχῇ ἐπίσκοποι ἤλθασιν ὅλοι μ' μαντία κ' ἱερεῖς διάκονοι ὅλοι μ' φελώνια. ὅλοι τὸν ἐχαιρέτησαν, σλὼ ἐκκλησίαν σέβημεν ἐ σάθηκεν σὸν θρόνον. τότε σὸ παρακλήσιον θρόνυς ἐκεῖ ἐθέσαν, ἀρχιερεῖς ἐπήγασιν ἐκεῖ ἐ ἐκάθισαν. Καὶ σὼ αὐτοῖς ἐκάθισεν κ' ὁ τῆς Μονεμβασίας ὁ θεῖος Ι'ερόθεος ὁ ἔμπειρος σοφίας. καὶ σὼ αὐτοῖς ἐκάθισα ἐγὼ Ε'λασσόνος ὁ ταπεινὸς Α'ρσένιος ὀπ' ἔμαι ἐξ Ε'λλάδος.

Ε'κεῖ καὶ ἐψηφίσαμεν ἡμεῖς κατὰ τάξιν, τρεῖς τῶν ἀρχιερέων τε νὰ γένῃ πατελάρχης. ἐ ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς ἔγραψαν τ' ὄνομά τυς. ὁ καθ' εἷς με χεῖρά τυ ἐκεῖ σὸν κονδικάντυς. κ' ἔπειτα συκόθημεν κ' ἀγήκαμεν ἀπ' ἐκεῖ, σὸν πατελάρχλω πήγαμεν ἐκεῖ σημὰ σὸ πλάγι. ὁ βασι-

insuper frumenti mensuram a Rege, & aspra Nogratia mille singulis diebus accipere, quo in rerum statu civitates etiam, insignia decora, divitiæ, ceteraque ad vitam necessaria iis, qui tecum sunt, non defuissent. Quandoquidem vero moram hìc figere, ac Russiæ Patriarcha fieri nequis, omnes te minores, majoresque, Rex, Regina, Episcopi universi orant, obtestanturque, ut eum, quem Rex, ceterique elegerint, Maximum Moscoviæ Patriarcham constituas; atque omnino precantur, ut modo ad Metropolitanam Ecclesiam venire non pigeat, ad electum Patriarcham renuntiandum, cujus deinde fama totum per orbem late pervadat.

Ad hæc celeberrimus, maximusque Constantinopolitanus Patriarcha Oecumenicus Episcopis illis a synodo legatis responsum dedit. Dei omnipotentis per omnia benedicti, cujus sane consilium est, & Maximi Regis magnæ Russiæ, Volodimeriæ, Moscoviæ, atque universæ regionis septentrionalis, tum venerandæ Reginæ Dominæ Irenis, nec non Episcoporum, & synodi voluntas impleatur.

Tunc vero ad Metropolim perreximus, cumque omnes a minimo usque ad maximum, Rex, Episcopi, nobiles viri, Archimandritæ maximi, universique præfecti nobis occurrissent, tandem progressi ad Ecclesiam pervenimus, mirum servantes ordinem; & primum quidem Episcopi pallio ornati, tum presbyteri, & diaconi sacris vestibus induti; omnesque facta salutatione Ecclesiam ingressi sumus. Patriarcha in throno consedit; Episcopi autem in sanctuario, ubi sedes positæ erant, proprias singuli occuparunt, atque una cum Episcopis sedit Monembasiensis Metropolita Jerotheus, & ego pariter humilis Arsenius Elassonis Episcopus ex Hellade profectus.

Ibidem autem nos secundum ordinem tres Episcopos elegimus, ut eorum unus Patriarcha eligeretur, singulique Episcopi nomen propria manu scripserunt, quod ipsis visum est. Deinde surreximus, atque hinc abeuntes ad Patriarcham venimus, ejusque lateri adhæsimus. Quumque Rex per nuncios

λὼς

ἦλθε ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν νὰ προβῦθῦμῶ. ὁ πατειάρχης καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ νὰ προβῦθῦμῶ. καὶ πάντες ἐπροβήθημῶ ἀπάνω σὸ παλάτι, ἐκεῖ μας ἀπαντησεν σῦ παλατίυ πύλω, & ἀλογίαν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν πατειάρχω, εἰς κεφαλὼ εἰς σῆθος π εἰς δεξιὰν καὶ ἄλλω. & πῆγε καὶ ἐκάθισεν σὸν ὑψιλὸν τὸν θρόνον, καὶ πατειάρχης ἔκατζε σημὰ ἀπὸ τὸν θρόνον. Καὶ παρακάτω κάθισαν ἀρχιερεῖς οἱ ὅλοι, & πάντες ἄλλοι σέκοντων ἄρχοντες κ' ἡγύμῶνοι. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐσυκοθηκεν ὁ θεῖος πατειάρχης, καὶ βασιλεὺς Θεόδωρος Ρ'ωσίας τῆς μεγάλης. ὁ πατειάρχης ἔδωκε ψήφυς τὸν βασιλέα, ἐκ τὺς ὁποίυς & αὐτὸς νὰ διαλέξῃ ἕνα. τὺς ψήφυς τότες ἔλαβε μ' ἀλάβειαν μεγάλω, καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασεν μετὰ φωνὼ μεγάλω. Δόχαειστῶ σε κύειε δοξάζω τ' ὄνομά συ καὶ ἀγαθὼ συ φρόνοιαν καὶ ὅλω τὸν βυλλω συ καὶ ἂδέ μας ἀπέστειλας τὸν μέγαν πατειάρχω τῆς Κωνσαντινυπόλεως κ' εἰς πᾶσαν οἰκυμένω αὐτὸς & με τὸ θέλημα τ σῆς οἰκονομίας νὰ ποίσῃς πατειάρχω μας εἰς τὸ Βασίλειόν μας. Καὶ πάλιν δόχαείσησε τὸν μέγαν πατειάρχω τύτυς τὺς λόγυς ἤρηκεν τὸν μέγαν πατειάρχην. Δόχαειστῶ σε δέσποτα ὦ μέγα πατειάρχη τῆς Κωνσαντινυπόλεως τὴν σὼ ἁγιοσυίω. ὀπ' ὅλθες εἰς τὸν τὸ φῶ μας ἔδω εἰς τὴν Ρ'ωσίαν, καὶ νὰ τιμήσῃς βύλεσαι ἐδω τὼ Μοχοβίαν. παρακαλῶ & δέομαι νὰ ποίσῃς πατειάρχω, Ι'ώβ μητροπολίτην μας εἰς τ' Ρ'ωσίαν ὅλω.

advocasset, illinc cum Patriarcha discedentes in aulam perreximus, ubi ad limen usque Rex in occursum venit, acceptaque a Patriarcha benedictione capitis, pectoris, & dexteræ, altissimum solium conscendit, & Patriarcha propius sedit, ac deinceps consederunt Episcopi omnes, ceterique, qui aderant, nobiles viri, atque præfecti. Tunc surrexit divinus Patriarcha una cum Theodoro magno Russiæ Rege, & Patriarcha electos Regi exhibuit, ut eorum unum eligeret. Rex vero electos cum reverenter accepisset, Deum optimum maximum elata voce primum adprecatus est. Gratias tibi ago, nomenque tuum & optimam providentiam, prudentissimumque consilium summopere veneror, propterea quod ad nos mittere dignatus es maximum Patriarcham Constantinopolitanum Oecumenicum, eo quidem voluntatis proposito, ut Regno huic nostro Patriarcham præficeres. Rursus etiam maximo Patriarchæ gratias egit, ipsum sic adloquens. Gratias plurimas habeo sanctitati tuæ, Domine Patriarcha Constantinopolitane, quod regnum hoc nostrum Russiæ adveneris, atque Moscoviam præsentia tua cohonestare volueris; nunc obsecro, ut Jobum metropolitam totius Russiæ Patriarcham renunties.

Ο' πατειάρχης ἔφησε τὸν βασιλέα εἶπεν τυιύτυς λόγυς ἔφησε καὶ φὸς αὐτὸν μέν εἶπεν. Θεὸς ὁ παντοδύναμος πάντα νὰ κονομήσῃ, τὸ θέλημά συ νὰ γενῇ καὶ πάντα νὰ πληρώσῃ. ἐκεῖνο ὁπῦ βύλεσαι & ἀγαπᾶς νὰ γένῃ Θεὸς ὁ παντ' ὐλόγητος καλὰ νὰ τελειώσῃ.

Patriarcha his verbis Regi respondit, ipsumque sic affatus est. Faxit Deus omnipotens pro infinita, qua res omnes gubernat, providentia, ut tua impleantur vota, omniaque prospere succedant; neque dubium ullum mihi est, quin hoc, quod tantopere cordi habes, Deus super omnia benedictus, eximie perficiat.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ φοσωπήσαμῶ κ' ὐγήκαμῶ ἀπ' ἐκεῖ σὸν οἶκον ἐπροβήθημῶ ὁπύμασαν οἱ ὅλοι. ἡμέρα πέμπτη ἔγιναν οἱ ψήφοι πατειάρχυ, τῆς Μοχοβίας πόλεως ἐκείνυ τῦ Ι'ώβυ. Καὶ πάλιν τῇ κυειακῇ ἦλθαν οἱ ἐπίσκοποι κ' ἄρχοντες βασιλικοὶ πολλοὶ π κ' μεγάλοι.

Tunc salute data illinc discessimus, & domum reversi sumus. Quinta die suffragiis confirmata fuit electio Jobi in Patriarcham Moscoviticum. Dominica die rursus venerunt Episcopi, atque nobiles viri aulici multi, clarissimique.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροβήθημῶ & πήγαμῶ οἱ ὅλοι, σὼ ἐκκλησίαν ἄπαντες μικροὶ π

Inde profecti omnes a minimo, usque ad Maximum in Ecclesiam convenimus,

Digitized by Google

ὲ μεγάλοι. ὁ πατελάρχης ςάθηκεν εἰς ἄμβωνα τὸν μέγαν ἐκεῖνον ὁπῦ ἔκαμαν μέσα ςιὼ ἐκκλησίαν. με δώδεκα σκαλίδια ὄμορφα ἐνδυμένα εἰς ἐκκλησίας μέσονπε ἀγνάντια τὸ βῆμα, με χάζδια πεείοσια χρυσόπλοκα χὴ μαῦρα κόκκινα ὲ γαλάζια ὲ πᾶσαν θεωείαν. ὡς ποταμοὶ κατεύεναν τὰ χάζδια ἐκεῖνα, ἐκ κορυφῆς τῦ θρόνυ πε ἕως εἰς τ' ἅγιον βῆμα. ἐκεῖ καὶ θρόνυς ἔβαλαν νὰ κάτζῃ ὁ πατελάρχης, ὲ βασιλᾶς Θεόδωρος Ρ'ωσίας τῆς μεγάλης. ἐκεῖ ᾽ εἰς τὰ σκαλίδια βαλμένυς θρόνυς εἶχαν, ἀρχιερεῖς νὰ κάτζυσιν ὅλοι εἰς ὀρδινιὰν. ἐκεῖ ἀπάνω ἐφόρεσεν ὁ μέγας πατελάρχης τὰ ἅγια ἐνδύματα ἐκκλησίας τ μεγάλης. τότε χὴ τὸν ἐδώκασιν μήτραν ὡραιωτάτ|ω, κ' ἔβαλε ςὸ κεφαλῆ τυ ἀξιωτιμημένυ|ω. τότες ἡμεῖς ἐσέβημεν ὅλοι εἰς τ' ἅγιον βῆμα. ὲ πάντες ἐφορέσαμεν ἐνδύματα ἅγια καὶ μήτρας μας ἐδώκασι πολλὰ ἐγκοσμισμένας εἰς κεφαλὰς ἐβάλαμεν πολλὰ τετιμημένας. χὴ ἀφόντης ἐνεδυθημεν φορέματα ἐκεῖνα, οἱ πάντες ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ εἰς τὰ σκαμνία. ὁ πατελάρχης ἔκατζεν ἐκεῖ εἰς ἓν σκαμνίον, ὁμοίως καὶ ὁ βασιλᾶς ἕτερον σκαμνίον.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπεςείλασι τὺς δύο διακόνυς, τὺς πρώτυς τὺς ξαιρέτυς ἀπο' τὺς ἄλλυς ὅλυς Λεόντιον διάκονον μεγάλης ἐκκλησίας, ὲ ἕτερον διάκονον μεγάλης τ Ρ'ωσίας. καὶ ἔρχονταν ὲ ἔλεγαν τὺς ἀρχιερεῖς οἱ ἴδιοι, ὁ πατελάρχης, βασιλᾶς, οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι ἐπρόσαξε νὰ βγέται ξ' ἀπο' δύο δύο, νὰ ὁείσεται νὰ κάτζεται κατὰ τ τάξιν δύο. χὴ πάντες ἐπορεύθημεν χὴ κάτζαμεν με τάξιν ἐκεῖ ςὺς θρόνυς ὅλοι μας καθ' ἕνας κατὰ τάξιν. καὶ μετὰ ταῦτα ἔκβαλαν δικέφαλον πυλίον, σημὰ εἰς τὸ βημόθυρον ἐκεῖνο τὸ ὡραῖον. ἐκεῖ ὲ περασέκονταν ἄνδρες ἁρματομένοι, καλὰ χὴ τὸ ἐφύλαγαν ἐκεῖνο πάντες ὅλοι. ὅσον ὁπῦ ἐφέρασιν ὑποψήφιον τὸν μέγαν. τὸ ὄνομα Ἰώβυ π μιᾷ ψυχῇ ἁγίᾳ. ἀρχιερέα μέγιςον χὴ πρότιςον τῶν ἄλλων, μητροπολίτ|ω Μοχόβυ ὡρῶτον τῶν ἐπισκόπων. Καὶ πῆγε χὴ ἐςάθηκεν ἀπάνω ςὸ πυλίον, χὴ πάντας ἐπροσκυνήσεν ἀπ' ἐκεῖ ἐκ τὸ πυλίον. καὶ ἔπειτα τὸν ἔδωκαν τὸ μέγα βιβλίον, νὰ εἴπε εἰς τὺς ἅπαντας τὸ σύμβολον τὸ θεῖον. καὶ σύμβολον ἐφώνησε μεγαλοφώνως πάντων τῦ πατελάρχυ ἔμπροσθεν καὶ ἀρχιερέων πάν-

& Patriarcha quidem prægrande pulpitum aſcendit, quod in medio Eccleſiæ contra altare ſtatuerunt, duodecim gradibus decore ornatis diſtinctum. A ſummitate ſolii uſque ad ſacrum altare extendebatur villoſum ſericum, quod auro, & nigro, coccineo, cæruleo, varioque colore contextum erat. Sedes quoque paratæ erant, quibus Patriarcha, atque Theodoſius Magnæ Ruſſiæ Rex aſſiderent, tum aliæ in gradibus recto ordine diſpoſitæ Epiſcopis omnibus. Ibi Patriarcha veſtibus magnæ Eccleſiæ indutus eſt, acceptamque pulcherrimam, ac pretioſiſſimam mitram, capiti impoſuit: nos vero cuncti ſanctuarium ingreſſi ſacras veſtes induimus, pariterque mitras præclaras, non parvi pretii nobis traditas capiti impoſuimus. Veſtibus ita amicti ſcamnis conſedimus, & Patriarcha, atque Rex proprium occuparunt ſubſellium.

Interea miſſi ſunt duo Diaconi ceteris præſtantiores, Leontius nempe magnæ Eccleſiæ diaconus, alterque diaconus magnæ Ruſſiæ, qui Epiſcopis retulerunt Patriarchæ, Regiſque mandatum, ut bini ad proprias ſedes ex ordine procederent: quocirca cuncti recta profecti ſumus, & ſinguli ordinatim proprias ſedes tenuimus. Poſthæc biceps pulvinar pulcherrimum prope ſacrarii portam poſuerunt, ubi erant armati viri, diligenter locum cuſtodientes, donec adduceretur præclarus vir omnium ſuffragio electus, Jobus nomine, animi ſanctitate præcellens, Epiſcoporum maximus, Moſcoviæ Metropolita. Adfuit igitur ille, ſeditque ſuper pulvinar, & inde reverentiam omnibus exhibuit; poſtea ingens liber allatus eſt, ut coram omnibus divinum ſymbolum proferret, & coram Patriarcha, cunctiſque Epiſcopis ſymbolum alta voce recitavit. Patriarcha autem, Rex, & Epiſcopi interea ſederunt.

των;

των. Καὶ πάντες ἐκαθέζονταν ὡς εἶπε τὸ τέλος, ὁ πατελάρχης, βασιλεὺς, ἀρχιερέων δῆμος.

Καὶ τότε τὸν ἐλάβασι προτοπαπᾶς ὁ μέγας, ⁊ ἀρχιδιάκων μέγιστος μεγάλης ἐκκλησίας. ἀπάνω τὸν ἐφέρασιν ἔμπροσθεν πατελάρχυ, ⁊ πατελάρχης ἔδωκεν τῳ χάριν τῦ ἁγίυ Πνεύματος παντεπίυ τε μετὰ δίχης μεγάλης αὐτὸς νὰ εἶναι πατελάρχης Ρ'ωσίας τῆς μεγάλης καὶ φίλημα τὸν ἔδωκε τότε κατὰ τὴν τάξιν, ὁμοίως ⁊ ἀρχιερεῖς καθ' ἕνας κατὰ τάξιν, ⁊ ἔπειτα ἐκάθισε σημὰ σὸν πατελάρχῳ, ὅσον ὀπῦ ἐγίνηκεν ἡ εἴσοδος ἡ προώτη. ἀφ' ὑ ἐγίνη εἴσοδος ἐσέβημεν οἱ ὅλοι, ἀρχιερεῖς ⁊ ἱερεῖς ⁊ ὅλοι ἡγύμενοι.

Καὶ ἀφόντης ἐσεβήκαμεν οἱ πάντες εἰς τὸ βῆμα τὰ τροπαροκοντάκια ἐψάλαμεν τὸ βῆμα. τότε σκαμνίον ἔβαλαν ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης καὶ φήμῳ τότες εἶπασι μεγάλυ πατελάρχυ, ⁊ βασιλέως μεγίστυ μεγάλης τῆς Ρ'ωσίας, Βλαντιμεείυ Μοχόβυ ⁊ πάσης Α'ρκτωείας. ἀφόντης ἐπλείωσαν τ' φήμην τ' μεγάλην, τότες οἱ ψάλται ἔψαλαν. μ' φωνὴν μεγάλην τεισάγιον τὸ δώαμις μετὰ φωνῆς μεγάλης ὁ μέγας δομέστικος ἐκεῖνος ὁ Παχάλης ἐκ τῆς μεγαλοπόλεως ἁγίυ Κωνσαντίνυ ⁊ ἔπροι οἱ σὺν αὐτῶ ψάλται τῦ πατελάρχυ.

Καὶ ἀφόντης δὸ ψάλασι τεισάγιον τὸν ὕμνον ὁ πατελάρχης εὐλόγησεν ἐκεῖνον ὅλον κόσμον. τότες ὁ ὑποψήφιος ἐκεῖνος ὁ Ἰὼβ, ἐκ δεξιῶν ἐστάθηκεν πλησίον πατελάρχυ. ὁ πατελάρχης φώνησε μετὰ φωνὴ μεγάλῃ Ἰὼβ τὸν ὑποψήφιον θεῖον μητροπολίτῃ.

Η' θεία χάρις πάντοτε προβίβασιν ποιῆσαι, ἐκ θρόνυ μητροπόλεως. ⁊ πατελάρχης ν' ἄσαι Βλαντιμεείυ Μοχόβυ ⁊ πάσης τῆς Ρ'ωσίας πασῶν Υ'περβορείων τε καὶ πάσης Α'ρκτωείας. ⁊ πάντες ἐχαείσησαν τὸ κύριε ἐλέησον ψάλλαν ἀρχιερεῖς ⁊ ἱερεῖς μεγαλοφώνως εἶπαν. ὁμοίως ⁊ τὸ ἄξιος μικροί τε ⁊ μεγάλοι, ἀρχιερεῖς ⁊ ἱερεῖς ⁊ ὅλοι ἡγύμενοι.

Καὶ ἀφόντης τέλος ἔλαβεν προβίβασις ἡ θεία καθ' ἕνας τότες ἔλαβε τῳ θείαν λειτυργίαν. ἀρχιερεῖς ⁊ ἱερεῖς ⁊ δύο πατελάρχαι, ὁμοίως καὶ ἡγύμενοι καὶ οἱ ἀρχιμανδείται. Καὶ μυσικῶς ἐλέγασι πάντες. δέχας ἁγίας. ὁ πατελάρχης ἔλεγεν ἐκφωνήσεις ἁγίας. Α'φόντης ἐπλείωσαν τῳ θείαν λειτυρ-

Tunc vero Protopapas magnus, & maximus Archidiaconus magnæ Eccleſiæ eum ante Patriarcham adduxerunt, qui ſpiritus Sancti gratiam prolixa precatione ſuper eum invocavit, ut magnæ Ruſſiæ Patriarcha deinceps foret, & oſculum de more dedit ei, quod & a ſingulis Epiſcopis præſtitum eſt. Deinde prope Patriarcham conſedit, donec minor ingreſſus (ſeu introductio libri Evangeliorum) fieret; quibus abſolutis Epiſcopi omnes, preſbyteri, atque præfecti venerationem eidem præbuimus.

Sanctuarium omnes ingreſſi hymnos, & reſponſoria ibidem canere cœpimus, eodemque tempore ſcamnum coram menſa poſitum eſt, & magni Patriarchæ, maximique Regis Volodimeriæ, Moſcoviæ, ac totius ſeptentrionalis regionis celebratæ ſunt laudes. His abſolutis elata voce triſagium τὸ δώαμις cecinerunt pſaltæ, magnus nimirum Domeſticus Paſchalis ex Conſtantinopoli, ceterique cum eo Patriarchæ cantores.

Completo hymno triſagio, Patriarcha univerſo cœtui benedictionem impertitus eſt, & electus Jobus a dextris Patriarchæ ſtetit, qui alta voce Jobum electum divinum metropolitam renuntiavit his verbis.

Divinitus affluens gratia ex metropolitano throno te altius evehat, ut Patriarcha ſis Volodimeriæ, Moſcoviæ, totius Ruſſiæ, omnium Hyperboræorum, & univerſæ ſeptentrionalis regionis. Cuncti vero Epiſcopi, & preſbyteri gratias agebant, elataque voce Kyrie eleiſon, ſimiliterque τὸ dignus a minimo uſque ad maximum una cum præfectis canebant.

Abſoluta divina inſtitutione, ſinguli Epiſcopi, preſbyteri, & bini Patriarchæ, præfecti, atque Archimandritæ divinam liturgiam peragere aggreſſi ſunt, & myſticas ſacras preces fuderunt, ac Patriarcha maxime ad Deum clamabat. Poſt ſacram liturgiam cuncti divini cor-

δίαν

γίαν οἱ πάντες ἐμετελαβαν τῳ θείαν κοινωνίαν ἀφ' ἧ δὲ πλος ἔλαβεν ἡ θεία λειτυργία, οἱ πάντες ἐξεδύθημεν ἐντὸς εἰς τ' ἅγιον βῆμα. οἱ πατελάρχαι δίγήκασιν εἰς ἄμβωνα τὸν μέγαν. ἐκεῖ δ' ἐξεφόρεσαν φαρέματα τὰ ἅγια ἐκεῖνα τὰ πολύτιμα ὀπ' ἔνια με μαργάρυς, πολύτιμα ἐξαίρετα με λίθυς ἀδαμάντυς, καὶ τὰ μαντία ἔβαλαν δ' κάθισαν σὺς θρόνυς. ἐκεῖ καὶ μεῖς ἐπήγαμβι πλησίον εἰς ἐκείνυς.

Ὁ βασιλάς τοτ' ἔδωκε Ῥωσίας πατελάρχῳ χαείσματα ἐξαίρετα μετὰ δίχῳ μεγάλῳ. ὁ βασιλάς συκόθηκε, καὶ δύο πατελάρχαι, ἀρχιερεῖς ἡγύμβυοι καὶ οἱ ἀρχιμανδείται. Ὁ βασιλάς ἐκέλασε τὸν νέον πατριάρχῳ, δ' ἄγαλε τὸ φόρεμα ἐκεῖνον τὸν μανδύτῳ. δ' βασιλάς με χεῖρά τυ τὸν ἔβαλεν ἐγκόλπι, τίμιον ἐξαίρετον με ὁλόχρυσον γαυτάνι. δ' πάλιν μετὰ χεῖράς τυ τὸν ἔδωκε μανδίον, πολύτιμον ἐξαίρετον ἐκ Βενετίας χάζδιον με λίθυς πολυτιμίτυς δ' με πολλὰς μαργάρυς. ἐκ τῦ ἀυξένος ὡς ποδῶν ᾧ ὁλόγυρα βαλμένυς. εἶχε δ' ἀξιεπαίνυς τὰς ποταμὰς ἐκείνυς ὅλυς με λίθυς ἐκλεκτὰς δ' με πολλὰς μαργάρυς. δ' πάλιν με τὰς χεῖράς τυ ἔδωκε καλιμαύχι λᾶκον με λίθυς ἐκλεκτὰς με τὸ μαργαειτάει. δ' ἀπάω εἰς τῳ κορυφῳ τῦ καλιμαυχίυ εἶχε σαυρὸν πολύτιμον Χειστῦ τῦ ζωοδότυ. Εἶχε ῥομπίνια πολλὰ δ' σρογγιλὰς μαργάρυς, τοπάζια μπαλάσια μεγάλυς ἀδαμάντυς. εἰς μέσιν τε ᾧ ἄκραν τε ὁλόγυρα ἐκείνυ τῦ βασιλάς ἐχάεισε τῦ πατελάρχυ Ἰώβυ. καὶ πάλιν τὸν ἐχάεισε δ' μόρφῳ παπείτζαν, ὁλοχρυσῳ ἐξαιρέτῳ τιμίαν τε δ' ὠραίαν με λίθυς πολιτίμητυς καὶ με πολλὰς μαργάρυς καὶ εἶχε κόμπυς ποσάρυς ἐγκαψοσμαλδομένυς. τότε καὶ τὸν ἐλάλησε με ἴδιόν τυ σόμα, καὶ λόγυς τύτυς εἶπε τὸν με ἴδιῳ τυ γλῶσαν.

Ὦ δέσποτ' ἁγιώτατε τίμιε πατελάρχα πάπερ πατέρων τροτισε ἐν πάσῃ τῇ Ῥωσίᾳ. δ' πατελάρχα μέγισε μεγάλης τῆς Ῥωσίας Βλαντιμερίυ Μοχόβυ καὶ πάσης Ἀρκτωείας Ἀσραχανίυ Καζανίυ μεγάλυ Νογρατίυ καὶ Ῥαζανίυ μεγίσυ δ' ὅλυ Συμτερίυ. ἡ βασιλεία μυ ὅεισε σὺ τρῶτος νὰ εἶσαι ἀρχιερέων τροτίσας ἐσὺ πάντα νὰ εἶσαι ὑ' ἄχης ᾧ σάκκον θαυμασὸν δ' μήτραν μεθὰ λίθυς δ' μέγα τὸ καπάσιον μετὰ πολλὰς μαργάποris communione refecti sunt, omnibusque expletis sacras vestes exuimus in ipso altaris septo. Patriarchæ vero ambonem relinquentes indumenta sacra pretiosissima, præstantissimaque, margaritis, lapillis, adamantibus ornata pariter deposuere, acceptoque pallio consederunt, & nos ad eos accessimus.

Rex autem Patriarcham Russiæ multis cumulavit donis. Surrexit enim, & una cum eo surrexere bini Patriarchæ, Episcopi, Præfecti, atque Archimandritæ; jussitque novum Patriarcham pallium exuere, & ipse propria manu elegantissimum Encolpion (thecam nimirum sanctorum reliquias, aut vivificæ crucis particulas continentem, quæ e collo gestabatur in pectore) ex aureo pendens funiculo imposuit; iterumque propriis manibus splendidissimum, multique pretii pallium ex villoso serico Venetiis allato, lapillis pretiosis, plurimisque adamantibus a vertice ad pedes usque exornatum largitus est. Tum lineas dedit candidas rubeis intextas, nec non electos lapides, multasque margaritas. Similiter Calimauchium album lectis lapillis, atque margaritis ornatum dedit, quod in superiori parte supra verticem venerandam Servatoris Christi Jesu crucem præferebat. Erat autem multis carbunculis, ac rotundis margaritis, topatiis, gemmis, magnisque adamantibus exornatum; & circa medium, ac summitatem inscripta erant hæc verba, Regis donum Patriarchæ Jobo. Baculum insuper præstantissimum aureum, multi pretii, pulcherrimumque, pretiosis lapidibus, & plurimis margaritis decoratum, & quatuor in nodos distinctum. Postea hos sermones ad eum habuit.

Domine Sanctissime, Venerande Patriarcha, Pater patrum, totiusque Russiæ Primas, Magnæ, inquam, Russiæ, Volodimeriæ, Moscoviæ, Septentrionalium regionum, Astracani, Cazani, magnæ Novoguardiæ, atque Bbazaniæ, totiusque Siberiæ Patriarcha. Primatum supra ceteros Episcopos ad te spectare declarat Majestas mea, edicitque, ut in posterum admirandum saccum gestes (vestem nempe Patriarcharum,

ρυς,

Digitized by Google

ρυς. ϗ πατριάρχης νὰ χειφέσαι εἰς ὅλας βασιλείας, εἰς ὅλα τὰ ῥηγάτα π εἰς ὅλας δεσποτείας, ϗ ἀδελφὸς νὰ λέγεσαι πατριαρχῶν τῶν ἄλλων, τῆς Κωνσαντινυπόλεως ϗ τῶν λοιπῶν τῶν ἄλλων.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀλαγήθηκε παρὰ τὸ πατριάρχυ τῆς Μοχοβίας πόλεως ϗ τὸ Βλαντιμεείυ. τότες οἱ ψάλται ἔψαλαν φήμωι τῦ βασιλέως ϗ πατριάρχυ μεγίσυ ϗ Κωνσαντινυπόλεως. ϗ ἔπειται ϗ ἕτερον ϗ νέον πατριάρχιω τῆς Μοχοβίας πόλεως μετὰ φωνῶ μεγάλω.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐξαγήκαμβυ ϗ πήγαμβυ ἀπάνω σὸ ὑψηλὸν παλάτιον ἐκεῖνο τὸ μεγάλον, ὁπ' ἦτον ὁλ' ὁσόεισον ὅλο με τὰ χρυσάφι ἐκεῖ καὶ ἐκαθίσαμβυ ὅλοι εἰς τὸ τραπέζι. ὁ βασιλᾶς, ἀρχιερεῖς, καὶ δύο πατριάρχαι, ἡγύμβυοι καὶ ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχιμανδείται.

Ὁ βασιλᾶς ωρωτ' ἄκατζε, ἔπειται πατριάρχης τῆς Κωνσαντινυπόλεως ϗ πάσης οἰκυμένης. ϗ τείτος πάλιν ἔκατζεν ὁ πατριάρχης Βλαντιμεείυ Μοχόβυ ϗ τῆς Ρ'ωσίας ὅλης. ϗ μετὰ ταῦτα ἔκατζαν ἀρχιερεῖς οἱ ὅλοι καθ' ἕνας κατὰ τάξιν τυ ϗ ἡγύμενοι ὅλοι. ϗ πάλιν τότες ἔκατζαν ἀπὸ τ' ἀρχοντολόγοι, κνέσιδες ἐνδοξώτατοι ἐκεῖνοι οἱ μεγάλοι. ἐκεῖ πάλιν ἐκάθισαν ἄρχοντες Ἰβερίας, ἀποκεισάροι μέγισοι ἐκείνης βασιλείας. ὁπῦ ἐκείνυς ἔσειλαν αὐτὸν ϗ προσκύνησαν ϯ βασιλέα Μοχόβυ χαράτζη ἐπέλεσαν. Καὶ πάντες ὑπετάγησαν αὐτὸν ὰς βασιλέα ὰς γήσιον αὐθέντιω τυς νὰ ἔχυ εἰς αἰῶνα.

Καὶ ἀφόντης ἠκαθέσθησαν οἱ ἅπαντες ἐκεῖνοι ὁ βασιλᾶς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλοι ἡγύμβυοι. τότε καὶ σῖχον ἔκαμαν τιω τραπέζαν ἀλογῆσαν ὁ Κωνσαντινυπόλεως με χειρά τυ ἁγίαν. ὦ θαῦμα π' ἤδαμεν ἐκεῖ ἄρχοντες τιμιμένοι σὰ πλήτη τὰ πεείοσια ϗ σὸ πολλὰ χρυσάφι. ἴδα βαρέλαις ἀργυραῖς μὲ ὁλόχρυσα σεφάνια, ὅλαις με ταῖς φιάλαις ταις καὶ μὲ ἕτερα καυκία. γεμάται ἦσαν ἅπαντες καλῆ Μονεμβασίᾳ, καὶ οἶνος ἀδωδέσατος ἀπὸ τιω Ρ'ωμανίαν. εἶχαν μοσχάτον θαυμασὸν ἐκ τὸ νησὶ τῆς Κρήτης. ἐκεῖνον τὸ ἐξάκυσον τῆς οἰκυμένης ὅλης. ἐκεῖ καὶ πάλιν ἴδαμβυ ὁλοχρύσαις γησέραις ἀμετείταις καὶ πεεισσαῖς πολλὰ μεγαλομέναις ἐκεῖ γασέραις εἴσασιν μείζωνες ἐκ ταῖς ἄλλαις, τιω μίαν δὲν ἐσύχοναν ὡς δυόδεκα ἄνδρες.

manicis carentem, corporique astrictam instar sacci) mitramque, ac magnam cappam, atque per omnia Imperia, regna, & dominatus Patriarcha renuntieris, nec non aliorum Patriarcharum, Constantinopolitani, ceterorumque frater habearis.

Eodem tempore benedictionem accepit a Moscoviæ, ac Volodimeriæ Patriarcha, simulque psaltæ canora voce Regis, & magni Patriarchæ Constantinopolitani, juniorisque Patriarchæ Moscovitici laudes celebrabant.

Exinde discessimus, atque in aulam, quæ tota erat auro strata, ascendimus, omnesque Rex, Episcopi, ac bini Patriarchæ, præfecti, nobiles, atque Archimandritæ ad mensam consedimus.

Primum quidem sedit Rex, deinde Constantinopolitanus Patriarcha Oecumenicus, tertius recens electus Patriarcha Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ, postea Episcopi omnes, suo quisque ordine, universique præfecti, tum nobiles omnes, qui aderant, clarissimique Duces. Sederunt etiam Nobiles Iberiæ, qui inde legati fuerant, ut Moschorum Regi debitum venerationis cultum præberent, atque vectigal penderent, eique tanquam Regi, atque legitimo Domino se subditos testarentur, æternam obedientiam polliciti.

Quum igitur omnes memorati viri, Rex, Episcopi, atque præfecti consedissent, versus canere cæperunt, atque Patriarcha Constantinopolitanus dextera benedictionem impertitus est. Quomodo vero rem plane admirandam persequar, atque enarrem, quot ibi nobiles viri, quæ divitiarum copia, & quæ auri affluentia? Vidimus argenteos cados aureis coronis circumdatos, & phialas, aliosque calices exquisitissimo Monembasiensi mero repletos, vinumque optimum ex Romania ministrabatur, quin & omnium ubique terrarum exquisitissimum, Cretense, ex apianis uvis confectum. Vidimus itidem aureas amphoras complures, & prægrandes, supra quam cogitari possit, alias aliis majores, quarum unam neque duodecim viri

ἄνδρες . ἡ μία λέων ὁμοίαζε ἡ ἑτέρη ἀρκτον , καὶ λύκον ἡ μικροτέρη καὶ ἑτέρας καθ' ἕνα . ἄλλαι ὁμοίαζαν τὰς βοῦς καὶ ἑτέραι τὰς ἵππους , καὶ ἑτέραι τὰς λαγωὰς καὶ ἄλλαι τὰς ἐλάφους . ὑπῆρχε καὶ λεόκερνον με κέρατον τὸ μέγα , καὶ ὅλα τὰ τετράποδα διάφορα πυλία . παγώνια χρυσόπτερα ἀγεράνοι καὶ κίκνοι , παπία καὶ χηνάφια μεγάλοι πελεκάνοι ἦταν . στρυθία πεζοσά μικρά τε καὶ μεγάλα φάσας τε πεζοσέλια πέρδικες καὶ τρυγώνια . ὅλα ἐσέκοντα ἐκεῖ εἰς δίμορφον ὀρδίνιαν , ἀργυροχρυσομένα τε ἐγκαψοσμαλδομένα . ἐκ ἕνὸν κ' ἕνας κινηγὸς καὶ ἔσενεν παγίδα , καὶ εἶχεν πόθον πεζοσὸν διὰ νὰ ποιάσῃ ἐκεῖνα τὸ δὲ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ ἐκείνων τῶν γασέρων νὰ ἀριθμήσω δὲν μπορῶ οὐδὲ τ' ποτυρίων . τὸ δὲ χρυσίον τὸ πολὺ ἐκείνης τῆς τραπέζης οὐδὲ οὐδεὶς δὲν δυνάται νὰ βάλῃ κατὰ νοῦν τε . σκιῶν τῶν ὑπὲρ ἀπείρων ἐκείνων τῶν μεγάλων , ἐκ τοῦ χρυσίου καθαροῦ μικρῶν τε καὶ μεγάλων . ἀφόντης ἐγδυθήκαμεν ἐξ ἐκείνης τῆς τραπέζης ὁ πατριάρχης βασιλεὺς καὶ πάντες ἐξ ἐκείνης . τότε στὸ μέσον στάθη ὁ μέγας Βεζιάρης τοῦ βασιλέως Μοσχόβου καὶ τῆς Ρωσίας ὅλης , Ἀστραχανίου Καζανίου μεγάλου Νογρατίου , καὶ πάσης γῆς Ἀρκτώας μεγάλου Συμπηλίου . ἦτον καὶ πλεῖσοι σιὼ αὐτῶ ἐν ταῖς χερσὶν ἐκράτουν χαρίσματα παγδίμορφα ἐκεῖνα ἵνα δόσουν . τότε ἐκεῖ ἐφώνησεν τὸν μέγαν πατριάρχην τ' Κωνσταντινουπόλεως εἰς πᾶσαν οἰκουμένην .

Ὦ πατριάρχα μέγιστε τῆς Κωνσταντινουπόλεως , ἁγίων ἁγιώτατε φωτὸς τῆς οἰκουμένης . Θεόδωρος ὁ ἔνδοξος ὁ μέγας βασιλεὰς , Βλαντιμιρίου Μοσχόβου καὶ πάσης Ἀρκτωρίας δῶρα χαρίζει σοι πολλὰ νὰ ἔχεσαι δι' αὐτὸν τὸν μέγαν τὸν Θεόσεπτον τὸν Θεοτιμημένον . χαρίζει σοι ποτήριον μέγα καὶ χρυσόμενον , με τέχνην ὡραιώτατην δίμορφασκεπασμένον . Δίδοι σοι χάσδια καλὰ ἀπὸ τὴν Βενετίαν , καὶ σόφια μεταξωτὰ καὶ δίμορφα ἀτλάζια . καὶ καμπυχάδες δίδοι σοι με δίμορφα κλαδία καὶ δίμορφα σαμούρια ἀπὸ τὴν Συμπηλίαν . δίδοι σοι χρήματα πολλὰ Νογράτια μεγάλα ἀπὸ τ' βασιλείας του με ἰδιάν του βούλαν . νὰ ἔχεσαι διὰ τ' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν βασιλείαν νὰ εἶναι πολυχρόνος καὶ ἄχῃ πολλὴν ὑγίαν .

simul junctι efferre poterant. Et aliæ quidem leonem, aliæ urſum, lupum aliæ, nonnullæ boves, equos, lepores, cervoſque repræſentabant. Monoceros etiam ingenti cornu inſtructus, variaque quadrupedum genera, tum etiam pulli, pavoneſque aureis alis ornati, grues, ciconiæ, anates, anſeres, grandioreſque pelecani conſpiciebantur: tum ſtruthiones plurimi, minores, majoreſque, phaſiani, columbi, perdices, turtureſque, omnia quidem apto ordine, concinneque diſpoſita, ex auro, vel argento conflata. Quin & venator exhibebatur pedicam aptans, affabre adeo expreſſus, ut prædæ inhians videretur. Ceterum tanta erat iſtiuſmodi amphorarum, atque cyathorum multitudo, ut eam dinumerare nequeam. Quid quod tanta auri copia affluebat menſa, ut nullius ſane mens percipere valeat infinita vaſa parva, maximaque optimo, puriſſimoque auro conſtantia. Poſtquam de menſa ſurreximus, Patriarcha, Rex, ceterique, magnus Veſtiarius Regis Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ, Aſtracani, Caſani, Novoguardiæ, terrarum Septentrionalium, vaſtiſſimæque Siberiæ in medio ſtetit, multis eum comitantibus, & præclariſſima dona ferentibus. Hic autem Magnum Patriarcham Conſtantinopolitanum Oecumenicum adlocutus eſt.

Maxime Patriarcha Conſtantinopolitane, Sanctorum ſanctiſſime, & Oecumenice. Inclitus Theodorus Magnus Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Septentrionalis regionis Rex, hæc tibi plurima dona largitur, ut pro ejus Dei, ceteroquin præſidio fulti, Deoque accepti, ſalute preces habeas. Maximum tibi deauratum calicem, exquiſito artificio elaboratum, pulcherrimeque coopertum tradit, nec non villoſum ſericum Venetum, & panum ſericum adinſtar contexti e villis caprinis, & raſum, & more Damaſceno confectum, pulchraque κλάδια, pelleſque muris Pontici ex Siberia, multaque demum Nogratia magna Regiam effigiem præſeferentia, ut pro eo, fauſtoque illius imperio preces ad Deum fundas, ut & diuturno tempore imperet, & firma valetudine polleat.

Τότε

Τότε ὁ ἁγιώτατος καὶ μέγας πατριάρχης τὰς χεῖράς τε ἐσύκοσε μετὰ δέχῆς μεγάλης. τὸν βασιλέα εὐχηθηκε καὶ κατ' εὐλόγησέ τον. Θεὸς καὶ παμμακάρεισος εἶπεν νὰ εἶναι μὲ αὐτὸν καὶ ἅγιοι Ἀρχάγγελοι καὶ θεῖοι Ἀπόστολοι, ἀρχιερεῖς καὶ Μάρτυρες καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι νὰ εἶναι πάντοτε μὲ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν βοηθοῦσι. εἰς εἴ τι τὰς ἐπικαλεσθεῖ πάντα νὰ τὸν ἀκοῦσι. χρόνους νὰ ζήσῃ περισσοὺς καὶ αὔξησιν νὰ κάμῃ τὴν βασιλείαν του κρατεῖ πάντα νὰ τὴν αὐξάνῃ. εἶπε δὲ ἄλλα περισσὰ τότε κατὰ τὴν ὥραν λόγους καλοὺς δὲ ἁγίους δὲ μὲ πολλὴν σοφίαν.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνήσε τότε κατὰ τὴν τάξιν καὶ ἔτζι πάλιν ἔκατζεν ἐκεῖ εἰς τὸ τραπέζι. Καὶ δεύτερο ἐλάλησεν θεῖον μετροπολίτην, σοφὸν τὸν Ἱερόθεον δὲ μέγαν ἀρχιθύτην. μητροπολίτα ἄκουε κάτου Μονεμβασίας χαρίσματα πού δίδει σοι ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας Θεόδωρος ὁ κράτισος μεγάλης Μοσχοβίας Βλαντιμιρίου Νογρατέου μεγάλης τῆς Ῥωσίας. Δῶρα χαρίζει σοι πολλὰ νὰ εὔχεσαι δι' αὐτὸν τὸν μέγαν τὸν θεόσεπτον τὸν θεοτιμιμένον, ν' ἄχῃς νὰ ἀναπαύεσαι ἐν τῇ ζωῇ σου ὅλῃ ὅσον ἀπερισπεύσουσιν νὰ παροῦσι καὶ ἄλλοι. ποτήρι δίδει σοι ἀργυροῦν καλὸν καὶ χρυσομένον δίμορφον ὡραιώτατον καλ' ἄνωθε σκεπασμένον. δὲ χάζδι δίδει σοι καλὸν καὶ εὔμορφον ἀτλάζι, καὶ καμπυχὰν βενέτικον μεταξοτὸν ὅνα σόφι. δίδει σοι καὶ σαμούρια ἀπὸ τὴν Συμπηρίαν καὶ χρήματα νογράτια μὲ ἰδίαν του βοῦλαν. μητροπολίτης σύκοσε χεῖράς του τὰς τιμίας, τὸν βασιλέα δέχήθηκεν ἐξ ὅλης του καρδίας. εἶπε καὶ ἄλλα πολλὰ ὡς αὐτὸν πατριάρχην, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνήσεν ἐκεῖνον τὸν βελίκην.

Καὶ πάλιν τρίτον ἔφησεν ἔχατον ἐπισκόπων τοῦ Θρόνου Ἐλασσόνος τὸ ἐκείνων ἱερέων τοιούτους λόγους ἔφησε καὶ εἶπε πρὸς ἐκεῖνον Ἀρσένιον ἁμαρτωλὸν καὶ τὸν ζητευμένον. ὦ ἀρχιθύτα παρεινὲ τοῦ Ἐλασσόνος Θρόνου καὶ χώρας τῆς περιφήμου ἐκείνης δημονίου ὀπού ἔναι καὶ εὑρίσκονται πλησίον τὴν Ἑλλάδος, ὀπού ἔναι δόξα τῶν σοφῶν καὶ τῶν ῥητόρων κλέος καὶ εἶναι καὶ εὑρίσκονται σὰ πρόσωπα ὀλύμπου τοῦ δυσικοῦ ὀλύμπου τε καὶ ἀχὶ τοῦ Ἀσιάτου. ὁ αὐτοκράτωρ βασιλεὺς Θεόδωρος ὁ μέγας Βλαντιμιρίου Μοσ-

Tunc Patriarcha ſanctiſſimus elatis manibus Regi fauſta precatus eſt, atque benedicens, adſit illi Deus, inquit, optimus Maximus, unaque Sancti Archangeli, Apoſtoli, Epiſcopi, Martyres, ceteriquè Divorum albo adſcripti eum ſemper magis, magiſque ſoſpitent; quumque invocati fuerint, benignas ſemper præbeant aures, ut multos vivat in annos, ac latius ſemper illius fama pervadat, & Imperii, quod moderatur, fines augeantur. Multa adhuc verba pervenuſta, & ſanctitate, ſapientiaque plena unius horæ ſpatio protulit.

Poſtea ſalute data, ex ordine iterum ad menſam ſedit. Veſtiarius autem divinum Metropolitam, ſapientiſſimum Hierotheum, maximumque Epiſcopum ſecundo loco adlocutus eſt. Audi, Monembaſienſis Metropolita, quæ tibi munera dedit Theodorus Maximus Moſcoviæ, Volodimeriæ, Novogardiæ, totiuſque Ruſſiæ Rex, ut eum Dei præſidio fultum, Deoque acceptum precibus tuis, amplius commendes, utque toto vitæ tempore ſorte tua contentus ſis. En tibi argenteum calicem deauratum pulcherrimum, atque decorum, venuſteque coopertum tradit, unàque villoſum ſericum, & pannum raſum, & Venetum more Damaſceno confectum, aliumque ſericum adinſtar contexti e villis caprinis, atque Nogratia propria effigie ſignata. Ad hæc Metropolita venerandas manus extulit, atque ex animo Regi fauſta precatus eſt, multaque alia dixit, non ſecus, ac Patriarcha, demumque Regi venerationem exhibuit.

Tertio Veſtiarius ad Elaſſonis Epiſcopum omnium minimum Arſenium peccatorem abjectiſſimum ſe convertit, atque hæc effatus eſt. Humillime Elaſſonis, inclytæ, & celebratiſſimæ regionis prope Helladem Epiſcope, ubi eſt ſapientum omnium decus, atque oratorum ſplendor, ad pedes Olympi Occidentalis, non vero Aſiatici, Theodorus Rex, Maximuſque Imperator Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ multis te muneribus, atque beneficiis ornat, ut pro illius preceris ſalute. Argenteum

Digitized by Google

χόβε καὶ πάσης τῆς Ῥωσίας δίδοι σοι χάειτε πολλῷ καλῷ ἀεργεσίαν, πάντα νά εὔχεσαι Θεόν δι αὐτῦ τῷ ὑγίαν. ποτήεα δίδοι σοι ἀργυρόν καὶ πεειχρυσομένον πολλ' ὥνα ὡραιώτατον καλάνα σκεπασμένον, καὶ χάζδι δίδοι σοι καλόν ϗ εὔμορφον ἀτλάζι καὶ καμπυχὰν βενέτιχον μεταξοτ' ὅνε σόφι. χαείζει σοι σαμύελα ἀπὸ τῷ Συμπηείαν, καὶ χρήματα ποχεάτια με ἰδίαν τε βῦλαν.

Τόπε ἐγὼ ἐσύκοσα τὰς ταπεινάς μυ χεῖρας τὸν βασιλέα εὐχέθηκα ἀξ ὅλης μυ καρδίας. νά εἶναι πολυχρόνιος ὁ ἄχη πολλῷ ὑγίαν, νά βασιλάη πάντοτε ἔθη πολλὰ περίσια. εἶπα καὶ ἔπερα πολλὰ ὡσὰν τὸν πατελάρχῳ Θεὸς ὁ πάντ' ἀλόγητος πάντα νά τον ἀφραίτη. καὶ ἀπὸ τῆς κοιλίας τε καρπόν νά τον χαείση νά γένη καὶ διάδοχος τὸν θρόνον τε νά κατζη.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυίησα τὸν μέγαν βασιλέα εἶπα χαῖρε ὦ βασιλεῦ κ' ἔχε πολλῷ ὑγίαν. καὶ πῆγα καὶ ἐκάθισα πάλιν ἐκεῖ ὀπόμυν. καὶ ἄλλοι ἐσυκόθηκαν τῦ πατελάρχυ π' ὕστυν. Καὶ ἀφόντης ἀποπλέρωσαν χαείσματα ἐκεῖνα ὁ βασιλὰς ἐκέρασε μεχέειν τε καθ' ἕνα. ϗ ἀφόντης πάντες ἔπιαν ἐκ βασιλέως χέει ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ἄρχοντες οἱ ὅλοι. τόπες ἐσυκοθήκαμψυ καὶ ἀχαειςήσαμψυ ὀπῦ ἐπ' ὅλα τὰ καλὰ τότ' ἐνεπληοθήκαμψυ. ὁ βασιλὰς με σκήπτρον τε καλὰ συνάγαλέν μας ὡσ ἔξω ἐκ τῷ τραπέζαν καλὰ σωιεςειλέν μας καὶ πήγαμψυ καὶ σέβημψυ ὅλοι σαὶς σανίαις μας. ὅσον ὀπῦ ἐφθάσαμψυ ὅλοι σὸ ατήτιόν μας, μ' λαμπάδων ϗ φανῶν ϗ με πολλῶν ἀρχόντων ἀξίων τιμμένων τε μιχρῶν τε ϗ μεγάλων.

Καὶ τότε ταχὺ ξημέρωμα ἐν τῇ δατέρα μέρα ὁ Βισιάρης ἔφθασεν ἀπὸ τὸν βασιλέα με ὅλα τὰ χαείσματα ἐκεῖνα τὰ μεγάλα, ὀπῦ ἐφύλαγεν ἐκεῖ κυελακῆς ἑσπέρα. τὸν μλῶα Γ'αννυάειον τῇ εἰκοςῇ καὶ ἕκτῃ, ὀπῦ ἐχειροτόνησαν ἐκεῖ τὸν πατελάρχιω. ὀπ' ὕτον ἔτος ἀξ ἀρχῆς ἑστάκις χιλιάδας ἐννέας τε δεκάδας τε ἄλλα ἑπταμοιάδας. καὶ ὅλα πάντα τ' ἔδωκε καθ' ἕνα κατὰ τάξιν, τὸν πατελάρχιω ϗρώτισα καὶ ἔλαβε τῷ χάειν. ὅτι καὶ τότε ἤφεραν καὶ ἄτερα μεγάλα, ἐκεῖνα πῦ ἐσκέπασαν τὸν ἄμβονα τὸν μέγαν, ῥοῦχον σκαρλάτον εὔμορφον πεντ' ἄνδρες τὰ κρατῦσαν καὶ τὰ

calicem auro obductum, venustissimum, & belle coopertum præbet, villosumque sericum perpulchrum, & rasum pannum, atque Venetum more Damasceno confectum, aliumque sericum adinstar contexti e villis caprinis, & pelles muris Pontici e Siberia, & nummos Nogratios Regia effigie signatos.

Tunc ego humilibus manibus sublatis, ex animo Regi fausta precatus sum, ut firma constaret valetudine, & ad seros usque nepotes vitam protraberet, plurimasque gentes Imperio suo moderaretur. Multa quoque alia, uti fecerat Patriarcha, locutus sum, ut Deus super omnia Benedictus ipsum lætitia repleret, natumque concederet, qui regalem thronum post multos annos occuparet.

Deinde Maximum Regem veneratus sum, & salve, inquam, Rex, diuque vale. Inde profectus iterum proprio loco consedi, aliique, qui cum Patriarcha venerant, surrexerunt. Postquam muneribus omnes cumulati fuere, Rex singulis propria manu pocula ministravit, quumque ex ejus manu Episcopi, presbyteri, & nobiles universi potum hausissent, surreximus, & maximas de omnibus beneficiis, quæ munificentissimæ liberalitate in nos collata fuerant, egimus gratias, Rexque sceptrum tenens nobiscum e mensa egressus, omnes honeste dimisit; indeque progressi sumus, donec ad propriam domum perveniremus, multis facibus, luminibusque, & a multis præclarissimis viris comitati.

Crastina die sub auroram, secunda nempe feria missus est a Rege Vestiarius cum memoratis omnibus muneribus, quæ præcedentis diei Dominicæ vespera servanda ibidem reposuerat, Januarii nimirum die XXVI. qua ordinatus est novus Patriarcha anno ab origine mundi 7097. (Christi 1589.) omniaque ex ordine singulis distribuit, primum quidem Patriarchæ, a quo vicissim munus accepit. Sed & alia multa non parvi pretii adtulerunt, quibus nimirum pulpitum opertum erat, atque coccineum quidem pannum viri quatuor, villosa serica auro contexta tres alii, nigra

χρυσὰ

χρυσᾶ τὰ χάζδια τρεῖς ἄλλοι τὰ κρατῦσαν. Καὶ τέσσαροι τὰ μαῦρα τε χωεὶς ἐκεῖνα πρῶτα, ὁ βασιλεὺς ἐχάρισεν ἀπὸ βραδὺς ἑσπέρα ἐκεῖνα πρῶτα ἤφεραν ἐδώκαν καθ' ἕνα ὅλως κατὰ τλὼ τάξιν τως ὡς ἦτον γεγραμμένα.

Ἀφότης ὅλοις ἔδωκε δωρήματα ἐκεῖνα, μετανοίᾳ τότ' ἔλαβε τὸν πατελάρχλω μέγαν καὶ μέγας πατελάρχης τε εὐλόγησεν ἐκεῖνον, καὶ πάντας τὺς ἐπιλοίπως ὅσοι ἦτον μετ' ἐκεῖνον. καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπορεύθηκε μέσα εἰς τὸ παλάτι, ἐκ πατελάρχω ἄνακτα χαρέτιμα νά δώκῃ.

Τῇ τειτῇ πάλιν τὸ ταχὺ τρεῖς ἐπίσκοποι ἦλθαν, ἐκ πατελάρχω νέω τε εἰς μέγαν τότες ἦλθαν, καὶ ἤφεραν χαρέτιμα. τότες ἐκεῖνοι εἶπαν τὸν μέγαν πατελάρχλω τε τύτως τὺς λόγως εἶπαν.

Ὦ δέσποτ' ἁγιώτατε τῆς Κωνσαντινωπόλεως, ὁ πατελάρχης Μοχόβω καὶ ἡ Ρ'ωσίας ὅλης παρακαλεῖ καὶ δέεται σᾶτὸν νά κοπιάσῃς εἰς νέον τὸ πατελαρχεῖον ἐκεῖ καὶ νά οἰσῃς. ἄρτον νά φάγῃς μετ' αὐτὸν καὶ νά τον εὐλογήσῃς, ἅγιε. ἁγιώτατε τῆς οἰκυμένης ὅλης.

Καὶ πατελάρχης ὅεισε ὁ λόγος τω νά γένῃ, τῦ ἀδελφῦ μὼ θέλημα Ἰώβ τῦ πατελάρχω, καὶ τότες ἐσυκόθημεν καὶ πήγαμεν οἱ ὅλοι, ὁ πατελάρχης δὲ ἡμεῖς ἡ ἐπίσκοποι ὅλοι μ' ἀνθρώπως τὺς βασιλικὺς καὶ με τῦ πατελάρχω τῆς Μοχοβίας πόλεως ἐκεῖνω τῦ Ἰώβω. ὡσὰν ἐπήγαμεν ἐκεῖ ἔστειλε πάντας ὅλως, πάντας τὺς ἐπισκόπως τω καὶ τὺς παπάδες ὅλως μετὰ λαμπάδων καὶ φανῶν πολλῶν θυμιατύρων καὶ πάντες ωρωπάντησαν με μέλος ψαλμοδίων τὸν πατελάρχλω μέγιστον τῆς Κωνσαντινωπόλεως, πατελαρχῶν τὸν πρώτιστον ἡ οἰκυμένης ὅλης. καὶ πάντες ἐπορεύθημεν μετὰ τῦ πατελάρχω, ἕως τλὼ σκάλαν ἄνωθεν τῦ νέω πατελάρχω. ἐκεῖ μας ωρωπάντησεν ὁ νέος πατριάρχης Βλαντιμεείω Μοχόβω καὶ τῆς Ρ'ωσίας ὅλης. Καὶ τότες εὐλογήθηκαν ὁ εἷς ὑπὲρ τῦ ἄλλω, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπορεύθημεν ἐντὸς μεγάλω οἴκω. ὀλίγον ἐκαθίσαμεν καὶ δύο ὁμηλῦσαν, λόγως τε ψυχοψελίμως δὲ ἐμπλέως σοφίᾳ. καὶ ἐκεῖ πῦ καθεζώμεθαν, ἦλθεν ἐκ βασιλέα ἄρχοντας μέγας ἔνδοξος ἀπὸ τὸν βασιλέα κ' ἐκεῖ σὸ μέσον ἔφησεν τὺς δύο πατελάρχας τῆς Κωνσαντινω-

vero quatuor iterum viri ferebant præter ea, quæ prius enumeravimus ſub veſperam a Rege tradita, quæ cum allata eſſent, ſingulis ex ordine, uti ſcriptum erat, erogata ſunt.

Poſteaquam munera cuique diſtribuiſſet, Maximum Patriarcham veneratione complexus eſt, atque viciſſim Patriarcha illi, ceteriſque, qui cum eo aderant, benedictionem largitus eſt, qua accepta in aulam ille ſe contulit, ut Regem verbis Patriarchæ ſalutaret.

Feria tertia, illuceſcente pariter die Epiſcopi tres junioris Patriarchæ nomine ad Maximum Patriarcham acceſſerunt, atque ſalute data, his verbis eum allocuti ſunt.

Domine Sanctiſſime Conſtantinopolitane, Moſcoviticus Patriarcha te plurimum obſecrat, atque precatur, ut Patriarchalem curiam inviſere velis, ibidemque panem ſimul comedere, atque benedictionem impertiri.

Annuit ſtatim Patriarcha, aitque, fratris mei Patriarchæ Jobi voluntati indulgendum eſt. Quapropter ſurreximus omnes, ſimulque cum Patriarcha, & Epiſcopis, & aliis viris ex comitatu Regis, atque Moſcuenſis Patriarchæ Jobi profecti ſumus; cumque jam appropinquaremus, Epiſcopos omnes, & clericos cum facibus, multiſque thuribulis in occurſum miſit, qui & maximi Patriarchæ Conſtantinopolitani Oecumenici, ceterorum Principis, laudes concinebant, donec junioris Patriarchæ ſcalam aſcendimus cum Patriarcha. Ibi obviam nobis fuit novus Patriarcha Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ, atque viciſſim alter alteri benedixit. Mox ampliſſimam domum ingreſſi paullum conſedimus, varioſque bini Patriarchæ ſermones miſcuerunt admodum utiles, multaque ſapientia refertos. Dum vero conſideremus, venit nobilis vir clariſſimus Regis nomine, atque in medium procedens duos Patriarchas Conſtantinopolitanum, & Moſcuenſem ſic adlocutus eſt.

Digitized by Google

πόλεως καὶ τὸν τῆς Μοχοβίας.

Ἅγιοι ἁγιώτατοι καὶ θεῖοι πατριάρχαι ἐκ ἄλλοι ἐπίσκοποι θεῖοι μητροπολίται. Θεόδωρος ὁ βασιλεὺς ὀρθόδοξος ὁ μέγας Βλαντιμερίου Μοχόβου ἐκ πάσης τ Ρ'ωσίας ὅλης σε νὰ ἔλθε τι ἀπάνω εἰς τὸ παλάτι, ὁτ' ἔχει λόγους νὰ σὰς εἰπῇ ἐκ τῶρα ἀναμένη. ἐκ παρευθὺς συκόθημεν καὶ εἰπαμεν οἱ ὅλοι, τὺ βασιλέως θέλημα χωρὶς ἄλλο νὰ γένῃ. ἐκ τόπις ἐκινήσαμεν ἐκ πήγαμεν ἀντάμα, ἀπάνω σὸ παλάτιον σὸ ἐξαίρετον τὸ μέγα. ὁ βασιλὰς συκόθηκε κ' ἐκ τῦ θρόνυ εὐγῆκε, τὸν πατριάρχιν σπρόλαβε τῦτον τὸν λόγον εἶπε. καλῶς ἦλθες ὦ δέσποτα ἐκ μέγα πατριάρχα. με ἀδελφόν συ τὸν Ἰώβ τὸν νέον πατριάρχιν κ' μέλοιπὺς ἀρχιερεῖς ἁγίυς ἐπισκόπυς ὁπῦ Θεὸν παρακαλῶ νὰ ἔχω τιμὴ εὐχὴν τυς. παρακαλῶ σε δέομαι εὔχυ κ' εὐλόγησέ με, ὅπως εὐχὴ συ ἁγία με μὲ ἀεὶ νὰ εἶναι. Καὶ πατριάρχης σύκοσε χεῖρά τυ τιμὴ ἁγίαν εὐχήθηκεν εὐλόγησεν Θεόδωρον τὸν μέγαν τὸν βασιλέα κράτιστον μεγάλης Μοχοβίας κ' πάσης γῆς Ἀρκτωρίας μεγάλης τῆς Ρ'ωσίας. Καὶ λόγυς τύτυς ἔφησε τότε τὸν βασιλέα. Θεὸς ὁ παντ' εὐλόγητος Πατὴρ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα ὁμότιμος ἀσύγχυτος Τριὰς ὑπεραγία ἀεὶ νά σε φυλάττυσι ν' ἄχης πολλὴν ὑγίαν. καὶ ν' εὔχης ἄυξησιν πολλὴν πάντας νὰ ὑποταξης ὅλυς συ τὺς ἀντιδίκυς πάντας νὰ καταπήσης.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ τόπις ἔκατζεν πρῶτα ὁ βασιλεὺς, ὁ πατριάρχης δεύτερον καὶ τρίτον ὁ Ρ'ωσίας ἔπειτα ἐκάθισαν ἀρχιερεῖς οἱ θεῖοι ἀρχιμανδρίται μέγιστοι ἐκ ὅλοι ἡγούμενοι.

Ἄγγελος τόπις ἔφθησεν ἀπὸ τῆς βασιλίσσης, ἐνώπιον ἐφώνησεν μετὰ φωνῆς μεγάλης. τύτυς τὺς λόγυς ἔφησεν τότε τὸν πατριάρχιν, τῶν ἄλλων πάντων πρότιστον εἰς πᾶσαν οἰκυμένιν.

Ὦ πατριάρχα μέγιστε ἀνατολῆς ἐκ δύσης τῆς Κωνσταντινυπόλεως καὶ πάσης οἰκυμένης. Εἰρὴν ἡ βασίλισσα ἀνατολῆς ἐκ δύσης, Βλαντιμερίου Μοχόβου καὶ τῆς Ρ'ωσίας ὅλης Ἀστραχανίυ Καζανίυ μεγάλυ Νογρατίυ, κ' πάσης γῆς Ἀρκτωρίας μεγάλυ Συμπηρίυ παρακαλεῖ καὶ δέεται σάυτιν νὰ κοπιάσης με ὅλυς συ ἀρχιερεῖς ἀυτὶν νὰ εὐλογήσῃς

Sanctissimi, divinique Patriarchæ, ceteterique Episcopi, & Metropolitæ. Theodorus Orthodoxus, Maximus Rex Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ jubet, vos Regiam aulam conscendere, ut vobiscum de aliquibus rebus communicet, & sollicito animo expectat. Surreximus itaque, unaque voce pronunciatum est: Regis voluntas in primis adimpleatur; & gradum moventes amplissimam, præstantissimamque aulam conceßimus. Rex statim surrexit, & solium reliquit, ut Patriarcham exciperet, quem his verbis effatus est. Opportune advenisti, Domine mi, Maxime Patriarcha, una cum fratre tuo Jobo recens in Patriarcham electo, ceterisque Episcopis; atque utinam Deus eorum preces exaudiat. Jam te oro, obtestorque, ut mihi fausta preceris, atque benedictionem impertiaris, quæ numquam a me recedat. Patriarcha sublatis manibus, & fausta precatus, Theodoro inclyto; maximo Regi Moscoviæ, totiusque regionis septentrionalis, magnæque Russiæ benedixit. Postmodum hæc verba ad Regem habuit: Deus super omnia benedictus, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus, æqualis dignitatis, non confusa Trinitas sanctissima, incolumem te jugiter servent, firmamque valetudinem præstent, ut imperii fines longius proferre, omnesque tibi adversantes subjicere valeas.

Postea sedit primum Rex; deinde Patriarcha Constantinopolitanus, tum Moscuensis, ceterique demum Episcopi, Archimandritæ, atque præfecti.

Adfuit etium Reginæ legatus, qui vocem coram omnibus extollens, sic Patriarcham ceterorum Principem Oecumenicum allocutus est.

Maxime Patriarcha totius Orientis, atque Occidentis, Constantinopolitane, Oecumenice, Irene Orientis pariter, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ, Astrachani, Casani, magnæque Novogardiæ, terrarum septentrionalium, atque Siberiæ Regina deprecatur, & obsecrat, ut ad eam cum Episcopis

κγ'

καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνήσε καὶ ςάθηκε ςὸ μέσου ἀξεσκεπὴς ωροσδέχονταν τὸ πατελάρχη λόγον. Καὶ τότες ἐσυκόθηκεν ὁ μέγας πατελάρχης, ἐ βασιλέὺς Θεόδωρος Ρ'ωσίας τῆς μεγάλης ϗ πατελάρχης Μοχόβυ ἀρχιερεῖς οἱ θεῖοι, ἀρχιμανδείται μέγιςοι ϗμὶ ὅλοι ἡγέμενοι. ὁ πατελάρχης μέγιςος τοῦτον τὸν λόγον ἔφη. τὸ θέλημα βασιλίσσας μετὰ χαρᾶς νὰ γένῃ. Καὶ πάντες ἐκινήσαμεν ἐκεῖ νὰ παραθοῦμεν ὁ πατελάρχης βασιλέὺς ἐκεῖ διὰ νὰ πᾶμεν.

Καὶ ωρῶτα πάγη βασιλέὺς κατόπι πατελάρχαι ϗ πάντες κατὰ τάξιν τε οἱ θεῖοι ἱεράρχαι, ἀρχιμανδείται μέγιςοι ϗμὶ ὅλοι ἡγέμενοι ἐ ὅλο τὸ ἀξαίρετον μέγα ἄρχοντολόγι. ὅσον ὀπὸ ἐφθάσαμεν ςὸ δεύτερον παλάτι, ἐκεῖ ϗ ἐςαθήκαμεν μικροί τε ϗ μεγάλοι.

Ε'κ' εἶταν γυναῖκες πεφιορσαὶ δοῦλαι τῆς βασιλίσσης Βλαντιμερίυ Μοχόβυ ϗ τ' Ρ'ωσίας ὅλης, ἐ ἄσπρα ἦσαν ἅπαντες ἐκ κεφαλῆς ἕως πόδας, ὡς χίων ὡς βαμπάκιον ὡς τὸ ἡλίυ ἀκτίνας. ἑτέραν θεωρίαν τε δὲν ἔχεν οὐδεμία, χρυσίον ὅτι κόκκινον οὐδὲ σιγμὴ τε μίαν. ἐκ' εἶτον εἰκόνες θαυμασταῖς ἐγκαψοσμαλδομέναις, ὅλαις με λίθυς ἐκλεκτὺς με τιμίαις ποδίαις. ἐκεῖ δευτεροάνοιξαν χρυσῶ ἐκείνῳ θύραν, ἀπὸ ἐντὸς ἐλάλησαν τὸν μέγαν βασιλέα.

Εἰρὴν ἡ βασίλισσα ἀνατολῆς ἐ δύσης Βλαντιμερίυ Μοχόβυ ἐ τῆς Ρ'ωσίας ὅλης ἐκέλευσε νὰ οἰσετεῖ μέσα εἰς τὸ παλάτι. ἐδῶ ὀπὸ δείσκεται ὅτι ἀπαντυχένῃ. Καὶ ωρῶτα σέβη βασιλέὺς, ἔπειτα πατελάρχαι κατόπι ἐσεβήκαμεν ἡμεῖς οἱ ἱεράρχαι. καὶ ἔπειτα ὁ ὕπατος ὁ ἄρχων κυρὸς μπαρόσης τοῦ βασιλέως πίτροπος ϗ μαίμων βασιλίσσης. ϗ ἀπ' ἐκεῖ τότες ἔκλησαν τὸ ἀμόρφο τὸ θύραν ἀλλατινὰν δὲν ἄφησαν διὰ νὰ ἔλθε μέσα. ἐκ' οἴδαμεν τὸ βασίλισσαν ἐκείνῳ τὸ ὡραίαν Εἰρήνῳ ἀσεβεςάτῳ ἐκείνῳ τὸ ἁγίαν, ὡς ἴδεν μας συκόθηκε ϗμὶ ἐκ τοῦ θρόνυ δήκεν. ὁ πατελάρχης ἄρχησε τοῦτον τὸν λόγον εἶπεν.

Χαῖρε κυρία δέσποινα βασίλισσα Εἰρήνη, ἀσεβεςάτη, μεγίςη ϗμὶ θεοτιμημένη. χαῖρε ὦ βασίλισσα τῶν ἄλλων βασιλίδων,

venias, atque benedictionem largiaris. Quumque hæc dixisset, præstito reverentiæ cultu, detectoque capite in medio stetit, ut Patriarchæ responsum acciperet. Confestim surrexit magnus Patriarcha, unaque Theodorus magnæ Russiæ Rex, atque Patriarcha Moscuensis, ceterique Episcopi, Archimandritæ, atque præfecti; & maximus Patriarcha vocem hanc protulit: Reginæ jussis libentissimo animo obtemperamus: omnesque illinc cum Patriarcha, & Rege profecti sumus.

Et primum quidem incedebat Rex, tum Patriarchæ, & reliqui ex ordine Episcopi, Archimandritæ, atque præfecti, clarissimusque nobilium comitatus. Postquam ad alteram aulam pervenimus, omnes ibidem constitimus a minimo usque ad maximum.

Aderant autem ibi mulieres plurimæ, Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ Reginæ famulantes, albæ omnes a vertice ad pedes usque, ut nivem ipsam, atque gossypium, ipsiusque Solis radios æmularentur, neque ornamentum ullum aliud vel minimum gestabant, sive aureum, sive coccineum. Ibidem admiranda simulacra videre erat præclaris ornamentis, lectisque lapillis splendida, pretiosisque stylobatis superposita. Tunc secundo reserata est aurea illa janua, unde maximo Regi hæc retulerunt.

Irene Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ Regina precatur, ut in mediam aulam, ubi eadem sistit, vobis placeat concedere, ut vos obviam habeat. Primum igitur ingressus est Rex, tum Patriarchæ, nosque deinde Episcopi, ultimumque sumimus, nobilissimusque Baro Regis legatus, atque Reginæ μαίμων post quem clausa est pulcherrima janua, neque alii cuipiam aditus patefactus est. Ibi venustissimam, religiosissimamque, & sanctam Reginam Irenem vidimus, quæ cum nos conspexisset, illico surrexit, & e regali sede recessit. Tunc Patriarcha sic eam alloqui cœpit.

Ave Domina Irene, religiosissima, & maxima, plurimumque Deo accepta Regina. Salve ceteras inter Reginas Prin-

ϗμὶ

καὶ δέσποινα ἀξιαρέτη τῶν ἄλλων δεσποινίδων. ὀπ' ὄσαι κλέος τῶν Ῥωσῶν καὶ πάσης Ἀρκτωείας καὶ καύχημα ἡμέτερον ὅλης ὀρθοδοξίας. ἐξ ἀπ' ἐκεῖ τότε σύκοσε χεῖρά τε τῷ ἁγίαν, ἐυχήθηκεν ἐυλόγησεν βασίλισσαν ἁγίαν.

Καὶ ὁ Ῥωσίας δεύτερον ὁ νέος πατριάρχης, ἐυχήθηκεν ἐυλόγησεν τότε τῆς βασιλίσσης. τότε καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καθ' ἕνας κατὰ τάξιν ἀπὸ μακρὰ προσκυύησε κ' ἐυλόγησε με τάξιν. καὶ πᾶσα εἷς τῷ φήμῳ τε καθ' ἕνας τότες εἶπεν, ὡς ἐκείνῳ τῷ βασίλισσαν ἀξιαρέτην καὶ εἶπεν. χαῖρε κυρία δέσποινα βασίλισσα Εἰρωύη, ἀσεβεσάτη μεγίση καὶ θεοτιμιμένη. Θεὸς ὁ παντ' ἐυλόγητος ὁ ἐφορῶν τὰ πάντα ὑγίαν νά δώσῃ σοι πολλῷ ἐξ νὰ σ' ἀφραύῃ πάντα κ' εἴ τι ποθεῖς ἀπ' ψυχῆς Θεὸς νά σε τὸ δώσῃ, νά γένῃ ἐξ διάδοχος τῇ βασιλείᾳ πάσῃ.

Καὶ τότες ἡ βασίλισσα ἡ ἁγία ἐκείνη Εἰρωύη ἡ ἀξακύση ἡ θεοτιμιμένη. μεγαλοφώνως ἔφησε τότε τὸν πατριάρχῳ τῆς Κωνσαντινυπόλεως κ' ἐς πᾶσαν οἰκυμένῳ. κ' λόγυς τότε λάλησε με ἴδιόν της σόμα, καὶ λίαν ἐθαυμάζαμεν τὰ λόγια ἐκεῖνα, με λόγον ἐκλαμπρώτατον με ἀμόρφῳ λαλίαν τιμίως καὶ ἀξαίρετα εἶπε τὰ λόγια ἐκεῖνα. εἶπε κ' ἀχαείσησε τὸν μέγαν πατριάρχῳ. εἶπέ τε φήμῳ ἐκλεκτῷ ἀξιοτιμιμένῳ. καὶ ἄρχησε κ' ἐλάλησε τύτυς τὺς λόγυς εἶπε χηματισμένα ἄμορφα τ' πατριάρχῳ εἶπεν.

Εὐχαείσῶ σε δέσποτα μέγισε πατριάρχα τῆς Κωνσαντινυπόλεως παναγιε καὶ μέγα οἰκυμενικὲ ἀξαίρετε πατριαρχῶν τῶν ἄλλων ἐξ πάντων προτιμώτερε καὶ μέγισε τῶν ἄλλων. τὸ πῶς ἐκαταδέχθηκες κ' ἦλθες σὺ μ' τέκνα τῆς σῆς παναγιότητος τόσον πολυμακρέα. καὶ ἴδαμεν τὸ πρόσωπον τῆς σῆς ἁγιοσυύης τὸ τίμιον τὸ ἅγιον παρὰ τ' οἰκυμένης. κ' χαιρόμεσεν πεσσὰ πῶς ἔλαβες τὸν κόπον, ἐξ ἦλθες καὶ σε ἴδαμεν σὸν ἐδικόν μας τόπον κ' ἴδαμεν χάριν πεσσῶ ἐκ σῆς ἁγιωσυύης δέσποτα ἁγιώτατε ὅλης τ' οἰκυμένης. ἐξ δόξα ν' ἄχῃ ὁ Θεὸς ἐξ κτίσης τῶν ἁπάντων ὁ ὢν ὁ ὑπερύμνετος ὑπὸ ἁγίων πάντων. ἐξ ἡ κυρία δέσποινα ἁγία θεοτόκος, καὶ τίμιοι ἀρχάγγελοι καὶ τῶν ἁγίων δῆμος ὅτῦ μας καταξίωσαν ἐν ταῖς

ceps, atque dominarum domina, grande Ruſſorum, atque Septentrionalium terrarum decus, atque orthodoxæ fidei noſtræ præſidium. Mox dexteram extollens, & fauſta precatus, Reginæ benedictionem largitus eſt.

Secundo loco recens electus Ruſſiæ Patriarcha eidem Reginæ fauſta precatus eſt, quod & ceteri deinde Epiſcopi, ex ordine ſinguli venerabundi præſtiterunt, multaque in ejus laudem unuſquiſque proferebat, atque præſtantiſſimam Reginam his ferme verbis compellabant. Ave Domina Irene, religioſiſſima, & plurimum Deo accepta Regina. Deus ſuper omnia benedictus, qui cuncta ſinu ſuo fovet, optimum tibi ſalutis ſtatum, effuſumque in omnibus gaudium concedat, & omnia vota tua impleat, regnique præ ceteris ſucceſſorem præbeat.

Tunc ſanctæ, & numquam ſatis celebranda, Deique amantiſſima Irene Regina alta voce ad Conſtantinopolitanum Patriarcham Oecumenicum converſa, proprio eum ore adlocuta eſt, unde profecto mirabamur ſermonis ſuavitatem, ſplendorem, atque præſtantiam. Gratias enim egit maximo Patriarchæ, lectoque, & honorifico ſermone ejus laudes proſecuta eſt, atque concinna orationis forma ita loqui cæpit.

Gratias tibi plurimas habeo, Domine Patriarcha maxime, Conſtantinopolitane, Oecumenice, ſanctiſſime, ceterorum Patriarcharum Princeps, quod e longinquo huc adveneris una cum iſtis ſanctitatis tuæ filiis, ſanctoque, & venerabili ubique terrarum conſpectu tuo frui nobis liceat, ac ſummopere tibi obſtricti ſumus, quod per multos labores in propria hac noſtra regione te conſpiciendum præbueris, plurimamque ex ſanctitate tua, Domine ſanctiſſime Oecumenice, gratiam meruerimus. Quocirca honor, & gloria ſit Deo optimo maximo omnium creatori, præ omnibus ſanctis celebrari digno, & dominæ Sanctæ Deiparæ, nec non Archangelorum, omniumque Sanctorum cœtui, quorum beneficio

ἡμέρας

ἡμέρας ταύτας σε νὰ ἐξολυσάμεν με ὅλας σᾶς ταῖς χάρας, ὁπῦ ἀλλ' ὑδὲν ἔγι-νε ποτὲ τοιοῦτον πρᾶγμα, τίμιον ἀξέπαινον ὡσὰν ἐτοῦτο τοῦρα. Καὶ τίμησες τὸν τόπον μας νέον πατριαρχεῖον ἀπὸ μητρόπολιν εἰς μέγα πατριαρχεῖον. ὁμοίως καὶ βασίλειον ἐτοῦτο ἐτιμήθη, καὶ βασιλείας ἄπασας τὰς ὅλας ὑπερέβη. τοῦτο τὸ ἐπεθύμησαν οἱ βασιλεῖς οἱ πρῶτοι ἡμῶν οἱ ἁγιώτατοι οἱ μακαρίται ἐκεῖνοι. ἐ δὲν τὸ ἠξιώθησαν τοῦτο νὰ τὸ ἰδοῦσι ὀπ' ἔνα πρᾶγμα τίμιον καὶ ἅγιον τοῖς πᾶσι. Θεὸς ὁ παντοδύναμος τὸν κόπον σᾶς νὰ δώσῃ νὰ ἔχῃς δόξαν καὶ τιμὴν καὶ χάριν ἐν τοῖς πᾶσι. καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνήσε τόπι κατὰ τὴν τάξιν. καὶ βασιλὶς ἐτέκοντεν πλησίον εἰς τὸ πλάγι. ἐκ δεξιῶν βασιλίσσας Εἰρηνὴς τῆς ἁγίας Βλαντιμερίας Μοσχόβυ καὶ πάσης τῆς Ρωσίας. ἐ σὴν ζερβέαν σέκοντεν ὁ ἔνδοξος ὁ μέγας, ὁ ἄρχων κὺρ μπαρύσης τε ὁ ὕπατος ὁ μέγας. καὶ ἀδελφὸς βασιλίσσας Εἰρηνὴς τῆς ἁγίας καὶ πρώτιστος ἐπίτροπος μεγάλης τῆς Ρωσίας. ὁ ἄρχων ὁπῦ ὄελιζε τὸ μέγα τὸ Καζάνι εἰς ποταμόν τυ διείσκεται ἐν Βόλχα τῇ μεγάλῃ ἀξεσκεπὴς τὴν κεφαλὴν μὲ ἀλάβειαν μεγάλην με χῆμα δυλικώτατον καὶ μὲ τιμὴν μεγάλην.

Ἐκεῖ καὶ πάλιν σέκοντεν ἀρχόντισες μεγάλες γυναῖκες τῶν κνεζήδων π. ἐ πάντες ἦσαν ἄσπρα ἐκ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, φορέματ' ἄσπρα εἶχαν ὅλαι καλὰ ἐσέκοντεν εἰς ἀμόρφην ὀρδινιὰν ὅλαι κατὰ τὴν τάξιν τυς με χεῖρας σαυρώμεναι με φόβον καὶ μὲ ἀλάβειαν ἐ μ' ἄμορφον τὸ χῆμα.

Καὶ τόπις ἡ βασίλισσα ἡ ἁγία Εἰρηνὴ τὴν πρώτην ἐνάσ' ἀπ' αὐταῖς πῦ κράτη εἰς τὸ χέρι ταψίον πολυτίμιτον μ' ἄμορφον μαντίλι μετὰ μαργάρυς πεεισσὺς καὶ με πολὺ χρυσάφι. εἶχε μαργάρυς πεεισσὺς ὡς ἕξι χιλιάδας, καὶ ἄκρας ὡραιωτάτας ὁλοχρυσοκλοσμένας. τὸν πατριάρχην τ' ἔδωκε με ἴδιόν της χέρι, αὐτὸς καὶ τόπε τ' ἔλαβε με ἴδιόν τῦ χέρι ἀχήθηκεν ἀλόγησεν ἐ ἐπολυχρόνησέ την, Θεὸς καὶ παμμακάριτος νὰ εἶναι πάντα μ' αὐτήν.

Ὦ θαῦμα τ' ἤδαμεν ἐκεῖ ἄρχοντις τιμημένοι, σὰ ὅσα πῦ ἐφόρεσεν βασίλισσα ἐκείνη. ὁ νῦς ἀνθρώπυ δὲν μπορεῖ ὐδὲ νὰ καταλάβῃ, τὰ ὅσα πῦ ἐφόρεσεν ἀπάνω σὲ

plane datum eſt noſtris hiſce diebus infinita pene animi lætitia te excipere, quo ſane nihil honorificentius, atque majori laude dignum contingere poterat, unde & maximum huic Eccleſiæ decus allatum eſt, quum a Metropolis gradu ad Patriarchalem evecta fuerit, totiuſque Regni ſplendor mirifice adauctus eſt, ut ceterorum omnium famam jam ſuperet. Hoc primores Reges noſtri beatiſſimi ardentiſſime expetiverunt, neque tamen confectam rem videre unquam, pinmque licet honorem conſequi meruere. Deus omnipotens modo laboribus aliquot, atque moleſtiis ad eum te finem perduxit, ut ſupra ceteros gloriam, honorem, & gratiam adeptus ſis. Hic finem fecit, atque ex ordine reverentiam adhibuit. Rex interim lateri dextero Irenis Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ, piiſſimæ adhærebat, ex ſinixtro vero latere nobiliſſimus vir Baronum ſupremus, Reginæ Irenis frater, magnæque Ruſſiæ primus legatus, & in regione ad Caſanum fluvium, qui poſtea in maximum Volgam confluit, ſita imperium exercens, detecto capite venerabundus, humili modo, ſummoque honore aderat.

Ibidem rurſus nobiliſſimæ Ducum uxores videbantur omnes a vertice ad pedes uſque alba veſte indutæ, aptoque inter ſe ordine diſpoſitæ, manibus ſecundum ritum decuſſatis, timoris, atque venerationis plenæ, viſuque pulcherrimæ.

Itaque Regina Irene primam earum accedere juſſit, quæ manibus gerebat pretioſiſſimam patinam linteolo coopertam, multis margaritis, plurimoque auro confertam, adeo ut ſex margaritarum millia ferme numerari poſſent, una cum pulcherrimis achatibus auro incluſis. Hæc autem propria manu Patriarchæ tradidit, qui cum & propriis manibus eximium donum accepiſſet, benedixit, & fauſta precatus eſt, ut longævam duceret vitam, Deique optimi maximi præſidio numquam deſtitueretur.

Res profecto admiranda fuit, & pulcher aſpectu Reginæ illus ornatus. Neque mens hominis complecti valet, quot illius caput pretioſis condecoratum eſſet ornamentis. Con-

κεφα-

κεφαλή. εἶχε κορῶναν θαυμασίως ἀξιωτιμιμένην με λίθους ἀξιεπαίνους καλῶς πεποιημένην ὀπ' ἦχε πύργους δώδεκα μετὰ πολλῶν μαργάρων εἰς τύπαν εἰς ἐνθύμησιν ἁγίων Ἀποστόλων ὅπου Χριστὸν ἐκήρυξαν εἰς πᾶσαν οἰκουμένην ἐπ πάντας τοὺς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν τὴν πίστιν. εἶχε ῥομπίνια πολλὰ μεγάλους ἀδαμάντους τοπάζια μπαλάσια ἐ στρογγύλους μαργάρους. εἶχε ἐ εἰς τὸν γύρον της ἐκείνη ἡ κορῶνα ἀμεθύστους πολυτίμους ἢ ὄμορφα ζαφίρια, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκρέμονταν ὡς γυρόσια μακρέα, εἴσασι τρία δεξιὰ κ' ἐξ ἐμωνύμων τρία. ὅπου οὐδεὶς δὲν δύναται ν' ἀξετιμήσῃ ἐκεῖνα. γεμάτα ἦσαν ἅπαντα καλὰ ἁρμαθιασμένα λίθους ἀξιοτιμίτους διαφόρους περισσά. οἱ πάντες τότ' ἐφείξαμεν εἰς ἅπαντα ἐκεῖνα εἰς σμαράγδους τοὺς περισσοὺς ὅλους ἐκ τὸ χλωμότζι μεγάλους στρογγιλωτάτους ἐ ἐκλάμπρους τῇ φύσει ὅπου οὐδεὶς οὐ δύναται ἕνα λόγο' ἐκείνους νὰ εἴπῃ τί ἐξ' ἦσαν τί εἶναι ἠτιμήτους.

Εἶχε ἐ φόρεμα μακρὺ ὡς κάτω εἰς τὰ νυχία χάζιον πολυδέδαλον με ὄμορφα κλαδία. εἶχε κλαδία περισσὰ μαργαριταρογραμμένα με πέχνιν ἀξιωτάτην ἦταν καλὰ βαλμένα. ἐ ἀνὰ μεσαῖους κλάδους τε πολύτιμα λιθάρια τοπάζια μπαλάσια κ' κόκκινα ῥομπίνια. ἐ λόγηρα τὸ φόρεμα ὡς μία ἀπαλάμη πεχνὶ ἦχε παντεχείρετον ἀξιοτιμιμένη ὅπου οὐδεὶς δὲν δύναται ἐκείνην πῶς νὰ γράψῃ, τὴν πολυποικιλώτητα τὴν ψηλοπεχνεμένην, με ἔκλαμπρα ῥομπίνια με στρογγιλοὺς μαργάρους με ζαμφήρους μπαλάσια με λίθους ἀδαμάντους. τὰ δὲ πλατέα μανίκια ἐκεῖνα ὅπου εἶχε ἀνθρώπου νοῦς δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τὸ πῶς εἶναι ἂν ἔχῃ δέκα κεφαλὰς κ' ἄλλας τόσας γλώσσας ἐκεῖνα νὰ διηγηθῇ τὸ πῶς ἦτον εἰς πάντας. ὁτ' εἶχαν πέχνην περισσήν με στρογγιλοὺς μαργάρους με λίθους πολυτιμίτους τῶν ἄλλων ξαιρέτους. Καὶ πάλιν τὴν ξαιρέτην ἐκείνην τραχηλίαν τίς τ' ἀνθρώπων δύναται νὰ βάλλῃ εἰς διάνοιαν. κ' πάλιν τὸ διάδημα ἐκεῖνο τὸ ὡραῖον τίς τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ εἴπῃ τὸ πῶς ἦτον. ὁτ' εἶχε σμαράγδους περισσοὺς ὅλους ἐκτοχλωμότζι μεγάλους στρογγιλωτάτους ἐ ἐκλάμπρους τῇ φύσει ἐκεῖνα πάντα ἴδαμεν ἐὰν κ' μέρος τ' ἄναι. κ' ἐς ἄλλα τὰ βασιλεία ἕνα ἐκ δέκα τ' ἄναι. Ἀμὴ ἡ στέγη ἡ καλὴ ἐκεί-

ſpicuum, mirabilemque gerebat coronam pretioſiſſimis lapillis affabre compactam, atque plurimis margaritis in duodecim veluti turres diviſam, exemplo, atque comparatione duodecim Apoſtolorum, Chriſtum ubique terrarum prædicantium, ut omnes ad illius fidem converterent. Multis etiam carbunculis, adamantibus, topaziis, gemmis, atque rotundis margaritis diſtincta erat, atque in circuitu eximios habebat amethyſtos, ac ſapphiros, pendebantque ex ea velut prolixi gyri, tres quidem dextrorſum, & tres ſinixtrorum, quorum pretium nemo certe poſſit æſtimare; cuncta enim plurimis pretioſis lapillis contexta erant. Omnes blandus quidam horror perſtrinxit, cum ſubirent oculos varii generis ornamenta, plurimique ſmaragdi, omnes ſubpallidi coloris, ingentes, rotundi, & ſuapte natura fulgentiſſimi, ut vel unius pondus, aut pretium ſtatui difficillime poſſet.

Prolixam veſtem infra ungues demiſſam ferebat ex villoſo ſerico mira arte contexto, plurimaque habebat pervenuſta κλαδία margaritis pretioſiſſimis mira arte diſpoſitis circumſcripta, atque inter media κλαδία pretioſos lapillos, topazios, gemmas, & carbunculos coccinnei plane coloris. λόγηρα vero ſupra veſtem erat, quæ licet ſimpliciſſima, & ſine artificio videretur, plurimum tamen. pretium obtinebat ob eximiam artis præſtantiam: hujus profecto variam ſtructuram, & ſubtiliſſimum opus nemo deſcribere poteſt, non ſecus ac ſplendidiores carbunculos, rotundas margaritas, ſapphyros, gemmas, lapillos, & adamantes circum poſitos. Quis vero licet decem habeat capita, totidemque linguas, enarrare valeat latas manicas, quibus inſtructa erat, quam mirabili artificio rotundis margaritis, aliiſque præſtantiſſimis lapillis eſſent exornatæ? Quis hominum comprehendere queat eximium illum torquem, quis pulcherrimum diadema, plurimis ſmaragdis ſubpallidi coloris, ingentibus, rotundis, & ſuapte natura fulgentiſſimis condecoratum? Omnia hæc noſtris vidimus oculis, quamquam minima pars hæc tantum ſit, unamque ex decem vix conſtituat Regii ornatus:

Digitized by Google

με παλατίυ, ὅσου σκεπάζει ὐρανὸς ὐκὰν δι-
είσκετ' ἄλλου. ὁλ' ἦτου καθαρόχρυσος ὅλη
με τὰ γλυπτήρι χ' ὅλη σφεροκτυπήτη ἀπ'
ἄρισου πχνήτιω. εἶχε κλαδία περισσὰ χ'
λόγγυς καὶ ἀμπέλια σαφίδια καὶ ῥώδια,
διάφορα πυλία, εἶχε με τέχνιω ἀρίσιω
σιω μέσιν ἕνα λέοντα, καὶ ὅφιν τε ἐδάκονεν
εὔμορφα καμομένον. ⁊ ἐκ τῆς μέσης ὄφεως
ἐκρέμονταν καυδῆλα ἀξιοτίμητα πολλὰ με
τίμια λιθάρια, με φῶντες ὡραιωτάταις συρ-
ματοτεχνεμέναις, με μαργαριταράπυλα ἦσαι
ἐκείναις ὅλαις.

Τῦ δὲ σπητίυ γύρον τε ὑ δυάμαι νὰ
χράφω, ὅτι φοβῆμαι περισσὰ, ὅτι χ' σφά-
λειν θέλω. ἀλλὰ ὁ πόθος ὁ πολλὸς βιά-
ζοι με νά χράψω, ⁊ νῦς μυ ὐκ ἰσχύει
τε κατ' ἕνα πῶς νὰ χράψω ὁτ' εἶχεν εἰ-
κόνας περισσὰς ἐξαιρέτας ἁγίας, μετὰ μυ-
σίυ καθαρῦ εἴχασιν ἰσορίας χυρίας θεοτόκυ
τε τῆς δεσποίνης τῦ κόσμυ, ὁπ' ἔχεν εἰς
τὰς χεῖράς της τὸν λυτρωτὶω τῦ κόσμυ.
χ' πάντα ἐκτυπώματα ἁγίων χ' ἀγγέλων,
ἱεραρχῶν μαρτύρων τε ὁσίων ⁊ δικαίων. αἱ
πάνται ὡραιώταται με λίθυς πολυτίμυς ὅλαι
με τὺς ἀδαμάντυς ⁊ με πολλὺς μαργάρυς.
εἶχαν ποδίαις δύμόρφαις μεγάλαις ὥσπερ πύ-
χια με τέχνιω ὡραιωτάτιω με πᾶσαν δι-
κοσμίαν. εἶχαν μαργάρυς περισσὺς καὶ δύ-
μορφα ῥομπίνια ζαφήρια τοπάζια χ' ἔκλαμ-
πρα μπαλάσια πλιὼ τέλος ἂς ποήσωμεν ἐκ
τῶν πολλῶν ἐκείνων ὅτι νά χράψω δὲν μπο-
ρῶ ἀπείρων τῶν ἐκείνων.

Καὶ πάλιν τότ' ἐκέλδσεν ὁ μέγας βα-
σιλέας Βλαντιμερίυ Μοχόβυ καὶ ὅλης τῆς
Ρ'ωσίας τὸν πατριάρχιω μέγισον διὰ νά δύ-
λογήσῃ ἀρχοντίσαις ἐκείναις τε ὅλαις νά
ἁγιάσῃ. Καὶ πάντες τότε ἦλθασι σὸν μέ-
γαν πατριάρχιω τὸ χέριν τυ ἐφίλησαν μ'
δλάβειαν μεγάλιω. Καὶ πᾶσα μία ἔδωκεν
ἀπ' δύμορφον μαντίλι. τότες ὁπῦ ἐφίλησαν
τὸ ἅγιόν τυ χέρι. ⁊ πάντες πάλιν σάθη-
σαν εἰς τόπον ὁπῦ ἦτον, με χῆμα δύρε-
πέσατον χ' με πολλὸν τὸν φόβον. ⁊ τότες
ἕνας ἄρχοντας μέγας τε τιμιμένος γέροντας
σωφρονέσατος πολλὰ πεπαιδδμένος με νεῦμα
τῆς βασιλίσσας τότε σό μέσον ἔση τὸν πα-
τριάρχιω ἔβλεπε τῦτον τὸν λόγον ἔφη. ὦ
πατριάρχα μέγισε τῆς Κωνσαντινυπόλεως,

At ipſam aulæ concameratione m ſi conſi-derare velimus, nullam aliam ſub toto Cælo præſtantiorem inveniri crediderim. Tota ſphærica ex auro puriſſimo, & ſimulacris conſtabat, mirumque in modum reſonabat ob exquiſitum artificium; plurima etiam exhibebat κλαδία, ſylvas, & uvas aſtaphides, Rhodiaſque, nec non varias volucres. Medium autem tenebat leo perbelle expreſſus, ſerpentem dentibus prehendens, ex medioque ſerpente multa præclariora pendebant candelabra pretioſis lapillis, atque caniſtris adfabre contextis, & margaritis conſperſis, ornata.

Domus vero circuitum deſcribere plane nequeo, terret enim dicendorum copia, neque ullo modo errare velim. At vehemens deſiderium impellit, ut ſcribam, etiamſi mens ſingula aſſequi non poſſit. Innumeræ profecto circumſpiciebantur imagines opere muſivo varias hiſtorias repræſentantes, Deiparæ Virginis, mundi Dominæ, manibus Redemptorem ferentis, nec non Angelorum, Jerarcharum, Martyrum, Sanctorumque, pulcherrimæ omnes, pretioſis lapillis, adamantibus, pluribuſque margaritis condecoratæ. Singulæ pariter venuſtiſſimis coronis inſtructæ erant, ſubſtratiſque aulæis inſigni, & decoro prorſus ornatu. Neque enim dicere proſequar margaritas, carbunculos, ſapphyros, topazios, nitidiores gemmas: at dicendi potius finem faciam, cum multa, & infinita plane deſcribere nequeam.

Tunc vero iterum Volodimeriæ, Moſcoviæ, ac totius Ruſſiæ Rex Patriarcham rogavit, ut nobilibus illis fœminis univerſis benedictionem impertiretur. Cum igitur omnes ad Magnum Patriarcham acceſſiſſent, multa obſervantia manum ejus deoſculatæ ſunt, ac ſingulæ pulcherrimam mappam obtulerunt. Sanctam manum oſculatæ, iterum egregia, convenientique forma, ac pio metu in proprium locum ſe ſe reſtituerunt. Interea nobilis quidam vir multo in honore habitus, ætate, prudentia, doctrinaque inſignis nutu Reginæ in medium proceſſit, atque ad Patriarcham converſus ſic eum affatus eſt. Maxime, ſanctiſſimeque Patriarcha Conſtanti-

ἁγίων ἁγιώτατε τῆς οἰκυμένης ὅλης. Εἰρωνὴ ἡ βασίλισσα ἀνατολῆς καὶ δύσης Βλαντιμερείας Μοχόβας καὶ τῆς Ῥωσίας ὅλης Ἀστραχανίας Καζανίας, μεγάλας Νογατίας καὶ πάσης γῆς Ἀρκτωείας μεγάλας Συμπηείας καὶ Ἰβερείας τῆς φερικῆς ἐκείνης τῆς μεγάλης ὀπ' ἔλθε καὶ προσκυνήσε δι εὐλαβείας μεγάλης. χάειν χαείζει σοι πολλῶ καλῶ ὑεργεσίαν, νά εὔχεσαι διὰ ταυτῶ καὶ διὰ τ βασιλέα. ποπέι δίδοι σοι ἀργυρὸν μέγα καὶ χρυσομένον, με τέχνῶ ὡραιωτάτῶ εὔμορφα σκεπασμένον. δίδοι σοι χάζδια καλὰ ἀπὸ τῶ Βενετίαν καὶ σάφια μεταξοτὰ καὶ εὔμορφα ἀτλάζια. καὶ καμπυχάδες δίδοι σοι με δύμορφα κλαδία, καὶ εὔμορφα σαμύελα ἀπὸ τῶ Συμπηείαν. δίδοι σοι χρήματα πολλὰ Νογάτια μεγάλα ἐξ ἀργυείας καθαρᾶς με βασιλέως βᾶλαν. νὰ εὔχεσαι διὰ ταυτῶ καὶ διὰ τὸν βασιλέα, νά εἶναι πολυχρόνιοι καὶ ἄχαν πολλῶ ὑγίαν. καὶ ἡ εὐχή σε ἁγία εἰς τὸν Θεὸν νά φθάσῃ ἰμᾶς καὶ θυγατέρας τε αὐτὰς διὰ νὰ δώσῃ.

Ὁ πατελάρχης σύχοσε χεῖρά τε τῶ ἁγίαν, βασίλισσαν εὐχήθηκε καὶ βασιλέα μέγαν. ἁγίασε συγχώρησε καὶ κατ' εὐλόγησέν τες. Θεὸς καὶ παμμακάειτος νά εἶναι πάντα μ' αὐτὰς καὶ ἅγιοι Ἀρχάγγελοι Προφῆται Ἀπόστολοι, Ἀρχιερεῖς καὶ Μάρτυρες καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι. Θεὸς ὁ παντοδύναμος ἐκεῖνος νά σας δώσῃ ὁπᾶ διέχισε ποτὲ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. Καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπέρασαν Ἰσραηλίται ὅλοι Ἑβραῖοι Ἰουδαῖοί τε μικρόι τε καὶ μεγάλοι. Καὶ πάλιν ὁπᾶ ἔρῶσεν ἐξ ἀκροτόμῶ πέτρας καὶ ὕδωρ ἔβρυεν πολὺ καὶ πότιζεν τὰς πάντας Ἑβραίας Ἰουδαίας τε ὅλας Ἰσραηλίτας. τόπες ὁπᾶ ἐπήγασιν εἰς γλῶ ἐπαγγελίας αὐτὸς πάλιν ὀπ' ἔσειλεν τὸν Γαβριὴλ τὸν μέγαν καὶ ἦλθεν καὶ εὐαγγέλησεν Μαείαν τὴν ἁγίαν παρθένον τε τῶ ἄσπιλον τῶ κεχαειτομένῶ τὴν μανδόχον χάμναν τε καὶ ἡγιασμένῶ τὸ ὄρος τὸ πανάγιον τῶ ἄφλεκτον τῶ βάτον, ἐν ᾗ Χριστὸς ἐσκλώσε καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. καὶ πάντας ἐλευθέρωσεν ἐκ τῆς δῶλείας κοίνῶς τὰς ἐξ Ἀδὰμ προπάτορας καὶ ὅλας τὰς δικαίῶς. αὐτὸς ἡμᾶς νά λυτηθῇ ὅτι ἔσας νά δώσῃ, τέκνον ἐκ τῆς κοιλίας σας καὶ νά σας εὐλόγήσῃ. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ τοτ' εὐλόγησεν ὁ μέγας πατελάρχης Εἰρωνῶ τὴν βασίλισσαν Ῥωσίας τ μεγάλης. ὁμοίως καὶ

nopolitane, Oecumenice, Irene Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ, Aſtracani, Cazani, Novogardiæ, terrarum Septentrionalium, magnæ Siberiæ, vaſtiſſimæque Iberiæ Regina, poſtquam maximo veneration is cultu te excepit, muneribus, atque beneficiis cumulare cupiens, ut pro ſua, Regiſque ſalute preces ad Deum habeas, argenteum tibi calicem deauratum, atque egregia forma, & arte coopertum, villoſum item ſericum Venetum, & pannum ſericum ad inſtar contexti ex villis caprinis, & raſum, aliumque more Damaſceno confectum, & κλαδία, & muris pontici pelles ex Siberia largitur; multos quoque argenteos nummos Regis imagine percuſſos tradit. Tu vero pro ipſa, & Rege precabere, ut diuturnam vitam agant, firmaque corporis valetudine polleant, utque precibus tuis Deus commotus, filios, filiaſque ipſis concedat.

Patriarcha ſublata dextra Reginæ, ſimulque maximo Regi fauſta precatus, benedictionem eis impertitus eſt. Deus, inquit, optimus maximus, vobis jugiter adſit, nec non Archangeli, Prophetæ, Apoſtoli, Epiſcopi, & Martyres, ſanctique omnes. Deus, inquam, omnipotens, qui Erithræum mare diviſit, atque Iſraelitas omnes, Hebræos, Judæoſque parvos, majoreſque per medias undas traduxit, qui ex ſummo rupis vertice aquæ fluenta derivavit, quibus iidem ardentiſſimam ſitim explerent, eoſque poſtea in terram promiſſionis deduxit, qui Gabrielem Archangelum miſit, ut incarnationis myſterium annuntiaret Sanctiſſimæ Virgini intemeratæ, Dei gratia plenæ, quam vere dixeris vas manna continens, montem ſanctum, rubum incombuſtum, in qua Chriſtus habitavit, cum venit in mundum, omneſque Adæ filios, juſtoſque univerſos a communi ſervitute liberavit, ipſe nos laboribus, atque anguſtiis premat, donec proprii ventris partum tibi concedat una cum maxima gratiarum effuſione. Poſtea Maximus Patriarcha Ireni Ruſſiæ Reginæ, ſimiliterque novus alter Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ Patriarcha benedixerunt.

ὁ ἕτερος

ὁ ἕτερος ὁ νέος πατριάρχης τ Μοχοβίας πόλεως Ῥωσίας τ μεγάλης.

Καὶ πάλιν τότε φώνησεν ὁ τίμιος ὁ γήρων, μητροπολίτῃ τὸν σοφὸν Ἱεράθεον τ γέρον. ὦ ἀρχιθύτα μέγισε ἐκ τῆς Πελοποήσυ Μονεμβασίας πόλεως μεγάλης περιφήμυ. Εἰρωὴ ἡ βασίλισσα ἀνατολῆς καὶ δύσης Βλαντιμιρίυ Μοχόβυ καὶ τῆς Ῥωσίας ὅλης δῶρα χαρίσει σοι πολλὰ νὰ εὔχεσαι δι' αὐτῳ βασίλισσαν θεόσεπτον τῳ θεοτιμιμένῳ. χαρίζει σοι ποτήριον μέγα καὶ χρυσομένον με τέχνῃ ὡραιωτάτῃ εὔμορφα σκεπασμένον ⁊ ἀπὸ Βενετίηθεν καλόν σε δίδοι χάζδι ⁊ σόφι ὁλομέταξον ⁊ ἄμορφον ἀτλάζι καὶ καμπυχὰν φιλάντεινον με εὔμορφα κλαδία καὶ εὔμορφα σαμούρια ἀπὸ τῳ Συμπηρίαν. δίδοι σοι χρήματα πολλὰ νοχράτια μεγάλα, ἐξ ἀργυρίυ καθαρῦ βασίλο βγλομένα, νὰ εὔχεσαι διὰ ταύτῳ ⁊ διὰ τὸν βασιλέα ⁊ διὰ τοῦ βασιλέα νὰ εἶναι πολυχρόνιοι ν' ἄχυ πολλῷ ὑγίαν ⁊ ἡ εὐχή συ ἁγία εἰς τὸν Θεὸν νὰ φθάσῃ, ἐμὲς ⁊ θυγατέρας τ αὐτύς διὰ νὰ δώσῃ. ὁ μητροπολίτης σύχοσε πρὸς οὐρανὸν τὸ ὄμμα, βασίλισσαν εὐχήθηκεν ⁊ μέγαν βασιλέα. καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνῆσε βασίλισσαν Εἰρωίῳ ἐκείνῳ ἁγιωτάτῳ τῶν θεοτιμιμένῳ.

Rurſus venerabilis ſenex vocem extulit, atque ſapientem Metropolitam Hierotheum adlocutus eſt. Epiſcope maxime inclytæ Monembaſienſis Civitatis in Peloponneſo, Irene Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ Regina munera tibi plurima dedit, ut precibus eamdem Dei præſidio fultam, Deoque acceptam juvare non ceſſes. Ingentem tibi calicem deauratum, miroque artificio, & forma coopertum tradit, nec non villoſum ſericum Venetum, & pannum ſericum ad inſtar contexti e villis caprinis, & raſum, & more Damaſceno confectum, pulchraque κλαδία, & Pontici muris pelles ex Siberia; multa inſuper Nogratia magna argentea Regis imagine impreſſa largitur, ut ipſi, Regique longævam vitam, firmamque valetudinem preceris, votiſque tuis filios, filiaſque a Deo impetres. Metropolita elatis in Cælum oculis, Reginæ, maximoque Regi fauſta precatus eſt, tum ipſi ſanctiſſimæ, piiſſimæque Reginæ Ireni ſummam adhibuit reverentiam.

Καὶ πάλιν τρίτον ἔφησεν ὁ τίμιος ὁ γέρων ἐμένα τὸν ἐλάχιστον ἀρχιερέων πάντων. ὦ ἀρχιθύτα ταπεινὲ τῆ Ἐλασσόνος θρόνυ καὶ χώρας περιφήμυ π μεγάλης δημονίκυ. ὁπ' εἶναι ⁊ εὑρίσκονται πλησίον τῆς Ἑλλάδος, ⁊ εἶναι δόξα τῶν σοφῶν καὶ τῶν ῥητόρων κλέος καὶ εἶναι καὶ εὑρίσκονται σὰ μὲς πόδα Ὀλύμπυ τῆ δυτικῆ Ὀλύμπυ π ⁊ ψυχὶ τῆ Ἀσιάτυ. Εἰρωὴ ἡ βασίλισσα ἀνατολῆς ⁊ δύσης Βλαντιμιρίυ Μοχόβυ ⁊ τῆς Ῥωσίας ὅλης δῶρα χαρίζει σοι πολλὰ καλῷ εὐεργεσίαν νὰ εὔχεσαι διὰ ταύτῳ καὶ διὰ τὸν βασιλέα· ποτήρι δίδοι σοι ἀργυρὸν μέγα καὶ χρυσομένον μὲ τέχνῃ ὡραιωτάτῃ ἄμορφα σκεπασμένον, καὶ ἀπὸ Βενετίηθεν καλὸν σε δίδοι χάζδι ⁊ σόφι ὁλομέταξον καὶ ἄμορφον ἀτλάζι. ⁊ ἐγκλητῆρας καμπυχὰν με ἄμορφα κλαδία ⁊ εὔμορφα σαμούρια ἀπὸ τῳ Συμπηρίαν. δίδοι σοι χρήματα πολλὰ νοχράτια μεγάλα ἐξ ἀργυρίυ καθαρῦ βασίλο βγλομένα νὰ ἔχεσαι διὰ ταύτῳ καὶ διὰ τὸν βασιλέα νὰ εἶναι πολυχρόνιοι ν' ἄχυ πολλῷ ὑγίαν.

Tertio loco Venerabilis ſenex ad me Epiſcoporum omnium minimum ſermonem convertit. Humillime, ait, Epiſcope Elaſſonis, celebratiſſimæ Regionis, quæ prope Helladem, ubi ſapientum gloria, & oratorum decus, ad pedes nempe Olympi, Occidentalis quidem, non vero Aſiatici. Irene Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ Regina plurimis te beneficiis, atque muneribus exornat, ut pro ſua, Regiſque ſalute precibus tuis apud Deum inſtes. Argenteum tibi calicem prægrandem, atque deauratum, aptoque modo, atque venuſto coopertum tibi largitur, unaque præclarum ex Venetiis villoſum ſericum, & pannum ſericum ad inſtar contexti ex villis caprinis, & raſum, & more Damaſceno confectum, atque κλαδία, pulchraſque muris Pontici pelles ex Siberia. Multas inſuper Nogratias pecunias ex argento puriſſimo Regis typo percuſſas, ut precibus tuis Deum exores, qui longævam vitam, firmamque valetudinem

Digitized by Google

καὶ ἡ δύχή σε ἁγία εἰς τὸν Θεὸν νὰ φθάσῃ υἱὸς ἢ θυγατέρας τε αὐτὸς διὰ νὰ δώσῃ.

Τότε ἐγὼ ἐσύπωσα πρὸς οὐρανὸς τὸ ὄμμα, βασίλισσαν δύχήθηκα ἢ μέγαν βασιλέα νὰ εἶναι πολυχρόνιοι ἀ ἄχυ πολλῶ ὑγίαν, Θεὸς ἢ παμμακάρισος μ' αὐτὸς νὰ εἶναι πάντας καὶ ἐν βαθέων μυ ψυχῆς εἶπα ἢ ἄλλα λόγια ἄμπω τε χ' νὰ γένωσιν ἐκεῖνα μυ τὰ λόγια. χ' ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνήσα ἕως τῆς γῆς τὸ δάφος εἰς ἐκεῖνο τὸ παιδόμορφον ὑξήσιον τὸ δάφυς. ὁπῦ τὸν ὁλοσκέπασον με τῆς Περσίας πέφκια, μεταξοχρυσοίφαντα με δύμορφα πλαδία. καὶ ἀνὰ μεσαςὺς πλάδυς τε εἶχε πολλὰ θηεία. λέοντας καὶ ἐλάφυς τε χ' λάκυς ἢ πλατύνια, ἦσαν ἄνθρωποι κυηγοὶ καὶ θήρωσιν ἐκεῖνα. μετόξυς καὶ σαίτας τε καὶ με μακρὰ κοντάρια. εἶχε πυλία πελιοσὰ μικρά τε χ' μεγάλα, ἀγεραυὺς χ' κίκινυς τε ἢ χλώας καὶ παπία. εἶχε καὶ τὰυς εὐμόρφυς φάσας τε καὶ τρυγάνια, καὶ ἐκ πυλία τὰ μικρὰ με εὐμόρφη λαλία. ἐκ εἶτον κ' ἕνας κυηγὸς καὶ ἔσεσεν πεγίδα χ' εἶχεν πόθον πελιοτὸν διὰ νὰ πιάσῃ ἐκεῖνα, κ' ἐπήγα χ' ἐσάθηκα πάλιν ἐκεῖ ὀπ' ὅμυν, ἐκεῖ με τὺς ἀρχιερεῖς ὁπῦ καὶ ἐσεκόμυν. Καὶ πάλιν τότε ἔφησεν βασίλισσα Εἰρώνη, ἐκείνη ἡ ὑχαρέτη ἡ θεοτιμημένη. ἢ εἶπε λόγυς λυπηρὺς βαθέων ἐκ καρδίας, με χῶμα ταπεινώτατον ἐνώπιον εἰς πάντας, ἢ λόγυς τύτυς ἔφησε πρῶτα τὸν πατριάρχην, καὶ δάπρον ἀρχιερεῖς καθ' ἕνα κατὰ τάξιν. ὦ δέσποτά μὺ ἅγιε μέγισε πατριάρχα πάτερ πατέρων πρώτισε καὶ δέσποτά μυ ἄλλοι, ἀρχιερέων οἱ κλεινοὶ καὶ φίλοι τῦ ὑψίσου συλλειτυργοὶ καὶ λατρευταὶ Θεῦ τῦ παναγάθυ. π' ὄχεται χάεν περιστὼ μεγάλω παῤῥησίαν, εἰς Θεὸν τὸν ὑπεράγαθον καὶ εἰς τὼ παναγίαν, χ' εἰς ἅπαντας τὺς ἁγίυς τὺς λατρευτὰς κυρίυ πῦ ἔχυ δόξαν καὶ τιμὼ καὶ σέβασον κυρίυ. παρακαλῶ καὶ δέομαι πολλὰ καὶ προσκυνώσας ἀπὸ βαθέων μυ ψυχῆς πολλὰ ἐκλυπαρώσας, δέηση νὰ ποιήσετε διὰ τὸν βασιλέα καὶ δι' ἐμὲ βασίλισσαν μακράν σας θυγατέρα, ἵνα ὁ ἅγιος Θεὸς ἀκούσῃ τὼ εὐχῶ σας νὰ δώσῃ ἡμᾶς τὰ τέκνα σας καρπὸν ἐκ τῆς κοιλίας μὸν καὶ κληρονόμον τε ἡμῶν τ' βασιλείας Βλαντιμυρίου Μοσχόβυ χ' πάσης τῆς

ipsi, Regique præstet, & votis tuis annuens natos, nataſque concedat.

Tunc ego elatis in Cælum oculis, Reginæ, maximoque Regi fausta precatus sum, ut diuturna vita, optimaque valetudine fruerentur. Deus, inquam, optimus maximus iis ubique adsit, multaque alia ex animo profatus sum, quæ utinam prosperè cederent. Mox debitum cultum exhibui, caput ad solum usque demittens, quod erat pulcherrimum, Persicis aulæis serico, auroque contextis coopertum, in quibus opere phrygio picta plurima fera conspiciebantur, leones, cervi, lupi, damæ, simulque venatores, qui feras insequebantur, arcubus, sagittis, longisque contis armati. Sed & aves plurimas parvas, majoresque videre erat, grues, cycnos, anseres, anates, phasianos, turtures, aliasque parvulas volucres ob suavem vocis concentum multo in pretio habitas, aderatque venator, qui laqueum aptabat, vehementi eas capiendi flagrans desiderio. Inde abiens in pristinum locum concessi, unaque cum cæteris Episcopis sedi. Post hæc præclarissima illa, plurimumque Deo accepta Regina Irene humillima forma tristes iterum ex corde fudit coram omnibus sermones, primum quidem ad Patriarcham, tum ad Episcopos singules ex ordine conversa. Domine mi sancte, inquit, maxime Patriarcha pater patrum, cæterique Domini mei Episcoporum celeberrimi, altissimo accepti, Deique optimi maximi cultores, atque ministri, qui plurimum apud Deum, sanctissimam Virginem, sanctosque omnes Domini cultores, gloriam, & honorem, atque coronam promeritos, gratia valetis, & cum iis colloquia confertis, oro vos, obtestorque maxima animi veneratione, atque intimo cordis gemitu, pro Rege, ac pro me minima vestrum omnium filia Regina Deum omni studio orate, ut preces vestras benigne excipiens nobis filiis utique vestris natum concedat, successoremque hujus Regni Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ. Vehementissimo enim dolore, mœstitiaque premimur, incendimurque ob eam causam omnes, tam Rex, quam ego, cæteique congeneres, nobiles, & aulæ Prin-

Ρωσίας

φωνάις ὅτ' ἔχομεν λύπην πεφυσαμὴ καὶ πικρὰν καρδίας. ὁ βασιλάς τε καὶ ἐγὼ ἄλοι τῆς συγγενείας ἀρχαῖοι καὶ ἀρχόμενοι τῆ παλατίκ ὄλοι, ὲ χνέζαδες βοιβόντιδες ὲ βασιλείας ὄλοι.

Τότε οἱ πάπες χλάψαμεν σὰ λόγια ἐκεῖνα ὴ πάντες δάκρυα ἐχύσαμεν σὰ λυπηρὰ ἐκεῖνα. ὲ ἅπαντες ὰς ἓν ἐκ ἑνὸς ἐφάμεν τῶν λόγων. ἔφατε ὁ παράγαθος ὲ μητὴρ τῆ ὑψίστ ὲ ἅπαντες οἱ ἅγιοι μετὰ καὶ τῆ Προδρόμ τὰ δάκρυ σας νὰ ἴδωσι ὴ τὸν ἀναστεναγμόν σας ὲ ἡμῶν ἀρχιερέων τε τῶν εὐχετῶν σας. τὰ ὅσα εἶπες νὰ χενῆν ὲ νά σας τὰ πλερώσῃ Θεὸς ὁ παντοκράτορας πάντα νά σας τὰ δώσῃ. ὦ Θεέ μ παντέποπτε, ὕψιστε ὲ φερχέτα, δόξα ὴ εὐχαριστεία, γ' εἶχες σὸν αἰῶνα πάντα· ὁπῦ χάρισες τοσῦτα, πλάσια τῆ βασιλεία, δὸς ἀκόμι ἕνα φᾶγμα, π' εἶναι ξαίρετον ἀπ' ὅλα τίμιον ἰὸν ὲ μέγαν, κληρονόμον βασιλείας.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ξευγήκαμεν ὅλοι ἐκ τὸ παλάτι ὁ πατριάρχης, βασιλεὺς, ἀρχιερεῖς οἱ ἄλοι, καὶ τότε μέγας βασιλὰς ἔξ' ἐπροβόδησέν μας ἔξω τὸ παλάτιον ἀτάσε ἔστειλέν μας. ὲ ἀπ' ἐκεῖ φοσκυνήσαμεν τὸν μέγαν βασιλέα. ὴ ὅλοι ἐπορεύθημεν σὸ πατριαρχεῖον μέσα. ἐκεῖ ὴ ἐκαθίσαμεν ἐντὸς τραπέζ ἐκείνης ὁποίαν φρεπίμασεν ὁ νέος πατριάρχης. τὸν τράπεζαν ἐλόγησεν ὁ μέγας πατριάρχης, ὴ πάντες ἐνεμπλήθημεν ἐκ τραπέζης ἐκείνης. ὴ ἀφόντης ἐνεμπλήθημεν μικροί τε ὴ μεγάλοι ἀρχιερεῖς ἡγούμενοι ἀρχιμανδείτα ὅλοι.

Τότε σὸ μέσον ἤφεραν ἄρχοντες πατριάρχ Μοχόβ τὸν Ἰώβ τε τὸν νέ πατριάρχ χαρίσματα πανεύμορφα τότε διὰ νὰ δώσῃ τὸν πατριάρχαν μέγιστον τότε νὰ καινισκεύσῃ· μεγαλοφώνος ἔφηνεν ὁ φρῶτος τῶν ἑτέρων τὸν πατριάρχαν φρώτιστον πατριαρχῶν τῶν ἄλλων.

Ὦ πατριάρχα μέγιστε τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἁγίων ἁγιώτατε φρῶτε τῆς οἰκουμένης. Ἰώβ ὁ ἁγιώτατος καὶ μέγας πατριάρχης Βλαντιμερίου Μοχόβ Ῥωσίας τῆς μεγάλης, καὶ ἀδελφὸς συλλειτουργὸς ἐκ Πνεύματος ἁγίου, ταύτην τὴν χάριν δίδει σοι καὶ δέξῃ μετὰ πόθου· χάριν σε δίδει ἐγκόλπιον μὲ τὸ μαργαριτάρι, μὲ τέσσαρα ῥουμπίνια καὶ ἴασπιν στὸ μέσον. καὶ ἔχει

cipes, Cneſes, Voivodes totius Regni.

Omnes hiſce vocibus ad fletum moti præ dolore lacrymas fudimus, & tamquam uno ore ſic locuti ſumus. Deſuper Deus optimus, & altiſſimi Mater, omneſque Sancti una cum Præcurſore lacrymas tuas, noſtrumque omnium pro te deprecantium gemitus conſpiciant, & faxit Deus omnium rerum creator, ut vota tua, quemadmodum dicebas, impleantur. Altiſſime Deus, cujus oculis ſubjecta ſunt omnia, beneficentiſſime, gloria tibi, atque gratiarum actio in omne ſæculum, quod regnum hoc divitiis cumulaveris; da præterea, quod maximum omnium eſt, filium Imperii hæredem.

Poſt hæc omnes ab aula diſceſſimus, Patriarcha, Rex, & Epiſcopi univerſi, & ipſemet maximus Rex extra aulam nos duxit, ibique dimiſit. Quocirca ſumma Regi reverentia adhibita ad Patriarchale palatium revexi ſumus, ubi ad menſam conſedimus, quam novus Patriarcha paraverat; maximuſque Patriarcha menſæ benedixit, atque omnes ex ea repleti ſumus, a minimo uſque ad maximum, Epiſcopi, Præfecti, atque Archimandritæ.

Tunc aſſeclæ Jobi recens electi Patriarchæ Moſcuenſis dona pulcherrima in medium attulerunt, Patriarchæ maximo exhibenda, atque cæterorum Princeps, dum illa offerret, elata voce Patriarcharum Coriphæum adlocutus eſt.

Patriarcha maxime Conſtantinopolitane Oecumenice, ſanctiſſime, Jobus Volodimeriæ, ac Moſcoviæ ſanctus Patriarcha, atque in Spiritu Sancto Frater, & Comminiſter hæc tibi munera tradit, confidens, futurum ut ea tu libenti animo accipias: encolpium ſcilicet margaritis præſtans, & quatuor carbunculis, ac jaſpide in medio ornatum, quod Chriſtum gloriæ Dominum,

χαμ-

γραμμένον τὸν Χειτὸν τὸν κύριον τῆς δόξης, Θεὸν τὸν ὑπεράγαθον κειτλῶ τῆς οἰκυμένης. δίδοι εἰκόνα ἁγίαν τλῶ δέσποιναν τᾶ κόσμυ Μαρίαν ἀει παρθένον μεσίτειραν τᾶ κόσμυ. ὀπᾶ βασᾶ ἐν ταῖς χερσὶ τὸν κύριον τῆς δόξης Χειτὸν τὸν ὑπεράγαθόν τὸν ποιητλῶ τῆς κτίσεως. ἔχει ῥομπίνια καλὰ πολὺ μαργαριτάρι, καὶ ὅλη περιχρύσοτι με ἔκλαμπρον χρυσάφι. ποτήρι δίδοι σοι ἀργυρᾶν μέγα καὶ χρυσομένον με τέχνην ὡραιοτάτλω ἄμορφα σκεπασμένον. δίδοι σοι χάζδια καλὰ καὶ ἄμορφα ἀτλάζια ἐκ καμηχάδες ἀμόρφως ὅλως ἐκ Βενετίας καὶ σόφια μεταξοτὰ καὶ ἄμορφα σαμήρια ὁλομαύρα καὶ μακελνὰ ἀπὸ τλῶ Συμπηρίαν νὰ ἄχεσαι διὰ ταύτὸν εἰς ὅλλω τλῶ ζωλῶ συ καὶ αὐτὸς ἀεὶ διαπερὲ εἰς ὅλλω τλῶ ζωλῶ συ. ὁ πατριάρχης σύχοσε χεῖρά τυ τλῶ ἁγίαν, ἀχήθηκεν ἀλόγησεν ἰ ἄχη πολλῶ ὑγίαν.

Καὶ πάλιν τότες ἔφησεν ὁ τίμιος ἄρχων μητροπολίτλω τὸν σοφὸν Ἱερόθεον τὸν γέρον. ὦ ἀρχιθύτα ταπεινὲ ἐκ τῆς Πελοποννήσυ Μονεμβασίας πόλεως ἐκείνης περιφήμυ. Ἰὼβ ὁ ἁγιώτατος καὶ μέγας πατριάρχης Βλαντιμερίυ Μοχόβυ καὶ τῆς Ῥωσίας ὅλης δίδυ σοι εἰκόνα ἁγίαν τὴν δέσποιναν τᾶ κόσμυ Μαρίαν τλῶ πανύμνητον μεσίτειραν τᾶ κόσμυ. ὀπᾶ κρατεῖ ἐν ταῖς χερσὶ τὸν κύριον τῆς δόξης Θεὸν τὸν ὑπεράγαθον τὸν ποιητλῶ τῆς κτίσεως. δίδοι σοι κᾶπαν ἀργυρλῶ μεγάλλω χρυσομένλω με τέχνλω ὡραιοτάτλω ἄμορφα σκεπασμένλω. δίδοι σοι καμηχὰν καλὸν καὶ μαῦρο ἕνα χάζδι καὶ ἄμορφα σαμήρια ἀπὸ τλῶ Συμπηρίαν νὰ ἄχεσαι διὰ ταύτὸν εἰς ὅλλω τλῶ ζωλῶ συ καὶ αὐτὸς νὰ ἐνθυμεῖται σε ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ τυ. μητροπολίτης ἔκλινε τλῶ κεφαλλῶ καὶ εἶπε. Θεὸς ἐκ παμμακάριστος ἀεὶ μεσὲ νά εἶναι.

Καὶ πάλιν τότ' ἐφώνησεν ὁ τίμιος ὁ ἄρχων ἐμένα τὸν ἐλάχιστον τῶν ἄλλων ἐπισκόπων. ὦ Ἀρχιθύτα ταπεινὲ τᾶ Ἐλασσόνος θρόνυ καὶ χῶρας περιφήμυ τε ἐκείνης δημονίκυ. ὀπ' ἦναι καὶ ἀείσκονται πλησίον τῆς Ἑλλάδος. ὀπ' ἦναι δόξα τῶν σοφῶν ἐκ τῶν ῥητόρων κλέος. Ἰὼβ ὁ ἁγιώτατος καὶ μέγας Πατριάρχης Βλαντιμερίυ Μοχόβυ καὶ τ Ῥωσίας ὅλης εἰκόνα σε δίδοι ἁγίαν τὴν δέσποιναν τᾶ κόσμυ Μαρίαν τλῶ πανάχραν-

Deumque optimum maximum totius orbis judicem inſcriptum geſtat, unaque imaginem Mariæ Virginis totius mundi Dominæ, atque conciliatricis, Chriſtum Creatorem omnium optimum, Dominum gloriæ manibus ferentis, carbunculis, multiſque margaritis, ſplendidiſſimoque auro circumdatam: argenteum præterea calicem deauratum, egregiaque forma coopertum, nec non villoſum ſericum, & pannum raſum, aliunque more Damaſceno confectum Venetum, veniſtaque ſophia & pelles Pontici muris nigras, longioreſque ex Siberia, ut toto vitæ tuæ tempore pro ipſo preces ad Deum habeas, quemadmodum & ipſe viciſſim pro te rogare numquam deſiſtet. Patriarcha ſublata dextra benedixit, & optimam valetudinem precatus eſt.

Dein nobilis vir ad Metropolitam Hierotheum ſenem converſus, humilis Epiſcope, inquit, Monembaſienſis Civitatis inclytæ in Peloponneſo, ſanctiſſimus Patriarcha Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ, Jobus imaginem totius mundi Dominæ, atque Mariæ conciliatricis infinita laude digniſſimæ, Dominum gloriæ Deum optimum maximum creatorem omnium inter ulnas ferentis, tibi largitur, ſimulque craterem argenteum, ac deauratum, atque inſigni artificio coopertum, nec non pulcherrimum pannum Damaſceno more confectum, atque villoſum ſericum, eximiaſque muris Pontici pelles ex Siberia, ut quandiu mortalem hanc vitam duces, memoriam illius perennem ſerves in precationibus tuis, quemadmodum ipſe facturum ſe pollicetur. Metropolita inclinato capite, Deus, inquit, optimus maximus tibi ſemper adſit.

Idem nobilis vir tertio ad me ceterorum Epiſcoporum minimum ſermonem convertit. Humillime Epiſcope celeberrimæ, frequentiſſimæque regionis prope Helladem ſitæ, Elaſſonis, quæ vere ſapientum gloria, & oratorum decus dici poteſt, Jobus ſanctiſſimus Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ Patriarcha imaginem tibi totius mundi dominæ, ac conciliatricis Mariæ intemeratæ Dominum gloriæ Chriſtum

τον

Digitized by Google

τον μεσίτειαν τῦ κόσμυ. ὀπῦ κρατεῖ ἐν ταῖς χερσὶ τὸν κύειον τῆς δόξης Χειςὸν τὸν ὑπεράγαθον τὸν ποιητὴν τ κτίσεως. ὀλ' εἶναι με ἀργύειον ὅλη με τὸ χρυσάφι. ἐ χρυσομαλδομένον τε ἔχει καλὸν σεφάνι. δίδοι σοι κῦπαν σρογγιλωὶ ἐ περιχρυτομένην, με τέχνιω ὠραιώτατην ἄμορφα καμομένιω. χάειν ποιῆσαι καμπυχὰν ἐ ἄμορφον ἀτλάζι κ' ἄμορφα σαμύεια ὀπ' ἦναι ἐκ τὰ Συμπήει. νὰ ἄχεσαι διὰ ταύτον ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς συ, κ' αὐτὸς νὰ ἐνθυμεῖται σε ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ τυ. ἐ ἔβαλα μετανοίᾳ ἕως τιὼ γιὼ κ' εἶπα. Θεὸς κ' παμμακάριςος μ' αὐτὸν νὰ εἶναι πάντα. κ' ἀπ' ἐκεῖ τότες ἔλαβε ποτήρι εἰς τὸ χέρι, τὸν πατειάρχιω ἔδωκε πολλὰ ἐ τ ἀχήθη. ἐ ἔπειτα ἀρχιερεῖς με ἴδιόν τυ χέρι. Καὶ πάντες τότες ἔπιαν ἐκεῖνο τὸ ποτήρι, ἀρχιμανδείται μέγιςοι κ' ὅλοι ἡγύμβοι κ' πάντες ὅλοι ἄρχοντες μικροί τε κ' μεγάλοι. τότε κ' τέλος ἔλαβεν ἡ τράπεζα ἐκείνη, ὅτι τὰ περισσάματα ἐσιώαξαν ἐκεῖνοι. Καὶ πάντες ἀνισάθημβυ κ' ἀχαριςήσαμβυ, Θεὸν τὸν παντ' ἀλόγητον τότες ἐδοξάσαμβυ. Θεόδωρον τὸν ἄνακτα πολλὰ ἀχηθηκαμεν. ὁμοίως καὶ βασίλισσαν τότες εὐχηθήκαμβυ. κ' ἀπ' ἐκεῖ ἐξευγήκαμβυ κ' ἀποχαρέτησέν μας Ἰὼβ ὁ πατριάρχης τε καλὰ ἀπέςειλέν μας. μ' ἀρχιερεῖς κ' ἱερεῖς καὶ με τὺς ἡγυμένυς μ' ἀρχιμανδείτας μεγίςυς με ἄρχοντας πειοσὺς ὅσον ὀπῦ ἐσέβημβυ ὅλοι ἐν τὰ κελλία. ἐ πάντες ἄλλοι πήγασιν ὅλοι εἰς τὰ οἰκεῖα.

Καὶ τὸ τάχυ ξημέρωμα τρεῖς ὥρας τ ἡμέρας, ὁ Βισιάρης ἔφθασε με τὸ χαρτὶ εἰς τὰς χεῖρας. ἐ ἄνθρωποι πειςσοὶ κ' εἶχαν εἰς τὰς χεῖρας, χαείσματα βασιλίσσης ἐκείνης τῆς ἁγίας κ' πατριάρχιω ἔλαβεν ἕως τὴν γῆν μετάνοια, αὐτὸς κ' τὸν ἀλόγησεν με ἁγιάν τυ χεῖρα. χαείσματα κ' ἔδωκε τότε τῆς βασιλίσσης Βλαντιμειείυ Μοχόβυ κ' τ Ῥωσίας ὅλης. τὸν πατειάρχιω ωρώτισα τοτ' ἔδωκε τὴν χάειν. ὕτω καὶ μας καθέκασον ὅλυς κατὰ τὴν τάξιν. καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀλογήθηκε νὰ πάγῃ ςὸ παλάτι ἐκ πατριάρχυ ἐ ἡμῶν ωροσκυήμα νὰ πάγῃ Εἰρήνην τὴν βασίλισσαν ἀνατολῆς καὶ δύσης Βλαντιμειείυ Μοχόβυ κ' τ Ῥωσίας ὅλης. κ' τότε πάλιν ἔφθασαν ἐ ἐκ τῦ πατριάρχυ χαείσματα παγάμορφα ἐκείνυ τῦ Ἰώβυ,

optimum maximum creatorem omnium præ manibus geſtantis, auro, argentoque fulgidam, & corona deaurata ornatam tradit, tum etiam rotundum craterem deauratum, atque ſingulari artificio elaboratum, nec non pannum Damaſceno more confectum, aliumque raſum, venuſtaſque muris Pontici pelles ex Siberia, ut toto vitæ tuæ tempore precibus tuis illum adjuves, quemadmodum & ipſe pro incolumitate tua preces ſuas ad Deum indeſinenter habebit. Tunc humi fere ſtratus, Deus, inquam, optimus maximus illi jugiter adſit. Exinde calicem propriis manibus accipiens Patriarchæ potum dedit, multiſque eum precibus proſequutus eſt, poſtea ceteris Epiſcopis propria cuique manu potum miniſtravit. Archimandritæ, atque præfecti, cunctique nobiles viri a minimo uſque ad maximum ex eodem calice biberunt, collectiſque reliquiis menſæ finis impoſitus eſt. Surrexi-mus igitur omnes, atque gratiarum actione peracta Deum ſuper omnia benedictum celebravimus, ac Theodoro Regi, pariterque Reginæ fauſta precati tandem profecti ſumus. Patriarcha Jobus ultimum nobis vale dixit, & honeſtiſſime dimiſit una cum Epiſcopis, Presbyteris, Præfectis, Archimandritis, & nobilibus viris quamplurimis; & quiſque domum ſuam rediit.

Craſtina die hora tertia Veſtiarius advenit literas ferens, & una cum eo viri plurimi Reginæ munera manibus geſtantes; cumque Patriarcha ſalute data benedictionem dextra impertitus eſſet, ille Patriarchæ primum Reginæ Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ dona tradidit, tum unicuique ſecundum ordinem. Poſt hæc accepta iterum a Patriarcha benedictione, adhibitaque a nobis reverentia, in aulam ad Irenem Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ Reginam reverſus eſt. Eodem ferme tempore viri alii adfuerunt Patriarchæ Jobi pulcherrima dona ferentes, eorumque dux chartam manibus tenebat, ut cuncta unicuique ſecundum ordinem diſpenſaret. Huic

Digitized by Google

χὴ ωρῶτος ὀπῦ τ' ἄφερεν βάσα χαρτὶ σὸ χέρι ὅλα νά παραδώσῃ τὰ καθ' ἕνα κατὰ τάξιν. τὸν πατελάρχλω ἔβαλεν ἕως τὴν γὴν ματάνοια, ἀυτὸς δὲ τὸν ἐλόγησεν με ἁγίαν τυ χεῖρα. χαρίσματα καὶ ἔδωκε τότε τῦ πατριάρχυ Βλαντιμιρίυ Μοχόβυ ἐκείνυ τῦ Ἰώβυ τὸν πατριάρχλω ωρώτισα τότ' ἔδωκε τλὼ χάειν, ὕτω καὶ μας καθεκάσυς ὅλυς κατὰ τλὼ τάξιν. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐλογήθηκε νά πάγῃ σὸν πατριάρχλω, ἐκ πατριάρχυ χὴ ἡμῶν μετάνοια νά πάγῃ, Ἰώβ τὸν ἁγιώτατον μεγάλης Μοχοβίας, Βλαντιμιρίυ μεγίσυ χὴ πάσης ϛ Ρ'ωσίας.

Καὶ τότες πάλιν ἔφεραν φαγὶ ἐκ βασιλέα, χὴ πάντες ἐχαρίχαμβυ ἕως καὶ τλὼ ἑσπέραν. Καὶ κυριακῇ τῆς τυρινῆς ἀπὸ βραδὺς ἑσπέρας, ἦλθεν ὁ μέγας ἄρχοντας ἐπίτροπος μέγας τῦ βασιλέως μεγίσυ μεγάλης ϛ Ρ'ωσίας, χὴ ἀδελφὸς βασιλίστης Εἰρλώης ϛ ἁγίας μπαρύσης τῷ ὀνόματι ἄρχοντας Καζανίυ, τότες καὶ ἐλογήθηκε παρὰ τῦ πατριάρχυ με δύο ἀρχοντόπυλα ἔνδοξα καὶ ὡραία τῦ βασιλέως μεγίσυ δὲ ωρῶτα ἀξαδέλφια. ὁ πατελάρχης ἔφησεν τὸν ἄρχοντα κυρὸν μπαρύσλω καιρὸς εἶναι νά πορεθῶ εἰς Κωνσαντινύπολιν. ὁ ἄρχων τότες ἔφησεν νά εἰπῶ τὸν βασιλέα τὸ θέλημά συ νά γενῇ νά ϛᾶς με τλὼ ὑγίαν. Καὶ πάλιν ἐλογήθηκαν δὲ πᾶν εἰς τὸ παλάτι, τὸν βασιλέα εἴπασι τὺς λόγυς πατριάρχυ. ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν τὸν ἄρχον κυρὸν Ἀνδρέαν χὴ ἦλθεν χὴ ἐλάλησε τὸν πατελάρχην μέγαν. ὦ πατριάρχα μέγισε ϛ Κωνσαντινυπόλεως ὁ βασιλεὺς, βασίλισσα δέονται ν' ἀπομείνης ἕως λαμπρὰν κυριακὴν χαρμόσυνον ἡμέραν χὴ τότε σὺ νά πορεθῇς μετὰ χαρὰν δὲ ὑγίαν.

Καὶ μετὰ μέρας ἱκανὰς ἔστειλεν βασιλέας Θεόδωρος ὁ κράτισος μεγάλης τῆς Ρ'ωσίας ἀνθρώπυς ἐνδοξώτατυς σὸν μέγαν πατριάρχλω ϛ Κωνσαντινυπόλεως κ' εἰς πᾶσαν οἰκυμένλω. χὴ εἶπαν ὅτι ὅρισεν ὁ βασιλεὺς Βελίκης τὴν σὴν παναγιότητα σαυτὸν νά κοπιάσῃς νά λάβεται συγχώρησιν ὁ εἷς ὑπὲρ τῦ ἄλλυ σὸν τόπον συ νά πορεθῇς ἐν πόλει Κωνσαντίνυ. ὁ πατριάρχης ἔφησε τό θέλημα νά γένῃ Θεοδώρυ τῦ ἄνακτος χωρὶς ἄλλο νά γένῃ καὶ πάντες ἐπορεύθημεν μετὰ τῦ πατελάρχυ εἰς μέγα τὸ παλάτιον τῦ ἄνακτος ἐκείνυ. ἀνέβημεν δὲ ἤυραμεν τὸν

Patriarcha ſalute data benedictionem largitus eſt; ipſe vero Moſcoviæ, ac Volodimeriæ Patriarchæ Jobi munera Patriarchæ primum, deinde ceteris ex ordine diſtribuit. Demum benedictione a Patriarcha, noſtrumque omnium ſalute accepta, ad ſanctiſſimum, maximumque Moſcoviæ, Volodimeriæ, totiuſque Ruſſiæ Patriarcham ſe contulit.

Interea epulæ a Rege iterum miſſæ ſunt; omneſque uſque ad veſperam genio indulſimus. Dominica tyrophagi cum adveſperaſceret, adfuit nobiliſſimus vir Regis legatus maximus, atque Reginæ Irenis frater Baro nomine, Princeps Chaſani, & cum eo nobiles pariter, atque decori, veneſtique duo Regis maximi conſobrini, quibus cum benedictionem largitus eſſet Patriarcha, ad Baronem converſus: inſtat, inquit, tempus, ut Conſtantinopolim revertar. Nobiliſſimus vir reſpondit, Regi ſe cito nunciaturum, ut voluntas ejus impleretur, atque integra ſalute iter ſuſciperet. Rurſus itaque benedictione accepta in aulam ſe contulerunt, Regique Patriarchæ dicta nuntiarunt. Quocirca Rex ſtatim nobilem virum Andream miſit, qui Patriarcham maximum ſic adlocutus eſt. Patriarcha maxime Conſtantinopolitane, Rex, Reginaque te deprecantur, ut hic ſubſiſtas uſque ad præclaram Paſchatis Dominicam; poſtea libenter, & incolumi ſalute proficiſceris.

Abſoluto jam ſtatuto tempore miſit Theodorus potentiſſimus Ruſſiæ Rex viros clariſſimos ad maximum Patriarcham Conſtantinopolitanum Oecumenicum, quem ſic affati ſunt: Bielkiæ Rex ſanctitatis tuæ acceſſum ſuſtinet, ut ſalute data, acceptaque in locum tuum, Conſtantinopolim nempe, migrare poſſis. Patriarcha vero inquit: Theodori Regis juſſis alacri animo obtemperandum eſt. Omneſque una cum Patriarcha in Regis aulam perreximus, ingreſſique, maximum Regem ad portam invenimus cum nobilium virorum comitatu,

μέγαν

μέγαν βασιλέα ἐντὸς εἰς τὸ παλάτιον πλησίον εἰς τὴν θύραν. ἐξ ἄρχοντας ἐξαιρέτους καὶ σέκοντας πλησίον, ὅλους με χρυσοχάζδια καὶ σέκοντας με πόθον ὅσον νὰ θεωρήσωσι τὸν μέγαν πατελάρχην Ἱερεμίαν τὸ σοφὸν τὸν μέγαν ἀρχιθύτην. ἀνήθηκεν ἀλλόγησεν τότες ὁ πατελάρχης Θεόδωρον τὸν ἄνακτα Ῥωσίας τῆς μεγάλης ἐκ τὸ χείρας ἔλαβε τότε τὸν πατελάρχην, ὁμοῦ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς καθέδραν τὴν μεγάλην. ὁ βασιλεὺς ἐκάθισεν ἐντὸς εἰς τὸ θρονί τους ἐξ πατριάρχης ἔκατζε πλησίον δεξιῶν του ἐξ πάντες ἄλλοι σέκονται μὲ ἀλάβειαν μεγάλην, τότε σὸ μέσον ἔφεραν χαρίσματα μεγάλα ἐξέσια ἐξαίρετα τίμια καὶ ὡραῖα. ἀρχὴ τὴν μήτραν ἔφεραν εἰς δίσκον ἕνα μέγαν, καὶ βασιλεὺς τὴν ἔλαβε με χεῖρά του ἁγίαν, τὸν πατριάρχην ἔδωκε μὲ ἀλάβειαν μεγάλην τὴν Κωνσταντίνου πόλεως τὸν μέγαν ἱεράρχην. καὶ λόγους τότες εἶπέ τον ὁ μέγας βασιλέας Θεόδωρος ὁ κράτισος μεγάλης τῆς Ῥωσίας. δέξου παναγιώτατε καὶ μέγα πατελάρχα τὴν μήτραν ὁπὸ δίδω σοι νὰ εἶναι διὰ πάντα νὰ εἶναι εἰς μνημόσυνον εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἐμοῦ ἐξ τῶν γονέων μου ἐκείνων μακαρίτων. καὶ ἦτον πολυτίμητη με τὰς πολλὰς μαργάρους, με λίθους πολυτιμήτους ἐξ με πολλὰς ἁγίους, σὴν μέσην εἶχε τὴ Χεσοῦ καὶ δέσποιναν του κόσμου ἐξ μέγαν Ἰωάννην τὸν Βαπτισὴν κυρίου. καὶ ἀπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τὴν κοίμησιν τὴ κόρης ἁγίας Θεομήτορος τὴ κεχαριτομένης. εἶχεν ἁγίους πεντοῦς ἀγγέλους ἱεράρχας μάρτυρας ἐξ ὁσίους τε ἄνδρας τε ἐξ γυναῖκας με τέχνην ὡραιοτάτην καὶ με ψιλογραμμίαν, ὁπὸ τινὰς ἠδύναται νὰ βάλλῃ εἰς διάνοιαν. εἶχε καὶ τὴ Θεόδωρον τὸν στρατηλάτην μέγαν, Εἰρήνην τε τὴ μάρτυρα παρθένον τὴ ἁγίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἄνακτος ἐξ δεσποίνας Εἰρήνης. τῶν βασιλέων Μοσχόβου καὶ τὴ Ῥωσίας ὅλης. ἐκεῖ καὶ γράμματα πολλὰ Ῥώσικα γεγραμμένα πολλάναι ὡραιώταται καὶ καλοσωθεμένα ὁπὸ τινὰς ἠδύναται νὰ βάλλῃ εἰς διάνοιαν τὴ καλλιγραφίαν τε ἐκείνην τὴ ὡραῖαν. ὁ πατελάρχης ἔλαβε με χεῖράς του τὰς ἁγίας μήτραν τὴ ὡραιωτάτην ἐκ βασιλέως χεῖρας. ἀνήθηκε συγχώρησε καὶ κατ' ἀλόγησέ τον, Θεὸς ἐξ παμμακάριστος εἶπε νὰ εἶναι μὲ αὐτόν.

Ὁ πατελάρχης ἔβαλεν τότες ἐκείνην μήτραν εἰς δύσκον ὡραιώτατον ἐκεῖνόν τε τὸν

qui villoso ſerico, auroque ornati erant, ingentique deſiderio Patriarcham Jeremiam Epiſcopum maximum videndi flagrabant. Patriarcha Theodoro Magnæ Ruſſiæ Regi fauſta precatus benedictionem impertitus eſt; Rex autem Patriarchæ tradita manu, una ſimul in præclarum ſolium aſcenderunt. Conſedit Rex, & ad ejus latus dexterum Patriarcha; ceteri vero maxima cum reverentia ſtabant. Tunc in medium allata ſunt pulcherrima, præſtantiſſimaque dona non parvi ſane pretii, atque dignitatis. Principio quidem mitra ſuper diſco prolata eſt, quam propria manu accipiens Rex Patriarchæ Conſtantinopolitano Epiſcopo maximo piiſſime obtulit, & hos ex tempore ſermones ad eum habuit idem Theodorus potentiſſimus Magnæ Ruſſiæ Rex. Accipe, ſanctiſſime Patriarcha, mitram hanc, quam tibi trado, ut æternum ſit Patriarchatus mei, atque parentum meorum beatiſſimorum monumentum. Erat autem illa pretioſiſſimis margaritis, atque lapillis ornata, nec non ſanctorum imaginibus: in medio Chriſtum totius mundi dominum, clariſſimumque Johannem Baptiſtam, ſuperius vero circa verticem dormitionem Deiparæ gratia plenæ repræſentabat, quin & ſanctos plurimos, Angelos, Epiſcopos, martyres, ſanctoſque viros, ac mulieres, omnia tam inſigni, ſubtilique artificio elaborata, ut ea mens comprehendere nequeat. Theodorum pariter Stratelatum Magnum, atque Irenem martyrem, & virginem ſanctam exhibebat propter nomina, quibus compellabantur Rex, atque Regina Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ. Inſcriptas etiam habebat plures Ruſſicas literas apte compoſitas, & affabre delineatas, ſupra quam animo concipi poſſit. Patriarcha propriis manibus mitram hanc pulcherrimam a Rege accepit, ſummoque venerationis cultu fauſta precatus benedixit, aitque: Dei optimi maximi præſidium tibi jugiter adſit.

Quum igitur Patriarcha mitram ex diſco tuliſſet, nos ex Patriarchæ Conſtantinopo-

μέγαν κ' ἐμεῖς τ' ἐπροσδέχθημεν ἐκ χειρὸς πατριάρχου τ Κωνσταντινουπόλεως τῦ θείου ἀρχιθύτου. ὁ βασιλεὺς ἐκάθησεν ἀπέναντι τοῦ θρονί του ἐκ βισιάρης ἐφώνησε τῦ θείου πατριάρχου. ὦ πατριάρχα μέγιστε τ Κωνσταντινουπόλεως ἁγίων ἁγιώτατε ὅλης τῆς οἰκουμένης. Θεόδωρος ὁ ἔνδοξος ὁ μέγας βασιλεὺς Βλαντιμιρείου Μοχόβου μεγάλης τ Ρ'ωσίας δῶρα χαρίζει σοι πολλὰ καὶ ἄξια δι' αὐτὸν τὸν μέγαν τὸν θεόσεπτον τὸν θεοτιμήτον. ποτήρι δίδει σοι ἀργυροῦν μέγα ϗ χρυσωμένον με τέχνην ὡραιοτάτην ἄμορφα σκεπασμένον. χαρίζει σοι χάζδια καλὰ ἀπὸ τ Βενετίαν καὶ σόφια μεταξωτὰ καὶ ἄμορφα ἀτλάζια, καὶ καμπυχάδες δίδει σοι μὲ ἄμορφα κλαδία καὶ ἄμορφα σαμούρια ἀπὸ τοῦ Συμπηρίαν. δίδει σοι χρήματα πολλὰ Νογράτια μεγάλα ἀπὸ τ βασιλείας του μὲ ἰδιάν του βούλαν. νὰ ἄχεσαι διὰ σύντυν καὶ διὰ τοῦ βασίλιοσαν νὰ εἶναι πολυχρόνιοι ν' ἄχουν πολλὴν ὑγίαν.

Ὁ πατριάρχης σύχοσε χειράς του τὰς ἁγίας, τὸν βασιλέα ἀχήθηκε μεγάλης τ Ρ'ωσίας, προσκυνήσε, συγχώρησε ϗ κατ' ἀλόγησέ του, Θεὸς ϗ παμμακάρισος εἶπε νὰ ἦναι μ' αὐτόν. Καὶ πάλιν μ' ἔφεραν ἀπὸ τῆς βασιλίσσης χαρίσματα ξαίρετα μ' τιμῆς μεγάλης. Καὶ πάλιν μεταφώνησεν ἄλλος τ Βισιάρης τὸν πατριάρχου μέγιστον τῦς Κωνσταντινουπόλεως. ὦ πατριάρχα μέγιστε τ Κωνσταντινουπόλεως, ἁγίων ἁγιώτατε ὅλης τ οἰκουμένης. Εἰρηνὴ ἡ βασίλισσα ἀνατολῆς ϗ δύσης Βλαντιμιρείου Μοχόβου ϗ τ Ρ'ωσίας ὅλης, Ἀστρακανίου, Καζανίου, μεγάλου Νογρατίου, καὶ πάσης Ἀρκτωρίας μεγάλου Συμπηρίου ϗ Ἰβερίας τ φρικτῆς ἐκείνης τ μεγάλης. ὅτ' ἦλθε καὶ προσκυνήσε δι' ἀλαβείας μεγάλης. Δῶρα χαρίζει σοι πολλὰ καλὴν ἐργεσείαν νὰ ἄχεσαι διὰ αὐτὴν καὶ διὰ τὸν βασιλέα. ποτήρι δίδει σοι ἀργυροῦν μέγα ϗ χρυσωμένον, με τέχνην ὡραιοτάτην ἄμορφα σκεπασμένον. δίδει σοι χάζδια καλὰ ἀπὸ τ Βενετίαν καὶ σόφια μεταξωτὰ καὶ ἄμορφα ἀτλάζια. καὶ καμπυχάδες δίδει σοι μὲ ἄμορφα κλαδία ϗ ἄμορφα σαμούρια ἀπὸ τ Συμπηρίαν, δίδει σοι χρήματα πολλὰ Νογράτια μεγάλα ἐξ ἀργυρίου καθαροῦ βασιλοβυλομένα νὰ ἄχεσαι διὰ τούτην καὶ διὰ τὸν βασιλέα, νὰ εἶναι πολυχρόνιοι ν' ἄχουν πολλὴν ὑγίαν. Καὶ ἡ

litani divinissimi Episcopi manibus eam accepimus. Sedit postea Rex in solio, atque Vestiarius divinum Patriarcham sic adlocutus est. Patriarcha maxime Constantinopolitane, Oecumenice, sanctissime, Theodorus glorioſissimus, Maximus Rex Volodimeriæ, Moscoviæ, Magnæ Russiæ, multa tibi munera dedit, ut pro illius Dei præsidio fulti, Deoque accepti salute preces offeras. Argenteum tibi calicem deauratum adfabre elaboratum, egregiaque forma coopertum tradidit, unaque villosum sericum Venetum, & pannum sericum adinstar contexti ex villis caprinis, & rasum, nec non more Damasceno confectum, simulque pulchra κλαδία, & muris Ponticis pelles ex Siberia; tum multos Nogratios nummos Regis imaginem ferentes, ut ipsi, atque Reginæ vitam longævam, integramque salutem impetres.

Patriarcha sublatis manibus, Maximo Russiæ Regi fausta precatus, reverenter benedixit, Deus, inquiens, optimus maximus jugiter illum præsidio suo foveat. Postea in medium allata sunt Reginæ dona multæ dignitatis, & pretii. Iterumque Vestiarius alter Patriarcham Maximum Constantinopolitanum affatus est. Patriarcha Maxime Constantinopolitane, sanctissime, Oecumenice, Irene Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moscoviæ, totiusque Russiæ, Astracani, Casani, Novogardiæ, terrarum Septentrionalium, magnæ Siberiæ, Iberiæque celeberrimæ Regina hæc tibi munera tradit, ut pro sua, Regisque salute preceris: argenteum calicem deauratum eximia arte, pulcherrimeque coopertum, & villosum sericum Venetum, & pannum sericum adinstar contexti ex villis caprinis, & rasum, & more Damasceno confectum, & pulchra κλαδία; ac muris Ponticis pelles ex Siberia: tum Nogratias pecunias multas argenteas Regis typo percussas, ut precibus tuis apud Deum instes, quibus diuturnam vitam, firmamque valetudinem obtineant, non secus ac filios, filiasque.

ἄχη

Digitized by Google

δύχη σε ἁγία εἰς τὸν Θεὸν νὰ φθάσῃ ὑμᾶς ϗ̀ θυγατέρας τε αὐτᾶς διὰ νὰ δώσῃ.

Ὁ πατελάρχης σύκοσε τρὸς ὐρανὰς τὸ ὄμμα, βασίλιοσαν δύχήθηκε ϗ̀ βασιλέα μέγαν δύχήθηκε, συγχώρησε ϗ̀ κατ' δλόγησέ τος, Θεὸς ϗ̀ παμμαχάειτος νὰ εἶναι πάντα μ' αὐτὰς ϗ̀ ἅγιοι Ἀρχάγγελοι, Προφῆται, Ἀπόστολοι, Ἀρχιερεῖς, ϗ̀ Μάρτυρες ϗ̀ ὅλοι οἱ ἅγιοι. ϗ̀ χῆμα τότες ἔκαμψι ὁ μέγας πατελάρχης τρὸς βασιλέα μέγιστον ὁ τρῶτος ἀρχιθύτης . . .

Καὶ δδύπερο ἐλάλησεν Θεῖον μητροπολίτλω σοφὸν τὸν Ἱερόθεον ϗ̀ Θεῖον ἀρχιθύτλω. μητροπολίτα ἄκρε ἐκείνης Μονεμβασίας, χαείσματα πᾶ δίδοι σοι ὁ βασλᾶς ὁ μέγας Θεόδωρος ὁ κράτιστος μεγάλης Μοσχοβίας Βλαντιμεείᾳ Νογρατίᾳ μεγάλης ϗ̀ Ῥωσίας. δῶρα χαείζει σοι πολλὰ νὰ δύχεσαι δὶ αὐτὸν, τὸν μέγαν τὸν Θεόστεπτον τὸν Θεοτιμιμένον. ποτήει δίδοι σοι ἀργυρᾶν μέγα ϗ̀ χρυσομένον, δύμορφον ὡραιώτατον καλάναι σκεπασμενον, ϗ̀ χάζδι δίδοι σοι καλὸν ϗ̀ δύμορφον ἀτλάζι ϗ̀ καμπχὰν Βενέτικον μεταξοτ' ὅνα σόφι. δίδοι σοι ϗ̀ σαμύελα ἀπὸ τλῶ Συμπηείαν, ϗ̀ χρήματα Νογράτια βασιλοβγλομένα. μητροπολίτης σύκοσε χεῖράς τε τὰς τιμίας, τὸν βασιλέα δύχήθηκεν ἐξ ὅλης τε καρδίας. εἶπε ϗ̀ ἔπερα πολλὰ ὡσὰν τλῶ πατελάρχλω, ϗ̀ ἀπ' ἐκεῖ ἐτροσκυήσε τότε κατὰ τ' τάξιν.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ τείτο ἐλάλησεν ἔχατον ἐπισκόπων τᾶ θρόνε Ἐλασσόνος τε ἐκείνων ἱερέων Ἀρσένιον τὸν ταπεινὸν ϗ̀ τὸν ξενητυμένον, τοιάτες λόγες ἔφησε ϗ̀ εἶπε τρὸς ἐκεῖνον. ὦ ἀρχιθύτα ταπεινὲ τᾶ Ἐλασσόνος θρόνε ϗ̀ χώρας πεελφήμε τε ἐκείνης δημονίκε ὀπ' ὄναι ϗ̀ ἀείσκονται πλησίον τῆς Ἑλλάδος ὀπ' ὄναι δόξα τῶν σοφῶν ϗ̀ τῶν ῥητόρων κλέος. ὁ αὐτοκράτωρ βασιλᾶς Θεόδωρος ὁ μέγας Βλαντιμεείᾳ Μοχόβε ϗ̀ πάσης τῆς Ῥωσίας δῶρά σοι δίδοι πεελοσὰ καλλῶ δύεργεσίαν πάντα νὰ δύχεσαι Θεὸν δὶ αὐτᾶ τλῶ ὑγίαν. ποτήει δίδοι σοι ἀργυρᾶν μέγα ϗ̀ χευσομένον, πολλάναι ὡραιώτατον καλάναι σκεπασμένον. ϗ̀ χάζδι δίδοι σοι καλὸν ϗ̀ δύμορφον ἀτλάζι, ϗ̀ καμπχὰν Βενέτικον μεταξοτ' ὅνα σόφι. χαείζει σοι σαμύελα ἀπὸ τλῶ Συμπηείαν ϗ̀ χρήματα Νογράτια με ἰδιάν τε βᾶλαν, πάντα νὰ δύχεσαι Θεὸν δὶ αὐτᾶ τλῶ ὑγίαν

Patriarcha ſublatis in Cœlum oculis Reginæ, Regique maximo fauſta precatus benedixit, aitque: Dei optimi maximi præſidio numquam deſtituantur, atque deprecatores habeant Archangelos, Prophetas, Apoſtolos, Epiſcopos, Martyres, Sanctoſque omnes; quumque hæc dixiſſet Patriarcha, ſummam Regi præſtitit reverentiam.

Secundo divinum Metropolitam Hierotheum Epiſcopum alloquutus eſt. Audi Monembaſienſis civitatis Metropolita: tibi munera largitur Rex Maximus Theodorus potentiſſimus magnæ Moſcoviæ, Volodimeriæ, Novogardiæ, magnæque Ruſſiæ Rex, ut ipſum Dei præſidio fultum, Deoque acceptum precibus tuis commendes; argenteum calicem deauratum pulcherrimum, venuſteque opertum, atque villoſum ſericum, pannumque raſum, nec non Damaſceno more confectum Venetum, aliumque ſericum adinſtar contexti ex villis caprinis; ac Pontici muris pelles, demumque Nogratios nummos Regis effigie cuſos. Metropolita venerandas extulit manus, totoque corde Regi fauſta precatus multa locutus eſt, eo ferme modo, quo Patriarcha, & ex ordine reverentiam exhibuit.

Tertio ſe convertit ad Elaſſonis Epiſcopum omnium minimum Arſenium humilem, miſerrimumque, atque hæc ad eum habuit verba. Humillime Epiſcope Elaſſonis inclytæ illius, frequentiſſimæque Regionis prope Helladem ſitæ, quæ ſapientum honor, & oratorum decus eſt, Imperator Theodorus Maximus Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ Rex plurima tibi largitur dona, ut preces ad Deum habeas pro illius ſalute: argenteum calicem deauratum eximium, apteque coopertum, unaque villoſum ſericum, & pannum raſum, & Venetum more Damaſceno concinnatum, aliumque adinſtar contexti ex villis caprinis, ac muris Pontici pelles ex Siberia; tum Nogratias pecunias imagine Regis inſignitas, ut precibus tuis longævam impetres vitam, integramque ſalutem. Tum ego humiles manus extuli,

Digitized by Google

νὰ εἶναι πολυχρόνιος ν' ἄχῃ πολλῳ ὑγίαν. τότε ἐγὼ ἐσύχοσα τὰς ταπεινάς μου χεῖρας, τὸν βασιλέα ἀνεχήθηκα ἐξ ὅλης μου καρδίας. εἶπα νὰ ζήσῃ χρόνους περισσοὺς ν' ἄχῃ πολλῳ ὑγίαν νὰ βασιλεύῃ πάντοτε ἔθνη πολλὰ περίοχα. εἶπα δὲ ἔπρα πολλὰ ὡσὰν τὸν πατριάρχλω, Θεὸς ὁ παντ' ἀλόγητος πάντα νὰ τὸν ἀφραίνῃ. κ(αὶ) ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκυνήσα τὸν μέγαν βασιλέα. εἶπα χαῖρε ὦ βασιλεῦ κ' ἔχε πολλῳ ὑγίαν. ἐς πῆγα κ(αὶ) ἐκάθισα πάλιν ἐκεῖ ὀπ' ὔμυν ἐς ἄλλους πάντας φώνησε τὸ πατριάρχ(ου) ὀπ' ὕτυν. χαίρεσθε κ' ἀφραίνεσθε τὸ πατριάρχ(ου) ὅλοι. ὁ βασιλεὺς χαείζει σας πολλὴ ἐλεημοσωίῃ. κ(αὶ) πάντες ἐπροσκυνήσαν τὸν μέγαν βασιλέα Θεόδωραν τὸν κράτιστον κ' αὐτοκράτορα μέγαν.

Πάλιν ἐγὼ ἐπροσκυνήσα τότε τὸν βασιλέα Θεόδωραν τὸν κράτιστον ὀρθόδοξον τ' μέγαν, ἐνώπιον ἐφώνησα μ' φωνῆς μεγάλης. ὦ βασιλεῦ Θεόδωρε Ἀνατολῆς κ(αὶ) Δύσης Βλαντιμυρίου Μοχόβυ κ(αὶ) πάσης τῆς Ῥωσίας κ(αὶ) πάσης γῆς Ἀρκτωρίας μεγάλης Συμπηρίας κράτιστε, ἀσεβέστατε, θεόστεπτε ἐς μέγα, ἁγίων ἁγιώτατε, τῶν ἀσεβῶν ἡ δόξα. ἐγὼ ὁ ἀπλέστατος πάντων τῶν ἐπισκόπων Ἀρσένιος ὁ ταπεινὸς μικρότερος τῶν ἄλλων, ἰδιόν σου φιλάσπλαγχνον ὀπὸ εἰς πάντας ἔχῃς εἰς ἐδικοὺς εἰς ξένους τε κ(αὶ) εἰς τὰς πάντας πράττεις φιλανθρωπίαν ἔλεος τὸν καθεκάστων μέραν ἠγάπησα νὰ κάθομαι τόσον πολλὰ μακρέα ἐκ συγγενῶν πατρίδος τε κ(αὶ) ἐκ τῆς ἐπαρχίας, πάντα νὰ δύχομαι Θεὸν νύκτας κ(αὶ) τὰς ἡμέρας νὰ εἶσαι πολυχρόνιος ν' ἄχῃς πολλῳ ὑγίαν νὰ βασιλεύῃς πάντοτε ἔθνη πολλὰ περισσά. νὰ κρατῇς πάντα τὰ καλὰ ὡς ἔχεις κρουθυμίαν διεργεσίας περισσὰς τὸν καθεκάστων μέραν.

Καὶ πάλιν ἐπροσκυνήσα ἕως τ' γῆς τὸ ἀάφος Θεόδωραν τὸν ἄναχτα χεισιανῶν τὸ κλέος. ὁ βασιλεὺς μετὰ χαρᾶς ἔφησε πρὸς ἐμένα νὰ ἔχῃς θάῤῥος περισσὸν νὰ ἀναπαύσω σένα κάστροι νὰ ἔχῃς περισσά με αὐτῶν τὰ χωρία ἀρχιερεὺς νὰ εἶσαι σὺ εἰς ἅπαντα ἐκεῖνα.

Καὶ πάλιν ἐπροσκυνήσα ἕως τὸν γλῶ ἐς εἶπα, Θεὸς κ(αὶ) παμμακάριστος νὰ εἶναι μ' αὐτὸν πάντα.

omnique ſtudio Regi fauſta precatus ſum, multos ut viveret annos, optimaque valetudine frueretur, plurimaſque gentes ſub ditione ſua teneret. Multa alia dixi, Patriarcham imitatus, ut Deus optimus maximus eum lætitia repleret. Poſtea maximum Regem veneratus: Ave, inquam, Rex, plurimumque vale; abienſque in priſtino loco conſedi. Tunc ceteros omnes, qui Patriarcham ſequebantur, allocutus eſt. Salvete, gaudeatque cor veſtrum, quotquot Patriarcham ſequiminor, copioſam enim eleemoſynam vobis largitur Rex. Quocirca omnes Theodorum potentiſſimum, ſtrenuumque Imperatorem veneratione proſequuti ſunt.

Ego vero rurſus adhibita Regi maximo orthodoxo reverentia coram alta voce brevem hanc orationem habui. Theodore Orientis, atque Occidentis, Volodimeriæ, Moſcoviæ, totiuſque Ruſſiæ, terrarum Septentrionalium, magnæque Siberiæ Rex fortiſſime, piiſſimeque, Dei gratia, & ſanctitate illuſtris, atque piorum decus. Ego Epiſcoporum omnium viliſſimus humilis Arſenius inter alios minimus ſummam humanitatem, quam in omnes tam indigenas, quam peregrinos exerces, benignitatemque, ac miſericordiam ſingulis diebus propriismet oculis conſpiciens ſemper admiratus ſum, ex quo a propinquis conterraneis meis, meaque provincia abſum. Dies, noctesque orabo, ut ad ſeros uſque nepotes vitam producas integra valetudine, multiſque univerſim gentibus domineris, atque optima conſilia, quæ verſas animo, perficias, & vitæ tuæ dies ſingulos præclariſſimis geſtis illuſtres.

Quum hæc dixiſſem, humi fere ſtratus, iterum Theodorum Regem Chriſtianorum ſplendorem veneratus ſum. Rex vero hilari animo, humaniterque ait, confide plurimum, ac pro certo habe, meum tibi ſubſidium numquam defuturum; multas civitates, earumque regiones poſſidebis, iiſque omnibus Epiſcopus præeris.

Ad hæc rurſus humi ſtratus maxima eum veneratione proſequutus ſum, ſimulque precatus, ut Dei optimi maximi conſilio ſemper adjuvaretur.

Καὶ

Digitized by Google

Καὶ πατριάρχης μέγιστος ἔφησε δι ἐμέ-να λόγια ὠφέλιμα πολλὰ διχαιρισιμένα. ϗ πάλιν τότ' διλόγησεν ὁ μέγας πατριάρχης Θεόδωρον τὸν ἄνακτα Ρ'ωσίας τῆς μεγάλης. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ συγχωρήθηκαν ὁ εἷς ὑπὲρ τῦ ἄλλυ. συμπάθιόν τε ἔλαβεν ὁ εἷς ὑπὲρ τῦ ἄλλυ. τότε καὶ συμπροβώδησεν ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας τὸν πατριάρχιν μέγιστον τῆς Ρ'ώμης τε τῆς νέας ἕως τὸν πύλον τ χρυσὸν ἐκείνυ παλατίυ. ἐκεῖ δὲ ἐχωρίσθηκαν ὁ εἷς ὑπὲρ τῦ ἄλλυ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπορεύθημεν μ' πολλῶν ἀρχόντων εἰς οἴκυς ὁπῦ ἤμεσον μ' πολλῶν ἀνθρώπων.

Cum hæc ego dixiſſem, Maximus Patriarcha multos habuit præterea ſermones, plurimaſque gratias agens Theodoro Magnæ Ruſſiæ Regi, rurſus benedixit. Tandem data, acceptaque ſalute facta eſt nobis diſcedendi facultas, & maximus Rex Patriarcham novæ Romæ abeuntem comitatus eſt ad auream uſque palatii januam, ibique, poſtquam uterque ſibi invicem vale dixiſſet, multis nobilibus comitantibus, profecti ſumus, & ad proprias domos reverſi.

CODEX CCCXXXVIII. *b.* I. 6.

Chartaceus, foliis conſtans 84. ſæculi XVI. cui titulus: Γεωργίυ Γεμίστυ πρὸς τὰς Σχολαρίυ ὑπὲρ Ἀριστότελυς ἀντιλήψεις. GEORGII GEMISTI *ad Scholarii pro Ariſtotele objectiones reſponſio*. Scripſerat nempe Gemiſtus librum de Platonicæ, atque Ariſtotelicæ philoſophiæ differentia, in quo Platonicæ ſectæ, cui addictiſſimus erat, excellentiam ſummopere extollebat. Hæc oppugnata fuere a duobus Georgiis, *Scholario*, & *Trapezuntio*, unde controverſia literaria ingens exarſit inter celeberiores illius temporis Scriptores. In præſenti itaque opuſculo Scholarii objectiones diluere Gemiſtus aggreditur. Quum autem ineditum hactenus foret, illud vulgandum ſe tradidiſſe Gottardo Vægelino typographo una cum libro de *differentia Platonis*, & *Ariſtotelis*, affirmat Fabricius Tom. X. pag. 748. *Biblioth. Græcæ*, ubi & multos MSS. Codices ex variis Bibliothecis recenſet.

CODEX CCCXXXIX. *b.* I. 7.

Membranaceus, cui folia 44. ſæculi XVI. Sunt erotemata breviora linguæ Græcæ, prætermiſſo autoris nomine.

CODEX CCCXL. *b.* I. 8.

Chartaceus, habens folia 160. ſæculi XVI. *Soliloquia animæ ad Deum*, complectitur, quæ inter opera ſuppoſititia *Divi Auguſtini* referuntur in appendice Tomi VI. in Græcum ſermonem converſa, hoc titulo

Εὐχαὶ θεωρητικαὶ δὲ ἐρωτικαὶ αἱ καλόμεναι μονόλογοι. *Orationes contemplativæ, & amoris plenæ, quæ vocantur ſoliloquia.*

A capitulo XXII. uſque ad XXVIII. eſt lacuna.

Fol. 111. Leguntur hymni, aliæque preces ex diverſis Patribus delibatæ, quarum nonnullæ præferunt nomina *Simeonis Thaumaturgi*, *Simeonis Junioris Theologi*, *Macarii*, & *Nicephori Blemmidæ*.

CODEX CCCXLI. *b.* I. 9.

Chartaceus, foliis conſtans 209. ſæculi XVI. ubi erotemata grammaticæ artis habentur EMMANUELIS MOSCHOPULI, nec non Canones, & præcepta περὶ κλίσεως, *de declinatione*, eodem modo, quo in multis aliis codicibus.

Ad calcem vero:

Τῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίυ τῦ Θεολόγυ στίχοι παραινετικοὶ δι' ἰαμβων ὠφέλιμοι κατ' ἀλφάβητον τετρασύλλαβοι. *Sancti Patris noſtri* GREGORII THEOLOGI *verſus paræneticí, Jambici, admodum utiles ordine alpabetico tetraſyllabi*. Incipiunt:

Ἀγαθὰ προθύμως λαλεῖ ϗ μάνθανε
Ἄκυε πάντων, ἐκλέγε δ' ἃ συμφέρει.
Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγυ γνωρίζεται
Ἀθάνατον ἔχθραν μὴ φύλαττε θνητὸς ὤν.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCCXLII. *b.* I. 10.

Membranaceus, foliis conſtans 383. literis majoribus exaratus, inclinatis tamen, atque oblongis, cum ſcholiis in margine eodem charactere deſcriptis non ante finem ſæculi VIII.

Continet autem *Pſalterium* in ſolita Græcorum cathiſmata diviſum, & cantica in fine, cum brevibus commentariis in margine ex variis Patribus excerptis. Duplex præibat præfatio, verum utriuſque initium modo deficit.

Fol. 20. *pag.* 2. Habetur hypotheſis *Pſalmorum*, primum generalis, tum cujuslibet Pſalmi particularis ex *Euſebio Pamphyli*.

Fol. 27. Incipit *Pſalterium*, cui præfixi leguntur ſequentes tituli:

Ὄργανον μυσικόν, ὅπερ ⸂
νάβλα καλεῖται.
Ψαλτήριον πέφυκα θείων
ἀσμάτων.
Ψαλτήριον Δαβὶδ τῦ
Ἁγιοπολίτυ υἱῦ Ἰεσσαὶ
καὶ Ἰούδα κατὰ φυλὴν.

Organum Muſicum, quod & Nablia vocatur:

Pſalterium, atque præcellentia divina cantica.

Pſalterium David Agiopolitæ filii Jeſſe, de tribu Juda.

Epigraphe rubro charactere ſemper deſcripta eſt æque, ac Patrum nomina, ex quibus decerpta fuerunt ſcholia, quin & aliquot interdum adnotationes, Pſalmorum ſcopum declarantes, ut in Pſalmo II. αὐτὸς ψαλμὸς ὅλος εἰς Χριστόν ἐστιν τὸν νέον Δαβὶδ ⸂ βασιλέα πάντων. *Totus hic Pſalmus ad Chriſtum pertinet novum David, Regemque omnium*: & Pſalmo VIII. δεύτερος ἔτος ψαλμὸς τῦ Θεῦ Λόγυ Ἰησῦ τῦ σώσαντος ἡμᾶς ἐκ πλάνης. *Alter hic Pſalmus Verbi Dei Jeſu, qui nos a lapſu ſervavit.*

Patres, quorum nomina in margine occurrunt, hi ſunt: *Arſenius Monachus*, *Athanaſius*, *Baſilius*, *Coſmas Indicopleuſtes*, *Didymus*, *Germanus*, *Heſychius*, *Hieronymus*, *Johannes Chryſoſtomus*, *Maximus*, *Modeſtus*, *Nilus Monachus*, *Theodoretus*.

Specimen præterea characteris ſubjicimus, & quidem ex *fol.* 144. quia nitidius aliunde ſumi non potuit, ſeu initium Pſalmi LXXVII.

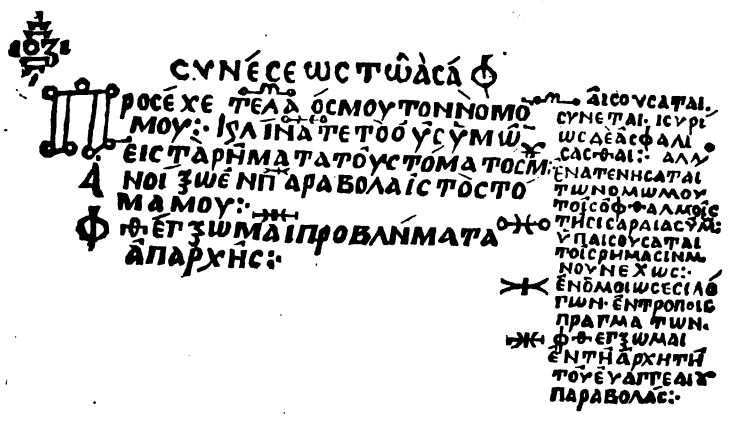

Προσέχετε λαός μυ τὸν νόμον μυ. κλίνατε τὸ ὦς ἡμῶν εἰς τὰ ῥήματα τῦ στόματός μυ.

Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μυ.

Φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.

Attendite populo meus legem meam, inclinate aurem veſtram in verba oris mei.

Aperiam in parabolis os meum.

Loquar propoſitiones ab initio.

Scholia. Ἀκούσατε. σωθῆτε. κυρίως δὲ ἀσφαλίσασθε. ἄλλο. Ἐνατενίσατε τῷ νόμῳ μυ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς καρδίας ὑμῶν. ὑπακούσατε τοῖς ῥήμασίν μυ συνεχῶς. Ἐν ὁμοιώσεσι λόγων ἐν τρόποις πραγμάτων. Φθέγξομαι ἐν τῇ ἀρχῇ τῦ Εὐαγγελίυ παραβολάς.

Fol.

Digitized by Google

Audite, intelligite, proprie autem ſtabilite. Aliud:
Defigite in lege mea oculos cordis veſtri.
Subintelligite poſt verba os meum ſapienter.
In ſimilitudinibus ſermonum, & rerum figuris
Loquar ab initio Evangelii parabolas.

Fol. 276. Sequuntur nonnulla ad *Officium* Eccleſiaſticum ſpectantia, *troparia* nimirum, *hymni*, aliaque variis horis diei, & media nocte canenda cum propriis tonis.

CODEX CCCXLIII. *b.* I. 11.

Membranaceus, conſtans foliis 316. ſæculi circiter XIII. paucis exceptis foliis, iiſque chartaceis, initio poſitis, recentioris manus.

Fol. 1. Sunt ſententiæ ex multis tam ſacris, quam prophanis Scriptoribus collectæ, quorum nomina hæc ſunt.

Ageſilaus, Alexander Rex, Antiphon, Ariſtippus, Ariſtoteles, Athanaſius, Baſilius, Bias, Charicles, Clemens, Climacus, Clitarcus, Coriſcus, Cyrillus, Democritus, Demonax, Demoſthenes, Diodorus, Diogenes, Dion, Epictetus, Evagrius, Euripides, Gregorius Nazianzenus, Gregorius Nyſſenus, Herodotus, Heſperis, Jamblicus, Ignatius, Johannes Chryſoſtomus, Joſippus, Iſocrates, Juſtinus, Laccon, Leonidas, Lindus, Lycurgus, Alexander, Menedemus, Moſchion, Muſonius, Nilus, Phalereus, Phavorinus, Philemo, Philon, Plutarchus, Pſittacus Philoſophus, Pythagoras, Socrates, Sophocles, Xanthus, Xenophon, Zeno, quibus adde plures Veteris, & Novi Teſtamenti libros.

Fol. 32. Alter ejuſdem fere generis tractatus exhibetur, vetuſtioris quidem characteris, in quo pleraque ſunt ex veteri præſertim, novoque Teſtamento excerpta, verum ſub certis quibuſdam capitibus diſtributa numero LIX. Deſunt priora duo; cetera, quæ ſuperſunt, ſanctiſſimis referta ſunt inſtitutis, & ad mores ſecundum veræ, purioriſque virtutis formam componendos accommodatiſſima.

Fol. 272. Tractatus moralis recenti iterum charactere ſcriptus, initio mutilus, & certis pariter capitibus diſtinctus, aſt parvi momenti.

CODEX CCCXLIV. *b.* I. 13.

Membranaceus, habens folia 243. ſæculi XIV. optimæ notæ, Evangelia continet in titulos, atque capita Græcorum more diſſecta, cum nonnullis in margine, & fine paginarum variantibus lectionibus ex antiquis codicibus deſumtis.

Initio poſt elenchum capitum Evangelii ſecundum Matthæum, ſubjicitur ſequens

Ἐπίγραμμα εἰς τὸ Εὐαγγελιστὴν
Ματθαῖον.

Ματθαίου τόδ' ἔργον ἀειπόνου πλάνου,
Ὃς τόκον ἔφρασε θεῖον ἀπειρογάμου
γυναικός·
Εἶτεκεν ἄσπορον υἱὸν οὐχ εἶδεν οὐρανὸς
εὐρύς
Χριστὸν ἀεὶ ζῶντα θεὸν βροτὸν αὐτὸν
ἐόντα.

Epigramma in Evangeliſtam Matthæum.

Matthæi opus hoc eſt optime laborantis publicani,
Qui divinum celebravit filium mulieris nuptias non expertæ.
Peperit ſine ſemine filium, nec vidit quam longe lateque patet Cælum
Chriſtum ſemper viventem Deum, eundem mortalem.

Fol. 68. In fine Evangelii ſecundum Matthæum hæc adnotantur. τέλος τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου. ἐξεδόθη δὲ τοῦτο εὐαγγέλιον αὐτοῦ μ̄ῳ χρόνῳ μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνάληψιν. *Finis Evangelii ſecundum Matthæum. Editum autem eſt hoc Evangelium octavo anno poſt Jeſu Chriſti Aſcenſionem.*

Fol. 113. *pag.* 2. Ad calcem Evangelii Sancti Marci. ἐξεδόθη τὸ κατὰ Μάρκον

Digitized by Google

Μάρκου ἀναγγέλιον· μετὰ χρόνον ι. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως. ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ Μάρκον ἀναγγέλιον ὑπηγορεύθη ὑπὸ Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. ἔχει δὲ τίτλον μη. κεφάλαια σλε. *Editum eſt Evangelium ſecundum Marcum poſt annum X. Jeſu Chriſti aſceñſionis. Sciendum, quod Evangelium ſecundum Marcum dictatum fuit a D. Petro Romæ: habet autem titulos XLVIII. capita vero, ſeu ſectiones CCXXXV.*

Tandem in fine Evangelii ſecundum Johannem, totiuſque codicis legitur: ἐξεδόθη τὸ κατὰ Ἰωάννην ἀναγγέλιον μετὰ χρόνον λβ. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως ἐν τοῖς χρόνοις Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως: ὑπηγορεύθη μὲν ἐν Πατμωτῷ νήσῳ παρὰ Ἰωάννου, ἐγράφη δὲ παρὰ Προχόρου ἑνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων. ἔχει τίτλους ιη. κεφάλαια σλβ. *Editum eſt Johannis Evangelium poſt annos XXXII. a Chriſti aſcenſione, temporibus Trajani Imperatoris, dictatum in Pathmi inſula a Johanne, ſcriptum autem a Prochoro uno ex ſeptem diaconis: habet titulos XVIII. capita vero, ſeu ſectiones CCXXXII.*

CODEX CCCXLV. *b.* I. 14.

Chartaceus, conſtans foliis 326. ſæculi XVI ubi

Fol. 1. ARISTOTELIS *Metaphyſicorum libri.*

Fol. 17. DIADOCHI Philoſophi Platonici elementa Theologica, ſeu inſtitutio Theologica propoſitionibus conſtans CCI.

CODEX CCCXLVI. *b.* I. 15.

Chartaceus, cui folia 59. ſæculi XVI. ubi excerpta varia ad medicam facultatem ſpectantia, parum accurate deſcripta. Et initio quidem eſt tractatus NEOPHYTI MONACHI, hoc titulo. Νεοφύτου Μοναχοῦ Προδρομηνοῦ πρόχειρος καὶ χρήσιμος σαφήνεια καὶ συλλογὴ κατὰ στοιχεῖον περὶ βοτανῶν καὶ ἄλλων εἰδῶν θεραπευτικῶν λέξεων τῶν κδ. γραμμάτων τῶν βοτανῶν διερμηνευμένων. *Neophyti Monachi Prodromeni (ex Monaſterio credideris Sancti Johannis Præcurſoris) facillima, atque perutilis demonſtratio, ac ſylloge ſecundum alphabeti ordinem de plantis, aliiſque ſpeciebus rerum medicarum, plantis ſecundum viginti quatuor literas diſtributis.*

Meminit hujus opuſculi etiam Carolus Dufreſne, hoc eodem prorſus titulo, in auctorum ineditorum elencho, quem poſtpoſuit *Gloſſario mediæ, & inf. Græc.* pag. 30. ex codice *Colbertino* CMLVII.

CODEX CCCXLVII *b.* I. 17.

Chartaceus, habens folia 132. ſæculi XVI. Varia itidem continet ad medicinam, & hiſtoriam naturalem pertinentia, frivola pleraque atque ſuperſtitionis plena, & barbare ſcripta. Dicuntur autem fol. 4. ex *Peiropolo*, aliiſque medicis tam recentibus, quam antiquis excerpta.

CODEX CCCXLVIII. *b.* I. 19.

Chartaceus, foliis conſtans 185. ſæculi XVI. in quo

Fol. 1. Sunt tyrunculi alicujus exercitationes grammaticales.

Fol. 8. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ Χριστὸς πάσχων. *Divi* GREGORII NAZIANZENI *Tragœdia Chriſtus Patiens*, quam nonnulli contra Manuſcriptorum codicum fidem tribuere maluerunt *Apollinari Laodiceno*. Incipit:

Ἐπειδ' ἀκούσας δυσεβῶς ποιημάτων
Ποιητικῶς νῦν δυσεβῆ κλύειν θέλεις &c.

Exſtat tom. II. pag. 253. editionis Pariſienſis an. 1630.

Fol 79. *pag.* 2. Στίχοι Σιβύλλας τῆς Ἐρυθραίας περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Sibyllæ Erythrææ verſus de Jeſu Chriſto Domino noſtro*, inter ſuppoſititia opera jamdudum relati, quorum initium:

Ἰδρώσει μὲν χθὼν κείσεως σημεῖον ὅτ' ἔσαι
Ἥξει δ' οὐρανόθεν βασιλεὺς αἰῶσιν ὁ μέλλων &c.

Fol. 80. *pag.* 2. Κάτωνος Ῥωμαίου γνώμαι παραινετικαὶ . . . δίστιχοι, ἃς μετεγχει-

Digitized by Google

καὶ ἐκ τῶν Λατίνων φωνῆς εἰς τὴν Ἑλληνίδα διάλεκτον Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανούδιος. *Catonis Romani ſententiæ adhortationis ..... verſibus ex Latino ſermone in Græcum converſæ a Maximo Planude Monacho.*

Fol. 91. *pag.* 2. Μοσχοπούλου περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συντάξεως. MOSCHOPULI *de nominum, verborumque conſtructione.*

CODEX CCCXLIX. *b.* I. 20.

Chartaceus, cui folia 69. ſæculi XVI. quaterniones olim habebat XXXIII. e quibus viginti tres perierunt.

Fol. 1. Ἐξήγησις εἰς τὸ ἐγχειρίδιον, *Expoſitio Enchiridii*, prætermiſſo autoris nomine; ſed ex lectione deprehendimus, eſſe ARRIANI expoſitionem *Enchiridii Epicteti*. Verba textus ſcripta ſunt in margine, ſemicirculis incluſa.

Fol. 46. & ſequentibus; ſunt eclogæ quædam variarum rerum, ac quæſtionum, ex Scripturis, & Sanctis Patribus, *Maximo* nempe, *Diadocho*, *Baſilio*, *Gregorio Nazianzeno*, *Cyrillo*, & *Iſidoro* collectæ. Excerpta ex operibus Iſidori præ cæteris notavimus, quum capitula ſub ejus nomine videre adhuc non contigerit.

Titulus hujuſmodi eſt *fol.* 53. Ἰσιδώρου ἐκ τῶν ἀσκητικῶν αὐτοῦ κεφαλαίων. *Iſidori ex aſceticis ejuſdem capitulis*. Agitur autem de vita anachoretica, atque his verbis continetur: ἐμοὶ μὲν τὴν μετεῖναι εἴδησιν ἡ κατὰ μόνας προσέθηκε ἀναχώρησις. ὁ γὰρ ἐν μέσῳ θορυβῶν σκεφόμενος καὶ γνῶναι τὰ ὑράνια βυλόμενος, λέλυθεν, ὅτι τὸ ἐν ἀκάνθαις σπειρόμενον ὑπ' ἐκείνων συμπνίγεται. ὁ δὲ μὴ σχολάσας Θεὸν γνῶναι οὐ δύναται. *Mediocrem mihi ſcientiam ſeceſſus ad monaſteria comparavit. Qui enim in medio turbarum verſans cæleſtia cognitione aſſequi vult, plane aberrat. Nam ſicut ſemen inter ſpinas projectum ab ipſis ſuffocatur, ſic qui curis non vacat, Deum cognoſcere nequit.*

CODEX CCCL. *b.* I. 21.

Membranaceus, habens folia 266. ſæculi XIII. eleganti, nitidoque charactere exaratus, in quo quatuor Evangelia cum brevibus quibuſdam adnotationibus in margine, quarum aliæ concordiam docent Evangeliſtarum, aliæ feſta indicant, quibus Evangelia recitantur, aliæ ſumma continent rerum capita. Quatuor etiam cernuntur imagunculæ affabre pictæ, auroque circumornatæ, Evangeliſtarum ſcribentium, cum propriis eorum ſymbolis.

Abſoluto tetraevangelio tabulæ exhibentur Evangelicarum lectionum ſingulis anni temporibus, ad quarum calcem *fol.* 269. *pag.* 2. ſequentia verba leguntur: ἐπληρώθη τὸ παρὸν τετραευαγγέλιον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁπλοῦς Ἀναγνώστου Νικήτα τοῦ Μαυρώνι δι' ἐξόδου καὶ πόθου καὶ ἐνεργείας τοῦ ἐν μοναχοῖς κυροῦ Χρησοδούλου. καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες αὐτῷ δώσατε ἡμῖν. ἐν ἔτει ϛωδ Λεώνος ι'. *Perfectum eſt præſens tetraevangelium manu mea vilis Lectoris Nicetæ Mauronis, ſumptibus, & opere Monachi Domni Chriſtoduli. Ipſum legentes orate pro nobis. Anno* 6804. (*Chriſti* 1296.) *Leonis decimo.*

CODEX CCCLI. *b.* I. 22.

Bombycineus, conſtans foliis 338. ſæculi XV. paucis initio exceptis chartaceis foliis, a recentiori ſcriba ſuppletis, multos aſceticos tractatus complectitur.

Fol. 1. Eſt parvus index tractatuum omnium in codice contentorum, imperfectus tamen.

Fol. 9. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου καὶ Ἀναχωρητοῦ ἐπισκόπου γενομένου τῆς φιλοχείρου πόλεως Νινευὶ λόγοι ἀσκητικοὶ πρὸς ἡσυχίαν προτρέποντες, μεταγλωττισθέντες ἀπὸ τῆς Ἀράβων γλώττης, ὑπὸ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν, τοῦ Ἀββᾶ Πατερικίου καὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἀβραμίου τῶν φιλοσόφων τῶν ἐν τῇ Λαύρᾳ ἡσυχασάντων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα.

Digitized by Google

Sancti Patris noſtri Iſaaci Syri, atque Anachoretæ, qui deinde ſanctæ civitatis Ninivitanæ Epiſcopus factus eſt, ſermones aſcetici monaſticam vitam ſuadentes, ex Arabica lingua in Græcam converſi a Sanctis Patribus noſtris, Abbate Patricio, atque Abbate Abramio, Philoſophis, in Laura Sancti Patris noſtri Sabæ aſceticam vitam ducentibus.

Horum nonnulli, ſed mutili, confuſique, & continua oratione ſub titulo *Libri de contemptu mundi*, Latine exſtant in tomo XI. *Bibliothecæ Patrum* edit. Lugd. Quapropter omnium titulos, & initia ex Regio noſtro Codice excerpſimus, atque hìc ſubjicimus, ut æquam interim, accuratamque illorum notitiam habeat ſtudioſus Lector, donec omnes Græce, & Latinè, in lucem prodeant.

Primus itaque ſermo περὶ ἀποταγῆς κόσμου ⸗ μοναχικῆς πολιτείας. *De abrenuntiatione mundi, atque monaſticæ vitæ inſtituto*, ſic incipit: φόβος τοῦ Θεοῦ, ἀρχὴ τῆς ἀρετῆς, λέγεται δὲ εἶναι &c.

Fol. 15. *pag.* 2. Περὶ Θεοῦ εὐχαριστίας καὶ κατηχήσεως κεφαλαιώδης. *De gratiarum actione Deo habenda, nec non Catecheſis compendioſa.* Incipit: εὐχαριστία τοῦ λαμβάνοντος, ἐρεθίζει τὸ διδόντα, τοῦ δοῦναι δωρήματα μείζονα τῶν προτέρων &c.

Fol. 23. *pagina* 2. Περὶ τοῦ ὅτι ἀκόπως εἰσέρχεται ἡ ψυχὴ πρὸς κατανόησιν τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ ⸗ τῶν κτισμάτων αὐτοῦ ἐὰν ἡσυχάσῃ ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ τῶν βιωτικῶν μερεμνῶν. τότε γὰρ δύναται γνῶναι τὴν φύσιν αὐτῆς καὶ ὃς ἔχει ἔσωθεν κεκρυμμένους θησαυρούς. *Quod ſine labore divinam ſapientiam, ceteraque Dei opera contempletur animus, ab hominum convictu remotus, atque mundanis curis vacuus. Tunc enim illius naturam, & abſconditos theſauros noſcere poteſt.* Incipit: ὅταν μὴ εἰσέλθωσιν ἔσωθεν μερίμναι βιωτικαὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἀλλὰ μένει ἐν τῇ φύσει αὐτῆς &c.

Fol. 36. *pagina* 2. Περὶ τῆς ἀπολαγχνίας τοῦ δεσπότου δι' ἧς ἐκ τοῦ ὕψους τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀνθρώπων συγκατέβη. *De ſumma Domini miſericordia, cujus virtute ex altitudine magnitudinis ſuæ ad infirmam hominum conditionem ſe dejecit.* Incipit: ἐκ πάλιν ὁ Κύριος ἡμῶν κατὰ τὸ τρόπον τοῦ ἐλέους αὐτοῦ πρόνοιαν ποιησάμενος. καὶ κατὰ τὸ μέρος τῆς χάριτος &c. Quatuor autem ſermones ſub hoc titulo continentur.

Fol. 67. Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαιον διδάσκον ὑπό τίνος ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ προσεγγίσαι τῷ Θεῷ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ⸗ τίς ἡ ἀληθὴς αἰτία ἡ προσεγγίζουσα αὐτῷ κρυπτῶς τὴν βοήθειαν καὶ τίς πάλιν ἡ αἰτία ἡ ἄγουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν.

Ejuſdem capitulum edocens, quo potiſſimum auxilio homo ad Deum accedat in corde ſuo, & quæ vera cauſſa ſit occulte ipſi auxilium præbens; tum rurſus, quæ cauſſa hominem ad humilitatem inclinet. Incipit: Μακάριος ἄνθρωπος ὁ γινώσκων τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν διότι αὐτὴ ἡ γνῶσις γίνεται αὐτῷ θεμέλιος καὶ ἀρχὴ πάσης ἀγαθοσύνης &c.

Fol. 75. Ἐν τίνι διαφυλάττεται τὸ κάλλος τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς Θεοῦ δοξολογίας. *Quomodo conſervetur monaſtici inſtituti pulchritudo, & quis proprius modus ſit divinas laudes celebrandi.* Incipit: δεῖ τὸν μοναχὸν εἶναι ἐν πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ⸗ πράγμασι τύπον ὠφελείας τοῖς ὁρῶσιν αὐτὸν &c.

Fol. 76. Περὶ τῆς ἐναλλαγῆς καὶ τροπῆς τῆς γινομένης τοῖς ὁδεύουσιν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἡσυχίας τῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμένῃ. συμβαίνει γὰρ σκυθρωπότης καὶ ψυχικὸς πυγμὸς ⸗ ἀλλοφυὴς χαρὰ καὶ ἀσυνήθης θερμότης. *De mutatione, quæ accidit iis, qui monaſticæ vitæ a Deo inſtitutæ viam terunt. Mæſtitia enim, & anguſtiis animus eorum conſtringi videtur; ſed ſtatim ſequitur gaudium, & inſuetus animi ardor.* Incipit: ὁ σωελθὼν τῷ νοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ πολιτεύσασθαι, ῥυθμιζέτω ἑαυτὸν καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ &c.

Fol. eodem, *pagina* 2. Περὶ τῶν ἡσυχαζόντων πότε ἄρχονται νοῆσαι τοῦ ἔφθασαν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ ἀπεράντῳ θαλάσσῃ ἤτοι διαγωγὴ τῆς ἡσυχίας. καὶ πότε δυνάνται ἐλπίσαι μικρὸν ὅτι ἤρξαντο δοῦναι αὐτοῖς οἱ κόποι τῶν αὐτῶν καρπῶν. *De monachis, quando noſcere incipiant, ubinam propriis operibus in infinito hoc mari con-*

Digitized by Google

consistant, sive de monasticæ vitæ instituto, & quod spei aliquid concipere possunt, quum laborum fructus percipere cæperunt. Incipit: λέγω σοι ῥᾶγμα καὶ μὴ γελάσῃς, ὅτι ἀληθειαν λέγω σοι &c.

Fol. 79. Περὶ τ τρόπων τ εἰς Θεὸν ἐλπίδος. καὶ τίνα δεῖ ἐλπίζειν ἐπὶ τῷ Θεῷ καὶ τίς ἐστιν ὁ ἀφρόνως καὶ ἀσυνέτως ἔχων τὴν ἐλπίδα. *Quomodo in Deo ponenda sit spes, & quis jure, meritoque, quis vero temere, imprudenterque spem habeat.* Incipit: γίνεται ἐλπὶς ἐπὶ τῷ Θεῷ διὰ τ καρδιακῆς πίστεως &c.

Fol. 82. Περὶ φυλακῆς δὲ τηρήσεως τ ἐκ τ καινῶν καὶ ἀμελῶν δὲ ὅτι ἐκ τῆ πλησιασμῶ αὐτῶν, βασιλεύει ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ καινότης δὲ πληροῦται ὅλου παντὸς πάθους ἀκαθάρτου δὲ περὶ τῆ φυλάξασθαι ἑαυτὸν ἐκ τῆς ἐγγύτητος τ νεωτέρων. ἵνα μὴ μολυνθῇ ἐν νοῖς ἀκολάστοις λογισμοῖς. *Summa cura vitandos esse molles, ac desides, & quod ex eorum conversatione imperium suscipit in homine negligentia, & mollities, atque multorum affectuum immunditie repletur animus: cavendum etiam ab adolescentum consuetudine, ne libidinosis inquinemur cogitationibus.* Incipit: ὁ κωλύων τὸ στόμα αὐτῆ ἐκ τ λαλιᾶς, φυλάττει τ καρδίαν αὐτῆ ἐκ τῶν παθῶν &c.

Fol. 89. *pagina* 2. Περὶ τάξεως ἀρχαείων. *De ordine, seu regula Novitiorum.* Incipit: αὕτη ἐστὶν ἡ τάξις ἡ σώφρων καὶ Θεῷ προσφιλὴς τὸ μὴ περιβλέπειν &c.

Fol. 91. *pagina* 2. Περὶ τάξεως τ μοναχικῆς πολιτείας συντομίας τε δὲ διαφορᾶς, δὲ πῶς δὲ ποίῳ τρόπῳ τίκτονται αἱ ἀρεταὶ ἐξ ἀλλήλων. *De ordine, brevitate, atque differentia monastici instituti, & quomodo virtutes ex se invicem gignantur.* Incipit: ἐκ τ ἐργασίας τῆς βιαίας τίκτεται ἡ θέρμη ἡ ἄμετρος &c.

Fol. 93. Ὅτι ὠφέλιμος τοῖς ἡσυχασταῖς ἡ ἀργία ἀπὸ τ φροντίδων δὲ ἐπιζήμιος ἡ εἴσοδος καὶ ἔξοδος. *Quod utilis valde sit monachis quies ab omnibus curis, exitiosus vero ingressus, & exitus.* Incipit: ἄνθρωπος πολυμέριμνος πρᾶος καὶ ἡσύχιος γενέσθαι ὐ δυνάται &c.

Fol. 94. *pagina* 2. Περὶ ὁδῶν τ πλησιάζειν τῷ Θεῷ πρακτῶν, φανερωμένων τῷ ἀνθρώπῳ ἐκ τ ἰδίων ἔργων τ νυκτερινῆς ἀγρυπνίας. δὲ ὅτι οἱ ἐν τῇ διαγωγῇ ταύτῃ ἐργαζόμενοι μέλι τρέφονται πάσας τὰς ἡμέρας τ ζωῆς αὐτῶν. *De semitis, quibus ad Deum accedimus, ex propriis operibus, nocturnaque vigilantia homini patefactis; quodque disciplinæ huic operam dantes omnibus diebus vitæ suæ suavissimo melle nutriantur.* Incipit: μὴ νομίσῃς ὦ ἄνθρωπε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἐργασίᾳ τῶν μοναχῶν ἐστι διαγωγὴ μείζων τῆς ἀγρυπνίας &c.

Fol. 97. *pagina* 2. Διήγησις ἁγίων ἀνδρῶν καὶ λόγοι παρόσιοι, ὅς παρ' αὐτῶν ἀκήκοα. καὶ περὶ τ θαυμασῆς αὐτῶν διαγωγῆς. *Historia sanctarum virorum, & sermones piissimi, quos ab iisdem accepi; tum de admiranda eorum disciplina.* Incipit: ἐν μιᾷ τ ἡμερῶν, ἀπῆλθον εἰς κελλίον τινὸς ἀδελφῦ ἁγίου καὶ ἀνέκλινα &c.

Fol. 104. *pag.* 2. Περὶ διαφορᾶς τῆς ἐν ἡσυχίᾳ διακείσεως. δὲ περὶ τ τῦ νοὸς ἁγιασίας. καὶ μέχει τίνος ἔχει ταύτῃ τ ἁγιασίαν τῦ νικῆσαι τὰς ἰδίας κινήσεις, ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν τῆς προσδυχῆς χημάτων. καὶ τίς ὁ τῇ φύσει δεδομένος ὅρος τῆς προσδυχῆς. ἕστινος μέχεις ἁγιασθαι αὐτῇ προσδύχεσθαι. δὲ ὃν διαβαινύσης ὅρον μὴ εἶναι ταύτῃ προσδυχῇ. εἰ καὶ προσδυχῆς προσηγορία λέγεται τὸ τότε πεπλεσμένον. *De diversa monasticæ vitæ perfectione, ac de mentis facultate; & quatenus hujusmodi facultate proprios animi motus superandi quis polleat variis precum modis: tum qui a natura constitutus sit orationi terminus, intra quem orare aliquis potest, & ultra quem oratio amplius non est, etsi orationis nomine appelletur.* Incipit: δόξα τῷ ἐχχέαντι πλουσίας τὰς ἑαυτῦ δωρεὰς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις &c.

Fol. 110. *pag.* 2. Περὶ δυνάμεως τῆς ἐνεργείας τῶν κακῶν τ ἁμαρτίας, ὑπὸ τίνων συνίστανται. δὲ ὑπὸ τίνων παύονται. *De vi actionis malorum peccati, quibus illa constituantur, & quibus cessent:* Incipit: ἕως ἂν ἀληθῶς ἐκ καρδίας μισήσῃ τίς τ αἰτίαν τ ἁμαρτίας &c.

Fol. 114. Ὑπόθεσις τῇ ψυχῇ τῇ ζητούσῃ τ βαθείαν θεωρίαν τῦ βυθισθῆναι

Digitized by Google

ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῶν σαρκικῶν λογισμῶν τῶν ἀπὸ τῆς μνήμης τ πραγμάτων. *Argumentum propositum animæ cupienti immergere se gravissimæ contemplationi, ut liberetur a carnalibus cogitationibus ex rerum, quæ peractæ sunt, memoria provenientibus.* Incipit: πᾶν πρᾶγμα ὑψηλότερον ἄλλου, ἐγκέκρυπται ἀπ ἐκείνου ἅ ἐστιν ἀνώτερον &c.

Fol. 116. *pag.* 2. Κατὰ πόσους τρόπους καὶ διαφορὰς δέχεται τὴν θέαν τῆς φύσεως τῶν ἀσωμάτων ἡ ἀνθρωπίνη φύσις. *Quot, & quam variis modis naturæ rerum incorporalium aspectum accipit humana natura.* Incipit: πάσης φύσεως ἀσωμάτου καὶ λεπτῆς τῶν πνευματικῶν σωμάτων κατὰ τρεῖς διαφορὰς ἡ κατάληψις ὑποπίπτει &c.

Fol. 120. Ὑπόδειγμα & παραβολὴ περὶ τῆς κατὰ κυριακὴν & σάββατον θεωρίας. *Exemplum, & similitudo de meditatione in Dominica, & Sabbato.* Incipit: ἡ κυριακὴ μυστήριόν ἐστι τ γνώσεως τ ἀληθείας ἥτις μετὰ σαρκὸς & αἵματος ἀ προσδέχεται &c.

Fol. 122. *pag.* 2. Περὶ φυλακῆς καρδίας & θεωρίας λεπτοτέρας. *De cordis custodia, & subtiliori meditatione.* Incipit: εἰ κατὰ μόνας ὑπάρχεις ἐν τῷ κελλίῳ σου, μελέτησον ἀεὶ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν τροπαρίων &c.

Fol. 123. *pag.* 2. Περὶ τῶν σημείων τ ἁγίας ἀγάπης. *De signis sanctæ dilectionis.* Incipit: ἡ ἀγάπη θέρμη ἐστὶ τῇ φύσει & ὅταν ἀμείρως ἐπιπέσῃ τινὶ &c.

Fol. 124. Λόγοι πεπληρωμένοι τ ὑψηλοτάτης σοφίας τοῦ Πνεύματος. *Sermones altissima Spiritus sapientia pleni.* Initium est: ἡ ἄσκησις μήτηρ τοῦ ἁγιασμοῦ. ἐξ οὗ γεννᾶται ἡ γεῦσις τ ἀληθήσεως τ πρώτης τ μυστηρίων τοῦ Θεοῦ &c.

Fol. 144. Περὶ διαφορᾶς τρόπων τοῦ πολέμου τοῦ ἐκ τοῦ Διαβόλου πρὸς τοὺς ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ τῇ ὑπερεχούσῃ τὸν κόσμον πορευομένους. *De diversis præliandi modis, quibus utitur Diabolus adversus eos, qui per angustam viam mundo superiorem incedunt.* Incipit: ἔχει ἔθος πάλιν ὁ Διάβολος ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν τοῖς ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ κατισχύσαι μηχανικῶς διαιρεῖν τὰς πάλας &c.

Fol. 150. Περὶ τ ἀδιαλείπτου μετανοίας. & τοῦ σωάζειν ἑαυτὸν ἐν ἑνὶ τόπῳ. καὶ τί τὰ ἐκ τούτων γινόμενα. καὶ ὅτι ἐν γνώσει τῆς διακρίσεως ἐδιδάχθη τὸν ἀκέβειαν τῆς χρήσεως τῶν τοιούτων. *De perpetuo jejunio, & quod quisque se colligere debet; quid autem ex his fiat; & quod ex discretionis cognitione percipitur accuratus eorum usus.* Incipit: ἐν πολλῷ καιρῷ πειραζόμενος ἐν τοῖς δεξιοῖς & ἀριστεροῖς & ἐαυτὸν δοκιμάσας &c.

Fol. 158. Περὶ τὰ εἴδη τῶν διαφόρων τῶν πειρασμῶν καὶ πόσῳ ἔχουσιν ἡδύτητα οἱ πειρασμοὶ οἱ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας γινόμενοι καὶ ὑπομενόμενοι. καὶ βαθμοὶ καὶ τάξεις ἐν αἷς ὁ ἄνθρωπος συνετῶς πορεύεται. *De variis tentationum speciebus, & quantam jucunditatem afferant tentationes, quæ pro veritate fiunt, & sustinentur: tum de gradibus, atque ordinibus, quibus homo sapienter progreditur.* Incipit: αἱ ἀρεταὶ ἀλλήλας διαδέχονται. διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐπαχθῆ & βαρεῖαν &c.

Fol. 162. Ἑρμηνεία τ τρόπων τ ἀρετῆς & τίς ἐστιν ἡ ἰσχὺς τ διαφορᾶς ἑκάστου αὐτῶν. *Exponuntur variæ virtutum formæ, & quæ sit uniuscujusque earum vis, atque excellentia.* Incipit: ἡ ἀρετὴ ἡ σωματικὴ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὸ σῶμα καθαίρει ἐκ τ ὕλης &c.

Fol. 164. Περὶ τ καθάρσεως τοῦ σώματος καὶ τ καθάρσεως τ ψυχῆς & τοῦ νοός. *De purificatione corporis, animique, & mentis.* Incipit: ἡ κάθαρσις τοῦ σώματός ἐστιν ὁσιότης ἐκ τοῦ μολυσμοῦ τῆς σαρκός &c.

Fol. eodem, *pag.* 2. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ χαρεῖσα πρός τινα ἀδελφὸν ἀγαπῶντα τὴν ἡσυχίαν. πῶς ὁ Διάβολος τρόπους καταργῆσαι τοὺς σπουδάζοντας συνεχῶς ἡσυχάζειν ἐκ τῆς ἡσυχίας τῆς ἐπιμόνου, ἐν προσόπῳ ἀγάπης ἐγγυτέρων, & ἐν τίσι τιμίοις καὶ πῶς δεῖ τ ἡσυχαστὴν καταφρονεῖν τ πάντων ὑπὲρ τ γνώσεως τοῦ Θεοῦ τ ἀγαπωμένης ἐν τῇ ἡσυχίᾳ, ὥσπερ ἐφάνη ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῖς ἀρχαίοις. *Epistola ad quemdam Fratrem monasticæ vitæ amantissimum scripta: Quomodo Diabolus eos, qui monasticæ vitæ sedulo vacant, a constanti exercitatione amovere nitatur, proposita propinquorum dilectione, & quibusdam honoris incitamentis. Item quomodo debeat Monachus cetera omnia*

con-

Digitized by Google

contemnere præ cognitione Dei, quæ in ſolitudine reperitur, quemadmodum viſum eſt antiquis noſtris Patribus. Incipit: διότι γνωρίζω σε ἀγαπῶντα τὴν ἡσυχίαν. καὶ συμπλέκει σε ὁ Διάβολος ἐν πολλοῖς προφάσει τοῦ ἀγαθοῦ &c.

Fol. 167. *pag.* 2. Τοῦ αὐτοῦ ἀπόκρισις πρός τινα ἀδελφὸν φυσικὸν καὶ πνευματικὸν προτρεπόμενον καὶ παρακαλοῦντα ἐν γράμμασιν ἐνδημῆσαι πρὸς αὐτὸν οἰκοῦντα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ διψῶντα θεάσασθαι αὐτόν. *Ejuſdem Reſponſio ad quemdam Fratrem tam corpore, quam ſpiritu, qui literis eum invitaverat, & adhortatus fuerat, ut ſecum in mundo verſaretur, & qui maximo illum videndi deſiderio flagrabat.* Incipit: ὑχὶ ὡς νομίζεις σὺ ἡμεῖς δυνατοὶ ὦ μακάριε. ἴσως γινώσκεις τὴν ἀσθένειάν μου &c.

Fol. 168. *pag.* 2. Λόγοι ἀντιληπτικοὶ καὶ ὑποθέσεις ὠφέλιμαι πεπληρωμέναι τῆς σοφίας τοῦ Πνεύματος. *Sermones antileptici, & hypotheſes perutiles divini Spiritus ſapientia plenæ.* Initium eſt: ἡ πίστις ἐστὶν ἡ θύρα τῶν μυστηρίων. καθάπερ οἱ σωματικοὶ ὀφθαλμοὶ τοῖς αἰσθητοῖς πράγμασι &c.

Fol. 170. Πόσον γίνεται τὸ μέτρον τῆς γνώσεως. καὶ τὰ μέτρα τὰ περὶ τῆς πίστεως. *Quanta ſit menſura cognitionis, & quanta menſura fidei.* Incipit: ἔστι γνῶσις προηγουμένη τῆς πίστεως. καὶ ἔστι γνῶσις τικτομένη ἐκ τῆς πίστεως &c.

Fol. 172. Συμβουλίαι πεπληρωμέναι ὠφελείας ἃς ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐλάλησε τοῖς ἐν ταπεινώσει ἀκούουσιν αὐτοῦ. *Conſilia admodum utilia, quæ propter maximam dilectionem humilibus auditoribus ſuis dedit.* Incipit: οὐκ ἔστιν ἔννοια ἀγαθὴ μὴ οὖσα ἐκ τοῦ χάους τῆς θείας ἐμπίπτουσα ἐν τῇ καρδίᾳ &c.

Fol. 278. Περὶ τῆς ἀγγελικῆς κινήσεως τοῦ πρὸς προκοπὴν τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς πνευματικοῖς διὰ τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ ἐξυπηζομένης ἐν ἡμῖν. *De angelica motione ad profectum animæ in ſpiritualibus excitata in nobis a divina providentia.* Incipit: πρώτη ἔννοια ἡ ἐκ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ ἐμπίπτουσα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ &c.

Fol. 180. Περὶ ἀλλοιώσεως τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ γινομένης ἐν παντὶ καιρῷ, τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος καὶ ἐμβιβασμὸς ἐν τοῖς δεξιοῖς καὶ ἀριστεροῖς γινόμενος. *De mutatione, quæ in animo fit quolibet tempore, luce, ac tenebris ſe ſe invicem expellentibus, atque de impulſu, qui fit dextrorſum, & ſiniſtrorſum.* Incipit: ἴδωμεν ὦ ἀγαπητοὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ δύχης, ἐὰν ἔχωμεν &c.

Fol. 181. Κεφάλαια μικρὰ ἐν οἷς ὑπάρχουσι νόες παρηλλαγμένοι ἐν οἷς διδάσκει τὸ βλάβος τοῦ μωροῦ τοῦ ὡς ἐπὶ προσώπου τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ βοηθείαν τοῦ ἐκ τῆς παρόπτου σοῦ ἄλλοις τρόποις. *Capitula minora, quæ varios ſenſus comprehendunt, in quibus docet damna ſtulti, qui timorem omnem Dei abjecit, item ſubſidium, quod manſuetudo præſtat, una cum aliis modis.* Incipit: ἄνθρωπος ζηλωτὴς ὑδέποτε φθάνει τοῦ εἰρωνίου τὰ διανοίας &c.

Fol. 186. *pag.* 2. Περὶ λογισμῶν πονηρῶν ἀκουσίων τῶν ἐκ τῆς λύσεως τῆς ἀμελείας τῆς πρὸ αὐτῶν γινομένης τικτομένων. *De cogitationibus malis, quæ præter voluntatem ex præcedenti negligentia gignuntur:* Incipit: εἰσί τινες οἱ ἐρείδοντες τὸ σῶμα καὶ ἐπιθυμοῦσιν ἀναπαῦσαι αὐτὸ μικρὸν διὰ τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ &c.

Fol 188. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν μισῆσαι τὸν ἁμαρτωλόν, ἀλλὰ κλαίειν καὶ δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ. *Odio proſequendum non eſſe peccatorem, ſed potius fletu, precibuſque adjuvandum.* Incipit: μὴ μισήσῃς τὸν ἁμαρτωλόν. πάντες γὰρ ἔσμεν ὑπόδικοι &c.

Fol. 189. *pag.* 2. Περὶ τῶν τρόπων τῆς γνώσεως καὶ τῆς διαφορᾶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν καὶ τῶν νοημάτων αὐτῶν. καὶ περὶ πίστεως τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πλούτου μυστικοῦ τοῦ ἐγκεκρυμμένου ἐν αὐτῇ. καὶ πόσον διαφέρει ἡ γνῶσις τοῦ κόσμου τούτου ἐν τοῖς τρόποις αὐτῆς τῆς ἁπλότητος τῆς πίστεως. *De tribus cognitionis modis, diverſaque eorum utilitate, & de ſingulorum proprietatibus. Item de fide, abſconditoque in eadem myſtico divitiarum theſauro, & quantum cognitio mundana differat a fidei ſimplicitate.* Incipit: ἡ ψυχὴ ἐν ταῖς τελείοις τῆς πολιτείας καὶ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς πίστεως διαπορευομένη &c.

Fol. 198. Κεφάλαια σωτήρια ὑπὲρ ἄλλων

Digitized by Google

λων τρόπων τ διαφορᾶς τ ἐννοιῶν τ γνώσεως. *Capitula compendiosa de aliis modis, quibus differunt cognitionis notiones.* Initium est: ἡ γνῶσις ἡ ἀναστρεφομένη ἐν τοῖς ὁρατοῖς ἢ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι δεχομένη τ διδαχλὼ αὐτῶν &c.

Fol. eodem, *pag.* 2. Τρόπος τ δ'χῆς χ τ λοιπῶν τ περὶ τ διλωεκῆς μνήμης ἐξ ἀνάγκης ζητημένων χ πολυμερῶς ὠφελήντων. ὅσις ἐν διακείσει ἀναγινώσκει αὐτὰ ἐ φυλάττει. *De modo orandi, ceterisque aliis necessariis, atque perutilibus quæstionibus de perpetua commemoratione, quæ attente legi debent, atque servari.* Incipit: τὸ βεβιωθλῶκί τινα ἐν τῇ αἰτήσει τ δ'χῆς αὐτοῦ ἐν τῇ ἐλπίδι τοῦ Θεοῦ· &c.

Fol. 199. Περὶ τοῦ ὅτι αἱ μνήμκα εἴτε καλαὶ εἰσιν εἴτε κακαὶ ἀναχμνίζουσιν ἡμῖν ἀρετλὼ ἢ κακίαν. χ διὰ τοῦτο χρὴ πάσῃ φυλακῇ τηρεῖν ἑαυτοὺς χ ἐν σοφίᾳ περιπατεῖν. *Quod commemorationes optimæ, aut malæ virtutem in nobis, vel vitium renovant; quocirca summa sollicitudine nobis cavere debemus, atque in sapientia ambulare.* Incipit: ἐὰν γὰρ ἡ μνήμη τ ἀρετῶν ἀνακμνίζει ἡμῖν ἀρετλὼ ὅταν δ'ρεθῶμεν αὐτὰς &c.

Fol. 201. *pag.* 2. Ὅτι ὐ δεῖ ἡσυχαςλὼ ἐργάζεσθαι τροφασιν τῆς χρείας αὐτοῦ ἢ τῆς ἐλεημοσώνης, ἀλλὰ φυλάττειν τ νοῦν ἀεί, χ προσδ'χεσθαι ἀεὶ καὶ ἀναγινώσκειν. *Non debere monachum aliquid operis facere in proprium usum, aut eleemosynæ caussa; sed assidue mentis curam gerere, & precibus, atque lectioni operam dare.* Deest initium.

Fol. 203. *pag.* 2. Πόθεν φυλάττεται ἡ νῆψις ἡ κρυπτὴ ἡ ἔσωθεν ἐν τῇ ψυχῇ γινομένη. ἐ πόθεν εἰσέρχεται ὁ ὕπνος καὶ ἡ ψυχρότης ἐν τῇ διανοίᾳ. χ σβεννύουσι τλὼ θέρμλω τλὼ ἁγίαν ἀπὸ τῆς ψυχῆς. *Quomodo abscondita intrinsecus in animo servetur sobrietas. Et unde somnus, & algor mentem occupent, sanctumque animi ardorem exstinguant.* Incipit: κκ ἔσι δυνατὸν τοῖς ἔχουσι τὰς καλὰς ἐπιθυμίας ὑπὸ τῆς ἐναντιώσεως κωλυθλῶκι δράσαι ταῦτα &c.

Fol. 205. Περὶ τ ἀλλοίωσεων τ πολλῶν τ ἀκολοθούντων τῇ διανοίᾳ ἐ τῇ δ'χῇ δοκιμαζομένων περὶ ἐπίγνωσεως τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. *De mutatione multarum rerum, quæ cognitioni, & orationi inservire existimantur, propter agnitionem voluntatis Dei.* Incipit: τὸ προκείνειν μὲν τὸ ἀγαθὸν θέλημα τοῦ ἐπιθυμοῦντος αὐτό ἐσι &c.

Fol. 206. Περὶ ὑπομονῆς τ ὑπὲρ τ ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. ἐ πόση ἀντίληψις δείσκεται ἐν αὐτῇ. *De tolerantia propter Dei caritatem, quotve in ipsa commoda reperiantur.* Incipit: ὅσον καταφρονήσει ἄνθρωπος τούτου τοῦ κόσμου ὅτε ασυδάσει εἰς τ φόβον τοῦ Θεοῦ &c.

Fol. 207. *pag.* 2. Περὶ τ ἔγγισα τοῦ Θεοῦ ζωόντων καὶ ἐν τῇ ζωῇ τ γνώσεως πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν διαγόντων. *De iis, qui Deo in omnibus adhærent, & contemplationi cunctis diebus vitæ suæ vacant.* Incipit: γέρων τις ἔχραψεν εἰς τὰ τείχη τοῦ κελλίου αὐτοῦ λόγους ἐ ἐννοίας πολυτρόπους &c.

Fol. 211. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν χωεὶς ἀνάγκης ἐπιθυμεῖν ἢ ἐπιζητεῖν σημειά τινα φανερὰ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. *Quod absque necessitate non sint expetenda, aut quærenda signa quædam evidentissima.* Incipit: ἐν παντὶ καιρῷ ἐν ᾧ ὁ κύριος ἐγγὺς εἰς ἀντιλήψεις τ ἁγίων αὐτοῦ, χωεὶς ἀνάγκης ὐ δεικνύει τλὼ δωάμιν αὐτοῦ &c.

Fol. 213. Διὰ ποίας αἰτίας ἀφῇ ὁ Θεὸς τοὺς πειρασμοὺς ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. *Quibus de caussis tentari permittat Deus diligentes se.* Incipit: ἐκ τ ἀγάπης ἧς ἔδειξαν οἱ ἅγιοι πρὸς τ Θεόν &c.

Fol. 214. Περὶ τοῦ σωιέναι τὸ ἐν ποίῳ μέτρῳ ἴσταταί τις ἐκ τ κινουμένων ἐν αὐτῷ λογισμῶν. *Quomodo quis intelligere possit, quo in statu versetur ob excitatas in ipso cogitationes.* Incipit: ἄνθρωπος ὅσον ἐσὶν ἐν ἀμελείᾳ, ἐκ τ ὥρας τοῦ θανάτου φοβεῖται &c.

Fol. 217. Διὰ τί οἱ ἄνθρωποι οἱ ψυχικοὶ ἐν τῇ γνώσει περιβλέπουσι εἰς τινα πνευματικὰ κατὰ τλὼ παχύτητα τ σωμάτων ἐ πῶς δωάται ἡ διάνοια ὑψωθλῶαι ἐκ ταύτης. καὶ τί ἐσιν ἡ αἰτία τοῦ μὴ ἐλευθερωθλῶαι ἐξ αὐτῆς. καὶ πότε καὶ ἐν ποίῳ δωατὸν ἐμμεῖναι τλὼ διάνοιαν ἀνευ φαντασίας ἐν τῇ ὥρᾳ τ λειτουργίας. *Cur homines spiritales ex rerum sensibilium crassitie nonnumquam erigant se se ad res in-*

Digitized by Google

insensibiles, & quomodo possit mens ex illa in sublime ferri; & quæ sit causſa, ob quam ea non libereture; tum quare non sine labore imagines rerum animo insidentium cohibere queat tempore sacri ministerii. Incipit: ἐυλογημένη ἡ τιμὴ τῦ κυρίυ τῦ ἀναγοντος θύραν ἔμπροσθεν ἡμῶν &c.

Fol. 223. Περὶ μετανοίας καὶ ἡσυχίας. *De pœnitentia, & vita ascetica.* Incipit: ἐὰν ἀγαπᾷς τ μετάνοιαν, ἀγάπησον & τὴν ἡσυχίαν &c.

Fol. 224. pag. 2. Ἐπιστολὴ ἀγάπης τῦ αὐτῦ Ἀββᾶ Ἰσαὰκ ᾧ ἀπέστειλε πρός τινα ἀγαπητὸν αὐτῦ, διδάσκων ἐν αὐτῇ τὰ περὶ τ μυστηίων τ ἡσυχίας. καὶ πῶς πολλοὶ ἀμελῦσι διά τὸ μὴ γινώσκειν αὐτὰς τ ἐργασίαν ταύτην τ θαυμαστήν. & ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐπράτησαν τὸ κάθισμα τ κελλίων ἐκ διαδοχῆς τῆς παρελομένης μεταξὺ τῶν μοναχῶν μετὰ σωτόμυ σωναγωγῆς τῆς ὀφειλομένης τῇ διηγήσει τῆς ἡσυχίας. *Epistola ejusdem Abbatis Isaaci, quam ad amicum quemdam scripsit, docens asceticæ vitæ mysteria, & quomodo a multis illa contemnantur, propterea quod admirandi ejus operis rationem perspectam non habent. Item quod plurimi cellulas occuparent ex successione, quæ procedit inter Monachos, paucis quibusdam in fine collectis de monasticæ vitæ disciplina.* Incipit: Ἀδελφὲ ἐπειδὴ ᾠεγράφθην ἐκ τῦ ὀφείλοντος ἐπιστεῖλαί σοι περὶ τ ὀφειλομένων ἐξ ἀνάγκης &c.

Fol. 227. pag. 2. Σχόλια καὶ δηλώσεις ὅπερ ἐν ταῖς μαρτυρίαις περὶ διαφόρων νοημάτων ποία ἐστὶ χρεία ἐπάσχ τύτων. *Scholia, atque demonstrationes circa variarum notionum testimonia, qui sit uniuscujusque usus.* Incipit: αἴσθησις πνευματικὴ ἐστιν ἡ ποιηθεῖσα δέξασθαι τ δωρεὰν τ θεωρητικῷ &c.

Fol. 232. Ὅτι τὰ μέτρα τ πολιτείας ἡμῶν ἐκ τ ἀλλοιώσεως τ διανοίας ἡμῶν νοεῖμεν. καὶ ὅτι τὸ πλῆθος τ ἀλλοιώσεως τ ἔργων ἡμῶν πιστωδῶς μὴ ἐπερειδώμεθα, ἀλλὰ τὸ μέτρον τ ψυχῶν ἡμῶν γνωσώμεθα ὡς σοφοὶ, ἐκ τῦ ἀνακαθισμῦ τῦ ἐν τῷ κρυπτῷ ὃ αἰσθανόμεθα ἡμέραν καθ' ἡμέραν. καὶ περὶ τάξεως λεπτῆς τ διακρίσεως. *Quod mensuram instituti nostri ex mutatione cognitionis nostræ facile dijudicare possimus, quodve mutationem operum nostrorum plurimum augere stulto conatu non debemus, sed animorum mensuram sapienter, accurateque dignoscere ex renovatione interna, occultaque, quam quotidie fieri proprio sensu percipimus. Item de ordine accurato disquisitionis faciendæ.* Incipit: πρόσεχε σεαυτῷ ἀγαπητὲ ἀεί. καὶ ἴδε ἐν τῇ συνεχείᾳ τ ἔργων συ καὶ τὰς θλίψεις &c.

Fol. 234. pag. 2. Περὶ τ ἀληθῦς γνώσεως. καὶ περὶ πειρασμῶν. καὶ περὶ τῦ ἀκριβῶς γινώσκειν ὅτι ὐχὶ μόνον τινὲς ἐλάχιστοι & ἀσθενεῖς & ἀγύμναστοι. ἀλλὰ καὶ οἱ ἀξιωθέντες τ ἀπαθείας χρονικῆς. & φθάσαντες τ τελειότητα τῦ φρονήματος. καὶ πλησίον γενόμενοι τ καθαρότητος μερικῶς τ μετὰ τ νεκρώσεως συνεζευγμένης & φθάσαντες ὑπεραρθῆναι τ παθῶν, ἐν ὥσῳ εἰσὶν ἐν τῷ κόσμῳ τύτῳ, ἐπετράπη ἐκ τῦ Θεῦ ἐν τῇ συζεύξει τ ζωῆς τ μὴ σαρκὸς τ παθητῆς, ἔχειν ἀγῶνα καὶ πατάκοπους εἶναι ἐκ τ παθῶν διὰ τ σάρκα. διότι γίνεται πρὸς αὐτὰς ἀεὶ παραχώρησις ἐν ἔλει διὰ τ πτόησιν τ ὑπερηφανίας. *De vera cognitione, nec non de tentationibus, & quod pro certo habendum sit, non solum minimos quosdam, infirmos, atque inexercitatos, sed & eos, qui ab affectibus aliquando vacui sunt, atque maximam prudentiam assequuti videntur, eamque ferme dixerim puritatem, quæ cum morte conjuncta est, licet animi motus summo imperio moderari curent, quandiu in hoc mundo versantur, atque carni affectionibus subjectæ conjunguntur, Deo ita permittente, certamina sustinere, atque carnalibus affectionibus agitari, unde fit, ut semper misericordia indigeant propter metum superbiæ.* Incipit: κατὰ μίαν καὶ μίαν ποσάκις παραβαίνυσί τινες καὶ ἐν τῇ μετανοίᾳ ἰατρεύσει τὰς ψυχὰς αὐτῶν &c.

Fol. 241. Ἐρωτήσεις περὶ διαφορᾶς ἀρετῶν καὶ περὶ πλειότητος τῦ παντὸς δρόμυ καὶ περὶ μεγαλωσυνης τ ἀγάπης τ ἀνθρώπων κατὰ τρόπον πνευματικὸν & πλειῦνται πάντας τὰς ἁγίας. δι ὃ ἐπήχθη ἐν αὐτοῖς ἡ θεία ὁμοίωσις ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτῶν τῇ πλησίᾳ. ᾧ ἔχεαν ἐπὶ τὰς ψυχὰς τ ἀνθρώπων. *Quæstiones de differentia virtutum, & de con-*

Digitized by Google

consummatione totius curriculi, atque præstantia caritatis hominum, ad eum modum spiritualem consideratæ, quo Sancti omnes perfectionem adepti sunt, unde expressa in ipsis divina similitudo propter multam caritatem, quam in filios hominum effuderunt. Incipit: πλειότης παντὸς δρόμυ ἐν τύτοις τοῖς τελείν ἐστιν. ἐν τῇ μετανοίᾳ. καὶ τῇ καθαρότητι &c.

Fol. 253. Περὶ ὠφελείας τ ἐκ τ φυγῆς τ κόσμυ. ὅτι ἐν τῇ ἐξετάσει τ προσοχῇ τ σοφίας, ἐτροπώσαντο οἱ πατέρες τοῦτον τ τρόπον. *Quam utilis sit hujus sæculi fuga, & quod sedula sapientiæ inquisitione Patres modum hunc optimum adinvenerunt.* Incipit: ἰσχυρός ἐστιν ἀληθῶς καὶ δυσχερὴς κ δύσκολος ὁ ἀγὼν ὁ γινόμενος ἐν τοῖς πράγμασι &c.

Fol. eodem, pag. 2. Περὶ ἐκείνων, δι ὧν κτήσασθαί τις δύναται τ ἀλλοίωσιν τ κρυπτῶν νοημάτων μ τ ἀλλοιώσεως τ πολιτείας τ ἔξω. *De iis, quæ necessaria sunt, ut quis mutationem notionum occultarum adsequi possit una cum mutatione instituti exterioris.* Incipit: ὅσον ἐστί τις ἐν τῇ ἀκτημοσύνῃ, ἡ ἐνδημία τ ζωῆς ἀνέρχεται ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῦ ἀεὶ &c.

Fol. 257. Περὶ ἀγρυπνίας τῶν νυκτῶν κ περὶ διαφορᾶς τρόπων τ ἐργασίας αὐτῆς κ ὅτι ὑ δεῖ τ σκοπὸν τῶν ἔργων ἡμῶν πρὸς πλείωσιν κ ὁρισμὸν ποσότητος εἶναι, ἀλλ' ἐν ἐλευθερίᾳ τ διακρίσεως, ὡς ὑοὶ Θεῦ μετὰ τῦ πατρὸς αὐτῶν ἐργαζόμενοι ἐν τῇ προθυμίᾳ τ ἀγάπης. καὶ πόσον ἐστὶ τίμιον τὸ ἔργον τ ἀγρυπνίας ὑπὲρ πάσας τὰς πολιτείας. κ ποία ζητεῖ τοῖς ἐκλεξαμένοις τῦτο τὸ ἔργον. κ πῶς δεῖ πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ. κ περὶ τ χαρισμάτων τ ἀξιωμένων ὑπὸ τῦ Θεῦ αὐτοῖς εἶναι. κ περὶ τ ἀγώνων τ ἐξ ἐναντίας αὐτῶν ἐκ τῦ ἄρχοντος τῦ αἰῶνος τύτυ. *De nocturna vigilantia, & de variis modis hujus virtutis. Item actionum nostrarum finem non esse in perfectione, & quantitatis termino constituendum, sed in libertate discretionis, quæ convenit filiis Dei ex promptitudine caritatis operantibus ad imitationem Patris: tum etiam quanto cæteris institutis præstet vigiliarum opus, & qualia expectanda sint ab iis, qui opus hoc exercent, quove modo in tali statu procedendum sit; nec non de donorum excellentia, quæ Deus iis largitur, atque de certaminibus, quæ adversus eos excitat princeps hujus sæculi.* Incipit: ὅταν θελήσῃς σωθῆναι ἐν τῇ λειτυργίᾳ τ ἀγρυπνίας συ ἐν τῇ συνεργίᾳ τῦ Θεῦ, ποίησον ὡς λέγω σοι &c.

Fol. 258. pag. 2. Περὶ πόσης τιμῆς ἧς κέκτηται ἡ ταπεινοφροσύνη κ πόσον ἀνώτερός ἐστιν ὁ βάθμος αὐτῆς. *Quanto in honore habeatur humilitas, & quam sublimis sit illius gradus.* Incipit: θέλω ἀνοῖξαι αὐτὸ στόμα μυ ὦ ἀδελφοὶ κ λαλῆσαι περὶ τ ὑψηλῆς ὑποθέσεως τ ταπεινοφροσύνης &c.

Fol. 262. Τῦ αὐτῦ ἐπιστολὴ πρὸς τ Ἀββᾶν Συμεῶνα. *Ejusdem epistola ad Abbatem Symeonem*, cujus initium: ἡ ἐπιστολή συ ὦ ἅγιε, ὐχὶ λόγοι ἐγκεχαραγμένοι εἰσὶν ἐν αὐτῇ &c.

Fol. 287. Τῦ μακαρίυ Διαδόχυ ἐπισκόπυ Φωτικῆς κεφάλαια πρακτικὰ γνώσεως καὶ διακρίσεως πνευματικῆς διὰ ποίας δεῖ γνώσεως εἰς τὸν προδεδηλωμένον τῦ Κυρίυ ἡμᾶς ὁδηγῦντος καταφθάσαι τελειότητα. ἵν' ἕκαστος κατὰ τὸ χῆμα τῆς ἀγγελικῆς παραβολῆς τὸ τῦ λόγυ σπέρμα καρποφορήσωμεν. *Beati Diadochi Photices Episcopi capitula practica de cognitione, & discretione spirituali, & quali cognitione instructos nos esse oporteat, ut perfectionem a Christo Domino duce nostro præmonstratam assequamur; omnesque secundum Evangelicæ parabolæ formam, ex verbi divini semine fructum feramus.* Definitiones sunt decem: capitula autem centum, quæ quidem omnia edita fuerunt Græce cum duabus centuriis sententiarum spiritualium *Sancti Nili*, appositis scholiis, Florentiæ anno 1558. Desunt in nostro codice quadraginta septem postrema capitula.

Fol. 307. Capitula alia initio mutila, quæ videntur esse capitula XXXIX. *Philothei Monachi Bathensis de sobrietate, & custodia cordis.* Ultima tantum supersunt, scilicet a numero XXVI.

Fol. 313. *Sancti Patris nostri* MARCI *de sobrietate capitula* X.

Fol. 318. SIMEONIS *junioris Theologi capitula varia de sobrietate & custodia men-*

Digitized by Google

mentis, nec non *de triplici oratione*.

Fol. 332. Narratiuncula de Abbate Philemone ex Gerontico quodam, tum de aliis Anachoretis; & excerpta nonnulla ex vita Sancti Johannis Chryſoſtomi.

CODEX CCCLII. *b.* I. 23.

Membranaceus, conſtans foliis 269. ſæculi XIV. finem verſus, optimi characteris, aureiſque literis conſpicuus, olim *Gabrielis Philadelphiæ Metropolitæ*, præclarum opuſculum aſceticum complectens, cui titulus.

Τῶν ἐν μοναστρόποις ἐλαχίστων Καλλίστου καὶ Ἰγνατίου τῶν Ξανθοπούλων μέθοδος καὶ κανὼν σὺν Θεῷ ἀκριβὴς, ἐκ παρὰ τῶν ἁγίων ἔχων τὰς μαρτυρίας περὶ τῶν αἱρουμένων ἡσυχῶς βιῶναι καὶ μοναχικῶς περὶ τῆς ἀγωγῆς καὶ πολιτείας καὶ διαίτης αὐτῶν. καὶ περὶ τοῦ ὅσων ἠλίκων ἀγαθῶν πρόξενος ἡ ἡσυχία καθίσταται τοῖς λόγῳ μετιοῦσιν αὐτήν. διαιρεῖται δὲ ἡ παροῦσα τοῦ λόγου πραγματεία ἐν κεφαλαίοις ρ. *Humilium monachorum Calliſti, & Ignatii ex cœnobio Xantopulorum methodus, & regula accurata, & ſanctorum Patrum teſtimoniis confirmata ad utilitatem eorum, qui tranquillam, & monaſticam vitam ſeligunt, nec non de inſtituto vitæ, atque ordine ab ipſis ſervando, quotve, & qualia quies adferat bona iis, qui ratione duce eam amplectuntur. Dividitur autem totum opus in capita centum.* Eumdem titulum refert Allatius in libro de *Simeonibus* pag. 185. ex MS. codice *Bibliothecæ Barberinæ*, ubi & nonnulla ſubdit de operis autore Calliſto II. Patriarcha Conſtantinopolitano, quem ad annum 1406. rejicit. Verum Henricus Warthonus in appendice ad Caveum anno 1395. tribus menſibus, poſtquam Patriarcha renunciatus fuiſſet, eum fato functum docet. Mirifice autem operis pretium extollit Simeon Theſſalonicenſis in dialogo ſuo adverſus hæreſes his verbis, ab Allatio Latine redditis loco ſupra citato. *Potiſſimum vero hac noſtra ætate de vita monaſtica conſcripſerunt, & ſpiritu, tamquam qui & ipſi ex Deo cum ſint, Deiloqui, & Deiferi; & Chriſtoferi, & a Deo afflati vere exiſtunt, Sanctus Pater noſter Calliſtus, qui Regiæ urbis novæ Romæ ex Deo fuit Patriarcha, & qui una cum ipſo ſpirabat, & exercitabatur confeſſor Ignatius, & libro peculiari ab illis compoſito, ſpiritualiter, divine, & excelſe nimis philoſophati ſunt centum capitibus, numero perfecto, perfectam de ea cognitionem tradentes.*

Fol. 251. Θεολήπτου μητροπολίτου Φιλαδελφίας λόγος τοῦ ἐν Χριστῷ κρυπτοῦ ἐργασίαν διασαφῶν καὶ δεικνὺς ὡς ἐν βραχεῖ τῷ μοναδικῷ ἐπαγγέλματος ὁ σκοπός. Theolepti *Philadelphiæ metropolitæ ſermo abſconditum in Chriſto lucrum manifeſtans, breviterque monaſticæ promiſſionis ſcopum comprehendens*, cujus initium: τὸ μοναδικὸν ἐπάγγελμα δένδρον ἐστὶν ὑψικομόν τε καὶ γονιμώτατον &c.

De Theolepto Philadelphiæ metropolita, qui floruit ſæculo XIV. omni virtutum laude celebratiſſimo, legere eſt Patrem Lequien tom. I. *Orientis Chriſtiani* pag. 872. Warthonum in *appendice ad Caveum* pag. 14. & Fabricium tomo X. *Biblioth. Græcæ* pag. 146. qui tamen ſermonem hunc prætermiſerunt,

CODEX CCCLIII. *b.* I. 24.

Chartaceus, habens folia 107. ſæculi XV. Varios continet hymnos, & preces feſtis diebus peculiaribus in Eccleſia Græca recitandas cum notis muſicis. Sæpius adpoſitum legitur *Manuelis Lampadarii Chryſaphæ* nomen, cujus opuſcula quædam muſica memorantur in Alexandri Baruoetii catalogo MSS. *Bibliothecæ Scorialenſis*.

Fol. 61. Cantico in XL. martyres ſubſcripta ſunt eorumdem nomina; quæ cum varie in variis codicibus deſcripta ſint, uti notat Ruinartus in *actis martyrum* pag. 459. nos quoque codicis noſtri lectionem ſubjiciendam exiſtimavimus.

Κυρίων.	*Cyrion.*
Κάνδιδος.	*Candidus.*
Δόμνος.	*Domnus.*

Digitized by Google

Ἰωάννης .	*Johannes*.
Νικόλαος .	*Nicolaus*.
Ἠλίας .	*Elias*.
Χυδίων .	*Chudion*.
Ἀλέξανδρος .	*Alexander*.
Θεόδυλος .	*Theodulus*.
Μελίτων .	*Meliton*.
Λεόντιος .	*Leontius*.
Οὐάλης .	*Valens*.
Λυσίμαχος .	*Lyſimachus*.
Ἀκάκιος .	*Acacius*.
Ἀθανάσιος .	*Athanaſius*.
Θεόφιλος .	*Theophilus*.
Εὐτύχιος .	*Eutychius*.
Ἡράκλειος .	*Heraclius*.
Σεβηριανὸς .	*Severianus*.
Σισίνιος .	*Siſinius*.
Γοργόνιος .	*Gorgonius*.
Πρίσκος .	*Priſcus*.
Οὐαλέριος .	*Valerius*.
Σμάραγδος .	*Smaragdus*.
Ἐκδίκιος .	*Ecdicius*.
Δομετιανὸς .	*Dometianus*.
Εὐτύχιος .	*Eutychius*.
Φλάβιος .	*Flavius*.
Κύριλλος .	*Cyrillus*.
Ἀγγίας .	*Aggias*.
Εὐνοϊχὸς .	*Eunoicus*.
Σαρκεδὼν .	*Sarcedon*.
Κλαύδιος .	*Claudius*.
Ξάνθιος .	*Xanthius*.
Ἡλιανὸς .	*Helianus*.
Φιλοκτήμων .	*Philoctimon*.
Βεβιανὸς .	*Bebianus*.
Γάϊος .	*Cajus*.
Ἀγλαΐος .	*Aglaeus*.
Ἀέτιος .	*Aetius*.

CODEX CCCLIV. *b.* 1. 25.

Membranaceus, conſtans foliis 214. ſæculi XV. in quo

Fol. 1. Τῦ λογιωτάτυ κυρῦ Μαξίμυ τῦ Πλανύδη περὶ γραμματικῆς διάλογος. τὰ δὲ πρόσωπα Νεόφρων καὶ Παλαίτιμος. *Diſertiſſimi Domni Maximi Planudæ de Grammatica dialogus. Perſonæ inter ſe colloquentes ſunt Neophron, & Palætimus*. Tamquam ineditum recenſet hoc opuſculum Fabricius tomo VII. *Bibl. Græc.* pag. 47. Incipit autem: Νεοφ. πρὸς τ λόγων αὐτῶν ὦ Παλαίτιμε τίνας ποτὲ γνωσόμεθα τὰς πρὸς ἀλλήλυς διαφορὰς τ παρεληλυθότων καὶ τ μελλόντων &c.

Fol. 94. Σημαινόμη λέξεων ἀχρήςων τῶν ἐν ῥητορείᾳ χρησίμων μετὰ μαρτυρίων ῥητόρων τῶν μεγίςων καὶ παλαιῶν. *Significationes dictionum perutilium in actione dicendi maxime convenientium ſecundum præclariſſimorum, veterumque oratorum teſtimonium*. Abeſt autoris nomen. Incipit autem: γράφειν τὸ συγγράφον λόγον, ἢ ἄλλω τινὰ ἰσοςίαν, ὅθεν ἡ συγγραφὴς. γράφον τὸ ζωγραφεῖς, ὅθεν καὶ γραφὴς &c.

Fol. 131. Sunt viginti Maximi Planudæ epiſtolæ, quarum prima ad Imperatorem, ceteræ ad illuſtres viros ſcriptæ, quatuor nempe ad Phacraſem, octo ad Philantropenum, tres ad Melchiſedechum, una ad Autorianum Arſenium, una ad Chalcomatoplum, una ad Protoveſtiarium Muſalonem, & una ad Protoveſtiarium Raulenem.

Fol. 163. Ejuſdem Maximi Planudæ encomium ſanctorum Apoſtolorum Petri, & Paulli, cujus initium: δόδοχεῖμοι λέγειν τι περὶ τ Ἀποςόλων προθυμυμένῳ μηδὲν εἶναι πόνυ πολλῦ πρᾶγμα &c. Prodiit cura, & ſtudio Gretſeri *Ingolſtadii* anno 1620. ſub *Gregorii Nyſſeni* nomine, quamquam maximam ſtyli diſſimilitudinem a ceteris *Gregorii* operibus fateatur Gretſerus. Lambecius nihilominus lib. IV. pag. 36. & 37. recenſens eumdem codicem, quo uſus eſt in ſua editione Gretſerus, *Maximo Planudæ* vindicavit.

Fol. 211. Alia ejuſdem *Planudæ* epiſtola, cujus titulus fere abraſus eſt.

CODEX CCCLV. *b.* I. 26.

Chartaceus, habens folia 421. ſæculi XV. multis in locis mutilus, & imperfectus. Varia ſunt in eo excerpta ad mores, & aſceticam vitam pertinentia, quæ breviſſime indicare ſufficiet.

Fol. 1. Capitula quædam Theologico-

Digitized by Google

gico-practica, quorum deest initium, ac proinde desideratur autoris nomen.

Fol. 12. Nonnulla sumta ex *Enchiridio Epicteti*.

Fol. 18. Ex *arte optime gubernandi Leonis Imperatoris*, cognomento *Philosophi*.

Fol. 21. Ex capitibus *secundæ Hecontadis Beati Johannis Carpathii Episcopi* Theologica, & Gnostica.

Fol. 26. *Florilegium sententiarum ex studiosis Philosophis*, quorum tamen non occurrunt nomina.

Fol. 35. Ex capitibus *primæ Hecontadis Beati Johannis Carpathii*.

Fol. 45. *Sancti Patris Thalassii capitula quadringenta ad Paullum Presbyterum de dilectione, temperantia, & fide.*

Fol. 65. *Sancti Patris Maximi confessoris capitula quadringenta de dilectione spirituali*, una cum excerptis nonnullis ex eodem Patre.

Fol. 152. *Sancti Patris Nili de oratione capitula* CLIII.

Fol. 166. *Sancti Patris Theodori*, cognomento *Sabbaitæ, capitula practica centum*.

Fol. 190. *Sancti Johannis Damasceni sermo animæ utilis, & admirabilis*, cujus initium: ἰσέον ἦν, ὅτι διπλῆς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ἤγουν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος &c.

Fol. 198. *Philothei Monachi monasterii Sanctissimæ Virginis in monte Sina Capitula de custodia cordis*, num. XXXVIII.

Fol. 212. Ejusdem *de præceptis Domini nostri Jesu Christi*.

Fol. 220. *Sancti Nili capitula* XXIV. *de virtutibus*.

Fol. 225. Ejusdem de *sobrietate capitula* XXX.

Fol. 230. *Beati Ægyptii capitula Gnostica de custodia cordis*.

Fol. 248. *Sancti Isaac Syri ex epistola scripta ad Abbatem Simeonem*.

Fol. 260. Methodus speculationis animæ facilis, & brevis nec non de sobrietate, & oratione, & quomodo his uti oporteat, ubi & de variis orandi modis, absque autoris nomine.

Fol. 270. Breve capitulum ex *Johanne Climaco*, de custodia mentis.

Fol. 271. *Sancti Marci mentis consilium ad suam ipsius animam*.

Fol. 276. Ejusdem *de custodia mentis*.

Fol. 284. Ejusdem de *pœnitentia*.

Fol. 297. Ejusdem ad *optatissimum filium Nicolaum*.

Fol. 314. Ejusdem de *continentia, & humilitate*.

Fol. 318. *Divi Johannis Chrysostomi epistola ad solitariam vitam agentes*, cujus initium: φησὶν ὁ θεῖος Ἀπόστολος, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε &c.

Fol. 320. Ex Divo Basilio Magno de *moderandis cogitationibus*.

Fol. 323. Nonnulla ex Sancto Gregorio Theologo, tum *Nicephori Monachi sermo utilis de custodia cordis*.

Fol. 325. Excerpta ex vita *Magni Antonii, Theodosii Magni, Arsenii, Sancti Paulli Eremitæ, Sancti Sabæ, Sancti Agathonis, Sancti Barsanuphii*; ex capitulis asceticis *Diadochi*, ex *Johanne Climaco, Macario, Isaac Syro*, & *Gerontico* quodam.

Fol. 335. De Abbate Philemone Anachoreta.

Fol. 349. *Sancti Isaac Syri de tentationibus*.

Fol. 360. *Abbatis Zosimi sermo admirabilis*.

Fol. 372. *Sancti Amphilochii sermo de iis, qui se ipsos non agnoscunt*.

Fol. 376. Ex Sancto Athanasio de *testimonio conscientiæ*: tum narrationes variæ.

Fol. 384. Apophthegmata Sanctorum virorum.

Fol. 391. *Beati Diadochi orationes asceticæ*.

CODEX CCCLVI. *b.* I. 27.

Chartaceus, circa finem sæculi XV. foliis constans 253. varia complectitur opuscula, parum felici calamo descripta, nimirum

Fol. 1. Sunt epistolæ sanctissimi, sapientissimique Patriarchæ Constanti-

Digitized by Google

nopolitani GREGORII CYPRII, numero CLXXXV. & quinque magni LOGOTHETÆ ad ipsum Patriarcham, quarum prima ad Manuelem Neocæsareensem, omnino ut in codice Vindobonensi CI. parte V. catalogi illius Bibliothecæ pagina 152. Earum inscriptiones Græcas una cum earumdem initiis prodidit Lambecius libro VIII. *comment.* pag. 511. Quapropter inutile foret eas repetere, quum non plures numero reperiantur in codice nostro epistolæ, quam in Vindobonensi. Illud adnotare sufficiat, multo in pretio haberi hujusmodi epistolas a viris eruditis, dignasque omnino esse, quæ in publicam lucem aliquando proferantur ex umbra, in qua hactenus jacent, utpote quod autorem habeant virum, ut ait Allatius, *acerrimi ingenii, facundum, eloquentem, & omni pene eruditione imbutum*, qui labente sæculo XIII. maximam existimationis famam obtinuit; tum etiam quod iis plurimum illustrari possit Historia Constantinopolitana illius temporis, præcipue Imperii Andronici, ad quem multæ exstant epistolæ.

Fol. 144. *pag.* 2. Μύθοι ἀξιόλογοι σοφῦ τινος ἰδ. *Cujusdam philosophi fabulæ XIV. plurima laude dignæ.* Eidem GREGORIO CYPRIO tribuuntur in *Bibliothecæ Vindobonensis* catalogo parte IV. pag. 110.

Fol. 155. *pag.* 2. Τῦ Βρύτυ Ῥωμαίων ὑπάτυ ἐπιστολαί. *Bruti Romani Consulis epistolæ ad varias nationes*, quibus subjiciuntur variarum nationum epistolæ ad Brutum. Editæ pluries fuerunt tam Græce, quam Latine: dubitant tamen de iis, & quidem jure merito, viri eruditi, atque declamatiunculas potius, uti appellat Erasmus, exercitationis gratia compositas arbitrantur.

Fol. 166. Undecim *Basilii Magni, & Gregorii Nazianzeni* invicem scriptæ epistolæ.

Fol. 183. Sunt variæ epistolæ, & titulo, & inscriptione destitutæ.

Fol 205. Sequuntur LIBANII SOPHISTÆ oratoriæ exercitationes, nimirum

I. *Ecphrasis, seu descriptio Calendarum.*

II. *Descriptio ebrietatis.*

III. *Descriptio picturæ in Curia.*

IV. *Quod injuste ditescere ipsa inopia infelicius sit.*

V. *De amicis.*

VI. *Allocutio panegyrica ad Julianum.*

VII. *Declamatio Menelai legatos mittentis ad Trojanos pro recipienda Helena.*

VIII. *De inexplebili cupiditate.*

IX. *Vituperatio iræ*, ex illius progymnasmatis.

Fol. 231. *pagina* 2. BASILII MAGNI *oratio paræneticа ad adolescentes, quamnam utilitatem ex Ethnicorum scriptis referre possint.* Incipit: πολλά με τὰ παρακαλῶντά ἐστι ξυμβουλεῦσαι ὑμῖν ὦ παῖδες &c. In edit. tom. II. pag. 175.

Fol. 245. ARISTIDIS *oratoris oratio panegyrica in Cyzico de templo.*

Ad calcem nomen possessoris ita scriptum legimus versu Jambico Senario:

Ἡ βίβλος ἥδε τῦ Δοκειανῦ πέλει.
Doceiani est iste liber.

CODEX CCCLVII. *b.* I. 28.

Chartaceus, foliis constans 44. sæculi XV. rudi charactere exaratus, continet *Divi* BASILII *homilias in hexaemeron*, mutilas tamen, ac deficientes.

CODEX CCCLVIII. *b.* I. 29.

Bombycineus, cui folia 174. sæculi XV. Est liber Ecclesiasticus Græcorum cum notis musicis secundum varios tonos, qui adhiberi solent.

CODEX CCCLIX *b.* I. 30.

Bombycineus, paucis exceptis in fine chartaceis foliis, sæculi XV. finem versus, habet folia 124.

Fol. 1. Sunt nonnulla excerpta e tabulis *Ptolemæi*, seu pars octavi, & ultimi libri ejusdem.

Fol.

Digitized by Google

Fol. 6. Capitula philoſophica Sancti Johannis Damaſceni abſque initio.

Fol. 41. *Sancti* JOHANNIS DAMASCENI *accurata expoſitio orthodoxæ fidei.*

In fine codicis nonnulla ſunt excerpta a recentiori ſcriba ex Patribus, *Damaſceno*, *Marco*, *Lino*, *Iſidoro*, *Baſilio*, *Apollodoro*, *Climaco*, ſed levioris momenti.

CODEX CCCLX. *b.* I. 31.

Bombycineus, conſtans foliis 19. ſæculi XV. in quo

Fol. 1. Γεωργίε Διακόνε τ̃ μεγάλης τ̃ Θε͂ ἐκκλησίας κ᾽ Ρεφερενδαρίε τ̃ Πισίδε στίχοι πολιτικοὶ εἰς τὸ ἑξαήμερον τ̃ μεγάλε Βασιλείε.

Georgii diaconi magnæ Eccleſiæ, & Referendarii cognomine Piſidæ (qui ſeptimo ſæculo florebat) *Jambici verſus politici in hexaemeron Baſilii*, quorum initium:

Ω̃ παντὸς ἔργε κ᾽ Θεηγόρε λόγε
Καὶ γλῶσσα κ᾽ νᾶς κ᾽ τροφὴ κ᾽ καρδία &c.

Fol. 16. Τ̃ αὐτ̃ εἰς τὸν ματαῖον βίον κ᾽ καθ᾽ ὑπερηφανῶν. *Ejuſdem de vanitate vitæ, & adverſus ſuperbos.* Incipit:

Ἄνοιξον ἡμῶν τ̃ λογισμ̃ τὴς κόρας &c.

Fol. 18. Στίχοι τ̃ αὐτ̃ εἰς τὴν ἁγίαν τ̃ Χριστ̃ κ᾽ Θε͂ ἡμῶν ἀνάστασιν. *Ejuſdem verſus de Chriſti Domini noſtri reſurrectione*, quorum initium:

Λελειμανῦσα νῦν προῆλθεν ἡ κτίσις
Τὸ γὰρ σκοτεινὸν ἐκδιδάσκεται χρέος
Λελὼ δὲ φωτὸς ἀμφιέννυται χάριν &c.

Priora duo poemata prodierunt Latine, & Græce *Pariſiis* an. 1585. at poſtremum latuit hactenus eruditos omnes, Oudinum etiam, Caveum, & Fabritium.

CODEX CCCLXI. *b.* I. 32.

Bombycineus, cui folia 21. ſæculi XV.

Fol. 1. *Eſt Iſagoge, ſeu introductio ad modum elementorum in dogmata fidei ex ore ſancti Johannis Damaſceni ad Johannem ſanctiſſimum Epiſcopum Laodiceæ.* In edit. operum Damaſceni tomo I. pag. 515.

Fol. 4. Ejuſdem Damaſceni *de duabus in Chriſto voluntatibus, & operationibus, & reliquis in eodem naturalibus proprietatibus, ſimulque de duabus naturis; unaque ſubſiſtentia.* In edit. tom. I. pag. 529.

CODEX CCCLXII. *b.* I. 33.

Bombycineus, foliis conſtans 133. ſæculi XV. plurimum detritus. Habentur in eo obſervationes Grammaticæ, quarum nonnullæ alphabeti ordine diſpoſitæ, abſque ullo autoris nomine.

CODEX CCCLXIII. *b.* I. 34.

Chartaceus, ſæculi XV. nitido charactere, & accurate deſcriptus, habens folia 62. ubi CLEOMEDIS libelli duo de circularis figuræ conſideratione, ſeu meteororum.

CODEX CCCLXIV. *b.* I. 35.

Bombycineus, conſtans foliis 127. ſæculi XV. exeſus; multiſque in locis fœdatus. Sunt primo loco Grammaticæ elementa, initio mutila; deinde

Fol. 74. *pagina* 2. Obſervationes Grammaticæ, eædem prorſus, quæ in ſuperiori codice *b.* I. 33.

CODEX CCCLXV. *b.* I. 36.

Chartaceus, habens folia 38. ſæculi XVI. optimi characteris, in quo

Γεωργίε τ̃ Παχυμερίε, περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως ἐν συνόψει, κ᾽ θεῖον κατὰ παράφρασιν. *Georgii Pachymerii librorum Ariſtotelis de phyſica auſcultatione ſynopſis, & compendiaria expoſitio*, nondum, quod ſciam, typis conſignata. Incipit: ὁ σκοπὸς τ̃ Ἀριστοτέλε ἐν τῇ φυσικῇ ἀκροάσει ἐστὶ ζητῆσαι περὶ τ̃ ἀρχῶν τ̃ ὄντων &c.

CO-

Digitized by Google

CODEX CCCLXVI. *b.* I. 37.

Chartaceus, conſtans foliis 164. ſæculi XV. ubi

Τῦ μακαριωτάτυ φιλοσόφυ Κωνσαντίνυ τῦ Μανασσῆ σύνοψις χρονικὴ διὰ ςίχων ἀπὸ κτίσεως κόσμυ ἕως τῆς ἀρχὴν ποιυμένη καὶ διήκυσα μέχρι καὶ τῆς βασιλείας τῦ Βοτανειάτυ κυρῦ Νικηφόρυ. *Beatiſſimi philoſophi Domni Conſtantini Manaſſis Synopſis chronica verſibus deſcripta a creatione mundi principium ducens, & uſque ad Imperium Domni Nicephori Botaniatæ perducta.*

CODEX CCCLXVII. *b.* I. 38.

Ex variis opuſculis typis excuſis, & MSS. male compactus, quorum ea dumtaxat, quæ manu exarata ſunt partim ſæculi XV. partim ſæculi XVII. conſiderabimus.

Eſt itaque primum Τῦ σοφωτάτυ μοναχῦ καὶ πρεσβυτέρυ τῦ Βλεμμίδυ λόγος περὶ ψυχῆς ἀναγκαιότατος. *Sapientiſſimi Monachi, & Presbyteri Blemmidæ de anima maxime neceſſarius ſermo.* Reperiri MS. etiam in Bibliothecis *Bavarica, & Vaticana*, affirmat Caveus tom. II. pag. 305.

Sequitur 2. Τῦ αὐτῦ λόγος ἀπὸ μέρυς διασαφῶν περὶ γνώσεως πάντων ἀνθρωπίνων. πόθεν τὸν μερισμὸν ἔλαβεν καὶ ἔχει τὸ ἄνισον ἢ φέρεται. ἢ διὰ τί φέρεται καὶ εἰς πόσυς ὅρυς ὁρίζεται καὶ συντάσσεται. ἢ αὖτις εἰς πόσυς βαθμύς. καὶ ὅτι ὅροι εἰσὶν τρεῖς οἱ δὲ βαθμοὶ ιβ. καὶ περὶ θεωρίας. *Ejuſdem oratio ex parte tractans de cognitione omnium humanarum rerum. Unde diſtinctionem accipiat, & inæqualitatem habeat, & aquiratur, & propter quid aquiratur; tum quibus terminis definita ſit, atque conſtituta, quotve gradibus conſtet. Rurſus terminos quidem eſſe tres, gradus vero duodecim; & de contemplatione.* Incipit: καὶ τῦτο δίκαιον ᾠήθην εἰπεῖν οἷός τε ὢν κατὰ γνῶσιν εἰς πόσα μέρη μερίζεται πάντων ἀνθρωπίνων ἡ γνῶσις &c. Ineditum profecto opuſculum ejuſdem Nicephori, uti habetur in codice *c.* II. 34.

Ad calcem hæc verba leguntur: ἐπελειώθη παρ' ἐμῦ Νεοφύτυ Ἱεροδιακόνυ τῦ πανιερωτάτυ μητροπολίτυ Φιλαδελφείας καὶ σοφωτάτυ κυρῦ Γαβριὴλ ἀρχιερέως κατὰ τὸ ,αχιδ. κατὰ μῆνα Ἰυνίυ ι. ἐν Βενετίαις. *Perfectum eſt a me Neophyto Hierodiacono Sanctiſſimi Metropolitæ Philadelphiæ, Sapientiſſimique Domni Gabrielis optimi Archiepiſcopi anno* 1614. *die decima Junii menſis. Venetiis.*

III. Legitur Michaelis Pselli tractatus de anima parumper fœdatus, ut vix legi queat, poſt quem habentur de expoſitione fidei excerpta varia ex Patribus, *Chryſoſtomo, Niceta Paphlagoniæ Epiſcopo, Theodoreto, Iſidoro Peluſiota, Gregorio Thaumaturgo*, aliiſque, quorum nomina rubro colore deſcripta temporis diuturnitate evanuerunt.

IV. Demum eſt Μιχαὴλ πανυπερτάτυ τῦ Ψέλλυ ἀπόκρισις συνοπτικὴ καὶ ἐξήγησις πρὸς ἐρωτήματα διαφορὰ καὶ ἀπορία γραφεῖσα πρὸς τὸν μέγαν κυρὸν Μιχαὴλ Δούκαν. *Eximii plane viri* Michaelis Pselli *ſynoptica reſponſio ad varias, difficileſque quæſtiones, ſcripta ad Magnum Domnum Michaelem Ducam.* Habetur nimirum ſub hoc titulo *Doctrina omnifaria* Pſelli, quam typis vulgavit Fabricius tom. V. pag. 70. eadem, quæ fuit in codice *c.* II. 34. additis etiam capitibus, quæ deſunt in editione, ut jam a nobis in eodem citato codice adnotatum eſt.

CODEX CCCLXVIII. *b.* I. 39.

Bombycineus, foliis conſtans 48. ſæculi XV. in quo *Divi* Gregorii *Epiſcopi Nyſſeni liber de opificio hominis*, præmiſſa epiſtola ad Petrum Epiſcopum, ut in edit. tom. I. pag. 44.

CODEX CCCLXIX. *b.* I. 40.

Membranaceus, habens folia 324. ſæculi XIV. Continentur in eo Dionyſii Pſeudo-Areopagitæ opera cum ſcholiis Andreæ cujuſdam, quemadmodum legere eſt poſt aliquot Dionyſii

Digitized by Google

nyſii verba in capite 1. de divinis nominibus *folio* 6. Ἀνδρέου ἐξήγησις. *Andreæ enarratio*. Subjiciuntur ſemper deinde textui Dionyſii ſcholia rubro colore deſcripta, qui multis in locis ita evanuit, ut vix legi poſſint ſcholia. Hæc tamen, ut obſervare contigit ex comparatione, eadem omnino ſunt, atque ſcholia Sancti Maximi typis vulgata. Ordo, & tituli operum hujuſmodi ſunt.

Fol. 1. Habetur præfatio, quæ Sancto Maximo tribuitur, cujus titulus omnino deletus eſt.

Fol. 6. Dionyſii liber de *divinis nominibus* ſub hoc titulo ῥήσεις αἱ θεόφθογγοι Διονυσίου, *quaſi dixeris effata Dionyſii, in quibus de divinis loquitur*.

Fol. 176. *De cæleſti Hierarchia*.

Fol. 219. *De Eccleſiaſtica Hierarchia*.

Fol. 279. *De myſtica Theologia*.

Fol. 289. Sequuntur epiſtolæ alio, quam in editionibus, ordine, ſed non plures, quam decem.

Duobus libris de cæleſti Hierarchia, & de Eccleſiaſtica Hierarchia, duo præmittuntur diſticha, verſibus ſingula hexametris comprehenſa, in Magnum Dionyſium, a Corderio plane omiſſa. Primum ita ſe habet:

Ἀγγελικῆς σοφίης ἀμαρύγματα πολλὰ χιχήσας.
Ἀνθρώποις ἀνέφηνας ἰδεῖν νόος ὧδε τὸν ἄστρον.

Hoc vero ita redditum eſt Latine in antiqua Latina interpretatione Dionyſii, quæ habetur in Regio codice *d.* I. 24. *fol.* 1. *pag.* 2.

Angelicarum Scripturarum ſplendores multos cum comprehendis, hominibus manifeſtaſti, ut viderent mente compoſitum aſtrum.

Alterum vero:

Σύμβολα θεσπεσίων ἱερῶν ἐνοσιδεῖ μύθῳ
Εἰς ἑνικὸν ἀείλυσας ἑνὸς φάεως μίαυγ ἄγλαϊν.

Hoc quoque citato codice *d.* I. 24. *fol.* 26: *pag.* 2. ita in Latinum idioma converſum eſt:

Signa Reverendorum Sacrorum uniformi oratione ad ſingularem reſolviſti unius hominis unam claritatem.

In fine erat nota exſcriptoris, & anni, verum pene evanuit; anni characteres, quantum conjicere licet, hi erant ϛωος. ideſt 6875. (*Chriſti* 1367.) *indictione* V.

FINIS.

IN-

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX SCRIPTORUM

QUI IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

Numerus Arabicus indicat paginam, Romanus numerum ſingulis Codicibus præfixum.

A

ABITZENUS.

OPUS de urinis ex interpretatione Chriſtoduli medici. 244. CLVI.

ABRAHAM.

Liber Jetzirah. 31. LXXVIII.

ABRAHAM ABEN EZRA.

Areola cogitationis, & Paradiſus ſapientiæ 47. CXXVII.
Commentarius in Pentateuchum. 6. XX.
—— in librum Eſther. 45. CXXII.
—— in Paralipomena. 45. CXXIV.
Commentarii fragmentum in Malachiam. *ibid.*
Fundamentum timoris, & arcanum Legis. 35. LXXXXVII.
Liber elegantiæ. 34. XCV.
Precatio, quæ exſtat in Machaſor Hiſpanico: 65. CLXIV.
Stateræ linguæ ſanctæ; 5. XII.

ABRAHAM AVIGADOR.

Regulæ medicinales ex libris Ghirabat de Sciola. 20. LVI.

ABRAHAM BEDRASCI.

Domus Dei. 64. CLX.

ABRAHAM BEN CHASDAI.

Liber animæ. 63. CLIX.

ABRAHAM BEN CHIIA.

De ſubducendis converſionibus ſiderum. 24. LXVI.

ABRAHAM BEN JOSEPH COHEN.

Phraſes Hebræo-Hiſpanicæ Alphabeti ordine digeſtæ. 33. XCIV.

ABRAHAM BEN ISAAC TIBBON.

Commentarius in Canticum Canticorum. 21. LVIII.

ABRAHAM DE SCEKASCLAR.

Liber ſuſtentaculorum. 29. LXXXIV.

ABRAHAM BEN LEVI DAMOR.

Liber de fide excelſa. 32. XC.

ABRAMIUS EPISCOPUS EPHESINUS.

Sermo in Occurſum Servatoris, in Deiparam, & Simeonem. 239. CXLVIII.

ABU ACHMED.

Commentarii in libros Phyſicorum Ariſtotelis. 52. CXLI.
De medicina 57. CLIII.

ABU ACHMED ALGOZALI.

De opinionibus Philoſophorum circa Providentiam. 26. LXXIII. 49. CXXXV.
De opinionibus Philoſophorum circa Logicam. 56. CL.
De opinionibus Philoſophorum circa res naturales. 49. CXXXV.
De utilitate Logicæ 28. LXXX. 49. CXXXV.

ABU AL KASAN BEN ADRIS.

Tractatus de materia prima. 55. CXLVII.
De formis rerum creatarum. *ibid.*

ABU BECHER BEN JECHIEL TZAIGH.

Epiſtola diſceſſus. 51. CXL.

ABU GAAPHAR BEN SBAK.

Tractatus de materia prima. 55. CXLVII.

ABU ISMAEL PHARABI.

Oculus Judicii. 56. CL.

ABUNAZAR AL PHARABI.

Liber viatici 20. LVII.

ABY ISI BEN ISAAC.

De eſſentia animæ. 60. CLVII.

ACHMED BEN ABRAHAM.

De eſſentia animæ. *ibid.*

ACTA.

Epheſini Concilii primi. 75. X.
Florentini Concilii. 271. CLXXXVI.
Nicæni Concilii. *ibid.*
Petri, & Paulli. 232. CXXXV.
Secundæ Nicænæ Synodi, ab Apologia, quam habuit Tharaſius ad Populum. 162. LXVII. 259. CLXXI.
Sextæ Synodi. 160. LXVII.

ÆSCHILUS.

Tragœdiæ *Prometheus*, & *Theocles* cum adnotationibus. 369. CCLIII.

AGATHEMERUS ORTHO.

Geographia. 366. CCXLV.

AKIBA BEN JOSEPH.

Explicatio myſtica alphabeti Hebraici. 43. CXVII.

ALEXANDER APHRODISEUS.

Comment. in lib. Metaphyſicorum. 216. CX. 230. CXXXIV.

Digitized by Google

De Temperamento, & mixtione. 184. XCIV.

ALEXANDER IMPERATOR.

Iſagoge Legum. 199. CV.

ALMANSOR.

Liber nonus cum commentariis Ghiribat de Sciola. 19. LVI.
Opera medica. 27. LXXVI.

AMBONET ABRAHAM.

V. Jedaajah Happennini.

AMMONIUS ALEXANDRINUS.

Excerpta ex opere contra Eutychetis, & Dioſcori hæreſim. 298. CC.

AMMONIUS HERMEAS.

Expoſitio quinque vocum Porphyrii. 229. CXXIX.

AMPHILOCHIUS ICONIENSIS EPISCOPUS.

De miraculis S. Baſilii. 232. CXXXV. 334. CCLXX.
Ex Jambis ad Seleucum. 197. CV.
Homilia in Hypapantem Domini. 167. LXX. 232. CXXXV. 405. CCCXVI.
Sermo in Deiparam, Annam, & Simeonem. 157. LV. 184. XCII.
—— in vitam, & mortem S. Baſilii 219. CXV.

ANASTASIUS SINAITA.

Diſputatio cum Judæo 299. CC.
Homilia in Paſſionem D. N. J. C. 253. CLXVI.
Opuſculum de Orthodoxa fide. 299. CC.
Quæſtiones, & reſponſiones de diverſis capitibus. 217. CXIII. 268. CLXXVII. 296. CXCVI.
Sermo de ſacra Synaxi. 217. CXV.
—— in ſextum Davidis Pſalmum. 401. CCCXX.
Sermones in Hexaemeron. 214. CVI.

ANDREAS CÆSAREENSIS.

Commentarius in Apocalypſim. 107. XXX.

ANDREAS CRETENSIS.

Encomium SS. Martyrum Cretenſium. 174. LXXX.
—— Nicolai Mirenſis Epiſcopi. 399. CCC. XX.
Homilia in quatriduanum Lazarum, 165. LXX. 217. CXV. 399 CCCXX.
Sermo in Annunciationem Deiparæ. 165. LXX. 254. CLXVI.
—— in Transformationem D. N. J. C. 166. LXX. 175. LXXX.
—— in Exaltationem Sanctæ Crucis. 172. LXXVIII. 405. CCXXVI.
—— in Dominicam Palmarum. 218. CXV. 253. CLXVI.
—— in diem Palmarum. 253. CLXVI. 399. CCCXX.
Sermones tres in Dormitionem Deiparæ. 166. LXX.

ANDRONICUS PHILOSOPHUS.

De animi affectibus. 372. CCLXIV.

ANONYMUS.

Animadverſiones in Commentarium Jarchi in legem. *Hebr.* 42. CXV.
Anathematiſmus hæreſeos Jacobitarum. 297. CC.
Apophthegmata Orthodoxi ad Theodoſianum. 299. 200.
—— Sapientum. 267. CLXXIX.
Aſtronomicon, ſeu Inſtitutiones Chronologicæ. 107. XXIX.
Collectio locorum V. Teſtamenti anagogice expoſitorum. 159. LVIII.
—— Rerum Aſtronomicarum. 363. CCXXXVIII.
Commentarius in Canonem Avicennæ. *Hebr.* 27. LXIV.
—— in Librum Eſdræ. *Hebr.* 45. CXXIV.
—— in Libros Hermogenis de Inventione oratoria. 365. CCCXLIV.
—— in Pſalmum *Beati Immaculati in via &c. Hebr.* 24. LXV.
Condacia. 266. CXCVII.
Cur Tribus Manaſſis partem hæreditatis habuerit ultra, & partem citra Jordanem. *Hebr.* 46. CXXV.
De Animæ facultatibus. 414. CCCXXXI.
De Blaſphemia. 245. CLIX.
De Chiromantia. *Hebr.* 31. LXXXVIII.
De diſcrimine Angelorum, Hominum, & Brutorum. *Hebr.* 39. CII.
De expectatione Meſſiæ. *Hebr.* 39. CIII.
De feſtis diebus, & jejuniis. 236. CXLIV.
De Hæreſi Armeniorum. 297. CC.
—— Jacobitarum. *ibid.*
—— Iſmaelitarum. 299. CC.
—— Meſſalianorum. 297. CC.
De interpunctione. 247. CLXIII.
De Laudibus Hieruſalem. 36. XCIX.
—— Legis. *ibid.*
De Marcianiſtis. 199. CV.
De Meſſia. 233. CXXXVII.
De natura aſtrorum. *Hebr.* 26. LXXII.
De origine Conſtantinopoleos, & de Templo S. Sophiæ. 179. LXXXIV.
De oratoriæ artis fine. 316. CCXXX.
De origine urbis Monembaſiæ. 417. CCCXXXVI.
De ordine ſervando in Xenodochiis. 243. CLVI.
De octo malitiæ cogitationibus. 245. CLIX.
De præparatione auri. 178. LXXXII.
De præparatione oleorum. 243. CLVI.
De proceſſione Spiritus Sancti. 245. CLXI.
De Paullicianis, & Manichæis. 297. CC.
De ratione ſacrificiorum. *Hebr.* 37. C.
De ſeptem Oecumenicis Synodis. 179. LXXXIV.
De ſancto Nicolao Mirenſi. 231. CXXXV.
De ſchiſmatis eorum, qui *Diſcernentes* appellantur. 199. CV.
De ſecunda Hieruſalem ædificatione. 300. CC.
De tranſmigratione Animarum. *Hebr.* 37. C.
De verborum ſignificationibus. 156. LIII.
De unguentis. *Hebr.* 58. CLIV.
Deciſiones de Intercalatione. *Hebr.* 7. XXVI.
—— de muliere polluta. *ibid.*
—— de Thephillin. *ibid.*
—— de libello Repudii. *ibid.*
—— de ablatione calcei. *ibid.*
—— de feſto die tabernaculorum. *ibid.*
—— de volumine Eſther. *ibid.*
—— de uſura. *ibid.*
—— de pœnitentia. *ibid.*
—— de immunditie. *ibid.*
Definitiones medicinæ. *Hebr.* 58. CLIV.
Derivatio ſapientiæ, commentarius in Thorah. 7. XXI.
Deſcriptio Hæreſeos Melchiſedechitarum. 297. CC.
Dialogus inter ſpiritum, & carnem. 297. CXCIX.
—— de jejunio. 386. CCLXXXVIII.
Dictiones Pſalmorum. 188. CII.
Diſcuſſio divinæ Eſſentiæ. *Hebr.* 30. LXXXVIII.
Diſputatio de Sephiroth inter R. Menachem, & R. David. 37. C.
—— Judæorum cum Athanaſio, & Cyrillo de Cruce. 299. CC.
—— Inter Judæum, & Chriſtianum. 283. CLXXXVII.
Eclogæ ex utroque Teſtamento, & SS. Patribus, & prophanis ſcriptoribus. 383. CCLXXXIII.
—— exegeticæ in Evangelium S. Matthæi. 155. LII.
—— ex diverſis ſermonibus S. Johannis Chryſoſtomi. 186. XCVIII.
Encomium S. Johannis Baptiſtæ. 253. CLXVI.
Epiſtola Deſiderabilium. 37. C.
—— Animalium. 59. CLVI.
Epitome ſacrorum canonum. 172. LXXVIII.
Errores Eccleſiæ Latinæ. 263. CLXXVII.
Excerpta ex S. Baſilii operibus. 255. CLXVIII.
Excerpta adverſus Monophyſitas. 293. CC.
Excerpta ex SS. Patribus de Aſceticæ vitæ diſciplina. 234. CXXXVII.
Explicatio hiſtoriæ Balaami. *Hebr.* 16. XLII.
—— Viſionis in Monte Sina. 46. CXXV.
—— Sectionis capituli XIX. lib. III. Regum. *ibid.*
—— Vaſorum Tabernaculi. *ibid.*
—— Arcani Candelabri. *ibid.*
—— Arcani Menſæ. *ibid.*
—— Commatis II. capitis XXII. Deuteronomii. 46. CXXV.
—— Commatis XIX. capitis XX. Deuteronomii. *ibid.*

Com-

Digitized by Google

— Commatis XXIII. capitis XXI. Deuteronomii. *ibid.*
— Sensus mystici vitulæ decollatæ. *ibid.*
— Commatis IV. capitis XI. *Exodi. ibid.*
— Rationis Testium. 47. CXXV.
— Textus Mischnici. *ibid.*
— Paraschiah, *Et exivit mulier. ibid.*
— Synoptica Sacræ Liturgiæ. 379. CCLV. 385. CCLXXVII.
— Precum. *Hebr.* 30. LXXXVIII.
Expositio, quomodo scribat Constantinopolitanus ad Papam. 263. CLXXVII.
— ad inveniendas singulas mensuras. 178. LXXXII.
— Hæreseon omnium, quæ ex Acephalis, & Deopatianis prodierunt. 199. CV.
— Threnorum Jeremiæ. 218. CXV.
— circa dogmata Hypostaseos. 395. CCCXVI.
— Parabolarum, quæ occurrunt in Evangeliis. 367. CCXLVIII.
— Dogmatum fidei. 432. CCCXXXVI.
— Quem locum tenuerint Metropoles Sedi Constantinopolitanæ subjectæ sub Andronico Palæologo. 264. CLXXVII.
— Artis Rhetoricæ. 269. CLXXIX.
Geoponicon ex Marone, aliisque. 141. XXXVI.
Gesta in Persida inter Christianos Græcos, & Judæos. 310. CC.
Grammatica Hebræa. 37. CI.
Historia compendiosa Imperatorum Constantinopolitanorum. 314. CCXXVI. 382. CCLXXXI.
— Septem Conciliorum Generalium. 382. CCLXXXI.
Historia Constantinopolitana. 285. CLXXXIX.
— Septem Conciliorum. 299. CC.
Homiliæ. 282. CLXXXVII.
Hymnus Lucernarius. 173. LXXIX.
Index Aromatum, lapidum, herbarum &c. quæ usu in arte medica veniunt. *Hebr.* 19. LV.
Idra Kediscah. 30. LXXXVIII.
Idra Zuta. 31. LXXXVIII.
Interpretatio signorum, quæ usu veniunt in sacra arte. 178. LXXXII.
Lamentatio in obitu Ducis Margaritæ a Sabaudia. *Hebr.* 24. LXV.
Lamentatio in obitu Emmanuelis Ottolingi. *ibid.*
Lamentatio in obitu Josephi Karo. *ibid.*
Liber Arithmeticus. 26. LXX.
Liber de gradibus planetarum. 26. LXXI.
Liber de Chirurgia. 28. LXXXII.
Liber antidotorum. *Hebr.* 35. XCVIII. 36. XCIX.
Lexicon vocum, quæ sunt in usu apud Herodotum. 375. CCLXXI.
Lexicon Alphabeticum Divinæ Artis. 177. LXXXII.
Librorum Basilicorum Ecloga. 175. LXXXI.
Libellus Synodicus complectens Synodos omnes ab Apostolis usque ad Octavam. 227, CXIX.
Liturgiæ Græcæ explanatio. 108. XXX.
Methodus, qua perficitur globosa grando. 178. LXXXII.
Menologium. 304. CCVI.
Narratio Paschalis. 9. XXXVII.
Narratio translationis reliquiarum S. Johannis Chrysostomi. 172. LXXVIII.
Narratio miraculi ab Archangelo Michaele patrati in urbe Conis. 180. LXXXVI.
Narratio disputationis in Gregorium Palamam, & Nicephorum Gregoram. 396. CCCXVI.
Narrationes ex vita Abbatis Danielis. 233. CXXXVII.
Octoechus. 260. CLXXV.
Opusculum, quomodo Romana Ecclesia abscissa fuerit a quatuor Patriarchatibus. 261. CLXXVII.
Officium Ecclesiasticum Græcorum. 236. CXLII. 243. CLV.
Oratio in inventione Crucis. 240. CXLVIII.
Ordo recipiendi catechumenos, & conferendi baptisma. 297. CC.
Ordo circa eos, qui convertuntur a Saraceniſmo. *ibid.*
Opusculum adversus Judæos. 299. CC.
Oracula Magica. 366. CCXLV.
Peloponnesi descriptio. 214. CVII.
Preces secundum Germanorum ritus. *Hebr.* 65. CLXII.
Preces secundum Italorum ritus. 65. CLXIII.
Prædictiones ad Imperium Constantinopolitanum pertinentes 255. CLXVIII.
Professio fidei. 433. CCCXXXVI.
Prolegomena ad Hermogenem de partitione statuum, & quæstionum oratoriarum. 171. LXXVII.
— ad Hermogenem de inventione. *ibid.*
Ratio præceptorum. *Hebr.* 47. CXXV.
Rhetorices prolegomena. 171. LXXVII.
Rescriptum ex Synodico Monembasiæ gratiarum actionis, quæ fit Dominica Orthodoxiæ. 421. CCCXXXVI.
Refutatio Alcorani. 213. CIV.
Refutatio hæreseos Paullicianorum. 298. CC.
Refutatio hæresis Monophysitarum. 301. CC.
Rituale cum precibus. 21. LVIII.
Rituale Hebræum. 40. CVI.
Sermones morales. 21. LVIII.
Sephiroth. 30 LXXXVIII. 36. C. 57. CLII.
Sepher Jetzirah. 31. LXXXVIII.
Sephirah Decima. 43. CXVII.
Summa capita libri Zohar. 36. C. 43. CXVII.
Stateræ contemplationum Aben Rasciad. 37. CI.
Sermo de Paschate, & de servitute Ægyptiaca. 46. CXXV.
Sensus mysticus septem hebdomadarum. *ibid.*
Sticherarium. 228. CXXIV. 304. CCVIII.
Synopsis musices. 363. CCXXVIII.
Scholia in epigrammata diversa. 364. CCXL.
— in Lucianum, Lycophronem, & Isocratem. 375. CCLXXI.
— In Hesiodi Theogoniam. 391. CCXCIX.
— in Oppiani libros. 235. CXXXIX.
— in Aphtonii progymnasmata. 89. XV.
— in Aphorismos Hippocratis. 132. XXXIII. 228. CXXI.
— in Gorgiam Platonis. 144. XXXIX
— in libros Rhetoricorum Aristotelis. 213. CIII.
Sermo in inventione Sanctæ Crucis. 166. LXX.
— in secundum adventum Jesu Christi. 217. CXV.
— in Martyres. *ibid.*
— de Sanctis, & imaginibus. 230. CXXXV.
— in Nativitate Virginis Mariæ. 235. CXXXVIII.
— in Nativitate S. Johannis Baptistæ. 194. CIV. 235 CXXXVIII.
Synoptica expositio figurarum, quarum meminit Hermogenes. 171. LXXVII.
Series Chronologica Palæologorum, & Ottomannorum. 254 CLXVII.
Series Regum Ægypti, atque Imperatorum Romanorum, *ibid.*
Synodicum, quod legitur Dominica Orthodoxiæ. 301. CC.
Synodicon. 382. CCLXXXII.
Tractatus Moralis. *Hebr.* 39. CII.
— asceticus. 269. CLXXX.
— harmonices 312. CCXXIII.
— de varia Cæli configuratione. 385. CCLXXXVIII.
Troparia in dormitionem B. Mariæ Virginis. 245. CLIX.
Visiones Angelorum, quas habuisse ferunt Rabbinum Ismaelem. 30. LXXXVIII.
Versus in S. Johannem Baptistam. 400. CCCXX.

S. ANSELMUS.

Meditatio de Redemtione hominis. 363. CCXXXVIII.

ANTIPATER BOSTRENSIS EPISCOPUS.

Homilia in S. Johannem Baptistam &c. 232. CXXXV.

APOLLODORUS.

De machinis obsidionalibus. 160. LX.

APOLLODORUS ATHENIENSIS.

Bibliotheca Mythologica. 314. CCXXXVII.

APOLLONIUS PERGÆUS.

Quatuor priores Conicorum libri. 176. LXXXII.

ARCHIPPUS EREMITA.

Narratio apparitionis Michaelis Archangeli. 218. CXV.

ARISTIDES.

Querela de Templo Cereris Eleusinæ incenso. 228. CXX.

Digitized by Google

ARISTOTELES.

Introductio ad Logicam. *Hebr.* 10. XL.
Prædicamenta. *Hebr. ibid.* & *Gr.* 313. CCXXIV.
Perihermenias. *Hebr.* 10. XL. & *Gr.* 313. CCXXIV.
Priora Analitica. *Hebr.* 11. XL. & *Gr.* 313. CCXXIV.
Libri Topicorum. *Hebr.* 11. XL. 55. CXLIX.
De fallaci argumentatione. *Hebr.* 12. XL. 56. CXLIX.
Rethorica. *Hebr.* 12. XL. & *Gr.* 180. LXXXV.
Poesis. *Hebr.* 12. XL.
Ethica. *Hebr.* 12. XL. 32. XCI. 47. CXXV. 55. CXLIX.
De Republica. *Hebr.* 13. XL.
De physica auscultatione. *Hebr. ibid.* & 48. CXXX. CXLI. 60. CLVII.
De Cœlo, & Mundo. *Hebr.* 13. XL. 25. LXIX.
De generatione, & corruptione. *Hebr.* 13. XL.
De anima. *Hebr.* 14. XL. 60. CLVII.
De plantis. *Hebr.* 14. XL.
De animalibus. *Hebr. ibid.* & *Gr.* 157. LVI.
Libri metaphysicorum. *Hebr.* 14. XL. 31. LXXXIX. & *Gr.* 107. XXVIII.
Organum. *Gr.* 229. CXXIX.

ARSENIUS ELASSONENSIS.

Iter in Moscoviam, & Institutio Patriarchatus Moscovitici. 433. CCCXXXVI.

ARRIANUS.

Expositio Enchiridii Epicteti. 473. CCCXLIX

ASCER BEN DAVID BEN ABRAHAM.

Explicatio XIII. attributorum. 5. XI.

ASCER KALISNAPHAR.

Epistola ad R. Menachem Eglaphar. 35. XCVII.

ASCLEPIUS.

Scholia in libros Metaphysicorum Aristotelis. 217. CXIV. 310. CCXVIII.

ASTERIUS AMASEÆ EPISCOPUS.

Encomium S. Martyris Phocæ. 181. LXXXVI.

ASTHRUK SALOMON.

V. Esra Ben Salomon Ben Gatini.

S. ATHANASIUS.

Ad Antiochum Principem de multis quæstionibus in Divina Scriptura controversis. 144. XXXVIII.
Capitula quinquaginta de consubstantialitate Patris, Filii, & Spiritus Sancti. 179. LXXXIV.
Confessio fidei. *ibid.*
Disputatio adversus Arium. *ibid.*
De pluribus, & necessariis quæstionibus ad Antiochum. 265. CLXXVII.
De virginitate, & vita ascetica. 299. CC.
Disputatio cum Zacchæo legis Doctore. *ibid.*
Dialogi quinque de Trinitate. 301. CC.
Epistola ad Firmum Monachum. 196. CV.
Epistola festiva. *ibid.*
Epistola ad Ruffinum Episcopum. 197. CV.
Oratio in censum, seu descriptionem Deiparæ. 252. CLXVI. 174. LXXX.
Sermo in Nativitate S. Joh. Baptistæ. 400. CCCXX.
Sermo in Sanctum Pascha. 218. CXV.
Sermo in novam Dominicam. *ibid.*
Sermo Asceticus. 230. CXXXV.
Sermo in Assumptione Jesu Christi. 218. CXV.
Vita S. Antonii scripta ad Monachos. *ibid.* & 220. CXV.

ATHANASIUS MONACHUS.

Martyrium Sanctæ Catharinæ. 401. CCCXX.

ATHENÆUS.

Liber de Machinis bellicis. 159. LX.

AVERROES.

V. Ben. Rasciad.

S. AUGUSTINUS.

Epistolæ ad Italicam Viduam. 388. CCXCII.
Liber de videndo Deo. *ibid.*
Libri XV. de Trinitate translati in Græcum Sermonem a Maximo Planude. 153. XLVII.
Soliloquia. 469. CCCXL.

AVICENNA.

Canon. 27. LXXIV. LXXV.
Commentarius in Epistolam Chai Ben Mekitz. 37. CI.

AZARIEL SAGHINAOR.

Explicatio mystica precum matutinarum. 43. CXVII.
Ordinatio Divinitatis. *ibid.*

B

BARLAAMUS MONACHUS.

Opuscula adversus Latinos de Processione Spiritus Sancti. 397. CCCXVI.

S. BASILIUS CÆSAREENSIS.

Ascetice disciplinæ informatio. 182. XCI.
Adversus Arianos. 300. CC.
Capitula quinquaginta excerpta ex sermonibus. 296. CXCV.
Capita moralia. 182. XCI.
Commentarius in Isajam. 107. XXX.
Dialogus cum Gregorio de invisibili Dei essentia. 382. CCLXXXI.
Epistola ad Theodoram Canonicam. 183. XCI.
—— ad Gregorium Theologum. *ibid.*
—— ad Amphilochium Iconiensem. 196. CV.
—— ad Diodorum Tarsensem. *ibid.*
—— ad Gregorium Presbyterum. *ibid.*
—— ad Chorepiscopos, ne sine ipso fiant ministri. *ibid.*
—— ad Episcopos, ne accepta pecunia manus imponant. *ibid.*
—— Ad Optimum Episcopum super illis verbis: *omnis qui occidit Cain* &c. 252. CLXVI.
Epistolæ ad Amphilochium Iconiensem de canonibus. 196. CV.
Epistolæ ad Libanium. 266. CLXXIX.
Encomium Gordii martyris. 219. CXVI.
Ex capite XXVII. eorum, quæ ad Beatum Amphilochium scripserat de Spiritu Sancto. 196. CV.
Ex capite XXIX. ejusdem operis. *ibid.*
Homilia in sanctum Baptisma. 219. CXVI. 232. CXXXV. 239. CXLVIII. 252. CLXVI.
Homilia in Christi Nativitatem. 231. CXXXV.
Homilia consolatoria ad ægrotantem. 252. CLXVI.
Homilia de sancto jejunio. 399. CCCXX.
Homiliæ in Hexaemeron. 484. CCCLVII.
Oratio ad adolescentes de utilitate capienda ex Ethnicorum scriptis. 484. CCCLVI.
Pœnæ in Monachos delinquentes. 183. XCI.
Pœnæ in Canonicas. *ibid.*
Regulæ. 182. XCI.
S. Basilii miracula. 219. CXVI. 404. CCCXXVI.
Sermo in Christi Nativitatem. 401. CCCXX. & 174. LXXX.
Sermo contra Sabellianos, Arium, & Anomios. 242. CLI.
Sermo adversus Calumniantes ipsum, quod tres Deos diceret. 242. CLI.
Sermones Antirrhetici. 183. XCI.
Sermo de renunciatione hujus vitæ &c. *ibid.*

BASILIUS EMESSENUS EPISCOPUS.

Vita Theodori Archiepiscopi Edessæni. 238. CXLVII.

BASILIUS IMPERATOR.

Isagoge Legum. 199. CV.

BA-

Digitized by Google

BASILIUS PATRICIUS.

Naumachica. 380. CCLXXV.

BASILIUS SELEUCIENSIS.

Homilia de infantibus ab Herode occisis. 232. CXXXV.
Sermo in Annunciatione M. V. 252. CLXVI.

BECHAI HADDAJAN.

Tabula Quadrata. 24. LXV.

BEN AZAI.

Tractatus Morales. 21. LVIII.

BENIAMIN MAGHIANTZINI.

De Cabbala. 40. CIV.

BEN RASCHAB.

Commentarius in librum Categoriarum. 10. XL. 66. CLXVIII.
—— in lib. Perhiermenias. *ibid.*
—— in lib. Analyticorum. 11. XL. 48. CXXXIV.
—— in lib. de Rhetorica. 12. XL.
—— in lib. Ethicorum. 12. XL. 32. XCI.
—— in lib. de Republica. 13. XL.
—— in lib. de Physica auscultatione. 13. XL. 52. CXLII.
—— in lib. de Cœlo, & Mundo. 13. XL. 25. LXIX.
—— in lib. de Generatione, & Corruptione. 13. XL.
—— in lib. de Anima. 14. XL.
—— in lib. de animalibus. *ibid.*
—— in lib. Metaphysicorum. *ibid.* & 16. XLII. 32. LXXXIX. 53. CXLII.
—— in lib. Metereorum. 59. CLVI.
De substantia orbis Cœlestis. 55. CXLVII.
Epitome Almagesti Ptolemæi. 3. VII. 65. CLXVIII.
Isagoge in Logicam Aristotelis. 20. XL. 66. CLXVIII.
Liber perquisitionum naturalium. 55. CXLVII.

BERNARDUS GORDONIUS.

Gordonius Brevis. 58. CLIV.

BESSARION.

Epistola ad Ecclesiam Græcam. 273. CLXXXVI.

BIBLIA.

Cum Commentariis. *Hebr.* 5. XIII. 5. XIV. 6. XV. 6. XVI. XVII. XIX. XX. 7. XXI. XXII. 41. CX. & CXII.
Sine Commentariis. *Hebr.* 17. XLIV. XLV. XLVI. XLVII. 40. CVII. 41. CVIII. CIX. CXI. 65. CLXI.
Actus Apostolorum. 410. CCCXXVIII.
Apocalypsis. 392. CCCII.
Epistolæ D. Paulli. 384. CCLXXXIV. 404. CCCXXV.
Evangelia. 150. XLIV. 392. CCCII. 416. CCCXXXV.
Evangelia legenda per annum. 161. LXIII.
Evangelia cum Tabulis Harmonicis Eusebii. 240. CXLIX.
Liber Jobi cum adnotationibus. *Gr.* 412. CCCXXX.
Novum Testamentum. 384. CCLXXXIV. 395. CCCXV.
Psalterium. *Gr.* 283. CLXXXVIII. 305. CCX. 393. CCCII. 416. CCCXXXIV.

BITO.

Constructiones bellicarum Machinarum. 159. LX.

BONGODOS CHOEN.

Quomodo vivere debeant fœminæ adventante partu. 28. LXXX.

BRUTUS ROMANUS CONSUL.

Epistolæ. 484. CCCLVI.

C

CÆSAR COMNENUS.

CHarta in favorem Monasterii Sanctissimæ Deiparæ Macrinitissæ a prompto auxilio. 344. CCXXXVII.

CALLIMACHUS.

Hymni cum adnotationibus. 364. CCXLI.

CALLISTUS PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANUS.

De institutione Monasticæ vitæ. 481. CCCLII.

CANONES.

Concilii Sardicensis. 195. CV.
—— Chartaginensis *ibid.*
—— Constantinopolitanæ I. & II. Synodi. 196. CV.
Sanctorum Apostolorum. 194. CV.
Sanctorum Patrum, qui Nicæam convenerunt. 194. CV.
XIV. SS. Patrum Neocæsaream convenientium. *ibid.*
XX Gangrensis Concilii. *ibid.*
XXV. Antiocheni Concilii. *ibid.*
LIX. Laodiceni. *ibid.*
SS. Patrum Constantinopolim convenientium sub Consulatu Flavii, Eucherii, & Flavii Evagrii, *ibid.*
CC. SS. Patrum Chalcedonem convenientium. *ibid.*
SS. Patrum Constantinopolim in Trullo convenientium. 196. CV.
Petri Archiepiscopi Alexandrini, qui feruntur in ejus sermone de pœnitentia. *ibid.*

CASSIANUS.

De constitutionibus Monachorum. 369. CCLIV.
De octo malis cogitationibus. *ibid.*
De Sanctis Patribus in Sceti degentibus. 370. CCLIV.

CATENA.

In Canticum Canticorum. 184. XCV.
In Evangelia. 149. XLIII. 183. XCII.
In loca singularia Evangelii S. Lucæ 188. CI.
In Pentateuchum, Josuam, Judices, & Ruth. 354. L.
In Psalmos. 173. LXXIX. 311. CCXXI.

CATO.

Disticha. 269. CLXXIX.

CHAI BEN MEKITZ.

Epistola cum commentariis Avicennæ. 37. CI.

CHAIIM BEN ABRAHAM.

Correctio disciplinæ 36. XCIX.

CHAIIM BEN JUDA ABEN VIVASCH.

Discessus animæ a rebus terrenis ad Deum. 52. CXL.

CHANEN BEN ASTAK ISRAELITA.

Interpretatio aphorismorum Hippocratis. 19. LIV.

CHANIN BEN ISAAC.

Introductio in artem parvam Galeni. 58. CLIV.

CHARTA.

Constitutionis Druanubainitarum data Monasterio S. Præcursoris Novæ Petræ. 344. CCXXXVII.
Constitutionis factæ a Cypriano Præfecto Monasterii Macrinitissi super terram Petræ 354. CCXXXVII.
Donationis a Michaele Pannaréto factæ Monasterio S. Præcursoris Novæ Petræ 350. CCXXXVII.
Donationis Monasterioli Sanctissimæ Deiparæ siti in regione Carmænæ factæ a Theodosio Hieromonacho Monasterio Macrinitissio. 355. CCXXXVII.

Judi-

Digitized by Google

Judicii coram Raoul Pincerna, & ſententia ab eo lata in favorem ejuſdem Monaſterii. 352. CCXXXVII.
Venditionis a Zoe Syropula factæ monaſterio S. Præcurſoris Novæ Petræ. 347. CDXXXVII.

CHASDAI BEN ABRAHAM KRESKAS.

Liber luminum. 54. CXLVI.

CHISAN BEN JOKTAN.

Hiſtoria Hai Ebn Joktan. 51. CXL.

CHRYSIPPUS HIEROSOLYMITANUS.

Encomium Theodori Teronis. 235. CXL.

CLAUDIUS PTOLEMÆUS.

Apparitiones ſtellarum. 318. CCCXXXIV.
De judiciis Aſtrorum. 386. CCLXXXVIII.
Harmonicorum libri tres. 316. CCXXXI.

CLEOMEDES.

Libri meteororum. 485. CCCLXIII.

COLLECTIO.

Canonum. 257. CLXX. cum commentariis. 301. CCII.
Legum. 391. CCC.

COMNENUS PALÆOLOGUS DESPOTA.

Chartæ in favorem Monaſterii Sanctiſſimæ Deiparæ Macrinitiſſæ a prompto auxilio. 341. CCXXXVII.

CONSTANTINUS HARMENOPULUS.

Epitome canonum 280. CCLXXVIII.
Narratio de tribus tomis ſynodicis. *ibid.*

CONSTANTINUS IMPERATOR.

Edictum in favorem Romani Pontificis. 380. CCLXXVIII.
Narratio de Imagine Chriſti. 194. CIV. 305. CCIX.

CONSTANTINUS LEONIS FILIUS.

Cantica. 260. CLXXV.

CONSTANTINUS LASCARIS.

De Poeta. 375. CCLXXI.
Epigramma in Callimachum. 365. CCXLI.
Grammatica. 380. CCLXXVII.
Prolegomena in Orpheum. 375. CCLXXI.

CONSTANTINUS MANASSES.

Synopſis hiſtorica numeris poeticis ſcripta. 371. CCLIX. 393. CCCIV. 394. CCCIX. &

CORINTHUS.

Expoſitio in librum Hermogenis de methodo dicendi. 319. CCXXVI.

COSMAS INDICOPLEUSTA.

Enarratio in Pſalmos. 67. II.

COSRI.

De vera religione inquirenda, & uno Deo colendo. 39. CIII. 60. CLVI.

CYRANUS.

De animalibus. 379. CCLXXV.

S. CYRILLUS ALEXANDRINUS.

Diſputatio cum Neſtorio. 299. CC.
Epiſtola ad Domnum. 197. CV.
—— ad Epiſcopos Lybiæ, & Pentapolis. *ibid.*
Sermo in ſollemnia Palmarum, & in S. Paullum. 165. LXX. 217. CXV.

S. CYRILLUS HIEROSOLYMITANUS.

Capitula XII. contra Neſtorium. 179. LXXXIV. 198. CV.
Homilia in Hypapantem D. N. J. C. 167. LXX.

CYRILLUS SCYTHOPOLITANUS.

Vita, & mores S. Euthymii. 221. CXV.

D

DAMASCENUS STUDITA.

Tractatus de animantibus. 367. CCXLVIII.

DAVID BEN JOSEPH KIMKI.

Prima pars libri Michlol. 33. XCV.
Commentarius in Pſalmos. 41. CXII.
Explicatio currus Ezechielis. 50. CXXXIX.

DAVID JOSEPH ALGAUDIS.

Excitans dormientes. 29. LXXXIII.

DAVID THESSALONICENSIS.

Commentarius in prolegomena Philoſophiæ, in quinque voces Porphyrii, & in decem categorias Ariſtotelis. 214. CVIII.

DECRETUM.

Philothei Alexandrini, Joachimi Hieroſolymitani, & Dorothei Antiocheni contra Florentinam Synodum. 280. CLXXXVI.
Synodicum in favorem Eccleſiæ Monembaſienſis. 423. CCCXXXVI.

DEMETRIUS CIDONIUS.

Epiſtolæ. 266. CLXXIX.

DEMOCRITUS.

Phyſica, & myſtica. 177. LXXXII.

DIADOCHUS PHILOSOPHUS.

Elementa Theologica. 472. CCCXLV.

DIO CASSIUS.

Romanæ hiſtoriæ libri, initio facto a XXVII. 171. LXXVI.

DIODORUS SICULUS.

Hiſtoriæ libri priores quinque. 69. III.

DIONYSIUS AREOPAGITA.

Opera cum Scholiis. 486. CCCLIX.
Divina Theoria ad Evangeliſtam Johannem de divina ejus Apocalypſi. 178. LXXXIV.

DIONYSIUS ALEXANDRINUS.

Epiſtola ad Baſilidem. 196. CV.

DIONYSIUS HALICARNASSEUS.

De conſtructione orationis. 171. LXXVII.

DIOPHANTUS ALEXANDRINUS.

Arithmeticorum libri. 170. LXXIII.
Tractatus de multangulis numeris. *ibid.*

DI-

Digitized by Google

DIPLOMA.

Michaelis Palæologi Imp. in favorem Monaſterii S. Deiparæ Macrinitiſſæ. 325. CCXXXVII.
—— in favorem ejuſdem Monaſterii, & S. Johannis Novæ Petræ. 328. CCXXXVII.
—— in favorem Monaſterii S. Johannis Novæ Petræ. 332. CCXXXVII.

E

ECLOGA.

LEgis Iſraeliticæ ex libris Exodi, Levitici, & Deuteronomii. 200. CV.

ELIEZER DE JORONA.

Commentarius in caput VIII. Iſayæ. 45. CXXIV.

ELIEZER LEVI.

Teſtamentum morale. 39. CII.

ELKANA BEN SALOMON BEN AVIGADOR.

Liber calami. 31. LXXXVIII.
Liber mirabilium. *ibid.*

EMMANUEL BEN JACOB BAAL ACCHENAPHAIN.

Ratio inveniendi temporis momentum, quo Luna naſcitur, & Solis, Lunæque defectiones. 29. LXXXV.

EMMANUEL CHRYSOLORAS.

Miſſa e Latino in Græcum Sermonem tranſlata. 222. CXVII.

EMMANUEL MOSCOPULUS.

De paſſionibus, ſeu figuris dictionum. 156. LIII. 375. CCLXXI.
Erotemata Artis Grammaticæ. 242. CLII. 394. CCCXI.
Obſervationes Grammaticales. 242. CLII.
Schediaſmata Grammatica. 394. CCCX.
Scholia in Imagines Philoſtrati. 319. CCXXXVI.

EMMONILUS MONACHUS.

Hiſtoria Barbarorum, qui interfecerunt SS. Patres in Monte Sina, & Rhaituni. 220. CXVI.

S. EPHREM.

Ad fratrem contradicentem de ſtultitia Sacerdotis. 186. XCVI.
Beatitudines. 185. XCVI.
Conſilium de vita ſpirituali. 185. XCVI.
De virtute ad Juniorem Monachum adhortationes quatuor. *ibid.*
De virtute capitula decem. *ibid.*
De recta vivendi ratione. *ibid.*
De Humilitate. *ibid.*
De perfectione, & Adventu Domini. *ibid.*
De virtute, & quod cavendum ſit, ne affectiones in nobis radices agant. 186. XCVI.
De conſummatione, & de Adventu Antichriſti, & de ſecundo Chriſti Domini Adventu. 233. CXXXV. 270. CLXXXII.
De Pœnitentia, & ſecundo Adventu D. N. J. C. 240. CXLVIII.
De timore animarum. 283. CLXXXVII.
Epiſtola ad Johannem Monachum de patientia. 185. XCVI.
In illud: *attende tibi ipſi*; capita XII. *ibid.*
Quod non oporteat vivere, & extolli, ſed plangere potius. *ibid.*
Sermones Aſcetici. 403. CCCXXIII.
Sermones Paræneticiad Monachos. 185. XCVI.
Tractatus Aſcetici. 259. CLXXIII.
Vita B. Abramii. 301. CCI.

EPIPHANIUS CYPRIUS.

Homilia in ſepulturam Jeſu Chriſti. 168. LXX. 218. CXV.
—— in diem Palmarum. 252. CLXVI.
Sermo de Sepultura Chriſti. 373. CCLXX.

ESRA BEN SALOMON BEN GATINI.

Commentarius in Legem. 44. CXIX.

EVAGRIUS.

Capitula aſcetica inventa in vetuſtis libris ab Indis delata. 256. CLXIX.
De diverſis cogitationibus, gulæ, avaritiæ, & inanis gloriæ. 256. CLXIX.
Quid ſit Chriſtianiſmus practicus, capitula centum. *ibid.*

EUCLIDES.

Elementa Geometrica. *Hebr.* 3. VIII. 25. LXVII. LXVIII.

EURIPIDES.

Andromacha. 216. CXII.
Tragœdiæ. 315. CCXXVIII.

EUSTATHIUS ANTIOCHENUS.

Diſputatio adverſus Origenem de Engaſtrimytho. 396. CCCXVI.

EUSTATHIUS DIACONUS.

Commentarius in Dionyſium Periegetem. 67. I.
De Iſmenis, & Iſmeniæ amoribus. 363. CCXXXIX.

EUSTRATIUS NICÆNUS.

Confeſſio. 301. CC.

EUTHYMIUS.

Oratio. 183. XCI.

EUTHYMIUS MONACHUS.

Epiſtola adverſus Armenios Deopatianos. 299. CC.
—— adverſus Maſſalianos. *ibid.*

EUTHYMIUS ZIGABENUS.

Commentarius in Pſalmos. 190. CII.
Panoplia adverſus hæreſes. 285. CXCI.

F

FLAVIUS JOSEPHUS.

NArratio martyrii Macchabæorum. 194. CIV. 234 CXXXVIII.

FURNIS.

Liber fluviorum. 28. LXXX.

G

GALENUS.

COmmentarius in Aphoriſmos Hippocratis. *Hebr.* 18. LIV.
De Anatome. *Gr.* 415. CCCXXXIII.
De virtute alimentorum. *Gr.* 70. VI.

GELASIUS CYZICENUS.

Syntagma Actorum Nicæni Concilii. 75. X.

GEMINUS RHODIUS.

Elementa Aſtronomiæ. 170. LXXIV.

GEN-

Digitized by Google

GENNADIUS, ſive GEORGIUS SCHOLARIUS.

Epiſtola ad Emmanuelem Raoul. 267. CLXXIX.
—— ad Maximum Monachum. 268. CLXXIX. 398. CCCXIX.
—— ad Joachimum. *ibid.*
Vid. Georg. Scholarium.

GENNADIUS PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANUS.

Epiſtola Encyclica ad omnes Metropolitas. 197. CV.

GEORGIUS CÆSAREENSIS PRESBYTER.

Sermo in CCCXVIII. Patres, & in Conſtantinum Imperatorem. 166. LXX.

GEORGIUS CHOEROBOSCHUS.

De figuris Poeticis. 156. LIII. 374. CCLXXI.

GEORGIUS CODINUS.

Excerpta ex libris Chronicorum. 284. CLXXXIX. 370. CCLVII.
Tractatus de Officialibus Palatii Conſtantinopolitani. 214. CVII. 284. 370. CCLVII. 383. CLXXXII.

GEORGIUS GEMISTUS.

Adverſus librum Latini dogmatis. 245. CLXI.
Reſponſio ad Scholarii objectiones pro Ariſtotele. 469. CCCXXXVIII.

GEORGIUS LECAPENUS.

Epiſtolæ. 379. CCLXXIV.
Tractatus de artificio Grammatico. *ibid.*

GEORGIUS NICOMEDIENSIS.

In Deiparam Virginem Cruci, & Sepulchro adſtantem. 218. CXV.

GEORGIUS PACHIMERIUS.

Expoſitio librorum Ariſtotelis de Phyſica auſcultatione. 485. CCCLXV.
Prolegomena in libros Phyſicorum. 372. DLXII.

GEORGIUS PARDA.

De Dialectis. 285. CXC.

GEORGIUS PHRANZA.

Hiſtoriæ Conſtantinopolitanæ libri quatuor. 213. CII. 366. CCXLVI.

GEORGIUS PISIDENSIS.

Carmen in Hexaemeron. 393. CCCIV. & 485. CCCLX.
De vanitate vitæ. *ibid.*
De Chriſti Reſurrectione. *ibid.*

GEORGIUS SCHOLARIUS.

Epiſtola ad Patres Concilii Florentini. 272. CLXXXVI.
Orationes. *ibid.*

GEORGIUS SYNCELLUS.

Syntaxis, ſeu Chronographia compendiaria. 107. XXVII.

GERMANUS PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANUS.

Encomium in præſentationem Deiparæ Virginis. 167. LXX. 231. CXXXV. 239. CXLVIII. 254. CLXVI.

GHERSON BEN SALOMON.

Porta Cœli. 53. CXLIV.

GHIRABAT DE SCIOLA.

Commentarius in librum IX. Almanſoris. 19. LVI.

GOEN GAKMI.

Arcanum operis. 58. CLIV.

GORGIAS.

Encomium Helenæ. 214. CVII.

S. GREGENTIUS TAPHARENSIS.

Diſputatio cum Herbano Hebræo. 299. CC.
Promulgatio legis. *ibid.*

GREGORIUS ANTIOCHENUS.

Sermo in Sepulturam, & Reſurrectionem Jeſu Chriſti. 165. LXX. 218. CXV.
Sermo in illud! *Hic eſt filius meus dilectus &c.* 220. CXVI.

GREGORIUS CYPRIUS.

Epiſtolæ. 259. CLXXII. & 455. CCCLVI.

S. GREGORIUS NAZIANZENUS.

Exhortatio ad Virginem. 74. VIII.
Ex metricis ejus poematibus. 197. CXV.
Metaphraſis in Eccleſiaſten. 74. VIII.
Oratio I. & II. adverſus Julianum. 74. VIII.
Oratio in ordinatione Eulalii. *ibid.*
Oratio in illa Evangelii verba: *cum conſummaſſet Jeſus &c. ibid.*
Oratio ad Nectarium Epiſcopum. *ibid.* & 412. CDXXX.
—— ad Evagrium de divinitate. 74. VIII.
—— in ſanctum Paſcha, & de tarditate. 90. XVI. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— II. in ſanctum Paſcha. 90. XVI. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— in novam Dominicam. 90. XVI.
—— in laudem Macchabæorum. 90. XVI. 175. LXXX. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— De ſuis ſermonibus ad Julianum tributorum exactorem. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— In diem feſtum Theophaniæ. 90. XVI.
—— in ſancta lumina. 80. XVI. 219. CXV. 310. CCXVII. 366. CCXLVII. 405. CCCXXVI.
—— habita altero poſt Epiphaniam die. 90. XVI.
—— ad Gregorium fratrem Baſilii. 90. XVI. 220. CXVI.
—— in Sanctum Athanaſium. 90. XVI. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— habita coram CL. Epiſcopis. 90. XVI. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— de amore pauperum. 90. XVI. 310. CCXVII.
—— ad Patrem de plaga grandinis. 92. XXI. 310. CCXVII.
—— in Nativitatem Servatoris. 174. LXXX. 231. CXXXV. 239. CXLVIII. 366. CCXLVII. 404. CCCXXVI.
—— in Pentecoſten. 175. LXXX. 366. CCXLVII.
—— in ſanctum baptiſma. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
—— in laudem S. Cypriani. 310. CCXVII.
—— in dedicatione Eccleſiæ. 366. CCXLVII.
—— de filio Dei. 412. CDXXX.
—— altera de filio Dei. *ibid.*
—— de Spiritu Sancto. *ibid.*
—— ad Arianos. *ibid.*
—— de moderatione in diſputationibus ſervanda. *ibid.*
—— funebris Baſilii Magni. 73. VIII. 90. XVI. 219. CXV. 310. CCXVII. 366. CCXLVII.
Quæſtiones propoſitæ Cæſario fratri. 229. CXXV.
Significatio in Ezechielem. 74. VIII.
Tragœdia *Chriſtus patiens*. 472. CCCXLVIII.

S. GREGORIUS NEOCÆSAREENSIS.

Epiſtola canonica de iis, qui in Barbarorum incurſione idolothyta comederunt. 196. CV. 299. CC.
Expoſitio fidei. 432. CCCXXXVI.
Sermo in annunciationem Deiparæ. 162. LXX.

S. GREGORIUS NYSSENUS.

Adverſus eos, qui caſtigationes ægre ferunt. 169. LXXI.

Adver-

Digitized by Google

Adverſus Eunomium libri XIII. *ibid.*
Commentarius in Canticum Canticorum. 227. CXVIII.
De opificio hominis. 168. LXXI. & 486. CCCLIX.
De Virginitate. 168. LXXI.
De reſurrectione Chriſti. *ibid.*
De vita Moſis. 169. LXXI.
De perfectione. *ibid.*
De pſalmorum inſcriptionibus. *ibid.*
De iis, qui adeunt Hieroſolymam. *ibid.*
De anima liber primus. 214. CVII.
De vita, & miraculis Sancti Gregorii Thaumaturgi. 164. LXIX.
Dialogus de anima cum ſorore Macrina. 140. XXXIV. 159. LXIX. 386. CCLXXXIX.
Dogmatis Eunomiani Expoſitio. 169. LXXI.
Expoſitio Eccleſiaſtis. 168. LXXI.
Explicatio hexaemeri. *ibid.*
Encomium SS. XL. Martyrum. *ibid.*
Encomium S. Martyris Theodori. 169. LXXI. 235. CXL.
—— Sancti Ephrem. 169. LXXI.
Epiſtola canonica ad S. Letoium Epiſcopum Melitenes. 197. CV.
—— ad Theodoſium Epiſcopum. 396. CCCXVI.
Homilia in reſurrectionem Domini. 168. LXXI.
—— in hypapantem Domini noſtri J. C. 167. LXX.
—— cum Epiſcopus ordinatus eſſet. *ibid.*
—— in Sanctum Paſcha. *ibid*
—— in ſanctum Stephanum. *ibid.*
—— in Aſcenſionem Domini. 169. LXXI.
—— in Nativitatem Domini. *ibid.*
—— in diem Luminum. 169. LXXI. 174. LXXX.
—— in illud, *Quod uni ex his feciſtis*, &c. 169. LXXI.
—— in Pſalmum VI. de octava, ſive de circumciſione. 169. LXXI.
—— in illud, *Quando ſibi ſubjecerit omnia*, &c. *ibid.*
—— in octo beatitudines. 169. LXXI. 296. CXCV. 382. CCLXXXII.
—— in orationem Dominicam. 169. LXXI.
—— in principium jejuniorum. *ibid.*
Liber ad Ammonium: Quid Chriſtianorum nomen, & profeſſio ſibi velit. 169. LXXI.
Opuſculum de infantibus, qui immaturo fato abripiuntur. 170. LXXI.
Oratio funebris in Placillam Auguſtam. 168. LXXI.
—— in Meletium. 169. LXXI.
—— in Martyres, & adverſus Arianos. 373. CCLXIX.
Sermo catecheticus. 168. LXXI. 373. CCLXIX.
—— de Deitate filii, & Spiritus ſancti. 169. LXXI.

GREGORIUS PALAMA.

Adverſus Latinorum confeſſionem. 281. CLXXXII.
De Gregoræ in ſcribendo mendaciis. 396. CCCXVI.
Sermo adverſus Barlaamum. 397. CCCXVI.

S. GREGORIUS PAPA.

Dialogus de diverſis Patribus, quorum nomen in Italia illuſtre eſt. 233. CXXXVI.

GREGORIUS II. PAPA.

Epiſtolæ ad Leonem Iſaurum de ſanctis imaginibus. 231. CXXXV. 243. CLIV.

GREGORIUS PRESBYTER.

Vita Sancti Gregorii Nazianzeni. 71. VIII. 401. CCCXX.

H

HAMUMACHAH DE MESSILANO.

De urinis. 57. CLIV.

HARAN.

Commentarius in Ritualia Hebræa 21. LVIII.

HELIODORUS.

Æthiopicorum libri decem. 228. CXX.

HERENNIUS PHILOSOPHUS.

Expoſitio metaphyſicorum Ariſtotelis. 152. XLV. 270. CLXXXIII.

HERMIAS PHILOSOPHUS.

Scholia in Phædonem Platonis. 230. CXXXI.

HERMOGENES.

De gravi, & ponderoſo dicendi genere, 171. LXXVII.
Libri de inventione. *ibid.*
Libri de formis oratoriis. *ibid.*
Progymnaſmata. *ibid.*

HERO.

De conſtructione, & menſura manubaliſtæ. 159. LX.
De telis conficiendis. *ibid.*
De automatorum fabrica libri duo. 178. LXXXIII. 390. CCXCVIII.
Iſagoge Geometriæ. 178. LXXXIII. 363. CCXXXVIII.
Qualis debeat eſſe exercitus dux. 160. LX.
Quomodo obſeſſæ civitatis præfectus in obſidione ſe gerere debeat &c. *ibid.*

HESIODUS.

Theogonia. 216. CXII.

HESYCHIUS HIEROSOLYMITANUS.

Homilia in Bethleem, Paſtores, & Dominum. 231. CXXXV.

HESYCHIUS PRESBYTER.

Vita Sancti Johannis Chryſoſtomi. 399. CCCXX.

HIEROCLES.

Sunecdemus, ubi ſunt omnes provinciæ, & civitates, quæ Imperatori Conſtantinopolitano ſubſunt. 212. CV.

HIERONYMUS.

Narratio de Sanctis Patribus Ægyptiis. 236. CXLI.

HILLEL BEN RABBI SAMUEL.

Interpretatio libri fluviorum Furnis. 28. LXXX.

HIPPARCUS.

Enarrationum ad Arati, & Eudoxi Phænomena libri tres. 170. LXXIII.

HIPPOCRATES.

Aphoriſmi. *Hebr.* 19. LIV. *Gr.* 269. CLXXIX.
Epiſtola ad Ptolemæum Ægypti Regem. 262. CLXXVII. 385. CCLXXXVII.
Epiſtolium ad Galenum. 385. CCLXXXVII.
Prognoſtica. 243. CLVI.

HIPPOLYTUS.

De Genealogia Deiparæ. 392. CCCII.
Sermo de conſummatione Mundi. 402. CCCXX.

HYPOMNEMA.

Apoſtoli Matthæi. 164. LXIX.
Apoſtolorum Petri, & Paulli. 193. CIV. 234. CXXXVIII. 304. CCIX.
S. Andreæ. 164. LXIX.
SS. Baſilii, Gregorii Theologi, & Johannis Chryſoſtomi. 221. CXVI.
Danielis prophetæ, & trium puerorum Ananiæ &c. 163. LXVIII.
XII. Prophetarum. 194. CIV.
S. Johannis Theologi. 182. LXXXVIII.
Sancti Philippi. 89. XIV.
Patriarchæ Arſenii in favorem Monaſterii Deiparæ Macrinitiſſæ. 333. CCXXXVII.

Digitized by Google

Transportationis reliquiarum Sancti Johannis Chrysostomi. 221. CXVI.
Venerationis Catenæ S. Petri Apostoli. 220. CXVI.

I

JACOB BEN ASCER.

ARbaa Turim. 1. I. 2. IV. V. 10. XXXIX. 18. LII. 23. LXIII.

JACOB BEN DAVID BEN JOM TOU POEL.

Tabulæ Astronomicæ. 29. LXXXVI.

JACOB BEN SCIMSCION ANTOLI.

Interpretatio Almagesti. 2. VI. 3. VII.
—— posteriorum analyticorum. 11. XL. 48. CXXXIV.
Spiritus gratiæ. 48. CXXXI.

JACOB MACHIR BEN TIBBON.

Proloquium ad computationem motuum planetarum. 24. LXVI.
Quadrans Israelis. 25. LXVI.

JACOB RABBENU TAM BEN RABBI MEIR.

Epistola de pœnitentia. 22. LX.

JACOBUS DIASORINUS.

Epistolæ. 161. LXIV.

JACOBUS FRATER DOMINI.

Sermo de Assumptione Deiparæ. 172. LXXVIII.
—— in Nativitatem Mariæ Virginis. 231. CXXXV. 239. CXLVIII.

JACOBUS GOUPYLUS.

Epistola ad Emmanuelem Philibertum Sabaudiæ Ducem. 153. XLIX.

JAMBLICUS CHALCIDENSIS.

De mysteriis Ægyptiorum. 238. CXLVI.
De Pythagorica secta. 237. CXLVI.

IECHIEL BEN THUBIEL.

Paraphrasis poetica de destructione Hierusalem. 36. XCIX.
Tractatus de virtutibus moralibus. *ibid.*

JEDAIIAH ABRAHAM HAPPENINI.

Experimentum mundi. 21. LIX. 63. CLX.
Epistola apologetica. 62. CLIX. 65. CLX.
Precatio. 64. CLX.

IGNATIUS MONACHUS XANTOPULUS.

De institutione Monasticæ vitæ. 481. CCCLII.

JOBUS,

Theoria moralis in Psalmos. 265. CLXXVIII.

JOCHANAM BEN ASCHER.

Quæstiones medicæ. 58. CLXIV.

JOHANNES ALEXANDRINUS.

Epitome præceptorum tonicorum. 375. CCLXXI.

JOHANNES ALEXIUS COMNENUS.

Chrysobulla ad firmandum fœdus cum Venetis &c. 222. CXVII.

JOHANNES ARCHIEPISCOPUS THESSALONICENSIS.

Sermo in resurrectionem Domini. 165. CXX.

JOHANNES CAMATERUS.

Synopsis de syderibus. 315. CCXXIX.

JOHANNES CANABUTZA.

Commentarius in peculiarem locum libri primi Dionysii Halicarnassei. 316. CCXXXIV.

JOHANNES CARPATHI EPISCOPUS.

Capitula centum ad Monachos. 370. CCLIV.

JOHANNES CHARACES.

De orthographia. 375. CCLXXI.

JOHANNES CHRYSOSTOMUS.

Eclogæ ex variis ejus sermonibus. 313. CCXXV.
Epistolæ. 389. CCXCIV.
Encomium omnium Sanctorum. 218. CXV.
—— Sancti Ignatii Antiocheni Episcopi. 221. CXVI.
—— Sancti Stephani. 232. CXXXV.
—— Apostolorum Petri, & Pauli. 234. CXXXVIII.
Homilia adversus eos, qui dicunt Dæmones gubernare mundum. 86. XII. 187. XCIX.
—— de non vulgandis peccatis. 86. XII.
—— quod non desperandum sit de salute. *ibid.* 390. CCXCVI.
—— quod periculosum sit concionari ad captandam gratiam. 86. XII.
—— de resurrectione. *ibid.* 367. CCXLVIII.
—— contra eos, qui synaxes deserunt. 86. XII.
—— II. III. & IV. in inscriptionem Actorum. *ibid.*
—— de mutatione nominum. *ibid.*
—— IX. in Genesim. *ibid.*
—— quod Christus sit Deus. *ibid.*
—— de pœnitentia. *ibid.* & 270. CLXXXII.
—— VI. in Epistolam ad Philippenses. 86. XII.
—— in Martyres Iuventium, & Maximum. 87. XII.
—— in SS. Berenicen, Prosdocen &c. *ibid.*
—— in Sanctam Pelagiam. *ibid.*
—— in S. Romanum martyrem. *ibid.*
—— in Martyres Ægyptios. *ibid.*
—— in Sanctum Ignatium. *ibid.*
—— in Sanctum Philogonum. 87. XII. 167. LXX.
—— in S. Lucianum. 87. XII.
—— in S. Meletium. *ibid.*
—— in S. Eustathium Antiochenum. *ibid.*
—— ad Theodorum lapsum. 87. XIII.
—— ad Demetrium de compunctione. *ibid.*
—— ad Stelechium de compunctione. *ibid.*
—— ad Stagirium a dæmone vexatum. *ibid.*
—— II. in David, & Saul. *ibid.*
—— in illud: *Salutate Priscillam*. *ibid.*
—— I. II. III. & IV. in Lazarum. 88. XIII. 186. XCIX. 253. CLXVI.
—— VI. in Genesim. 88. XIII.
—— in illud Apostoli de dormientibus. *ibid.* & 270. CLXXXII.
—— quando presbyter ordinatus fuit. 88. XIII.
—— adversus eos, qui monasticam vitam impugnant. *ibid.*
—— ad infidelem Patrem *ibid.*
—— in venerandam Crucem. 88. XIII. 165. LXX. 401. CCCXX.
—— in viduam juniorem. *ibid.*
—— adversus eos, qui Virgines subintroductas habent. *ibid.*
—— in epistolam ad Colossenses. 90. XVII.
—— in epistolam ad Thessalonicenses. *ibid.*
—— in epistolam ad Philippenses. *ibid.*
—— in Genesim ab homilia XXXI. usque ad ultimam. 161. LXII.
—— in parabolam de filio prodigo. 164. LXX. 389. CCXCV. 399. CCCXX.
—— in Annunciationem. 165. LXX. 232. CXXXV. 399. CCCXX. 405. CCCXXXVI.
—— in solemnia Palmarum. 165. LXX. 175. LXXX. 252. CLXVI. 254. CLXVI.
—— III. in Job. 165. LXX. 218. CXV.

IV. in

Digitized by Google

— IV. in epistolam I. ad Corinthios; 166. LXX.
— de fugiendis spectaculis. 167. LXX.
— in illud: *Exiit edictum*. 167. LXX.
— in illud Apostoli: *Nolo vos ignorare* &c. 167. LXX. 389. CCXCVI.
— quod pernicioſum ſit ante completam divini myſterii celebrationem ab Eccleſia recedere. 167. LXX.
— in mediam Pentecoſten. 174. LXXX. 218. CXV.
— in Aſcenſionem. 175. LXXX.
— in Pentecoſten. 175. LXXX. 218. CXV. 399. CCCXX.
— in parabolam de ficu. 175. LXXX.
— in Transfigurationem Domini. 175. LXXX. 399. CCCXX. 495. CCCXXVI.
— in illud Apoſtoli: *Habentes eumdem ſpiritum* &c. 186. XCIX. 241. CL. 389. CCXCVI.
— in eos, qui ludos adeunt. 187. XCIX.
— in illud Apoſtoli: *In faciem Petro reſtiti*. 187. XCIX.
— in illud Jeremiæ: *Domine nonne hominis viæ* &c. *ibid.*
— de prophetiarum obſcuritate. 187. XCIX.
— in illud Abrahami: *Pone manum tuam ſubtus*. *ibid.*
— de non frequentandis theatris. *ibid.*
— in martyrum memoriam. *ibid.*
— quod nemo læditur, niſi a ſe ipſo. *ibid.*
— in ſignacula librorum. *ibid.*
— in Chriſti nativitatem. 187. XCIX. 242. CL. 252. CLXVI. 270. CLXXXII. 401. CCCXX.
— in Deſcriptionem Jeſu Chriſti. 187. XCIX.
— in memoriam S. Baſili. *ibid.*
— in epiſtolam ad Hebræos. *ibid.*
— in divitem, & Lazarum. 217. CXV.
— in decem Virgines. 218. CXV.
— in meretricem, & Lazarum. *ibid.*
— in illud: *Collegerunt Judæi conſilium*. *ibid.*
— in proditionem Judæ. *ibid.* 399. CCCXX.
— in illud: *Si poſſibile eſt* &c. 218. CXV.
— in illud; *Dominus regnavit, exultet terra*. 219. CXV.
— ad populum Antiochenum. *ibid.*
— in ſancta Theophania. 219. CXV. 232. CXXXV.
— de tribus pueris in fornace. 231. CXXXV.
— in Circumciſionem Domini. 232. CXXXV.
— in Adamum & Evam. 233. CXXXV.
— adverſus Judæos. 237. CXLV. 242. CLI.
— de vanitate humanæ vitæ. 239. CXLVIII. 283. CLXXXVII. 386. CCXC.
— in oraculum Zachariæ. 240. CL. 389. CCXCVI.
— in duodecim Apoſtolos. 240. CL.
— de providentia. 240. CL. 389. CCXCVI.
— de fato. 241. CL. 389. CCXCVI.
— in ea verba: *Non ſolum autem, ſed gloriamur* &c. 241. CL.
— in Adami exilium, & de malis mulieribus. 241. CL. 389. CXCVI.
— de oratione, jejunio, & eleemoſyna. 241. CL. 389. CXCVI. 399. CCCXX.
— in Latronem, & Crucem. 241. CL. 389. CCXCVI.
— in ſanctum Paſcha. 241. CL. 389. CCXCVI.
— de mulieribus, & pulchritudine. 241. CL.
— in Joſeph, & de tolerantia malorum. 241. CL. 390. CCXCVI.
— in illud: *Attendite vobis; ne graventur corda* &c. 241. CL. 390. CCXCVI.
— de ſtudio audiendi conſilia, & doctrinam SS. Patrum. 241. CL. 390. CCXCVI.
— de Gratiarum actione. 241. CL. 390. CCXCVI.
— de Confeſſione. 241. CL. 390. CCXCVI.
— in illud: *Sic Deus dilexit Mundum*, &c. 241. CL. 390. CCXCVI.
— in illud: *Erant decem Virgines*. 242. CL. 390. CCXVI.
— ad Neophytos. 242. CL. 390. CCXCVI.
— in illud: *Euntes docete* &c. 242. CL. 390. CCXCVI.
— quod Epiſcopus debeat docere. 242. CL. 390. CCXCVI.
— in illud: *Diligite inimicos veſtros*. 242. CL. 390. CCXCVI.
— in illud: *Ne judicetis ante tempus*. 242. CL. 390. CCXCVI.
— de Sacerdotio. 242. CL. 390. CCXCVI.
— de Vita. 242. CL. 390. CCXCVI.
— in Turturem, ſive Eccleſiam. 242. CL. 390. CCXCVI.
— in Sancta Lumina. 253. CLXVI.
— in quatriduanum Lazarum. 253. CLXVI.
— de Patientia. 270. CLXXXII. 401. CCCXX.
— IX. in epiſtolam primam ad Corinthios. 270. CLXXXII.
— in Phariſæum, & Publicanum. 270. CLXXXII.
— in Pſalmum L. 283. CLXXXVII.
— adverſus eos, qui feſtis tantum diebus ad Eccleſiam veniebant. 295. CXCIV.
— de ejectione Adam e paradiſo. 373. CCLXX. 401. CCCXX.
— in illud: *Deus judicium tuum Regi da*. 373. CCLXX.
— in David, & Paullum de Pœnitentia. 386. CCXC.
— de Orthodoxa fide. 389. CCXC.
— in ſecundum Chriſti Adventum. 389. CCXCV.
— in Protoparentes. 389. CCXCV.
— in principium Indictionis. 398. CCCXX.
— in illos, qui ad Eccleſiam non conveniunt. 399. CCCXX.
— in Paſſionem Jeſu Chriſti. *ibid.*
— in illud: *propter fornicationes*, &c. *ibid.*
— in Pſeudo-prophetas. *ibid.*
— XVI. in Geneſim. 402. CCCXX.
— in illud: *Mitte Lazarum*, &c. *ibid.*
— in Seraphim, *ibid.*
— adverſus eos, qui Sacras Scripturas intelligenter non legunt. *ibid.*
— in Johannis decollationem. *ibid.*
— in Hypapantem Domini. 167. LXX. 219. CXVI. 253. CLXVI.
— adverſus Anomæos. 237. CXLV.

Libri ſex de Sacerdotio. 237. CXLV. 243. CLIV.

JOHANNES CLIMACUS.

Epiſtola ad Johannem Raithuni. 148. XLI. XLII.
— ad Paſtorem. 181. LXXXVII. 296. CXCVIII.
Opera. 148. XLI. 296. CXCVIII.
— cum commentariis Eliæ Cretenſis. 148. XLII. 181. LXXXVIII.

JOHANNES COTRONA.

Hermippus, ſive de aſtrologia. 152. XLV. 384. CCLXXVI.
Hermodotus, ſive de pulchritudine. 151. XLV. 384. CCLXXVI.
Muſocles, ſeu de optima vita. *ibid.*

JOHANNES DAMASCENUS.

Capitula philoſophica. 308. CCXV. 384. CCLXXXVII.
De Sancta Trinitate. 157. LIV.
De divinis nominibus. *ibid.*
De loco Dei. *ibid.*
De iis, qui in Chriſto obdormierunt, 164. LXX. 308. CCXV. 402. CCCXX.
De hæreſibus compendium. 172. LXXVIII. 198. CV. 298. CC.
De revolutionibus cœli, & terræ. 368. CCLI.
De duabus in Chriſto voluntatibus. 485. CCCLXI.
Diſceptatio Saraceni, & Chriſtiani. 298. CC.
Encomium Angelorum. 398. CCCXX.
Expoſitio orthodoxæ fidei. 308. CCXV. 384. CCLXXXVII.
Hiſtoria Barlaami, & Joſaphat. 302. CCIII. 394. CCCVII.
Inſtitutio ad dogmata. 384. CCLXXXVII.
Sermo in transfigurationem Jeſu Chriſti. 166. LXX.
— in Annunciationem Deiparæ. 239. CXLVIII.
— in Chriſti nativitatem. 253. CLXVI.
— in receptionem manus Johannis Baptiſtæ. 400. CCCXX.

JOHANNES DOXOPATER.

Rhetoricæ prolegomena. 227. CXIX. 316. CCXXX.

JOHANNES EVANGELISTA.

Sermo in aſſumptionem Deiparæ. 166. LXX. 405. CCCXXVI.
— de morte Mariæ Virginis. 249. CLXVIII.

JOHANNES HIEROMNEMON CHALCEDONENSIS.

Expoſitio Evangelii Matthæi. 253. CLXVI.

JOHANNES MAUROPUS.

Encomium Sanctorum Baſilii, Gregorii Theologi, & Johannis Chryſoſtomi. 167. LXX. 221. CXVI.
Hypomnema in Dominicas ſolemnitates Jambicis verſibus. 244. CLVIII.

Digitized by Google

JOHANNES MONACHUS.

Hypomnema Prophetæ Eliæ. 166. LXX.

JOHANNES MOSCHUS.

Veterum Patrum dicta, & gesta. 187. C.

JOHANNES NESTEUTA.

Sermo de animæ exitu ex corpore. 239. CXLVIII.

JOHANNES PATRIARCHA ANTIOCHENUS.

Vita Sancti Johannis Damasceni. 157. LIV.

JOHANNES PHILOPONUS.

Commentaria in analytica posteriora Aristotelis. 170. LXXV.
—— in Arithmeticam Nicomachi. 245. CLX.

JOHANNES PLUSIADENUS.

Canon in Synodum Florentinam. 273. CLXXXVI.
Synaxarium. 277. CLXXXVI.

JOHANNES PRÆFECTUS RAITHUNI.

Epistola ad Johannem Climacum. 148. XLI. XLII.

JOHANNES PROTOSPATARIUS.

Expositio physica dierum Hesiodi. 216. CXII.

JOHANNES SAGOMALA.

Compendium grammaticæ Græcæ. 402. CCCXX.

JOHANNES XIPHILINUS.

Homiliæ in Evangelia. 144. XL.

JONAS GERUNDENSIS.

Portæ pœnitentiæ. 36. XCIX.

JOSEPH BEN CASPI.

Liber moralis. 35. XCVII.

JOSEPH BEN GORION.

Historia gentis Judaicæ. 33. XCIII.

JOSEPH BEN ISAAC TZAHALON.

Hæreditas congregationis Jacob. 92. CXIII.

JOSEPH BEN ISRAEL.

Epistola ad Rab. Samuelem Ben Tibbon de rebus ad matheſim spectantibus. 37. CI.

JOSEPH BEN SARGA.

Explicatio mystica precum, & ceremoniarum. 40. CXIV.

JOSEPH BEN SCEM TOU ABEN SCEM TOU.

Commentarius in libros Ethicorum Aristotelis. 55. CXLVIII.

JOSEPH BRYENNIUS.

Epistolæ. 410. CCCXXIX.

JOSEPH COHEN BEN JOSUE COHEN.

Interpretatio secretorum medicinæ Davidis Alguadis, 29. LXXXIII.
Secreta medica. *ibid.*

JOSEPH GIGATELLA.

Portæ lucis. 39. CIV. 44. CXXI.

JOSEPH JAABETZ.

Commentarius in Pirke Avoth. 23. LII.

JOSEPH THESSALONICENSIS ARCHIEPISCOPUS,

Homilia in Beatum Lazarum, & in diem festum Palmarum. 254. CLXVI.

JOSEPH PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANUS.

Actio Synodica in favorem Monasterii Sanctissimæ Deiparæ Macrinitissæ. 338. CCCXXXVII.

JOSEPH II. PATRIARCHA CONSTANTINOPOL.

Confessio. 372. CCLXIII.

JOVANASI.

Introductio in artem parvam Galeni. 58. CLIV.

ISAAC BAR JACOB ALPHES.

Textus Talmudicus in compendium redactus. 9. XXXVII. XXXVIII.

ISAAC BEN BENIAMIN.

Quod mundus non sit æternus. 47. CXXV.

ISAAC BEN JOSEPH DE CORBEIL.

Commentarius captivitatis. 22. LXI.

ISAAC BEN ISRAEL.

De febribus. 27. LXXVIII. 57. CLIII. 59. CLV.
Fundamentum Mundi. 42. CXIII.
Regulæ Cabbalisticæ. 30. LXXXVII.

ISAAC BEN LATEPH.

Porta Cœli. 53. CXLIII.

ISAAC DURENSIS.

Decisiones de cibis vetitis, & permissis. 7. XXVI. 61. CLVIII.
—— De muliere polluta. 61. CLVIII.

ISAACUS MONACHUS.

Tractatus de metris poeticis. 374. CCLXXI.

ISAACUS SYRUS.

Sermones Ascetici. 473. CCCLI.

ISAIAS BEN LEVI.

Lamentatio in obitu patris sui. 24. LXV.

ISIDORUS PELUSIOTA.

Epistolæ. 259. CLXXII.

IUDAS BEN DANIEL.

Commentarius in quædam capita Haramban. 50. CXXXIX.

JUDAS BEN MOSE.

De Prophetia. 47. CXXV.

JUDAS BEN SALOMON CHARIZI.

Interpretatio Ethicæ Aristotelis. 47. CXXV.

JU-

Digitized by Google

JUDAS BEN TIBBON.

Spiritus Gratiæ. 53. CXLIII.

JUDAS BEN ZAVARA.

De Reſurrectione Mortuorum. 32. XC.

JUDAS CHAJJATH.

Oblatio Judæ. 48. CXXXII.

JUDAS MESSER LEONE.

Liquor favorum. 22. LIX.

JUDAS MUSCATO.

Commentarſus in Coſri. 39. CIII.

JULIUS AFRICANUS.

De ceſtis. 160. LX.

JUSTINIANUS.

Duo priores libri Inſtitutionum. 246. CLXII.
Novella conſtitutio adverſus eos, qui laſciviunt, jurantque per capillos &c. 197. CV.

JUSTINUS DECADIUS.

Epiſtolæ. 161. LXIV.

K

KALONYMUS BEN KALONYMI.

Lapis Lydius. 64. CLX.
Servus Moſis. 62. CLIX.

L

LAMPADARIUS CHRYSAPHA.

Hymni in diebus feſtis recitandi. 481. CCCLIII.

LAURENTIUS CAPPUCINUS.

Tractatus de myſticis numeris in Scriptura occurrentibus. 386. CCXCI.

LEO EPISCOPUS NAUPLIÆ.

Hypomnema in gratiam Monaſterii Sanctiſſimæ Deiparæ in Area. 426. CCCXXXVI.
Typicum ad uſum ejuſdem Monaſterii. *ibid.*

LEO IMPERATOR.

Canones in occurſum Domini. 388. CCXCI.
Cantica. 260. CLXXV.
De Naumachia. 160. LX. 380. CCLXXV.
Iſagoge Legum. 199. CV.
Odarium. 388. CCXCI.
Oracula. 260. CLXXV.
Sermo in exaltationem Sanctæ Crucis. 231. CLXXV.
Tractatus de avibus. 270. CLXXXIV.

LEONTIUS CONSTANTINOPOLITANUS.

Homilia in mediam Pentecoſten. 218. CXV.

LEONTIUS CYPRIUS.

Excerpta ex oratione adverſus Judæos de Cruce, & imaginibus Sanctorum. 300. CC.

LEVI BEN GHERSOM.

Commentarius in Pentateuchum. 6. XVIII.
—— in Logicam Ariſtotelis. 10. XL.
—— in librum prædicamentorum. *ibid.*
—— in librum perihermenias. *ibid.*
—— in analytica. 11. XL.
—— in libros topicorum. *ibid.*
—— in libros de fallaci argumentatione. 12. XL.
—— in Eccleſiaſten. 44. CXXII.
—— in Canticum Canticorum. *ibid.*
—— in librum Ruth. 45. CXXII.
—— in librum Job. 45. CXXIII.
Prælia Domini. 4. X. 18. CXXXI.

LIBANIUS SOPHISTA.

Epiſtolæ. 259. CLXXII. 266. CLXXIX.
Oratoriæ exercitationes. 484 CCCLVI.

LIBERIUS PAPA.

Epiſtola ad Athanaſium. 179. LXXXIV.

LYCOPHRON.

Caſſandra cum commentariis Johannis Tzetzæ. 391. CCXCIX.

M

MAARAM.

De animalium occiſione. 7. XXVI.

S. MACARIUS.

Capitula L. de perfectione ſpirituali. 296. CXCV.

MACARIUS CHRYSOCEPHALUS.

Catena in loca ſingularia Evangelii S. Lucæ. 188. CI.

MACARIUS HIEROSOLYMITANUS.

De inventione capitis Præcurſoris. 400. CCCXX.

MACARIUS JUNIOR.

Canon. 262. CLXXVII.

MACHAZOR.

Germanicum. 7. XXIV. XXVI. 8. XXVII. XXVIII. XXIX. XXX. XXXI. XXXII. XXXIII. 9. XXXIV. 18. XLVIII. XLIX. L. LI. 47. CXXVI.
Hiſpanicum. 7. XXV. 65. CLXVI. CLXVII.
Italicum. 7. XXIII. 47. CXXXVII. CXXXVIII.

MAGISTER BROTH.

Liber Chirurgiæ. 66. CLXIX.

MAHARIL.

Formula libelli repudii. 38. CII.
Liber rituum. *ibid.*
Ordo Siluk. *ibid.*

MANUEL BRYENNIUS.

Harmonica. 193. CIII.

MANUEL PHILE.

Tetraſticha, epigrammata, aliique verſus. 395. CCCXIV.

MARCUS EPHESINUS.

Epiſtola ad Georgium Scholarium, qua eum reprehendit, quod ad Latinos deflexerit. 245. CLXI.

MARCUS TULLIUS CICERO.

Somnium Scipionis ex interpretatione Planudæ. 254. CLXVII.

Digitized by Google

MARINUS.

Proclus, ſive de felicitate. 214. CVII.

MARTYRIUM.

SS. Acindini, Pegaſii, Anempodiſti, Aphtonii, & Elpidiphori. 88. XIV.
SS. Acepſimæ, Joſephi, & Aithalæ. *ibid.*
S. Anaſtaſiæ. 174. LXXX.
S. Athenogenis, & decem diſcipulorum ejus. 175. LXXX.
S. Autonomi. 180. LXXXVI.
S. Anaſtaſii. 221. CXVI.
S. Blaſii. 232. CXXXV.
S. Calliſtrati, & Sociorum ejus. 181. LXXXVIII.
S. Callinici. 194. CIV. 304. CCLX. 234. CXXXVIII.
S. Clementis Ancyrani. 221. CXVI.
SS. Cyriani, Hippolyti, Maximi, Chryſæ, &c. 221. CXVI.
S. Demetrii Myrobolitæ. 238. CXLVIII.
SS. Euſtratii, Auxentii, Eugenii, Mardarii. 163. LXVIII. 170. LXXII. 182. LXXXIX.
S. Eleutherii. 163. LXVIII.
S. Euphemiæ. 180. LXXXV. 181. LXXXVIII.
SS. Euſtathii, Theopiſtes, & filiorum Agapii, & Theopiſti. 181. LXXXVI.
S. Hieronis. 89. XIV.
SS. Hermilli, & Stratonici. 220. CXVI.
S. Jacobi Perſæ. 164. LXIX.
S. Ignatii Epiſcopi Antiocheni. 174. LXXX.
SS. Leuci, Philemonis, & Apollonii. 163. LXVIII.
S. Menæ Ægyptii. 89. XIV.
S. Mercurii. 164. LXIX.
SS. Menæ, Hermogenis, & Eugraphi. 170. LXXII.
S. Marci. 174. LXXX.
S. Marinæ. 175. LXXX.
SS. Manuelis, Sabelis, & Iſmaelis. 193. CIV. 234. CXXXVIII. 304. CCIX.
S. Nicetæ. 180. LXXXVI. 181. LXXXVIII. 245. CLIX.
S. Neophyti. 221. CXVI.
S. Platonis. 164. LXIX.
S. Procopii. 193. CIV. 234. CXXXVIII. 304. CCIX.
S. Pantaleemonis. 193. CIV. 232. CXXXV. 234. CXXXVIII. 304. CCIX.
S. Polieucti. 220. CXVI.
S. Paraſceves. 232. CXXXV.
SS. Suriæ, Samonæ, & Abibi. 89. XIV.
SS. Sophiæ, Piſteos, Elpidis, & Agapes. 180. LXXXVI. 181. LXXXVIII.
Sebaſtenorum Martyrum. 232. CXXXV.
S. Theodori Teronis. 235. CXL. 239. CXLVIII.
SS. Trophimi, Sabbatii, & Dorymedontis. 181. LXXXVI. & LXXXVIII.
S. Theagenis. 219. CXVI.
S. Theopompi. *ibid.*
S. Theodori Stratelati. 232. CXXXV. 239. CXLVIII.

MATTHÆUS ASANUS CANTACUZENUS.

Enarratio Sapientiæ Salomonis. 270. CLXXXI.
Commentarius in Canticum Canticorum. 240. CXLVIII.

MATTHÆUS CAMARIOTA.

Epitome progymnaſmatum Rhetorices. 316. CCXXX.
—— Rhetorices. *ibid.*

MAURUS MONACHUS.

Expoſitio mandatorum Domini noſtri Jeſu Chriſti. 302. CCIV.

S. MAXIMUS ABBAS.

Ad Archiepiſcopum Johannem, quod anima ſit incorporea. 94. XXV.
Ad Jordanem, quod anima etiam poſt mortem intelligendi vim habeat. 94. XXV.
Ad Thalaſſium presbyterum de variis dubiis. 94. XXV. 141. XXXV. 158. LVIII.
Ad Gregorium præfectum, cum navigaſſet Conſtantinopolim. 94. XXV. 141. XXXV.
Ad Pyrrhum presbyterum. 94. XXV. 141. XXXV.
Ad Johannem cubicularium de rectis Eccleſiæ Dei decretis. 94. XXV. 141. XXXV. 159. LVIII.
Adverſus eos, qui dicunt unam Chriſti eſſe dicendam operationem. 94. XXV. 141. XXXV.
Adverſus eos, qui dicunt unam Chriſti operationem compoſitam. 96. XXV. 141. XXXV.
Adverſus eos, qui dicunt, quod ſicut inſtrumenti, ac moventis una eſt operatio &c. 141. XXXV.
Ad Petrum liber adverſus Severi dogmata. 141. XXXV. 159. LVIII.
Ad Coſmam Diaconum de eſſentia, & hypoſtaſi. *ibid.*
Ad Marinum presbyterum epiſtola. 141. XXXV.
Ad Georgium preſbyterum, qui interrogaverat de Chriſti myſteriis. *ibid.*
Capitula decem adverſus Arium, Sabellium, Neſtorium, & Euthychem. 300. CC.
Caput L. & LI. ex tractatione de operationibus, & voluntatibus. 95. XXV. 141. XXXV.
Diſputatio habita cum Pyrrho Conſtantinopolitano. 95. XXV. 159. LVIII.
De duabus in Chriſto naturis. 94. XXV. 159. LVIII.
De moniali e monaſterio egreſſa. 95. XXV.
De triſtitia ſecundum Deum. *ibid.*
De diverſis dubiis ſanctorum Dionyſii, & Gregorii. *ibid.*
De Chriſti myſterio. *ibid.*
De eo, quod ſcriptum eſt: *Pater ſi fieri poteſt, tranſeat* &c. 95. XXV. 141. XXXV.
De caritate Centuriæ quatuor. 96. XXV.
De theologia, deque Filii Dei in carne diſpenſatione. 96. XXV.
Definitiones diverſæ de ſubſtantia. 96. XXV. 141. XXXV. 158. LVIII.
Dubia hypoſtatica. 158. LVIII.
Epiſtola ad Iohannem preſbyterum de caritate. 95. XXV.
—— Ad Johannem Cypri Archiepiſcopum. 95. XXV. 141. XXXV.
—— ad Nicandrum. 96. XXV. 141. XXXV.
—— ad Patres, Abbates, Monachos, ceteroſque fideles Siciliæ. 96. XXV. 141. XXXV.
Expoſitio precationis Dominicæ. 95. XXV. 382. CCLXXXII.
Expoſitio Pſalmi LIX. 96. XXV.
Quomodo pie confitendum ſit, duplicem eſſe in Chriſto naturam. 95. XXV. 141. XXXV.
Quam ſignificationem habeant, quæ in divina Synaxi peraguntur. 96. XXV.
Quid comprehenſivum animæ judicium. 141. XXXV.
Reſponſio ad quæſtiones nonnullas. 158. LVIII.
Rectæ confeſſionis expoſitio. 95. XXV. 141. XXXV.
Sermo per interrogationem, & reſponſionem. 96. XXV.
Scholia in orationes Sancti Gregorii Nazianzeni. 141. XXXV.
Tomus dogmaticus miſſus ad Marinum Diaconum. 96. XXV. 141. XXXV.

MAXIMUS CHRYSOBERGA.

Oratio ad Cretenſes de proceſſione Spiritus Sancti. 246. CLXI.

MAXIMUS MARGUNIUS.

Epiſtola ad Gabrielem Severum. 387. CCXCI.

MAXIMUS PLANUDES.

Dialogus de grammatica. 482. CCCLIV.
De conſtructione verborum. 246. CLXIII.
Encomium SS. Petri, & Paulli. 482. CCCLIV.
Epiſtolæ. *ibid.*
Rhetorices prolegomena. 171. LXXVII.

MEIR BEN BARUCH.

Criticæ obſervationes in textum Biblicum. 39. CII.

MEIR BEN ISAAC JAPHE.

Interpretationes Legis. 37. CII.

MEIR DE ROTEMBURGO.

De benedictionibus. 8. XXVI. 61. CLVIII.
Puteus aquarum viventium. 30. LXXXVIII.
De Tephilim. 37. CII.

ME-

Digitized by Google

MELETIUS MONACHUS.

Liber de natura hominis. 243. CLVI. 373. CCLXVIII.

MENACHEM DISCIPULUS R. ELIEZER.

Liber Cabbaliſticus. 4. XI.

MENACHEM RECANATENSIS.

Commentarius in Pentateuchum. 6. XV. 42. CXIV.
Expoſitio Cabbaliſtica precum. 39. CXIV.

MENÆUM.

Menſium Septembris, Octobris, Novembris, Decembris. 91. XVIII.

METAPHRASTES.

Sermo de Nativitate Beatæ Mariæ Virginis. 194. CIV.
—— Sancti Johannis Baptiſtæ, & de inventione ejus capitis. *ibid.*

METHODIUS PATARORUM EPISCOPUS.

De Regno gentium. 255. CLXVIII.

MICHAEL ATTALIATA.

Synopſis legum. 392. CCXCVII.

MICHAEL CÆRULARIUS.

Epiſtola ad Petrum Antiochenum. 298. CC.

MICHAEL GLYCAS.

Chronicon. 184. XCIII.
Epiſtolæ. 158. LVII. 216. CXI. 286. CXCI.

MICHAEL HIEROSOLYMITANUS.

De conſtructione orationis. 379. CCLXXIV.

MICHAEL PSELLUS.

Apophthegmata. 379. CCLXXV.
Carmina. 413. CCCXXXI.
De vera Chriſtianorum fide. 414. CCCXXXI.
De lapidum virtutibus. 375. CCLXXI.
Omnitaria Doctrina. 413. CCCXXXI. & 486. CCCLXVII.
Opuſcula varia. 412. CCCXXXI.
Solutiones quæſtionum phyſicarum. 414. CCCXXXI.
Synopſis legum. 393. CCCIV.
Tractatus de decem prædicamentis. 371. CCLXII.
—— de anima. 486. CCCLXVII.
Verſus rythmici in pſalterium, & in pſalmorum inſcriptionem. 231. CXXXV.

MICHAEL SYNCELLUS.

Libellus de orthodoxa fide. 301. CC.

MISCHNAH.

Liber tertius Moed de feſto die Paſchatis. 21. LVIII.
Liber V. Moed de feſto die expiationis. *ibd.*
Liber VI. Moed de feſto die Tabernaculorum. *ibid.*
Liber VIII. Moed de novi anni initio. *ibid.*
Liber IX. Moed de jejunio. *ibid.*
Liber X. Pirkè Avoth. 23. LXII.
Liber X. Moed de feſto Purim. 63. CLIX.

MORDECHAI BEN HILLEL.

Commentarius in Rau Alphes. 1. XI. 9. XXXVII. XXXVIII.

MORDECHAI PINTZUS.

Deſcriptio phænomeni. 34. XCVI.
Ordo numerationis in annis. 62. CLXIX.

MOSÈS ABBAS.

Epiſtola ad Paſtorem Abbatem. 233. CXXXVII.

MOSES BEN EVED ELOHIM.

Commentarius in aphoriſmos Hippocratis. 57. CLIV.

MOSES BEN JACOB MICOTZI.

Liber præceptorum. 1. III.

MOSES BEN MAIMON.

Commentarius in Maſecheth Avoth. 63. CLIX.
—— in caput Chelek. 36. XCIX.
—— in corpus Miſchnicum. 42. CXIII.
Compendium logicæ. 16. XL. 62. CLIX.
De Reſurrectione mortuorum. 36. XCIX.
De unitate Dei. 16. XLI.
Logica. 28. LXXIX. 53. CXLIII.
Moreh Nevuchim. 15. XLI. 36. XCIX. 49. CXXXVI. CXXXVII. 50. CXXXVIII.
Tredecim articuli fidei. 16. XLI. 62. CLIX.

MOSES BEN NACHMAN.

Commentarius in librum Jetzirah. 4. XI.
—— in Pentateuchum. 5. XIII. 6. XVII.
—— in Canticum Canticorum. 5. XIII.
Explicatio myſteriorum legis. 52. CXLI. 57. CLII.
Expoſitiones Cabbaliſticæ. 32. XC.

MOSES DE PALKERA.

Scholia in libros de phyſica auſcultatione. 48. CXXX.

MOSES LEVI ALCHABETZ.

Domus Domini. 40. CIV.

MOSES NARBONENSIS.

Poſtulata ſuper Ben Raſciad. 52. CXLI.

MOSES PARNAS DE ROTEMBURGO.

Liber Ritualis. 39. CII.

MOSES SCEM TOU.

Liber ſecretorum. 22. LX.

N

NATHAN BEN JOEL BEN PALKERA.

Opobalſamum Corporis. 19. LV. 27. LXXVII.

NATHAN HAMATHI BAGAD BEN ELIEZER.

Interpretatio Canonis Avicennæ. 27. LXXV.

NECHUNIAH BEN HAKKANAH.

Precatio unitatis. 4. XI.

NECTARIUS CONSTANTINOPOLITANUS.

Qua de cauſſa primo Sabbato jejunii celebretur memoria martyris Theodori Stratelati. 165. LXX. 235. CXL.

NEOPHYTUS MONACHUS.

Sermo in Nativitatem Domini. 253. CLXVI.

NEOPHYTUS PRODROMENUS.

Demonſtratio de Plantis.

NICEPHORUS BLEMMIDA.

Commentarius in pſalterium. 214. CV. 472. CCCXLVI.

Epi-

Digitized by Google

Epitome phyſices. 371. CCLXI.
Expoſitio logices. 371. CCLXII.
Geographiæ compendium. 318. CCXXXII. 373. CCLXIV.
Interpretatio titulorum Pſalmorum. 230. CXXXV.
Sermo de animæ neceſſitate. 414. CCCXXXI.
—— de cognitione hominum. 415. CCCXXXI.

NICEPHORUS CONSTANTINOP. PATRIARCHA.

Chronologia ab Adamo uſque ad ſua tempora. 200. CV.

NICEPHORUS GREGORAS.

De modo conſtruendi Aſtrolabum. 158. LVII.
Demonſtratio de Paſchate. 158. LVIII. 385. CCLXXXVII. CCLXXXVIII.
Hiſtoria Græcorum Imperatorum. 94. XXIV.
Interpretatio Sermonis Syneſii de inſomniis. 366. CCXLV.

NICEPHORUS IMPERATOR.

Liber de præparatione. 160. LX.

NICETAS CHONIATES.

Hiſtoria Græcorum Imperatorum. 94. XXIV.

NICETAS HERACLEENSIS.

Catena in Evangelia Matthæi, & Johannis. 69. IV.
Expoſitio libri Job. 93. XXII.
—— Pſalterii ex SS. Patribus. 70. VII.
—— aliquot orationum S. Gregorii Nazianzeni. 317. CCXVII.

NICETAS PECTORATUS.

Demonſtratio adverſus Latinos de Azymis. 384. CCLXXXVII.
De Azymis, de jejunio Sabbati &c. 298. CC.
Opuſcula de anima, & Paradiſo. 415. CCCXXXII.
Tres Centuriæ Capitulorum aſceticorum. 269. CLXXX.

NICETAS PHILOSOPHUS.

Encomium SS. Coſinæ, & Damiani. 193. CIV.

NICOLAUS.

Encomium Deiparæ. 261. CLXXV.

NICOLAUS CABASILAS.

Sermones de vita Chriſtiana. 305. CCXI.

NICOLAUS CONSTANTINOPOLITANUS.

Hexaſtichon ad Anaſtaſium præfectum Monti Sina. 161. LXIV.

NICOLAUS V. PAPA.

Epiſtola ad Conſtantinum Imperatorem. 273. CLXXXVI. 380. CCLXXV.

S. NILUS.

De vitiis, quæ oppoſita ſunt virtutibus. 252. CLXVI.
De octo tentationibus. 369. CCLIV.
De oratione Capitula CLIII. 369. CCLIV.
Epiſtola ad Anaſtaſium Epiſcopum. *ibid.*
Inſtitutio ad Monachos. 369. CCLIV.
Sententiæ. *ibid.*
Tractatus de Monaſtica exercitatione. *ibid.*

NILUS DAMILUS.

Homiliæ. 156. LIV.
Sermo in Annunciationem Deiparæ. 157. LIV.
Tractatus de lapidibus. 379. CCLXXV.

NISSIM.

Commentarius in Rau Alphès. 9. XXXVII. XXXVIII.

NONNUS.

Collectio hiſtoriarum, quarum meminit S. Gregorius in funebri laudatione S. Baſilii. 72. VIII.
—— Hiſtoriarum, quarum meminit idem Gregorius in prima oratione in Julianum. *ibid.*
Sylloge, & explanatio hiſtoriarum, quarum meminit idem S. Gregorius in oratione in ſancta lumina. 71. VIII.

O

OLYMPIODORUS.

Scholia in Gorgiam Platonis. 144. XXXIX. 394. CCCXIII.

ONOSANDER.

Strategicon. 173. XLIX.

OPPIANUS.

Libri de piſcatione. 318. CCXXXV.
—— de venatione. 271. CLXXXV.

ORIGENES.

Philocalia. 70. VI. 370. CCLVI.

P

PANTALEO DIACONUS.

Narratio miraculorum Sancti Michaelis. 166. LXX.

PANTALEO PRESBYTER MONASTERII BYZANT.

Sermo in exaltationem Sanctæ Crucis. 231. CXXXV.

PALLADIUS EPISCOPUS HELENOPOLITANUS.

De vitis Sanctorum ad Lauſum Præpoſitum. 236. CXLI.

PAULLUS ARCHIEPISCOPUS MONEMBASIENSIS.

Narratio de ſanctis viris Monembaſienſibus. 421. CCCXXXVI.

PAULLUS LATINUS EPISCOPUS.

Quæſtiones dogmaticæ. 396. CCCXVI.

PETRUS ALEXANDRINUS.

Canon ultimus ſumtus ex ejus ſermone de Paſchate. 196. CV.
Canones, qui feruntur in ejus ſermone de pœnitentia. 196. CV.

PETRUS ANTIOCHENUS.

Epiſtolæ ad Michaelem Cærularium, & ad Epiſcopum Tranenſem. 298. CC.

PHALARIS, ANACHARSIS, EURIPIDES, DIOGENES.

Epiſtolæ. 393. CCCVI.

PHILIPPUS.

Epiſtola ad Athenienſes. 266. CLXXIX.

PHILO.

Liber quartus, & quintus de telorum conſtructione. 160. LX.

PHILOPONUS.

Opuſculum de dictione. 379. CCLXXIV.

PHI-

Digitized by Google

PHILOTHEUS CONSTANTINOPOLITANUS.

Homiliæ in Evangelia. 155. LI. 247. CLXIV.
Refutatio anathematiſmorum, qui habentur in epitome juris Harmenopuli. 381. CCLXXVIII.
Sermo adverſus Latinos. 243. CLI.

PHILOTHEUS MONACHUS BATENSIS.

Capitula de ſobrietate, & cuſtodia cordis. 480. CCCLII.

PHOTIUS PATRIARCHA CONSTANTIN.

Amphilochianæ quæſtiones. 108. XXXI.
Nomocanon. 194. CV.

PHOCILIDES.

Poema admonitorium. 318. CCXXXV.

PLATO.

Gorgias, ſive de Rhetorica. 228. CXX.

PLOTINUS.

Enneades ſex. 316. CCXXXII.

POLIENUS.

Stratagemmata. 365. CCLXIII.

POLICHRONIUS DIACONUS.

Commentarius in Eccleſiaſten. 186. XCVII.
Expoſitio Cantici Canticorum. *ibid.*

PONTIUS PILATUS.

Epiſtola ad Imperatorem Tiberium de Jeſu Chriſto. 392. CCCII.

PORPHYRIUS PHILOSOPHUS.

De abſtinentia ab eſu animantium. 67. I.

PROCLUS CONSTANTINOP. ARCHIEPISCOPUS.

Encomium Sanctiſſimæ Deiparæ. 167. LXX.
Sermo in transfigurationem Domini Jeſu Chriſti. 234. CXXXVIII.

PROCLUS PHILOSOPHUS.

Capitula Theologica. 396. CCCXVI.
Characteres epiſtolici. 373 CCLXVIII.
Commentaria in Parmenidem Platonis. 230. CXXXI.
Elementa phyſica. 229. CXXXI. 392. CCCI.
Scholia in Cratylum Platonis. 230. CXXXII.

PROCOPIUS CHRISTIANUS SOPHISTA.

Epitome Eclogarum in Geneſim. 155. L.

PROCOPIUS DIACONUS.

Expoſitio Cantici Canticorum. 382. CCLXXXII.
Sermo in celebrationem orthodoxiæ ſanctarum, & venerabilium imaginum. 168. LXX.

PTOLEMÆUS.

Almageſtum. 2. VI. 3. VII.

PYTHAGORAS.

Aurea carmina. 238. CXLVI. 385. CCLXXXVII.

R

RASCI.

Commentarius in univerſam Scripturam. 18. LIII.
— in Pentateuchum. 5. XIII. 6. XV. XIX.
— in libros Judicum, Samuelis, Regum, Iſajam, Jeremiam, Ezechielem, & duodecim Prophetas. 45. CXXIV.
— in Ruth. 5. XIV. 6. XVI.
— in Eſther. 5. XIII. XIV.
— in librum Job. 5. XIII.
— in Iſajam, Jeremiam, Ezechielem, duodecim Prophetas, Pſalmos, Proverbia, Jobum, Danielem, Eſdram, Nehemiam, & Paralipomena. 41. CX.
— in Pſalmos, Proverbia, Jobum, Danielem. 45. CXXIV.
— in Canticum Canticorum. 5. XIII. XIV. 6. XVI.
— in Eccleſiaſten. 5. XIII. XIV. 6. XVI.
— in Trenos. 5. XIV. 6. XVI.

RAU R. AZARIEL.

Sermo, quem excepit de ore Rau. 26. LXXI.

RUFFUS EPHESIUS.

De appellationibus partium humani corporis. 415. CCCXXXIII.

S

SAADIAS GAON BEN JOSEPH.

Liber elegantiæ. 34. XCV.

SALOMON ALMOLI.

Interpretatio ſomniorum. 7. XXVI.

SALOMON BEN ADDERETH.

Epiſtola ad Hebræos Provinciæ. 61. CLXIX.

SALOMON BEN GAVIROL.

Corona regni. 50. CXXXIX.
Selectio margaritarum. *ibid.*

SALOMON BEN JOB.

Interpretatio librorum de cœlo, & mundo. 25. LIX.

SALOMON BEN JUDA.

Præcepta legis Moſaicæ poeticis numeris deſcripta. 24. LXIV.

SALOMON KORKOS.

Commentarius in fundamentum mundi R. Iſaaci Ben Iſrael. 42. CXIII.

SALOMON REX.

Interpretatio ad filium Jeroboam. 386. CCLXXXVIII.

SALOMON SICHEM.

Commentarius in Iſaiam, alioſque Prophetas, in Proverbia, & Cantica Canticorum. 7. XXII.

SAMUEL ABEN TIBBON.

De aquis, & Mari. 17. XLIII.
De ſenſu myſtico unitatis Dei. 50. CXXXIX.
Explicatio vocum exoticarum, quæ ſunt in Moreh Nevuchim. 15. XLI. 49. CXXXVI. 50. CXXXIX. 60. CLVI.
Tractatus de meteoris. 55. CXLVII.

SAMUEL ANAGHID.

Introductio ad Gemaram. 35. XCVII.

SAMUEL BEN JUDA BEN MESSULAM.

Interpretatio Moralium Ariſtotelis. 33. XCI.

SAMUEL BEN SAADIÆ BEN MOTOT.

Volumen occultorum. 43. CXXIX.

SA-

Digitized by Google

SAMUEL RABBINUS.

Epiſtola ad R. Iſaacum. 259. CLXXIV.

SCEM TOU BAR ISAAC.

Interpretatio Almanſoris. 27. LXXVI.

SCEM TOU BEN JOSEPH BEN PALKERA.

Commentarius in Maimonidem. 42. CXIII.

SCIABBATHAI BEN R. ABRAHAM RONOLI.

Expoſitio libri Jetzirah. 31. LXXXVIII.

SECUNDUS.

Adverſus pravas mulieres. 263. CLXXVII.

SERENUS ANTISNENSIS.

De Cylindri ſectione. 177. LXXXII.

SERVIUS HONORATUS MAURUS.

Opuſculum de metris. 252. CLXV.

SEVERINUS BOETIUS.

Liber de conſolatione philoſophiæ. 388. CCXCII.
—— de Trinitate ex interpretatione Manuelis Glycæ. 246. CLXI.
Tractatus de arte dialectica. 228. CXXII.

SEXTUS EMPIRICUS.

Adverſus Mathematicos libri decem. 85. XI. 228. CXXIII. 371. CCLXI.
Pyrrhonicarum hypotheſeon libri tres. 85. XI.

SIBYLLA ERYTHRÆA.

Verſus de Jeſu Chriſto. 472. CCCXLVIII.

SIMEON BEN JOCHAI.

Commentarius myſticus in Canticum Canticorum. 40. CIV.

SIMPLICIUS PHILOSOPHUS.

Commentarius in libros de Cœlo. 91. XIX.
—— in libros de phyſica auſcultatione. 182. XC.

SOPHRONIUS HIEROSOLYMITANUS.

Capitulum XX. de hæreticis. 198. CV.
De interpunctione. 375. CCLXXI.
Vita Sanctæ Mariæ Ægyptiacæ. 92. XXI. 402. CCCXX.

STEPHANUS.

Scholia in Rhetoricam Ariſtotelis. 213. CIII.

STEPHANUS ALEXANDRINUS.

De ſacra, & divina arte auri conficiendi. 177. LXXXII.

SYNESIUS CYRENENSIS.

Cataſtaſis in Urbanorum irruptionem. 412. CCCXXIX.
—— in laudem Anyſii. *ibid.*
Epiſtolæ. 259. CLXXII. 166. CLXXIX. 363. CCXXXVIII. 412. CCCXXIX.
Homiliæ. 412. CCCXXIX.
Liber de inſomniis cum Nicephori Gregoræ commentariis. 216. CXII.

SYNESIUS PHILOSOPHUS.

Epiſtola ad Dioſcorum in libellum Democriti. 177. LXXXII.

SYMEON JUNIOR THEOLOGUS.

Tractatus varii. 142. XXXVII.

SYMEON THESSALONICENSIS.

Dialogus adverſus hæreſes. 162. LXV.

SYRIANUS PHILOXENUS.

Commentarius in libros metaphyſicorum Ariſtotelis. 131. XXXII.
Definitiones de providentia. 132. XXXII.
Speculationes in Ariſtotelis dubia circa mathemata. *ibid.*

T

TAMASTIUS.

Commentarius in libros metaphyſicorum Ariſtotelis. 15. XL.

TANCHUMA.

Commentarius in librum Ruth. 5. XIII.

TARASIUS CONSTANTINOP. PATRIARCHA.

Epiſtola ad fratres Epiſcopos inſulæ Siciliæ. 162. LXVII.
—— ad Hadrianum Papam. 196. CV.

THEMISTIUS PERIPATETICUS.

Paraphraſis librorum primi, & ſecundi analyticorum Ariſtotelis. 229. CXXVIII.
—— primi, ſecundi, & tertii de anima. *ibid.*
—— libri de memoria, & reminiſcentia. *ibid.*
—— de ſomno & vigilia. *ibid.*
—— librorum ſeptimi, & octavi naturalis auſcultationis. *ibid.*

THEOCRITUS.

Idyllia. 152. XLVI.

THEODORETUS CYRENSIS EPISCOPUS.

Commentarius in duodecim Prophetas minores. 74. IX.
—— in Pſalmos. 213. CV.
Iſagoge canonum. 256. CLXX.
Sermones adverſus gentes. 372. CCLXIII.

THEODORUS ABUCHARA.

De Dei nominibus. 395. CCCXXVI.
Dialogus de æterna Filii generatione. *ibid.*

THEODORUS ANCYRANUS.

Sermo in Martyrem Demetrium. 401. CCCXX.

THEODORUS BALSAMON.

Commentarius in nomocanonem Photii. 194. CV. 310. CCXIX.
Collectio expoſitorum in Codice, & Digeſtis, & Novellis Conſtitutionibus de Epiſcopis &c.. 106. XXVI. 198. CV.
—— expoſitorum de ſacris locis, & rebus. 106. XXVI. 198. CV.
Conſtitutiones legum politicarum. 105. XXVI. 198. CV.
Ex editis poſt codicem Novellis Conſtitutionibus. 106. XXVI. 198. CV.
Sylloge Conſtitutionum Imperialium. 96. XXVI.

THEODORUS DAPHNOPATES.

Sermo in translationem manus S. Johannis Baptiſtæ. 172. LXXXVIII.

THEODORUS EDESSENUS.

Capitula maximæ utilitatis. 238. CXLVII.

Digitized by Google

THEODOBUS GAZA.

Grammatica. 394. CCCVIII.

THEODORUS MELITINIOTA.

Aſtronomica Syntaxis. 157. LVII.

THFODORUS PRESBYTER.

Sermo de divina veſte Deiparæ repoſita in ſepulchro in Blachernis. 166. LXX.

THEODORUS PRODROMUS.

Commentarius in canones Coſmæ, & Johannis Damaſceni. 369. CCLII.
De magno, & parvo &c. 184. XCIV.
Expoſitio poſteriorum analyticorum Ariſtotelis 215. VIII.

THEODORUS STUDITA.

Catecheſes. 405. CCCXXVIII.
Encomium Sancti Bartholomæi. 232. CXXXV.
Opuſcula adverſus Iconomachos. 305. CCXII. 380. CCLXXXI.
Sermo in natalem diem Sancti Johannis Baptiſtæ. 166. LXX.
Sermo in Sanctos Patres. 174. LXXX.

THEODOSIUS ALEXANDRINUS.

Grammatica. 368. CCXLIX.
Tractatus de proſodia. 246. CLXIII.

THEODOSIUS, & VALENTINIANUS.

Edictum ad Hormiſdam Prætorio Præfectum. 105. XXVI.

THEODOSIUS JUDÆUS.

Dialogus cum Philippo Chriſtiano. 300. CC.

THEOGNIS MEGARENSIS.

Sententiæ. 316. CCXXXIII. 318. CCXXXV.

THEOLEPTUS PHILADELPHIÆ.

Sermo de monaſticæ vitæ ſcopo. 481. CCCLII.

THEON SMIRNÆUS.

De iis, quæ in mathematicis utilia occurrunt. 184. XCIV.

THEOPHANES CERAMEUS.

Homilia in principium indictionis. 398. CCCXX.
Homiliæ in Evangelia. 312. CCXXII. 398. CCCXIX. 399. CCCXX.
Quæſtiones. 311. CCXXII.

THEOPHANES MONACHUS.

Chronographia. 107. XXVII.

THEOPHANES NICÆNUS.

Epiſtola de quæſtionibus a Paullo Latino Epiſcopo propoſitis. 396. CCCXVI.

THEOPHILUS ALEXANDRINUS.

Ad Aphyngium de iis, qui dicuntur Cathari. 197. CV.
Ad Menum Epiſcopum. *ibid.*
Commonitorium, quod accepit Ammon propter Lyco. *ibid.*
Edictum, cum Theophania die Dominico inſtarent. *ibid.*

THEOPHILUS ROMANUS.

Oracula ex interpretatione Johannis Ryzani. 28. CLXVIII.

THEOPHYLACTUS.

Commentarius in Epiſtolas Paulli. 377. CCLXXIII.

S. THOMAS AQUINAS.

Summa catholicæ fidei. 93. XXIII.

THOMAS MAGISTER.

Elementa Attici eloquii. 156. LIII. 246. CXLIII.

THUCIDIDES.

Hiſtoriarum de bello Peloponneſiaco libri VIII. cum ſcholiis. 153. XLVIII.

TIBERIUS CÆSAR.

Reſponſio ad Pilatum. 392. CCCII.

TIMOTHEUS ALEXANDRINUS.

De miraculis Sancti Menæ. 237. CXXXV.
Reſponſa Canonica. 117. CV.

TIMOTHEUS CONSTANTINOP.

De differentia hæreticorum. 199. CV. 298. CC.

TIMOTHEUS PRESBYTER HIEROSOLYMITANUS.

Sermo in Hypapantem Domini. 168. LXX.

TITUS BOSTRENSIS.

Commentarius in Evangelia Matthæi, Lucæ, & Johannis. 215. CIX.

TODROS.

Interpretatio Rethoricorum Ariſtotelis. 12. XL.
—— Librorum Poeticæ Ariſtotelis. 12. XL.
—— Libri *Oculus Judicii*. 56. CL.

TRYPHON.

De affectionibus dictionum. 375. CCLXXI.
De tropis. 379. CCLXXIV.

TZETZES.

Commentarius in librum Heſiodi *Opera, & dies*. 216. CXII.

V

VITA.

S. Abramii. 157. LV.
S. Ambroſii. 163. LXVIII. 170. LXXII.
S. Abibi. 163. LXIX.
S. Amphilochii. 164. LXIX. 172. LXXVIII. 398. CCCXIX.
S. Alypii Stylitæ. *ibid.*
S Arſenii. 193. CIV. 234. CXXXVIII.
S. Alexii. 218. CXV. 239. CXLVIII.
S. Athanaſii. 220. CXVI.
SS. Apoſtolorum, Evangeliſtarum, &c. 393. CCCII.
S. Clementis Epiſcopi Romæ. 164. LXIX.
Conſtantini, & Helenæ. 172. LXXVIII.
SS. Coſmæ, & Damiani. 88. XIV.
S. Charitonis. 181. LXXXVIII.
S. Cyriani Anachoretæ. 182. LXXXVIII.
SS. Cyri, & Iohannis. 222. CXVI.
S. Danielis Stylitæ. 163. LXVIII. 170. LXXII.
S. Euphroſines. 181. LXXXVI.
S. Eudocimi. 194. CIV. 234. CXXXVIII. 304. CCIX.
S. Euthymii. 221. CXVI.
S. Euſebiæ. *ibid.*
S. Ephrem Syri, *ibid.*
SS. Eugenii, & Mariæ. 301. CCI.
S. Gregorii Agrigentini. 164. LXIX.
SS. Galactionis, & Epiſtemiæ. 88. XIV.
S. Gregorii Armenii. 182. LXXXVIII.
S. Gregorii Nazianzeni. 221. CXVI.
S. Johannicii. 88. XIV.
S. Johannis Eleemoſynarii. 89. XIV.
S. Johannis Chryſoſtomi. 89. XIV. 254. CLXVI.
S. Johannis Calybitæ. 220. CXVI. 239. CXLVIII. 374. CCLXX.

Digitized by Google

S. Johannis Baptiſtæ. 305. CCIX.
S. Matronæ. 89. XIV.
S. Mariæ Ægyptiacæ. 92. XXI.
SS. Menæ, Hermogenis, & Eugraphi. 164. LXVIII.
S. Marciani. 220. CXVI.
S. Macarii. *ibid.*
S. Maximi. 221. CXVI.
S. Nicolai Epiſcopi Myrenſis. 170. LXXII. 374. CCLXX.
S. Paulli Confeſſoris. 89. XIV. 172. LXXIII.
S. Patapii. 163. LXVII. 170. LXXIII.
S. Paulli Thebani. 219. CXVI.
S. Philareti. 301. CCI.
S. Procopii, & Sociorum ejus. 232. CXXXV.
S. Spiridionis. 163. LXVIII. 170. LXXII.
S. Stephani junioris. 164. LXIX.
S. Sabæ Agiopolitani. 170. LXXII.
S. Sampſonis Xenodochi. 193. CIV. 234. CXXXVIII. 304. CCIX.
S. Silveſtri Papæ. 219. CXVI.
S. Theoctiſtæ Lesbiæ. 89. XIV.
S. Theodoræ Alexandrinæ. 180. LXXXVI.
S. Theodoſii Cœnobiarchæ. 220. CXVI.
S. Tatianæ Romanæ. 220. CXVI.
S. Timothei. 221. CXVI.
S. Theodori Teronis. 235. CXL.
S. Zoſimi. 219. CXVI. 240. CXLVIII.

X

XANTOPULUS CALLISTUS NICEPHORUS.

Menologium Sanctorum. 393. CCCIV.

XENOPHON.

De Cyri expeditione libri VII. 229. CXXVI. 254. CLXVI. 393. CCCVI.
Liber de republica, & legibus Lacedæmoniorum. 254. CLXVII.

Z

ZACHARIAS CALLIERGUS.

Erotemata Græcæ linguæ. 398. CCCXVIII.

ZACHARIAS SCORDYLIUS.

Synoptica collectio de gradibus cognationis. 258. CLXX.

ZALMAN.

Deciſiones de animalium occiſione. 7. XXV.

ZARIDAS ANDRONICUS.

Epiſtolæ. 379. CCLXXIV.

ZERACHIAS BEN ISAAC.

Interpretatio libri de bono perfecto. 16. XLII.
—— metaphyſicorum. 53. CXLII.
—— de phyſica auſcultatione. 60. CLVII.

ZOHAR.

In Geneſim, & exodum. 43. CXVII.
In librum Exodi. 44. CXX.
In Leviticum. 44. CXXI.
In Numeros. 44. CXXI.

ZONARAS.

Hiſtoria Conſtantinopolitana. 69. V. 310. CCXX.

ZOSIMUS PANOPLITA.

Commentarii de aqua divina. 177. LXXXII.
Deſcriptio ſacræ artis auri, argentique conficiendi. 178. LXXXII.

FINIS.

73031

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google